

Mbuko: Aḅan 'am wiya
awan

The New Testament in the Mbuko language of Cameroon
(CM:mqb:Mbuko)

Mbuko: A6an 'am wiya awan

The New Testament in the Mbuko language of Cameroon (CM:mqb:Mbuko)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025
85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092

Contents

Mata	1
Markus	67
Lukas	108
Yuhana	181
Mer su way ahay	231
Ruma ahay	292
1 Korintu ahay	322
2 Korintu ahay	352
Galatiya ahay	371
Efesus ahay	382
Filipi ahay	393
Kolosiya ahay	401
1 Tesaloniki ahay	409
2 Tesaloniki ahay	415
1 Timote	419
2 Timote	428
Titus	435
Filemon	439
Ibəraninko ahay	441
Yakuba	464
1 Piyer	472
2 Piyer	481
1 Yuhana	486
2 Yuhana	494
3 Yuhana	496
Yuda	498
Cœn sə zûbay	501

Ləbara mugom a kawa ana
Mata
sə vinde anan ata awan
A dəkay way pə deftere a anan

Mata a vinde dərewel a anan nà, anà Yahuda ahay sə dəkay anan nà, Yesu nə Almasihu. Saray bayak a Mata a dəkay anan nə way a Yesu sa ga ataya tə təra kawa ana dō maja'am a Mbərom ahay sa taa ja kwakwa ataya awan. Aday a dəkay anan dūkwen, Yesu winen apan i tətakan anan way anà dō ahay nà, a ga nə kawa a var Tawrita wiya a kawa ana Musa sa var kwakwa ata awan. Matanan, tə Yesu nà, Mbərom a rah anan wa way anahan sə dazlan sa ga tə Isəra'ila ahay ata awan.

Nga sa 'am ahay

Mbərom a slənay ahay Yesu, winen Almasihu awan (1.1 - 4.11)

Yesu a wazay à Galile aday à Yahudiya (4.12 - 25.46)

Yesu a mac aday a slabakay ahay à məke wa (26.1 - 28.20)

Bije a Yesu ahay

Lukas 3.23-38

¹ Həna anan nà, dərewel sə sləmay ana bije a Yesu Almasihu ahay. Winen mə wahay a nà, pə zahav ana Dawuda wan sə kutov ana Ibərahima.

² Ibərahima a wahay Isiyaku, Isiyaku winen a wahay Yakob, Yakob ite a wahay Yahuda, tinen tə mərak anahan ahay inde.

³ Yahuda winen a wahay atə Fares tə Jara pə uwar a sə ngaman Tamar ata wa. Fares a wahay Hesərunu, Hesərunu ite a wahay Aram,

⁴ Aram ite a wahay Aminadabu, Aminadabu ite a wahay Nasunu, Nasunu ite a wahay Salmuna.

⁵ Salmuna a wahay Bo'es pə uwar a sə ngaman Rahab ata wa. Bo'es ite a wahay Obed pə uwar a sə ngaman Rut ata wa. Obed ite a wahay Yisa,

⁶ Yisa ite a wahay bahay Dawuda.

Dawuda a wahay Sulimanu pə uwar anahan sə ngəzar pə Uriya wa ata awan.

⁷ Sulimanu ite a wahay Roba'am, Roba'am ite a wahay Abiya, Abiya ite a wahay Asa,

⁸ Asa ite a wahay Yusafat, Yusafat ite a wahay Yoram, Yoram ite a wahay Ujiya,

⁹ Ujiya ite a wahay Yotam, Yotam ite a wahay Akas, Akas ite a wahay Hejekiya,

¹⁰ Hejekiya ite a wahay Manasa, Manasa ite a wahay Amos, Amos ite a wahay Yusiya,

¹¹ Yusiya ite a wahay Yekoniya tə mərak aya awan. A alay a tinen ata, bahay sə Babila a pak anan Isəra'ila ahay ù kon wa.

¹² Pə dəba a way ata wa asa, Yekoniya a wahay Salatiyel, Salatiyel ite a wahay Zorobabila,

¹³ Zorobabila ite a wahay Abihuda, Abihuda ite a wahay Eliyakim, Eliyakim ite a wahay Ajora,

¹⁴ Ajora ite a wahay Sadok, Sadok ite a wahay Akim, Akim ite a wahay Eliyada,

¹⁵ Eliyada ite a wahay Eliyjaru, Eliyjaru ite a wahay Matan, Matan ite a wahay Yakob,

¹⁶ Yakob ite a wahay Yusufu, mbaz ana Mariyama, may a Yesu sə ngaman Almasihu ata awan.

¹⁷ Abaslay zahav ata pə mədire pə mədire a bənay ahay pə Ibərahima wa hus pə Dawuda nà, kà gak bije ahay kuro nga anahan a fudó. A ban pə Dawuda wa ite, hus pə ana tinen sə hədek à Babila dukwen, kà gak bije ahay kuro nga anahan a fudó. A bənay pə winen ata wa ite, hus pa sə wahay anan Almasihu ite nà, kà gak bije ahay kuro nga anahan fudó a re.

Awahay ana Yesu Almasihu
Lukas 2.1-7

¹⁸ Awahay ana Yesu Almasihu a təra nà, natiya awan: Mariyama, may anahan ata nà, winen dale ana Yusufu. A alay a tə gəbak zek fan bay nà, mægala sə Apasay Cəncan a, a gan wan anà Mariyama.

¹⁹ Yusufu, dale anahan ata nà, winen dó didek awan, a pərahan azar anà Mbərom. A nan sa ra apan waray pa 'am sə dó ahay bay. Anga nan, Yusufu a nan sə mbəsak anan dale anahan tə wurwer.

²⁰ Winen apan i bayak pa 'am ata mba, maslay a Mbərom a kan zek i cən sə zúbay inde. A jan, a wa: «Yusufu, dó sə zahav ana Dawuda, kə jəjar sə gəba anan dale anak Mariyama bay, anga sa gan wan nà, mægala sə Apasay Cəncan awan.

²¹ I wahay wan mungol awan, kə ngaman Yesu*, anga i tam anan dó anahan ahay i ines a tinen ahay wa.»

²² Way ata fok a təra anga aday 'am ana Mbərom Ba Məduwen a sa ja tə dungo ana dó maja'am anahan ata, á təra. A wa:

²³ «Dəna dalay a i ga wan,
i wahay wan mungol awan,
ti ngaman Imanuwila.†»

²⁴ Yusufu a pədek pə ahan wa nà, a ga kawa ana maslay a Mbərom sa jan ata awan. A gəba anan dalay anahan Mariyama agay.

²⁵ Əna tə japak tə Mariyama bay, hus pa sə wahay anan wan anahan ata awan. Yusufu a daf apan sləmay Yesu a kutok.

2

Do sa san way ahay ta nay saa ca pə Yesu

¹ Yesu nà, winen mə wahay a à Baytilama pə daliyugo sə Yahudiya. A alay ata nà, bahay sə Yahudiya a nə Hiridus. Pə dəba sə wahay anan Yesu wa nà, kəlire ahay ta nay ahay kwa ta day sə dara wa, à Urəsəlima. Tinen aday nà, ta san way pə cəved sə mawuzlawazl ahay zle. Anga nan tə cəce pə dó ahay wa, ta wa:

² «Wan a mə wahay a, aday i sa təra bahay sə Yahuda ahay ata nà, winen ahaw? Mə canak anan anà mawuzlawazl anahan a kə slabakak ahay à dəlon wa. Ma nay sa naa həran ayak nga.»

³ Bahay Hiridus a sləne cəna, 'am ata kə wusek atan nga, winen tu dó sə Urəsəlima ahay fok.

⁴ Hiridus a halan nga anà bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə miter sə Tawrita ahay fok. A cəce patan wa, a wa: «Ti wahay Almasihu nà, ahaw?»

⁵ Tə mbədahan apan, ta wa: «Ti wahay Almasihu nà, à Baytilama, pə daliyugo sə Yahudiya. Anga dó maja'am a Mbərom kə vindek kwakwa, a wa:

⁶ «Iken Baytilama, wulen su doh pə daliyugo sə Yahudiya,

* **1:21** Yesu a nan sa ja nà, Mbərom a tam dó. † **1:23** Imanuwila a nan sa ja bine siwaw nà, Mbərom winen inde tə manuko.

kə kəcak à mamasl sə wulen su doh sə Yahudiya ahay bay jiga awan.
 Anga bahay i sləray ahay nà, i iken wa,
 aday i gan nga anà Isəra'ila dō uno ahay kawa dō sə jugwar təman
 ahay.*»

⁷ Natiya kutok, Hiridus a ngaman atan ayak anà kəlire ahay ù doh pə cakay anahan. A ngaman atan ayak mənʒəna dō ahay sa san apan, aday a cəce patan wa, a wa: «Kə cinen anan anà mawuzlawazl ata a slabak nà, à alay wuraw?» Tə dakan anan kutok.

⁸ Pə dəba anahan a wa a jan atan asa, a wa: «Zlen à Baytilama, pəlen anan wan ata lele. Ki ten anan à nga cəna, ka naa jen uno, aday nen ni zla saa həran ahay nga a cite.»

⁹ Tinen ite, tə sləne anan 'am a bahay ata cəna, ta zla kutok. Mawuzlawazl a, tinen a sə canan kurre a ata, a njahan atan pa 'am wa. A dəzle pa nga su doh a aday wan a à man ata ata nà, mawuzlawazl ata a tavay dek. ¹⁰ Tə canan anà mawuzlawazl sə tavay dek ata cəna, ta njad ataslay mivəl məduwen awan.

¹¹ Ta zla ù doh a aday wan a winen à man ata ata awan. Ta tan à nga anà Yesu, tinen maya tə may anahan Mariyama. Tə dukwen gərmec ù vò, tə həran nga anà wan ata awan. Tə pəsak anan mbulo a tinen ahay, aday tə varan magwagway ahay cara cara: gura ahay, mətətok sə ləluway sə rəbas lele ataya awan, pi zek tə wurde sə ngaman *mira* ataya awan.

¹² Pə dəba anahan a wa nà, Mbərom a dakan atan anan i cəen sə zūbay inde nà, tã ma ta man ana Hiridus sabay. Natiya ta zla agay tə cəved hinen kutok.

Atə Yusufu tə Mariyama ta zla à Misra

¹³ Dō a ataya ta zla way a tinen cəna, maslay a Mbərom a kan zek anà Yusufu i cəen sə zūbay inde, a jan, a wa: «Slabak! Zla anan wan tə may anahan a təkə à Misra, bina Hiridus i pəlay wan a anan, anga a nan sə lize anan. Njihen à man ata hus pə luvon a azanan ni jak, hayak ikwen ahay wa ata awan.»

¹⁴ Matanan kutok Yusufu a slabak sə luvon, a zla anan Yesu tə Mariyama a təkə à Misra.

¹⁵ Tə njahay à man ata hus pə amac ana Hiridus. Natiya, way ana Mbərom Ba Məduwen sa ja tə dungo ana dō maja'am anahan ata a təra. A wa: «Ni ngaman anà wan uno kwa pə daliyugo sə Misra wa.»

Hiridus a vad anan gwaslay ahay

¹⁶ Hiridus a ca apan nə dō ataya ta gak kawa ananahan sa jan atan ata sabay cəna, a ga mivəl. A jan anà suje anahan ahay nà, tã vad anan gwaslay ahay à Baytilama wa fok, pi zek tu kon aya sa van nga ataya awan, a ban pa wan ma va a bay a wa, hus pa wan ma va cew ataya awan. Anga kawa anà kəlire ataya sə dakan anan alay a ana mawuzlawazl a sə sləray ahay ata nà, a baslay ava awan, i ga nə matanan. A vad atan fok.

¹⁷ A təra kawa ana dō maja'am a Mbərom Yeremiya sa ja, a wa:

¹⁸ «Zliyzloy kà gak à Rama,

ayam tə aja mawa kə zalak.

Rahilū winen apan i yam gwaslay anahan ahay.

A nan dōwan à bənan mbac bay,

anga gwaslay anahan ahay tə məcak fok.‡»

Atə Yusufu tə Mariyama ta may agay à Misra wa

¹⁹ Hiridus a mac cəna, maslay a Mbərom a kan zek anà Yusufu i cəen sə zūbay inde à Misra,

* 2:6 Ca pə Mika 5.2; 2 Samiyel 5.2. † 2:15 Ca pə Hose'a 11.1. ‡ 2:18 Ca pə Yeremiya 31.15.

²⁰ a jan, a wa: «Slabak! Zla anan wan tə may anahan a təke pə daliyugo sə Misra wa, ma pə daliyugo sə Isəra'ila, anga dō sa gan may sa vad anan wan ataya tə məcak.»

²¹ Yusufu a slabak, a gəba anan wan tə Mariyama a təke, ta ma pə daliyugo sə Isəra'ila kutok.

²² Aya əna, a sləne sa jəka sa pa 'am ana Hiridus nā, wan anahan sə ngaman Arkilawus ata nā, kə jəjarak sə njahay à man anahan pə daliyugo sə Yahudiya. Anga nan Mbərom a kan anan ahay i cəen sə zubay inde way anahan tədə saa ga ata awan. Ta zla à Galile kutok,

²³ tə njahay way a tinen à wulen su doh a sə ngaman Nazaratu ata awan. A təra matanan ata dukwen, anga dō maja'am a Mbərom ahay ta jak, ta wa: «Ti ngaman Nazaratu ahay.»

3

Wazo a Yuhana dō sa gan baptisma anā dō ahay

Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18; Yuhana 1.19-28

¹ Yawa, à alay ata nā, dōwan a inde tə ngaman Yuhana, a taa gan baptisma anā dō ahay. A taa nahay à saf inde à kiβe sə Yahudiya, aday a taa wazan anā dō ahay.

² A wazay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, anga bahay a Mbərom winen bəse tə kwanay.»

³ Yuhana aday nā, winen dō mbala ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa ja apan ata awan, a wa:

«Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiβe, a wa:

“Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

⁴ Yuhana a nā, winen a pak pi zek nə zana ma han a tə sibək sə zlugweme awan, a ɓan zərkutov dukwen tə maslərapa sa zlay. Way sa pa anahan a nā, hayam ahay pi zek tə umam sə kiβe aya awan.

⁵ Dō sə Urəsəlima ahay pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya tatə dō su kon sə cakay sə zliinder sə Urdon ataya fok, ta nay pə cakay anahan.

⁶ Tə dazlan sə ɗakay anan ines a tinen ahay, aday Yuhana a gan atan baptisma à zliinder sə Urdon ata inde.

⁷ Yuhana a canan anā Farisa ahay pi zek tə Saduki ahay ta nay pə cakay anahan saa ga baptisma nā, a jan atan, a wa: «Kwanay zahav sə kōn ahay, dō sa njak dō ahay, waya sə ɗakak ikwen anan sa haw pə sariya ana Mbərom saa nay ahay ata wa anaw?»

⁸ Gen mer su way lele aya aday sə ɗakay anan nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay acəkan ata awan aday.

⁹ Kā saa bayiken à nga inde nā, kwanay wan ana Ibərahima ahay ata bay. Way ata i tam kwanay bay. Nen apan ni jak ikwen, Mbərom i mba apan sə təra anan kon a anaya wan ana Ibərahima aya təte.

¹⁰ Mbərom kə lavak anan zek tə tirez, i gad anan ɗəɗazl si sé aday a wahay wan lele aya bay ata fok. I gad atan, aday i pak atan ũ uko inde.

¹¹ «Nen na gak ikwen baptisma nə tə a'am aday sə ɗakay a nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay ata awan. Aya əna, dōwan inde i nay à ɗəba uno wa, winen nā, i gak ikwen baptisma nə tə Apasay Cəncan awan aday tə uko. Winen nā, a zalay nen tə mazaɓ lele. Na slak aday ni pəsakan anan liβer sə təkarak anahan ahay à saray wa bay jiga awan.

* 3:3 Ca pə Esaaya 40.3.

12 Gəsədaf inde à alay anahan sə vəvay anan ndaw, i gəzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. I halan nga anə ndaw sa pak i de, aday i vak anan janjar tə uko a aday a mbacay kula itəbay ata awan.»

Yesu a ga baptisma

Markus 1.9-11; Lukas 3.21-22

13 Natiya kutok, Yesu a slabakay ahay pə daliyugo sə Galile wa, a nay ahay pə cakay ana Yuhana à zliinder sə Urdon. A nan nà, Yuhana á gan baptisma.

14 Abay Yuhana a ngam bay, a jan, a wa: «Nen adəka nə na gan may kú go baptisma. Aday iken asa nə ki nay ahay pə cakay uno nà, kəkəməw?»

15 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Á zlak à nga! Anga sumor a nà, gumo anan mer su way a abay təde a nan à Mbərom gumo ata awan.»

Natiya kutok, Yuhana a təma,

16 a gan baptisma anə Yesu. Yesu a slabakay ahay à a'am wa cəna, a canan ayak anə bagəbaga mburom a təba pangaya, aday a canan ayak anə Apasay a Mbərom kawa badəbada, winen apan i dazay ahay, a njahay apan.

17 'Am dukwen a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «Həna anan nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivel bayak a nə tə winen awan.»

4

Fakalaw a nan sa njak a Yesu

Markus 1.12-13; Lukas 4.1-13

1 Pə dəba anahan a wa nà, Apasay a Mbərom a zla anan Yesu à man sa saf inde à kibe, anga aday Fakalaw á sa njak anan.

2 Yesu kà pak awan bay, luvon ahay kwa kuro fudó. Luvon tə ipec fok, kà pak awan bay jiga awan. May a han apan kutok.

3 Fakalaw a hədəken ayak pə cakay, a jan, a wa: «Kak iken nə Wan a Mbərom cukutok nà, jan anə kon a anaya tē təra dəf, aday ki pa bidaw?»

4 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Deftere a Mbərom a ja nà: “Do zənnen a a njahay uho nə tə way sa pa dəkdek bay, əna ta 'am anə Mbərom sa ja ataya fok.*”»

5 Fakalaw a zla anan Yesu à Urəsalima, wulen su doh cəncan awan, a dəf anan pa nga su doh sə mazla6 a Mbərom,

6 a jan kutok: «Kak iken Wan a Mbərom a acəkan nà, ənga larak ayak zek à man a anan wa. Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa:

“Mbərom i jan anə maslay anahan ahay sa ba iken.

Ti kəcaw iken à alay a tinen inde,

anga aday kà saa burgosl anan saray anak ahay pu kon bay.†”»

7 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Deftere a ja dukwen: “Kà sa ca azan pə Mbərom anak wa bay.‡”»

8 Matanan, Fakalaw a zla anan à 6əzlom a inde, sololo cəvedabay. A dakan pə bahay sə daliyugo tembərazem fok, tə mazla6 sə zliile a tinen aya təke.

9 A jan kutok asa, a wa: «Way a anaya fok, ni varak atan, kak kə dukwek uno gərmec ù vo, aday kə hərak uno nga nà, na.»

10 Əna Yesu a jan kutok, a wa: «Zla à man a anan wa, iken Fakalaw, mbəsak nen. Anga mə vinde a à Deftere a Mbərom inde, a wa: “Həran nga nà, anə Mbərom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anə winen a kərtek.Š”»

* 4:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3. † 4:6 Ca pə Jabuura 91.11-12. ‡ 4:7 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16. § 4:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13.

¹¹ A alay ata kutok, Fakalaw a mbəsak anan Yesu. Maslay a Mbərom ahay ta nay, ta gan mer su way anà Yesu.

Yesu a dazlan anà mer su way anahan à Galile

Markus 1.14-15; Lukas 4.14-15

¹² Pə luvon a inde, Yesu a sləne nə tə bənak anan Yuhana à dangay. A slabak, a ma pə daliyugo sə Galile.

¹³ A mbəsak Nazaratu, a zla way anahan saa nahay à Kafarnahum, wulen su doh a pa 'am sə bəlay sə Galile ata awan, pa day su kon sə Jabulon tə Neftalim ahay.

¹⁴ A ga matanan ata nà, aday 'am ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa ja ata à təra. A wa:

¹⁵ «Kon sə Jabulon aday kon sə Neftalim,

kwanay pa day uho sə Urdon, pə cəved sa zla à bəlay inde,

kwanay pə daliyugo sə Galile, à wulen su dō sə pəra ahay inde.

¹⁶ Kwanay mə njahay aya à luvon inde ataya,

ki cinen anan anà jiyjay məduwen awan.

Kwanay mə njahay aya à man hərəkhərek ataya ù vo sə amac inde,

jiyjay ata i dəvak ikwen kutok.* »

¹⁷ A bənay pə winen ata wa kutok nà, Yesu a dazlan sə wazay. A wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, anga bahay a Mbərom winen defefe coy.»

Yesu a ngaman anà dō sa ban kələf aya inde

Markus 1.16-20; Lukas 5.1-11

¹⁸ Yesu winen apan i bar pa 'am sə bəlay sə Galile. A canan ayak anà dōwan aya inde tinen cew, dō sa ban kələf ahay. Dōwan ataya nà, atə Simon, dōwan a Yesu sə ngaman Piyer ata awan, tə mərək anahan a inde, tə ngaman Andəre. Tinen apan ti ban kələf a tinen ahay tə zuvo.

¹⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay. Pərihen uno azar, aday ki bənen nə kələf sabay. Ki i njiden uno nà, dō sə pəruho azar ahay adəka.»

²⁰ Kwayan'a tə mbəsak zuvo a tinen ahay, aday tə pərahan azar à Yesu.

²¹ Yesu a hədek pa 'am mənjoek asa, a tan à nga anà dō ahay à kwalalan inde cew mungol aya awan. Dōwan ataya nà, atə Yakuba tə mərək anahan a inde tə ngaman Yuhana. Tinen tatə Zebede, bəbay a tinen awan, tinen apan ti ndakay anan zuvo a tinen ahay à kwalalan inde. Yesu a ngaman atan.

²² Kwayan'a wan ataya tə mbəsak anan kwalalan a tinen tə bəbay a tinen a təkə, tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a mbar anan dō sə dəvac ahay bayak awan

Lukas 6.17-19

²³ Yesu kə bərak pə daliyugo sə Galile fok. A dakan anan way anà Yahuda ahay ù doh sə wazay a tinen aya awan. A wazan atan ləbara mugom a sə bahay a Mbərom. A mbar anan dō sə dəvac ahay cara cara pi zek tu dō mə təra à məndak aya cara cara bayak awan.

²⁴ Ləbara anahan ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Siriya fok. Ta nan anan ahay dō sə dəvac ahay cara cara pi zek tu dō jəje aya awan, dō tə setene aya à nga inde, dō tə məhərvov aya awan, dō ma mac hawal si zek aya fok, a mbar atan.

²⁵ Man su dō məduwen a a taa pərahan azar kutok. Ta nay ahay pə daliyugo sə Galile wa, kwa pə daliyugo sə ngaman Dekapol ata wa, kwa à Urəsəlima wa, aday kwa pə daliyugo sə Yahudiya azar aya wa, aday kwa pə daliyugo sa day uho sə zliinder sə Urdon ata wa re.

* 4:16 Ca pə Esaaya 8.23 - 9.1.

5

Yesu a wazay à ɓəzlom

¹ Yesu a canan anà man su do ata nà, a ján à ɓəzlom saa njahay à man ata awan. Njavar anahan ahay dukwen, ta ján à man ata re.

² Yesu a dazlan sə wazan atan 'am a anan:

*Ataslay mivel su do sə pərahan azar anà Yesu ahay
Lukas 6.20-23*

³ «Ataslay mivel inde, anga dowan aya aday ta san zle, tinen mətawak aya pa 'am a Mbərom ata awan, anga bahay a Mbərom ma var a nə anga tinen.

⁴ «Ataslay mivel inde, anga do sa yam ahay, anga Mbərom i bənan atan mbac.

⁵ «Ataslay mivel inde, anga do sə njahay səkəffe ahay, anga Mbərom i varan atan anan daliyugo.

⁶ «Ataslay mivel inde, anga do sə pəlay sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom ata awan, anga Mbərom i man atan zek sa ga kawa a tinen sa gan may ata awan.

⁷ «Ataslay mivel inde, anga do sa gan sumor anà do ahay, anga Mbərom i gan atan sumor.

⁸ «Ataslay mivel inde, anga do sə pəlay Mbərom tə mivel kərtek awan, anga ti i canan tə ide a tinen njək anà Mbərom.

⁹ «Ataslay mivel inde, anga do sə ndakay do ahay pi zek ataya awan, anga Mbərom i ngaman atan wan anahan ahay.

¹⁰ «Ataslay mivel inde, anga do aday tə jugwar panan 'am anga a pəlay sa ga way sa zlan à nga à Mbərom ata awan, anga i njahay pə kərtek a tatə Mbərom à bahay anahan inde.

¹¹ «Kak do ahay tə gənahak ikwen, tə jugurak pikwen wa 'am, ta rak pikwen 'am kəriya awan, anga kə dəfen upo nga nà, ataslay mivel inde anga kwanay re.

¹² Tislen mivel bayak awan, anga Mbərom i varak ikwen magwagway məduwen a à bagəbaga mburom. Ta gan atan ahay anà do maja'am a Mbərom a sə lahak ikwen ahay ataya kwakwa fok dukwen, kətana awan.»

*Zətene tə jiyjay sə daliyugo
Markus 9.50; Lukas 14.34-35*

¹³ «Matanan, kawa ana zətene su gom anan way sa pa ata nà, kwanay dukwen ki gumen anan daliyugo nə matanan re. Əna kak zətene awan a vad sabay nà, ki ma anan apan avad anahan a nə ta ma asa anaw? Zətene ata i gom sabay, ti lar anan, do ahay ti ján apan à məndak.

¹⁴ «Kwanay nà, kawa jiyjay sə dəvan anà daliyugo, kawa wulen su doh ma han a à ɓəzlom. Wulen su doh a matanan ata nà, a der zek itəbay.

¹⁵ Ta taa han uko pə lalam nə sa der anan ta sə hərok apan tasa daw? Ti dəf anan bugol nà, pə way sa dəf lalam awan, aday á dəvan anà do su doh ataya fok.

¹⁶ Matana re, lele bine siwaw nà, jiyjay a kwanay á dəvan anà do ahay. Ata ti canan anà mer su way a kwanay a lele ataya awan, aday ti həran nga anà Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom ata awan.»

Atətak way pə Tawrita

¹⁷ «Kà sa bayiken sa jəka na nay sa naa mbazl anan Tawrita, kabay sa mbazl anan 'am ana do maja'am a Mbərom ahay nà, matanan bay. Na nay ahay adəka nà, sa naa rah anan wa, bina sa mbazl anan wa bay.

18 Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Hus pə ana daliyugo tə bagəbaga mburom saa lize azanan ata nà, kula alfabe inde kərtek à Deftere a Mbərom ti lar anan wa à məndak nà, ibay, si way a uda ataya fok ti təra aday.

19 Anga nan kutok, kuwaya kə mbəsakak anan, kabay kə tətakak anan anan anà dō hinen sə mbəsak anan nga sa 'am a mə baslay a kwa zek cədew a kərtek a nà, winen dukwen i təra dō zek cədew a à bahay a Mbərom inde re. Əna dōwan a kə təmahak sa ban anan 'am a Mbərom, aday kə dəkak anan anan anà dō hinen sa ban anan re cəna, i təra dō məduwen a à bahay a Mbərom.

20 Nen apan ni jak ikwen anan həna re: Ki njiden sa zla à bahay a Mbərom a bay, kak si dīdek a kwanay i zalay anan dīdek sə miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay aday.»

A ga mivél pu dō

21 «Kə sanen zle, Mbərom a jan anà bije a kwanay ahay nà: “Kà vad nga su dō bay.* Kuwaya kə vadək dō cəna, ti gan sariya.”

22 Əna nen ni jak ikwen həna kəma, kuwaya dōwan a kə gak mivél pə njavar uno hinen cəna, kə slak ti gan sariya ca. Aday kuwaya dōwan a kə jak anan anà njavar uno hinen: “Iken nə wayaw?” cəna, kə slak aday dō sə lavay nga ahay ti halay nga sa gan sariya. Kuwaya kə jak anan anà njavar uno hinen: “Iken ka san Mbərom bay” dukwen, 'am ata kə slak sa ban anan apan aday sa lar anan à dəlov sə uko inde cōy.

23 «Anga nan, kak iken ka nak ù doh sə mazlaḅ a Mbərom tə way a à alay inde cōy, əna kə jalak pə way inde à wulen a kwanay tə njavar uno hinen anga kə nəsek anan cəna,

24 mbəsak anan way anak à man ata aday, zla, pəlay ahay ayaw ana dōwan anak ata, aday ki may ahay saa var way anak ata anga Mbərom a kutok.

25 «Kak dōwan a kə zlahak apak, aday ki sa zlen əga dō sa ga sariya cəna, pəlay panan asan zek pə cəved. Bina kə sak a dəzle tə iken əga dō sa ga sariya cōy nà, dō sa ga sariya i sa varan iken à alay inde anà suje ahay. Tinen ite ti sa dərəzl iken ù doh sə dangay.

26 Nen apan ni jak tə dīdem a həna: Hus pə ananak saa hamay anan way anahan ata bay cəna, ti mbəsakay ahay iken ù doh sə dangay ata wa bay jiga awan.»

Aga mədigwed

Mata 19.9; Markus 10.11-12; Lukas 16.18

27 «Kə slənen 'am a Mbərom a sa ja ata zle, a wa: “Kà ga mədigwed bay.†”

28 Əna ni jak ikwen həna kutok nà, kuwaya fok, dōwan a kə cak pə dō uwar a tə idə sa ga apan ubor cəna, ata kə gak mədigwed à mivél anahan inde tə uwar ata awan.

29 Matanan kutok, kak idə sə alay puway anak i sapat iken sa ga ines nà, ndaha anan, aday lar anan dəren pi zek anak wa. Anga suwan hawal si zek anak kərtek a à lize tə winen zek anak a fok sa saa lize à məkə sə mərda inde nà, nà.

30 Matanan re, kak alay puway anak i sapat iken sa ga ines nà, gad anan, aday lar anan dəren pi zek anak wa. Anga suwan hawal si zek anak kərtek a à lize, tə winen zek anak a fok saa lize à məkə sə mərda inde nà, nà.

31 «'Am a Mbərom a ja, a wa: “Kuwaya dōwan a kə rəzłak anan uwar anahan cəna, à varan dərəwel à alay inde sə dəkay anan nà, kə rəzłak anan.‡”

32 Əna nen ni jak ikwen həna kutok nà, kuwaya dōwan à saa razl anan uwar anahan bay, si kak a ban atan pi zek tu dō aday. Aday uwar ma razl a kə złak

* 5:21 Ca pə Gurtaaki 20.13. † 5:27 Ca pə Gurtaaki 20.14. ‡ 5:31 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 24.1.

à mbaz hinen, uwar ata kà gak mädigwed cite re. Matanan, dōwan a kà gəbak uwar ma razl a cəna, kà gak mädigwed cite.»

Ambaday

³³ «Asa, kə sənen zle, Mbərom a jan anà bije a kwanay ahay nà: “Ga anan way anak sə mbaday apan ata awan. Kə mbadak pa 'am a Mbərom dukwen, rah anan ambaday anak ata lele.”

³⁴ Əna nen ni jak ikwen həna kutok nà, kà saa mbaday bay jiga awan: kwa á ga nə tə bagəbaga mburom, anga winen nə man sə njahay ana Mbərom;

³⁵ kwa á ga nə tə daliyugo, anga winen nə man sa daf saray ana Mbərom; kwa á ga nə tə Urəsalima dukwen, kə mbaday anan bay, anga winen wulen su doh ana Mbərom Ba Məduwen.

³⁶ Kə saa mbaday anan kwa ta nga anak bay, anga ki mba apan sə mbəda anan sibək sa nga anak bay, kwa á ga nə zenzen awan, kwa á ga nə kwedekkwedek awan.

³⁷ Ki ja lele awan adəka cəna, “Ayaw” kak matanan nà, na, “A'ay” kak matanan bay cite nà, na. Anga 'am a sa ja azar aya nà, sa var nə Fakalaw.»

Aman anan uda siked sə ines anà do

Lukas 6.29-30

³⁸ «Kə slənen 'am a Mbərom a sa ja ata zle, a wa: “Kak dōwan a kə nəsek anak anan ide, ki nəsen anan ide cite. Kak dōwan a a kadak anan nə slan, ki kadan anan uda slan a cite.Š”

³⁹ Əna nen ni jak ikwen həna kutok nà, kà si men anan anan uda siked sə ines anà do sə huwan ahay bay. Kak dōwan a kə dəkak anak pə cakay sləmay kərtək a nà, mbədahan anan apan cakay sləmay hinen re.

⁴⁰ Kak dōwan a a nan sa zlah apak anga aday i ngəzar panak zana anak məduwen a cəna, mbəsakan anan apan tegwere sə zana ata re.

⁴¹ Matanan, kak do kà gak anak bəlaray sə tavak way anahan kilometer kərtək nà, tavakan anan way sə kilometer cew lele.

⁴² Dōwan a kə cəcihek panak way cəna, kà sa gan anan azay bay, varan. Matanan re, do kə cəcihek panak gudire dukwen, kà saa ngaman anan bay ata bay. Varan.»

Pəlen anan do manide a kwanay ahay

Lukas 6.27-28, 32-36

⁴³ «Kə slənen 'am a Mbərom sa ja, a wa: “Pəlay anan do sə məsudoh anak*, aday nan ide anà do manide anak ite.”

⁴⁴ Əna nen ni jak ikwen nà: Pəlen anan do manide a kwanay ahay, gen amboh anga do sə jugwar pikwen wa 'am ahay fok,

⁴⁵ anga aday kɪ gen way təde anga wan ana Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom. Winen kəma, a dav anan pac anahan nà, pu do lele aya tu do lelibay aya təke fok. A ga iven anahan pu do sa ga mer su way lele aya tu do sa ga mer su way lelibay aya təke fok re.

⁴⁶ Kak kə pəlen nə do sə pəlay kwanay ahay dəkdek nà, ki ben magwagway sa ma a kwanay pə Mbərom wa asa re anaw? Do sə cakal jangal ahay dukwen ta ga matanan re asanaw?

⁴⁷ Kak ki jen anan 'am anà zek a kwanay ahay dəkdek nà, ata ki gen way lele sə zalay do azar aya daw? Kwa do sə pəra ahay dukwen ta ga nə matanan re.

48 Tøren do lele aya à way ahay inde fok, kawa Bəbay a kwanay Mbərom, winen mə njahay a à bagəbaga mburom winen do lele à way ahay inde fok ata awan.»

6

Atatak way pa 'am sa var way

1 «Kwanay apan ki gen anan sumor anà do nà, kà si gen anan pa 'am sə do ahay anga aday tē canak ikwen bay. Bina, Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata i varak ikwen magwagway sabay.

2 «Kak kə njadak way sa man anan zek anà do nà, kà sa zlapay anan awan aday saa varan anan bay. Sa ga way ata matanan cəna, do sə mbadəmbada ahay. Ta ga matanan nà, u doh sə wazay ahay, aday à lumo ahay, anga aday do ahay tē haran atan nga. Nen apan ni jak ikwen tē didem a həna, tē njadak anan magwagway a tinen a coy.

3 Əna iken kəma, kak a nak sa man zek anà do nà, ga anan tē wurwer awan. Kwa do inde pə cakay anak dukwen à san apan bay re.

4 Ga sumor anak nà, à mider a inde. Ata Bəbay anak Mbərom dukwen i varak magwagway. Winen nà, a canan anà way ma ga à mider a inde ataya fok.»

Atatak way a Yesu pə amboh

Lukas 11.2-4

5 «À alay a ki gen amboh dukwen nà, kà sa təren kawa do sə mbadəmbada ahay bay. Tinen nə, a nan atan sa ga amboh nà, ti tavay jərek u doh sə wazay ahay, kabay pə məgəzləga cəved ahay, anga aday do ahay tē ca patan lele. Nen apan ni jak ikwen tē didem a həna, tē njadak magwagway a tinen coy.

6 Iken, a nak sa ga amboh kəma, zla u doh, tacay anan məsudoh lele, gan amboh anà Bəbay anak Mbərom. Mbərom nà, winen inde à man a mi dər ata awan. A canan anà way anak ma ga à man a mi dər ata re, i varak anan way anak a sə cəce panan ata awan.

7 Kwanay apan ki gen amboh ata dukwen, kà sa zilen anan 'am aya zedede dē bay. Sə zalan anà 'am nà, do sə pəra ahay. A ga patan nə Mbərom i təma amboh a tinen anga tē zalak anan anà 'am bayak a ata awan.

8 Kà si gen kawa ana tinen ata bay, anga Bəbay a kwanay awan aday nà, a san way a kwanay a saa cəce panan wa ata zle, mənəjəna kwanay sə dazlan anà amboh awan.

9 «Kwanay ki gen amboh kəma, gen nə natiya awan:
Bəbay a manay, iken à bagəbaga mburom,
do ahay tē san sləmay anak nə cəncan awan.

10 Bahay anak à ga zek à wulen à manay ite.
Way anak sa gan may à tēra à wulen a manay pə daliyugo,
kawa anahan sə tēra à bagəbaga mburom ata re.

11 Varan umo way sa pa saa slan umo biten ata awan.

12 Pəsən umo anan ines a manay ahay,
kawa ana manay sə pəsən anan anà do sa gan umo ines ataya cite.

13 Ba manay pə way saa njak manay ahay wa ite,
anga aday mǎ sa zla i ines inde bay.

Dərgwaday manay à alay ana Fakalaw a wa.
[Anga bahay nà, iken.
Məgala anak tē mazlaḡ anak nà, inde sə coy.
Amen.]

14 «Kak kwanay apan ki pæsen anan anan ines anà dō sa gak ikwen ines ahay nà, Bəbay a kwanay, winen mæ njahay a à bagəbaga mburom ata dukwen, i pæsek ikwen anan ines a kwanay ahay re.

15 Əna ka sak a pæsen anan anan ines anà dō azar aya bay cəna, Bəbay a kwanay dukwen i pæsek ikwen anan ines ahay bay ite re.»

Sumaya

16 «Kwanay apan ki gen sumaya nà, kâ si ken anan ide a kwanay kawa kwanay ma ga mugo aya bay. Do sə mbadəmbada ahay nà, ta ga matanan. Tinen apan ti rac jœer aday dō ahay tã san tinen apan ti ga sumaya. Əna nen apan ni jak ikwen həna, tə njadək anan magwagway a tinen coy.

17 Əna, iken ki ga sumaya nà, banay anan ide anak, ga apan amar lele,

18 anga aday dō ahay tã san iken apan ki ga sumaya bay jiga awan. Bina saa san anan way anak sa ga fok nà, si Bəbay anak Mbərom. Winen inde à man a mi der ata awan. A canan anà way ata zle, aday i varak anan magwagway anak. Winen nà, a canan anà way mi der aya fok.»

Man sa der zliile lele awan

Lukas 12.33-34, 11.34-36

19 «Matanan kutok, kâ sa hilen anan nga anà way ahay pə daliyugo a anan anga kwanay a bay. Anga pə daliyugo a anan nà, mumok ahay inde, zəbzeb sa ján mangaz pə way ahay dukwen inde, ti nes anan way ata fok. Aday dō sə akar ahay dukwen ti zlar anan doh ahay aday ti kəra anan way a kwanay sə halay ata awan.

20 Əna hilen anan way anà nga a kwanay adəka nà, à bagəbaga mburom. A man ata nà, mumok ahay tə mangaz dukwen ti nes anan sabay. Aday dukwen dō sə akar ahay ti zlar anan doh aday sə kəra way ahay sabay re.

21 Anga, zliile anak ma daf a à man ata nà, mivél anak a dukwen i ga nə cezlezlen'e à man ata re.

22 «Ide nà, kawa lalam sə dəvan jiyjay anà zek. Kak ide anak winen lele nà, ata zek anak a fok winen à jiyjay a inde.

23 Əna kak ide anak lelibay nà, zek anak a fok winen i ide zənzen a inde. Saa varak jiyjay a nə ma asa anaw? Kak ide anak kə tərak ide zənzen a nà, takədimbomma iken à luvon inde acəkan.»

Atə Mbərom tə dala

Lukas 16.13

24 «Dowan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kə pəlak anan dō kərtek a lele nà, i nan ide anà dowan a hinen ata awan. Kabay, tə njahak tu dō kərtek a lele gerger cəna, i kədəy anan dowan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbərom aday sə pəlay dala cew maya dukwen, i ga zek bay re.

Adaf nga pə Mbərom

Lukas 12.22-31

25 «Nen apan ni jak ikwen asa: Kâ sa jilen pə way sa pa tə zana bay. Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dukwen a zalay zana asanaw?

26 Cen pə məvuhom ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, tə halay awan itəbay. Əna Bəbay a kwanay a mæ njahay a à bagəbaga mburom ata, winen apan i gan atan sumor ta sə varan atan way sa pa. Aday kwanay kə zilen anan məvuhom ahay bidaw?

27 Waya à wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənəcək anaw?»

²⁸ «Kak matanan cukutok nà, kə jilen pə zana kə zalak nə angamaw? Ənga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay à kié ataya aday! Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay.

²⁹ Tə winen ata təkə nà, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zllile anahan a bayak ata təkədə nà, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay à kié ataya bay re.

³⁰ Aday Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kié, tinen inde biten lele, aday sidew a cəna ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay dō ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kə mbak apan sa ga mer su way matana nà, i mba apan sə pəkak ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, à kié ataya bidaw?

³¹ Matanan kutok, kà sa viwen anan nga anà zek a kwanay tə ajalay nga pə way sa pa, pə way sa sa, kabay pə zana sa pak pi zek ahay bay.

³² Sə pəlay way matanan ataya cəna, dō sə pəra ahay. Aday Bəbay a kwanay Mbərom a dukwen a san zle, kwanay ki gen anan may anà way ataya way anahan.

³³ Əna lihen adəka sə pəlay bahay a Mbərom aday dīdek anahan awan. Ata winen a, i varak ikwen way a kwanay a sa gan may ataya fok re.

³⁴ Kà sa viwen anan nga anà zek a kwanay tə ajalay nga pə way sə sidew bay, anga sidew ata dukwen i gan nga anà zek anahan a cite. Pə ide sə cəde fok, way anahan aya inde i sla saa bayak apan.»

7

'Am sa man mungok i zek ahay

Lukas 6.37-38, 41-42

¹ «Kà si men anan anan mungok ù dō azar aya à mivél inde bay, anga aday Mbərom à sa mak ikwen anan mungok bay ite.

² Anga Mbərom i mak ikwen anan mungok nà, kawa ana kwanay sa man anan mungok anà dō ahay ata cite. I lavak ikwen way nà, tə way mbala ana kwanay sə lavan anan anà dō ahay ata cite re.

³ «Iken nà, ka mba apan sə canan anà cukol i ide ana mərak anak inde, aday dədom i ide anak a inde nà, ka mba apan sə canan sabay ata nà, angama kutok anaw?

⁴ Ka mba apan sa jan anà mərak anak: “Hayak anan, nə gəbak anan cukol i ide wa!” aday cəkəbay dədom zləngəddə i ide anak a inde nà, kəkəməw?

⁵ Mbađəmbada bidəka! Gəbay anan dədom i ide anak a wa aday! Ata ki mba apan sə canan sə gəbay anan ahay cukol i ide anà mərak anak wa kutok cite.

⁶ «Matanan, kà sa viren anan anan way cəncan a anà kəla ahay bay, anga ti sa may ahay pikwen, ti ngalay kwanay awan. Kà sa viren anan anan mədine a kwanay ahay anà gadura ahay bay, anga tá sa ndərasl atan à dəndələb inde bay, bina ti lize.»

Cəcihen, pəlen aday jen ayak 'am uho wa

Lukas 11.9-13

⁷ «Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek wa uho, aday ti təkək ikwen ayak wa.

⁸ Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəlak way dukwen, i njaf way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am uho wa dukwen, ti təkən ayak wa cite re.

⁹ «Matanan re, waya à wulen a kwanay saa varan kon à alay inde anà wan anahan, anga a cəce panan wa daf anaw?

10 Kabay kak wan a a cæce næ kælef nà, ki varan dædew à alay inde bay re asanaw?

11 Kwanay dō lelibay aya bugol dūkwen, kə sənən a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay. Aday Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, a san sə varan way lele aya anà dō sə cæce panan wa way ahay zal mbala a kwanay sa san bidaw?

12 «Way a tæde abay ki gen anan may dō ahay tã gak ikwen anan ataya fok nà, lihen apan sa gan atan anan aday. Anga way a mæ vinde aya à Tawrita inde, aday à Deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay inde fok nà, tə dazlan nə ta 'am ata awan.»

Məsudoh ahay cew
Lukas 13.24

13 «Zlen tə məsudoh a mæ mbædec a njulehwehwe ata awan. Anga məsudoh a zləbatam ata aday cæved anahan a dūkwen ma da 'am a bay ata nà, a dæzle dō nà, à man sə lize. Dō sa zla ta man ataya nə bayak awan.

14 Əna məsudoh a mæ mbædec ata aday cæved anahan a dūkwen ma da 'am ata nà, a dæzle dō nà, à man sə sifa sa ndav bay ata awan. Dō sa zla ta man ataya nà, tinen bayak aya itəbay.»

Dō maja'am a Mbərom mungwalay aya awan
Lukas 6.43-44

15 «Bənen nga a kwanay lele pu dō maja'am a Mbərom mungwalay aya wa. Ti zlak ayak à wulen a kwanay ahay inde nà, tinen kawa təman ahay, aday cəkəbay tinen nə kawa kəla kiŋe ahay.

16 Ki sənən atan nà, pi mer su way a tinen aya wa. Anga jəgem i wahay buway kulibay. Matanan iyam dūkwen i wahay maka kulibay re.

17 Matanan dædezl si sé lele awan, i wahay wan lele cite re. Sé lelibay a dūkwen i wahay wan lelibay aya cite.

18 Sé lele cəna, i wahay wan lelibay a kulibay, sé lelibay ite, i wahay wan lele aya kulibay re.

19 Sé sə wahay wan lele aya bay ata cəna, ti gad anan, ti lar anan ù uko inde.

20 Matanan, ki sənən anan dō maja'am a Mbərom mungwalay aya nə pi mer su way a tinen aya wa.»

Njavar a Yesu guzgewez aya awan
Lukas 13.25-27

21 «Sənən anan pi zek wa lele re: Saa zla à bahay a Mbərom inde nà, dō sə ngumo “Bahay, bahay” ataya fok bay. Əna saa dæzle cəna, dō sa ga way kawa sa zlan à nga anà Bəbay uno, winen mæ njahay a à mburom ata awan.

22 Kə dæzlek pə luvon saa ga sariya ata asanaw nà, dō ahay bayan aya ti ja: “Bahay, bahay, ma mak anan anan 'am a Mbərom anà dō ahay tə sləmay anak, mæ rəzlak anan setene ahay tə sləmay anak, ma gak masuwayan sə way ahay bayak a tə sləmay anak a re.”

23 Əna ni jan atan nà: “Kula nə sənək kwanay a bay jiga awan. Zlen ayak à man uno wa, kwanay dō sa ga sədøk ahay.”»

Jike su doh ahay cew
Lukas 6.47-49

24 «Natiya kutok, dōwan a nə kuwaya kə slənək 'am uno a anaya, aday kə dəfak anan apan lele cəna, winen a a ga minje tə dōwan a inde ma san way awan, winen a han anan doh a anahan pə pəkərad.

25 Iven a ga, zəlaka a haway, aday vəvara a ga, a 6al anan doh ata, əna hwiya kə mbəzlak anan bay, anga doh ata ma han a pə pəkərad.

²⁶ Aday dōwan a kə slənek anan 'am uno a anaya, aday kə dafak anan apan bay ite nā, ata winen a ga minje tə dōwan a inde ma san way a bay awan. Winen a han doh anahan pə wiyen.

²⁷ Iven a ga, zəlaka a haway ahay, vəvara a ga, a 6al anan doh ata awan, a mbazl gərep gərep hele hele.»

²⁸ Yesu a ndav anan 'am anahan ataya cəna, wazo anahan ata a gan wadan wadan anā dō ahay.

²⁹ Anga winen a dakay anan way nə kawa dō sə mazla6 bina, kawa miter sə Tawrita ahay itəbay.

8

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə dugwad awan *Markus 1.40-45; Lukas 5.12-16*

¹ Yesu a ndav anan atətak way anahan ataya nā, a dazay ahay à 6əzlom ata wa, aday dō ahay bayak a tə pərahan azar.

² Dōwan a inde à man ata, winen dō mə dugwad awan. A zlak ayak pə cakay ana Yesu, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Ba Məduwen, kə zlak anak à nga nā, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

³ Yesu a ndədoy anan alay anahan, a laman, aday a jan kutok, a wa: «U no, mbar! Zugol anak kə ndəvak.» Kwayan'a dōwan a mə dugwad ata a mbar acəkan.

⁴ Yesu a jan asa, a wa: «Sləne lele, kə sa təkəren ləbara a anan anā dōwan bay, əna zla saa kan zek anā dō sə gədan dongo anā way anga Mbərom, à zəzor iken. Aday varan way a Mbərom kawa ana Tawrita a Musa sa ja ata awan, aday dō ahay tā san apan zugol anak kə ndəvak.»

Yesu a mbar anan bile ana bahay sə suje sə Ruma ahay *Lukas 7.1-10*

⁵ Natiya kutok, Yesu a zla à wulen su doh sə Kafarnahum. Bahay sə suje ahay a inde à man ata awan, winen nā, Ruma ahay. A hədek pə cakay ana Yesu saa cəce panan maməzek.

⁶ A jan, a wa: «Ba Məduwen, bile uno a inde, winen mə nahay a àga nen. Winen ma mac saray aya awan, a ga dəcə tə mindel.»

⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ni zlak ayak saa mbar anan.»

⁸ Bahay sə suje ata a jan, a wa: «Ba Məduwen, na slak aday sa jəka ki zla àga nen ata bay. Əna ja 'am a kərtek cəna, bile uno ata i mbar asanaw?»

⁹ Nen a aday nā, bahay uno ahay dukwen inde, aday nen nə bahay sə lavan nga anā suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anā dōwan a kərtek a: «Zla tiya», i zla. Na sak a jan anā dō hinen: «Hayak à man a anan», i nay ahay. Na sak a jan anā bile uno: «Ga natiya», i ga anan acəkan.»

¹⁰ Yesu a sləne 'am anahan ataya cəna, a zlan à nga lele. A jan anā dō sə pərahan azar ataya awan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kula na tak anan à nga anā dō sa daf upo nga lele kawa dōwan a anan à wulen su dō sə Isəra'ila ahay bay.

¹¹ Ni jak ikwen: Dō ahay bayak a, ti i halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, ti i pa way à bahay a Mbərom tatə Ibərahima, tatə Isiyaku, aday tatə Yakob.

¹² Əna dō sa jəka tinen abay mə walay aya bugol saa pa 'am sə bahay a Mbərom ataya nā, ti gucey atan uho i ide zənzen a inde. A man ata nā, ti i yam aday ti i rac slan.»

¹³ Yesu a dazlan sa jan anā bahay sə suje ata awan, a wa: «Zla way anak agay! I tərak kawa ananak a sa daf upo nga ata awan.»

A alay ata awan ite, bile anahan ata a mbar acəkan.

Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan

Markus 1.29-34; Lukas 4.38-41

¹⁴ Aya, Yesu a zla əga Piyer. A dəzle cəna, a tan ayak à nga anà jəje ana Piyer nà, winen mə nahay a, nga a bərzlan.

¹⁵ Yesu a laman alay anà uwar ata awan, aday nga a sə bərzlan ata a ndalay panan. A slabak, a dan way sa pa anà Yesu.

¹⁶ Suko anahan a ga cəna, ta ran ahay do sə dəvac azar aya bayan awan, tinen tə setene aya à nga inde. Yesu a razl anan setene ahay ta 'am anahan sa jan atan, aday a mbar anan do sə dəvac ataya fok.

¹⁷ A ga matanan ata aday 'am ana do maja'am a Mbərom Ezaya sa ja ata à təra, a wa:

«Winen nà, kə gəbak puko wa bəle a mənuko,

kə tavakak anan puko wa dəvac ana mənuko ahay.*»

Do sa gan may sə pərahan azar anà Yesu ahay

Lukas 9.57-62

¹⁸ Yesu a canan anà man su do pə cakay anahan ata nà, a jan anà njavar anahan ahay tə takas way a tinen pa day uho sə bəlay.

¹⁹ Miter sə Tawrita a inde, a hədəken ayak pə cakay ana Yesu, a jan, a wa: «Miter, nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

²⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Hwehwe ahay nà, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay dukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Do nà, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

²¹ Dowan a maza à wulen sə njavar a Yesu ahay wa a jan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nà zla agay, nà saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

²² Yesu a mbədahan apan ite, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tá la məsinde a tinen ahay. Iken, hayak, pəruho azar.»

Yesu a gafan 'am anà atə mad tə a'am

Markus 4.35-41; Lukas 8.22-25

²³ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan way anahan à kwalalan inde tə njavar anahan ahay.

²⁴ Tinen apan ti zla kutok, vəvara məduwen a a slabak kwayan'a pa nga sə a'am. Məsugurndolon sə miresl sə a'am a slabak, a njəvek ayak à kwalalan inde. Ata Yesu nà, winen apan i njak ahan.

²⁵ Njavar anahan ataya ta nay apan, tə pədek anan, ta jan, ta wa: «Ba Məduwen, mənuko apan di lize. Tam mənuko ite!»

²⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kə dəfen upo nga bayak a bay kələdaw?»

Coy Yesu a slabak hərom, a gafan 'am anà mad, a jan anà məsugurndolon sə a'am ahay tə mbəsak sa bal. Dekek, atə mad tə a'am tə tavay acəkan.

²⁷ Way ata a gan masuwayan anà do ataya bayak awan. Anga nan ta ja, ta wa: «Dowan a anan ata nà, do maw? Kwa atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay dukwen tə dəfan apan!»

Yesu a mbar anan dowan aya inde cew tə setene aya à nga inde

Markus 5.1-20; Lukas 8.26-39

²⁸ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a dəzle pa 'am sə bəlay, pa day uho su kon sə Gadarena ahay. A man ata nà, dowan aya inde cew, tə setene aya à nga inde. Tinen aday nà, ta ga zlawan cəvedabay. Anga nan, do ahay tə mbəsakak sa

* 8:17 Ca pə Esaaya 53.4.

zla ta man ata awan. Dowan ataya ta nay ahay à wulen sə jəvay ahay wa, tə zlangay tatə Yesu.

²⁹ Tə canan à Yesu cəna, ta zlah pi zek, ta wa: «İken Wan a Mbərom, kə pəlay pumo wa həna kwayan'a nə maw? Ka nak sa naa ga alay tə manay kwayan'a mənəna alay a Mbərom sa daf ata sə dəzley ahay ca daw?»

³⁰ Ta man a tinen ata dərən mənəcək nà, gadura ahay inde, tinen apan ti rac apa.

³¹ Setene ataya tə cəce pə Yesu a wa, ta wa: «Kak a nak sa razl manay nà, varan umo cəved mē ndərmad à gadura a anaya inde.»

³² Yesu a jan atan kutok, a wa: «Zlen uda awan!» Tə zləray ahay ù dō ataya wa, ta zla à gadura ahay inde. Gadura ahay fok ite, ta haw kwa pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgujeguje wa à bəlay inde, tətah, tə lize uda awan.

³³ Do sa gan nga anà gadura ataya ta haw à wulen su doh. Ta jan anà dō ahay way a sə təra pu dō cew ataya awan, aday pə gadura ahay re.

³⁴ Do sə wulen su doh ahay fok, ta nay saa zlangay tə Yesu. Tə canan cəna, tə dubok anan Yesu, aday à zla ù kon a tinen ata wa.

9

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə təra à məndak awan *Markus 2.1-12; Lukas 5.17-26*

¹ Nətiya kutok, Yesu a ján à kwalalan inde maza awan, a takas bəlay, a ma way anahan à Kafarnahum, wulen su doh anahan.

² A wulen su doh ata wa, dōwan aya inde tə gəban ahay dō pə lala, winen mə təra à məndak awan. Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata cəna, a jan anà dōwan a mə təra à məndak ata awan, a wa: «Dəna uno, kə jalay awan sabay. Nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

³ Aya əna, miter sə Tawrita ahay inde à man ata awan, tə jalay nà: «Dowan a anan, winen apan i jənan pa 'am anà Mbərom.»

⁴ Yesu a san abayak nga a tinen ata zle coy. Anga nan a wa: «Kə jilen way lelibay a matanan à mivəl a kwanay inde nà, angamaw?»

⁵ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay” ata daw, kabay sa ja: “Slabak, zla” ata daw?

⁶ Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.» A jan anà dōwan a mə təra à məndak ata: «Slabak, gəba lala anak, zla agay!»

⁷ Dowan ata a slabak, a zla way anahan agay acəkan.

⁸ Do ahay tə canan anà way ata cəna, tə jəjar pi zek, aday tə həran nga anà Mbərom, anga kə varak anan mazlaḁ matanan ata anà dō zənzen aya awan.

Yesu a ngaman anə Mata *Markus 2.13-17; Lukas 5.27-32*

⁹ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan. Winen apan i zla ata nà, a canan à dōwan a inde tə ngaman Mata, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a canan cəna, a jan: «Pəruho azar!» Mata a slabak, a pərahan azar acəkan.

¹⁰ Tə njahay pə tuwez əga Mata kutok, Yesu tə njavar anahan ahay. Aday dō sə cakal jangal ahay tu dō sə atahasl azar aya bayak a ta zlak ayak re.

¹¹ Farisa ahay tə canan anə way ata cəna, tə cəce pə njavar anahan ataya wa: «Miter a kwanay nà, a pa way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay, aday tu dō sə atahasl ahay nà, angamaw?»

12 Yesu a sləne anan lele nà, a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà do sə disise bay, si do sə dəvac ahay.

13 Adəka bay, zlen saa tətak nà, 'am a ma ja à Deftere a Mbərom inde a anan: «U no do ahay tã gan sumor i zek ahay, bina u no tã vuro gənwaw ma sla dungo aya bay.*» Nen a aday dukwen, na nay ahay sa naa ngaman anà do sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà do sə atahasl ahay.»

Acəce way pə sumaya

Markus 2.18-22; Lukas 5.33-39

14 Natiya kutok, njavar a Yuhana ahay tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Manay tə Farisa ahay, ma ga sumaya kutok nà, njavar anak ahay nə ta ga itəbay angamaw?»

15 Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, do mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itədaw? Matanan bay! Əna pa pac a do sə gəba dalay ata, tə bənak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.

16 «Matana re, waya sə tapay zana wiya a pə zana anahan məduwer a anaw? Ibay. Anga à man sə banay anan nà, məgabəl sə zana wiya ata i zəga anan apan məke ana zana məduwer ata awan, i nğəraw.

17 Matana re, dowan sa mbađ mahay mə kwasay a bay a à mbulo sa zlay məduwer a dukwen ibay†. Anga mahay mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay nà, i nğəraw anan mbulo sa zlay a məduwer ata awan, aday mahay dukwen i mbađ à məndak, mbulo sa zlay kə nəsek asa re. Anga nan, suwan sa mbađ mahay mə kwasay a bay à mbulo sa zlay wiya awan. Ata, awan saa nes dukwen ibay.»

Atə bahay a inde tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Markus 5.21-43; Lukas 8.40-56

18 Yesu winen apan i ja 'am anahan ataya nà, dowan inde winen bahay awan, a zlak ayak. A dukwen gərmec u vo anà Yesu, a jan, a wa: «Dəna uno kə məcak həna. Hayak əga nen. Kà daf apan alay anak aday à mbar ite.»

19 Atə Yesu tə njavar anahan ahay tə slabak, tə pərahan azar.

20 Uwar a inde à man ata ite, winen dəvac a, ava kuro nga cew. Mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa. Anga nan, a nay ahay à wulen sə do ahay ta sə dəba a Yesu. A dazlan, a laman alay nec anà 'am sə zana ana Yesu.

21 A jalay nà: «Kak nə njadak sə laman anà zana anahan a cəna, ni mbar asanaw!»

22 Yesu ite a mbəda 'am pə uwar ata, a canan, aday a jan: «Mazar uno, kə jalay awan bay, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken.» A alay ata awan ite, uwar ata a mbar acəkan.

23 Yesu a dəzle əga bahay ata awan. A canan anà do sa fa gingec ataya pi zek tu do sa yam ataya fok nà,

24 a jan atan, a wa: «Zlen à man a anan wa, anga dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca.» Man su do ataya tə mbasay apan.

25 Ta razl anan do ahay fok uho lele nà, Yesu a zla u doh à man sə məsinde, a bənan anan alay anà dəna ata awan. Dəna ata a slabak hərom.

26 Matana kutok, ləbara ata a ta 'am təday pə daliyugo ata fok.

Yesu a mbar anan huof aya inde cew

* 9:13 Ca pə Həse'a 6.6. † 9:17 Mbulo sa zlay nà, way sa mbađ uda mahay sə Yahuda ahay. Aday dukwen, kak winen wiya awan nà, à alay ana mahay sə kwasay uda nà, a nğəraw bay.

²⁷ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan. Pə cəved anahan ata kutok, hurof ahay cew tə pərahan ayak azar, tinen apan ti zlah, ta wa: «Iken wan a Dawuda, mā gak i zek wa ite!»

²⁸ Yesu a zla ù doh lele nà, hurof ataya tə hədəken ayak pə cakay. Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kə dəfen upo nga ni mba apan sa mbar kwanay acəkan daw?»

Tə mbədəhan apan, ta wa: «Ayaw, mə dəfak apak nga.»

²⁹ Natiya kutok, Yesu a laman atan alay pə ide, aday a wa: «Â tərak ikwen kawa ana kwanay sə dəfay upo nga ata awan.»

³⁰ Ide a tinen ahay tə təba acəkan ngurret.

Pə dəba wa nà, Yesu a gafan atan 'am pi zek wa lele, a wa: «Kâ sa təkəren anan 'am a anan anà dowan bay jiga awan.»

³¹ Əna tinen ta zla cəna, tə təkər anan ləbara a Yesu kwa aha pə daliyugo ata fok.

Yesu a mbar anan dowan a inde maandak awan

³² Dowan a abay hurof ataya tinen apan ti zla way a tinen mba, do ahay tə gəban ahay dowan a inde anà Yesu. Dowan ata a ja 'am bay, winen maandak awan, anga setene inde anan à nga.

³³ Yesu a razl anan setene ata awan, aday dowan a maandak ata a dazlan sa ja 'am kutok. Way a sə tərə ata a gan masuwayan anà do ahay. Anga nan ta ja, ta wa: «Way kawa həna anan ata, dowan kə canak anan kula à Isəra'ila bay fok.»

³⁴ Aya əna, Farisa ahay ta wa: «Sə varan məgala sa razl anan setene ahay nà, bahay sə setene aya awan.»

Do si mer su way ahay ta kac ike

³⁵ Yesu a bar à wulen su doh ahay, aday a zla pu kon pu kon. Winen apan i tətakan anan way anà do ahay ù doh sə wazay ahay. A faa wazan atan ləbara sə bahay ana Mbərom mugom awan. Kə mbərak anan do sə dəvac a tinen ahay fok, pi zek tu do mə tərə à məndak aya fok re.

³⁶ Yesu a canan anà man su do ata cəna, ta gan i zek wa, anga ta yak nga, tə dawarak kawa təman mənəna do sa gan atan nga ataya awan.

³⁷ Natiya kutok, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sə halan nga, əna do sə halan nga aya ta kac ike.

³⁸ Suwan gen anan kem anà bahay sə guvo awan, à zəga anan do ahay à guvo, anga sə halan nga anà way sa pa.»

10

Yesu a walay do maslan anahan ahay kuro nga cew

Markus 3.13-19; Lukas 6.12-16

¹ Natiya awan, Yesu a ngaman anà njavar anahan kuro nga cew ataya pə cakay anahan. A varan atan məgala sa razl anan setene ahay, aday sa mbar anan do sə dəvac ahay fok, tu do mə tərə à məndak aya fok re.

² Sləmay su do maslan anahan a kuro nga cew ataya nà, həna: mama'am awan, Simon, dowan a Yesu sə ngaman Piyer* ata awan, tinen tə mərak anahan Andəre. Yakuba tinen tə mərak anahan Yuhana, tinen wan ana Zebede ahay.

³ Filip tə Bartilome, Tomas tə Mata do sə cakal jangal ata awan, Yakuba wan ana Alfa, Tade,

* 10:2 Kawa sa ja nà, Pəkərad.

⁴ Simon do manife sə Ruma ahay ata awan, tə apan Yudas Iskariyot do saa ga daf pə Yesu ata awan.

*Mer su way ana do maslan a kuro nga cew ataya awan
Markus 6.7-13; Lukas 9.1-6*

⁵ Yesu a slan anan do maslan anahan ahay kuro nga cew ataya ta sa jan atan: «Kâ si zlen âga do sə pəra ahay bay, kâ si zlen à wulen su doh sə Samariya ahay bay re.

⁶ Kî zlen asanaw cəna, pə cakay sə Isəra'ila ahay, tinen kawa təman mə lize ataya awan.

⁷ A man a kwanay sa zla fok, dîken atan anan nà: “Bahay a Mbərom winen bəse tə kwanay coy.”

⁸ Mbəren anan do ahay à dəvac a tinen ahay wa. Slabiken anan do ma mac aya re. Do mə dugwad aya dukwen, mbəren atan aday zugol a tinen à ndav. Rəzlen anan setene à do ahay wa. Kə njiden məgala ata dukwen kəriya awan, viren anan anà do ahay kəriya cite.

⁹ Kâ sa gəben dala à alay bay, kwa dala sə gura, kwa sə gursa, kwa sə rəslom.

¹⁰ Kâ sa gəben tabay à alay bay, kâ sa gəben zana ahay cew bay, kâ si ren təkarak ahay saray cew bay, kâ sa gəben dəker à alay bay fok. Anga do si mer su way cəna, i pa nà, way sə herreb anahan.

¹¹ «Ka sak a dəzlen à wulen su doh cəna, pəlen do təde i təma kwanay ata awan. Njihen âga winen hus à luvon a kwanay sa zla à man hinen.

¹² Kwanay apan ki i dəzlen âga do nà, jen atan kawa həna a anan: “Zay à tərak ikwen.”

¹³ Ata kak do su doh ataya tə təmahak kwanay nà, zay a kwanay à njahay patan acəkan. Aday kak do su doh ataya tə təmahak kwanay bay ite cəna, zay a kwanay à may ahay pikwen.

¹⁴ Matana re, kak dowan aya tinen tə təmahak kwanay bay, kabay ta ngam sə sləne 'am a kwanay bay nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kə bəzləmen morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa.

¹⁵ Nen apan ni jak ikwen tə dîdem a həna: Pə luvon a aday Mbərom i gan sariya anà do sə daliyugo ahay ata nà, zek i naa dan anà do su kon ataya zal mbala ana Sodoma tə Gomora.†»

*Dəce ahay inde pa 'am
Markus 13.9-13; Lukas 21.12-17*

¹⁶ «Ni slan kwanay həna, kawa təman ahay à wulen sə kəla kiŋe ahay inde. Anga nan, təren do wurwer aya kawa dədəw ahay, aday njihen səkəffe kawa badəbada ahay.

¹⁷ Ben nga a kwanay lele pu do sə daliyugo ahay wa, anga ti naa zla kwanay à man sə sariya ahay, ti naa ndəbay kwanay ù doh sə wazay ahay.

¹⁸ Ti naa ngəza kwanay pa 'am sə guvərnə ahay aday pa 'am sə bahay məduwen aya anga kwanay njavar uno ahay. Matanan ki gen side pa 'am a tinen ahay, aday pa 'am ana do sə pəra ahay re.

¹⁹ Kwa siwa siwa tə bənak kwanay à man sə sariya ahay nà, kâ sa jilen à mivəl a kwanay inde: “Mi i ja həna nə maw, aday mi ja kəkəmw?” bay. Anga ki njiden 'am i nak ikwen ahay à nga inde à alay ata awan.

²⁰ Anga 'am ata i nay ahay dukwen à nga a kwanay wa bay. Saa jak ikwen ahay nà, Apasay a Bəbay a kwanay Mbərom.

²¹ «Matanan, mərak ahay ti varan anan mərak a tinen ahay anà do ahay aday tã vad atan. Bəbay ahay dukwen ti gan anà gwaslay a tinen ahay matana re.

† 10:15 Ca pə Laataanooji 19.

Gwaslay ahay dukwen, ti slabak pə bəbay a tinen ahay aday do ahay tā vad atan re.

²² Do ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njarvar uno ahay. Əna dowan a kə səmak anan anə dəce ata hus à andav a inde nà, winen i tam.

²³ Kak do ahay ta gak alay tə kwanay ù kon ata nà, zlen way a kwanay ù kon hinen. Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Nen Wan su Do ni may ahay nà, ki mben apan sə zlangay alay pu kon sə Isara'ila fok aday bay.

²⁴ «Do sə jangay nà, i zalay miter anahan bay. Matanan, do sa ga mer su way əga do dukwen, i zalay bahay su doh ata bay re.

²⁵ Do sə jangay kà sak a dazle ù doh anà do sə jangan ata awan, kabay do si mer su way dukwen kà sak a dazle à məduwen sə mazlaḅ ana bahay su doh ata awan, ata winen kà slak kutok. Kak aday tə ngamak uno i nen bahay su doh “Bə'elzebul[‡]” nà, ti təra kwanay do su doh uno ahay fok à məndak kə zalak kutok bidaw?»

Lele sə jəjaran nà, anə wayaw?

Lukas 12.2-9

²⁶ «Anga nan, na wa: Kə jəjiren anan anə do sa ga alay tə kwanay ahay bay. Way mi dər aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsoək aya asəsoək fok, ti sləne zek kutok.

²⁷ Way uno sa jak ikwen mənuko taayak ataya fok, jen anan pə ide sə do ahay fok kutok re. Way a kwanay sə sləne mə səsoək asəsoək ataya nà, jen anan pə zavay wa kutok.

²⁸ Kə jəjiren anə do sa mba apan saa ndəvak ikwen anan sifa tətə ataya bay. Jəjiren anan adəka nà, anə Mbərom. Winen nà, i mba apan sə lize anan zlay si zek tə sifa a təkə à məkə sə mərda ata awan.

²⁹ Tə dala anak mənjoək nà, ti pəkak apan kədəye ahay ngwer cew bidaw? Kədəye ataya nà, inde kərtek sə slahay pa nga mburom wa à məndak mənjoəna Bəbay Mbərom sa gan may nà, inde daw?

³⁰ Kwanay həna dukwen, kwa sibək sa nga a kwanay, tinen mə baslay aya fok kərtek kərtek.

³¹ Anga nan, na jak ikwen: Kə jəjiren bay, bina kwanay kə zilen kədəye ahay bayak a asanaw!

³² «Natiya, kak dowan a kə jak pa 'am su do sə daliyugo ahay “Nen do a Yesu!” nà, nen dukwen, ni ja pa 'am ana Bəbay uno Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata: “Winen do uno!” cite.

³³ Əna dowan kə jak pa 'am su do sə daliyugo ahay sa jəka a san nen Yesu bay cəna, nen dukwen ni jan anə Bəbay uno Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, na san anan bay ite re.»

Yesu a nay anan nə zay bay, əna maslalam

Lukas 12.51-53, 14.26-27

³⁴ «Natiya asa, kə jilen sa jəka na nay ahay nà, sə gəbay ahay zay bay. Na nay sə gəbay nə zay bay, əna maslalam.

³⁵ Nen na naa njak anan atə wan pi zek tə bəbay anahan, aday atə dəna dalay a pi zek tə moy anahan, atə dalay sa wan pi zek tə jəje anahan.

³⁶ Saa təra pi zek do manide ahay nà, dowan aya ù doh pə kərtek ata awan.

³⁷ «Dowan a kə sak a pəlay bəbay anahan kabay may anahan zal sə pəlay nen cəna, winen kə slak njavar uno bay. Aday dowan kə sak a pəlay wan anahan kabay dəna anahan zal sə pəlay nen cəna, kə slak njavar uno bay re.

³⁸ Kak dowan a kə tavakak dədom anahan mə zəlɪngad a aday kə pərahak uno azar bay cəna, kə slak njavar uno bay re.

[‡] 10:25 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

³⁹ Dowan a kà nak anan sa tam anan sifa anahan tə alay anahan a cəna, i lize anan adəka bugol. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen ite nà, ata i njad anan way anahan adəka.»

Mərdok anga sə təma njavar a Yesu ahay

Markus 9.41; Lukas 10.16

⁴⁰ «Dowan a kə təmahak kwanay, a təma nà, nen awan. Aday dō sə təma nen dukwen, a təma dō sə slənay ahay nen ata awan.

⁴¹ Dowan a kə təmahak dō maja'am a Mbərom anga winen dō maja'am a Mbərom cəna, i njad mərdok anahan kawa ana dō maja'am a Mbərom ata awan. Aday dōwan a kə təmahak dō didek a anga winen dō didek a cəna, i njad mərdok anahan kawa ana dō didek ata re.

⁴² Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya dōwan a kə varak anan kwa a'am mə taslay a anà dō ma kac a kərtek à wulen sə njavar uno a anaya anga winen njavar uno nà, i njad magwagway anahan acəkan.»

11

Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay ata, a slan dō ahay à man a Yesu

Lukas 7.18-35

¹ Natiya kutok, Yesu a ndav anan sə dakan anan way anà njavar anahan ahay kuro nga cew ataya cəna, a zla way anahan à man maza aya awan, anga a nan sə tətakan anan aday sə wazan anan 'am a Mbərom anà dō sə wulen su doh sa man ataya fok.

² A alay ata ite, Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata aday nà, winen à dangay. A sləne ləbara si mer su way ana Yesu Almasihu sa ga ataya nà, a slənay anan njavar anahan ahay ite, tã nay pə cakay ana Yesu

³ saa cəce panan wa: «Iken nà, Almasihu dōwan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mǎ ba dō maza daw?»

⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen, təkəren anan anà Yuhana nà, way a kwanay sə sləne aday way a kwanay sə canan ataya awan.

⁵ Hufof ahay tə təbak idé, vədal ahay tinen apan ti zla tə saray a tinen, aday dō mə dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tə mbərak. Mədəngazlak ahay, tinen apan ti sləne way tə sləmay a tinen ahay re, dō ma mac aya tə slabakak ahay à məkə wa, aday dō mətawak aya tə slənek ləbara sa 'am mugom awan.

⁶ Ataslay mivel i təran anà dō aday kə mbəsakak sa daf upo nga itəbay ata awan.»

⁷ A alay a njavar a Yuhana ahay tinen apan ti zla way a tinen kutok ata nà, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anà man su dō ata awan, a wa: «Ki zlen à kiβe à man sa saf inde nà, saa cay ahay pa maw? Pə gusuko aday mad winen apan i bal anan ata daw? A'ay!

⁸ Əna aday ka si cen ahay nà, pa ma kutok anaw? Pu dō aday winen ma pak zana kəlfedede aya ata daw? Dō sa pak zana kəlfedede aya dukwen, tinen nà, ù doh sə bahay ahay.

⁹ Aka aday ka si cen ahay nə pa ma kərtek a kutok anaw? Pu dō maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen dō maja'am a Mbərom acəkan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay dō maja'am a Mbərom ahay re.

¹⁰ Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, pə winen. Mbərom a wa: “Həna ni slan dō maslan uno, i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.*”

* 11:10 Ca pə Malakiya 3.1.

11 «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: A wulen su dō sə njahay ahay pə daliyugo nā, dowan inde sə zalay anan Yuhana dō sa gan baptisma anā dō ahay ata nā, ibay. Aya əna, dō ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nā, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen.

12 Kwa a bənay ahay à alay Yuhana sə dazlan sə wazan anan 'am sə bahay a Mbərom anā dō ahay hus ahay həna ata nā, dō manidə ahay inde ta gak wəram tə bahay a Mbərom, aday a nan atan sə ngəzar anan.

13 Hus ahay pə Yuhana sə dəzley, Deftere Tawrita a Musa, tə Deftere mbala ana dō maja'am a Mbərom ahay fok, ta jay ahay nā, pa 'am sə bahay a Mbərom awan.

14 Kak ki təmihen 'am uno kəmaya, 'am ana Deftere sa ja pə amay ana Eliya ata nā, kə tərak tə Yuhana kutok.†

15 Sləmay inde pə dowan a sə sləne 'am a anan cəna, à sləne.

16 «Dō a wuswes anaya həna ata nā, ni ga atan minje nā, ta maw? Ni ga atan minje cəna, tə gwaslay ahay sə njahay pə zavay sə wulen su doh, ti zlahan ayak anā gwaslay sa day hinen ataya, ta wa:

17 “Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!”

18 Bina Yuhana kə nak, a pa way sa pa kəray bay, a sa mahay bay re, ta ja apan ta wa: “Winen tə setene à nga!”

19 Nen Wan su Dō na nak, na pa daf kəray, na sa mahay kəray. Tinen apan ti ja upo re, ta wa: “Cen apan! Dowan a anan nā, dō sə kutov, dō sə vaway nga, aday winen car su dō sə cakal jangal ahay pi zek tu dō sə atahasl ahay.” Aya əna, dō ahay ti san kəlire‡ ana Mbərom winen lele, anga ti canan anā mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Dəce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Lukas 10.13-15

20 Yesu a dazlan, a gafan 'am anā dō sə wulen su doh aya aday winen sa ga uda zek məduwen sə masuwayan anahan ahay ataya awan, anga tə ngəmak sa yam pə ines a tinen ahay itəbay ata awan.

21 A ja, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dəcə i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytisada dukwen, dəcə i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tã ga atan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nā, dō sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə məsinde pi zek, ti kukot rəba pa nga aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə dīdek awan.

22 Anga nan, nen apan ni dakak ikwen anan həna: Pə luvon sa ndav anan daliyugo nā, sariya ana atə Tirus tə Sidon nā, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

23 «Iken Kafarnahum, a ga apak nā, Mbərom i cakaf wa iken à mburom daw? Matana bay! Ki zla nā, à məkə sə mərda adəka coy. Anga masuwayan aya ma ga əga iken ataya nā, abay à ga nə tinen ma ga aya nə à wulen su doh sə Sodoma nā, ata tiya winen i ga inde hus biten cite re.

24 Anga nan, ni jak ikwen: Pə luvon sa ndav anan daliyugo nā, sariya ana Sodoma i dan 'am kawa ananak bay.»

Yesu i dakan anan cəved sa man uda anā dō ahay

Lukas 10.21-22

25 A alay ata awan, Yesu a ja, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dakak anan anan way

† 11:14 Ca pə Malakiya 3.23-24. ‡ 11:19 Kəlire a anan nā, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dukwen abay kə dərek anan pu dō sə kəlire ahay wa, pu dō sə asan way ahay wa.

²⁶ Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²⁷ Matanan, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bəbay uno kə varak uno anan way ahay fok. Dowan sa san Wan a Mbərom nà, ibay, si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dōwan sa san Bəbay Mbərom dukwen ibay, si nen wan anahan awan, tu dō aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.

²⁸ «Kwanay dō ma ya nga aya, kwanay tə way ma ba aya pa nga ata awan, hayak ikwen ahay pə cakay uno, aday ki njiden sa man uda awan.

²⁹ Pərihen anan azar lele nà, anà 'am uno ahay, tətiken way pi nen wa, anga nen nə dō səkəffe awan, ki gen dəcə à alay uno wa itəbay. Ata aday, sifa a kwanay ahay ti man uda awan kutok.

³⁰ Anga 'am uno ahay nen sa jak ikwen ataya nà, ti njahak ikwen pa may. Way nen sə dəfak ikwen uda pa nga ata nà, i ba pikwen bay.»

12

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Markus 2.23-28; Lukas 6.1-5

¹ Pə luvon a inde nà, Yesu tə njavar anahan ahay ta zla tə guvo sa ndaw. Njavar anahan ahay ta kad ndaw aday ta pa, anga may a han patan. Əna, pac ata nà, luvon sa man uda awan.

² Farisa ahay tə canan à way a tinen sa ga ata cəna, tə cəcə pə Yesu a wa, ta wa: «Ca apan, njavar anak ahay nà, ta ga way aday tədə abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nə, angamaw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu dō anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəməw?*

⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom inde, a ray pen ma ga nga a anga Mbərom, ta pa tu dō anahan ahay. Aday abay tədə sa pa pen ataya nà, si dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom ahay taayak bidaw?

⁵ «Kabay kula kə jingen Tawrita itəbay daw? Do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom nà, ta ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nə pac pac, kwa tə luvon sa man uda awan.† Tə winen ata təkə dukwen, ines inde patan ibay re.

⁶ Ni jak ikwen həna: Do sə zalay doh sə mazlaḅ a Mbərom inde həna à man a anan.

⁷ «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, Mbərom a wa: “U no dō ahay tá gan sumor i zek ahay, bina u no tē vuro gənaw ma sla dundo aya bay.‡” Ata nà, abay kə sənən anan 'am ata nà, ki viren anan ines anà dō mənəna ines ahay həna biten ataya bay.

⁸ Bina nen Wan su Do nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Markus 3.1-6; Lukas 6.6-11

⁹ Natiya awan, Yesu a slabak, a zla ù doh sə wazay a inde.

¹⁰ Dowan a inde à man ata, winen ma mac alay awan. Aday dukwen Farisa ataya, a nan atan sa man anan mungok anà Yesu pa sa ga mer su way pə luvon sa man uda ata awan. Anga nan tə cəcə pə Yesu wa: «Tawrita a mənuko kə varak uko cəved sa mbar dō pə luvon sa man uda awan daw?»

* **12:3** Ca pə 1 Samiyel 21.2-7. † **12:5** Ca pə Limle 28.9-10. ‡ **12:7** Ca pə Hose'a 6.6.

11 Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Hinahibay təman anak inde, aday kə slahak panak à məkə inde nà, ki gəbay anan à məkə wa, kwa á ga nə pə luvon sa man uda awan bidaw?»

12 Tə dídem a nà, do a zalay təman bidaw? Anga nan, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kwa pə luvon sa man uda awan.»

13 Yesu a jan anà dowan a ma mac alay a ata kutok: «Ndəđoy anan alay!» Dowan ata a ndəđoy anan alay acəkan, alay anahan kə pəsakak kawa alay a hinen ata re.

14 Matana awan, Farisa ataya ta nay ahay uho, tə halay nga, aday tə pəlay cəved sə lize anan Yesu kutok.

Do si mer su way a Mbərom sə walay ata awan

15 Aday Yesu a sləne ləbara a tinen ata cəna, a slabak à man ata wa, a zla way anahan. Do ahay tə pərahak anan azar bayak a re, aday a mbar anan do dəvac aya fok.

16 A gafan atan 'am pi zek wa lele, tá sa jan anà dowan winen wayaw bay.

17 Natiya awan, 'am a Mbərom sa ja tə dundo ana Ezaya ata a təra dídek a kutok. Mbərom a wa:

18 «Do si mer su way uno nen sə walay ata, həna!

Winen nà, ləliwe uno awan,

nə taslay anan mível nə tə winen awan.

Ni slənak ayak apan Apasay uno.

I đakan atan anan dídek uno anà do su kon ahay fok.

19 I ngam sə təre tu do bay, i zlah awan itəbay.

Dowan sə sləne dundo anahan pə cəved ibay.

20 Gusuko winen apan i kad coy đukwen, winen i ndav a wa bay,

lalam winen apan i mbacay coy đukwen, winen i ndəvan wa alay itəbay re,

hus pə luvon mbala dídek anahan saa tavay nga ata awan.

21 Do ahay fok ti đəfan íde nà, anà sləmay anahan kərtek. Š»

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Markus 3.20-30; Lukas 11.14-23

22 Pə dəba anahan a wa nà, tə gəban ahay dowan a inde, winen hufof awan, aday maandak a re, anga setene inde anan à nga. Yesu a mbar anan. Dowan ata a ja 'am, a canan íde kutok.

23 Way a sə təra ata a gan masuwayan anà man su do ata fok. Ta ja, ta wa: «Dowan a anan nà, winen Wan ana Dawuda mənuko sa ba ata bidaw?»

24 Aya əna Farisa ahay tə sləne cəna, ta ja, ta wa: «Dowan a anan nà, sə varan məgala sa razl anan setene ahay nà, Bə'elzebul* bahay sə setene ahay.»

25 Yesu a san ajalay nga a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa: «À bahay a wura wura fok cəna, kak do anahan aya 'am kà zlak atan pi zek bay nà, bahay ata i nes wa. Wulen su doh a wura wura, gulom su doh a wura wura đukwen, kak do ahay uda ataya 'am kà zlak atan pi zek sabay cəna, i tavay nga sabay re.

26 Kak Fakalaw bahay sə setene ahay winen apan i razl setene ahay nà, 'am kà zlak atan pi zek tu do anahan aya sabay. Matanan bahay anahan a i tavay nga sabay re.

27 Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nà, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala à waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak ikwen anan mungok nà, wan a kwanay aya awan.

Š 12:21 Ca pə Esaaya 42.1-4. * 12:24 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

²⁸ Tə dīdem awan, na razl setene ahay tə məgala sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənən anan kutok, bahay a Mbərom kà nak ahay à wulen a kwanay.

²⁹ «Matana re, dōwan saa zlan ù doh ù dō gədan a saa ngəzəray panan way anahan ahay nà, ibay. Si kà lahak apan kurre kà jawak anan dōwan ata awan, aday i saa mba apan sa zlan ù doh sa ray panan way anahan ahay nà, na.

³⁰ «Dōwan aday winen ti nen bay cəna, ata winen dō manidə uno. Dōwan a kà mak uno zek sə halan nga anà dō ahay bay, ata winen a i tan atan 'am.

³¹ Anga nan ni jak ikwen həna, dō zənzen a kə nəsək kabay kə jənak anan pa 'am anà Mbərom nà, Mbərom i pəse anan ines anahan ata awan. Aya əna, kak dōwan a kə jənak anan pa 'am anà Apasay Cəncan a nà, ata Mbərom i pəsen anan ines anahan ata itəbay fok.

³² Matanan re, kwa dōwan a nə a ja 'am lelibay a pa Wan su Dō, Mbərom i pəsen anan ines anahan ata, əna dō sa ja 'am lelibay pa 'am ana Apasay Cəncan ata nà, Mbərom i pəsen anan ines anahan ata kula ite sabay, kwa həna pə luvon sə biten, kwa pə luvon saa nay.»

Dədezl si sé tə wan anahan aya awan

Lukas 6.43-45

³³ «Kak dədazl si sé a nə sumor a cəna, wan anahan a i təra sumor a re. Aday kak dədazl si sé a nə sumor a bay ite, ata wan anahan a dukwen nə sumor a bay re cite. Anga nan, ta san dədazl si sé nà, pa wan a wa.

³⁴ Kwanay aday nà, zahav su kòn ahay, ki mben apan sa ja 'am lele aya nə kəkəməw? Bina təbələm su dō a ja nə way sa nay ahay à mivəl anahan wa.

³⁵ Dō lele a nà, a san sa ja 'am zle ləfədədə, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan lele ata wa. Matanan, dō sə huwan dukwen a ja nə 'am sə huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan a lelibay ata wa re.

³⁶ Nen ni jak ikwen həna: Pə luvon a Mbərom sa ga sariya ata nà, dō ahay ti mbəfahan apan anà nga a tinen ahay pa 'am a tinen ahay ma ja aya lelibay ataya fok.

³⁷ Mbərom i ban iken, kabay i mbəsək iken nà, anga 'am anak ma ja awan.»

Dō ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Markus 8.11-12; Lukas 11.29-32

³⁸ Natiya awan asa, dō ahay à wulen sə Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya ta jan anà Yesu, ta wa: «Miter, a nan umo, ga masuwayan sə way kərtək sə dəkay anan nà, Mbərom a sə slənay ahay iken acənan ata awan.»

³⁹ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Dō sə biten ahay nə huwan aya fok, dō sə mbəfahan ləən anà Mbərom ahay. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, dō maja'am a Mbərom ata aday.†

⁴⁰ Kawa ana Zonas sa ga luvon ahay maakan à kutov sə kələf məduwen a inde ata nà, nen Wan su Dō ni ga matanan luvon ahay maakan à məke inde re.

⁴¹ Pə luvon sə sariya a Mbərom saa ga ata nà, dō sə Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho pə kərtək a tu dō sə biten a anan ataya, ti gan atan sariya. Anga dō sə Nəniwe ahay nà, tə sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a tinen ahay. Aday dukwen, dō sə zalay Zonas winen inde à man a ana awan.

⁴² «Pə luvon sə sariya nà, bahay sə Saba dukwen i slabak sa gan sariya anà dō sə biten a anaya awan. Anga kwa winen dəren təkədə nà, kà nak ahay sa naa pəkək ayak sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma ja aya tə kəlire ata

† 12:39 Ca pə Zonas 1 - 4.

awan‡. Əna, cen apan həna kutok, do sə zalay anan Sulimanu tə məduwen dukwen, winen inde à man a ana awan. Əna hwiya dowan a ngam sə sləne 'am anahan bay re.»

Amay ana setene à mivél su do inde

Lukas 11.24-26

⁴³ «Setene kà nak ahay ù do wa nà, i zla à man kibe inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadak man bay nà,

⁴⁴ i jan anà nga anahan: “Suwan ni ma ù doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan.” Kà sak a may ahay nà, i tan à nga anà doh anahan a mama'am ata mə ndakay awan, mə faday a lele, dowan uda ibay.

⁴⁵ Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwbe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay à dowan ata inde. Aday anjahay ana dowan ata nà, lelibay zal pa sə kukwa ata wa asa. Natiya dukwen, i təran anà do sə biten a huwan ataya fok nà, matanan re.»

Mərak a Yesu ahay tatə may anahan

Markus 3.31-35; Lukas 8.19-21

⁴⁶ Yesu winen apan i jan 'am ata anà do ahay mba, mərak anahan ahay tatə may anahan ta nay, tə tavay uho. Ta gan may sa ja 'am tə winen.

⁴⁷ Dowan a a jan anà Yesu, a wa: «Atə may anak tatə mərak anak ahay, tinen mə tavay aya uho. A nan atan sa jak 'am.»

⁴⁸ Yesu a mbədəhan apan, a wa: «May uno nà, wayaw? Mərak uno ahay nà, maya anaw?»

⁴⁹ A sukwe alay pə njavar anahan ahay, a wa: «Sə təra mərak uno ahay aday may uno nà, tinen.

⁵⁰ Anga do sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, sə təra may uno tə mərak uno nə winen adəka.»

13

Jike su do sa casl ndaw

Markus 4.1-9; Lukas 8.4-8

¹ Natiya kutok, pə luvon ata kərtek awan, Yesu a nay ù doh wa, a zla way anahan sa jan 'am anà do ahay pa 'am sə bəlay.

² Do ahay bayan a tə mindel ta nay ahay pə cakay anahan. Anga nan, a jan way anahan sə njahay à kwalalan inde. Do ahay ite tə tavay pa 'am məgugejuje.

³ Yesu a dakan atan anan way ahay bayan a tə jike ahay.

A jan atan, a wa: «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw.

⁴ Winen apan i casl ndaw ata kutok, zahav a guce panan pə cəved, aday məvuhom ahay tə dagay anan.

⁵ Zahav azar a, a guce pə saray pəkərad, ta hay ahay bəse, anga yugo inde bayan a ibay.

⁶ Əna pac a sləray cəna, a butoy anan aday a vak anan, anga sləlay a ibay.

⁷ Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay.

⁸ Əna zahav azar awan, a guce à məndak pə yugo lele awan. Ta nah bine siwaw nà, nga sa ndaw kərtek a cəna, hawal sa ndaw apan nə səkat, azar a kwa kuro mbərka, hinen ahay dukwen inde apan kwa kuro maakan.»

⁹ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

‡ 12:42 Ca pə 1 Laamiife 10.1-13.

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Markus 4.10-12; Lukas 8.9-10

¹⁰ Pə dəḡa anahan a wa nà, njavar anahan ataya ta zla à man anahan sə cəce panan, ta wa: «Ka taa jan 'am anà dō ahay tə jike nà, angamaw?»

¹¹ Yesu a mbəḡdahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi der aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kà gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Aday dō a azar a nà, Mbərom kə varak atan cəved sa san anan itəbay.

¹² Dō aday way anahan ahay inde nà, i njad apan re, way i ga inde apan bayan a kutok. Əna, dō aday awan anahan inde ibay ata, i lize anan mbala anahan a mənjək ata re.

¹³ Natiya, na jan atan 'am tə jike nà, anga ti ca apan, əna tə canan bay, ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay, ti san awan bay re.

¹⁴ 'Am mbala ana Ezaya sa ja ata a təra patan kutok. Mbərom a wa: «Ki pəken sləmay, əna ki slənen awan bay.

Ki cən apan tə ide, əna ki cinen anan anà awan bay.

¹⁵ Anga dō ataya nà,

tə tacak anan ide, anga aday tə canan anà awan bay,

tə dəngəzłak anan sləmay a tinen, anga aday tə sləne awan bay,

tə dərzłak anan mível a tinen, anga aday tə san awan bay.

Bina, abay ti mbəḡdahan ləen anà ines a tinen ahay,

aday ni mbar atan.*»

¹⁶ «Əna kwanay nà, tislən mível, anga ide a kwanay ahay tə canan à way ahay zle, sləmay a kwanay dukwen ti sləne way ahay re.

¹⁷ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: 'Dō maja'am a Mbərom ahay bayan a pi zek tu dō didək aya bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay à sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Yesu a pəsak anan jike su dō sa casl ndaw ata awan

Markus 4.13-20; Lukas 8.11-15

¹⁸ «Natiya kwanay nà, sənen anan jike su dō sa casl ndaw ata kutok:

¹⁹ Kuwaya, dōwan a kə slənek ləbara sə bahay a Mbərom, aday kə sənak anan bay cəna, Dō sə Sədək a nay ahay, a wudeh anan way a ma casl a à mível anahan inde ata awan. Cəved aday zahav sə guce apan ata nà, a ga minje tu dō matanan ata awan.

²⁰ Dō maza aya ite, tinen ta ga minje tə saray pəkərad, zahav sə guce apan ata awan. Tinen nà, tə slənek 'am a Mbərom cəna, tə təma anan tə ataslay mível awan.

²¹ Əna, 'am ata a pak sləlay à mível a tinen inde bay. Ti njahay mənjək cəna, dəce i tan atan à nga, kabay ajugwar 'am i nay ahay patan anga 'am ana Mbərom nà, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

²² Dō maza aya ite, tinen ta ga minje tə wulən sə adak zahav sə guce uda ata awan. Tinen tə slənek anan 'am a Mbərom nà, ti sapat zek tə way sə daliyugo ahay, ti gan may à zlıle sə daliyugo ahay. Way ataya nà, ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom aday à nah bay.

²³ Əna dō azar aya nà, tinen ta ga minje tə yugo lele awan, zahav sə guce uda ata awan. Tinen kutok, tə slənek 'am a Mbərom nà, ti san anan. Anga nan, ta zla nga uho pa 'am a Mbərom. Ti nah aday hawal sa ndaw ahay ti ga patan nə səkat, kwa kuro mbərka, kabay kwa kuro maakan.»

Jike sə azay sa sla à wulən sa ndaw inde

* 13:15 Ca pə Esaaya 6.9-10.

²⁴ Asa, Yesu a gan atan jike maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje tu do aday a zla à guvo, a casl ndaw.

²⁵ Əna luvon a ga bine siwaw nà, à alay a do ahay tinen apan ti njak ahan ata nà, do manide a zla à guvo ata ite, a casl uda azay sa sla pa nga ana ndaw, a zla way anahan.

²⁶ Ndaw a hay, a har, a zla nga uho cəna, azay sa sla ata a ha, a har, a kay anan nga anahan uho cite.

²⁷ Do sa ga mer à guvo ana dowan ata ataya ta zla à guvo nà, ta may, ta jan: “Ka casl à guvo nà, ndaw asənə, aday azay sa sla a hay ahay uda awanaw?”

²⁸ A mbəfahan atan apan, a wa: “Sa casl uda nà, do manide uno.” Do ataya tə cəce panan, ta wa: “A nak m̂ ndaha anan wa hana daw?”

²⁹ A mbəfahan atan apan: “A'ay, anga ki i ndihen anan pi zek ta ndaw!

³⁰ Mbəsiken anan t̂a nah pi zek hus pə luvon sa car ndaw aday. Ata ni jan anà do si mer su way uno ahay: Binen anan azay sa sla, viken anan, aday hilen anan nga anà ndaw i de uno kutok.”»

Jike sə zahav sa wan sə bəzan
Markus 4.30-32; Lukas 13.18-19

³¹ Yesu a jan atan 'am sə jike maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà, ta wan sə bəzan†. Do a gəba wan awan, a casl anan à guvo anahan inde.

³² Wan sə bəzan nà, ma kac a à wulen sə zahav sə dədazl sə way sə kiβe ahay fok. Əna kak ta sak a casl anan aday kà hak ite nà, a har a zalay dədazl si sé azar aya tə məduwen. A har dukwen, kawa dədazl si sé məduwen aya re. Məvuhom ahay ta mba apan sə njahay uda tu doh.»

Jike sə wudah
Lukas 13.20-21; Markus 4.33-34

³³ Yesu a zəgahan atan anan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà tə wudah. Uwar a ra mənjoek, a gan anan, a pak pə nuko anahan gəsədaf maakan. A laβ anan nà, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

³⁴ Natiya kutok, Yesu a jan 'am a anaya anà man su do ata fok nə tə jike. Kà jak atan 'am sə awan maza mənjoəna jike bay.

³⁵ A ga matanan nà, aday 'am a Mbərom mbala Ezaya sə vinde anan ata à təra, bina Mbərom a wa:

«Ni jan atan 'am tə jike,

ni dakan atan anan way mi der a, kwa à alay a daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay ataya awan.‡»

Yesu a pəsak anan jike sə azay sa sla à wulen sa ndaw ata awan

³⁶ Aday kutok, Yesu a mbəsak anan man sə do ahay ahay uho, a zla way anahan u doh. Njavar anahan ataya tə hədəken ayak pə cakay, ta jan: «Pəsakan umo anan ahay jike sə azay sa sla à wulen sa ndaw inde ata awan.»

³⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Do sa casl ndaw, winen Wan su Do.

³⁸ Guvo a nà, daliyugo. Ndaw a nà, do sə dəfan apan à Mbərom ataya awan. Azay sa sla kutok nà, do sə dəfan apan anà do sə huwan ataya ite re.

³⁹ Do sə Sədcək sa casl azay sa sla ata nà, Fakalaw. Alay sa car ndaw dukwen, luvon sa ndaw anan daliyugo. Do sa car ndaw ahay dukwen, tinen maslay a Mbərom ahay.

⁴⁰ Kawa ana do sa ra azay sa sla aday a vak anan ata nà, way i təra pə luvon sa ndaw anan daliyugo dukwen matanan.

† 13:31 Yesu a ga minje nà, ti sé sə əga tinen a inde. ‡ 13:35 Ca pə Jabuura 78.2.

⁴¹ A alay ata nà, nen Wan su Do, ni slənay ahay maslay uno ahay aday ti fakan wa alay anà dō sə huwan ahay aday sa man zek anà dō ahay sa ga ines ataya fok à bahay a Mbərom wa.

⁴² Ti lar atan dukwen à bərom sə uko inde. A man ata awan, ti yam ta sa rac slan ngərcəca.

⁴³ A alay ata kutok, dō dīdek aya nà, ti dav kawa pac à bahay a Bəbay a tinen Mbərom inde. Do aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am a anan!»

Jike sə zlile mi dər aya awan

⁴⁴ «Bahay a Mbərom a ga minje nà, tə zlile mi dər a à guvo. Do a njad'anan, a dər anan maza awan, a zla tə ataslay mivəl awan. A sukom anan dala tə way anahan ahay fok, a sukom anan guvo winen sa dər anan uda zlile anahan ata kutok.

⁴⁵ «Asa, bahay a Mbərom a ga minje tu dō sa ga masa tə mədine ahay.

⁴⁶ A njad' mədine lele awan, a sukom anan dala tə way anahan ahay fok, aday a sukom anan mədine ata kutok.»

Jike sə kələf à zuvo inde

⁴⁷ «Matanan re, bahay a Mbərom a ga minje nə tə zuvo ma lar a à dəlov inde, a ray ahay kələf ahay bayan a cara cara ata awan.

⁴⁸ A rah lele nà, dō sa ban kələf ahay tə ngəzahay anan uho kutok. Ti pəkay anan wa kələf ahay pə məgugujuje, tə walay a wa kələf lele aya à mbulo, aday kələf lelibay ataya dukwen tə guce atan.

⁴⁹ Way i naa tərə pə luvon sa ndav anan daliyugo dukwen matanan. Maslay a Mbərom ahay ti nay ahay, ti walay anan dō sə huwan ahay à wulen su dō dīdek aya wa.

⁵⁰ Ti lar anan dō sə huwan ahay à bərom sə uko inde, aday ti yam ta sa rac slan a ngərcəca à man ata awan.»

Jike sə way məduwer aya pi zek tə way wiya aya awan

⁵¹ Yesu a cəce way pə njavar anahan ahay wa kutok: «Kwanay kə sənən way a anaya fok dāw?»

Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Ayaw, mə sənək.»

⁵² Anga nan, Yesu a jan atan kutok: «Kak miter sə Tawrita inde, aday kə dəkak anan 'am sə bahay a Mbərom nà, kə tarak kawa bahay su doh sa ray anan way anahan ahay məduwer aya ù doh wa pi zek tə way wiya aya təkə def uho ata awan.»

Do sə Nazaratu ahay tə dāfak nga pə Yesu bay Markus 6.1-6; Lukas 4.16-30

⁵³ Yesu a ndav anan sa ja 'am ataya nà, a zla way anahan

⁵⁴ à Nazaratu, kon anahan a sa har uda ata awan. A dazlan, a zla ù doh sə wazay, a tatakan anan way anà dō ahay à man ata awan. 'Am anahan ataya a gan atan masuwayan, aday ta wa: «A njaday ahay kəlire sə asan way ata awanaw? Aday a mba apan sa ga masuwayan a anaya nà, waya sə varan gədan ata anaw?»

⁵⁵ Winen nà, wan ana dō sə cəced dədom ba? May anahan dukwen Mariyama. Məran aya dukwen, dā san atan zle, atə Yakuba tə Yusufu tə Simon tatə Yuda.

⁵⁶ Mərak anahan ahay dəna aya dukwen, dā san atan zle lele, tinen pə cakay a mənuko. Aday winen a njaday gədan matanan ata awanaw?»

⁵⁷ Anga nan, tə ngəmak sa daf nga pə Yesu bay.

Yesu a jan atan kutok: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan awan, aday ù doh anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁵⁸ Yesu a ga masuwayan sə way à man ata nà, mənəcək ca, anga tə təmahak sa daf apan nga bay.

14

Amac ana Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay

Markus 6.14-29; Lukas 3.19-20, 9.7-9

¹ Ihe, à alay ata nà, Hiridus nə bahay a pə daliyugo sə Galile. A sləne pə ləbara ana Yesu nà,

² a jan anà dō anahan ahay, a wa: «Dowan ata nà, i ga nə Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata kà mak uho. Anga nan, a mba apan sa ga masuwayan sə way ahay nà, na.»

³⁻⁴ Kwakwa ata nà, Hiridus a gəba anan Hirudiya, uwar ana wanbay anahan a inde, tə ngaman Filip. Anga nan, Yuhana a jan, a wa: «Ki jipen pə uwar tə mərək anak nə, lelibay. Way ata nà, ines!» Anga nan kutok, Hiridus a jan anà dō ahay tã ban anan Yuhana. Ta ban anan, tə dəfak anan ayak ù doh sə dangay.

⁵ Anga nan kutok, a nan anà Hiridus sa vad anan Yuhana. Aya əna, kà vədək anan bay, anga a jəjaran anà Yahuda ahay, bina ta ca pə Yuhana nà, dō maja'am a Mbərom wanahan.

⁶ Pa pac a inde kutok, azar uko sə bayak pə luvon sə wahay anan bahay Hiridus a ga. Dəna a Hirudiya a inde, a nay, a gərvan pa 'am anà Hiridus tu dō anahan mə ngamay ataya. Agərav ata a zlan à nga anà Hiridus,

⁷ a mbađay i varan way anà dəna ata kawa anahan saa cəce panan ata fok.

⁸ Dəna ata ite, a zla à man ana may anahan, a cəce panan: «Nə cəce nə maw?»

May anahan a jan nà: «Cəce nà, tə gəđak ahay nga a Yuhana.»

A may à man ana Hiridus, a cəce: «U no ki gad anan nga anà Yuhana, aday vuro anan ahay həna à kwatama inde.»

⁹ Way a mə cəce ata kà zlak anan à nga anà Hiridus sabay. Əna 6a kə mbađak anan pa 'am ana dō anahan mə ngamay aya coy. Natiya kutok a jan anà suje ahay tə varan ahay nga a Yuhana anà dəna ata kawa anahan sə cəce ata awan.

¹⁰ Suje a zla ù doh sə dangay saa gəđay ahay nga ana Yuhana.

¹¹ Ta nay anan ta nga a Yuhana ma daf a à kwatama inde, tə varan anan anà dəna a Hirudiya ata kutok. Winen ite a təma anan cəna, a varan anan anà may anahan.

¹² Njavar a Yuhana ahay ite, ta zla ù doh sə dangay, tə gəbay anan məsinde ana Yuhana, ta la anan. Pə dəba anahan a wa, ta zla sə təkəren 'am ata anà Yesu.

Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo đara

Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17; Yuhana 6.1-14

¹³ Yesu a sləne Yuhana kə məcak cəna, a slabak à man ata wa, a ján à kwalalan inde tə njavar anahan ahay dəkdek, a zla way anahan kəcah pə dō ahay wa à kiđe. Do ahay tə sləne sa jəka tinen à kiđe ata nà, ta nay ahay à wulen su doh ahay wa, tə pərahan azar à kiđe tə saray.

¹⁴ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa cəna, a canan anà dō ahay bayak awan. Do ataya ta gan i zek wa. A dazlan, a mbəran atan anan dō sə dəvac a tinen ahay.

¹⁵ Suko a ga bine siwaw nà, njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Luvon winen apan i ga! Aday hana dukwen manuko à man ki6e. Suwan, mbakan caved anà do ahay tà zla à wulen su doh ahay. Ata ti njad sà sukom way sa pa ahay.»

¹⁶ Yesu ite, a mbədahan atan apan, a wa: «Ti gan may sa zla à man a bay, ana kwanay a viren atan way sa pa awan.»

¹⁷ Tinen ite tə mbədahan apan re, ta wa: «Awan inde pumo ibay! Inde hana dukwen si tapa sa pen ahay dara tə kələf ahay cuwcuwwe coy.»

¹⁸ Yesu a jan atan: «Hayak ikwen anan ahay!»

¹⁹ A jan anà do ahay tē njahay pa nga sə gujed à mēndak. A gəba anan tapa sa pen a dara ataya, tə kələf a cew ataya awan. A ca ide à mburom, a ngəran ayak anà Mbərom. A gəzla anan tapa sə pen ataya i zek wa, a varan anan anà njavar anahan ahay, aday tē gəzlan anan anà do ahay.

²⁰ Do ataya fok ta pak, tə rahak 6ah 6ah. Njavar anahan ahay tə halan nga anà mə mbəsak ataya nà, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew re. ²¹ Do sa pa way à man ata dukwen, tinen mə baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, ta ga mbulo dara, mənjana sə baslay anan uwar ahay pi zek tə gwaslay aya awan.

Yesu a bar pa nga sə a'am tə saray

Markus 6.45-56; Yuhana 6.15-21

²² Pə dəba ana way ata wa kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tã ján à kwalalan inde, aday tē lahan pa 'am sa zla pa day sə uho. Winen awan, i i mbəsak anan do ahay à dəba a tinen wa.

²³ Tə gəzla nga tə do ahay lele nà, a zla way anahan à bəzlom saa ga amboh, winen a taayan. Luvon a ga apan à man ata awan.

²⁴ A alay ata nà, kwalalan winen dəren coy. Mad winen apan i vawan nga anà kwalalan pa nga sə a'am, anga tə zlangay uda awan.

²⁵ Aday ide kə cədek lele fan bay, Yesu a zla pə cakay a tinen cukwe cukwe pa nga sə a'am tə saray.

²⁶ Njavar anahan ataya tə canan winen apan i zla tə saray pa nga sə a'am ata cəna, tə jəjar pi zek yibye6, ta wa: «Həna anan nà, mədahan.» Ta ma nga sa zlah pi zek, anga zlawan cərkəke.

²⁷ Aya əna Yesu a canan atan cəna, a jan atan ayak 'am a kwayan'a, a wa: «Bənen mbac lele, nen awan, kə jəjiren bay.»

²⁸ Piyer a jan 'am, a wa: «Bahay uno, kak iken acəkan nà, jo ahay i nen nà zlak ayak pa nga sə a'am tə saray a ite kwa!»

²⁹ Yesu a jan ahay: «Hayak!»

Piyer a dazay à kwalalan wa ca, a zla à man a Yesu tə saray aday pa nga sə a'am acəkan.

³⁰ Əna a canan ayak anà mad nà, a ma nga sə jəjar, aday a dazlan kwayan'a sə kəkar à a'am inde. Winen ite a zlah pi zek, a wa: «Bahay uno, tam nen ite!»

³¹ Natiya Yesu a bənan alay bəse, aday a jan kutok: «Adaf nga anak a kac ike daw? Sa gak hiyem hiyem nə maw?»

³² Ta ján way a tinen à kwalalan inde cew maya awan cəna, mad a mbəsak sa 6al cite.

³³ Njavar anahan a azar ataya tə həran nga, ta wa: «Acəkan, tə didem a nà, iken nə Wan a Mbərom.»

³⁴ Tə takasay ahay pa day sə agay lele nà, ta zla ù kon sə Gənesaret.

³⁵ Do su kon ataya ta san anan Yesu lele cəna, ta tar anan 'am a pə daliyugo a tinen fok. Anga nan, do ahay ta ray anan ahay do sə dəvac ahay fok.

³⁶ Ta gan amboh à mbəsakan caved anà do dəvac ataya tē laman alay kwa anà 'am sə zana anahan, aday tē mbar ite. Do sə laman ataya fok, tə mbərak acəkan.

15

Atatak way sə bije ahay
Markus 7.1-13

¹ Natiya kutok, Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya ta nay ahay kwa à Urəsəlīma wa, pə cakay ana Yesu. Tə cəce panan, ta wa:

² «Njavar anak ahay nà, tə pərahan azar anà atatak way sə bije ahay bay nə angamaw? Bina, ta pa daf mənəjəna sə banay alay kawa atatak way sə bije ahay.»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Aday kwanay dukwen, tə atatak way a kwanay nà, kə nəsən anan 'am a Mbərom angama kəla anaw?»

⁴ Anga Mbərom a ja nà: “Dəfan apan anà bəbay anak tə may anak*” aday “Kuwaya dowan a kà jak 'am lelibay a pə bəbay anahan kabay pə may anahan nà, sa vad anan.†”

⁵ Əna kwanay ki jen nà, kak dowan a kà jak anan anà bəbay anahan kabay anà may anahan: “Way uno abay saa mak anan zek ata nà, kə tərak anà Mbərom.”

⁶ Ata i dəfan apan anà atə bəbay tə may sabay. Matanan kutok, kə nəsən anan way a Mbərom ma ban awan, anga sə pərahan azar anà atatak way sə bije ahay.

⁷ Kwanay aday nà, mbadəmbada aya awan. Ezaya kà jak pikwen 'am a Mbərom didem awan, Mbərom a wa:

⁸ “Do anaya tə hərə nga nà, ta 'am dəkdek, mivəl a tinen aya nə dərən ti nən.

⁹ Tinen apan ti dukwo gərmec ù vo nə kəriya awan.

Bina tinen apan ti tətakan anan anà dō ahay nà, way sa nga a tinen ahay dəkdek.‡”»

Way sa ga məsagar pu dō
Markus 7.14-23

¹⁰ Yesu a ngaman ayak anà dō ahay tā nay pə cakay anahan. A jan atan, a wa: «Pəken uno sləmay, sənən 'am a anan.

¹¹ Saa ga məsagar pu dō nà, way sa zla ta 'am i zek su dō ata bay. Əna way sa ga məsagar pu dō nà, way sa nay ta 'am i zek wa adəka.»

¹² Njavar anahan ahay tə hədəken ayak pə cakay ta jan, ta wa: «'Am anak a sa ja ata nà, kə cəbak anan anà Farisa ahay nə, ka san bidaw?»

¹³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zahav sə way a aday Bəbay uno winen à bagəbaga mburom ata sa cəsl bay ata cəna, ti ndaha wa zek.

¹⁴ Mbəsiken atan. Tinen nà, hufof sə bənan alay anà hufof ahay adəka. Kak aday dō hufof a winen apan i bənan alay anà dō hufof a cəna, ti slahay nə cew maya à gujar inde.»

¹⁵ Natiya kutok, Piyer a jan, a wa: «Dakan umo anan 'am sə jike ata ite!»

¹⁶ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Hus həna dukwen, kwanay kə sənən fan bay daw?»

¹⁷ Way sa zla i zek su dō ta 'am nà, a zla nə à kutov a way anahan, a may uho tə mətilen, kə sənən bay re daw?

¹⁸ Əna way sa nay uho ù dō wa ta 'am nà, a nay ahay nə kwa à mivəl wa. Ata sa ga məsagar pu dō nà, way ata kutok.

¹⁹ Anga sa nay à mivəl su dō wa kutok cəna, way kawa ajalay nga lelibay aya, avad nga su dō, aga mədigwed, aga vuwar, akar, agad mungwalay, agədan azar ù dō.

* 15:4 Ca pə Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16. † 15:4 Ca pə Gurtaaki 21.17; Farillaaji Lewinjo'en 20.9. ‡ 15:9 Ca pə Esaaya 29.13.

²⁰ Natiya, sa ga mäsagar pu dö kutok nä, way ataya awan. Bina, apa way mänjäna sä banay alay kawa ana bije a kwanay ahay sa ja nä, a ga mäsagar pu dö bay.»

Uwar a inde winen Kanana ahay a daf nga pə Yesu

Markus 7.24-30

²¹ Yesu a slabak way anahan à man ata wa, a zla way anahan pə daliyugo sä Tirus tə Sidon.

²² A man ata awan, uwar a inde, dö sä pəra, winen Kanana ahay. A nay à man ata wa, pə cakay ana Yesu, a jan: «Bahay uno, wan a Dawuda, mo zek ite, bina dəna uno winen tə setene awan, a bənan dəvac bayak awan.»

²³ Əna Yesu kə mbədəhak anan apan bay.

Əna njavar anahan ahay ta nay, ta jan, ta wa: «Miter, kem, bal anan aday à mbəsak iken, bina winen apan i vawak uko nga tə abəbal awan.»

²⁴ Yesu a mbədəhan apan anə njavar anahan ahay, a wa: «Nen mə slənay a nä, anga dö sä pəra ahay bay. Əna nen mə slənay a nə pə təman mə lize aya à wulen sä Isəra'ila ahay wa ata awan.»

²⁵ Uwar ata a hədek pə cakay anahan asa, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Bahay uno, mo zek!»

²⁶ Yesu a mbədəhan apan kutok, a wa: «Sə gəba anan way sa pa sə gwaslay ahay, sə varan anan anə kəla ahay nä, sumor a daw?»

²⁷ Natiya kutok asa, uwar ata a wa: «Matanan, bahay uno, əna kəla ahay dukwen ta pa way sə pəpas pə tuwez ana bahay a tinen ahay wa re asanaw?»

²⁸ Yesu a ja, a wa: «Iken uwar a anan, adaf nga anak nə məduwen awan. A tərak nə kawa ananak sə pəlay ata awan.»

Natiya, à alay ata ite, dəna anahan ata a mbar.

Yesu a mbar dö sə dəvac ahay bayak awan

²⁹ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan pa 'am sə bəlay sə Galile. A jän à bəzlom, a njahay way anahan à man ata awan.

³⁰ Man su dö a a nay ahay pə cakay anahan, ta zlan anan ayak tu dö mə kuray saray aya awan, dö hufof aya awan, dö vədal aya awan, dö maandak aya awan pi zek tu dö sə dəvac ahay bayak a cara cara. Tə nahay atan fok pə cakay à Yesu, aday a mbar atan fok re.

³¹ Ana dö sə dəvac ahay sa mbar fok ata nä, a gan masuwayan anə dö ahay bayak a cite, anga tə canan anə dö maandak aya ta ja 'am kutok, dö vədal aya tə mbərak, dö ma mac saray ataya tinen apan ti zla kutok, hufof ahay tə canan ide zle coy kwaler kwaler. Tə dazlan sä həran nga anə Mbərom sä Isəra'ila ahay.

Yesu a varan way sa pa anə dö ahay ti ga mbulo fudo

Markus 8.1-10

³² Yesu a ngaman anə njavar anahan ahay, a jan atan: «Do a anaya tu go i zek wa, anga mänuko pə kərtek a luvon maakan həna, way sa pa ibay. Ni mba apan sə mbəsak atan tā zla agay ta may awan bay, anga ti sa ga bəle pə cəved.»

³³ Tinen ite ta jan: «Aday di njadəy way sa pa anga dö a anaya fok à kiə inde à man a anan awanaw?»

³⁴ Yesu a cəce patan wa kutok: «Tapa sə pen inde pikwen nə jugumaw?»

Tə mbədəhan apan, ta wa: «Cuwbe, tə kələf ahay mänjəek.»

³⁵ Matanan Yesu a jan anə dö ahay tə njahay à məndak.

³⁶ A gəba anan tapa sə pen a cuwbe ataya awan, pi zek tə kələf a təke, a gan ayak suse anə Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan anan anə njavar anahan ahay tə gazlan anə dö ahay.

³⁷⁻³⁸ Do a mə halay nga ataya fok, tinen mbulo fudo, mənɲəna sə baslay anan uda uwar ahay pi zek tə gwaslay ahay. Ta pak, tə rahak fok a tinen awan. Tapa sə pen mə mbəsak ata nà, a ga cəkarak cuwbe re.

³⁹ Coy, Yesu a mbəsak anan do ahay tə gəzla nga. Winen a a ján à kwalalan inde sa zla pə cakay sə wulen su doh sə Magadan.

16

Farisa ahay tə Saduki ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Markus 8.11-13; Lukas 12.54-56

¹ Natiya kutok, Farisa ahay pi zek tə Saduki ahay tə tavay den pə cakay anahan. Tə cəce panan wa masuwayan sə way sa nay ahay à mburom wa, anga ta gan may sa ban anan pə kwande.

² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pac kə slahak ù doh nà, zamburom a ca ngələbaɓa, ata ki wen: “Sidew nà, pac i dav.”»

³ Aday duwdew sa pac sə sləray ahay ite, kak matapasl kə dəfak aday a ca ngələbaɓa nə ki wen: “Biten nà, iven i ga.” Way sa ga à mburom tə way saa təra pə daliyugo fok nə kə sənən a agəzlan anan alay pi zek wa nə lele, aday kə sənən pə way sə təra à alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw?

⁴ Do sə biten ahay nà, huwan aya aday tə mbədahan ləen anà Mbərom re. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, do maja'am a Mbərom ata aday.»

A mbəsak atan à man ata awan, a zla way anahan.

Wudəh sə Farisa ahay ta sə Saduki ahay

Markus 8.14-21

⁵ Aday à alay a tinen apan ti takas bəlay nà, njavar anahan ahay tə mbədəkək anan nga sə gəɓa tapa sə pen à alay inde.

⁶ Yesu a jan atan, a wa: «Uffa ahak ikwen, bənen nga a kwanay nə lele pə wudəh sə Farisa ahay tə Saduki ahay wa.»

⁷ Əna tinen ta ja à wulen a tinen inde nà: «I ga nə a ja pə pen də gəɓak à alay inde bay ata awan.»

⁸ Yesu ite a san way a tinen a sə bayak ata zle re. Anga nan, a cəce patan wa, a wa: «Kə bayiken, nà ja nə anga tapa sə pen inde pikwen ibay nà, angamaw? Kwanay munok aya pa sa dəf nga pə way.»

⁹ Kə sənən apan fan bay daw? 'Am sə pen tapa dāra, aday do ahay mbulo dāra ta pak, tə rahak aday kə mbəsakak re ata, aday kə rihe anan cəkarak ahay ata nà, kə mbədəkək ikwen à nga wa daw?

¹⁰ Aday 'am sə pen tapa cuwbe nen sə varan anà do ahay mbulo fudo, ta pa, ta rah, aday kə rihe anan cəkarak ahay ata nà, kə sənən apan sabay kələdaw?

¹¹ Na jak ikwen nə 'am sə pen bay. Kwanay kə sənən bay nà, angamaw? Aya əna, bənen nga a kwanay pə wudəh sə Farisa ahay ta sə Saduki ahay wa lele.»

¹² Natiya kutok, ta sa san sa jəka a jan atan nə pə wudəh sə pen bay, əna pə atatak way sə Farisa ahay ta sə Saduki ahay nà, na.

Piyer a dakay anan nà, Yesu nə Almasihu, Wan a Mbərom

Markus 8.27-30; Lukas 9.18-21

¹³ Pə dəɓa anahan a wa kutok, Yesu a slabak, a zla way anahan pə cakay sə wulen su doh a sə ngaman Kaysariya Filipi ata awan. A man ata awan, a cəce 'am pə njavar anahan ahay wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen, nen Wan su Do nà, nen nə wayaw?»

¹⁴ Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Do hinen ahay ta wa, iken Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do

maja'am a Mbərom. Do azar aya dukwen ta ja nà, iken Yeremiya, do maja'am a Mbərom, kabay iken do hinen à wulen su do maja'am a Mbərom ahay.»

¹⁵ Yesu a cəce asa, a wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen wayaw?»

¹⁶ Simon Piyer a mbədahan apan, a wa: «Iken nà, Almasihu, Wan a Mbərom, bahay sə sifa.»

¹⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Iken Simon, wan ana Zonas, iken nà, Mbərom kə dəfak apak alay sə mazlaḅ anahan coy. Anga sə dakak anan way a didək ata nà, Bəbay uno winen à bagəbaga mburom ata awan, bina do zənnen a bay.

¹⁸ Pak sləmay, ni jak 'am inde həna: Iken nə Piyer, kawa sa ja nà, Pəkərad.* Pə pəkərad a anan kutok, ni halan apan nga anà do sa dəf upo nga ahay fok, aday məgala sə məke i i mbasay patan bay.

¹⁹ Ni varak lakile sə təba anan məsudoh sə bahay a Mbərom à alay inde. Aday way anak saa bən pə daliyugo cəna, winen ma bən a matanan à mburom re. Way anak saa pəsak anan pə daliyugo ite dukwen, winen mə pəsak a à mburom re ca.»

²⁰ Əna Yesu a gafan 'am anà njavar anahan ahay sə dakay anan winen nə Almasihu.

*Yesu a dakay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məke wa
Markus 8.31 - 9.1; Lukas 9.22-27*

²¹ Natiya awan kutok, a bənay pə winen ata wa ite, Yesu a dazlan sa jan 'am tə njanjorzlom a anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Bəlaray ni zla à Urəsalima. Ata, məced sə Yahuda ahay, tə bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay ti ga alay ti nen tə mindel, ti vad nen. Aday pə luvon maakan anahan a cəna, nen ni slabakay ahay way uno à məke wa.»

²² Piyer ite a ngaman, ta zla kəcah, a gafan 'am, a wa: «A'ay, bahay uno. A tərak matanan bay!»

²³ Yesu a mbəda apan 'am, a jan: «Zlak ayak pə cakay uno wa, iken Fakalaw! Kə pəlay sə slaray nen à cəved uno wa. Anga əjalay nga anak ata nà, a nay ahay ù do zənnen a wa, bina mbala a Mbərom ata bay.»

²⁴ Yesu a jan anà njavar anahan ahay fok kutok: «Kak dowan a a nan sə pəruho azar nà, à mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, à tavak dədom anahan mə zləngad awan, à pəruho azar.

²⁵ Anga kà nak anan anà dowan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dowan a kə lizek anan sifa anahan anga nen ite nà, i njad anan uda way anahan.

²⁶ Bina, do kə sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, saa gan dədəffa nà, ma mba asa anaw? Ibay! Awan a inde aday do zənnen i var sə bəmbad anan sifa anahan nà, inde dāw?

²⁷ Nen Wan su Do, ni nay ahay tə mazlaḅ a Bəbay uno mba, aday tə maslay anahan ahay re. I man anan anà kuwaya nà, kawa mer su way anahan a sa taa ga ata awan.

²⁸ Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Dowan aya inde à man a anan, ti mac bay si ti canan anà Wan su Do i nay tə bahay anahan a təke aday.»

17

*Zek a Yesu a mbəda pə idə ana njavar anahan ahay
Markus 9.2-13; Lukas 9.28-36*

* 16:18 Ta 'am a tinen, Piyer a nan sa ja nà, pəkərad.

¹ Pə dəba anahan a wa kutok, a ga luvon ahay mbərka nà, Yesu a gəba pə azar Piyer, Yakuba tə apan Yuhana mərak ana Yakuba, ta ján taayak à bəzlom a inde zəbor awan.

² Tə dəzle cəna, zek a Yesu a mbədahan atan pə ide. Tə canan anà jœr anahan nà, kawa sə kwakwa sabay, a wuteden atan kawa pac. Zana anahan pi zek dukwen, a dav nə herre kawa jiyjay sə uko ma dav awan.

³ Njavar anahan ataya tə canan anà atə Musa tə Eliya dō maja'am a Mbərom ahay kwakwa, tinen apan ti ja 'am tatə Yesu.

⁴ Piyer a dazlan sa jan anà Yesu, a wa: «Bahay uno, mənuko à man a anan nə sumor awan. Kà zlak anak à nga nà, ni ngaray jawjawa ahay maakan, kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.»

⁵ Winen apan i ja 'am ata mba, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədek. Aday 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Həna a anan nà, wan uno ləliwe uno awan. Tə winen nà, nen ni taslay anan mivél bayak awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

⁶ Atə Piyer tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sə jəjar pi zek, tə slahay duboz.

⁷ Yesu a hədəken atan ayak pə cakay, a laman atan alay, a wa: «Slabiken, kə jəjiren bay.»

⁸ Ta sa cakaf nga asanaw nà, dowan inde pə cakay ana Yesu sabay, a mbəsak winen a kərtek coy.

⁹ Tinen apan ti dazay à bəzlom ata wa mba, Yesu a jan atan, a wa: «Way a kwanay sə canan ahay à bəzlom wa ata nà, kà si jen anan à dowan bay, hus pə luvon uno nen, Wan su 'Do, saa slabakay à məke wa ata awan.»

¹⁰ Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce panan wa: «Miter sə Tawrita ahay ta wa, Eliya i lahan anà Almasihu aday nà, angamaw?»

¹¹ Yesu a dukwen a mbədahan atan apan, a wa: «Acəkan, Eliya i lahay aday i ndakay anan way ahay fok.

¹² Nen apan ni jak ikwen: Eliya kà nak ahay coy, aday dowan kə sənək apan bay. Ta gak anan anà Eliya way kawa a tinen sa gan may sa ga fok. Aday dukwen ti gan anà Wan su 'Do azanan nə matanan re.»

¹³ Atə Piyer tə sənək kwayan'a a ja 'am ata nà, pə Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata awan.

*Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan
Markus 9.14-29; Lukas 9.37-43*

¹⁴ Aday tə dəzley ahay pə cakay sə dō ahay cəna, dowan a inde a nay ahay, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu,

¹⁵ a jan: «Bahay uno, wan uno winen lelibay. A gak i zek wa ite. Məhərvov a taa gan, a bənan dəvac bayak awan, a taa slahay anan ù uko inde kabay à a'am inde.

¹⁶ Na nak anan pə cakay ana njavar anak ahay, əna ta mbək apan sə mbəro anan bay.»

¹⁷ Yesu a ja, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələdaw? Kə sənən anan cəved a Mbərom bay re. Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw? Hayak ikwen uno anan ahay wan a aday!»

¹⁸ Yesu a jan 'am anà məhərvov ata tə angəraz awan: «Hayak à wan a anan wa!» Məhərvov ata a zləray à wan ata wa, wan ana dowan ata a mbar à alay ata acəkan.

19 Pə dəba anahan a wa kutok, njavar anahan ataya tə hədāken ayak pə cakay taayak a tinen awan, tə cəce: «Manay ma mba apan sə rəzlay anan wa setene ata bay nā, angama kərtek anaw?»

20 Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Anga adaf nga a kwanay a a kac ike. Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kak abay adaf nga a kwanay ā ga inde nə mən̄jək kawa wan sə bəzan đukwen, ki jen anan anā bəzlom a anan ataya: “Zla ā man a anan wa, zla tiya!” đukwen, i ndaha, i zla ā man a kwanay sa jan “zla tiya” ata awan. Awan saa dak ikwen 'am ibay jiga awan. [

21 Əna abay zahav sə setene həna anan nā, kak si ta sa ga amboh tə sumaya aday bina, a razl zek bay.]»

*Yesu a đakay anan amac anahan tə aslabakay anahan ā məkə wa asa
Markus 9.30-32; Lukas 9.43-45*

22 Pə luvon a inde nā, njavar a Yesu ahay mə halay nga aya pə kərtek a ā Galile. Yesu a jan atan 'am, a wa: «Nen Wan su Đo nā, ti varan nen ā alay inde anā đo sə daliyugo ahay.

23 Tinen ite, ti vad nen ā məkə, aday pə luvon maakan anahan a cəna, ni slabakay ahay ā məkə wa.» Njavar anahan ahay tə sləne 'am ata cəna, mbac a slahay patan wa tə mindel asa.

Yesu a var jangal

24 Tə dəzle ā Kafarnahum cəna, đo sə cakal jangal anga doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay, ta nay ahay pə cakay ana Piyer, ta jan: «Miter a kwanay nā, a var jangal anga doh sə mazlaḅ a Mbərom itəbay daw?»

25 Piyer a mbəđahan atan apan, a wa: «A taa hamay ike!»

Aday ā alay a tinen apan ti i zla ù doh mba kutok, Yesu a lah sə cəce pə Piyer wa: «Simon, a ga apak nā, bahay sə uho a anaya ti təma jangal nə pə waya wa anaw? Pə wan su kon aya wa daw, kabay pə mədurlon ahay wa daw?»

26 Piyer a mbəđahan apan, a wa: «Pə mədurlon ahay wa.»

Yesu a wa: «Kak matanan nā, abay wan sə agay ahay nə ti hamay bay ba?»

27 Aya əna, đā saa ga way sə cəḅan anā đo ahay bay. Natiya, zla ā bəlay, larak anan ayak kwaniyel anak ā a'am inde. Kələf anak a saa bənay ahay pa 'am ata cəna, təḅan anan 'am, ki tan ā nga uda ā dala tədə i sla anga mənūmo cew ata awan. Varan atan anan kutok.»

18

Wayə sə zalay đo hinen tə məduwen ā bahay a Mbərom inde anaw?

Markus 9.33-37, 42-48; Lukas 9.46-48, 17.1-2

1 A alay ata awan ite, njavar a Yesu ahay tə hədāken ayak pə cakay, aday tə cəce panan, ta wa: «Wayə sə zalay đo hinen tə məduwen ā bahay a Mbərom inde anaw?»

2 Yesu a ngaman ayak anā wan cəḅew a, a tavay anan ā mamasl pa 'am a tinen.

3 A wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kak kə mbəđihen aday sə təra nga a kwanay kawa gwaslay ahay bay cəna, ki dəzlen ā bahay a Mbərom inde bay.

4 Đowan a kə mak anan nga anahan ā məndak kawa wan a anan nā, sə təra đo məduwen a ā bahay a Mbərom nā, winen awan.

5 «Kuwayə kə sak a təma jəba sa wan kawa həna anan ataya kərtek a anga sləmay uno nā, đowan ata a təma nə nen awan.

6 Əna kak đo kə vak atan saray pə cəved anā đo cəḅew anaya sa đaf upo nga ata nā, suwan pə winen tē ḅanan van ā dungo aday tē larak anan ayak ā bəlay inde.

⁷ «Ayaw! Dæce inde pæ daliyugo a anan, anga way ahay inde tinen apan ti njan saray anà do ahay. Way ataya ti ga inde hwiya, æna dæce inde anga do aday way ata a tæra tæ alay anahan ata awan.

⁸ Kak alay anak kabay saray anak i sapat iken i ines inde cæna, gad anan, lar anan dæren. Suwan sa zla à bahay inde pæ cakay a Mbærom, iken ma gad alay awan kabay tæ saray anak slangalan a, tæ winen aday ki i zla ù uko sæ mbacay itæbay ata inde tæ alay aya cew, saray anak ahay sændæb cew nà, na.

⁹ Kak ide anak i sapat iken sa ga ines cæna, ndaha anan, lar anan dæren tæ iken. Suwan sa zla à bahay inde pæ cakay a Mbærom tæ ide anak a kærtek mbiyan'a ta sa zla à dæløv sæ uko inde tæ ide anak aya cew maya nà, na.

¹⁰ «Gen anan ngatay anà zek lele anga pa sæ kædøy anan do cacædøy a anaya wa. Nen apan ni jak ikwen hæna: Maslay a Mbærom ahay inde mæ tavay aya pa 'am a Bæbay uno pac pac sa gan atan nga. [

¹¹ Anga nen Wan su 'Do na nay ahay nà, sa tam anan do mæ lize aya awan.]]»

Jike sæ tæman mæ lize awan

¹² «Kæ bayiken næ kækæmaw? Kak dowan a nà, tæman anahan ahay inde sækat, aday kærtek à wulen a wa kæ lizek nà, i ga kækæmaw? I mbæsak anan kwa kuro dæsudó nga dæsudó mæ lize bay ataya à bæzlom, i zla saa pælay anan winen mæ lize ata bidaw?

¹³ Nen apan ni jak ikwen tæ didëm a hæna: Kak kæ njadæk anan mæ lize ata nà, i taslay mível tæ winen næ zal tæ tinen mæ lize a bay aya kwa kuro dæsudó nga dæsudó ataya awan.

¹⁴ Matanan kutok re, Bæbay a kwanay a winen à bagæbaga mburom ata nà, a nan dowan à lize kwa kærtek à wulen su do ma kac a anan ataya wa bay ite re.»

Ki may anan mærak anak pæ cæved sa ga ines wa næ kækæmaw?

¹⁵ «Yawa matanan, kak mærak anak kà gak ines nà, zla à man anahan awan, jan anan kwanay a cuwcuwwe, way anahan a sa ga lelibay ata awan. Kak kæ pækak anak apan slæmay nà, ki njad anan mærak anak maza awan.

¹⁶ Æna hinahibay i ngam sæ pækak apan slæmay pa 'am ata bay. Kak matanan nà, zla pæ cakay anahan kwanay cew tu do hinen, kabay kwanay maakan à alay inde. Anga: “Kak dowan a kæ zlahak pu do nà, tæ njad do sæ side way ata do ahay cew kabay maakan”, kawa ana Deftere a Mbærom sa ja.*

¹⁷ Kà sak a ngam 'am su do ataya bay re cæna, jan anan 'am ata pa 'am su do uno ahay, aday ata ti jan apan kutok. Kà sak a ngam sa pak apan slæmay bay re cæna, do matanan ata dükwen, ca apan næ kawa do sæ pæra, kabay winen do sæ cakal jangal tæ danakay ataya awan.

¹⁸ «Nen apan ni jak ikwen tæ didëm a hæna: Way a kwanay saa ban pæ daliyugo cæna, i ban zek matanan à mburom. Way a kwanay saa pæsak anan hæna pæ daliyugo ata dükwen, i pæsak zek à mburom re.

¹⁹ «Ni jak ikwen 'am hinen asa: Kak dowan aya cew pæ daliyugo aday 'am kà zlak atan pi zek sæ cæce way cæna, Bæbay uno à bagæbaga mburom ata i varan atan kawa ana tinen sa gan may ata awan.

²⁰ Anga dowan aya cew kabay maakan ta sak a halay nga tæ slæmay uno cæna, nen inde à wulen a tinen a re.»

Jike su do aday a ngam sæ pæsen anan ines anà do itæbay ata awan

²¹ Piyer a nay ahay pæ cakay ana Yesu, a cæce panan: «Ba Mæduwen, hinahibay, mærak uno inde, kà gak uno ines nà, ni pæsen anan nà, saray jugumaw? Hus à saray cuwbe bidaw?»

* 18:16 Ca pæ Tooktaaki Tawreeta 19.15.

²² Yesu a mbəḏahan apan, a wa: «A'ay! Ki pəsen anan saray cuwḅe bay, əna saray kwa kuro cuwḅe məcapar cuwḅe.

²³ «Matanan kutok, bahay a Mbərom a ga minje nà, tə bahay a inde, a nan do si mer su way anahan ahay fok tē haman anan gudire anahan ahay fok cite.

²⁴ A dazlan anà mer su way ata cəna, tə bənan ahay dowan a inde, dala ata apan nə bayak awan.

²⁵ Dowan ata ite, zlıle anahan a saa hamay anan gudire ata ibay. Bahay ata a jan anà do si mer su way anahan a azar aya nə tē sukom anan way tə way ana dowan ata fok, tu do su doh anahan ahay, ti zek anahan a təke, aday i saa slan pə gudire anahan.

²⁶ Dowan ata ite, a nay a dukwen gərmec ù vo anà bahay ata, a wa: “Amboh, ni hamak anan way anak ahay nə fok. Ga ngatay aday!”

²⁷ ‘Am anahan ata a gan i zek wa anà bahay ata awan, a mbəsakay anan zek anahan awan, aday a mbəsakan anan gudire ata fok re.

²⁸ «Dowan ata a təmay uho lele nà, tə zlangay tu do si mer su way hinen, aday abay gudire anahan inde apan ite. Aday dala anahan apan *dinar* səkat kərtəkəkke†. A ban anan, a jakan alay pə dungo. A jan, a wa: “Si ki humo anan dala uno həna.”

²⁹ Do sə gudire anahan ata ite, a dukwen gərmec ù vo ite, a jan, a wa: “Amboh, ga ngatay aday, ni hamak anan way anak fok.”

³⁰ Əna winen nà, a ngam bay, a ban anan, a zla anan à dangay, a dərəzl anan hus pə luvon ana dowan ata saa hamay anan gudire ata awan.

³¹ Do a tinen a sa taa ga mer su way pi zek ataya tə canan cəna, a cəban atan bayak awan. Ta zla àga bahay ata awan, tə dakan anan ləbara ata awan.

³² «Bahay a tinen ata ite a ngaman ayak asa, a jan: “Iken nà, do si mer su way lelibay awan. Nə mbəsakak anak anan gudire anak abay ki humo ata awan, anga ka gak uno amboh.”

³³ Aday ka mba apan sə pəsen anan anà do kwanay i mer su way inde maya ata kətanən bay nà, angamaw?”

³⁴ Anga nan bahay ata a ga apan mível, a ban anan maza awan, a varan anan à alay inde anà suje ahay, tē tacak anan ayak à dangay, tã ga anan alay, hus pə luvon anahan sə hamay anan gudire ata awan.»

³⁵ Yesu a zəga anan asa, a wa: «Kak ka sak a pəsen anan anan ines anà mərək a kwanay ahay tə mível kərtek a bay cəna, Bəbay uno sə mburom ata i ga tə kwanay aya dukwen matanan kutok.»

19

Atətak way pa 'am sa razl uwar

Markus 10.1-12

¹ Yesu a ndav anan 'am ata cəna, a slabak way anahan à Galile wa, a zla à Yahudiya, ta day uho sə zlınder sə Urdon.

² Do ahay bayan a tə pərahan azar, aday a mbar anan do sə dəvac a tinen ahay.

³ Aday Farisa ahay tə həḏəken ayak pə cakay saa ban anan pə kwande, ta jan: «Tawrita kə varak anan cəved anà mungol sa razl anan uwar kwa pa 'am wura wura daw?»

⁴ Yesu a mbəḏahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jingen way mə vinde à Deftere a Mbərom ata itəbay daw? A dələn anahan a inde dukwen, Mbərom a ndakay do nà, mungol tə uwar.*

† 18:28 *Dinar* kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

* 19:4 Ca pə Laataanooji 1.27, 5.2.

⁵ Aday a ja nà: “Anga nan, ðo mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i hədek pə cakay ana uwar anahan. Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtektəkke coy.[†]”

⁶ Ti naa təra kula inde zek cew sabay. Ti təra zek kərtek sə coy. Anga nan kutok, way a Mbərom sə japay anan ata, ðowan à sa gəzla anan kula bay.»

⁷ Farisa ahay tə cəce asa: «Kak matanan cukutok nà, Musa a varan cəved ù ðo aday à varan dərewel à alay inde anà uwar anahan aday à razl anan nà, angama kəla anaw?»

⁸ Yesu a mbəðahan atan apan, a wa: «Musa a sa varak ikwen cəved sa razl anan uwar a kwanay ahay nà, anga akuray nga a kwanay a kə zalak. Cəkəbay, pə dələn a wa dukwen, cəved inde sa razl uwar ibay re.

⁹ Nen apan ni jak ikwen: Kak ðowan kə rəzlak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen, ðowan ata kə gak mədigwed, si kak a ban atan pi zek tu ðo aday.»

¹⁰ Njavar anahan ahay ta jan: «Kak abay matanan à wulən atə ana mbaz tə uwar nà, suwan tə gəba zek bay bidaw?»

¹¹ Yesu a mbəðahan atan apan, a wa: «Do ahay fok ta mba apan sə təma atatak way a anan bay. Si ðowan aya Mbərom sə varan atan gədan ata way anahan aday.

¹² Bina, ðo ahay inde tə gəba uwar bay anga tinen mə wahay aya matana coy. Azar aya dukwen tə dədasl atan adədasl. Do azar aya ite tə gəba uwar bay anga 'am sə bahay a Mbərom a wanahan. Do inde a nan sə təma atatak way a anan nà, à təma kutok.»

Yesu a ðaf ngama pə gwaslay ahay

Markus 10.13-16; Lukas 18.15-17

¹³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, ðo ahay ta nan anan ahay gwaslay cacəðew aya anà Yesu, anga aday à ðaf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan ðo ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà ðo ataya awan.

¹⁴ Əna Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek awan adəka nà, anà ðo sa ga minje tə tinen anaya ata awan.»

¹⁵ Yesu a dazlan a ðaf ngama pə gwaslay ahay a kutok, aday a zla way anahan à man ata wa, a hədek way anahan ù kon hinen.

Njavar a inde zlile awan

Markus 10.17-31; Lukas 18.18-30

¹⁶ Natiya asa, ðowan a inde, winen njavar awan, a nay pə cakay ana Yesu. A cəce: «Miter, ni ga mer sa ma lele aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁷ Yesu a mbəðahan apan, a wa: «Kə cəce puno wa way sa ga lele awan nà, angamaw? Do lele nà, ibay, si Mbərom a kərtek. Əna a nak sa zla à bahay a Mbərom nà, ban anan 'am sə Tawrita ahay.»

¹⁸ Winen ite a cəce pə Yesu wa: «'Am ana Tawrita wura aya anaw?»

Yesu a mbəðahan apan, a wa: «Kə vad nga su ðo bay. Kə ga mədigwed bay. Kə ga akar bay. Kə gad mungwalay pu ðo bay.

¹⁹ Dəfan apan anà atə bəbay tə may anak.[‡] Pəlay anan ðo sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.Š»

²⁰ Njavar ata a jan asa: «'Am ataya fok nà, nə bənak atan lele, a mbəsuko maza nə wuraw?»

[†] 19:5 Ca pə Laataanooji 2.24. [‡] 19:19 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

Š 19:19 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18.

²¹ Yesu a jan: «Kak a nak sə təra dō mənɲəna ines fok cəna, zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday varan anan dala awan anā dō mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlile anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²² Dowan ata a sləne 'am ata cəna, a cəban, a zla way anahan, anga winen zlile awan.

²³ Yesu a jan anā njavar anahan ahay kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Ma dan 'am awan anā dō zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde.

²⁴ Kə sənen apan zle, zlugweme i ndərmaɖ tə məke sə ləpəre nā, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nā, dō sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde.»

²⁵ Njavar a Yesu ahay tə sləne 'am ata cəna, a gan atan masuwayan. Anga nan ta wa: «Kak sə matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁶ Yesu a zəzor atan, a wa: «Pu dō zənzen a nā, i ga zek kula bay, əna pə Mbərom nā, matanan bay. Way ahay fok a ga zek ca.»

²⁷ Piyer a mbəɖahan apan ta sa jan kutok: «Aday manay həna nā, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar. Saa tərən umo nā, magwagway wuraw?»

²⁸ Yesu a jan atan: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Pə uho sa nay, à alay nen Wan su 'Do ni njahay pa man sə njahay sə bahay sə mazlaɖ uno nā, kwanay dō sə pəruho azar ahay dukwen, ki i njihen pa man sə njahay ahay kuro nga anahan a cew, sa gan sariya anā zahav sə 'Isəra'ila ahay kuro nga anahan a cew ite re.

²⁹ Aday kuwaya dowan a kə mbəsakak doh anahan ahay, mərak anahan ahay, bəbay anahan pi zek ta may anahan, gwaslay anahan ahay kabay guvo anahan ahay anga sləmay uno cəna, i njad uda way anahan ahay nə məcapar bayak awan, aday i njad sifa sa ndav bay ata re.

³⁰ Anga aday kutok nā, dō sa lah pa 'am həna ataya bayak a ti i təra dō mə dədəba aya cite asa. Aday dō sə dəba ahay bayan a, azanan ti i təra dō ma lah aya ite.»

20

Jike su dō sa ga mer à guvo ahay

¹ Yesu a ja asa: «Way sa ga anan minje tə bahay a Mbərom nā, həna:

«Bahay su doh a inde a wule pərek sa ra dō ahay à guvo.

² Ta ga masa tu dō anahan a sa ra ataya nā, i haman atan hway cəna, dala sə *dinar* kərtek*. Aday a zla atan à guvo.

³ Tə njamde dəsudō asa, a zla sə pəlay dō ahay. A canan anā dō hinen ahay ite, tinen mə tavay aya, mer su way inde patan ibay.

⁴ A jan atan ite: “Zlen à guvo uno, ni hamak ikwen dala kawa sə dō ahay tədə sə haman ataya awan.”

⁵ Ta zla à guvo anahan ata re. Man ipec kà gak, bahay sə guvo a zla sə pəlay ahay dō maza aya re. A zla tə njamde maakan asa, a ga kawa sə kwakwakwa awan.

⁶ Tə njamde dāra a zla asa, a njad dō ahay mə tavay aya, mer su way inde patan ibay re. A cəce patan wa: “Kə tiven hway kəriya, ki gen mer sə awan bay nā, angamaw?”

* **20:2 Dinar** kərtek nā, āga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

7 Tə mbəđahan apan, ta wa: “Dowan kà rak manay à guvo bay kutok nà, mǎ ga nǎ mer sa maw?” Bahay sǎ guvo ata a wa: “Hayak ikwen ahay, zlen à guvo uno, mer su way inde.”

8 «Pac a slahay ù doh nà, bahay sǎ guvo a jan anà bahay su dǒ si mer su way ahay: “Ngaman ayak anà dǒ si mer su way ahay, hamán atan dala a tinen. Dazlan pu dǒ dǒek ataya wa, ki ndav anan tu dǒ sǎ lahak ayak à guvo ata awan.”

9 Dǒ sa zla à guvo tǎ njamde đara ataya ta zlak ayak. Ta njad kuwaya a tinen a dala sǎ *dinar* kǎrtek kǎrtek.

10 Dǒ sa zla à guvo pa 'am ataya ta zlak ayak bine siwaw nà, a ga patan nǎ tinen ti njad dala sǎ zalay anan dǒ sa zlak ayak à guvo dǒek ataya awan. Aday đukwen ta njad nǎ *dinar* kǎrtek kǎrtek a re.

11 Tǎ tǎma anan dala a tinen cǎna, ta ma nga sǎ gungwazan anà bahay sǎ guvo, ta wa:

12 “Dǒ sa nay ahay hǎniniye ataya đukwen, ta ga mer nǎ ler kǎrtek, aday iken pa hamán atan hwiya kawa manay. Manay aday nà, ma ga mer nǎ hway à pac inde, ma yak nga nǎ ndálekeke.”

13 Bahay sǎ guvo a mbəđahan apan anà đowan a tinen a kǎrtek a, a wa: “Car uno, na gak iken tǎ danakay bay! Kǎ zlak anak à nga kawa anumo sa ja ata coy. Matanan, ni hamak hway nà, *dinar* kǎrtek bidaw?”

14 Tǎma dala anak, zla way anak. U no ni varan anà đowan mǎdakwidok a anan kawa ananak.

15 Abay ike ni mba apan sa ga anan mer su way tǎ dala uno kawa su no bidaw? Ka ga sǎrak nà, pi nen sa gan sumor anà dǒ ahay ata daw?”»

16 Yesu a zǎga anan apan kutok, a wa: «Natiya, dǒ mǎdakwidok aya ti naa lah, aday dǒ mama'am aya đukwen ti naa tǎra mǎdakwidok aya kutok re.»

*Yesu a đakay anan amac anahan ta sǎ slabakay anahan asa
Markus 10.32-34; Lukas 18.31-34*

17 Yesu winen apan i zla à Urǎsalima nà, a ngaman anà njavar anahan ahay kuro nga cew ataya à wulen sǎ dǒ ahay wa, a jan atan, a wa:

18 «Sǎnen anan hǎna, mǎnuko apan đǐ zla à Urǎsalima. A man ata awan, ti varan nen, Wan su Dǒ, à alay inde anà bahay sǎ gǎđan đungo anà way ahay anga Mbǎrom, aday anà miter sǎ Tawrita ahay. Ti go sariya aday sa vad nen,

19 ti varan nen à alay inde anà dǒ sǎ pǎra ahay. Tinen ite, ti mbasay upo, ti ndabay nen, aday ti daray nen pǎ đǎđom mǎ zlalngad awan. Pǎ đǎđǎ anahan a wa, luvon maakan anahan i tǎra nà, nen ni slabakay way uno à mǎke wa.»

*May ana atǎ Yakuba tǎ Yuhana a cǎce way pǎ Yesu wa
Markus 10.35-45*

20 Natiya kutok, uwar ana Zebede, may ana atǎ Yakuba tǎ Yuhana, a zla pǎ cakay ana Yesu, a đukwen gǎrmec ù vo sǎ cǎce panan wa way.

21 Yesu a jan, a wa: «A nak nǎ maw?»

Uwar ata a mbəđahan apan kutok, a wa: «Gwaslay uno ahay cew hǎna! Varan atan cǎved sǎ njahay pǎ cakay anak à bahay anak inde ite. Dǒ kǎrtek a à alay puway anak inde, dǒ hinen đukwen à alay gula anak inde ite.»

22 Əna Yesu a mbəđahan atan apan ite: «Kǎ sǎnen way a kwanay a sǎ cǎce ata bay jiya awan. Ki mben apan sa sa mǎndolor sǎ đǎce uno sa saa sa daw?» Atǎ Yakuba tǎ Yuhana ta wa: «Ha, mi mba apan!»

23 Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Tǎ đǐđem awan, ki i sen mǎndolor sǎ đǎce kawa anuno saa sa, əna anjahay à alay puway uno, kabay à alay gula uno nà, nen saa var apan cǎved a bay. Man ataya mǎ lavay zek aya nà, anà dǒ a Bǎbay uno sǎ walay atan saa njahay apan ataya awan.»

²⁴ Njavar a Yesu a azar ataya kuro tə sləne ləbara ata nà, ta ma nga sa ga mivél pu dō a cew ataya cite.

²⁵ Matanan, Yesu a ngaman atan ayak fok pə cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «Kə sənən zle, bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pə dō ahay nə tə məgala. Aday dō sə lavan nga anà dō ahay dükwen, ta ka anan nə məgala a tinen ahay.

²⁶ Əna, à wulen a kwanay nà, way ataya t̄ə t̄əra itəbay. Adəka bay, a nan anà dōwan a sə t̄əra dō məduwen a cəna, à gan mer su way anà dō azar aya awan.

²⁷ Aday, kak dō a kwanay a kərtek a a nan sə t̄əra dō mama'am a cəna, à t̄əra bile a kwanay a fok aday.

²⁸ Bina nen Wan su Dō na nay ahay nà, aday dō ahay t̄ū go mer su way bay, əna na nay ahay aday sa gan mer su way anà dō ahay adəka, ni var anan sifa uno saa bəmbaday anan ahay man su dō ahay à amac wa.»

Yesu a mbar anan hurōf aya inde cew à Yeriko

Markus 10.46-52; Lukas 18.35-43

²⁹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla way a tinen à Yeriko wa. Dō ahay tinen apan ti p̄ərahan azar bayak awan.

³⁰ Dōwan aya inde cew hurōf aya, tinen mə njahay aya pə cakay cəved. Tə sləne Yesu winen apan i zla tə cəved a tinen ata nà, tə dazlan sa zlah, ta wa: «Bahay a manay, wan a Dawuda, m̄ə ḡak i zek wa ite!»

³¹ Dō a sa zla ataya ta ma nga sə gafan atan 'am, ta wa: «Ticen 'am, njihen tete.»

Əna dōwan a hurōf ataya tə zəga anan apan sa zlah tə məgalak awan, ta wa: «Bahay a manay, wan a Dawuda, m̄ə ḡak i zek wa ite!»

³² Yesu a tavay jek, a ngaman atan ayak, a cəce patan wa: «A nak ikwen nà ḡak ikwen nə maw?»

³³ Tə mbədahan apan, ta wa: «Bahay, təban umo anan idə ite!»

³⁴ Ta gan i zek wa anà Yesu. A laman anà idə a tinen. Kwayan'a idə a tinen ahay tə təba ngurret. Tə p̄ərahan azar anà Yesu.

Yesu a zla à Urəsəlima

Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40; Yuhana 12.12-19

21

¹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle bəse tə Urəsəlima, defefe tə wulen su doh sə Baytifaji, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew,

² ta sa jan atan: «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ta may anahan a ma ban awan. Natiya, pəsiken atan ahay, aday hayak ikwen uno atan ahay.

³ Ta sak a jak ikwen awan a dəp nà, mbədihen atan apan nə: “Bahay a gan atan may, i may atan həniniye.”»

⁴ A t̄əra matanan, anga aday 'am ana dō maja'am a Mbərom sa ja ata à t̄əra.

⁵ Mbərom a wa:

«Jen anan anà dō sə Urəsəlima ahay nà:

Kagasl, bahay a kwanay winen apan i nay ahay, winen ma ján a pə zungo.

Winen pa wan sə zungo ta may anahan ata awan, anga winen dō mə nahay nga awan.* »

⁶ Njavar ana Yesu ataya ta zla, ta ga kawa anahan a sa jan atan ata awan.

* 21:5 Ca pə Jekariya 9.9.

⁷ Ta nan anan ahay zungo ata ta wan anahan a tåke anå Yesu kutok, tå båbat patan zana a tinen ahay aday Yesu a njahay apan.

⁸ Do azar aya bayak tå wadaɗ anan zana a tinen ahay på cåved. Do azar aya asa, tå ngarway ahay alay si sé ahay aday så båbat på cåved a re.

⁹ Do så lahan pa 'am anå Yesu ataya, tatå do så dåba ahay fok, tinen apan ti zlah, ta wa: «Håren anan nga anå anå Dawuda! Mbårom å daf alay så mazlaå anahan pu do saa nay tå slåmay anahan ata awan. Håren anan nga anå Mbårom å bagåbaga mburom.»

¹⁰ Yesu i dæzle å Uråsalima coy nå, wulen su doh ata fok a bal cuwad cuwad. Do ahay ta wa: «Dowan a anan nå winen wayaw?»

¹¹ Man så do ahay tå mbåda apan, ta wa: «Winen nå Yesu, do maja'am a Mbårom, do så Nazaratu på daliyugo så Galile.»

*Yesu a razl do sa ga masa ahay u doh så mazlaå a Mbårom wa
Markus 11.15-19; Lukas 19.45-48; Yuhana 2.13-22*

¹² Yesu a zla u doh så mazlaå a Mbårom kutok. A razl anan do så sukum anan way tå way ahay aday do så sukum way ahay fok uho. A fakay anan tabal su do så båmbad dala ahay, pi zek ta man s� njahay su do så sukum anan way tå kurkudok ahay fok re. ¹³ A jan atan, a wa: «Må vinde a å Deftere a Mbårom inde nå, natiya awan: “Ti ngaman anå doh så mazlaå uno nå, doh sa ga amboh.”† Aday kwanay kå tåren anan håna, lar su do s� ngazar do ahay a nå kækåmaw?‡»

¹⁴ Hurof ahay pi zek tu do vadal aya ta nay på cakay ana Yesu u doh så mazlaå a Mbårom, a mbar atan fok.

¹⁵ Əna bahay så gədan dungo anå way ahay anga Mbårom pi zek tå miter så Tawrita aya tå canan anå way a Yesu a sa ga masuwayan aya, aday tå slåne gwaslay ahay u doh så mazlaå a Mbårom tinen apan ti zlah «Håren anan nga anå wan a Dawuda!». Way ata a gan atan nå wadan wadan. Tå dazlan sa ga mivel på Yesu kutok.

¹⁶ Ta jan, ta wa: «Way a gwaslay ahay tinen apan ti ja ata nå, kå slåne zle dæp daw?»

Yesu a mbådahan atan apan, a wa: «Nå slåne zle. Kå jingen 'am ata å Deftere a Mbårom inde itåbay kålådaw? A wa: “A nak nå tåbålem så gwaslay ahay pi zek tå dungo sa wan gindez aya ti hårak nga. §”»

¹⁷ Yesu a mbåsak atan å man ata awan, a zla way anahan å Baytiniya, a sa nahay å man ata awan.

*Yesu a tahasl anan buway a inde
Markus 11.12-14, 20-24*

¹⁸ Yesu winen apan i may ahay å Uråsalima sidew a duwdew nå, may a han apan.

¹⁹ A canan ayak anå buway på cåved, a hædåken ayak u vo. A ca apan nå, daslam a dækdek. Wan a ibay. A jan 'am anå buway ata awan: «Kula iken ki njad wan ite sabay.» Cåna, buway ata a kuray sokok kwayan'a.

²⁰ Njavar anahan ahay tå canan cåna, a gan atan masuwayan, tå cåce: «Buway a anan a kuray båse kwayan'a kækåmaw?»

²¹ Yesu a mbådahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tå didem a håna: Kak adaf nga a kwanay inde, aday awan kå gak ikwen hiyem hiyem bay cåna, ki mben apan sa ga way uno sa gan anå buway a anan. Aday ki mben apan sa jan kwa anå bæzlom a anan: “Slabak å man a anan wa, zla å bålay inde!” Aday i tåra kawa ana kwanay sa ja ata acåkan.

²² Kak adaf nga a kwanay inde nà, ki njiden anan way a kwanay saa cæce à amboh a kwanay inde ataya nà fok.»

Sə varan mægala anà Yesu sa ga awan aya nà wayaw?

Markus 11.27-33; Lukas 20.1-8

²³ Yesu a ma ù doh sà mazlaḅ a Mbərom, aday winen apan i tətakan anan way anà do ahay. Bahay sà gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə maced sə Yahuda ahay tə hədəken ayak pə cakay anà Yesu. Tə cæce panan: «Ka ga way anak a anan ataya nà tə mægala ana wayaw? Sə varak cæved a nə wayaw?»

²⁴ Yesu a a mbədahan atan apan: «Nen dukwen, ni cæce pikwen wa way kartek. Kà mbədihen uno apan aday. Ata nen ni jak ikwen ite, na ga way a anaya tə mægala a wayaw nà, na.

²⁵ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənzen a daw?»

Tinen ite, tə mbədə 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nà, kəkəməw? Kak dā sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənən apan zle cukutok nà, kə dəfen apan nga bay nə angamaw?”

²⁶ Aday kak dā sak a jəka, do zənzen a sə slənay anan ahay nà, ata guko ngatay, bina man su do a dukwen i vawak uko nga. Bina a ga patan nà, Yuhana nə do maja'am a Mbərom.»

²⁷ Anga nan kutok, tə mbədahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay!»

Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dakak ikwen anan dowan a sə vuro mægala sa ga mer su way anaya bay re.»

Jike ana bəbay a inde tə gwaslay anahan ahay cew

²⁸ Yesu a jan anà maced sə Yahuda ataya asa, a wa: «Bayiken pə ləbara inde həna aday. Dowan a inde nà, gwaslay anahan ahay inde cew. A jan anà wan kartek awan: “Dəna uno, zla à guvo. Kà sa ga mer.”

²⁹ Wan ata a mbədahan apan anà bəbay anahan nà: “Ni zla bay.” A jalay pə dəḅa anahan a wa nə, a zla à guvo ata cukutok.

³⁰ Bəbay a tinen ata a zla pə cakay ana wan hinen, a jan kawa ana wan a mama'am ata re. Wan ata ite a mbədahan apan ta sa ja nà: “Ni zla.” Əna kà zlak à guvo ata bay adəka bugol.

³¹ A wulen sə gwaslay ahay a anaya wa nà, sa ga way sa zlan à nga anà bəbay nə wan wuraw?»

Tə mbədahan apan anà Yesu nà: «Wan mama'am awan!»

Yesu a jan atan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Do sə cakal jangal ahay, tə uwar sa ján uho tə do ahay so ataya ti i lahak ikwen à bahay a Mbərom inde.

³² Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay kà nak sə dakak ikwen anan cæved lele sə dəfan apan anà Mbərom, aday kə dəfen nga pa 'am anahan aya bay. Əna do sə cakal jangal ahay, tə uwar sa ján uho tə do ahay so ataya, tinen tə dəfak nga pa 'am ana Yuhana. Kə cinen anan, əna kə ngəmen sə mbədahan ləen anà azla a kwanay lelibay ataya bay hwiya, aday kə dəfen nga pa 'am anahan bay re.»

Jike pu do sa ga mer à guvo ahay

Markus 12.1-12; Lukas 20.9-19

³³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Pəken sləmay pə jike a hinen həna re. Dowan a inde a jule təroz à guvo. A ga apan jal, a daf uda kudom məduwen a sa zlaḅ uda wan si sé. A dēzl uda lagad zəbor awan anga do sa ba anan guvo ata awan. A mbakan anan guvo à alay inde anà do si mer su way ahay, a zla way anahan à man dāren awan.

34 «À alay a do ahay tinen apan ti ban tæroz nà, bahay sà guvo a slan do anahan ahay pà cakay ana do sa ga mer à guvo ahay saa tømahan ahay mbala anahan ite.

35 Əna do sà guvo ataya tæ canan atan cəna, ta ban atan. Ta ndazl anan do kærtek a ledædde. Do mæ slala cew a ta vad anan bækol à mæke. Do mæ slala maakan awan, ta ra apan kon sa tar anan gəngaf gəngaf.

36 Bahay sà guvo ata a zəga anan apan sa slan do ahay bayak a re. Əna do sa ga mer ahay à guvo, ta gan atan nə kawa ana do sà kwakwa ataya re.

37 Pə dæba a tinen ata wa fok nà, bahay sà guvo a slənan atan ayak wan si zek anahan awan. A bayak nà: “Wan si zek uno dægerger nà, ti dəfan apan.”

38 Cəkəbay do sa ga mer ahay tæ canan anà wan si zek anahan ata adəka nà, ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sà guvo a adəka nə winen. Bənuke anan, vəduko anan. Ata guvo a anan i tæra a mənuko.”

39 Ta ban anan wan ata awan, tæ ngəza anan uho à guvo wa, ta vad anan kutok.»

40 Natiya kutok Yesu a cæce: «Bahay sà guvo ata kà sak a nay ahay tæ alay anahan a nà, i ga anan do si mer su way ataya nə kəkəmw?»

41 Mæced sə Yahuda ataya tæ mbədahan apan, ta wa: «Bahay sà guvo kà nak nà, i ga atan alay ndəlekeke, aday i vad atan kutok. I mbəsakan anan guvo ata anà do maza aya awan, aday i njad patan wa magwagway sà guvo anahan ata awan.»

42 Anga nan, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Kula kə jingen anan 'am a anan à Deftere a Mbərom inde itəbay kələdaw?

“Kon mbala ana do sa dæzl way ahay sa lar anan ata nà,
sə tæra kon sə mide lele adəka nà, winen.
Sa ga way ata dukwen, zek ana Mbərom Fetek awan.

Way ata a gak uko masuwayan pə idə.*”»

43-44 Yesu a ja asa, a wa: «Kak dowan a kà slahak pu kon ata nà, kon ata i nes anan. Aday kon ata kà sak a slahay pə dowan a ite dukwen, i ngələd anan. Anga nan, Mbərom i təma pikwen wa bahay anahan, i varan anan anà do ahay aday ti dəfan apan ata awan.»

45 Bahay sə gədan dungo anà way ahay pi zek tə Farisa aya tə sləne ləbara a Yesu a sa ga anan jike ata nà, ta san zle kutok, Yesu a ja nə pə tinen.

46 Tə pəlay abay sa ban anan, əna tə jəjaran anà man su do sə pərahan azar a Yesu ata awan. Bina do ataya ta ja nà, Yesu nə winen do maja'am a Mbərom.

22

Jike sə azar uko sə gəba dalay

Lukas 14.15-24

1 Yesu a gəba jike maza asa sa jan anà do ahay. A jan atan, a wa:

2 «Way maza həna sa ga anan minje tə bahay a Mbərom re. Bahay a inde a lavay anan zek tə way sa pa sə azar uko bayak a anga wan anahan i gəba dalay.

3 A slan do si mer su way anahan ahay saa ngaman ahay anà do mə ngamay ataya, pə way sa pa. Əna tə ngəmay ahay bay.

4 A slan do maza aya sa jan anà do mə ngamay ataya nà: “Way sa pa ma da coy. Nə vədak guson sa sla ahay, pi zek ta sla mə dədok aya awan. Way ahay fok nə lavak anan zek anga agəba dalay coy. Hayak ikwen ahay!”

5 Əna do a mə ngamay ataya ta gak anan nga anà angamay ata bay. Ta zla way a tinen ahay, do hinen à guvo, do hinen à lumo.

* 21:42 Ca pə Jabuura 118.22-23.

⁶Do maza aya ite, ta ma nga sa ban anan do si mer su way ataya, ta ga atan alay, aday ta vad atan.

⁷«A cəban anə bahay ata awan. A slan suje ahay saa vədəy anan do sa vad do ataya, aday sə vakan atan anan wulen su doh a tinen ahay fok.

⁸Pə dəbə anahan a wa asa, a jan anə do si mer su way anahan ahay, a wa: “Way sa pa mə lavay zek a anga azar uko sə gəbə dalay coy. Əna do a mə ngamay ataya ta slak tədə sa pa anan bay.

⁹Zlen ayak pə mægəzləga cəved ahay, ngimen anan ahay anə dowan a kwanay saa canan ataya fok, tā nay à azar uko.”

¹⁰Do si mer su way ataya ta zla pə cəved, tə halan nga anə do aday tinen sa njad ataya fok, do lele aya awan pə kərtek a tə do sə huwan ahay re. Natiya kutok, doh sə azar uko ata a rah tə do ahay bayak awan.

¹¹«Zek a bahay a zlak ayak sa ca pə do a mə ngamay ataya kutok. Aya əna, a canan anə dowan a inde, winen nə, zana sə azar uko inde pi zek ibay.

¹²Bahay ata a jan: “Car uno, ka nay à man a anan mənəjəna zana sə azar uko nə kəkəməw?” Dowan ata kə mbədahak anan apan awan a ibay.

¹³Bahay a jan anə do si mer su way anahan ahay, a wa: “Jiwen anan, liren anan ayak uho, i ide zənzen inde, à man aday do ahay ti yam ta sa rac slan ata awan.”»

¹⁴Yesu a zəga anan kutok, a wa: «Mbərom a ngaman anə do ahay nə bayan awan, əna do mə walay aya ite nə, bayan a bay.»

Jangal anə bahay sə Ruma

Markus 12.13-17; Lukas 20.20-26

¹⁵Natiya Farisa ahay tə halay nga, tə pəlay cəved sa ban anan Yesu pə mungok sa 'am anahan awan.

¹⁶Ta slan njavar a tinen ahay pi zek tu do ana Hiridus ahay. Do ataya pə kərtek a kutok, ta jan à Yesu, ta wa: «Miter, ma san zle, iken nə do didem awan. Kə tətakan anan anə do ahay dukwen, didək sə way ana Mbərom sa jan anə do ahay tā ga ata awan. Kə jəjaran anə 'am sə do ahay bay, kə zəzor way sə wuted ide itəbay re.

¹⁷Jan umo, kə bayak nə kəkəməw? Cəved inde sə varan jangal anə bahay sə Ruma daw? Bəzi mə varan bay daw?»

¹⁸Yesu a san sədək a tinen a zle. Anga nan a jan atan kutok: «Kwanay nə mbədəmbədə aya daw? Ki ngen upo balay angamaw?»

¹⁹Ken uno anan ahay dala sə jangal awan aday!» Ta kan anan karanga awan.

²⁰Yesu a təma anan, aday a jan atan: «Pə karanga a anan nə, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nə, sləmay a wayaw?»

²¹Tə mbədəhan apan kutok: «Wita nə, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

Yesu a jan atan kutok: «Lele, kak matanan cukutok nə, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anə bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anə Mbərom a ite.»

²²Tə sləne cəna, a gan atan masuwayan. Tə mbəsak anan Yesu, ta zla way a tinen.

Aslabakay à məke wa

Markus 12.18-27; Lukas 20.27-40

²³Pə luvon ata kərtek awan, azar su do aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a aday nə, ta wa do kə macak nə i slabakay ahay sabay. Anga nan tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa:

24 «Miter, Musa kà vindek umo, a wa: “Do kà məcak aday kà mbəsakak uwar mənɟəna wan nà, mərak a məsinde ata á gəba anan mədukway sə uwar awan aday ti wahan məɟije anà dowan a ma mac ata awan.*”

25 Dowan aya inde ága manay cuwbe, tinen tə mərak ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənɟəna sa njad panan wan. Do sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan.

26 Winen ite a mac re, tə wahak bay a re. Do mə slala maakan a hədek anan asa ite re. Matanan fok a tinen a cuwbe awan, tə wahak pi zek tə uwar ata bay.

27 Pə dəba a tinen a wa fok dukwen, zek a uwar ata a mac re.

28 Ata pə luvon saa slabakay ahay á məkə wa ata nà, uwar ata i tərà nə uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tə gəbak anan pa sə uwar a re.»

29 Yesu a dazlan, a mbədahan atan apan kutok, a wa: «Kwanay apan ki zluwen á cəved wa, anga kə sənən Deftere a Mbərom bay, kə sənən mägala ana Mbərom bay re.

30 Bina, do ahay tə slabakak ahay á məkə wa nà, kwa do mungol aya awan, kwa do uwar aya dukwen, ti i gəba zek ahay sabay fok. Anga ti i tərà á mburom nà, kawa maslay a Mbərom ahay.

31 Aday pa 'am sə slabakay ahay á məkə wa ata nà, kə jingen way ana Mbərom sa jak ikwen ata itəbay kələdaw? Mbərom a ja nà:

32 “Nen nà, Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob.†” Mbərom, winen nà, Mbərom su do ma mac aya bay, əna winen Mbərom su do tə sifa aya awan.»

33 Do ahay bayak a tə slənek atətak way anahan ataya awan, aday atətak way anahan ata a gan atan masuwayan.

Mama'am sa nga sa 'am mə baslay aya awan

Markus 12.28-34; Lukas 10.25-28

34 Farisa ahay tə sləne sa jəka Yesu kə mbasak pə Saduki ahay ata nà, tə halay nga á man ata kərtek awan.

35 Do a tinen a kərtek, winen miter sə Tawrita awan, a cəce panan wa way aday sa ban anan pə kwande, a wa:

36 «Miter, á Tawrita inde nà, nga sa 'am mə baslay aya fok nà, wura məduwen a aday a zalay azar aya anaw?»

37 Yesu a mbədahan apan, a wa: «“Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak nə tə mivəl anak a təkə, tə apasay anak a təkə, aday tə abayak nga anak a təkə.‡”

38 Natiya sə tərà nga sa 'am mə baslay a məduwen a aday a zalay azar aya nà, winen awan.

39 Hinen aday sə lavay tə winen ata hənə re: “Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.§”

40 Tawrita a Musa pi zek ta 'am ana do maja'am ana Mbərom ahay fok, tə bənay nə pa 'am a cew a anan ataya wa.»

Almasihu nà, wan a wayaw?

Markus 12.35-37; Lukas 20.41-44

41 Farisa ahay tinen mə halay nga á man ata hwiya. Anga nan, Yesu a cəce patan wa:

42 «Kwanay kə bayiken ma pə Almasihu anaw? Aday ki jen nə winen wan ana wayaw?»

* 22:24 Ca pə Laataanooji 38.8; Tooktaaki Tawreeta 25.5-6. † 22:32 Ca pə Gurtaaki 3.6, 15-16.

‡ 22:37 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. § 22:39 Ca pə Farillaaji Lewin'ko'en 19.18.

Tə mbəđahan apan, ta wa: «Winen wan ana Dawuda.»

⁴³ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday Dawuda a ngaman bahay anahan nà, kəkəma asa anaw? A ja 'am tə məgala ana Apasay Cəncan awan, a wa:

⁴⁴ «Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno:

Njahay à alay puway uno,
 aday ni nahay anan dō sa nak ide ahay,
 ki ján patan tə saray.*»

⁴⁵ «Kək Dawuda a ngaman anà Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

⁴⁶ Down kwa kərtek sə mbəđahan apan nà, ibay. Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

23

*Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa
 Markus 12.38-39; Lukas 11.43, 46, 20.45-46*

¹ Natiya, Yesu a jan 'am anà man sə dō ahay tə njavar anahan ahay, a wa:

² «Miter sə Tawrita ahay pi zek tə Farisa ahay nà, mer su way a tinen aya nə sə dakan anan Tawrita a Musa anà dō ahay.

³ Dəfen anan apan anà atətək way a tinen, aday gen way a tinen sa jak ikwen ataya fok. Əna kī gen way a tinen sa ga ataya bay, anga tinen a ta ga way a tinen sa ja ata bay.

⁴ Bina, tə banan way ma ba aya pa nga anà dō ahay, əna ta ngam sa man atan zek sə tavakan atan pa nga kwa ta wan sə alay bay.

⁵ «Ta ga way ahay fok nà, pə ide sə dō ahay aday tə canan atan. Anga nan, zlangar a tinen sa nga aday sa daf pi zek ataya nà, məduwen aya awan. Aday way a tinen sa tam pa 'am sə zana a tinen ahay dukwen nà, zəbor aya re.*

⁶ Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan. Tinen ù doh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man zəbor aya awan.

⁷ Ta gan may nà, dō ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə dō ahay inde fok. Aday ta gan may nà, dō ahay tə ngaman atan nə “Miter.”

⁸ «Əna kwanay nà, kə ngəmen tə ngamak ikwen “Miter” itəbay. Anga miter a kwanay inde nà, si kərtek. Kwanay fok nà, tə mərək ahay.

⁹ Kà sa ngimen anan anà dōwan “Bəbay” pə daliyugo bay. Bəbay a kwanay inde kərtek dukwen, winen à mburom.

¹⁰ Kə ngəmen sə ngamak ikwen “Bahay nga” ahay bay re, anga bahay nga a kwanay inde nə kərtek, Almasihu.

¹¹ Down a məduwen a à wulen a kwanay ata à təra adəka nà, dō si mer su way a kwanay.

¹² Down a kə pəlak man sə njahay pa 'am sə dō ahay cəna, ti daf anan à dəba à məndak adəka. Aday dō mə nahay nga sə njahay à dəba ata ite nà, ti daf anan pa 'am sə dō ahay kutok.»

*Dəce pə miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay
 Markus 12.40; Lukas 11.39-42, 44, 52, 20.47*

¹³ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay dō sə mbəđəmbəda ahay, wawayah, dəce i tərək ikwen! Anga kə ticen anan məsudoh sə bahay

* **22:44** Ca pə Jabuura 110.1. * **23:5** Yahuda ahay ta taa nga zlangar cacəđew aya aday sə vinde uda 'am ana Mbərom ahay. Ata ti daf pi zek. Ta tam way kawa biye ahay zəbor aya pa 'am sə zana a tinen ahay re. Natiya a ga patan nà, ti mba apan sa may anan 'am a Mbərom à nga inde anga way ataya awan kutok.

a Mbərom pə dō ahay wa. A nak ikwen anà kwanay a sa zla uda bay, aday kwanay gədek a gafan 'am anà dō ahay sa zla uda re.

14 «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay dō sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərək ikwen! Anga kwanay apan ki ngəzəren way pə madukway sə uwar ahay wa. Kwanay apan ki gen amboh dukwen, ki gen nə zededeđe bayak awan, anga aday dō ahay t̄ə canak ikwen. Əna kwanay nà, Mbərom i gak ikwen sariya ma da 'am awan.]

15 «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay dō sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərək ikwen! Kwanay apan ki bəren kwa aha pə daliyugo, pa nga sə bəlay ahay, anga aday k̄ə njiden dō kərtek sə pərahak ikwen azar. Ata ki tərən anan dō saa njad sariya a Mbərom a zal kwanay a saray cew adəka.

16 «Dəce inde anga kwanay! Kwanay dō hurof aya aday ki jen ki bənen anan alay anà dō ahay ata awan. Aday ki wen: “Dowan a k̄ə mbadak anan tu doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, wita k̄ə mbadak bay. Əna k̄ə mbadak t̄ə gura a ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata nà, ata ambaday anahan nə lele awan.”

17 Kwanay nə huruf aya aday ɓəlbəle aya nà, angamaw? Gura a aday ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata nà, winen way ma gan nga awan, anga winen ù doh sə mazlaḅ anahan. Sə zalay way hinen nə maw? Gura daw, kabay doh a sə tərə anan gura ata cəncan ata daw?

18 Aday asa, ki wen: “Dowan a k̄ə mbadak anan ta man sə gədan dongo anà way anga Mbərom ata nà, wita k̄ə mbadak bay. Əna k̄ə mbadak t̄ə way a ma gad dongo pa man ata nà, ata ambaday anahan nə lele awan.”

19 Kwanay nà, huruf aya acəkan! Sə zalay way nə maw? Way ma gad dongo coy ata daw, kabay man sə gədan dongo anà way aday a tərə anan way ata cəncan a ata daw?

20 Matanan, kak dowan a a mbaday nə ta man sə gədan dongo anà way ata nà, k̄ə mbadak anan t̄ə way a ma gad dongo ata pi zek ta man sə gədan dongo anà way ata t̄əke bidaw?

21 Dō sə mbaday anan tu doh sə mazlaḅ a Mbərom ata dukwen, a mbaday nə t̄ə Mbərom a sə njahay ù doh sə mazlaḅ ata re.

22 Dō sə mbaday anan t̄ə mburom ite a mbaday dukwen ta man sə njahay a Mbərom, aday t̄ə Mbərom a mə njahay a uda ata t̄əke.

23 «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay dō sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərək ikwen! Anga k̄ə rəzlen anan à nga wa sa var alay mbok wa kərtek sə daslam ahay cara cara nə lele. Əna k̄ə mbədəken anan à nga wa sa ga mer su way ta 'am məduwen aya à Tawrita inde, kwa sa ja nà, sa ga way t̄ə cəved awan, sa gan sumor ù dō, sa daf nga pə Mbərom t̄ə mivəl kərtek awan. Abay t̄əde ki gen nà, way ataya awan, mənɓəna sə mbəsak sa ga way a azar aya re.

24 Kwanay huruf ahay, aday ki jen ki bənan anan alay anà dō ahay! Kwanay apan ki dəzen anan a'am anga sə gəba anan wa makwakwad ahay, əna kwanay apan ki sədəken anan zlugweme mənɓəna asan apan.

25 «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay dō sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərək ikwen! Kwanay nà, ki gen minje nə t̄ə gəsə'am kabay tuwez. Kə cakiden anan day sə uho aya lele cəna coy. Aday cakəbay, ta su doh sə mivəl a kwanay ahay nà, mə cakad aya bay. Mivəl a kwanay ahay ma rah aya nà, t̄ə ubor a kwanay ahay t̄ə way a kwanay mə kəra aya awan.

26 Kwanay Farisa ahay huruf aya awan, cakiden anan kutov sə gəsə'am a kwanay ahay, aday day sə uho a i saa tərə mə cakad a lele bidaw?

²⁷ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Anga ki gen minje tə jəvay mə sluray aya awan. Ta day sə uho nə, a dav nə herre. Cəkəbay ta su doh aya nə ma rah a tə məsinde ahay, aday tə way mə wuslay aya cara cara bayak awan.

²⁸ Kwanay hana dukwen, katanan. Ta day sə uho nə, kwanay kawa do didek aya awan, əna ta su doh a ite nə, kwanay ma rah aya tə mbadəmbada aday tə sədək aya dəkdək.»

Sariya su do mbadəmbada aya awan

Lukas 11.47-51

²⁹ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəce i tərak ikwen! Kwanay apan ki dəzlen anan jəvay anə do maja'am a Mbərom ahay. Kwanay apan ki sluren anan jəvay su do didek aya awan,

³⁰ aday ki jen, ki wen: “Ta wa abay mā ga inde kwakwa ata tə bije a manay ahay nə, mi japay ahay tə tinen sa vad anan do maja'am a Mbərom ahay bay.”

³¹ Kə dīken anan hənə ata nə, kwanay wan ana do sa vad anan do maja'am a Mbərom ataya re.

³² Hənə nə, ki ndəven anan mer su way ana bije a kwanay sə dazlan ahay ataya cukutok dəw?

³³ «Kwanay dədew ahay biđəka, kwanay wan su kən ahay. Ki mben apan sa tam anan nga a kwanay a sariya sa zla a məke sə mərda ata wa nə, kəkəməw?

³⁴ Matanan kutok, slənen anan 'am a anan aday: Ni slan do maja'am a Mbərom ahay tu do kəlire aya, aday tə miter ahay əga kwanay. Azar aya ki vəden atan kabay ki diren atan pə dədom mə zləngad aya awan. Azar aya ite dukwen, ki naa ndiđen atan u doh sə wazay a kwanay ahay, ki hiwen atan azar dukwen kwa ta sə wura fok asəka.

³⁵ Anga nan kutok, mez su do didek aya sa mac pə daliyugo a anan ataya fok i nay ahay pikwen. A bənay ahay kwa pə amac anə Abel wa, hus pə amac anə Zakari, wan ana Barakiya, dowan a kwanay sa vad a gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom a wulen ana atə man cəncan a ta man sə gədan dungo anə way ahay ata awan.

³⁶ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a hənə, Mbərom i gan sariya anga way ataya fok nə, anə do a wuswes a anan ataya awan.»

Yesu a yam anga wulen su doh sə Urəsalima

Lukas 13.34-35

³⁷ «Hayaka Urəsalima ahay! Kwanay do sə Urəsalima ahay! Kə vəden anan do maja'am a Mbərom ahay, aday kə tiren anan do a Mbərom sə slənək ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sə halak ikwen nga anə kwanay do sə Urəsalima ahay u vo uno, kawa man njəkar sə halan nga anə wan anahan ahay a bərgaslay inde ata awan. Hwiya kə ngəmen bay re.

³⁸ Ihe, doh sə mazlaḅ a Mbərom a kwanay i tərə rəgay.

³⁹ Matanan, ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nə, a alay a aday ki i jen: “Mbərom a daf alay sə mazlaḅ anahan pu do sa nay ahay tə sləmay anahan ata awan.”»

24

Do manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom

Markus 13.1-2; Lukas 21.5-6

¹ Pə dəba anahan a wa, Yesu a nay u doh sə mazlaḅ a Mbərom wa, winen apan i zla way anahan. Njavar anahan ahay tə hədek pə cakay anahan, aday tə dakan pu doh mi dezl aya a gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom.

² Aday Yesu a jan atan kutok, a wa: «Kə cinen anan anà doh a anaya zle fok bidaw? Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: 'Do manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan
Markus 13.3-13; Lukas 21.7-19

³ Yesu a njahay à bəzłom sə Ulivet. Njavar anahan ataya tə hədaken ayak pə cakay, tinen a taayak, aday tə cəce panan wa, ta wa: «Jan umo bidaw? Doh sə mazlaə a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san ki may ahay aday daliyugo i ndav coy anaw?»

⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, dowan á sa njak kwanay bay.

⁵ Anga do ahay bayak a ti gəba sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Ti njak anan do ahay bayak awan.

⁶ Ki slənen ləbara sə vəram ahay cara cara, kwa dəren, kwa bəse, əna kə jəjiren anan bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kə dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.

⁷ Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen. A man ahay cara cara may i ga, aday daliyugo i bal matanan re.

⁸ Dəce ataya fok ti təra nə kawa wan sə dəlay anan uwar ti zek cew ata awan.

⁹ «À alay ata nà, ti varan kwanay à alay inde anà do ahay aday tã ga alay tə kwanay, tã vad kwanay à məke sa ndaw. Do su kon ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay.

¹⁰ A alay ata kutok, do ahay bayak a ti mbəsak sa daf upo nga, ti ga daf pi zek ahay, ti nan ide i zek ahay re.

¹¹ Do maja'am a Mbərom mungwalay aya bayak a ti nay ahay, ti zluwe anan do ahay bayak a cite.

¹² Mer su way sə sədøk i zakay aday asan zek sə do ahay bayak a i səfe.

¹³ Əna dowan a kə səmak anan hus à andav a inde cəna, winen i tam.

¹⁴ Ti dəkay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom a anan pə daliyugo kəzlek, aday do su kon ahay fok ti sləne anan. Ata daliyugo i sa ndav kutok.»

Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsalima
Markus 13.14-23; Lukas 21.20-24

¹⁵ «Ki i cinen anan anà səkar sə lize way i tavay à man cəncan awan, kawa ana do maja'am a Mbərom Daniyel sa ja apan ata awan.* (Dowan a kə jingek anan 'am a anan nà, á sanan anan anà nga anahan nə lele.)

¹⁶ A alay ata asanaw nà, do sə Yahudiya ahay tã haw sa ma nga à bəzłom ahay inde.

¹⁷ Do aday winen pa nga su doh dukwen á dazay, á haw, əna á sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay.

¹⁸ Dowan a winen à guvo dukwen, á saa nay ahay agay sa naa gəbak ayak zana anahan bay re.

¹⁹ Wuna, pa pac ataya nà, dəce inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re.

²⁰ Gen anan amboh à Mbərom aday ahaw a kwanay á sa təra à alay sa mad kabay pə luvon sa man uda bay.

²¹ Anga à alay ata nà, dəce i zalay, bina kwa ana Mbərom sə ndakay daliyugo hus ahay biten dukwen, dəce kawa winen ata kə tərak kula bay, aday inde i təra kula sabay re.

* 24:15 Ca pə Daniyel 9.27, 11.31, 12.11.

²² Əna, Mbərom kə kəcak anan luvon ataya bay nà, abay dōwan saa tam nà, ibay. Əna, kə kəcak anan luvon awan anga dō anahan a sə walay ataya awan.

²³ «À alay ata nà, dōwan a kà jak ikwen: “Almasihu winen həna” kabay “Winen tiya” nà, kà sa dəfen apan nga bay.

²⁴ Anga almasihu ahay mungwalay aya bayak a ti nay ahay pi zek tu dō sə jəka tinen dō maja'am a Mbərom ahay. Ti ga minje sə way ahay, tə masuwayan aya cara cara sa njak anan kwa dō mə walay aya awan, abay a ga zek nà, na.

²⁵ Na jak ikwen anan pi zek wa kurre. Sənen pi zek lele.

²⁶ «Ta sak a jak ikwen: “Almasihu winen tiya pə pala à kiβe” nà, kɪ zlen saa cay anan ahay bay. Kabay ta sak a jak ikwen: “Winen mi der zek a həna” dūkwen, kə təmihen 'am ata bay re.

²⁷ Bina Wan su Dō i nay ahay nə kawa awuted a Mbərom sə wuted pərad, a dav kwa aha ata awan.

²⁸ A man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.

Luvon ana Wan su Dō saa may ahay

Markus 13.24-27; Lukas 21.25-28

²⁹ «Pə luvon sə dəce ataya sa ndav cəna, pac i dav sabay, kiya dūkwen matanan. Mawuzlawazl ahay ti gucey ahay à məndak, aday dūkwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti bal.

³⁰ Ata minje mbala Wan su Dō i kay ahay zek pa nga mburom kutok. A alay ata, dō su kon ahay fok ti zlah, ti yam. Ata, ti canan anà Wan su Dō winen apan i may ahay pə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazlaβ a bayak a re.

³¹ Məzləzlilen məduwen a i fa zek. Aday Wan su Dō i slənay ahay maslay anahan ahay, ti halan nga anà dō anahan a sə walay ataya kwa ta sə wura fok hus pə magaga sə daliyugo.»

Minje sə buway

Markus 13.28-31; Lukas 21.29-33

³² «Sənen pə way ana buway sə dəkak ikwen anan ata aday. Kə cinen anan anà alay anahan aya ta gak kulβosloslo nà, daslam aya dūkwen ta dək, ata kə sənen zle coy viya winen apan i slay bəse.

³³ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dəkak ikwen anan ataya cəna, sənen a nà, nen Wan su Dō, nen apan ni may ahay bəse, nen pə alay sə məsudoh.

³⁴ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Əlek dō sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

³⁵ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Down saa san luvon sa ndav anan daliyugo nà, ibay

Markus 13.32-37; Lukas 17.26-30, 34-36

³⁶ «Əna, dōwan saa san luvon sə way ataya nà, ibay. Maslay a Mbərom ahay ta san bay, nen wan anahan a dūkwen na san bay. Sa san luvon a cəna, si zek a bəbay uno Mbərom awan.

³⁷ A alay a Wan su Dō i may nà, way ahay ti təra nə kawa sə təra à alay ana Nuhu ata re.†

³⁸ A alay ata nà, dō ahay tinen apan ti taslay mivel sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, mungol ahay ti gəβa dalay, dəna ahay dūkwen ti zla à mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan à kwalalan inde ata kutok.

† 24:37 Ca pə Laataanooji 7.17-23.

³⁹ Do ataya fok, tə sənək pi zek bay, hus pə luvon ana a'am sa rah anan daliyugo aday a ra atan fok ata awan. A alay ana Wan su Do sa may ahay ata dukwen, i təra nə kətanən re.

⁴⁰ «À alay ata kutok, do ahay cew ti ga mer à guvo kərtek awan, do kərtek a nà, ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan.

⁴¹ Uwar ahay cew ti gan pa van kərtek awan, do kərtek a nà, ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan.

⁴² Njihən cəna, mə lavay zek aya awan, bina kə sənən luvon ana Bahay a kwanay sa nay ata bay.

⁴³ «Sənən pə way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a həna anan nà, do sə akar ahay ti nay ahay əga winen saa zləray anan ahay nà, dowan ata i njak ahan daw? I nahay nə tə ide cekərkərre anga aday do sə akar ataya tã zlan ù doh bay, biđaw?

⁴⁴ Anga nan kutok, kwanay dukwen, njihən mə lavay zek aya cekərkərre matanən re, bina, nen Wan su Do nà, ni i may ahay à alay a duwuraw dukwen, ki sənən apan bay re.»

*Do sa ga mer su way lele awan, tu do sa ga mer su way lelibay awan
Lukas 12.41-48*

⁴⁵ «Do sa ga mer su way lele awan, aday winen nə wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, dowan a aday bahay su doh anahan a sə mbakan anan do si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday təde sa pa way ata awan.

⁴⁶ Ataslay mível i tərən anà dowan ata awan, kak bahay su doh anahan kà mak agay aday kà tak anan ahay à nga winen apan i gan nga anà do si mer su way anahan ataya lele nà, na.

⁴⁷ Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nə fok.

⁴⁸ «Aya əna, hinahibay ite, do sa ga mer su way ata kà sak a jalay à nga anahan inde: “I ga nà bahay su doh uno i may bəse bay.”

⁴⁹ Winen gədek sa ga anan alay tə azar su do si mer su way ahay, gədek pə way sa pa anahan ahay, sa pa, aday i sa mahay anahan tu do sə vaway nga ahay.

⁵⁰ Sənən apan lele kutok, bahay su doh ana dowan ata i may ahay nà, pə luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a dukwen i san bay re.

⁵¹ Bahay su doh anahan ata kà sak a may ahay aday kà tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tə dowan ata tə mindel. I razl anan à man su do sə mbadəmbada ahay, aday ti rac slan tə ide sə ayam awan anga dəcə à man ata awan.»

25

Jike sə dəna dalay ahay kuro

¹ «À alay a Wan su Do i may ata nà, i ga minje tə dəna dalay aya kuro sa ba do sə gəba dalay ata awan. Tə gəba lalam a tinen ahay, ta zla sa ba dowan a sə gəba dalay ata kutok.

² Cəkəbay, dəna ataya nà, dāra aya nə bəlbəle aya awan, dāra aya ite, ma san nga aya awan.

³ Dəna bəlbəle ataya cəna, tə gəbay lalam a tinen ahay mənəjna sə gəbay apan kwalaba sə kwalenjer maza awan.

⁴ Dəna ma san nga ataya nà, tə gəbay lalam a tinen ahay, tinen tə pəkay kwalenjer maza à kwalaba hinen ahay inde re.

⁵ Aya əna, dōwan sə gəba dalay ata kə njahak ayak bayak awan, dəna ataya fok tə dangwaz, ta njak ahan.

⁶ «Man luvon a ga bine siwaw cəna, tə sləne abəbal awan sə dō ahay, ta wa: “Do sə gəba dalay kə dəzlek ahay. Slabiken, təmihən anan!”

⁷ Dəna ataya fok tə pədek cəna, tə dazlan sə lavay anan zek tə lalam a tinen ahay fok.

⁸ Dəna bəlbəle ataya tə dazlan sa jan anə dəna ma san nga ataya kutok, ta wa: “Amboh, viren umo kwalenjer a kwanay ataya panan mənjojək mənjojək ite, bina lalam a manay ahay tinen apan ti mbacay pumo wa.”

⁹ Dəna ma san nga ataya tə mbədəhan atan apan, ta wa: “A'ay, i slak uko fok bay. Suwan, zlen à wulen su doh, aday ki sukumen ahay pə dō sa ga masa ahay wa.”

¹⁰ Dəna bəlbəle ataya ta zla saa sukumay ahay kwalenjer à wulen su doh ahay wa kutok. A alay a tinen apan ti pəlay kwalenjer à wulen su doh wa ata awan, dō sə gəba dalay a dəzley ahay ite. Dəna ma san nga ataya tə slabak, ta zla à man sə azar uko tatə dō sə gəba dalay. Bahay su doh a tacay anan məsudoh anahan.

¹¹ A njahay zərata cəna, dəna dalay a azar ataya dāra aya, tə dəzley ahay ite. Ta jan ayak 'am anə bahay su doh uho wa, ta wa: “Kem, təban umo ayak wa ite!”

¹² Bahay su doh ata a jan atan ahay apan, a wa: “Tə dīdek a nà, na san kwanay bay.”»

¹³ Natiya kutok, Yesu a wa: «Anga nan, njihen mə lavay zek aya awan, anga kə sənən luvon a bay, kwa alay adəka sabay fan.»

Jike su dō si mer su way ahay

Lukas 19.11-27

¹⁴ «A alay ata dükwen, i ga minje tə bahay su doh saa zla à man dərən ata awan. A ngaman anə dō si mer su way ahay, a mbəsakan atan anan zilile anahan.

¹⁵ A varan dala sə gura səkat dāra anə dō kərtek awan. Anə dōwan hinen dükwen, dala sə gura səkat cew, aday anə dō mə slala maakan a nà, dala sə gura səkat kərtek. A varan anə kuwaya dükwen, kawa ana dōwan a saa mba apan ata awan. A dazlan, a zla way anahan kutok.

¹⁶ «Kwayan'a, dō sa njad dala sə gura səkat dāra ata a zla, a mbədə anan alay lele. Kə njadak apan wan a dükwen dala sə gura səkat dāra re.

¹⁷ Do sa njad dala sə gura səkat cew ata a zla, a mbədə anan alay, kawa dōwan a mama'am ata re. Kə njadak apan wan a dükwen dala sə gura səkat cew re.

¹⁸ Əna dōwan sə təma dala sə gura nə səkat kərtek ata, a zla, a la anan dala ana bahay anahan ata à məke inde, a dər anan uda awan.

¹⁹ «A njahay pə dəba wa bayak a nà, bahay a tinen ata a may agay. A cəce patan wa, ta ga anan tə dala sə gura anahan ahay nə kəkəməw.

²⁰ Do sa njad dala sə gura səkat dāra ata, a nay, a jan anə bahay anahan: “Kə varak uno dala sə gura səkat dāra. Ca apan, nə njadak apan wan aya səkat dāra re.”

²¹ Bahay anahan ata a jan nà: “Suse, iken dō si mer su way lele aday dīdek a re. Ka gak mer su way lele awan tə way a aday abay bayak a bay ataya awan. Ni mbəsakak way ahay bayan a à alay inde re. Hayak wa ù doh. Taslumo mivəl pə kərtek awan.”

²² «Do sa njad dala sə gura səkat cew ata, a nay, a jan anə bahay anahan, a wa: “Bahay uno, kə varak uno dala sə gura səkat cew. Ca apan, nə njadak apan wan aya səkat cew re.”

²³ Bahay anahan ata a jan nà: “Suse, iken dō si mer su way lele aday dīdek a re. Ka gak mer su way lele awan tē way a aday abay bayak a bay ataya awan. Ni mbāsakak way ahay bayan a à alay inde re. Hayak wa ù doh. Taslumo mivel pə kərtek awan.”

²⁴ «Dō sa njad dala sə gura səkət kərtek ata dukwen a nay, a jan anà bahay anahan, a wa: “Na san iken zle, iken dō jinje awan. A man aday kə caslak ayak way bay ata dukwen, ka zla sə cəray wa way re. A man aday kə zəvak awan bay ata dukwen, ka ban panan way re.”

²⁵ Nə jəjarak tē iken bayak awan. Anga nan, nə dərək anan dala anak à məkə. Ahan way anak kutok.”

²⁶ «Bahay anahan ata a jan, a wa: “Iken nà, dō lelibay awan, isew awan. Ka san apan zle, nen nà, dō jinje awan. A man a nə caslak awan bay ata dukwen, nə cəray wa way re. A man aday nə zəvak ayak awan bay ata dukwen, na ban panan way re.”

²⁷ Matanan, abay tādē ki daf anan dala uno à bank, aday ata na mak agay nà, ni tan à nga anà dala uno tē wan a awan.

²⁸ Təmihen panan dala sə gura səkət kərtek ata awan, aday viren anan anan apan anà dō aday dala sə gura anahan inde mbulo ata awan.

²⁹ Anga kuwaya way anahan inde cəna, ti zəgahan anan apan aday à ga inde apan bayak a adəka. Əna dō aday way anahan nə mənəcək ata nà, ti ngəzar panan kwa mənəcək anahan ata re.

³⁰ Aday dō si mer su way a isew a kəriya ata nà, liren anan ayak uho ì idē zənzen a inde. A man ata nà, dō ahay ti yam, ti rac slan.”»

Jike sə təman tə awak ahay

³¹ «Pə luvon a aday Wan su Dō kà sak a nay ahay à mazlaḅ inde tē maslay anahan ahay fok cəna, i njahay tē mazlaḅ a pa man sə njahay sə bahay anahan.

³² Dō sə daliyugo ahay pu kon pu kon fok ti halay nga pa 'am anahan. Aday i dazlan sə gəzla atan kawa dō sə jugwar gənaw ahay sə gəzla anan təman anahan ahay pi zek wa tē awak ahay day cew ata awan: təman ahay cara, awak ahay cara.

³³ I tavay anan təman ataya tē alay puway anahan, aday awak ahay dukwen, tē alay gula anahan.

³⁴ «Aday bahay i jan anà dō sa day sə alay puway anahan ahay kutok: “Hayak ikwen ahay, kwanay dō ana Bəbay uno sa daf pikwen alay sə mazlaḅ anahan ataya awan. Njihen à bahay anahan a inde kutok, bahay a anan mə lavay zek a nə anga kwanay kwa həna kabay, daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay.

³⁵ Anga, abay may a han upo, kə viren uno ahay way sa pa, abay jom u go, kə viren uno ahay a'am, abay nen mbəlok awan, kə təmihen ahay nen, kə liven upo zek,

³⁶ abay zana inde upo ibay, kə viren uno ahay zana pi zek, abay nen dəvac awan, ki men uno ahay zek, abay nen ù doh sə dangay, ki cen ahay upo.”

³⁷ «Dō a dīdek ataya ti cəce panan wa: “Bahay a manay, mə canak may a han apak, aday mə varak way sa pa ata nà, siwaw? Mə canak jom a gak, aday mə varak a'am ata nà, ahaw?”

³⁸ Mə canak iken mbəlok awan, aday mə təma iken, mə lavay apak zek ata nà, siwaw? Mə canak zana anak ibay, aday mə pəkak apak zana a nà, ahaw?”

³⁹ Mə canak iken dəvac a, kabay iken ù doh sə dangay, aday ma zlak ayak sa cay ahay apak ata nà, siwaw?”»

⁴⁰ «Bahay i mbədfahan atan apan kutok: “Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Way a kwanay sa gan anə mərak uno a kərtek ma kac ata nà, ki gen uno nà, i nen awan.”

⁴¹ «Kagasl, bahay i jan anə dō sə alay gula anahan ataya kutok: “Kwanay dō a Mbərom mə tahasl a anaya, zlen ayak pə cakay uno wa. Zlen ù uko sə mbacay itəbay ata inde, uko a mə lavay zek a nə anga Fakalaw tə maslay anahan ahay ata awan.

⁴² Abay may a han upo, kə viren uno ahay way sa pa bay, abay jom u go kə viren uno ahay a'am bay.

⁴³ Abay nen mbəlok awan, kə təmihen ahay nen bay, kə liven upo zek bay. Abay zana inde upo ibay, kə viren uno ahay bay. Abay nen dəvac awan, nen ù doh sə dangay, ki zlen ayak pə cakay uno sa cay ahay upo bay.”

⁴⁴ «Tə cəce panan wa: “Bahay a manay, mə canak aday may a han apak, kabay jom a gak, kabay iken mbəlok awan, kabay zana inde apak ibay, iken dəvac a, kabay iken ù doh sə dangay, aday ma mak anak ahay zek bay ata nà, siwaw?”

⁴⁵ «Ihe, Bahay i mbədfahan atan apan kutok: “Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Way a kwanay sa ngam sa gan anə dō uno a anaya ma kac ataya kwa kərtek bay ata nà, ki gen uno bay ata nà, anə nen awan.”

⁴⁶ «Ti zla atan à man sə dəce sa ndav sabay ata awan, əna dō dīdek aya kəma, ti njad sifa sa ndav bay ata ite.»

26

Wurwer sa ban anan Yesu

Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2; Yuhana 11.45-53

¹ Yesu a ndav anan 'am a anaya fok cəna, a jan anə njavar anahan ahay, a wa:

² «Kə sənen apan zle, a mbəsak luvon ahay cew coy aday azar uko sə Pasəka i sla. A alay ata ti ban nen, nen Wan su Do, ti varan nen anə dō ahay aday ti darak ayak nen pə dədom mə zləngad awan.»

³ A alay ata ite, bahay sə gədan dungo anə way ahay anga Mbərom, tə məced sə Yahuda ahay, tə halay nga əga Kayafas, bahay nga su dō sə gədan dungo anə way ahay anga Mbərom ata awan.

⁴ Tə jəjem 'am sa ban anan Yesu tə wurwer, aday sa vad anan.

⁵ Əna ta wa: «Də sa ban anan à azar uko inde bay, bina dō ahay ti sa vəze puko.»

Uwar a inde a mbədan amar pa nga anə Yesu

Markus 14.3-9; Yuhana 12.1-8

⁶ A alay ata nà, Yesu winen à Baytiniya, əga dōwan a inde, tə ngaman Simon dō mə dugwad awan.

⁷ Uwar a inde a zlak ayak à man anahan tə dunguzlok sə amar sə wurde a dala bayak awan. A mbađ anan amar ata pa nga ana Yesu à alay a winen apan i pa way.

⁸ Njavar anahan ahay tə canan anə way anahan sa ga ata cəna, a ma nga sə cəban atan. Ta wa: «A nes anan amar a anan həna nà, pa maw?»

⁹ Ta wa, abay tə sukom anan way tə amar a anan nà, i ga dala bayak awan, aday ti var anan dala awan anə dō mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?»

¹⁰ Yesu dukwen a sləne way a tinen a sa ja ata zle re. A jan atan kutok, a wa: «Kə bənen anan mbiyed anə uwar a anan nə pa maw? Way anahan su go ata nə lele.

¹¹ Anga dō mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.

12 A pak upo amar a anan nà, a ga upo nà amar uno sa zla anan à mæke.

13 Nen apan ni jak ikwen tã dídem a hãna: A man aday dõ ahay ti wazay anan labara uno mugom a anan kwa aha pã daliyugo fok nà, ti tãker anan labara sã way ana uwar a anan sa ga hãna ata awan.»

Yudas a sukom a way tã Yesu

Markus 14.10-11; Lukas 22.3-6

14 Natiya kutok, dõ kãrtek à wulen su dõ maslan anahan kuro nga cew ataya wa, sã ngaman Yudas Iskariyot ata, a zla pã cakay sã bahay sã gãdan dungo anã way ahay.

15 A jan atan, a wa: «Kak nã varak ikwen anan Yesu nà, ki viren uno ma i nen awan anaw?» Tã baslay dala kwayan'a, tã varan dala sã gursa kwa kuro maakan.* 16 A ban pã winen ata wa kutok cãna, Yudas a pãlan atan cãved sã varan atan anan Yesu.

Yudas i i ga daf pã Yesu

Markus 14.12-21; Lukas 22.7-14, 21-23; Yuhana 13.21-30

17 Natiya, à luvon mama'am sã azar uko sa pa tapa sã pen mã zlambar a bay ata bine siwaw nã, njavar a Yesu ahay ta nay, tã cãce panan, ta wa: «A nak mã sa lavay anan zek tã way sa pa sã Pasãka ata nã, ahaw?»

18 Yesu a jan atan kutok, a wa: «Zlen à wulen su doh sã Urãsalima àga mana, jen anan nã: “Miter a manay a ja nã: Alay uno i sla bõse. U no sa ga azar uko sã Pasãka tã njavar uno ahay nã, àga iken.”»

19 Njavar anahan ataya ta ga kawa ana Yesu a sa jan atan ata awan, tã lavay anan uda zek tã way sa pa sã azar uko sã Pasãka kutok.

20 Suko a a ga nã, Yesu a njahay pã tuwez tu dõ maslan anahan ahay kuro nga cew sa pa way pã kãrtek awan.

21 Tinen apan ti pa way a kutok, Yesu a wa: «Nen apan ni jak ikwen tã dídem a hãna: Dowan a kãrtek à wulen a kwanay inde, i i ga upo daf.»

22 'Am ata a wusen nga anã njavar anahan ahay fok. Tã dazlan sã cãce panan fok a tinen a kãrtek kãrtek, ta wa: «Bahay, nen bay ba?»

23 Yesu a mbãdahan atan apan, a wa: «Dowan a manay sa tar alay maya à tuwez inde ata, saa ga upo daf nã winen.

24 Nen Wan su Do nã, ni mac, kawa ana Deftere a Mbãrom sa ja upo ata awan. Òna dãce i naa tan à nga anã dõ saa ga upo daf ata awan. Suwan pã winen maka tã wahay anan bay jiga awan.»

25 Yudas, dõwan a saa ga apan daf ata, a cãce, a wa: «Miter, nen bay ba?»

Yesu a mbãdahan apan, a wa: «Iken a sa ja!»

Way sa pa cãncan awan

Markus 14.22-26; Lukas 22.15-20; 1 Korintu ahay 11.23-24

26 A alay a tinen apan ti pa way mba, Yesu a gãba tapa sã pen, a ngãran ayak anã Mbãrom, a gãzla anan i zek wa, aday a varan anan anã njavar anahan ahay, ta sa jan atan: «Tãmihen, pen. Hãna anan nã, zek uno awan.»

27 Pã dãba anahan a wa nã, a gãba gãsa'am, a ngãran ayak anã Mbãrom, aday a varan atan anan gãsa'am ata awan, ta sa jan atan nã: «Sen wa jubjõb, kwanay a fok.

28 Hãna anan nã mez uno mã pãkay a anga sã pãse ines sã dõ ahay bayak awan. Tã mez uno a anan, Mbãrom a ßan 'am tã dõ ahay.

29 Nen apan ni jak ikwen tã dídem awan: I ban pã luvon sã biten a anan wa nã, ni naa sa way kawa hãna a anan sabay, si azanaka pã luvon aday dõ saa sa maza pã kãrtek a à bahay a Bãbay uno inde.»

* 26:15 Ca pã Jekariya 11.12.

³⁰ Pə dəba anahan a wa nà, ta ga ara sə həran nga anà Mbərom, ta zla way a tinen à bəzlom sə Ulivet.

Atə Yesu tə Piyer

Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34; Yuhana 13.36-38

³¹ A alay a tinen apan ti zla way a tinen ata kutok nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «À luvon a sə biten a anan inde, ki i mbasiken nen, kwanay a fok. Anga Deftere ana Mbərom a ja nà: “Ni vad anan do sə jugwar təman awan, aday dukwen təman ahay ti ta 'am.†”

³² Əna, na sak a slabakay ahay à məke wa nà, ni lahak ikwen à Galile.»

³³ Piyer a jan kutok, a wa: «Kwa à ga nə do ahay fok ti mbəsak iken dəp nà, nen ni mbəsak iken itəbay.»

³⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tə dīdem a həna, Piyer: A luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

³⁵ Piyer a mbədahan apan, a wa: «Kwa à ga nə ni mac anga iken dəp nà, ni ja kula na san iken bay itəbay!» Njavar a Yesu a azar ataya fok ta ja matanan re.

Yesu a ga amboh à Gecemene

Markus 14.32-42; Lukas 22.39-46

³⁶ Natiya kutok, tə dazle à man a sə ngaman Gecemene ata tə njavar anahan ahay. Yesu a jan atan: «Njihen à man a anan, ni zla tiya saa gay amboh.»

³⁷ Winen apan i zla nà, a ngaman anà atə Piyer ta wan ana Zebede ahay cew, ta zla jiga awan. A dazlan sə jalay mərava sə dəce anahan ata kutok.

³⁸ A jan atan, a wa: «Mivel uno i ndəroḅ, hus pa sa mac anan. Njihen à man a anan. Ben ti nen lele.»

³⁹ A zla pa 'am mənjęk nà, a slahay ta 'am duboz, a ga amboh kawa həna anan: «Bəbay uno, kà zlak anak à nga nà, ki gəba puno dəce saa nay upo a anan ata awan. Aya əna, way kawa su no nà, à təra bay, si kawa sa nak iken.»

⁴⁰ A ma à man ana njavar anahan a maakan ataya nà, a tan atan ahay à nga nə ma njak ahan aya awan. A jan anà Piyer: «Ki mben apan sa ba ti nen kwa ler kərtek bay asəka?»

⁴¹ Ben lele, gen amboh, anga aday kə tiven anan anà way saa njak kwanay ahay. Apasay su do zənzen a nà, a gan may sə dəfan apan anà Mbərom, əna zlay si zek anahan a bəle awan.»

⁴² A zla mə slala cew a dukwen, a ga amboh asa, a wa: «Bəbay uno, kak i njad zek aday dəce a anan i zla puno wa bay cəna, nà sa anan adəka. Way a sa nak ata à təra.»

⁴³ A may ahay pə cakay ana njavar anahan ataya asa, a tan atan à nga nà, tə njakak ahan asa, ta mba apan sə təba idə kwa mənjęk bay jiga awan.

⁴⁴ A mbəsak atan, a zla saa ga amboh asa, kawa sə manan.

⁴⁵ Cəna, a ma pə dəba à man ana njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki man anan uda awan daw, do sa njak ahan ahay? Kagasl, alay a kà slak həna kutok, aday ti varan nen Wan su Do à alay inde anà do sə atahasl ahay.

⁴⁶ Slabiken, zluko. Do sa ga upo daf winen tiya, kà nak ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53; Yuhana 18.3-12

⁴⁷ Yesu kə ndəvak anan 'am anahan ata fan bay, Yudas, do kərtek à wulen sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, a dazley ahay pə cakay anahan. A njahan pa 'am wa anà do ahay bayak a tə way sə alay a hunjəslesle: maslalam

† 26:31 Ca pə Jekariya 13.7.

a pi zek tə sukol aya re. Sə slənay atan ahay nə bahay sə gədan dundo anə way ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay.

⁴⁸ Yudas, down a sa ga daf pə Yesu ata, 6a kə varak atan minje sə way, a wa: «Down a ni ban anan həmbok ata nà, winen awan. Bənen anan.»

⁴⁹ Kwayan'a, Yudas a hədek pə cakay ana Yesu, a jan: «Iken inde zay bidaw, Miter?» A varan alay, a ban anan pi zek həmbok.

⁵⁰ Yesu a jan kutok: «Car uno, ndav anan way a sə gəbay iken à man a anan ata awan.» Do ahay ta zlak ayak kutok, ta ban anan, ves.

⁵¹ Down a kərtek à wulen su do a Yesu ataya, a ndahay maslalam anahan, a car anan bile ana bahay nga su do sə gədan dundo anə way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gad panan sləmay kərtek a poc.

⁵² Əna Yesu a jan, a wa: «Ma anan maslalam anak u doh anahan awan, anga do sa ban maslalam ahay ti lize nə tə winen awan.

⁵³ Aday asa, ka san sa jəka, nà gan may nə ni cəce pə Bəbay uno wa, i sləno ahay maslay anahan ahay bayak a məcapar a kuro nga cew bidaw?

⁵⁴ Aka aday, kak nə cəcihek maməzek ata nà, way a mə vinde upo à Deftere a Mbərom inde ata i sa təra kəkəməw? Deftere a ja nà, i təra upo kawa həna anan.»

⁵⁵ Yesu a jan anə do ahay kutok, a wa: «Ki nen upo tə maslalam aya aday tə sukol aya sa ban nen kawa nen do sə ngəzar do à cəved inde daw? Nen inde u doh sə mazləb a Mbərom pac pac, nen apan ni tətakan anan way anə do ahay, kə bənen nen bay.

⁵⁶ Əna way a anaya fok a təra cəna, aday way ana do maja'am a Mbərom ahay sa ja à Deftere a Mbərom inde ataya tə təra.»

Kagasl kutok, njavar anahan ahay tə mbəsak anan, ta haw way a tinen fok.

Yesu winen pa 'am su do sə lavay nga sə Yahuda ahay

Markus 14.53-65; Lukas 22.54-55, 63-71; Yuhana 18.13-14, 19-24

⁵⁷ Do sa ban anan Yesu ataya ta zla anan əga Kayafas, winen bahay nga su do sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom. Miter sə Tawrita ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay tinen mə halay nga a à man ata awan.

⁵⁸ Piyer winen apan i pərahan ayak azar à dəba wa à dəba wa, dezl à gala ana bahay nga su do sə gədan dundo anə way ata awan. A zla u doh ite re, tə njahay pi zek tu do si mer su way sə əga down ata ataya awan, anga sa ca pə andav sə sariya ana Yesu.

⁵⁹ Aday nà, bahay sə gədan dundo anə way ahay, pi zek tu do sə lavan nga anə Yahuda ahay, fok a tinen a ta ban bitem sə mungwalay ahay aday ti vad anan Yesu à məke.

⁶⁰ Əna ta njad cəved a bay, kwa abay do sə mungwalay ahay bayak a tə ndəbak apan 'am ahay cara cara dəp nà, na. Kagasl, do ahay cew ta nay,

⁶¹ ta wa: «Down a anan kə jak, a wa: «Ni mba apan sa mbazl anan doh sə mazləb a Mbərom, ni han uda maza à luvon maakan inde.»»

⁶² Bahay nga su do sə gədan dundo anə way ahay a slabak, a jan anə Yesu, a wa: «Kə mbəda apan itəbay kələdaw? Do a anaya fok ta ja apak nə məw?»

⁶³ Yesu a njahay way anahan faafa. Bahay nga su do sə gədan dundo anə way ahay ata a jan kutok, a wa: «Nen apan ni cəce panak həna. Mbadaɣ tə sləmay a Mbərom, bahay sə sifa. Jan umo, iken nə Almasihu, Wan a Mbərom daw?»

⁶⁴ Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Matanan! Əna nen apan ni jak ikwen həna: Pa 'am kəməya, ki cinen anan anə Wan su Do, winen mə njahay a à alay puway ana Mbərom Ba Məgala. Ki cinen anan pə matapasl ahay pa nga mburom, winen apan i may ahay re.»

⁶⁵ Natiya, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay ata a ngəraw anan zana anahan pi zek wa, a wa: «Həna nà, dī gan may anà side hinen re daw? Kə jənak anan pa 'am a Mbərom. Kə slənen 'am anahan a coy.

⁶⁶ Ki jen həna nə kəkəməw?»

Do ahay tə mbədaħan apan, ta wa: «Winen tə mungok a coy. Kà slak sa vad anan.»

⁶⁷ Tə təfen mənə pə ide, tə duzlay anan tə alay, aday do azar aya tə dəcan,

⁶⁸ ta wa: «Iken nə Almasihu, do maja'am a Mbərom nà, jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?»

Piyer a wa a san Yesu bay

Markus 14.66-72; Lukas 22.56-62; Yuhana 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Natiya, Piyer winen mə njahay a à gala hwiya. Dəna sa ga mer su way a inde à man ata a nay, a jan: «Iken dukwen abay kwanay jiya tatə Yesu sə Galile ata re.»

⁷⁰ Əna Piyer a məman anan, pa 'am sə do ahay fok, a wa: «Nen na san 'am anak a sa jay ata bay.»

⁷¹ Piyer a slabak, a zla way anahan à mægədegəden uho. Dəna hinen asa a canan re, a jan anà do ahay à man ata awan: «Həna a anan dukwen, winen tə Yesu sə Nazaratu ata re.»

⁷² Piyer a məman anan asa, a wa: «Ni mbađay, tə didek a, na san anan bay.»

⁷³ A njahay mənjoek asa, do sa man ataya ta nay pə cakay a Piyer. Ta jan, ta wa: «Tə didem awan, iken do a tinen wanahan, anga miresl anak a a đakay anan iken nə Galile ahay.»

⁷⁴ Kagasl Piyer a dazlan sə mbađay coy: «Kak na san đowan ata zle nà, Mbərom a tə alay anahan awan à tahasl nen! Na san đowan ata bay fok!»
Kwayan'a, njəkar a zlah.

⁷⁵ 'Am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «Njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» A nay uho, a yam cəđoek cəđoek tə ide sə ayam.

27

Ta zla anan Yesu əga Pilatu

Markus 15.1; Lukas 23.1-2; Yuhana 18.28-32

¹ Ide a cəde siwa a cəna, bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta 6an 'am sa vad anan Yesu kutok.

² Coy tə jaway anan, ta zla anan əga Pilatu, guverner sə Yahudiya, winen Ruma ahay.

Amac ana Yudas

Mer su way ahay 1.18-19

³ Natiya, Yudas a ca apan nə ta gan anà Yesu nà, sariya sa vad anan à məke cəna, a jalay anan cəđoek cəđoek, a zla à man ana bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom tə məced sə Yahuda ahay, a man atan anan dala sə gursa a tinen sə varan kwa kuro maakan ata awan.

⁴ A jan atan, a wa: «Na gak ines, anga nə njəkak anan uda anà do mənəjana ines.»

Əna tinen ite ta jan apan, ta wa: «Ma a manay apan anaw! Wita nà, baway anak kutok!»

⁵ Coy Yudas a dazlan, a guce anan dala ata à gala su doh sə mazla6 a Mbərom. A zla, a ngərew zek anahan tə lifer.

⁶ Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ataya ta ra anan dala ata awan, ta wa: «Tawrita kə varak uko cəved sa tar anan dala a anan à kukwar

sa daf dala su doh sə mazlaḅ a Mbərom bay. Anga tə dala ata tə sukom nə mez su dō.»

⁷ Ta ḅan apan à wulen a tinen a inde kutok, tē sukom anan guvo ana dō sa han səngəle a inde tə dala ata awan, aday ti taa la uda mədurlon ahay.

⁸ Anga nan kutok, hus həna dukwen, tə ngaman anā guvo ata nā, Guvo sə Mez.

⁹ Natiya 'am ana dō maja'am a Mbərom Yeremiya a təra, anga kà jak, a wa: «Ta ra dala sə gursa kwa kuro maakan, dala mbala ana Isəra'ila ahay sa ḅan apan sə sukom anan tə winen ata awan.

¹⁰ Tə sukom anan guvo ana dō sa han səngəle a inde, kawa ana Mbərom Fetek sə dūko anan ata awan.* »

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Markus 15.2-15; Lukas 23.3-5, 13-25; Yuhana 18.33 - 19.16

¹¹ Yesu, winen mə tavay a pa 'am ana guverner Pilatu. Pilatu ite, a cəce panan wa, a wa: «Iken nā, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbəḁahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

¹² Bahay sə gəḁan dundo anā way ahay anga Mbərom pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta ndaḅ apan 'am, əna kə mbəḁahak apan bay.

¹³ Kagasl, Pilatu a cəce panan asa, a wa: «Kə slənek 'am ana dō sa ra apak 'am a anaya itəbay kələdaw?»

¹⁴ Yesu kə mbəḁahak apan kwa mənjoek bay fok, aday a gan masuwayan anā guverner Pilatu.

¹⁵ Pə azar uko sə Pasəka fok cəna, guverner a taa mbəsakan atan ahay dō kərtek à dangay wa, dowan a kawa ana dō ahay saa cəce ata fok.

¹⁶ A alay ata ite, dowan a inde à dangay a re, dō ahay fok ta san anan lele. Tə ngaman Yesu Barabas.

¹⁷ Dō ahay tə halay nga, aday Pilatu a cəce patan wa kutok, a wa: «A nak ikwen nē mbəsakak ikwen ahay à dangay wa həna nā, wayaw? Yesu Barabas daw, kabay Yesu sə ngaman Almasihu ata daw?»

¹⁸ Pilatu a san zle, ta ḅan anan Yesu nā, anga sərak cərkəke.

¹⁹ A alay a Pilatu winen apan i ga sariya ù doh ata nā, uwar anahan a slənay apan dō, á jan nā: «Kā sa gan awan anā dowan a mənǰəna ines a anan bay, bina avad a nə, cəen sə zubay kə ḅənak uno mbiyed anga winen bayak awan.»

²⁰ Aya əna, bahay sə gəḁan dundo anā way ahay, pi zek tə məced sə Yahuda ahay, ta ran 'am anā dō ahay aday tē cəce Pilatu á mbəsakan atan anan Barabas aday á vad anan Yesu.

²¹ Guverner a cəce patan wa asa, a wa: «A nak ikwen nē mbəsakak ikwen ahay à wulen su dō a cew a anaya wa nə wayaw?»

Tə mbəḁahan apan, ta wa: «Mbəsakan umo ahay nə Barabas.»

²² A cəce patan wa: «Aday nā ga anan tə Yesu sə ngaman Almasihu ata nā, kəkəməw?»

Tə mbəḁahan apan pə kərtek a tinen a fok, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

²³ Pilatu a cəce asa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw?»

Əna tə zəga anan sa zlah tə məgalak a, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

²⁴ Pilatu a ca apan nə i mba apan sa ga awan kwa mənjoek ibay, aday abəbal awan winen apan i zaga hwiya. Natiya kutok, a banay alay anahan pa 'am sə dō ahay ta sa ja nā: «Ines sa vad anan dowan a anan inde upo ibay. Wita nā, kwanay sa san!»

* **27:10** Ca pə Jekariya 11.12-13; Yeremiya 18.2-3, 19.1-2, 32.6-15.

²⁵ Do ahay fok tə mbədahan apan, ta wa: «Ines sa vad dōwan a anan ā njahay pa nga a manay ahay, aday pa nga a gwaslay a manay ahay.»

²⁶ Pilatu a mbəsakan atan anan Barabas. A jan anā suje ahay tē ndaḡay anan Yesu. Aday a varan atan anan, tē daray anan pə dədom.

Suje ahay ta ran mindel anā Yesu

Markus 15.16-20; Yuhana 19.2-3

²⁷ Suje ana Pilatu ahay ta zla anan tē Yesu ù doh sə guverner, aday tē halan nga anā suje ahay fok pə cakay.

²⁸ Tə culok panan zana, tē dəfan zana dəzdaz a pi zek, kawa sə bahay.

²⁹ Tə hanan jugo sə adak, tē dəfan ā nga inde, tē varan sukol ā alay puway anahan. Kagasl tē dukwen gərmec ù vo, ta ma nga sə mbasay apan, ta wa: «Bahay sə Yahuda ahay ā ga inde sə coy!»

³⁰ Tə təfe apan mənə, tē ngəzar panan sukol sə manan aday tē dəcan anan pa nga saray bayak awan.

³¹ Ta ndav anan sə mbasay apan nā, tē culok panan zana ata, ta man anan zana anahan pi zek kutok. Ta zla anan saa darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43; Yuhana 19.17-27

³² Natiya awan, tinen apan ti zla anan Yesu ata nā, suje ahay tē zlangay uda tē dōwan a inde tē ngaman Simon, winen Siren ahay. Suje ahay ta gan bəlaray sə tavak dədom ata pə Yesu wa.

³³ Tə dəzle ā man a inde tē ngaman Golgota, kawa sa ja nā, Kəlakasl-sa-Nga.

³⁴ A man ata nā, tē varan way mə kwasay a mə japay a tē ndəliwen a anā Yesu aday ā sa. Əna Yesu a tukom anan cəna, a ngam sa sa bay.

³⁵ Coy tē darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan, aday tē gəzla anan zana a Yesu ahay ā wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca.

³⁶ Tə njahay ā man ata sa ba anan kutok.

³⁷ Tə vinde anan way a tinen a sa ban anan apan ata awan, tē lawak anan ayak pə dədom pa nga anahan. Tə vinde anan 'am ata nā, natiya awan: «Dowan a anan nə Yesu, bahay sə Yahuda ahay!»

³⁸ Tə darak ayak dō sə akar aya inde cew re, dō kərtek a tē alay puway, dō hinen tē alay gula, Yesu ā mamasl a tinen.

³⁹ Do sa zla ta man ataya awan fok ta bəl nga kwata kwata, tē gənahan, ta wa:

⁴⁰ «Iken ka wa ki mbazl anan doh sə mazlaḡ a Mbərom aday ki han anan maza awan ā luvon maakan inde ba? Tam anan nga anak kwa! Kak iken Wan a Mbərom cukutok nā, dazay ahay pə dədom a wa bidaw?»

⁴¹ Bahay sə gədan dundo anā way ahay anga Mbərom, tē miter sə Tawrita ahay, tē maced sə Yahuda ahay, ta ma nga sa ran mindel a re. Ta wa:

⁴² «Kā təmak anan dō azar aya awan, əna a mba apan sa tam anan nga anahan a bay. Winen bahay sə İsera'ila acəkan daw? A dazay həna pə dədom wa aday di sa daf apan nga kutok.

⁴³ A daf nga pə Mbərom, a wa winen wan anahan! Lele, cuko apan kutok, kak a nan ā Mbərom sa tam anan həna nā, na.»

⁴⁴ Do sə akar ataya mə daray aya pə kərtek a tatə Yesu ataya ta ma nga sə gənahan matanan re.

Amac a Yesu

Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49; Yuhana 19.28-30

⁴⁵ Natiya, a ban pə man ipec wa nā, luvon a ga pə daliyugo fok takədimbom, hus ā njamde maakan.

46 A ga njamde maakan nà, Yesu a zlah tə məgalak a, a wa: «*Eli, Eli, lama sabaktani?*» Kawa sa ja nà: «Mbərom uno, Mbərom uno, kə mbəsak nen angamaw?»†

47 Do a mə tavay aya à man ata azar a tə sləne bine maw cəna, ta wa: «Winen apan i ngaman anà Eliya.»

48 Dowan a tinen a kərtek a haw, a gəba awan a kawa baf, a tar anan à way mə kwasay a inde, aday sərekeke re asa. A taran anan ayak tə gusuko zəbor awan aday Yesu à susœb.

49 Əna dō a azar ataya ta wa: «Kak Eliya i nay saa tam anan nà, dī ca apan aday. Buko!»

50 Yesu a zlah tə məgalak awan asa, a mac way anahan.

51 A alay anahan a sa mac ata ite, zana sə gəzla anan man sə njahay a Mbərom pi zek wa tə dō ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata, a ngəraw i zek wa əndem, a bənay ahay kwa à mburom wa hus à məndak. Aday dukwen daliyugo a ɓal, pəkəraɗ ahay ta ta i zek wa.

52 Jəvay ahay tə təba re, aday dō a Mbərom ma mac ataya tə slabakay à məke wa bayak awan.

53 Do ataya tə jənay ahay à jəvay wa, aday pə dəba ana Yesu sə slabakay ahay à məke wa ata nà, ta zlak à Urəsalima, wulen su doh cəncan awan, aday dō ahay bayak a tə canak atan re.

54 Suje sə Ruma ahay tə bahay a tinen, tinen apan ti ba pə Yesu. Tə canan anà daliyugo a sa ɓal pi zek tə way a sə təra ataya nà, tə jəjar pi zek anga way a sə təra ata awan. Ta ja, ta wa: «Tə dīdek awan, winen Wan a Mbərom.»

55 Uwar ahay bayak a inde à man ata awan, tə tavay zaɗ, tinen apan ti cak ayak apan. Tinen aday nà, tə pərahan ahay azar anà Yesu kwa à Galile wa, anga ti gan mer su way.

56 A wulen sə uwar ataya nà, dī tan à nga anà Mariyama dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama may ana Yakuba tə Yusufu, aday may ana wan a Zebede aya inde à man ata re.

Tə gəba anan Yesu à məke

Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56; Yuhana 19.38-42

57 Suko a a ga cəna, dowan a inde zlile awan, winen Arimatiya ahay, a nay. Dowan ata nà, tə ngaman Yusufu, winen dukwen njavar ana Yesu.

58 A zla à man ana Pilatu, a cəce panan məsinde ana Yesu. Pilatu dukwen kə təmahak anan anan, a varan cəved sa la anan Yesu.

59 Yusufu a zla, a gəba anan məsinde, a nga anan apan rəkot a inde lele awan.

60 A dəfak anan ayak à jəvay anahan a inde ma la a à jama inde wiya awan. A bətukwal apan bələlən məduwen a, a tacay anan 'am sə jəvay kutok, a zla way anahan.

61 Mariyama, dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama hinen ata, tinen mə njahay aya pa 'am jəvay, ti ca apan.

Do sa ba pə jəvay a Yesu ahay

62 Sidew a cəna, luvon sa man uda awan, bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə Farisa ahay ta zla àga Pilatu.

63 Ta jan anà Pilatu kutok, ta wa: «Bahay a manay, 'am inde kà mak umo ahay à nga inde. Bina, à alay a dō sə mungwalay a anan kə məcak fan bay ata nà, a wa: “Pə dəba sə amac uno wa luvon maakan nà, ni slabakay à məke wa.”

64 Suwan həna nà, jan anà suje ahay tã ba anan jəvay awan luvon a maakan ataya cite. Bina njavar anahan ahay tã sa nay sə kəra anan məsinde anahan

† 27:46 Ca pə Jabuura 22.2.

a bay. Ata ti jan anà dō ahay: “Yesu kà slabakak ahay à mæke wa.” Aday mungwalay a hëna anan ata nà, i zalay winen a mama'am ata re.»

⁶⁵ Pilatu a jan ata, a wa: «Suje ahay inde hëna. Zlen, kà si ben anan jøvay ata kawa ana kwanay sa mba apan.»

⁶⁶ Ta zla, tē tapay anan 'am sē jøvay ata tē mətətok, ta pak suje ahay à man ata sa ba anan jøvay kutok.

28

Yesu a slabakay ahay à mæke wa

Markus 16.1-10; Lukas 24.1-12; Yuhana 20.1-10

¹ Pē dēba sē luvon sa man uda wa, kawa sa ja nà, pa pac sē zaka, pærek, Mariyama dëna sē Magədala tē Mariyama hinen ata, ta zla sa cak ayak pē jøvay.

² Natiya ca, daliyugo a 6al kəzlek kəzlek, anga maslay a Mbərom a nay à mburom wa, a bətukwal anan bəlälən ana tinen sē tacay a 'am sē jøvay ata, a njahay apan ton.

³ Maslay a Mbərom ata a dav nē kawa awuted a Mbərom sa dac ata awan. Zana anahan pi zek dükwen a dav nē kawa lanja.

⁴ Dō sa ba pē jøvay ataya tē canan cəna, tē jəjar pi zek bayak awan, tē təra kawa dō ma mac aya awan.

⁵ Maslay a Mbərom ata a jan anà uwar ataya: «Kwanay nà, kē jəjiren bay, bina na san zle, kwanay apan ki pälən Yesu, dōwan a tē darak anan ayak pē dədom mē zləngəd ata awan. ⁶Winen inde à man a anan sabay! Kē slabakak ahay à mæke wa kawa ananahan a sa ja ata awan. Əna, hayak ikwen ahay! Cen pa man a tinen sē nahak anan ayak uda ata awan.

⁷ Aday zlen bəse, jen anan anà njavar anahan ahay nà: “Yesu kà slabakak ahay à mæke wa. I lahak ikwen à Galile. Ki i cinen anan nà, à man ata awan.” Na jak ikwen anan coy.»

⁸ Kwayan'a, uwar ataya ta haw ahahaw pa 'am jøvay wa, tinen ma rah a tē zlawan aday tē ataslay mivél a re. Tinen apan ti zlan anan ayak tē ləbara ata anà njavar a Yesu ahay kutok.

⁹ Kwayan'a Yesu a nay ahay, tē zlangay uda tē uwar ataya awan. Yesu a jan atan, a wa: «Zay daw?» Uwar ataya tē hədäken ayak pē cakay. Ta ban anan à saray a wa, tē hëran nga.

¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Kē jəjiren bay. Zlen, jen anan anà mərak uno ahay nē tā zla pē daliyugo sē Galile. Ti i cuno nà, à man ata awan.»

'Am ana dō sa ba pē jøvay ahay

¹¹ Uwar ataya tinen apan ti zla way a tinen kutok, suje sa ba pē jøvay ataya azar aya ta zla à Urəsälima, tē təkəren ləbara sē way a sē təra ataya fok anà bahay sē gədan dundo anà way ahay anga Mbərom.

¹² Tinen ite tē halay nga pē kərtek a tē mæced sē Yahuda ahay. Ta 6an à wulen a tinen inde, tē varan dala bayak a anà suje ahay,

¹³ tā jan atan nà: «Jen nà: “Mē njəkak ahan, aday njavar anahan ahay ta nak, tē kərak anan mäsinde sē luvon.”

¹⁴ Guverner kà sak a sləne 'am a anan ite nà, manay a mi san sē bənan mbac, mi təmay ahay kwanay à dæce ahay wa fok.»

¹⁵ Suje ataya tē təma dala ata, aday ta ga kawa ana tinen a sa jan atan ata awan. Mungwalay ata kà tak 'am à wulen sē Yahuda ahay bayak a hus ahay biten.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

¹⁶ Natiya kutok, njavar a Yesu ahay kuro nga kàrtek ataya ta zla pə daliyugo sə Galile, ta zla à bəzlom a 6a Yesu a kà jak atan anan ata awan.

¹⁷ Tə canan cəna, tə dukwen gərmec ù vo, əna dō a azar aya ta ma nga sa ja nà: «Hinahibay nə winen bay dəge.»

¹⁸ Yesu a hədəken atan ayak pə cakay, a ja: «Mbərom kə varak uno anan məgala pə way sə mburom ahay fok tə məgala pə way sə daliyugo ahay fok.

¹⁹ Anga nan, zlen pə cakay su dō su kon ahay fok, tən atan njavar uno aya awan. Gen atan baptisma tə sləmay ana Bəbay Mbərom, tə sləmay ana Wan anahan, aday tə sləmay ana Apasay Cəncan awan.

²⁰ Tətiken atan anan aday ti dəfan apan anà way uno sa jak ikwen ataya fok. Sənen anan, ni ga inde tə kwanay pə luvon pə luvon hus pa sa ndav anan daliyugo.»

Ləbara mugom a kawa ana
Markus
sə vinde anan ata awan
A dəkay way pə deftere a anan

Markus a vinde dərəwel a anan nà, sə dəkay anan Yesu winen Almasihu, Wan a Mbərom. Iken apan ki jinge dərəwel a Markus nà, ki njiden anan Yesu kawa iken pə kərtek a tə Piyer. Kawa ana Piyer sə canan anà masuwayan a Yesu sa ga ata nà, ki canan pə mədire pə mədire, aday ki san kutok, Yesu nə winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu a lavan zek anà mer su way anahan (1.1-20)

Yesu a ga mer su way anahan à Galile aday à Yahudiya (1.21 - 10.52)

Yesu winen à Urəsalima (11.1 - 15.47)

Yesu a slabakay à məke wa (16.1-20)

Wazo a Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay

Mata 3.1-12; Lukas 3.1-18; Yuhana 1.19-28

¹ Ləbara mugom a, pə Yesu Almasihu, Wan a Mbərom, a dazlan nà, natiya awan.

² A təra kawa ana Ezaya, dō maja'am a Mbərom, sə vinde, a wa:

«Mbərom a jan ahay anà dō si mer su way anahan nà:

“Həna ni slan dō maslan uno,

i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.

³ Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiə, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

⁴ Matanan kutok, Yuhana dō sa ga baptisma, a zla à man sa saf inde. Winen apan i wazan à dō ahay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, təmihen sa ga baptisma, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁵ Dō sə Urəsalima ahay pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya fok, ta nay pə cakay a Yuhana. Tə dazlan sə dəkay anan ines a tinen ahay. Aday Yuhana a gan atan baptisma à zlinder sə Urdon inde.

⁶ Yuhana a aday nà, a daf pi zek nə zana ma han a tə sibək sə zlugweme awan, a ban zərkutov dukwen tə maslərapa sa zlay. Way sa pa anahan ite nà, hayam ahay pi zek tə umam sə kiə aya awan.

⁷ A wazo anahan inde nà, a wa: «Dowan inde, i nay à dəba uno wa, a zalay nen tə mazla6 lele. Anga nan, nen na slak sə kudək, aday ni pəsakan anan liber sə təkarak anahan bay.

⁸ Nen nà, na gak ikwen baptisma nə tə a'am, winen kəma, i i gak ikwen baptisma nə tə Apasay Cəncan awan.»

Yesu a ga baptisma

Mata 3.13 - 4.11; Lukas 3.21-22, 4.1-13

⁹ A alay ata kutok, Yesu a slabakay ahay, kwa à wulen su doh sə Galile sə ngaman Nazaratu ata wa, a nay ahay pə cakay a Yuhana à zlinder sə Urdon, aday Yuhana a gan baptisma.

¹⁰ Yesu winen apan i jənay à a'am wa cəna, a canan à bagəbaga mburom a təba pangaya, aday Apasay a Mbərom winen apan i dazay ahay apan kawa

* 1:3 Ca pə Esaaya 40.3.

badəbada. ¹¹ Aday 'am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Iken wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivəl bayak a nə tə iken.»

¹² Kwayan'a, Apasay a Mbərom a zla anan Yesu à man sa saf inde à kiβe.

¹³ Yesu, winen à man ata nə luvon kwa kuro fuđo, Fakalaw winen apan i njak anan. Atə Yesu mə njahay a, pi zek tə way sə kiβe ahay, aday maslay a Mbərom ahay tinen apan ti gan mer su way.

Yesu a ngaman anà do sa ban kələf aya inde fuđo

Mata 4.18-22; Lukas 5.1-11

¹⁴ A alay ata asanaw nə, bahay Hiridus a ban anan Yuhana à dangay. Pə dəba anahan a wa nə, Yesu a ma pə daliyugo sə Galile. A wazay anan ləbara mugom a, mbala ana Mbərom sə slənay,

¹⁵ a wa: «Alay a kà slak həna, bahay a Mbərom winen defefe kutok. Mbiken ines a kwanay ahay, aday dəfen nga pə ləbara mugom awan.»

¹⁶ Natiya, Yesu a zla ta man sə bəlay sə Galile nə, a canan anà do sa ban kələf aya inde cew, atə Simon tə mərak anahan Andəre, tinen apan ti ban kələf tə zuvo a tinen ahay.

¹⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay. Pərihen uno azar, aday ki bənen nə kələf sabay. Ki i njiden uno nə, do sə pəruho azar ahay adəka.»

¹⁸ Kwayan'a tə mbəsak zuvo a tinen ahay, aday tə pərahan azar.

¹⁹ A hədek pa 'am mənəcək, a tan à nga anà dowan aya cew asa, atə Yakuba tə mərak anahan Yuhana, wan ana Zebede ahay. Tinen apan ti ndakay zuvo a tinen ahay à kwalalan inde.

²⁰ A ngaman atan ayak ite, kwayan'a tə mbəsak anan bəbay a tinen Zebede pi zek tu do si mer su way anahan ahay à kwalalan inde, tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene à nga

Lukas 4.31-37

²¹ Atə Yesu tə njavar anahan a, sə ngaman ataya, ta zla way a tinen, tə dazle à wulen su doh sə Kafarnahum. Pə luvon sa man uda awan, Yesu a zla ù doh sə wazay†, a dazlan sə dakan atan anan way.

²² Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga winen a dəkay way nə kawa do sə mazlaβ bina, kawa miter sə Tawrita ahay itəbay.

²³ A alay ata ite, dowan inde à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek,

²⁴ a wa: «Iken Yesu, do sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca daw? Na san iken zle lele, iken nə do maslan a Mbərom Cəncan awan.»

²⁵ Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nə: «Kə bəbal awan bay, hayak à dowan ata wa adəka.»

²⁶ Kwayan'a, setene ata a bal anan dowan ata kəzlek kəzlek, a zlah pi zek sə məgala, aday a nay à dowan ata wa bok.

²⁷ A gan masuwayan anà do ahay fok. Aday tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Həna anan nə maw? Mərike wiya a aday tə mazlaβ a bidaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay, aday tə dəfan apan acakan!»

²⁸ Cəna, ləbara anahan a ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Galile ata fok.

Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan

Mata 8.14-17; Lukas 4.38-41

²⁹ Natiya, atə Yesu ta nay tatə Yakuba tə Yuhana, ù doh sə wazay wa cəna, ta zla way a tinen əga atə Andəre tə Simon.

† 1:21 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay.

³⁰ Jəje ana Simon inde, winen mə nahay a ù doh, anga nga a ɓərzlan. Yesu a dəzlek ayak cəna, tə təkəren ləbara awan.

³¹ Yesu a hədek pə cakay anahan, a bənan alay, a slabak anan. Nga sə ɓərazl a ndalay panan. Uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

³² Pə dəba ana pac sə slahay ù doh wa nà, do maza aya tə gəbay do sə dəvac a tinen ahay, pi zek tu do tə setene aya à nga inde ataya fok. Ta nay atan pə cakay ana Yesu.

³³ Do sa man ataya fok tə halay nga pə bərkwitek su doh ata awan.

³⁴ Yesu a mbar anan do sə dəvac ahay cara cara, a razl anan setene ahay à do ahay wa. Aday kə varak atan cəved anà setene ahay sa ja 'am bay, anga ta san anan zle lele.

*Yesu a wazay à wulen su doh sə kibe ahay
Lukas 4.42-44*

³⁵ Sidewa a nà, Yesu a wule pərek, a zla à kibe à saf inde saa ga amboh à man ata awan.

³⁶ Atə Simon tu do aday tinen əga winen ataya, ta zla saa pəlay anan.

³⁷ Ta njad anan cəna, ta jan, ta wa: «Do ahay fok, tinen apan ti pəlay iken.»

³⁸ A mbədahan atan apan, a wa: «Zluko adəka nə à wulen su doh sə kibe ahay, aday ni saa wazan à do ahay à man ataya re. Anga na nay nà, saa ga mer su way ata awan.»

³⁹ Matanan acəkan, a bar pə daliyugo sə Galile fok. A wazay ù doh sə wazay ahay, a razl anan setene ahay à do ahay wa.

*Yesu a mbar anan dowan a inde mə dugwad awan
Mata 8.1-14; Lukas 5.12-16*

⁴⁰ Dowan a inde, winen mə dugwad awan, a nay pə cakay ana Yesu. A dukwen gərmec ù vo, a jan tə zəhha awan: «Kà zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à nday ite.»

⁴¹ 'Am anahan ata, a gan i zek wa anà Yesu. A ndədoy alay, a laman, ta sa ja: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

⁴² Cəna, mbəlak məduwen ata a ndalay pə dowan ata wa, a mbar kutok.

⁴³ Aya ana Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, aday a razl anan, ta sa jan nà:

⁴⁴ «Zla wanak, aday kà sa təkəren ləbara a anan anà dowan bay. Əna zla saa kan zek anà do sə gədan dundo anà way anga Mbərom, à zəzor iken. Aday varan way anà Mbərom, kawa a Tawrita ana Musa sa ja, sa vad panak awiyaway. Natiya do ahay tã san apan, zugol anak kə ndəvak.»

⁴⁵ Əna, dowan ata a zla way anahan cəna, a gar anan do ahay tə ləbara kawa sə təra apan. Anga nan, Yesu a mba apan sa zla à wulen su doh ahay, pə ide su do ahay, sabay. A njahay wanahan nə, uho à kibe. Cəkəbay, do ahay ta zlak ayak pə cakay anahan ta day ahay wa fok.

2

*Yesu a mbar anan dowan a inde mə təra à məndak awan
Mata 9.1-8; Lukas 5.17-26*

¹ Pə dəba sə nahay mənəcək wa cəna, Yesu a may ahay à Kafarnahum. Do ahay fok tə sləne asa winen inde əgay à wulen su doh.

² Tə halay nga bayak awan, aday man kə mbakak kwa mənəcək bay, uho kawa ù doh re. Aday Yesu winen apan i dakan atan anan 'am a Mbərom.

³ Do ahay fudə tə gəbak ayak dowan a tinen inde tə lala, winen mə təra à məndak awan.

⁴ Tə njadak man sə dəzle anan dowan ata pə cakay ana Yesu bay, anga do kə zalak ù doh awan, rod ahay à məsudoh inde. Anga nan kutok, ta jan pa nga

su doh, tə təba anan nga su doh à man ana Yesu winen mə tavay a uda ata awan.* Tə taran anan ayak dōwan pə lala ata tə lifer.

5 Yesu a canan anà adaf nga† a tinen ata cəna, a jan anà dōwan a mə təra à mandak ata awan, a wa: «Dəna uno, nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

6 Kutok nà, miter sə Tawrita ahay mə njahay aya inde à man ata awan. Tə jalay à nga a tinen inde, ta wa:

7 «Dowan a anan a ja 'am ata nà, angama kəlanaw? A jənan pa 'am anà Mbərom. Waya sa mba apan sə pəse ines su dō anaw, kak si Mbərom a aday bina!»

8 Yesu a san anan ajalay nga a tinen a kwayan'a, a jan atan: «Kə jilen à mível a kwanay inde matana ata nà, angamaw?»

9 Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay”, ata daw, kabay, sa ja: “Slabak, gəba lala anak, zla”, ata daw?

10 Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su 'Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.»

Matanan, a jan anà dōwan mə təra à məndak ata awan:

11 «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay!»

12 Cəna, a slabak, a gəba lala anahan pə ide sə dō ahay fok, a zla wanahan. A gan atan masuwayan. Anga nan, tə həran nga à Mbərom, ta wa: «Kula də canak anan anà way mə təra kawa həna anan bay.»

Yesu a ngaman anà Lewi

Mata 9.9-13; Lukas 5.27-32

13 Asa, Yesu a zla ta man sə bəlay sə Galile. Do ahay fok ta zla pə cakay anahan, aday a dakan atan anan way.

14 Winen apan i zla ata nà, a canan ayak anà dōwan inde tə ngaman Lewi‡, wan ana Alfa, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!» Lewi a slabak ca, a pərahan azar acəkan.

15 Pə dəba anahan a wa, Yesu a njahay tə njavar anahan ahay sa pa way əga Lewi. Do sə cakal jangal ahay pi zek tu dō sə atahasl ahay tə njahay pə cakay ana Yesu sa pa way à tuwez kərtek a wa, tinen bayak a sə pərahan azar.

16 Miter sə Tawrita à wulen sə Farisa ahay wa tə canan winen apan i pa way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay, aday tu dō sə atahasl ahay nà, tə cəce pə njavar anahan ahay wa, ta wa: «A pa way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay, aday tu dō sə atahasl ahay nə, angamaw?»

17 Yesu a sləne anan lele nà, a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà dō sə disise bay, si dō sə dəvac ahay. Nen na nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà dō sə atahasl ahay.»

Acəce way pə sumaya

Mata 9.14-17; Lukas 5.33-39

18 Natiya, njavar a Yuhana ahay pi zek tə Farisa ahay, tinen apan ta ta ga sumaya. Do ahay ta jan anà Yesu: «Njavar a Yuhana ahay ta sə Farisa ahay ta ga sumaya, aday mbala anak ahay nə ta ga itəbay nà, angamaw?»

19 Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, dō mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya ite daw? Matanan bay! A alay a tinen pi zek tatə dō sə gəba dalay ata nà, ti ga sumaya kula bay.

20 Əna pa pac a dō sə gəba dalay ata, tə bənak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.

* 2:4 Nga su doh a tinen mi cəe6 a cəecəe6 bay. Tə pəpay a pəpay. † 2:5 Adaf nga: tə bayak pə Yesu aday ta daf apan nga. ‡ 2:14 Lewi: kawa sa ja nà, Mata. Sləmay su dō kərtek awan.

²¹ «Matana re, waya sə tapay zana wiya a pə zana anahan məduwer a anaw? Ibay. Anga à man sə banay anan nà, məgabal sə zana wiya ata i zəga anan apan məkə ana zana məduwer ata awan, i ngəraw.

²² «Aday dukwen, dōwan sa mbađ mahay anahan mə kwasay a bay, à mbulo sa zlay[§] məduwer a nà, ibay. Anga mahay mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay uda nà, i ngəraw anan mbulo məduwer ata awan. Ata mahay i mbađ, aday mbulo dukwen kə nəsek re. Sumor a nà, sa mbađ mahay mə kwasay a bay à mbulo wiya inde cite.»

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Mata 12.1-8; Lukas 6.1-5

²³ Pa pac a inde nà, luvon sa man uda awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla tə guvo sa ndaw. Tinen apan ti zla ata nà, njavar anahan ahay ta kađ ndaw sa pa.

²⁴ Farisa ahay tə canan cəna, tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Ca apan, ta ga way aday təde abay sa ga pə luvon sa man uda awan bay ata nə angamaw?»

²⁵ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu do anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəməw?»

²⁶ A alay a Abiyatar winen bahay nga su do sə gəđan dundo anà way ahay anga Mbərom ata nà, Dawuda a zla à jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga Mbərom. Təde abay saa pa đaf ata nà, tinen do sə gəđan dundo anà way ahay taayak ba. Əna Dawuda kə pak tu do anahan ahay re.»

²⁷ Yesu a jan atan kutok: «Mbərom a đaf luvon sa man uda awan nà, anga do, bina a đaf do anga luvon sa man uda awan bay.

²⁸ Kətanan, nen Wan su Do nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

3

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Mata 12.9-14; Lukas 6.6-11

¹ Pə dəfa anahan a wa nà, Yesu a zla ù doh sə wazay* maza asa. Dōwan inde à man ata ma mac alay awan.

² Do manidə a Yesu aya inde nà, tinen apan ti đəfan idə. Kak kə mbərak anan dōwan ata pə luvon sa man uda awan nà, ata aday ti man anan mungok.

³ Yesu a jan anà dōwan ma mac alay ata awan: «Slabak, tavay pa 'am sə do ahay.»

⁴ Cəna, a cəce pə do ahay wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, daw? Təde sa tam anan sifa su do daw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa daw?» Əna ta ngam sə mbəđahan apan bay.

⁵ Yesu a ca patan nerre tə mivəl awan, aday asəder a tinen ata dukwen kə cəbak anan ite. A jan à dōwan ma mac alay a ata kutok: «Ndədoy anan alay anak!» A ndədoy anan acəkan, alay anahan a pəsak ike.

⁶ Farisa ahay tə canan cəna, ta nay ahay uho, aday tə halay nga pə kərtek a tu do ana Hiridus ahay, aday tə pəlay cəved sə lize anan Yesu.

Do ahay bayak a ta zla à man a Yesu

§ 2:22 Mbulo sa zlay nà, way sa mbađ uda mahay kabay a'am sa sa, anga do sa bar ahay. Aday dukwen, kak winen wiya a nà, a ngoraw kawa ata gəzla tə kukwar sa kađ ata bay. * 2:25 Ca pə 1 Samuyila 21.2-7. * 3:1 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina eglibaz bay.

7-8 Yesu a slabak à wulen a tinen wa, a zla way anahan pə bəlay sə Galile tə njavar anahan ahay. Do ahay bayak a tə pərahak anan azar. Ta nay ahay kwa à Galile wa, kwa à Urəsalima wa, tu do sə Yahudiya ahay fok, aday à Idumiya wa, pi zek tu do ahay sa nay ahay kwa à dəba sə zliinder sə Urdon wa, aday tu kon sə cakay sə Tirus tə Sidon ahay wa fok.

9 Anga nan kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tə pəlan kwalalan cədəw awan, aday i njahay uda awan, bina do ahay tinen apan ti ngədec anan kə zalak.

10 Kə mbərak do sə dəvac ahay bayak awan. Anga nan, do sə dəvac azar aya cara cara tə zəgahak ayak apan, aday tə njad sə laman à Yesu ite.

11 Do sə setene ahay ite, tə canan à Yesu a cəna, tə slahay pa 'am anahan, ta zlah, ta wa: «Iken nə Wan a Mbərom!»

12 Yesu a gafan 'am anà setene ataya tə sa jan anà dōwan winen wayaw bay.

Yesu a walay do maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Lukas 6.12-16

13 Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a ján way anahan à 6əzlom, a ngaman ayak à do ahay kawa sa nan fok. Ta nay pə cakay anahan awan.

14 Winen ite, a walay wa kuro nga anahan a cew, a ngaman atan nə do maslan ahay. A jan atan, a wa: «Nə walay kwanay nà, aday ki njihen ti nen, ata ni slan kwanay saa wazay,

15 saa razl setene ahay tə məgala a nen saa varak ikwen ata awan.»

16 Do a mə walay a kuro nga cew ataya nà, sləmay a tinen aya həna: Simon (Yesu a daf apan sləmay hinen, a ngaman Piyer[†]),

17 ata Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay (Yesu a daf patan sləmay re, a ngaman atan Bowanerges ahay, kawa sa ja nà, wan ma dac Mbərom ahay[‡]),

18 Andəre, Filip, Bartilome, Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Tade, Simon, do manidé sə Ruma ahay,

19 tə Yudas Iskariyot, do saa ga daf pə Yesu.

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Mata 12.22-32; Lukas 11.14-23, 12.10

20 Atə Yesu tə njavar anahan ahay ta may ahay agay. Asa, do ahay tə halay nga kə zalak, aday Yesu tə njavar anahan ahay tə njadak alay a sa pa way bay.

21 Do anahan ahay tə sləne 'am ata nà, ta nay sə gəbək anan ayak, anga do ahay ta wa: «I ga nə nga a vawan.»

22 Miter sə Tawrita aya inde, ta nay ahay kwa à Urəsalima wa. Ta wa: «Bə'elzebul apan!§» Azar aya ta wa: «Ayaw! Fakalaw sə varan məgala sa razl anan setene ahay.»

23 Yesu a ngaman ayak anà do ataya pə cakay anahan, a jan atan 'am ta 'am sə jike, a wa: «Fakalaw i mba apan sa razl Fakalaw nə kəkəməw?»

24 A wulen sə bahay kərtək a inde nà, kak do anahan aya tinen apan ti vad zek nə, bahay ata i tavay nga mba daw?

25 Kak do su doh ahay, 'am kə zlak atan pi zek bay nà, doh ata i tavay nga mba daw? A'ay. I gugwes.

26 Matana re, kak Fakalaw kə slabakak pi zek anahan a nà, gədan anahan a i gəzla cew nà, i tavay nga mba daw? A'ay. I lize.

† 3:16 Kawa sa ja nà, Pəkərad. ‡ 3:17 Anga ta ga mivel bəse bəse kawa adac a Mbərom. § 3:22 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

²⁷ «Dowan saa mba apan sa zla ù doh su do gədan a saa ngəzəray panan way anahan ahay nà, ibay. Si kà lahak apan kurre kə jawak anan dowan ata awan, aday i saa mba apan sa zlan ù doh sa ray panan way anahan ahay nà, na.

²⁸ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Do ahay ti ga ines, ti jənan pa 'am anà Mbərom dukwen, i pəsen atan anan fok re.

²⁹ Əna do sə jənan pa 'am anà Apasay Cəncan a nà, i njad'apəse 'am sə atahasl anahan kulibay. Anga ines anahan a sa ga ata nà, i njahay apan sə viyviya awan.»

³⁰ Yesu a ja matanan nà, anga dowan ataya ta wa: «Apasay lelibay inde apan.»

Mərak a Yesu ahay tatə may anahan

Mata 12.46-50; Lukas 8.19-21

³¹ Pə dəfa anahan a wa nà, mərak a Yesu ahay tatə may anahan ta nay. Tə dazle cəna, tə tavay uho, ta slan apan do saa ngaman ayak.

³² Do ahay inde bayak a mə njahay a pə cakay anahan ta jan kutok, ta wa: «Atə may anak tə mərak anak ahay, tinen mə tavay aya uho, tə cəce iken.»

³³ Əna Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «May uno, mərak uno ahay, ata nə atə wayaw?»

³⁴ A ca pu do sa van nga tew ataya, a wa: «Sə təra mərak uno ahay aday may uno nà, tinen.

³⁵ Do sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom ata nà, sə təra may uno tə mərak uno nə winen adəka.»

4

Jike su do sa casl ndaw

Mata 13.1-9; Lukas 8.4-8

¹ Yawa, Yesu a dazlan sə wazan à do ahay maza pa 'am sə bəlay sə Galile. Do ahay bayak a tə halay nga pə cakay anahan. Anga nan, a ján à kwalalan inde saa njahay uda pa nga sə bəlay. Do ahay fok mə njahay a pə yugo.

² Yesu a dakan atan anan way ahay bayan a tə jike ahay. A wazo anahan a inde a jan atan, a wa:

³ «Pəken sləmay. Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. ⁴ Winen apan i casl ndaw ata kutok, zahav a guce panan pə cəved', aday məvuhom ahay tə dəgay anan.

⁵ Zahav azar a, a guce pə saray pəkərad', ta hay ahay bəse, anga yugo inde bayan a ibay.

⁶ Əna pac a sləray cəna, a butoy anan aday a vak anan, anga sləlay a ibay.

⁷ Zahav azar a a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, ana adak a bənan mbiyed', ndaw ata kə nahak bay.

⁸ Əna zahav azar a a guce pə yugo lele awan. Winen a hay cəna, a har, a zla nga uho, a nah kutok. Kərtək awan, hawal sa ndaw apan nə kwa kuro maakan, hinen ahay, hawal sa ndaw kwa kuro mbərka. Azar aya inde dukwen, hawal sa ndaw apan nə səkat səkat.»

⁹ Yesu a jan atan kutok: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Mata 13.10-17; Lukas 8.9-10

¹⁰ Pə dəfa anahan a wa nà, Yesu winen taayak tu do maslan anahan ahay kuro nga cew, tu do maza aya ma van nga tew ata, tə cəce panan 'am anahan sa jan atan tə jike ata awan.

¹¹ Yesu a mbəḏahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi ɗer aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kà gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna ɗo maza aya nà, ti sləne way ahay fok nà, si ta 'am sə jike,

¹² anga aday:

Tà ca apan, əna tə canan bay,

tà pak apan sləmay, əna tə sləne bay.

Bina aday tá saa may ahay pə cakay ana Mbərom bay,

aday Mbərom à pəsen atan anan ines a tinen ahay bay. *»

Yesu a pəsak anan jike su ɗo sa casl ndaw ata awan

Mata 13.18-23; Lukas 8.11-15

¹³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə slənen 'am sə jike a anan bay ɗəge? Matanan acəkan! Ki i slənen 'am sə jike ahay kula sabay asanaw?

¹⁴ Ɖo sa casl ndaw ata nà, a casl nə 'am a Mbərom.

¹⁵ Zahav sa ndaw pə cəved ata nà, ɗo sə sləne 'am a Mbərom a ahay. Pə ɗəba anahan a wa nà, ti təma anan bəse, əna Fakalaw i nay, i wudəh anan 'am a ma casl à tinen inde ata awan, anga aday à hay bay.

¹⁶ «Ɖo maza aya awan, ta ga minje tə zahav ma casl a pə saray pəkərad ata awan. Tə slənek 'am a Mbərom nà, tə təma anan bəse tə ataslay mivəl awan.

¹⁷ Əna 'am ata a pak sləlay à mivəl a tinen inde bay. Anga nan, ɗəce i tan atan à nga, kabay ajugwar 'am i nay ahay patan anga 'am ana Mbərom nà, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

¹⁸ «Ɖo maza aya ta ga minje tə zahav ma casl a à wulən sə adak inde. Tinen apan ti sləne 'am a Mbərom cite.

¹⁹ Əna way sə daliyugo inde cara cara. Ti sapat zek tə way sə daliyugo ahay, ti gan may à zllile sə daliyugo ahay, ti ga ubor si zek pə way ahay cara cara. Way ataya fok nà, ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom, aday à nah bay.

²⁰ «Ɖo maza aya asa, ta ga minje tə zahav sa ndaw ma casl a pə yugo lele awan. Tinen apan ti sləne 'am ana Mbərom ma ja awan, tə təma anan lele, ta zla nga uho pa 'am a Mbərom. Anga nan, kərtek a i nah lele, hawal i ga apan kwa kuro maakan, hinen ahay ti nah ɗukwen, hawal i ga patan kwa kuro mbərka, azar aya kutok ite, ti nah, hawal i ga patan səkat səkat.»

Man sa ɗaf lalam

Lukas 8.16-18

²¹ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kak, tə hanak uko pə lalam nà, ti ɗer anan ta sə hərok apan tasa, kabay ti ɗaf anan ù vo lala ɗaw? Lele nà, sa ɗaf anan pə way sa ɗaf lalam a biɗaw?

²² Sənen anan, way mi ɗer a, aday i njad zek bay nà, ibay. Wurwer sə way saa ɗəzley ahay ipec məduwen a bay ɗukwen ibay re.

²³ Anga nan kutok, kak ɗo, sləmay inde apan cəna, à sləne!»

²⁴ A jan atan re asa: «Gen anan nga anà way a kwanay sə sləne ahay. Tasa a mbala a kwanay sə lavay anan way ata nà, Mbərom i lavak ikwen anan ɗukwen tə winen awan asa, aday i zəgahak ikwen anan apan.

²⁵ Ɖo kə təbək anan sləmay sə sləne 'am nà, Mbərom i zəgahan anan sə sləne 'am ite re. Aday ɗo kə tacak anan sləmay, anga a nan sə sləne 'am bay nà, Mbərom i zəgahan anan sə tacan anan apan re.»

Jike sə zahav ma casl a à guvo

²⁶ Yesu a jan atan 'am maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà, tu ɗo sa casl zahav à guvo.

* 4:12 Ca pə Esaaya 6.9-10.

²⁷ A njak ahan, á njak ahan bay dæp nà, luvon tæ ipec, zahav næ i ha, i har, mænjàna winen sa san a tæra næ kækəmaw nà, a san bay.

²⁸ Yugo nà, a ha anan zahav taayak, a tæra anan gujed, aday a tæra anan gusuko, azanan asa, a zla nga uho, a nah zahav sæ way asa re.

²⁹ Pæ dæða anahan sa nah ata wa asa, i bæbez dem anahan saa car, sæ halan nga anga way kà nahak.»

*Jike sæ zahav sa wan sæ bæzan
Mata 13.31-32, 34; Lukas 13.18-19*

³⁰ A ja asa, a wa: «Di ga anan minje tæ bahay a Mbærom nà, ta ma asa anaw? Kabay di dækay anan næ tæ jike wura asa anaw?

³¹ Bahay a Mbærom a ga minje nà, ta wan sæ bæzan†. Winen ma kac a pæ zahav sæ way sæ daliyugo.

³² Əna aday tæ caslak anan à mæke cəna, a ha, aday a har nà, a zalay dædazl si sé azar aya awan. Alay si sé anahan aya næ mæduwen aya awan. Mævuhom ahay ti mba apan sæ njahay uda à sise anahan awan tu doh a tinen aya tæke.»

³³ Yesu a tækæren 'am anà dō ahay nà, tæ jike ahay bayak a kawa həna anaya awan, aday kawa ana dō ahay sa mba apan sæ sləne.

³⁴ Kà jak atan 'am sæ awan maza mænjàna jike bay. Əne pæ dæða anahan a wa nà, atæ Yesu, tinen mæ mbəsak a taayak. A alay ata kutok, a dakan atan anan 'am sæ jike aya awan.

*Yesu a gafan 'am anà atæ mad tæ a'am
Mata 8.23-27; Lukas 8.22-25*

³⁵ Pa pac ata kærtek awan, suko a ga bine siwaw nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Takasuko pa day uho.»

³⁶ Tæ slabak, tæ mbəsak anan dō ahay mæ halay nga kutok. Njavar anahan ahay ta zla à kwalalan anahan sæ lahan ata uda pa 'am ata awan, tæ njahay uda awan. Tæ gəba anan, ta zla way a tinen, aday kwalalan azar aya dükwen inde à man anahan ata awan.

³⁷ Tæ dæzle à mamasl sæ bëlay nà, vəvara mæduwen a a slabak pa nga sæ a'am. Məsugurndolon sæ a'am ahay tæ slabak, a nan à kwalalan sa rah coy.

³⁸ Yesu nà, winen ma njak ahan awan ta sæ dæða, à slaway a inde, nga anahan ma daf a pæ way aday á gan dædaf.‡ Njavar anahan ahay tæ dazlan, tæ pædek anan ta sa jan: «Miter, di lize kutok næ, a gak à nga wa itəbay daw?»

³⁹ Yesu a slabak, a gafan 'am anà mad, a jan 'am anà məsugurndolon sæ a'am ahay, a wa: «Njihen bəbətək bəbətək! Bəlay, iken dükwen ngatay aday, njahay tetəmtəme!» Mad a mbəsak sa bal, anga nan, bëlay dükwen kə njahak tetəmtəme acəkan.

⁴⁰ Yesu a cæce pæ njavar anahan ahay wa kutok: «Kə jəjjiren nà, angamaw? Kə dæfen upo nga fan bay kælədaw?»

⁴¹ Ta ma nga sæ jəjar pi zek asa. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Do wura həna anan anaw? Atæ mad tæ məsugurndolon sæ a'am ahay dükwen tæ dæfan apan ata nà?»

5

*Yesu a mbar anan dowan a inde tæ setene aya à nga inde
Mata 8.28-34; Lukas 8.26-39*

¹ Yesu a nay pa 'am sæ bëlay, pa day su kon sæ Gerasina ahay, tinen tæ njavar anahan ahay fok.

† 4:31 Yesu a ga minje nà, ti sé sæ əga tinen a inde. ‡ 4:38 Way sa daf apan nga à man sa njak ahan, aday á gan dædaf à nga ata awan.

² A dazay ahay à kwalalan wa cəna, dōwan inde, winen tə setene aya à nga inde, a nay ahay à wulen sə jəvay ahay wa, i zla pə cakay a Yesu.

³ Dōwan ata a taa nahay way anahan nà, à wulen sə jəvay ahay inde. Dōwan a mba apan sa ban anan aday sə jaway anan bay. Tə jawak anan à səsile inde dəp nà, a kad anan fok.

⁴ Saray bayan awan, tə banak anan tə calalaw, alay tə saray a take fok, əna, a taa slađ anan nduroc nduroc fok re. A zalan məgala ana dō sə pəlay sa gan nga ataya fok.

⁵ Luvon tə ipec fok, winen apan i bar à wulen sə jəvay ahay inde. Winen apan i zlah à bəzlom ahay inde, aday a ta zek mbəlak awan tu kon.

⁶ Əna a canan ayak à Yesu winen apan i nay ahay cəna, a hawan ayak pa 'am, a dukwen gərmec ù vo.

⁷ A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay puno wa maw? Na gak kem tə sləmay a Mbərom, ká ga alay ti nen bay ite.»

⁸ A jan matanan ata nà, anga ba Yesu ká jak anan: «Iken apasay lelibay awan, hayak à dōwan a anan wa.»

⁹ Yesu a cəce panan kutok: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbədahan apan: «Sləmay uno Daskalak, anga manay bayak awan.»

¹⁰ A dubok a Yesu tə mindel, a wa: «Kem, ká sa razl setene a anaya dərən pə daliyugo a anan wa bay ite.»

¹¹ A man ata aday nà, gadura ahay inde bayak a pa zar kon, mə jugwar aya awan.

¹² Apasay lelibay ataya ta jan à Yesu kutok: «Varan umo cəved, má zla à gadura a anaya inde ite.»

¹³ Yesu a varan atan cəved acəkan, tá zla à gadura ahay inde. Ta nay à dōwan ata wa, tə ndərmađ à gadura ahay inde kutok. Gadura ahay ta haw way a tinen, tə haway kwa ahay pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgugəgəje wa à bəlay inde. Gadura ahay ti ga mbulo cew, əne tə lizek fok.

¹⁴ Matanan, dō sa gan nga anà gadura ahay tə canan cəna, ta haw way a tinen agay. Ta tan 'am anà ləbara awan à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə kibe ahay fok re. Dō ahay ta nay ahay sa ca pə way ata awan.

¹⁵ Tə dəzley ahay pə cakay a Yesu cəna, tə canan à dōwan a apasay lelibay aya sa nay ahay wa ata awan, winen mə njahay awan, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar.

¹⁶ Dō a sə canan anà masuwayan ataya tə təkəren ləbara sə təra pə dōwan ata awan, aday pə gadura ahay fok anà dō sa zlak ayak ataya awan.

¹⁷ Dō sa man ataya tə dazlan sə dubok Yesu aday à zla ù kon a tinen wa.

¹⁸ Yesu winen apan i ján à kwalalan inde mba, dōwan apasay lelibay aya sa nay ahay wa ata a jan anà Yesu nà: «Nə pərahak azar ite.»

¹⁹ Əna Yesu kə mbakak anan cəved sa zla maya tə winen bay, əna a jan, a wa: «Zla agay, təkəren anan anà dō su doh anak ahay nə ləbara sə way sə təra apak ataya, aday ka gan i zek wa anà Mbərom Ba Məduwen nə kəkəməw ata awan.»

²⁰ Dōwan ata a zla way anahan, a dazlan sə təkəren anan ləbara ataya pə daliyugo sə Dekapol, kawa ana Yesu sa gan fok, aday a gan masuwayan anà dō sə sləne ataya fok.

Atə Zayrus tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Mata 9.18-26; Lukas 8.40-56

²¹ Natiya, Yesu a takasay bəlay, a nay pa day sə agay asa. Dō ahay tə halay nga pə cakay anahan bayak a pa 'am sə bəlay.

²² Dowan inde, tə ngaman Zayrus, a zlak ayak à man a Yesu. Winen dō mēduwen awan, sə lavan nga anà mer su way ù doh sə wazay nà, winen. A dəzley ahay pə cakay anahan nà, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu.

²³ A gan may kə zalak, a wa: «Dəna uno inde, winen dəvac awan, i mac! Kem, hayak, dəf apan alay anak ite, aday à mbar, à njahay zay.»

²⁴ Yesu a slabak, a pərahan azar.

Aday, Yesu winen apan i zla nà, dō sə pərahan azar ahay tə ngədəc anan pə cəved.

²⁵ Uwar a inde à man ata awan, dəvac a ite re. Ava kuro nga cew, mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa hwiya.

²⁶ Kà gak dəce à alay sə doktor ahay wa nə bayak awan. Kə lizek anan zlile anahan fok, aday kə njadək apan zay bay re, dəvac anahan a ma nga sə zakay bugol.

²⁷⁻²⁸ Iyo, uwar ata kə slənek ləbara a Yesu. Anga nan, a nay ahay à wulen sə dō ahay wa ta sə dəba anahan. A jalay nà: «Abay nà njad sə laman alay anà zana anahan a cəna, ni mbar.» A laman à zana awan cəna, ²⁹ mez anahan sa taa pəkay ata a dəkac ma kərtek. A jəjam anan zek anahan nà, cəcəb cəcəb a san zle kə mbərak à dəce anahan wa.

³⁰ Yesu ite, a san zle, məgala kà nak ahay à winen wa. A mbədəa zek à wulen sə dō ahay inde, a cəce: «Wayə sə lumo anà zana anaw?»

³¹ Njavar anahan ahay tə mbədəhan apan, ta wa: «Kə canan zle, dō ahay tinen apan ti ngədəc iken. Kutok nà, ki cəce dō sə lamak asa daw?»

³² Əna Yesu winen apan i ca idē tuwwe hwiya, anga a nan sə canan à dōwan sa ga awan ata awan.

³³ Uwar ata a canan à masuwayan ata sə təra ĩ zek anahan inde ata nà, a jəjar pi zek yīfəyēb anga zlawan. A nay, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a təkəren anan 'am ataya fok.

³⁴ Yesu a jan kutok, a wa: «Mazar uno, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken! Həna dəvac anak inde sabay. Zla agay tə zay.»

³⁵ A alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, dō ahay ta nay əga Zayrus wa, winen dō sə lavan nga anà doh sə wazay ata awan, ta wa: «Zayrus, dəna anak nə kə ndəvak zek. Kə vawan nga anà Miter fan sabay.»

³⁶ Yesu kə gak anan nga anà 'am a tinen ata bay, a jan anà Zayrus: «Kə jəjar bay, dəf upo nga lele cəna coy!»

³⁷ Kutok, Yesu a dazlan sa zla əga Zayrus asa. Əna kə mbakak anan cəved à dō ahay fok sə lagay anan bay, si anà Piyer, aday anà Yakuba tə mərak anahan Yuhana.

³⁸ Tə dəzle əga Zayrus nà, Yesu a sləne dō ahay tinen apan ti yam tuhhwa, ti zlah, dəce inde.

³⁹ A zla ù doh, a ja: «Kə bəbilen awan bay. Ki yimen angamaw? Dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca!»

⁴⁰ Man su dō ataya tə mbasay apan. Yesu a rəzlay atan uho fok, a mbəsak ù doh nà, bəbay ta may ana dəna ata awan, tə apan njavar anahan maakan ataya awan. Tə dəzle pə cakay ana dəna ata awan.

⁴¹ A bənan anan alay a dəna ata awan, a jan: «*Talita kumi!*» kawa sa ja nà: «Dənama, slabak!»

⁴² Kwayan'a, dəna ata a slabak, a dazlan sa bar. Aday dō ahay tə jəjar pi zek bayan awan. Ava ana dəna ata nà, kuro nga cew.

⁴³ Yesu a gafan atan 'am lele, a wa tā saa jan à dōwan bay. A jan atan asa tē varan way sa pa à dəna ata awan.

6

*Do sə Nazaratu ahay tə dəfak nga pə Yesu bay
Mata 13.53-58; Lukas 4.16-30*

¹ Kagasl, Yesu a slabak à man ata wa, a zla ù kon anahan à Nazaratu asa. Njavar anahan ahay tə pərahan azar.

² Winen à man ata awan, luvon sa man uda awan a dəzley ahay nà, Yesu a dazlan sə dəkay anan 'am a Mbərom ù doh sə wazay*.

Do ahay bayan awan inde, tə sləne 'am sə tətak way a anahan ata nə a gan atan masuwayan, aday ta wa: «A tətakay way a anaya awanaw? A njad kəlire sə asan way† a anan kəkəmwaw? Aday, a ga masuwayan həna anan cara cara nə ta maw?»

³ Na wa, winen nə dō sə cəced dədom ba? May anahan Mariyama bidaw? Mərak anahan ahay inde, atə Yakuba, tatə Yoses, Yuda, Simon, aday məran dəna aya dūkwen inde, tinen à wulen a mənuko awan ba?» Anga nan kutok, ta ngam sa dəf nga pə Yesu bay.

⁴ Yesu a jan atan, a wa: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan awan, à mamasl su dō anahan aya awan, aday ù doh anahan a nà, dowan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁵ Natiya, Yesu kə njadak sa ga masuwayan à man ata kwa wura bay. Si a dəf alay pu dō sə dəvac azar aya ngal, a mbar atan.

⁶ A gan à winen awan wadan wadan, anga adaf nga a tinen inde pə Mbərom kwa mənjoek ibay.

*Mer su way ana dō maslan a kuro nga cew ataya awan
Mata 10.5-15; Lukas 9.1-6*

Pə dəfa a way ata wa nà, Yesu a zla pu kon sə daliyugo ata fok, a dakan anan way à dō ahay.

⁷⁻⁸ A alay ata awan, a nan à Yesu sa slan anan dō maslan anahan kuro nga cew ataya à wulen su doh aya inde. A halan atan nga, aday a varan atan məgala sa razl apasay lelibay aya awan.

A jan atan kutok, a wa: «Ni slan kwanay nə cew cew. Ká saa gəben awan pə alay anga cəved bay, kwa way sa pa, kwa mbulo sə dala. Ki gəben nà, si suköl, ⁹ təkarak, aday zana dūkwen kərtek.»

¹⁰ A jan atan asa, a wa: «Kak ki zlen à wulen su doh a nà, njihen nə əga dowan a sə təma uda kwanay ata awan. Ki njihen əga winen hus pə luvon a kwanay saa zla way a kwanay.

¹¹ Əna aday dō sa man ataya tə təmahak kwanay bay ite nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kə bəzləmen morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa, anga aday tã san pi zek tinen tə ines aya awan.»

¹² Do maslan a Yesu ataya ta zla, tə wazan à dō ahay, aday tə mbədəhan ləen i ines a tinen ahay.

¹³ Tə rəzlak setene ahay bayak awan, aday tə mbərak dō sə dəvac ahay bayak awan ta sə mbədan atan amar pa nga.

*Amac ana Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay
Mata 14.1-12; Lukas 9.7-9*

¹⁴ Iyo, bahay a inde məduwen awan, tə ngaman Hiridus, a sləne ləbara ana Yesu, anga dō ahay fok tinen apan ti təkər ləbara a Yesu kwa aha fok.

* 6:2 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay. † 6:2 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

Do ahay ngal ta ja, ta wa: «Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay ata, kà mak uho.» Tə dakan à Yesu nà, Yuhana. Anga nan, ta ja nà, a mba apan sa ga masuwayan ahay ata nà, nà.

¹⁵ Do maza aya ite, ta wa: «Yesu nà, Eliya‡.»

Aday do hinen ahay dukwen ta wa: «Winen nà, do maja'am a Mbərom hinen, kawa do maja'am a Mbərom sə kwakwa ataya awan.»

¹⁶ Əna Hiridus a sləne 'am ataya fok nà, a ja, a wa: «Yuhana, nen sa gad'panan nga ata nà, kə slabakak ahay à məkə wa!»

¹⁷⁻¹⁸ Kwakwa ata nà, Hiridus a gəba anan Hirudiya, uwar ana wanbay anahan a inde, tə ngaman Filip. Anga nan, Yuhana a jan, a wa: «Ki jipen pə uwar tə mərak anak nà, lelibay. Way ata nà, ines!» Anga nan kutok, Hiridus a jan anà do ahay tã ban anan Yuhana. Ta ban anan, tə dəfak anan ayak ù doh sə dangay.

¹⁹ Natiya kutok, Hirudiya a nan ide à Yuhana, a gan may sə lize anan. Əna, kə njadak apan cəved' a bay.

²⁰ Aday dukwen Hiridus a jəjaran anà Yuhana. A san zle, Yuhana a nà, winen do lele awan, aday didem a pa 'am a Mbərom. Anga nan re, a gan nga lele. A ta pak sləmay pa 'am anahan awan nà, a wusen nga, əna hwiya a gan may sə sləne asa.

²¹ Pə luvon a inde kutok, Hirudiya a njad' cəved' sa ban anan Hiridus pə kwande. Azar uko sə bayak pə luvon sə wahay anan bahay Hiridus a ga. A da way sa pa, a ngaman anà do sə zlile ahay pə daliyugo sa Galile, pi zek tu do sə lavan nga anà suje ahay fok, pi zek tə bahay sə daliyugo ataya awan.

²² Kutok nà, dəna a Hirudiya inde, a zlak ayak, a gərvan atan. Agərav anahan ata lele, kə zlak anan à nga anà bahay Hiridus tu do anahan ahay fok. Aday Hiridus a cəce pə dəna ata wa, a wa: «A nak nə maw? Way anak saa cəce fok ni varak anan.»

²³ Dərzalah a mbadan apan, a wa: «Ni varak anan way anak saa cəce ata fok, kwa i dəzle hus pa sə gəzla anan bahay uno ì zek wa cew dəp nà, ni varak anan.»

²⁴ Dəna dalay ata, a nay uho, a jan anà may anahan, a wa: «Mamay, nê cəce nə maw?»

May anahan a wa: «Cəce nà, tã gədak ahay nga a Yuhana.»

²⁵ Cəna, dəna a dalay ata awan a may ahay pə cakay ana Hiridus, a jan, a wa: «U no ki gad'anan nga anà Yuhana, aday vuro anan ahay həna à kwatama inde.»

²⁶ Way a mə cəce ata kə zlak anan à nga anà Hiridus sabay fok. Əna ba kə mbadak anan pa 'am ana do anahan mə ngamay ataya coy. I varan anan bay nà, i ga zek sabay.

²⁷ Matanan, a slan suje kərtek, aday à gədan anan ahay nga a Yuhana à kwatama inde.

²⁸ Suje ata a zla ù doh sə dangay, a gəday nga pə Yuhana wa. A nən anan à kwatama inde, a varan anà dəna a Hirudiya. Winen ite a təma anan cəna, a varan anan anà may anahan.

²⁹ Njavar a Yuhana ahay tə sləne ləbara awan cəna, ta zla saa gəbay anan ahay məsinde a Yuhana, ta la anan.

Yesu a varan way sa pa anà do ahay ti ga mbulo dāra

Mata 14.13-21; Lukas 9.10-17; Yuhana 6.1-14

³⁰ Aday, do maslan a Yesu ataya ta may agay kutok. Tə halan nga pə cakay, tə dazlan sə təkəren anan way a tinen sa ga, aday sa jan anà do ahay fok.

‡ 6:15 Eliya nà, do maja'am a Mbərom kwakwa awan.

³¹ A alay ata nà, dō ahay tinen apan ti zlak ayak, tinen apan ti zla way a tinen bayak awan. Atə Yesu tu dō maslan anahan ahay ta njad cəved aday ti pa way bay. Anga nan kutok, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay, hayak ikwen ahay taayak a kwanay awan, zluko à kiɓe à man a dōwan inde uda ibay ata awan. Ata, di njad sa man uda mənjɔk.»

³² Ta ján à kwalalan inde, aday ta zla kəcah pə dō ahay wa à kiɓe.

³³ Dō ahay bayak a tə canan atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla way a tinen. Aday dukwen ta san atan zle. Anga nan, dō ahay ta nay ahay à wulen su doh ahay wa cara cara, ta haw tə saray à man ana Yesu saa zla. Tə lahan atan à Yesu tə njavar anahan ahay re.

³⁴ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa cəna, a canan anà dō ahay bayak awan. Dō ataya ta gan í zek wa, anga tinen kawa təman ahay, aday mənɔna dō sa gan atan nga. Anga nan, Yesu a dazlan sə dakan atan anan way ahay fok.

³⁵ Anga luvon winen apan i ga ata nà, njavar a Yesu ahay ta nay pə cakay anahan, ta wa: «Mənuko à man kiɓe inde, aday luvon winen apan i ga.

³⁶ Suwan, mbakan cəved anà dō ahay tá zla à wulen su doh ahay, pə culok ahay, aday ti i sukom way sa pa ahay.»

³⁷ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Kwanay a viren atan way sa pa awan.» Njavar anahan ataya, ta jan, ta wa: «A nak ma saa sukumay ahay way sa pa tə dala sə *dinar*§ səkət cew, anga aday mi varan atan acakan daw?»

³⁸ Yesu a cəce patan wa asa, a wa: «Tapa sə pen inde pikwen həna nə jugumaw? Ənga, cen apan aday.»

Ta cay ahay apan, ta jan: «Inde nà, tapa sə pen ahay dāra, tə kələf ahay cew.»

³⁹ Kagas, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tə njahay anan dō ahay pə gujed məngədez a à man ata awan, njəbukbok cara cara.

⁴⁰ Tə njahay atan nà, njəbok cəna səkət səkət, aday njəbok cəna kwa kuro dāra kwa kuro dāra.

⁴¹ Yesu a gəba anan tapa sə pen a dāra ataya tə kələf a cew ataya awan. A ca ide à mburom, a ngəran ayak anà Mbərom. A gəzla anan tapa sə pen ataya í zek wa, a varan anà njavar anahan ahay, aday tə gəzlan anan anà dō ahay. Kutok, Yesu a gəzla anan apan kələf a cew ataya awan, a varan atan apan.

⁴² Dō ataya fok ta pak, tə rahak ɓah ɓah.

⁴³ Pə dəba a way ata wa coy nà, njavar anahan ahay tə halan nga anà tapa sə pen tə kələf a mə mbəsak ata nà, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew.

⁴⁴ Dō sa pa way à man ata dukwen, tinen mə baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, mbulo dāra.

Yesu a bar pa nga sə a'am tə saray

Mata 14.22-33; Yuhana 6.15-21

⁴⁵ Pə dəba anahan a wa cəna, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tá ján à kwalalan inde, aday tə lahan pa 'am sa zla à Baytisada pa day sə uho. Winen awan, i i mbəsak anan dō ahay à dəba a tinen wa.

⁴⁶ Tə gəzla nga tə dō ahay kutok, a zla way anahan à ɓəzlom saa ga amboh.

⁴⁷ Luvon a ga coy nà, Yesu winen taayak anahan à məndak mba. Njavar anahan ahay dukwen tinen tə kwalalan a kwa à mamasl sə bəlay dəren coy.

⁴⁸ A canan atan ayak nà, tinen apan ti ɓal kwalalan nə tə gədan, anga tinen apan tə zlangay nga uda ta maɗ. Way ata fok a təra nà, luvon uda mba. Ide a sa jəka i cəde nà, Yesu kə dəzlek à man a tinen winen apan i zla tə saray pa nga sə a'am. A ga kawa i saa gədan atan anan 'am.

§ 6:37 *Dinar* kərtək nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtək.

⁴⁹ Njavar anahan ahay tə canan winen apan i zla tə saray pa nga sə a'am ata cəna, tə jalay nà, i ga nə mədahan. Anga nan kutok, ta zlah pi zek.

⁵⁰ Tə jəjar pi zek yiðyeḗ anga tinen a fok tə canak anan.

Aya əna Yesu a canan atan cəna, a jan atan ayak 'am kwayan'a, a wa: «Bənen mbac lele, nen awan, kə jəjiren bay.»

⁵¹ A ján à kwalalan inde pə cakay a tinen awan cəna, mađ a mbəsak sa bal cite. A man ata wa kutok, ajalay nga a tinen a mbəda wucəfed. Way ata a gan atan masuwayan

⁵² anga 'am sə masuwayan sə təra tə tapa sə pen ata a ja nə maw nà, tə sənak anan bay re. Kurkwilen inde à sləmay a tinen.

Yesu a mbar do ahay à Gənesaret

Mata 14.34-36

⁵³ Tə takasay ahay pa day sə agay lele nà, ta zla ù kon sə Gənesaret. Ta ban anan kwalalan pa 'am sə bəlay.

⁵⁴ Tə dazay à kwalalan wa cəna, do ahay tə sənak ayak Yesu kwayan'a

⁵⁵ Do ahay tə sləne sa jəka Yesu winen à man tiya ata cəna, tə haway ahay tə day sə wulen su doh ahay wa fok. Tə dazlan sa ran ahay do sə dəvac mə nahay aya pə lala ataya fok.

⁵⁶ Ta man anahan sa zla fok cəna, a ga nà, culok, kiḗe, kabay wulen su doh adəka, tə halan ahay do sə dəvac ahay. Tinen a tavay atan pa man sə lumo ahay fok. Ta gan amboh à mbəsakan cəved anà do dəvac ataya tə laman alay kwa anà 'am sə zana anahan, aday tə mbar ite. Do sə laman ataya fok, tə mbərak acəkan.

7

Atətak way sə bije ahay

Mata 15.1-9

¹ Farisa aya inde, tinen tə azar sə miter sə Tawrita ana Musa ahay, ta nay ahay kwa à Urəsalima wa, tə halay nga pə cakay ana Yesu.

² Tə canan anà njavar a Yesu azar aya tinen apan ti pa way mənəna sə banay alay kawa atətak way sə Farisa ahay. Ata pə tinen nà, njavar a Yesu ahay ta gak ines.

³ Anga aday nà, Yahuda ahay fok, mə zakan a anà Farisa ahay nà, tə dəfan apan anà atətak way sə bije a tinen ahay nə lele. Ta taa pa way aday mənəna sə banay alay kawa atətak way sə bije a tinen bay.

⁴ Kwa, ta nay ahay nə à kwasuko wa dukwen, tə banay zek, aday ta sa pa way. Tə dəfan apan anà atətak way sə bije azar aya dukwen lele, kawa acakad gəsa'am, kəlawə, aday tuwez ahay.

⁵ Anga nan kutok, Farisa ataya pi zek tə miter sə Tawrita ahay tə cəce pə Yesu wa, tə dazlan, ta wa: «Njavar anak ahay nà, tə pərahan azar anà atətak way sə bije ahay bay nə angamaw? Bina, ta pa dəf mənəna sə banay alay kawa atətak way sə bije ahay.»

⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay aday nà, mbađəmbada aya awan. Ezaya kə vindek 'am a Mbərom dīdem a anga kwanay, Mbərom a wa: "Do anaya tə həro nga nà, ta 'am dəkdek, mivəl a tinen aya nə dəren ti nen.

⁷ Tinen apan ti dukwo gərmec ù vo nə kəriya awan.

Bina tinen apan ti tətakan anan anà do ahay nà,

way sa nga a tinen ahay dəkdek.*»

* 7:7 Ca pə Esaaya 29.13.

⁸ Yesu a jan atan asa: «Kwanay nà, kə mbiken 'am a Mbərom ma ja aya awan, anga sə pərahan azar anà 'am sə dō ahay.

⁹ Ambəsak 'am a Mbərom, aday sə mbədək pə anjahay sə bije ahay nà, a dak ikwen 'am bay.

¹⁰ Musa kà jak: “Dəfan apan anà bəbay anak tə may anak†” aday “Kuwaya dōwan a kà jak 'am lelibay a pə bəbay anahan kabay pə may anahan nà, sa vad anan.‡”

¹¹ Əna kwanay ki jen nà, kak dōwan a kà jak anan anà bəbay anahan kabay anà may anahan: “Way uno abay saa mak anan zek ata nà, winen *korban*, kawa sa ja nà, kə tərak anà Mbərom.”

¹² Ata i dəfan apan anà atə bəbay tə may sabay.

¹³ Matanan kutok, kə nəsən anan way a Mbərom ma ban awan, anga sə pərahan azar anà atatak way sə bije ahay. Kwanay apan ki gen way maza aya cara cara kətanən re.»

Way sa ga məsagar pu dō

Mata 15.10-20

¹⁴ Yesu a ngaman ayak anà dō ahay maza awan, tã nay pə cakay anahan. A jan atan, a wa: «Pəken uno sləmay, kwanay a fok, sənən 'am a anan.

¹⁵ Way inde uho, i zla à kutov su dō saa ga apan məsagar nà, ibay. Əna, sa ga məsagar pu dō nà, way sa nay ù dō wa uho bugol adəka. [

¹⁶ Kak sləmay inde pə dōwan sə sləne 'am nà, à pak sləmay.]»

¹⁷ Yesu a dazlan nà, a zla way anahan ù doh pə cakay sə dō ahay wa. Njavar anahan ahay tə cəce panan jəba sa 'am sə jike ataya awan.

¹⁸ Yesu a jan atan: «Kwanay dukwen, kə sənən fan bay daw? Way sa zlak ayak uho wa ù dō inde nà, i mba apan sa ga məsagar pu dō bay.

¹⁹ Anga way sa pa i zlan à mivəl inde bay, si à kutes inde. Pə dəba anahan a wa nà, i may ahay uho. Kwanay kə sənən bay re daw?»

Yesu a ja kətanən nà, aday tã san nə way sa pa ahay fok lele.

²⁰ A ja asa: «Way sa nay ahay ù dō wa uho nà, i ga apan məsagar kutok.

²¹ Anga sa nay à mivəl su dō wa kutok cəna, way kawa aga vuwar, akar, avad nga su dō,

²² aga mədigwed, aga ubor, aga huwan, agad mungwalay, aga way sə wurwer ana ayaw si zek lelibay awan, aga sərak, agədan azar ù dō, ahəran nga anà zek anahan, aga way sə mindel.

²³ Way ataya fok, ta nay fok nà, ù dō wa, aday ta ga məsagar pu dō acəkan.»

Uwar a inde winen Sirofiniki ahay a dəf nga pə Yesu

Mata 15.21-28

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a slabak way anahan à man ata a wa kutok, a zla à wulən su doh a inde, bəse tə Tirus§. A dəzle cəna, a njahay əga dōwan inde, aday a nan abay dōwan à san apan bay. Əna dō ahay tə sənək apan.

²⁵ Uwar a inde à man ata nà, dəna anahan inde, winen tə setene awan. A sləne labara a Yesu cəna, a nay pə cakay anahan. A dukwen gərmec ù vo.

²⁶ Uwar ata nà, winen Sirofiniki ahay, a ja 'am sə Gərek. A jan anà Yesu, à razl anan setene à dəna anahan ata wa, apasay a sə vawan nga ata awan.

²⁷ Aday Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mbəsak anan gwaslay ahay tã rah aday. Anga sə gəba anan way sa pa sə gwaslay ahay, sə varan anan anà kəla ahay nà, sumor a bay.»

† 7:10 Ca pə Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16. ‡ 7:10 Ca pə Gurtaaki 21.17; Farillaaji Lewinjo'en 20.9. § 7:24 Tirus nà, winen pə daliyugo sə Sirofiniki ahay.

²⁸ Uwar ata a mbəđahan apan, a wa: «Matanan, bahay uno. Əne kəla ahay đukwen ta pa way sa pa sə pəpas pə gwaslay ahay wa ata re asanaw!»

²⁹ Yesu a jan: «Anga 'am anak a anan, ki mba apan sa zla agay. Apasay sə vaway nga ata, kə nak ahay à dəna anak wa coy.»

³⁰ Uwar ata a zla agay, a dəzle cəna, a tan ayak à nga à dəna anahan mə nahay a pə biket. Apasay sə vaway nga ata kə nak à dəna ata wa acəkan.

Yesu a mbar anan dowan a inde mədəngazlak awan

³¹ Yesu a nay way anahan pə daliyugo sə Tirus wa. A zla tə daliyugo sə Sidon, a dəzle pə cakay sə bəlay sə Galile, pə daliyugo sə Dekapol.

³² A man ata kutok, dō ahay ta nan anan ahay dowan a inde mədəngazlak awan. Dowan ata nə, a sləne sləmay bay aday a ja 'am lelibay re. Ta gan amboh anə Yesu aday á daf apan alay, á mbar anan ite.

³³ Yesu a ngaman ayak à wulen sə dō ahay wa. Ta zla tə Yesu dal nə, Yesu a dafan alay à sləmay inde. Aday, a təfe mənə pə alay, a laman anan à miresl anahan.

³⁴ A ca ide à mburom, a sakaf pi zek, a ja, a wa: «*Effata!*» kawa sa ja nə: «Təba zek!»

³⁵ Natiya cəna, sləmay anahan ahay tə təbək, miresl anahan đukwen kə pəsakak ite, a ja 'am lele kutok.

³⁶ Yesu a jan atan fok a tinen awan, tã sa jan à dowan bay. Winen apan i taa gafan atan 'am dəp nə, tinen tə zəga anan sə təkər ləbara awan.

³⁷ Dō sə sləne ləbara ataya fok, a gan atan masuwayan, ta wa: «Way anahan sa ga fok nə lele. Mədəngazlak ahay tə sləne sləmay, aday maandak ahay đukwen ta ja 'am kutok.»

8

Yesu a varan way sa pa anə dō ahay ti ga mbulo fudo

Mata 15.32-39

¹ A alay ata awan, dō ahay tə halay nga bayak a miza awan. Way sa pa đukwen inde patan ibay. Anga nan kutok, Yesu a ngaman anə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa:

² «Dō a anaya tu go i zek wa, anga mənuko pə kərtek a luvon maakan həna, way sa pa ibay.

³ Kak na sak a mbəsak atan ti zla agay ta may awan nə, ti ga bəle pə cəved. Aday đukwen dō azar aya ta nay ahay kwa à man dəren aya wa.»

⁴ Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Mənuko à kiə kutok nə, dī saa njadəy ahay way sa pa awan awana, aday saa slan ù dō a anan fok anaw?»

⁵ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Tapa sə pen inde pikwen nə jugumaw?»

Tə mbəđahan apan, ta wa: «Cuwbe.»

⁶ Yesu a jan anə dō ahay, tē njahay à məndak, aday a gəba anan tapa sə pen a cuwbe ataya awan. A gan ayak suse anə Mbərom nə, a gəzla anan i zek wa, aday a varan anan anə njavar anahan ahay, aday tē gəzlan anə dō ahay. Tə gəzla anan kutok.

⁷ Kələf cədəw aya inde patan mənəcək re. Yesu a ngəran ayak à Mbərom anga nan re. Aday a jan anə njavar anahan ahay tē gəzla anan kawa tapa sə pen ahay asa.

⁸⁻⁹ Dō a mə halay nga ataya fok, tinen ta ga mbulo fudo, ta pak, tə rahak. Tapa sə pen mə mbəsak ata nə, a ga cəkarak cuwbe re.

Coy, Yesu a mbəsak anan dō ahay tə gəzla nga.

¹⁰ Cəna, Yesu a ján à kwalalan inde tə njavar anahan ahay. Ta zla way a tinen ù kon sə Dalmanuta.

Do ahay ta gan may Yesu á gan atan masuwayan

Mata 16.1-4

11 Farisa aya inde, ta nay sa vad awiyaway tatə Yesu. Tə cəce Yesu á ga masuwayan sə way sa nay ahay á mburom wa, anga a nan atan sa ban anan pə kwande.

12 Yesu a sakaf, a ma anan apasay á zar kutov lele nà, a ja, a wa: «Do sə biten ahay tə pəlay masuwayan nà, angamaw? Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna, ti njad minje sə masuwayan sabay fok.»

13 Coy, a mbəsak anan Farisa ataya awan, a ma way anahan á kwalalan inde, sə takas bəlay pə day hinen asa.

Wudah sə Farisa ahay, aday mbala ana Hiridus ite

Mata 16.5-12

14 Njavar a Yesu ahay tə mbədəkek anan nga sə gəba tapa sə pen á alay inde. Tapa sə pen inde patan á kwalalan inde nà, si kərtek coy.

15 Yesu a jan atan, a wa: «Uffa ahak ikwen! Bənen nga a kwanay nə lele pə wudah sə Farisa ahay wa, tə wudah ana Hiridus.»

16 Əna tinen ta ja á wulen a tinen inde nà: «I ga nə a ja pə pen də gəbak á alay inde bay ata awan.»

17 Yesu a sanan atan anan kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kə bayiken, na ja nə anga tapa sə pen inde pikwen ibay nà, angamaw? Kə sənən apan fan bay daw? Ki mben apan sə sləne 'am a anan bay kələdaw? Kurkwilen inde á sləmay a kwanay daw?

18 «Ide inde pikwen asənə, kə cinen anan á awan bay kələdaw? Sləmay inde pikwen asənə, kə slənən sləmay bay kələdaw?

«Aday, kə mbədəkek ikwen á nga wa daw?

19 A alay a nə gəzla tapa sə pen ahay dara, anà do ahay tinen mbulo dara nà, kə hilen anan nga a mə mbəsak a ata awan nə cəkarak jugumaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Cəkarak kuro nga anahan awan cew.»

20 «Aya, aday nə gəzlan tapa sə pen cuwbe á do ahay mbulo fudo nà, kə hilen anan nga á mə mbəsak awan nə cəkarak jugumaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Cuwbe!»

21 «Aya aday kə sənən həna bay nà, angama kutok anaw?»

Yesu a mbar anan dowan a inde, winen hurow awan

22 Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle á Baytisada kutok. Do ahay tə gəbay ahay dowan a inde, winen hurow awan. Ta gan amboh anà Yesu aday á laman alay ite.

23 Yesu a bənan anan dowan ata alay a wa, a zla anan kəcah á wulen su doh wa. A təfen mənə pə ide, a daf apan alay. A cəce panan, a wa: «Kə canan á way ahay zle daw?»

24 Winen a mbədahan apan, a wa: «Nen apan ni canan anà do ahay tinen apan ti zla, əna tinen kawə dədazl si sé ahay.»

25 Yesu a dəfan alay pə ide maza awan. Winen ite a zəzor way ahay lele, kə mbərak kutok, a canan ide zle coy.

26 Yesu a jan, a wa: «Zla agay. Ká ma tə wulen su doh sabay.»

Piyer a dakay anan nà, Yesu nə winen Almasihu

Mata 16.13-20; Lukas 9.18-21

27 Pə dəba anahan a wa nà, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla ù kon maza awan, pə cakay sə Kaysariya Filipi. A alay a tinen pə cəved mba nà, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen nà, nen nə wayaw?»

²⁸ Njavar anahan ataya tə mbəđahan apan, ta wa: «Do hinen ahay ta wa iken Yuhana, do sa gan baptisma anə do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya đukwen ta ja nà, iken do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom ahay.»

²⁹ Yesu a cəce patan wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen wayaw?»

Piyer a mbəđahan apan, a wa: «Iken nà, Almasihu.»

³⁰ Yesu a gafan atan 'am, a wa: «Kà saa điken anan 'am a anan anə dowan bay.»

*Yesu a đakay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məke wa
Mata 16.21-28*

³¹ Cəna, Yesu a dazlan sə đakan anan anə njavar anahan ahay, a wa: «Bəlaray nen, Wan su Do nà, ni ga dace bayak awan. Aday maced sə Yahuda ahay, tə bahay sə gəđan dungo anə way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay, ti lar nen, aday do ahay ti vad nen. Aday đukwen, luvon maakan pə dəba anahan a wa cəna, ni slabakay way uno à məke wa.»

³² A jan atan anan nà, i ide inde.

Piyer ite a ngaman, ta zla kəcah, a gafan 'am.

³³ Yesu a mbəda 'am pə njavar anahan ahay, a cak ayak patan. Cəna, a gafan 'am anə Piyer, a wa: «Zlak ayak pə cakay uno wa, iken Fəkalaw. Anga ajalay nga anak ata nà, a nay ahay ù do zənzen a wa, bina mbala a Mbərom ata bay.»

³⁴ Cəna, Yesu a ngaman ayak anə do ahay, tə njavar anahan aya təke, a jan atan: «Kak dowan a a nan sə pəruho azar nà, à mbəsak sə bayakan way anə nga anahan, à tavak dədom anahan mə zləngad awan, à pəruho azar.

³⁵ Anga kà nak anan anə dowan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dowan a kə lizek anan sifa anahan anga nen, aday anga ləbara uno mugom a anan ata nà, i tam anan sifa anahan adəka.

³⁶ Bina, do kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anə winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, sa gan dəđaffa nà, ma mba asa anaw? Ibay!

³⁷ Awan a inde aday do zənzen i var sə bəmbad anan sifa anahan nà, inde daw?

³⁸ «Do sə biten ahay nà, mi nes aya awan, aday tə mbəđahak anan ləen anə Mbərom. Aya əna, kak dowan a kà gak waray sə đakay anan sləmay uno aday sə đakay anan 'am uno ahay nà, nen ni ga anan winen kəkəməw? A alay a aday nà mak ahay tə mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata nà, nen Wan su Do đukwen ni naa pəkan waray i ide cite.»

9

¹ Yesu a ja asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə đidem a həna: Dowan aya inde à man a anan, ti mac mənəjəna sə canan anə bahay a Mbərom bay. Si bahay a Mbərom i nay ti canan tə məgala awan aday.»

*Zek a Yesu a mbəda pə ide ana njavar anahan ahay
Mata 17.1-13; Lukas 9.28-36*

² Pə dəba anahan a wa kutok, a ga luvon ahay mbərka nà, Yesu a gəba pə azar Piyer, Yakuba tə Yuhana, ta jan taayak à bəzlom a inde zəbor awan. A man ata kutok, zek anahan a mbəđahan atan pə ide.

³ Zana anahan a mbəda kwedekkwedek, a dav herre kə zalak. Dowan saa mba apan pə daliyugo sə banay zana katanan nà, ibay.

⁴ Njavar anahan a maakan ataya, tə canan anə atə Eliya tə Musa tə sləray, tinen apan ti ja 'am tatə Yesu.

⁵ Piyer a jan à Yesu, a wa: «Miter, mənuko à man a anan nə sumor awan. Mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.»

⁶ Anga zlawan sa gan atan ata awan, Piyer a san way anahan a sa ja ata bay.

⁷ Pə dəba anahan a wa nà, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərđədek. Aday 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Həna a anan nà, wan uno ləliwe uno awan. Slənen anan 'am anahan.»

⁸ 'Am ata a ndav cəna, njavar ataya tə canak anan à dowan sabay. Si Yesu a kərtektəkke pə cakay a tinen coy.

⁹ Tinen apan ti dazay à bəzłom ata wa mba, Yesu a jan atan, a wa: «Way a kwanay sə canan ahay à bəzłom wa ata nà, kà si jen anan à dowan bay, hus pə luvon uno nen, Wan su 'Do, saa slabakay à məkə wa ata awan.»

¹⁰ Njavar anahan ataya tə təmahak 'am ata awan, ta đer anan à mivəl inde, əna tə cəce pi zek ahay wa asa: «I slabakay à məkə wa aday nà, 'am ata a nan sa ja nə maw?»

¹¹ Anga nan, tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Miter sə Tawrita ahay ta wa, Eliya i lahan anà Almasihu aday nà, angamaw?»*

¹² A mbəđahan atan apan, a wa: «Acəkan! Eliya i lahay, i ndakay anan way ahay fok. Aday đukwen Deftere a Mbərom a wa bəlaray, si Wan su 'Do i ga đəce bayan awan, aday đo ahay ti kədey anan nà, angamaw?»

¹³ Nen apan ni jak ikwen: Eliya kà nak ahay, aday ta gak anan kawa a tinen sa gan may sa ga fok, kawa ana Deftere sa ja apan ata coy.»

*Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan
Mata 17.14-21; Lukas 9.37-43*

¹⁴ Yesu tə njavar anahan a maakan ataya tə dəzley ahay à man sə njavar anahan azar aya nà, tə canan anà đo ahay bayak a ma van atan nga cərləw. Njavar anahan ahay tinen apan ti vad awiyaway pi zek tə azar sə miter sə Tawrita ahay.

¹⁵ 'Do ahay tə canan anà Yesu nà, a gan atan masuwayan tə mindel. Tə haway ahay pə cakay anahan ahahaw sa naa jan 'am: «Iken inde zay đaw?»

¹⁶ Yesu a cəce pə njavar anahan ahay wa, a wa: «Kə vəđen awiyaway tə tinen nə pa maw?»

¹⁷ 'Do kərtek à wulen su đo ahay wa a mbəđahan apan, a wa: «Na nak anak anan ahay ta wan uno. Məhərvov a vawan nga. A mba apan sa ja 'am tətibay, a ban panan 'am.

¹⁸ Məhərvov ata kà nak apan kwa aha đukwen, ata i ban anan à məndak bərav. Aday ata mumbof a rahan à 'am inde popo, i rac slan ngəracəcəcəcəcə, zek anahan a nà, a səre anan səđəđə. Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tə rəzlay a wa məhərvov ata awan, əna ta mbak apan bay.»

¹⁹ Coy Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələđaw? Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw? Hayak ikwen uno anan ahay wan a aday!»

²⁰ Ta nan anan ahay wan ata pə cakay anahan a kutok.

Coy, wan ata a canan à Yesu nà, məhərvov ata a ban anan, a bal anan zek a wan ata tə məgala, aday a slahay à məndak. I ja mawa tumbolombolo pə yugo, aday mumbof à 'am inde popo bayak awan.

²¹ Yesu a cəce pə bəbay a wan ata wa, a wa: «Way a anan a dazlan sa gan nà, kwa siwaw?»

* **9:11** A Tawrita inde nà, abay Almasihu i sa nay ahay nà, Eliya i lahay aday.

Downan ata a mbəḏəhan apan, a wa: «Kwa winen tə cəḏew awan.

²² Saray bayak a məhərvov a anan i ban anan, ata i slahay anan ù uko inde, kabay à a'am inde, aday à mac. Əna na gak nə kem, nə gak ì zek wa ite, kak ki mba apan nà, man umo zek ite.»

²³ Yesu a mbəḏəhan apan, a wa: «Ka ja, ka wa: “Kak ki mba apan” nà, angamaw? Pu dō sa ḏaf nga pə Mbərom nà, way ahay fok ta ga zek asanaw?»

²⁴ Coy bəbay a wan ata a zlah pi zek, a wa: «Ni ḏaf nga pə Mbərom, əna ni mba apan sə ḏaf apan nga gem fan bay. Kem, mo zek ite.»

²⁵ Yesu a canan à dō ahay ḏukwen tinen apan ti zlak ayak à man a tinen bayak awan. Cəna, Yesu a ngəraz pə apasay ata, a jan: «Iken apasay a sə ḏəngazl dō aday sa ban 'am pu dō wa a anan. Hayak à wan a anan wa! Kà naa ma apan sa zla à winen inde kula sabay.»

²⁶ Natiya, apasay ata a zlah pi zek, a ɓal anan wan ata kəzlek kəzlek tə məgala, a nan ahay ì zek wa bok. Wan ata nà, kawa ma mac a coy. Dō ahay bayak a tə bayak nə, winen kə məcak.

²⁷ Əna Yesu a bənan alay, a slabak anan. Wan ata a tavay jek.

²⁸ Natiya, Yesu a may ahay agay nà, njavar anahan ahay tə cəce panan taayak a tinen awan, ta wa: «Manay ma mba apan sə rəzlay anan wa məhərvov ata bay nà, angama kərtek anaw?»

²⁹ Yesu a mbəḏəhan atan apan, a wa: «Məgala hinen saa razl jəba sə məhərvov a anan nà, si sa ga nə amboh aday.»

*Yesu a ḏakay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məkə wa asa
Mata 17.22-23; Lukas 9.43-45*

³⁰ Natiya, pə ḏəba anahan a wa kutok, atə Yesu tə njavar anahan ahay tə mbəsak Kaysariya Filipi, ti takas daliyugo sə Galile. A nan à Yesu nà, ḏowan à san anan winen à man ata bay,

³¹ anga a nan sə təkəren atan anan 'am a anan.

A jan atan kutok, a wa: «Nen Wan su Dō nà, ti varan nen à alay inde anà dō sə daliyugo ahay, aday dō ataya ti vad nen à məkə. Pə ḏəba anahan a wa, ni i slabakay ahay à məkə wa pə luvon maakan awan.»

³² Əna njavar anahan ataya tə sənək nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay, aday ḏukwen zlawan a gan atan sə cəce panan 'am anahan ata re.

*Wayə sə zalay dō hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?
Mata 18.1-5; Lukas 9.46-48*

³³ Natiya awan, atə Yesu tə njavar anahan ataya tə ḏəzle à Kafarnahum kutok. Ta zla ù doh a Yesu sə njahay uda ata nà, Yesu a cəce patan wa kutok, a wa: «Kə vəḏən ahay awiyaway sa 'am sa ma à cəved wa anaw?»

³⁴ ḏəkḏək njavar anahan ataya tə mbəḏəhak anan apan bay. Anga abay pə cəved wa ata nà, tə vəḏək ayak apan awiyaway nə pa 'am sa jəka, à wulen a tinen wa nà, wayə məduwen a sə zalay dō anaw?

³⁵ Coy Yesu awan a njahay, aday a ngaman ayak anà njavar anahan a kuro nga cew ataya pə cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «A nan à ḏowan a sə təra dō mama' am a nà, à təra anan nga anahan nà, dō məḏəkwidok awan, à gan mer su way à dō ahay fok.»

³⁶ A ngaman ayak anà wan cəḏew awan, a tavay anan à mamasl pa 'am a tinen, a ban anan həmbok. A jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa:

³⁷ «Kuwayə kà sak a təma jəba sa wan kawa həna anan ataya kərtek a anga sləmay uno nà, ḏowan ata a təma nə nen awan. Aday ḏowan a kə təmahak nen ite nà, a təma nà, nen a taayak sabay. A təma nə Mbərom, dō sə slənay ahay nen ata re.»

Do sa nak uko ide bay na, winen do a manuko

Lukas 9.49-50

³⁸ Yuhana a jan anà Yesu kutok, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anà dowan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à do ahay wa tə sləmay anak. Əna mə gafak anan 'am, anga winen do a manuko bay.»

³⁹ Cəna, Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kə gifen anan 'am bay. Anga kuwaya kə gak masuwayan sə way tə sləmay uno nà, pə dəba i mba apan sa ja upo 'am lelibay a kwayan'a bay.

⁴⁰ Do aday a nak uko ide bay ata nə, winen nə do a manuko asanaw!

⁴¹ Nən apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya kə varak ikwen a'am sa sa mənjoek anga kwanay do ana Almasihu ahay nà, i təma magwagway anahan tə didem awan.»

Way sə fakay do ahay i ines inde

Mata 18.6-9; Lukas 17.1-2

⁴² Natiya, Yesu a ja asa, a wa: «Kak do kə vak atan saray pə cəved anà do cəfəw anaya sa dəf upo nga ata nà, suwan pə winen tə banan van à dongo, aday tə larak anan ayak à bəlay inde.

⁴³ Kak alay anak i sapat iken i ines inde nà, gad'anən. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom iken ma gad'alay awan, tə winen aday ki i zla à məkə sə mərda inde, man aday uko a mbacay itəbay ata tə alay aya cew nà, na. [

⁴⁴ A man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko dukwen a mbacay bay.]

⁴⁵ Kabay, kak saray anak i sapat iken i ines inde nà, gad'anən. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom tə saray anak slangalan a, tə winen aday ki i zla à məkə sə mərda inde saray anak ahay səndaə cew nà, na. [

⁴⁶ A man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko dukwen a mbacay bay.]

⁴⁷ Matanan re, kak ide anak i sapat iken sa ga ines nà, ndaha anan. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom tə ide anak a kartek mbiyan'a, ta sa zla à məkə sə mərda inde, tə ide anak aya cew maya nà, na.

⁴⁸ A man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko dukwen a mbacay bay.

⁴⁹ «Tə didem a nà, azanan nə kuwaya i təra lele, kawa sluwed ma ga zətene awan, anga dəce i guce ines a tinen ahay, kawa uko sə guce ruhom pə rəslom wa.

⁵⁰ Zətene awan aday nà, way lele awan, əna kak zətene awan a vad sabay kəma, ki ma anan apan avad anahan a nə ta maw? Bugol bay, təren adəka nà, do ma ga zətene ma vad aya awan. Kwanay a fok, njihen zay tə kuwaya.»

10

Atətak way pa 'am sa razl uwar

Mata 19.1-12; Lukas 16.18

¹ A mbəsak Kafarnahum kutok, a slabak, a zla way anahan tə daliyugo sə Yahudiya. A takas zlınder sə Urdon. A man ata awan, do ahay tə halan nga pə cakay asa, aday Yesu a tətakan atan anan way kawa anahan sa taa ga ata awan.

² Azar sə Farisa ahay ta nay ahay pə cakay anahan. Tə cəce panan way, anga a nan atan abay sa ban anan pə kwande. Ta wa: «Tawrita kə varak anan cəved anà mungol sa razl anan uwar anahan daw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Musa a jak ikwen nà, kəkəməw?»

⁴ Tinen tə mbədahan apan, ta wa: «Musa a ja nà, ki vinde dərəwel à alay inde anà uwar aday sa razl anan.»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Anga akuray nga a kwanay a kə zalak, Musa a saa varak ikwen cəved sə vinde dərəwel nà, na.

⁶ Cəkəbay, à dälən anahan a inde dukwen nà, matanan bay. “Mbərom a ndakay do nà, mungol tə uwar.

⁷ Anga nan, do mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i hədek pə cakay ana uwar anahan.

⁸ Cew maya a tinen a ti tara nà, zek kərtektəkke coy.*” Ti naa tara kula inde zek cew sabay. Ti tara zek kərtek sə coy.

⁹ Anga nan kutok, way a Mbərom sə japay anan ata nà, dōwan à sa gəzla anan kula bay.»

¹⁰ Ta zla ù doh tə njavar anahan ahay nà, tə cəce panan 'am ata taayak maza asa.

¹¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kak dōwan kə rəzlak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen, dōwan ata kə gak mədigwed pə uwar a mama'am ata awan.

¹² Matana awan, kak uwar kə mbakak anan mbaz anahan, aday do hinen kə gəbak anan ite nà, uwar ata kə gak mədigwed cite re.»

Yesu a dafngama pə gwaslay ahay

Mata 19.13-15; Lukas 18.15-17

¹³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, do ahay ta nan anan ahay gwaslay cacədew aya anà Yesu, anga aday à daf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà do ataya awan.

¹⁴ Yesu a canan cəna, a ga mivel pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nà, anà do sa ga minje tə tinen anaya ata awan. ¹⁵ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a hana: Kuwaya kə təmahak Mbərom bahay anahan kawa wan cədew bay nà, Mbərom i ga apan bahay kula itəbay.»

¹⁶ Coy, a ra atan, a ban atan pi zek həmbok, a dəfan atan alay pa nga, a gan atan amboh.

Do zlile awan

Mata 19.16-30; Lukas 18.18-30

¹⁷ Yesu a ban cəved anahan sa zla way anahan. Dōwan inde a haway apan ahahaw. A dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a cəce panan: «Miter lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁸ Yesu a mbədahan apan: «Ka wa nen lele a nà, angamaw? Dōwan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek.

¹⁹ Ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Ká vad nga su do bay, ká ga mədigwed bay, ká ga akar bay, ká gad mungwalay pu do bay, ká ran mindel ù do bay, dəfan apan anà atə bəbay anak tə may anak.†»

²⁰ Dōwan a zlile ata a wa: «Miter, 'am ataya fok nà, nə bənak atan lele, kwa à alay a nen cədew a mba.»

²¹ Yesu a zəzor anan lele, a pəlay anan cəvedabay. A jan, a wa: «Wita nà, a mbakak way kərtektəkke. Zla, sukum anan way tə way anak ahay fok, aday varan anan dala awan anà do mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlile anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²² A sləne 'am ataya cəna a tacay pə idə sərət, a cəban, a zla way anahan, anga winen zlile awan.

²³ Yesu a ca pə do ahay tə idə tuwwe, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Wuna! Ma dan 'am awan anà do zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde.»

* 10:8 Ca pə Laataanooji 1.27, 2.24. † 10:19 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

²⁴ 'Am ata nà, a gan anà njavar a Yesu ahay wadan wadan. Əna Yesu a jan atan asa, a wa: «Dəna uno ahay, ma da 'am a sa zla à bahay a Mbərom inde!

²⁵ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmađ tə məke sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nà, dō sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde ata awan.»

²⁶ A gan atan masuwayan bayak a asa, tə cəce pi zek ahay wa: «Kak sə matənan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁷ Yesu a zəzor atan asa, a wa: «Pu dō zənzen a nà, i ga zek kula bay, əna pə Mbərom nə a ga zek ca. Anga pə Mbərom nà, way ahay fok a ga zek.»

²⁸ Piyer a dazlan sa jan kutok, a wa: «Manay həna nà, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar bidəw?»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya kə mbakak doh anahan, kabay mərak anahan ahay, kabay may anahan, kabay bəbay anahan, kabay gwaslay anahan ahay, kabay guvo anahan ahay, anga nen aday anga ləbara uno a mugom a nà,

³⁰ i i njad anan uda saray səkat həna à anjahay anahan pə daliyugo a anan inde: doh ahay, mərak ahay, may ahay, gwaslay ahay, guvo ahay à yime inde, pi zek tə ajugwar 'am sə daliyugo a təke fok. Aday pə uho saa nay ata dukwen, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

³¹ Anga aday kutok nà, dō sa lah pa 'am həna ataya bayak a ti i təra dō mə dədəbə aya cite asa. Aday dō sə dəbə ahay bayan a, azanan ti i təra dō ma lah aya ite.»

Yesu a dakay anan amac anahan ta sə slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Lukas 18.31-34

³² Atə Yesu tə njavar anahan ahay, tinen pə cəved ti zla à Urəsəlima. Yesu, winen a nà, pa 'am, dō azar a nə pə dəbə. Njavar anahan ahay tinen apan ti jəjar, aday zlawan a gan à man su dō sə pərahan atan azar ataya re.

Natiya, Yesu a ngaman à njavar a kuro nga anahan a cew ataya taayak, a jan atan way saa təra apan ata awan.

³³ A wa: «Sənən anan həna, mənuko apan dī zla à Urəsəlima. A man ata awan, ti varan nen, Wan su Do, à alay inde anà bahay sə gədən dundo anà way ahay anga Mbərom, aday anà miter sə Tawrita ahay. Ti go sariya aday sa vad nen, ti varan nen à alay inde anà dō sə pəra ahay.

³⁴ Tinen ite ti mbasay upo, ti cəre upo mənə, ti ndəbay nen, ti vad nen kutok. Pə dəbə a wa nà, ni i slabakay ahay à məke wa pə luvon maakan anahan awan.»

Atə Yakuba tə Yuhana tə cəce way pə Yesu wa

Mata 20.20-28

³⁵ A njahay pə dəbə wa mənjək nà, atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tə hədəken ayak pə cakay ana Yesu. Ta jan, ta wa: «Miter, way inde a nan umō mi cəce aday ki gan umō anan.»

³⁶ Yesu a cəce patan wa: «A nak ikwen na ga anga kwanay həna nə maw?»

³⁷ Tə mbədahan apan: «Ka sak a njahay à man sə bahay anak inde azanan nà, a nan umō nə, daf manay, dō kərtek a à alay puway anak inde, dō hinen dukwen à alay gula anak inde ite.»

³⁸ Yesu a jan atan: «Kə sənən way a kwanay a sə cəce ata bay jiya awan. Ki mben apan sa sa məndolor sə dəcə uno sa saa sa dāw? Ki təmihen sa ga baptisma kawa anuno saa ga ata dāw?»

³⁹ Tə mbədahan apan, ta wa: «Ha, mi mba apan!»

Yesu a wa: «Tə dīdem awan, ki i sen məndolor sə dəcə kawa anuno saa sa, ki i gen baptisma kawa anuno saa ga.

40 Əna anjahay à alay puway uno, kabay à alay gula uno nà, nen saa var apan cəved a bay. Man ataya mə lavay zek aya nà, anà dō a Mbərom sə walay atan saa njahay apan ataya awan.»

41 Njavar a Yesu a azar ataya kuro tə sləne ləbara ana atə Yakuba tə Yuhana cəna, ta ma nga sa ga patan mivəl.

42 Anga nan, Yesu a ngaman atan ayak fok pə cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «Kə sənən zle, dō ahay ta ca pa nga a tinen kawa bahay sə daliyugo ahay ata nà, tinen ti ga bahay pə dō ahay nə tə məgala. Dō sə lavan nga anà dō ahay dukwen, tinen ta ka anan nə məgala a tinen ahay.

43 Cəkəbay, à wulen a kwanay nà, way ataya tə təra itəbay. Adəka bay, a nan anà dōwan a sə təra dō məduwen a cəna, à gan mer su way anà dō azar aya awan.

44 Aday, kak dō a kwanay a kərtek a a nan sə təra dō mama'am a cəna, à təra bile sə dō ahay fok.

45 Anga nen Wan su Dō na nay ahay nà, aday dō ahay tū go mer su way bay, əna na nay ahay aday sa gan mer su way anà dō ahay adəka, ni var anan sifa uno saa bəmbaday anan ahay man sə dō ahay à amac wa.»

*Yesu a mbar anan hurola inde tə ngaman Bartime
Mata 20.29-34; Lukas 18.35-43*

46 Pə dəba anahan a wa, Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle à Yeriko nà, ta zla à wulen su doh ata wa tu dō ahay bayak tə pərahak atan azar. Tinen apan ti zla kutok, dōwan inde hurol awan, winen mə njahay a sə dubok way pə cakay cəved. Dōwan ata nà, tə ngaman Bartime, wan a Time.

47 A sləne Yesu sə Nazaratu winen apan i zla ta man ata cəna, a dazlan sa zlah, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, amboh! Nà gak i zek wa ite!»

48 Dō ahay bayak a tə gafan 'am, ta jan nà: «Tacay 'am! Njahay tete.»

Əna dōwan ata a ngam sə təma 'am a tinen ata bay jiya awan. A ma nga sə zakay anan sa zlah tə məgalak adəka, a wa: «Wan ana Dawuda, amboh! Nà gak i zek wa ite!»

49 Yesu a sləne cəna, a tavay jek, a jan anà njavar anahan ahay nà: «Ənga, ngimen anan ayak à nay à man uno awan.»

Tə ngamən à dōwan ata kutok, ta jan: «Slabak! Kə jəjar bay. Ban mivəl. Winen apan i ngamak adəka!»

50 Dōwan ata a slabak hərom, gem larak ayak gwedere anahan pi zek wa, a nay pə cakay a Yesu kutok.

51 Cəy Yesu a cəce panan, a wa: «A nak nà gak nə maw?»

Dōwan a hurol ata a mbədahan apan kutok, a wa: «Amboh, Miter. Ni gan may nà, təbo anan idə uno ite.»

52 Yesu a jan: «Ki mba apan sa zla way anak. Anga kə dəfak upo nga, kə mbərak.»

Cəna idə anahan a təba ngurret, a canan idə zle lele. A pərahan azar anà Yesu, aday ta zla pi zek jiya awan.

11

Yesu a zla à Urəsəlima

Mata 21.1-11; Lukas 19.28-40; Yuhana 12.12-19

1 Ata Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle bəse tə Urəsəlima, defefe tə wulen su doh sə Baytifaji tə Baytiniya, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivət ata nà, a slan njavar anahan ahay cew,

2 ta sa jan atan, a wa: «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kə dəzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ma ban

awan, aday dōwan kə jənak apan kula bay re. Natiya, pəsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan ahay.

³ Kak dōwan kə cəcihek pikwen wa, kə jak ikwen: “Ki i gen anan maw?” nà, mbəđiħen anan apan nə: “Bahay a gan may. I may anan ahay həniniye.”

⁴ Ta zla kutok. Tə dəzle cəna, tə njadək anan ayak wan sə zungo ata ma ban a pə gərved sə məsudoh a inde. Tə dazlan sə pəsak anan cəna,

⁵ dō mə tavay aya inde à man ata tə cəce pə njavar a Yesu ataya wa: «Kə pəsiken anan wan sə zungo a nà, ki gen anan maw?»

⁶ Njavar a ataya tə mbəđahan atan apan kawa ana Yesu sə təkəren atan ata awan. Tə dazlan sə mbəsak atan kutok.

⁷ Ta nan anan ahay zungo ata anà Yesu kutok, tə wadađ apan zana a tinen ahay. Yesu a njahay apan.

⁸ Yesu winen apan i zla nà, dō ahay tə bəbot zana a tinen ahay pə cəved ite, aday dō a azar aya tə ngərway ahay alay si sé ahay à guvo wa, tə bəbot cite.*

⁹ Dō sə lahan pa 'am anà Yesu ataya, tatə dō sə dəba ahay fok ta zlah, ta wa: «Həren anan nga anà Mbərom! Mbərom à daf alay sə mazlaḅ anahan pu dō saa nay tə slamay anahan ata awan. ¹⁰ Mbərom à daf alay sə mazlaḅ anahan pə bahay ana Dawuda, bije ana mənuko, bahay anahan saa nay ata awan. Həren anan nga anà Mbərom à bagəbaga mburom!»

¹¹ Coy, aday Yesu a dəzle à Urəsalima kutok, a zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A ca idé tuwwe pə way ahay fok nà, a zla way anahan à Baytiniya tə njavar anahan a kuro nga cew ataya, anga suko kə gak kə zalak.

Yesu a tahał anan buway a inde

Mata 21.18-19

¹² Sidew a kutok, tinen apan ti nay ahay à Baytiniya wa nà, may a han pə Yesu.

¹³ A canan ayak à buway pa 'am a tinen dəren mba nà, a ga apan dukwen wan i ga inde, anga winen tə daslam a lele. A hədəken ayak pə cakay lele, a zlan ayak ù vo nà, a njad apan nə daslam a dəkdek, anga aday dukwen alay sə wahay wan ana buway bay.

¹⁴ Yesu a jan 'am anà buway kawa anà dō, a wa: «Dowan à saa tukom wan anak kula sabay!» Njavar anahan ahay dukwen tə slənek 'am ata awan.

Yesu a razl dō sa ga masa ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa

Mata 21.12-17; Lukas 19.45-48; Yuhana 2.13-22

¹⁵ Tə dəzle à Urəsalima maza nà, Yesu a zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A man ata nà, dō sə sukom anan way tə way ahay inde, pi zek tə dō sə sukom way ahay fok. Cəna, a ma nga sə bəlay atan ahay uho. A fakay anan tabal su dō sə bəmbad dala ahay, pi zek ta man sə njahay su dō sə sukom anan way tə kurkudok ahay fok re.

¹⁶ A gafan 'am anà dō ahay sə takasay anan gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom tə way a pa nga.

¹⁷ Aday a tətakan atan anan way ta sa jan atan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde bidaw: “Ti ngaman anà doh sə mazlaḅ uno nà, doh sa ga amboh su dō su kon ahay kəzlek.” Aday kwanay kə təren anan həna, lar su dō sə ngəzar dō ahay a nə kəkəməw?†»

¹⁸ Bahay sə gəđan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sə pəlay wurwer sa vad anan wa Yesu. Tə jəjaran à man su dō awan, anga azar su dō a nà, atatak way a Yesu a zlan atan nga.

* **11:8** Andakay anan cəved matanan anga sə təma mbəlok mə zakay a kawa bahay. † **11:17** Ca pə Esaaya 56.7. ‡ **11:17** Ca pə Yeremiya 7.11.

¹⁹ Luvon a ga cəna, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla way a tinen à Urəsalima wa.

Buway mə kuray awan - adaf nga pə Yesu ta sə aga amboh

Mata 21.20-22

²⁰ Sə duwdew, atə Yesu tinen apan ti zla way a tinen, tə canan anà buway ata, kə kurak sokokkwa tə sləlay à təke.

²¹ A man ahay à nga inde anà Piyer, a jan anà Yesu: «Miter, ca pə buway a anan, iken sə tahasl anan ata, kə kurak sokok fok.»

²² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Sənen a kutok, dəfen nga pə Mbərom.

²³ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Do kà sak a jan à bəzlom a anan: “Slabak à man a anan wa, zla à bəlay inde” nà, aday kə jəjarak bay, kə gudicek bay, kə dəfak apan nga cəna, i tərən kawa anahan sa dəf apan nga ata acəkan.

²⁴ Anga nan, nen apan ni jak ikwen, kə cəcihen way à amboh a kwanay inde nà, dəfen apan nga. Ki njiden anan coy, aday i tərək ikwen acəkan.

²⁵ Kak kə tiven sa ga amboh coy, aday way kə mak ikwen ahay à nga inde, way inde a cəbak ikwen pu do nà, pəsen anan anan, anga aday Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom ata à pəsak ikwen anan ines a kwanay ahay re. [

²⁶ Əna aday, kak kə pəsen anan anan ines a mərak a kwanay ahay bay nà, Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom dukwen i pəsek ikwen anan ines ahay bay ite re.]»

Sə varan məgala anə Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Mata 21.23-27; Lukas 20.1-8

²⁷ Ta may ahay à Urəsalima kutok. Yesu a zla sa bar ù doh sə mazla6 a Mbərom nà, bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə məced sə Yahuda ahay tə hədəken ayak pə cakay anə Yesu.

²⁸ Tə cəce panan: «Ka ga way anak a anan ataya nə tə məgala ana wayaw? Sə varak cəved sa ga kətanan nà, waya kərtek anaw?»

²⁹ Yesu a mbədahan atan apan: «Nen dukwen ni cəce pikwen wa way kərtek. Kə mbədihen uno apan aday. Ata nen ni jak ikwen ite, na ga way a anaya tə məgala a wayaw nà, na.

³⁰ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənzen a daw? Mbədihen uno ahay apan.»

³¹ Tinen ite, tə mbəda 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nà, kəkəməw? Kak da sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənen apan zle cukutok nà, kə dəfen apan nga bay nə angamaw?”

³² Aday kak da sak a jəka, do zənzen a sə slənay anan ahay nà, ata guko ngatay!» Tə jəjar ta man su do awan, anga do ahay fok ta ca pə Yuhana nà, kawa do maja'am a Mbərom acəkan.

³³ Anga nan kutok, tə mbədahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay!»

Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dəkak ikwen anan dōwan a sə vuro məgala sa ga mer su way anaya bay re.»

12

Jike pu do sa ga mer à guvo ahay

Mata 21.33-46; Lukas 20.9-19

¹ Yesu a dazlan sa jan 'am tə jike anà do ahay, a wa: «Dowan a inde a jule təroz à guvo. A ga apan jal, a dəf uda kuđom məduwen a sa zla6 uda wan si sé. A dezl uda lagad zəbor awan anga do sa ba anan guvo ata awan. A mbakan anan guvo à alay inde anà do si mer su way ahay, a zla way anahan à man dərən awan.

² «Alay a a sla kutok, do ahay tinen apan ti ban teroz na, bahay sa guvo a slenay ahay do saa tamahan anan ayak mbala anahan.

³ Do sa guvo ahay ta canan ana do maslan ata cena, ta ban anan, ta ndazl anan lededde. Ta mbesak anan, a zla agay alay keray awan.

⁴ Bahay sa guvo a slenay ahay do maslan maza awan. Ta ban anan, ta gan mbalak pa nga, ta walay panan agonah paleslesle.

⁵ Bahay sa guvo a slenay njarav maza asa re. A saa dazle pa winen kutok na, ta vad anan baskol. Matanan, bahay sa guvo ka slenak do ahay na bayak awan. Ta ndazl anan do hinen ahay, aday ta vad atan azar aya na, na.

⁶ «A mbakan ana bahay sa guvo na, wan si zek anahan awan kartektakke, aday wan ata dukwen laliwe anahan awan. A slenay anan pa cakay su do si mer su way anahan ahay a guvo anahan ata awan. A jalay na: «Anga wan si zek uno dengerger na, ti defan apan ite.»

⁷ «Cakabay do sa ga mer ahay ta ja a wulen a tinen inde, ta wa: «Sa naa pa 'am sa guvo a adaka na winen awan. Banuko anan, vaduko anan. Ata guvo a anan i tara a manuko.»

⁸ Ta ban anan, ta vad anan acakan. Ta laray anan masinde awan a guvo wa egem.»

⁹ Yesu a cace: «Bahay sa guvo ata na, i ga na maw? Ta didem a na, i may ahay agay, i lize anan do sa ga mer a guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata ana do maza aya awan.

¹⁰ Kamaya! Ka jingen 'am ana Deftere a Mbərom a anan itəbay kələdaw? Deftere a wa:

«Kon mbala ana do sa dezl way ahay sa lar anan ata na, sa tara kon sa mide lele adaka na, winen.

¹¹ Sa ga way ata dukwen, zek ana Mbərom Fetek awan.

Way ata a gak uko masuwayan pa ide.*»

¹² Do sa njahan pa 'am wa ana Yahuda ahay ta sləne 'am ataya, ta pəlay cəved saa ban anan, anga ta san zle Yesu a ja jike sa 'am ata na, pa tinen. Əna te jəjaran ana do ahay. Anga nan re, ta mbesak anan Yesu, ta zla way a tinen.

Jangal ana bahay sa Ruma Mata 22.15-22; Lukas 20.20-26

¹³ Ta slan do ahay a wulen sa Farisa ahay wa, tu do ana Hiridus ahay, aday ta saa ban anan Yesu a balay sa 'am anahan aya awan.

¹⁴ Ta jan, ta wa: «Miter, ma san zle, iken na do didem awan. Ka jəjaran ana 'am sa do ahay bay, ka zəzor way sa wuted ide itəbay re. Ka dakay anan cəved a Mbərom dukwen te didem awan kawa anahan sa ja. Həna na, dakan umo anan. Cəved inde sa varan jangal ana bahay sa Ruma daw? Bəzi mē varan bay daw?»

¹⁵ Yesu a san pa mbaɗəmbaɗa a tinen a zle. A jan atan: «Ki ngen upo balay angamaw? Viren uno ahay karanga, na ca apan aday.»

¹⁶ Te varan ahay karanga awan. A cace patan wa: «Pe karanga a anan na, mezeze a wayaw, aday ma vinde apan na, sləmay a wayaw?»

Te mbəɗahan apan, ta wa: «Wita na, mezeze te sləmay ana bahay sa Ruma.»

¹⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Lele, kak matanan cukutok na, viren anan anan way ana bahay sa Ruma ana bahay sa Ruma, aday way a Mbərom ana Mbərom a ite.»

Anahan sa mbəɗa apan kətanahan ata, a gan atan masuwayan.

* 12:11 Ca pa Jabuura 118.22-23.

*Aslabakay à mæke wa**Mata 22.23-33; Lukas 20.27-40*

18 Azar su do aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pæ cakay a Yesu sæ cæce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa do kè mæcak nà i slabakay ahay sabay. Tæ cæce 'am a anan pæ Yesu wa, ta wa:

19 «Miter, Musa kè vindek umo, a wa: “Do kè mæcak aday kè mbæsakak uwar mænjenja wan nà, mærak a mæsinde à gæba anan mædukway sæ uwar awan aday ti wahan mægije anà dowan a ma mac ata awan.”†

20 Matanan, dowan aya inde cuwbe, tinen tæ mærak ahay. Do zek mæduwen awan, a gæba uwar, a mac mænjenja sa njad panan wan.

21 Do sa mban apan a hædek anan uwar ata mædukway awan. Winen ite a mac mænjenja wan re. Do mæ slala maakan awan a hædek anan uwar ata ite re.

22 Hus a dukoy pu do tæ bahay cuwbe awan kutok, kè mæcak re. Aday uwar ata dukwen kè mæcak re. Tæ mbæsakak wan uho kwa kærtek bay re.

23 Aday hana azanan kutok nà, pæ luvon saa slabakay ahay à mæke wa ata nà, uwar ata i tæra næ uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tæ gæbak anan pæ sæ uwar a re.»

24 Yesu a mbædahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki zluwen à cæved wa, anga kè sænen Deftere a Mbærom bay, kè sænen mægala ana Mbærom bay re.

25 Do ahay ti slabakay à mæke wa nà, kwa do mungol aya awan, kwa do uwar aya dukwen, ti i gæba zek ahay sabay fok. Anga ti i tæra à mburom nà, kawa maslay a Mbærom ahay.

26 Əna aday, 'am sæ slabakay ana do ma mac aya à mæke wa nà, kè jingen Deftere a Mbærom kula itæbay daw? Mbærom a jan ahay anà Musa, ù uko sæ væragaz‡ wa næ: “Nen Mbærom ana Ibærahima, Mbærom ana Isiyaku, aday Mbærom ana Yakob” ba?

27 Mbærom, winen nà, Mbærom su do ma mac aya bay, əna winen Mbærom su do tæ sifa aya awan. Anga nan kè zluwen à cæved wa adæka bugol.»

*Mama'am sa nga sa 'am mæ baslay aya awan**Mata 22.34-40; Lukas 10.25-28*

28 Əna, miter sæ Tawrita inde à man ata awan, kè slænek avad uway sa 'am a tinen ata awan. A ca pæ Yesu sæ mbædahan apan anà Saduki ahay ata lele. A nay, a cæce panan, a wa: «Nga sa 'am mæ baslay aya fok nà, wura mæduwen a aday a zalay azar aya anaw?»

29 Yesu a mbædahan apan: «Sæ tæra mama'am sa nga sa 'am mæ baslay a nà: “Iken Isæra'ila, pak slæmay. Mbærom Fetek, Bahay a mænuko, winen kærtek bahay awan.

30 Pælay anan Mbærom Fetek, Bahay anak, tæ mivel anak a tæke, tæ apasay anak a tæke, tæ abayak nga anak a tæke, aday tæ mægala anak a tæke.‡

31 Nga sa 'am mæ baslay a tæ bahay cew a næ hæna: “Pælay anan do sæ cakay su doh anak kawa iken sæ pælay anan nga anak ata awan.*” Nga sa 'am inde mæ baslay awan saa zalay hæna anaya nà, ibay.»

32 Miter sæ Tawrita ata a jan, a wa: «Acækan, miter, ka jak didek. Mbærom næ kærtek. Mbærom maza sa ga anan minje nà, ibay.

33 Anga nan, lele nà, do zenzen i pælay anan Mbærom næ tæ mivel anahan a tæke, tæ abayak nga anahan a tæke, aday tæ mægala anahan a tæke. Aday i pælay anan do sæ cakay su doh anahan kawa winen sæ pælay anan nga anahan ata

† 12:19 Ca pæ Laataanooji 38.8; Tooktaaki Tawreeta 25.5-10. ‡ 12:26 Væragaz: uko a ban ù vo sæ way, aday winen ma gad a bay. Ca pæ Gurtaaki 3.2-4, 6, 15-16. § 12:30 Ca pæ Tooktaaki Tawreeta 6.4-5.

* 12:31 Ca pæ Farillaaji Lewinjko'en 19.18.

awan. Sə təma sə dəfan apan anə 'am a anaya dukwen, a zalay way ma tak aya awan, tatə way mə waslay aya sə varan à Mbərom ataya fok.»

³⁴ Yesu a ca apan nə dōwan ata kə mbədāhak apan lele tə mərīke awan. A jan, a wa: «Iken dāren tə bahay a Mbərom a bay!»

Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Lukas 20.41-44

³⁵ Pə dəba wa, Yesu winen apan i tətakan anan way anə dō ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, a cəce, a wa: «Kəkəma aday miter sə Tawrita ahay ta jaka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw?

³⁶ Dawuda ta nga anahan awan a ja tə məgala sə Apasay Cəncan awan, a wa:

“Mbərom Fetek a jan anə Bahay uno, a wa:

Njahay à day sə alay puway uno,
aday ni nahay anan dō sa nak ide ahay,
ki jan patan tə saray.”

³⁷ «Kak Dawuda a ngaman anə Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa tēra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

Dō ahay bayak a tə sləne 'am a Yesu ata tə ataslay mivél awan.

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa

Mata 23.1-36; Lukas 20.45-47

³⁸ A atatak way anahan ataya inde nà, a jan atan, a wa: «Bənen nga a kwanay pə Miter sə Tawrita ahay wa, anga a nan atan sa bar nà, tə rəkot aya awan, aday dukwen ta gan may nà, dō ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə dō ahay inde fok.

³⁹ Tinen ù doh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man zəbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan.

⁴⁰ Tinen apan ti ran mindel anə mədukway sə uwar ahay. Ti ngəzar patan wa doh a tinen ahay. Dukwen, pə ide su dō ahay nà, tə zədeh amboh nə kawa dō lele aya awan. Dō matanan ataya nə, sariya a tinen a nà, ma da 'am awan.»

Mədukway sə uwar a inde, a ndav pi zek sə varan way anə Mbərom

Lukas 21.1-4

⁴¹ Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a njahay à man sə dō ahay sə pəkak ayak way à kukwar sə dala ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata awan. Winen apan i ca pu dō sə pəkak ayak dala ataya awan. Dō sə zlile ahay tə pəkak ayak dala bayak awan.

⁴² Coy, mədukway sə uwar a inde aday mətawak awan, a zlak ayak ite. A gucek ayak uda dala sərđəde aya cew, kawa sa ja nà, dala bayak a bay.

⁴³ Anga nan, Yesu a ngaman anə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Mədukway sə uwar a mətawak a anan ata kə varak à kukwar sə dala inde nà, zal dō ahay a sa pak ataya fok.

⁴⁴ Anga dō ahay fok ta var nà, mənəcək pə way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mədukway sə uwar a anan ata, kwa á ga nə winen mətawak a dəp nà, kə ndəvak pi zek. Anga a var anan nà, ta sa pa way anahan a təke fok.»

13

Dō manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom

Mata 24.1-2; Lukas 21.5-6

† 12:36 Ca pə Jabuura 110.1.

¹ Yesu a nay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata wa cəna, ḁo kərtek à wulen sə njavar anahan ataya a jan, a wa: «Miter, ca pu kon a anaya awan, aday pə یدهز anahan aya ite tə rəḅa ike!»

² Yesu a mbəḁahan apan: «Kə canan anà way a mi ḁezl a anan ba? Do manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa ḁinger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Lukas 21.7-19

³ Pə ḁəḅa wa, winen mə njahay a à ḅəzlom sə Ulivet, a mbəḁa 'am pu doh sə mazlaḅ a Mbərom. Piyer, Yakuba, tatə Yuhana tə Andəre nà, tinen taayak a tinen a tatə Yesu. Tə cəce panan, ta wa:

⁴ «Jan umo bidaw? Doh sə mazlaḅ a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san i tara kutok anaw?»

⁵ Yesu a dazlan sə ḁakan atan anan kutok, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, ḁowan à sa njak kwanay bay.

⁶ Anga ḁo ahay bayak a ti gəḅa sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Ti njak anan ḁo ahay bayak awan.

⁷ Ka sak a slənen ləbara sə vərəm, kwa ḁəren, kwa bəse, kà sa jəjiren bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kə ḁəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.

⁸ Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen. Daliyugo i bal à man ahay cara cara, may i ga matanan re. ḁəce ataya fok ti təra nə kawa wan sə ḁəlay anan uwar ti zek cew ata awan.

⁹ «Gen anan nga i zek à kwanay, anga ti ban kwanay aday ti zla kwanay pa 'am sə sariya ahay. Ti ndəzlay kwanay ù doh sə wazay ahay wa. Anga kwanay njavar uno ahay, ki tiven atan pa 'am ana bahay ahay pi zek tə guverner ahay, aday kɪ gen side pa 'am a tinen ahay.

¹⁰ Anga bəlaray ləbara mugom a à wazay zek pu kon ahay fok.

¹¹ Kwa siwa siwa tə bənak kwanay sa ga sariya pa 'am a tinen nà, kà sa jilen sa jəka mi i ja nə maw ata bay. Jen nə 'am a sa nak ikwen ahay à nga inde à alay ata awan. Anga 'am a kwanay a saa ja ata nà, i nay à nga a kwanay wa bay. Saa jak ikwen nə Apasay Cəncan awan.

¹² Mərak ahay ti varan anan mərak a tinen ahay anà ḁo ahay aday tā vad atan. Bəbay sa wan ahay ti gan anà gwaslay a tinen ahay nà, matanan. Gwaslay ahay ḁukwen, ti slabak pə bəbay a tinen ahay aday ḁo ahay tā vad atan.

¹³ Do ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay. Əna ḁowan a kə səmak anan hus à andav a inde cəna, winen i tam.»

Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsalima

Mata 24.15-28; Lukas 21.20-24

¹⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Ki i cinen anan anà səkər sə lize way à man aday təḁe i tavay uda bay ata awan. (ḁowan a kə jingek anan 'am a anan nà, à sənən anan anà nga anahan nə lele.) A alay ata asanaw nà, ḁo sə Yahudiya ahay tā haw sa ma nga à ḅəzlom ahay inde.

¹⁵ Do aday winen pa nga su doh ḁukwen à dazay, à haw, əna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay.

¹⁶ ḁowan a winen à guvo ḁukwen, à saa nay ahay agay sa naa gəḅak ayak zana anahan bay re.

¹⁷ Wuna, pa pac ataya nà, ḁəce inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re.

¹⁸ Gen anan amboh à Mbərom aday way ataya tā sa təra à alay sa maḁ bay.

¹⁹ Anga pə luvon ataya nà, dāce i zalay, bina kwa ana Mbərom sə ndakay daliyugo hus ahay biten dukwen, dāce kawa winen ata kə tərak kula bay, aday inde i təra kula sabay re.

²⁰ Əna, Bahay Mbərom kə kəcak anan luvon ataya bay nà, abay dōwan saa tam nà, ibay. Əna, kə kəcak anan luvon awan anga dō anahan a sə walay ataya awan.

²¹ «Asa, dōwan a kà jak ikwen: “Almasihu winen həna” kabay: “Winen tiya” nà, kà sa dāfen apan nga bay.

²² Anga almasihu ahay mungwalay aya bayak a ti nay ahay pi zek tu dō sə jəka tinen dō maja'am a Mbərom ahay. Ti ga minje sə way ahay, tə masuwayan aya cara cara sa njak anan kwa dō mə walay aya awan, abay a ga zek nà, nà.

²³ Kwanay nà, uffā ahak ikwen. Gen anan nga anà zek lele. Na jak ikwen anan kurre nà, anga nan.»

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Mata 24.29-35; Lukas 21.25-33

²⁴ «À alay a pə dəba ana dāce ataya wa nà, pac i dav sabay, kiya dukwen matanan.

²⁵ Mawuzlawazl ahay ti gucey ahay à məndak, aday dukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti bal.

²⁶ Ata aday ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala bayak awan, aday tə mazlaḁ a re.

²⁷ Aday Wan su Do i slənay ahay maslay anahan ahay, ti halan nga anà dō anahan a sə walay ataya kwa ta sə wura fok hus pə magaga sə daliyugo.»

Minje sə buway

²⁸ «Sənen pə way ana buway sə dəkak ikwen anan ata aday. Kə cinen anan anà alay anahan anà ta gak kulḁosloslo nà, daslam aya dukwen ta dək, ata kə sənen zle coy wya winen apan i slay bəse.

²⁹ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dəkak ikwen anan ataya cəna, sənen a nà, nen Wan su Do, nen apan ni may ahay bəse, nen pə alay sə məsudoh.

³⁰ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Əlek dō sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

³¹ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Dowan saa san luvon sa ndav anan daliyugo nà, ibay

Mata 24.36-44

³² «Əna, dōwan saa san luvon sə way ataya nà, ibay. Maslay a Mbərom ahay ta san bay, nen wan anahan a dukwen na san bay. Sa san luvon a cəna, si zek a bəbay uno Mbərom awan.

³³ Gen anan məkəlingesl i zek a kwanay ahay. Bənen nga a kwanay, anga kə sənen luvon a bay.

³⁴ Way matanan i təra nà, kawa dō saa zla à man dəren awan. A mbəsakan anan doh anahan anà dō si mer su way anahan ahay nə kərtek tə kərtek, kuwaya ti mer su way awan. Dō sa ba doh dukwen, a jan nà: “Ba pu doh!”

³⁵ Anga nan kutok nà, təren dō mə lavay zek aya awan! Bahay su doh ata i may nə siwaw nà, kə sənen bay. A ga nə suko, man luvon, alay a njəkar sa zlah, kwa duwdew dukwen, alay ataya fok cəna i nay.

³⁶ Kà sak a nay, kwanay ma njak ahan aya nà lelibay.

³⁷ Kawa anuno sa jak ikwen həna ata nà, ni jan anan anà dō ahay fok: Təren dō mə lavay zek aya awan!»

14

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Lukas 22.1-2; Yuhana 11.45-53

¹ A mbāsak luvon ahay cew nà, azar uko sə Pasəka, aday sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata i sla kutok. Bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə miter sə Tawrita aya awan, a nan atan sa ban anan Yesu tə wurwer, aday sa vad anan.

² Anga nan ta ja 'am à wulen a tinen ahay inde, ta wa: «Dà sa ban anan à azar uko inde bay, bina do ahay ti sa vəze puko.»

Uwar a inde a mbədan amar pa nga anà Yesu

Mata 26.6-13; Lukas 12.1-8

³ Yawa, Yesu winen à Baytiniya, àga dowan a inde, tə ngaman Simon do mə dugwad awan. Yesu winen apan i pa daf nà, uwar a inde a nay ahay, tə amar sə wurde anahan tə dunguzlök awan à alay inde. Ta da amar ata aday nà, tə *nardi*. Masa anahan a dukwen mənjoek bay. A kad panan 'am awan aday à təba, a mbədan anan pa nga anà Yesu.

⁴ Matanan kutok, way ana uwar ata sa ga ata nà, a cəban anà do azar aya bayak awan. Ta ja à wulen a tinen ahay inde, ta wa: «A nes anan amar a anan kəriya həna nà, angamaw?»

⁵ Ta wa, abay tə sukum anan way tə amar a anan nà, i zalay dala sə *dinar** səkət maakan, aday ti var anan dala awan anà do mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?» Ta ga mivəl pə uwar ata awan.

⁶ Kutok, Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken anan, abay kə bənen anan mbiyed nà, angama kərtek anaw? Way anahan su go ata nə lele.

⁷ Do mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya. Kà nak ikwen nà, ki gen atan sumor awan kwa siwa mba asanaw? Əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.

⁸ Way abay i mba apan sa ga ata nà, kà gak anan həna kurre anga nen: A lah anan upo amar uno sa zla anan à məkə.

⁹ Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: A man aday do ahay ti wazay anan ləbara uno mugom a kwa aha pə daliyugo fok nà, ti təkər anan ləbara sə way ana uwar a anan sa ga həna ata awan.»

Yudas a sukom a way tə Yesu

Mata 26.14-16; Lukas 22.3-6

¹⁰ Natiya kutok asa, Yudas Iskariyot a zla àga bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom, anga aday à gan atan daf pə Yesu. Winen a aday nà, do kərtek à wulen su do maslan a Yesu ahay kuro nga cew ataya awan.

¹¹ Tə sləne 'am anahan a cəna, tə taslay mivəl bayak a tə Yudas, tə zlapay sə haman dala. A bənay pə winen ata wa kutok cəna, Yudas a pəlan atan cəved sə varan atan anan Yesu.

Alavay zek sa da daf sə Pasəka

Mata 26.17-25; Lukas 22.7-23; Yuhana 13.21-30

¹² Natiya asa, à luvon mama'am sə azar uko sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata, aday à pac sə waslay wan sə təman sə Pasəka ata inde, njavar a Yesu ataya ta jan: «A nak mà sa lavay anan zek tə way sa pa sə Pasəka ata nà, ahaw?»

¹³ A wulen sə njavar anahan ataya wa nà, Yesu a slan do ahay cew. A jan atan: «Zlen à wulen su doh sə Urəsalima. Ki zlingen tə dowan a inde kəlawə pa nga, aday winen apan i may ahay à 'am wa. Pərihen anan azar.

* **14:5 Dinar** kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

14 U doh anahan a saa dæzle uda ata na, jen anan anà bahay su doh ata na: “Miter a manay a ja na: Doh a aday mi i pa uda daf sə azar uko sə Pasəka tə njavar uno ahay ata na, wuraw?”

15 Ata i dākak ikwen pə sewene a inde mæduwen awan, mə lavay zek a coy. Kā ndiken uko anan uda way ahay fok à man ata awan.»

16 Njavar anahan ataya ta zla. Tə dæzle cəna, ta tan ayak à nga anà way ahay na, kawa ana Yesu sa jan atan. Tə lavay anan uda zek tə way sa pa sə azar uko sə Pasəka kutok.

Yudas i i ga daf pə Yesu

17 Suko a a ga na, atə Yesu ta nay ahay tu dō maslan anahan ahay kuro nga cew.

18 Tinen mə njahay a, ti pa way kutok, Yesu a ja, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dowan a kərtek à wulen a kwanay inde, mənuko apan dī tar alay à tuwez jiga awan həna, i i ga upo daf.»

19 'Am ata a wusen atan nga fok. Tə dazlan sə cəce panan fok a tinen a kərtek kərtek: «Nen bay ba?»

20 Yesu a jan atan asa, a wa: «Dowan ata na, à wulen a kwanay a kuro nga cew a anaya awan. Manay apan mi tar alay à tuwez miya awan.

21 Tə dīdem a na, nen Wan su Do na, ni mac, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja upo ata awan. Əna dāce i naa tan à nga anà dō saa ga upo daf ata awan. Suwan pə winen maka tə wahay anan bay jiga awan.»

Way sa pa cəncan awan

Mata 26.26-30; Lukas 22.15-20; 1 Korintu ahay 11.23-25

22 Coy, tinen apan ti pa way ata kutok, Yesu a gəba tapa sə pen, a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Təmihen. Həna anan na, zek uno.»

23 Pə dəba anahan a wa na, a gəba gəsa'am, a ngəran ayak anà Mbərom, aday a varan atan anan gəsa'am ata awan, aday tā sa wa way ju6jo6 fok a tinen awan.

24 A jan atan, a wa: «Həna anan na, mez uno mə pəkay awan anga dō ahay bayak awan. Tə mez uno a anan, Mbərom a ban 'am tə dō ahay.

25 Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: I ban pə luvon sə biten a anan wa na, ni naa sa way kawa həna a anan sabay, si azanaka pə luvon aday dī saa sa maza à bahay a Mbərom inde.»

26 Pə dəba anahan a wa na, ta ga ara sə həran nga anà Mbərom, ta zla way a tinen à bəzlom sə Ulivet.

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Lukas 22.31-34; Yuhana 13.36-38

27 Yesu a jan anə njavar anahan ahay, a wa: «Kwanay a fok, ki i hiwen, ki i mbəsiken nen. Anga Deftere ana Mbərom a ja na: “Ni vad anan dō sə jugwar təman awan, aday dukwen təman ahay ti ta 'am.†”»

28 Aday Yesu a zəga anan asa, a wa: «Na sak a slabakay ahay à məke wa na, ni lahak ikwen à Galile.»

29 Piyer a mbəfahan apan, a wa: «Kwa à ga nə dō ahay fok ti mbəsak iken dəp na, nen ni mbəsak iken itəbay.»

30 Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə dīdem a həna: A luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah saray cew na, ka jak saray maakan, ka san nen bay.»

† 14:27 Ca pə Jekariya 13.7.

³¹ Piyer a ma pa 'am anahan ata maza awan, a wa: «A ga nē ni mac anga iken dēp nā, ni ja kula na san iken bay itābay!» Fok a tinen a ta ja 'am kērtēk awan.

*Yesu a ga amboh à Gecemene
Mata 26.36-46; Lukas 22.39-46*

³² Natiya, atē Yesu tē njavar anahan ahay ta zla à man sē ngaman Gecemene. Tē dāzle à man ata kutok nā, a jan anā njavar anahan ahay: «Njihēn à man a anan à alay a nen ni gay ahay amboh.»

³³ Winen apan i zla nā, a ngaman anā Piyer, anā Yakuba, aday anā Yuhana, ta zla jiga awan. Zlawan a dazlan sa ban anan, a jējar pi zek.

³⁴ A jan atan asa: «Mivel uno i ndēroō hus pa sa mac anan. Njihēn à man a anan, ben lele.»

³⁵ A zla à man a tinen ata wa mēnjōek cēna, a slahay à mēndak duboz. A ga amboh aday dāce ata à zla panan wa ite, abay à ga zek nā, na.

³⁶ A wa: «*Abba*‡, bēbay uno, pē iken nā, way ahay fok ta ga zek. Gēba puno dāce saa nay upo a anan ata ite. Aya ēna, way kawa su nō nā, à tēra bay, si kawa sa nak iken.»

³⁷ A ma à man ana njavar anahan a maakan ataya nā, a tan atan ahay à nga nē ma njak ahan aya awan. Anga nan a jan anā Piyer: «Simon, iken ma njak ahan a dāw? Ka mbak apan sa ba kwa ler kērtēk bay asēka?»

³⁸ Ben lele, gen amboh anga aday kē tiven anan anā way saa njak kwanay ahay. Apasay su dō zēnzen a nā, a gan may sē dēfan apan anā Mbērom, ēna zlay si zek anahan a bēle awan.»

³⁹ Yesu a ma maza asa, a ga amboh kawa anahan sē manakwakwa awan.

⁴⁰ A may ahay pē cakay ana njavar anahan ataya asa, a tan atan à nga nā, tē njakak ahan asa, ta mba apan sē tēba idē kwa mēnjōek bay jiga awan. Aday ta san sa jan hēna nē maw bay.

⁴¹ A zla, a ga amboh asa, a may ahay tē bahay maakan awan. A jan atan: «Kwanay apan ki men anan uda dāw, dō sa njak ahan ahay? Coy, alay a kē slak hēna kutok, aday ti varan nen Wan su Dō à alay inde anā dō sē atahasl ahay.

⁴² Slabiken, zluko. Dō sa ga upo daf winen tiya, kē nak ahay.»

*Dō ahay ta ban anan Yesu
Mata 26.47-56; Lukas 22.47-53; Yuhana 18.3-12*

⁴³ Yesu kē ndēvak anan 'am ata fan bay cēna, Yudas, dō kērtēk à wulen sē njavar anahan aya inde kuro nga cew ata a dēzley ahay. A njahan pa 'am wa anā dō ahay bayak a tē way sē alay a hunjēslesle: maslalam a pi zek tē sukol aya re. Sē slēnay atan ahay nē bahay sē gēdan dungo anā way ahay, pi zek tē miter sē Tawrita ahay, aday tē maced sē Yahuda ahay. ⁴⁴ Yudas, dōwan a sa ga daf pē Yesu ata, ēa kē varak atan minje sē way, a wa: «Dōwan a ni ban anan hēmbok ata nā, winen awan. Bēnen anan, aday kī gen anan nga lele, zlen anan kutok.»

⁴⁵ A dēzlek ayak cēna, a zla pē cakay ana Yesu bāse. A jan 'am: «Miter!» A dazlan a varan alay, a ban anan pi zek hēmbok.

⁴⁶ Cēna ves, dō ahay ta ban anan.

⁴⁷ Dō kērtēk à wulen su dō a Yesu mē tavay a à man ataya, a ndahay maslalam anahan, a car anan bīle ana bahay nga su dō sē gēdan dungo anā way anga Mbērom, aday maslalam anahan ata a gad panan slēmay kērtēk a pōc.

⁴⁸ Yesu a jan anā dō ahay, a wa: «Ki nen upo tē maslalam aya aday tē sukol aya sa ban nen kawa nen dō sē ngēzar dō à cēved inde dāw?»

‡ 14:36 *Abba*: Kawa sa ja nā, «bēbay» ta 'am sē Aramayak.

49 Pac pac nen inde tə kwanay ù doh sə mazla6 a Mbərom, nen apan ni tətakan anan way anà dō ahay, əna kə bənen nen bay. Əna way a anan a tara həna nà, aday 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja upo à Deftere a Mbərom inde ata à tara.»

50 Njavar anahan ahay tə mbəsak anan, ta haw way a tinen fok.

51 Wan a inde nà, winen apan i pərahan azar anà Yesu. Zana pi zek dukwen gwedere kərtəktakke. Tə pəlay abay sa ban anan,

52 aya əna alay a tinen a dəzle nà, pə zana ata awan. Winen ite a pəsakay anan ahay gwedere ata à zar wa, gədek sa haw zek kəray a gweder gweder.

Yesu winen pa 'am su dō sə lavay nga sə Yahuda ahay

Mata 26.57-68; Lukas 22.54-55, 63-71; Yuhana 18.13-14, 19-24

53 Dō sa ban anan Yesu ataya ta zla anan əga bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay. Bahay sə gədan dungo anà way ahay, tə məcəd sə Urəsəlima ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya tə halay nga fok a tinen awan.

54 Piyer winen apan i pərahan ayak azar à də6a wa à də6a wa. A dəzlek ayak à gala ana bahay nga su dō sə gədan dungo anà way nà, a njahay à wulen su dō si mer su way ahay su doh ata awan. Tə njahay pə uko anga alay sa mađ.

55 Aday nà, bahay sə gədan dungo anà way ahay, pi zek tu dō sə ləvan nga anà Yahuda ahay, fok a tinen a ta ban bitem sə mungwalay ahay aday ti vad anan Yesu à məkə. Əna ta njad cəved a bay,

56 kwa abay dō sə mungwalay ahay bayak a tə ndə6ak apan 'am ahay cara cara dəp nà, na. Aday 'am a tinen awan kà zlak atan pi zek bay re.

57 Dō hinen ahay tə slabak tə mungwalay a tinen ite, ta wa:

58 «Manay nà, mə slənek a wa: “Doh sə mazla6 a Mbərom a ma han a tə alay su dō a anan nà, ni mbəzl anan, aday nen ni han anan à luvon maakan inde tə alay su dō zənzen a sabay.”»

59 Tə winen ata təkə dukwen side ata kà zlak atan pi zek bay.

60 Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay a slabak à wulen sə dō ahay inde, a cəce pi zek à Yesu a wa, a wa: «Kə mbəda apan itəbay kələdaw? Dō a anaya fok ta ja apak nə maw?»

61 Yesu a njahay way anahan faafa. Kə tə6ak anan 'am anahan a bay jiga awan.

Bahay nga sə dōwan ata a mənahan anan asa: «Iken nà, Almasihu, wan a Mbərom mbala dō ahay sə həran nga ata daw?»

62 Yesu a mbədanahan apan kutok: «Ayaw! Nen nà, winen awan. Kwanay dukwen ki cinen anan anà Wan su Dō, winen mə njahay a à alay puway ana Mbərom Ba Məgala. Ki cinen anan pə matapasl sa nga mburom, winen apan i may ahay re.»

63 Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ata a sləne 'am ataya nà, a ngəraw anan zana anahan pi zek wa, a wa: «Həna nà, dī gan may anà side hinen re daw?»

64 Kə jənak anan pa 'am a Mbərom. Kə slənen 'am anahan a coy. Ki jen həna nə kəkəməw?» Fok a tinen ta gan nə sariya sə mac.

65 Dō azar aya ta ma nga sə təfe apan mənə. Tə kərtan way pə idə, tə dəcan, aday ta jan: «Jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?» Dō si mer su way ahay ta zla anan, tə dəcan ite.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-75; Lukas 22.56-62; Yuhana 18.15-18, 25-27

66 Piyer nà, winen à gala hwiya, mə njahay a pə uko. Dəna sa ga mer su way əga bahay nga su dō sə gədan dungo anà way, a nay ahay.

⁶⁷ A canan anà Piyer nà, a zəzor anan cəna, a jan: «Iken dukwen do ana Yesu sə Nazaratu ata ba?»

⁶⁸ Piyer a məman anan, a wa: «Nen na san 'am anak ata sa jay həna ata bay.» A slabak, a hədəkey ahay à mægəđengəđen uho. [Njəkar a zlah kərtek.]

⁶⁹ Dəna ata a canan asa cəna, a jan anà do a mə njahay ataya awan, a wa: «Həna anan dukwen do a tinen aya kərtek awan.»

⁷⁰ Piyer a məman anan asa.

A njahay mənjək asa cəna, do sa man ataya ta jan à Piyer: «Ki mba apan sə məman zek bay! Tə didəm awan, iken do a tinen, anga iken Galile ahay re.»

⁷¹ Piyer a dazlan sə mbađay coy: «Kak na san dowan ata zle nà, Mbərom a tə alay anahan awan à tahas! Nen! Nen na san dowan ata bay!»

⁷² Kwayan'a, njəkar a zlah mə slala cew awan. Piyer a sləne cəna, 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «Njəkar i saa zlah saray cew nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» Səkwekwewe mə tavay awan, a dazlan ayam.

15

Ta zla anan Yesu əga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Lukas 23.1-5; Yuhana 18.28-38

¹ Idə a cəde siwa a cəna, bahay sə gəđan dundo anà way ahay ta ma anan 'am i zek tə məced sə Yahuda ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga tu do sə mbəđa alay pa 'am azar aya fok. Coy tə jaway anan Yesu, ta zla anan əga Pilatu, guverner sə Yahudiya, winen Ruma ahay.

² Pilatu a kutok a cəce 'am pə Yesu wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay đaw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

³ Bahay sə gəđan dundo anà way ahay ta ndađ 'am pə Yesu nà, anga way ahay cara cara bayak awan.

⁴ Pilatu a cəce panan asa: «Kə mbəđa apan itəbay đaw? Ca pə way aya tinen sa zlah anan apak ata awan!»

⁵ Yesu ite a ngam sə mbəđa apan bay fok. Ambəđa apan bay a Yesu ata a gan masuwayan anà bahay Pilatu.

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-26; Lukas 23.13-25; Yuhana 18.39 - 19.16

⁶ Pə azar uko sə Pasəka fok cəna, bahay a taa mbəsakan atan ahay do kərtek à dangay wa, kawa ana tinen sə cəce fok.

⁷ A alay ata ite, dowan a inde tə ngaman Barabas nà, tinen tə dowan aya inde tə vəze pə Ruma ahay à wulen su doh, tə vəđak uda awan nga su do re. Anga nan, winen à dangay.

⁸ Natiya kutok, do ahay fok ta zlak ayak, tə cəce kawa ana tinen sa taa ga sə kukwa awan.

⁹ Pilatu a cəce patan wa, a wa: «A nak ikwen nà mbəsakak ikwen anan ahay bahay sə Yahuda ahay đaw?»

¹⁰ Anga a san zle lele, bahay sə gəđan dundo anà way ahay ta ban anan Yesu nà, anga sarak cərkəke.

¹¹ Əna bahay sə gəđan dundo anà way ahay tə pəkan 'am anà man su do ata fok aday tə cəce pə bahay wa nà, Barabas.

¹² Pilatu a cəce pə do ahay wa asa: «Aday nà ga anan tə dowan a kwanay sə ngaman bahay sə Yahuda ahay ata nà, kəkəməw?»

¹³ Ta zlah azlazlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

¹⁴ Pilatu a cəce: «A ga mer sa ma lelibay a anaw?»

Tə zəga anan sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

¹⁵ Pilatu a nan sa ga nà, way sa zlan à nga anà dō ahay. Anga nan, a mbəsakan atan anan Barabas. A jan anà suje ahay t̄n dābay anan Yesu. Aday a varan atan anan, t̄n daray anan pə dədom.

Suje ahay ta ran mindel anā Yesu

Mata 27.27-31; Yuhana 19.2-3

¹⁶ Suje ahay ta zla anan Yesu à man sə njahay a tinen à gala su doh àga Pilatu. Tə halan nga anà suje ahay fok.

¹⁷ Tə dəfan zana dəzdaz a pi zek, kawa sə bahay, tə hanan jugo sə adak, tə dəfan à nga inde.

¹⁸ Tə dazlan sa jan 'am kawa ana bahay kutok, ta wa: «Bahay sə Yahuda ahay à ga inde sə coy!»

¹⁹ Tə dəcan pa nga tə sukol, tə təfe apan mənə, tə dukwen gərmec ù vo, tinen mə rihe nga aya awan.

²⁰ Ta ndav anan sə mbasay apan nà, tə culok panan zana ata, ta man anan zana anahan pi zek kutok. Ta zla anan saa darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Mata 27.32-44; Lukas 23.26-43; Yuhana 19.17-27

²¹ Tinen apan ti zla anan Yesu ata kutok, tə zlangay tə dōwan a inde tə ngaman Simon, dō sə Siren ahay, winen dukwen bəbay ata ana Aleksandire tə Rufus. Winen a aday nà, winen apan i may ahay à kiə wa. Suje ahay ta gan bəlaray sə tavak dədom ata pə Yesu wa.

²² Ta zla anan tə Yesu pa man sə ngaman Golgota ata, kawa sa ja nà, Kəlakasl-sa-Nga.

²³ A man ata nà, dōwan aya inde abay a nan atan sə varan way mə kwasay a mə japay a tə ndəliwen awan, aday à man zek à dəcə anahan inde. Əne Yesu a ngam bay.

²⁴ Tə dazlan tə daray anan pə dədom. Tə gəzla anan zana a Yesu, ta ga caca pə zana anahan ata à wulen a tinen ahay inde, aday sa san anan pi zek wa saa njad zana ataya nə wayaw.

²⁵ Tə daray anan Yesu nà, i ga njamde dəsudō*.

²⁶ Tə vinde way a tinen a sa ban anan apan ata awan: «Bahay sə Yahuda ahay.» Tə tapan anan pə dədom ata awan.

²⁷ Tə darak ayak dō sə akar aya inde cew re, dō kərtek a tə alay puway, dō hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen. [

²⁸ Kawa ana Deftere sa ja ata nà, a tara matanan acəkan. A wa: «Tə baslay anan à wulen su dō mi nes aya inde.†»]

²⁹ Dō sa zla ta man ataya fok ta bəl nga kwata kwata, tə gənhan, ta wa: «Na wa, iken ka wa ki mbazl anan doh sə mazləb a Mbərom aday ki han anan maza awan à luvon maakan inde ba?»

³⁰ Əna dazay ahay pə dədom a wa kutok, aday tam anan nga anak bidaw!»

³¹ Matanan, bahay sə gədan dundo anà way ahay, miter sə Tawrita ahay pə kərtek a, ta ran mindel à wulen a tinen, ta wa: «Kə təmak anan dō azar aya awan, əna a mba apan sa tam anan nga anahan a bay. ³² Kak dē canak anan anà Almasihu bahay sə Yahuda ahay kə dazak ahay pə dədom wa hənə ata nà, dī daf apan nga acəkan!»

Dō aya tinen mə daray aya tatə Yesu ataya dukwen ta ma nga sə gənhan ite re.

* 15:25 Njamde dəsudō: pac a may ahay apa sa sla wa dā. † 15:28 Ca pə Esaaya 53.12.

*Amac a Yesu**Mata 27.45-56; Lukas 23.44-49; Yuhana 19.28-30*

³³ A ban pə man ipec wa nà, luvon a ga pə daliyugo fok takəðimbom, hus à njamde maakan‡.

³⁴ Tə njamde maakan kutok cəna, Yesu a zlah tə məgalak a, a wa: «*Elowa, Elowa, lama sabaktani?*§» Kawa sa ja nà: «Mbərom uno, Mbərom uno, kə mbəsak nen, angamaw?¶»

³⁵ Do a mə tavay aya à man ata azar a tə sləne bine maw cəna, ta wa: «Winen apan i ngaman anà Eliya həna!»

³⁶ Dowan a tinen a kərtek a a haw, a gəba awan a inde kawa baf, a tar anan à way mə kwasay a inde, aday sərekeke re. Tə taran anan ayak tə gusuko zəbor awan aday Yesu à susəb. Ta wa: «Kak Eliya i nay sa naa dazay anan ahay pa man a anan wa nà, di ca apan aday. Buko!»

³⁷ Əna Yesu a zlah tə məgalak awan, a mac way anahan.

³⁸ Cəna, zana sə gəzla anan man sə njahay a Mbərom pi zek wa tə do ahay, ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata, a ngraw i zek wa əndem, a bənay ahay kwa à mburom wa hus à məndak.

³⁹ Bahay sə suje a mə tavay a pa 'am ana atə Yesu a mə daray ataya kə canak anan a mac nə kəkəməw. Anga nan a wa: «Tə dīdek awan, winen Wan a Mbərom.»

⁴⁰ Uwar ahay inde à man ata awan, tə tavay zad, tinen apan ti cak ayak apan. A wulen sə uwar ataya nà, di tan à nga anà Mariyama dənə sə Magədala ahay, tatə Salome, aday Mariyama may ana Yakuba zek cəḏew awan tatə Yoses.

⁴¹ A alay a Yesu winen à Galile nà, uwar ataya ta taa pərahan azar, aday ta taa gan mer su way re. Uwar azar aya dukwen inde bayak a tə pərahak anan ahay azar à Urəsəlīma, tinen inde à man ata re.

*Tə gəba anan Yesu à məkə**Mata 27.57-61; Lukas 23.50-56; Yuhana 19.38-42*

⁴² Pac ata nà, luvon sə lavay zek anga luvon sa man uda awan. Kawa sa ja nà, luvon sə lahan anà luvon sa man uda awan. Suko awan a ga nà,

⁴³ Yusufu, do sə Arimatiya ahay, a nay. Winen do tə mazlaḅ awan à wulen su do sə lavay nga ahay. Winen apan i ba bahay a Mbərom re. A sa mbac sa zla à man ana Pilatu, a cəcihey ahay cəḏed sa la anan Yesu.

⁴⁴ Pilatu a sləne sa jəka Yesu kə məcak coy nà, a gan masuwayan, anga pə winen nà, Yesu kə məcak bəse kak matanan nà, na. Pilatu a ngaman ayak anà bahay sə suje ata awan, a cəce panan: «A mac nà, kə njahak bayak a daw?»

⁴⁵ Bahay sə suje ata a ndav anan sə təkəren ləbara cəna, a jan anà Yusufu nà: «Ka a gəba məsinde anak, la!»

⁴⁶ Yusufu a sukom apan rəkot, a dazay anan ahay məsinde a Yesu pə dədom mə zləlngad ata wa. A nga anan apan rəkot ata awan, a dəfak anan ayak à jəvay a ma la à jama inde ata awan.† A bətukwal apan bələlən məduwen a, a tacay anan 'am sə jəvay.

⁴⁷ Atə Mariyama, dənə sə Magədala ahay, tə Mariyama, may ana Yoses, ta ca pa man a ta la anan uda Yesu ata awan.

‡ 15:33 Njamde maakan: pac à man sa zla apa sa sla inde dá. § 15:34 'Am ataya nà, tinen ta 'am sə Aramayak. * 15:34 Ca pə Jabuura 22.2. † 15:46 Jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

16

Yesu a slabakay ahay à mæke wa

Mata 28.1-8; Lukas 24.1-12; Yuhana 20.1-10

¹ Pə dəba ana luvon sa man uda awan wa nà, Mariyama sə Magədala, tə Salome, tatə Mariyama may ana Yakuba, tə sukom amar lele aya sə rəbas dun'a ata awan, saa gak ayak pə məsinde a Yesu à jəvay inde.

² Ta pac sə zaka awan duwdew, pac winen apan i gay ahay tərđussa, uwar ataya ta zla pa 'am jəvay. Pac kà gak cəf lele way anahan, ta sa dazle nà, na.

³ Tinen apan ti ja à wulen a tinen inde ta wa: «Wayaa saa bətukolok uko anan bələlən a pa 'am jəvay wa anaw?»

⁴ Tə cakaf nga nà, tə canan ayak anà bələlən a məduwen ata mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay a coy.

⁵ Ta zla à jəvay inde, ta ca ide nà, tə canan à dowan inde njavar awan mə njahay tə alay puway, winen tə zana pi zek sədek awan aday kwedekkwedek. A gan atan masuwayan, ta ma nga pə ajəjar yíbyaḅ.

⁶ Əna dowan ata a jan anà uwar ataya, a wa: «Kà jəjiren bay! Kwanay apan ki pəlen nə Yesu sə Nazaratu, dowan a tinen sə darak anan ayak pə dədom mə zləngad ata awan. Cen apan. Man sə nahay anahan awan nə həna. Winen inde à man a anan sabay. Kà slabakak!

⁷ Həna nà, zlen! Kà si jen anà njavar anahan ahay tatə Piyer nà: “I lahak ikwen à Galile. Ki cinen anan nà, à man ata awan, kawa anahan sa jak ikwen.”»

⁸ Kwayan'a, uwar ataya ta haw ahahaw pa 'am jəvay wa tə ajəjar awan, anga zlawan a gan atan. Tə təkerek anan 'am ata anà dowan kwa kərtek bay anga tinen apan ti jəjar.

Yesu a kan zek anə Mariyama sə Magədala, aday anə njavar anahan ahay cew

Mata 28.9-10; Yuhana 20.11-18

⁹ Yesu a slabakay ahay à mæke wa nà, pac sə zaka duwdew pərek. Mama'am awan a kan zek anə Mariyama, dəna sə Magədala ahay ata, Yesu sə rəzlay ahay wa apasay lelibay aya cuwbe à winen wa ata awan.

¹⁰ Mariyama ata awan a zla sə dakan anan ləbara awan anà do sa taa japay tatə Yesu ataya, tinen apan ti yam anga mbac kə slahak patan wa.

¹¹ Tə sləne sa jəka winen inde tə sifa awan, aday Mariyama kə canak anan dukwen, tə təmahak sa daf apan nga bay.

¹² Pə dəba wa dukwen nà, Yesu a kan zek anə njavar anahan ahay cew ti zek hinen. Tinen a aday nà, tinen apan ti nay à wulen su doh wa sa zla tə kiḅe.

¹³ Njavar ataya dukwen ta mak, tə təkerek anan ləbara awan anə njavar anahan azar ataya awan, əna tə təmahak atan anan bay re.

Yesu a kan zek anə njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Lukas 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

¹⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a kan atan zek anə njavar anahan ahay kuro nga anahan a kərtek, tinen mə njahay a ti pa daf. A gafan atan 'am anga tə dafak apan nga bay, aday anga kurkwilen à sləmay a tinen ahay inde, bina tə təmahak 'am su do sə canan kə slabakak ataya bay.

¹⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Zlen kwa ta sə wura pə daliyugo fok. Diken anan ləbara mugom a anan kwa anə waya fok.

¹⁶ Kuwaya, dowan a kə dafak apan nga pə ləbara ata awan aday kə təmahak sa ga baptisma nà, i tam. Aday dowan a kə dafak apan nga bay ite nà, Mbərom i gan sariya.

¹⁷ Do ma daf upo nga aya awan ti njad sa ga way masuwayan aya awan. Ti razl setene ahay tã sləmay uno, ti njad sa ja 'am wiya aya awan.

¹⁸ Hinahibay ti ban dədəw tã alay kabay ti varan atan leke dəp nã, i gan atan awan bay. Ti dəfan alay pa nga ana dõ sã dəvac ahay nã, ti mbar à dəvac a tinen ahay wa.»

Yesu a ján à Mbərom

Lukas 24.50-53; Mer su way ahay 1.9-11

¹⁹ Pə dəḡa ana Bahay Yesu sa jan atan 'am ata wa nã, zek anahan a cakaf à məndak wa, a zla à mburom saa njahay à alay puway ana Mbərom.

²⁰ Njavar anahan ataya ite ta zla saa wazay anan ləbara mugom ata kwa ta sã wura fok. Bahay Yesu a varan atan məgala sa ga masuwayan, aday dõ ahay tã san 'am a tinen nã, dīdem aya awan.*

* **16:20** Andav cədəw a inde re, kawa à Deftere sa 'am sã mbuzom.

Ləbara mugom a kawa ana Lukas sə vinde anan ata awan **A dakay way pə deftere a anan**

Lukas a vinde anan dərewel a anan nà, sə dakay anan ləbara a Yesu, anay anahan pə daliyugo, mer su way anahan sa ga ataya awan, amac anahan, aday aslabakay anahan à məke wa. Lukas a vinde ləbara a anan nà, anà dō fok, dō aday tinen Yahuda ahay bay ataya aday anà Yahuda ahay re. Lukas winen doktor awan, aday kà gak anan nga sə təkər anan ləbara a anan tə cəved a lele təhhe kawa way a sə təra ataya awan.

Nga sa 'am ahay

Alay sə wahay Yesu (1.1 - 4.13)

Yesu i wazay aday i mbar dō sə dəvac ahay à Galile (4.14 - 9.50)

Yesu i zla à Urəsalima (9.51 - 19.27)

Lumo a Yesu mədakwidok a à Urəsalima (19.28 - 23.56)

Yesu a slabakay ahay à məke wa aday a kan zek anà njavar anahan ahay (24.1-53)

Adazlan anahan awan

¹⁻² Na jak anak ayak 'am, iken Tiyufil dō məduwen awan.

Do azar aya tə canak anan tə idé a tinen awan, anà way a Mbərom sa ga à wulen a manuko inde kurre ataya awan. Aday Mbərom a slan atan sə dakay anan ləbara sə way a tinen sə canan ata awan. Tinen dukwen tə dakak umo anan re. Do ahay bayak a à wulen a manay wa, ta rak apan zek sə vinde anan ləbara ata awan.

³ Nen həna dukwen nə bənak anan bitem sə cəce anan way a sə təra kurre ataya awan, aday həna nə gəzlan alay pi zek wa lele kutok. Anga nan, u no sə vindek anan ayak way ataya pə mədire pə mədire akiken Tiyufil.

⁴ Nə vindek anan ayak iken ite nà, aday kà san anan didek sə way a iken sə tətək həna ata awan.

Masley a Mbərom a dakay anan ləbara saa wahay Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay

⁵ Natiya awan, à alay a Hiridus winen bahay a pa nga sə daliyugo sə Yahudiya ata nà, dōwan a inde tə ngaman Zakari. Winen dō sə gədan dūngo à way ahay anga Mbərom, dō sə slala ana Abiya. Dalay anahan inde tə ngaman Elizabet winen dəna sə slala ana Haruna, bahay sə gədan dūngo anà way a re.

⁶ Tinen cew maya tə dalay anahan nà, dō sa ga way didek aya pa 'am a Mbərom. Tə dəfan apan anà nga sa 'am ana Bahay Mbərom mə baslay aya nà, dəc dəc lele.

⁷ Əna wan a tinen ibay, anga dalay anahan Elizabet ata nà, dərlay awan. Tə wahak wan bay, hus ta gak məduwer.

⁸ Natiya kutok, pə luvon a inde, Zakari winen apan i ga mer su way anahan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, anga alay a saa ga mer su way a tinen tu dō sə slala ana Abiya ahay kà slak.

⁹ Do sə gədan dūngo à way ataya ta taa gəzla anan mer su way ata pə luvon pə luvon. Pac ata kutok, alay a cə pə Zakari. A zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, à man cəcan awan, aday a vak anan awan a inde kawa ləluway a rəbas ike lele dun'a.

10 A alay a Zakari winen apan i vak awan ata ù doh sə mazlaḅ a Mbərom à man a cəncan ata nà, dō a Mbərom ahay tinen apan ti gan amboh à Mbərom uho kurkwer.

11 Zaməma nà, Zakari a canan anà maslay a Mbərom mə tavay a à man sə vakan way anà Mbərom, ta day sə alay puway.

12 Zakari a canan cəna, a ma nga pə əjəjar, zlawan a gan tə mindel.

13 Əna maslay a Mbərom a jan: «Kə jəjar bay, Zakari, anga Mbərom kə slənek anak anan amboh anak. Dalay anak Elizabet i wahak wan mungol awan, aday ki ngaman anà wan ata nà, Yuhana.

14 A alay ata awan, ki taslay mivəl tə mindel, anga wan ata awan. Dō ahay bayak a təkede ti taslay mivəl anga awahay ana wan ata re,

15 anga i təra dō məduwen a pa 'am a Mbərom. I sa mahay bay, i sa way mə kwasay aya bay re. I saa nay ahay à kutov a may anahan wa nà, winen mah a tə Apasay Cəncan awan.

16 I may anan ahay dō sə Isəra'ila ahay bayak a à man ana Bahay Fetek, Mbərom a tinen.

17 I nay ahay kawa dō maja'am a Mbərom tə məgala sə apasay a kawa ana Mbərom sə varan anà Eliya, dō maja'am anahan kwakwa ata awan. Wan anak ata i mbəda anan mivəl sə bəbay ahay ta day a wan a tinen ahay, anga aday 'am à zlan atan pi zek. I mbəda anan mivəl su dō sə dəfan apan anà Mbərom bay ataya aday ti saa bayak nga kawa dō didek aya kutok ite. Aday ata, dō ahay ti ga inde mə lavay zek aya awan, anà Bahay a mənuko.»

18 Natiya, pə dəba anahan a wa ite, Zakari a cəce pə maslay a Mbərom ata wa, a wa: «Ni i san aday way ata i təra acəkan nà, kəkəmwaw? Anga nen nà, məced a coy, aday dalay uno dukwen ava anahan sə wahay wan sabay re.»

19 Maslay a Mbərom ata a mbədəhan apan, a wa: «Nen nà, jibirila. Nen mə tavay a pa 'am a Mbərom sa gan mer su way. A slənay ahay nen həna nà, sa naa dəkak anan ləbara sa 'am a mugom a anan ata awan.

20 Way uno sa jak i təra acəkan ata nà, kə dəfak nga pa 'am uno ata bay. Anga na awan, ki təra dō maandak awan, ki mba apan sa ja 'am tətibay. Ki njahay tete dezl pə luvon ana way ata i təra aday.»

21 A alay ata ite, dō ahay tinen apan ti ba anan Zakari uho. A gan masuwayan anà dō sə uho ataya, anga kə njahak ayak ù doh ata bayak awan.

22 Zakari a nay uho kutok nà, a mba apan sa jan 'am anà dō ahay sabay, anga kə tərak dō maandak awan. A jan atan 'am nà, tə alay. Cəna, dō ahay ta san zle i ga nə kə canak anan ahay anà awan a à man a cəncan ata wa.

23 Natiya kutok, alay sa ga mer su way ana Zakari ù doh sə mazlaḅ a Mbərom a ndav nà, a zla way anahan agay.

24 Pə dəba sə way ataya wa nà, uwar anahan Elizabet a təra dō. Anjahay way sə kiya dāra ahay nà, winen a njahay way anahan agay, a wa:

25 «Na gak anan i zek wa à Mbərom, anga həna waray sə dərlay inde upo sabay, aday dō ahay ti mbasay upo sabay re.»

Maslay a Mbərom a dakan anan à Mariyama i i wahay wan

26 Natiya, kiya a gan mbərka anà Elizabet nà, Mbərom a slənay ahay maslay anahan jibirila à wulen su doh a inde tə ngaman Nazaratu, pə daliyugo sə Galile.

27 A slənay anan ahay əga dəna inde dalay awan, tə ngaman Mariyama, dələ a Yusufu. Yusufu ata nà, winen dō sə slala ana Dawuda bije anahan.

28 Maslay a Mbərom ata a zla pə cakay a Mariyama kutok, a jan: «Na jak anak 'am, dənama. Taslay mivəl bayak awan, anga Mbərom kə gak anak nga tə asan zek anahan. Mbərom Fetek winen inde tə iken.»

²⁹ Əna Mariyama a sləne 'am a matana ata cəna, a wusen nga tə mindel. Winen apan i bayak, a wa: «Aday u jo 'am matana ata jiya nà, a nan sa ja nə maw?»

³⁰ Maslay a Mbərom ata kutok a wa: «Kê jəjar bay, Mariyama, anga Mbərom kà gak anak sumor.

³¹ Həna nà, ki təra dō ti zek cew awan. Ki i wahay wan mungol awan, ki daf apan sləmay nà, Yesu.

³² I təra dō məduwen a pa nga sə dō ahay fok. Ti ngaman nà, wan a Mbərom sə bagəbaga mburom. Bahay Fetek Mbərom i man anan bahay ana bije anahan Dawuda.

³³ I ga bahay pa nga sə Isəra'ila ahay nà, pa sə viyviya awan. Bahay anahan i ndav kulibay.»

³⁴ Mariyama a mbədahan apan anà maslay a Mbərom ata awan, a wa: «Həna nà, kula mə zlangak tə dōwan bay kutok nə aday way ata i təra nà, kəkəməw?»

³⁵ Maslay a Mbərom a mbədahan apan, a wa: «Apasay Cəncan a i dazay apak, məgala a Mbərom sə bagəbaga mburom i nay apak sərdədek kawa mezeze. Anga nan, wan a iken saa wahay ata nà, winen cəncan awan, ti ngaman nə Wan a Mbərom.

³⁶ Ənga ca apan həna, Elizabet, dəna a mərbay anak, winen mə təra dō awan, i wahay wan. Abay dō ahay tə bayak nà, winen dərlay a coy, əna həna kiya kà gak anan mərbəka kutok.

³⁷ Way aday Mbərom a mba apan sa ga anan bay nà, ibay.»

³⁸ Mariyama a mbədahan apan, a wa: «Nen nà, dō si mer su way anà Bahay Mbərom coy. Mbərom awan, à ga kawa ananak a su jo a anan ata awan.»
Pə dəbə wa kutok, maslay a Mbərom ata a zla way anahan.

Mariyama a zla saa can ahay ide anà Elizabet

³⁹ Pə dəbə anahan a wa nà, Mariyama a slabak, kwayan'a a zla à bəzlom, à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Yahudiya.

⁴⁰ A zla əga Zakari. A dəzle cəna, a jan 'am anà Elizabet.

⁴¹ Elizabet a sləne 'am ana Mariyama ata cəna, wan ana Elizabet à kutov ata a bəl kuzləd kuzləd. Aday Apasay Cəncan a a zlan à mivəl inde ana Elizabet.

⁴² A jan anà Mariyama tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə dəfak apak alay sə mazlaə anahan zal uwar ahay pə daliyugo fok. Ngama ana Mbərom inde pa wan anak a saa wahay ata awan.»

⁴³ Aday a ja asa, a wa: «May ana Bahay uno i nay ahay əga nen kawa həna ata nà, Mbərom sa ma uno ite anaw?»

⁴⁴ Anga nə sləne 'am anak iken su jo ata cəna, wan a dazlan sa bəl à kutov uno, anga wan ata kə taslak mivəl tə mindel.

⁴⁵ Ataslay mivəl i tərak iken anga kə dəfak nga pa 'am ana maslay a Mbərom a sa jak ata awan, way ata i təra.»

Mariyama a həran nga anà Mbərom Ba Məduwen

⁴⁶ Natiya kutok, Mariyama a ga ara, a wa:

«Mivəl uno i həran nga anà Mbərom Ba Məduwen.

⁴⁷ Apasay uno i taslay mivəl anga Mbərom, winen dō sa tam nen.

⁴⁸ Anga winen kə bayakak pi nen bīle anahan, aday na slak awan bay ata awan.

Ayaw, həna kutok dō ahay fok ti taa ja coy, nen uwar tə ngama a Mbərom awan.

⁴⁹ Mbərom Ba Məgala kə gak uno mer su way lele aya bayak awan. Sləmay anahan nà, cəncan awan.

- 50 Do sa daf apan nga ahay nà, ta gan ì zek wa pa sə viyviya awan.
 51 Kà gak mer su way ahay tə məgala sə alay anahan njənnjan awan.
 Kà tak anan 'am anà dō sa gan may anà ahar nga ahay à man ahay cara cara fok.
 52 Kə dazak anan ahay bahay ahay à man sə njahay a tinen ahay wa, aday kə slabakak anan nga anà dō mə nahay nga aya awan.
 53 Kə rahak anan dō may sa han patan ataya tə way lele aya awan, ana dō sə zliile ahay nà, kə rəzlak atan alay məgabar aya awan.
 54 Kà mak anan zek anà dō si mer su way anahan Isəra'ila ahay.
 Ta gak anan ì zek wa, kə mbədəkek atan à nga wa bay, kà gak atan asan zek hwiya.
 55 Kawa anahan sə zlanan anan anà bije a mənuko ahay, tatə Ibərahima, aday tə slala anahan ahay ata nà, ì ga anan way ata hwiya.»
 56 Mariyama a njahay tə Elizabet way sə kiya maakan, aday a zla way anahan agay kutok.

Awahay ana Yuhana, dō sa gan Baptisma anà dō ahay

57 Natiya, alay a a sla aday Elizabet ì njad wan kutok. A wahay wan mungol awan.

58 Dō sə cakay su doh anahan ahay tu dō sə zaav anahan ahay tə sləne sa jəka Elizabet kà gak anan ì zek wa anà Mbərom ata nà, ta nay saa taslay mivəl pə kərtək awan.

59 Natiya, wan ata a njahay luvon jəmaakan nà, dō ahay ta nay ahay saa gədan mədəndalas, sa daf apan sləmay. Abay ta gan may sə ngaman tə sləmay ana bəbay anahan Zakari.

60 Əna may anahan awan a mbəda apan, a wa: «Matana bay. Sləmay anahan a nà, Yuhana.»

61 Tə mbədahan apan, ta wa: «Matana bay. Anga sləmay a dōwan inde matana pə slala anak ibay.»

62 Tə cəce pə bəbay a wa, kawa mədəngazlak wulak wulak tə alay, aday sa san, a nan sə ngaman anà wan anahan a nà, wayaw.

63 Natiya kutok, Zakari a cəce way sə vinde apan way, aday a vinde apan 'am aya awan: «Sləmay anahan a nà, Yuhana.» Way ata a gan atan masuwayan.

64 Cəna kwayan'a, Zakari a mba apan sa ja 'am, aday a dazlan sə həran nga anà Mbərom kutok.

65 Natiya, dō sə cakay su doh anahan ahay fok ta ma nga sə jəjar, aday à bəzlol sə daliyugo sə Yahudiya ataya fok, tinen apan ti təkər ləbara sə way a sə təra ata awan.

66 Dō sə sləne ləbara sa 'am ataya fok, ta ma nga sə bayak, ta wa aday: «Ləbara a wan ata ì naa ga nà, kəkəməw?» Anga alay sə mazlab a Mbərom Ba Məduwen inde pə wan ata awan.

Zakari a zambad a Mbərom anga sumor anahan

67 Pə dəba a wa kutok, Apasay Cəncan awan a rahan à mivəl inde anà Zakari, bəbay ana wan a ata awan. Natiya awan, a dazlan sa ma anan 'am a Mbərom, a wa:

68 «Zambaduko anan Bahay Fetek, Mbərom ana Isəra'ila ahay, anga kà gak atan nga lele, kə təkək atan ahay à bile wa.

69 Kə slənək uko ahay anà mənuko ite, dō sa tam dō məgala awan pə slala ana Dawuda wa, dō sa ga mer su way anahan ata awan.

70 Bina 6a kà jak anan matanan kwakwa ta 'am ana dō maja'am anahan cəncan aya awan,

- 71 a wa, i təmay ahay mənuko à alay ana dō manide a nuko ahay wa, aday à alay ana dō sa nak uko ide ahay wa fok.
- 72 Natiya, Mbərom a kay anan ahay sumor anahan sə zlapan anan anà bije a mənuko ahay ata awan,
 anga a bayak pə aban 'am a tinen ata hwiya,
 73 way a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima, bije a mənuko ata awan.
- 74 A wa, i təmay ahay mənuko à alay ana dō manide a mənuko ahay wa, aday di mba apan sa gan mer su way mənəna ajəjar,
 75 di gan mer su way tə cəved awan mənəna ines ahay,
 pə ide a Mbərom, hus pə luvon a sifa a nuko saa ndav pə daliyugo wa.»
- 76 Zakari a ja hwiya asa re, a wa:
 «Iken, wan a cəfew a ana awan, ti naa ngamak dō maja'am a Mbərom sə bagəbaga mburom,
 anga ki lahan anà Ba Məduwen, sə ndakan anan cəved anahan,
 77 aday sə dakan anan anà dō anahan ahay nà,
 winen i naa tam atan ta sə pəsen atan anan ines a tinen ahay.
- 78 Anga winen nà, dō sa ga sumor, aday dō sə asan zek re.
 A kay puko jiyjay anahan à mburom wa,
 kawa pac sə sləray ata awan.
- 79 Jiyjay ata i dəvan ayak anà dō sə ide zenzen ataya awan,
 tinen bəse dō sə məke ahay coy ata awan,
 i lagay mənuko à cəved sə zay inde.»
- 80 Natiya, pə dəba anahan a wa, Yuhana a har, a san nga lele, a zla way anahan à saf inde. A njahay à man ata dezl pə luvon anahan sa kan ahay zek anà Isəra'ila ahay ata kutok.

2

Awahay ana Yesu Almasihu

Mata 1.18-25

- 1 A alay ata ite, bahay sə Ruma Agustus a jan anà dō si mer su way anahan ahay tə baslay anan sləmay su dō pə daliyugo anahan ahay ataya fok.
- 2 Wita nà, mama'am sə baslay dō pə daliyugo sə Ruma ahay ata awan. A təra nà, à alay a Kiriniyus winen dō sə lavan nga anà daliyugo sə Siriya ata awan.
- 3 Anga nan kutok, kuwaya fok a zla saa vindek anan ayak sləmay anahan à wulen su doh ana bije anahan.
- 4 Natiya kutok, Yusufu ite a slabak à Nazaratu pə daliyugo sə Galile wa, a zla pə daliyugo sə Yahudiya à wulen su doh sə Baytilama, man sə wahay ana bije anahan Dawuda.
- 5 Aday ta zla saa vindek anan ayak sləmay a tinen tə Mariyama, dəle anahan, winen mə təra dō awan.
- 6 A alay a tinen à Baytilama à man ata kutok nà, wan a dəlay anan Mariyama, bina kà slak pə kiya anahan.
- 7 Aday a wahay wan mungol a murkwaya anahan, a kumboh anan à zana inde, a nahay anan à kuđom* inde, bina man inde sə nahay ù doh sabay, anga mbəlok ahay tə zalak ayak.

Dō sa 6al gənaw ahay ta zla à Baytilama

- 8 Natiya awan, dō sa 6al way ahay inde à kiđe sa man ata awan, tinen apan ti ba pə gənaw a tinen ahay sə luvon.

* 2:7 Kuđom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuđom aday ta taa pak uda apa sə gənaw ahay.

⁹ Maslay a Mbərom a sləray ahay à wulen a tinen inde. Jijjay sə mazlaḅ a Mbərom a dəvay ahay patan pəzlad pəzlad, aday ta ma nga sə jəjar tə mindel.

¹⁰ Əna maslay a Mbərom ata a jan atan nà: «Kê jəjiren bay, anga na nak ikwen anan ahay nà, tə ləbara mugom a, sə taslan anan mivəl anà dō ahay fok.

¹¹ Dō sa tam dō mə wahay a anga kwanay biten à Baytilama, wulen su doh a Dawuda. Winen nà, Almasihu, Ba Məduwen.

¹² Ki i sənən anan pə minje sə way a anan: Ki njidən anan ayak wan cəḏew a ndələḅeḅe mə kumboh a à zana inde, aday mə nahay awan à kuḏom† inde.»

¹³ Kwayan'a cəna, daskalak, maslay a Mbərom azar aya tə sləray ahay, tə japay tə maslay a Mbərom ata awan. Tə taslay mivəl pə kərtek awan, tə həran nga anà Mbərom ta sə zambad anan, ta wa:

¹⁴ «Zambaduko anan Mbərom à bagəbaga mburom.

Zay à ga inde pə daliyugo à wulen su dō anahan a sa zlan à nga ataya awan.»

¹⁵ Pə dəḅa anahan a wa nà, maslay a Mbərom ataya tə mbəsak anan dō sa ḅal way ataya awan. Ta ma way a tinen à man a Mbərom nà, dō sa ḅal way ahay ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Zluko à Baytilama, cuko ahay pə way a sə təra à man ata kawa ana maslay a Mbərom sə ḏakak uko anan ata awan.»

¹⁶ Cəna, tə slabak, ta zla kwayan'a, ta tan ayak à nga anà tə Mariyama tə Yusufu aday ta wan a cəḏew a ata, mə nahay awan, à kuḏom‡ inde. ¹⁷ Dō sa ḅal gəḅaw ahay tə cənan à wan ata cəna, tə dazlan sə ḏakay anan way kawa ana maslay a Mbərom sa jan atan pa wan ata ata awan.

¹⁸ Am ana dō sa ḅal way ataya a ma nga sa gan masuwayan anà dō sə sləne 'am a tinen ataya awan.

¹⁹ Əna Mariyama nà, a ḏaf anan à nga inde way a sə təra ataya fok kəcek kəcek, a taa jalay apən à mivəl anahan inde.

²⁰ Pə dəḅa anahan a wa nà, dō sa ḅal way ahay ta ma way a tinen à kiḅe à man sə gəḅaw a tinen ahay. Tinen apən ti zambad a Mbərom, tinen apən ti heran nga, anga way a tinen sə cənan ta sə sləne ataya fok. Kə tərək kawa ana maslay a Mbərom a sa jan atan ayak kurre ata acəkan.

Adaf sləmay pə wan

²¹ A njahay pə dəḅa wa kwasuko kərtek nà, alay a a sla sə gəḏən mədəndalas anà wan ata kutok. Ta ḏaf apən sləmay a nà, Yesu. Sləmay ata nà, sləmay mbala ana maslay a Mbərom sə ḏakan anan anà Mariyama, à alay a kə tərək dō fan bay a ata awan.

Ta zla anan tə Yesu saa ka anan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

²² Alay sa ga mudo ana Mariyama a ndav kutok, kawa ana Tawrita ana Musa sə ḏakay anan nà, ta zla anan tə Yesu à Urəsalima sə ḏakan anan à Mbərom, ù doh sə mazlaḅ a Mbərom awan,

²³ anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde nà: «Murkwaya sə wan mungol a cəna, ma ga nga awan, anà Mbərom. §»

²⁴ Aday ta var way ta 'am kəray awan, anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde matanan: «Sa var nà, kurkudok ahay cew, kabay badəbada ahay cew.*»

Simiyon a ngəran anà Mbərom anga Yesu

²⁵ A alay ata ite, dōwan a inde à Urəsalima à man ata awan, tə ngaman Simiyon, winen dō ḏidək a aday a jəjaran anà Mbərom cəvedəbay. Winen

† 2:12 Kuḏom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuḏom aday ta taa pak uda apa sə gəḅaw ahay. ‡ 2:16

Kuḏom sə Mbuko bay. Awan a kawa kuḏom aday ta taa pak uda apa sə gəḅaw ahay. § 2:23 Ca pə

Surtaaki 13.2, 12. * 2:24 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 12.8.

apan i ba anay ana do saa tam anan Isəra'ila ahay ata awan. Apasay Cəncan a dukwen inde à mivél anahan.

²⁶ Ba Apasay Cəncan a kə dákak anan anan, i mac fan bay si i canan anà Almasihu a Mbərom saa slənay anan ahay ata aday.

²⁷ A alay ata ite, Apasay a Mbərom kà nak anan ahay Simiyon ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Aday bəbay a Yesu ta may anahan ta nak anan ahay Yesu à man ata, saa zugulan way kawa mə vinde a à Tawrita ana Mbərom inde ata awan.

²⁸ Cəna, Simiyon a təma anan wan à alay anahan inde, a gan suse anà Mbərom, a wa:

²⁹ «Bahay Mbərom, 'am anak a su jo kurre ata kà gak zek kutok.

Həna nà, mbəsak nen bile anak nà mac. Nen à zay inde kutok.

³⁰ Anga həna nə canak anan tə ide uno njøk anà do iken sə slənay saa tam anan do ahay ata awan.

³¹ Winen, iken sə lavan a zek anà do sə daliyugo ahay fok ata awan.

³² Winen nà, jiyjay sə dakan anan way anà do sə daliyugo ahay fok, aday winen i varan mazlaḅ anà do anak Isəra'ila ahay.»

³³ 'Am ana Simiyon sa jan à nga wa anà Yesu ata nà, a gan masuwayan à bəbay anahan tə may anahan a təkə fok.

³⁴ Natiya kutok, Simiyon a dafpatan ngama, aday a jan anà Mariyama, may a Yesu awan, a wa: «San apan lele, wan anak a anan nà, i naa dəcan saray anà Isəra'ila ahay bayak awan, aday i naa tərən cəved sa njad sifa anà Isəra'ila ahay bayak a re. Winen i təra do saa dakan anan Mbərom anà do ahay, əna do ahay ti təma 'am anahan bay.

³⁵ I kay anan ahay uho abayak nga su do mi der ataya awan. Əna iken, Mariyama nà, way i cəbak à mivél inde kawa ta ndaz iken zlac zlac tə maslalam.»

Anna a ngəran anà Mbərom

³⁶ A Urəsalima à man ata nà, do maja'am a Mbərom a inde uwar awan, tə ngaman Anna. Winen dəna ana Fanuwel, do sə zaav ana Aser. Uwar ata winen məduwer a coy. Ba kə njahak abay pi zek tə mbaz ava cuwḅe tə dalay anahan awan, əna mbaz a mac panan.

³⁷ A njahay winen mədukway sə uwar awan, ava anahan kà gak həna kutok kwa kuro jəmaakan nga anahan a fuḅo. Winen apan i ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom hwiya, luvon tə ipec a təkə. Winen apan i ga amboh tə sumaya awan.

³⁸ A alay a Simiyon tə Yesu a à alay inde ata nà, Anna a zla à man a tinen awan, a gan suse à Mbərom. A təkəren ləbara a Yesu anà do sa ba aday Mbərom i tam anan Urəsalima ataya awan.

Atə Yusufu tə Mariyama ta ma pə dəḅa à Nazaratu

³⁹ Pə dəḅa anahan a wa, atə bəbay a Yesu tə may anahan ta ndav anan sa ga way kawa mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde ataya nà, ta ma way a tinen pə dəḅa à wulen su doh a tinen à Nazaratu pə daliyugo sə Galile kutok.

⁴⁰ Natiya awan, wan ata kə həkək. Kə njadak məgala lele, kə njadak kəlire† lele re, aday Mbərom a pəlay anan cəvedəbay.

Yesu ma va kuro nga cew awan, ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

⁴¹ Atə bəbay a Yesu tə may anahan ta taa zla pə ava pə ava saa gay ahay azar uko sə Pasəka à Urəsalima wa.

† 2:40 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

⁴² Ava ana Yesu a ga kuro nga anahan a cew kutok nà, ta zla pə kərtek a à azar uko ata, kawa ana Isəra'ila ahay sa taa zla ata awan.

⁴³ Azar uko a ndav nà, atə bəbay anahan tə may anahan ta ma pə dəba sa zla agay. Əna wan a tinen Yesu ata nà, winen mətak njahay way anahan à Urəsalima. Aday atə bəbay anahan tə may anahan nà, tə sənək pi zek bay.

⁴⁴ Tinen tə bayak nà, i ga inde à wulen su do a tinen ahay. Ta zla way sə luvon kərtek nà, winen ibay hwiya. Matanan tə dazlan sə pəlay anan à wulen su do a tinen ahay, tə məndala anahan ahay wa.

⁴⁵ Əna ta tak anan à nga à wulen su do ataya inde bay, ta ma pə dəba à Urəsalima, saa pəlay anan ahay à man ata wa.

⁴⁶ Hus pə luvon maakan anahan a ta saa tan à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, winen mə njahay awan, à wulen sə miter sə Tawrita ahay inde. Winen apan i pak sləmay pa 'am a tinen, aday winen a dukwen winen apan i cəce patan wa 'am ahay ite. ⁴⁷ A ma nga sa gan həbəkəkka anà do sa pak sləmay pa 'am anahan ataya fok, anga 'am anahan a sə mbəḏahan atan apan ata nà, tə mərīke sa san way awan.

⁴⁸ Atə bəbay anahan tə may anahan tə canan kutok nà, a gan atan həbəkəkka re. Anga nan awan, may anahan a jan, a wa: «Wan uno, ka gan umo ata nà, way maw? Ma yak nga sə pəlay iken tə bəbay anak aday zek kà dak umo ndəlekeke sə pəlay iken nà, angamaw?»

⁴⁹ A mbəḏahan atan apan, a wa: «Kə pəlen nen nà, angamaw? Kə sənən apan abay sa jəka, ni njahay ù doh ana Bəbay uno bidaw?»

⁵⁰ Əna tə sənək anan 'am anahan a sa jan atan ata bay.

⁵¹ Pə dəba anahan a wa kutok nà, Yesu a ma tə tinen a təke fok à Nazaratu. Kə dəfak anan apan anà atə bəbay anahan tə may anahan. May anahan nà, a dəf anan way a sə tərə ataya fok à nga anahan inde kəcek kəcek lele.

⁵² Natiya awan, Yesu winen apan i har, winen apan i san nga kurkwer. A zlan à nga anà Mbərom, aday a zlan à nga anà do ahay fok re.

3

Wazo a Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Yuhana 1.19-28

¹ Natiya, Tiberiyas kà gək à bahay inde ava kuro nga dəra pə daliyugo sə Ruma ahay fok; sə lavan nga anà daliyugo sə Yahudiya nà, Pontiyos Pilatu; sə lavan nga anà daliyugo sə Galile nà, Hiridus; mərak anahan Filip dukwen a lavan nga anà kon sə Ituriya, tə daliyugo sə Tarakunitis; Lisaniya dukwen a lavan nga anà daliyugo sə Abilene.

² Atə Anas tə Kayafas ite, tinen bahay nga su do sə gəḏan dungo anà way ahay anga Mbərom. A alay ata ite kutok, Mbərom a jan ahay 'am anahan anà Yuhana, wan ana Zakari, winen mə njahay a nà, à saf inde taayak.

³ Yuhana a bar à wulen su doh sa mban anà zlinger sə Urdon ataya fok ta sə wazan anà do ahay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, təmihen sa ga baptisma, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁴ Matanan kawa ana Ezaya, do maja'am a Mbərom sə vinde à Deftere a Mbərom inde, a wa: «Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kibe, a wa:

“Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a lele fəhhe.

⁵ Futur ahay fok, rihen a wa, ndisen uda awan.

Bəzlom tə culok ahay, mbəzlen a wa, à ga fəkətuwwa lele.

Cəved mə slaray aya fok, tə tavay nga.

Cəved mi nes aya fok, tê ndakay zek lele.

⁶Matanan, do ahay fok ti san apan Mbərom i tam anan do ahay kutok.*»

⁷Natiya kutok, do ahay bayak a tinen apan ti zla à man a Yuhana, aday à sa gan atan baptisma. Yuhana a jan ù do ataya, a wa: «Kwanay zahav su kòn ahay, do sa njak do ahay, waya sə đakak ikwen anan sa haw pə sariya ana Mbərom saa nay ahay ata wa anaw?

⁸Gen mer su waye lele aya aday sə đakay anan nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay acəkan ata awan aday. Bina, kà sa đəfen ajalay nga a kwanay ta sa jəka: “Manay nà, wan ana Ibərahima ahay asanaw” ata bay. Nen apan ni jak ikwen, Mbərom i mba apan sə təra anan kon a anaya, wan ana Ibərahima aya tate.

⁹Mbərom kə lavak anan zek tə tirez, i gad anan dədadzł si sé aday a wahay wan lele aya bay ata fok. I gad atan, aday i pak atan ù uko inde.»

¹⁰Do ataya tə cəce panan kutok, ta wa: «Aday mą ga həna nà, kəkəma kutok anaw?»

¹¹Yuhana a mbəđahan atan apan, a wa: «Do aday zana anahan ahay inde cew ata nà, à varan panan wa anà do aday zana anahan ibay ata awan. Do aday way sa pa anahan inde ata đukwen, à varan panan wa anà do hinen, aday way sa pa anahan inde apan itəbay ata awan.»

¹²Do sə cakal jangal ahay ite ta zlak ayak à man a Yuhana anga aday à gan atan baptisma ite re. Tə cəce panan, ta wa: «Miter, mi ga həna nà, kəkəma ite anaw?»

¹³A mbəđahan atan apan, a wa: «Kà sa təmihen way pə do ahay wa zal pə mbala ana bahay a kwanay sa jak ikwen ata bay.»

¹⁴Suje ahay ite asa tə cəce panan, ta wa: «Aday manay həna nà, mą ga kəma ite anaw?»

A mbəđahan atan apan, a wa: «Kə ngəzəren dala pu do ahay wa tə məgala, kabay ta sa gad patan mungwalay bay. Tislen mível nà, pə dala sa ga mer su way a kwanay ađəka.»

¹⁵Anga nan kutok, do ataya fok tinen apan ti bayak à nga a tinen inde ta sa ja nà: «Həna anan nà, i ga nə Almasihu bay dəge?»

¹⁶Əna Yuhana a mbəđahan atan apan à tinen ata fok, a wa: «Nen nà, na gak ikwen baptisma nà, tə a'am cəna cəy. Əna, do hinen inde i nay ahay pə dəba uno wa mba, winen a zalay nen tə mazlađ lele. Nen, na slak sə hədek pə cakay anahan aday ni pəsakan anan liber sə təkarak anahan bay. Winen kà sak a nay ahay nà, i naa gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan awan, aday tə uko.

¹⁷Downan ata nà, i nay ahay tə gəsadaf anahan a à alay inde saa vəvay ndaw, anga sə gəzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. Aday i halan nga anà ndaw i de anahan, janjar đukwen i đəfan uko, i vak anan wa tə uko sə mbacay kula itəbay ata awan.»

¹⁸Natiya, Yuhana a đakan anan ləbara sa 'am a Mbərom mugom a, anà do ataya nà, ta 'am a ma ja a anaya awan, aday ta 'am azar aya re.

¹⁹Cəkəbay, bahay a inde ite, tə ngaman Hiridus. A ngəzar anan uwar a inde tə ngaman Hirudiya, pə wanbay anahan wa. Aday đukwen winen apan i ga way lelibay aya inde azar aya bayan a re. Anga nan, Yuhana a jan apan anga mer su way anahan a lelibay ataya awan.

²⁰Əna Hiridus a ga way lelibay a miza awan, zal way ata asa re. A ban anan Yuhana, a đəfak anan ayak à dangay.

* 3:6 Ca pə Esaaya 40.3-5.

*Yesu a ga baptisma**Mata 3.13-17; Markus 1.9-11*

²¹ Natiya awan, à alay ana Yuhana winen apan i gan baptisma anà dō ahay mba ata nà, a gan baptisma anà Yesu ite re. A alay a Yesu winen apan i ga amboh ata nà, bagəbaga mburom a təba pangaya.

²² Apasay Cəncan a dazay ahay apan ti zek a kawa badəbada dəgurzelehhe. 'Am a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «Iken nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nen a nə taslay mivəl bayak a nə tə iken awan.»

*Bije ana Yesu ahay**Mata 1.1-17*

²³ A alay a Yesu sə dazlan sə dəkay anan ləbara sa 'am a Mbərom ata nà, ava anahan i ga way sə kwa kuro maakan ahay. Pə ana dō ahay sə bayak nà, winen wan ana Yusufu. Aday kutok, Yusufu winen wan ana Heli,

²⁴ Heli wan ana Matat, Matat wan ana Lewi, Lewi wan ana Melki, Melki wan ana Yanay, Yanay wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Matatiya,

²⁵ Matatiya wan ana Amos, Amos wan ana Nahom, Nahom wan ana Hesəli, Hesəli wan ana Nagay,

²⁶ Nagay wan anan Mahata, Mahata wan ana Matatiya, Matatiya wan ana Semeyon, Semeyon wan ana Yosek, Yosek wan ana Yoda,

²⁷ Yoda wan ana Yowanan, Yowanan wan ana Reza, Reza wan ana Zorobabila, Zorobabila wan ana Salatiyel, Salatiyel wan ana Neri,

²⁸ Neri wan ana Melki, Melki wan ana Adi, Adi wan ana Kosam, Kosam wan ana Elmadem, Elmadem wan ana Eri,

²⁹ Eri wan a Yosuwə, Yosuwə wan ana Eliyezer, Eliyezer wan ana Yorim, Yorim wan ana Matat, Matat wan ana Lewi,

³⁰ Lewi wan ana Simiyon, Simiyon wan ana Yahuda, Yahuda wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Yonam, Yonam wan ana Eliyakim,

³¹ Eliyakim wan ana Meliya, Meliya wan ana Mena, Mena wan ana Matata, Matata wan ana Natan, Natan wan ana Dawuda,

³² Dawuda wan ana Yisa, Yisa wan ana Obed, Obed wan ana Bo'es, Bo'es wan ana Salmuna, Salmuna wan ana Nasunu,

³³ Nasunu wan ana Aminadabu, Aminadabu wan ana Adəmin, Adəmin wan ana Arəni, Arəni wan ana Hesərunu, Hesərunu, wan ana Fares, Fares wan ana Yahuda,

³⁴ Yahuda wan ana Yakob, Yakob wan ana Isiyaku, Isiyaku, wan ana Ibərahima, Ibərahima wan ana Tarak, Tarak wan ana Nakor,

³⁵ Nakor wan ana Saruku, Saruku wan ana Ragaw, Ragaw wan ana Falek, Falek wan ana Eber, Eber wan ana Sala,

³⁶ Sala wan ana Kaynam, Kaynam wan ana Arəfasada, Arəfasada wan ana Sem, Sem wan ana Nuhu, Nuhu wan ana Lemek,

³⁷ Lemek wan ana Matusala, Matusala wan ana Anuhu, Anuhu wan ana Yeret, Yeret wan ana Meleliyel, Meleliyel wan ana Kaynam,

³⁸ Kaynam wan ana Enos, Enos wan ana Setu, Setu wan ana Adama, Adamu ata nà, wan ana Mbərom awan.

4*Fakalaw a nan sa njak a Yesu**Mata 4.1-11; Markus 1.12-13*

¹ Coy, pə dəba ana Apasay Cəncan a sa nay ahay pə Yesu ata wa nà, Yesu a may ahay à zlınder sə Urdon wa. Aday Apasay ata a zla anan à man sa saf inde à kibe.

² Winen à saf inde à man ata nà, luvon kwa kuro fudo, Fakalaw winen apan i njak anan. Luvon kwa kuro fudo ata fok nà, Yesu kà tukumok awan bay jiga awan. Luvon ata a ndav kutok nà, may a han apan tã mindel.

³ Coy kutok, Fakalaw a jan, a wa: «Kak iken nã Wan a Mbørom cukutok nà, jan anã kon a anan à tãra daf bidaw?»

⁴ Yesu a mbødahan apan, a wa: «Ba mæ vinde a à Deftere a Mbørom inde coy, a wa: “Do zænzen a a njahay uho nã tã way sa pa dækdek bay.*”»

⁵ Asa, Fakalaw a zla anan pa nga sã bəzlom zəbor awan, a dakan pə bahay sã daliyugo tembərazem fok, kawa akəbəc ide.

⁶ A jan, a wa: «Daliyugo a anan fok, ni varak anan pə alay anak. Ki lavan nga tã mazlaḅ sã zliile anahan a tãke fok. Anga way a iken sã canan anaya fok nà, mæ vuro a à alay uno inde. Ni mba apan sã varan anan anã dowan a kawa su no.

⁷ Kə dukwek uno gərmec ù vo aday kə hərak uno nga nà, way a anaya fok ni varak atan.»

⁸ Yesu a mbødahan apan, a wa: «Mæ vinde a à Deftere a Mbørom inde, a wa: “Həran nga nã, anã Mbørom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anã winen a kərtek.†”»

⁹ Pə dəḅa anahan a wa asa nà, Fakalaw a zla anan Yesu à wulen su doh sã Urəsalima, a ján anan pa nga su doh sã mazlaḅ a Mbørom a cəkədked a aday sololo re. Aday a jan kutok, a wa: «Kak iken Wan a Mbørom a acəkan nà, ənga larak ayak zek kwa à man a anan wa à məndak bidaw!

¹⁰ Anga Deftere a Mbørom kà jak, a wa: “Mbørom i jan anã maslay anahan ahay sa ba iken” asanaw?

¹¹ Aday dukwen, a wa: “Ti kəcaw iken à alay a tinen inde, anga aday kã saa burgosl anan saray anak ahay pu kon bay‡” bidaw?»

¹² Yesu a mbødahan apan asa re, a wa: «Deftere a Mbørom a ja nã: “Kã sa ca azan pə Mbørom anak wa bay.§”»

¹³ Pə dəḅa anahan a wa, Fakalaw kà yak nga dəftakar pə Yesu wa. Coy a mbəsak anan, a zla way anahan pə cakay anahan wa, si pac a hinen asa.

Yesu a dazlan anã mer su way anahan à Galile

Mata 4.12-17; Markus 1.14-15

¹⁴ Pə dəḅa ana way ataya wa fok kutok, Yesu a may ahay pə daliyugo sã Galile, winen ma rah məgala sã Apasay a Mbørom awan. Do ahay tã dazlan sã taker anan ləbara sa 'am anahan awan, anã do ahay à wulen su doh sa man ataya fok, pu kon pu kon.

¹⁵ Yesu a dukwen kə dəkak anan anan 'Am a Mbørom anã do ahay ù doh sã wazay ahay. Do sa man ataya fok ta ma nga sã varan zlangar.

Do sã Nazaratu ahay tã dəfak nga pə Yesu bay

Mata 13.53-58; Markus 6.1-6

¹⁶ Yesu a may ahay a Nazaratu, wulen su doh a winen sa har uda ata awan. Pə luvon sa man uda awan, kawa anahan sa taa ga, a zla ù doh sã wazay ata awan. A slabak anga aday i jangan Deftere a Mbørom anã do ahay.

¹⁷ Tã varan ahay Deftere ana Ezaya, do maja'am a Mbørom. A təḅa anan Deftere ata awan, a njad man sã jinge, winen apan i ja nã:

¹⁸ «Apasay a Mbørom Fetek inde pi nen.

A zəḅa nen anga aday sã dakan anan ù do mətawak aya awan, ləbara mugom awan.

* 4:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3. † 4:8 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13. ‡ 4:11 Ca pə Jabuura 91.11-12. § 4:12 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16.

A slənay ahay nen sa jan anà dō sə dangay ahay nà: “Həna ti mbəsak kwanay coy”,

aday anà hurōf ahay nà: “Həna ide a kwanay i təḃa kutok”.

A slənay ahay nen saa tam anan dō aday tinen apan ti ga atan alay ataya à dāce a tinen ahay wa,

19 aday sa naa ḃakay anan ava a Mbərom sa kay anan ahay sumor anahan ata kà slak.* »

20 Pə dəḃa wa kutok, a tacay anan Deftere ata awan, a man anan anà dō sa ga mer su way ù doh ata awan. A njahay way anahan kutok. Dō su doh ataya fok ide pə winen həməcəcce, tinen apan ti ca apan.

21 Yesu a jan atan kutok, a wa: «Way a kwanay sə sləne à Deftere a Mbərom wa ata nà, həna biten way ata kà gak zek coy.»

22 ‘Am anahan a lele sa jan atan ata nà, a gan atan masuwayan. Ta wa: «Winen nà, dō lele awan. Əna aday na wa, winen nà, wan ana Yusufu ba? Aday a gəḃay wurwer sa san way a anahan a matanan ata awanaw?»

23 Natiya, Yesu a jan atan apan kutok, a wa: «Na san zle, ki saa jen uno jike sa ‘am kawa həna a anan awan: “Doktor, ənga mbar zek anak tə alay anak awan. Matanan, way anak a manay sə sləne iken sa ga à Kafarnahum ata fok nà, ənga ga anan ù kon anak awan ite bidaw?”»

24 Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə ḃidəm a həna: Dō ahay ta gan nga anà ‘am ana dō maja’am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan a nà, dōwan a gan nga anà ‘am anahan ahay itəbay.

25 Nen apan ni jak ikwen tə ḃidəm a asa re. A alay ana Eliya dō maja’am a Mbərom winen inde mba ata nà, iven kà gak bay ava maakan tə kiya mbərka. May kà nak pə daliyugo bayak awan. Aday ḃukwen, mədukway sə uwar ahay nà, inde pə daliyugo sə Isəra’ila re asanaw?

26 Əna Mbərom kə slənek anan Eliya əga mədukway sə uwar ataya bay. Si Mbərom a slan anan nà, əga mədukway sə uwar a inde winen à Sarəfat pu kon sə Sidon bidaw?†

27 Aday à alay ana Elize dō maja’am ana Mbərom ata ḃukwen dō mə dugwad aya inde bayak a pə daliyugo sə Isəra’ila, əna Elize kə mbərak dōwan kwa kərtek bay. Si a mbar anan nà, Na’aman taayak, winen ḃukwen dō sə daliyugo sə Siriya.‡»

28 Natiya kutok, dō mə njahay aya ù doh sə wazay ata, tə sləne ‘am ata cəna, a cəḃan atan tə mindel, mivəl a tinen a ban nə kawa uko.

29 Tinen a fok tə slabak, tə ngəza anan kucəcəren kucəcəren, ta zla anan zad à wulen su doh wa. Wulen su doh a tinen ata nà, pa nga sə culok. Ta zla anan pə zalán, aday ti i fakan ayak alay à man ata wa.

30 Əna a nay ahay à wulen a tinen wa, a zla way anahan.

Yesu a mbar anan dōwan a inde tə setene à nga

Markus 1.21-28

31 Pə dəḃa anahan a wa, Yesu a slabak à man ata wa, a zla à wulen su doh sə Kafarnahum pə daliyugo sə Galile. Pə luvon sa man uda awan, a ḃakan atan anan way ù doh sə wazay.

32 Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga a ḃakay anan way nə, tə mazlaḃ awan, doḃok doḃok lele.

33 Dōwan inde ù doh à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa:

* 4:19 Ca pə Esaaya 61.1-2. † 4:26 Ca pə 1 Laamiife 17.8-16. ‡ 4:27 Ca pə 2 Laamiife 5.1-14.

³⁴ «Iken Yesu, do sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca daw? Na san iken zle lele, iken nə do maslan a Mbərom Cəncan awan.»

³⁵ Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nà: «Kə bəbal awan bay, hayak à dowan ata wa adəka.»

Cəna bəram, setene ata a lar anan dowan ata à məndak à wulen su do ahay inde à man ata awan. A nay à dowan ata wa bok, a mbəsak anan mənjenja sa gan awan kwa mənjøek.

³⁶ Way a sə təra ata kə gak anan masuwayan anà do ataya fok, ta ma nga sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Jəba su do wura həna anan anaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay tə məgala sə mazlaḅ awan, aday tə bənan à 'am wa acəkan re.»

³⁷ Do ataya ta tan 'am à ləbara ana Yesu pə daliyugo ata təday fok.

Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan

Mata 8.14-17; Markus 1.29-34

³⁸ Natiya awan, Yesu a nay ù doh sə wazay wa cəna, a zla əga Simon. A tan ayak à nga anà jəje a Simon winen lelibay. Nga a bərzlan tə mindel. Ta gan kem, à mbar anan ite.

³⁹ Yesu a zla pə cakay anahan awan, a kudøk apan. A ngəraz pə dəvac sa nga sə bərazl ata cəna, a ndalay panan. Kwayan'a, uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

⁴⁰ Pə dəba ana pac sə slahay ù doh wa ite nà, do ahay ta zlak anan ayak tu do sə dəvac a tinen ahay cara cara bayak awan, à man a Yesu. A dazlan sa dəf patan alay kərtek kərtek a tinen awan, aday tə mbərak fok.

⁴¹ Apasay lelibay aya ta nak ahay à do ahay wa bayak awan. Apasay lelibay ataya tinen apan ti zlah kurkwer, ta wa: «Iken nà, Wan a Mbərom wanahan!» Əna Yesu a ngəraz patan, a gafan atan 'am anga aday tà ja matanan bay. Bina ta san zle, winen nà, Almasihu a wanahan.

Yesu a wazay à wulen su doh sə kiḅe ahay

Markus 1.35-39

⁴² Idə a cəde sidew a nà, Yesu a zla à wulen su doh ata wa, a zla à kiḅe, à saf inde. Əna do ahay ta zla saa pəlay anan. Ta tan ayak à nga kutok, ta gan may nà, abay à mbəsak atan bay.

⁴³ Əna Yesu a jan atan nà: «Abay tədə ni zla adəka, saa dəkay anan ləbara sa 'am mugom a sə bahay a Mbərom, anà do sə wulen su doh sə kiḅe ahay re. Bina nen mə slənay a bugol nà, saa ga mer su way ata awan.»

⁴⁴ A zla sə wazay pu kon pu kon ù doh sə wazay ahay à wulen su doh sə Yahudiya ataya inde fok.

5

Yesu a ngaman anà do sa ban kəlef aya inde

Mata 4.18-22; Markus 1.16-20

¹ Pə luvon a inde, Yesu winen mə tavay a pa 'am sə bəlay sə Gənesaret. Do ahay inde bayak a à man anahan, tinen apan ti ngədəc zek ahay tə mindel, anga a nan atan sə sləne 'am a Mbərom.

² Coy a canan ayak anà kwalalan ahay cew pa 'am məgugəjuje. Do sa ban kəlef ahay tə dazak ahay wa, tinen apan ti banay anan zuvo a tinen ahay.

³ A jan à kwalalan kərtek a inde, mbala ana Simon. A jan anà Simon a nà, à hədek anan kwalalan anahan ata pa 'am məgugəjuje wa mənjøek, sa ma nga à mamsal awan. Coy Yesu a a njahay uda awan, a dazlan sə wazan anà do ahay kutok.

4 Yesu a ndav anan 'am anahan ata nà, a jan anà Simon, a wa: «Hədək anan kwalalan pa man sə a'am sədek awan, aday kə liren ayak zuvo à a'am inde sə bənay ahay wa kələf ahay.»

5 Simon a mbəđahan apan, a wa: «Miter, ma gak mer su way ata matanan sə luvon a anan ndəkərkarre, mə njəkak ahan bay, mə nahay apan nə hwiyoop. Aday đukwen mə bənak kələf a kwa kərtek bay. Əna ka jak umo həna ata nà, mi təma sə larak anan ayak zuvo aya à a'am inde aday bəđaw!»

6 Tə larak anan ayak zuvo à a'am inde bine siwaw nà, kələf ahay bayak a tə rahak anan zuvo. Bəse coy a nan anà zuvo sə məndah.

7 Tə ngaman ayak anà do à kwalalan hinen inde ataya, saa man atan zek. Do ataya tə dəzlek ayak nà, ta rah anan kwalalan a tinen a cew ataya fok tə kələf ahay. Base coy a nan anà kwalalan ataya sə kəkar à a'am inde, anga ta ba ike kə zalak.

8 Simon Piyer a canan anà way a matanan ata cəna, a nay à man a Yesu. A dukwen gərmeç ü vo, a ja nà: «Ba Məduwen uno, mbəsak nen cəpak, bina nen nà, nen do sə atahasl.»

9 Simon tu do si mer su way anahan ataya ta ma nga pə ajəjar anga kələf a sa ban ata kə zalak pə alay a mindel a wa, bayak a jiga awan.

10 Way ata kə gak anan masuwayan anà atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tinen do sa ga mer su way kərtek a tatə Simon ata re.

Əna Yesu a jan anà Simon, a wa: «Kə jəjar bay. Iken ki tərə həna adəka nà, do sə njuđo do sə pəruho azar ahay, bina iken do sa ban kələf sabay.»

11 Ta may anan ahay kwalalan a tinen ahay, tə tavay atan pa 'am məgujungu je asa. Cəna tinen mbəsak ayak way a tinen ahay fok à man ata awan, tə pərahan azar à Yesu kutok.

Yesu a mbar anan dowan a inde mə dugwad awan

Mata 8.1-4; Markus 1.40-45

12 Natiya, Yesu winen ü kon hinen asa. Tə zlangay tə dowan a inde mə dugwad awan. Dowan ata a canan à Yesu cəna, a lar zek à məndak pa 'am anahan, a gan amboh, a jan nà: «Ba Məduwen, kə zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

13 Yesu a ndəđoy alay, a laman ta sa jan nà: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

Kwayan'a, dəvac a dowan ata a ndalay panan, kə mbərak.

14 Coy, Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, a jan, a wa: «Kə sa təkərən ləbara a anan anà dowan bay. Əna zla saa kan zek anà do sə gəđan dungo à way ahay anga Mbərom, à zəzor iken. Aday kə var way kawa ana Tawrita ana Musa sa ja, aday do ahay tā san apan zugol anak kə ndəvak.»

15 Kwa abay Yesu kə jak anan kə sa dakan anan à dowan bay təkede nà, sləmay a Yesu a ma nga sə zakay sa ta 'am pə daliyugo ata təday bayak awan. Do ahay ta nay ahay à man anahan bayak a sa naa sləne 'am anahan, aday à mbar atan à dəvac a tinen ahay wa.

16 Əna Yesu a a zla way anahan, a njahay à man sa saf inde, aday a taa gan amboh à Mbərom à man ata awan.

Yesu a mbar anan dowan a inde mə tərə à məndak awan

Mata 9.1-8; Markus 2.1-12

17 Pə luvon a inde asa, Yesu winen apan i tətakan way anà do ahay. Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay tinen inde mə njahay a pə cakay anahan. Do ahay ta nay ahay kwa pu kon ahay wa cara cara: do sə Galile ahay, do sə Urəsəlima ahay pi zek tu do sə Yahudiya azar aya re. Aday məgala a Mbərom inde pə Yesu sa mbar anan do ahay.

18 A alay ata ite, dōwan aya inde tə gəbak ayak dō pə lala, winen mə təra à məndak awan. Ta gan may sa zla anan ù doh à man a Yesu, aday ti nahay anan pa 'am anahan.

19 Əna ta san sa jəka ti zla anan ù doh nə ta sə wuraw bay, anga dō kə zalak ù doh awan, rođ ahay à məsudoh inde. Ta ján pa nga su doh, tə pəpas man, aday tə tarak anan ayak dōwan a pə lala ata tə libər ù doh, dinger à man a Yesu awan. A dəzle à wulen su dō bayak ata inde, tə nahak anan ayak pa 'am a Yesu.

20 Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata nà, a jan anà dōwan a dəvac ata awan, a wa: «Car uno, nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

21 Pə dəba a 'am anahan ata wa kutok nà, Farisa ahay, tə miter sə Tawrita ahay, ta ja ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su dō wura həna anan sə jənan pa 'am anà Mbərom matana ata anaw? Waya sa mba apan sə pəse ines su dō anaw, kak si Mbərom a aday bina!»

22 Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kə jilen way matanan à mível a kwanay inde nà, angamaw?»

23 Ma da 'am a nə maw? Sa ja: «Nə pəsek anan ines anak ahay» ata daw, kabay sa ja: «Slabak, zla» ata daw?

24 Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.»

A jan anà dōwan a mə təra à məndak ata kutok, a wa: «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay.»

25 Cəna, dōwan ata a slabak pə icé su dō ataya fok. A gəba lala anahan a sə nahay apan ata awan, a zla way anahan agay, ta sə həran nga anà Mbərom.

26 Way ata a gan masuwayan ù dō ataya fok, aday tə həran nga anà Mbərom, ta ma nga pə ajəjar, ta wa: «Biten a anan nà, də canak anan anà way ma ga masuwayan awan.»

*Yesu a ngaman anà Lewi
Mata 9.9-13; Markus 2.13-17*

27 Pə dəba anahan a wa, Yesu a may ahay ù doh wa nà, a canan anà dō sə cakal jangal a inde tə ngaman Lewi*, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!»

28 Dōwan ata a slabak kwayan'a, a mbəsak way anahan ahay fok à man ata awan, a pərahan azar.

29 Pə dəba wa kutok Lewi sə dōwan ata a da way sa pa bayak a əga winen sə təma anan Yesu. Do sə cakal jangal ahay tu dō azar aya bayak awan, tinen apan ti pa way sa pa pə kartek a tatə Yesu.

30 Aya əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay nà, way ata kə zlak atan à nga bay. Anga nan, ta jan anà njavar a Yesu ataya, ta wa: «Kwanay apan ki pen way a aday ki sen way pə kartek a tu dō sə cakal jangal ahay aday tu dō sə atahasl ahay nà, angamaw?»

31 Yesu a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà dō sə disise bay, si dō sə dəvac ahay.

32 Nen na nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà dō sə atahasl ahay, anga aday tā yam pə ines a tinen ahay.»

*Acəce way pə sumaya
Mata 9.14-17; Markus 2.18-22*

* 5:27 Lewi ata nà, sləmay anahan Mata re.

³³ Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay ta jan anə Yesu, ta wa: «Njavar ana Yuhana ahay ta sə Farisa ahay ta taa ga sumaya tə amboh a kutok nà, aday mbala anak ahay ta ga itəbay nà, angama kalanaw?»

³⁴ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, dō mə ngamay aya à man sə gəbà dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itədaw? Matanan bay!

³⁵ Əna pa pac a dō sə gəbà dalay ata tə bənak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.»

³⁶ Natiya kutok, Yesu a təkəren atan 'am sə jike a anan, a wa: «Kula dōwan saa ngərway anan ahay zana wiya a aday i tam anan pə zana məduwer a nà, ibay.† Dōwan a kà sak a ga matanan cəna, kə nəsek anan zana wiya ata bidaw? Aday zana məduwer ata dūkwen nà, i zla pi zek tə zana wiya ata bay ba?

³⁷ Aday dūkwen, dōwan saa mbađ mahay mə kwasay a bay a à mbulo sa zlay məduwer a inde nà, ibay.† Dōwan a kà sak a ga matanan cəna, mahay a mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay uda nà, i ndazl anan mbulo ata awan. Mahay i pak, aday mbulo dūkwen kə nəsek.

³⁸ Kak matanan bay cəna, si ti pak mahay mə kwasay a bay awan, à mbulo wiya a inde cite.

³⁹ Dōwan a kà sak mahay mə kwasay a nà, i jan may anə mə kwasay a bay ata sabay asanaw? Anga ta ja nà, lele a nə mə kwasay ata awan.»

6

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Mata 12.1-8; Markus 2.23-28

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla tə guvo sa ndaw kutok nà, njavar anahan ahay ta kad ndaw, ta pa.

² Əna azar sə Farisa aya sə canan atan ataya ta jan atan nà: «Ki gen way aday təde abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nə, angamaw?»

³ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu dō anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəməw?*

⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga Mbərom ata awan, a pa, aday dō anahan ahay dūkwen, kə varak atan, ta pak re. Abay təde saa pa nà, dō sə gəđan dundo à way ahay anga Mbərom dəkdek bidaw?»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen Wan su Do nà, nə lavan nga anə luvon sa man uda awan.»

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Mata 12.9-14; Markus 3.1-6

⁶ Natiya awan, pə luvon sa man uda hinen asa, Yesu a zla ù doh sə wazay, winen apan i wazay. Dōwan a inde à man ata awan, alay puway anahan ma mac awan.

⁷ Miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay tinen apan ti dəfan ide anə Yesu, ata aday, kak kə mbərak anan dō pə luvon sa man uda awan nà, ti njad apan alay sa 'am sa man anan mungok kutok.

⁸ Aya əna, Yesu nə a san way a tinen sə bayak ata zle. Anga nan, a jan anə dōwan a ma mac alay ata, a wa: «Slabak! Tavay à wulen su dō anaya inde.» Cəna, dōwan ata a slabak, a tavay jek à wulen su dō ataya inde.

† 5:37 Mbulo sa zlay nà, way sa mbađ uda mahay kabay a'am sa sa, anga dō sa bar ahay. Aday dūkwen, kak winen wiya awan nà, a ngəraw kawa atə gəzla tə kukwar sa kad ata bay. * 6:3 Ca pə 1 Samiyel 21.2-7.

⁹ Natiya, Yesu a jan anà miter sə Tawrita ahay tə Farisa ataya fok, a wa: «U no sə cəce pikwen wa: Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, daw? Təde sa tam anan sifa su do daw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa daw?»

¹⁰ Yesu a ca patan nerre fok, a jan anà dowan a ma mac alay ata kutok, a wa: «Ndədoɣ anan alay anak.»

Dowan ata a ndədoɣ anan alay anahan cəna, wuret alay anahan kə pəsakak.

¹¹ Əna, way ata kə cəbak anan anà do ataya awan. Ta ma nga sa vad apan awiyaway, aday kəkəma ti i ga anan tə Yesu anaw.

Yesu a walay do maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Markus 3.13-19

¹² A luvon ataya inde kutok nà, Yesu a jan wanahan à bəzlom saa ga amboh. A nahay apan hwiɣop tə ide cekərkarre sa gan amboh anà Mbərom.

¹³ Ide a a cəde kutok bine siwaw nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tə halay nga pə cakay anahan. Ta nay ahay kutok nà, a walay wa kuro nga anahan a cew. A ngaman atan nà, do maslan ahay.

¹⁴ Sləmay a tinen aya həna: Simon, dowan a Yesu a ngaman tə sləmay hinen, Piyer† ata awan, aday Andəre, mərak ana Simon, Yakuba, Yuhana, Filip, Bartilome,

¹⁵ Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Simon do manide sə Ruma ahay,

¹⁶ tə apan Yuda wan ana Yakuba aday tə apan Yudas Iskariyot, do saa ga daf pə Yesu ata awan.

Yesu a mbar anan do sə dəvac ahay bayak awan

Mata 4.23-25

¹⁷ Pə dəba anahan a wa nà, atə Yesu tu do maslan anahan ataya tə dazay à bəzlom wa, tə tavay pa man barbara a fadada. Njavar a Yesu azar aya tinen inde à man ata bayak awan. Aday man su do azar aya ta nay kwa u kon a azar aya wa, kawa do sə Urəsəlima pi zek tu do sə Yahudiya azar aya, tə apan do sə wulen su doh aya bəse tə bəlay ataya, kawa do sə Tirus ahay aday tu do sə Sidon ahay fok, tinen à man ata awan.

¹⁸ Ta nay ahay nà, sa naa pak sləmay pa 'am anahan ahay, aday sa naa njad zay si zek a tinen ahay. Aday do setene sə hurvos atan ataya dukwen ta nak ahay, aday fok tə mbrak re.

¹⁹ Kuwaya a gan may sə laman alay à Yesu, anga məgala sa mbar do ahay a nay à winen wa, aday a mbar atan fok.

Ataslay mivəl tə dace

Mata 5.1-12

²⁰ Natiya awan, Yesu a ca pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa:

«Ataslay mivəl inde anga kwanay, do mətawak aya awan,

anga bahay a Mbərom ma var a nə anga kwanay.

²¹ Ataslay mivəl inde anga kwanay, do may a han pikwen həna ataya awan, anga ki naa rihen pə luvon a inde nà, mbodol mbodol mba.

Aday ataslay mivəl inde anga kwanay, do sə jalay mərava ahay ite asa, anga ki naa mbisen pə luvon a inde mba.

²² Kak həna do ahay ta nak ikwen ide, tə rəzlak kwanay à wulen a tinen wa, tə gənahak ikwen,

ta jak pikwen 'am lelibay aya anga kə dəfen nga pi nen Wan su Do nà, tislən mivəl adəka.

²³ Pə luvon a ta gak ikwen way matana ataya cəna,

† 6:14 Piyer: kawa sa ja nà, Pəkərad.

tislen mivél, ndázlen tə ambasay adəka,
 anga Mbərom i varak ikwen magwagway məduwen a à bagəbaga
 mburom.

Anga bije a tinen ahay dukwen ta gak anan ahay anà do maja'am a Mbərom
 ahay kətanan re.

²⁴ Əna, kwanay do sə zliile ahay nà, dəce inde pikwen,
 anga 6a kə njiden panan magwagway a kwanay həna pə daliyugo coy.

²⁵ Kwanay, do ma rah aya həna ataya awan, dəce inde pikwen,
 anga may i naa rawad kwanay pə luvon a inde mba.

Kwanay, do à ambasay inde həna ataya awan, dəce inde pikwen,
 anga ki naa yimen ta sə jalay mərava pə luvon a inde mba.

²⁶ Kak həna do ahay ta ja pikwen nə 'am lele aya nà, dəce inde pikwen,
 anga bije a tinen ahay dukwen tə varak anan zlangar matanan anà do
 maja'am mungwalay ataya re.»

Pəlen anan do manide a kwanay ahay

Mata 5.38-48, 7.12

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa:

«Kwanay do sə puko sləmay ahay, nen apan ni jak ikwen: Pəlen anan do
 manide a kwanay ahay, gen anan sumor anà do sa nak ikwen ide ahay.

²⁸ Pəsen 'am lele aya anà do sə tahasl kwanay ahay. Gen amboh anà
 Mbərom anga do sa ga alay tə kwanay ahay.

²⁹ «Dowan a kə dəcak anak pə cakay sləmay kərtək a nà, mbədəhan anan
 apan day hinen asa. Kabay dowan a kə ngəzərak panak zana anak məduwen
 a sa pak pi zek ata nà, mbəsakan anan apan tegwere sə zana ata re.

³⁰ «Dowan a kə cəcihek panak wa way nà, kà sa gan anan azay bay, varan.
 Kabay dowan kə ngəzərak panak wa way anak nà, mbəsakan anan, kə cəce a
 panan bay.

³¹ «Way a aday həna ki gen anan may do ahay tà gak ikwen anan nà, gen
 atan anan dukwen matanan re.

³² «Kak kə pəlen nà, do sə pəlay kwanay ahay dəkdek nà, waya saa ngərak
 ikwen apan anaw? Kwa do sə atahasl ahay dukwen tə pəlay nà, do sə pəlay
 atan ataya re asanaw?

³³ Kabay, kak ki gen anan sumor nə ù do sa gak ikwen sumor ahay dəkdek
 ata nà, mərdok sə ayanga a kwanay wuraw? Abay do sə atahasl ahay nà, ta
 ga nə matanan bay cara daw?

³⁴ «Kak kə viren anan gudire nà, anà dowan aya aday kə sənən zle ti mba
 apan sə hamak ikwen anan uda tətə ataya nà, waya saa ngərak ikwen apan
 anaw? Kwa abay do sə atahasl ahay təkede tə varan gudire nà, anà dowan
 aya aday ta san zle ti mba apan sə haman atan anan uda tətə ataya bidaw?

³⁵ Əna, adəka bay, pəlen anan do manide a kwanay ahay, gen atan sumor,
 viren atan gudire, əna mənəna sə bayak sa jəka ti sa haman umo anan uda
 mba ata awan. Kak ki gen matanan nà, ki i njiden magwagway bayak awan,
 ki tərən nə wan a Mbərom sə bagəbaga mburom ahay. Anga Mbərom awan,
 winen a gan sumor nà, anà do sa ngar pə alay itəbay ataya awan, aday anà
 do sə huwan ahay fok re.

³⁶ Gen anan sumor i zek ahay, anga Bəbay a kwanay Mbərom nà, winen do
 sa gan sumor ù do.»

Am sa man mungok i zek ahay

Mata 7.1-5

³⁷ «Kà si men anan anan mungok ù do azar aya à mivél inde bay. Ata
 Mbərom dukwen i mak ikwen anan mungok bay ite re. Kə bənen do à mivél
 inde bay. Ata Mbərom dukwen i ban kwanay tə sariya bay ite re. Pəsen anan

anan ines anà dō ahay, aday Mbərom dukwen i pəsek ikwen anan à kwanay aya ite re.

³⁸ «Viren anan way anà dō ahay, aday Mbərom dukwen i mak ikwen anan uda awan. I mak ikwen uda nà, tə way sə lavay way məduwen awan, aday i tambal anan, i jəjak anan uda nə lele. I rahak ikwen anan cucucə aday i pəkak ikwen ayak uda à mbulo inde. Mbərom i lavak ikwen ayak uda nà, tə way a kwanay sə lavan uda anà dō ahay ata awan.»

³⁹ Yesu a təkəren atan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Dō hurōf a nà, i mba apan sə bənan alay anà hurōf car a tətə dāw? Kak matanan nà, ti slahay à gujar inde cew maya bidaw?

⁴⁰ Dō sə jangay nà, i zalay miter anahan bay. Əna dō sə jangay ata i ndav anan ajangay anahan aday ti sa lavay tə miter anahan ata kutok ba?»

⁴¹ A jan atan asa, a wa: «Iken nà, ka mba apan sə canan anà cukol i ide ana mərak anak inde, aday dədom i ide anak a inde nà, ka mba apan sə canan sabay ata nà, angama kutok anaw?

⁴² Ka mba apan sa jan anà mərak anak: “Ənga, nə gəbak anan ahay cukol i ide wa”, aday cəkəbay iken a nə dədom i ide anak a inde zləngədəfə nà, kə gəbak anan ahay wa bay re asanaw? Mbadəmbada bidəka! Ənga, gəbay anan ahay dədom i ide anak a wa, aday ki ca ide lele. Ata aday ki i mba apan sə gəbay anan ahay cukol ide anà mərak anak wa nà, na.»

Dədezl si sé tə wan anahan aya awan

Mata 7.16-20, 12.33-35

⁴³ Natiya, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dədezl si sé lele a nà, i wahay wan lelibay a bay. Dədezl si sé lelibay a ite nà, i wahay wan lele aya bay.

⁴⁴ Anga na awan, dā san anan dədezl si sé ahay fok nà, pa wan a tinen aya wa. Dowan i mba apan sə bənay ahay wan sə buway i sé sə jəgem wa nà, ibay. Dowan sa sa bənay ahay maka i sé sə iyam wa dukwen ibay re.

⁴⁵ Dō lele a nà, a san sa ja 'am zle ləfədəfə, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan a lele ata wa. Aday dō sə huwan ite nà, a ja nə 'am sə huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan a lelibay ata wa re. Bina təbələm su dō a ja nə way sa nay ahay à mivəl anahan wa.»

Jike su doh ahay cew

Mata 7.24-27

⁴⁶ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Kə ngimen uno “Bahay, Bahay!” nà, aday ki gen way a kawa nen sa jak ikwen aday kī gen ata bay asanaw?

⁴⁷ Ni dəkak ikwen anan hənə. Dō zənzen a kà nak à man uno, kə slənek 'am uno, kə dəfak anan apan lele nà, winen a ga minje nə tə wayaw?

⁴⁸ Winen a ga minje nà, tu dō sə ndakay doh. A pak saray a nà, a la məke sədek dəzl pə pəkərad, a pəkay ahay saray su doh anahan pə pəkərad ata wa kutok. Zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh a mi dəzl ata awan, əna doh ata kə mbəzłak bay, anga saray su doh ata ma pak a lele.

⁴⁹ Əna dō sə sləne 'am uno aday kə dəfak anan apan bay ata nà, winen a ga minje tu dō sa dəzl doh anahan pə yugo mənəjəna sa pak a saray a ata awan. Iven a ga, zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh ata cənə, doh ata a mbazl seked seked kwayan'a.»

7

Yesu a mbar anan bile ana bahay sə suje sə Ruma ahay

Mata 8.5-13

¹ Natiya kutok, pə dəḅa anahan a wa, Yesu a ndav anan 'am anahan sa jan anə dō ahay nà, a slabak, a zla way anahan à wulen su doh sə Kafarnahum.

² Bahay sə suje ahay a inde à man ata awan, winen nà, Ruma ahay. Ləliwe sə bile anahan a inde dəvac awan, bəse winen apan i ndav zek coy.

³ Matanan, bahay sə suje ata a sləne pə ləbara a Yesu cəna, a slənay ahay məced sə Yahuda ahay à man anahan sa naa gan kem, aday à zla saa mbar anan bile anahan ata ite.

⁴ Natiya, dō ataya tə dazley ahay à man a Yesu nà, tə dubok anan, ta gan kem, ta sa jan nà: «Dowan ata nà, abay kə slənen anan ayam anahan ite nà, tədə.

⁵ Winen a pəlay dō a mənuko ahay tə mindel, aday sə hanan umo doh sə wazay ata dukwen, winen a re.»

⁶ Natiya awan, Yesu a zla tə məced ataya kutok. Abay bəse tinen apan ti dazle əga bahay sə suje ata kutok nà, dowan ata a slənay car anahan ahay pə cəved sa naa jan à Yesu nà: «Ba Məduwen, kə yay nga sa nay ahay bay, anga nen na slak tədə aday ki dazley ahay əga nen bay.

⁷ Anga nan, na ca apan nà, ni zlak ayak ta nga uno awan, à man anak a nà, na slak bay. Ja 'am anak a dasl kərtek cəna, bile uno i mbar.

⁸ Nen a aday nà, bahay uno ahay dukwen inde, aday nen nə bahay sə lavan nga anà suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anə dōwan a kərtek a: “Zla tiya”, i zla. Na sak a jan anə dō hinen: “Hayak à man a anan”, i nay ahay. Na sak a jan anə bile uno: “Ga natiya”, i ga anan acəkan.»

⁹ Natiya, Yesu a sləne anan 'am ataya fok cəna, a zlan à nga lele. A mbədahay 'am pu dō sə pərahan ayak azar ataya, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan, kula na tak anan à nga anə dō sa daf upo nga lele kawa dōwan a anan à wulen su dō sə Isəra'ila ahay bay.»

¹⁰ Dō maslan ataya ta ma pə dəḅa əga bahay sə suje ata kutok. Taa tan ayak à nga anə bile anahan ata nà, kə mbərak, winen inde zay coy.

Yesu a mbar anan wan ana mədukway sə uwar inde, ma mac awan

¹¹ Natiya kutok, pə dəḅa anahan a wa nà, Yesu a zla à wulen su doh a inde tə ngaman Nayin. Njavar anahan ahay, tə dō ahay bayak a tə pərahan azar.

¹² Bəse Yesu winen apan i dazle à wulen su doh ata inde nà, tə zlangay tu dō ahay tə gəḅak ahay məsinde, tinen apan ti zla anan à məke. Məsinde ata nà, wan ana mədukway sə uwar a inde, mənduwel awan. Dō ahay bayak a tinen apan ti zla tatə uwar ata pa 'am jəvay.

¹³ Aday kutok, Yesu Ba Məduwen a canan à mədukway sə uwar ata cəna, a gan i zek wa, a jan, a wa: «Njahay way anak, kə yam bay.»

¹⁴ Cəna, a zla, a laman alay anə lala sə gəḅa məsinde ata awan, dō sə gəḅa məsinde ataya tə tavay. Yesu a jan anə məsinde ata, a wa: «Wan ada, nen apan ni jak: Slabak!»

¹⁵ Cəna, wan ata a slabak acəkan, a njahay tun, winen apan i ja 'am. Aday Yesu a man anan à alay inde anə may anahan.

¹⁶ Dō sə canan à way a Yesu a sa ga ata nà, ta ma nga pə əjəjar, tə həran nga anə Mbərom ta sa ja nà: «Dō maja'am a Mbərom məduwen a kə nak ahay à wulen a mənuko inde» aday «Mbərom kə nak sa man zek anə mənuko dō anahan Isəra'ila ahay.»

¹⁷ Ləbara sə way a Yesu a sa ga ata a ta 'am tədəy pə daliyugo sə Yahudiya, aday pu kon azar a sa mban atan ataya fok.

Yuhana, dō sa gan baptisma anə dō ahay ata a slan dō ahay à man a Yesu Mata 11.2-19

¹⁸ Natiya awan, njavar ana Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata, tə təkəren anan ləbara sə way a Yesu sa ga ataya fok anà miter a tinen. Yuhana a ngaman anà njavar anahan ahay cew,

¹⁹ a slan atan à man a Yesu Ba Məduwen, saa cəce panan: «Iken nà, Almasihu, dowan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mā ba do hinen daw?»

²⁰ Do maslan a Yuhana ataya tə dazle à man a Yesu nà, tə cəce panan kutok, ta wa: «Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay a slənay manay à man anak saa cəce panak: Iken nà, Almasihu dowan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mā ba do hinen daw?»

²¹ A alay ata ite, Yesu winen apan i mbar do sə dəvac ahay bayak a, à dəvac a tinen ahay wa cara cara, tu do sə setene ahay, aday kə təbak anan anan ide anà huruf ahay bayak awan.

²² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen, təkəren anan anà Yuhana nà, way a kwanay sə canan aday sə sləne: Huruf ahay tə təbak ide, vədal ahay tinen apan ti zla tə saray a tinen, aday do mə dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tə mbərak. Mədəngazlak ahay, tinen apan ti sləne way tə sləmay a tinen ahay re, do ma mac aya tə slabakak ahay à məke wa, aday do mətawak aya, tə slənek ləbara sa 'am mugom apan.

²³ Zay i təran anà do aday kə mbəsakak sa daf upo nga itəbay ata awan.»

²⁴ Pə dəba ana do maslan a Yuhana ataya sa zla way a tinen ata wa nà, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anà man su do ata awan, a wa: «Ki zlen à kiəbe à man sa saf inde nà, saa cay ahay pa maw? Pə gusuko aday mad winen apan i bal anan ata daw? A'ay.

²⁵ Əna aday ka si cen ahay nà, pa ma kutok anaw? Pu do aday winen ma pak zana kəlfedede aya ata daw? Do sa pak zana kəlfedede aya aday tinen zlile aya ata dukwen, mə njahay aya way a tinen à gala bahay ahay.

²⁶ Aka aday ka si cen ahay nə pa ma kərtek a kutok anaw? Pu do maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen do maja'am a Mbərom acəkan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay do maja'am a Mbərom ahay re.

²⁷ Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, pə winen. Mbərom a wa:

“Həna ni slan do maslan uno,

i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.*»

²⁸ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen ni jak ikwen ite nà, dowan inde mə wahay a pə daliyugo sə zalay Yuhana nà, ibay. Aya əna, do ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nà, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen.»

²⁹ Do ahay, tu do sə cakal jangal aya təke fok, tə sləne 'am ataya cəna, tə sənək way a Mbərom ahay fok nà, lele aya awan, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana coy.

³⁰ Əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay, tə təmahak kawa ana Mbərom sa gan may tà ga ata bay, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana ata itəbay.

³¹ Yesu a ja asa re, a wa: «Do a wuswes anaya həna ata nà, ni ga atan minje nà, ta maw? Ta ga minje nə tə wayaw?

³² Ta ga minje tə gwaslay mə njahay aya pə zavay sə wulen su doh, tinen apan ti zlanan i zek ahay, ta sa ja nà: “Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!”

³³ Anga Yuhana a nay ahay, winen a sa mahay bay, a taa ga sumaya re. Əna ki wen: “Winen mə waway nga awan”.

* 7:27 Ca pə Malakiya 3.1.

³⁴ Əna nen, Wan su Do, na nay ahay, na pa dəf kəray, na sa way kəray nā, ki wen: “Cen apan! Dowan a anan nā, do sə kutov, do sə vaway nga, aday winen car su do sə cakal jangal ahay pi zek tu do sə ines ahay.”

³⁵ Aya əna, do ahay ti san kəlire ana Mbərom winen lele, anga ti canan anə mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Yesu əga dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay

³⁶ Natiya kutok, dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay. A ngaman ə Yesu saa pa way əga winen miya awan. Yesu a zla əga dōwan ata, tə njahay sa pa way pə kərtek a kutok.

³⁷ Uwar a inde ə wulen su doh ata awan, winen nā do sə atahasl. A sləne sa jəka Yesu winen apan i pa way əga Simon, Farisa ahay ata cəna, a nay ahay əga dōwan ata awan, tə amar sə wurde anahan a ə dınguzlok inde.

³⁸ Uwar ata a tavay ə dəba ana Yesu bəse ə man sə saray anahan. Winen apan i yam gweguzguzze, ide sə ayam anahan a dazlan sə banay anan saray a Yesu kusler kusler. A ma nga sə təlkađ panan ide sə ayam anahan ata tə sibək sa nga anahan, a ban anan saray a Yesu həmbok, a pak apan amar sə wurde ata kutok.

³⁹ Natiya kutok, Simon, Farisa sə dōwan a sə ngaman ayak ə Yesu əga winen ata, a canan ə way a matanan ata cəna, a jalay ta nga ta nga, a wa: «Dowan a anan i ga nā, do maja'am a Mbərom bay aday bina, a san sa jəka uwar sə laman a anan ata, winen do sə atahasl dukwen a san bay ata nə kəkəməw?»

⁴⁰ Pa 'am anahan ata kutok, Yesu a jan, a wa: «Simon, way inde u no sa jak.» Simon a mbədahan apan, a wa: «Miter, ja asanaw!»

⁴¹ Yesu a jan kutok, a wa: «Dowan a inde nā, gudire anahan inde pə do ahay cew. Pu do kərtek awan, dala anahan apan mbulo səkat dəra, pu do hinen ite, mbulo kwa kuro dəra.

⁴² Əna do sə dala ata a ca patan cew miya dukwen, dōwan saa mba apan sə haman anan dala anahan ata tətə nā, ibay. Anga nan, a mbəsakan atan anan dala anahan ata fok sə coy awan. Əna ə wulen su do a cew ataya wa nā, iken kə bayak saa pəlay anan dōwan ata tə mindel nā, dōwan a dıwıwıw?»

⁴³ Simon a mbədahan apan, a wa: «I ga nə, saa pəlay anan dōwan ata tə mindel nā, do aday winen sə mbəsakan anan dala zek məduwen a ata awan.»

Yesu a jan apan kutok, a wa: «Ka jak 'am didəm awan.»

⁴⁴ Pə dəba anahan a wa nā, Yesu a mbədə 'am pə uwar ata awan, aday a jan anə Simon, a wa: «Na wa, kə canak anan anə uwar a anan ba? Nen na nak əga iken, əna kə varak uno a'am aday anga nə banay anan saray uno ahay bay. Əna winen kə banak uno anan saray tə ide sə ayam anahan, aday pa təlkađ panan tə sibək sa nga anahan re bidaw?»

⁴⁵ Aday iken nā, kə təmahak nen ta sa ban nen həmbok həmbok bay. Əna winen nā, kwa anuno sa nay ahay əga iken nā, kə mbəsakak sə buno anan saray uno ahay həmbok həmbok bay.

⁴⁶ Iken kə mbədək uno amar sə wurde pa nga bay, əna winen kə mbədək amar sə wurde pə saray uno ahay re.

⁴⁷ Anga nan, nen apan ni jak: Winen nā, i pəlay nen tə mindel, anga ines anahan ahay bayak a dukwen mə pəse aya awan. Əna do aday ines anahan ahay mə pəse a mənəcək akinen ata nā, winen dukwen i pəlay nen tə mindel bay re.»

⁴⁸ Natiya pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anə uwar ata, a wa: «Mazar uno, ines anak ahay mə pəse aya coy.»

⁴⁹ Do a sa pa way pə kərtek a tə winen ataya fok tə dazlan sə jalay ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su do wurə aday kwa sə pəse ines pu do wa dukwen a mba apan re ata anaw?»

⁵⁰ Əna Yesu a jan à uwar ata asa, a wa: «Adaf nga anak pi nen kà təmak iken. Zla tə zay!»

8

Uwar sə pərahan azar anà Yesu ahay

¹ Natiya, pə dəba anahan a wa a njahay əngal nà, Yesu a zla tə njavar anahan a kuro nga cew ataya awan, à wulen su doh ahay, aday pu kon pu kon. A dakay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan.

² Uwar aya inde tə pərahan azar. Uwar ataya nà, 6a Yesu kə mbərak atan à dəvac a tinen ahay wa, aday kə rəzlak ahay setene à nga a tinen ahay wa re. A wulen sə uwar a sə pərahan azar ataya inde nà: Mariyama, dənə sə Magədala ahay, aday Yesu sə rəzlay ahay setene ahay cuwbe à nga anahan a wa ata awan;

³ tə apan Yuwana, uwar ana Huza, do məduwen a sa ga mer su way əga Hiridus; tə apan Suzana; aday tə apan azar sə uwar aya bayak a re. Uwar ataya ta mak anan zek à Yesu tə njavar anahan ahay tə zlıle a tinen.

Jike su do sa casl ndaw

Mata 13.1-9; Markus 4.1-9

⁴ Pə wulen su doh ahay wa cara cara, do ahay bayak a tə halay nga à man a Yesu. A dazlan sa jan atan 'am tə jike, a wa:

⁵ «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. Winen apan i casl ndaw ata kutok nà, zahav a guce panan pə cəved. Do ahay tə dədəsl anan, aday məvuhom ahay tə dagay anan.

⁶ Zaav sa ndaw azar a a guce panan pə saray pəkərad. A hay ahay, aday a kuray kwayan'a, anga man ata mə naaz a sabay.

⁷ Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay.

⁸ Əna azar sə zaav a mə mbəsak ata, a guce pə yugo lele awan. A hay, a har, a nah wan pə hawal sa ndaw kərtek a nà, səkat səkat.»

Pə dəba sa 'am ata wa asa nə, a jan atan 'am tə məgalak awan, a wa: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Mata 13.10-17; Markus 4.10-12

⁹ Pə dəba anahan a wa kutok nà, njavar anahan ahay tə cəce panan, ta wa: «Jike sa 'am anak a sa ga sə manan ata nà, a nan sa ja nə maw?»

¹⁰ Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi dər aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kà gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna do azar aya nà, ti sləne way ahay fok nà, si ta 'am sə jike. Anga nan:

Tinen apan ti ca apan, əna tə canan bay,

aday ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay re.* »

Yesu a pəsak anan jike su do sa casl ndaw ata awan

Mata 13.18-23; Markus 4.13-20

¹¹ Coy, Yesu a wa: «'Am sə jike anan a nan sa ja nà, natiya awan: Zaav sa ndaw nà, 'am a Mbərom.

¹² Do azar aya ta ga minje ta ndaw mə guce pə cəved ata awan. Tinen nà, tə sləne anan 'am a Mbərom bəse, əna Fakalaw í nay, i wudíhey anan 'am ata à mível a tinen wa, anga aday tá daf apan nga sa tam bay.

* 8:10 Ca pə Esaaya 6.9.

¹³ Do azar aya ite, ta ga minje tə zaav sa ndaw mə guce pə saray pəkərad ata awan. Tinen nà, tə slənek 'am a Mbərom cəna, tə tama anan tə ataslay mivəl awan. Əna 'am ata a pak sləlay a mivəl a tinen inde bay. Zanaka dəce sə daliyugo kà nak, tə way sa njak do anahan aya cəna, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

¹⁴ Do azar aya ite, ta ga minje tə zaav sa ndaw sə guce à wulen sə adak ahay inde ata awan. Tinen tə slənek 'am a Mbərom nà, way sə daliyugo ahay inde cara cara ti njak atan. Kawa ti jalay nga pə way sə daliyugo ahay, ti gan may anà zlıle sə daliyugo, ti taslay mivəl sa ga ubor pə way sə daliyugo ahay cara cara. Way ataya ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom à mivəl a tinen inde, aday 'am ata à zla nga uho saa nah bay.

¹⁵ Əna do azar aya ite asa, tinen ta ga minje tə zaav sa ndaw sə guce pə yugo lele ata awan. Tə sləne 'am a Mbərom nà, ta ban anan tə mivəl kərtək a lele. Kwa dəce kə njadak atan dukwen, tə mbəsak bay re. Ta ban mivəl, aday ta zla nga uho pa 'am a Mbərom.»

*Man sa daf lalam
Markus 4.21-25*

¹⁶ Pə dəbə anahan a wa kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dowan saa daf uko pə lalam aday i dər anan ta sə hərok apan tasa, kabay i dərək anan ayak ù vo lala nà, ibay asanaw? I daf anan bugol nà, pa man jəgad awan, anga aday ide jiyjay à dəvan anà do sa zla ù doh ataya fok lele.

¹⁷ Ayaw, way a mi dər a aday dowan i canan bay nà, i ga inde sabay. Akar sa 'am ma ja aya bay dukwen, i kay zek pa 'am su do ahay à man ipec inde.»

¹⁸ A jan atan asa, a wa: «Gen wurwer pə way a kwanay sə sləne ahay. Anga do kə təkək anan sləmay sə sləne 'am nà, Mbərom i zəgahan anan sə sləne 'am ite re. Aday do kə tacak anan sləmay, anga a nan sə sləne 'am bay nà, Mbərom i təma panan mənjoək anahan a abay sə bayak, kə slənek anan coy ata re.»

*Mərak a Yesu ahay tatə may anahan
Mata 12.46-50; Markus 3.31-35*

¹⁹ Mərak a Yesu ahay tatə may anahan ta nay ahay à man anahan, əna ta mbak apan sə dəzle dezl à man anahan a bay, anga do ahay inde bayak a kə zalak.

²⁰ Anga nan, do ahay ta jan à Yesu, ta wa: «Atə may anak tə mərak anak ahay tinen mə tavay aya uho, ta gak may.»

²¹ Əna Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Pi nen nà, atə may uno tə mərak uno ahay nà, do sə sləne 'am a Mbərom ahay, aday sə dəfan apan ataya awan.»

*Yesu a gafan 'am anà atə mad tə a'am
Mata 8.23-27; Markus 4.35-41*

²² Pə luvon a inde asa, Yesu a ján à kwalalan inde tə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Takasuko pa day uho!» Ta ra zek, ta zla.

²³ A alay a tinen apan ti takas tə kwalalan mba ata ite, Yesu a njak ahan à kwalalan ata inde. Zaməma nà, vəvara əduf a slabakay ahay pa nga sə bəlay ata awan, a'am a ma nga sa rah anan kwalalan, aday bəse tinen apan ti lize coy.

²⁴ Natiya njavar anahan ahay tə hədek pə cakay anahan, tə pədek anan, ta jan, ta wa: «Miter, miter! Aday mənuko apan di lize bəse coy asanaw!»

Cəna, Yesu a slabak, a gafan 'am anà atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay tə məgalak awan. Cəna, a'am a tavay dekek, awan a bal sabay fok.

²⁵ Natiya Yesu a jan anà njavar anahan ataya awan, a wa: «Kə dəfen upo nga jiga nə kəkəmw?»

Njavar anahan ataya ta ma nga pə ajəjar, a gan atan masuwayan. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Do wuru hənana anan anaw? A gafan 'am anà atə mađ tə a'am ahay dukwen, tə đəfan apan re ata nà, jəba su do wuru kəlanaw?»

Yesu a mbar anan đowan a inde tə setene aya à nga inde

Mata 8.28-34; Markus 5.1-20

²⁶ Pə dəba anahan a wa kutok, atə Yesu tə njavar anahan ahay tə takas pə day hinen, tə dazle ù kon sə Gerasina ahay. Kon ata, winen đinger pa 'am anà daliyugo sə Galile.

²⁷ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa bine siwaw nà, do su kon ataya inde a nay ahay pə cakay anahan kwayan'a. Đowan ata nà, setene ahay ta taa ban anan. A taa pak zana pi zek sabay, aday a taa nahay agay sabay re. Əna a taa nahay way anahan ahay nà, à wulen sə jəvay ahay inde.

²⁸⁻²⁹ Abay setene ata a taa ban anan nà, saray bayak a way anahan. Ta taa ban anan tə calalaw, alay tə saray a təkə, aday tə jaway anan à səsilə inde, anga sa gan nga. Tə winen ata təkə nà, a slađ anan way ataya nduroc nduroc, aday setene ataya tə vawan nga sa haw way anahan à kiđe re.

A canan à Yesu nà, a zlah pi zek tə məgalak awan, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay nə ma pi nen wa anaw? Na gak anak kem, kà ga alay ti nen bay ite.»

A ja matana ata nà, anga ba Yesu kà jak anan anà apasay lelibay ata à nay à đowan ata wa ata awan.

³⁰ Yesu a cəce panan kutok, a wa: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Tə ngumo nə Daskalak.» Đowan ata a ja matanan ata nà, anga setene ahay inde bayak a i zek anahan inde.

³¹ Setene ataya tə dubok a Yesu, ta wa: «Amboh, kem à nak ite. Kà sa razl manay dəren aday mə lize dənam à məke sə mərda inde bay ite.»

³² A man ata awan, đowan aya inde, tinen apan ti bal gadura ahay pa zar kon bayan awan, gadura ataya tinen apan ti rac apa a tinen ahay. Əna setene ataya ta gan kem à Yesu, ta wa: «Kem, amboh, ənga varan umo cəved mə zla à gadura tiya ataya inde ite.» A varan atan cəved.

³³ Natiya, setene ataya tə zləray à đowan ata wa, ta zla à gadura ataya inde cəna, gadura ataya tə pəkay anan ahay ahaw kwa pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgugujuje wa à bəlay inde. Fok a tinen awan, tə lizek à a'am ata inde dədam.

³⁴ Do sa gan nga anà gadura ataya tə canan à way a sə təra ata cəna, ta haw saa đakay anan ləbara sə way a sə təra patan tə gadura a tinen ataya fok à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə kiđe ahay fok re.

³⁵ Do ahay tə zləray ahay à wulen su doh ataya wa. Ta zla saa ca pə ləbara sə way a sə təra ata awan. Tə dəzley à man a Yesu nà, ta tan à nga anà đowan a setene ahay sa nay ahay à winen wa ata, mə njahay a à man a Yesu, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar.

³⁶ Do a sə canan anà masuwayan ataya nà, tə təkəren ləbara sə ambar ana đowan ata anà do ahay fok.

³⁷ Do su kon ataya ta ma nga sa gan kem à Yesu aday à zla ù kon a tinen wa, anga tə jəjarak tə way ata tə mindel. Natiya kutok, Yesu a ma way anahan à kwalalan inde sa zla way anahan.

³⁸ A alay a Yesu winen apan i ján à kwalalan inde sa zla way anahan ata nà, đowan a setene sa nay ahay à winen wa ata a gan kem, aday tə zla maya ite. Əna Yesu a man 'am pi zek wa ta sa jan nà:

³⁹ «Ma agay, aday kà sa đakan anan anà do ahay way a Mbərom sa gak ataya fok.» A zla way anahan, a đakay anan ləbara sə way a Yesu a sa ga anga winen ata à wulen su doh inde fok.

Atə Zayrus tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Mata 9.18-26; Markus 5.21-43

⁴⁰ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a takasay ahay bəlay, a may ahay pə day sə Galile kutok. A tan ahay à nga anà do ahay mə halay nga bayak a, tinen apan ti ba anan. Tə təma anan tə ataslay mivəl awan.

⁴¹ A alay ata kutok ite, dōwan a inde tə ngaman Zayrus kà zlak ayak à man a Yesu. Winen do məduwen awan, sə lavan nga anà mer su way ù doh sə wazay nà, winen. A nay, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a gan kem aday à zla àga winen ite,

⁴² anga dəna anahan a inde mənduwel a ma va kuro nga cew awan, winen apan i mac bəse coy.

A alay a Yesu winen apan i zla àga dōwan ata kutok nà, do ahay bayak a tinen apan ti ngədec anan.

⁴³ Uwar a inde à wulen su do ataya ite, mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa. Kà gak a pi zek nà, ava kuro nga cew. Kə lizek anan dala anahan fok sa haw a pi zek wa dukwen, dōwan kà mbak apan sa mbar anan bay re.

⁴⁴ Uwar ata a hədəkey à dəba a Yesu, a laman anà 'am sə zana a Yesu pec. Cəna, cənjalan dəvac anahan kə ndalak panan. Kə mbərak, mez a pəkan ahay à kutov wa sabay.

⁴⁵ Natiya, Yesu a cəce pu do sə pərahan azar ataya wa, a wa: «Wayə sə lumo anaw?»

Kuwaya a ma nga sa ja nà: «Nen bay.» Əna Piyer a mbədəhan apan, a wa: «Miter, do ahay nà, tinen apan ti ngədec iken kutok nà, aday ki cəce wayə sə lamak anaw re asa daw?»

⁴⁶ Əna Yesu a jan atan, a wa: «Ayaw, əna nen a na san dōwan kə lamak uno nà, anga məgala inde kà nak ahay í nen wa.»

⁴⁷ Uwar ata a ca apan nà, Yesu kə sənək apan, i mba apan sa dər panan zek sabay. Anga nan, a nay ahay pa 'am anahan sləbsləb tə əjəjar awan, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu à wulen su do ataya inde. A dakan anan anà man su do ata ləbara anahan sə laman anà Yesu, aday à alay anahan sə laman ata nà, a mbar kwayan'a ata awan.

⁴⁸ Pə dəba a 'am anahan ata wa nà, Yesu a jan anà uwar ata, a wa: «Mazar uno, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken! Zla agay tə zay.»

⁴⁹ A alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, do maslan a nay ahay àga Zayrus wa, winen do sə lavan nga anà doh sə wazay ata awan. A jan anà Zayrus a nà: «Dəna anak nə, kə ndəvak zek coy. Həna nà, kə vawan nga anà miter sabay.»

⁵⁰ Yesu a sləne 'am ana do maslan ata cəna, a jan anà Zayrus nà: «Kə jəjar bay, daf upo nga lele cəna coy! Dəna anak nà, i mbar.»

⁵¹ Tə dəzle àga Zayrus kutok nà, Yesu a mbakan cəved sa zla ù doh tatə winen a nà, anà Piyer, anà Yuhana tə Yakuba, tə apan anà bəbay a dəna ata tə may anahan cəna coy.

⁵² Yesu a tan ayak à nga anà do ahay bayak a tinen apan ti yam dəna ata, tuhhwa. Əna Yesu a jan atan, a wa: «Kə yimen bay, anga dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca.»

⁵³ Man su do ataya tə mbasay apan, anga ta san zle, dəna ata nà, abay kə məcak wanahan.

⁵⁴ Əna Yesu a hədəken ayak pə cakay anà dəna ata awan, a bənan alay, a ja tə məgalak awan, a wa: «Dənama, na jak nà, slabak!»

⁵⁵ Cəna, dəna ata a mbar, a slabak acəkan. Coy Yesu a jan atan kutok: «Viren anan ahay way sa pa aday à pa.»

⁵⁶ Way a Yesu a sa ga ata a gan masuwayan anà bəbay a dəna ata tə may anahan a tə mindel. Əna Yesu a jan atan, a wa: «Way a sə təra a anan fok nà, kà si jen anà dowan bay.»

9

Mer su way ana do maslan a kuro nga cew ataya awan

Mata 10.5-15; Markus 6.7-13

¹ Natiya pə luvon a inde, Yesu a halan nga anà do maslan anahan a kuro nga cew ataya awan. A varan atan məgala tə mazlaḅ awan, sa razl setene ahay, aday sa mbar anan do sə dəvac ahay re.

² A slan atan saa ḁakay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom, aday ta sa mbar anan do sə dəvac ahay.

³ A slan atan, ta sa jan atan kutok, a wa: «Zlen! Əna way kawa ḁaker, mbulo, way sa pa, aday dala nà, kà sa gəḅen à alay inde bay. Aday ki gəḅen zana pi zek ḁukwen kərtektəkke re.

⁴ Kə ḁəzlen à man a aday tə təmahak kwanay əga dowan a nà, kà sa həḁəken way a kwanay əga dowan ata wa bay. Njihen nà, əga dowan a sə təma kwanay əga winen ata awan, hus pə luvon a kwanay saa zla way a kwanay ata awan.

⁵ Əna aday do sa man ataya tə təmahak kwanay bay ite nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kə bəzləmen a morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa, anga aday tà san pi zek tinen tə ines aya awan.»

⁶ Natiya, do maslan anahan ataya ta ra zek, ta zla pu kon pu kon sə ḁakay anan ləbara mugom a sa 'am sə bahay a Mbərom kwa aha fok. Aday tinen apan ti mbar anan do sə dəvac ahay re.

A nan à Hiridus sa san Yesu nə wayaw

Mata 14.1-12; Markus 6.14-29

⁷ Natiya kutok, Hiridus, bahay sə Galile, a sləne pə ləbara si mer su way a Yesu a sa ga tə njavar anahan ahay ataya awan. Aday do ahay tinen apan ti təkər ləbara anahan ata re nà, a wusen nga tə mindel. Anga do azar aya awan, tinen apan ti ja nà, ta wa: «I ga nà, Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata kà mak uho.»

⁸ Do azar aya ite ta wa: «Sə sləray ahay nà, Eliya.»

Do azar aya ite asa ta wa: «I ga nà, do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom sə kwakwa ataya kà mak uho.»

⁹ Əna Hiridus nà, a wa: «Aday Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata nà, nə gəḁak panan nga. Aday sa ga mer su way matana ataya, hus sləmay anahan a saa ndar ndənnan ata nə waya asa anaw?»

Natiya Hiridus a gan may sə canan anà Yesu aday à san anan.

Yesu a varan way sa pa anà do ahay ti ga mbulo ḁara

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Yuhana 6.1-14

¹⁰ Natiya pə ḁəba anahan a wa nə do maslan a Yesu a sa slan ataya ta mak ahay à man anahan. Tə ḁakan anan way a kawa ana tinen sa gay à man ataya wa ata fok. Aday Yesu a ngaman atan taayak a tinen a, ta zla zad, bəse tə wulen su doh a sə ngaman Baytisada ata awan.

¹¹ Natiya, do ahay ta san patan tinen tiya nà, ta zla, ta njad anan Yesu tə njavar anahan ahay à man ata awan. Yesu a təma atan, a ḁakan atan anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom. A mbar anan do a sa gan may anà zay a tinen ahay re.

¹² Natiya kutok, suko a ga lele nà, do maslan ataya ta zla pə cakay a Yesu, ta jan nà: «Suwan, mbakan cəved anà do ahay tà zla pə culok ahay, à wulen

su doh ahay, anga aday tâ saa pälây way sa pa, ta man sê nahay aya, bina mənuko à man kibe inde asanaw?»

¹³ Əna Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Kwanay a viren atan way sa pa awan.»

Tə mbəđahan apan, ta wa: «Inde pumo nà, tapa sa pen ahay đara tə apan kələf ahay cew. Kak si ka gan may mâ zla à wulen su doh ahay inde, saa pälây ahay way sa pa aday ata bina, həna anan i slan anà man su do a anan bay asanaw?»

¹⁴ Do sa pa way à man ata đukwen, tinen mə baslay a nà, mungol a đəkđek aday nà, ta ga mbulo đara.

Əna Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Jen anà do ahay tē njahay njəbəkək. Man kərtek cəna, i ga do ahay kwa kuro đara, kwa kuro đara.»

¹⁵ Njavar anahan ataya, ta ga mer su way a kawa ananahan a sa jan atan ata awan.

¹⁶ Yesu a gəba anan tapa sa pen a đara ataya, tə kələf a cew ataya awan. A ca ide à mburom, a ngəran ayak anà Mbərom. A gəzla anan i zek wa, a varan anan anà njavar anahan ahay aday tē gəzlan anan anà do ahay.

¹⁷ Do ataya fok ta pak, tə rahak 6ah 6ah. Tə halan nga anà mə mbəsak a patan wa ata awan, aday kə rahak anan cəkarak ahay kuro nga anahan a cew re.

Piyer a đakay anan nà, Yesu nə winen Almasihu

Mata 16.13-19; Markus 8.27-29

¹⁸ Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh taayak anahan awan. Aday njavar anahan ahay đukwen tinen inde bəse à man anahan kutok. Yesu a cəce patan wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen nà, nen nə wayaw?»

¹⁹ Tə mbəđahan apan ite, ta wa: «Do hinen ahay ta wa, iken nà, Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya đukwen ta ja nà, iken do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom ahay sə kwakwa ataya sa may uho.»

²⁰ Aday Yesu a cəce patan wa asa, a wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen nà, wayaw?»

Natiya kutok nà, Piyer a mbəđahan apan, a wa: «Iken nə Almasihu, do ana Mbərom sə slənay ahay ata awan.»

²¹ Yesu a sləne 'am ata cəna, a gafan atan 'am, a wa: «Əna kà sa điken anan anan anà dowan bay.»

²² A jan atan asa, a wa: «Bəlaray nen Wan su Do nà, ni ga đəce bayak awan. Aday məcəd sə Yahuda ahay, tə bahay sə gəđan dundo anà way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay ti lar nen, aday do ahay ti vad nen. Əna pə luvon maakan anahan a cəna, nen ni slabakay ahay à məke wa.»

Đəce inde pə cəved sə pərahan azar anà Yesu

Mata 16.20-28; Markus 8.30 - 9.1

²³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, Yesu a jan ù do sə pərahan azar ataya fok, a wa: «Kak dowan a a nan sə pəruho azar nà, à mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, à tavak đədom anahan mə zləngad ata kəla luvon fok, à pəruho azar.»

²⁴ Anga kà nak anan anà dowan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dowan a kə lizek anan sifa anahan anga nen nà, i tam anan sifa anahan adəka.

²⁵ Bina, do kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, sa gan dəđaffa nà, ma mba asa anaw? Ibay!

²⁶ «Asa, kak dowan a kà gak waray sə đakay anan sləmay uno aday sə đakay anan 'am uno ahay nà, nen ni ga anan winen kəkəməw? A alay a aday na mak

ahay tə mazlaḅ uno awan, tə mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata nà, nen Wan su 'Do dukwen ni naa pəkan waray i ide cite.

²⁷ «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan: Dowan aya inde à man a anan, ti mac mənǰəna sə canan anà bahay a Mbərom bay.»

*Zek a Yesu a mbəda pə ide ana njavar anahan ahay
Mata 17.1-8; Markus 9.2-8*

²⁸ Natiya kutok, a njahay pə dəḅa ana 'am a tinen ata wa way sə lumo kərtek nà, Yesu a gəḅa pə azar, Piyer, Yuhana tə Yakuba. A ján à ḅəzlom saa ga amboh.

²⁹ A alay a winen apan i ga amboh à ḅəzlom à man ata bine siwaw nà, zek anahan a mbəda, aday zana anahan dukwen a dav herre kweḏekkweḏek.

³⁰⁻³¹ Cəna, dōwan aya inde cew, atə Musa tə Eliya, tə sləray à jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom inde. Tinen apan ti kad bala tatə Yesu, pə amac anahan saa təra à wulen su doh sə Urəsəlima, anga sa ndav anan wa mer su way anahan ata awan.

³² Cəkəbay Piyer tə Yuhana, aday tatə Yakuba nà, tinen ma njak ahan aya awan. Ahan ata kə gumak atan tə mindel, əna tə pəḏek pə ahan wa nà, tə canan anà jiyjay sə mazlaḅ a Yesu, tu dō a cew ataya mə tavay aya pə cakay a Yesu.

³³ A alay a dō a cew ataya tinen apan ti gəzla nga tatə Yesu ata nà, Piyer a jan à Yesu, a wa: «Miter, mənuko à man a anan nə sumor awan. Natiya mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.» Piyer a ja 'am anahan ata nà, so, bina a gəzlan alay anà 'am anahan ata bay jiga awan.

³⁴ A alay a Piyer winen apan i ja 'am ata nà, mugudongudon a dazay, a van atan nga sardədek. Njavar a Yesu ataya ta ma nga pə ajəjar anga mugudongudon a sa van atan nga ata awan.

³⁵ Cəna, 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Wita nà, wan uno, dō nen sə walay anan ata awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

³⁶ Pə dəḅa ana Mbərom sa jay ahay 'am à mugudongudon ata wa cəna, tə canak anan anà dōwan miza pa nga a Yesu wa sabay. A alay ata ite, njavar anahan ataya tə njahay way a tinen tete, tə təkərek anan anan ləbara sə way a tinen sə canan ata anà dōwan bay.

*Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan
Mata 17.14-18; Markus 9.14-27*

³⁷ Ide a cəḏe sidew a kutok, Yesu a dazay ahay à ḅəzlom wa tə njavar anahan a maakan ataya awan. Tə dəzley ahay cəna, dō ahay bayak a ta zla saa zlangay tə tinen.

³⁸ A wulen su dō a bayak ata wa, dōwan a inde à man ata a zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: «Miter, amboh. Na gak anak kem, anga wan uno mənḏuwel a həna anan à gak i zek wa ite.

³⁹ Məhərvov a taa ban anan. A alay a aday kə bənak anan nà, a ma nga sa zlah pi zek, winen apan i nguce, aday dukwen mumbof a rahan à 'am inde nə popo. Winen apan i ga anan alay ta wan a anan tə mindel, aday kə bənak anan dukwen, a man uda bəse bay re.

⁴⁰ Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tã razl panan apasay sə məhərvov ata ite dukwen, ta mbak apan bay re.»

⁴¹ Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələḏaw? Kə sənən anan cəḏed a Mbərom bay re. Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw?» A jan anà bəbay a wan ata kutok, a wa: «Ənga, hayak anan ahay wan anak ata à man uno awan aday.»

⁴² A alay a wan ata winen apan i nay ahay à man a Yesu ata nà, apasay sà mǎhǎrvov ata a ban anan kwayan'a bǎram à mǎndak. Winen apan i nguçe, nguc nguc.

Cǎna, Yesu a lar angǎraz pǎ apasay sà mǎhǎrvov ata tǎ mǎgalak awan. Kwayan'a, a ndalay panan sǎ coy. A man anan à alay inde à bǎbay anahan awan.

⁴³ Way a sǎ tǎra ata a gan masuwayan anà dǎ sa man ataya tǎ mindel, anga mǎgala sǎ mazlaǎ a Mbǎrom ata awan.

Yesu a dǎkay anan amac anahan asa

Mata 17.22-23; Markus 9.30-32

ǎna dǎ ataya fok tinen apan ti jalay pǎ way a Yesu sa ga ataya mba nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa:

⁴⁴ «Pǎken slǎmay lele pa 'am uno nen a saa jak ikwen a hǎna ata awan. Nen Wan su Dǎ nà, ti varan nen à alay inde anà dǎ sǎ daliyugo ahay.»

⁴⁵ ǎna njavar anahan ataya tǎ sǎnak nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay. Nga sa 'am ata mi dǎr a patan wa, anga aday tǎ san anan 'am anahan a sa jan atan ata bay. Aday dukwen zlawan a gan atan sǎ cǎce panan 'am anahan ata re.

Way a sǎ zalay dǎ hinen tǎ mǎduwen à bahay a Mbǎrom inde anaw?

Mata 18.1-5; Markus 9.33-37

⁴⁶ Natiya, pǎ dǎba anahan a wa asa kutok, njavar anahan ahay tinen apan ti vad awiyaway pa 'am sa jǎka waya mǎduwen à wulen a tinen inde anaw.

⁴⁷ Kwayan'a, Yesu a san way sǎ mível a tinen ata zle coy. A ngaman ayak anà wan cǎdew awan, a tavay anan pǎ cǎkay anahan awan.

⁴⁸ A jan atan, a wa: «Kuwaya kǎ sak a tǎma jǎba sa wan kawa hǎna anan ataya kǎrtek a anga slǎmay uno nà, dǎwan ata a tǎma nǎ nen awan. Aday dǎwan a kǎ tǎmahak nen ite nà, a tǎma nǎ Mbǎrom, dǎ sǎ slǎnay ahay nen ata awan. Bina dǎwan aday hǎna winen cǎdew a à wulen a kwanay inde fok ata nà, winen nǎ dǎ mǎduwen a kutok.»

Do sa nak ikwen ide bay nà, winen dǎ a kwanay

Markus 9.38-40

⁴⁹ Yuhana a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anà dǎwan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à dǎ ahay wa tǎ slǎmay anak. ǎna mǎ gafak anan 'am, anga winen dǎ a mǎnuko bay.»

⁵⁰ ǎna Yesu a mbǎdahan apan, a wa: «Kǎ gifen anan 'am bay. Do aday a nak ikwen ide bay ata nǎ, winen nǎ dǎ a kwanay asanaw!»

Do sǎ Samariya ahay tǎ dǎfak nga pǎ Yesu bay

⁵¹ Natiya, alay a Yesu saa zla pǎ daliyugo wa à mburom winen apan i slay ahay bǎse coy ata nà, a jan ì zek anahan nǎ ni zla à Urǎsalima aday.

⁵² A slan dǎ maslan anahan ahay pa 'am. Ta zla à wulen su doh sǎ Samariya a inde. Tǎ dǎzle nà, tǎ pǎlan man sǎ nahay à man ata awan.

⁵³ Do sǎ wulen su doh ataya tǎ tǎmahak a bay, anga ba tǎ slǎnek, a nan sa zla à Urǎsalima.

⁵⁴ ǎna atǎ Yakuba tǎ Yuhana, njavar anahan ahay, tǎ canan anà way ataya nà, ta jan anà Yesu, ta wa: «Ba Mǎduwen, a nak mǎ jan ù uko á dǎzay ahay patan à mburom wa aday á lize atan dǎw?»

⁵⁵ ǎna Yesu a cak ayak patan basl tǎ ide, [a jan atan, a wa: «Ata nà, inde pikwen nǎ apasay wuraw?»

⁵⁶ Anga nen Wan su Dǎ nà, na nay ahay anga sǎ lize anan sifa sǎ dǎ ahay bay, ǎna anga sa tam anan.»]

Cǎna, ta zla way a tinen ù kon hinen.

Do sa gan may sə pərahan azar anə Yesu ahay

Mata 8.19-22

⁵⁷ Natiya, tinen pə cəved sa zla mba ata nà, dōwan a inde a jan à Yesu, a wa: «Nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

⁵⁸ Yesu a sləne 'am ana dōwan ata nà, a jan, a wa: «Hwehwe ahay nà, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay dukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Do nà, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

⁵⁹ A jan anà do hinen asa, a wa: «Hayak, pəruho azar!»

Əna dōwan ata a mbədahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nà zla agay, nà saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

⁶⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tà la məsinde a tinen ahay. Əna iken, zla saa dakay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom.»

⁶¹ Do hinen ite a jan à Yesu, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna mbuko cəved saa jan ahay 'am pi zek wa anà do su doh uno ahay aday.»

⁶² Yesu a mbədahan apan ite, a wa: «Do kə bənak alay pi jəe sa ga mer aday winen apan i ca ide à dəba kurkwer nà, kà slak saa ga mer su way à bahay a Mbərom inde bay.»

10

Yesu a slan njavar anahan ahay kwa kuro cuwbe nga cew

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a walay njavar maza aya awan, tinen kwa kuro cuwbe nga cew. A slan atan pa 'am anahan cew cew à wulen su doh ahay inde, aday ta man anahan a sa zla uda ataya fok re.

² A slan atan ta sa jan atan, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sə halan nga, əna do sə halan nga aya ta kac ike. Suwan gen anan kem anà bahay sə guvo awan, à zəga anan do ahay à guvo, anga sə halan nga anà way sa pa.

³ «Zlen, na slan kwanay kawa wan sə təman ahay à wulen sə kəla kiəbe ahay inde.

⁴ Əna way kawa dala, mbulo, təkarak nà, kà sa gəben à alay inde bay. Kà sa mbədəken awan pə cəved, anga sa jan 'am anà do ahay bay re.

⁵ «Kə dəzlen əga dōwan a nà, jen anà do su doh ataya nà, zay a Mbərom à təra à gulom su doh a anan inde.

⁶ Kak do sa gan may à zay a Mbərom inde à gulom su doh ata nà, zay a kwanay i təran anà dōwan ata awan. Kak matanan bay cəna, zay a kwanay i təran atan bay. Əna zay a kwanay ata, i may ahay pə kwanay awan.

⁷ Njihen à gulom su doh a sə təma uda kwanay ata awan. Pen way, aday sen way a tinen a saa varak ikwen ata fok. Anga do si mer su way i pa nà, way sə herre6 anahan. Kà sa bəren awan pu doh pu doh bay.

⁸ «Kə dəzlen à wulen su doh a aday tə təmahak uda kwanay ata nà, pen way a tinen saa varak ikwen ata fok.

⁹ Mbəren anan do sə dəvac ahay kawa ana kwanay sa tan à nga à man ata awan. Aday jen atan dukwen: “Bahay a Mbərom, winen defefe coy.”

¹⁰ Əna kə dəzlen à wulen su doh a aday tə təmahak kwanay à man ata bay cəna, zlen, kà sa tiven à məgəzləga cəved, aday jen atan nà:

¹¹ “Mi bəzləmak ikwen anan morbodok sə wulen su doh a kwanay pə saray a manay ahay wa anga ines a kwanay. Əna sənən apan lele, bahay a Mbərom winen defefe tə kwanay coy.”

¹² Əna nen apan ni jak ikwen, pə luvon sə sariya nà, zek i naa dan anà do su kon ataya zal do sə Sodoma ahay. * »

* 10:12 Ca pə Laataanooji 19.1-29.

Dāce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Mata 11.20-24

¹³ Yesu a ja asa, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dāce i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytisaða dukwen, dāce i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tã ga anan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nà, dō sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə māsinde pi zek, ti njahay à mändak à rəbā inde aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə didek awan.

¹⁴ Anga na awan, pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana atə Tirus tə Sidon nà, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

¹⁵ «Iken Kafarnahum, a ga apak nà, Mbərom i cakaf wa iken à mburom dāw? Matana bay! Ki zla nà, à məkə sə mərda adəka coy.»

¹⁶ Natiya, Yesu a jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa: «Dō kə slənek ikwen anan nà, kə slənek uno anan re. Downan a kə təmahak kwanay bay nà, a təma bay nà, nen awan. Aday asa dō kə təmahak nen bay, a təma bay nà, zek a Mbərom a sə slənay ahay nen ata awan.»

Njavar a Yesu ma slan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may agay

¹⁷ Dō maslan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may ahay tə ataslay mível awan. Ta nay, ta jan à Yesu nà: «Ba Məduwen! Kwa apasay lelibay aya dukwen tə bənak umo à 'am wa anga sləmay anak.»

¹⁸ Yesu a jan atan ite, a wa: «Nə canak anan anà Fakalaw kə slahak ahay à bagəbaga mburom wa kawa Mbərom a wuted ike.

¹⁹ Əna ihe! Anga magala sə mazlaḅ uno, ni varak ikwen cəved ki jənen pa nga sə dədew ta sə rəjə aya awan, aday ki gen bahay pə manidə a kwanay Fakalaw, pə way ahay fok. Awan saa ga alay tə kwanay nà, inde sabay.

²⁰ Aya əna kə tislən mível həna anga apasay lelibay aya tə bənak ikwen à 'am wa cəna coy bay. Tislən mível həna adəka nà, anga sləmay a kwanay ahay mə vinde awan, à mburom.»

Ataslay mível a Yesu

Mata 11.25-27, 13.16-17

²¹ A alay ata kutok, Apasay Cəncan a a taslan a mível anà Yesu. A həran nga anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dakak anan anan way a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dukwen abay kə dəkək anan pu dō sə kəlire ahay wa, pu dō sə asan way ahay wa. Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²² A jan anà dō sa man ataya kutok, a wa: «Bəbay uno Mbərom kə varak uno anan way ahay fok. Downan sa san sa jəka nen wan anahan nə ibay, si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dukwen, downan sa san Bəbay uno nə wayaw nà, ibay, si nen wan anahan awan, tu dō aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.»

²³ Pə dəbā anahan a wa Yesu a mbəda 'am pə njavar anahan ahay, a jan atan anà tinen a dəkdek, a wa: «Tislən mível anga kə cinen anan anà way a anaya awan.

²⁴ Nen apan ni jak ikwen: Dō maja'am a Mbərom ahay tə bahay ahay bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay a sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Jike pu dō sə Samariya a inde a ga sumor lele awan

²⁵ Natiya awan, miter sə Tawrita a inde a slabak, anga a nan sa ban anan Yesu pə kwande. A cəce pə Yesu wa kutok, a wa: «Miter, ni ga nə mer sa ma aday ni sa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

²⁶ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka tan à nga mə vinde a à Deftere sə Tawrita inde nə maw? Iken apan ki jinge nə, a ja nə maw?»

²⁷ A mbədahan apan anə Yesu ite, a wa: «Mə vinde uda nə: “Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak, tə mivél anak a təkə, tə apasay anak a təkə, tə magala anak a təkə, tə abayak nga anak a təkə?” aday “Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.‡”»

²⁸ Yesu a jan: «Wita nə, lele. Zla, kaa ga matanan kawa iken a sə baslay ata, aday ki njad sifa sa ndav bay ata kutok.»

²⁹ Əna miter sə Tawrita ata a nan sə dəkay anan nə, acəce 'am anahan ata nə lele awan. Anga nan, a cəce pə Yesu wa asa, a wa: «Aday do sə cakay su doh uno ata nə wayaw?»

³⁰ Yesu a mbədahan apan kutok, a jan nə: «Dowan a inde a slabak à Urəsəlima wa, i zla à Yeriko. Pə cəved kutok, do sə akar ahay ta kad apan, tə culok panan zana, ta ndazl anan ledədde. Ta zla way a tinen, tə mbəsak anan nə hədək hədək kawa i ndav zek coy.

³¹ «À man ata dukwen, do sə gədan dundo anə way anga Mbərom a inde, a nay tə cəved ata cite. A canan anə dowan ata mə nahay a gwehəhhe nə, a zla way anahan tə zlawak cangəhha.

³² «Cəpəpa asa, do hinen a nay ahay ta man ata re, winen do sa ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A nay, a ca pə dowan ata matana re cəna, a ban cəved tə zlawak, a zla way anahan ite.

³³ «Əna Samariya a inde, winen apan i zla à man anahan dəren a ite, a dəzley à man ata nə, a canan anə dowan a mə nahay a gwehəhhe ata awan, a gan i zek wa. ³⁴ A hədəken ayak pə cakay, a pəkan disise ahay pə mbələk anahan a pi zek ataya awan, a banan apan. A slabak anan, aday a zləzlam anan pə zungo anahan, a zla anan à wulen su doh, à man sə təma mbələk ahay, a gan nga anə dowan ata lele.

³⁵ «İde a cəde sidew a nə, a varan dala sə *dinar*§ ahay cew anə bahay su doh ata awan. A jan nə: “Gan nga anə dowan a anan lele. Kwa à ga nə kə lizek anan dala anak anə nga dəp nə, pə luvon a ni may ahay ta man a anan ata nə, ni naa hamak anan dala anak kutok.”»

³⁶ Yesu a cəce pə miter sə Tawrita ata wa kutok, a wa: «À wulen a su do a maakan ataya inde nə, sə təra do sə cakay su doh ana dowan aday do sə akar ahay sa kad apan ata nə, wayaw?»

³⁷ Miter sə Tawrita ata a mbədahan apan anə Yesu kutok, a wa: «Sə təra do sə cakay su doh anahan nə, dowan a sa gan sumor ata awan.»

Yesu a jan kutok, a wa: «Əna, iken zla, kə sa ga matanan ite.»

Yesu winen əga atə Marta tə Mariyama

³⁸ Natiya awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen pə cəved sa zla à Urəsəlima nə, tə dəzle à wulen su doh a inde. A man ata nə, uwar a inde tə ngaman Marta, a təma atan əga winen.

³⁹ Məran a uwar ata inde dəna awan, tə ngaman Mariyama. A nay ahay pə cakay a Yesu, a njahan ù vo, winen apan i pak sləmay pa 'am ana Yesu sa ja ataya fok.

⁴⁰ Cəkəbay Marta nə, nga winen apan i wusen ti mer su way à mbak inde.

† 10:27 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. ‡ 10:27 Ca pə Farillaaji Lewinjko'en 19.18. § 10:35 *Dinar* kərtək nə, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtək.

Natiya kutok, Marta a nay ahay à man a Yesu, a jan, a wa: «Ba Məduwen! Dəna a anan winen mə njahay a pə cakay anak kəriya awan, aday zek winen apan i do ti mer su way ahay taayak uno kutok nà, ka jan ù mo zek ite bidaw?»

⁴¹ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Hey Marta, hey Marta! Iken nà, kə varak anan nga anak pi mer su way ahay bayak a ba?»

⁴² Əna way inde kərtek lele awan, təde sə varan anan nga anak. Mariyama a varan anan nga anahan nà, anà way ata awan. Dowan saa gafan apan 'am nà, inde sabay.»

11

Atətak way a Yesu pə amboh Mata 6.9-13, 7.7-11

¹ Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh à man a inde. A ndəvay anan ahay sa ga amboh ata nà, do kərtek à wulen sə njavar anahan ahay wa a jan: «Ba Məduwen, dakan umo anan sa gan amboh anà Mbərom, kawa ana Yuhana sə dakan anan anà njavar anahan ahay ata ite.»

² A mbəđahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki gen amboh anà Mbərom nà, jen nə natiya awan:

Bəbay a manay, do ahay tã san sləmay anak nə cəncan awan.

Bahay anak à ga zek à wulen a manay ite.

³ Varan umo way sa pa saa slan umo ata pə luvon pə luvon fok ite.

⁴ Pəsən umo anan ines a manay ahay,
kawa ana manay sə pəsən anan anà do sa gan umo ines ataya cite.
Ba manay pə way saa njak manay ahay wa ite,
anga aday mǎ sa zla i ines inde bay.»

⁵ A jan atan asa, a wa: «Hinahibay məndala anak inde, aday ki zla àga winen gak à luvon inde. Ki jan nà: “Amboh, məndala uno. Daf kə mbakak pikwen wa mənjoek ite daw? Ənga, vuro ite!

⁶ Anga car uno a inde, a may ahay à man a wa, winen àga nen, əna way sa pa inde upo sə varan ibay.”

⁷ Natiya kutok, məndala anak ata i mbəđahak ahay apan ù doh wa ta sa jak nà: “Kə bəbulo ahay awan bay wuna! Nə tacak anan məsudoh uno coy, manay apan mi njak ahan tə gwaslay uno ahay. Ni mba apan sə slabak aday sə varak ayak way sa pa sabay!”»

⁸ Natiya Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen: Məndala anahan ata i slabak sə varan ahay way anahan a sa gan may ata awan. I varan ahay nà, anga sa jəka winen məndala anahan ata bay, əna anga winen apan i bəbalan ayak awan uho wa hwiya ata awan.

⁹ «Natiya kutok, nen apan ni jak ikwen: Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek uho, aday ti təbak ikwen ayak wa.

¹⁰ Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəlak way dukwen, i njad way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am pi zek uho wa dukwen, ti təbən ayak wa cite re.

¹¹ «Kwanay bəbay ahay, wan anak kə cəcihek panak kələf nà, ki mba apan sə varan dədew à yime sə kələf inde bay asanaw?»

¹² Kabay wan anak a cəce panak slay nà, ki mba apan sə varan rəje à yime sa slay inde bay re asanaw?»

¹³ Kwanay do lelibay aya adəka nà, kə sənən a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay zle. Matana re, Bəbay a kwanay Mbərom winen à

bagəbaga mburom dukwen, i mba apan sə varan Apasay Cəncan a anə do sə cəce panan ataya fok bidaw?»

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Mata 12.22-30; Markus 3.20-27

¹⁴ Pə luvon a inde, Yesu a rəzlay anan ahay setene u do maandak a wa, aday dowan ata a dazlan sa ja 'am njəlen'en'e. Way ata a gan masuwayan anə do ataya awan.

¹⁵ Əna do azar aya ta wa: «Sə varan məgala a aday sa razl setene ataya nə, Bə'elzebul*, winen bahay sə setene ahay.»

¹⁶ Do azar aya ite ta gan may sa ban anan pə kwande. Anga nan, tə cəce panan a gan atan masuwayan sə way sa nay ahay a mburom wa.

¹⁷ Əna Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwanay'a. A jan atan kutok, a wa: «A bahay a wura wura fok cəna, kak do anahan aya 'am kə zlak atan pi zek bay nə, bahay ata i nes wa. Doh ahay dukwen ti təra nə rəgay ahay, ti mbazl seked seked.

¹⁸ Matanan re, kak Fakalaw kə gak vəram ti zek anahan a nə, bahay anahan a dukwen i tavay nga daw? Natiya, kwanay ki jen, nen na razl setene ahay nə tə məgala ana Fakalaw nə, angamaw?

¹⁹ Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nə, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala a waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak ikwen anan mungok nə, wan a kwanay aya awan.

²⁰ Tə didəm awan, na razl setene ahay tə məgala sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənən anan kutok, bahay a Mbərom kə nak ahay a wulen a kwanay.»

²¹ A ja asa, a wa: «Kak do gədan a, aday mə lavay zek a tə way sə alay anahan a, i ba way su doh anahan ahay lele nə, way anahan ahay ti lize daw?

²² Əna do sə zalan məgala a nga wa kə nak ite, kə zalak anan winen tə mungol nə, i ngəzar panan way sə alay anahan sə lavay anan zek ata awan, i gəzla anan zlıle anahan a sə ngəzar pə dowan ata wa anə car anahan ahay.

²³ «Do sə pəlay nen bay ata nə, winen nə do manidə uno. Dowan a kə mak uno zek sə halan nga anə way ahay bay cəna, sa tan 'am a kişe nə, winen awan.»

Amay ana setene a mivəl su do inde

Mata 12.43-45

²⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Setene kə nak ahay u do wa nə, i zla a man kişe inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadək man bay nə, i jan anə nga anahan: "Suwan ni ma u doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan."

²⁵ Kə sak a may ahay nə, i tan a nga anə doh anahan a mama'am ata mə ndakay awan, mə faday a lele.

²⁶ Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwəe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay a dowan ata inde. Aday anjahay ana dowan ata nə, i təra lelibay a zal pa sə kukwa ata wa asa.»

Mbərom a dəfngama anahan nə, pu do sə sləne 'am anahan ahay

²⁷ Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, uwar a inde a wulen su do ataya, a ja tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə dəfak ngama anahan pə uwar a sə wahay iken, aday iken sa sa pay anahan a ata awan.»

²⁸ Əna Yesu a mbədəhan apan ite, a wa: «Mbərom a dəf ngama adəka nə, pu do sə sləne 'am anahan ahay, aday sə dəfan apan anə 'am anahan a ma ja ataya awan.»

* 11:15 Bə'elzebul nə, sləmay ana Fakalaw re.

Do ahay ta gan may Yesu á gan atan masuwayan

Mata 12.38-42

²⁹ Natiya kutok, do ahay bayak a tinen apan ti zlak ayak á man a Yesu asa. Coy, a jan atan kutok, a wa: «Do sá biten ahay ná, tinen huwan aya awan. Tinen ta gan may ná, aná masuwayan. Éna ti canan aná masuwayan sá awan sabay, kak si masuwayan sá tóra pə Zonas, do maja'am a Mbərom ata aday.

³⁰ Kawa ana Mbərom sá dakay anan mazlaḅ sá sləmay anahan aná do sá Nəniwe ahay tə masuwayan sá tóra pə Zonas† ata ná, nen, Wan su Do, həna dukwen ni təran aná do sá biten ahay nə matanan re.

³¹ Pə luvon sá sariya ná, bahay sá Saba dukwen i slabak sa gan sariya aná do sá biten a anaya awan. Anga kwa winen dəren təkede ná, ká nak ahay sa naa pakak ayak sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma ja aya tə kəlire ata awan.‡ Éna, cen apan həna kutok, do sá zalay anan Sulimanu tə məduwen dukwen, winen inde á man a ana awan. Éna hwiya dowan a ngam sá sləne 'am anahan bay re.

³² Pə luvon sá sariya a Mbərom saa ga ata ná, do sá Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho pə kərtek a tu do sá biten a anan ataya, ti gan atan sariya. Anga do sá Nəniwe ahay ná, tə sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a tinen ahay. Aday dukwen, do sá zalay Zonas winen inde á man a ana awan.»

Idé ná, way sa kan anan jiyjay aná zek

Mata 5.15, 6.22-23

³³ Yesu a ja asa, a wa: «Dowan saa daf uko pə lalam, aday i dər anan, kabay i hərok apan tasa ná, ibay. Éna i daf anan lalam ata ná, pə way sa daf lalam awan, anga aday idé jiyjay á dəvan aná do sa zla ù doh ataya fok lele.

³⁴ «Idé anak ná, kawa lalam sá dəvan jiyjay aná zek anak. Kak idé anak winen lele ná, ata zek anak a fok winen á jiyjay a inde. Éna, kak idé anak a lelibay ná, zek anak kə tərak kawa winen i idé zənzen a inde.

³⁵ Gan nga aná zek anak lele, bina idé jiyjay anak á sa tərak kawa idé zənzen bay.

³⁶ Kak zek anak a fok i idé jiyjay inde ná, aday kə mbakak uda man sá idé zənzen mənəcək bay ná, zek anak fok i tóra idé jiyjay, kawa lalam sa kak anan jiyjay ata awan.»

Yesu a man a mungok aná Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya awan

Mata 23.1-36; Markus 12.38-40

³⁷ Yesu a ndav anan 'am anahan ata mba cəna, Farisa a inde, a ngaman pa daf ága winen. Ta zla ága dowan ata kutok, ta pa daf miya awan.

³⁸ A gan masuwayan aná Farisa ata, anga Yesu a pa daf mənjəna sə banay alay kawa atatak way sə bije a tinen ahay ata awan.

³⁹ Yesu a san way anahan a sə bayak ata zle. Anga nan, a jan, a wa: «Kwanay Farisa ahay ná, ki gen minje nə tə gəsa'am kabay tuwez. Kə cakiden anan day sə uho aya lele cəna coy. Aday cəkəbay, ta su doh sə mível a kwanay ahay ná, mə cakad aya bay. Mível a kwanay ahay ma rah aya ná, tə ubor aday tə huwan ahay.

⁴⁰ Kwanay ná, demdemem sə do ahay! Mbərom a ndakay way ahay ná, day sə uho tə day su doh a təkə bidaw?

⁴¹ Way a á siked a kwanay kabay á tuwez a kwanay inde ataya ná, viren anan anan aná do mətawak aya awan, aday way a azar aya fok ti i tərak ikwen cədan'a kutok.

⁴² «Éna kwanay Farisa ahay, wawayah, dəcə i tərak ikwen! Kə rəzlen anan á nga wa sa var alay mbok wa kərtek sə daslam ahay cara cara nə lele. Éna kə

† 11:30 Ca pə Zonas 1 - 4. ‡ 11:31 Ca pə 1 Laamiife 10.1-13.

mbəḍəken anan nga tə dɪfək anahan, tə asan zek anahan ahay. Abay təḍe ki gen nà, way ataya awan, mənɲəna sə mbəsak sa ga way a azar aya re.

⁴³ «Kwanay Farisa ahay, wawayah, ḍəce i tərak ikwen! Anga ki zlen ù doh sə wazay ahay cəna, ki cen wa ḍukwen, man zəbor aya awan. Ki gen anan may nà, do ahay ta jak ikwen anan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə do ahay inde fok.

⁴⁴ «Wita nà, wawayah, ḍəce i tərak ikwen! Anga ki gen minje nà, tə jəvay, aday do ahay tə canak anan bay ata awan. Do ahay tinen apan ti bəran pa nga mənɲəna sa san apan.»

⁴⁵ Pə ḍəḅa ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa nà, do kərtek à wulen sə miter sə Tawrita ahay a mbəḍəhan apan, a wa: «Ta 'am anak a sa ja ata nà, kə tərak manay à məndak re bidaw?»

⁴⁶ Yesu a mbəḍa apan, a wa: «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, ḍəce i tərak ikwen! Anga kwanay apan ki taviken anan way ma ba aya tə mindel ata pa nga anà do ahay, anga aday tə ḡḅa. Əna kwanay a ḍukwen, ki men atan apan zek kwa ta wan sə alay bay re.

⁴⁷ «Wawayah, ḍəce i tərak ikwen! Anga kwanay apan ki ḍəzlen anan jəvay anà do maja'am a Mbərom ahay. Aday cəkəbay, sa vad anan do ataya nà, bije a kwanay aya awan.

⁴⁸ I ga nà, way a bije a kwanay ahay sa ga à alay ataya nà, kà zlak ikwen à nga. Bina, sa vad anan do maja'am a Mbərom ataya nà, bije a kwanay aya awan. Aday kwanay həna ḍukwen, kwanay apan ki ḍəzlen anan jəvay ataya re angamaw?

⁴⁹ Anga nan, Mbərom kà jak, a wa: “Ni slan do maja'am uno ahay tu do maslan uno ahay. Ti vad anan azar su do a tinen aya awan, aday ti ga anan alay tu do azar aya re.”

⁵⁰ Anga, kwa pa sə ndakay daliyugo wa, hus həna nà, tinen apan ti ndav anan do maja'am uno ahay ta sa vad atan à məke sa ndaw. Anga nan, ni naa cəce mez ana do uno ahay nà, pu do sə biten a anan aya wa.

⁵¹ A bənay ahay kwa pə amac ana Abel^S wa, hus pə amac ana Zakari, winen ma vad a à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom à wulen ana atə man cəncan a ta man sə ḡəḍan dundo anà way ahay ata awan.* Ayaw, acəkan, Mbərom i naa gan sariya anà do sə biten a anaya awan, anga way ataya fok.

⁵² «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, ḍəce i tərak ikwen! Anga kə ticen anan cəved sa san Mbərom. Aday kwanay a ḍukwen, ki zlen à cəved ata inde sabay re. Aday kə gifen anan 'am anà do sa gan may sa zla tə cəved ataya re.»

⁵³ Natiya kutok, pə ḍəḅa ana 'am anahan ataya wa nà, a slabakay way anahan à man ata wa. Cəna, miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay, ta ga apan mivél. Tə cəce panan way ahay cara cara bayak awan,

⁵⁴ anga ta gan may nà, abay Yesu à nes 'am cəna, ata ti ban anan pə kwande.

12

Aba zek pə way lelibay a wa Mata 10.26-27

¹ Natiya, à alay ata a ite, do ahay tə halay nga bayak awan, a baslay zek bay. Tinen apan ti zla nà, tə jənan pə saray i zek ahay. Yesu a dazlan sa jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bənen nga a kwanay nə lele pə wudəh sə Farisa ahay wa, anga tinen nà, do sə mbadəmbada ahay.

² Way mi der aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsək aya asəsək fok, ti sləne zek kutok.

³ Anga nan, 'am a kwanay sa ja i ide zənzen a inde ata nà, i sləne zek i ide jiyay a inde, aday 'am a kwanay sə səsək asəsək taayak ù doh a kwanay ataya dukwen, ti sləne zek kawa ki jen nà uho pə zavay wa.»

Lele sə jəjaran nà, anà wayaw?

Mata 10.28-31

⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen, car uno ahay: Kà jəjiren anà dō sa mba apan saa ndəvak ikwen anan sifa tətə ataya bay, anga pə dəba anahan a wa nà, ti i mba apan sa ga awan inde sabay.

⁵ Do a aday tədə ki jəjiren anan ata nà, nen apan ni dakak ikwen anan: Jəjiren anan adəka nà, anà Mbərom. Winen nà, i mba apan sə ndəvak ikwen anan sifa tətə, aday pə dəba anahan a wa dukwen, i mba apan sa zla kwanay à məkə sə mərda inde re. Ayaw, sumor a nà, jəjiren anan anà dōwan ata kutok.

⁶ «Slənen asa aday, na wa kə sənən zle, tə sukom kədəye ahay dāra tə dala sərədəye aya cew bidaw? Əna aday dukwen, Mbərom a san patan zle fok re asanaw!

⁷ Kà jəjiren awan bay jiga awan. Kwa sibək sa nga a kwanay ahay dukwen mə baslay aya kərtek kərtek fok coy. Pə Mbərom nà, kwanay kə zilen a kədəye ahay gəmgam asanaw!»

Yesu i man zek ù dō sə dakay anan ləbara anahan ahay

Mata 10.32-33, 12.32, 10.19-20

⁸ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa re, a wa: «Kak dōwan a kà jak pa 'am su dō sə daliyugo ahay “Nen dō a Yesu!” nà, nen Wan su Do dukwen, ni ja pa 'am ana maslay a Mbərom ahay: “Winen dō uno!” cite re.

⁹ Əna dōwan kà jak pa 'am su dō sə daliyugo ahay sa jəka a san nen Yesu bay cəna, nen dukwen ni jan anà maslay a Mbərom ahay nà, na san anan bay ite re.

¹⁰ «Do kə jənak uno pa 'am i nen Wan su Do nà, Mbərom i pəsen anan. Əna kak dōwan a a jənan pa 'am nə anà Apasay Cəncan a nà, wita Mbərom i pəsen anan ines anahan kula itəbay.

¹¹ «Kwa siwa siwa tə bənak kwanay aday ta zlak kwanay pa 'am sə sariya ù doh sə wazay ahay, kabay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, kabay pa 'am su dō məduwen aya dəp nà, kà sa jilen sa jəka aday mi i mbədahan atan apan nə, kəkəməw kabay mi i ja nə maw ata bay.

¹² Anga à alay ata nà, Apasay Cəncan a i dakak ikwen anan 'am a kwanay a saa ja ata awan.»

Jike su dō zlile a mindel awan

¹³ A wulen su dō a bayak ata wa kutok, dōwan a inde a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ənga, jan anà mərak uno à gəzlan umo anan way a bəbay a manay sa mac panan ata awan.»

¹⁴ Əna Yesu a mbədahan apan, a wa: «Dowan a anan, nen nə tərak dō sa gak ikwen sariya, kabay sə gəzlak ikwen anan zlile a kwanay ahay bay asanaw?»

¹⁵ Natiya, a jan anà dō ataya fok kutok, a wa: «Bənen nga a kwanay pa sə pəlay zlile wa. Anga sə bənan anan sifa uho anà dō zənzen a nà, way anahan ahay, kabay zlile anahan ahay bay.»

¹⁶ Natiya awan, Yesu a təkəren atan jike sa 'am a anan kutok, a wa: «Dowan a inde nà, zlile awan, guvo anahan ahay inde pa man ma ndəb aya awan. Kà gak apan way bayak a tə mindel.

¹⁷ Dowan ata a jalay à mivəl anahan inde kutok, a wa: “Man i sla sa pak anan uda way uno ma ga bayak a anaya fok bay kutok nà, ni ga nə kəkəməw?”

18 «Coy a jan i zek anahan a kutok, a wa: “Nə njadak anan nga sa 'am a kutok. Suwan ni kad anan de uno ahay fok, ni han uda məduwen aya awan, aday ni pak anan uda ndaw uno tə way sa pa uno azar ataya fok.

19 Aday ni jan a nga uno nə: Zek uno, way anak inde mə ndakay man a bayak awan, i ndav bay, i slak way sə ava bayak a wanahan. Man uda kutok, pa way sa pa anak ahay aday bay itədaw! Ənga, sak ayak way həna anan aday, mbasay, taslay mivel bayak awan.”

20 «Əna Mbərom a mbədahan apan, a wa: “Dowan a mindel a anan awan, ə luvon a sə biten a anan inde nə, ni gəba anan sifa anak. Əna aday way anak a sə halan nga bayak a anan ata nə, waya saa pa anan kutok anaw?”»

21 Yesu a ndav anan ta sa jan atan kutok, a wa: «Matanan awan, pu dō sə halan nga anə zlile bayak a, anə nga anahan a dəkdek ata nə, i naa tərən matana re, bina pə ide a Mbərom nə winen dō mətawak awan.»

Adaf nga pə Mbərom Mata 6.25-34

22 Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anə njavar anahan ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen həna: Ká sa jilen pə way sa pa tə zana bay.

23 Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dukwen a zalay zana re.

24 Ənga, cen pə ngahak ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, aday de a tinen ahay dukwen ibay. Əna Mbərom winen apan i varan atan way sa pa re. Əna kwanay, pə ide a Mbərom nə, kə zilen a məvuhom ahay lele bidaw?

25 «Way a wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan a sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənjoek anaw?

26 Kak ki mben apan sa ga way mənjoek kawa wita bay asənə, aday kə jilen pə way azar aya nə, angama kutok anaw?

27 Ənga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay ə kié ataya aday. Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay. Tə winen ata təkə nə, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zlile anahan a bayak ata təkede nə, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay ə kié ataya bay re.

28 Həna dəp nə, Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kié ahay, aday sidew a dukwen ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay dō ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kə mbak apan sa ga mer su way matana nə, i mba apan sə pəkak ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, ə kié ataya bidaw?

29 «Matana awan, kwanay nə, ká sa yan anan nga i zek a kwanay ahay sə pəlay nə way sa pa kabay way saa sa ata bay. Kə jilen pə way ataya bay re.

30 Anga jəba sə way kawa way ataya ata nə, sa ya apan nga sə pəlay nə, dō sa san Mbərom bay ataya awan. Əna kwanay a nə, ki gen anan may anə way ataya dukwen, Mbərom Bəbay a kwanay a san apan zle re.

31 Suwan, pəlen adəka nə, bahay a Mbərom, aday way a kwanay sa gan may ataya nə, Mbərom awan, i varak ikwen atan kutok re.

32 Kə jəjiren awan bay, dənə uno ahay, anga Mbərom a gan may sə varak ikwen anan bahay anahan.»

Man sa der zlile lele awan Mata 6.19-21

33 Yesu a jan atan asa, a wa: «Sukumen anan way tə way a kwanay ahay, aday kə viren anan anan dala awan, anə dō mətawak aya awan. Tamen mbulo sa daf dala lele aya, aday sa nes itəbay ataya awan. Ndiken ayak man pə zlile a kwanay ahay ə bagəbaga mburom. Anga ə man ata nə, zlile a kwanay ahay ti lize itəbay. Dō sə akar ahay ti njad apan alay bay, mumok ahay dukwen ti mba apan sa pa anan sabay re.

³⁴ Anga, zliile a kwanay ma ðaf a à man ata nà, mivel a kwanay a ðukwen i ga nà cezlezlen'e à man ata re.»

Do si mer su way lele awan

³⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Liven zek lele. Hinen anan lalam a kwanay ahay lele.

³⁶ Tèren nà, kawa ðo sa ga mer su way ahay, tinen sa ba anan bahay su doh a tinen i may ahay à man sə gəba uwar wa ata awan. Kwa à ga nə bahay su doh ata à may ahay agay nə siwa siwa cəna, tinen inde mə lavay zek a sə təban ayak wa.

³⁷ Kak bahay su doh ata a may agay, aday a tan à nga anà ðo si mer su way anahan ataya ma njak ahan aya bay, tinen apan ti ban pu doh cekərkərre nà, ngama i tərən anà ðo ataya awan. Nen apan ni jak ikwen tə ðidəm a həna: Winen a ta nga anahan awan, i jawad zek, i ngaman atan ahay, i varan atan man sə njahay, aday i gəzlan atan way sa pa tə alay anahan awan, ti pa kutok.

³⁸ Kak bahay su doh a tinen ata a may nə man luvon kabay əduw təkede, aday a tan atan ahay à nga nə tinen tə ide cekərkərre nà, ngama i tərən anà ðo sa ba pu doh ataya awan.

³⁹ «Sənen pə way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a həna anan nà, ðo sə akar ahay ti nay ahay əga winen saa zləray anan ahay nà, ðowan ata i nahay nə tə ide cekərkərre anga aday ðo sə akar ataya tā zlan ù doh bay, bidaw?

⁴⁰ Kwanay ðukwen, njihen mə lavay zek aya cekərkərre matanan re, bina, nen Wan su Do nà, ni i may ahay à alay a ðuwuraw ðukwen, ki sənen apan bay re.»

*Do sa ga mer su way lele awan, tu ðo sa ga mer su way lelibay awan
Mata 24.45-51*

⁴¹ Natiya, pə dəba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa kutok nà, Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, ka ja 'am sə jike a anan ata nà, anga manay ðaw, bəzi anga ðo ahay fok ðaw?»

⁴² Yesu a mbəðahan apan, a wa: «Do sa ga mer su way lele awan, aday winen nə wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, ðowan a aday bahay su doh anahan a sə mbakan anan ðo si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday təde sa pa way ata awan.

⁴³ Zay i tərən anà ðowan ata awan, kak bahay su doh anahan kà mak agay aday kà tak anan ahay à nga winen apan i gan nga anà ðo si mer su way anahan ataya lele nà, na.

⁴⁴ Matana awan, nen apan ni jak ikwen lele, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nə fok.

⁴⁵ «Aya əna, hinahibay ite, ðo sa ga mer su way ata kà sak a jalay à nga anahan inde: “I ga nà, bahay su doh uno i may bəse bay.” Winen gədek sa ga anan alay tə azar su ðo si mer su way ahay, gədek pə way sa pa anahan ahay, sa pa, aday winen apan i vaway nga tə mahay anahan ahay re.

⁴⁶ Sənen apan lele kutok, bahay su doh ana ðowan ata i may ahay nà, pə luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a ðukwen i san bay re. Bahay su doh anahan ata kà sak a may ahay aday kà tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tə ðowan ata tə mindel. I razl anan, i sa njahay tu ðo lelibay aya awan.

⁴⁷ «Hinahibay ðo si mer su way a inde, aday a san way kawa ana bahay su doh anahan sa gan may à ga anan ata awan. Aya əna, ðowan ata kə lavak anan zek, aday kə gak anan way kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan

ata bay re. Kak matanan nà, ti jan pə akəta nə lele, ti vad anan alay bayak awan.

⁴⁸ Əna do si mer su way hinen inde, winen a san sa ga way a kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay. Winen nà, ti jan pə akəta nə mənjoek kəriya awan, anga a san bay. Tə varak anan way anà dowan a bayak a nà, ti cəce panan wa nə bayak a re. Dowan a aday tə mbakak anan anan way à alay inde bayak nà, ti naa cəce panan dukwen bayak a re.»

'Am i zlan pi zek anà do ahay sabay anga Yesu

Mata 10.34-36

⁴⁹ Natiya awan, Yesu a dazlan sa ja asa, a wa: «Nen na nay ahay nà, anga sa naa dəfan uko anà daliyugo, aday na gan may nə uko ata abay á han kwayan'a.

⁵⁰ Nen ni dazay təzlev həna à dəcə inde kawa do sə dazay à a'am inde à alay a winen sa ga baptisma ata awan. Əna hwiya nen ni sa məndolor sə dəcə ata hus à andav a inde.

⁵¹ Kwanay ki jen nà, nen na nay ahay anga aday zay á ga inde pə daliyugo daw? Cəkəbay matanan bay, na nay sə gəzla anan do ahay pi zek wa adəka bugol.

⁵² Azanan do ahay dāra a gulom su doh kərtek a inde nà, ti gəzla. Do ahay maakan awan, 'am i zlan atan pi zek tu do cew aya sabay. Do a cew ataya dukwen, 'am i zlan atan pi zek tu do maakan ataya sabay re.

⁵³ Bəbay sa wan i nes pi zek ta wan anahan, aday wan ata dukwen, ti nes pi zek tə bəbay anahan ata re. May sa wan i nes pi zek tə dəna anahan, aday dəna ata dukwen, ti nes pi zek tə may anahan ata re. May sa wan dukwen i nes pi zek tə dalay ana wan anahan, aday dalay ana wan anahan ata dukwen, ti nes pi zek tə jəje anahan ata re.»

Agəzlan alay pi zek wa anà way saa təra ahay

Mata 16.2-3

⁵⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə cinen anan anà mburom kə gəbək ahay vegege tə day sə dəlon wa nà, ki wen, iven i gay ahay, aday a ga ike acəkan re.

⁵⁵ Ka sak a cinen anan à mad winen apan i ma nga à dəlon nà, ki wen ata herreḅ i ga, aday a ga ike acəkan re.

⁵⁶ Matana awan, kwanay do sə mbaḁmbaḁa ahay, way sa ga à mburom tə way saa təra pə daliyugo fok nə kə sənən a agəzlan anan alay pi zek wa nə lele, aday kə sənən pə way sə təra à alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw?»

'Am á zlak ikwen pi zek tu do manide anak

Mata 5.25-26

⁵⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kwanay a ki mben apan sə gəzlan alay pi zek wa anà way lele aya tə lelibay aya ta nga a kwanay a bay jiga nà, angamaw?

⁵⁸ Hinahibay, dowan a kə zlahak apak, aday kwanay pə cəved sa zla à man sə sariya mba nə, suwan 'am á zlak ikwen pi zek. Njiden zay à wulen a kwanay inde, à alay a kwanay pə cəved mba ata awan. Bina tə mungok anak ata təkə, dowan ata kə sak a dəzle iken à man su do sa ga sariya ahay nà, ti mak anan mungok aday do sa ga sariya i varan iken à alay inde anà suje ahay, ti tacak ayak iken à dangay.

⁵⁹ Nen apan ni jak: Hus pə ananak saa hamay anan way anahan a sa zlah anan apak ata bay cəna, ti mbəsakay ahay iken ù doh sə dangay ata wa bay jiga awan.»

13

Suwan sə mbədahan lœn i ines dāw, kabay sə lize dāw?

¹ A alay ata ite, dōwan aya inde à man ata awan, ta jan à Yesu ləbara su dō sə Galile ahay, ta wa: «Pilatu kə vədak anan Galile ahay à alay a tinen apan ti gədan dundo anà way anà Mbərom, aday mez a tinen kə japak tə mez sə way a ma gad dundo aya ata awan.»

² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jilen nà, dō a ma vad ataya ta mac matanan nà, anga tinen dō sa ga ines ahay zal a dō sə Galile azar ataya dāw?»

³ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay, əna kwanay həna dükwen kə mbədihən anan lœn anà ines a kwanay ahay bay cəna, ki lizen kawa dō ataya cite re.

⁴ Kabay dō a kuro nga jəmaakan sa mac à Silowam, à alay a doh zəbor a sa mbazl patan ata nà, kə jilen tinen ta gak ines ahay zal dō sə Urəsalima azar ataya fok dāw?»

⁵ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay re. Əna kwanay həna dükwen, kə mbədihən anan lœn anà ines a kwanay ahay bay ite nà, ki lizen dənam kawa dō ataya re.»

Jike sə buway sə wahay bay ata awan

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan awan, a wa: «Dowan a inde a jule buway à guvo anahan, a nay saa bənak ayak wa wan awan, əna kə bənak bay, anga kə wahak bay.

⁷ Dowan ata a jan anà dō sa ga mer su way à guvo ata, a wa: “Həna kə gak ava maakan, nen apan ni ta nay abay sə bənak ayak wa wan sə buway anan, əna nə njadak bay anga kə wahak bay. Suwan gad anan, bina winen apan i nəso anan guvo kəriya nə pa maw?”

⁸ Əna dōwan ata a jan nà: “Bahay su doh uno, suwan mbəsak anan apan sə tə viya a anan kartek aday, ni lan à cakay wa, ni pəkan bərbor tuwwe nə,

⁹ izəne pac hinen ahay nà, i wahay kəməw? Kak kə wahak bay re nà, aday kə gad anan kutok.”»

Yesu a mbar anan uwar a inde pə luvon sa man uda awan

¹⁰ Pə luvon a inde nà, luvon sa man uda awan, aday Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay.

¹¹ A man ata awan, uwar a inde mə təra à məndak a ava kuro nga jəmaakan, anga setene sa gan. A mba apan sə tavay bay. A zla nà, mə kərdeh a tuhha.

¹² Yesu a canan anà uwar ata cəna, a ngaman ahay, aday a jan, a wa: «Mazar, kə mbərak à atəra à məndak anak wa!»

¹³ Cəna, a daf apan alay, kwayan'a uwar ata a tavay lele kutok, a həran nga anà Mbərom.

¹⁴ Cəkəbay, way ata kə cəbak anan anà dō sə lavan nga anà doh sə wazay ata, anga Yesu sa mbar anan uwar ata pə luvon sa man uda ata, ata awan. A jan anà dō ahay kutok, a wa: «Luvon ahay inde mbərka sa ga mer su way ahay, əna suwan kī nen ahay à luvon a mbərka ataya inde aday sa mbar, bina si pə luvon sa man uda ahay bay.»

¹⁵ Yesu Ba Məduwen a mbədahan apan, a wa: «Kwanay nà, dō sə mba dəmbada ahay kələdāw? Pə luvon sa man uda nà, kə pəsiken sla a kwanay ahay, kabay zungo a kwanay ahay sa zla atan à man saa varan atan a'am bidaw?

¹⁶ Uwar a həna anan nà, winen dō sə zaav ana Ibərahima. Fakalaw kə gak anan alay ava kuro nga jəmaakan nà, abay tədə sə pəsakay anan ahay à alay a Fakalaw wa pə luvon sa man uda itəbay kələdāw?»

17 'Am ana Yesu a sə mbəfahan atan apan ata a pəkan waray i ide inde anə do manide anahan ataya fok. Əna do azar ataya fok tə taslak mivəl anga mer su way ana Yesu a sa ga lele ataya awan.

Jike sa wan sə bəzan

Mata 13.31-32; Markus 4.30-32

18 Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nə, ta maw? Aday ni ga anan minje həna nə, ta maw?»

19 Ta ga minje nə tə wan sə bəzan.* Dəwan a a gəba, a casl anan à guvo anahan, a hay ahay, a təra dədazl si sé məduwen awan, aday məvuhom ahay tə ndakay apan doh pə alay si sé anahan aya ata awan.»

Jike sə wudəh

Mata 13.33

20 A dəba wa asa re, Yesu a ja, a wa: «Bahay a Mbərom ta ga minje nə ta ma asanaw?»

21 Ta ga minje tə wudəh sə kwasay way ata awan. Uwar a ra mənjoek, a gan anan, a pak pə nuko anahan gəsədaf maakan. A laḅ anan nə, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

Jike sə məsudoh mə mbədəc awan

Mata 7.13-14, 21-23

22 Natiya, à alay a Yesu winen apan i zla à Urəsəlima nə, a takas kon a azar aya, tə wulən su doh ahay. Aday winen apan i tətakan way anə do ahay.

23 A alay ata kutok nə, dəwan a inde, a cəce panan, a wa: «Ba Məduwen, waka Mbərom i tam a nə, azar su do ahay əngal cəna coy daw?»

Yesu a mbəfahan atan apan, a wa:

24 «Njəzlen pi zek sa zla à bahay a Mbərom inde tə məsudoh a mbədəc a njulehwehweh ata awan. Nen ni jak ikwen, do ahay bayak awan, ti gan may sa zla uda awan, əna ti mba pi zek bay.

25 Aday, alay a i nay, bahay su doh i slabak nə, i tacay anan məsudoh anahan kutok. Ata kwanay nə, kwanay uho mba. Matanan, ki dəzlen anan sə dəcan ayak anə məsudoh, ta sa ja nə: “Manay uho ite. Bahay su doh a manay, təḅan umo ayak wa ite.”

«Bahay su doh ata i mbədəhək ikwen ahay apan ta sa ja nə: “Kwanay mayanaw, na san kwanay bay fok.”

26 «Aday ki dizlen anan sa ja kutok: “Da pak way sa pa, da sak way fok tata iken awan, aday kə wazak à wulən su doh a manay re.”

27 «I mbədəhək ikwen ahay apan hwiya ta sa ja nə: “Na jak ikwen lele, na ja nə kwanay mayanaw nə, na san bay jiga awan. Mbəsiken nen səfek. Zlen ayak à man uno wa, kwanay do sə huwan ahay.”

28 «À alay ata kutok nə, ki cinen anan anə Ibərahima, Isiyaku tə Yakob, aday tu do maja'am a Mbərom ahay fok à bahay a Mbərom inde. Ata kwanay nə, ki yimen, ki rəcen slan, anga tə tacak pikwen uho.

29 Do ahay ti halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, kwa ta sə wura wa fok. Ti nay pə kərtek a sa pa way à bahay a Mbərom inde.

30 Sənen apan lele kutok, azar su do a ma lah aya pa 'am həna ata nə, ti naa təra do mədakwidok aya awan. Aday azar su do a mədakwidok ataya ite, ti naa təra do ma lah aya pa 'am cukutok.»

Asəder sə Urəsəlima ahay

Mata 23.37-39

* 13:19 Yesu a ga minje nə, ti sé sə əga tinen a inde kawa kemsire.

³¹ A alay ata ite, Farisa aya inde, ta nay ahay pə cakay a Yesu, aday ta jan: «Zla way anak à man a anan wa, bina Hiridus a gan may sa vad iken.»

³² Əna Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen ka si jen anà do sə wurwer a kawa wan ana ayah ata nà: Luvon sə biten ta sə sidew nə, nen apan ni razl apasay lelibay aya awan, ni mbar anan do sə dəvac ahay. Aday pə luvon maakan anahan a nà, ni ndav anan mer su way uno.

³³ Aya əna, sumor a ni pərahan azar anà cəved uno biten, sidew, aday anjahay sidew kərtek, bina a zla pi zek aday do maja'am a Mbərom à mac uho à man aya bay, sumor a nà, à Urəsalima awan.

³⁴ «Hayaka Urəsalima ahay! Kwanay do sə Urəsalima ahay! Kə vaden anan do maja'am a Mbərom ahay, aday kə tiren anan do a Mbərom sə slənak ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sə halak ikwen nga anà kwanay do sə Urəsalima ahay ù vo uno, kawa man njəkar sə halan nga anà wan anahan ahay à bərgaslay inde ata awan. Əna hwiya kə ngəmen bay re.

³⁵ The, doh sə mazla6 a Mbərom a kwanay i təra rəgay. Nen ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nà, à alay a aday ki i jen: “Mbərom à daf alay sə mazla6 anahan pu do sa nay ahay tə sləmay anahan ata awan.”†»

14

Yesu a mbar anan dowan a inde pə luvon sa man uda awan

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, bahay sə Farisa ahay a inde, a ngaman à Yesu saa pa way sa pa əga winen. Əna à man ata kutok nà, do a à man sa pa daf ataya, tə dəfan ide anà Yesu zuhhwe nə lele.

² Aday dowan a inde à man ata awan, zek anahan a fok nà, ma tar a dəngəleffe, anga dəvac a gan, winen pa 'am a Yesu.

³ Yesu a cace pə miter sə Tawrita tə Farisa mə ngamay ataya wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa mbar anan do dəvac a daw, kabay cəved ibay daw?»

⁴ Do ataya tətəte way a tinen, ta ngam sə mbədahan apan bay.

Coy Yesu a mbəda'am pə dowan a ata kutok, a mbar anan, aday a jan à zla way anahan.

⁵ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan ù do sa man ataya asa, a wa: «Kwanay nà, hinahibay wan anak kabay sla anak kə slahak à kurok inde kwa pə luvon sa man uda nà, ki zəbay anan ahay wa way anak kwayan'a bidaw?»

⁶ Tətəte way a tinen ta mbak apan sə mbədahan apan bay re.

Jike pa man sə njahay à man sə way sa pa

⁷ Natiya, à man ata kutok, Yesu a ca pu do a mə ngamay a ataya nə, ta ca nà, man sə njahay lele aya awan. Anga nan, a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

⁸ «Kak tə ngamak anak à azar uko sə gəba dalay nà, kà sa lah sə njahay à man lele inde bay, anga hinahibay à wulen su do a mə ngamay ataya inde nà, do sə zalay iken tə məduwen, i ga inde uda awan.

⁹ Ata, bahay su doh a sə ngamak ikwen ata, i nay pə cakay anak, i jak kutok: “Mbəsakan man sə njahay a anan anà dowan a anan.” Ata nà, waray i gak sa zla saa njahay à man sə njahay a sə dəba ata inde bidaw?

¹⁰ Adəka bugol nà, kak tə ngamak anak à man a nà, kà sa njahay, à man sə njahay su do məduwen aya inde bay. Ata do sə ngamak ikwen ata kə sak a canak nà, i jak: “Car uno, hayak! Kə naa njahay à man a lele a anan inde.” Ata i varak mazla6 lele pa 'am su do a mə ngamay a à azar uko ataya awan.

† 13:35 Ca pə Jabuura 118.26.

11 Matana awan, kak dōwan a kə hərək anan nga i zek anahan nà, ti tərà anan à məndak. Aday kak dōwan a kà mak anan nga anahan à məndak ite nà, ti həran nga nə lele.»

12 Pə dəba anahan a wa nà, a jan anà dōwan a sə ngaman anà dō ahay à azar uko əga winen ata kutok, a wa: «Ka sak a da way sa pa sə azar uko nà, kà saa ngaman apan anà car anak ahay, kabay mərək anak ahay, tu dō anak ahay, aday anà dō sə cakay su doh anak zlıle aya ata bay. Anga tinen nà, ti naa ga azar uko pə luvon a inde, aday ti ngamak saa hamak anan uda awan.

13 Əna kak ka dak way sa pa sə azar uko nà, suwan ngaman apan anà dō mətawak aya awan, anà dō mə tərà à məndak aya awan, tu dō vədal aya awan, aday anà dō huruf aya awan.

14 Natiya Mbərom i daf apak alay sə mazlaḅ anahan, anga dō ataya nà, ti mba apan sə hamak anan uda bay. Əna Mbərom i i hamak anan uda awan, pə luvon anahan saa slabakay anan ahay dō dıdek aya à məkə wa ata awan.»

Jike sə azar uko məduwen awan

Mata 22.1-10

15 Natiya kutok, dōwan a inde à wulen su dō sa pa daf pə kərtek a tatə Yesu ataya, a sləne jike sa 'am ata cəna, a wa: «Ataslay mivəl i tərən anà dō sa pa way sa pa anahan à bahay a Mbərom inde ata awan.»

16 Coy Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Dōwan a inde, a ga azar uko məduwen awan, a da way sa pa, aday a ngaman apan anà dō ahay bayak awan.

17 Alay sa pa daf i sa sla kutok nà, a jan anà dō si mer su way anahan, a wa: “Zla, ka sa jan anà dō uno sə ngaman atan ataya nə, tã nay hənə kutok, anga way sa pa mə lavay zek a coy.”

18 «Əna dō a mə ngamay ataya fok ta ma nga sa may 'am pi zek wa, ta sa ja: “Mi zlak ayak sabay.” Do mama'am a a jan anà dō maslan ata, a wa: “Nə sukumak guvo həniniye. Ni zla təktek saa cay apan aday, na gak kem, à sa cəbak bay ite.”

19 «Do hinen ite a wa: “Nə sukumak sla ahay kuro. Suwan nà sa cay pə mer su way a tinen aya aday. Na gak kem. A sa cəbak bay ite.”

20 «Do hinen ite asa a wa: “Nen nə gəḅay dalay həniniye, anga nan, ni mba apan sa zlak ayak hənə bay.”

21 «Natiya kutok, dō maslan ata a ma agay à man ana bahay su doh anahan, a təkəren anan way ataya fok. Way ata a cəḅan anà bahay su doh ata kutok, a jan anà dō maslan anahan ata, a wa: “Zlak ayak nə anga anga à man sə halay nga sə dō ahay ahay tə mægəzləga cəved ahay à wulen su doh inde, aday ngaman ahay anà dō mətawak aya awan, anà dō mə tərà à məndak aya awan, anà dō huruf aya awan, aday tu dō vədal aya təkə fok.”

22 «Do si mer su way ata a zla saa ngaman ù dō ataya awan. Anjahay capəpa nà, a may agay, a nay, a jan anà bahay su doh anahan nà: “Kawa iken su jō ata nà, nə ngamak anan ahay ù dō ataya awan, əna doh kə rahak fan bay. Man mə mbəsak a inde mba.”

23 «Bahay su doh ata a jan anà dō si mer su way anahan ata asa, a wa: “Zla pə cəved sə kibe ahay fok, à guvo ahay. Kà jan anà dōwan aya iken saa tan atan à nga ataya fok nà, təktek tã nay ahay, anga aday doh uno à rah.

24 Tə dıdek a nà, dō a mə ngamay a mama'am ataya aday sə ngəmay ahay bay ata nà, ti naa tukom way sa pa uno sabay.”»

Cəved sə pərahan azar à Yesu

Mata 10.37-38

²⁵ Pə dəḅa anahan a wa, à alay a Yesu winen pə cəved mba ata nà, do ahay bayak a tinen apan ti pərahan azar. Coy, a ma ide à dəḅa, a jan atan, a wa:

²⁶ «Dowan kə pərahak uno ahay azar, aday a nan sə təra njavar uno nà, à pəlay nen, zal bəbay anahan, zal may anahan, zal uwar anahan, zal gwaslay anahan ahay, zal mərak anahan ahay, aday zal zek anahan a təkede re!

²⁷ Kak dowan a kə tavakak dədom anahan mə zləngad a aday kə pərahak uno azar bay cəna, kə slak sə təra njavar uno bay.

²⁸ «Matanan, kak dowan inde à wulen a kwanay, a nan sa han doh məduwen a lele a nà, i njahay tun, sə bayak apan aday bidaw? I jan à nga anahan kutok: “Doh ata i sa ndav nà, i pa puno fok nə dala jugumaw?”, i san anan pi zek wa aday re ba?

²⁹ Bina, kə sak a pak a saray awan, aday doh ata kə ndəvak sa han sabay nə, do sə canan ataya nə ti mbasay apan bidaw?

³⁰ Do ataya ti ja nà: “Dowan a həna kə pəkak saray su doh, əna kə mbak pi zek sa ndav a wa sabay!”

³¹ «Matanan re, kak bahay a inde, a nan sa ga vəram tə bahay su kon hinen nà, i njahay tun sə bayak apan aday bidaw? I ca apan do anahan ahay nə tinen mbulo kuroroo nà, i sla pi zek sa ga vəram tu do mbulo kwa kuro cew nà, i san anan pi zek wa aday re ba?

³² Kak bahay ata kə cak apan i sla pi zek saa ga vəram tə dowan ata tətibay cəna, i slan do maslan ahay pə cakay anà bahay a hinen ata, à alay a winen dəren mba, i man u vo ta sa man ayak 'am pi zek wa anga aday tà njad zay.

³³ «Natiya awan, kak dowan kə mbəsakak anan way anahan ahay fok bay nà, i mba apan sə təra njavar uno bay re.»

Zətene aday a vad sabay ata awan

Mata 5.13; Markus 9.50

³⁴ Pə dəḅa anahan wa nà, a jan atan 'am sə jike asa, a wa: «Kə sənen apan zle, zətene nà, way lele awan. Əna aday kak zətene ata a vad sabay nà, ti man anan ahay avad anahan a hərḅeḅe ata, awana mba anaw? Inde sabay.

³⁵ Zətene ata nà, kə tərak way kəriya awan, i təra way lele a anga yugo sabay, aday i təra way lele a kawa bərbor sabay re. Do ahay ti guce anan nə uho kəriya awan. Natiya kutok, sləmay inde pə dowan a sə sləne 'am a anan nà, à sləne.»

15

Jike sə təman mə lize awan

Mata 18.12-14

¹ Natiya, do sə cakal jangal ahay, pi zek tu do sə atahasl ahay bayak awan, tə halay nga à man a Yesu anga aday ti sləne 'am anahan aya awan.

² Anga nan, Farisa ahay tə Miter sə Tawrita ahay ta ma nga sa ja 'am à wulen a tinen a inde ngura ngura ngura, ta wa: «Dowan a anan a təma aday do sə atahasl ahay tà pa way tə winen nà, angama aday anaw?»

³ Anga nan kutok, Yesu a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

⁴ «Izəne do inde à wulen a kwanay, aday təman anahan ahay inde səkat. Kwa à ga sə lize nə kərtek a dəp nà, i mbəsak azar sə təman a kwa kuro dəsudo nga dəsudo ataya à kibe, aday i zla saa pəlay anan ahay kərtek ata hus pa sa njaday anan ahay re asanaw?

⁵ Aday, kə njadak anan ahay təman a kərtek ata nà, i dəfay a way anahan jap pə jugom, i may agay nə, tə ataslay mivəl a kutok.

⁶ Kə dəzlek ahay agay nà, i ngaman ahay anà car anahan ahay, tu do sə cakay su doh anahan ahay, aday i jan atan: “Tasluko mivəl, anga nə njadak anan ahay təman uno a sə lize ata awan.”

⁷ «Natiya awan, hëna, nen apan ni jak ikwen, kak ðo sã atahasl kãrtek kã yimak pã ines anahan nã, ataslay mivël i ga inde à mburom bayak awan. Ataslay mivël ata i zalay ataslay mivël anga ðo ahay kwa kuro dãsudõ nga dãsudõ ðidëk aya, aday ta gan may sa yam pã ines a tinen ahay bay ataya awan.»

Jike sã dala mã lize awan

⁸ Pã dëba wa a jan atan 'am sã jike hinen asa, a wa: «Uwar a inde nã, karanga anahan ahay inde kuro, aday kak kãrtek a kã sak a lize panan nã, i ga kãkãmaw? I han nã uko pã lalam anahan, aday i ca doh anahan ata fok ta sã faday anan lele. I pëlay bëtëk bëtëk hus pa sa njad anan dala anahan ata bidaw?»

⁹ Kak kã sak a njad a dala anahan ata nã, i ngaman anã mëndala anahan ahay tu ðo sã cakay su doh anahan ataya, i jan atan: «Tasluko mivël pã kãrtek awan, anga nã njadak anan dala uno sã lize ata awan.»

¹⁰ «Matanan re, ni jak ikwen, kak aday ðo kãrtek kã yimak pã ines anahan ahay nã, maslay a Mbërom ahay ti taslay mivël anga winen re.»

Jike sa wan mã lize awan

¹¹ Yesu a ja asa, a wa: «Dowan a inde nã, wan anahan ahay inde cew.

¹² Wan zek cãdew ata a jan à bëban anahan, a wa: «Bëbay uno, vuro anan zlile uno nen saa njad à alay saa pa 'am anak azana ata awan.» Aday ðowan ata a gëzlan atan anan zlile anahan acëkan.

¹³ «Pã dëba wa mænjoek nã, wan a cãdew ata a halan nga anã way anahan ahay fok, a sukom a way, aday a zla way anahan pã daliyugo hinen dëren. A man ata nã, a lize anan zlile anahan ata fok ta sã gãsle anan pã way kãriya awan.

¹⁴ «Dala a ndav panan cëna, may a ga pã daliyugo ata tã mindel. Dëce sã way sa pa ðukwen a dazlan saa gan kutok.

¹⁵ Anga nan, a zla saa ga mer su way àga ðo su kon ataya awan. Dowan ata a slan anan saa ba gadura ahay à kibe.

¹⁶ A pëlay abay sa pa way sa pa mbala ana gadura ahay ata awan, anga may a han apan, ëna ðowan a ngëman a bay.

¹⁷ «A dazlan sã jalay pã anjahay anahan à alay a winen àga bëbay anahan ata awan, a ja: «Do si mer su way a bëbay uno ahay ðukwen, tinen apan ti pa way sa pa kawa sa nan atan, a mbësak patan wa re, aday nen adëka bugol ni mac ta may à man a anan nã, angamaw?»

¹⁸ Suwan ni ma agay, aday ni i jan anã bëbay uno nã: Bëbay uno, na gak ines pa 'am a Mbërom, aday pa 'am anak re.

¹⁹ Na slak hëna ki ca upo kawa nen wan si zek anak sabay, tëra nen kawa ðo si mer su way anak kãrtek awan.»

²⁰ Natiya a slabak, a may agay kutok.

«Bëbay anahan a canan ayak dëren winen apan i nay ahay cëna, a gan ahay i zek wa. A haw apan, a ban anan hëmbok pi zek.

²¹ Wan ata a jan à bëbay anahan kutok, a wa: «Bëbay uno, na gak ines pa 'am à Mbërom, aday pa 'am anak re. Na slak hëna kã ca upo kawa nen wan si zek anak sabay.»

²² «ëna bëbay anahan ata a jan ù ðo si mer su way anahan ahay, a wa: «Kagasl, gëben uno ahay zana lele aya awan, pëken anan pi zek. Dëfen anan wurdek à alay inde, aday pëken anan tëkarak à saray inde.

²³ Pësiken ahay guson sa sla ma har a lele ata awan, wasluko, duko, aday puko tã ataslay mivël awan.

24 Anga abay wan uno a anan nà, kà tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kà lizek coy, əna nə njadak a way uno.” Tə dazlan sa ga azar uko tə ataslay mivel awan.

25 «À alay a tinen apan ti ga azar uko agay ata nà, wan a dowan ata zek məduwen a, winen à guvo. Winen apan i may à guvo wa mba aday i dəzley ahay agay bəse nà, a sləne dō ahay tinen apan ti ga ara tə agərav awan.

26 A ngaman ù dō si mer su way a bəban anahan ahay kərtek, a cəce panan ləbara awan.

27 Dowan ata a mbəđahan apan, a wa: “Mərak anak kà mak agay, aday bəbay a kwanay a vad guson sa sla, anga kə njadak anan winen inde zay.”

28 «Wan a zek məduwen ata a ngam sa zla ù doh sabay. A cəban, a ga mivel. Bəbay anahan a nay uho saa dəbukok anan ayak ù doh.

29 Əna a mbəđahan apan anà bəbay anahan, a wa: “Ngatay, bəbay uno. Ava bayan awan, nen apan ni gak mer su way nə lele mənəna sa gak isew. Na taa đəfak apan re, aday tə winen ata təkə đukwen, kula kə varak uno kwa wan sə awak zləkətev a anaya anga sa ga anan azar uko tə məndala uno ahay bay re.

30 Aday wan anak kà lizek anan dala anak tə uwar sa ján uho ahay. Həna a may ahay agay nə kə vədak anan guson sa sla anga winen asa re!”

31 «Bəbay anahan a jan: “Wan uno, iken nà, iken inde ti nen a hwiya asanaw? Abay way uno ahay fok nà, ananak a bidaw?”

32 Sumor a nà, đí ga azar uko tə ataslay mivel awan, anga mərak anak a anan nà, kà tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kà lizek coy, əna də njadak anan.”»

16

Jike pu dō sa ga mer su way tə wurwer awan

1 Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan anà njavər anahan ahay, a wa: «Dowan a inde nà, winen zlile awan, aday đukwen dō inde kərtek sə lavan nga anà dō si mer su way anahan ahay re. Əna dō ahay ta ma 'am pə dowan ata à man a bahay su doh anahan ta sa ja nà: “Dō si mer su way anak a anan winen apan i nes anan dala anak kəriya awan.”

2 «Bahay su doh ata a sləne 'am ata cəna, a ngaman anà dowan ata kwanay'a, aday a jan, a wa: “Nə slənek dō ahay ta mak apak 'am. Đuko anan mer su way anak iken a sa ga anan tə zlile uno nen sə mbakak anan ata awan, bina iken ki təra dō si mer su way uno sabay.”

3 «Dō si mer su way ata a ma nga sə jalay kutok, a wa: “Aday həna jiga nà, ni ga nə kəmaw? Bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa re. Banuko jə, ni mba apan bay, aday ni dubok way pə dō ahay wa, wita đukwen waray re. Pa ga həna jiga nà, kəma kutok anaw, zek uno?”

4 Iyo, həna nə njadak anan nga sa 'am a nen saa ga ata kutok. Aday kwa bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa đukwen, dō ahay ti təma nen əga tinen re.”

5 «A ngaman ahay anà dō sə təma gudire pə bahay su doh anahan ataya wa kərtek kərtek fok. A cəce pu dō mama'am a wa, a wa: “Gudire ana bahay su doh uno inde apak nə jugumaw?”

6 «Dowan ata a mbəđahan apan, a wa: “Gudire sə amar ana bahay su doh anak inde upo, gungwan səkat.”

«Dō si mer su way ata a jan, a wa: “The, təma đerewel sə gudire anak həna kwanay'a. Njahay aday vindey apan nà, gungwan sə amar kwa kuro đara bina səkat sabay.”

7 «A jan anà do hinen asa, a wa: “Aday iken, gudire ana bahay su doh uno inde apak nə juguma ite anaw?”

«A mbədahan apan, a wa: “Gudire sa ndaw anahan inde upo buho səkət dara.”

«Do si mer su way ata a jan nà: “Ihe, gəba dərewel sə gudire anak kagasl, aday vindey ahay apan nə gudire sa ndaw ata nà, buho səkət fuđo.”

8 «Bahay su doh anahan ata kə varakan zlangar anà do si mer su way anahan ata awan, anga dowan ata kə gak mer su way sə wurwer à wulen a tinen inde. Anga do sə daliyugo a anan aya nà, tə zalay do sə ide jiyjay ahay ta sa ga mer su way sə wurwer.

9 «Natiya, nen apan ni jak ikwen, kwanay nà, bənen car tə do ahay tə zlile sə daliyugo a anan aday bidaw? Ata, zlile sə daliyugo a kə sak a ndav pikwen wa nà, Mbərom i təma kwanay pə cakay anahan a sə coy kutok.

10 «Kak dowan aday kə mbak apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tə cəved a nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tə cəved a re. Aday kak dowan a a mba apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tətibay nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tətibay re.

11 Matanan, kak abay ki mben apan sa gan nga anà zlile sə daliyugo a anan tətibay nà, waya saa mbakak ikwen anan zlile didek a aday ki gen anan nga anaw?

12 Kak aday abay ki mben apan sa gan nga anà zlile su do hinen ahay tətibay nà, waya sa varak ikwen mbala ana kwanay a saa lavay ata mba asa anaw?»

Atə Mbərom tə dala Mata 6.24

13 «Dowan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kə pəlak anan do kərtek a lele nà, i nan ide anà dowan hinen ata awan. Kabay, tə njahak tu do kərtek a lele gerger cəna, i kədey anan dowan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbərom aday sə pəlay dala, cew maya dukwen, i ga zek bay re.»

Atə Yesu tə Farisa ahay Mata 11.12-13, 5.31-32; Markus 10.11-12

14 Farisa aya inde à man ata tə sləne 'am a Yesu ma ja ataya fok nà, ta ma nga sə mbasay apan anga tinen a aday nà, tə pəlay zlile tə mindel.

15 Anga nan, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay aday nà, ki gen anan may, do ahay ta ca pikwen nə, kawa do lele aya awan. Əna cəkəbay Mbərom nà, a san way sə mivel a kwanay aya zle. Bina way aday do ahay tə həran nga ata nà, Mbərom a ca pə way ata ite nà, kawa way ma ga mənjadak awan.

16 Kwakwa ata nà, do ahay tə parahan azar anə Mbərom nə ta sə dəfan apan ana Tawrita a Musa tə deftere ana do maja'am a Mbərom ahay. Əna a bənay ahay kwa pə ana Yuhana do sa gan baptisma anə do ahay ata wa nà, do ahay tinen apan ti dakay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan. Natiya kuwaya kə gak anan may sə ndərɓoc uda zek, anga sə dəzle a uda awan.

17 Aya əna, Tawrita a Musa nə lele hwiya. Andav a daliyugo tə bagəbaga mburom nà, wita way ma da 'am a bugol bay. Ma da 'am a adəka nà, sə lize a wa alfabe kərtek à Tawrita a Musa wa, i ga zek bay.

18 «Matanan re, kuwaya kə rəzlak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen nà, wita kə gak mədigwed. Dowan kə gəbak uwar a ma razl a ata dukwen, winen kə gak mədigwed ite re.»

Atə Lazarus tə dowan a inde zlile awan

¹⁹ Pə dəβa anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Dowan a inde nà, winen zlile awan. Zana anahan a sa pak pi zek təkede nà, lele awan, aday sə dala bayak a re. Pə luvon, pə luvon fok nà, winen mə njahay a nə, à barbarar inde.

²⁰ Dowan a inde ite, tə ngaman Lazarus, winen mətawak awan. A taa nahay nə pə məsudoh a dowan ata awan, aday zek anahan a dukwen, mbəlak a dəkdek.

²¹ A gan may sa pa way sa pa sə pəpasay pə dowan a zlile ata wa ata awan. Kəla ahay dukwen, ta nay ahay sə ndəlked anan mbəlak a anahan a ataya awan.

²² «Natiya kutok, dowan mətawak ata a mac, aday maslay a Mbərom ahay tə gəβak anan ayak à man ana Ibərahima, pə cakay a Mbərom. Də sə zlile ata dukwen a mac ite re, aday ta la anan à məkə.

²³ A man ata kutok nà, dowan a zlile ata, winen apan i ga dəcə bayak awan. A ca ide à mburom, a canan ayak anà Ibərahima tə Lazarus, tinen miya awan, daren.

²⁴ A zlah pi zek, a wa: “Ibərahima! Kem, nà gak i zek wa ite! Amboh, slan Lazarus, à tar wan sə alay anahan à a'am inde, aday i naa təlo pə miresl aday ũ go ziyya ite. Bina nen apan ni ga dəcə ũ uko a anan inde tə mindel.”

²⁵ «Ibərahima a mbədahan ahay apan ite, a wa: “Matanan, wan uno. Əna ənga, bayak pə anjahay anak à alay iken tə sifa mba ata aday. Iken nà, kə njahak à barbarar a inde, aday Lazarus nà, kə gak dəcə bayak awan. Həna ite nà, winen, winen apan i man uda à man a anan, aday iken ite dukwen, ki ga dəcə kutok.

²⁶ Tə winen ata təkə dukwen, cəved inde aday dō a manay i dəzlek ayak à man a kwanay nà, ibay, kabay dō a kwanay i nay à man a manay dukwen, i ga zek bay re. Anga məkə inde sololo à wulen a nukō.”

²⁷ «Dowan ata a mbədahan apan asa: “Amboh, Ibərahima! Kem, slan Lazarus əga bəbay uno ite.

²⁸ Anga mərək uno aya inde dāra nà, u no Lazarus à sa təkəren atan 'am à sləmay ite, anga aday tā sa nay à man sə dəcə uno a anan inde sabay ite.”

²⁹ «Ibərahima a mbədahan apan asa, a wa: “Tawrita a Musa tə deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay inde asənə, mərək anak ataya tə dəfan atan apan bidaw?”

³⁰ «Dowan ata a jan asa, a wa: “A'ay! Ibərahima, bəbay uno, wuna! Əna, hinahibay dō sə məkə kə zlak patan dezl nà, ti yam pə ines a tinen ahay tə didek awan.”

³¹ «Ibərahima a jan, a wa: “Matanan. Əna kak mərək anak ataya tə slənək anan anan 'am a Musa tu dō maja'am a Mbərom ataya bay cana, kwa dō sə məkə a à zla təkede nà, ti slənen a bay re.”»

17

'Am sə pəse ines ahay

Mata 18.6-7, 21-22; Markus 9.42

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Hwiya way ahay inde, tinen apan ti zla anan dō zənzen a i ines ahay inde. Aya əna, dəcə i təran anà dō sa njak anan dō ahay aday tā ga ines ataya awan.

² Natiya, ata pə dowan a sa njak anan dō ahay ata nà, suwan pə winen tə βanan van à dundo, aday tə larak anan ayak à bəlay inde. Bina, dō aday winen apan i njak dō ahay matanan ata nà, Mbərom i ga anan alay tə dowan ata zal pa sa lar anan à bəlay inde ata wa.

³ Matanan, liven anà zek a kwanay ahay lele.

«Aday, kak mərak anak inde, kə gak ines nà, suwan dakan anan tə təpa təpa awan. Winen ite kə təmahak, kə mbəsakak anan ines anahan ata nà, pəsen anan.

⁴ Kwa abay á ga winen apan i gak ines pə luvon kərtek a saray cuwbe, aday winen apan i nay ahay á man anak dukwen saray cuwbe ta sa ja nə “Amboh, nə yimak pə ines uno!” nà, iken dukwen, pəsen anan acəkan ite re.»

Adaf nga pə Yesu

⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa nà, dō maslan a Yesu ataya ta jan nà: «Ba Məduwen, man umo zek aday adaf nga a manay pə Mbərom á zəga ite!»

⁶ Bahay a tinen ata a mbədahan atan apan nà: «Kwa adaf nga a kwanay á ga inde nə mənjoek, kawa wan sə bəzan mənjoek nà, ki mben apan sa jan anà dədazl sə ngəvəray: “Ndaha á man a anan wa, aday ka saa njahay á bəlay inde!” dukwen, i bənak ikwen á ‘am wa re.»

Do si mer su way lele awan

⁷ Yesu a ja asa, a wa: «Hinahibay dōwan a kwanay kərtek a, aday dō si mer su way anahan inde, winen apan i ga mer su way á kiəbe, kabay winen apan i 6al taman ahay. Kə mak ahay á kiəbe wa nà, bahay su doh anahan i jan: “Hayak ahay, pa daf!” kwayan’a daw?

⁸ I jan adəka bugol nà: “Do ahay way sa pa, mbədahan anà zana, aday kə naa vuro way sa pa tə way sa sa aya awan.” Aday i jan: “Iken, ki naa pa nà, pə dəba anahan a wa!” bidaw?

⁹ Kwanay kə jilen nà, i gan suse anà dō si mer su way anahan ata anga kə gak anan mer su way ataya daw?

¹⁰ «Kwanay a dukwen matanan re. Ka sak i gen anan mer su way mbala a Mbərom sa jak ikwen: “Gen anan!” ataya nà, jen adəka nà: “Manay nà, dō sa ga mer su way anak ahay ca. Ma ga nə mer su way mbala ana manay a saa ga ata awan.”»

Yesu a mbar anan dō mə dugwad aya inde kuro

¹¹ Natiya, á alay a Yesu winen apan i zla á Urəsəlimala nà, a zla tə wulen ana daliyugo sə Samariya tə Galile.

¹² A sa jəka i dazle á wulen su doh a inde nà, tə zlangay tə dōwan aya inde kuro, mə dugwad aya awan. Tə tavay zad,

¹³ aday ta jay ‘am tə məgalak awan, ta wa: «Amboh Yesu, bahay a manay, mə gak i zek wa ite!»

¹⁴ Yesu a canan atan ayak ite cəna, a jan atan, a wa: «Zlen, aday ka si ken anan anan zek a kwanay anà dō sə gədan dongo anà way ahay anga Mbərom.» A alay a tinen apan ti zla á man ana dō sə gədan dongo á way ahay ataya kutok nà, tinen a fok tə mbərak.

¹⁵ Əna dō a kərtek á wulen a tinen ata wa, a ca apan kə mbərak ata nà, pəlasl, a ma pə dəba á man a Yesu, a dazlan sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan.

¹⁶ A dazley ahay á man a Yesu cəna, a dukwen gərmec ta sə rihen nga ù vo, a ngəran kutok. Dōwan ata nà, winen Samariya ahay.

¹⁷ Yesu a cace kutok, a wa: «Na wa, dō a kuro ataya fok nà, tə mbərak re ba? Aday azar su dō a dəsudō ataya nà, tinen aha kəlanaw?

¹⁸ Dōwan sə jalay apan aday sa naa ngəran anà Mbərom nà, ibay, si mədurlon a anan taayak kələdaw?»

¹⁹ Pə dəba wa kutok, a jan anà dōwan ata awan: «Slabak, zla way anak. Mbərom kə mbərak iken anga kə dəfak upo nga.»

Yesu i sa may ahay nà, ma i tæra aday anaw?

Mata 24.23-28, 37-41

²⁰ Natiya, pə dəbà anahan a wa kutok Farisa ahay tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Bahay a Mbərom a i sa slay ahay nà, siwaw?»

Winen a mbədahan atan apan, a wa: «Bahay a Mbərom a i slay ahay aday nà, dowan i canan tə ide bay.

²¹ Dowan i mba apan sa jəka: “Bahay a Mbərom nə winen həna” kabay “Winen tiya” bay re. Əna, sənən apan lele, bahay a Mbərom nà, winen à mivél a kwanay aya inde adəka coy.»

²² Pə dəbà anahan a wa nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Alay a inde i slay ahay, aday ki gen anan may sə cinen uno apan way sə luvon kərtek à wulen a kwanay inde. Əna i ga pikwen zek bay re.

²³ Ti naa jak ikwen asa: “Almasihu nə winen həna” kabay “Winen tiya” nà, kà sa ngəmen sa zla à man ataya bay.

²⁴ Anga nen, Wan su Do, ni may ahay nà, kawa awuted a Mbərom sə wuted pərad, aday dō ahay fok ta san apan zle ata awan.

²⁵ Əna way ata i saa tæra nà, nen Wan su Do ni ga dəcə bayak awan, aday dō a sə wuswes anan aya dukwen, ti ngam nen bay re.

²⁶ «À alay a Wan su Do i may nà, way ahay ti tæra nə kawa sə tæra à alay ana Nuhu ata re.*

²⁷ A alay ata nà, dō ahay tinen apan ti taslay mivél sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, sə gəbà uwar ahay, aday sa var a dənə a tinen ahay à mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan à kwalalan inde ata kutok. Pə dəbà anahan a wa cəna, iven sukwat ahay ngəv ngəv kutok, pa rah anan daliyugo nə fadafə, pa lize anan dō ataya fok.

²⁸ «Aday asa, ni i may ahay nà, i ga nə kawa way sə tæra à alay ana Ludu ata awan. A alay ata nà, dō ahay tinen apan ti pa way, ti sa way ahay, tinen apan ti sukom anan way tə way a tinen ahay, aday tinen apan ti sukom uda re, tinen apan ti casl guvo ahay, aday tinen apan ti han doh ahay re.

²⁹ Aday, pə luvon ana Ludu sa nay way anahan à Sodoma wa ata nà, uko pi zek tə mətətok sə uko awan, tə pəkay ahay à mburom wa, dənəm lize anan dō ataya fok re.†

³⁰ Aday pə luvon uno nen Wan su Do saa may ahay ata nà, way ahay ti tæra matanan. Dowan saa san pi zek nà, ibay re.

³¹ «Əna pə luvon ata kutok nà, dō aday winen pa nga su doh dukwen à dazay, à haw, əna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay. Dowan a winen à guvo dukwen, à saa nay ahay agay bay re.

³² Ənga, bayiken pə way a uwar a Ludu sa ga ata aday.‡

³³ Matanan, dowan a kà gak anan may sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan. Aday dō sə lize anan sifa anahan nà, i tam anan adəka bugol.

³⁴ «Nen nà, ni jak ikwen anan acəkan: Pə luvon ata nà, kwa dō ahay cew mə nahay a pə lala kərtek a dəp nà, dō kərtek a nà, ti gəbà anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan.

³⁵ Kwa uwar ahay cew tinen apan ti gan pə kərtek a dəp nà, dō kərtek a nà, ti gəbà anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan. [

³⁶ Kabay dō ahay cew tinen à guvo kərtek a inde dəp nà, dō kərtek a nə ti gəbà anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan.]»

³⁷ Njavar anahan ahay tə cəce panan kutok, ta wa: «Ba Məduwen, way ata i sa ga zek jiya nà, ahaw?»

* **17:26** Ca pə Laataanooji 6.5-12, 7.6-23.

† **17:29** Ca pə Laataanooji 19.24-25.

‡ **17:32** Ca pə Laataanooji 19.26.

A mbəđahan atan apan, a wa: «*À* man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.»

18

Jike pə mədukway sə uwar a inde tə bahay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am a anan anà njavar anahan ahay, anga aday tà sa ya nga sa gan amboh anà Mbərom bay.

² A jan atan kutok, a wa:

«*À* wulen su doh a inde nà, bahay sa man ata nə a jəjaran anà Mbərom bay jiga awan, aday a təma 'am a dōwan itəbay fok re.

³ Mədukway sə uwar a inde à wulen su doh ata ite, a taa nay ahay cuhcəh əga bahay ata awan, a jan anà bahay ata nà: “Amboh, go anan sariya uno inde à wulen a manay tu dō manidə uno ite.”

⁴ Əna hwiya bahay ata a ngam sa gan anan sariya anà uwar ata bay, hus sariya anahan ata kə njahak bayak awan.

«Coy, bahay ata a jalay à mivəl anahan inde, a wa: “Kwa abay nə jəjaran à Mbərom bay, kwa nə təma 'am su dō bay təkede nà,

⁵ suwan ni gan anan sariya anahan a anan. Bina mədukway sə uwar a anan winen apan i taa wuse nga ta sa nay ahay əga nen sidew sidew anga 'am sə sariya anahan a anan.”»

⁶ Pə dəba anahan a wa kutok nà, Bahay Yesu a jan atan asa, a wa: «Ənga, jilen pə way a bahay a sa ga ata lele aday!

⁷ Wwanay kə sənən apan ite bay daw? Matanan, Mbərom bugol nà, i man zek anà dō anahan sa taa gan amboh luvon tə ipec ataya re bidaw? I ga apan munok bay asanaw?

⁸ Nen apan ni jak ikwen anan həna: Mbərom i man zek anà dō anahan ataya bəsə. Aya əna, nen, Wan su 'Do ni saa may ahay pə daliyugo nà, ni tan ahay a nga anà dō sa daf upo nga ahay dəp daw?»

Jike pə Farisa inde, tu dō sa cakal jangal

⁹ Natiya, dō azar aya inde à man ata, tinen tə jalay nà, tinen dō didek aya awan. Aday tə kədey anan dō azar aya re. Anga nan, Yesu a gan atan jike miza asa, a wa:

¹⁰ «Dowan aya inde cew ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom saa ga amboh. Dowan a kərtek a nà, Farisa ahay, aday dō hinen ite nà, winen dō sə cakal jangal.

¹¹ «Farisa ata a tavay, a ga amboh à mivəl anahan inde, a wa: “Mbərom, suse anak anga nen nà, dō mi nes a kawa dō azar aya ite bay. Aday nen dükwen kawa dō sə cakal jangal a anan ite bay re. Nen dō sə akar bay, na ga mədigwed bay, aday nen huwan a bay re.

¹² Na ga sumaya pə lumo fok nə, saray cew. Nə njadak way cəna, à kuro wa fok nà, nə varak anan kərtek awan.”

¹³ «Do sə cakal jangal ata ite, a tavay dərən, a nan sa ca ide à mburom bay fok. A ma nga sə jalay mərava si zek anahan* , a wa: “Mbərom, amboh. Nà gak i zek wa ite, anga nen nà, dō sə atahasl.”»

¹⁴ Natiya, Yesu a ndav anan kutok, a wa: «Sa zla agay didek a pa 'am a Mbərom a nà, dō sə cakal jangal ata awan, bina Farisa ata bay. Anga dōwan kə hərək anan nga i zek nà, Mbərom i man anan nga anahan à məndak. Aday dōwan kə mak anan nga anahan à məndak ite nà, Mbərom i hərən nga adəka.»

* 18:13 Dowan ata a dacan à mbac anahan. Ata əga tinen, a nan sa ja nà, kə jalay mərava si zek anak.

Yesu a dafngama pə gwaslay ahay
Mata 19.13-15; Markus 10.13-16

¹⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, do ahay ta nan anan ahay gwaslay cacə dew aya anà Yesu, anga aday á daf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà do ataya awan.

¹⁶ Yesu a ngaman ahay anà gwaslay ahay pə cakay anahan, aday a jan anà njavar anahan ataya ite, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nà, anà do sa ga minje tə tinen anaya ata awan.

¹⁷ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya kə təmahak Mbərom bahay anahan kawa wan cə dew bay nà, Mbərom i ga apan bahay kula itə bay.»

Bahay a inde zlile awan

Mata 19.16-30; Markus 10.17-31

¹⁸ Pə dəba anahan a wa nà, bahay a inde a cəce pə Yesu wa, a wa: «Miter, lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁹ Yesu ite a mbədahan apan, a wa: «Ka wa nen lele a nà, angamaw? Dowan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek.

²⁰ Na wa, ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Kə ga mədigwed bay, kə vad nga su do bay, kə ga akar bay, kə gad mungwalay pu do bay, dafan apan anà atə bəbay anak tə may anak.†»

²¹ Dowan ata a mbədahan apan kutok, a wa: «'Am ataya fok nà, nə bənak atan lele, kwa à alay a nen cə dew a mba.»

²² Yesu a sləne 'am a dowan ata cəna, a jan nà: «Tə winen ata təke nà, way inde kərtek kə mbədəkek panak re: Zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday kə gəzlan anan dala a anà do mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlile anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²³ Əna dowan ata a sləne anan 'am a Yesu ata cəna, a cəban, anga winen zlile awan.

²⁴ Yesu a zəzor anan dowan ata lele nà, a wa: «Ma dan 'am awan anà do zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde.

²⁵ Kə sənen apan zle, zlugweme i ndərmađ tə məke sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nà, do sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde ata awan.»

²⁶ Do sə sləne 'am anahan a sa ja matanan ataya nà, ta wa: «Kak sə matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁷ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pu do zənzen a nà, i ga zek bay, əna pə Mbərom nà, way ahay fok a ga zek ca.»

²⁸ Pə dəba anahan a wa nà, Piyer a jan ite, a wa: «Aday manay həna nà, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar asanaw?»

²⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do aday kə mbəsakak anan doh anahan, kabay dalay anahan, kabay mərak anahan ahay, kabay do anahan ahay, kabay gwaslay anahan ahay anga bahay a Mbərom ata nà,

³⁰ kwayan'a həna, i naa njad anan uda way anahan ataya bayak awan, zal panan adəka. Aday i njad anan uda way anahan ahay cəna coy bay re. Azanan, pə uho saa nay ata nà, i naa njad nà, sifa sa ndav bay ata pa 'am re.»

† 18:20 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

Yesu a cakay anan amac anahan ta sə slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Markus 10.32-34

³¹ Natiya, Yesu a ngaman anah do maslan anahan a kuro nga cew ataya demdem kəcah à wulen sə do ahay wa, a jan atan nà: «Ihe, pəken sləmay pa 'am a anan aday. Sənen anan həna, mənuko apan di zla à Urəsəlima. A man ata kutok nà, way ana do maja'am a Mbərom ahay sə vinde pi nen, Wan su Do, ataya fok i i ga zek kutok.

³² Ti varan nen à alay inde anà do sə pəra ahay. Tinen ti mbasay upo, ti ro mindel, ti cəre upo məne,

³³ ti ndəbay nen, aday ti i vad nen kutok. Əna cəkəbay aday, pə luvon maakan anahan a nà, ni i slabakay ahay way uno à məke wa.»

³⁴ 'Am anahan a sa jan ù do maslan anahan ataya nà, tinen tə sənək anan 'am ata bay jiga awan. Pə tinen nà, 'am ata mi der a mba, anga 'am ata a nan sa ja nə maw nà, tə sənək a bay re.

Yesu a mbar anan hurof a inde à Yeriko

Mata 20.29-34; Markus 10.46-52

³⁵ Natiya, à alay a Yesu winen apan i dəzle à wulen su doh sə Yeriko bəse coy nà, hurof a inde mə njahay a pə cakay cəved, winen apan i dubok way pə do ahay wa.

³⁶ Dowan a hurof ata a sləne nə do ahay tinen apan ti zla tə cəved ata nà, a cəce patan wa, ləbara awan.

³⁷ Do ataya ta jan nà: «Yesu do sə Nazaratu, winen apan i zla tə cəved a anan.»

³⁸ A sləne 'am ata cəna, a zlah pi zek, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, nà gak i zek wa ite!»

³⁹ Do mə lahay a pa 'am a Yesu pə cəved ataya ta ma nga sə gafan 'am, ta jan nà: «Tacay 'am. Njahay tete.»

Əna hwiya dowan ata a ngam sə təma 'am a tinen ata bay. A ma nga sə zakay anan azlah tə məgalak a bugol, a wa: «Ambəh, wan a Dawuda, nà gak i zek wa ite!»

⁴⁰ Yesu a sləne 'am anahan ata nà, a tavay jek, a jan ù do ataya nà: «Ənga, bənen anan ahay alay à man uno a aday.» Tə bənan ahay alay à man a Yesu awan. A dəzley pə cakay anahan a nà, Yesu a cəce panan kutok, a jan:

⁴¹ «A nak nà gak nə maw?»

Dowan ata a mbəfahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no, təbo anan ide uno ahay ite!»

⁴² Yesu a jan: «Kə mbərak coy! Ka mbar nà, anga kə dəfak upo nga ata awan.»

⁴³ Kwayan'a, ngurret ide anahan ahay tə təbak acəkan. Winen ite gədek sə pərahan azar anà Yesu. A dazlan sə həran nga anà Mbərom, aday do sə canan anà way ata fok, ta ma nga sə həran nga anà Mbərom ite re.

19

Atə Yesu tə Zakayus

¹ Natiya kutok, Yesu a dəzle à Yeriko, aday winen apan i zla tə wulen su doh ata awan.

² Dowan a inde à wulen su doh ata, tə ngaman Zakayus, winen zlile awan, aday winen bahay su do sə cakal jangal ahay.

³ A gan may sə canan anà Yesu ite, əna a mba apan sə canan bay, anga do ahay inde bayak awan, aday dukwen winen do betele a re.

⁴ A haw pa 'am, a ján i sé sə ngəvəray inde, anga aday á canan à Yesu, bina Yesu winen apan i zla tə cəved sa man ata awan.

⁵ Yesu a dæzle ù vo sə ngəvəray ata nà, a cak ayak uda idé, aday a canan ayak anà Zakayus. A jan ayak, a wa: «Zakayus, dazay ahay kagasl bəse. Bina, biten nà, ni zla àga iken, nen nə mbəlok anak awan.»

⁶ Zakayus a sləne 'am ata cəna, a dazay ahay ì sé ata wa kwayan'a, ta zla tə Yesu àga winen awan, a təma anan Yesu tə ataslay mivel awan.

⁷ Do ataya fok tə canan anà Yesu sa zla àga Zakayus ata nà, a cəban atan. Anga nan ta ma nga sə gədan azar, ta wa: «A zla àga dō sə atahasl a anan jiga nə ləbara maw?»

⁸ Natiya kutok, Zakayus a tavay pa 'am a Yesu, a jan: «Miter, nen nà, ni gəzla anan zlile uno wurasl ì zek wa, aday ni varan anan əngal awan, anà dō mətawak aya awan. Aday asa, kak way su dō inde nə ngəzərak panan tə danakay dukwen, ni man anan uda məcapar fudō.»

⁹ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Biten a anan nà, zay a Mbərom kə tərak à gulom su doh a anan, bina Mbərom kə təmak iken. Iken a dukwen, zahav ana lərahima guzgewez a re asanaw?»

¹⁰ Anga, nen Wan su Do, na nay ahay nà, sə pəlay dō məlize aya awan, aday sa tam atan.»

Jike su dō si mer su way ahay

Mata 25.14-30

¹¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am anà dō sa pak sləmay pa 'am anahan ataya awan. Anga tinen tə bayak nà, Yesu i saa dæzle à Urəsəlīma nə, bahay a Mbərom i i kəy zek uho kutok.

¹² Anga nan a jan atan, a wa:

«Dowan a inde nà, winen ngəlaw awan, a slabak sa zla pə daliyugo dərən awan, anga aday ti ì dəfay anan ahay bahay a pu dō anahan ahay, aday i may agay.

¹³ A alay a winen apan i ra zek sa zla nà, a ngaman anà dō si mer su way anahan azar aya kuro, aday a gəzlan atan dala sə mbəda anan alay anà tinen a fok. A varan anà kuwaya fok dala sə gura kərtek. A jan atan nà: “Mbəđihen anan alay, hus pə luvon uno saa may ahay ata awan.”

¹⁴ «Pə dəba anahan a wa nà, dō a sə wulen su doh anahan ataya tə sləne sa jəka winen kə zlak pə daliyugo dərən a aday ti dəfay anan ahay bahay pa nga a tinen ata nà, a cəban atan anga tə pəlay anan bay. Anga nan ta slan dō ahay à dəba anahan wa saa jan anà dō sa man ataya nà: “A nan umo dowan ata à njahay bahay a pa nga a manay bay.”

¹⁵ «Tə winen ata təkə dukwen hwiya tə dəfak anan ahay bahay a pa nga a tinen təktek. Winen a may ahay agay kutok. A ngaman anà dō anahan a winen sə gəzlan atan dala ataya fok, aday a nan sa san, ta ga nə ma tə dala anahan a sə gəzlan atan ata anaw.

¹⁶ «Do mama'am awan, a nay ahay, a jan: “Bahay uno, iken kə vuro nə dala sə gura kərtektəkke. Əna dala anak kə wahak ahay apan kuro, uwec wa may sə dala a re.”

¹⁷ «Bahay ata a mbəđahan apan, a wa: “Ka gak mer su way lele tə way bayak a bay awan. Anga nan, həna ni daf iken bahay awan, aday ki ləvan nga anà wulen su doh ahay kuro.”

¹⁸ «Do mə slala cew awan, a nay ahay ite, a jan: “Bahay uno, iken kə vuro dala sə gura nə kartektəkke, əna dala anak kə wahak ahay apan dāra, uwec wa may sə dala a re.”

¹⁹ «Bahay ata a mbəđahan apan, a wa: “Iken dukwen ka gak mer su way lele a re. Nə dəfak iken bahay awan, ki ləvan nga anà wulen su doh ahay dāra ite.”

²⁰ «Do hinen a nay ahay ite asa, a jan anà bahay ata, a wa: “Bahay uno, dala anak həna, nə ndakak apan man a zana inde.”

21 Nə jəjarak tə mindel. Na san zle, iken dō jinje awan. Anga à man a aday kə dəfak ayak way bay, ka zla sa ray ahay way à man ata wa re. A man a aday kə caslak ayak way bay, ka zla sə cəray wa way re.”

22 «Bahay ata a mbəđahan apan, a wa: “İken nà, dō lelibay awan. Ni gak sariya pa 'am anak a anan. Ka san apan zle nen nà, dō jinje awan. A man a nə dəfak way bay dukwen nə gəbay ahay wa way re. Aday à man a nə caslak awan bay dukwen, nə cəray wa way re bidaw?”

23 Kak sə matanan nà, kə nduko ayak man pə dala uno à bank bay nà, angamaw? Aday ata na mak agay nà, kagasl ni tan ahay à nga nə kə wahak apan bidaw?”

24 «A jan anà dō ahay kutok, a wa: “Təmihen panan dala a kərtek a anan, aday viren anan apan anà dō a aday dala anahan kə wahak apan wan a kuro ata awan.”

25 «Tinen tə mbəđahan apan ite, ta wa: “Ba Məduwen, winen bugol nà, dala anahan nə inde kuro asənə, mi varan anan apan asa daw?”

26 «A jan atan, a wa: “Nen nà, ni jak ikwen anan: Kuwaya way anahan inde cəna, ti zəgahan anan apan adəka, əna dō aday way anahan nə mənəcək ata nà, ti ngəzar panan kwa mənəcək anahan ata re.

27 Aday dukwen, abay kurre ata nà, dō manide uno ahay ta gan may nê təra bahay a bay bugol asanaw? Əna kagasl, ənga, bənen atan ahay pa 'am uno à man a anan, aday kə vəden atan kutok.”»

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Yuhana 12.12-19

28 Pə dəba ana 'am anaya wa nà, Yesu a njahan pa 'am wa anà dō ahay, sa zla à Urəsalima.

29 Tə dəzle bəse tə wulen su doh sə Baytifaji tə Baytiniya, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew ta sa jan atan nà:

30 «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kə dəzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ma ban awan, aday dowan kə janak apan kula bay re. Natiya, pəsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan.

31 Kak dowan a kə cəcihek pikwen wa “Ki i gen anan maw?” nà, jen anan: “Bahay a gan may.”»

32 Do maslan a cew ataya ta zla kutok, ta tan ayak à nga nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata acəkan.

33 Tə dazlan sə pəsak anan zungo ata nà, bahay sə zungo ataya tə cəce patan wa, ta wa: «Ki pəsiken umo anan wan sə zungo a nà, angamaw?»

34 Tə mbəđahan atan apan nà: «Bahay a manay a gan may.»

35 Ta nan anan ahay zungo ata anà Yesu kutok, tə bəbat apan zana a tinen ahay, aday tə zlzlam anan apan Yesu kutok.

36 Tə dazlan sa zla kutok nà, dō ahay tə wadađ zana a tinen ahay pə cəved.

37 Natiya, à alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse, à man sə kəkarak anan ayak bəzlom sə Ulivet ata nà, njavar anahan ahay fok tə taslay mivél. Ta ma nga sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan, anga masuwayan a tinen a sə canan ataya awan.

38 Ta wa: «Mbərom à dəf alay sə mazlađ anahan pə bahay a saa nay tə sləmay anahan ata awan.* »

«Zay inde à mburom! Mbərom, winen Bahay sə mazlađ!»

39 Farisa aya inde à wulen su dō ataya awan, ta jan à Yesu nà: «Miter, jan anà njavar anak anaya nə, tē mbəsak sə bəbal awan.»

* 19:38 Ca pə Jabuura 118.26.

⁴⁰ Əna Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen, ni jak ikwen, kwa tinen tã njahay way a tinen tãkede nã, kon ahay dukwen ti zlah re asanaw?»

Yesu a yiman anan anã wulen su doh sã Urəsəsalima

⁴¹ A alay a tinen apan ti dazle à Urəsəsalima bəse coy ata nã, Yesu a canan ayak anã Urəsəsalima, aday a dazlan sã yiman anan anã wulen su doh ata awan.

⁴² A wa: «Iken, wulen su doh a anan, abay kã san zay a sã dazley ahay apak biten a anan ata nã, suwan bidaw? Əna way ata kã d̄arek panak zek hãna, anga nan kã sənak a bay.

⁴³ Wawayah wuna, iken wulen su doh a anan. Luvon anak a inde i slay ahay mba. Do manid̄e anak ahay ti vak nga tã way sã alay aya awan, tã day ahay wa fok. Ti tacay iken.

⁴⁴ Do manid̄e anak ataya ti lize iken tã gwaslay anak aya tãke. Ti mbazl a way ahay nã fok, kon hinen saa đinger zek pã hinen nã, ibay. Way ataya ti tãra nã, anga kã sənak pã luvon a Mbərom a sa nay aday sa mak zek ata bay.»

*Yesu a razl d̄o sa ga masa ahay ù doh sã mazlaḅ a Mbərom wa
Mata 21.12-17; Markus 11.15-19; Yuhana 2.13-22*

⁴⁵ Pã d̄əḅa anahan a wa kutok, Yesu a zla ù doh sã mazlaḅ a Mbərom. Aday a dazlan sã rəzlay a wa d̄o sa ga uda masa ahay.

⁴⁶ A jan atan nã: «Ihe! Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nã, natiya awan: “Ti ngaman anã doh sã mazlaḅ uno nã, doh sa ga amboh.†” Aday kwanay kã t̄eren anan hãna, lar su d̄o sã ngəzar d̄o ahay a nã kəkəməw?‡»

⁴⁷ Pã d̄əḅa anahan a wa kutok, a taa wazay ù doh sã mazlaḅ a Mbərom ata nã, pac pac. Əna bahay sã gəđan d̄ungo anã way ahay, tã miter sã Tawrita ahay, aday tu d̄o sã lavan nga anã d̄o ahay ahay nã, ta gan may sa vad anan.

⁴⁸ Əna cəved a aday ti i ban anan nã kəkəməw ata nã, tã sənak bay, anga d̄o ahay inde bayak a sa ta pak sləmay pã atətak way anahan nã lele tã mindel.

20

*Sə varan məgala anã Yesu sa ga awan aya nã wayaw?
Mata 21.23-27; Markus 11.27-33*

¹ Natiya, pã luvon a inde nã, Yesu winen apan i tətakan anan way anã d̄o ahay ù doh sã mazlaḅ a Mbərom. Aday winen apan i đakan atan anan 'am sã ləbara mugom a re. A alay ata kutok ite, bahay sã gəđan d̄ungo anã way ahay anga Mbərom, tã miter sã Tawrita ahay, pi zek tã maced sã Yahuda ahay tã hədaken ayak pã cakay anã Yesu,

² tã cəce panan, ta wa: «Dakan umo anan aday, ka ga way anak a anan ataya nã tã məgala ana wayaw? Sə varak cəved a nã wayaw?»

³ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen dukwen ni cəce pikwen wa way k̄artek aday re. Jen uno ite aday.

⁴ Sã slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anã d̄o ahay nã wayaw? Mbərom đaw, kabay d̄o zənzen a đaw?»

⁵ Tinen ite, tã mbəđa 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan hãna nã, kəkəməw? Kak đã sak a jəka, Mbərom sã slənay anan ahay nã, i jak uko asa: “Kak kã sənən apan zle cukutok nã, kã d̄əfen apan nga bay nã angamaw?”

⁶ Aday kak đã sak a jəka, d̄o zənzen a sã slənay anan ahay nã, d̄o ahay ti tar mənuko tu kon, anga tã d̄əfak apan nga, Yuhana nã, winen d̄o maja'am a Mbərom acakan.»

⁷ Anga nan kutok, tã mbəđahan apan anã Yesu, ta wa: «Ma san bay.»

⁸ Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dakak ikwen anan dōwan a sə vuro mægala sa ga mer su way anaya bay re.»

*Jike pu do sa ga mer à guvo ahay
Mata 21.33-46; Markus 12.1-12*

⁹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike a anan anà do ahay, a wa: «Dōwan a inde a jule taroz à guvo. A mbakan anan guvo à alay inde anà do si mer su way ahay, a zla way anahan à man dāren awan. Kə njahak ayak bayak awan.

¹⁰ «Natiya, alay a a sla kutok, way ahay dukwen tə nahak, bahay sə guvo ata a slənay ahay do maslan anahan sa naa tamahan ayak way sə guvo ata pu do anahan a sə mbəsak atan à guvo anahan ataya wa. Əna do si mer su way ahay tə canan anà do maslan ata cəna, ta ban anan, ta ndazl anan ledədde. Tə mbəsak anan, a zla agay alay kəray awan.

¹¹ «Bahay sə guvo a slənay do miza re, winen dukwen ta ndazl anan, tə walay panan agənah pəleslesle, ta razl anan, a ma way anahan alay kəriya re.

¹² Bahay sə guvo a slənay do mə slala maakan a re. Pə winen ite nà, ta ga apan mbəlak bayak awan, aday tə rəzlay anan ahay à guvo wa re.

¹³ «Bahay sə guvo a wa: “Aday ni ga həna nà, kəkəma aday anaw? Suwan ni slan wan uno ləliwe a anan. Winen nà, izəne ti dəfan apan ite.”

¹⁴ «Cəkəbay do sa ga mer ahay tə canan anà wan ata adəka nà, ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen. Bənuکو anan, vədūko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.”

¹⁵ Wan ata a sa dəzlek ayak siwa a cəna, tə ngəza anan uho à guvo wa, ta zla anan zad, ta vad anan à məke sa ndaw kutok.»

Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday həna nà, bahay sə guvo ata i ga anan do si mer su way ataya nə kəkəməw?

¹⁶ Bahay sə guvo ata nà, i may ahay agay, i lize anan do sa ga mer à guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata anà do maza aya awan.»

Əna do sə sləne 'am ana Yesu ataya tə mbədfahan apan, ta wa: «Wita matanan nà, i ga zek kula bay asanaw?»

¹⁷ Yesu ite a ca patan, aday a jan atan, a wa: «Ənga, bayiken pə way a mə vinde à Deftere inde a anan aday. Way ata a nan sa ja nə məw? A wa: “Kon mbala ana do sa dēzl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.*”

¹⁸ «Kuwaya kə slahak pu kon ata nà, kon ata i nes anan. Aday kon ata kə sak a slahay pə dōwan a ite dukwen, i ngəlad anan.»

*Jangal anà bahay sə Ruma
Mata 22.15-22; Markus 12.13-17*

¹⁹ A man ata kutok nà, miter sə Tawrita ahay, pi zek tə bahay sə gədan dūngo anà way ahay inde re. Tinen ta gan may sa ban anan Yesu, anga ta san zle, Yesu a ga jike sa 'am ata nà, pə tinen awan. Əna ta mbak apan sa ban anan bay, anga tə jəjaran anà man su do awan.

²⁰ Tə dazlan sə dəfan ide anà Yesu, ta slan do ahay pə cakay anahan, anga aday ti ca panan azan. Do ataya tə təra anan nga a tinen à man a Yesu nə kawa tinen do didək aya awan. Ta gan may sa ban anan à acəce 'am a tinen ahay inde, anga aday ti varan anan anà bahay sə lavay daliyugo.

²¹ Do ataya tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Miter, ma san zle, way anak sə dakay anan, ta 'am anak sa ja ahay fok nà, didək aya awan. Pə iken nà, do ahay fok həroo à alay kərtek a wa, iken apan ki dakay anan cəved a Mbərom nà, tə didək awan.

* 20:17 Ca pə Jabuura 118.22.

²² Əna mbəđahan umo pə acəce 'am a manay a inde həna aday: Cəved inde sə varan jangal anə bahay sə Ruma đaw? Bəzi mə varan bay đaw?»

²³ Yesu a san wurwer a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa:

²⁴ «Ənga, viren uno ahay karanga kərtek aday bidaw?» Tə varan ahay kutok. A jan atan asa: «Diken uno anan aday, pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

Tə mbəđahan apan ite, ta wa: «Wita nà, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

²⁵ Yesu a mbəđahan atan apan ite, a wa: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anə bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anə Mbərom a ite.»

²⁶ Do ataya ta ca apan nà, Yesu kə bənak atan pə kwande. Ta mbak apan sə njad apan alay sa 'am sa ban anan pa 'am sə do ahay sabay. Aday 'am anahan a sə mbəđahan atan apan matanan ata đukwen kə gak atan masuwayan, tə njahay way a tinen ndədek.

Aslabakay à məke wa

Mata 22.23-33; Markus 12.18-27

²⁷ Pə dəba anahan a sə nà, azar su do aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa do kə məcak nə i slabakay ahay sabay.

²⁸ Tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa: «Miter, Musa kə vindek umo, a wa: “Do kə məcak aday kə mbəsakak uwar mənəna wan nà, mərak a məsinde à gəba anan mədukway sə uwar awan aday ti wahan məgije anə dowan a ma mac ata awan.”»

²⁹ Aya əna, dowan aya inde cuwəe, tinen tə mərak ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənəna sa njad panan wan.

³⁰ Do sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan, aday kə njadək panan wan bay re,

³¹ hus pə do mə slala maakan a đukwen matanan asa re. A tərə nə matanan, matanan, hus tinen a cuwəe fok tə məcak mənəna sa njad wan pə uwar ata wa.

³² Coy uwar ata đukwen kə məcak à dəba wa re.

³³ Əna aday kutok nà, pə luvon saa slabakay ahay à məke wa ata nà, uwar ata i tərə nə uwar a wayaw? Bina cuwəe a tinen a, tə gəbak anan pa sə uwar a re.»

³⁴ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Pə uho a mənuko a anan nà, do ahay tinen apan ti zəba uwar ahay, aday uwar ahay đukwen tinen apan ti zla à mbaz re.

³⁵ Əna azanan pə uho saa nay ahay ata nà, do aday ti slabakay à məke wa ataya aday təde ta slak sə dəzle uda ataya nà, kwa do mungol aya awan, kwa do uwar aya đukwen, ti i gəba zek ahay sabay fok.

³⁶ Anga tinen nà, ti mac sabay, tinen kawa maslay a Mbərom ahay coy. Ti tərə wan a Mbərom ahay, anga tə slabakak ahay à məke wa coy ata awan.

³⁷ «Pa 'am sə aslabakay à məke wa nà, Musa đukwen kə jak anan cərəh awan, do ma mac aya nə ti i slabakay wanahan. A alay ana Musa sə vinde anan ləbara a Mbərom sa jan ahay 'am ù uko sə vərəgaz wa ata nà, a vinde, a wa, Bahay a mənuko nà, winen: “Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob*” bidaw?»

³⁸ Mbərom, winen nà, Mbərom su do ma mac aya bay, əna winen Mbərom su do tə sifa aya awan. Anga Mbərom a ca pə do ahay fok nà, tinen tə sifa aya awan.»

† 20:28 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.5-6. ‡ 20:37 Ca pə Gurtaaki 3.6.

³⁹ Azar su dō à wulen sə miter sə Tawrita ataya inde, ta jan a Yesu nà: «Miter, ka jak 'am lele awan.»

⁴⁰ Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Markus 12.35-37

⁴¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kəkəma aday dō ahay ta jəka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw?»

⁴² Anga Dawuda a ta nga anahan a dukwen kà jak à Deftere Jabura inde, a wa:

“Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno:

Njahay à alay puway uno,

⁴³ aday ni nahay anan dō sa nak ide ahay,

ki ján patan tə saray.Š”

⁴⁴ «Kak Dawuda a ngaman anà Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa

Mata 23.1-36; Markus 12.38-40

⁴⁵ Natiya, Yesu a jan 'am anà njavar anahan ahay pa 'am ana dō ataya fok, a wa:

⁴⁶ «Ihe, bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa. A nan atan sa bar nà, tə rəkot aya awan. Ta gan may nà, dō ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə dō ahay inde fok. Tinen ù doh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man zəbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan.

⁴⁷ Tinen apan ti ngəzar way pə mədukway sə uwar ahay wa. Tinen apan ti ga amboh dukwen, ta ga nə zedədəde bayak awan, anga aday dō ahay tē canan atan. Əna tinen nà, Mbərom i gan atan sariya ma da 'am awan.»

21

Mədukway sə uwar a inde a ndav pi zek sə varan way anà Mbərom

Markus 12.41-44

¹ Yesu winen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom mba ata, a ca pu dō sə zlile ahay nà, tinen apan ti pak dala à kukwar sa pak dala inde.

² Aday a canan anà mədukway sə uwar a inde mətawak awan, a gucek ayak uda dala sərɔdəde aya cew ite, kawa sa ja nà, dala bayak a bay.

³ Əna Yesu a jan à dō ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdek awan: Mədukway sə uwar a mətawak a anan ata nà, kə varak dala zal dō ahay fok.

⁴ Anga dō ahay fok ta var nà, mənɔjək pə way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mədukway sə uwar a anan ata, kwa à ga nə winen mətawak a dəp nà, kə ndəvak pi zek. Anga a var anan nà, ta sa pa way anahan a təkə fok.»

Də manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom

Mata 24.1-2; Markus 13.1-2

⁵ Azar su dō əngal tinen apan ti ja 'am pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ata awan, ta wa: «Ənga, cen pu doh a anan aday, mi dēzl a tu kon lele aya awan, aday tə way mə varan a anà Mbərom lele ataya awan.»

Əna Yesu a jan atan, a wa:

⁶ «Alay a inde, i slay ahay mba, way a kawa ana kwanay sə canan mə rəba a anan ataya fok nà, dō manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Markus 13.3-13

⁷ Natiya, do a sə sləne 'am anahan ataya tə cəce panan, ta wa: «Miter, doh sə mazlaḅ a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san way ataya ti ga zek bəse anaw?»

⁸ A mbəḏahan atan apan, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, dowan à sa njak kwanay bay. Anga do ahay bayak a ti gəḅa sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Əna kà sa təmihen sə pərahan atan azar bay.

⁹ Ki slənen ləbara sə vəram ahay, aday do ahay ti vəze pi zek ahay kwa aha fok, əna kà sa jəjiren bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kə dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.»

¹⁰ Natiya kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen.

¹¹ Daliyugo i 6al, məgara i ga inde, may i ga inde re, way ataya ti təra à man ahay cara cara. Kwa à bagəḅaga mburom, minje sə way məduwen aya fok ti təra, aday do ahay ti jəjar.

¹² «Əna way ataya ti sa təra aday nà, do ahay ti ban kwanay. Ti varan kwanay à alay inde anà bahay ahay sa gak ikwen sariya ù doh sə wazay ahay, aday ti zla kwanay à dangay. Ti zla kwanay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, aday pa 'am ana guverner ahay anga kwanay njavar uno ahay.

¹³ Way ataya ti təra nà, anga sə varak ikwen cəved sa ga side sa 'am uno pa 'am a tinen.

¹⁴ Kà sa bayiken sa jəka “mi i mbəḏahan atan apan nà, kəkəməw?” ata bay,

¹⁵ anga nen awan, ni dəkak ikwen a way, aday ni varak ikwen kəlire sa ja 'am. Aday do manide a kwanay ahay ti mba apan sa ja 'am sabay re.

¹⁶ «Do a kwanay ahay, tə mərak a kwanay ahay, tə car a kwanay ahay, ti varan kwanay anà do manide a kwanay ahay, aday ti vad anan azar su do a kwanay aya re.

¹⁷ Do ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay.

¹⁸ Tə winen ata təkə nà, kwa sibək sa nga a kwanay ahay kərtek a dukwen i lize bay.

¹⁹ Tiven lele. Ata ki gen matanan nà, ki təmen anan sifa a kwanay.»

Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsalima

Mata 24.15-21; Markus 13.14-19

²⁰ Yesu a ja asa, a wa: «Ka sak a cinen anan anà do manide ahay ta vak anan nga anà Urəsalima cəna, ata sənən anan, alay sa mbazl anahan a kà slak coy kutok.

²¹ A alay ata asanaw nà, do sə Yahudiya ahay tã haw sa ma nga à 6əzlom ahay inde, do sə wulen su doh sə Urəsalima ataya tã haw wa. Aday do azar aya tinen à kibe ataya dukwen, tã haw re, əna tã may nga à wulen su doh bay.

²² «Anga pə luvon ataya nà, Mbərom i kəta anan do ahay, kawa ana Deftere sa ja apan ata kutok.

²³ Wuna, pa pac ataya nà, dəcə inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re. Dəcə i ga bayak a pə daliyugo, anga Mbərom i ga mivel pu do sə Yahudiya ataya awan.

²⁴ Do manide ahay ti vad anan do ataya tə maslalam. Ti jaway atan, aday ti zla atan ù kon azar aya cara cara. Do sə pəra ahay dukwen ti mbazl anan wulen su doh sə Urəsalima a anan, hus pə alay a tinen a saa ndav.»

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Mata 24.29-31; Markus 13.24-27

²⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «À alay ana Wan su Do saa may ahay nà, ki sènen anan nà, pə minje ana atə pac tə kiya wa, aday pə minje ana mawuzlawazl ahay wa re. Pə daliyugo dukwen, zlawan i gan anà do su kon ahay kəzlek, aday ajalay nga a tinen i wuse, i gan atan hərbəbəkka, anga agungol ana zəlaka à zlinder.

²⁶ Do ahay ti mac nà, anga zlawan a saa gan atan ata cərkəke, aday anga way a saa təra ataya awan. Aday dukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti 6al re.

²⁷ «À alay ata kutok, ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazla6 a bayak a re.

²⁸ Kə cinen anan anà way ataya kə dazlak anan matanan ata cəna, bənen mivəl, cen idə à mburom, anga alay a kə dəzlek ahay Mbərom i tam kwanay kutok.»

Minje sə buway

Mata 24.32-35; Markus 13.28-31

²⁹ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a gan atan jike, a wa: «Ənga, cen pə buway ti sé azar aya aday.

³⁰ Ka sak a cinen atan tinen apan ti da daslam pi zek nà, kə sènen apan zle, viya winen apan i slay coy.

³¹ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dakak ikwen anan ataya cəna, sènen a nà, bahay a Mbərom dukwen winen apan i slay ahay bəse coy.

³² «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Əlek do sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra.

³³ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Ben a nga a kwanay

³⁴ «Ben a nga a kwanay, anga aday ajalay nga a kwanay ahay à sa wuse pa 'am sə azar uko ahay bay, kabay pa 'am sa sa mahay bay, aday pa 'am sə vaway nga bay, aday anga dəcə sə daliyugo ahay bay re. Anga kak nga a kwanay kə wusek tə way ataya nà, luvon ata i slay ahay pikwen gangaf mənəna kwanay sa san pi zek.

³⁵ Andav a daliyugo i nay ahay nà, kawa 6alay sa mbazl way dənam ata awan. Matanan, do ahay kəzlek pə daliyugo fok ti san pi zek bay re.

³⁶ Anga nan, njihen mə lavay zek aya hwiya, gen amboh, anga aday kə njiden məgala sa tam pə way a saa təra ataya wa. Ata nen, Wan su Do, na sak a may ahay nà, ki tiven uno pa 'am lele.»

³⁷ Natiya awan, Yesu nà, a taa dakan anan way anà do ahay u doh sə mazla6 a Mbərom sə ipec. Aday sə luvon nà, a taa nahay way anahan ahay à 6əzlom sə Ulivet.

³⁸ Aday, idə kə cədək sidew a cəna, do ahay ta zla à man anahan u doh sə mazla6 a Mbərom saa sləne atətak way anahan ahay.

22

Yudas a sukom a way tə Yesu

Mata 26.1-5, 14-16; Markus 14.1-2, 10-11; Yuhana 11.45-53

¹ Alay sə azar uko sə Pasəka aday sa da tapa sə pen mə zlambar a bay ata, winen apan i dəzley ahay bəse coy.

² Bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə Miter sə Tawrita ahay, tə pəlay cəved sa vad anan Yesu, anga zlawan sə do ahay a gan atan.

³ Natiya kutok, Fakalaw a zlan à mivél inde anà Yudas, sə ngaman Iskariyot, winen dō kərtek à wulen su dō maslan a Yesu kuro nga cew ataya wa.

⁴ Aday Yudas ata a zla, tə jəjem 'am tə bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ataya, pi zek tə bahay sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay. Tə pəlay cəved anga aday Yudas à gan atan daf pə Yesu.

⁵ Do ataya tə taslay mivél bayak a tə Yudas, tə zlapay sə hamán dala.

⁶ A zlan à nga kutok, aday a pəlan atan cəved sə varan atan anan Yesu, a nan aday dōwan à san apan bay re.

Alavay zek sa da dafsə Pasəka

Mata 26.17-25; Markus 14.12-21; Yuhana 13.21-30

⁷ Natiya awan, azar uko sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata a sla, aday ti waslay wan sə təman sə Pasəka ata kutok.

⁸ Yesu a slan Piyer tə Yuhana, a jan atan nà: «Zlen, ka saa liven uko a zek tə way sa pa sə azar uko, aday di saa pa.»

⁹ Tə cəce panan: «A nak mǎ sa lavay anan zek tə way sa pa ata nà, ahaw?»

¹⁰ A mbədahan atan apan, a wa: «Ihe, kə dəzlen à wulen su doh sə Urəsalima nà, ki zlingen tə dōwan a inde kəlawə pa nga, aday winen apan i may ahay à a'am wa. Pərihen anan azar dezl ù doh anahan a saa zla uda ata awan,

¹¹ aday ki jen anà bahay su doh ata nà: “Miter a manay a ja nà: Doh a aday mi i pa uda daf sə azar uko sə Pasəka tə njavar uno ahay ata nà, wuraw?”

¹² Ata i dakak ikwen pə sewene a inde məduwen awan, mə lavay zek a coy. Kə ndiken anan uda way ahay fok à man ata awan.»

¹³ Ta zla kutok, ta tan ayak à nga anà way ahay fok nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata awan. Tə lavay anan uda zek tə way sa pa sə azar uko sə Pasəka kutok.

Way sa pa cəncan awan

Mata 26.26-30; Markus 14.22-26; 1 Korintu ahay 11.23-25

¹⁴ Alay a sla kutok nà, atə Yesu tu dō maslan anahan ahay tə njahay pə kərtek awan, sa pa way sə azar uko. ¹⁵ A jan atan, a wa: «Na gak anan may tə mindel sa pa way sə azar uko a anan tə kwanay, zukwa dəce uno i sa nay nà, na.

¹⁶ Anga, nen apan ni jak ikwen, ni naa pa way sə azar uko sabay, si azar uko a anan i ga zek à bahay a Mbərom aday.»

¹⁷ A gəḅa gəsa'am, a ngəran ayak anà Mbərom, aday a jan atan, a wa: «Təmihen anan, aday sen wa jəḅjəḅ kwanay a fok,

¹⁸ anga ni jak ikwen, i ban pə luvon sə biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa həna a anan sabay, si azanan à alay à bahay a Mbərom kà nak aday.»

¹⁹ Aday a gəḅa tapa sə pen, a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kà ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁰ Matana asa re, pə dəḅa a way a tinen sa pa ata wa, a gəḅa gəsa'am, a varan atan anan, a wa: «Tə gəsa'am a anan nà, Mbərom a ban 'am wiya tə dō ahay. A ban 'am a nə tə mez uno ma pak a anga kwanay ata awan.

²¹ Aya əna, ihe! Do sa ga upo daf ata, winen apan i pa way pə kərtek a ti nen à man a anan awan.

²² Tə dídem a nà, nen Wan su Do nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja upo ata awan. Əna dəce i naa tan à nga anà dō saa ga upo daf ata awan.»

²³ Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Aday waya à wulen a nuko sa ga way ata anaw?»

Wayá sə zalay dō tə məduwen a anaw?

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, avad awiyaway a slabak à wulen su dō maslan ahay inde pa 'am sa jəka, à wulen a tinen inde, sə zalay dō tə məduwen nə wayaw?

²⁵ Yesu a jan atan: «Bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pə dō ahay nə tə məgala. Əna hwiya ta gan may dō ahay tə varan atan zlangar, aday tá ja nà, tinen dō sa man zek à dō ahay re.

²⁶ Aya əna, a kwanay nà, matana itəbay. Dō məduwen a à wulen a kwanay inde nə à təra kawa dō cəde wəwan. Dō sa ləwan nga anà dō ahay dukwen à təra adəka nà, kawa dō si mer su way.

²⁷ «Dō məduwen a nà, wayaw? Dō mə njahay a à man sa pa way ata daw, kabay dō sa gan mer su way ata daw? Dō məduwen a nà, winen mə njahay a à man sa pa way ata ba? Əna, nen à wulen a kwanay inde nà, kawa dō si mer su way.

²⁸ «Aday kwanay nà, dō mə njahay aya ti nen pac pac à dəcə uno ahay inde fok.

²⁹ Kawa ana Bəbay uno sə vuro ahay bahay ata nà, nen dukwen ni təra kwanay bahay aya re,

³⁰ anga aday ki sen way, ki pen way pə kərtek a ti nen à bahay uno inde. Ki i njihen à man sə njahay sə bahay inde, sa gan sariya à zaav sə Isəra'ila ahay kuro nga cew ataya awan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Yuhana 13.36-38

³¹ Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Simon, Simon! Fakalaw kə njadak pikwen cəved sə tambal kwanay, kawa ndaw aday sə gəzla anan pi zek wa tə janjar ata awan.

³² Əna na gak amboh anà Mbərom anga iken, Simon, aday kə mbəsak sa daf nga pi nen bay. Aday iken kə jalak pə ines anak, kə mak pə cəved nà, kə varan məgala anà mərak anak ahay ite.»

³³ Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, nen mə lavay zek a sa zla tə iken kwa à dangay, kwa hus pə amac uno dukwen nen inde re.»

³⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Piyer, ni jak tə didek awan, à luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

Alavay zek tə dala, tə mbulo aday tə maslalam

³⁵ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Anuno sa slan kwanay mənəna dala, mənəna mbulo, aday mənəna təkarak nà, awan a inde ki gen dəcə a daw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «A'ay. Ma gak dəcə sə awan bay.»

³⁶ A jan atan asa, a wa: «Əna, həna adəka kutok nà, dō tə dala awan, tə mbulo a nà, à gəba. Dō a aday maslalam inde apan ibay nà, à gəba kəlmije anahan, à sukom a way, aday à sukom a maslalam kutok.

³⁷ Anga nen apan ni jak ikwen, tə vindek anga nen à Deftere inde, ta wa: «Winen mə baslay a à wulen su dō sə atahasl ahay inde.*» Way a aday mə vinde pi nen ata nà, təktek i təra.»

³⁸ Njavar anahan ahay ta jan nà: «Ba Məduwen, ihe, maslalam ahay inde həna cew.»

A jan atan: «Coy, i sla da!»

* 22:37 Ca pə Esaaya 53.12.

Yesu a ga amboh à Gecemene

Mata 26.36-46; Markus 14.32-42

³⁹ Yesu a nay ù doh wa, a zla kawa anahan sə kwakwa ata awan, à bəzlom sə Ulivet. Njavar anahan ahay tə pərahan azar.

⁴⁰ A dəzle à man ata nà, a jan atan, a wa: «Gen amboh anà Mbərom anga aday kə tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

⁴¹ A zla pə cakay a tinen wa zad, a dukwe gərmec, a ga amboh, a wa:

⁴² «Bəbay uno, kà zlak anak à nga nà, gəba puno dəce saa nay upo a anan ata ite. Aya əna, way kawa su no nà, à təra bay, si kawa sa nak iken.»

[⁴³ Natiya maslay a Mbərom a nay à mburom wa, a kan zek à Yesu sa man a mivəl ù doh.

⁴⁴ Winen apan i jalay mərava a tə mindel, a ga amboh tə məgalak awan. Winen apan i ga amboh ata nà, herreə anahan a təra kawa məcərkazlay si mez, aday a laray pə yugo.]

⁴⁵ A slabak pə amboh wa bine siwaw nà, a ma à man ana njavar anahan a maakan ataya awan. A tan atan ahay à nga nə ma njak ahan aya awan, anga mbac kə slahak atan tə mindel.

⁴⁶ A jan atan nà: «Kə njəken ahan nà, angamaw? Slabiken, gen amboh anga aday kə tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Yuhana 18.3-11

⁴⁷ Yesu kə ndəvak anan 'am ata fan bay, do ahay bayak a ta nay ahay. Yudas, do kərtək à wulən sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, winen a njahan atan ahay pə 'am wa. A hədəkey pə cakay a Yesu aday sa ban anan həmbok.

⁴⁸ Əna Yesu a jan, a wa: «Iya, Yudas! Cəkəbay, a nak sə njəko uda awan, i nen Wan su Do nà, ta sa ban nen həmbok matana daw?»

⁴⁹ Do aya tinen jiga pə kərtək a tatə Yesu ataya tə canan à way a saa təra ata nà, ta jan nà: «Ba Məduwen, mə wacay atan tə maslalam daw?»

⁵⁰ Cəna, do kərtək à wulən a tinen wa, a car anan bile ana bahay nga su do sə gədan dundo anà way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gad panan sləmay sə alay puway poc.

⁵¹ Əna Yesu a jan atan nà: «Mbiken! Kà slak da.»

A laman anà sləmay a dowan ata, a mbar anan.

⁵² Aday Yesu a jan anà bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə bahay sa ba pu doh sə mazlaə a Mbərom ataya, aday tə maced sə Yahuda aya sa nay apan sa ban anan ata nà: «Ki nen upo tə maslalam aya aday tə sukol aya kawa nen nà, do sə ngəzar do à cəved inde daw?»

⁵³ A alay a nen inde tə kwanay ù doh sə mazlaə a Mbərom pac pac dəp nà, kə bənen nen daw? Əna həna nə alay a kwanay kà slak, alay ana bahay sə setene ahay sa ga bahay à luvon inde ata awan.»

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.57-58, 69-75; Markus 14.53-54, 66-72; Yuhana 18.12-18, 25-27

⁵⁴ Natiya, do ahay ta ban anan Yesu kutok, ta zla anan əga bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay. Piyer winen apan i pərahan ayak azar à dəba wa à dəba wa.

⁵⁵ Do ahay ta han uko à gala, aday tə njahay apan tuw nà, Piyer dukwen a njahay à wulən a tinen inde cite re.

⁵⁶ Dəna sa ga mer su way ù doh ata a canan à Piyer winen mə njahay pə uko ata nà, a zəzor anan, a wa: «Həna ana ata nà, do a Yesu a re.»

⁵⁷ Əna Piyer a məman anan, a wa: «Dalay a anan, nen, na san a dōwan a anan bay jiga awan!»

⁵⁸ Pə dəba wa mənjək, dō hinen a canan asa, a wa: «Iken dükwen dō a Yesu a re.»

Piyer a mbədahan apan, a wa: «A'ay, wan ada. Nen dō anahan bay wuna!»

⁵⁹ A njahay pə dəba wa capəpa nā, dō hinen inde a mənahan anā 'am ata hayə6 hayə6, a wa: «Tə dīdem awan, həna anan ata nā, dō a Yesu awan, bina winen Galile ahay.»

⁶⁰ Piyer a mbədahan apan, a wa: «Wan ada, a nak sa ja nə maw? Na san 'am anak ata bay wuna.»

Mənjəna sa ndav anan 'am anahan ata cəna, njəkar a zlah kwayan'a.

⁶¹ Coy, Bahay Yesu a mbədahay 'am, a cay ahay pə Piyer, aday cəna 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «À luvon a sə biten a anan inde, aday njəkar i saa zlah nā, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

⁶² Coy Piyer a nay uho, a yam cədəək cədəək tə ide sə ayam.

Do ahay ta ran mindel à Yesu

Mata 26.67-68; Markus 14.65

⁶³⁻⁶⁴ Dō sa ba pə Yesu ataya tinen gədek sə gənahan. Tə kərtan zana pə ide, aday tə dəcan, tə cəce panan kutok: «Jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?»

⁶⁵ Ta jan 'am sə suwat ahay à nga wa cara cara.

Yahuda ahay ta gan sariya anā Yesu

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Yuhana 18.19-24

⁶⁶ Ide a cəde sidew a cəna, maced sə Yahuda ahay pi zek tə bahay sə gəfan dundo anā way ahay, aday tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga fok. Ta zla anan Yesu à man sa ga sariya a tinen,

⁶⁷ tə cəce panan, ta wa: «Kak iken nə Almasihu, dō ana Mbərom sə slənay saa tam anan dō sə daliyugo ahay ata nā, dakan umo anan bidaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «Həna nə dəkak ikwen anan dəp dükwen, ki dəfen apan nga bay.

⁶⁸ Aday nē cəce pikwen wa dükwen, ki mbədihen uno apan bay re.

⁶⁹ Aya əna, azanan pa 'am nā, nen, Wan su Do, ni i njahay tə alay puway ana Mbərom Ba məgala.»

⁷⁰ Tinen a fok ta jan, ta wa: «Həna nā, iken nə Wan a Mbərom cukutok daw?»

A mbədahan atan apan: «Ayaw! Kawa ana kwanay a sa ja ata awan.»

⁷¹ Ta ja kutok, ta wa: «Həna nā, dī gan may anā side hinen re daw? Mənuko dō slənek tə sləmay a nuko à 'am anahan wa coy asanaw?»

23

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Yuhana 18.28-38

¹ Pə dəba anahan a wa kutok nā, dō sa gan sariya anā Yesu ataya fok, tə slabak ta zla anan àga Pilatu, dō sə Ruma, winen bahay a pə daliyugo sə Yahudiya.

² Ta nda6 'am ahay cara cara pə Yesu, ta wa: «Winen apan i tərən awan anā dō a manay ahay. A wa dōwan à varan jangal anā bahay sə Ruma bay fok. Aday dükwen a wa winen nā, Almasihu, bahay awan.»

³ Pilatu a cəce 'am pə Yesu wa, a wa: «Iken nā, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbədahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

⁴ Pilatu a jan anà bahay sə gəđan dundo anà way ahay tu do a mə halay nga bayak ata awan, a wa: «Na tak anan à nga anà mungok sa ban anan apan dowan a anan bay.»

⁵ Əna, do ataya tə mənahan asa, ta wa: «Winen apan i tərən awan anà do ahay ta 'am anahan ataya pə daliyugo sə Yahudiya fok. A dazlan ahay kwa pə daliyugo sə Galile wa, dezl hənə kə njadək anan ahay à man a anan re.»

⁶ Pilatu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dowan a anan nà, winen Galile ahay đaw?»

⁷ A sləne sə jəka Yesu a nay nà, pə daliyugo ana Hiridus wa ata nà, a wa tə zla anan əga Hiridus, anga à alay ata dukwen, Hiridus a winen inde agay anahan awan, à Urəsəlīma.

Ta zla anan Yesu əga Hiridus saa gan sariya

⁸ Hiridus a canan à Yesu cəna, a zlan à nga. Kə njahak bayak awan, a gan may sə canan à Yesu, anga ba do ahay tə təkərek anan ləbara anahan awan. Winen a bayak nà, i canan à Yesu winen apan i ga masuwayan.

⁹ Hiridus a cəce 'am ahay pə Yesu wa bayak awan, əna Yesu kə mbədahak anan apan bay.

¹⁰ Bahay sə gəđan dundo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay tinen inde à man ata re. Tinen, tə zəga anan sa ndəb apan 'am asa.

¹¹ Coy Hiridus tə suje anahan ahay ta ca apan nà, gəsən'a, ta ma nga sə mbasay apan. Ta pak apan zana lele awan, aday ta ma anan əga Pilatu asa.

¹² Pə luvon ata ite, atə Hiridus tə Pilatu ta ban car kutok, bina abay həren, tinen nà, tə ngəlinge i zek bay way anahan.

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-26; Markus 15.6-15; Yuhana 18.39 - 19.16

¹³ Pilatu a halan nga anà bahay sə gəđan dundo anà way ahay, pi zek tu do sə lavan nga anà do ahay, aday tu do azar aya bayak awan.

¹⁴ A jan atan: «Kə bənen uno ahay dowan a anan. Ki jen nà, winen apan i tərən awan anà do ahay. Ihe, nə cəcihek panan hənə nà, pə 'am a kwanay a fok. Ki jen nà, winen tə mungok awan. Əne, nen nə njadək apan way kawa ana kwanay sa ja, abay tədə sa man anan mungok ata bay.

¹⁵ Hiridus dukwen kə mak anan ahay à man ana awan, anga kə tak anan à nga à mungok sə awan aday abay tədə sa vad anan apan ata bay re.

¹⁶ Anga nan, ni ndəbay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

[

¹⁷ A jan atan matanan ata nà, anga azar uko sə Pasəka kə slak ahay cəna, a taa mbəsakan atan anan ahay do sə dangay kərtek.]

¹⁸ Əna tinen a fok ta zlah tə məgalak awan, ta wa: «Ma gan may ki mbəsakay ahay nà, Barabas, aday dowan a anan nà, kə vad anan.»

¹⁹ Barabas sə dowan ata nà, winen à wulen su do sə vəze pə Ruma ahay à Urəsəlīma ataya awan. Aday winen nə kə vədak nga su do re. Ta ban anan à dangay nà, anga nan.

²⁰ Pilatu a man atan anan 'am ata asa, anga winen nà, a nan sə mbəsak anan Yesu.

²¹ Əna do ataya ta zlah tə məgalak a asa, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom! Darak anan ayak pə dədom!»

²² Pilatu a jan atan tə slala maakan a asa, a wa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw? Nen nə njadək apan ines sa man anan mungok aday abay tədə sa vad anan apan à məkə itəbay. Suwan ni ndəbay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

²³ Əna do ataya tə zəga anan sa zlah tə məgalak awan. Ta gan may si tē darak anan ayak pə dədom. Tə njadak apan cəved'əngə abəbal awan a tinen ata awan.

²⁴ Pilatu a təma sa ga kawa ana a tinen sa gan may ata kutok.

²⁵ A mbəsakay anan ahay Barabas, kawa ana tinen sə cəce panan ata awan, dowan aday 6a tə bənak anan à dangay anga a vəze pə Ruma ahay, aday dukwen kə vədək uda nga su do re, ata awan. Yesu nà, Pilatu a varan atan anan ahay, aday tã ga anan alay kawa ana tinen sa gan may ata kutok.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad'əngə awan

Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Yuhana 19.17-27

²⁶ Natiya kutok, suje ahay tinen apan ti zla anan Yesu nà, tə zlangay tə dowan a inde tə ngaman Simon, winen do sə Siren ahay, winen apan i may ahay à kibe wa. Ta ban anan, tə tavakan dədom mə zləngad'əngə mbala Yesu ata, aday à pərahan anan ayak azar à dəba wa.

²⁷ Do ahay bayak a, tinen apan ti pərahan ayak azar à dəba wa anà Yesu. A wulen a tinen nà, uwar aya inde, tinen apan ti yam gweguzguzze anga winen.

²⁸ Yesu a mbədəhay patan 'am, a jan atan ahay, a wa: «Dəna sə Urəsəlima ahay, kə yimen anga nen bay. Yimen adəka nə zek a kwanay, aday wan a kwanay ahay re!

²⁹ Anga alay sə dəce winen apan i nay ahay. Ata, sa naa taslay mivəl nà, uwar aday winen dərlay awan, tə uwar aday kə wahak fan bay ata awan, tatə uwar aday kula dowan kà sak pay anahan bay ata awan.

³⁰ Aday, do ahay ti dazlan sa ja nà: "Bəzłom ahay, mbəzlen ahay pumo! Culok ahay dukwen əngə ndisen ahay pumo ite!*"»

³¹ Nen nà, kawa dədom məngədəz awan. Aday ta sak u go way a anaya anə nen, dədom məngədəz ata nà, ti naa gan anà do aday tinen kawa dədom mə kuray ataya ite nà, kəkəma asanaw!»

³² A man ata ite nà, do sə akar aya inde cew. Suje ahay ta ra atan anga ines a tinen, saa vad'əngə atan tatə Yesu.

³³ Tə dəzle à man sə ngaman Kəlakasł-sa-Nga ata nà, tə daray anan Yesu tu do sə akar a cew ataya pə dədom à man ata awan, do kərtek a tə alay puway, do hinen tə alay gula, Yesu à mamasł a tinen.

³⁴ Yesu a gan amboh anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, pəsən atan anan ines a tinen, anga ta san way a tinen a sa ga həna ata bay.»

Suje ahay tə gəzla anan zana a Yesu ahay à wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca.

³⁵ Aday do a mə tavay aya à man ata awan, tinen apan ti ca ide həməcəcce. Bahay sə Yahuda aya inde ite, tinen apan ti təra anan Yesu à məndak, ta wa: «Kə təkək anan do azar aya asanaw! Kək winen Almasihu, do a Mbərom mə walay saa tam anan do a acəkən nà, à mbar a zek anahan a ite bidaw?»

³⁶ Suje ahay dukwen tə hədəken ayak pə cakay, sa jan ayak 'am sə suwat. Tə varan ayak way mə kwasay a inde, aday sərekeke re aday à sa. Ta jan:

³⁷ «Kək iken bahay sə Yahuda ahay nà, tam anan nga anak a kutok bidaw?»

³⁸ Tə vinde way pə pəlungwad, ta wa: «Həna anan nà, bahay sə Yahuda ahay.» Aday tə tapak anan ayak pa nga sə dədom a mə zləngad'əngə ata awan.

³⁹ Natiya, do kərtek à wulen su do sə akar a mə daray aya pə dədom ata awan, a gənahən à Yesu ite, a wa: «Na wa iken nà, Almasihu ba? Ənga, tam a zek anak, aday kà tam manay ite bidaw?»

* 23:30 Ca pə Hose'a 10.8.

⁴⁰ Əna do anahan a hinen ata a gafan ayak apan 'am, a wa: «Iken nà, kə jəjaran anà Mbərom itəbay daw? Anga iken dukwen do ma ban a kawa winen a re asanaw!

⁴¹ Mənumo da sa dəce a anan nà, təde anga ines anumo sa ga ata awan. Əna winen nà, kə gak awan itəbay asanaw!»

⁴² Natiya, dowan ata a jan à Yesu, a wa: «Ka sak a nay ahay tə mazlaḅ sə bahay anak a nà, aday kem, kə bayak upo ite.»

⁴³ Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak tə dīdem a həna: Pə luvon a sə biten a anan, dī zlumo à jerne a Mbərom inde.»

Amac a Yesu

Mata 27.45-46; Markus 15.33-41; Yuhana 19.28-30

⁴⁴⁻⁴⁵ Natiya awan, à man ipec inde nà, luvon a ga pə daliyugo fok takəḁimbom, hus à njamde maakan.

Aday zana sə gəzla man sə njahay a Mbərom pi zek wa tu do ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata, a ngəraw à mamasl a wa əndem.

⁴⁶ Yesu a zlah tə məgalak awan, a wa: «Bəbay uno, ni mbəsakak anan ayak sifa uno à alay anak inde.†»

Pə dəḅa anà 'am anahan ata wa nà, a mac way anahan.

⁴⁷ Bahay sə suje sa man ataya ata, a canan à way a sə təra ata nà, a həran nga anà Mbərom, a wa: «Dowan a anan nà, winen do dīdek a acəkan.»

⁴⁸ Do sa nay sa cak ayak apan ataya fok tə canan à way a sə təra i idə a tinen inde ata nà, kuwaya fok a haw way anahan gərləhləh ta nga mugo.

⁴⁹ Əna do sa san anan ataya pi zek tə uwar sə pərahan ahay azar kwa à Galile wa ataya, tə tavay zad, ta ca pə way a sə təra ataya awan.

Tə gəḅa anan Yesu à məke

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Yuhana 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Natiya kutok, dowan a inde tə ngaman Yusufu, winen do sə Arimatiya ahay pə daliyugo sə Yahudiya. Winen apan i ba bahay a Mbərom. Winen do dīdek a pa 'am a Mbərom. Abay winen nà, do kərtək à wulen su do sa gan sariya anà Yesu ataya awan, əna winen nə kə təmahak 'am a tinen ata itəbay.

⁵² A zla à man a Pilatu saa cəce panan cəved sə gəḅa məsinde a Yesu aday i sa la anan.

⁵³ A njad cəved ata kutok nà, a zla, a dazay anan ahay məsinde a Yesu pə dədom mə zləngad ata wa. A nga apan rəkot a inde, a dəfak anan ayak à jəvay ma la a à jama inde, à man a aday kula tə dəfak ayak uda məsinde bay ata awan.

⁵⁴ Way ata a təra nà, ta pac sə dezele, aday defefe luvon sa man uda winen apan i slay uda bəse.

⁵⁵ Uwar sə pərahan ahay azar anà Yesu kwa ahay à Galile wa ataya tə pərahan azar anà Yusufu dezl pa 'am jəvay, aday ta ca pa sə dəfak anan ayak Yesu à məke inde ata awan.

⁵⁶ Aday ta ma way a tinen agay, tə lavay a zek tə amar sə wurdə sə rəbas lele dun'a ata awan. Aday ta man uda awan pə luvon sa man uda awan, kawa ana Tawrita a Musa sə dakan atan anan.

24

Yesu a slabakay ahay à məke wa

Mata 28.1-10; Markus 16.1-8; Yuhana 20.1-10

¹ Ta pac sə zaka* kutok, pərek duwdew, uwar ataya tə wule pa 'am jəvay. Ta zla anan tə amar a tinen sə lavak anan ayak zek ata kutok.

† 23:46 Ca pə Jabuura 31.6. * 24:1 Zaka nà, tə ngaman Zlaba re.

² Tə dəzle nà, ta tan ayak à nga anà bələlən mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay awan.

³ Ta zla à jəvay ata inde† məreh kutok, əna ta tak anan à nga anà zek sə məsinde a Yesu Ba Məduwen bay re.

⁴ A gan atan nà, wurdədsəssa.

Kwayan'a, dōwan aya inde cew ta kan atan zek. Aday tinen tə zana aya pi zek, a dav nà, herre kwedekkwedek.

⁵ Uwar ataya tə canan à dōwan a cew ataya cəna, ta ma nga sə jəjar, tə rihe nga a tinen ahay ù vo.

Cəna, dō ataya ta jan atan: «Waka dō nə tə sifa coy asənə, kə pəlen anan à wulen sə məsinde ahay wa nà, angama mba asanaw?»

⁶ Winen inde à man a anan sabay. Kə slabakak ahay à məke wa. Bayiken pa 'am anahan a sa jak ikwen à alay a kwanay à Galile ata awan. A wa:

⁷ «Təktek, nen, Wan su 'Də nà, ni slahay à alay su dō sə atahasl ahay inde, ti darak ayak nen pə dədom mə zləngəd awan. Aday pə luvon maakan a anahan a nà, ni slabakay ahay à wulen sə məsinde ahay wa.»

⁸ Nətiya, 'am a Yesu a sa jan atan ata a man atan ahay à nga inde kutok.

⁹ Coy, ta may way a tinen pa 'am jəvay wa, tə dakan anan ləbara ata anà njavar a Yesu a kuro nga kərtek ataya awan, aday anà azar su dō ahay a fok re.

¹⁰ Sa man anan ləbara ata anà dō maslan ataya nà, Mariyama sə Magədala, tə Yuwana, aday tə Mariyama, may a Yakuba, aday uwar a azar a sə pərahan atan ayak azar ataya re.

¹¹ Dō ataya tə sləne ləbara sa 'am ata cəna, tə dəfak apan nga bay. A ga patan nà, kawa uwar ataya ta jan atan nà, 'am sə uwar ahay kəriya awan.

¹² Əna Piyer nà, a slabak, a haw pa 'am jəvay. A dəzle cəna, a zərdek ayak idə à jəvay inde. Awan uda ibay. Mə mbəsak a nà, zana vərre gərəvve kəriya awan. A zla agay, əna way ata a gan nə wurdədsəssa hiwiya.

Pə cəved sa zla à Emawus

Markus 16.12-13

¹³ Ta pac ata kərtek awan, dō ahay cew à wulen sə njavar anahan ataya wa, tinen apan ti zla à wulen su doh a inde sə ngaman Emawus ata awan, dərən pi zek wa tə Urəsəlima nà, i ga way sə kilomiter kuro nga kərtek.

¹⁴ Tinen apan ti zla nà, ti kad bala pə ləbara su way a sə tərə ata kurkwer.

¹⁵ Tinen apan ti kad bala a tinen ata mba cəna, degeslef Yesu a njadak atan ayak pə cəved. Ta zla pə kərtek awan.

¹⁶ Tə canak anan à Yesu, əna awan a kə nahak atan pə idə. Anga nan, tə sənək a bay.

¹⁷ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kə kidən bala pa ma à cəved wa anaw?»

Tə tavay jərəm ma ga mugo aya awan.

¹⁸ Dōwan a kərtek a sə ngaman Keliyupas ata a mbədahan apan, a wa: «Də sə Urəsəlima ahay fok ta san pə way a sə tərə à luvon a anaya inde kutok nà, sa san apan ite bay nə, iken kərtek kələdaw?»

¹⁹ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Ma sə tərə anaw?»

Tə mbədahan apan: «Way sə tərə pə Yesu, dō sə Nazaratu ata awan. Winen nə dō maja'am a Mbərom. 'Də tə məgala si mer su way a, aday tə mazləb sa 'am a, pa 'am a Mbərom aday pa 'am sə dō ahay fok re.

²⁰ Bahay sə gədan dungo anà way ahay pi zek tu dō sə ləvan umo nga ahay, ta ban anan, tə varan anan anà Ruma ahay, ta gan sariya saa vad anan, tə darak anan ayak pə dədom.

† 24:3 Jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

²¹ Abay manay mə jalay nà, winen nə dō saa tam anan Isəra'ila ahay. Aday way a sə təra apan ata dukwen həna kà gak way sə luvon maakan re.

²² Natiya dukwen, uwar sə àga manay ahay tə vawak umo nga wadan wadan, anga sə duwdew a anan tə wulek pa 'am jəvay,

²³ əna ta tak anan à nga anà məsinde anahan a à jəvay inde sabay re. Ta may agay, ta jan umo ləbara awan, ta wa: "Maslay a Mbərom ahay ta kan umo zek, ta jan umo nà, winen inde tə sifa awan!"

²⁴ Aday, dō sə àga manay ahay ta zlak saa cay ide pa 'am jəvay ata wa dukwen, ta tan ayak à nga anà way a kawa ana uwar ataya sa jan umo, əna ta tak anan à nga anà məsinde a bay re.»

²⁵ Natiya, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Hey, kwanay dō sa san awan bay ahay, dō mənok aya sa daf nga pa 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay!

²⁶ Abay Almasihu i sa zla à mazlaḅ sə bahay anahan inde nà, təktek i ga dəcə ndəlekeke aday bidaw?»

²⁷ Aday a dakan atan anan 'am kawa ma jay a pə winen à Deftere a Mbərom inde, ata a dazlan ahay à deftere a Musa ahay wa, hus anan à deftere su dō maja'am a Mbərom ahay inde fok.

²⁸ Natiya, tinen apan ti dəzle à wulen su doh a tinen saa zla uda ata bəse nà, Yesu a ga kawa i zla way anahan ta man hinen.

²⁹ Əna ta ngam à zla patan wa bay. Ta jan nà: «Pac kə slahak ù doh aday luvon winen apan i ga bəse kutok nə, suwan njahuko à man a anan.» Yesu a may ahay, a njahay tə tinen.

³⁰ A alay sa pa way nà, Yesu a gəḅa tapa sə pen, a ngəran anà Mbərom, a gəzla anan tapa sə pen ata i zek wa, a varan atan anan.

³¹ Natiya, ide a cəden atan lele, ta san anan kutok. Cəna sawayah a zla pa man sa ide a tinen wa.

³² Ta jan i zek ahay kutok, ta wa: «Kawa anahan sa jak umo ahay 'am pə cəved wa, aday sə dəkak umo anan 'am sə Deftere a Mbərom ata nà, a gak umo ahay nə mbadada bidaw?»

³³ Tə slabak kwayan'a, ta ma à Urəsalima. Ta tan ayak à nga anà njavar anahan ahay kuro nga kərtek ataya, tu dō azar aya mə halay nga awan.

³⁴ Dō a mə halay nga ataya ta jan ù dō cew ataya kwayan'a, ta wa: «Yesu Ba Məduwen kə slabakak ahay acəkan, bina Simon kə canak anan!»

³⁵ Dō a cew ataya ite tə təkəren anà dō ataya way sə təran atan ayak pə cəved wa, aday taa san a Yesu nà, à alay a winen sə gəzla anan tapa sə pen ata awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

³⁶ Tinen apan ti ja 'am ata mba kutok, Yesu a tavay jek à wulen a tinen inde. A jan atan, a wa: «Zay à tərak ikwen.»

³⁷ Cəna, tanday mbac a slahay patan wa, zlawan a gan atan. Tə bayak, i ga nə tə canan anà mədahan.

³⁸ A jan atan nà: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kwanay a fok kə bayiken way à nga a kwanay inde cuwcew nà, angamaw?»

³⁹ Cen pə alay uno tə saray uno ahay. Həna anan nà, nen awan. Limen uno, cen upo. Mədahan nà, kəlakasl tə sluwed si zek inde apan ibay. Əna, kə cinen uno həna nà, matana bay asanaw!»

⁴⁰ A jan atan 'am ata nà, a kan atan anan alay anahan ahay pi zek tə saray anahan ahay.

⁴¹ Ta mbak apan sa daf nga pə way ata fan bay, anga ataslay mivəl a tinen a kə zalak, aday way ata a gan atan masuwayan re. Yesu a cəcə patan wa kutok, a wa: «Way sa pa inde pikwen daw?»

⁴² Tə varan ahay kəlef ma vak aya mənjoek.

⁴³ A gəba, a rac i ide a tinen a inde.

⁴⁴ A jan atan: «Həna anan nà, way nen sə đakak ikwen anan, à alay a nen inde tə kwanay mba ata awan. Abay way aya inde mə vinde a pi nen à Tawrita a Musa, tə deftere ana do maja'am a Mbərom ahay, tə Jabura ahay. Təktek way ataya fok tə təra.»

⁴⁵ A təban atan anà abayak nga a tinen, aday tã san 'am sə Deftere a Mbərom.

⁴⁶ A jan atan: «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, natiya. Təktek Almasihu nà, i ga dəce, aday i slabakay à məke wa pə luvon maakan awan.

⁴⁷ Ti wazay à mazlaḅ sə sləmay anahan inde pə daliyugo fok, i dazlan nà, à Urəsalima wa, ti ja: “Mbədihen anan ləen anà ines a kwanay ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan.”

⁴⁸ Saa side anan way ataya nə kwanay awan.

⁴⁹ Azanan nà, nen a, ni slənak ikwen ahay way a, kawa ana Bəbay uno sə zlapak ikwen anan ata awan. Əna, njihen à wulen su doh sə Urəsalima hus pə luvon a ni slənak ikwen ahay məgala sa nay à mburom wa ata aday.»

Yesu a ján à mburom

Markus 16.19-20; Mer su way ahay 1.9-11

⁵⁰ Yesu a zla atan à wulen su doh wa. Ta zla bəse tə Baytiniya. A cakaf alay à mburom, a đaf patan ngama.

⁵¹ A alay a winen apan i đaf patan ngama ata mba cəna, a ján à wulen a tinen wa. Mbərom a gəbak anan ayak à man anahan.

⁵² Tinen ite tə həran nga anà Yesu, aday ta ma à Urəsalima tə ataslay mivel a bayak awan.

⁵³ Ta taa zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, pac pac, sa taa həran nga anà Mbərom.

Ləbara mugom a kawa ana
Yuhana
sə vinde anan ata awan
Adakay way pə deftere a anan

Yuhana a təkər anan ləbara a Yesu nà, tə cəved anahan cara, bina kawa deftere azar aya sə təkər anan ata bay. A gəba mer su way a Yesu masuwayan aya cuwbe, anga sə təkər anan atətak way a Yesu, aday sə dakay anan nà, Yesu nə wayaw. A wulen sə atətak way a anaya kutok, Yesu a gəba minje sə way ahay kawa a'am, jiyjay, məsudoh, pen, do sə jugwar təman, sə dakay anan winen aday nə, winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu nə winen wayaw (1.1-51)

Masuwayan a Yesu ahay cuwbe (2.1 - 11.44)

Luvon a Yesu mədakwidok aya pə daliyugo (11.45 - 19.42)

Yesu a kan zek anə njavar anahan ahay (20.1 - 21.25)

Almasihu Yesu nà, winen nə 'am a Mbərom

¹ Mama'am awan, abay Mbərom kə ndakak daliyugo fan bay ata nà, dōwan a inde tə ngaman 'am. 'Am ata nà, tinen tə Mbərom nə maya awan, aday winen nə, Mbərom.

² Tinen tə Mbərom a nà, pə dələn a wa maya kurre wanahan.

³ Ta 'am ata nà, Mbərom a ndakay anan way ahay kəzlek. Way mə ndakay a mənəna 'am ata nà, ibay.

⁴ Sifa a nay ahay nà, à 'am ata wa. A tərən anə do sə daliyugo ahay nà, jiyjay.

⁵ Abay luvon nà, inde wanahan, jiyjay ata a dav uda awan, aday luvon a mba apan sə mbacay anan bay.

⁶ Natiya, Mbərom a slənay ahay dōwan a inde tə ngaman Yuhana.

⁷ Yuhana a nay ahay kawa side, sə dakan anan jiyjay ata anə do sə daliyugo ahay, aday tã daf apan nga.

⁸ Yuhana ta nga anahan a nà, winen jiyjay ata bay. Əna, a nay saa ga side sə dakay anan nə jiyjay ata awan.

⁹ Jiyjay a guzgwez ata, winen apan i nay ahay pə daliyugo, sə dəvan anə do ahay kəzlek.

¹⁰ 'Am ata nà, abay winen inde pə daliyugo. Mbərom a ndakay daliyugo a nà, tə winen awan. Əna do sə daliyugo ahay təkede tə sənək anan bay.

¹¹ A nay ahay nà, pə daliyugo anahan a wanahan, əna do anahan aya dükwen tə təmahak anan bay.

¹² Cəkəbay, do azar aya nà, tə təmahak anan, tə dəfak apan nga. Anə do ataya nà, 'am ata kə varak atan cəved sə tərə atan wan ana Mbərom ahay.

¹³ Tə tərə wan a Mbərom ahay nà, pə ruhom si zek bay, pa sə wahay sə bəbay ahay bay. Tə tərə nə, anga Mbərom kə tərək bəbay a tinen coy.

¹⁴ 'Am ata a tərə do ti zek awan, kə njahak à wulen a manay. Mə canak anan anə mazlaḡ anahan awan. A njad mazlaḡ ata nà, anga winen a nà, wan ana Bəbay Mbərom, winen wan mənduwel awan. Mbərom a kay anan ahay sumor anahan tə didem anahan ahay fok nà, tə winen awan.

¹⁵ Yuhana kə jak apan tə magalak awan, a wa: «Winen nà, do, nen sa jak ikwen, na wa: “Do inde i nay ahay à dəba uno wa, əna winen nà, a zalay nen asa, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dükwen nà, winen inde coy.”»

¹⁶ Mənuko a jiya də njadək sumor à alay anahan wa, sumor pa nga sə sumor.

¹⁷ Mbərom a varak uko anan ahay Tawrita nà, tə alay ana Musa. Əna sumor a Mbərom tə didem anahan nà, a kay atan ahay anà do ahay tə alay ana Yesu Almasihu.

¹⁸ Mbərom a aday nà, dowan kula kə canak anan bay. Əna, wan anahan a mənduwel ata, winen mə njahay a tə Bəbay anahan maya awan, winen kə kak uko anan ahay Mbərom awan.

Side ana Yuhana, do sa gan baptisma à do ahay

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18

¹⁹ Side ana Yuhana a dazlan nà, natiya awan: Pa pac a inde nà, məced sə Yahuda ahay tə slənay ahay do sə gədan dundo anà way anga Mbərom ahay kwa à Urəsəlima wa, tinen pə kərtek a tu do sa man atan zek ù doh sə mazləb a Mbərom ahay. Tə cəce pə Yuhana wa, ta wa: «Iken nà, iken wayaw?»

²⁰ Yuhana dukwen kə məmanak atan anan bay, a jan atan anan ngəlarak, a wa: «Nen nà, Almasihu bay.»

²¹ Tə cəce panan asa, ta wa: «Aday iken nə waya kutok anaw? Iken nə Eliya kələdaw?»

Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «A'ay. Nen nà, Eliya bay.»

Ta jan, ta wa: «Yo, iken nə do maja'am a Mbərom, manay sa ba ata daw?»

Yuhana a wa: «A'ay, matanan bay!»

²² Do ataya ta jan kutok, ta wa: «Siya, aday iken nə wayaw? A nan umo sa man ayak 'am anà do sə slənay manay ahay. Ka jan anà nga anak a nà, iken wayaw?»

²³ Yuhana a mbədahan atan apan asa, a wa: «Nen nà, do mbala ana do maja'am a Mbərom Ezaya sa jəka:

“Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiđe, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*»

²⁴ Aday à wulen su do mə slənay a pə cakay ana Yuhana ataya nà, Farisa ahay uda awan.

²⁵ Tə cəce panan, ta wa: «Kak iken Almasihu bay, iken Eliya bay, aday do maja'am a Mbərom hinen ata bay re nà, ka gan baptisma anà do ahay angamaw?»

²⁶ Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «Nen na gak ikwen baptisma nà, tə a'am. Əna, do inde à wulen a kwanay, kə sənən a bay,

²⁷ i nay ahay à dəba uno wa. Nen na slak sə pəsakan anan liber sə təkarak anahan bay.»

²⁸ Natiya, way a anaya fok a təra nà, à wulen su doh sə ngaman Baytiniya ata awan, pə day uho sə zlınder sə Urdon, à man ana Yuhana sa gan baptisma anà do ahay ata awan.

Yesu nà, wan sə təman ana Mbərom

²⁹ İde a cəde sidew a cəna, Yuhana a canan ayak anà Yesu winen apan i zlak ayak. A wa: «Tiya, wan sə təman anà Mbərom saa pəse anan atahasl sə daliyugo ata awan! ³⁰ Winen nà, dowan a nen sa jak ikwen, na wa: “Dowan a inde, i nay ahay à dəba uno wa, a zalay nen, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dukwen nà, winen nà, winen inde coy.”

³¹ Winen wayaw nà, abay na san bay. Əna, na nay saa gan baptisma anà do sə Isəra'ıla ahay nà, aday tá san anan lele.»

³² Yuhana a ga apan side asa, a wa: «Nə canan anà Apasay a Mbərom a dazay à bagəbaga mburom wa kawa badəbada, a njahay apan.

* 1:23 Ca pə Esaaya 40.3.

³³ Abay na san winen nə wayaw bay. Əna Mbərom, do sə slənay ahay nen sa ga baptisma tə a'am ata, kə jak uno, a wa: «Ki canan anə Apasay i dazay ahay pu do, i njahay apan. Downan ata nà, i ga baptisma tə Apasay Cəncan awan.»

³⁴ Yuhana a ja asa, a wa: «Nə canak anan acəkan. Winen nə Wan a Mbərom. Ni side 'am ata awan.»

Njavar a Yesu mama'am aya awan

³⁵ Natiya kutok, ide a cəde sidew a nà, Yuhana winen mə tavay a à man ata tə njavar anahan ahay cew.

³⁶ A canan à Yesu winen apan i bar ta man ata nà, a ja, a wa: «Cen apan! Wan sə təman a Mbərom, winen tiya.»

³⁷ Njavar a Yuhana cew ataya tə sləne 'am ata cəna, tə pərahan azar anə Yesu.

³⁸ Yesu a ma ide à dəba nà, a canan atan ayak, tinen apan ti pərahan azar nà, a cəce patan wa: «Kə pəlen maw?»

Ta jan: «*Rabi*, man sə njahay anak ahaw?» Ta 'am a tinen «*Rabi*» a nan sa ja nà, «Miter».

³⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay! Kà ni cen apan!»

Ta zla pə kərtek awan, tə canan à man sə njahay ana Yesu. A təra nà, tə njamde fudo. A alay ata, tə təfek pi zek jiga hus à suko.

⁴⁰ Natiya, do a cew a sə sləne side aday sə pərahan azar anə Yesu ataya nà, dōwan a inde kərtek, tə ngaman Andəre, mərak ana Simon Piyer.

⁴¹ Natiya, Andəre a zla a pəlay anan mərak anahan Simon, a jan: «Manay mə njadak anan Almasihu!» Almasihu ta 'am hinen nə Kristo. A nan sa ja nə do ma ga amar awan.

⁴² Andəre a lagay anan Simon pə cakay ana Yesu. Yesu a canan nà, a zəzor anan, a jan, a wa: «iken nà, Simon wan ana Yuhana bidaw? Pa 'am azanan nà, sləmay anak i i təra nə Kefas.» Ta 'am a tinen, Kefas a nan sa ja nà, pəkərad.†

Yesu a ngaman anə atə Filip tə Nataniyel

⁴³ Sidew a nà, a nan anə Yesu sa zla pə daliyugo sə Galile. Tə zlangay tə Filip, a jan: «Pəruho azar!»

⁴⁴ Filip a aday nà, winen Baytisada ahay, tinen ù kon kərtek a tatə Piyer tə mərak anahan Andəre.

⁴⁵ Filip a zla à man ana Nataniyel ite, a jan: «Downan a aday atə Musa tu do maja'am ana Mbərom ahay sə vinde apan à Deftere inde ata nà, mə njadak anan kutok. Winen nə Yesu wan ana Yusufu, do sə Nazaratu ahay.»

⁴⁶ Nataniyel a jan apan, a wa: «Kak way lele a nà, i nay ahay à Nazaratu wa dāw?»

Filip a jan: «Hayak ahay, ca apan!»

⁴⁷ Yesu a canan anə Nataniyel nà, winen apan i nay ahay pə cakay anahan, a ja, a wa: «Cen apan! Do sə Isəra'ila dīdem a, aday a njəkan uda anə do itəbay ata həna!»

⁴⁸ Nataniyel a cəce pə Yesu wa, a wa: «Ka san nen ta maw?»

Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kurre, Filip dukwen kə ngamak anak fan bay ata nà, nə canak nà, iken ù vo sə buway mba.»

⁴⁹ Nataniyel a jan apan kutok: «Miter, iken nə Wan ana Mbərom. Bahay sə Isəra'ila nà, iken.»

⁵⁰ Yesu a mbədahan apan asa, a wa: «Ka daf upo nga nà, anga nen sa jak, na wa: Nə canak anak ù vo sə buway ata, bidaw? Ki i canan anə way ahay sə zalay həna anan tə məduwen aya mba.

† 1:42 Ta 'am hinen dukwen, Kefas a nan sa ja Piyer.

⁵¹ Ni jak tə dīdem a nà: Ki i cinen anan anà bagəbaga mburom mə təba awan, aday ki cinen anan anà maslay a Mbərom ahay ti ján, ti dazay ti nen, Wan su Do.[‡]»

2

Azar uko sə gəba dalay à Kana

¹ Yawa, luvon cew pə dəba anahan a wa nà, azar uko sə gəba dalay a təra à Kana, pə daliyugo sə Galile. May ana Yesu winen inde à man ata awan.

² Dukwen tə ngamak atan ayak anà atə Yesu tə njavar anahan ahay à man ata re.

³ A alay sa sa mahay sə azar uko kutok, mahay a ndav pə do ahay wa. Anga nan, may a Yesu a jan, a wa: «Mahay inde pə do ahay sabay!»

⁴ Yesu a mbədahan apan, a jan, a wa: «Uwar a anan, kə vuwo nga ti mer su way ata nə angamaw? Alay uno kà slak fan bay.»

⁵ May anahan a jan anà do si mer su way ahay, a wa: «Gen kawa anahan saa jak ikwen ata fok!»

⁶ Matanan, tugoy su kon ahay inde à man ata ma la aya mbərka sa taa pak uda a'am. Kartek sə tugoy ataya nà, a gəba a'am i ga way sə liter səkat, kawa sa ja bine siwaw nà, kəlawə mbərka. Tə a'am sə tugoy ataya awan, Yahuda ahay ta taa banay anan saray, zek, tə cakad a way, kawa sə pəra a tinen ahay.

⁷ Yesu a jan anà do sa ga mer su way ahay: «Rihen anan tugoy a anaya tə a'am.» Tə ngahay a'am awan, ta rah anan tugoy ataya cesl cesl.

⁸ Yesu a ja kutok: «Həna nà, ngihen ahay wa asa, zlen anan anan ayak anà bahay sə azar uko.» Ta ga kawa anahan sa jan atan ata awan.

⁹ Bahay sə azar uko ata, a tukom anan nà, kə tərak mahay coy. Əna, winen nà, a san sa jəka mahay a, a nay ahay nə tə wura wa anaw bay. Sa san nà, do sə ngahay ataya dəkdek. A ngaman ayak anà do sə gəba dalay ata awan, a jan: ¹⁰ «Abay do ahay ta taa lahan anan anà do ahay nà, mahay mugom awan. Kagasl, mahay kə vawak atan nga nà, ti var winen mugom a bay ata awan. Aka aday iken nà, kə dərək anan mugom awan hus həna nə kəkəməw?»

¹¹ Natiya awan, masuwayan ana Yesu sa ga mama'am awan, a təra nà, à wulen su doh sə Kana, pə daliyugo sə Galile. A kay anan ahay mazlaḅ anahan, aday njavar anahan ahay ta daf apan nga.

¹² Pə dəba anahan a wa, ta zla way a tinen à wulen su doh sə Kafarnahum tatə may anahan tə mərak anahan ahay pi zek tə njavar anahan ahay, aday tə njahay à man ata luvon ahay mənjęk ca.

Yesu a razl do sa ga masa ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa Mata 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46

¹³ Natiya, alay sə azar uko sə Pasəka ana Yahuda ahay i sa dəzley bəse nà, Yesu a zla à Urəsalima kutok.

¹⁴ A njadak ayak ù doh sə mazlaḅ a Mbərom à man ata nà, do sa ga masa ahay. Do hinen ahay tə sukom anan way ta sla ahay, tə təman ahay, tə kurkudok ahay, aday do a azar aya nà, do sə bəmbad dala ahay. Tinen a fok mə njahay aya pə tabal a tinen ahay.

¹⁵ Natiya kutok, Yesu a japay anan 'am sə liḅer ahay, aday a təra anan makibek awan, a rəzlay atan ahay gənaw ahay uho: sla ahay, təman ahay. A dazlan, a guce anan dala a tinen ataya à məndak, a hərok anan tabal su do sə bəmbad dala ataya fok.

¹⁶ A jan anà do sə kurkudok ahay re, a wa: «Zlen anan awan anaya à man a anan wa. Kə tərən anan doh ana Bəbay uno doh sa ga uda masa bay.»

[‡] 1:51 Yesu a nan sa ja nà, winen kawa sasala sa zla à mburom.

¹⁷ Njavar anahan ahay ta ma nga sə jalay pa 'am ma ja a à Deftere inde ata awan. 'Am ata a wa: «Asan zek su doh anak nà, winen apan i ban à mivel uno inde bayak a kawa uko.*»

¹⁸ Bahay sə Yahuda ahay tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Gədan anak inde sa ga way ataya daw? Əna ga masuwayan, aday mâ san gədan inde apak matana acəkan.»

¹⁹ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Mbəzlen anan doh sə mazlaó a Mbərom a anan. Aday nen ni han anan maza à luvon maakan inde.»

²⁰ Ta jan, ta wa: «Do ahay ta han doh a anan nà, ava ahay ta gak kwa kuro fudo nga mbərka. Aday iken nà, ki han anan à luvon maakan inde kələdaw?»

²¹ Yesu a ga minje tu doh ata nà, pi zek anahan.

²² Pə dəba ana Yesu sə slabakay ahay à məke wa nà, njavar anahan ahay tə jalay pa 'am anahan ataya jiga awan. Ta đaf nga pa 'am ma ja a Deftere a Mbərom inde ataya awan, aday ta đaf nga pa 'am anahan ata awan.

Yesu a san way sə mivel sə do ahay zle fok

²³ Natiya awan, à alay sə azar uko sə Pasəka ata fok nà, Yesu a njahay à Urəsalima à man ata awan. Do ahay bayak a tə đəfak apan nga, anga tə canak anan anà masuwayan anahan ahay sa ga.

²⁴ Aya əna, Yesu kə ngəmak sa đaf patan nga bay, anga winen a san ajalay nga su do ahay zle kəzlek.

²⁵ Yesu kə pəlak sa jəka đowan à đakan anan ajalay nga su do kwa mənjoek bay, anga a san way sə mivel sə do ahay zle fok.

3

Atə Yesu tə Nikodemus

¹ Đowan inde à wulen sə Farisa ahay inde, tə ngaman Nikodemus. Đowan ata nà, winen do kərtek à wulen sə məcəd sə Yahuda ahay inde.

² Nikodemus kutok, a nay ahay pə cakay ana Yesu sə luvon. A jan a wa: «Rabi*, na san zle, iken nà, miter ana Mbərom sə slənay ahay, anga kula đowan kə gak masuwayan sə way kawa ananak ite nà, ibay. Kak si Mbərom winen tə đowan ata awan.»

³ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tə đidəm a həna: Do zənzen a nà, i mba apan sa zla à bahay a Mbərom inde bay, kak si i təra do mə wahay a mə slala cew a aday.»

⁴ Nikodemus a cəce panan kutok a wa: «Do kə gak məduwer coy nà, i njad ti wahay anan maza awan nà, kəkəməw? Đowan ata i njad sa ma à kutov ana may anahan maza awan, aday may anahan i wahay anan asa kələdaw?»

⁵ Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə đidəm a həna: Kak đowan a mə wahay a miza tə a'am bay, aday tə Apasay Cəncan awan bay cəna, đowan ata i mba apan sa zla à bahay ana Mbərom inde bay.»

⁶ Do sə daliyugo ahay tinen apan ti wahay, əna tə wahay nə zek đəkdek. Aday do mə wahay a tə Apasay Cəncan ataya nà, tinen do ana Apasay Cəncan aya awan.

⁷ 'Am a anan à gak masuwayan ađəka bay. Kawa anuno sa jak, bəlaray tə wahay kwanay tə slala cew a aday.

⁸ Mad a bal nà, à man anahan kawa sa gan may. Kə sləne zle, əna ka san sa jəka a nay awanaw bay. A zla nə ahaw dukwen, ka san man anahan a bay re. Do mə wahay a tə Apasay Cəncan awan a dukwen a təra nà, matanan re.»

* 2:17 Ca pə Jabuuru 69.10. * 3:2 Rabi: Rabi nà, ta 'am sə Aramayak. A nan sa ja nà, Miter.

⁹ Nikodemus a cæce mæza awan pæ Yesu, a wa: «I sa njad zek ata nà, kækæma kèlanaw?»

¹⁰ Yesu a mbædahan apan: «Iken adæka nà, miter sæ Yahuda ahay, æna ka san way ataya bay kælædaw?»

¹¹ Nen apan ni jak tæ didem a hæna: Manay mæ tæker nà, way ana manay sa san. Manay apan mi side dukwen way ana manay sæ canan tæ ide a manay. Æna hwiya kè tæmihen side a manay bay.

¹² A alay a næ tækærek ikwen way sæ daliyugo ahay nà, kæ dæfen upo nga bay. Hæna ni dakak ikwen anan way saa tæra à mburom, ki i mben apan sa daf nga pa 'am uno ahay kækæma kutok anaw?»

¹³ «Dowan saa zla kula à bagæbaga mburom nà, ibay. Si nen, Wan su Do, sa nay ahay à mburom wa.

¹⁴ Kawa ana Musa sæ laway dædew sæ ræslom dæzdæz a pæ dædom à kiæ kwakwa ata nà, do ahay ti laway nen, Wan su Do, dukwen matanan re.†

¹⁵ Aday kuwaya kè dæfak nga pa Wan su Do nà, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁶ Mbærom nà, a pælay anan daliyugo cævedabay. Anga nan awan, a varay anan wan anahan mænduwel a coy. Natiya kutok, kuwaya kè tæmahak sa daf nga pa wan ata nà, i lize bay, æna i njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁷ Mbærom a slænay ahay wan anahan nà, sa nay saa gan sariya sa ban anan do sæ daliyugo ahay bay. Æna a nay sa tam anan do sæ daliyugo ahay adæka.

¹⁸ «Kuwaya kè tæmahak sa daf nga pa Wan a Mbærom nà, sariya inde saa ban anan sabay. Aday dowan a kè tæmahak sa daf nga pa wan a Mbærom a mænduwel ata bay ite nà, winen kè slahak à sariya inde coy adæka.

¹⁹ Sariya ata aday nà, anga 'am a anan: Jiyjay a nay ahay pæ daliyugo, æna do sæ daliyugo ahay tæ pælay luvon zal jiyjay, anga tinen apan ti ga nà, mer su way lelibay aya awan.

²⁰ Kuwaya winen apan i ga mer su way lelibay aya cæna, ata winen apan i nan ide anà jiyjay. I gan may sa nay à jiyjay inde bay, anga winen a jæjaran anà jiyjay saa kay anan mer su way anahan ma ga a à luvon inde ata awan.

²¹ Kuwaya, dowan a kà gak mer su way sæ didem nà, winen nà, i nay, i bar i ide jiyjay inde, anga aday jiyjay à dævan pi mer su way anahan lele aya ma ga pa 'am a Mbærom.»

Ata Yesu tæ Yuhana, do sa ga baptisma ata awan

²² Natiya kutok, Yesu a zla way anahan pæ daliyugo sæ Yahudiya tæ njavar anahan ahay. Tæ njahay pi zek à man ata awan, aday a gan baptisma anà do ahay.

²³ Yuhana ite winen apan i gan baptisma anà do ahay à wulen su doh sæ Aynun, anga a'am inde à man ata bayak awan. Aynun awan aday nà, dæren tæ wulen su doh sæ Salim bay. Do ahay bayak a ta zla pæ cakay anahan saa gay ahay baptisma.

²⁴ A alay ata nà, Yuhana ma ban a à dangay fan bay.

²⁵ Pa pac a inde, njavar ana Yuhana ahay tu do kærtek à wulen sæ Yahuda ahay tinen apan ti vad uway pa 'am sæ cæncan sæ way ahay pi zek tæ cæncan si zek.

²⁶ Anga nan, ta zla pæ cakay ana Yuhana. Ta jan, ta wa: «Miter, dowan a iken sæ side apan, kæ zlingen pa 'am zlinger sæ Urdon ata nà, hæna winen dukwen, winen apan i gan baptisma anà do ahay. Do ahay dukwen tinen apan ti zla fok pæ cakay anahan.»

† 3:14 Ca pæ Limle 21.

²⁷ Yuhana a mbəđahan atan apan, a wa: «Dowan sa njad'awan mənɟəna Mbərom a sə varan anan nà, ibay asanaw!

²⁸ Kwanay kə sləne anan 'am uno coy. Na jak: Nen nà, Almasihu bay, əna Mbərom a slənay nen nà, aday nê lahan pa 'am ca.

²⁹ Uwar nà, anà dō sə gəba dalay a way anahan. Aday car ana dō sə gəba dalay dukwen, a tavay uho saa pak sləmay. Kə slənek winen apan i nay coy nà, i taslay mivel ta 'am anahan aya fok. Matanan, nen nə taslay mivel dukwen nà, nà.

³⁰ Natiya awan nà, məduwen uno á kac, mbala anahan á zəga adəka.»

Do sa nay ahay à bagəbaga mburom wa

³¹ «Do sa nay ahay à mburom wa nà, winen pa nga su dō a kəzlek. Dō sə daliyogo ahay dukwen, tinen pə daliyogo. Ta ja nà, 'am sə daliyogo dəkdek. Dō sa nay à bagəbaga mburom wa ata nà, winen pa nga sə dō ahay fok.

³² Way anahan sə canan tə way anahan sə sləne, a ga side dukwen pə way ataya awan. Əna dowan sə təma side anahan a nà, kwa kərtek ibay.

³³ Kuwaya kə təmahak side anahan nà, a san zle, Mbərom winen dō sə didek.

³⁴ Dō maslan a Mbərom cəna, winen apan i ja dukwen 'am ana Mbərom, anga Mbərom a, winen apan i rah anan tə Apasay anahan.

³⁵ Bəbay Mbərom nà, a pəlay wan anahan cəvedabay. Kə varak anan gədan pa nga sə way ahay kəzlek.

³⁶ Kuwaya kə dafak nga pa wan a Mbərom nà, kə njadak sifa sa ndav bay ata awan. Kuwaya kə təmahak anan Wan a Mbərom bay ite nà, i njad' sifa kulibay, aday Mbərom i ga apan mivel sə coy.»

4

Yesu tə uwar sə Samariya a inde pə kurok

¹ Farisa ahay tə sləne nà, Yesu winen apan i njad' njarav ahay aday winen a gan baptisma anà dō ahay a zalay Yuhana.

² Aday nà, Yesu a kə gak anan baptisma anà dowan kwa kərtek bay. Sa ga mer su way ata nà, njarav anahan aya awan.

³ Yesu a sləne 'am a tinen ata cəna, a mbəsak daliyogo sə Yahudiya, a ma pə dəba à Galile.

⁴ Anga nan, si i takas dukwen tu kon sə Samariya.

⁵ Natiya awan, a dəzle à wulen su doh a inde tə ngaman Sikar, bəse tə guvo ana Yakob a inde, a varan anan kwakwa anà wan anahan Yusufu.*

⁶ A man ata kutok, kurok ana Yakob inde.

⁷ Natiya kutok, man i pec a ga nà, Yesu a njahay pa nga kurok, anga kə yak nga tə cəved.

⁷⁻⁸ A alay ata awan ite nà, njarav anahan ahay, ta zlak à wulen su doh saa pəlay way sa pa.

Aday uwar sə Samariya a inde a nay ahay pə kurok saa ngahak ayak a'am. Yesu a cəce panan a'am, a wa: «Vuro a'am ite.»

⁹ Həren aday nà, 'am a zlan atan pi zek ana Yahuda ahay tə Samariya ahay bay. Anga nan, uwar ata awan a jan, a wa: «Iken nà, Yahuda ahay, nen dukwen Samariya ahay. Ki cəce puno a'am sa sa kələdaw?»

¹⁰ Yesu a mbəđahan apan kutok, a wa: «Abay kə san sumor ana Mbərom saa ga, aday kə san dowan a sə cəce panak a'am sa sa ata nà, iken ki cəce panan a'am sə varan sifa anà dō ahay ata adəka.»

* 4:5 Ca pə Laataanooji 33.19.

11 Uwar ata a jan anà Yesu, a wa: «Mazar, na ca apak nə cafgal sə ngahay a'am inde apak ibay! Kurok a anan dukwen sololo. Ki njad a'am sə varan sifa anà do ahay ata nà, ta maw?»

12 Bije a manay Yakob sə varan umo kurok a anan dukwen, kà sak wa a'am. Winen tə gwaslay anahan ahay fok, aday tə gənw anahan aya təkə, ta sak wa a'am. Aday iken kə zalay Yakob tə məduwen kələdaw?»

13 Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kuwaya kà sak a'am sə kurok a anan nà, jom i gan asa.

14 Aya əna, dowan kà sak a sa a'am mbala uno saa varan ata nà, jom i gan kula sabay, anga a'am ata i tərə kawa zəlaka à winen inde, i varan sifa sa ndav bay ata awan.»

15 Uwar ata a jan, a wa: «Vuro a'am ata awan, aday jom ũ go sabay, nà sa may ahay sə ngahak ayak a'am pə kurok wa kula sabay re bidaw?»

16 Yesu a jan apan, a wa: «Zla, ngaman ahay anà mbaz anak, hayak ikwen ahay à man a anan aday.»

17 Uwar ata a ja kutok, a wa: «Mbaz uno ibay!»

Yesu a jan, a wa: «Ka jak didem awan, kak ka wa mbaz anak ibay nà, na!

18 Anga ka zlak à mbaz həna saray dərə, aday dowan a həna kwanay maya ata dukwen, winen mbaz sə pəzugoy anak a bay re.»

19 Uwar ata a mbədahan anà dungo kutok, a wa: «Miter, nə sənək iken nə do maja'am ana Mbərom.

20 Bije a manay ahay dukwen tə hərək anan nga anà Mbərom pə bəzlom a manay a anan, əna kwanay Yahuda ahay nà, ki wen, man sə hərən nga anà Mbərom kərtek nà, si à Urəsəlima.»

21 Yesu a jan, a wa: «Uwar, təma 'am a nen sa jak həna ata awan: Alay awan i sla azanan, ki hərən anan nga anà Bəbay Mbərom nà, à bəzlom a anan dəkdek sabay, kwa à Urəsəlima taayak sabay re.

22 Kwanay Samariya ahay aday nà, kə sənən dowan a kwanay sə hərən nga ata bay. Əna manay Yahuda ahay nà, ma san dowan a manay sə hərən nga ata zle, anga Mbərom a tam anan do ahay nà, tə alay a manay Yahuda ahay.

23 Aday, alay a i nay ahay mba, kà slak coy adəka, Apasay Cəncan a, sa kay anan didem ana Mbərom ata, i sənən anan zek anà do ahay. Natiya awan, do sa dəf nga pə Mbərom tə didem ataya ti san sə hərən nga pa man pa man ahay fok. Anga a nan anà Mbərom awan nà, do sə hərən nga matanan ataya awan.

24 Mbərom nà, apasay sə varan sifa anà do ahay. Do ahay ti hərən nga nà, tə didem a aday tə məgala sə Apasay Cəncan a re.»

25 Uwar ata a mbədahan apan, a wa: «Na san zle, Almasihu i i nay ahay. Kà nak coy nà, i dəkak uko anan way ahay fok.»

26 Natiya, Yesu a mbədahan apan, a wa: «Nen a sa jak 'am ata nà, winen awan!»

27 Njavar a Yesu ataya ta may ahay kutok. Tə canan anà Yesu winen apan i ja 'am tu do uwar a nà, a gan atan masuwayan. Aday dowan kwa kərtek kə cəcihek pə uwar ata wa sa jəka: «Kə pəlay panan maw?» nà, ibay. Kabay, dowan sa jan anà Yesu: «Ki jen 'am angamaw?» dukwen, ibay re.

28 Uwar ata a dazlan nà, a mbəsak anan kəlawa anahan pə kurok, a nay agay, a jan anà do ahay, a wa:

29 «Hayak ikwen ahay aday, cen pə dowan inde, u jo həna way uno ahay sa ga ataya fok. Hinahibay nà, i ga nə winen Almasihu dəge?»

30 Do ahay ta nay ahay à wulen su doh wa kutok, ta zla pə cakay ana Yesu.

Guvo sa ndaw ma nah awan

³¹ A alay ata kutok, njavar a Yesu ahay ta jan, ta wa: «Miter, suwan pa way mənəcək aday.»

³² Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Way sa pa uno inde, kə sənen bay.»

³³ Njavar anahan ahay tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Dowan kə varak anan ahay way sa pa dəge?»

³⁴ Yesu a jan atan kutok: «Way sa pa uno awan nà, adəfan apan anà dō sə slənay ahay nen, aday sa ga mer su way anahan sə mbuko à alay inde ata awan.»

³⁵ 'Am ana kwanay inde ka ti jen nà: “A mbəsak həna kiya fuđo, way ahay ti saa nah, aday saa car.” Aya əna nen ni jak ikwen, cen pə guvo ahay lele. Ndaw kə nahak, kə slak sa car coy.

³⁶ Dō sa car ndaw à guvo su dō nà, i halan nga anà ndaw ana bahay sə guvo, aday i njad magwagway anahan pə dōwan ata wa. Ndaw ata nà, kawa sa ja, dō sa njad sifa sa ndav bay ataya awan. Anga aday dō sa casl pi zek tu dō sa car tə taslay mivél cew maya awan.

³⁷ 'Am sə jike inde asa, a ja nà: “Dō sa casl winen cara, dō sə halan nga dukwen, winen cara.” Winen ata nà, 'am dīdem awan.

³⁸ Na slan kwanay nà, saa cəray à man aday kwanay kə cislen bay ata wa. Dō maza aya sa casl, kwanay dukwen kə njiden anan magwagway ti mer su way a tinen.»

Samariya ahay bayak a tə dəfak nga pə Yesu

³⁹ Dō sə Samariya ahay à Sikar bayak a tə təmahak sa daf nga pə Yesu anga side ana uwar ata sa jan atan: «U jo anan way uno ahay sa ga ataya fok.»

⁴⁰ Ta nay ahay pə cakay ana Yesu nà, ta jan à njahay tə tinen mba. Yesu a njahay əga tinen kutok luvon ahay cew.

⁴¹ Dō ahay bayak a tə dəfak nga pə Yesu asa, anga tə slənek 'am anahan.

⁴² Anga nan, ta jan anà uwar ata awan: «Həna nà, mə dəfak nga pə Yesu nà, anga 'am anak sa jan umo ata bay. Cərkəke ma daf apan nga, mə təma nà, anga manay awan mə slənek 'am anahan aya awan. Ma san zle, winen nà, dō sa tam anan dō ahay acəkan.»

Yesu a mbar anan wan ana dō si mer su way ana bahay inde

⁴³ Pə dəfa à luvon cew ata wa nà, Yesu a mbəsak atan, a zla way anahan à Galile.

⁴⁴ Yesu a kà jak, a wa: «Dō ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁴⁵ Tə dəzle pə daliyugo sə Galile awan nà, dō sa man ataya tə təma anan lele, anga tinen ta zlak à azar uko sə Pasəka à Urəsalima, aday tə canak anan ahay à mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁶ Natiya, Yesu a ma way anahan à Kana pə daliyugo sə Galile, à man anahan sə mbəda anan a'am mahay awan ata awan. Dōwan a inde, winen məduwen a à man ata awan, winen dō si mer su way ana bahay sə daliyugo ata awan. Wan ana dōwan ata winen dəvac awan, aday mə nahay a à wulen su doh sə Kafarnahum.

⁴⁷ Dōwan ata a sləne sa jəka Yesu winen pə daliyugo sə Yahudiya sabay, winen à Galile nà, a zla pə cakay anahan, a jan: «Zlumo à Kafarnahum, aday ki saa mbəro anan wan uno inde mə nahay a, winen dəvac awan, i mac coy.»

⁴⁸ Yesu a jan, a wa: «Ki dəfen upo nga fan bay, si ki cinen anan anə masuwayan ahay aday dāw?»

⁴⁹ Dōwan ata a mbəđahan apan kutok, a wa: «Hayak əga nen aday. Wan uno ata i saa mac.»

⁵⁰ Yesu a wa: «Zla agay, wan anak kə mbərak!»

Winen a daf nga pa 'am ana Yesu ata awan, a zla way anahan agay kutok.

⁵¹ Winen pə cəved sa zla agay mba, do anahan ahay ta nay agay wa, ta jan: «Wan anak nə kə mbərak coy!»

⁵² Dowan ata a cəce patan wa: «A njad sa man uda awan nà, siwaw?»

Tə mbədahān apan: «Avad a sə ipec, tə njamde kərtek, nga sə bərazl a ndalay panan nà, na.»

⁵³ Bəbay a wan ata, a may anan ahay à nga inde 'am à Yesu sa jəka: «Wan anak kə mbərak» ata nà, kəsłsla alay ata acəkan. Ta daf nga pə Yesu tu do su doh anahan ahay fok.

⁵⁴ Masuwayan a Yesu sa ga ata nà, winen mə slala cew a sə təra à Galile. A təra pə dəba anahan sa may ahay à Yahudiya wa ata awan.

5

Yesu a mbar dōwan a inde mə təra à məndak awan

¹ Pə dəba anahan a wa mənjoek nà, Yahuda ahay ta zla saa zar uko à Urəsalima. Yesu dukwen a zla ite.

² A man ata nà, məsudoh a inde tə ngaman Məsudoh sə Təman ahay. Dəlov a inde ma la awan, aday ta ga apan galak ahay dāra tew. A'am ata nà, tə ngaman Baytizata ta 'am sə Yahuda ahay nà, na.

³ Do sə dəvac ahay cara cara bayak a mə nahay aya ù vo sə galak ataya awan: huruf ahay, vədāl ahay, pi zek tə do sə jəje ahay. [Tinen apan ti ba, hinahibay a'am i bal,

⁴ anga pac a hinen ahay nà, maslay a Mbərom a dazay ahay à a'am ata inde, i bal anan. A'am ata kə bəlak nà, dōwan a sa lah uda pa 'am ata cəna, winen kə mbərak à dəvac anahan wa, kwa à ga nə dəvac wura wura fok.]

⁵ Dowan a inde dəvac awan à man ata, kə gak à dəvac inde ava kwa kuro maakan nga anahan a jəmaakan.

⁶ Yesu a canan cəna, a san zle, dəvac kə njahak apan. Anga nan, a cəce panan: «A nak sa mbar à dəvac anak wa daw?»

⁷ Dowan ata a mbədahān apan, a wa: «Wan ada, dōwan uno inde saa zla nen à a'am inde, ibay. A'am kə bəlak dəp nà, kwa nə rəzlen à nga wa kəma kəma dukwen, do maza awan i luho uda awan.»

⁸ Yesu a jan asa: «Slabak, gəba lala anak, zla way anak kutok.»

⁹ Dowan ata a mbar ca, a gəba lala anahan, a zla təpa təpa.

Cəkəbay, pac ata nà, luvon sa man uda awan.

¹⁰ Anga nan, bahay sə Yahuda ahay ta jan anà dōwan ata awan: «Biten nà, luvon sa man uda awan. Cəved anak inde sə tavak lala anak pa nga ibay.»

¹¹ Winen ite a mbədahān atan apan, a wa: «Dowan a sa mbar nen ata u jo nà, gəba lala anak, zla way anak.»

¹² Dowan ataya tə cəce panan, ta wa: «Dowan a sa jak: “Gəba lala anak, zla” ata nà, wayaw?»

¹³ Dowan ata dukwen a san sa mbar anan nə wayaw bay. Bina Yesu a dukwen kə zlak way anahan à man ata wa səmad bəse, anga do ahay bayak a à man ata awan.

¹⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a tan ayak à nga anà dōwan ata awan ù doh sə mazlāb a Mbərom. A jan, a wa: «Həna nà, kə mbərak. Kà saa ga ines sabay, anga way sə zalay winen ata à sa nay ahay apak sabay.»

¹⁵ Dowan ata a zla sa jan anà bahay sə Yahuda ahay nà, sa mbar anan nə Yesu.

¹⁶ Natiya kutok, bahay sə Yahuda ataya tə dazlan sə jugwar 'am pə Yesu wa asa, anga a mbar anan do pə luvon sa man uda awan.

17 Əna Yesu a dakan atan anan lele, a wa: «Bəbay uno nà, winen apan i ga mer su way nə pac pac. Nen dükwen si ni ga mer su way kətana awan.»

18 Anga 'am anahan ataya awan, Yahuda ataya tə zəga anan sa nan ide hus pa sə pəlay sa vad anan à məke adəka. Anga sa jəka, winen a ga mer su way pə luvon sa man uda ata dəkdek sabay, əna a wa Mbərom nə bəbay anahan. Matanan, a lavay anan nga anahan tə Mbərom.

Mbərom kə varak anan gədan anahan fok anə wan anahan

19 Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Nen, wan a Mbərom nà, ni mba apan sa ga way ta nga uno itəbay. Ni ga nà, way mbala ana Bəbay uno sa ga, way aday nə canak anan ata awan. Kawa ana Bəbay uno sa ga jiga awan, nen ni ga winen a re,

20 anga aday nà, Bəbay uno a pəlay nen, a duko anan way anahan sa ga ahay fok. I duko pə way sə zalay həna anaya awan mba. Nen wan nà, ni ga atan. Way ataya cəna, ti gak ikwen masuwayan.

21 «Natiya, kawa ana Bəbay uno sə slabak anan do ma mac aya awan, aday a varan atan sifa ata nà, nen wan anahan dükwen ni varan sifa anə do kawa su no anə nen matanan re.

22 «Aday asa, Bəbay uno nà, kə palak sa gan sariya anə dowan kwa kərtək bay, əna a mbəsak anan sariya fok à alay uno inde nen wan anahan.

23 Anga aday do ahay tə həro nga anə nen wan anahan, kawa sə həran nga anə Bəbay uno sə slənay nen ata awan. Kak dowan a a həro nga anə nen wan anahan bay nà, a həran nga anə Bəbay uno bay re.

24 «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya dowan a kə slənek 'am uno aday kə dəfak nga pu do sə slənay ahay nen nà, winen kə njadək sifa sa ndav bay ata awan, sariya i ban anan itəbay. Kawa sa ja bine siwaw nà, kə takasak ahay à amac wa, kə zlak à sifa inde.

25 «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Alay a i slay ahay, kə slak adəka coy, do ma mac aya ti sləne dungo uno, nen Wan a Mbərom, aday do sə sləne ahay fok ti njahay uho tə sifa awan.

26 Kawa ana Bəbay uno sa mba apan sə njahay anan do ahay uho ata nà, nen wan anahan dükwen a vuro gədan sə njahay anan do ahay uho re.

27 A vuro gədan a nà, aday nà gan sariya anə do ahay, anga nen Wan su Do.

28 «'Am a anan à gak ikwen masuwayan bay. Alay a awan kə slak anga do ma mac aya aday tə sləne dungo uno,

29 aday ti slabakay ahay à məke a tinen ahay wa. Do sa taa ga way lele aya awan, ti may uho saa njad sifa. Aday do sa taa ga nə way sə cəban anə Mbərom ite, ti may uho nà, sariya i ban atan.

30 Na ga sariya nà, kawa ana Mbərom a su jo. Ni mba apan sa ga awan ta nga uno bay. Sariya uno sa ga nà, winen lele, anga nen na ga way sa nga uno bay. Na ga nà, way mbala ana do sə slənay ahay nen ata awan, aday kawa sa nan.»

Do sə side ana Yesu ahay

31 Yesu a ja asa, a wa: «Abay kak na gan side anə nga uno nà, ata side uno kə zlak tə didem a bay asanaw.

32 Əna dowan a inde, winen a ga side anga nen, aday na san zle side anahan nà, tə didem awan.

33 Kwanay awan, kə slənen do pə cakay ana Yuhana, kə jak ikwen side anahan, aday side anahan nà, didem awan.

34 Abay nə pəlay side su do zenzen a bay. Əna na ja pə Yuhana ata nà, aday kə təmen à amac wa.

³⁵ Anga Yuhana kə tərak nà, kawa lalam ma han uko awan. Winen apan i dav. Jijjay anahan ata kà zlak ikwen à nga, əna à alay a inde mənʒək coy.

³⁶ «Aya əna, 'am sə side uno inde sə zalay side mbala ana Yuhana. 'Am sə side ata nà, mer su way a Bəbay uno su jo: “Ga anan!” ata awan. Ni ga mer su way a anan ata nà, anga saa side, nen na nay ahay nə pə cakay ana Bəbay uno wa.

³⁷ «Abay Bəbay uno dō sə slənay ahay nen ata dukwen, winen apan i ga upo side a re. Kwanay kula kə slənen anan dūngo anahan itəbay, aday kula kə cinen anan bay re.

³⁸ Kula kə bənen 'am anahan à mivəl a kwanay inde bay, anga kə dəfen nga pi nen, dō anahan sə slənay ahay à wulen a kwanay ata bay.

³⁹ «Kwanay apan ki jingen Deftere a Mbərom, anga a ga pikwen nà, ki njiden wa sifa sa ndav bay ata awan. Aday cəkəbay Deftere ata dukwen a təkər nà, 'am sə side sa ga pi nen a re.

⁴⁰ Əna, a nak ikwen sa nay ahay pə cakay uno aday kə njiden sifa dīdem ata bay re.

⁴¹ «Nə pəlay sa njad mazlaḅ pə dō ahay wa bay.

⁴² Əna na san kwanay aya zle. Kwanay kə pəlen Mbərom bay.

⁴³ Na nay ahay nà, à sləmay ana Bəbay uno inde. Aday, cen apan. Kə ngəmen sə təma nen bay re. Aday, kak dōwan a maza à nay ahay ta 'am sa nga anahan həna nà, ki təmihen anan, winen adəka nà, tə alay cuwcew awan.

⁴⁴ Kwanay kə pəlen ayaw mbala ana Mbərom bay, əna kuwaya a pəlay nà, ayaw sə dō ahay. Aday ki mben apan sa dəf upo nga nà, kəkəma asanaw?

⁴⁵ «Kà sa jilen sa jəka nen ni zlah pikwen pə cakay ana bəbay uno Mbərom bay. Əna Musa, dō a kwanay sa dəf apan nga ata awan, winen saa zlah pikwen.

⁴⁶ Aday abay kə dəfen ahay nga pa 'am ana Musa ahay aday nà, ki dəfen nga həna pa 'am uno ahay re. Anga Musa aday dukwen a vindey ahay nà, anga nen awan.

⁴⁷ Natiya, kak kə dəfen nga pə way mbala anahan mə vinde aya bay nà, ki i mben apan sa dəf nga pa 'am uno bay re.»

6

*Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo dara
Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17*

¹ Pə dəḅa anahan a wa nà, Yesu a takas bəlay sə Galile a inde, a zla pa day uho. Tə ngaman anà bəlay ata nà, Tiberiyas re.

² Dō ahay tə pərahan azar bayak awan, anga tə canak anan anà mer su way anahan ma ga masuwayan aya awan, a mbar anan dō sə dəvac ahay.

³ Yesu a ján way anahan à bəzlom tə njavar anahan ahay, tə njahay à man ata awan.

⁴ Azar uko sə Pasəka dukwen i sla bəse.

⁵ Yesu a cakaf nga bine maw nà, a canan anà dō ahay bayak a tinen apan ti nay pə cakay anahan. Anga nan kutok, a jan anà Filip: «Di njad sə sukumay ahay way sa pa sə varan anà dō ahay a anan fok awanaw?»

⁶ A cəce ata nà, aday à san way mbala a Filip saa mbəḅahan apan ata awan. Bina, Yesu a nà, a san way anahan saa ga zle.

⁷ Filip a mbəfahan apan, a wa: «Kak aday a nak uko sa jəka dī varan way sa pa anə man su dō a anan nā, kwa dala sə *dinar** səkat cew dukwen i sla awan bay asanaw!»

⁸ Mərak ana Simon Piyer a inde, tə ngaman Andəre, winen njavar ana Yesu a re. A jan, a wa:

⁹ «Wan inde həna à man a anan, tapa sə pen ahay inde apan dāra. Kələf ahay dukwen inde apan cew! Aka aday i sla ma, anga man su dō a anan anaw?»

¹⁰ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Jen anan ù dō a anaya fok tē njahay a məndak.»

Gujed inde məngədəz a à man ata awan. Dō ahay tə njahay apan kutok. Dō ahay à man ata dukwen, tinen mə baslay a nā, mungol a dəkdek aday nā, ta ga mbulo dāra.

¹¹ Yesu a gəba anan tapa sə pen a dāra ataya awan, a ngəran ayak anə Mbərom aday a gəzlan anan anə dō ahay. A ga anan tə kələf dukwen matanan. Kuwaya kə njadak kawa sa nan.

¹² Tinen ata fok, ta rah nā, Yesu a jan anə njavar anahan ahay: «Hilen anan nga anə tapa sə pen mə mbəsak ata awan, anga aday à sa nes bay.»

¹³ Tə halan nga anə mə mbəsak ata nā, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew.

¹⁴ Dō ahay sə canan anə masuwayan ana Yesu a sa ga ata nā, ta wa: «Tə dīdem awan, dōwan a anan nā, i ga nā, winen dō maja'am a Mbərom saa nay ahay pə daliyugo azanan ata awan.»

¹⁵ Yesu a san zle, dō ahay ti nay ahay saa ban anan aday ti i daf anan bahay awan sə məgala. Anga nan, a zla way anahan səmad à bəzlom maza awan.

Yesu a bar pa nga sə a'am tə saray

Mata 14.22-33; Markus 6.45-52

¹⁶ Natiya awan, suko a a ga cəna, njavar ana Yesu ahay tə dazay pa 'am sə a'am sə bəlay.

¹⁷ Ta jən à kwalalan inde sa zla à Kafarnahum. A alay ata dukwen, ide kə bənak lele coy, aya əna Yesu winen inde tə tinen ibay hwiya.

¹⁸ A'am a bal tə məgalak awan, anga mad winen apan i bal bayak awan.

¹⁹ Kwalalan a haw pa nga sə a'am i ga kilometer dāra kabay mbərka nā, tə canan anə Yesu, winen apan i nay ahay tə saray pa nga sə a'am, aday winen bəse tə tinen coy. Tinen ite tə jəjar pi zek.

²⁰ Coy Yesu a jan atan, a wa: «Nen awan! Kə jəjiren bay.»

²¹ Natiya kutok, a nan atan sə gəba anan à kwalalan inde, aday kwayan'a kwalalan ata kə dəzlek pə yugo à man a tinen sa gan may ata coy.

Dō ahay tə pəlay anan Yesu

²² Sidew a nā, dō sə njahay pa day sə bəlay hinen ataya tə pəlay anan Yesu. Anga ta san zle, avad awan nā, kwalalan inde nə kərtektəkke. Aday ta san zle re, Yesu nā, kə jənək à kwalalan mbala ana njavar anahan ahay sə gəba ata bay. Ta zla nā, mənəna winen.

²³ Əna kwalalan azar aya inde ta nay ahay à Tiberiyas wa. Tə dəzley ahay nā, dinger pa man ana Yesu sə varan tapa sə pen anə dō ahay ta sə ngəran anə Mbərom ata awan.

²⁴ Dō ahay ta ca ide cəna, Yesu winen ibay, aday njavar anahan ahay dukwen tinen ibay. Natiya tə gəba kwalalan ahay sa zla a Kafarnahum saa pəlay Yesu.

Way sa pa sa var sifa nā, zek a Yesu awan

* **6:7 Dinar** kərtek nā, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

²⁵ Ta njad anan winen pa day uho, tə cəce panan, ta wa: «Miter, ka nay ahay à man a anan nə siwaw?»

²⁶ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a həna: Kə pəlen nen nə, anga ki pen way həniniye, aday kə rihe re ata awan. Bina, masuwayan uno sa gak ikwen ata nà, kə sənən bay.

²⁷ Kə mbəđaken sa ga mer su way sa njad way sa pa sa nes ata adəka bay. Suwan adəka, gen nà, mer su way sa njad way sa pa sə njahay pa sə viyviya ata awan. Way sa pa ata nà, a var sifa sa ndav bay ata awan. Saa varak ikwen anan nà, nen Wan su Do. Anga Bəbay uno awan, kə təmahak sa daf anan upo mazlaḅ anahan pə ide sə do ahay.»

²⁸ Do ahay tə cəce panan asa, ta wa: «Mi njad sa ga ma, kawa ana Mbərom sə pəlay anaw?»

²⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Mer su way ana Mbərom sə pəlay nà, đəfen nga pi nen, nen do anahan mə slənay ata awan.»

³⁰ Tə cəce panan re, ta wa: «Mi daf apak nga ata nà, ki gan umo nə masuwayan a wuraw? Ki ga nə maw?

³¹ Bije a manay ahay ta pak manu à kiḃe. Kawa ana Deftere sa ja apan ata: “A varan atan way sa pa à kiḃe. Way sa pa ata dukwen a dazay ahay à mburom wa.”†»

³² Yesu a mbəđahan atan apan maza re, a wa: «Ki wen, sə varak ikwen way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, Musa. Əna matanan bay. Nen apan ni jak ikwen tə đidəm a həna: Sə varak ikwen way sa pa guzgwəz awan, aday sa nay ahay a mburom wa nà, Bəbay uno awan.

³³ Way sa pa a Mbərom saa varak ikwen ata nà, nen, do sə dazay ahay pə kərngay à mburom wa ata awan. Aday saa varan sifa anà do ahay pə daliyugo dukwen, nen awan.»

³⁴ Ta jan asa, ta wa: «Wan ada, varan umo way sa pa ata pac pac hwiya bidaw?»

³⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Daf sa var sifa nà, nen awan. Dowan a kà nak pə cakay uno nà, may i han apan kula sabay. Aday dowan a kə đəfak nga pi nen dukwen, jom i gan kula sabay.

³⁶ Aya əna na jak ikwen: Kə cinen uno, əna kə đəfen upo nga bay hwiya.

³⁷ Bəbay uno kə varak uno anan kuwaya fok cəna, i nay ahay pə cakay uno awan. Aday kuwaya kà nak ahay pə cakay uno cəna, ni lar a bay.

³⁸ Anga na nay ahay à mburom wa nà, sa naa ga way su no anà nen bay, əna sa naa ga way sa nan anà do sə slənay ahay nen.

³⁹ Aday way ana do sə slənay ahay nen ata sa nan nà, həna: Nà saa lize anan do winen sə vuro ataya kwa kərtək bay, əna pa pac sa ndav anan daliyugo nà, nə slabakay atan ahay à məke wa uho.

⁴⁰ Natiya awan, kuwaya kə canak uno anà nen Wan ana Mbərom, aday kə đəfak upo nga nà, dowan ata i njad sifa sa ndav bay ata awan. Aday nen ni slabakay anan ahay à məke wa pa pac sa ndav anan daliyugo. Sa nan à Bəbay uno nà, way ata awan.»

⁴¹ Anga nan kutok, Yahuda ahay tə dazlan sə gəđan azar ana Yesu, anga a wa: «Nen nà, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa ata awan.»

⁴² Ta wa: «Na wa, winen nə Yesu ba? Wan ana Yusufu bidaw? Da san atə bəbay anahan tə may anahan a təke bidaw? Aka aday, i jəka winen a dazay ahay à mburom wa nà, kəkəməw?»

⁴³ Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken sa gad azar à wulen ana kwanay ahay.

⁴⁴ Dowan saa njad sa nay ahay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata kə jərahak apan sa nay anan aday. Kuwaya dowan a kə

† 6:31 Ca pə Gurtaaki 16.4.

njadak sa nay ahay pə cakay uno nà, nen ni slabakay anan ahay à mæke wa pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁵ Do maja'am ana Mbərom ahay tə vindek, ta wa: "Tinen a kəzlek, Mbərom i dakan atan anan way.†" Dowan a kə slənek 'am ana Bəbay uno, aday kə təmahak atatak way anahan nà, i nay ahay pə cakay uno.

⁴⁶ Kula dōwan kə canak anan anà Mbərom bay, si nen, dō sa nay ahay pə cakay ana Mbərom a wa, nen kərtek nə, nə canak anan à Bəbay acakan.

⁴⁷ «Natiya awan, nen apan ni jak ikwen tə dīdem a hənà: Dowan a kə dəfak upo nga nà, kə njadak sifa sa ndav bay ata awan.

⁴⁸ Way sa pa sa var sifa ata nà, nen awan.

⁴⁹ Bije a kwanay ahay ta pak *manu*^S à saf inde. Kə varak atan sifa bay. Anga nan, fok a tinen a tə məcak à saf inde.

⁵⁰ Yo, dō sa pa tapa sə pen sə dazay ahay à mburom wa ata nà, à ga nə kuwaya i mac itəbay.

⁵¹ Nen nà, way sa pa sa nay ahay à mburom wa ata awan, way sa pa sa var sifa. Dowan a kə pak way sa pa ata nà, i mac kula itəbay. Way sa pa ata nà, zek uno awan. Ni var anan anga aday dō ahay tà njad sifa.»

⁵² 'Am a anaya awan a gəban atan ahay agad azar sa ga mível anà Yahuda ataya asa, ta wa: «I varak uko zek anahan aday di pa nà, kəkəməw?»

⁵³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a hənà: Nen Wan su Do nà, kak ki pen zek uno bəy, aday ki sen mez uno bay nà, sifa i ga inde à kwanay ibay.

⁵⁴ Əna dōwan a kə pak zek uno aday kə sak mez uno re cəna, dōwan ata kə njadak sifa sa ndav bay ata awan, aday ni slabakay anan ahay à mæke wa pa pac ana daliyugo saa ndav.

⁵⁵ Anga zek uno bine siwaw nà, way sa pa guzgwez awan, aday mez uno dūkwen way sa sa guzgwez a re.

⁵⁶ Kuwaya kə pak zek uno, kə sak mez uno nà, winen kə japak ti nen; nen nə japak tə winen re.

⁵⁷ Bəbay uno, dō sa var sifa nà, sə slənay ahay nen nà, winen awan. Nen nə njahay uho nà, anga winen. Matanan, kuwaya kə pak zek uno nà, i njahay uho anga nen cite re.

⁵⁸ «Natiya, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, zek uno kutok. Bije a kwanay ahay nà, ta pak *manu* sə dazay à mburom wa à saf inde. Aday pə dəba anahan a wa dūkwen, tə məcak fok re. Aya əna, kuwaya dōwan a kə pak way sa pa mbala uno saa var ata nà, i mac kula itəbay.»

⁵⁹ A alay ata nà, Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sə Kafarnahum, a saa ja 'am a anaya nà, na.

'Am a Yesu ahay sə varan sifa sa ndav bay anà dō ahay ata awan

⁶⁰ Do ahay bayan a à wulen sə njavar ana Yesu ahay tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «'Am anaya ma da 'am aya awan. Waya sa mba apan sə təma kətan anaw?»

⁶¹ Yesu a san zle tinen apan ti gədan azar pa 'am ataya awan. Anga nan, a jan atan, a wa: «'Am uno kə mbədahak ikwen anan ajalay nga a kwanay daw?

⁶² Aday, azanan kə cinen anan anà nen, Wan su Do, nen apan ni ján à man sə njahay uno kwakwa ata awan. Ata aday, ki i jen kəkəmə asanaw?

† 6:45 Ca pə Esaaya 54.13. § 6:49 *Manu* nà, way sa pa sə awan inde a dazay à mburom wa. Ca pə Gurtaaki 16.

⁶³ Sa var sifa nà, Apasay a Mbərom. Zek su dō zənzen a nà, a mba apan itəbay. 'Am a nen sa jak ikwen ataya nà, sə zəbay ahay Apasay tə sifa nà, tinen aya kutok.

⁶⁴ Əna, dōwan aya inde à wulen ana kwanay nà, ta daf upo nga itəbay.»

Anga kurre a ata dukwen Yesu a san dō saa daf apan nga tə didem a bay ataya zle, aday a san dōwan a saa ga apan daf ata zle re.

⁶⁵ Yesu a zəga anan asa, a wa: «Anga nan, na jak ikwen, na wa: “Dowan saa njad sa nay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay nen ata kə jərahak apan sa nay anan pə cakay uno awan.”»

⁶⁶ A banay ahay kwa pə alay ata wa nà, njavar a Yesu ahay bayak a ta zla way a tinen, ta ngam sə pərahan azar sabay.

⁶⁷ Kutok, Yesu a jan anà dō maslan a kuro nga cew ataya awan: «Kwanay dukwen, a nak ikwen sa zla way a kwanay re daw?»

⁶⁸ Simon Piyer a mbəfahan apan kutok, a wa: «Miter, mi zla nà, pə cakay ana wayaw? 'Am anak nà, 'am sa var sifa sa ndav bay, pə cakay ana Mbərom.

⁶⁹ Aday manay ma daf apan nga, ma san zle, iken nà, dō cəncan a sa nay pə cakay ana Mbərom wa.»

⁷⁰ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Nen a sə walay kwanay, kwanay a kuro nga anahan a cew. Aday cəkəbay dōwan a kwanay a kərtek a nà, winen bahay sə setene awan.»

⁷¹ A ja 'am ata nà, pa wan ana Simon Iskariyot, sə ngaman Yudas ata awan. Anga kwa à ga nà, Yudas kə tərak dō kərtek à wulen sə njavar ahay kuro nga cew ataya wa dukwen, saa ga daf pə Yesu nà, winen awan.

7

Mərak ana Yesu ahay tə dəfak apan nga bay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a bar pə daliyugo sə Galile fok. A nan abay sa zla pə daliyugo sə Yahudiya bay, anga a nan anà bahay sə Yahuda ahay sa vad anan.

² Aya əna, azar uko sə jawjawa ahay winen bəse nà,

³ mərak ana Yesu ahay ta jan, ta wa: «Mbəsak man a anan, zla way anak pə daliyugo sə Yahudiya. Aday ata njavar anak ahay tə canan anà mer su way anak ahay.

⁴ Dōwan a, a nan dō ahay tə san anan nà, a dər zek sa ga mer su way itəbay. Ki ga mer su way a anaya asənə, ga atan pə ide sə dō ahay fok.»

⁵ Kwa mərak aya dukwen tə dəfak apan nga bay.

⁶ Yesu a jan atan: «Kə dəzlek pə alay uno tədə ata fan bay. Pə kwanay nà, alay wura wura cəna tədə, əna kətanən bay.

⁷ Dō sə daliyugo ahay ti mba apan sa nak ikwen ide itəbay. Nen a nà, dō sə daliyugo ahay ti no ide anga nen apan ni kay anan mer su way a tinen ma ga aya nà, tinen lelibay.

⁸ Kwanay nà, zlen à man sə azar uko ata awan. Əna nen ni zla bay, anga alay uno kə dəzlek fan bay.»

⁹ A jan atan 'am ata cəna, winen a a njahay à Galile.

Yesu winen à azar uko sə jawjawa ahay

¹⁰ Pə dəba ana mərak a Yesu ahay fok sa zla à azar uko nà, Yesu a dukwen a zla cite. Əna kə kak anan zek anà dō ahay bay.

¹¹ Bahay sə Yahuda ahay tə pəlay anan à wulen sə dō ahay wa à man sə azar uko ata awan, tə cəce: «Winen ahaw?»

12 Do ahay tə səsœk a səsœk à wulen a tinen ahay inde. Do a azar aya ta wa: «Winen dō lele awan.» Do a azar aya dukwen ta wa: «A'ay, winen apan i lize anan dō ahay adəka.»

13 Əna dōwan sa ja 'am ataya tə njeznjezlezl a dukwen ibay, anga tə jəjaran anā bahay sə Yahuda ahay.

14 Natiya awan, luvon sə azar uko ahay ta zla panan əngal nā, Yesu a zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, a dazlan sə tətakan anan way anā dō ahay.

15 A gan masuwayan ana bahay sə Yahuda ahay. Anga nan tə cəce, ta wa: «Dowan a anan kə jingek bay kutok nā, a njad mərike kawa həna anan nə kəkəməw?»

16 Yesu a mbəḏahan atan apan, a wa: «Way nen sa ta jak ikwen ata nā, a nay ahay i nen a wa bay, əna a nay ahay nā, ù dō sə slənay ahay nen ata wa.

17 Kuwaya, kak dōwan a kə tamahak sa ga mer su way kawa sa nan anā Mbərom cəna, i san sə gəzla way ahay pi zek wa. Matanan, kak na ja 'am ana Mbərom, kabay na ja 'am sa nga uno, aday tə mägala uno nā, i san kutok.

18 Kuwaya, kak a ja nā, 'am sa nga anahan, i pəlan mazlaḅ anā nga anahan. Əna kuwaya kə pəlak sə həran nga anā dō sə slənay anan ahay nā, dōwan ata dukwen, dō dīdem awan, mungwalay inde apan ibay.

19 Na wa, Musa kə varak ikwen Tawrita à alay inde ba? Əna dōwan kwa kərtək sə ḏəfan apan nā, ibay asanaw? Kə pəlen sa vad nen nā, angamaw?»

20 Do ahay tə mbəḏahan apan kutok, ta wa: «Setene inde anak à nga dəge, nga i vawak kələḏaw! Waya sə pəlay sa vad iken anaw?»

21 Yesu a mbəḏahan atan apan: «Na ga way kərtəktəkke cəna, kə gak ikwen masuwayan jiga awan.

22 Musa a jak ikwen nā, 'am sa gad məḏəndalas. Cəkəbay, sə dazlan nə Musa bay, əna bije ahay kwakwa tə lahak anan apan. A wa, kə gəḏan anan məḏəndalas à wan ana kwanay ahay pə luvon jəmaakan anahan sə wahay anan. Anga nan, kwa à ga nə pə luvon sa man uda ḏəp nā, kwanay apan ki gəḏen anan məḏəndalas anā wan a kwanay a re.

23 Kə gəḏen anan məḏəndalas anā wan, aday kə sa mbəsiken anan 'am ana Musa à ḏəḅa bay, kwa à ga nə luvon sa man uda nā, na. Aday, a cəḅak ikwen anā kwanay pi nen, anga na mbar anan zek su dō zənzen a təsœs fok pə luvon sa man uda nā, angamaw?

24 Mbəsiken sə gəḏan azar anā dō pə way sa ca apan tə idə, əna sənən anan way ataya ta dīdek aya ahay.»

Yesu nā, Almasihu ḏaw?

25 Do ahay à wulen su dō sə Urəsəlima ataya ta wa: «Na wa, Yesu nā, winen dō abay tə pəlay sa vad anan ata ba?

26 A ja 'am tə njeznjezlezl awan. Dowan sə gafan 'am ibay. Natiya awan nā, dō a mənuko məced aya ta san zle winen nə Almasihu ḏaw?

27 Aya əna, kak winen nə Almasihu nā, dōwan i san man anahan awan, a nay ahay awanaw bay. Aday dōwan a anan ata nā, ḏa san man anahan a zle asanaw!»

28 A alay ata nā, Yesu winen apan i tətakan anan way anā dō ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A zəga anan tə dūngo mə təḅa lele, a wa: «Kə sənən nen zle ḏaw? Aday kə sənən man uno sa nay wa ata zle ḏaw? Na nay nə gəḅay nā, 'am sa nga uno bay. Dowan a sə slənay nen ata nā, dō dīdem awan. Aka aday, kə sənən anan bay asanaw?

29 Nen nā, na san anan zle, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Sə slənay ahay nen nā, winen awan.»

30 Tə pəlay sa ban anan à man ata kutok, əna dōwan kə njadək sə laman bay, anga kə slak pə alay anahan a bay.

³¹ Cəkəbay, do ahay bayak a tə dəfak apan nga, ta wa: «Almasihu a kə sak a nay ahay nā, i ga masuwayan ahay sə zalay dōwan a anan kələdāw?»

Farisa ahay ta slan do ahay saa ban Yesu

³² Farisa ahay tə sləne asəsək 'am sə do ahay ata pə Yesu nā, tə halay nga tə bahay sə gədan dundo anā way ataya awan. Aday tə jəjem 'am, ta slan do sa ba pu doh sə mazləb a Mbərom ahay saa bənay anan.

³³ Yesu a ja, a wa: «Nen ni njahay tə kwanay mənək mba. Pə dəba anahan a wa nā, ni ma pə cakay ana do sə slənay ahay nen.

³⁴ Ki i pəlen nen, ki njiden nen sabay, anga ki mben apan sa zla ā man uno saa zla ata bay.»

³⁵ Bahay sə Yahuda ahay tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «I zla aha anahan aday mənuko saa mba apan sa njad anan itəbay ata kəlanaw? Aday i zla āga Yahuda ahay tinen ā wulen sə Gərek ahay ata dāw? I zla saa dakan atan anan way anā Gərek ahay dəge?

³⁶ Winen awan a wa: «Ki pəlen nen, aday ki njiden nen bay, anga ki mben apan sa zla ā man uno sa zla ata bay.” A nan sa ja aday nə maw?»

Zəlaka sə a'am sa var sifa

³⁷ Luvon sa ndav anan azar uko cəna, a zalay luvon azar aya tə mazləb. Pa pac ata awan, Yesu a tavyā ā wulen sə do ahay. A ja 'am tə məgalak awan, a wa: «Kuwaya, jom a gan cəna, ā nay ahay pə cakay uno, aday i sa a'am.

³⁸ Aday dōwan a kə dəfak upo nga, “mivəl anahan i təra kurok sə a'am sa var sifa, i haw kawa zəlaka.” Deftere a Mbərom a ja nā, na.»

³⁹ Yesu a ga jike ata nā, pə Apasay Cəncan awan, apasay mbala do sa daf apan nga ahay saa njad ata awan. A alay ata nā, do anahan ahay tə njadak Apasay Cəncan ata fan bay, anga Yesu a dükwen kə zlak ā man sə mazləb anahan fan bay re.

Mawrasan a zlan ā mivəl inde anā do ahay

⁴⁰ Do azar aya tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «Tə didem awan, dōwan a anan nā, do maja'am a Mbərom a mənuko sa ba ata awan.»

⁴¹ Do maza aya ite ta wa: «Winen nā, Almasihu asanaw!»

Do hinen ahay asa ta wa: «Kəmayā, Almasihu sa maw! Winen nā, i nay ahay ā Galile wa bay asanaw?

⁴² Deftere a Mbərom a ja nā, Almasihu i təra nā, do sə slala ana Dawuda*, aday ti wahay anan ā Baytilama, wulen su doh ana bahay Dawuda way anahan.† Matanan bidāw?»

⁴³ Mawrasan a zlan ā mivəl inde anā do ahay anga Yesu cərkəke.

⁴⁴ Do azar aya ā wulen a tinen a nan atan sa ban anan Yesu, əna dōwan kə njadak sə laman bay.

Bahay sə Yahuda ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

⁴⁵ Yawa, do maslan ahay ta may ahay pə cakay ana bahay sə gədan dundo anā way ahay, tinen pə kərtek a tə Farisa ahay. Tinen ite, tə cəce pu do maslan ataya wa: «Kə bənen anan ahay Yesu a bay nā, angamaw?»

⁴⁶ Do maslan ahay tə mbədahan atan apan, ta wa: «Kula, dōwan saa njad sa ja 'am kawa dōwan ata nā, ibay.»

⁴⁷ Farisa ahay tə cəce patan wa: «Kwanay a dükwen kə pərihen anan azar anā mungwalay anahan aya re kələdāw?

⁴⁸ Dōwan inde kərtek ā wulen sə məcəd a mənuko ahay wa, kə dəfak nga pə dōwan ata nā, inde dāw? Kabay ā wulen sə Farisa ahay wa nā, inde kələdāw?

* 7:42 Ca pə 2 Samuyila 7.12; Jabuura 89.4-5; Yeremiya 23.5. † 7:42 Ca pə Mika 5.1.

⁴⁹ Do sa daf apan nga ataya nà, do kəriya aya awan, anga tinen ta san Tawrita bay. Aday dukwen tinen mə tahasl aya awan.»

⁵⁰ Natiya, dowan a inde tə ngaman Nikodemus, winen Farisa ahay. Winen nà, dowan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata awan. Winen a jan atan, a wa:

⁵¹ «Tawrita ana mənuko kə varak uko cəved sa gan sariya anà do matanan bay. Adəka bay, di lah nà, sə sləne anan 'am anahan ahay. Aday di saa san 'am anahan tə way anahan sa ga ahay nà, na!»

⁵² Tə mbədahan apan, ta wa: «Iken dukwen ka nay à Galile wa daw? Jinge Deftere, ki tan à nga à man inde, do maja'am a Mbərom kwa kərtek a nay à Galile wa nà, ibay asanaw!»

[⁵³ Natiya awan, kuwaya a zla way anahan agay,

8

¹ əna Yesu nà, a zla way anahan à bəzlom sə Ulivet.

Uwar sa jan uho

² Sidew a awan kutok, Yesu a wule ù doh sə mazla6 a Mbərom asa. Do ahay fok tə halan nga pə cakay. A njahay kutok, a dazlan sə dakan atan anan way.

³ Miter sə Tawrita ahay pi zek tə Farisa ahay ta nay anan ahay uwar a inde, ta ban anan tinen pi zek tu do. Tə tavay anan pa 'am sə do ahay,

⁴ aday ta jan anà Yesu kutok: «Miter, mə bənay ahay uwar a həna, winen apan i ga mədigwed, bina, tə nahak tu do.

⁵ A Tawrita a mənuko inde, Musa a ja nà, uwar kawa winen a anan nà, mə tar anan tu kon, aday á mac. Aday iken ka ja nə maw?»

⁶ Ta ja matanan nà, aday tá njad apan cəved sa ban anan pə kwande. Kak kà jak atan awan a nà, ti mba apan sa gan apan sariya.

Yesu a kudək, a vinde awan a à məndak ta wan sə alay.

⁷ Tinen ite, hwiya tə pərahan azar sə cəce way ahay.

Yesu a cakaf nga pa nga mburom, a jan atan: «Dowan a inde à wulen a kwanay, kula kà gak ines bay cəna, á lah sə taran kon awan...»

⁸ A kudək asa, a vinde awan a à məndak maza awan.

⁹ Do sə bənan ahay uwar ataya tə sləne 'am ata cəna, ta zla way a tinen fok suduk suduk suduk, do məced aya ta lah pa 'am.

Mə mbədəfək a à man ata awan nà, Yesu tə uwar ata coy.

¹⁰ Yesu a cakaf nga asa, a cəce panan: «Uwar, do ataya tinen ahaw? Dowan sa ban iken tə sariya inde kwa kərtek ibay daw?»

¹¹ Uwar ata a mbədahan apan, a wa: «Mazar, dowan inde kərtek ibay!»

Yesu a mbədahan apan kutok: «Zla way anak, kà sa ga ines sabay. Nen dukwen ni gak sariya bay.»]

Yesu nà, winen jiyjay sə dəvan anà daliyugo

¹² Yesu a dazlan sa jan 'am anà do ahay maza awan, a wa: «Nen nà, jiyjay sə dəvan anà daliyugo. Kuwaya dowan kə pərahak uno azar nà, i njad jiyjay sa var sifa, winen i zla à luvon inde itəbay.»

¹³ Farisa ahay ta jan: «Iken ka gan side anà nga anak ata nà, ata side lele kutok daw? Wita nà, 'am anak kə tarak kəriya awan.»

¹⁴ Yesu a mbədahan atan apan: «Kwa á ga həna, nen nə siden anà nga uno, side uno nà, lele awan hwiya, anga na san man uno sa nay ahay wa ata zle, na san man uno saa zla ata zle re. Əna kwanay nə kə sənən man uno sa nay ahay wa ata bay, aday kə sənən man uno saa zla ata bay re.

¹⁵ Kwanay aday nà, ki gen anan sariya anà dō nà, sa zlan à nga anà ide su dō zænzen awan. Nen ni gan sariya anà dōwan itəbay.

¹⁶ Kwa nà gan sariya anà dōwan a dukwen, sariya uno cəna, hwiya winen lele awan. Lele awan, anga na ga sariya awan nà taayak uno a bay. Manay maya tə Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata awan.

¹⁷ Way inde mə vinde a à Deftere sə Tawrita a kwanay, a wa: Kak dō ahay cew ta gak side pə way kərtek a nà, side a tinen ata nà, lele, aday didem a acəkan.*

¹⁸ Nen na gan side anà nga uno. Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata dukwen winen apan i ga upo side re.»

¹⁹ Natiya awan asa tə cəce panan: «Bəbay anak a nà, winen ahaw?»

Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Kə sənən nen bay. Anga nan, ki sənən Bəbay uno bay re. Abay kə sənən nen nà, ki sənən bəbay uno awan re.»

²⁰ Yesu a ja 'am anaya nà, winen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Winen mə tavay a à man sə kukwar sa pak dala. Əna dōwan kə bənak anan bay, anga alay anahan a kà slak fan bay.

Yesu nà, dō sə daliyugo a anan bay

²¹ Asa, Yesu a jan atan: «Nen ni zla way uno. Kwanay ite ki pəlen nen, əna ki məcen à atahasl ana kwanay inde. A man uno saa zla ata nà, ki mben apan sa zla itəbay.»

²² Yahuda ahay tə cəce pi zek a tinen ahay wa, ta wa: «A wa: “Ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.” I zla saa vad a nga anahan kələdaw?»

²³ Yesu a mbəđahan atan apan: «Kwanay ki nen nà, à dələn wa, pə daliyugo a anan. Əna nen na nay à mburom wa. Kwanay dō sə daliyugo a anan, nen nà dō sə daliyugo a anan itəbay.

²⁴ Anga nan ba na jak ikwen: “Ki məcen i ines ana kwanay ahay inde.” Kak kə dəfen nga pi nen, nen nə nen, bay nà, ki məcen i ines ana kwanay ahay inde acəkan.»

²⁵ Tə cəce panan kutok: «Iken nə wayaw?»

Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen nà, dō nen sa jak ikwen apan kurre pə dələn a wa ata awan.

²⁶ Way ahay inde bayan a təde ni ja pikwen aday. Way ahay inde bayan a təde ni gak ikwen apan sariya re. Əna dō sə slənay ahay nen nà, dō didem awan. Nen apan ni dakan anan anà dō sə daliyugo ahay nà, way kawa nen sə sləney ahay pə winen a wa ataya awan.»

²⁷ Tə sənək sa jəka, a jan atan nə pə Bəbay anahan Mbərom nà, ta san bay.

²⁸ Anga nan Yesu a jan atan kutok: «Azanan kə liwen nen à mburom, nen Wan su 'Dō nà, ki i sənən, nen nà, nen kutok. Ki sənən nà, na ga awan inde ta nga uno nà, ibay. Əna na jak ikwen nà, way ana Bəbay uno sə tətuko anan ahay ata awan.

²⁹ Dō sə slənay ahay nen ata, winen ti nen. Kə mbəsakak nen taayak uno bay, anga na ga nə hwiya way sa zlan à nga.»

³⁰ A alay ana Yesu sa ja 'am ataya nà, dō ahay bayak a tə dəfak apan nga.

Do sə agay tə bile ahay

³¹ Yesu a dazlan, a jan 'am anà Yahuda aya aday tinen nà, tə dəfak apan nga ataya awan: «Kak kə dəfen apan nga pə way nen sa jak ikwen ataya nà, ata ki tərən njavar uno ahay tə didem aya awan.

³² Natiya ki sənən didem sə way ahay aday i i təmay ahay kwanay à bile ahay wa.»

* 8:17 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

³³ Tinen ite tə mbəḏəhan apan, ta wa: «Manay awan aday nà, ɓile ahay kələḏaw? Na wa manay nà, wan ana Ibərahima ahay kutok nà, mə təra ɓile aya asa aday nà, kəkəmaw?»

³⁴ Yesu a jan atan asa: «Nen apan ni jak ikwen tə ɗiḏem a həna: Kuwaya kà gak ines nà, ines i lavan nga, anga winen ɓile anahan.

³⁵ Do ɓile a nà, i njahay pi zek tu do su doh ahay hwiya itəbay. Aya əna, wan sə agay, winen mə baslay a nà, à wulen su do su doh aya hwiya.

³⁶ Kak nen, Wan a Mbərom, nə təkək ahay kwanay à ɓile ata wa nà, kwanay ɓile ahay sabay tə ɗiḏem awan.

³⁷ Aday nà, na san kwanay ɓiḏaw? Kwanay zaav ana Ibərahima ahay. Aday həna a nak ikwen sa vad nen nà, anga kə təmihen 'am uno ahay bay.

³⁸ Nen apan ni ja nà, way kawa ana Bəbay uno sə ɗuko anan, aday kwanay ɗukwen ki gen nà, way mbala a bəbay a kwanay a re cite.»

³⁹ Tə mbəḏəhan apan anà Yesu kutok, ta wa: «Bəbay a manay nà, Ibərahima.»

Yesu a jan atan asa: «Abay kə tərən zaav ana Ibərahima ahay tə ɗiḏem a nà, ki gen mer su way anahan aya awan kawa anahan sa taa ga ata re.

⁴⁰ Nen na jak ikwen anan ɗiḏem sə way nen sə slənay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan. Aday kwanay apan ki pəlen sa vad nen məsinde awan hwiya. Ibərahima nà, kà gak matanan itəbay.

⁴¹ Kwanay apan ki gen nə mer su way ana bəbay a kwanay ahay.»

Do ataya tə mbəḏəhan apan: «Manay nə mægəjara aya bay, anga bəbay a manay inde kərtek nà, winen Mbərom.»

⁴² Yesu a jan atan: «Matana bay. Kak abay tə ɗiḏem a kwanay wan ana Mbərom ahay nà, ki pəlen nen lele, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Na nay ahay aday nà, ta nga uno a ite bay, Mbərom a sə slənay ahay nen.

⁴³ Kə sənen way nen sa jak ikwen ata bay nà, angamaw? Anga a nak ikwen sa pak sləmay pa 'am uno bay.

⁴⁴ «Bəbay ana kwanay nà, Fakalaw. A nak ikwen sa ga mer su way a bəbay a kwanay a sə pəlay. Winen nə do sa vad nga su do kurre way anahan. Aday kula kà jak ɗiḏem itəbay, anga abay ɗiḏem a inde à winen ibay wanahan. A gad mungwalay nà, ata way sə mivəl anahan ɗiḏem a ite. Anga winen mungwalay awan, bəbay sə mungwalay ahay.

⁴⁵ «Əna nen nà, na ja ɗukwen ɗiḏem. Kə təmihen 'am uno bay nà, anga nan.

⁴⁶ Waya à wulen a kwanay i mba apan sa jəka nen, Yesu, na gak ines anaw? Ibay! Aday kak na jak ikwen nə ɗiḏem sa 'am ahay nà, kə təmihen anan bay angamaw?»

⁴⁷ Do a Mbərom nà, i pak sləmay pa 'am ana Mbərom ahay. Kwanay aɗəka nà, do a Mbərom ahay bay. Anga nan, kə pəken sləmay pa 'am uno aday sə ɗəfan apan bay nà, na.»

Ta saa wahay Ibərahima nà, Yesu winen inde coy

⁴⁸ Aday bahay sə Yahuda ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Ma jak, iken nà, Samariya ahay, aday ɗukwen nga a vawak asanaw!»

⁴⁹ Yesu a mbəḏəhan atan apan, a wa: «Nga a vuwo itəbay. Nen nə həran anan nga anà Mbərom, aday kwanay ki men nga sə təra nen à məndak.

⁵⁰ Nə pəlak anan məduwen anà nga uno bay. Do inde sə pəlo məduwen, winen nə do sa ga sariya.

⁵¹ Nen apan ni jak ikwen tə ɗiḏem a həna: Kuwaya ɗowan a kə ɗəfak anan apan anà 'am uno ahay cəna, i mac itəbay.»

⁵² Tinen, bahay sə Yahuda ahay ta jan kutok: «Həna nà, ma san zle, nga nà, a vawak tə dīdem awan. Ibərahima kə məcak! 'Do maja'am a Mbərom ahay tə məcak. Aday ka wa: "Kuwaya dōwan kə dəfak anan apan anà 'am uno cəna, i mac itəbay.»

⁵³ Bije a manay Ibərahima adəka nə kə məcak, aday iken kə zalay anan dāw? 'Do maja'am a Mbərom ahay dukwen tə məcak, aday... ka ca pa nga anak nà, iken waya kəlanaw?»

⁵⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kak nə həran nga anà zek uno nà, ahar nga uno kəriya awan. 'Dowan a kwanay sə ngimen anan Mbərom a kwanay ata nà, winen Bəbay uno. Sə həro nga ata nà, winen awan.

⁵⁵ Kwanay kə sənən Mbərom bay. Nen nà, na san a zle. Na sak a jəka na san anan bay nà, ata nə tərək dō kərtek a tə kwanay, dō sə mungwalay ahay. Aya əna, na san anan zle, nə dəfan apan adəka nà, anà 'am anahan aya awan.

⁵⁶ Ibərahima, bije a kwanay ata nà, kə taslak mivəl anga saa canan anà luvon sə wahay uno. Kə pələk, kə njadək sə taslay mivəl, anga kə canak anan anà luvon ata awan.»

⁵⁷ Yahuda ataya ta ma nga sə buwtay apan, ta wa: «Kak iken a ka gak ava kwa kuro dāra bay cəna, kə canak anan anà Ibərahima dāw?»

⁵⁸ Yesu a mbədahan atan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Tə wahak Ibərahima fan bay ata, nen nà, nen inde coy.»

⁵⁹ 'Do ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ra kon sa tar anan. Yesu a dər zek, a gəday ahay səmad ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa, a zla way anahan.

9

Yesu a mbar anan dōwan a inde winen mə wahay a hurof awan

¹ Natiya, Yesu winen apan i zla way anahan à man maza awan nà, a canan anà dōwan a inde, mə wahay à kutov wa hurof awan.

² Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Miter, tə wahay anan dōwan a anan hurof a nà, angamaw? Anga atahasl ana waya kərtek a anaw? Ines anahan a dāw, anga atahasl ana atə bəbay anahan ta may anahan dāw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Tə wahay anan hurof a nà, anga atahasl anahan bay, anga atahasl mbala ana bəbay anahan ahay bay re. Winen mə wahay a hurof a nà, aday məgala ana Mbərom à kay ahay zek pə idə sə dō ahay tə winen.

⁴ Həna nà, man i pec mba ata nà, guko mer su way mbala ana dō sə slənay ahay apan nen ata awan. Luvon i saa ga bine siwaw nà, guko mer su way aday, bina dōwan saa mba apan sa ga mer su way à luvon inde nà, inde sabay.

⁵ A alay a nen pə daliyugo a anan mba ata nà, nen nə jiyjay sə dəvan à daliyugo.»

⁶ Pə dəba anahan sa ja 'am ata wa nà, Yesu a təfe mənə à məndak, a laḅ anan yugo, a slərḅan anan pə idə anà hurof ata awan, aday a jan: ⁷ «Zla, kaa banay idə a dəlōv sə ngaman Silowam ata wa.» Silowam ata nà, ta 'am sə Yahuda ahay, kawa sa ja bina maw nà: «ma slan awan.»

Hurof ata a zla à Silowam, a banay anan idə anahan. A may ahay nà, a canan idə zle coy kweler kweler.

⁸ 'Do sə məsudoh anahan ahay, pi zek tu dō sa taa canan winen apan i rəke way ataya, ta wa: «Na wa, dō sa taa njahay sə rəke way ata ba?»

⁹ 'Do ahay ngal ta wa: «Winen awan dəge?»

'Do maza aya ite, ta wa: «A'ay, winen bay. 'Do hinen, dō sa ga minje tə winen.»

Winen a kutok a wa: «A'ay, nen awan.»

10 Tə dazlan, tə cəce panan: «İde anak ahay tə təba nə, kəkəməw?»

11 A mbədahan atan apan, a wa: «Dowan a inde tə ngaman Yesu, a la6 yugo mənəcək, a slər6o anan ide, aday u jo: “Zla à dəlöv sə ngaman Silowam ata awan, ka saa banay ide.” Na zla, nə banay ide, ide uno ahay tə təba ngurret kutok.»

12 Tə cəce panan: «Dowan ata həna, winen ahaw?»

A mbədahan atan apan, a wa: «Na san bay!»

Farisa ahay tə cəce pə dōwan a ide anahan sə təba ata wa

13 Natiya, tə lagay anan dōwan a ide anahan ahay sə təba ata pə cakay sə Farisa ahay.

14 Aya əna, pac ana Yesu sa la6 yugo, sə slər6an anan ide, aday sə təban anan ide anə hurof ata nə, luvon sa man uda awan.

15 Anga nan, Farisa ahay tə cəce pə dōwan ata wa, ta wa: «Ka njad sa ca ide həna nə, kəkəməw?»

Dowan ata a mbədahan atan apan, a wa: «Dowan ata a slər6o dudo pə ide mənəcək, na zla, nə banay anan, ide uno ahay tə təba kutok.»

16 Do ahay ngal à wulen sə Farisa ahay inde ta ja, ta wa: «Do sa ga way matanan ata nə, a nay pə cakay a Mbərom wa bay, anga winen awan aday dukwen a banan bitem anə luvon sa man uda awan bay.»

Do maza aya ite dukwen ta wa: «Kəkəməw? Kak dōwan a nə dō sə atahasl nə, i mba apan sa ga masuwayan sə way matanan kələdaw?»

Tə gəzla zek, anga mawrasan kə zlak atan à mivəl inde. Tə japak 'am pə kərtek a sabay.

17 Farisa ahay tə cəce pə dōwan a ide anahan sə təba ata wa asa, ta jan: «Bayak way inde kərtek, anga kə təkək anak anan ide. Iken a, ka ja nə məw?»

Dowan ata a mbədahan atan apan, a wa: «Nen na ja nə: Winen nə dō maja'am a Mbərom.»

18 Aday məced sə Yahuda ahay nə, tə dəfak apan nga sa jəka abay winen mə wahay a nə hurof awan bay. Anga nan, tə ngaman anə atə bəbay anahan ta may anahan awan.

19 Tə cəce patan wa: «Həna anan nə, wan ana kwanay dəw? Kwanay kə sənen zle winen mə wahay a nə, hurof awan dəw? Aday a canan ide həna kəkəməw?»

20 Atə bəbay ta may anahan a tə mbədahan atan apan, ta wa: «Ma san a zle, winen wan a manay, aday winen mə wahay a nə hurof a re.

21 Əna ma san sa jəka ide anahan a təba nə kəkəməw nə, ma san bay, aday ma san dōwan a sə təban anan ide ata bay re. Əna winen a aday nə, kə slək sə mbədahan pa 'am anə nga anahan asanaw! Cəcihen panan!»

22 Atə bəbay ta may anahan ata, ta ja matanan nə, aday Yahuda ahay tə njad patan alay sa 'am sabay. Bina, Yahuda ahay 6a ta jak à wulen a tinen inde, dōwan a kə tamahak Yesu nə Almasihu nə, ata aday ti rəzl anan à wulen a tinen wa, aday 0 doh sə wazay ahay wa re.

23 Natiya, atə bəbay ta may a dōwan ata ta wa: «Winen awan aday dukwen kə slək sə mbədahan pa 'am anə nga anahan asanaw!» nə, anga nan.

24 Farisa ahay tə ngaman ayak anə dōwan ide anahan sə təba ata awan, maza awan. Ta jan: «Mbərom a slənek anan! Ja 'am didek awan! Manay nə, ma san zle, dōwan a sə təkək anan ide ata nə, dō sə atahasl.»

25 A mbədahan atan apan, a wa: «Nen nə, na san itəbay, əna na san way inde kərtek nə: Abay nen hurof awan, aday həna, nə canan ide zle. Bay nə, winen dō sə atahasl, kabay winen dō sə atahasl bay nə, wita nə, na san bay.»

26 Tə cəce panan tə cəved maza awan, ta wa: «A gak aday nə məw? A təkək anan ide a nə kəkəməw?»

²⁷ A mbəḏahan atan apan asa, a wa: «Na jak ikwen anan kurre, a nak ikwen sə sləne anan bay. Aday angama, a nak ikwen nê mənahan asa anaw? Kabay kwanay dukwen, a nak ikwen sə pərahan azar aday sə təra njavar anahan ahay kələḏaw?»

²⁸ Tə gənahan, ta jan: «Njavar anahan aḏəka nà, iken aday bina. Manay nà, mbala ana Musa ahay.

²⁹ Ma san zle, Mbərom kà jak anan ahay 'am anà Musa. Əna ḏowan anak ata nà, ma san winen nə mayanaw bay.»

³⁰ A mbəḏahan atan apan, a wa: «Iya, cəkəbay, a ga masuwayan nà, na. Winen mayanaw nà, kə sənən bay. Əna, ide uno nà, kə təbak uno anan.

³¹ Da san zle, mənuko fok, Mbərom nà, i təmahan anan 'am anà ḏo sə atahasl kula bay. A təmahan a nà, 'am ana ḏo sə həran nga aday a ga way sa zlan à nga ata awan.

³² Kula, kwa sə dazlan anà daliyugo nà, ḏə slənek ḏo kə təbak anan anan ide anà ḏo aday winen mə wahay a nə hurof a ḏaw? Ibay!

³³ Kabay, kak ḏowan a anan a nay ahay nə pə cakay ana Mbərom wa bay nà, i mba apan sa ga mer su way kawa həna anan bay asanaw!»

³⁴ Ta jan, ta wa: «Zek anak a fok mə wahay a à atahasl inde kutok nà, a nak sə ḏakan umo anan nə maw?»

Coy, tə rəzlay anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re.

Hurof à mivél inde

³⁵ Yesu a sləne sa jəka Yahuda ahay tə rəzlak anan ḏowan ata à wulen a tinen wa cəna, a zla, a tan à nga, a cəce panan 'am, a wa: «Kə ḏəfak nga pə Wan su Do ḏaw?»

³⁶ A mbəḏahan apan, a wa: «Wan ada, ḏuko anan winen wayaw, aday ni ḏaf apan nga!»

³⁷ Yesu a jan, a wa: «Iken apan ki ca apan sa jak 'am ata nà, winen awan.»

³⁸ A dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, nə ḏəfak apak nga.»

³⁹ Yesu a jan kutok, a wa: «Nen, na nay ahay pə daliyugo a anan nə saa ga sariya sə kataḏ anan ḏo ahay: Hurof ahay tà ca ide ite; Do sa ca ide ahay dukwen tà hurof cite kutok.»

⁴⁰ Do à wulen sə Farisa ahay inde, tinen pə cakay ana Yesu ata, tə sləne 'am ata cəna, tə cəce panan, ta wa: «Manay dukwen hurof aya ite ḏaw?»

⁴¹ Yesu a mbəḏahan atan apan: «Ki gen makwakwa abay hurof aya nà, atahasl inde pikwen ibay. Əna, ki jen nə “Manay mə canan ide zle.” Anga nan atahasl a kwanay inde pikwen hwiya.»

10

Do sə jugwar way, tə təman anahan ahay

¹ Yesu a ja 'am sə jike, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə ḏiḏem a həna: Kuwaya, ḏowan a winen kà zlak tə məsudoh pə təman ahay bay, əna latək, a ján ta nga sa jal, winen nə ḏo sə akar, dukwen winen ḏo sə ngəzar ḏo.

² Aday ḏo sa zla à jal inde, pə cakay sə təman ahay tə məsudoh nà, winen nə ḏo sə jugwar təman ahay way anahan.

³ «Ide kə cədek cəna, ḏo sə jugwar way i zla à man sə təman ahay. Do sa ba pə təman ahay sə luvon, i təban ayak wa. Təman ahay ti sləne dungo ana ḏo sə jugwar way, aday winen i ngaman anà təman anahan ahay tə sləmay tə sləmay. I zla atan pə ḏədan.

⁴ Kə mbakatan atan uho nà, i lahan atan pa 'am. Təman ahay ti pərahan azar, anga ta san dungo anahan a zle.

⁵ Əna təman ahay nà, ti pərahan azar anà dō aday ta san anan bay ata bay. Adəka bay, ti haw bugol, anga ta san dungo anahan a bay.»

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan, əna tə sənək anan a ja pa maw bay.

Yesu nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan

⁷ Yesu a pərahan azar anà 'am anahan, ta sa jəka: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a hənə: Nen nà, məsudoh sa jal sə təman ahay.

⁸ Dō sə luho ahay ataya fok, tinen dō sə akar ahay, dō sə ngəzar dō ahay. Aday təman ahay tə slənek atan anan bay.

⁹ Nen nà, məsudoh sa jal. Kuwaya dōwan a kà zlak à jal inde ti nen nə i tam. I njad sa zla à jal inde, i njad sa nay uho, aday i njad way sa pa re.

¹⁰ Dō sə akar nà, a nay ahay saa kəra way ahay ca, saa gədan dungo anà gənaw ahay, aday saa lize anan way ahay. Nen, na nay ahay aday dō ahay tā njad sifa, tā njad anan nə tə dedengəlen awan.

¹¹ «Nen nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan. Dō sə jugwar way lele a nà, a var anan sifa anahan tə alay anahan awan, anga təman anahan ahay.

¹² Aya əna dō sə jugwar way anga magwagway cəna, təman aya nə si zek anahan ahay bay. Anga nan, kə canək anan anà kəla kibe cəna, i haw, i mbəsək anan təman ahay. Aday, kəla kibe dukwen i ban a təman ahay, i tan atan 'am kutok.

¹³ Natiya awan, winen a i haw, anga a gan may jiga nà, anà magwagway anahan, bina anà təman ahay itəbay.

¹⁴⁻¹⁵ «Nen nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan. Bəbay uno a san nen zle, nen na san Bəbay uno zle re. Matanan, nen na san təman uno ahay zle, aday təman uno ahay dukwen ta san nen zle. Nen ni mac anga təman uno ahay.

¹⁶ Təman uno maza aya inde, tinen à jal a anan inde itəbay. Sumor a nà, ni nay atan ahay à jal a anan inde re. Tinen dukwen ti təma 'am uno, ti japay pə kərtek a tə təman sa jal ahay, aday dō sə jugwar atan dukwen kərtek re.

¹⁷ «Bəbay a pəlay nen nà, anga ni var anan sifa uno, aday ni njad anan way uno maza awan.

¹⁸ Dōwan saa gəba anan sifa uno nà, ibay. Nen a ni var anan tə alay uno awan. Ni mba apan sa var anan, ni mba apan sa njad anan way uno re. A nan anà Bəbay uno, nà ga nə matanan.»

¹⁹ Anga 'am ana Yesu ata awan, mawrasan a zlan à mivél inde anà Yahuda ahay asa.

²⁰ Dō ahay bayak a ta wa: «Setene inde anan à nga, nga a vawan. Kutok nà, kə pəlen sə sləne 'am anahan nə angamaw?»

²¹ Dō maza aya ite ta wa: «Dō tə setene à nga inde nà, i ja 'am matanan bay. A ga pə kwanay nà, setene i njad sə təban anan ide anà dō hufof a daw?»

Bahay sə Yahuda ahay tə pəlay Yesu bay

²² Hənə nà, alay sa mađ, aday à Urəsəlima nà, alay sə azar uko sə bayak pa sa gan nga anà doh sə mazla6 a Mbərom ata kà slak.*

²³ Yesu a zla à doh ata awan, winen apan i bar à vo galak sə ngaman galak a Sulimanu ata awan.

²⁴ Yahuda ahay ta nay, ta van nga tew, ta jan: «Kak iken nə Almasihu cukutok nà, dakan umo anan tə dīdek a kwa. Manay apan mi ba hwiya ata nà, mi i man uda nə siwaw?»

* **10:22** Abay doh sə mazla6 a Mbarom ata nà, dō manidə ahay tə mbəzlak anan. Əna Isəra'ila ahay tə ndakak anan maza awan. Aday hənə pə ava pə ava tinen apan ti ga azar uko awan. Kà slak alay ata nà, na.

²⁵ Yesu a mbəḍahan atan apan, a wa: «Ba na jak ikwen anan asanaw, əna kə dəfen upo nga bay. Mer su way uno sa ga tə gədan ana Bəbay uno Mbərom ataya nà, ta slak sa ja 'am pa nga uno wa da.

²⁶ Kə dəfen upo nga bay nà, anga kwanay nə təman uno ahay bay.

²⁷ «Təman uno ahay nà, tə sləne dungo sa 'am uno zle, aday na san atan lele re. Tinen apan ti pəruho azar.

²⁸ Ni varan atan sifa sa ndav bay ata awan, natiya awan ti mac itəbay. Dowan saa ngəzar atan à alay uno wa dukwen, ibay re.

²⁹ Bəbay uno sə vuro atan ata, winen a zalan məgala anà way ahay fok. Anga nan, dōwan saa ngəzar atan à alay a Bəbay uno a wa dukwen ibay.

³⁰ Nen tə Bəbay uno ata nə manay kərtək.»

³¹ Bahay sə Yahuda ahay tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sa ra kon à alay inde miza awan[†], aday sa tar anan.

³² Anga nan, Yesu a jan atan: «Na gak mer su way ahay lele aya bayan a pa 'am ana kwanay tə məgala ana Bəbay uno. Ki tiren nen həna gəngaf gəngaf bine siwaw nà, pi mer su way wura kərtək a anaw?»

³³ Bahay sə Yahuda ahay tə mbəḍahan apan, ta wa: «A nan umo sa tar iken nà, anga mer su way anak lele aya bay, əna anga kə jənak anan pa 'am anà Mbərom. Iken nə dō zənzen awan, aday a nak sə təra anan nga anak həna, Mbərom awan.»

³⁴ Yesu a mbəḍahan atan apan: «Mə vinde à Deftere a kwanay inde, Mbərom a ja nà: “Kwanay aday nà, mbərom ahay.”[‡]»

³⁵ Da san zle, way ana Deftere a Mbərom ma ja nà, a mbacay wa zek bay. Do sə sləne 'am ataya nà, Mbərom a ngaman atan nə mbərom ahay.

³⁶ Nen nà, Mbərom u go nga, aday a slənay nen pə daliyugo. Ki jen nà, nə jənak anan pa 'am anà Mbərom nà, kəkəməw? Anga na wa, nen wan anahan ata daw?

³⁷ Kak na ga nə mer su way ana Bəbay uno Mbərom bay nà, kə dəfen upo nga bay.

³⁸ Aday kak na ga nà, mer su way anahan tə dīdem a cəna, dəfen nga pi mer su way uno. Kwa kə dəfen nga pi nen bay nà, dəfen nga pi mer su way uno a kwa. Anga aday, kə sanen anan hwiya, Bəbay uno nà, manay kərtək awan.»

³⁹ Asa bahay sə Yahuda ahay tə pəlay sa ban anan, tə njəfak anan bay, kə təmak patan wa.

⁴⁰ Pə dəḡa anahan a wa, Yesu a zla way anahan pə day uho sə zlinger sə Urdon, a njahay way anahan à man ana Yuhana sa taa ga baptisma ata awan.

⁴¹ Do ahay ta nay pə cakay anahan bayan a awan. Ta ja, ta wa: «Yuhana nà, kula kə gak masuwayan ahay itəbay, əna 'am anahan a sa ja pə dōwan a anan nà, kə tərak dīdem aya awan.»

⁴² Do maza aya bayan a à man ata awan, tinen tə dəfak apan nga.

11

Lazarus kə məcak

¹ Dowan a inde tə ngaman Lazarus, winen dəvac awan. Dowan ata nà, winen ù kon sə ngaman Baytiniya ata awan. Mərak anahan ahay inde dəna aya cew dukwen, tinen à man ata re, atə Marta tə Mariyama.

² Mariyama aday nà, uwar saa mbəḍan amar pə saray anà Yesu aday sə takad panan tə sibək sa nga anahan ata awan. Lazarus a dəvac ata nà, mərak anahan.

[†] 10:31 Ca pə Yuhana 8.59. [‡] 10:34 Ca pə Jabuura 82.6.

³ Atə Marta tə Mariyama ta slan dō saa jan anə Yesu nā: «Ba Məduwen, car anak Lazarus nə winen lelibay, dəvac a gan.»

⁴ Yesu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dəvac ana Lazarus nā, dəvac sa mac anan bay. Əna dəvac ata i ka anan məgala ana Mbərom, aday mazlaḅ uno re, nen Wan a Mbərom.»

⁵ Atə Marta tə Mariyama tatə Lazarus nā, Yesu a pəlay atan nə lele.

⁶ Aday cəkəbay, anahan sə sləne Lazarus dəvac awan ata nā, kə njahak à man ata luvon ahay cew asa.

⁷ Pə dəḅa wa, a jan anə njavar anahan ahay, a wa: «Muko pə daliyugo sə Yahudiya.»

⁸ Tinen ta jan, ta wa: «Miter, Yahuda ahay tə pəlay abay sa tar iken tu kon nə kwakwa bay asanaw? Həna, a nak sa ma à man ata re daw?»

⁹ Yesu a mbəḅahan atan apan, a wa: «Pac a dav nā, hway bidaw? Aday kak dō winen apan i bar à jiyjay anahan a inde nā, saray i dəcan daw? Saray i dəcan bay, anga a canan ide zle lele, winen à jiyjay sa dav pə daliyugo a anan inde.

¹⁰ Aya əna, dō sa bar à luvon inde ite nā, saray i dəcan, i slahay təktek, anga jiyjay inde sə luvon itəbay.»

¹¹ Pə dəḅa sa 'am ata wa asa, Yesu a jan atan: «Car a mənuko Lazarus ata kə njəkak ahan. Əna ni zla saa pəḅəkey anan.»

¹² Njavar anahan ahay tə mbəḅahan apan, ta wa: «Ba Məduwen, kak a njak ahan ata nā, i mbar asanaw!»

¹³ Abay a nan anə Yesu sa ja nā: Lazarus kə məcak! Əna pə njavar anahan ahay nā, a jan atan nə 'am sə ahan acəkan.

¹⁴ Yesu a jan atan anan ngəlarak kutok, a wa: «Lazarus kə məcak!

¹⁵ Əna na zlak à man ata bay nā, anga kwanay. Natiya, ataslay mivel uno inde, anga tə way a saa təra ata nā, kwanay ki i njiden sa ḅaf upo nga kutok. Həna nā, zluko pə cakay ana Lazarus awan.»

¹⁶ Tomas, dōwan a tə ngaman Didimus* anga winen muwsa ata, a jan anə azar sə njavar ana Yesu aya, a wa: «Mənuko ḅukwen zluko saa mac tatə miter a mənuko.»

Yesu nā, winen dō sə slabakay anan dō ahay à məke wa

¹⁷ Natiya, Yesu a dəzle à Baytiniya cəna, a sləne tə zəḅak anan Lazarus à məke kə gak luvon ahay fuḅo coy.

¹⁸ Baytiniya a aday nā, bəse tə Urəsəlima i ga nā, way sə kilometer ahay maakan.

¹⁹ Yahuda ahay bayan a ta nak à məsinde ana Lazarus. Ti i bənan mivel anə mərak anahan ahay, atə Marta tə Mariyama.

²⁰ Ana Marta sə sləne sa jəka Yesu kə nak ata nā, a slabak, a zla à man anahan pə cəved. Əna Mariyama nā, winen a njahay agay.

²¹ Marta a jan anə Yesu: «Abay kə ga inde à man a anan nā, mərak uno i mac bay.

²² Həna ḅukwen na san zle, Mbərom i varak way kawa ananak saa cəce panan ata fok re.»

²³ Yesu a mbəḅahan apan, a wa: «Mərak anak i slabakay à məke wa.»

²⁴ Marta a wa: «Na san zle, pa pac sa ndav anan daliyugo nā, i i slabakay ahay tə dō ahay fok à məke wa.»

* 11:16 Ta 'am sə Gərek nā, Didimus a nan sa ja «muwsa».

²⁵ Yesu a jan: «Nen nà, dō sə slabakay anan ahay dō ma mac aya à mæke wa, dō sə varan atan sifa re. Kuwaya, dōwan a kə dəfak upo nga nà, i njahay uho tə sifa awan, kwa kə mæcak dəp nà, na.

²⁶ Kuwaya, dōwan a tə sifa mba cəna, kə dəfak nga pi nen a nà, i mac bay. Iken, kə təmahak 'am a anan dāw?»

²⁷ Marta a mbəda apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen, nə dəfak apak nga. Iken nà, Almasihu, Wan a Mbərom a sa nay ahay pə daliyugo ata awan.»

Yesu a pəkay ide sə ayam

²⁸ Pə dəba ana Marta sa ja 'am ata wa nà, a zla pə cakay ana mərak anahan Mariyama, a jan tə sœksœk awan: «Miter kà nak, winen apan i ngamak!»

²⁹ Mariyama a sləne matanan cəna, a slabak hərom, a zla pə cakay ana Yesu.

³⁰ Yesu a aday nà, kə dazlek à wulen su doh bay. Winen à man a tinen sə zlangay tə Marta ata mba.

³¹ Dō a tinen mə njahay aya ù doh tatə Mariyama ata, tinen apan ti man a mivèl ù doh. Tə canan winen sə slabak baram ata nà, tə pərahan azar. A ga patan nà, i zla saa yimay ahay pə jəvay wa.

³² Mariyama a dazley ahay pə cakay ana Yesu nà, a dukwen gərmec ù vo, a jan: «Ba Məduwen, kà ga inde à man a anan aday nà, mərak uno i mac bay.»

³³ Yesu a canan à Mariyama nà, winen apan i yam, aday Yahuda ahay sə pərahan ayak azar ataya dukwen tinen apan ti yam re. Anga nan, a slabakan anan mivèl anà Yesu, a cəban.

³⁴ Yesu a cəce: «Ki len anan ahaw?»

Tə mbəfahan apan, ta jan: «Miter, hayak, ca apan!»

³⁵ Cəna, Yesu a pəkay ide sə ayam.

³⁶ Yahuda ahay ta wa: «Cen apan, a pəlay anan Lazarus a re!»

³⁷ Aya əna dō azar aya ta wa: «Winen dō sə təban anan ide anà dōwan a huruf ata awan. Abay winen à dazley ahay à alay a Lazarus tə sifa mba ata nà, i mba apan sa mbar anan aday à mac bay, bidaw?»

Yesu kə slabakak anan Lazarus à mæke wa

³⁸ A cəban anà Yesu maza asa, a zla pə jəvay. Jəvay a nà, mə tacay a tə bələlən.

³⁹ Anga nan kutok, Yesu a wa: «Təben anan jəvay awan!»

Marta a wa: «Ba Məduwen, i rəbas, anga kə gak həna luvon ahay fudō à mæke inde.»

⁴⁰ Yesu a mbəfahan apan, a wa: «Na jak anak bidaw? Kak kə dəfak upo nga nà, ki canan anà məgalà sə mazlaḅ a Mbərom asanaw?»

⁴¹ Tə təba anan bələlən pə jəvay wa kutok. Yesu a ca ide à mburom, a wa: «Na gak ayak suse, Bəbay uno, anga kə slənek uno anan.

⁴² Nen, na san zle, hwiya ki sləno anan. Əna na jak ayak nà, anga dō sa man a anaya tà dəf apak nga, tà san iken sə slənay ahay nen acəkan.»

⁴³ A ndav anan 'am anahan ata nà, a ja 'am tə məgalak a asa, a wa: «Lazarus, hayak uho!»

⁴⁴ Lazarus, dōwan a ma mac ata, a nay ahay uho, saray tə alay anahan aya tinen mə tuwed aya tə pətike. Ide anahan a dukwen mə tuwed a tə zana.

Yesu a jan atan, a wa: «Pəsiken panan zana, aday à zla way anahan.»

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2

⁴⁵ Yahuda a sa zlak ayak pə cakay ana Mariyama ataya, tə canan anà mer su way ana Yesu sa ga ata cəna, bayak a à wulen ana tinen wa tə dəfak nga pə Yesu.

⁴⁶ Aya əna, do a azar aya ta zla pə cakay ana Farisa ahay saa ray ahay apan 'am anga mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁷ Anga nan, Farisa ahay pi zek tə bahay sə gədan dungo anə way ahay tə ngaman anə məced sə Yahuda azar aya, aday tə halay nga. Ta wa: «Di ga həna nə, kəkəməw? Anga dowan a anan winen apan i ga masuwayan sə way ahay bayak awan.

⁴⁸ Kak da sak a mbəsak anan ə ga mer su way matanan nə, do ahay kəzlek ti dəf apan nga. Aday pə dəbə anahan a wa kutok nə, Ruma ahay ti i ja ə 'am ata inde. Ti mbəzlak uko anan doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday ti tak uko 'am re.»

⁴⁹ Do kərtek ə wulen a tinen awan tə ngaman Kayafas, winen bahay nga su do sə gədan dungo anə way pə viya ata awan. Winen a jan atan: «Kwanay kə sənən awan bay.

⁵⁰ Suwan do kərtek ə mac anga do a kəzlek, tə do ahay saa lize jiya nə, na. Matanan bidaw?»

⁵¹ A ja 'am ataya nə, tə ndaraw si zek anahan a itəbay. Sə dakan anan 'am ata nə, Mbərom, anga tə viya ata nə, winen bahay nga su do sə gədan dungo anə way ahay. Anga nan, a wa Yesu i sa mac anga Yahuda ahay fok.

⁵² Əna Yesu i mac nə, anga Yahuda ahay dəkdek bay. I mac nə, anga aday ə halan nga anə wan a Mbərom ma ta 'am ataya, tə njahay pə kərtek a re.

⁵³ A ban pə luvon ata wa kutok nə, bahay sə Yahuda ahay tə dazlan sa ga wurwer sa vad anan Yesu.

⁵⁴ Anga nan, Yesu kə mbak apan sa bar lele ə wulen sə Yahuda ahay sabay. A slabak ə wulen su doh ata wa, a zla ə man kibə. Natiya tə njahay ə man ata tə njavar anahan ahay ə wulen su doh sə ngaman Efərayim ata awan.

⁵⁵ Azar uko sə Yahuda ahay sə ngaman azar uko sə Pasəka ata, i sla bəse. Anga nan, do sə wulen su doh sə kibə ahay ta zla ə Urəsəlima saa lavay anan zek a tinen ahay ə cəncan a inde kurre.

⁵⁶ Tə dəzley ahay ə Urəsəlima nə, tə pəlay anan Yesu. Tə halay nga u doh sə mazlaḅ a Mbərom nə, tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «A ga pikwen nə, i nay ahay ə azar uko daw, i nay ahay bay?»

⁵⁷ Bahay sə gədan dungo anə way ahay, pi zek tə Farisa ahay ta 6an 'am ə wulen a tinen inde, ta wa: «Dowan a kə sənək man a Yesu nə, ə dəkək uko anan aday di ban anan.»

12

Mariyama a mbaḍ amar pə saray ana Yesu

Mata 26.6-13; Markus 14.3-9

¹ Natiya, a mbəsək luvon mbərka aday azar uko sə Pasəka i sla nə, Yesu a zla ə Baytiniya, u kon ana Lazarus, dowan a Yesu sə slabakay anan ahay ə məke wa ata awan.

² Ta dan way sa pa anə Yesu ə man ata awan, aday Marta a varan atan. Do ahay inde bayak a pə tuwez ata awan, Lazarus dükwen winen inde re.

³ A man sa pa way nə, Mariyama a gəbə amar sə wurde anahan sə dala bayak awan, a rəbas nə dun'a. A mbədan anan pə saray anə Yesu. Ta da amar ata aday nə, tə way sə ngaman *nardi*, i ga ə dunguzlok sə amar inde. A mbədan anan pə saray lele nə, a takad anan panan tə sibək sa nga anahan. Doh ata fok a rəbas nə dun'a lele.

⁴ Njavar ana Yesu a inde kərtek ə man ata awan, tə ngaman Yudas Iskariyot. Winen do saa ga dəf pə Yesu ata awan. A canan anə way ana Mariyama sa ga ata nə, a wa:

⁵ «Ta wa, abay tê sukom anan way tə amar a anan nà, i ga dala sə *dinar** səkət maakan, aday ti var anan dala awan anà dō mətawak aya nà, ta gak way lele biḏaw?»

⁶ Yudas a ja 'am ataya nà, anga aday a gan may sa man zek anà dō mətawak aya bay. Əna a ja matanan nà, anga winen aday nà, dō sa ban dala a tinen awan, aday a taa kəra panan.

⁷ Aya əna, Yesu a wa: «Mbəsiken anan uwar a anan, a lah anan upo nà, way a aday ti su go pac sa la nen ata awan.

⁸ Dō mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.»

Wurwer sa vad Lazarus

⁹ Natiya Yahuda ahay bayak a tə sləne Yesu winen à Baytiniya nà, ta zla à man ata awan. Ta zla à man ata dukwen nà, anga Yesu cəna coy bay. Ta zla saa cay ahay pə Lazarus re, winen dōwan a Yesu sə slabakay anan à məke wa ata awan.

¹⁰⁻¹¹ Matana awan, Yahuda ahay bayan a tə mbəsakak sə pərahan azar anà pəra a tinen†, tə pərahan azar bugol nà, anà Yesu, anga Lazarus. Anga nan kutok, bahay sə gəḏan dungo anà way ahay dukwen tə banak 'am sa jəka ti vad anan Lazarus à wulen ana tinen wa re.

Yesu a zla à Urəsalima

Matə 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40

¹² Sidew a kutok, dō a sə halay nga anga azar uko sə Pasəka ataya, tə sləne Yesu winen apan i nay ahay à wulen su doh sə Urəsalima cəna,

¹³ tə ngərway alay sə gazlangaw ahay à alay inde. Ta zla saa zlangay tatə Yesu pə cəved tə daslam ataya à alay inde. Ta zlah, ta wa: «Həren anan nga anà Mbərom! Mbərom à ḏaf alay sə mazlaḅ anahan pu dō saa nay tə sləmay anahan, bahay sə Isəra'ila ata awan.»

¹⁴ Yesu a njad' zungo a inde, a ján apan, a zla pə cəved. A təra kawa ana Deftere sa ja ata awan. A wa:

¹⁵ «Dō sə Urəsalima ahay, kə jəjiren bay. Bahay a kwanay winen apan i nay ahay həna, winen ma ján a pə zungo.‡»

¹⁶ Njavar anahan ahay tə sənək 'am anan fan bay. Aday Yesu a zla à man sə mazlaḅ ana Mbərom nà, ta may anan ahay 'am ata à nga inde kutok. Ta san nà, Deftere a ja 'am ata nà, pə winen awan, aday pi mer su way a tinen sa ga anga winen ata awan.

¹⁷ A alay a Yesu sə ngaman ahay anà Lazarus uho, a slabakay anan à məke wa ata nà, dō ahay inde à man ata bayan awan. Dō ataya tə canak anan, aday tə təkəren 'am awan anà dō azar aya re.

¹⁸ Natiya awan, dō ahay ta nay ahay bayan a, tə təma anan Yesu, anga tə sləne kə gak masuwayan ata awan.

¹⁹ Farisa ahay ta jan i zek a tinen aya awan, ta wa: «Cen apan, way a mənuko sa ga həna ata fok nə kə varak uko magwagway bay, anga dō ahay fok tinen apan ti pərahan azar.»

Yesu a ja nà, alay a kə slak

²⁰ A wulen sə dō ahay sa nay à man sə azar uko sə həran nga anà Mbərom ataya nà, Gərek ahay uda awan, ta nak re.

* **12:5** *Dinar* kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek. † **12:10-11** Pəra sə Yahuda ahay nà, a dazlan tə Tawrita a Musa. ‡ **12:15** Ca pə Jekariya 9.9.

²¹ Ta zla pə cakay ana Filip, do su kon sə Baytisada, pə daliyugo sə Galile ata awan. Ta jan, ta wa: «Wan ada, a nan umo sə canan anə Yesu.»

²² Filip ite, winen a zla pə cakay ana Andəre, a jan. Ta zla maya awan saa jan 'am ata anə Yesu. Tə dəzle cəna, ta jan,

²³ aday Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Alay a kə slak həna, nen Wan su Do, ni ka anan mazlaḅ ana Mbərom sə vuro ata awan.»

²⁴ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Wan sa ndaw kə slahak pə yugo aday kə məcak bay cəna, i njahay nə hwiya wan sa ndaw kərtektəkke. Əna wan sa ndaw kə sak a slahay aday kə məcak ite nà, i wasay bayak awan.

²⁵ Kuwaya dōwan a, a nan sifa anahan nà, i lize anan. Əna dōwan a kə nak anan ide anə sifa anahan pə daliyugo nà, i tam anan, i njad sifa sa ndav bay ata awan.

²⁶ Kuwaya, a nan à dōwan a su go mer su way nà, à pəruho azar. Aday do su go mer su way nà, à saa zla à man uno saa zla ata ite. Do su go mer su way i nen cəna, kuwaya, Bəbay uno dukwen i həran nga nà, anə winen.»

Yesu a đakay anan amac anahan

²⁷ Yesu a ja, a wa: «Həna nà, mivél uno i ndəroḅ. Nà jan anə Bəbay uno nà, awan a maw? Nà jan nà, à tam nen à dəcə a anan wa đaw? Aday dukwen na nay ahay pə daliyugo nà, sa sa dəcə a anan ata awan.»

²⁸ Bəbay uno, ka anan mazlaḅ sə sləmay anak.»

'Am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Na kak anan mazlaḅ uno, aday ni ka anan maza re.»

²⁹ Do a sa man ata aya tə sləne 'am ata nà, ta wa: «Mbərom sa dac!»

Do azar aya ite ta wa: «A'ay, maslay a Mbərom sa jan ahay 'am.»

³⁰ Əna zek a Yesu a, a jan atan, a wa: «Dungo ata a jay ahay 'am nà, anga nen bay, əna anga kwanay adəka.»

³¹ Həna nà, alay a Mbərom kə slak sa gan sariya anə do sə daliyugo ahay. Mbərom i razl anan bahay sə daliyugo a anan həna.

³² Əna, ta sak a cakaf nen à mburom nà, ni gəḅak anan ayak do ahay fok pə cakay uno awan.»

³³ Yesu a ja 'am ata nà, anga sə đakay anan amac anahan i təra nə kəkəməw ata awan.

³⁴ Natiya, do ahay ta jan: «Manay mə sləne à Deftere inde nà, Almasihu i nay, i ga inde hwiya. Ka ja, ka wa: Wan su Do nà, ti cakaf anan à mburom nà, kəkəmə asanaw? Wan su Do aday nà, wita nà, wayaw?»

³⁵ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Jijjay inde winen apan i dəvak ikwen mənəcək mba. Bəren à man sə ide jijjay a anan tamak, anga luvon i sa ga bəse. Aday do sa bar à luvon inde nà, a san man anahan a saa zla ata bay.»

³⁶ A alay a jijjay winen inde tə kwanay mba cəna, dəfen nga pə ide jijjay, anga aday kə təren do sə ide jijjay ahay.»

Pə dəḅa sa 'am ata wa, Yesu a zla saa đer patan wa zek.

Yahuda ahay tə ngəmak sa đaf nga pə Yesu bay

³⁷ Natiya, kwa à ga nà, Yesu kə gak mer su way masuwayan aya bayak pa 'am a tinen dəp nà, Yahuda ahay tə ngəmak sa đaf nga pə Yesu bay hwiya.

³⁸ Way ata a ga zek nà, anga aday 'am ana Ezaya, do maja'am a Mbərom ata à təra. A ja, a wa:

«Ba Məduwen, waya sa đaf nga pa 'am a manay anaw?

Mbərom Fetek a kan anan ahay gədan anahan nà, à wayaw?Š»

³⁹ Matanan, ta mbak apan sa daf apan nga bay, anga Ezaya dukwen kà lahak apan, kà jak, a wa:

⁴⁰ «Mbərom kà hurfok atan, anga aday tə canan ide bay,

kə dafak atan kurkwilen à sləmay, anga aday tə sləne bay, tə san bay.

Bina, abay ti mbədahan lən anà ines a tinen ahay, aday ni mbar atan.*»

⁴¹ Ezaya a ja 'am ata nà, pə Yesu awan, anga kə lahak sə canan anà mazlaḅ anahan.†

⁴² Kwa tə winen ata təkə, à wulen sə bahay sə Yahuda ahay wa dukwen, dō ahay inde bayak a tə dafak nga pə Yesu. Əna tə ngəmak sə dakay anan pa 'am sə dō ahay fok bay, anga tə jəjaran anà Farisa ahay, tə saa rəzlay atan ahay ù doh sə wazay ahay wa bay.

⁴³ Tə pəlay nà, mazlaḅ su dō zənzen awan, bina mazlaḅ a Mbərom saa varan atan ata bay.

'Am ana Yesu i ga sariya

⁴⁴ Yesu a ja 'am tə məgalak awan asa, a wa:

«Kuwaya, dōwan a kə dafak nga pi nen nà, a daf nga pi nen taayak bay. A daf nga pə dō sə slənay ahay nen re.

⁴⁵ Kuwaya dōwan kə canak uno nà, kə canak anan anà dō sə slənay ahay nen re.

⁴⁶ Na nay ahay pə daliyugo nà, aday dō sa daf upo nga ahay tə njahay à luvon inde itəbay, anga nen nə jiyjay sa dav pə daliyugo a anan.

⁴⁷ «Kuwaya kə slənek 'am uno, kə dafak anan apan anà 'am ata bay cəna, saa gan sariya nà, nen bay, anga na nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay bay, əna saa tam atan adəka.

⁴⁸ Natiya, dōwan a kə ngəmak nen bay, kə təmahak 'am uno bay, i tavay pa 'am sə sariya, anga 'am uno sa ja ataya ti gan sariya. Ti gan sariya pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁹ «'Am inde na jak tə məgala uno ite nà, ibay. Əna nə təkər nà, 'am ana Bəbay uno su jo, aday nà ja ataya awan. Nə dakay anan nà, 'am ataya dəkdek.

⁵⁰ Na san zle re, way anahan su jo ahay nà, ti gəbak ikwen ahay adəka nə sifa sa ndav bay ata awan. Awan a inde, na ja ta nga uno nà, ibay, si mbala a Bəbay uno su jo ataya dəkdek.»

13

Yesu a banay saray a njavar anahan ahay

¹ Natiya, a mbəsak ibay luvon kərtek aday azar uko sə Pasəka i sla. Yesu dukwen a san zle, alay anahan a kə slak sa ma pə cakay ana Bəbay anahan bəse, i mbəsak anan daliyugo a anan. Hwiya a pəlay anan dō anahan ahay pə daliyugo, aday hənə a pəlay atan nə hus pa sa var sifa anahan.

² Alay sə tafek suko, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti pa daf nà, bə Fakalaw kə dafak abayak nga à mivəl ana Yudas inde, wan mbala ana Simon Iskariyot ata awan, aday à ga daf pə Yesu.

³ Yesu a san zle, Mbərom kə varak anan gədan pə way ahay fok, aday a san zle re, a nay ahay pə cakay ana Mbərom wa, aday i ma pə cakay anahan asa.

⁴ Anga nan, a slabak pa man sa pa way a tinen ata wa, a culok anan zana anahan zəbor a pi zek wa, a bən zana kataw awan à zar.

* 12:40 Ca pə Esaaya 6.9-10. † 12:41 Ca pə Esaaya 6.1.

⁵ A ngah a'am à tasa inde, a dazlan sə banay a saray a njavar anahan ahay. Kə banak a saray a dowan a nà, ata i takad panan tə zana anahan a mə kətuwal a à zar ata awan.

⁶ A hədəkey ahay pə cakay ana Simon Piyer bine siwaw nà, Piyer a jan: «Ba Məduwen, iken ki buno anan saray daw?»

⁷ Yesu a mbədahān apan, a wa: «Piyer, ki san way uno sa ga həna ata fan bay. Əna ki i san mba.»

⁸ Piyer a mbədahān apan asa, a wa: «A'ay, ki buno saray kula itəbay.»

Yesu a jan anan ngəlarak kutok, a wa: «Kak aday nə banak anak a saray bay nà, iken do uno sabay!»

⁹ Piyer a jan kutok, a wa: «Miter, kak matanan cukutok nà, kə buno saray dəkdək bay, əna buno anan alay aday ta nga a təkə.»

¹⁰ Yesu a mbədahān apan, a wa: «Kak do kə banak coy nà, a gan may anə abanay zek sabay, əna i banay nə saray dəkdək, anga winen mə banay awan. Kwanay nà, mə banay aya awan. Əna, kwanay a fok bay.»

¹¹ Yesu nà, a san dowan a saa ga apan dəf ata zle. Anga nan a wa: «Kwanay mə banay aya awan, əna fok bay.»

¹² Yesu a ndav anan sə banan atan anan saray nà, a ma anan rəkot anahan pi zek. A njahay à man sa pa way asa, a wa: «Kə sənən way nen sa gak ikwen həna ata zle daw?»

¹³ Kwanay apan ki ngimen uno “Miter”, “Bahay a manay” acəkan, anga nen nà, winen a way anahan.

¹⁴ Nen nə Miter a kwanay, Bahay a kwanay, nə banak ikwen anan saray. Sumor a dukwen, kwanay nà, binen anan anan saray i zek ahay matanan re.

¹⁵ Na ga matanan, aday kə tətiken sa ga matanan cite. Nə dakak ikwen anan minje a coy.

¹⁶ Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Do sa ga mer su way əga do dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. Do sa slan do nà, a zalay anan do si mer su way anahan a sa slan anan ata bidaw?

¹⁷ Matanan, həna kə sənən anan kutok. Kak aday ki gen anan mer su way a acəkan nà, ki i tislən mivəl bayak awan.

¹⁸ «Na ja nə pə kwanay a fok bay, anga na san do uno sə walay ataya zle. Əna, way a mə vinde awan à Deftere a Mbərom ataya inde nà, à təra. Mə vinde uda nà: “Dowan a ma pak dəf maya ata, kə tərak do manide uno.*”

¹⁹ Ni jak ikwen anan həna, mənəna way ata sə təra, anga aday, way kətanən kə tərak nà, kə dəfen upo nga, kə sənən anan, nen nà, nen.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Kuwaya dowan a kə təmahak anan do nen sa slan anan ata nà, dowan ata a təma nə nen awan. Aday do kə təmahak nen dukwen, a təma anan nə do sə slənay ahay nen ata re.»

Yudas i i ga dəf pə Yesu

Mata 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23

²¹ Natiya, pə dəfa ana Yesu sa ja 'am ataya wa cəna, mivəl anahan a slabak, a ja 'am ngəlarak asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Dowan a kərtek à wulən a kwanay inde, i i ga upo dəf.»

²² Njavar anahan ataya tə zəzor zek ahay nerre, aday ta san sa jəka a ja 'am ata pə wayaw nà, ta san bay.

²³ Do kərtek inde à wulən sə njavar anahan ataya, Yesu a pəlay anan kə zalak. Winen mə njahan a pə cakay.

* 13:18 Ca pə Jabuura 41.10.

²⁴ Simon Piyer a cak ayak apan, a ma panan ide biyya, kawa sa ja bine siwaw nà: «Cəce pə Yesu wa, a ja nə pə wayaw.»

²⁵ Dowan ata a həjəkək ayak nga pa mbac ana Yesu, a cəce: «Ba Məduwen, saa ga apak dəf a nà, wayaw?»

²⁶ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Həna ni gad dəf, ni tar anan à tuwez, aday winen nà, dowan a ni varan anan dəf ata awan.» Cəna, Yesu a gad dəf, a tar anan à tuwez, a varan anan anà Yudas, wan ana Simon Iskariyot.

²⁷ Yesu a varan a dəf ata cəna, Fakalaw a zlan à mivél inde anà Yudas. Yesu a jan kutok: «Awan anak inde sa ga nà, gamacan coy!»

²⁸ A wulen su dō a mə njahay a pə tuwez ataya, dowan sa san kwa kərtek Yesu a ja 'am ata angamaw nà, ibay.

²⁹ Yudas nà, dō sa ban dala a tinen awan. Anga nan tə bayak i ga nà, Yesu a jan 'am sə sukumay ahay way sa ga azar uko, kabay à zla saa varan way anà dō matawak aya awan.

³⁰ Yudas a təma anan dəf ata cəna, a nay wanahan uho. Abay luvon kà gak coy re.

'Am sə asan zek

³¹ Yudas a nay ahay uho cəna, Yesu a wa: «Həna nà, mazlaḅ uno, nen Wan su 'Do, winen apan i ka zek. Aday ti nen dukwen, Mbərom i ka anan mazlaḅ anahan re kutok.

³² Natiya, nen Wan a Mbərom, nà kak anan mazlaḅ anahan nà, winen a i ka anan mazlaḅ ana wan anahan tə alay anahan a awan, aday i ka anan nə həna coy.

³³ Dəna uno ahay, nen inde tə kwanay mənjoek mba, aday pə dəḅa wa ki i pəlen nen. Əna ni jak ikwen həna way uno sa jan anà bahay sə Yahuda ahay ata awan: “A man uno saa zla ata nà, ki mben apan saa zla itəbay.”

³⁴ Anga nan, ni jak ikwen nga sa 'am wiya həna: Sənen zek à wulen a kwanay. Ayaw, sənen zek à wulen a kwanay ahay, kawa anuno sa pəlay kwanay.

³⁵ Njiden sa san zek à wulen a kwanay ahay lele. Natiya, dō ahay fok ti san, kwanay nà, njavar uno ahay acəkan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34

³⁶ Simon Piyer a jan anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, ki zla ahaw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «À man uno saa zla həna ata nà, ki mba apan sə pəruho azar fan bay. Əna ki i mba apan sə pəruho azar nə mba.»

³⁷ Piyer a jan anà Yesu: «Ba Məduwen, ni mba apan sə pərahak azar həna fan bay nà, angamaw? Nen, u no ni var anan sifa uno anga iken re!»

³⁸ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Tə dīdem a nà, a nak sa var anan sifa anak anga nen acəkan dāw? Nen apan ni jak tə dīdem a həna: Zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

14

Yesu nà, cəved, winen dīdem, aday winen sifa

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Awan à jalay kwanay bay. Dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen upo nga re.

² A gulom su doh ana Bəbay uno Mbərom nà, man ahay inde bayak awan. Ni zla saa ndakak ikwen man à man ata awan. Kak matanan bay nà, ni jak ikwen bay asanaw.

³ Aday azanan na sak a zla, nə ndakak anan man a coy nà, ni may ahay, aday ni ra kwanay pə cakay uno awan. Natiya, ki i njihen à man uno saa njahay ata ite.

⁴ Aday dukwen, cəved sa zla à man uno saa zla ata nà, kə sənən zle.»

⁵ Tomas a mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, manay aday nà, ma san man anak a saa zla uda ata bay kutok nà, mi i san cəved awan nə kəkəməw?»

⁶ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Nen nà, cəved, dīdem, aday sifa. Anga nan, mənəna nen cəna, dowan saa mba apan sa zla à man ana Bəbay Mbərom nà, ibay.

⁷ Kak kə sənən nen nà, ki sənən anan Bəbay uno zle re. A ban pə həna anan wa cəna, kə sənən anan zle coy, anga kə cinen anan.»

⁸ Filip ite a jan, a wa: «Ba Məduwen, đakan umo anan Bəbay awan cəna, i slan umo đa asanaw!»

⁹ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Filip, nen inde tə kwanay kwa həna kabay, aday ka san nen bay hwiya đaw? Dowan a kə canak uno cəna, kə canak anan anà Bəbay uno re. Ka ja, ka wa: “Đakan umo anan Bəbay awan” nə kəkəməw?

¹⁰ Nen tə Bəbay uno, Bəbay uno ti nen, manay kərtek a nà, kə đəfak apan nga bay dəge? 'Am a nen sa jak ikwen ata fok nà, a nay ahay i nen wa bay. Sa ga mer su way ata nà, Bəbay uno a, winen i nen inde ata awan.

¹¹ Dəfen nga pa 'am uno sa jak ikwen: “Nen tə Bəbay uno, Bəbay uno ti nen nà, manay kərtek” ata awan. Kak matanan bay dukwen, đəfen upo nga anga mer su way uno ahay kwa.

¹² «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dowan a kə đəfak upo nga cəna, winen dukwen i ga mer su way kawa anuno sa gay ahay ata ite re. Dowan ata i sa ga adəka nà, way sə zalay mbala anuno, anga nen apan ni zla nà, pə cakay ana Bəbay uno awan.

¹³ Way ana kwanay saa cəce tə sləmay uno ataya fok, ni ga atan. Matanan, nen Wan su 'Do ni ka anan mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom.

¹⁴ Kə cəcihen puno wa way tə sləmay uno nà, ni ga anan.»

Yesu a ja i slənay ahay Apasay Cəncan awan

¹⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Kak kə pəlen nen asanaw nà, ki đəfen anan apan anà 'am uno ahay fok.

¹⁶⁻¹⁷ Aday nen ni gan kem anà Bəbay uno anga aday à slənak ikwen ahay do hinen maza saa mak ikwen zek. Dowan ata nà, winen Apasay sə đakay anan dīdek a Mbərom. Winen i njahay tə kwanay sə coy. Do sə daliyugo ahay ti njad sə təma anan à mivəl a tinen inde itəbay, anga ti canan bay, aday ti san anan bay re. Kwanay nà, ki sənən anan anga i njahay tə kwanay à mivəl inde.

¹⁸ Ni mbəsak kwanay taayak kawa wan mətawak ahay bay, ni may ahay pə cakay a kwanay.

¹⁹ Aday azanan mənəcək nà, do sə daliyugo ahay ti cuno sabay, kwanay nà, ki cinen uno hwiya. Nen nà, do tə sifa awan. Anga nan kwanay dukwen ki njihen tə sifa aya awan.

²⁰ Luvon ata kə dəzlek ahay nà, ki sənən anan manay tə Bəbay uno nə manay kərtek, aday mənuko dukwen kərtek a re.

²¹ «Do sə pəlay nen tə dīdem a cəna, i təma 'am uno, i đəfan apan, i ga mer su way kawa 'am uno sa jan. Bəbay uno dukwen i pəlay anan do sə pəlay nen, ata nen dukwen ni đakan anan asan zek uno, ni đer panan zek bay, ni kan zek lele.»

²² Yuda ite, winen aday nà, Yudas Iskariyot itəbay ata, a wa: «Ba Məduwen, ki kan umo zek aday ki kan zek anà do sə daliyugo ahay ite bay ata nà, kəkəməw?»

²³ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Kəmaya, đowan a kə pəlak nen nà, i đəfan apan anà 'am uno ahay. Bəbay uno đukwen i pəlay anan, manay a cew maya mi đer panan zek bay, aday mi njahay tə winen.

²⁴ Əna, đowan a kə pəlak nen bay ite, i đəfan apan anà 'am uno ahay bay. Aday đukwen, 'am a kwanay sə sləne hana ata nà, a nay ahay i nen wa bay. Bəbay uno sə slənay ahay nen ata sa ja.

²⁵ A alay a nen inde tə kwanay a mba ata nà, na jak ikwen anan way a anaya coy.

²⁶ Pa 'am nà, Bəbay uno i slənak ikwen ahay maməzek tə sləmay uno. Winen nà, Apasay Cəncan awan. Ata aday, winen adəka i đakak ikwen anan way ahay fok, aday i mak ikwen anan 'am uno ahay fok à sləmay inde asa.

²⁷ «Natiya kutok, ni mbəsakak ikwen nà, zay. Ni varak ikwen zay uno. Zay uno saa varak ikwen anan ata nà, kawa zay ana daliyugo sa var ata bay. Həna, nen ni zla way uno, əna kə jilen awan bay, kə jəjiren bay re.

²⁸ Kə slənen sa jəka: Ni zla way uno, aday ni may ahay pə cakay ana kwanay. Kak aday kə pəlen nen asanaw cəna, tislən adəka nà, mivəl. Anga nen apan ni zla nà, à man ana Bəbay uno, winen a zalay nen tə mazlađ.

²⁹ «Nə đakak ikwen anan pi zek wa aday way ataya ti saa təra. Ata way ataya tə tərak nà, kwanay ki đəfen upo nga kutok.

³⁰ Ni njad alay a tə kwanay gem sə đakak ikwen anan way ahay sabay, anga həna bahay sə daliyugo a anan i nay ahay. Məgala anahan inde upo kwa mənəcək ibay.

³¹ Əna aday, do sə daliyugo ahay tá san nà, nə pəlay anan Bəbay uno, aday na ga đukwen mer su way anahan awan.

«Həna adəka nà, slabiken, zluko à man a anan wa!»

15

Yesu nà, a ga minje tə dədazl si sé lele awan

¹ Yesu a ja 'am tə jike awan, a wa: «Nen nà, na ga minje tə dədazl si sé lele awan. Bəbay uno đukwen, winen nà, do sə lavan nga anà sé ata awan.

² Anga nan, alay si sé awan aday a wahay wan bay ata nà, i gad anan. Winen sə wahay ata ite nà, i kəkal anan aday alay si sé ata à zəga anan sə wahay wan bayak awan.

³ Kwanay nà, 6a kə tərən kawa alay si sé mə kəkal aya, anga 'am uno sa jak ikwen ataya awan.

⁴ Dizlən alay i nen inde, aday nen ni dazlay alay à kwanay inde ite. Anga alay si sé mə japay a tə dədazl si sé a bay ata nà, a mba apan sə wahay wan bay. Kwanay həna đukwen matanan re. Kə dizlən alay i nen inde bay cəna, ki mben apan bay kawa dədazl si sé ata re.

⁵ «Nen nà, dədazl si sé, kwanay đukwen alay aya awan. Đowan a kə dazlak alay i nen inde, aday nen đukwen nə dazlak alay à winen inde ite cəna, i təra kawa sé sə wahay lele ata awan. Anga mənəcəna nen cəna, ki mben apan sa ga awan bay fok.

⁶ Aday đowan a kə mbəsakak alay pi nen wa ite, Bəbay uno i lar anan à məndak kawa alay si sé ma gad ataya awan. Alay si sé ma gad ataya nà, ti kuray, do ahay ti ra atan, saa pak ù uko inde, sa vak atan coy.

⁷ «Cəkəbay, kak kə dizlən alay i nen inde lele, aday kak 'am uno mə dazlay alay a à kwanay inde lele ite nà, kə cəcihen way kawa ana kwanay sa gan may ataya fok, aday ki njiden anan acəkan ca.

8 Kak kwanay apan ki gen way lele aya hwiya cəna, kwanay njavar uno ahay acəkan. Ata ki ken anan nə mazlaḅ a Bəbay uno Mbərom anə do ahay bayak a kutok.

9 «Kawa ana Bəbay uno sə pəlay nen ata awan, nen dukwen nə pəlay kwanay nə, kətanən re. Anga nan, ngiren alay lele à asan zek uno inde.

10 Nen nə, nə dəfak anan apan anə 'am ana Bəbay uno ahay, aday nə ngarak alay à asan zek anahan inde. Matanan, kak aday kə dəfen anan apan anə 'am uno ahay nə, ki ngiren alay à asan zek uno inde lele acəkan.

11 Na jak ikwen anan way a anaya nə, aday ataslay mível a kwanay á ga inde kawa anuno awan, aday ata ataslay mível mbala ana kwanay nə, á rah wa lele.

12 «'Am uno sa jak ikwen ata nə, həna anan: Sənen zek à wulen a kwanay lele, kawa nen sə pəlay kwanay ata awan.

13 Do kə təmahak sa mac anga car anahan ahay nə, asan zek saa zalay anan mbala anahan ata nə, inde sabay.

14 Kə təmihen sa ga kawa anuno sa jak ikwen nə, kwanay nə car uno ahay.

15 Ni ngamak ikwen do si mer su way ahay sabay, anga do si mer su way nə, a san mer su way ana bahay anahan bay. Əna ni ngamak ikwen həna nə, car uno ahay adəka, anga ba nə dəkak ikwen anan way uno sə sənay ahay pə cakay a Bəbay uno wa ata coy.

16 Kwanay sə walay nen bay. Nen nə walay kwanay adəka, anga aday ká si gen mer su way lele aya awan, aday lele a tinen a á ndav bəse bay ata awan. Ata Bəbay uno i varak ikwen anan way ana kwanay saa cəce panan tə sləmay uno ataya fok kutok.

17 Natiya awan, 'am uno ma ja nə, sənen zek à wulen a kwanay inde lele.»

Do sə daliyugo ahay ti nan ide anə do ana Yesu ahay

18 «Sənen a pi zek wa, do sə daliyugo ahay ta saa nak ikwen ide nə, ta lah su no ide adəka nə, i nen awan.

19 Kak abay ki gen nə do sə daliyugo ahay ata nə, ti nak ikwen ide bay, ti pəlay kwanay, anga kə tərən nə, do a tinen ahay. Əna ba nə walak kwanay à wulen a tinen ahay wa, aday kwanay do a tinen ahay sabay. Anga nan, tinen apan ti nak ikwen ide hwiya.

20 «Ənga, men anan ahay 'am uno inde à nga inde aday. Na wa: Do sa ga mer su way ága do dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. U no sa ja həna nə, kak tə kukwarak uno azar saa ga alay ti nen nə, ti kukwarak ikwen azar saa ga alay tə kwanay matanan re. Aday, kak tə dəfak anan apan anə 'am uno ahay nə, ata ti taa dəfan apan anə 'am a kwanay ahay ite.

21 Aday nə, ti gak ikwen way ataya fok nə, anga nen, bina ta san dowan a sə slənay ahay nen ata bay.

22 «Ta wa abay á ga adəka nə, na nak bay, aday nə dəkak atan anan 'am uno bay nə, ines a tinen i ga ibay. Əna na nak cukutok aday nə dəkak atan anan 'am uno nə, hwiya tinen apan ti ga ines a tinen ahay re. Anga nan, 'am a tinen inde saa tam wa nə, inde sabay.

23 Dowan a ká nak uno ide cəna, ká nak anan ide anə Bəbay uno re.

24 Na gak mer su way à wulen a tinen lele aya awan, aday kula dowan maza ká gak matana bay. Kak matanan bay nə, abay ines inde patan ibay re. Tinen tə canan tə ide a tinen aya awan, anə mer su way uno sa ga. Tə winen ata təkə nə, tinen apan ti nan umo ide anə manay tə Bəbay uno hwiya.

25 Mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nə: "Tu no ide nə, kəriya pa 'am sə awan a ibay.*" Həna ta nan umo ide nə, anga aday 'am ata á təra.»

* 15:25 Ca pə Jabuura 35.19; Jabuura 69.5.

²⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «Do inde i nay ahay saa mak ikwen zek. I nay ahay nà, pə cakay ana Bəbay uno wa. Na sak a zla agay à man ana Bəbay uno awan nà, ni slənay anan ahay à man a kwanay. Dowan ata nà, Apasay sə dakay anan didek a Mbərom. Kà sak a nay cəna, i ga nà, side uno awan.

²⁷ Aday kwanay a dukwen, ki naa təren do sə side uno ahay re, anga kwanay pə cakay uno nà, kurre way anahan asanaw!»

16

¹ «Na jak ikwen anan way a anaya həna nà, anga aday kà saa slihen à alay sə dace inde bay, kə mbəsiken sa daf upo nga bay re.

² Anga, azanan ti kukwarak ikwen ahay azar ù doh sə wazay ahay wa. Aday dukwen alay a inde i slay nà, do ahay ti vad kwanay. Ata ti bayak nà, kawa ta gan mer su way anà Mbərom.

³ Ti ga matanan, anga ta san sa jəka, nen, Wan a Mbərom nà, tə sənək bay, aday tə sənək zek a Mbərom a bay re.

⁴ Na jak ikwen anan həna nà, anga aday ta sak a dazlan sa ga matanan cəna, à mak ikwen ahay à nga inde nà, 6a na jak ikwen anan coy. Na jak ikwen anan kurre bay nà, anga nen a inde tə kwanay a mba.»

Mer su way mbala ana Apasay Cəncan awan

⁵ «Natiya, həna nen ni zla way uno à man ana do sə slənay ahay nen ata awan. Aka aday dowan kərtek sə cəce puno wa ki zla ahaw nə ibay ata nà, angamaw?

⁶ Aday mbac kə slahak pikwen wa həna, anga nə dakak ikwen anan ata awan.

⁷ Didek a acəkan nà, ni jak ikwen anan: Sumor a pə kwanay cəna, nà zla way uno adəka. Anga na sak a zla way uno bay nà, do sa mak ikwen zek ata i nay ahay bay. Na sak a zla way uno ite nà, ni slənay anan ahay pə cakay a kwanay.

⁸ «Winen ite, kà sak a nay cəna, i dakan anan anà do sə daliyugo ahay nà, tinen apan ti jəjay anga 'am sə ines, anga 'am sə didek, aday anga 'am sə sariya a Mbərom.

⁹ Tinen apan ti jəjay anga 'am sə ines, anga aday nà, tə dafak upo nga itəbay.

¹⁰ Tinen apan ti jəjay pa 'am sə didek, anga nen apan ni zla way uno pə cakay ana Bəbay uno Mbərom, aday dukwen, kwanay tə tinen ki i cinen uno kula sabay.

¹¹ Tinen apan ti jəjay anga 'am sə sariya, bina bahay sə daliyugo a anan aday dukwen, sariya kə bənək anan coy.

¹² «'Am ahay inde upo cara cara bayak a sa jak ikwen anan, əna ti zalak ikwen məgala à nga wa həna.

¹³ Əna Apasay sə dakay anan didek a Mbərom ata kà sak a nay ahay cəna, i dakak ikwen anan didek sə way ahay nə fok lele. Anga i ja aday nà, 'am sa nga anahan a bay, əna way anahan sə sləney ahay pə Mbərom wa, i jak ikwen anan. Ata aday i dakak ikwen anan way saa təra azanan pa 'am ataya awan.

¹⁴ I i ka anan nə mazla6 uno awan, anga i njaday ahay 'am ahay fok i nen a wa, aday i mak ikwen anan fok re.

¹⁵ Way a manay tə Bəbay uno a nə kərtek. Anga nan kutok, na wa: 'Am anahan a saa sləney ahay pi nen wa ata, i mak ikwen anan à sləmay.»

Way a ma ca6 a həna ata nà, i təra way sə mbasay adəka

¹⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «I njahay həna mənjoek nà, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mənjoek cəna, ki i cinen uno maza asa.»

¹⁷ Azar sɛ njavar anahan aya tɛ cɛce pi zek ahay wa, ta wa: «A nan sa ja jiya nɛ maw? A wa: “I njahay hɛna mɛnjɔk nɛ, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mɛnjɔk cɛna, ki i cinen uno maza asa.” Aday asa a wa: “Ni zla way uno pɛ cakay ana Bɛbay uno asa.” A ja matanan nɛ, kɛkɛmaw?»

¹⁸ Aday tɛ mɛnahan asa, ta wa: «“I njahay hɛna mɛnjɔk” ata nɛ, a nan sa ja jiya nɛ maw? Da san way anahan a sa gan may sa jak uko ata bay.»

¹⁹ Yesu kɛ sɛnak sa jɔka, a nan ɛ njavar anahan ahay sɛ cɛce panan wa way. Anga nan a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki vɛden uway nɛ, pa 'am uno sa jak ikwen ata ba? Na wa: I njahay hɛna mɛnjɔk nɛ, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mɛnjɔk cɛna, ki i cinen uno maza asa.

²⁰ «Nɛn apan ni jak ikwen tɛ dɛdem a hɛna: Ki i yimen, ki i jen mawa, ɛna dɔ sɛ daliyugo ahay adɛka nɛ, ata ti ma nga sɛ mbasay. Way i i cɛbak ikwen, aday way a sɛ cɛbak ikwen ata i tɛrak ikwen ambasay adɛka.

²¹ Uwar ti zek cew a bine siwaw nɛ, mbac i slahan anga kutov kɛ sak a dɛlay anan nɛ, na. ɛna kɛ sak a ca apan, bɛslɔk wan anahan kɛ nak uho asanaw cɛna, awan a cɛɛan sabay anga kɛ wahak wan, a njad nɛ, ataslay mivel coy.

²² Matanan awan, kwanay hɛna dukwen, mbac i slahak ikwen kawa uwar ti zek cew ata awan. ɛna ni naa canak ikwen maza awan. A alay ata nɛ, ataslay mivel a kwanay i zɛga nɛ bayak awan, aday dɔwan saa tɛma pikwen wa ataslay mivel ata nɛ, ibay.

²³ «Luvon ata kɛ sak a dɛzley ahay nɛ, ki i cɛcihen puno 'am sɛ awan sabay, anga ki sɛnen anan way ahay nɛ fok. Acɛkan, nɛn apan ni jak ikwen tɛ dɛdem a hɛna: Kɛ cɛcihen way pɛ Bɛbay uno wa aday tɛ slɛmay uno a nɛ, Bɛbay uno i varak ikwen anan way a kwanay sɛ cɛce fok.

²⁴ Hus ahay hɛna dukwen, kwanay kɛ cɛcihen awan tɛ slɛmay uno bay. ɛna cɛcihen, ki njiden way a kawa ana kwanay sɛ cɛce ata awan, aday ataslay mivel a kwanay i rah wa kutok acɛkan.»

Yesu kɛ mbasak pɛ daliyugo coy

²⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Na ta jak ikwen way ahay nɛ, tɛ 'am sɛ jike. Alay a i nay ahay aday ni ja 'am tɛ jike sabay, ɛna ni dakay anan way ahay pɛ Bɛbay uno nɛ, ngɛlarak ngɛlarak kutok.

²⁶ Pɛ luvon ataya nɛ, ki cɛcihen way ahay pɛ Bɛbay uno wa nɛ tɛ slɛmay uno. Na ja nɛ, nɛn saa cɛce anga kwanay bay, ɛna kwanay awan ki cɛcihen tɛ slɛmay uno.

²⁷ Anga zek a Bɛbay uno awan aday nɛ, a pɛlay kwanay, anga kwanay dukwen kɛ pɛlen nɛn, kɛ tɛmihen nɛn na nay ahay nɛ, pɛ cakay anahan a wa acɛkan.

²⁸ Matanan nɛ slabakay nɛ, pɛ cakay ana Bɛbay uno wa acɛkan, na nay ahay pɛ daliyugo. Anga nan, hɛna ni slabak ni mɛ pɛ cakay anahan asa, ni mbɛsak anan daliyugo.»

²⁹ Njavar anahan ataya ta jan, ta wa: «Ca apan kutok, hɛna ka jak 'am mɛnjɛna 'am sɛ jike kutok.

³⁰ Hɛna ma san zle, iken ka san way ahay nɛ fok. Anga dɔwan a i saa cɛce panak wa way cɛna, kɛ sɛnak anan anan way anahan a saa cɛce ata awan. Anga nan, ma daf apak nga, ka nay ahay nɛ pɛ cakay ana Mbɛrom wa acɛkan.»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Hɛna nɛ, kɛ dɛfen upo nga acɛkan daw?»

³² Alay a inde i nay ahay mba, kɛ nak adɛka coy, aday ki i ten 'am, kuwaya i zla way anahan ɛ man anahan sa nan. Ata ki i mbɛsihen nɛn nɛ, taayak. ɛna nɛn nɛ taayak acɛkan bay, anga Bɛbay uno a nɛ, wimen inde ti nɛn hwiya wanahan.

33 «Na jak ikwen anan nà, aday kâ njidèn sè njahay zay ti nen. Pə daliyugo həna nà, ki gen dəcə bayak awan, əna bənen mivél lele, anga ba nen nə mbasak pə daliyugo coy.»

17

Yesu a ga amboh anga njavar anahan ahay

1 Yesu a ndav anan 'am a anaya cəna, a ca idé à mburom, a wa: «Bəbay uno, alay uno kà slak həna kutok. Kan anan mazlaḅ uno anà dō ahay, anga aday nen nà kan anan mazlaḅ mbala anak anà dō ahay cite re.

2 Kə varak uno mǎgala sə lavan nga anà dō ahay fok kəzlek, anga aday dō a iken sə vuro atan ataya tǎ njad sifa sa ndav bay ata i nen wa kutok.

3 Sifa sa ndav bay ata nà, kawa sa ja bine siwaw nà, tǎ san iken, iken nə Mbərom didek a kərtek, aday tǎ san nen Yesu Almasihu nà, wan anak mə slənay a pə daliyugo ata awan.

4 «Na kak anan mazlaḅ anak anà dō sə daliyugo ahay, kawa sa ja nà, nə ndəvak anan mer su way anak a sə vuro ata awan.

5 Həna kutok, Bəbay uno, vuro ahay mazlaḅ pa 'am anak ite, mazlaḅ a kawa anuno a kurre nen pə cakay anak a mba, kwa à alay daliyugo dükwen mə ndakay a fan bay ata awan.

6 «Nə dəkak atan anan way ahay pə iken anà dō iken sə walay atan ahay à wulen sə dō sə daliyugo ahay wa ataya awan. Anga nan, həna nà, ta san iken zle lele kutok. Tinen nə dō anak ahay, kə varak uno anan ite, tə dəfak anan apan anà 'am anak.

7 Həna dükwen ta san zle, way iken sə vuro anan ata fok nà, a nay ahay à alay anak wa.

8 Nə dəkak atan anan ləbara anak dükwen kawa ananak su jo ata awan, tə təmahak anan acəkan. Tə sənək, nen na nay ahay pə cakay anak wa acəkan, aday dükwen tə təmahak, sə slənay ahay nen nə iken awan.

9 «Na gak amboh həna anga tinen. Ni gak amboh anga man su dō a bay, əna anga dō a iken sə vuro ataya awan, anga tinen dō anak ahay re ata awan.

10 Dō uno inde cəna, winen dō anak. Mbala anak inde ite dükwen, winen dō uno re. Aday dō anumo ataya, tinen apan ti ka anan mazlaḅ uno pə daliyugo.

11 I njahay həna mənəcək nà, ni mbəsak anan daliyugo a anan, ni mak ayak way uno pə cakay anak awan. Natiya awan, tinen nà, ni mbəsak atan pə daliyugo re. Bəbay uno cəncan awan, ba atan tə mǎgala sə sləmay anak awan, sləmay iken sə vuro anan kurre ata awan, aday tinen tə təra kərtek, kawa mənumo dükwen, mənumo kərtek ata awan.

12 A alay a manay pə kərtek ata nà, na bak atan tə mǎgala sə sləmay anak, iken sə vuro ata awan. Na gak atan nga lele, mənəcəna dowan sə lize, si dō mbala ana Deftere a Mbərom sa ja apan ata awan. Winen kəma, kə lizek anan zek anahan acəkan. Ata aday, way ana Deftere sa ja ata à təra kutok.

13 «Həna nà, ni mak ayak way uno pə cakay anak, aday na jak anan way a anaya pə daliyugo nà, aday ataslay mivél a tinen à rah wa lele, kawa anuno awan.

14 Nə təkərek atan anan 'am anak, aday həna dō sə daliyugo ahay ta nan atan idé cəved a bay, anga tinen dō sə daliyugo ahay sabay ata awan, kawa nen a dükwen, nen dō sə daliyugo bay ata re.

15 Nə cəcə panak həna kəma, ba atan pə Dō sə Sədəc* wa, à sa laman atan bay, bina ni jak, ra atan pə daliyugo wa adəka bay.

* 17:15 Kawa sa ja nà, Fakalaw.

16 Tinen do sə daliyugo ahay sabay, kawa nen awan, nen do sə daliyugo bay ata re.

17 «Dakan atan anan didék anak, aday tê tæra do anak ma ga nga aya awan. Didek nà, 'am anak awan.

18 Kawa iken sə slånay ahay nen pə daliyugo ata nà, nen dukwen ni slån atan hænà pə daliyugo cite re.

19 Nə varak anan nga uno anga tinen, aday tinen dukwen tê varak anan nga a tinen ahay acəkan.

20 «Nə gak amboh hænà nà, anga tinen dəkdek bay, əna na gak amboh anga do mbala tinen saa ngamay ataya re. Bina ti i tæma nen nà, anga 'am ana njavar uno a anaya saa təkæren atan pi nen ata awan.

21 Amboh uno hænà nà, tê tæra nə zek kærtek, fok a tinen awan. Kawa iken awan, Bəbay uno, iken ti nen nà, zek kærtek awan. Aday asa, tinen a fok, tê tæra dukwen kærtek a tæ mənumo, aday do sə daliyugo ahay tê tæma nà, iken sə slånay ahay nen acəkan kutok.

22 Nen nə varak atan anan mazlaḅ anak sə vuro ata awan, aday tê tæra tinen a fok kawa do kærtek, kawa mənumo dukwen do kærtek a ata awan.

23 Nen tæ tinen zek kærtek, aday iken dukwen, mənumo zek kærtek a cite. Tê tæra nà, zek kærtek a way anahan. Ata, do sə daliyugo ahay ti san anan, sə slånay nen nà, iken acəkan. Ti san nà, kə pəlay atan, kawa iken sə pəlay nen ata awan.

24 «Bəbay uno, sə vuro atan nà, iken awan. U no dukwen tæ saa njahay à man a hænà nen saa njahay uda ata awan, aday tê canan anà mazlaḅ uno iken sə vuro ata awan. Kə vuro anan dukwen, anga kə pəlay nen, kwa daliyugo winen mə ndakay a fan bay.

25 «Bəbay uno, iken do didék awan, do sə daliyugo ahay ta san iken bay. Nen nà, na san iken zle, aday tæ sənək, sə slånay ahay nen nà, iken awan.

26 Nə dəkək atan anan iken, ni pərahan azar sə dakan atan anan hwiya, anga aday asan zek anak a sə pəlay nen ata à rahan atan à mivél inde. Natiya kutok, tinen ti tæra zek kærtek a ti nen.»

18

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53

1 Natiya, Yesu a ndav anan sa ga amboh asanaw nà, ta zla way a tinen tæ njavar anahan ahay, tæ takas zlinder sə ngaman Kedæron ata awan. Tæ njahay à jerne a inde à man ata awan.

2 Aday dukwen, Yudas, do saa ga daf pə Yesu ata, a san man ata zle, anga ba Yesu a taa zla à man ata tæ njavar anahan ahay.

3 Yudas a njahan ahay pa 'am wa anà suje ahay bayak awan. Suje sə Ruma ahay inde, aday bahay sə gəḃan duno anà way ahay anga Mbərom tæ Farisa ahay dukwen tæ slånək ahay suje sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay re. Suje ahay ta dav uko à alay inde, aday tinen tæ way sə alay aya hunjæslesle re.

4 Yesu a dukwen a san way saa tæra apan ata zle. Anga nan, a lah sə cæce patan wa, a wa: «Kə pəlen wayaw?»

5 Ta gak munok bay, tæ mbəḃahan apan, ta wa: «Mə pəlay Yesu sə Nazaratu ata awan!»

Yesu a jan atan: «Nen hænà!»

Yudas, do sə njəkan uda anà Yesu ata dukwen, winen mə tavay a pə kærtek a tu do ataya awan.

6 Ana Yesu sa jan atan: «Nen hænà!» ata cəna, fok a tinen a, ta ma à dəḃa dærdar, aday tæ slahay à məndək.

⁷ Yesu a cæce patan wa asa, a wa: «Kæ pælen næ wayaw?»

Tæ mbædahan apan, ta wa: «Yesu sæ Nazaratu!»

⁸ Yesu a jan atan kutok: «Na jak ikwen nà: Nen hëna! Kak kæ pælen næ nen kæma, mbæsiken dō a anaya awan, tinen ta zla way a tinen agay.»

⁹ Matanan, a tæra nà, kawa anahan a sa ja ata awan, a wa: «Nà saa lize anan dō iken sæ vuro ataya kwa kærtek bay.»

¹⁰ Simon Piyer kæma, maslalam inde apan, a ndahay anan, a gad slëmay sæ alay puway pæ dōwan wa pōc. Dōwan ata nà, tæ ngaman Malkus, winen dō si mer su way anà bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way ahay anga Mbërom.

¹¹ Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Ma anan maslalam anak ù doh anahan a inde. A ga apak nà, ni sa anan mægævet sæ dæce uno, kawa ana Bëbay uno sæ luvo anan zek ata bay daw?»

Ta zla anan Yesu åga Anas

¹² Pæ dæba anahan a wa kutok, suje ahay pi zek tæ bahay nga a tinen aya, tæ suje sa ba doh sæ mazlæb a Mbërom ataya, ta ban anan Yesu, tæ jaway anan.

¹³ Ta zla anan pa 'am nà, åga Anas, midem ana Kayafas. Tæ viya ata nà, Kayafas, winen bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way anga Mbërom.

¹⁴ Aday sa jæka: «Suwan dō kærtek å mac, tu dō ahay saa lize jiya nà, na.» ata nà, winen awan.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-70; Markus 14.66-68; Lukas 22.55-57

¹⁵ Atæ Simon Piyer tæ njavar a inde tæ përahan azar anà Yesu. Dōwan a hinen ata nà, ta san anan zle lele åga bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way ahay ata awan. Anga nan, a zla ù doh å alay a dō ahay sa zla anan Yesu ù doh ata re.

¹⁶ Piyer ite, anga dōwan a san anan itëbay ata awan, a tavay way anahan pæ alay sæ mæsudoh uho. Dōwan a hinen ata a may uho, a jan anà uwar sa ba 'am su doh ata, å mbësakan cæved anà Piyer sa zla ù doh ite.

¹⁷ Dalay ata a jan anà Piyer, a wa: «Iken dükwen njavar anà dōwan ata ba?»

Piyer a mbædahan apan, a wa: «A'ay!»

¹⁸ Dō sa ba mæsudoh ahay pi zek tu dō si mer su way ahay tæ hanak uko, anga mad a ga ike. Piyer dükwen a tavay å man ana tinen, a njahay pæ uko.

Bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way ahay anga Mbërom a cæce 'am pæ Yesu wa

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Lukas 22.66-71

¹⁹ Bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way ahay a cæce 'am pæ Yesu a wa. A cæce 'am pæ njavar anahan ahay aday pæ atëtak way anahan aya awan.

²⁰ Yesu a mbædahan apan: «Na taa ja 'am pa 'am sæ dō ahay fok asanaw? Nen apan ni wazay ù doh sæ mazlæb a Mbërom, ù doh sæ wazay ahay, å man aday Yåhuda ahay fok ta taa halay uda nga ata awan. Na jak awan inde tæ søeksøk a itëbay.

²¹ Kæ cæce puno wa asa nà, angamaw? Cæce adæka nà, pu dō sæ slæne 'am uno ahay wa, ti jak way nen sa ja ataya ta nga tæte, anga ta san zle.»

²² Yesu winen apan i ja 'am ataya mba cæna, suje a kærtek a, a dæcan pæ mahulom, a wa: «Kæ mbædahan apan anà bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way matanan nà, angamaw?»

²³ Yesu a mbædahan apan, a wa: «Kak na gad mungwalay nà, dækay anan dïdem awan kwa! Aday kak na ja nà, dïdem a nà, kæ dæco angamaw?»

²⁴ Natiya Anas a slënay anan Yesu tæ alay sæ suje ahay, mæ jaway a hwiya, åga Kayafas, bahay nga su dō sæ gædan dundo anà way ahay.

Piyer a wa a san Yesu bay asa

Mata 26.71-75; Markus 14.69-72; Lukas 22.58-62

²⁵ A alay ata kutok, Piyer mē njahay a pə uko ata hwiya. Do a pə uko ataya tə cəce panan: «Iken nā, ma wa iken njavar a dōwan ata ba?»

Piyer a mēman anan asa, a wa: «A'ay, matanan bay.»

²⁶ Do kərtek à wulen su dō si mer su way su doh ataya, aday mərak anā dōwan a Piyer sa gad panan sləmay ata, a wa: «Nə canak anak à jerne iken tə winen maya na wa ba?»

²⁷ Piyer a mēman anan asa. A alay ata ite, njəkar a zlah coy.

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5

²⁸ Sidew a pərek, tə gəba anan Yesu àga Kayafas wa, ta zla anan àga Guverner Pilatu, winen Ruma ahay. Bahay sə Yahuda ahay nā, ta ngam sa zla ù doh bay, anga tə jəjar sa nes a zek, bina ti njad saa pa way sə azar uko sə Pasəka bay.

²⁹ Anga nan kutok, Pilatu a nay ahay patan uho, a cəce patan wa: «Kə zlihen pə dōwan a anan nā, angamaw?»

³⁰ Tə mbədahan apan, ta wa: «Kak kà gak awan bay cəna, manay mi bənay anan pa 'am anak kələdaw?»

³¹ Pilatu a jan atan, a wa: «Təmihen anan, aday kí gen anan sariya awan kawa ana sariya a kwanay a sa ja.»

Bahay sə Yahuda ahay tə mbədahan apan, ta wa: «Cəved a manay inde sa gan sariya anā dō aday sa mac anan itədaw?»

³² A təra matanan, anga aday 'am a Yesu sa ja pa 'am sə amac anahan ata, à təra.*

³³ Pilatu a ma way anahan ù doh. A ngaman ayak anā Yesu taayak, a cəce panan, a wa: «Iken nā, bahay sə Yahuda ahay daw?»

³⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kə lavay à nga anak a wa ite daw, kabay dōwan a sa jak kələdaw?»

³⁵ Pilatu a jan asa, a wa: «Nen Yahuda ahay bay asanaw? Bahay sə gədan duno anā way ahay pə kərtek a tu dō sə slala anak aya ta zlah apak àga nen. Ka ga nə maw?»

³⁶ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Bahay uno sa ga nā, a nay ahay pə daliyugo wa bay. Abay à ga nə matanan kəma, njavar uno ahay ti ga puno wa 'am, anga aday nā saa zla à alay sə bahay sə Yahuda ahay inde bay, bidaw? Anga nan, bahay uno sa ga nā, a nay ahay pə daliyugo wa bay.»

³⁷ Pilatu a cəce panan, a wa: «Ayaw, kwa matanan bay dəp nā, iken nə bahay daw?»

Yesu a mbədə apan, a wa: «Matana awan, ka ja nā, nen nə bahay. Nen mə wahay a, na nay pə daliyugo nā, saa dakay anan didem sa 'am. Kuwaya a nan didem sa 'am nā, i sləne 'am nen apan ni ja ataya awan.»

³⁸ Pilatu a cəce panan: «Didem sa 'am nā, awan a maw?»

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-31; Markus 15.6-20; Lukas 23.13-25

Pilatu a may ahay uho, a zla pə cakay ana bahay sə Yahuda ahay, a jan atan, a wa: «Nen nə njadək apan ines sa gan apan sariya anā dōwan a anan bay!

³⁹ Kawa sə kwakwa bine maw nā, ni mbəsakak ikwen anan ahay dō kərtek à dangay wa, kawa ana kwanay sa gan may. A nak ikwen nē mbəsakak ikwen anan ahay bahay sə Yahuda ahay daw?»

* **18:32** Yesu a ja nā, ti daray anan pə dadom (ca pə Yuhana 3.14). Sa vad dō matanan nā, si Ruma ahay, bina Yahuda ahay bay.

40 Tə mbəđəhan ayak apan tə məgalak awan, ta wa: «A'ay, kə mbəsakan umo ahay winen bay. A nan umo nà, mbəsakay ahay adəka nà, Barabas.»
Barabas ata nà, dō sə vəze pə Ruma ahay.

19

1 Pilatu a jan anà suje ahay tē gəba anan Yesu, aday tē ndəbay anan.

2 Suje ahay tə hanan jugo sə adak, tə đəfan à nga inde, aday tə đəfan zana đəzdəz a pi zek, kawa sə bahay.

3 Tə həđəken ayak pə cakay, ta jan: «Bahay sə Yahuda ahay á ga inde sə coy!»
Tinen apan ti đəcan kurkwer.

4 Pilatu a nay uho pə cakay su dō ahay asa, a jan atan, a wa: «Ni ngaman uho pə cakay a kwanay à man a anan, aday ki sənən anan nà, nə njadak apan ines tədə aday sa gan apan sariya ata bay.»

5 Tə ngaman ahay à Yesu uho, winen tə jugo sə adak awan à nga inde, tə zana sə bahay a sə makukwa pi zek hwiya. Bahay Pilatu a jan atan kutok, a wa: «Winen həna!»

6 Bahay sə gəđan dundo anà way ahay pi zek tu dō sa ba doh sə mazla6 a Mbərom ahay tə canan anà Yesu cəna, ta ma nga sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom, darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan, a wa: «Kak sə matanan cukutok nà, kwanay aya gəben anan aday kə diren anan. Bina nen, nə njadak apan ines sa gan sariya ata bay.»

7 Yahuda ahay ta jan, ta wa: «Tawrita a manay inde, aday kawa ana Tawrita sa ja nà, si i mac! Anga a təra zek anahan, Wan a Mbərom awan!»

8 Pilatu a sləne matanan cəna, zlawan a zəgahan à mível inde bayak awan.

9 Ta ma ù doh asa, a cəce pə Yesu a wa: «Iken, ka nay ahay nà, awanaw?»

Yesu a ngam sə mbəđəhan apan bay.

10 Bahay Pilatu a jan asa, a wa: «Ki mbəđəhuo apan bay đaw? Gədan uno inde sa tam iken, aday gədan uno inde sə daray iken pə dədom re nà, ka san itəbay đaw?»

11 Yesu a mbəđəhan apan kutok, a wa: «Gədan anak inde pi nen kwa manjək itəbay, kak si zek a Mbərom a sə varak anan aday. Anga nan, dō sə varak nen à alay inde ata nà, ines anahan nə a zalay ike pə ananak wa.»

12 A ban pə winen ata wa kutok cəna, Pilatu nà, a pəlay cəved sə mbəsakay anan ahay Yesu. Əna Yahuda ahay ta jan nà: «Ka sak a mbəsak anan nà, iken a nà, ki təra car ana dō sə lavak nga, bahay sə Ruma sabay. Anga kuwaya, đowan a kə tərak anan zek anahan bahay a nà, winen manide ana bahay sə Ruma.»

13 Pilatu a sləne matanan cəna, a mbakay anan Yesu uho, winen a a njahay à man anahan sa taa ga sariya ata awan. Man ata nà, mə pəpay a tu kon. Ta 'am sə Yahuda ahay nà, tə ngaman Gabata.

14 Alay a ata nà, man ipəc pə luvon sə lavan zek anà azar uko sə Pasəka. Anga sidew a nà, Pasəka kutok.

Pilatu a jan anà Yahuda ahay, a wa: «Bahay a kwanay həna!»

15 Ta zlah pi zek, ta wa: «Lize a wa, lize a wa! Darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan: «Nə daray anan bahay a kwanay đaw?»

Bahay sə gəđan dundo anà way ahay a, ta wa: «Bahay a manay maza inde, pa nga ana bahay sə Ruma wa nà, ibay.»

16 Natiya Pilatu a varan anan Yesu anà suje ahay, aday tē daray anan pə dədom. Tə gəba anan, ta zla anan kutok.

*Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngəđ awan
Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43*

17 Yesu a tavak dædom anahan mæ zləŋgad awan, ta zla anan à wulen su doh ataya wa, hus pa man sə ngaman Kəlakasl-sa-Nga. Ta 'am sə Yahuda ahay nà, tə ngaman Golgota.

18 Suje ahay tə daray anan Yesu pə dædom à man ata kutok. A alay ata ite, tə daray anan dowan aya inde cew pə cakay anahan, do kərtek a tə alay puway, do hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

19 Pilatu kə vindek ayak ləbara sə sariya ana Yesu, aday a jan atan t̄ə laway anan 'am ata pə dædom a Yesu ata awan. 'Am ata mæ vinde a nà, natiya awan: «Yesu sə Nazaratu, Bahay sə Yahuda ahay.»

20 Yahuda ahay bayan a tə jinge anan, anga man ata aday dukwen winen dæren pi zek wa tə wulen su doh bay. Ləbara ata mæ vinde dukwen ta 'am su kon ahay maakan: ta 'am sə Yahuda ahay, ta 'am sə Ruma ahay, aday ta 'am sə Gerek ahay re.

21 Bahay sə gədan dūngo anà way ahay, ta jan anà Pilatu, ta wa: «Kə vinde “Bahay sə Yahuda” bay! Vinde nà: “Winen a a ja nà: Nen Bahay sə Yahuda.”»

22 Pilatu a mbəda apan, a wa: «Way nen nə vindek anan ata nà, i njahay nə kawa anuno sə vinde anan ata awan.»

23 Suje ahay ta ndav anan mer su way sə daray anan Yesu cəna, tə gəba anan zana anahan ahay, tə gəzla atan i zek wa fudō. Kuwaya fok kə njadak wa bat. Tə gəba rəkot anahan matanan re, winen ma han a dukwen mənʒəna man sa tam.

24 Suje ahay ta ja à wulen a tinen: «Da saa ngəraw anan zana a anan bay, əna suwan guko apan caca, aday sa san saa njad anan nə wayaw. Cuko apan!»

Matanan, way mbala Deftere a Mbərom sa ja apan ata aday a təra. Ma ja a nà: «Tə gəzla anan zana uno ahay à wulen a tinen,

ta ga caca pə rəkot uno.*»

Suje ahay ta ga nà, matanan kutok.

25 Uwar aya inde mæ tavay a pə cakay sə dædom ana Yesu mæ daray ata awan: may a Yesu tə mərak anahan; Mariyama, uwar ana Kulapas; aday Mariyama dəna sə Magədala.

26 Yesu a canan anà atə Mariyama may anahan tə njavar anahan a ləliwe ata nà, a jan atan, a wa: «Mamay, wan anak həna nà, winen kutok!

27 Wan ada, həna nà, winen may anak cite.» A bənay à alay ata wa cəna, njavar anahan ata a gəba anan Mariyama əga winen.

Amac a Yesu

Mata 27.45-56; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49

28 Pə dəba anahan a wa, Yesu a san a zle kutok, way ahay fok tə ndəvak coy. Matanan a ja, a wa: «Jom u go!» anga aday 'am ma ja à Deftere a Mbərom inde ata, à təra acəkan.†

29 A man ata ite, tugoy sə a'am inde, winen ma rah a tə way mæ kwasay a inde, aday sərekeke re. Tə gəba awan a inde kawa baf, ta tar anan uda awan. Tə taran anan ayak pa 'am tə sukol aday à suscəf.

30 Yesu a tukom anan cəna, a wa: «Way ahay fok tə ndəvak coy!»

Nga anahan a lar pa 'am tolongor, kə məcak coy.

Suje a ndaz anan Yesu pə jaham

31 Pac ata nà, luvon sa man uda i i sla sidew awan. Anga nan, a nan anà bahay sə Yahuda ahay nə masinde à njahay mæ daray a bay, bina luvon sa man uda ata nà, luvon mæduwen a sə dəfan apan əga tinen Yahuda ahay.

* 19:24 Ca pə Jabuuru 22.19. † 19:28 Ca pə Jabuuru 22.16; Jabuuru 69.22.

Anga nan kutok, tɔ cɛce pɛ Pilatu wa, aday ʔ jan anɔ suje ahay tɔ kadɔn anan saray ana dɔ mɛ daray aya pɛ dɛdom ataya awan, aday dukwen, tɔ dazay atan ahay pɛ dɛdom ataya wa.

³² Suje ahay tɔ dɛzley cɛna, tɔ kadɔn anan saray anɔ dɔ mɛ daray aya pɛ cakay a Yesu ataya awan.

³³ Taa dɛzle pɛ Yesu nɔ, 6a winen kɛ mɛcak coy. Anga nan, tɔ kadɔk anan anan saray ite bay.

³⁴ ʔna dɔ kɔrtek a ʔ wulen sɛ suje ahay wa, a ndɛzan anan jaham ngɛram tɔ suwer. Atɛ mez tɛ a'am tɛ jɔpay tɛ ngɛzay ahay ʔ kutov wa.

³⁵ Dowan a sɛ canan ata nɔ, kɛ sidek tɛ dɛdem awan, aday a san zle side anahan nɔ, dɛdem awan. A side nɔ, anga aday kwanay dukwen kɛ dɛfen apan nga re.

³⁶ A tɛra matanan nɔ, anga aday 'am ana Deftere a Mbɛrom ma ja ata nɔ, ʔ tɛra, a wa: «Ti kadɔn a kɛlakasl anahan kwa kɔrtek ite bay.†»

³⁷ A man hinen dukwen, Deftere a Mbɛrom a wa: «Ti canan ʔ dɔ tinen sa ndaz anan ata awan.‡»

Tɔ gɛba anan Yesu ʔ mɛke

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56

³⁸ Pɛ dɛba anahan a wa, Yusufu, dɔ sɛ Arimatiya ahay a cɛce cɛved pɛ Pilatu wa, sɛ gɛba anan Yesu ʔ mɛke. Yusufu ata dukwen, winen njavar ana Yesu, aya ɛna a ta pɛrahan azar nɛ tɛ wurwer awan, anga a jɛjɛran anɔ bahay sɛ Yahuda ahay. Pilatu a varan cɛved anɔ Yusufu awan sɛ gɛba anan Yesu ʔ mɛke kutok.

³⁹ Nikodemus, dɔwan a sa zla ʔ man ana Yesu sɛ luvon ata dukwen, a gɛbay ahay lɛluway ahay* mɛ jɔpay a tɛ way azar aya bayak awan, aday a rɛbas lele ataya awan. Way anahan ataya fok, i ga kilo kwa kuro maakan.

⁴⁰ Tinen a cew maya tɛ Yusufu tɛ gɛba anan mɛsinde a Yesu. Ta nga apan rɛkot, aday ta ga apan way a sɛ rɛbas lele ataya awan. Ta gan kawa ana Yahuda ahay sa gan may ata fok.

⁴¹ Jɔvay a inde nɔ, dɔwan kula kɛ dɛfak uda mɛsinde fan bay. Jɔvay ata nɔ, ʔ guvo inde ʔ man ata awan, dɛren ta man sɛ daray a Yesu ata bay.

⁴² Tɛ dɛfak anan ayak uda Yesu, anga sidew a nɔ, luvon sa man uda awan, aday dukwen, man ata winen dɛren bay.

20

Yesu winen inde ʔ jɔvay sabay

Mata 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12

¹ Pac sɛ zaka pɛrek, ide kɛ cɛdek lele fan bay nɔ, Mariyama dɛna sɛ Magɛdala ata a zla pɛ jɔvay. A canan nɔ, bɛlɛlen inde pa 'am jɔvay a sabay.

² A haw pɛ cakay ana atɛ Simon Piyer tɛ njavar a Yesu winen lɛliwe anahan ata awan. A jan atan, a wa: «Tɛ gɛbak anan bahay. Winen inde ʔ jɔvay sabay, aday ma san man a tinen sa dɛf anan ata bay.»

³ Atɛ Piyer tɛ njavar a hinen ata, ta zla pɛ jɔvay.

⁴ Cew maya a tinen a ta haw, ɛna dɔwan hinen ata a zalay Piyer tɛ ahaw. Anga nan kutok, a dɛzlen pa 'am anɔ Piyer.

⁵ Winen a zɛrdek ayak ide ʔ jɔvay inde nɔ, a canan ayak anɔ rɛkot pi zek tɛ pɛtike* tinen ma pak aya awan, ɛna winen a nɔ, kɛ zlak ʔ jɔvay inde bay.

† 19:36 Ca pɛ Gurtaaki 12.46. § 19:37 Ca pɛ Jekariya 12.10. * 19:39 Lɛluway sɛ ʔga tinen. * 20:5 Pɛtike nɔ, tɛ ngaman a'am sɛ zana re.

⁶ Piyer a dæzlek ayak ite cæna, a zla à jøvay inde, a canan anà rækot pi zek tæ pætike ma pak aya awan.

⁷ Pætike sæ tuwden anan idé ata nà, winen mæ japay a pi zek tæ zana azar aya bay. Zana ata nà, winen mæ fadáy a aday ma dáf a cara.

⁸ Do sæ dæzlek ayak pa 'am ata dükwen, a zla à jøvay inde kutok ite. A canan à way ahay cæna, a dáf apan nga.

⁹ (Deftere a Mbærom a ja nà, Yesu i slabakay ahay à mæke wa. Aya æna hus a dæzley ahay alay ata nà, njavar anahan ahay tæ sènak 'am ata fan bay.)

¹⁰ Pæ dæba anahan a wa nà, njavar anahan a cew ataya ta zla agay.

Yesu a kan zek anà Mariyama sæ Magædala

Mata 28.9-10; Markus 16.9-11

¹¹ Æna Mariyama dükwen kà mak, winen mæ tavay a uho mba, i yam. A zærdék ayak idé à jøvay inde.

¹² A canan ayak anà maslay a Mbærom ahay tinen cew. Tinen ma pak zana herre aya pi zek, aday tinen mæ njahay aya dükwen à man sæ nahay a Yesu ata awan, kærtek a tæ day sa nga, kærtek a hinen tæ day sæ saray.

¹³ Tæ cæce panan, ta wa: «Uwar, ka yam maw?»

A mbædahan atan apan, a wa: «Tæ gæbak anan bahay uno, aday na san man a bay.»

¹⁴ Mariyama a ndav anan 'am ata cæna, a cay idé mæ dædæba nà, a canan anà Yesu a mæ tavay awan, æna a san sa jæka winen bay.

¹⁵ Yesu a cæce panan, a wa: «Uwar, kæ pælay wayaw, aday ka yam maw?»

Pæ Mariyama nà, sa jan 'am ata næ dæ sæ guvo. Anga nan, a jan, a wa: «Wan ada, kak iken sæ gæba anan nà, duko anan man anak sa zla anan uda ata awan, aday ni i gæbay anan way uno bidaw?»

¹⁶ Yesu a jan: «Mariyama!»

Mariyama a mbædihak ayak apan 'am, a jan: «*Raboni!*» Ta 'am sæ Yahuda ahay, kawa sa ja nà: «Miter!»

¹⁷ Yesu a jan: «Kê lumo bay, anga na zlak pæ cakay anan Bæbay uno fan bay. Æna zla pæ cakay ana mærak uno ahay, jan atan nà, nen apan ni zla pæ cakay ana Bæbay uno, Bæbay a tinen re, pæ cakay ana Mbærom uno, aday Mbærom a tinen cite re.»

¹⁸ Mariyama sæ Magædala a zla saa jan anà njavar a Yesu ahay. A dæzle nà, a wa: «Nen næ canak anan anà Ba Mæduwen!» Aday a jan atan anan way a Yesu sæ tækæren ataya awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49

¹⁹ Pa pac sæ zaka ata awan, suko a ga cæna, njavar a Yesu ahay tæ halay nga ù doh. Tæ tacay anan mæsudoh pi zek lele, anga tæ jøjæran anà bahay sæ Yahuda ahay.

Natiya, Yesu a nay ahay, a tavay jek à wulen a tinen inde, a jan atan: «Zay à tærak ikwen!»

²⁰ A jan atan 'am ata cæna, a kan atan anan alay anahan ahay tæ jaham anahan ma ndaz ataya awan. Njavar anahan ahay tæ canan à bahay a tinen cæna, ataslay mível a tinen a rah wa.

²¹ Yesu a mænahan atan anan, a wa: «Zay à tærak ikwen. Kawa ana Bæbay uno sæ slænay ahay nen ata nà, nen ni slan kwanay matanan re.»

²² A væzle patan apasay, a wa: «Tæmihen Apasay Cæncan awan.

²³ Do a kwanay sæ pæsen atan anan ines ahay ata nà, Mbærom kæ pæsek atan anan coy. Aday dæ a kæ pæsen atan anan itæbay ataya nà, Mbærom kæ pæsek atan anan bay acækan re.»

Atə Tomas tə Yesu

²⁴ Yawa, Yesu a nay ahay pə cakay ana njarar anahan ahay wa nà, dōwan a tinen a kərtek a sə ngaman Tomas ata nà, winen ibay. Tomas nà, tə ngaman Didimus re, anga winen muwsa.

²⁵ Njarar azar ataya ta jan, ta wa: «Mə canak anan anà Ba Məduwen.»

Əna Tomas a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen nà, nə canak anan anà vivay sə mbəlak anahan ahay pə alay ata bay, nə lamak anan alay anà mbəlak ataya bay, aday nə tarak wan sə alay à mbəlak sə jaham anahan ata bay cəna, ni đaf nga pə ləbara ata fan bay.»

²⁶ Pə dəba anahan a wa, a ga lumo pam nà, njarar a Yesu ataya tə halay nga ù doh asa, məsudoh mə tacay awan. Pac ata nà, Tomas winen inde kutok ite. Yesu a nay, a tavay jek à wulen a tinen inde asa, a jan atan: «Zay à tərak ikwen!»

²⁷ A jan anà Tomas kutok, a wa: «Tomas, hayak anan wan sə alay anak à man a anan. Ca pə alay uno ahay! Tar alay à jaham uno inde. Mbəsak avad uway, đaf upo nga.»

²⁸ Tomas a mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen uno, Mbərom uno.»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Həna kə canak uno kutok nà, ata kə đəfak upo nga a đaw? Ataslay mível i tərən anà do sa đaf upo nga aday winen mənəna sə cuno ata awan.»

Yuhana a vinde Deftere a anan nà, angamaw?

³⁰ Yawa, Yesu kà gak mer su way masuwayan aya cara cara bayak awan pa man sə icə ana njarar anahan ahay fok, əna masuwayan azar aya dukwen mə vinde à Deftere a anan bay.

³¹ Aya əna, way a mə vinde a anaya nà, anga aday kə đəfen apan nga, Yesu nà, winen Almasihu, Wan a Mbərom, aday kə njiden anan sifa, anga kə đəfen apan nga ata awan.

21*Yesu a kan zek anà njarar anahan ahay cuwbe*

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a kan zek anà njarar anahan ahay asa, tinen pa nga sə 'am sə bəlay sə Tiberiyas*. A kan atan zek a nà, natiya:

² Tinen a aday nà: Simon Piyer; Tomas sə ngaman Didimus anga winen muwsa ata awan; Nataniyel wan sə Kana winen pə daliyugo sə Galile; aday wan ana Zebede ahay; tə apan njarar ana Yesu maza aya inde tinen cew re. Tə japay fok tinen cuwbe.

³ Aday Simon Piyer a jan atan, a wa: «Nen ni zla saa bənay kəlef.»

Do ataya tə mbəđahan apan, ta wa: «Manay a dukwen mi zla re.»

Ta zla pə kərtek awan, ta ján à kwalalan inde. Hwiyo pə apan sə luvon ata fok, əna tə bənak kəlef kwa kərtek bay.

⁴ Pac a saa jəka i sləray siwa a nà, Yesu a kan atan zek pa 'am məgujunguje, əna tə sənək anan bay.

⁵ Yesu a cəce patan wa 'am: «Kə bənen kəlef a dəp đaw, məndala uno ahay?»

Tə mbəđahan apan: «A'ay!»

⁶ A jan atan: «Tiren anan zuvo a kwanay ta day sə alay puway nà, ki bənen.»

Ta tar anan zuvo ta day ata cəna, tə bənay ahay kəlef acəkan. Ta mba apan sə ngəza anan à kwalalan inde sabay, anga zuvo kə rak ahay kəlef bayak awan.

* **21:1** Tiberiyas nà, sləmay sə bəlay sə Galile hinen.

⁷ Njavar a aday ləliwe ana Yesu ata a jan anà Piyer, a wa: «Həna anan nà, Ba Məduwen!»

Simon Piyer a sləne 'am ata cəna, a ma anan zana anahan mə cəlok ata pi zek, a dazay à a'am inde.

⁸ Njavar a azar ataya ta zla anan kwalalan pə məgugujuje ta sə ngəza anan zuvo a tinen ma rah a tə kələf ata awan. Tinen abay dəren pi zek wa ta 'am məgugujuje a bay. Izəne i ga miter səkat cəna coy.

⁹ Tə jənay pə yugo cəna, tə canan anà kələf pə uko, tə canan anà tapa sə pen ahay inde re.

¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Ren ahay kələf a kwanay a sə bənay ata mənjoek aday.»

¹¹ Simon Piyer a ján à kwalalan inde kutok, a gəbay anan zuvo ata à məndak. Kələf məduwen aya uda səkat tə kwa kuro dāra nga anahan maakan (153), tə winen ata təkə dukwen zuvo kə ngərək bay.

¹² Yesu a jan atan: «Hayak ikwen ahay, pen!» Aday dōwan sə cəce panan kwa kərtek «Iken wayaw?» dukwen ibay, anga ta san zle, winen nə Ba Məduwen awan.

¹³ Yesu a zla, a ra tapa sə pen ahay, a varan atan anan, a ra kələf ahay matanan, a varan atan anan re.

¹⁴ Həna anan nà, aka zek ana Yesu anà njavar anahan ahay tə slala maakan awan, kwa ananahan sə slabakay ahay à məkə wa nà, na.

Atə Yesu tə Piyer

¹⁵ Pə dəba sa pa way wa nà, Yesu a jan anà Simon Piyer, a wa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen a zalay dō a anaya dāw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san zle, nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan, a wa: «Gan nga anà wan sə təman uno ahay.»

¹⁶ Aday a cəce panan tə slala cew a asa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen dəp dāw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen! Ka san zle nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan: «Varan way sa pa anà təman uno ahay.»

¹⁷ Yesu a jan tə slala maakan a asa, a cəce panan: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen dāw?»

Mbac a slahan anà Piyer, anga Yesu sə cəce panan saray maakan «Kə pəlay nen dāw?» ata awan. A mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san way ahay zle fok. Ka san zle, nə pəlay iken re.»

Yesu a jan: «Gan nga anà təman uno ahay fok.»

¹⁸ Nen apan ni jak tə dīdem a həna: A alay a iken njavar a mba ata nà, kə juwad zek anak nə tə alay anak awan, aday ka taa zla à man anak sa nak. Əna ka sak a ga məduwer nà, ki kan alay anà dō maza awan, i juwad iken, i lagay iken dukwen ta man sa nak ahay sabay.»

¹⁹ Ta 'am a anaya bine siwaw nà, Yesu a dakan anan anà Simon Piyer cəved anahan saa mac aday amac anahan i ka anan mazlaḅ a Mbərom ata awan.

Aday Yesu a jan kutok: «Pəruho azar!»

Atə Yesu tə njavar anahan a inde ləliwe awan

²⁰ Piyer a mbəda zek, a ca ide, a canan ayak anà njavar a Yesu a inde, winen apan i pərahan atan ahay azar. Njavar ata dukwen nà, ləliwe ana Yesu awan. Njavar ata nà, à alay sə azar uko sə Pasəka nà, winen sə həjəkək ayak nga pa mbac a Yesu, aday sə cəce panan wa, a wa: «Saa ga apak daf nə wayaw?» ata awan.

²¹ Kutok, Piyer a cæce pæ Yesu wa, a wa: «Aday dōwan a anan kəməw? Ma saa tæra apan ite anaw?»

²² Natiya, Yesu a mbədahan apan anà Piyer kutok, a wa: «Kà nak uno, winen à njahay uho tæ sifa hus pæ luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw? Iken nà, hayak, pæruho azar.»

²³ 'Am ata a ta 'am tædáy à wulen su dō sa dáf nga pæ Yesu ahay inde nà, ta wa: «Yesu a ja nà, njavar ata i mac itəbay.» Aday abay Yesu kà jak anà Piyer matanan bay. A ja bine siwaw nà: «Kà nak uno à njahay uho tæ sifa hus pæ luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw?»

²⁴ Dō sə side ləbara sa 'am a anaya nà, njavar ata awan. Kə vindek anan ləbara awan. Ma san zle, way anahan sə təkər nà, dīdem aya awan.

²⁵ Yesu kà gak mer su way ahay maza aya bayan a cara cara. Kak abay tæ vinde anan kərtek tæ kərtek fok à deftere ahay inde nà, a ga upo dukwen, zek ana daliyugo awan, i mba apan sə tavak anan deftere ataya bay.

Mer su way ana dō maslan a Yesu ahay

Adakay way pə deftere a anan

Sə vinde dērewel a anan nà, Lukas. Ləbara a anan a pərahan azar anà ləbara anahan sə taker pə Yesu à deftere a Lukas inde ata awan. A vinde nà, ləbara mugom a pə Yesu a ta 'am pə daliyugo nə kəkəməw. A adazlan anahan inde nà, Apasay Cəncan a a dazay ahay pə njavar a Yesu ahay, aday a varan atan məgala sa zla anan tə ləbara ata kwa aha kutok. A dērewel a anan inde kutok, dī sləne way ana atə Piyer tə Yuhana tatə Yakuba aday Pol sa ga ataya awan. A andav ana dērewel a anan inde kutok, ləbara a Yesu mugom a a dəzle à Ruma, man ana bahay sə daliyugo fok winen uda ata awan.

Nga sa 'am ahay

Apasay Cəncan a a varan məgala anà njavar a Yesu ahay (1.1 - 2.47)

Egliz à Urəsəlima (3.1 - 8.3)

Tə dəkay anan ləbara mugom a à Yahudiya aday à Samariya (8.4 - 9.31)

Tə dəkay anan ləbara mugom a anà dō aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya awan (9.32 - 15.35)

Ləbara mugom a a dəzle pə daliyugo sə Aziya, pə daliyugo sə Gərek ahay, aday à Ruma (15.36 - 28.31)

Dō maslan ahay ta ba Apasay a Mbərom

¹ Nə vindek ayak nə anakiken, Tiyufil, car uno. A deftere uno inde sə vindek ayak mama'am ata nà, nə dəkak anak anan ayak mer su way a Yesu sa ga tə way anahan sə dakan anan anà dō ahay kwa pa sə dazlan a wa,

² aday hus pə ana Mbərom sə gəba anan à mburom ata awan. A alay a winen pə daliyugo mba ata nà, a walay anan dō maslan anahan ahay, a dakan atan anan way a tinen saa ga pə dəba anahan wa ataya tə məgala ana Apasay Cəncan awan.

³ Pə dəba sə amac anahan wa nà, a slabakay ahay à məke wa, a njahay pə daliyugo luvon kwa kuro fudō. A kan zek anà dō maslan anahan ataya tə cəved ahay cara cara saray bayak awan, anga aday tã san tə didek awan, winen inde tə sifa awan. A alay ata nà, winen apan i dakan anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom anà dō maslan ataya awan.

⁴ Pə luvon a inde kutok, à alay a tinen à man sa pa way nà, a jan atan, a wa: «Kà si zlen à Urəsəlima wa bay. Njihen, hus pə ana Bəbay uno i slənak ikwen ahay way anahan sə zlapak ikwen anan ata awan. Na jak ikwen kurre bidaw?

⁵ Yuhana kà gak anan baptisma anà dō ahay tə a'am, əna azanaka, Mbərom i gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan awan.»

Yesu a jdn à mburom

⁶ A alay a Yesu winen mə njahay a pə kərtek a tu dō maslan ahay nà, tə cəce panan wa, ta wa: «Ba Məduwen, ki man anan bahay à alay inde anà zahav sə lsəra'ila ahay aday ti lavay nga a tinen həna daw?»

⁷ Yesu a mbədahān atan apan, a wa: «Kwanay nà, alay sa 'am a kwanay uda sə gəzlan alay pi zek wa anà way ataya nà, ibay. Way ata i təra nə luvon wuraw, kabay à alay wuraw fok nà, wita nə zek a Mbərom sa daf tə məgala anahan awan.

⁸ Aya əna, Mbərom i naa slənak ikwen ahay Apasay anahan Cəncan a nà, ki njiden məgala sə dəkay anan ləbara uno à Urəsəlima, pə daliyugo sə Yahudiya tə Samariya awan, aday hus pə magaga sə daliyugo fok.»

⁹ Natiya, pə dəba sa 'am anahan ata wa nà, Yesu a ján à mburom ì ìde a tinen inde, aday matapasl a sərət apan sərđədek, tə canan sabay. ¹⁰ Dò maslan ataya nà tinen apan ti cak ayak ìde à mburom həməcacce hwiya. Kwayan'a dowan aya inde cew tə zana aya pi zek kwedekkwedek, tə sləray ahay pə cakay a tinen.

¹¹ Aday ta jan atan, ta wa: «Kwanay wan sə Galile ahay, kwanay apan ki cen ayak ìde həməcacce à mburom matanan nà, angamaw? Yesu nà, kà zlak pikwen wa à mburom. Aday kawa ana kwanay a sə cinen anan a zla həna ata nà, winen i naa may ahay dukwen, kətanen re.»

Do maslan ahay ta ca dō à yime ana Yudas inde

¹² Natiya pə dəba anahan a wa kutok, dō maslan ataya tə dazay ahay à bəzłom sə Ulivet ata wa, ta may ahay à wulen su doh sə Urəsalima kutok. Man ata nà, dərən tə wulen su doh a bay, i ga nə way sə kilomiter kərtek ca.

¹³ Tə dəzley ahay à wulen su doh sə Urəsalima nà, ta zla à man sə təfek a tinen, à sewene a tinen a sa taa njahay uda ata awan. Sləmay su dō ataya həna: Piyer, Yuhana, atə Yakuba tə Andəre, atə Filip tə Tomas, atə Bartilome tə Mata, Yakuba wan ana Alfa, Simon dō manide sə Ruma ahay, aday Yuda wan ana Yakuba.

¹⁴ Tinen ata fok, tatə uwar aya inde, tatə Mariyama may a Yesu, aday tə marak a Yesu ahay, tinen a fok ta taa halay nga aday ta taa ga amboh pə kərtek awan.

¹⁵ A alay ata nà, dō sa daf nga pə Yesu ahay, tinen ti ga səkat tə kwa kuro cew (120). Aday pə luvon a inde kutok, Piyer a slabak à wulen a tinen inde, a jan atan, a wa:

¹⁶ «Mərak ahay, way kawa ana Apasay Cəncan a sa ja à Deftere a Mbərom inde ata nà, təktek kə tərak. Tə dundo ana bahay Dawuda, Apasay Cəncan a ja 'am pə Yudas, dō sa dəkay pa man a Yesu aday tə ban anan ata awan.

¹⁷ Aday abay cəkəbay Yudas a nà, dō kərtek à wulen a manay dō maslan ahay inde, winen ti mer su way a Yesu à alay inde cite re.»

¹⁸ Yudas aday nà, kə njadək magwagway anga way anahan a sa ga lelibay ata awan. Anga nan, a zəba anan dala ata kutok, a zla, a sukom anan guvo. A guvo ata inde kutok, a slahay kup məbəburot, aday dinde ahay zərđəd ahay uho. A mac à man ata awan.

¹⁹ Matanan, way a sə tərə ata nà, dō sə Urəsalima ahay fok tə slənek apan, aday tə ngaman anà guvo anan anahan ata ta 'am su kon a tinen nà, Hakəldama, kawa sa ja ite nà, guvo sə mez.

²⁰ Piyer a ja asa, a wa: «Matanan, mə vinde a à Deftere Jabura inde, Mbərom a ja, a wa:

“Doh anahan a nà, à tərə rəgay.

Dowan à sa njahay uda bay.*”

«Aday ma ja awan asa re, a wa:

“Dohinen à zəba anan mer su way anahan awan.†”

²¹ «Natiya, a zla pi zek kutok nà, gəbuko dō kərtek à wulen a mənuko wa aday à tərə dō maslan a Yesu à yime ana Yudas inde. Sumor a nà, winen dō sə pərahan azar anà Bahay a mənuko Yesu pə kərtek a tə manay kwa siwa siwa fok,

²² a ban kwa pə ana Yuhana sa gan baptisma wa, hus pə ananahan sa ján à mburom ata awan. Zəbuko nà, dō matanan ata awan, anga i tərə kawa mənuko, dō sə side aslabakay a Yesu à məkə wa ata awan.»

* 1:20 Ca pə Jabuura 69.26. † 1:20 Ca pə Jabuura 109.8.

²³ Natiya awan, ta kay anan ahay sləmay sə dō ahay cew: atə Yusufu, dōwan a tə ngaman Barsabas kabay Yustus re ata awan, tə apan Matiyas.

²⁴ Dō maslan ataya ta ga amboh, ta wa: «Ba Məduwen, iken nā, ka san mível a kuwaya zle fok. Dakan umo anan à wulen su dō a anaya cew aya nā, kə zəba wa nə waya

²⁵ aday i təra dō maslan anak, i ga anan mer su way ana Yudas sə mbəsak ata anaw. Anga Yudas kə zlak à man a məlavay zek a anga winen ata kutok.»

²⁶ Pə dəba anahan a wa nā, ta kad' anjar[‡] sa ca apan, i slahay nə pə wayaw, aday anjar ata a kay anan, a slahay pə Matiyas. Winen a təra dō maslan mə slala kuro nga cew awan à yime ana Yudas inde kutok.

2

Apasay a Mbərom a dazay ahay pə njavar a Yesu ahay

¹ Natiya, pə luvon sə azar uko ana Yahuda ahay sə ngaman Pentekosta* ata nā, njavar a Yesu ahay tə halay nga à man kərtek awan.

² Kwayan'a, agungol a ndəray ahay à mburom wa, kawa vəvara məduwen awan, a rah anan doh a njavar ahay mə njahay uda ata awan.

³ Tə canan anə awan aya kawa miresl sə uko, ta nay ahay, tə gəzla zek, tə njahay pa nga su dō a tinen ù doh ataya fok.

⁴ Fok a tinen a, Apasay Cəncan a a rahan atan à mível ahay inde, aday ta ma nga sa ja 'am su kon azar aya cara cara, kawa ana Apasay a Mbərom a sə varan atan məgala ata awan.

⁵ A Urəsəlima ata nā, Yahuda ahay inde bayak a tə dəfan apan à Mbərom lele, abay tinen mə njahay aya pu kon sə daliyugo ahay fok.

⁶ Tə sləne agungol ata cəna, tə halay nga à man su dō ataya awan. Aday way ata a gan atan wurdədəsdəssa, anga dō ataya tinen apan ti ja 'am nā, kuwaya a sləne ta 'am su kon anahan.

⁷ Way ata a gan atan masuwayan. Anga nan ta ma nga sa ja, ta wa: «Dō anaya fok nā, tinen Galile ahay bidaw?

⁸ Aday ta ja 'am su kon a mənuko ahay fok nə kəkəməw?

⁹ Mənuko nā, da nay ahay kwa à Partiya wa, à Mədiya wa, à Elamiya wa. Mənuko dō sə njahay à Mesopotamiya ahay, à Yahudiya ahay, à Kapadosiya ahay, à Pontus ahay, à Aziya ahay,

¹⁰ à Firigiya ahay, à Pamfiliya ahay, à Misra ahay, à Siren pə daliyugo sə Libiya ahay. Mənuko dō sa nay ahay kwa à Ruma wa,

¹¹ da nay ahay kwa à Kereta wa tə Arabiya wa re. A wulen a mənuko inde nā, azar su dō aya nə Yahuda ahay, aday azar aya ite nā, tinen Yahuda ahay bay, əna tə pərahan azar anə pəra sə Yahuda ahay. Aday mənuko fok də sləne tinen apan ti dakay anan masuwayan a Mbərom sa ga ataya fok ta 'am a mənuko ahay nə kəkəməw?»

¹² Way a sə təra ata a gan atan masuwayan, ta san ti ja nə maw bay fok. Ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Way a hənə anan ata nə masuwayan dūwuraw? A nan sa ja nə maw?»

¹³ Aya əna, azar su dō aya ta ma nga sə mbasay pu dō a Yesu ahay, ta wa: «Dō a anaya nə ta sak mahay, tə vawak nga.»

Wazo ana Piyer

¹⁴ Natiya, pə dəba a wa kutok, Piyer tu dō maslan a kuro nga kərtek ataya fok tə slabak à wulen su dō ataya inde, aday Piyer a dazlan sa jan 'am anə

[‡] 1:26 Ta kad' anjar, bina ta lar anjar bay. * 2:1 Pentekosta nā, azar uko sə təra pə dəba sə Pasəka wa à luvon kwa kuro dāra inde ata awan.

dó ahay tə məgalak awan, a wa: «Kwanay Yahuda ahay tu dó sə njahay à Urəsalima a anaya awan, slənen anan 'am uno a anan lele, ni dákak ikwen anan labara sa 'am a anan. ¹⁵ Kawa ana kwanay sə bayak nà, dó a anaya nə tə vawak nga. Əna cəkəbay matanan bay, anga həna nà, njamde dəsúdo sə duwdew mba, alay sə vaway nga kà slak fan bay asanaw!

¹⁶ Aya, way a anan a təra nà, kawa ana dó maja'am a Mbərom Yo'el sa ja, a wa:

¹⁷ “Mbərom a ja nà:

A luvon mədakwidok aya inde nà, ni slan Apasay uno à kuwaya inde fok.

Wan a kwanay ahay tə dəna a kwanay ahay fok ti man anan 'am uno anà dó ahay.

Njavar a kwanay ahay ti canan anà way uno sə dakan atan anan ataya awan. Məcəd a kwanay ahay dukwen, ni jan atan 'am à cəen sə zúbay inde.

¹⁸ Ayaw, pə luvon ataya nà, ni slan Apasay uno ù dó si mer su way uno ahay inde,

à ga nə mungol awan, à ga nə dəna awan, ti man anan 'am uno anà dó ahay.

¹⁹ Ni ga way masuwayan aya à mburom,

aday pə daliyugo dukwen, mez i pak, uko tə jinjek ti kay ahay re.

²⁰ Pac i dav sabay, aday kiya dukwen i mbədəhan sa ca nà, nduzzo kawa mez. Way ataya tə tərak nà, luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata, i dəzley ahay bəse kutok.

Luvon ata nà, məduwen a aday tə mazla6 a re.

²¹ Matanan, kuwaya dowan a kà dəfak nga pə sləmay ana Mbərom Fetek cəna, i tam.[†]”

²² Piyer a ja asa, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, slənen 'am uno a anan lele aday. Yesu dó sə Nazaratu ata nà, dā san zle, winen dó a Mbərom sə slənay ahay, anga Mbərom a kà gak masuwayan ahay cara cara à wulen a kwanay inde tə alay a Yesu ata awan. Kwanay kə sənən apan zle lele re.

²³ Mbərom a varak ikwen anan Yesu, kawa anahan sə lavay a zek kwakwa ata awan. Aday a san zle, kwanay dukwen kə viren anan anan à alay inde anà dó sə atahasl ahay, ti darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan, kawa ana kwanay sa ga anan həna ata awan.

²⁴ Əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məkə wa, winen inde tə sifa awan. Kə təkak anan Yesu à dəcə sə amac wa, anga amac nà, məgala anahan inde sa ban anan ibay.

²⁵ «Matanan Dawuda kà jak pə Yesu, a wa:

“Nə canan anà Mbərom Fetek pac pac winen inde pə cakay uno.

Winen mə njahay a tə alay puway uno.

Anga nan, ni jəjar sabay.

²⁶ Matanan, mivəl uno həna nà, ma rah a tə ataslay mivəl awan, nen apan ni tə6a 'am sa ga ara tə ambasay awan.

Kwa nə məcak təkede nà, nen ni dəfak ide hwiya,

²⁷ anga iken ki mbəsak nen à məkə inde bay,

ki mbəsak anan zek uno à wuslay à məkə inde bay, nen dó anak cəncan awan.

²⁸ Kə dákak uno pə cəved sa njad sifa.

Ki vuro ataslay mivəl bayak a pə cakay anak.[‡]”

²⁹ «Mərak ahay, dā san apan zle, bije a mənuko Dawuda ata nà, kə məcak aday ta lak anan. Jəvay anahan a dukwen inde, dā san man a zle re.

† 2:21 Ca pə Yo'el 3.1-5. ‡ 2:28 Ca pə Jabuuru 16.8-11.

³⁰ Winen nà, dō maja'am a Mbərom. Anga nan, a san apan zle re, 6a Mbərom kə zlapak anan anan ta sa jan nà, i naa daf wan sə kutov anahan à bahay anahan inde.

³¹ Dawuda dukwen a san apan zle Almasihu nà, i slabakay ahay à mæke wa. Anga nan, a wa:

“Iken Mbərom nà, ki mbəsak nen à mæke inde bay,

ki mbəsak anan zek uno â wuslay à mæke inde bay.Š”

³² Piyer a ja asa re: «Yesu nà, Mbərom kə slabakak anan ahay à mæke wa. Manay a fok ma san apan zle, manay dō sə canan njœk tə idé a manay ataya awan.

³³ Mbərom kə zəbak anan ayak anga sə njahay tə alay puway anahan awan. Yesu a təma Apasay Cəncan a pə Bəbay anahan wa, kawa anà Bəbay anahan sə zlapay anan ata awan. Winen dukwen kə varak umo ahay Apasay ata re. Natiya kutok, way a kwanay sə sləne ta sə canan a anan fok, sa ga mer su way ata nà, winen awan.

³⁴ Aya, Dawuda nà, kə jənak à man a Mbərom itəbay. Əna winen a a wa: “Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno nà:

Njahay tə day sə alay puway uno,

³⁵ aday dō manidé anak ahay fok nà, ni təra atan bile anak aya awan.*”

³⁶ «Anga nan, kwanay Isəra'ila ahay fok, sənən anan tə dīdek awan: Yesu dōwan a kwanay sa vad anan ta sə daray anan pə dədom mə zləngad ata nà, Mbərom a təra anan Bahay a nuko awan aday Almasihu re.»

³⁷ Dō ataya tə sləne 'am ata fok cəna, mbac a slahay patan wa. Anga nan tə cəce pə Piyer tu dō maslan ataya wa, ta wa: «Mâ ga hənà jiya nə kəməw, mərak ahay?»

³⁸ Piyer a mbədfahan atan apan, a wa: «Mbədihən anan ləən anà ines a kwanay ahay, təmihən sa ga baptisma anga sə təra dō a Yesu Almasihu ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay, i varak ikwen Apasay anahan Cəncan awan.

³⁹ Mbərom kə zlapak sə varak ikwen Apasay anahan Cəncan ata nà, a zlapan anan anà dō ahay aday winen saa ngaman atan, saa pərahan azar ataya fok re, kawa sa ja nà, anà kwanay tə wan sə kutov a kwanay ahay, aday anà dō su kon dären aya fok re.»

⁴⁰ Piyer a jan atan 'am a azar aya bayak asa. A nan nà, tə təma 'am ata awan, aday tə sa ya nga bay re. A jan atan asa re, a wa: «Kwanay, mbəsiken anan dō a wuswes a anaya awan, təmen zek a kwanay ahay.»

⁴¹ Dō ahay bayak a tə təmahak 'am ana Piyer ata awan, tə təmahak sa ga baptisma. Pə luvon ata nà, dō a Yesu ahay tə zəgahak anan apan njavar a Yesu ahay, ti ga way sə mbulo maakan.

⁴² Pac pac tinen apan ti halay nga sə tətək way pu dō maslan a Yesu ahay wa, ti gəzla pen tə sləmay a Yesu, ti ga amboh. Tə njahay pə kərtek awan, à asan zek inde.

Asan zek su dō a Yesu ahay

⁴³ Dō a Yesu ahay fok tə jəjaran anà Mbərom lele, aday Mbərom a ga masuwayan ahay bayak a cara cara tə alay ana dō maslan a Yesu ahay.

⁴⁴ Tinen a fok 'am a tinen kərtek, way a tinen dukwen mə jəpay pə kərtek a re.

⁴⁵ Tə sukom a way tə way a tinen, tə guvo a tinen ahay, tə jəpay anan dala awan, aday tə varan anà kuwaya fok nà, kawa anahan sa gan may.

⁴⁶ Pac pac fok, tinen apan ti halay nga pə kərtek awan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Tinen apan ti halan nga anà way sa pa a tinen ahay pə kərtek a ąga tinen aya awan. Tinen apan ti pa way a tinen ahay pə kərtek awan, tə ataslay mivel aya awan, aday tə mivel kərtek a re.

⁴⁷ Tinen apan ti həran nga anà Mbərom, ta zlan à nga anà do ahay fok. Aday do ahay tinen apan ti tam pac pac fok, Bahay Yesu winen apan i zəgahan atan anan apan do ahay.

3

Dowan a inde mə təra à məndak awan

¹ Pa pac a inde, atə Piyer tə Yuhana ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Ta zla nə tə njamde maakan, alay a do ahay sa taa ga amboh ata awan.

² Tinen apan ti dəzle à məsudoh su doh sə mazlaḅ a Mbərom inde sə ngaman Mə-Rəḅa-Awan ata nà, ta tan ayak à nga anà dowan a inde mə təra à məndak awan, kwa sə wahay anahan. Ta taa zəḅak anan ayak nə pac pac, anga aday i dubok way pu do sa zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay wa.

³ Dowan ata a canan anà atə Piyer tə Yuhana tinen apan ti zla ù doh cite nà, a dubok patan wa dala.

⁴ Atə Piyer tə Yuhana tə zəzor anan, aday Piyer a jan, a wa: «Ca pumo lele.»

⁵ Dowan ata a zəzor atan lele. Winen a bayak i ga nà, ti varan dala.

⁶ Piyer a jan, a wa: «Dala nà, inde upo ibay. Əna way a həna inde upo ata nà, ni varak anan. Na jak nà, tə sləmay a Yesu Almasihu, do sə Nazaratu, slabak, zla tə saray anak!»

⁷ Piyer a bənan anan alay puway, a man zek sə slabak. Kwayan'a saray anahan ahay tə ndarkwaslak anahan ahay ta njad məgala.

⁸ A slabak hərom, a dazlan sa bar. Ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom tatə Piyer tə Yuhana, winen apan i zla, winen apan i dzalay à mburom kwerkwer, winen apan i zambad anan Mbərom.

⁹ Winen apan i zla, i zambad anan Mbərom ata nà, do ahay fok tə canak anan,

¹⁰ aday tə sənak anan kutok. Ta wa: «Winen nà, dowan mə təra à məndak ata sa taa dubok way pə do ahay wa pə məsudoh sə ngaman Mə-Rəḅa-Awan ata awan.» Natiya awan, way ata a gan atan hərḅəḅəkkə tə mindel.

Piyer a wazay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

¹¹ Dowan ata, winen pə cakay ana atə Piyer tə Yuhana hwiya, do sa man ataya fok ta ma nga sa haw pə cakay a tinen à man a sə ngaman «Vo galak ana Sulimanu» ata awan, anga way sə təra ata a gan masuwayan anà do ataya awan.

¹² Piyer a canan atan cəna, a jan atan, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, way ata a gak ikwen masuwayan nə angamaw? Aday ki cen pumo hwiya nden'e nà, angamaw? Kwanay kə bayiken dowan a anan a mbar nà, anga məgala a manay, kabay anga mə dəfan apan anà Mbərom lele ata daw?»

¹³ Mbərom ana Ibərahima, tə ana Isiyaku tə ana Yakob, Mbərom ana bje a nuko ataya sə dəfan apan ata awan, anga sə varan mazlaḅ anà Yesu, do si mer su way anahan, Mbərom kə mbərak anan dowan a anan. Kwanay nà, kə viren anan anan à alay inde anà Ruma ahay, anga aday tə vad anan. Kwa abay Pilatu a gan may sə mbəsak anan dukwen, kwanay kə ngəmen à mbəsak anan bay re.

¹⁴ Winen nà, do cəncan awan, do didek awan, əna kə ngəmen aday Pilatu à mbəsakay anan ahay bay. Ki gen anan kem anà Pilatu bugol nà, à mbəsakak ikwen anan ahay do a sa vad nga su do ata adəka.

15 Kə vaden anan do sə varan sifa anà way ahay fok ata à mæke sa ndaw, əna Mbərom kə slabakak anan ahay à mæke wa. Manay dukwen mi mba apan sa ra ambar sa 'am a anan tətə.

16 Downan hənə anan nà, kwanay a fok kə cinen anan, aday kə sənən anan zle, winen a mbar nà, anga kə dəfak nga pə sləmay a Yesu. Sa mbar anan jiga nà, sləmay a Yesu, anga downan a anan kə dəfak apan nga. Kwanay a fok, ki cinen anan.

17 «Ayaw, mərak uno ahay, na san zle, ki gen anan way ataya anà Yesu nà, anga kə sənən didek bay. Bahay a kwanay ahay dukwen ta san didek bay re.

18 Əna way ata a ga zek matanan nà, anga 6a Mbərom kə jak anan tə dundo ana do maja'am anahan ahay kwakwa, ta sa ja təktek Almasihu anahan saa slənək ikwen ahay ata à ga dace.

19 Hənə adəka nà, mbədihen anan ləən anà ines a kwanay ahay, men anan u vo anà Mbərom, aday Mbərom i pəsek ikwen anan kutok.

20 Aday Bahay Mbərom i varak ikwen zay, ta sə slənək ikwen ahay Yesu, winen Almasihu a Mbərom sə lavay anan zek anga kwanay kurre ata awan.

21 Ayaw, hənə ata nà, Yesu Almasihu nà, i njahay à mburom à man ata tamak, hus i dazle pə luvon a Mbərom saa mbəda anan way ahay fok wiya aya kawa ana do maja'am anahan cəncan aya sa ja apan ata aday.

22 Musa a ja nà: “Mbərom Bahay a kwanay i naa varak ikwen do maja'am hinen kawa nen à wulen ana zahav a kwanay a wa. Kə təmihen anan anan 'am anahan saa jak ikwen ata fok.

23 Downan a kə təmihak anan anan 'am anahan itəbay ata nà, Mbərom i lize anan à mamasl su do anahan ahay wa.*”

24 Piyer a pərahan anan azar sa ja, a wa: «Do maja'am a Mbərom ahay kwakwa, a bənay ahay kwa pə Samiyel wa hus pu do maja'am a Mbərom azar aya, fok a tinen a kərtek tə kərtek ta jak 'am pə way a sə təra pə luvon a anan ataya awan.

25 Do maja'am a Mbərom ataya ta ja way ataya pə kwanay awan, aday Mbərom kə banak 'am tə bije a kwanay ahay anga kwanay a re. A jan anà Ibərahima nà: “Tə alay ana wan sə kutov anak ahay, ni dəf alay sə mazla6 uno pu do su kon ahay fok.†”

26 Matanan kutok, Mbərom a lah sə slənay anan ahay Yesu, do si mer su way anahan nà, anà kwanay awan, anga aday à dəf pikwen alay sə mazla6 anahan ta sa may ahay kwanay à cəved sə huwan a kwanay ahay wa.»

4

Atə Piyer tə Yuhana pa 'am su do sə lavan nga anə Yahuda ahay

1 A alay a Piyer tə Yuhana tinen apan ti jan 'am anà do ahay mba, do sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə bahay su do sa ba doh sə mazla6 a Mbərom, aday tə Saduki ahay, ta zla à man a tinen.

2 Ta ma nga sa ga patan mivəl, anga atə Piyer tə Yuhana nà, tinen apan ti dakan anan anà do ahay nə Yesu kə slabakak ahay à mæke wa. Matanan, do ma mac aya dukwen, ti naa slabakay ahay à mæke wa tə sifa aya re.

3 Anga nan kutok, ta ban anan do maslan ataya awan, tə tacay atan à dangay, hus sa ca pa 'am sə sariya nə sidew awan, bina suko kə gak coy re.

4 Aya əna, do ahay bayak a à wulen su do sə sləne 'am a Piyer ataya wa tə təmihak 'am ana do maslan ataya awan, tə dəfak nga pə Yesu. Do ataya tə

* 3:23 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 18.15, 18-19. † 3:25 Ca pə Laataanooji 22.18, 26.4.

zəgahak anan do ana Yesu ahay. Tə baslay mungol ahay dəkdək, tinen mbulo dara kutok.

⁵ Ide a cəde sidew a nà, bahay sə Yahuda ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay aday tə miter sə Tawrita ahay tə halay nga à Urəsalima.

⁶ Atə Anas, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay, tatə Kayafas, Yuhana, Aleksandire aday tə azar su do ana Anas ahay, inde à wulen a tinen.

⁷ Tə ngaman anà do maslan a cew ataya pa 'am a tinen, aday tə cace patan wa, ta wa: «Kə mbəren anan dowan a mə təra à məndak ata nà, tə məgala wuraw, kabay tə sləmay a wayaw?»

⁸ Cəna Apasay Cəncan a a zlan à mivəl inde anà Piyer, a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay bahay ahay tə məced ahay,

⁹ manay həna pa 'am a kwanay nà, anga sumor a manay sa ga ta sa mbar anan dowan a vədal a anan ata bugol bidaw? A nak ikwen sa san nà, kə mbərak tə məgala nə sləmay a wayaw daw?

¹⁰ Kak matanan nà, kwanay tə İsəra'ila ahay fok, sənen anan kutok: Dowan a həna anan mə tavay a pa 'am a kwanay kə mbərak nà, anga məgala sə sləmay ana Yesu Almasihu, do sə Nazaratu. Winen nà, kə vəden anan pə dədom mə zəlɲgad awan, əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məke wa.

¹¹ Natiya, Deftere a Mbərom a ja 'am həna anan ata nə pə winen awan, a wa:

“Kon mbala ana do sa dezl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.*”

¹² «Do sa mba apan sa tam do ahay miza nà, ibay, si Yesu a kərtek. Bina sləmay inde maza pə daliyugo sa mba apan sa tam mənuko uwec wa mbala ana do ana Mbərom sə varak uko ahay ata nà, ibay.»

¹³ 'Am ana Piyer ata a gan masuwayan anà do mə halay nga ataya awan, anga ta ca apan do maslan a cew ataya nà, do məduwen aya bay, aday mə jangay aya bay re, əna tə jəjar sə mbədahan atan apan bay re. Aday do ataya tə sənak do maslan ataya tə njahak pə kərtek a tə Yesu.

¹⁴ Əna tinen apan ti ca pə dowan a ma mbar ata winen inde zay mə tavay a pə cakay ana do maslan a cew ataya awan. Anga nan, ta mbak apan sə mbədahan atan apan awan a ibay jiga awan.

¹⁵ Matanan, ta ma anan do maslan a cew ataya uho tamak, kutok tinen tə mbədək sa vad uway pa 'am ata à wulen a tinen inde aday.

¹⁶ Ta wa: «Do a anaya həna jiya nà, di ga atan kəmaw? Do sə Urəsalima a anan ataya fok tə sənak pə masuwayan a məduwen a tinen sa ga anan ata lele coy. Aday mənuko dukwen, di mba apan sə məmən anan nà, i ga zek bay re asa.

¹⁷ Aya həna nà, di ngaman atan ayak, aday di gafan atan 'am, tã saa ma apan sa jan 'am tə sləmay a Yesu anà dowan sabay. Ata kutok nà, ləbara sa 'am a tinen ata i ta 'am bay.»

¹⁸ Tə ngaman atan ayak asa, ta jan atan, ta wa: «Mbəsiken sa jan 'am tə sləmay a Yesu aday sə dakan anan ləbara sa 'am ana Yesu anà do ahay.»

¹⁹ Aya əna, atə Piyer tə Yuhana tə mbədahan atan apan, ta wa: «Ənga, kwanay a bayiken apan lele aday, tədə saa zlan à nga anà Mbərom nə maw? Tədə sə dəfan apan nə anà Mbərom a daw, kabay lele nà, sə dəfak ikwen apan anà kwanay bugol adəka daw?

²⁰ Manay nà, way a manay sə cənan ta sə sləne fok cəna, mi dəkay anan, bina mi mba apan sə njahay way a manay bay.»

²¹ Pə dəba anahan a wa nà, do sa gan atan sariya ataya tə nğəraz patan anga aday tã njahay way a tinen, tə mbəsakay atan ahay kutok. Tə sənak sa jəka ti

* 4:11 Ca pə Jabuura 118.22.

kəta atan kəkəməw bay, bina dō ahay fok tinen apan ti həran nga anā Mbərom anga way anahan a sa gan anā dōwan a vədal ata awan.

²² Ava ana dōwan a tinen sa mbar anan tə masuwayan ata nā, a zalay kwa kuro fudō.

Do a Mbərom ahay ta ga amboh

²³ Pə dəba a sə mbəsakay atan ahay ata nā, atə Piyer tə Yuhana ta ma pə cakay ana dō a tinen ahay, tə təkəren atan anan way ana bahay sə gədan dundo anā way ahay tə məced ahay sa jan atan ata fok.

²⁴ Dō a tinen ataya tə sləne anan 'am ata nā, tinen a fok ta ma nga sa gan amboh anā Mbərom tə mivəl kərtek awan, ta wa: «Ayaw, Bahay a manay, iken dō sə ndakay bagəbaga mburom tə daliyugo tə bəlay ahay, aday tə way a uda ataya təkə fok.

²⁵ Iken awan ka jak 'am tə dundo ana dō si mer su way anak Dawuda, winen bije a manay awan. Apasay anak Cəncan a kə jak ə winen inde, a wa: “Do su kon azar aya ti ga mivəl, aday dō sə pəra ahay ti jəjem 'am kəriya nā, angamaw?”

²⁶ Bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ndire zek, aday dō sə lavan nga anā dō ahay ahay tinen apan ti lavan zek anā vəram tə Mbərom Fetek aday tə Almasihu anahan.[†]”

²⁷ «Ayaw, way ata matanan acəkan, anga hənə kutok nā, Hiridus tatə Pontiyos Pilatu, tə halay nga ə wulen su doh a anan inde tə Ruma ahay tə Isəra'ila aya awan, anga sa bən 'am pə Yesu dō si mer su way anak cəncan a, iken sə walay ata awan.

²⁸ Iken nā, məgala awan. Natiya, way a tinen sa ga fok nā, way kawa ananak a sa gan may kurre ata awan.

²⁹ Hənə kutok, Ba Məduwen, sləne way a tinen sa ja ti gan umo ataya awan. Kem, varan məgala anā dō si mer su way anak ahay sa ja 'am anak mənəjəna ajəjar.

³⁰ Varan umo gədan sa mbar anan dō sə dəvac ahay ta sa ga masuwayan ahay cara cara tə məgala sə sləmay a Yesu, dō si mer su way anak cəncan awan.»

³¹ Pə dəba sa ndav anan amboh a tinen ata wa nā, man a tinen ata a bəl kəzlek kəzlek. Tinen a fok tə njadak məgala sə dəkay anan 'am a Mbərom mənəjəna sə jəjar, anga Apasay Cəncan a kə rahak atan ə mivəl inde.

Do a Yesu ahay tə jəpəy anan zlile a tinen ahay pə kərtek awan

³² Dō a Yesu ataya fok nā, mivəl a tinen a kərtek, abayak nga a tinen ahay kərtek a re. Tə jəpəy anan zlile a tinen pə kərtek awan. Dōwan sa jəka «zlile uno anuno taayak» nā, ibay fok.

³³ Tə məgala a bayak a, dō maslan ataya tə pərahan azar sə dəkay anan, tə canak anan Yesu kə slabakak ahay ə məkə wa. Mbərom kə gak atan sumor bayak awan.

³⁴ Dōwan mətəwak a ə mamasl a tinen nā, inde sabay fok, bina dō aday guvo anahan inde kabay doh anahan inde ataya fok, tə sukom a way, ta nay anan dala awan

³⁵ anā dō maslan ahay, aday tinen tə varan anā kuwaya pə ananahan sa gan may.

³⁶ Dōwan a inde ite, tə ngaman Yusufu, winen pə slala ana Lewi, a njahay pə daliyugo sə Kiprus. Sləmay anahan hinen nā, Barnabas, kawa sa ja nā, dō sə varan məgala anā dō ahay.

[†] 4:26 Ca pə Jabuura 2.1-2.

³⁷ Winen dukwen, guvo anahan inde re, a sukom a way, a nay anan dala awan, a varan anan anà dō maslan ahay.

5

Atə Ananiyas tə uwar anahan Safira

¹ Dowan a inde asa tə ngaman Ananiyas tə uwar anahan Safira, tə sukom anan way tə guvo a tinen.

² Tinen a ta pak 'am ahay i zek. Ananiyas a ra pə dala wa məcak, a ndakay apan man. Azar a kutok a zla anan à man ana dō maslan ahay. ³ A dəzlek anan ayak cəna, Piyer a jan, a wa: «Ananiyas! Kə mbəsakan anan mível anak anà Fakalaw angamaw? Anga həna nà, kə gəđak anan mungwalay anà Apasay Cancan awan. Ka rak ayak pə dala sə guvo a kwanay wa məcak agay nà, angamaw?»

⁴ Guvo a nà, guvo anak awan. Kə sukumak anan way dukwen, dala nà, ananak a re. Əna kə jalay sa ga way lelibay a matanan nà, angamaw? Kə gəđan mungwalay ata nà, anà dō zənzen a bay, əna anà zek a Mbərom awan.»

⁵ Pə dəba sə sləne 'am ata wa cəna, Ananiyas a slahay à məndak, aday a mac kwayan'a. Dō sə sləne ləbara sa 'am ataya fok nà, mbac kə slahak patan wa, ta ma nga sə jəjar.

⁶ Pə dəba anahan a wa nà, njavar ahay ta zlak ayak ù doh, ta nga apan rəkot, ta nay anan uho saa la anan.

⁷ A njahay pə dəba wa way sə ler maakan nà, uwar anahan Safira dukwen kà zlak ayak ite. Winen kə sənək pə way a sə təra tə mbaz anahan ata bay fok.

⁸ Uwar ata a dəzlek ayak ù doh cəna, Piyer a cəce panan, a wa: «Uwar a anan, ənga, jan umo aday. Kə sukumen anan way tə guvo a kwanay nà, dala a nə kawa winen a anan dəp daw?»

Uwar ata a mbəda apan, a wa: «Ayaw, dala a nà, matanan awan.»

⁹ Piyer a jan asa, a wa: «Mazar! Kwanay tə mbaz anak kə jipen 'am a kwanay kərtek sə njəkan uda anà Apasay a Bahay Yesu nà, angamaw? Ənga, cak ayak apan, dō sa la anan mbaz anak ahay, tinen uho. Kagasl, ti naa zəbək ayak iken saa la cite.»

¹⁰ Pə dəba ana 'am ata wa cəna, uwar ata a slahay à məndak, aday a mac. Njavar ahay ta nay ù doh, tə zəba məsinde, ta lak anan ayak pə cakay ana mbaz anahan.

¹¹ Dō a Yesu ahay fok tu dō sə sləne anan ləbara sa 'am ata fok nà, ta ma nga sə jəjar.

Dō maslan ahay ta taa ga mer su way masuwayan aya bayak awan

¹² Dō maslan ahay nà, ta taa ga mer su way masuwayan aya bayak a à wulen sə dō ahay inde. Dō a Yesu ahay fok ta taa halay nga ù vo sə galak ana Sulimanu inde à gala su doh sə mazlāb a Mbərom.

¹³ Əna, kwa abay dō ahay tinen apan ti ja patan ta sa ja nà, tinen dō lele aya dukwen, dō a azar aya sə dəfan apan anà Yesu bay ataya ta ngam sə njahay pə cakay a tinen bay fok.

¹⁴ Tə winen ata təkə dukwen, dō ahay tinen apan ti dəf nga pə Bahay Yesu hwiya. Dō a Yesu ahay tinen apan ti zəga apan nà, pac pac, mungol tə uwar aya təkə fok.

¹⁵ Dō ahay tə sləne 'am sə masuwayan ana dō maslan ataya sa ga ata kutok. Anga nan, ta ma nga sa zla anan dō sə dəvac a tinen ahay pə cəved ahay, tə nahay atan pə biket kabay pə lala, anga tinen tə bayak nà, hinahibay Piyer i zla ta man ata nà, mezeze anahan a à njad sə laman anà dō sə dəvac a tinen azar aya awan.

¹⁶ Do maza aya ite ta nay anan ahay tu do sə dəvac a tinen ahay kwa à wulen su doh a azar aya sa mban anà Urəsalima ataya wa. Ta nay anan ahay tu do a tinen dəvac aya awan, tu do a setene sa taa vawan atan nga ataya fok. Ta nan atan anan ahay, aday fok a tinen a tə mbərak.

Tə jugwar 'am pu do maslan a Yesu ahay wa

¹⁷ Natiya kutok, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay, tu do anahan ahay tinen à wulen sə Saduki ahay ataya fok nà, ta ma nga sə jugwar 'am pu do maslan a Yesu ahay wa, ta ga patan sarak.

¹⁸ Cəna, ta ban anan do maslan a Yesu ataya, aday tə dəfak atan ayak à dangay.

¹⁹ Aya əna, cəkəbay, à luvon ata inde nə, maslay a Mbərom a nay ahay, a təba anan məsudoh sə dangay ata awan, aday a nay anan ahay do maslan ataya uho. A jan atan kutok, a wa:

²⁰ «Həna nà, zlen à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday ká sa dīken anan ləbara sə sifa wiya a anan fok anà do ahay.»

²¹ Do maslan ataya tə təmahak 'am ana maslay a Mbərom ata awan, tə wule sə duwdew à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom kutok. Ta zlak ayak nà, tinen gədek anan azar sə tətakan anan way anà do ahay.

Pə dəba wa mənəcək, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay, tu do anahan ahay tə dəzlek ayak cəna, tə ngaman ayak anà do sə lavan nga anà Yahuda ahay, kawa sa ja nà, məced sə Isəra'ila ahay fok. Aday kutok, ta slan suje ahay pu do maslan ataya à dangay.

²² Suje ahay tə dəzle ù doh sə dangay nà, ta tak anan ayak à nga anà do maslan ataya à man ata sabay. Cəna, ta may ahay pə dəba à dangay wa, ta nay, ta jan anà do mə halay nga ataya awan, ta wa:

²³ «Manay ma zlak ù doh sə dangay kawa ana kwanay sa jan umo ata acəkan, əna ma tan ayak à nga anà məsudoh nà, mə tacay awan, aday do sa ba patan ataya dukwen, tinen cekərkərre tə ide, tinen apan ti ba re. Mə təba anan məsudoh, ma zla ù doh sə dangay nà, ma tak anan ayak à nga anà dowan à man ata bay.»

²⁴ Do sə lavan nga anà suje sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom, tə bahay sə gədan dundo anà way ahay, tə sləne ləbara sa 'am ata matanan cəna, a wusen atan nga. Ta ma nga sə cəce pi zek a tinen aya wa, ta sa jan i zek ahay nà: «Way a anan a ga matanan ata nà, aday ma sə təra tu do a anaya awan anaw?»

²⁵ Pə dəba anahan a wa nà, dowan a inde a nay ahay, a jan atan nà: «Dowan a kwanay sə tacak atan ayak à dangay ataya nà, tinen à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom, tinen apan ti tətakan anan way anà do ahay.»

²⁶ Cəna, bahay sə suje ahay a zla patan tu do anahan ahay saa bənay atan ahay. Əna ta nay atan nə tə gədan a bay, anga tinen a dukwen tə jəjaran anà man su do awan, ta sə bayak nà, hinahibay do ahay ti i tar atan tu kon.

²⁷ Ta nay atan ahay do maslan ataya kutok, aday tə tavay atan pa 'am sə məced sə Yahuda ahay. Bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay a cəce patan wa kutok, a wa:

²⁸ «Manay nà, mə gafak ikwen 'am lele ta sa jak ikwen nà, ká sa tətiken anan anan way anà do ahay tə sləmay ana dowan ata sabay. Əna hwiya kə mbəsiken bay. Həna, wulen su doh sə Urəsalima nà, 'am ata ká tak uda 'am coy. Natiya, tə way a kwanay sa ga ata nà, a nak ikwen sa ja nə 'am sə amac anahan ata nə pa nga a manay daw?»

²⁹ Piyer tu do maslan a azar ataya tə mbədəhan atan apan, ta wa: «Sumor a nà, mə dəfan apan bugol nə anà Mbərom, bina anà do zənzen a bugol daw?»

³⁰ Kwanay nà, kə vəden anan Yesu ta sə daray anan pə dədom mə zləngad awan. Əna pə dəba anahan a wa nà, Mbərom do ana bije a mənuko ahay sə dəfan apan ata kə slabakak anan ahay à məkə wa.

³¹ Mbərom nà, kə varak anan mazlaḅ, kə dəfak anan tə day sə alay puway anahan, kə tərak anan bahay awan, do sa tam do, anga aday à dakan anan anà Isəra'ila ahay cəved sə mbəfahan ləen anà ines a tinen ahay aday i pəsen atan anan.

³² Manay apan mi side anan, aday Apasay Cəncan a i side anan re. Winen nà, Mbərom a varan anan anà do sə dəfan apan ataya awan.»

³³ Do mə halay nga à man sa ga sariya ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ga patan mivəl tə mindəl. A nan atan sa vad anan do maslan ataya à məkə.

³⁴ Aya əna, dowan a inde à wulen a tinen awan, a slabak. Dowan ata nà, tə ngaman Gamaliyel, winen Farisa ahay, aday winen miter sə Tawrita a re. Do ahay fok tə jəran deeḅ deeḅ. A jan anà do ahay, a wa: «Ənga, mbəsiken anan do maslan a anaya tã zla uho mənəcək aday.»

³⁵ Pə dəba ana do maslan ahay sa nay uho ata nà, a jan anà do ataya kutok, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, gen anan ngatay anà way a kwanay a saa gan anà do a anaya ata awan.

³⁶ Anga kə njahak bayak a bay, dowan a inde tə ngaman Tudas, kə nak ahay, a jan anà do ahay nà, winen bahay məduwen awan. Aday do ahay ti ga səkat fudo tə pərahak anan azar. Pə dəba anahan a wa nà, tə vədak anan, do sə pərahan azar ahay fok ta tak 'am, aday ləbara sa 'am anahan inde həna sabay.

³⁷ «Pə dəba wita wa asa dukwen nà, dowan a sə ngaman Yudas winen do sə Galile ahay ata, a nay ahay à alay a sə baslay anan sləmay sə do ahay pə daliyugo ata awan. Winen dukwen, kə rak do ahay bayak a pi zek, tə pərahak anan azar. Pə dəba a wa, ta vad anan dukwen, do sə pərahan azar ataya ta tak 'am səret fok re.

³⁸ «Anga nan, nen apan ni jak ikwen way inde kərtek həna: Mbəsiken anan do a anaya awan tã zla way a tinen. Dowan à sa gan atan awan bay fok. Kak mer su way a tinen a sa ga anan ataya, ta nay à nga su do zənzən a wa, mer su way a tinen ataya ti lize asəka, ti dəzle anan jo à man a bay!

³⁹ Aya əna, kak ta ga mer su way a Mbərom acəkan nà, ki mben apan sə lize anan 'am a anan tətibay re. Matanan, gen ngatay aday, bina hinahibay ki sa gen mægəzləga ti zek a Mbərom awan.»

⁴⁰ Natiya, do mə halay nga sa ga sariya ataya, tə təma 'am ana Gamaliyel ata awan. Tə ngaman ayak anà do maslan ataya u doh miza awan, tə ndabay atan, tə gafan atan 'am ta sa ja nà: «Kà si jen anan 'am anà do ahay tə sləmay a Yesu sabay fok.» Tə mbəsak atan kutok.

⁴¹ Do maslan ahay ta nay ahay à wulen su do ataya wa tə ataslay mivəl awan, anga Mbərom a ca patan, ta slak aday do ahay tē pəkan atan waray i ide, tã ga atan alay anga sləmay a Yesu.

⁴² Tinen bine siwaw nà, pac pac fok, ta zla à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom aday à gulom su doh sə do ahay re, tinen apan ti wazay, ti dakan anan anà do ahay nà, ləbara mugom a sa ja nə Yesu winen Almasihu ata awan.

6

Tə walay do ahay cuwḅe i mer su way a Mbərom inde

¹ A alay ata kutok nà, abaslay su do sə pərahan azar anà Yesu ahay kə zəgahak apan bayak awan. Aday acakal 'am kə zəḅak ahay à wulen ana do sa

daf nga pə Yesu ahay tinen sa ja 'am sə Gərek ahay tu do sa ja 'am sə Ibəraninko ahay ata awan. Do sa ja 'am sə Gərek ataya ta wa: «Pac pac, à man sə gəzla way sa pa nà, mədukway sə uwar a manay ahay ta njad awan itəbay.»

² Anga nan kutok, do maslan ataya tə halan nga anà do sa daf nga pə Yesu ahay fok, aday ta jan atan, ta wa: «A zla pi zek manay mi mbəsak mer su way sə dakay anan 'am a Mbərom bay. Mi mbədək pi mer su way sə gəzlan way sa pa anà do ahay nà, i ga zek bay.

³ Anga nan, mərak ahay, wilen do ahay cuwəe à wulen a kwanay wa, tinen do ma rah Apasay a Mbərom aya awan, do sə kəlire* ahay aday ma ndar sləmay aya re. Di mbəsakan anan mer su way sə gəzla way sa pa nà, anà tinen kutok.

⁴ Aday manay mi ga amboh, mi dakay anan 'am a Mbərom tə fefəne kutok.»

⁵ 'Am ata kà zlak anan à nga anà do a Yesu ahay fok. Matanan, tə walay Etiyen, winen do sa daf nga pə Yesu lele aday ma rah a tə Apasay Cəncan a re. Asa tə walay apan atə Filip, Porokoros, Nikanor, Timon, Parmenas tə apan Nikola, winen do sə wulen su doh sə Antakiya. Abay winen nà, do sə pəra əna 6a kə təmahak sə pərahan azar anà Tawrita a Musa.

⁶ Pə dəba wa nà, ta zla anan do ataya cuwəe pa 'am ana do maslan a Yesu ataya awan. Do maslan ahay ta ga amboh, tə dafan atan alay pa nga anà do mə walay ataya anga sa daf atan i mer su way ata inde kutok.

⁷ Matanan kutok, 'am a Mbərom nà, a zəga apan sa ta 'am bayak awan. Do sa daf nga pə Yesu ahay ta ma nga sə zəga apan tə mindel à Urəsalima. Aday do ahay bayak a à wulen su do sə gədan dundo anà way ahay wa tə dafak nga pə Yesu a re.

Ta ban anan Etiyen

⁸ Etiyen nà, Mbərom kə dafak apan alay sə mazla6 anahan, kə varak anan məgala sa ga masuwayan sə way ahay cara cara pa 'am sə do ahay.

⁹ Azar sə Yahuda aya inde à man ata awan, ta taa halay nga ù doh sə wazay a tinen sə ngaman doh sə wazay sə bile mə mbəsak aya ata awan. Ta nay ahay à wulen su doh sə Siren tə Aleksandriya wa, aday azar aya dukwen ta nay pə daliyugo sə Silikiya tə Aziya wa. Tinen a ta ma nga sa vad awiyaway tatə Etiyen.

¹⁰ Aya əna, ta mbak apan sə vədan uway bay, anga Apasay a Mbərom kə varak anan kəlire† sa ja 'am.

¹¹ Pə dəba anahan a wa nà, tə haman anà do ahay aday tà gad apan mungwalay ta sa ja nà: «Mə slənek Etiyen kə jənak anan pa 'am anà Musa aday anà Mbərom re.»

¹² Ta 'am a tinen ata kutok, ta ma nga sə səder anan mivel sə do ahay, ta sə məced sə Yahuda ahay, ta sə miter sə Tawrita ahay. Ta ban anan Etiyen, ta zlan anan ayak anà do sə lavan nga anà Yahuda ahay ataya awan.

¹³ Ta ray ahay do sa gad apan mungwalay miza aya asa. Tə dazlan sa gad apan mungwalay aya kutok, ta wa: «Dowan a anan a ja 'am lelibay a pu doh sə mazla6 a Mbərom, aday pə Tawrita ana Musa re.

¹⁴ Mə slənek panan winen apan i ja, a wa: Yesu do sə Nazaratu ata i mbazl anan doh sə mazla6 a Mbərom aday i mbəda anan 'am ana Musa ma ja aya asa re.»

¹⁵ Do a mə halay nga ù doh sa ga sariya ataya fok, ta ma nga sə zəzor anan Etiyen, aday tinen apan ti ca pə ide anahan a nà, a gan atan nə kawa ta ca pə maslay a Mbərom.

* **6:3** Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. † **6:10** Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

7

Etiyen a təkəren 'am a Mbərom anà dō sə lavan nga anà Yahuda ahay

1 Pə dəba anahan a wa kutok, bahay nga su dō sə gədan dundo anə way ahay, a cəce pə Etiyen wa, a wa: «'Am a sa ja apak a anaya fok nà, mungwalay daw?»

2 Etiyen ite a mbədahan atan apan, a wa: «Marak uno ahay tə bəbay uno ahay, ənga, pəken sləmay pa 'am uno a anan aday. Mbərom Bahay sə mazlaḅ kà kak anan zek anà bije a mənuko Ibrəhima à alay a winen pə daliyugo sə Mesopotamiya mba, kà zlak à Haran fan bay ata awan.

3 Mbərom a jan nà: “Slabak, zla pu kon anak wa, mbəsak anan dō anak ahay, aday kà zla ù kon a hənə nen saa dəkak apan ata awan.*”

4 «Cəna, Ibrəhima a slabak pə daliyugo sə Kaldiya ahay wa, a zla à wulen su doh sə Haran, a njahay à man ata awan. Pə dəba ana bəbay anahan sa mac wa ite, Mbərom a jan à hədək ù kon hinen asa, à nay à man a nuko a anan awan.

5 A alay ata nà, Ibrəhima nə wan anahan inde fan bay. Kwa man sa daf saray dap kərtek dukwen, kə varak anan fan bay. Əna Mbərom a zlanan anan tə daliyugo a anan, a wa: “Ni varak anan daliyugo a anan, ki lavay anan iken ta wan sə kutov anak ahay fok.” Aday à alay anahan sa jan 'am ata dukwen, Ibrəhima nə wan anahan inde fan bay fok.

6 Mbərom a jan ahay, a wa: “Wan sə kutov anak ahay ti njahay pə daliyugo sə mədurlon, ti təra atan bile aya ta sa ga atan alay ava ahay səkat fudō.

7 Aya əna, kon a saa təra atan bile ahay ata nà, nen a ni i kəta anan. Aday pə dəba anahan a wa nà, ni may atan ahay pə daliyugo a anan, ti naa hərə nga kutok.†”

8 Matanan, Mbərom a ban 'am tə Ibrəhima, ta sa ja à gad mədəndalas. Pə dəba anahan a wa, Ibrəhima a wahay Isiyaku, aday pə luvon jəmaakan sə wahay anahan nà, a gədan mədəndalas. Isiyaku dukwen a wahay Yakob, a gan matanan, aday Yakob ite a wahay wan anahan ahay kuro nga cew ataya awan, tinen bije a mənuko ahay, a gan atan matanan re.

9 «Bije a mənuko ataya nà, ta nan ide anà mərak a tinen Yusufu, tə sukumak anan way pə daliyugo sə Misra bile awan. Tə winen ata təke dukwen, Mbərom winen apan i ba anan Yusufu hwiya,

10 a tam anan pə way sə gəban ahay 'am ahay wa. A varan kəlire anga aday à zlan à nga anà Firawna, bahay sə Misra ata awan. Anga nan, Firawna a daf anan dō sə lavan nga anà daliyugo sə Misra, aday dō sə lavan nga anà gulom su doh anahan re.

11 «Aday kutok nà, may a ga pə daliyugo sə Misra ata, tə daliyugo sə Kanana a təkə fok. Zek kà dak anan anà dō ahay nà, ndəlekeke. Matanan, bije a mənuko ataya ta njad way sa pa sabay.

12 Pə dəba wa kutok, Yakob a sləne sa jəka ndaw inde sə sukumak à Misra nà, a slan bije a mənuko ataya tã saa sukumay ahay ndaw. Wita, mama'am sə azla a tinen à Misra.

13 Ta ma mə slala cew a saa sukumay asa nà, Yusufu kə dəkak anan anan zek anà mərak anahan ahay. Matanan Firawna dukwen kə sənək zahav ana Yusufu ahay kutok.

14 Pə dəba anahan a wa, Yusufu a slan dō saa nay anan ahay bəbay anahan Yakob tə zahav anahan aya təkə. Tinen sa nay pə daliyugo sə Misra ata nà, abaslay a tinen a nə kwa kuro cuwḅe nga dāra.

* 7:3 Ca pə Laataanooji 12.1. † 7:7 Ca pə Laataanooji 15.13-14; Gurtaaki 3.12.

¹⁵ Matanan, Yakob a njahay à Misra. Pə dəba anahan a wa nà, a mac à man ata awan, tə bije a mənuko ataya təkə.

¹⁶ Ta zla saa la atan à Sikem pə daliyugo sə Kanana, à jəvay ana Ibərahima sə sukom pə zahav ana Hamor wa ata awan.

¹⁷ «À alay aday 'am a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima ata i təra, i i sla bəse coy nà, zahav a mənuko Isəra'ila ahay a ma nga sə wasay pə daliyugo sə Misra ata awan.

¹⁸ Aday Misra ahay ta daf uda bahay hinen, əna bahay a wiya ata a san Yusufu bay.

¹⁹ Anga nan, a ga wurwer pə bije a mənuko ataya awan, a ga atan alay. A gan atan bəlaray tã lar anan wan a tinen ndələbœbœ aya aday tã mac.

²⁰ A alay ata ite, tə wahay Musa, wan lele a pa 'am a Mbərom, leftəkəre. Ta gan nga əga bəbay anahan ù doh way sə kiya maakan ahay.

²¹ Pə dəba anahan a wa, ta zla anan, tə mbəsak anan pa 'am zliner. Əna dəna a bahay ata a tan à nga, a zəba anan, a dədok anan agay kawa wan si zek anahan wanahan.

²² Musa nà, à alay a winen sa har əga bahay ata nà, kə tətakak anan asan way sə Misra ahay fok. Winen nà, a san sa ja 'am zle lele, aday a ga mer su way dukwen tə məgala re.

²³ «Ava ana Musa a ga kwa kuro fudo nà, a jalay sa zla saa can idə anà dō sə zahav anahan Isəra'ila ahay.

²⁴ Winen a tan à nga anà dō sə Misra inde, winen apan i ga anan alay tu dō sə Isəra'ila ahay. A zla sa man zek anà dō anahan ata, bəskol winen vad anan dō sə Misra ata məsində awan.

²⁵ Musa a bayak nà, Isəra'ila ahay ti san Mbərom i tam atan tə alay anahan. Əna dō anahan ataya tə sənək bay.

²⁶ Sidew a asa a tan à nga anà dō anahan Isəra'ila ahay cew tinen apan ti vad zek. Anga nan, a təkər anan sə ndakay atan pi zek, a jan atan, a wa: “Məndala uno ahay, aday kwanay nə tə məkək ahay əsanaw, ki vəden zek nà, angamaw?”

²⁷ Aya əna, dō sə jugwar 'am ata a kadan anà Musa ta sa jan nà: “Iken, waya sa daf iken bahay a pa nga a manay aday sa gan umo sariya anaw?”

²⁸ Bina, a nak sa vad nen kawa iken sa vad anan dō sə Misra avad ata re dafw?”

²⁹ Musa a sləne 'am ata cəna, a haw way anahan pə daliyugo sə Madiya saa njahay à man ata kawa mədurlon. Pə dəba wa, a njad wan mungol aya cew à man ata re.

³⁰ «Pə ava anahan a kwa kuro fudo ata nà, maslay a Mbərom a kan ahay zek ù uko sə vərəgaz wa à man sa saf bəse tə bəzlom sə Sina.

³¹ Musa a canan anà way ata nà, a gan masuwayan. Anga nan, a hədek apan saa zəzor anan. Əna Mbərom Ba Məduwen a jan ahay, a wa:

³² “Nen nà, Mbərom ana bije anak ahay. Nen Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku aday Mbərom ana Yakob.” Musa a sləne 'am ata cəna, a ma nga pə ajəjar kwaskkwaskwasl. A rihe nga ù vo, a nan sə canan sabay fok.

³³ Mbərom a jan ahay asa, a wa: “Culok anan təkəkək à saray wa, bina man a iken sə tavay uda ata nà, man cəncan awan.

³⁴ Ayaw, Musa, nen nə sənək pə dəcə ana dō uno ahay sa ga pə daliyugo sə Misra, nə slənek adəma way a tinen awan. Anga nan, nə dazək ahay həna nà, sa naa təmay atan ahay. Həna ni slan iken, ma à Misra asa.†”»

35 «Musa ata nà, Isəra'ila ahay tə larak anan, anga 'am a tinen sa jan “Waya sa dəfiken bahay a pa nga a manay aday sa gan umo sariya anaw?” ata awan. Aya Musa ata nà, Mbərom kə gəbak anan, kə tərak anan bahay awan, dō sa tam dō a re. A walay anan tə alay ana maslay anahan sa kan zek ù uko sə vərəgaz inde ata awan.

36 Musa nà, a təmay atan à Misra wa. A ga masuwayan ahay cara cara à Misra, à bəlay sə ngaman Bəlay Dəzdəz ata, aday ava kwa kuro fudō à saf inde re.

37 «Musa ata asa re kà jak anan anà Isəra'ila ahay, a wa: “Mbərom i naa slənak ikwen ahay dō maja'am anahan hinen kawa nen à wulen ana dō sə zahav a kwanay ahay wa.Š”

38 Aday à alay a bije a mənuko ahay tinen mə halay nga à kibe pə pala ata nà, maslay a Mbərom a jan 'am à Musa pə ɓəzlom sə Sina. Musa kə tərak dō a sa ma anan 'am à wulen ata ana maslay a Mbərom tə bije a mənuko ataya awan. A təma 'am sa var sifa ahay pə Mbərom wa, aday a mak uko anan 'am ataya awan.

39 «Aya əna, bije a mənuko ataya tə ngəmak sə təmahan anan 'am ana Musa bay, tə larak anan. Ta gan may adəka nà, sa ma à Misra bugol.

40 Anga nan, ta jan anà Haruna nà: “Ndakan umo mbərom a manay ahay, aday mi bar nà, mi dəf anan pa 'am wa. Bina Musa sə dowan a anan sa ray ahay mənuko à Misra wa ata nə ma san sa tan à nga nə maw bay.*”

41 Natiya, tə ndakan pəra anà nga a tinen ahay. Pəra ata nà, kawa wan sə minjev. Tə həran nga ta sə waslan way. Ta ga azar uko sə taslay mivəl anga mer su way a tinen ata awan.

42 Aya əna, Mbərom a mbəsak atan à alay anahan wa sənday, aday tə dəfan apan anà mawuzlawazl ahay. Kə tərak kawa ana dō maja'am a Mbərom sa ja apan à Deftere a Mbərom inde ata awan, Mbərom a wa:

“Kwanay Isəra'ila ahay, à alay kwanay à saf inde way sə ava kwa kuro fudō ata nà,

kə wislen uno way daw, kə viren uno way daw?

Kə viren uno awan bay fok.

43 Aya əna, kə ndiken jawjawa anga pəra sə ngaman Molok ata awan, aday kə taviken anan mawuzlawazl sə pəra a kwanay sə ngaman Refan ata re.

Pəra ataya nà, kə ndiken atan tə alay a kwanay anga sə həran atan nga.

Anga nan, ni razl kwanay pə daliyugo a anan wa,

ti ra kwanay dəren pə Babila wa re.†”

44 «À alay a bije a mənuko ahay à kibe ata nà, ta taa gəba anan jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom. Tə ndakay anan nə uwək, kawa ana Mbərom sə dakan anan minje awan anà Musa ata awan.

45 Pə dəba anahan a wa, atə Yosuwə tə bije a mənuko ahay ta pak anan 'am sə jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom ata à alay a bəbay a tinen ahay wa. Ta zla pə daliyugo sə Kanana nà, tə zəba anan alay. Dō sə daliyugo ataya nà, Mbərom kə rəzlak atan. Bijə a mənuko ataya ta pak atan pə daliyugo ata wa. Matanan, jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom ata inde à Kanana dezl ahay pə alay ana bahay Dawuda sə njahay à bahay inde ata awan.

46 «Bahay Dawuda a nà, kə tərak ləliwə ana Mbərom. Aday kutok nà, Dawuda a cəcə cəved aday à ndakan doh anà Mbərom ana Yakob. Əna Mbərom kə varak anan cəved sə ndakay doh ata bay.

Š 7:37 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 18.15. * 7:40 Ca pə Gurtaaki 32.1, 23. † 7:43 Ca pə Amos 5.25-27.

⁴⁷ Saa han doh ata nà, bahay Sulimanu, wan ana Dawuda.

⁴⁸ «Aya əna, Mbərom sə bagəbaga mburom i njahay ù doh su dō zənzen a sə ndakay ata bay. Kawa ana dō maja'am a Mbərom sa ja,

⁴⁹ Mbərom a wa:

“Bagəbaga mburom kə tərak man sə njahay sə bahay uno.

Aday daliyugo dukwen, man sa daf saray uno re.

Bina, ki i ndiken uno təde nà, doh sa ma ite anaw?

Man aday ki viren uno təde sə njahay uda ata nə ahaw?

⁵⁰ Bina, sə ndakay anan way ataya fok nà, nen a bidaw?†»

⁵¹ Etiyen a pərahan anan azar ta sa ja, a wa: «Kwanay nà, dō rawraw aya pa 'am a Mbərom kawa dō sə pəra ahay. Bina kə ticen anan mivəl a kwanay, kə rəden anan sləmay a kwanay, anga aday kə slənen 'am a Mbərom bay. Kə ngəmen sə dəfan apan anə Apasay Cəncan a bay. Kwanay kawa bije a kwanay ahay.

⁵² Bina, abay dō maja'am a Mbərom a wura aday bije a kwanay ahay ta gak anan alay bay anaw? Tə vədak anan dō maja'am a Mbərom aya sə dakan atan anan ahay anay ana dō maslan anahan a didek ata awan. Aday dō maslan anahan a didek ata a dazley ahay ta nga anahan a dukwen, ki gen apan daf, kə vəden anan re.

⁵³ Kwanay nà, kə təmihen anan Tawrita ana Mbərom sə slənay tə alay ana maslay anahan ahay ata awan, əna kə ngəmen sə dəfan anan apan bay.»

Amac ana Etiyen

⁵⁴ Dō sə lavan nga anə Yahuda ahay ataya tə sləne 'am ana Etiyen ata fok nà, 'am ata a cəban atan nə ndəlekeke, ta ga apan mivəl tə mindel. Ta ma nga sa rac apan alay təsl jiga awan.

⁵⁵ Aya əna, Etiyen nà, winen ma rah Apasay Cəncan awan, a ca idə à mburom, a canan ayak anə jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom, aday anə Yesu mə tavay a tə alay puway a Mbərom.

⁵⁶ A ja, a wa: «Nə canan ayak anə bagəbaga mburom mə təḅa awan, aday Wan su 'Dō dukwen, winen mə tavay a tə alay puway ana Mbərom re.»

⁵⁷ Dō sə sləne 'am anahan ataya fok ta zlah, tə rəday a sləmay a tinen ahay, anga aday tə sləne 'am anahan ataya sabay fok. Tə slabak fok a tinen a, ta kad apan.

⁵⁸ Ta ban anan, ta zla anan à wulen su doh wa, aday tə dazlan sa tar anan tu kon. Dō sə side way ataya tə culok anan zana a tinen ahay pi zek wa, tə halan anan anə njavar a inde tə ngaman Sol anga aday à ban atan apan.

⁵⁹ A alay a tinen apan ti tar anan Etiyen tu kon ata nà, a ga amboh, a wa: «Bahay uno Yesu, həna nà, kem, təma sifa uno à alay anak inde ite.» ⁶⁰ A slahay duk duk gərmec, a zlah pi zek sə məgala, a wa: «Amboh, Bahay uno, pəsen atan anan ines a tinen a anan ite.» Pə dəḅa ana 'am anahan ata wa cəna, a mac.

8

¹ Avad Etiyen ata nà, kə zlak anan à nga anə Sol a re.

Sol a ga anan alay tu dō a Yesu ahay

Ta pac ata kwayan'a cəna, tə dazlan sa ga anan alay tu dō a Yesu ahay à wulen su doh sə Urəsəlima inde. Tinen a fok ta ta 'am à Urəsəlima wa. Ta haw à wulen su doh sə kibe sə Yahudiya ta sə Samariya aya awan. Mə mbəsak à Urəsəlima nà, dō maslan a Yesu ahay vərre coy.

² Do sə jəjaran anà Mbərom a azar aya ta nay, ta la anan Etiyen, tə yimak anan dukwen tə mindel.

³ Aya əna, Sol sə dōwan ata nà, a ma nga sə pəslay anan dō a Yesu ahay nə jiga awan. A zla nà, doh tu doh, gədek sə bənay anan ahay dō sa daf nga pə Yesu ahay, uwar tə mungol aya təkə fok, pa tacak atan ayak à dangay.

Filip a wazay pə daliyugo sə Samariya

⁴ Do a Yesu a sa ta 'am ataya ta ma nga sə dəkay anan ləbara a Yesu à man a tinen sa bar ataya fok.

⁵ Filip nà, a zla à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Samariya. A man ata kutok, a dəkay anan 'am a Yesu Almasihu anà dō ahay.

⁶ Do sə wulen su doh ataya ta pak sləmay pa 'am ana Filip nə lele, anga tə slənek 'am anahan, aday tə canak anan anà way anahan sa ga tə masuwayan aya ata awan.

⁷ Setene ahay ta nak ahay à dō ahay wa bayak awan, ta sa zlah pi zek tə magalak awan. Do mə təra à məndak aya tu dō vədal aya bayak a tə mbərak re.

⁸ Matanan, ataslay mivəl inde bayak a à wulen su doh sə Samariya ata awan.

⁹ Natiya, à wulen su doh ata inde nà, dōwan a inde tə ngaman Simon. Dōwan ata nà, maram awan, kà gak mer su way sa gan masuwayan anà dō sə Samariya ataya tə mindel, aday a wa winen nà, dō məduwen awan.

¹⁰ Do ataya fok, dō mətawak aya tu dō zlile aya təkə, tə varan zlangar anà dōwan ata, ta sa ja nà: «Winen nə məgala a Mbərom sə ngaman Məgala Məduwen a ata awan.»

¹¹ Kə njahak nə bayak awan, Simon sə dōwan ata, winen apan i gan masuwayan anà dō ahay bayak a ti mer su way sə kəlen anahan ata awan. Anga nan, ta taa pəkən sləmay anà 'am anahan a nə lele tə mindel.

¹² Aya əna, Filip a zla à man ata kutok, a wazay anan ləbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ta sə bahay a Mbərom a nà, dō ataya ta daf nga pə Yesu. Mungol tə uwar aya təkə fok ta ga baptisma.

¹³ Natiya Simon sə dōwan ata dukwen kə dəfak nga pə Yesu aday kə gak baptisma re. Winen gədek sa taa pərahan azar anà Filip kwa aha fok, anga a canan anà mer su way a Filip sa ga ataya nà, ta gan masuwayan.

¹⁴ Natiya, dō maslan a Yesu ahay à Urəsalima tə sləne sa jəka dō sə Samariya ahay tə dəfak nga pa 'am a Mbərom ata nà, ta slan atə Piyer tə Yuhana à man a tinen.

¹⁵ Do a cew ataya tə dəzle à Samariya nà, ta gan amboh anà Mbərom aday à varan Apasay anahan Cəncan a anà dō sə Samariya ataya awan.

¹⁶ Do ataya ta ga baptisma nà, tə sləmay a Yesu Almasihu dəkdek, bina tə njadək Apasay Cəncan ata fan bay.

¹⁷ Matanan, atə Piyer tə Yuhana ta ga amboh sə dəfan atan alay pa nga, aday Apasay Cəncan a a dazay patan kutok.

¹⁸ Simon sə dōwan ata a ca apan dō sa daf nga pə Yesu ahay tə njadək Apasay Cəncan a à alay ana dō maslan ahay sə dəfan atan alay pa nga ta sa ga amboh ata nà, a gəba dala sə varan anà atə Piyer tə Yuhana,

¹⁹ a jan atan nà: «Viren uno məgala ata ite! Ata aday nen nə njadək məgala ata nà, ni mba apan sa daf alay pa nga su dō aday à njadək Apasay Cəncan a ite.»

²⁰ Aya əna Piyer a mbədahən apan ite, a jan nà: «Kak sə matanan cukutok nà, kə lize tə dala anak a təkə, bina iken kə jalay nə ki mba apan sə sukom məgala a Mbərom sa var ta 'am kəriya ata asanaw!

21 Matanan, iken nà, ki mba apan sà japay tə manay sabay fok, anga mivel anak a aday nà, winen didek a pa 'am a Mbərom bay.

22 Iken həna adəka nà, mbədahan ləen anà ines anak. Cəce pə Mbərom wa aday hinahibay i pəsek anan way anak sà jalay matanan à mivel anak inde ata awan.

23 Anga na ca apak nà, iken nə sədək awan, aday huwan kà gak apak bahay jiga awan.»

24 Simon sà dōwan ata a sləne 'am ata cəna, a jan anà atə Piyer tə Yuhana nà: «Kem, gen anan amboh anà Bahay Yesu anga nen, aday way a kwanay sa ja upo həna ata à təro bay ite!»

25 Pə dəba anahan a wa nà, dō maslan a cew ataya tə pərahan anan azar sə dəkay anan ləbara a Yesu anà dō ahay. Mer su way a tinen a ndav nà, ta ma way a tinen à Urəsəlīma, aday tinen apan ti dəkay anan ləbara mugom a anà dō sə wulen su doh sə Samariya ahay re.

Filip tu dō sə Etiyopiya a inde

26 Pə dəba anahan a wa kutok, maslay a Mbərom Ba Məduwen a jan anà Filip nà: «Slabak, zla ta day sə dələn pə cəved a sə slabak à Urəsəlīma wa sa zla à Gaza ata awan, dō ahay tə mbəsakak sa zla tə cəved ata awan.»

27 Cəna, Filip a slabak, a zla kwayan'a. Pə cəved ata kutok, a tan ayak à nga anà dōwan a inde winen Etiyopiya ahay, winen mə dadasl awan. Winen nà, dō məduwen awan, dō sa ba pə dala ana uwar sə ngaman Kandake, winen bahay sə Etiyopiya ahay ata awan. A zla à Urəsəlīma nà, saa həran nga anà Mbərom.

28 Winen apan i ma pə dəba agay tə muta sə pələs awan, aday Deftere ana dō maja'am a Mbərom Ezaya inde apan, winen apan i jinge anan.

29 Apasay a Mbərom a jan anà Filip nà: «Zla pə cakay ana muta sə pələs a tya ata awan.»

30 Cəna, Filip a hawan ayak azar anà muta sə pələs ata awan. A bənək anan ayak nà, a sləne nə dōwan sə muta sə pələs ata winen apan i jinge Deftere ana dō maja'am a Mbərom Ezaya. Filip à cəce panan kutok, a wa: «Iken apan ki sləne way a iken sə jinge ata dəp daw?»

31 Dō sə Etiyopiya ata a mbədahan apan anà Filip, a wa: «Ni mba apan sə sləne kəkəma aday mənəna dōwan sə duko anan way a uda ataya anaw?» A gan kem anà Filip aday à jənək ayak à muta inde sə njahay pə cakay anahan.

32 Natiya, way anahan a sə jinge à Deftere a Mbərom inde ata nə həna: «Winen kawa təman aday tinen apan ti zla anan à man sə waslay way ata awan.

Aday kawa wan sə təman aday tinen apan ti gad panan sibək dukwen a yam bay ata,

matanan kə təbək anan 'am anahan sa yam bay re.

33 Tə tərək anan à məndək, ta gak anan sariya tə cəved a bay, dōwan saa ja 'am sa wan sə kutov anahan dukwen, ibay fok.

Anga tə lizek anan anan sifa pə daliyugo wa.*»

34 Pə dəba anahan a wa kutok, dōwan ata a cəce pə Filip wa, a wa: «Ənga, duko anan ite aday: Dō maja'am a Mbərom ata a ja 'am ata jiga nə pə wayaw? A ja 'am ata nà, pi zek anahan a daw? Kabay a ja nə pu dō hinen daw?»

35 Natiya awan, Filip a dazlan ta 'am a mə jinge ata awan, aday a dakan anan 'am sə ləbara mugom a mbala ana Yesu ata kutok.

* 8:33 Ca pə Esaaya 53.7-8.

³⁶ Tinen apan ti zla pə cəved nà, tə dæzle à man sə a'am. Dowan ata a cəce pə Filip wa kutok, a wa: «A'am inde hənə asənə, ni ga baptisma a bay ike nà, angamaw?»

³⁷ Filip a mbəđahan apan, a wa: «Kak kə dəfak nga pə Yesu tə mivel kərtek a nà, wita i ga zek, ki mba apan sa ga baptisma acəkan.»

A mbəđahan apan anà Filip nà: «Nə dəfak nga pə Yesu Almasihu nə winen Wan a Mbərom.»]

³⁸ Natiya, a tavay anan muta sə pəles anahan. Tə dazay à a'am inde tə Filip, aday Filip a gan baptisma kutok.

³⁹ Tə jənay ahay à a'am wa cəna, sewek Apasay ana Bahay Mbərom a zəba anan Filip à man ata wa. Dowan ata kə canak anan sabay fok. A pərahan azar anà cəved anahan sa zla tə ataslay mivel a tə mindel.

⁴⁰ Filip ite nà, a saa ca apan nə winen à Azot. A zla kwa aha fok ta sə wazay anan ləbara ana Yesu mugom a, hus a dæzle à Kaysariya.

9

Sol a daf nga pə Yesu pə cəved sə Damas

¹ A alay ata nà, Sol winen apan i pərahan azar sə kətəbar anan dō a Bahay Yesu ahay ta sa ja nə i vad atan. Anga nan, a zla pə bahay nga su dō sə gəđan dungo anà way ahay anga Mbərom,

² a cəce panan à vinden dərewel à alay inde, i varan anà dō sə lavan nga anà doh sə wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sə Damas inde ataya, aday tã san 'am si zek ana Sol awan. Anga a gan may nà, kak kà tak anan à nga anà dō sə pərahan azar anà cəved a Yesu ahay à Damas nà, kwa dō mungol awan, kwa dō uwar a fok, i ban atan aday i nay atan à Urəsalima.

³ Natiya, à alay a winen apan i zla aday bəse i dæzle à Damas kutok nà, jiyjay a nay ahay à mburom wa, a dav, a va anan ù doh tew. ⁴ Cəna a slahay anan à məndak, aday a sləne agungol sa 'am winen apan i jan 'am, a wa: «Sol, Sol, kə jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kərtek anaw?»

⁵ Sol a mbəda apan ite, a wa: «Iken nə wayaw, bahay uno?»

'Am ata a mbəđahan ahay apan ite, a wa: «Nen nà, Yesu, dowan a iken sə jugwar panan wa 'am ata awan.

⁶ Slabak, zla à Damas, aday ti i jak way anak a saa ga ata awan.»

⁷ Dō sa zla jiga tatə Sol ataya fok tə tavay slebər bərre mən jəna aja 'am. Tə slənek agungol sa 'am ata awan, əna tə canak anan anà dowan bay.

⁸ Sol a slabak, a təba anan ide anahan ahay nà, a canan ide sabay, kə hurfok. Anga nan, tə bənan alay à Damas ababan.

⁹ Luvon maakan fok, winen hurof awan. Kà pak awan bay, aday kà sak awan bay re.

¹⁰ A Damas ata nà, njavar a Yesu a inde, tə ngaman Ananiyas. Bahay Yesu a ngaman i cəen sə zubay inde, a jan: «Ananiyas!»

Ananiyas a ngaman apan: «Walaw, Bahay uno. Nen hənə.»

¹¹ Bahay Yesu a jan nà: «Slabak, zla əga Yudas, pə cəved sə ngaman “cəved mə tavay awan” ata awan. Kə cəce dowan a inde, tə ngaman Sol, winen dō sə Tarsus, anga hənə winen apan i ga amboh.

¹² A cəen sə zubay inde a canan anà dowan a sə ngaman Ananiyas ata a zlak ayak, a dəfan alay pa nga, aday à mba apan sə canan ide miza awan.»

¹³ Ananiyas ite a mbəđahan apan, a wa: «Bahay uno, dō ahay bayak a tə təkərek uno ləbara sa 'am a dowan ata awan. Tu jo nà, kə gag anan alay bayak a tu dō anak ahay à Urəsalima.

14 Aday hæna a nay ahay à man a anan ata nà, bahay sà gəđan dundo anà way ahay tə vindek anan ahay derewel à alay inde, anga aday à ban anan dō sə hərək nga a anaya fok.»

15 Aya əna, Bahay Yesu a mbəđahan apan anà Ananiyas, a wa: «İken, zla pə cakay anahan awan! Winen a nà, nə walak anan su go mer su way anga aday i đakan anan sləmay uno anà dō sə pəra ahay tə bahay a tinen ahay, aday anà dō sə İsrə'ila ahay re.

16 Nen a ta nga uno awan ni đakan anan dəce anahan a sa naa ga anga sləmay uno ata awan.»

17 Natiya, Ananiyas a zla àga Yudas ata kutok. A zla à gulom su doh ata nà, a đəfan alay pa nga anà Sol ta sa jan: «Sol, mərak uno, sə slənay nen à man anak nà, Bahay Yesu, đowan a sa kak zek pə cəved à alay a iken apan ki nay à man a anan ata awan. A slənay nen nà, anga ide anak ahay tə təđə, aday anga kà njad Apasay Cəncan awan.»

18 Kwayan'a cəna, awan a a slahay ĩ ide ana Sol ahay wa, kawa sliper sə dombana, ide anahan ahay tə təđə kutok, a mbar. Sol a slabak, a ga baptisma.

19 Aday, a pa way sa pa, a njad məgala miza kutok.

Sol a wazay à Damas

Sol a njahay way sə luvon ahay mənəcək tə dō a Yesu ahay à Damas ata awan.

20 Kwayan'a a dazlan sə wazay ù doh sə wazay sə Yahuda ahay, ta sa ja nà, Yesu nə winen Wan a Mbərom acəkan.

21 Dō sə sləne 'am anahan ataya fok, a gan atan masuwayan, ta wa: «Na wa, đowan a anan nà, winen dō sa ga anan alay tu dō a Yesu ahay à Urəsəlima ba? Aday hæna a nay ahay à man a anan nà, anga aday i ban anan dō sə hərən nga anà Yesu ahay, i zlan atan anan ayak anà bahay sə gəđan dundo anà way ahay re ba?»

22 Aya əna, Sol a njad apan məgala sə wazan anà Yahuda ahay à Damas ata awan. Sol a tavay apan nənjan ta sa ja nà, Yesu nə winen Almasihu. Dō ataya ta mbak apan sə mbicen 'am bay jiya awan.

23 A njahay pə dəđə anahan a wa əngal nà, Yahuda ahay ta ma anan 'am ĩ zek ahay anga aday ti vad anan,

24 aya əna, Sol nə kə sənək apan. Luvon tə ipec fok, Yahuda ahay tinen apan ti ba məsudoh sə wulen su doh ahay anga aday ti vad anan.

25 Əna pə luvon a inde kutok, dō ana Sol ahay tə gəđə anan à cəkarak inde, tə taray anan ahay uho tə lifər à mufəlok sə dalam wa.

Ana Sol sa ma à Urəsəlima ata awan

26 Ana Sol sə dəzle à Urəsəlima nà, a gan may sə japay tu dō a Yesu ahay à man ata awan. Əna hərəra dō ataya fok tə jəjaran, anga sa jəka tə đidek a, winen nà, dō a Yesu re nà, tə təmahak bay.

27 Aya Barnabas kutok, winen a zəđə anan Sol, ta zla pi zek à man su dō maslan a Yesu ahay. Barnabas a đakan atan anan nà, Sol kə canak anan anà Bahay Yesu pə cəved sa zla à Damas ata awan, aday Bahay Yesu đukwen kə jak anan ahay 'am re. Aday đukwen, Sol kə đakak anan anan ləbara a Yesu anà dō ahay à Damas mənəcəna ajəjar.

28 Natiya, a ban pə winen ata wa kutok, Sol a japay tu dō a Yesu ahay. A dazlan sa bar à wulen su doh sə Urəsəlima ta sə đakay anan ləbara ana Bahay Yesu mənəcəna ajəjar.

29 Winen apan i ja 'am, i vad awiyaway tə Yahuda sa ja 'am sə Gərek ataya awan, əna tinen ite ta gan may sa vad anan.

30 Matanan, dō a Yesu ahay tə sləne apan nà, ta zla anan Sol à Kaysariya, aday ta slan anan à Tarsus.

³¹ Pə dəba anahan a wa kutok, dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Yahudiya tə Galile aday ta sə Samariya fok, tinen mə njahay a nà, à zay inde, dāce inde sabay kutok. Tə varan məgala ĩ zek ahay, tə həran nga anà Bahay Yesu pac pac, Apasay Cəncan a a man atan anan mivél ù doh, aday abaslay a tinen a ma nga sə zəga apan.

Piyer a mbar anan Aneyas

³² Piyer nà, winen apan i zla kwa ta sə wura fok. Pə luvon a inde nà, a zla sa can ide anà dō a Yesu ahay à Lida.

³³ A man ata kutok, a tan à nga anà dōwan a inde tə ngaman Aneyas, winen mə təra à məndak awan. Way sə ava jəmaakan, winen mə nahay awan. A mba apan sə slabak bay.

³⁴ Piyer a jan nà: «Aneyas, slabak! Yesu Almasihu kə mbərak iken. Fəday anan man sə nahay anak.» Cəna, a slabak kwayan'a.

³⁵ Natiya, dō sə Lida tu dō sə Saron ahay fok tə canan anà way ata nà, ta daf nga pə Bahay Yesu kutok.

Piyer a slabak anan Tabita à amac wa

³⁶ A Yafo nà, uwar a inde, tə ngaman Tabita, winen dō a Yesu. Tabita a nan sa ja nà, «Miyak», kabay «Dorkas» ta 'am sə Gərek. Uwar ata a taa ga nə mer su way lele aya awan, a taa man zek anà dō mətawak aya re.

³⁷ Pə luvon a inde, dəvac a ban anan Tabita, a mac. Tə banay anan məsinde awan, aday tə dəfak anan ayak ù doh à sewene inde.

³⁸ Wulen su doh sə Yafo nà, dəren pi zek wa tə wulen su doh sə Lida bay. Anga nan, dō a Yesu ahay à Yafo tə sənək apan Piyer nə winen à Lida, ta slan dō ahay cew à man anahan aday tã jan nà: «Kem, ənga haway əga manay bəse aday!»

³⁹ Piyer a sləne cəna, a zla tə tinen à Yafo.

Piyer a dəzle cəna, tə lagay anan ù doh à sewene pə cakay ana məsinde awan. Mədukway sə uwar ahay ta va anan Piyer tew, tinen apan ti yam, ta kan anan kəlmije tə zana ana Dorkas azar a winen sa tam à alay a winen tə sifa mba ataya awan.

⁴⁰ Piyer a rəzlay anan ahay dō ahay uho. A dukwe gərmec aday a ga amboh. Coy, a mbəda 'am pə məsinde, a jan: «Tabita, slabak!» Tabita a təba ide ngurret, aday a canan a Piyer nà, a slabak, a njahay ziyaf.

⁴¹ Piyer a bənan alay, a man zek sə slabak. Pə dəba wa nà, a ngaman anà dō a Yesu ahay tə mədukway sə uwar ahay, a kan atan anan Tabita winen tə sifa awan.

⁴² Natiya, ləbara ata a ta 'am à wulen su doh sə Yafo inde fok, aday dō ahay bayak a tə dəfak nga pə Bahay Yesu.

⁴³ Piyer kə njahak à Yafo ata bayak awan, əga dōwan inde tə ngaman Simon, winen dō sə kəfad ambar.

10

Mbərom a kan anan way anà Korneliyus

¹ Down a inde tə ngaman Korneliyus à wulen su doh sə Kaysariya, winen bahay sə suje ahay à wulen ana suje sə Italiya ahay.

² Winen tu dō su doh anahan ahay nà, tinen Yahuda ahay bay, əna tə dəfan apan anà Mbərom aday tə həran nga lele. A taa man zek anà dō mətawak aya awan, aday a taa gan amboh anà Mbərom.

³ Pə luvon a inde sə suko kutok, i ga nə njamde maakan, Mbərom a kan anan way. A canan anà maslay a Mbərom njək tə idé anahan. Maslay a Mbərom ata a nay pə cakay anahan, a jan: «Korneliyus!»

⁴ Korneliyus a canan anà maslay a Mbərom ata nà, zlawan a gan. A mbədahan apan: «Ma sa ga anaw, bahay uno?»

Masley a Mbərom a mbədahan apan ite, a wa: «Mbərom kə slənek amboh anak, kə canak anan anà way anak sə varan anà dō matawak a ataya awan. Ka zlak anan à nga à Mbərom, kə mbədəkek iken à nga wa bay.

⁵ Həna nà, slan dō ahay à Yafo, tâ saa ngaman ahay anà dōwan a sə ngaman Simon Piyer ata awan.

⁶ Winen àga dōwan a inde tə ngaman Simon, winen dō sə kəfad ambar. Doh ana dōwan ata nə pa 'am sə bəlay.»

⁷ Maslay a Mbərom ata a zla way anahan kutok nà, Korneliyus a ngaman anà dō si mer su way anahan ahay cew tə apan suje anahan kərtek, winen dükwen, dō sə dəfan apan anà Mbərom lele.

⁸ Korneliyus a jan atan way a sə təra ata fok, aday a slan atan à Yafo saa ngaman anà Piyer.

Mbərom a kan anan awan a inde anà Piyer

⁹ Sə sidew a nà, à man ipec inde, dō a Korneliyus ahay tinen bəse ti dəzle à Yafo. Əna, Piyer a ján pə zlukwad saa ga amboh.

¹⁰ May a dazlan sa han apan. Anga nan, a nan sa pa way. Tinen apan ti dan ahay way sa pa nà, Mbərom a kan anan ahay way.

¹¹ A ca idé à mburom nà, bagəbaga mburom nə mə təba awan, aday awan a inde kawa gwedere mə laway a à mburom ma ban a pə slaway anahan aya fudo fok, aday winen apan i dazay ahay pə daliyugo. ¹² A zana ata inde nà, a canan anà gənaw ahay tə saray aya fudo fudo cara cara fok, pi zek tə way sa zla tə kutov ahay, aday tə məvuhom sa nga mburom ahay.

¹³ Piyer a sləne dungo a a jan ahay, a wa: «Piyer, slabak! Gədan dungo aday kà rac.»

¹⁴ Piyer a mbədahan apan, a wa: «A'ay, Bahay uno. Kula na pak way ma ga mənjadak a aday mə gafay 'am aya bay.»

¹⁵ Piyer a sləne dungo ata asa, a wa: «Way a Mbərom sə təra anan cəncan ata nà, kà saa jəka ma ga məsagar a bay!»

¹⁶ Awan ata kà mak ahay apan nà, saray maakan, aday zana ata a ma à mburom tətah kutok.

Piyer a zla àga Korneliyus

¹⁷ Piyer a ma nga sə cəce pi zek anahan a wa: «Way uno sə canan ata nə a nan sa ja nə maw?» A alay ata ite, dō maslan ana Korneliyus ataya tə njadak anan doh ana Simon ata awan, tinen uho pa 'am su doh.

¹⁸ Tə cəce tə məgalak awan, ta wa: «Waka mbəlok a inde tə ngaman Simon Piyer nà, winen inde à gulom su doh a anan ite daw?»

¹⁹ Piyer nà, dezenzen'e winen apan i jalay pə way ana Mbərom sa kan anan ata mba. Aya əna Apasay a Mbərom a jan: «Dō ahay inde uho maakan, tinen apan ti pəlay iken.

²⁰ Dazay kwayan'a, kà sa jalay awan anga sa zla tə tinen bay. Sə slənay atan ahay nà, nen awan.»

²¹ Piyer a dazay, a zla pə cakay a tinen, a jan atan: «Dowan a kwanay sə pəlay ata nà, nen awan. Ki jen nə maw?»

²² Tə mbədahan apan: «Sə slənay ahay manay nà, Korneliyus, winen bahay sə suje ahay. Winen dō didək awan, aday a dəfan apan anà Mbərom lele re.

Yahuda ahay fok ta san apan zle winen dō lele awan. Maslay a Mbərom cəncan a a jan nā, ā ngamak ayak āga winen aday i saa sləne 'am anak saa jan ata awan.»

²³ Piyer a təma atan, a varan atan man sə nahay.

Sə sidew a kutok, Piyer a zla tu dō a Korneliyus ataya, aday tə azar su dō a Yesu ahay ā Yafō kutok.

²⁴ A anjahay sidew kərtek anahan awan, tə dəzle ā Kaysariya kutok. Korneliyus nā, 6a kə gərak anan dō anahan ahay ta car anahan ahay sa ba anan gərekke agay.

²⁵ A alay a Piyer sə dəzlek ayak ata cəna, Korneliyus a haway apan sa naa təmahak anan ayak. A nay, a dukwen gərmec ù vo, a həran nga.

²⁶ Aya əna, Piyer a bənan alay ā məndak wa, a slabak anan ta sa jan nā: «Slabak! Nen dō zənzən a re asanaw?»

²⁷ Tinen apan ti kad bala hus ta zla pi zek ā gulom su doh. A man ata nā, Piyer a tan ayak ā nga anā dō ahay bayak a mə halay nga aya awan.

²⁸ A jan atan, a wa: «Kə sənən apan zle, manay Yahuda ahay, sə japay tu dō kabay sa zla āga dō aday winen Yahuda ahay itəbay ata nā, pəra a manay kə gafak umo apan 'am. Aya əna, Mbərom kə dəkak uno anan way həna aday nā ca pə kuwaya nā, dō mənjadək a kabay dō mə gafay 'am a sabay.

²⁹ Anga nan, həna nə ngamak ikwen ahay apan pə angamay a kwanay. Na jak sa jəka, ni nay ahay bay bay.» A jan atan kutok, a wa: «Na nak, ki jen nə ma kutok anaw?»

³⁰ Korneliyus a mbədanan apan, a wa: «Kā gak way sə luvon maakan ahay, nen apan ni ga amboh, kəsłslā ā alay a həna anan inde sə suko ù doh uno. A alay ata kutok, dowan a ma pak zana a wuted ike ata a savay pa 'am uno,

³¹ u jo, a wa: “Korneliyus, Mbərom kə slənek anan amboh anak, kə canak anan anā way anak sə varan anā dō mətawak aya ata awan.

³² Həna nā, slan dō ahay ā Yafō, tā saa ngaman ahay anā dowan a sə ngaman Simon Piyer ata awan. Winen āga dowan a inde tə ngaman Simon, winen dō sə kəfad ambar. Doh ana dowan ata nə pa 'am sə bəlay.”

³³ Anga nan, nə slənak ayak dō sə ngamak ahay bəse, aday suse ka nak ahay acəkan. Aya kutok, manay a fok mə halak nga pa 'am a Mbərom həna, ma gan may sə sləne way ana Bahay a mənuko a sa gan may kā jan umo ata awan.»

Wazo a Piyer

³⁴ Natiya Piyer a dazlan sa ja 'am kutok, a wa: «Həna nā, nə sənək Mbərom a gəzla anan dō ahay pi zek wa sabay kutok.

³⁵ Kwa abay ā ga nə iken zahav wura wura fok aday kə həran nga anā Mbərom, ka gak mer su way lele fok cəna, ki zlan ā nga anā Mbərom.

³⁶ Kə sənən apan zle, Mbərom a slənay ahay ləbara anahan nā, anā Isəra'ila ahay. A dakan atan anan ləbara mugom a sə zay sa nay tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay ana dō ahay fok kəzlek.

³⁷ A dazlan ahay nə kwa pə ana Yuhana sa jan anā dō ahay nə tā ga bəptisma ata wa. Kwanay kə sənən pə way a sə təra pə dəḡa anahan a wa, pə daliyugo sə Galile, aday pə daliyugo sə Yahudiya.

³⁸ Yesu, dō sə Nazaratu ata nā, Mbərom kə varak anan məgala tə Apasay Cəncan awan. Kā zlak kwa ta sə wura fok, kā gak mer su way lele aya awan, kə mbərak anan dō ahay aday setene ahay sa ban atan ataya fok, anga Mbərom winen inde tə winen.

³⁹ «Sə side anan mer su way anahan sa ga ā Urəsəlima aday pə daliyugo sə Yahuda ahay a anan fok nə manay aya awan. Ta vad anan ta sə laway anan pə dədom mə zləngad awan.

⁴⁰ Cəkəbay, pə luvon maakan sə amac anahan ata nà, Mbərom kə slabakak anan ahay à məke wa. Kà kak anan zek anà dō ahay,

⁴¹ əna anà dō ahay so bay. Kà kak umo zek anà manay dō a Mbərom sə walay kwakwa sə side ləbara anahan ahay. Manay dukwen, ma pak way, ma sak way pə kərtək a tə Yesu pə dəfa sə aslabakay anahan à məke wa.

⁴² A jan umo nà, mē wazay anan ləbara mugom ata anà dō ahay, mā ja nà, Mbərom a daf saa gan sariya anà dō ma mac aya tu dō sə uho ahay fok nə winen.

⁴³ Dō maja'am a Mbərom ahay fok ta ja nə 'am anahan awan, ta wa: “Kuwaya dōwan a kə dafak apan nga nà, Mbərom i pəsen anan ines anahan ahay, anga məgala sə sləmay anahan awan.”»

Dō su kon azar aya tə njadək Apasay Cəncan awan

⁴⁴ Natiya, à alay a Piyer winen apan i ja 'am ata mba, Apasay Cəncan a a dazay pu dō sə sləne wazo anahan ataya fok.

⁴⁵ Yahuda ahay à wulen su dō sa daf nga pə Yesu ahay aday ta nay tatə Piyer jiya ataya, way ata a ma nga sa gan atan masuwayan, anga cəkəbay dō su kon azar aya dukwen, Mbərom kə varak atan cəved sa njad Apasay Cəncan a re!

⁴⁶ Bina, tə sləne bine siwaw nà, tinen apan ti ja 'am ta 'am a aday dōwan a san bay ataya awan, tinen apan ti həran nga anà Mbərom. Anga nan kutok Piyer a wa:

⁴⁷ «Dō a anaya ta njad Apasay Cəncan a nə kawa ana mənuko sa njad ata re. Dōwan a saa jəka tā njad sa ga baptisma bay ata nà, wayaw?»

⁴⁸ Natiya kutok, a wa tā gan atan baptisma tə sləmay ana Yesu Almasihu. Pə dəfa anahan a wa nà, Korneliyus a cəce Piyer à njad sə njahay tə tinen luvon ahay əngal ite.

11

Piyer a təkəren anan ləbara sə way sə təra à Yafō ata anà dō sə Urəsəlima ahay

¹ Dō maslan ahay tu dō a Yesu ahay kwa aha pə daliyugo sə Yahudiya ataya tə slənek kwa dō su kon azar aya dukwen tə təmahak 'am a Mbərom re.

² Natiya, Piyer a zla à Urəsəlima kutok nà, dō a Yesu aday tinen Yahuda ahay ataya ta man anan mungok,

³ ta wa: «Iken ka zla əga dō sə pəra ahay aday ka pak ahay way sa pa pə kərtək a tə tinen jiga nə angamaw?»

⁴ Piyer a təkəren atan anan 'am ata, kwa pa sə dazlan a wa jiga fok cərah lele, a wa:

⁵ «À alay a nen à Yafō nà, nen apan ni ga amboh, aday Mbərom u ko anan ahay masuwayan sə way à cəen sə zūbəy inde. Nə canan anà awan a inde kawa gwedere mə laway a à mburom ma ʙan a pə slaway anahan aya fudō fok, aday winen apan i dazay ahay à man ata wa pə cakay uno.

⁶ Nə zəzor anan lele nà, nə canan anà ɡənaʙ ahay, way sə kiʙe ahay, way sa zla tə kutov ahay, tə məvuhom sa nga mburom ahay tinen uda fok.

⁷ «Nə sləne agungol sa 'am a ndəray ahay, u jo ahay nà: “Piyer, slabak! Gədan duno, aday kà rac.”

⁸ «Aday nen nə mbədəhan ayak apan, na wa: “A'ay, Bahay uno. Wita i ga zek bay, anga way mənjadək aya kabay way mə gafay 'am aya nà, kula kə sələmak à 'am uno bay.”

⁹ «Nə sləne agungol sa 'am ata u jo ahay mə slala cew awan, a wa: “Way a Mbərom sə təra anan cəncan ata nà, kà saa jəka ma ga məsagar a bay.”

10 Awan ata kà mak uno anan ahay 'am ata saray maakan, aday pə dəba anahan a wa gwedere ata a ma anan way anahan à mburom tətah.

11 «À alay ata kutok, do ahay maakan ta zlak ayak à man uno a sə njahay ata awan. Tə slənak atan ayak à Kaysariya wa.

12 Apasay a Mbərom u jo nà, nà zla tə tinen jiga awan, à su go gərwecwec bay. Do a mbərka hana anaya tə pəruho azar àga dōwan a inde.

13 Dōwan ata a jan umo, a wa a canan anà maslay a Mbərom a slərak ayak ù doh anahan, a jan nà: “Slan do ahay à Yafo pə dōwan a inde tə ngaman Simon Piyer, à nay ahay àga iken.

14 Piyer sə dōwan ata i naa jak 'am sa tam iken tu do su doh anak aya təkə fok.”

15 «Natiya, à alay nen apan ni dazlan sa jan atan 'am nà, Apasay Cəncan a a dazay ahay patan kawa anahan sə dazay ahay puko kurre ata re.

16 Matanan, na may anan ahay 'am ana Bahay a nuko ma ja kurre ata, a wa: “Yuhana kà gak anan baptisma anà do ahay tə a'am, əna Mbərom i gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan ata awan.”

17 Matanan kutok, Mbərom kə varak atan Apasay Cəncan awan, kawa anahan sə varak uko ata, à mənuko do sa daf nga pə Bahay a nuko Yesu Almasihu ata awan. Bina, abay kwanay kə jilen nà, nen ni mba apan sə gafan 'am anà Mbərom pə way anahan sa gan may sa ga ata tətə dāw?»

18 Do ataya tə sləne anan 'am a Piyer ata cəna, ta mak anan anan mungok sabay, aday tə həran nga à Mbərom, ta wa: «Mbərom kə varak anan cəved anà do su kon azar aya aday tə yam pə ines a tinen ahay, tə njad sifa sa ndav bay ata re!»

Adazlan ana egliz à wulen su doh sə Antakiya

19 Pə dəba sa vad anan Etiyen ata wa nà, bahay sə Yahuda ahay ta ma nga sa ga anan alay tu do a Yesu ahay tə mindel. Anga nan, azar su do a Yesu ahay ta tak 'am à Urəsalima wa, ta zla kwa pə daliyugo sə Finikiya tə Kiprus aday à wulen su doh sə Antakiya. A alay a tinen apan ti zla ata nà, tə dakan anan ləbara a Yesu nə à Yahuda ahay dəkdek.

20 Əna azar su do a Yesu ahay, tinen Kiprus ahay tə Siren ahay ataya, ta zla à Antakiya, tə dakan anan ləbara mugom a pə Bahay Yesu anà do aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya awan.

21 Do ahay bayak a tə dafak nga pə Bahay Yesu, tə təmahak sə pərahan azar, anga məgala a Mbərom a ga mer su way ù do sə dakay anan ləbara ataya inde.

22 Natiya, do a Yesu à Urəsalima ataya tə sləne ləbara ata nà, ta slan Barnabas à Antakiya.

23 Barnabas a dəzle à Antakiya kutok, a taslay mivel, anga a tan ayak à nga nà, Mbərom kə kak atan anan ahay sumor anahan. Natiya, a varan atan məgala aday tə pərahan azar à Bahay Yesu tə didek awan, aday tə mivel kərtek a re.

24 Barnabas nà, winen do lele awan. Winen ma rah a tə Apasay Cəncan awan, aday a daf nga pə Yesu tə mivel kərtek awan. Matanan, do ahay bayak a tə dafak nga pə Bahay Yesu.

25 Pə dəba anahan a wa nà, Barnabas a zla à Tarsus saa pəlay anan ahay Sol.

26 A tan à nga kutok nà, ta nay ahay maya à Antakiya. Matanan, atə Barnabas tə Sol ta ga pi zek tu do a Yesu ahay à man ata nà, ava daz. Tə tətakak anan anan way anà do ahay bayak awan. A man ata wa kutok, tə dazlan sə ngaman anà do a Yesu ahay nə do ana Almasihu ahay, aday sləmay a tinen a təra matanan kwa aha kutok.

²⁷ A alay ata ite nà, dō maja'am a Mbərom ahay ta zla à Urəsalima wa à Antakiya.

²⁸ Dowan inde kərtek à wulen a tinen ata tə ngaman Agabus. Apasay a Mbərom a zlan à mivél inde, aday a slabak sə dəkay anan may məduwen awan i nay ahay pə daliyugo fok. May ata nà, a nay à alay a Kəlawdiyus winen bahay sə Ruma awan.

²⁹ Matanan, njavar a Yesu ahay à Antakiya ta ban 'am à wulen a tinen inde sə cakal way, kuwaya pə mägala anahan wa fok, aday sa man anan zek anà dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Yahudiya ata awan.

³⁰ Pə dəba anahan a wa, ta ga anan way a tinen sa ban ata kutok. Ta slan anan atə Barnabas tə Sol saa varan dala ata anà maced sə egliz ahay kutok.

12

Dəce su dō a Yesu ahay kə zəgahak

¹ A alay ata nà, bahay a sə ngaman Hiridus ata a ban anan dō a Yesu ahay anga a nan sa ga atan alay tə mindel.

² A jan anà dō ahay tã vad anan Yakuba, mərak ana Yuhana tə maslalam.

³ A ca pə way anahan a sa ga ata a zlan à nga anà bahay sə Yahuda ahay cəna, a ban anan Piyer re. Way ata a təra nà, à alay sə azar uko sa da pen mə zlambar a bay ata awan.

⁴ A ban anan nà, a daf anan ù doh sə dangay, a jan anà suje ahay tã ba anan lele. Suje ahay ite, tə gəzla zek fudō fudō, saray fudō. A nan anà Hiridus saa gan sariya pa 'am sə dō ahay fok pə dəba sə azar uko sə Pasəka wa.

⁵ Matanan, Piyer ma ban a à dangay, əna dō a Yesu ahay dukwen, tinen apan ti gan amboh anà Mbərom tə mindel anga Piyer a re.

Masley a Mbərom a təmay anan Piyer ù doh sə dangay wa

⁶ Sə luvon a aday idé i cəde nà, Hiridus i i gan sariya anà Piyer ata awan. Winen nə ma njak ahan a à wulen sə suje ahay inde cew, winen ma ban a tə calalaw ahay cew re. Suje aya inde dukwen, tinen apan ti ba pə alay sə məsudoh sa nay uho à dangay wa ata awan.

⁷ Cəna, maslay a Mbərom Ba Məduwen a inde a sləray, aday jiyjay a dav ù doh ata fok. Maslay a Mbərom ata a dangwazl anan Piyer, a pədək anan, a jan: «Slabak bəse!» Cəna, calalaw ahay tə pəsak zek, tə slahay à alay a Piyer wa.

⁸ Matanan, maslay a Mbərom ata a jan: «Juwad zek, pak təkarak anak ahay!» Piyer a ga kətanən cəna, maslay a Mbərom ata a jan asa: «Juwad anan zana anak, aday zlumō.»

⁹ Ta nay maya tə Piyer hus ahay uho ù doh sə dangay wa. Əna way ata a tərən nə kawa cəən a zəban, bina kə sənək sa jəka didek a ata bay. ¹⁰ Tə takasay ahay man sə suje mama'am aya awan, tə takasay man sə suje mə slala cew aya re. Tə dəzley pə məsudoh sə rəslom sa nay uho ta day sə wulen su doh ata awan. Way sə tacay anan məsudoh ata a təba zek tə alay anahan a pangaya. Ta nay uho kutok. Ta zla maya pə kərtek a hus pə məgəzləga cəved cəna, maslay a Mbərom ata a mbəsak anan Piyer taayak, a zla way anahan.

¹¹ Matanan, Piyer a san pi zek kutok, a wa: «Həna nə sənək didek a kutok! Cəkəbay Bahay a nuko kə slənək maslay anahan sa tam nən à alay ana Hiridus wa, aday a tam nən à way ana bahay sə Yahuda ahay sa gan may tū go ataya wa fok re.»

¹² A san anan way a sə tərən ata lele cəna, a zla əga Mariyama may ana Yuhana sə ngaman Markus ata awan. Dō ahay bayak a tinen apan ti ga amboh à man ata awan.

¹³ Piyer a jan atan ayak 'am uho wa. Dəna inde a ga mer su way à man ata tə ngaman Rodi a zla saa cay anan dōwan a awan.

¹⁴ A sləne dungo sa 'am ana Piyer cəna, a taslay mivəl bayak a tə mindel, əna kə mbədəkek anan à nga wa sə təba anan məsudoh. A zla saa jan anə dō ahay mə halay nga ù doh ataya nə, Piyer winen mə tavay a uho.

¹⁵ Tə mbədahan apan, ta jan: «Nga a vawak daw?»

Əna a jan atan nə: «Tə dīdek a nə, winen awan!»

Ta jan kutok: «Kak matanan acəkan nə, tiya nə maslay anahan a sa kak zek.»

¹⁶ Əna Piyer kə mbəsakak sa jak ayak 'am uho wa bay. Tə təban ayak wa məsudoh, tə canan anə Piyer cəna, a gan atan masuwayan.

¹⁷ A kan atan ayak alay anga aday t̄a saa bəbal awan bay. A dakan atan anan Bahay Yesu a təmay anan ù doh sə dangay wa nə kəkəməw ata awan. A jan atan, a wa: «Jen anan 'am anə atə Yakuba tu dō azar aya awan.» A zla wanahan à man hinen.

¹⁸ Idə a cəde cəna, suje ahay ta ma nga sə cəce pi zek ahay wa: «Piyer a təra nə məw?» Way ata a wusen atan nga bayak awan.

¹⁹ Hiridus a wa t̄a pəlay anan, əna tə njadak anan bay. Anga nan, Hiridus a gan sariya anə suje ataya, a wa t̄a vad atan fok.

Natiya, Hiridus a slabak à Yahudiya wa, a zla wanahan à Kaysariya, a njahay à man ata awan.

Amac ana Hiridus

²⁰ Hiridus a ga mivəl pu dō sə Tirus tə Sidon ahay fok. Tinen ite, tə halay nga, ta zla saa kađay bala tə winen awan. Ta lah sə mbədahan alay anə 'am tə Bəlastus, winen bahay nga sə gala ana bahay. Pə dəba anahan a wa, ta zla à man ana Hiridus saa zlah anan məlmal a tinen tə winen. Anga dō a tinen ahay tə sukom ndaw nə pə daliyugo anahan a wa.

²¹ Luvon ana Hiridus a sa daf ata a dəzley ahay cəna, a pak zana sə bahay anahan pi zek, a njahay pa man sə njahay sə bahay anahan, a jan atan 'am a kutok.

²² Dō ahay ta zlah əndom, ta wa: «Sa ja 'am a anan nə dō zənzen a bay, mbərom!»

²³ Natiya, maslay a Mbərom a a dəcən à Hiridus tə dəvac, anga kə hərək anan nga anə Mbərom bay. Asan ahay tə wahan i zek inde, ta pan anan way sə kutov ahay, a mac.

²⁴ 'Am a Mbərom nə, a ta 'am, aday dō a Yesu ahay ta ma nga sə zəga apan pa 'am pa 'am.

²⁵ Atə Barnabas tə Sol ite nə, ta ndav anan mer su way a tinen à Urəsaliwa wa nə, ta zla pə kərtek a tatə Yuhana sə ngaman Markus ata awan, ta ma à Antakiya.

13

Do a Yesu ahay à Antakiya ta slan atə Barnabas tə Sol saa wazay anan 'am a Mbərom

¹ A wulen su dō a Yesu ahay à Antakiya nə, dō maja'am a Mbərom ahay inde tu dō sə tətakan anan 'am a Mbərom anə dō ahay inde. Dō ataya nə, atə Barnabas, Simiyon tə ngaman wan dədədəm, Lukiyus dō sə Siren, Manahen dōwan a ta har maya tə Hiridus bahay sə Galile ata awan, aday tə apan Sol kutok.

² Pac a inde tinen apan ti hərən nga anə Mbərom, ti ga sumaya, Apasay Cəncan a a jan atan: «Wilən uno atə Barnabas tə Sol anga mer su way a nen sə ngaman atan apan ata awan.»

³ Ta ga sumaya, ta gan amboh anà Mbərom lele cəna, tə dəfan alay pa nga anà atə Barnabas tə Sol. Ta slan atan saa ga mer su way ata kutok.

Atə Barnabas tə Sol tə wazay à Kiprus

⁴ Matanan kutok, Apasay Cəncan a a slan anan atə Barnabas tə Sol. Ta zla à Selewkiya, à man ata wa, ta ján à kwalalan inde sa zla à Kiprus, kon a aday winen à bəlay inde ata awan.

⁵ Tə dəzle à Salamiya nà, tə wazay anan 'am a Mbərom ù doh sə wazay ana Yahuda ahay cara cara. Yuhana sə ngaman Markus ata winen tə tinen sa man atan zek.

⁶ Tə takas kon ata nà, tə dəzle à wulen su doh sə Pafos. A man ata ta tan à nga anà dowan a inde tə ngaman Bar-Yesu. Dowan ata nà, Yahuda ahay, aday a wa winen do maja'am a Mbərom. Əna cəkəbay winen maram awan.

⁷ Bar-Yesu ata nà, winen car ana Sergiyus Pawlus, guverner sə Kiprus ata awan. Guverner ata dukwen, do ma san way a tə mindel. A ngaman anà atə Barnabas tə Sol əga winen awan, anga a nan sə sləne 'am a Mbərom.

⁸ Aya əna, Bar-Yesu, maram a tə ngaman Elimas re ata, a vəze patan, anga a nan guverner à təra do a Yesu bay.

⁹ Əna Sol sə ngaman Pol re ata, winen ma rah Apasay Cəncan a, a zəzor anan dowan ata, a wa:

¹⁰ «Wan ana Fakalaw! Ki njəkan uda anà do ahay fok nə tə mungwalay, a nak sa ga vəram tə way didek aya fok. Kə pəlay sə mbəda anan didek a Bahay Mbərom à təra 'am sə mungwalay hwiya nə angamaw?»

¹¹ Həna Bahay Mbərom i kəta iken. Ki huruf, alay a mənəcək ki canan anà jiyjay sa pac bay.»

Cəna, Bar-Yesu sə dowan ata, kə hurfok acəkan, takədimbom, a canan anə way ahay sabay. A pəlay do sə bənan alay agay.

¹² Guverner a ca pə way a sə təra ata cəna, a dəf nga pə Yesu, anga atətak way sa 'am a Bahay Yesu a gan masuwayan.

Pol a wazay à Antakiya sə Pisidiya

¹³ Atə Pol tu do anahan ataya, ta ján à kwalalan inde à Pafos, ta zla à Perge pə daliyugo sə Pamfiliya. Yuhana sə ngaman Markus re ata nà, a mbəsək atan, a ma way anahan à Urəsaliima.

¹⁴ Tinen ite tə slabak à Perge wa, ta zla à wulen su doh sə Antakiya sə Pisidiya. Pə luvon sa man uda nà, ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay, tə njahay à man ata awan.

¹⁵ Pə dəba sə jinge Deftere sə Tawrita tə Deftere su do maja'am a Mbərom ahay wa nà, do sə lavan nga anà doh sə wazay ahay ta jan anà atə Pol nà: «Mərak ahay, hinahibay 'am a kwanay inde sə varan məgala anà do ahay nə, kà naa jen.»

¹⁶ Pol a slabak, a cakaf alay aday do ahay tə pak sləmay, a jan atan, a wa: «Isəra'ila ahay pi zek tu do su kon azar aya sə həran nga anà Mbərom ataya awan, pəken uno sləmay aday!»

¹⁷ «Mbərom ana Isəra'ila ahay sə həran nga ata nà, kə walak anan bije a mənuko ahay. Kə hərak anan Isəra'ila ahay à alay a tinen à Misra ata awan, aday a təmay atan à Misra wa tə məgala anahan məduwen awan.

¹⁸ Kə səmak anan à anjahay a tinen à kibe ava kwa kuro fudo.

¹⁹ Kə lizek anan bahay ahay cuwəbe pə daliyugo sə Kanana wa, aday a varan anan kon ata anà do anahan ahay kutok.

²⁰ Way ata fok a təra nà, i ga ava səkat fudo tə kwa kuro dəra (450). Pə dəba wa kutok, Mbərom kə varak atan ahay bahay nga ahay hus ahay alay ana do maja'am a Mbərom Samiyel.

21 «Pə dəba anahan a wa asa tə cəce bahay pə Mbərom wa, a varan atan Sol wan ana Kis, dō sə zahav ana Benyamin. Kə njahak bahay a ava kwa kuro fudō.

22 Mbərom a lar a wa Sol nà, a daf uda Dawuda, a ga bahay. Mbərom a ja pə Dawuda, a wa: “Na ca pə Dawuda wan ana Yisa nà, kà zlak uno à nga, i ga way su zlo à nga ahay fok re.”

23 «Pə slala ana Dawuda ata kutok, Mbərom a varan anà Isəra'ila ahay dō sa tam dō kawa anahan sə zlapay anan kwakwa ata awan. Dowan ata nà, winen Yesu.

24 A alay a Yesu kə dazlak anan anà mer su way fan bay ata nà, Yuhana dō sa gan bap̄tisma anà dō ahay kə wazak anan anà Isəra'ila ahay fok tē mbəda 'am pə Mbərom, tē mbədahan ləen anà ines ahay, tē ga bap̄tisma.

25 Yuhana ata i sa ndav anan mer su way anahan kutok nà, a jan anà dō ahay, a wa: “A ga pikwen nà, nen wayaw? Nen dō a kwanay sa taa ba ata bay. Dowan a inde i nay ahay à dəba uno wa mba. Dowan ata dukwen, na slak kwa sə pəsakan anan līber sə təkarak anahan bay.”»

26 Pol a pərahan anan azar ta sa ja, a wa: «Mərak uno ahay, zahav ana Ibrahima pi zek tu dō su kon azar aya sə həran nga anà Mbərom ataya, Mbərom a slənay ahay ləbara sə dəkay anan, a tam nukō nə kəkəməw ata nà, anà mənuko awan.

27 Dō sə Urəsəlima tə məcəd a tinen ahay ta taa jinge 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay nə pac pac pə luvon sa man uda awan. Əna tə sənək Yesu a nə winen dō sa tam dō bay. Aday dukwen, à alay a tinen sa gan sariya anà Yesu ata nà, ta gak kawa ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja ataya awan.

28 Kwa abay à ga nə ta tak anan à nga pə ines a tədə sa vad anan apan ata bay dəp nà, ta jan anà Pilatu nà, à vad anan.

29 Ta ndav anan sa gan kawa ana Deftere a Mbərom sa ja apan ataya fok nà, tə dazay anan pə dədom wa, tə dəfak anan ayak à jəvay inde.

30 Əna Mbərom a pədəkey anan à wulen su dō ma mac aya wa.

31 Luvon ahay bayak awan, winen apan i kan zek anà dō anahan a sa taa bar pi zek ataya awan. A dazlan ahay à Galile wa hus ahay à Urəsəlima. Tinen dō sə side anan à wulen sə Isəra'ila ahay inde kutok.

32 «Manay nà, ma nak ikwen anan ahay nə tə ləbara mugom ata awan, kawa sa ja nà, way a Mbərom sə zlapan anan anà bije a mənuko ahay ataya nà,

33 kà gak uko anan anà mənuko, wan a tinen ahay, ta sə slabakay anan ahay Yesu a məke wa. A təra kawa ana Jabura 2 sa ja, a wa:

“Iken nə wan uno.

Biten nə tərək bəbay anak.*”

34 «Mbərom a slabakay anan à məke wa aday i mac sə wuslay ite sabay. Bina 6a kà jak, a wa:

“Tə dīdek a nà, ni varak ikwen way uno cəncan a sə zlapan anan anà Dawuda ataya awan.†”

35 «Asa, kawa ana Deftere sa ja à man hinen, a wa:

“Ki mbəsak anan dō anak cəncan a à wuslay à məke inde bay.‡”

36 «A ja 'am ata nə pə Dawuda bay, bina Dawuda kà gak anan mer su way ana Mbərom à wulen ana dō anahan ahay nà, kə məcak, ta lak anan pə cakay ana bije anahan ahay, kə wuslak.

37 Əna dowan a Mbərom sə slabakay anan à məke wa ata nà, kə wuslak itəbay.

* 13:33 Ca pə Jabuura 2.7. † 13:34 Ca pə Esaaya 55.3. ‡ 13:35 Ca pə Jabuura 16.10.

³⁸ «Mərak uno ahay, sənen anan tə didek a nə, mə dakak ikwen anan 'am sə pəse ines nə, anga Yesu. Bina Tawrita ana Musa kə mbak apan sə təra kwanay dō didek aya pə 'am a Mbərom bay.

³⁹ Əna kuwaya kə dəfak nga pə Yesu cəna, kə tərak dō didek a pa 'am a Mbərom kutok.

⁴⁰ Aya əna, gen anan nga i zek lele, bina way ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja a anan ata ā saa njad'kwanay bay, bina a wa:

⁴¹ «Cen apan, kwanay dō sə kədəy anan Mbərom ahay!

Mbərom a ja nə, ā gak ikwen masuwayan, aday kī zlen saa lize!

Anga ā alay a kwanay tə sifa aya mba ata nə, kwa ā ga nə dōwan a inde 6a kə dakak ikwen anan dəp nə,

ni kəta kwanay tə cəved' si mer su way a aday kwanay saa ngam sa daf apan nga bay ata awan. S'»

⁴² A alay a atə Pol tə Barnabas ti zla way a tinen ù doh sə wazay ana Yahuda ahay wa ata nə, dō ahay ta wa, tāt may ahay pə luvon sa man uda awan asa, anga aday tē parahan anan azar sə dakan atan anan 'am ata awan.

⁴³ Dō ahay ta ta 'am nə, Yahuda azar aya tu dō sə parahan azar anə pəra a tinen ahay bayak a ta zla pə kərtek a tatə Pol tə Barnabas. Tinen ite tə varan atan məgala ta sa jan atan nə tē tavay ā sumor a Mbərom inde.

⁴⁴ Luvon sa man uda a sla cəna, ta ma ù doh sə wazay asa, zek məduwen su dō a fok a nay ā wulen su doh wa sə sləne 'am a Mbərom.

⁴⁵ Aya əna, bahay sə Yahuda ahay tə canan anə man su dō ata nə, ta ga sərak pə atə Pol tə Barnabas. Anga nan, pə 'am anahan sa ja fok cəna, tə vədən uway, tə gənanan.

⁴⁶ Əna, atə Pol tə Barnabas ta jan atan 'am mənəjəna zlawan, ta wa: «Təktek mi lah sa jak ikwen 'am a Mbərom anə kwanay Yahuda ahay aday. Əna kak a nak ikwen bay aday kə bayiken nə ki njiden sifa sa ndav bay ata bay nə, mi mbəsak kwanay, mi i jan anan 'am ata anə dō su kon azar aya awan.

⁴⁷ Bahay a manay a jan umo nə matanan, a wa:

«Nə dəfak iken jiyjay sə dəvan anə dō su kon ahay fok.

Ki təra dō sə dakan anan cəved sa tam anə dō sə daliyugo ahay kwa aha fok. *»

⁴⁸ Dō su kon a azar ataya tə sləne 'am ataya cəna, tə taslay anan mivəl, tə həran nga anə Mbərom lele anga 'am anahan. Dō a mə walay aya saa njad' sifa sa ndav bay ataya fok, tinen tə dəfak nga pə Yesu.

⁴⁹ Ləbara ana Bahay Yesu a ta 'am kwa aha pə daliyugo ata awan.

⁵⁰ Aya əna, bahay sə Yahuda ahay tə buwtay anan mivəl su dō məduwen aya ā wulen su doh ata inde, pi zek tə uwar zilə aya sə həran nga anə Mbərom aday tinen Yahuda ahay bay ataya awan. Tə dazlan sa ga anan alay tə atə Pol tə Barnabas, tə rəzlay atan ahay ù kon a tinen wa.

⁵¹ Matanan kutok, atə Pol tə Barnabas tə bəzlam anan morbodok sə yugo pə saray a tinen ahay wa. Ta zla way a tinen ā wulen su doh sə Ikoniya.

⁵² Njavar a Yesu ahay ā Antakiya sə Pisidiya ite tə taslak mivəl bayak a, tinen ma rah Apasay Cəncan aya fok.

14

Atə Pol tə Barnabas tə wazay ā Ikoniya

¹ A wulen su doh sə Ikoniya, atə Pol tə Barnabas ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay, tə wazay kawa ana tinen sə kukwa ata re. Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya bayak a tə dəfak nga pə Yesu anga wazo a tinen ata awan.

² Əna Yahuda azar aya ite ta ngam sa dəf apan nga a itəbay. Tə buwtay anan mivəl su dō su kon azar ataya aday tā nan ide anə dō sa dəf nga pə Yesu ataya awan.

³ Atə Pol tə Barnabas tə njahak ə man ata nə mənəcək bay, tə dəkay anan 'am a Bahay Yesu nə mənəna zlawan. Winen a dukwen kə varak atan məgala sa ga way masuwayan aya sə dəkay anan nə way a tinen sə dəkay anan pə sumor a Mbərom sa gan anə dō ahay nə, didek awan.

⁴ Dō sə wulən su doh ahay fok tə gəzłak zek day ahay cew anga 'am a tinen ataya awan: 'Dō a əngal ta zla ta day su dō maslan ahay, azar aya ite ta zla ta day sə Yahuda ahay.

⁵ Matanan kutok, dō su kon azar aya pi zek tə Yahuda ahay tə məced a tinen aya fok, tə pəlay wurwer sa ga atan alay tu dō maslan ahay ta sa tar atan tu kon.

⁶ Dō maslan ahay tə sləne cəna, ta haw way a tinen ỳ kon sə Likoniya, ta zla ə wulən su doh sə Listəra aday ə Derbe, aday ta man ataya fok.

⁷ A man ataya dukwen tə pərahak anan azar sə wazay anan ləbara mugom awan.

Atə Pol tə Barnabas tə wazay ə Listəra

⁸ A wulən su doh sə Listəra ata awan, dōwan a inde saray anahan ahay cew maya ma mac aya awan. Winen vədal a kwa sə wahay anahan, kula kə zlak tə saray anahan ahay itəbay.

⁹ Winen nə, winen apan i sləne wazo ana Pol. Pol a zəzor anan, a canan anə adəf nga anahan ata nə, i mbar anan.

¹⁰ Anga nan, a jan tə məgalak a, a wa: «Slabak, tavay!» Dōwan ata a slabak hərom, a dazlan sa zla tə saray anahan ahay kutok.

¹¹ Dō ahay tə canan anə way ana Pol a sa ga ata nə, tə dazlan sa zlah ta 'am a tinen Likoniya ahay, ta wa: «Mbərom ahay tə tərak kawa dō zənzen aya, aday ta nak əga mənuko!»

¹² Barnabas nə, ta wa winen nə Zewus, Pol dukwen ta wa winen nə Hermes, anga sa taa ja 'am nə winen.*

¹³ Doh sə pəra a tinen anga Zewus ata nə, ma han a nə zad tə wulən su doh. Dō sə gədan dūngo anə way anga Zewus ata, a gəbay ahay guson sa sla ahay, a pak patan daslan sə way mə vərez aya, a nay anan pə məsudoh sə wulən su doh ata awan. Tinen pə kərtek a tə dō ahay, a nan atan sə waslan way anə dō maslan ahay.

¹⁴ Atə Pol tə Barnabas tə sləne sa jəka ti varan atan way matanan ata nə, tə nğəraw anan zana ahay pi zek wa, ta haw way a tinen ə wulən sə dō ahay inde, tə azlah awan, ta wa:

¹⁵ «Kwanay dō ahay, ki gen matanan nə, angamaw? Manay dukwen dō zənzen aya kawa kwanay. Ma nay ahay nə sə dəkak ikwen anan nə ləbara mugom awan, aday kə mbəsiken sa ga pəra kəriya ataya, kə təmihen Mbərom bahay sə sifa ata awan, winen dō sə ndakay bagəbaga mburom, tə daliyugo, tə bəlay ahay, aday tə way a uda ataya təkə fok.

¹⁶ Kwakwa ata nə, kə mbəsakak anan dō su kon azar aya tə pərahan azar anə way sə mivəl a tinen ahay.

¹⁷ Kwa matanan ata dukwen, winen apan i ka zek ti mer su way anahan lele aya awan. Winen apan i gak uko iven. A nah anan way ahay tə alay awan. A varak uko way sa pa. A taslak uko anan mivəl.»

* **14:12** Pə Gərek ahay nə, Zewus winen bahay sə mbərom ahay, aday Hermes ite nə, dō maslan a tinen pə cakay sə mbərom a tinen ahay.

¹⁸ Ta 'am ataya dukwen, ka dak anan 'am anà atə Pol tə Barnabas sə gafan 'am anà man su do a sə waslan atan way kawa tinen mbərom ahay ata hwiya.

¹⁹ Yahuda azar aya ta nay ahay nà, kwa à wulen su doh sə Antakiya sə Pisidiya wa tə wulen su doh sə Ikoniya wa. Tə pəkan 'am anà man su do awan, aday ta tar anan Pol tu kon. Tə ngəza anan Pol à wulen su doh wa, a ga patan nà kà məcak coy.

²⁰ Əna do a Yesu ahay tə halay apan nga cəna, a slabak, a ma à wulen su doh asa. Ide a cəde sidew a nà, ta zla way a tinen tə Barnabas à Derbe.

Atə Pol tə Barnabas ta ma à Antakiya pə daliyugo sə Siriya asa

²¹ Atə Pol tə Barnabas tə wazay anan ləbara mugom a à Derbe, aday do ahay bayak a tə təmahak sa daf nga pə Yesu. Pə dəba anahan a wa, ta ma a Listəra tə Ikoniya, tə Antakiya sə Pisidiya.

²² Tə varan məgala anà do a Yesu ahay à man ataya awan, anga aday tə pərahan azar sa daf nga pə Yesu tə mivəl kərtək awan. Aday ta wa: «Di zla à bahay a Mbərom nə tə dəcə ahay bayak awan.»

²³ A man ana do a Yesu ahay sə halay nga ataya fok, tə dəfan atan məcəd sə egliz ahay. Ta ga sumaya, ta ga amboh, aday tə mbəsak atan à alay inde anà Bahay Yesu a tinen a sa daf apan nga ata awan.

²⁴ Tə takas pu kon sə Pisidiya wa nà, tə dəzle pə daliyugo sə Pamfiliya.

²⁵ Tə wazay anan ləbara mugom a à wulen su doh sə Perge, aday ta zla way a tinen à wulen su doh sə Ataliya.

²⁶ A Ataliya wa kutok, ta ján à kwalalan inde sa zla way a tinen à Antakiya pə daliyugo sə Siriya maza awan, man a do ahay sə mbəsak atan à alay ana Mbərom inde, aday à gan atan sumor sa ga mer su way anahan ata awan. Mer su way ata dukwen, tə ndəvak anan kutok.

²⁷ Tə dəzle à Antakiya kutok nà, tə halan nga anà do a Yesu ahay, tə dakan atan anan way a Mbərom sa ga tə tinen ataya fok. Ta jan atan nə Mbərom kə tək anan cəved anà do su kon azar aya aday tə daf nga pə Yesu.

²⁸ Tə njahak à man ata pi zek tu do a Yesu ahay kiya bayak awan.

15

Ahalay nga maduwen a à Urəsəlima

¹ Do sə Yahudiya azar aya ta zla à Antakiya, tə dazlan sə dakan anan way anà məkək ahay, ta wa: «Kak kə gəden mədəndalas bay cəna, ki təmen bay! Si ki gəden mədəndalas kawa ana Tawrita a Musa sa ja aday.»

² Atə Pol tə Barnabas ta kad apan bala bayak a tu do ataya, tə tərə dadokdokkwe. Anga nan ta ja à wulen a tinen aya inde nà: «Waluko do ahay, atə Pol tə Barnabas pi zek tu do azar aya, tə zla à Urəsəlima saa cəcə 'am ata pu do maslan a Yesu ahay wa tə məcəd sə egliz ahay wa aday.»

³ Anga nan kutok, do a Yesu ahay à man ata ataya ta slan atan à Urəsəlima. Tinen apan ti zla tə daliyugo sə Finikiya tə Samariya nà, ta jan anà do a Yesu ahay nə do su kon azar aya dukwen tə dəfak nga pə Yesu. Ləbara ata a varan atan ataslay mivəl.

⁴ Atə Pol tə Barnabas tə dəzle à Urəsəlima nà, do maslan ahay tə məcəd sə egliz ahay, pi zek tu do a Yesu ahay fok tə təma atan. Tə təkəren atan way ana Mbərom sa ga tə tinen ataya fok.

⁵ Əna do a Yesu ahay aday tinen Farisa ahay ata tə slabak, ta wa: «Tədə, əna si do su kon azar ataya tə ngam sa gad mədəndalas aday tə pərahan azar anà Tawrita a Musa re aday.»

⁶ Do maslan ahay pi zek tə məced sə egliz ahay tə halay nga, tə wudeh anan 'am ata awan.

⁷ Tə njahak pa 'am ata nə mənjoek bay, Piyer a slabak, a wa: «Mərak uno ahay, kə sənen zle lele, kwakwa nə, Mbərom kə walak nen à wulen a kwanay wa sə wazan anan ləbara anahan mugom a anà do su kon azar aya, anga aday tə sləne anan, tã daf apan nga.

⁸ Matanan, Mbərom, do sa san mível sə do ahay fok ata, a dakay anan nə kə təmihak anan do su kon azar ataya ta sə varan atan Apasay anahan Cəncan a, kawa anahan a sə varak uko anan anà mənuko ata re.

⁹ Mbərom nə, kə gəzlak mənuko pi zek wa itəbay. Kə pəsek atan anan ines a tinen ahay anga tə dafak apan nga.

¹⁰ A nak ikwen sa ca mazan pə Mbərom wa ta sə tavakan atan way ma ba kawa wita nə angamaw? Dowan inde kə mbak apan sə dəfan apan anà Tawrita ata kulibay. Kwa mənuko, kwa bije a mənuko ahay, da mbak ahay apan sə dəfan apan bay re.

¹¹ A'ay! Kawa ana Bahay a mənuko Yesu sa gak uko sumor aday sa tam ata nə, tinen dukwen ti tam nə anga sumor anahan ata re.»

¹² Pə dəba anahan a wa, man su do fok a njahay tətəntemte sə sləne way ana atə Barnabas tə Pol sa jan atan ata awan. Tə sləne way ana Mbərom sa ga masuwayan aya tu do maslan ataya à wulen su do su kon azar aya ata awan.

¹³ Ta ndav anan sə taker 'am ata cəna, Yakuba a slabak ite, a wa: «Mərak uno ahay, pəken sləmay lele.

¹⁴ Həna Simon Piyer a jak uko nə Mbərom kə dazlak anan sa gan nga anà do sə daliyugo ahay ta sə walay do ahay à wulen a tinen wa sə təra anan do anahan aya awan.

¹⁵ Do maja'am a Mbərom ahay tə vinde kawa winen ata awan, ta wa:

¹⁶ «Mbərom Fetek a wa:

Pə dəba wa ni may ahay, ni han anan doh ana bahay Dawuda ma mbazl ata awan.

Kwa kə tərak rəgay coy dəp nə, ni ndakay anan asa.

¹⁷ Matanan, do azar aya fok, do su kon azar aya nen sə walay atan sə təra do uno ahay ataya fok, ti pəlay nen.*

¹⁸ Həna anan nə, 'am uno awan, nen Mbərom Fetek do sa kay anan way ata kwakwa.»

¹⁹ Yakuba a ja asa, a wa: «Pi nen nə, dē vawan nga anà do su kon azar aya sə mbəda 'am pə Mbərom ataya bay.

²⁰ Suwan sə vinden atan ayak nə, tã pa way mənjadak aya mə varan a anà pəra ahay ata bay, tã jan uho bay, tã rac sluwed sə way mə ngərew angərew ataya bay, tã sləba mez bay re.†

²¹ Anga Tawrita a Musa nə, do ahay tinen apan ti wazay anan kwa həna kabay à wulen su doh ahay fok, hus ahay həna bidaw? Tinen apan ti jinge anan ù doh sə wazay ahay pə luvon sa man uda fok re.»

Ta slan dərewel anà do a Yesu ahay aday tinen do su kon azar aya ata kutok

²² Pə dəba anahan a wa, do maslan ahay tə məced sə egliz ahay tu do a Yesu ahay fok, ta ban 'am sə walay do ahay à wulen a tinen wa sa slan atan à Antakiya pə kərtek a tatə Pol tə Barnabas. Tə gəba Yudas inde, tə ngaman Barsabas re, tinen tə Silas, tinen do tə mazlaḅ aya à wulen su do ana Yesu ahay inde.

²³ Ta slan atan tə dərewel à alay inde. Dərewel ata a ja nə:

* 15:17 Ca pə Amos 9.11-12. † 15:20 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 18.6-18, 17.10-16.

«Manay dō maslan ahay, tə məced sə egliz ahay, mərak a kwanay ahay, ma jak ikwen ayak 'am anā kwanay mə tərā dō a Yesu aya à wulen su dō su kon azar aya aday mə njahay aya à Antakiya tə Siriya tə Silikiya ataya awan.

²⁴ «Mə slənek dō a manay ahay inde ta zlak ayak āga kwanay, tə vawak ikwen nga ta 'am a tinen ahay bayak awan. Əna, manay sə slənak atan ayak bay.

²⁵ Anga nan, mə halay nga, mə walay dō ahay, mi slənak atan ayak āga kwanay kutok. Ti zlak ayak tatə Barnabas tə Pol, car a manay ahay.

²⁶ Tinen nā, tə zukwa lize anan sifa a tinen anga sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

²⁷ Anga nan, mə slənak ikwen ayak atə Yudas tə Silas, ti jak ikwen nə way a manay sə vindek ikwen ayak həna ataya kərtek awan.

²⁸ «Kā zlak anan à nga anā Apasay Cəncan a aday anā manay a re, mē zəgahak ikwen anan apan awan maza bay, si 'am a həna anaya awan:

²⁹ Kē racen sluwed sə way mə waslan a anā pəra ahay bay, kē sləben mez bay, kē racen sluwed sə way mə ngərew a angərew bay, kē jənen uho bay re. Kē mbəsiken way ataya nā, ki gen way lele aya awan.

«Njihen zay!»

³⁰ Ta slan anan dō ataya, ta zla à Antakiya kutok. Tə dəzle à man ata cəna, tə halan nga anā dō a Yesu ahay, tə varan atan anan dərəwel a sə manan kutok.

³¹ Tə jinge anan dərəwel ata cəna, a varan atan ataslay mivəl bayan a, anga kə varak atan məgala bayak a re.

³² Atə Yudas tə Silas ta jan atan 'am sa man atan zek ahay bayak a, tə varak atan məgala lele, bina tinen dō maja'am a Mbərom ahay.

³³ Tə njahay à man ata zərat lele nā, dō a Yesu ahay tə lagay atan, aday ta jan atan nə tē dəzle tə zay. Ta ma à man ana dō sə slənay atan ataya awan. [

³⁴ Əna Silas ite nā, a njahay à man ata awan.]

³⁵ Aya əna, ata Pol tə Barnabas ite, tə njahay à Antakiya. Tinen pə kərtek a tu dō a Yesu azar aya tə dakan atan anan aday tə wazan atan anan 'am a Bahay a mənuko Yesu.

Atə Pol tə Barnabas tə gəzla nga

³⁶ A njahay pə dəbā wa mənəcək nā, Pol a jan anā Barnabas, a wa: «Muko saa cay pə mərak a mənuko sə dakan atan anan ahay 'am ana Bahay a mənuko Yesu ataya awan, tə njahay həna kəkəməw.»

³⁷ 'Am ata a zlan à nga anā Barnabas, aday a nan tē japay tə Yuhana sə ngaman Markus ata awan,

³⁸ Əna Pol ite nā, a nan sə japay tə Markus sabay, anga winen kə mbəsakak atan à Pamfiliya, kə ndəvak anan mer su way a tinen sa ga ata bay.

³⁹ 'Am ata kə zlak atan pi zek sabay, tə gəzla nga. Barnabas a gəbā Markus, ta zla à Kiprus tə kwalalan.

⁴⁰ Pol ite a gəbā Silas, ta zla way a tinen. Mərak ahay ta ga amboh anga tinen aday Bahay Mbərom à pərahan azar sa gan atan sumor anahan.

⁴¹ Pol a zla tə daliyugo sə Siriya tə Silikiya, a varan məgala anā dō a Yesu ahay à man ataya awan.

16

Pol a gəbā anan Timote à japay tə tinen

¹ Atə Pol ta zla à wulen su doh sə Derbe, aday tə dəzle à Listəra kutok. Njavar a Yesu a inde à man ata tə ngaman Timote. May anahan a dükwen dō a Yesu a re, winen Yahuda ahay, aday bəbay anahan ite nə Gərek ahay.

² Mərak ahay fok a Listəra tə Ikoniya tə həran nga anā Timote cəvedabay.

³ A nan anà Pol sə gəba anan à alay. Anga nan, a gəba anan, aday a gədan mədəndalas. A ga matanan nà, anga Yahuda ahay à man ata tē tēma anan, bina dō sa man ataya fok ta san zle, bəbay anà Timote nə Gərek ahay.

⁴ A man aya aday ta zlak ata cəna, ta jan way ana dō maslan ahay pi zek tə məcəd sə əgliz ahay à Urəsalima sa jan anà dō ahay ataya awan, ta wa tē pərahan azar anà way ataya nə lele.

⁵ Anga nan kutok, dō a Yesu ahay tə njadək məgala, abaslay a tinen a ma nga sə Zəga pa 'am pa 'am.

Cən a zuban anà Pol

⁶ Apasay Cəncan a a gafan 'am anà atə Pol tu dō anahan ahay sə dakay anan 'am a Mbərom pə daliyugo sə Aziya. Anga nan, ta zla tə daliyugo sə Firigiya tə Galatiya.

⁷ Tə dəzle pə magaga sə daliyugo sə Misiya nà, ta gan may sa zla tə daliyugo sə Bitiniya, əna Apasay a Yesu kə mbəsakak atan cəved a bay.

⁸ Anga nan, ta zla tə daliyugo sə Misiya, tə dazay à wulen su doh sə Təruwas.

⁹ Sə luvon ata kutok, cən a zuban anà Pol, a canan anà dō sə Makedoniya a inde mə tavay awan, a jan: «Kem, hayak à Makedoniya ite, kà naa man umo zek.»

¹⁰ Pə dəba ana cən sə zuban ata wa nà, mə lavay zek sa zla pə daliyugo sə Makedoniya ata kutok, anga mə sənək, Mbərom kə ngamak umo saa dakan anan ləbara anahan mugom a anà dō sa man ataya awan.

Lidiya a tēma sa dafnga pə Yesu à Filipi

¹¹ Ma ján à kwalalan inde à Təruwas, ma zla anan à Somotoras. Sidew a dukwen, ma zla à Niyapolis.

¹² A man ata wa kutok, ma zla à Filipi, wulen su doh a à day sə daliyugo sə Makedoniya mama'am a inde, man sə njahay sə Ruma ahay. Mə njahək à man ata dukwen, luvon ahay bayak a mənək.

¹³ Pə luvon sa man uda awan, ma zla à wulen su doh wa, ma zla pa 'am zlinger, anga a ga pumo nà, Yahuda ahay ti ga amboh nə à man ataya awan. Mə njahay, ma kadbala pi zek tə uwar ahay mə halay nga aya à man ata awan.

¹⁴ A wulen a tinen wa nà, uwar a inde tə ngaman Lidiya, a nay à wulen su doh sə Tiyatira wa. A sukom anan way tə zana dəzdəz aya awan. Winen nà, a taa həran nga anà Mbərom. Winen apan i pak sləmay pə wazo a Pol, aday Bahay a mənuko a təban anan mivel anahan, a tēma 'am ana Pol sa ja ata awan.

¹⁵ Winen tu dō su doh anahan ahay fok ta ga baptisma. Aday a jan umo: «Kak ki cen upo kawa nə dəfak nga pə Bahay a mənuko tə didəm a nà, hayak ikwen ahay, njihen əga nen awan.» A gan umo belaray sa zla əga winen nə matanan.

Ta ban anan atə Pol tə Silas à dangay

¹⁶ Pə luvon a inde, manay apan mi zla à man sa ga amboh, mə zlangay tə file a inde dāna awan. Apasay lelibay a à winen inde. Anga nan, a mba apan sa san way saa təra pa 'am ataya awan. Dō sə lavan nga anà dāna ata ataya tə njadək anan dala ti mer su way anahan ata nə bayak awan.

¹⁷ Dəna ata winen apan i pərahan umo azar tə azlah a, a wa: «Dō a anaya nà, tinen dō si mer su way ana Mbərom sə bagəbaga mburom ahay! Ti jak ikwen cəved aday Mbərom i tam kwanay ata awan.»

¹⁸ Winen apan i ja matanan luvon bayak awan.

Coy a cəban anà Pol, a mbəda 'am pə dāna ata, a jan anà apasay lelibay ata, a wa: «Tə sləmay ana Yesu Almasihu, hayak à dāna a anan wa!» Cəna, apasay ata a zləray à winen wa.

19 Do sə lavan nga anà dəna ata ataya ta ca apan nə ti njad wa dala sabay nà, ta ban anan atə Pol tə Silas, tə ngəza atan tə wulen su doh ata à man sə sariya.

20 Ta zla atan pa 'am su do sa ga sariya ahay, ta wa: «Do anaya nə tinen Yahuda ahay, tinen apan ti slabak anan 'am ahay à wulen su doh a manay.

21 Tinen apan ti dakay anan way sa zla pi zek tə pəra a manay ahay bay ataya awan. Mənuko nə Ruma ahay, di mba apan sə pərahan azar anà pəra a tinen ahay bay!»

22 Man su do a a halay nga sə japay pə atə Pol tə Silas. Do sa ga sariya ataya ta jan anà suje ahay tē culok patan wa zana, aday tē ndabay atan.

23 Tə ndabay atan bayak a lele nà, ta zla atan à dangay. Ta jan anà do sa ba patan ata nà: «Ba atan nə lele.»

24 A sləne matanan cəna, a zla atan ù doh sə dangay à mamasl ata awan, a ban atan à səsile inde.

25 Man luvon a ga nà, atə Pol tə Silas ta ma nga sa ga amboh ta sa ga ara sə həran nga anà Mbərom. Do sə dangay azar ataya tinen apan ti sləne re.

26 Cəna, daliyugo a bal, aday a bal anan doh sə dangay ata re. Məsudoh ahay tə təba zek, calalaw su do a mə jaway ataya fok tə pəsak, tə guce à məndak.

27 Do sa ba pə do ahay ù doh sə dangay ata a pədek. A canan anà məsudoh ahay mə təba aya ata cəna, a ga apan nə do sə dangay ahay tə hawak. Anga nan, a ndahay maslalam anahan, abay i vad anan nga anahan. 28 Əna Pol a təba 'am, a jan ayak, a wa: «Kā gan awan i zek anak bay! Manay fok, manay inde.»

29 Do sa ba pu doh sə dangay ata a cəce uko, a haw ù doh, winen apan i jəjar, a slahay pa 'am ana atə Pol tə Silas.

30 Coy, a mbəsakay atan ahay uho. A cəce patan wa, a wa: «Kem, ni ga ma aday nà tam anaw?»

31 Ta jan kutok: «Kak kə dəfak nga pə Bahay Yesu nà, ki tam, iken tu do su doh anak ahay fok.»

32 Natiya tə təkəren atan 'am ana Bahay Yesu, winen tu do su doh anahan ahay fok.

33 Sə luvon ata kutok, dowan a sa ba doh sə dangay ata, a may atan uho, a banan atan anan mbəlak a tinen ahay, aday kwayan'a ta gan atan baptisma tu do su doh anahan ahay nə fok.

34 A zla anan atə Pol tə Silas əga winen, a varan atan way sa pa. Winen tu do su doh anahan ahay fok, tinen mə taslay mivel aya awan, anga tə dəfak nga pə Mbərom.

35 Ide a cəde cəna, do sa ga sariya ahay ta slan suje ahay saa jan anà do sa ba pə do ahay ù doh sə dangay nà, ə mbəsak anan atə Pol tə Silas.

36 Natiya, do sa ba pu doh sə dangay a jan anà Pol, a wa: «Do sa ga sariya ahay tə slənak do ta wa nə mbəsak kwanay. Ki mben apan sa zla way a kwanay kutok. Zlen tə zay.»

37 Əna Pol a jan anà suje ataya, a wa: «Tə njadak pumo ines sə awan bay, aday tə ndabak manay pə ide sə do ahay fok. Manay dukwen do sə Ruma ahay re! Ta dəf manay à dangay. Həna nà, a nan atan sə mbəsak manay tə akar a daw? I ga zek kula bay! Si do sa ga sariya ataya tā nay sə mbəsak manay tə alay a tinen aya awan.»

38 Suje ataya ta zla, ta jan anà do sa ga sariya ataya nə atə Pol tə Silas nà, do sə Ruma ahay. Tə sləne sa jəka tinen do sə Ruma ahay ata cəna, ta ma nga pə ajəjar.

³⁹ Anga nan, ta zla à man a tinen awan, tə cəce patan wa apəse zek. Aday tə mbəsakay atan ahay à dangay wa kutok, ta sa jan atan nə tá zla à wulen su doh a tinen ata wa.

⁴⁰ Atə Pol tə Silas ta nay à dangay wa lele nà, ta zla tə àga Lidiya asa. Tə halay nga tə mərak ahay à man ata awan, tə varan atan məgala. Ta zla way a tinen pa 'am kutok.

17

Atə Pol tə Silas ta zla à Tesaloniki

¹ Atə Pol tə Silas tə mbəsak Filipi, ta zla tə wulen su doh sə Amfipolis tə Apoloniya, tə dəzle à Tesaloniki. Doh sə wazay ana Yahuda ahay inde à man ata awan.

² Pol a zla ù doh ata awan, kawa anahan a sa taa zla kwa aha ataya re. A luvon sa man uda aya maakan nə tinen apan ti mbəda alay pa 'am sə Deftere a Mbərom tu do ataya awan.

³ Winen apan i dakan atan anan nà, Deftere a Mbərom a ja nà, si təktek Almasihu i ga dəce, i mac, i slabakay à məkə wa aday. Pol a wa: «Yesu a nen sa jak ikwen 'am anahan a hənə ata nà, winen nə Almasihu.»

⁴ Azar su do a tinen aya nə tə təmahak 'am a tinen ata awan, tə pərahan azar anà Pol tə Silas. Matana re, Gərek ahay bayak a sə dəfan apan anà Mbərom ataya tə dəfak nga pə Yesu, tinen pəkərtek a tə uwar zlıle aya awan, aday tinen mənəcək bay re.

⁵ Anga nan kutok, Yahuda ahay ta ga patan sərak. Tə halan nga anà do kəriya aya à lumo ahay wa, aday tə slabakan anan mivəl anà do ahay à wulen su doh inde tə abəbal awan a tinen ata awan. Yahuda ahay ta zla àga dowan inde tə ngaman Yason, saa pəlay anan atə Pol tə Silas, aday ti zla atan uho pa 'am sə do ahay.

⁶ Əna ta ca apan nə tə njadak atan à man ata bay cəna, ta ban anan zek a Yason awan, pi zek tə mərak azar aya, ta zla atan pa 'am su do sə lavan nga anà wulen su doh ata awan. Ta zlah, ta wa: «Sə slabak anan 'am kwa aha pə daliyugo fok nə do a anaya awan. Hənə, ta nak àga mənuko re.

⁷ Yason dükwen kə təmahak atan àga winen. Awan a bənan atan mbiyed ta 'am ana bahay sə Ruma bay re. Ta wa bahay sə dowan a tinen a hinen inde tə ngaman Yesu.»

⁸ Ta 'am a tinen a matanan ataya kutok, tə jənan pə mivəl anà do ahay tu do sə lavan atan nga ataya təkə kutok.

⁹ Do sə lavay nga ataya ta gan bəlaray anà Yason tu do a Yesu azar ataya tə varan atan dala aday ti mbəsak atan uho tamak.*

Atə Pol tə Silas ta zla à Bereya

¹⁰ Luvon a ga cəna, do a Yesu ahay ta slan anan atə Pol tə Silas à Bereya. Tə dəzle à man ata ite nà, ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay.

¹¹ Do sə Bereya ahay nà, tinen kawa do sə Tesaloniki ahay itəbay, tinen do səkəffe aya awan. Tə rəzlek anan à nga wa sə sləne ləbara a Yesu nə bayak awan. Pə idə sə cəde fok, tinen apan ti jangay Deftere a Mbərom aday sa san wa nà, 'am a Pol a sa ja ata nə didek aya daw.

¹² Do ahay bayak a à wulen a tinen ahay wa, tə dəfak nga pə Yesu. Uwar sə Gərek ahay zlıle aya bayak a pi zek tə Gərek mungol aya bayak a ta dəf nga pə Yesu.

* **17:9** Abay dala ata nà, ti i man atan anan, əna kak ta gak ines hinen asa, dowan i man atan anan sabay.

¹³ Əna Yahuda ahay à Tesaloniki tə sləne Pol winen apan i wazay 'am a Mbərom à Bereya nà, ta nay à Bereya a re, tə dazlan sə jugwar 'am pə do ahay wa kawa àga tinen ata re.

¹⁴ Cəna, mərək ahay tə lagay anan Pol pa 'am sə bəlay məduwen ata awan, ana atə Silas tə Timote nə tə njahay à Bereya hwiya.

¹⁵ Do a sə lagay anan Pol ataya tə lagay anan hus à Atena, aday ta sa ma à Bereya kutok. Pol a jan atan nà, tã jan anà atə Silas tə Timote nə tã njadak anan ayak bəse.

Pol a wazay à wulen su doh sə Atena

¹⁶ Pol winen apan i ba anan atə Silas tə Timote à Atena. A ca apan nà, wulen su doh ata fok ma rah a tə pəra ahay bayak a cara cara. A cəban.

¹⁷ Anga nan, ta kad' bala pi zek tə Yahuda ahay aday tu do su kon aya azar a sə həran nga anà Mbərom ataya ù doh sə wazay a tinen. Matanan re, kwa à lumo ahay dukwen, winen apan i kad' bala tə do ahay.

¹⁸ Do ahay inde sə pərahan azar anà atətak way ana Epikuri ahay tə Sitoyiki ahay, tə kadak bala pi zek tatə Pol ata re. Azar aya ta wa: «Do sə təbəlem a anan, a ja nə ma ite anaw?» Do maza aya ite ta wa: «İzəne a ja 'am sə pəra sə mədurlon ahay!» Ta ja matanan, anga Pol winen apan i dəkay anan nə 'am a Yesu ta 'am sə aslabakay anahan à məke wa.

¹⁹ Anga nan, tə zəba anan Pol aday ta zla anan pa 'am sə do ahay à man a sə ngaman Ariyopagos ata awan, ta wa: «A nan umo sə sləne atətak way anak a wiya ata awan. ²⁰ Azar sa 'am aya nə kula mə slənek bay. A nan umo sa san anan.»

²¹ Do sə Atena ahay pi zek tə mədurlon aya mə njahay a à man ata ataya fok, ta ga awan itəbay, si ta pak adəka nə sləmay pə way wiya aya awan, aday ti kad' apan bala.

²² Natiya Pol a tavay pa 'am sə do ahay à Ariyopagos, a wa: «Kwanay Atena ahay! Na ca apan nà, kə rəzlen anan à nga wa sa ga pəra a kwanay ahay nə lele.

²³ Anga nen apan ni bar à wulen su doh a kwanay nà, nə canan à man sə pəra a kwanay ahay, aday na tan à nga anà man sə gədan dundo anà way ahay dukwen, mə vinde apan natiya: “Anga mbərom a dowan a san sləmay a bay ata awan.” Aka aday, dowan a kə həren anan nga ata, kwa à ga nə kə sənen anan bay, nen ni dəkak ikwen anan sləmay anahan a kutok.

²⁴ «Sə ndakay daliyugo pi zek tə way a uda ataya fok nə winen awan. Winen Bahay sə bagəbaga mburom tə daliyugo a təke. A njahay ù doh su do zənnen a sa han tə alay ata bay.

²⁵ Mbərom kə gak anan may do ahay ta gan awan bay, anga sə varan sifa tə apasay a pi zek tə way azar aya anà kuwaya adəka nə winen.

²⁶ A ndakay do mama'am awan, aday tə winen kutok, a ndakay zahav sə do ahay fok. A varan atan tə njahay pə daliyugo a anan. Kwa hənə kabay, kə dəkak atan magaga tə alay a sə njahay a tinen pə daliyugo a re.

²⁷ A ga matanan nà, anga aday do ahay tã pəlay anan, izəne ti njad' anan ta sə tətəm atətam. Əna Mbərom winen dəren tə mənuko bay.

²⁸ Anga 'am inde a wa:

“Sifa a mənuko, əbal zek a mənuko, tə anjahay a mənuko dukwen, ta nay ahay nə à winen a wa.”

«Kawa ana do sa ga ara a kwanay sa ja dukwen, a wa:

“Mənuko dukwen, gwaslay anahan ahay.”

²⁹ «Matanan, mənuko wan ana Mbərom ahay. Aday dā sa bayak sa jəka Mbərom a ga minje tə mezeze sə do ahay sə ndakay way nə tə alay a tinen aya ata bay, tinen mə ndakay aya nə sə gura, sə dala, kabay su kon.

³⁰ Mbərom kə səmak anan anə do ahay sa ga way matanan à alay a ta san 'am anahan fan bay ata awan. Əna həna kə jak anan anə do ahay kwa aha fok t̄a yam pə ines a tinen ahay, t̄a mbəsak cəved a tinen a lelibay ataya kutok.

³¹ Anga kə dəfak luvon a aday i gan sariya tə cəved a anə daliyugo fok ata awan. Kə walak anan dōwan a saa ga way ata coy. A kan anan anə do ahay ta sə slabakay anan ahay à məkə wa.»

³² Tə sləne 'am ana Pol sa ja 'am sə slabakay ahay à məkə wa ata cəna, do a azar a ta ma nga sə mbəsay apan. Əna azar su do aya ite, ta wa: «A nan umo sə sləne 'am a anan pac hinen asa.»

³³ Natiya Pol a mbəsak atan, a zla way anahan.

³⁴ Aday cəkəbay do azar aya dukwen tə dəfak apan nga, tə pərahak anan azar. A wulen su do ataya nà, dōwan a inde tə ngaman Diyonisiyus, do sə Ariyopagos, tə uwar a sə ngaman Damaris ata, aday tu do azar aya kutok re.

18

Pol a wazay a Korintu

¹ Pə dəba wa cəna, Pol a slabak à Atena wa, a zla à Korintu.

² A tan ayak à nga anə dōwan a inde tə ngaman Akilas, winen Yahuda ahay, tə wahay anan à Pontus. Kə njahak bayak a bay ta nay ahay tə uwar anahan Pəriskilə à Italiya wa, anga bahay sə Ruma sə ngaman Kəlawdiyus ata a rəzlay anan Yahuda ahay fok à Ruma wa. Pol a zla əga tinen,

³ tə njahay pə kərtek awan, ta nga ambar sə ndakay doh ataya pə kərtek awan, anga mer su way a tinen a nə kərtek.

⁴ Pə luvon sa man uda fok cəna, Pol a kad bala pi zek tə Yahuda ahay tə Gərek ahay ù doh sə wazay ana Yahuda ahay, anga a nan nə t̄a dəf nga pə Yesu.

⁵ Atə Silas tə Timote ta nay ahay kwa à Makedoniya wa, tə dəzle à man a Pol. Matanan, Pol a mbəsak sa nga ambar, anga sa ga wazo pac pac, ta sa jan anə Yahuda ahay tə didek a Almasihu nə, Yesu.

⁶ Əna Yahuda ahay tə təmahak anan anan 'am anahan ata bay, ta ma nga sə gənahən. Anga nan, Pol a bəzlam anan morbodok sə zana anahan, a jan atan tə angəraz a, a wa: «Ka sak a lizen nà, 'am a pa nga a kwanay kutok, bina 'am uno sabay. Həna nà, ni wazan anə do su kon azar aya awan.»

⁷ Matanan, a mbəsak atan səfek, a zla way anahan əga dōwan a inde tə ngaman Titiyus Yustus. Dōwan ata nà, a dəfan apan anə Mbərom. Doh anahan a dukwen, pə cakay su doh sə wazay ana Yahuda ahay.

⁸ Kərispus, do sə lavan nga anə doh sə wazay a tinen ata, a dəf nga pə Bahay Yesu tu do su doh anahan aya təkə. Do sə wulen su doh sə Korintu ahay sə sləne 'am ana Pol ataya bayak a tə dəfak nga pə Yesu, aday ta gak baptisma re.

⁹ Pə luvon a inde, Pol ma njak ahan a, cəən a zuban. Bahay Yesu a jan nà: «Kə jəjar bay, dəkay anan 'am uno hwiya, kə tacay 'am bay.

¹⁰ Nen inde tə iken. Dōwan saa vəze apak sə lamak ibay. Anga do uno ahay inde à wulen su doh a anan bayak awan.»

¹¹ Pol a njahay à man ata ava daz tə kiya mbərka, i dakan anan 'am a Mbərom anə do ahay.

¹² A alay Galiyo winen guverner sə daliyugo sə Akaya ata nà, Yahuda ahay tə halay nga, ta ban anan Pol, ta zla anan pa 'am sə sariya.

¹³ Ta wa: «Dōwan a anan winen apan i njak anan do ahay aday t̄a həran nga anə Mbərom tə cəved a kawa ana Tawrita a mənuko sə dəkay anan ata sabay!»

¹⁴ Abay Pol mə lavay zek a sa ja 'am, əna Galiyo sə dōwan ata a wa: «Yahuda ahay, abay á ga nə ines sə laman aná ngomna kabay ines a hinen ná, ni təma 'am a kwanay,

¹⁵ əna kak kə tərak avad uway pa 'am kəriya aya, pə sləmay ahay, aday pə Tawrita a kwanay cukutok ná, gen anan səriya kawa Tawrita a kwanay a sa ja. Nen ni ga zahav sə səriya a anan bay.»

¹⁶ Nətiya ta razl atan á man sə səriya wa.

¹⁷ Ta ban anan Sostenes, dō sə lavan nga aná doh sə wazay a tinen, tə ndəbay anan pa 'am sə dō ahay á man sa ga səriya. Əna kə gak anan á nga wa aná Galiyo bay.

Pol a ma á Antakiya

¹⁸ Pə dəba anahan a wa, Pol a njahay á Korintu luvon bayak awan, aday a mbəsak anan mərak ahay kutok. A zla á kwalalan inde, winen tə Pəriskila tə Akilas, ta zla á Siriya. Əna a saa ján á kwalalan inde á Kenkeriya ná, a fad anan nga pi zek wa, anga way anahan sə mbaday apan ata awan.

¹⁹ Tə dəzle á wulen su doh sə Efesus. Pol a mbəsak anan atə Pəriskila tə Akilas á man ata awan. A zla ú doh sə wazay ana Yahuda ahay, ta kad bala sa 'am a Yesu pə kərtek awan.

²⁰ Tə cəce á njahay apan tə tinen mba, əna Pol a ngam bay.

²¹ I sa zla way anahan ná, a jan atan, a wa: «Kə zlak anan á nga aná Mbərom ná, ni i may ahay ága kwanay.» A ján á kwalalan inde, a mbəsak Efesus kutok.

²² Pol a dəzle á Kaysəriya ná, a zla sa jan ahay 'am aná dō a Yesu ahay. Aday a zla way anahan á Antakiya kutok. ²³ A njahay á man ata mənəcək ná, a zla way anahan asa. A bar pə daliyugo sə Galatiya tə Firigiya, a varan məgala aná dō a Yesu ahay fok.

Apolos a wazay á Efesus tə Korintu

²⁴ Dowan a inde tə ngaman Apolos a nay á Efesus. Winen Yahuda sə Aleksandriya ahay. A san 'am zle, a san Deftere a Mbərom zle lele.

²⁵ Kə tətakak cəved sə pərahan azar aná Bahay Yesu lele re, a wazay lele tə məgala si zek anahan a təke, a dəkay anan 'am a Yesu tə cəved a lele. Əna a san nə baptisma ana Yuhana dəkdek coy.

²⁶ Matanan kutok, a dazlan sa ja 'am mənəcəna sə jəjar ú doh sə wazay ana Yahuda ahay. Atə Pəriskila tə Akilas tə sləne anan 'am anahan ahay, aday tə gəba anan ága tinen, tə dakan anan apan cəved ana Bahay Yesu lele asa.

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Apolos a gan may sa zla pə daliyugo sə Akaya. Dō a Yesu ahay á Efesus tə varan məgala sa zla, aday tə vinden dərewel aná mərak a tinen ahay á man ataya awan, anga aday tə təma anan lele. A dəzle á man ata ná, a man zek aná dō a Yesu ahay bayak a tə sumor a Mbərom sə varan ata awan.

²⁸ A vad uway tə Yahuda ahay pa 'am sə dō ahay, 'am aday Yahuda ahay tə sənək sə mbədəhan apan bay. A dakan atan anan á Deftere a Mbərom inde ná, tə dídem a Almasihu nə Yesu.

19

Pol a wazay á Efesus

¹ A alay a Apolos winen á Korintu ná, Pol a zla tə daliyugo sə Galatiya tə Faragiya, a dəzle á wulen su doh sə Efesus. A man ata kutok, a tan á nga aná dō a Yesu ahay.

² Pol a cəce patan wa, a wa: «Á kwanay sa daf nga pə Yesu ata ná, kə njiden Apasay Cəncan a daw?»

Tə mbədfahan apan, ta wa: «Kula mə slənek 'am sə Apasay Cəncan a bay jiga awan.»

³ Pol a jan atan asa, a wa: «Aday kə njiden baptisma wura kəla anaw?»

Ta wa: «Ma ga nə baptisma mbala ana Yuhana.»

⁴ Pol a wa: «Baptisma ana Yuhana nə, anga sə dəkay anan kə yimak pə ines anak ahay cəna coy. Yuhana a jan anə Isəra'ila ahay tə daf nga pə dowan a saa nay ahay pə dəba anahan wa ata awan, kawa sa ja nə, Yesu.»

⁵ Tə sləne matanan cəna, tə təma sa ga baptisma tə sləmay ana Bahay Yesu kutok.

⁶ Pə dəba anahan a wa nə, Pol a dəfan atan alay pa nga, aday Apasay Cəncan a a nay patan. Tə dazlan sa ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya awan. Aday ta man anan 'am a Mbərom anə dō ahay kutok.

⁷ Abaslay su dō sa ga baptisma ataya nə i ga kuro nga cew.

⁸ Kiya maakan nə, Pol a taa zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay à Efesus à man ata awan. Winen apan i jan atan 'am sə bahay a Mbərom mənəjəna sə jəjar, anga a nan nə tə daf nga pə Yesu lele.

⁹ Əna dō azar a nə ta ma nga sə kuray anan nga a tinen ahay, ta ngam sə təma 'am anahan ata bay. Tinen gədek a ja 'am lelibay a pə cəved a Yesu pa 'am sə dō ahay. Anga nan kutok, Pol a ra anan dō sa daf nga pə Yesu ahay, ta zla way a tinen. Pə ide sə cəde fok, a zla sa kad bala tə dō ahay à man sə jangay ana Tiranus. ¹⁰ A taa ga nə matanan, həna ava cew. Natiya kutok, dō sə daliyugo sə Aziya ahay fok tə sləne 'am a Bahay Yesu, Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya awan.

Ləbara ana wan a Sikuwas ahay

¹¹ Matanan, Mbərom kə gak mer su way ma ga masuwayan aya nə bayak a tə alay ana Pol.

¹² Kwa zana kabay masuwar a tinen sə laman anan ayak anə zek a Pol ata nə, dō ahay ta zlan anan ayak anə dō sə dəvac a tinen ahay. Dowan a dəvac ataya fok tə mbərak, aday dowan a məhərvov a gan atan ataya, apasay sə məhərvov ahay dukwen ta nak à tinen wa re.

¹³ A alay ata dukwen, Yahuda azar aya inde tinen apan ti bar sa razl apasay sə setene ahay. Aday tə təkər anan sa razl setene ahay tə sləmay a Bahay Yesu ite. Ta wa: «Ma jak tə sləmay ana Yesu a Pol sə wazay 'am anahan ata nə, hayak ahay à dowan a anan wa!»

¹⁴ Sa ga awan ata nə, wan ana Sikuwas ahay cuwəbe. Sikuwas aday nə, winen bahay sə gədan dongo anə way ahay anga Mbərom.

¹⁵ Ta ja matanan ata cəna, apasay a lelibay ata a mbədfahan atan ahay apan, a wa: «Na san Yesu zle, Pol dukwen na san 'am anahan a zle re, əna kwanay nə maya anaw?»

¹⁶ Dowan a apasay lelibay a à winen inde ata, a kad patan tə məgala, a mbasay patan, a ga patan mbəlak, a ngəraw patan wa zana a tinen ahay à məndək. Ta nay ù doh anahan wa, ta haw way a tinen.

¹⁷ Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya mə njahay aya à Efesus ata fok tə sləne 'am ata nə, mbac a slahan atan, aday dō ahay ta ma nga sə varan zlangar anə sləmay ana Bahay Yesu.

¹⁸ Dō ahay bayak a à wulen su dō a Yesu ahay ta nay, tə dəkay anan way a tinen sa ga lelibay aya pa 'am sə dō ahay fok.

¹⁹ Do sa taa ga maram ataya ta ray anan derewel sə maram a tinen ataya fok uho, ta vak anan pa 'am sə do ahay. Tə baslay anan dala sə masa sə derewel ataya fok nà, a ga dala sə *dinar** mbulo kwa kuro dara (50,000).

²⁰ Matanan, 'am a Bahay Yesu a ta 'am tə mägala awan təday.

Do ahay tə vaze pə Pol à Efesus

²¹ Pə dəba sə way ata wa nà, a nan à Pol sa zla à Urəsəlīma tə cəved sə Makedoniya tə Akaya. A wa: «Na zlak à Urəsəlīma nà, təktek ni zla à Ruma re.»

²² A slan do si mer su way anahan ahay cew à Makedoniya, atə Timote tə Erastus. Aday winen a njahay pə daliyugo sə Aziya hamak.

²³ A alay ata ite, 'am məduwen a a slabak à wulen su doh sə Efesus, anga cəved sə pərahan azar anà 'am ana Bahay Yesu.

²⁴ Dowan a inde à man ata tə ngaman Demetriyus, winen do sə təvad. A ndakay doh sə pəra a tinen a inde tə ngaman Artemis tə dala. Mer su way anahan ata a gan dədəffa anà do anahan a sa ga mer su way pi zek ataya awan.

²⁵ A ngaman anà do si mer su way anahan ahay pə kərtek a tu do sə təvad ahay fok. A jan atan, a wa: «Kwanay do ahay, kə sənən zle, mer su way a mənuko a anan ata a mak uko zek.

²⁶ Kwanay a dukwen, kə cinen anan, kə slənen way ana dowan a sə ngaman Pol ata sa ga. A wa pəra sə do ahay sə ndakay tə alay ataya fok nə tə rərak mbərom ahay tə dīdek a bay. Do ahay à Efesus a anan bayak awan tə təmahak 'am anahan ata, aday pi zek məduwen sə daliyugo sə Aziya dukwen, do ahay tə təmahak 'am anahan ata re.

²⁷ Kak matanan hwiya cəna, do ahay ti i kədəy anan mer su way a mənuko a anan. Matanan cəna coy bay re. Do ahay ti mbəsak sə varan zlangar anà doh ana Artemis, mbərom a mənuko məduwen awan. Aday Artemis, mbərom ana do sə Aziya ahay fok tə do ahay pə daliyugo fok sə həran nga ata, i lize anan mazlaḅ anahan!»

²⁸ Do ahay tə sləne wan sa 'am ata cəna, ta ga mivəl, tə dazlan sa zlah awan, ta wa: «Artemis sə Efesus ahay nà, məduwen awan!»

²⁹ 'Am ata a ta 'am sənəh à wulen su doh inde, a slabakan anan mivəl anà do ahay fok. Ta ban anan do ana Pol ahay cew, atə Gayus tə Aristarkus, tinen Makedoniya ahay. Ta zla atan à man sa taa gəsle a tinen sə kukwa awan.

³⁰ Pol dukwen abay a nan sa zla à man a tinen ata re, əna do a Yesu ahay tə gafan 'am.

³¹ Məcəf sə daliyugo sə Aziya ahay, car ana Pol ahay, tinen dukwen ta slan do saa jan nà, à sa zla à man sə gəsle ata bay.

³² A alay ata nà, mawrasan a zlan à mivəl inde anà man su do fok. Kuwaya a zlah nə 'am anahan cara, anga alay a van anà do ahay a nà, ta san 'am a sə halan atan apan nga ata bay.

³³ Yahuda ahay tə gəba anan do a tinen inde tə ngaman Aleksandire pa 'am sə do ahay. Do azar aya tə dakan way a sə təra ata, aday à jan anà do ahay. Aleksandire a cakaf alay à mburom aday do ahay tə pak sləmay, i jan atan anan 'am awan.

³⁴ Aya əna, man su do a san anan sa jəka winen Yahuda ahay ata nà, a zəga anan apan sə bəbal awan adəka. I ga way sə ler cew tinen pa 'am kərtek a: «Artemis sə Efesus ahay nà, məduwen awan!»

* 19:19 *Dinar* kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

³⁵ Coy kutok, səkəreter sə wulen su doh ata a mba apan sə mbacay anan 'am ata awan, a wa: «Kwanay Efesus ahay! Kuwaya fok a san zle, wulen su doh a manuko Efesus nà, i ba anan doh ana Artemis, mbərom məduwen ata awan, aday i ba anan pəra sa ga anan minje tə winen a sə slahay ahay à mburom wa ata re.

³⁶ Downan a saa mba apan sə məman anan way ataya nə ibay. Anga nan, guko ngatay aday, sənən way a kwanay a saa ga ata awan.

³⁷ Downan a kwanay sə bənay à man a anan ataya dukwen, tə kərak awan ù doh cəncan a wa bay, tə gənəhak anan anà mbərom a mənuko bay re.

³⁸ Kak Demetriyus tu do anahan ahay a nan atan sa zlah pə dōwan a nà, suwan tà zla anan 'am a à man sə sariya tə alay awan. Ti tan ayak à nga anà bahay aya à man ata awan.

³⁹ Bina, kak a nak ikwen way maza cəna, haluko anan nga anà bahay ahay aday ti gak ikwen anan sariya awan.

⁴⁰ Bina, way a sə təra biten ata nà, izəne, Ruma ahay ti ja nà, də vəzek pə ngomna. Ata i var puko cəved sə mungok adəka, anga dī i mba apan sə dakan anan à ngomna way a sə halak uko apan nga kawa hənə anan ata bay.»

⁴¹ A ndav anan sa jan atan anan 'am ata cəna, a wa do ahay tà ta 'am.

20

Pol a zla à Makedoniya tə Akaya

¹ 'Am ata a mbacay nga lele nà, Pol a halan nga anà do a Yesu ahay. A man atan anan mivəl ù doh, aday a mbəsak atan, a zla way anahan pə daliyugo sə Makedoniya.

² A bar pə daliyugo ata sa man anan mivəl ù doh ta 'am ahay cara cara anà do ahay. À dəzle pə daliyugo sə Akaya kutok,

³ a njahay kiya maakan à man ata awan. Winen apan i lavay zek abay sa zla pə daliyugo sə Siriya, əna a sləne nà, Yahuda ahay ta gan may sa vad anan. Anga nan, a ma way anahan tə daliyugo sə Makedoniya.

⁴ Sa zla tatə Pol nà, Sopater wan ana Pirus, winen Bereya ahay, Aristarkus tə Sekundus, tinen Tesaloniki ahay, tatə Gayus do sə Derbe ahay, tatə Timote, tatə Tikikus tə Torofimus, tinen do sə Aziya ahay.

⁵ Tinen nà, tə lahan umo pa 'am, ta saa ba manay à Təruwas.

⁶ Manay nà, ma zla à Filipi wa pə dəba sə azar uko sə Pasəka ata wa, saa ján à kwalalan inde. A ga luvon dərə nà, ma njad atan à Təruwas a kutok. Mə njahay à man ata lumə pam.

Pol a zla à Təruwas

⁷ Pac sə sime suko a nà, mə halay nga sa pa way sa pa cəncan awan, aday Pol winen apan i jan 'am anà do ahay. Kə njahak apan nə hus à man luvon, anga sidew a nà, a nan sa zla way anahan.

⁸ Ū doh a manay sə halay uda nga ata nà, lalam ahay uda nə bayak awan.

⁹ Wan a inde njavar a tə ngaman Ewtike, mə njahay a à mufəllok su doh ata awan. Pol winen apan i tətakan anan way anà do ahay hwiya, aday Ewtike sə maka a ya nga, a dangwaz, a slahay ahay à məndak kwa ahay à sewene ata wa. Tə gəba anan nà, winen ma mac awan.

¹⁰ Pol a dazay ahay, a cakaf anan, a ban anan pi zek anahan həmbok, a wa: «Kə jilen awan bay, winen tə sifa awan!»

¹¹ Aday a ján, a ma ù doh a mə cərazl ata re, a gəzla anan pen aday ta pa kutok. Ta kad bala pi zek hus ana pac sə sləray ahay. Pol a zla way anahan kutok.

¹² Wan a njavar ata nà, dɔ ahay tɔ lagay anan agay, winen tɔ sifa a zay. Way ata kɛ taslak atan anan mivɛl bayak awan.

Pol a zla à Miletus

¹³ Pɛ dɛɓa anahan a wa nà, ma zla way a manay. Ma ján à kwalalan inde sa zla à Asos. Əna Pol a jan umo nɛ má lah, anga a nan sa zla nɛ tɛ cɛvɛd sɛ dɛdala.

¹⁴ A bɛnak ayak manay à Asos nà, mɛ gɛɓa anan tɛ manay à kwalalan inde, ma zla jiya à Mitilen.

¹⁵ Mɛ slabak à man ata wa tɛ kwalalan sidew awan, mɛ dɛzle bɛsɛ tɛ Kiyos. A njahay luvon kɛrtek nà, mɛ dɛzle à Samos. A njahay luvon kɛrtek asa cɛna, mɛ dɛzle à Miletus kutok.

¹⁶ A nan anà Pol sɛ tavay à Efesus bay, anga a nan sɛ njahay bayak a pɛ daliyugo sɛ Aziya sabay. A zla tɛ guzlgozl a anga a nan sɛ dɛzle à Urɛsalima aday ti sa ga azar uko sɛ Pentekosta, kak i ga zek nà, na.

Pol a jan 'am anà Efesus ahay

¹⁷ A Miletus wa, Pol a slɛnay ahay dɔ ahay saa ngaman ayak anà mɛcɛd sɛ egliz ahay à Efesus wa.

¹⁸ Tɛ dɛzley ahay pɛ cakay ana Pol cɛna, a jan atan 'am, a wa: «Kɛ sɛnen zle, nɛ njahay tɛ kwanay à alay a nen ɔga kwanay ata nɛ kɛkɛmaw, kwa anuno sa nay ahay pɛ daliyugo sɛ Aziya a anan.

¹⁹ Na gan mer su way anà Bahay a mɛnuko nà, nen mɛ nahay nga awan, tɛ idɛ sɛ ayam awan, aday à dɛce ahay inde, anga Yahuda ahay tɛ pɛlak su go sɛdɛk.

²⁰ Kɛ sɛnen zle, à wazo uno ahay inde fok, nɛ dɛrek pikwen wa awan bay. Kak way sa mak ikwen zek inde nà, na jak ikwen anan coy. Nɛ tɛtakak ikwen anan way ahay pa 'am sɛ dɔ ahay, aday à gulom su doh a kwanay ahay re.

²¹ Nɛ dɛkak anan anan lɛbara a Yesu anà Yahuda ahay, anà dɔ su kon azar aya tinen Yahuda ahay itɛbay ataya re. Na jan anà dɔ ahay fok, yimen pɛ ines a kwanay, mbɛdɛhen 'am pɛ Mbɛrom, aday dɛfen nga pɛ Bahay Yesu.

²² «Hɛna nen apan ni zla way uno à Urɛsalima. Su go bɛlaray sa zla à man ata nɛ Apasay Cɛncan awan. Na san way a saa tɛro à Urɛsalima ata bay.

²³ Way inde kɛrtek na san cɛna, kwa ni zla aha fok dɛkwen, Apasay Cɛncan a u jo nà, dɛce ahay inde ti to nga, aday ni pa dangay re.

²⁴ Əna, kwa á ga nɛ nɛ mɛcak, kwa á ga nɛ nen tɛ sifa awan, pi nen a nɛ way kɛrtek awan. Kak nɛ ndɛvak anan mer su way a Bahay Yesu sɛ vuro anan ata nà, coy. Mer su way ana Bahay Yesu a sɛ ngumo apan ata nà, sɛ dɛkak anan lɛbara sɛ sumor a Mbɛrom sa gan anà dɔ ahay ata awan.

²⁵ «Sɛnen anan, nɛ bɛrak à wulen a kwanay, nɛ dɛkak anan lɛbara sɛ bahay a Mbɛrom, əna hɛna ki i cinen uno kula sabay.

²⁶ Anga nan kutok, ni jak ikwen hɛna biten tɛ mɛgala si zek uno a tɛke nà: Na gak anan way nen sa mba apan ata anga aday kɛ njiden sifa sa ndav bay ata awan. Kak dɔwan inde kɛ dɛfak nga pɛ Yesu bay nà, wita 'am uno sabay.

²⁷ Abay na jak ikwen anan way a Mbɛrom sa gan may nà jak ikwen anan ata nɛ fok, nɛ dɛrek pikwen wa awan bay.

²⁸ Gen anan nga í zek ahay lele, aday gen anan nga anà dɔ a Yesu ahay Apasay Cɛncan a sɛ varak ikwen sa gan nga ataya awan re. Tɛren dɔ sa gan nga anà dɔ a Yesu ahay fok, dɔ anahan a sa tam atan ti mez anahan ataya awan.

²⁹ Anga na san zle, na sak a zla way uno nà, dɔ sɛ sɛdɛk ahay inde, ti nay à wulen a kwanay saa bɛnan mbiyɛd anà dɔ a Yesu ahay.

³⁰ Aday, kwa à mamasl a kwanay ahay inde ðukwen, ðo ahay inde ti ra zek sɛ mbɛdà anan ðidek a Mbɛrom aday ðo a Yesu ahay tɛ pɛrahan atan azar.

³¹ Anga nan, ben, gen anan nga anà zek ahay lele. Aday sɛnen apan, ava maakan nà, luvon tɛ ipec, nen apan ni ðakak ikwen anan way nɛ, mɛnjɛna sa man uda awan. Na mak ikwen zek tɛ ide sɛ ayam awan.

³² «Ni mbɛsakan kwanay à alay inde hɛna anà Mbɛrom aday anà sumor sa 'am anahan. 'Am ata ðukwen, mɛgala anahan inde sa har kwanay, aday sa mak ikwen zek sɛ njahay à man anahan sɛ lavan anan zek anà ðo anahan ahay fok ata awan.

³³ Na gak anan may anà dala kabay gura kabay zana pɛ ðowan wa bay.

³⁴ Kwanay a kɛ sɛnen zle coy re, na gak mer su way aday ma saa njad way sa pa, nen tu ðo uno ahay fok.

³⁵ Pac pac, na taa ðakak ikwen anan nà, lele sa ga mer su way matanan aday sa man zek anà ðo ma va alay i zek aya hwiya. Aday ðukwen, bayiken pɛ way ana Bahay Yesu sa ja, a wa: “Ataslay mivel ana ðo sa var way a zalay ataslay mivel ana ðo sɛ tɛma way” ata awan.»

³⁶ Pol a ndav anan 'am anahan sa ja nà, a dukwe gɛrmec, aday a ga amboh tu ðo ataya fok.

³⁷ Natiya, tinen a fok ta ma nga pɛ ayam, ta sa ban anan Pol hɛmbok hɛmbok.

³⁸ Sɛ cɛɛan atan jiya nà, anga a jan atan, a wa: «Ki i cinen uno kula sabay.» Tɛ lagay anan hus à man sɛ kwalalan anahan saa ján uda ata awan.

21

Pol a zla à Urɛsalima

¹ Mɛ mbɛsak anan mɛced sɛ egliz sɛ Efesus ahay cɛna, ma ján à kwalalan inde, ma zla way a manay à Kos. Sidew anahan a ðukwen mɛ dɛzle à Rodes, aday mɛ slabak à man ata wa sa zla à Patara.

² Ma tan à nga anà kwalalan a inde i zla ù kon sɛ Finikiya, ma ján uda, ma zla kutok.

³ Ma zla angal nà, mɛ canan ayak anà Kiprus ta day sɛ alay gula. Ma ndav anan azla a manay pɛ daliyugo sɛ Siriya, à wulen su doh sɛ Tirus, anga ti i dazay anan way sɛ kwalalan ahay ðukwen à man ata awan.

⁴ Mɛ pɛlay anan ðo a Yesu ahay à man ata wa, mɛ njahay pɛ kɛrtek a lumo kɛrtek. Ta jan anà Pol nà: «Kà zla à Urɛsalima bay!» anga Apasay Cɛncan a kɛ ðakak atan anan.

⁵ Pɛ dɛɛa sɛ lumo ata wa nà, ma man pa 'am anà abar a manay. Do ahay fok tɛ lagay manay hus ahay à wulen su doh wa, tinen pɛ kɛrtek a tɛ uwar a tinen ahay, tɛ gwaslay a tinen ahay fok. Mɛ dɛzle pa 'am sɛ bɛlay nà, mɛ dukwe gɛrmec sa ga amboh.

⁶ Pɛ dɛɛa wa nà, mɛ gɛzla nga. Tinen ta ma agay, manay ite, ma ján à kwalalan inde.

⁷ Azla a manay tɛ kwalalan a ndav nà, à manay sa zla à Tirus wa hus à Potolimayis. A man ata ðukwen, mɛ njahay hway sa jan 'am anà mɛrak ahay.

⁸ Sidew a nà, ma man pa 'am anà azla a manay, aday ma saa dɛzle à Kaysariya. Ma zla àga Filip, ðo sɛ ðakay anan lɛbara mugom ata awan, mɛ njahay àga winen kutok. Filip ata nà, ðo kɛrtek à wulen su ðo a cuwɛ tinen sɛ walay atan à Urɛsalima wa ata awan.*

⁹ Dɛna a Filip ahay inde fuðo, ta zlak à mbaz fan bay, tinen ta taa man anan 'am a Mbɛrom anà ðo ahay.

* 21:8 Ca pɛ Mer su way ahay 6.1-6.

10 Mə njahak à man ata nə luvon ahay bayak a, aday do maja'am a Mbərom a inde tə ngaman Agabus, a nay ahay à Yahudiya wa,

11 saa cak ayak pumo. A gəba way sə juwad zek ana Pol, a jaway anan alay anahan tə saray a take, a wa: «Apasay Cəncan a ja nà: “A Urəsalima nə bahay sə Yahuda ahay ti jaway anan bahay nga sə way a anan nə kətanan. Ti varan anan à alay inde anà do su kon azar aya Yahuda ahay bay ataya awan.”»

12 Mə sləne matanan cəna, manay tə mərak sa man ata ataya fok, ma jan anà Pol nà: «Kəm, kà zla à Urəsalima bay.»

13 A mbədahan umo apan nà: «Kə yimen nə maw? A nak ikwen sə slahay puno mivəl dāw? Nen mə lavay zek a sə jaway aday kwa sa mac à Urəsalima anga sləmay ana Bahay Yesu.»

14 Ma mbak apan sə kađan nga bay. Anga nan, mə mbəsak anan 'am ata awan. Ma ja, mā wa: «Bahay Yesu à lavay dala anahan a kawa sa gan may.»

15 Pə dəba sə nahay wa mənəcək cəna, mə lavay zek aday ma zla à Urəsalima a kutok.

16 Do a Yesu ahay sə wulen su doh sə Kaysariya azar ataya tə lagay manay à Urəsalima, əga dowan a inde tə ngaman Mənason, winen Kiprus ahay. Winen dükwen do ana Yesu a kwakwa. Mə nahay nə əga winen awan.

Azlangay ana atə Pol tə maced sə egliz sə Urəsalima ahay

17 Mə dəzle à Urəsalima cəna, mərak ahay tə təma manay tə ataslay mivəl awan.

18 Sidew a nà, ma zla tatə Pol əga Yakuba. Məced sə egliz ahay fok mə halay nga aya əga winen.

19 Pol a jan atan 'am, aday a đakan atan anan way a Mbərom sa ga tə winen əga do su kon azar aya aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya dəc dəc fok.

20 Tə sləne cəna, tə həran anan nga anà Mbərom. Aday ta jan anà Pol, ta wa: «Mərak, kə canak anan anà way a sa ga à man a anan ata bidaw? A wulen sə Yahuda ahay, do ahay dəbu dəbu bayak a tə dəfak nga pə Yesu, aday tinen a fok tə pərahan azar anà Tawrita lele.

21 Tə sləne nà, iken apan ki đakan anan way anà Yahuda mə njahay aya à wulen su do su kon a azar aya nə tə mbəsak sə pərahan azar anà Tawrita ana Musa. Aday ta wa, ka jan atan nà, tə gəđan atan mədəndalas anà gwaslay ahay bay, tə pərahan azar anà atətək way sə Yahuda ahay sabay.

22 Guko nə kəkəməw? Bina, ti i sləne ka nak ahay.

23 Way a mi jak həna ata nà, ga anan! Do ahay inde à man a anan fudo, tə zlapak anan anà Mbərom.

24 Ti zla saa ndav anan ambađay a tinen a sə zlapan anà Mbərom ata nà, zlen pə kərtek awan, aday tərən cəncan aya pə kərtek awan. Hamay anan dala a tinen anga aday tá mba apan sa fad nga. Ka gak anan matanan acəkan nà, do ahay fok ti san, way a tinen a sə sləne apak ata fok, mungwalay, bina iken a dükwen, kə pərahan azar anà Tawrita a Musa a lele re.

25 Əna anà do sa đaf nga pə Yesu à wulen su do su kon azar ataya nà, mə slənak dərəwel sa jan atan ayak nà, tá saa rac sluwed sə pəra bay, tá saa sləba mez bay, tá saa rac sluwed su way mə ngərew angərew bay, tá saa ján uho bay re.»

26 Anga nan kutok, Pol a ga kawa ana tinen sa jan ata awan. Sidew a cəna, ta zla tu do ataya awan anga sə təra cəncan aya pa 'am a Mbərom. A zla u doh sə mazlab a Mbərom, a jan anà do sə gəđan dundo à way ahay luvon a aday ti təra do cəncan aya coy aday kuwaya i varan way à Mbərom re ata awan.

²⁷ Luvon cuwbe a sə tərā cəncan a pa 'am a Mbərom ataya tinen apan ti sa ndav bəse, Yahuda sə daliyugo sə Aziya ahay tə canan anā Pol ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Tə pəkan 'am anā dō ahay fok aday tā ban anan. ²⁸ Ta zlah, ta wa: «Isəra'ila ahay, men uho zek! Dowan a anan nā, winen dō sa bar kwa ta sə wura sa jan anā dō ahay, Isəra'ila ahay, Tawrita a Musa, doh sə mazlaḅ a Mbərom fok kə tərak awan kəriya ata awan. Aday həna dukwen, gədek a ray ahay Gərek ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, kə gak mənjadak pa man cəncan a həna anan.»

²⁹ Ta ja 'am ata nā, anga tə canak anan anā atə Pol tə Torofimus, Efesus ahay, winen à Urəsəlima à man ata awan. A ga patan dukwen, Pol kə zlak anan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom re.

³⁰ Təḏay 'am ata a ta 'am à wulen su doh ata fok, dō ahay tə haway ahay à man anā Pol. Ta ban anan, tə ngəzahay anan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa. Cəna, tə tacay anan məsudoh aya awan.

³¹ Abay a nan anā man su dō a nə sa vad anan Pol à məke, əna 6a ləbara ata kə dəzlek anan à sləmay inde anā bahay nga sə suje sə Ruma ahay, ta jan, ta wa: «Wulen su doh sə Urəsəlima fok, kə nəsek!»

³² Cəna, bəse bahay nga sə suje ata a ra suje ahay tə bahay a tinen ahay, ta haw à man ata awan. Dō ahay tə canan anā suje ahay tə bahay nga a tinen a təkə cəna, tə mbəsak sa vad anan Pol.

³³ Bahay nga sə suje ata a hədek pə cakay ana Pol, a ban anan, a jan anā suje anahan ahay nə tē jaway anan tə calalaw ahay cew. Aday a cəce patan wa, a wa: «Winen wayaw? A ga maw?»

³⁴ Dō ahay fok ta ja 'am aya nə so. Bahay nga sə suje ahay kə slənek 'am sə awan inde lele dəḏaf bay, bina abəbal awan kə zalak. Anga nan, a wa tā zla anan Pol ù doh sə suje ahay.

³⁵ Tə dəzley anan Pol pə bərkwitek su doh sə suje ahay lele nā, suje ahay tə gəḅa anan pa nga mburom cəkeke, anga dō ahay tə vzekek kə zalak.

³⁶ Man su dō ata fok a pərahan azar ta sa zlah, ta wa: «Vəḏen anan, vəḏen anan!»

Pol a vad uway pi zek wa

³⁷ Suje ahay ti saa dəzle anan Pol ù doh a tinen bəse nā, a jan anā bahay nga a tinen, a wa: «Ni mba apan sa jak 'am kərtek tətə ḏaw?»

Bahay nga sə suje ata à cəce panan: «Ka san 'am sə Gərek zle ḏaw?»

³⁸ Iya! Na wa iken Misra ahay sə vəze ata ba, aday kə zlak anan dō ahay tə way sə alay aya à kiḅe kwakwa, tinen mbulo fuḏo ata ba?»

³⁹ Pol a mbəḏahan anan, a wa: «Nen nə Yahuda ahay. Tə wahay nen à Tarsus, pə daliyugo sə Silikiya. Aday Tarsus nā, wulen su doh kəriya bay. Na gak amboh, vuro cəved sa jan 'am anā dō ahay ite.»

⁴⁰ Bahay nga sə suje ahay a varan cəved sa ja 'am kutok. Pol a jan pə bərkwitek, a cakaf alay à mburom aday dō ahay tē mbəsak 'am. Tə mbəsak sa ja 'am lele nā, a dazlan sa jan atan 'am ta 'am sə Yahuda ahay, a wa:

22

¹ «Kwanay məced ahay, kwanay mərak uno ahay! Slənen, ni jak ikwen nā, ines inde upo ibay.»

² Tə sləne winen apan i jan atan 'am ta 'am sə Yahuda ahay nā, tə zəga anan apan sa pak sləmay səkəffe lele.

Pol a jan atan kutok, a wa:

³ «Nen nə Yahuda ahay, tə wahay nen à Tarsus pə daliyugo sə Silikiya. Əna na har dukwen à Urəsəlima à man a anan. Sə tətuko anan way dukwen, Gamaliyel, kə ḏakak uno anan Tawrita ana bije a mənuko ahay nə lele.

Nə pərahak anan azar anà Mbərom tə mægala si zek uno a təke, kawa ana kwanay a sə pərahan azar həna biten ata re.

⁴ Na gak anan alay tu do sə pərahan azar anà cəved ana Yesu ahay nə mənəcək bay. Azar aya dukwen tə məcak anga nen. Nə bənak do mungol aya pi zek tə uwar aya, nə dərzlak atan à dangay.

⁵ Bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay fok ta san zle, na ja dukwen 'am didek aya awan. Tə vindek uno derewel à alay inde sa zlan anan ayak anà mərak a tinen ahay à Damas. Anga nan, na zla à man ata abay saa bənay anan ahay do a Yesu ahay, ni jaway atan, ni may atan à Urəsalima, aday do sə lavay nuko ahay ti gan atan sariya.

⁶ «Nen apan ni zla à Damas. Man ipec a ga nà, nen apan ni dəzle à man ata bəse. Cəna jiyjay sə awan a a nay ahay à mburom wa, u vo nga tew.

⁷ Nə slahay à məndak, nə sləne dundo a dowan a a ngumo: “Sol, Sol! Kə jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kərtek anaw?”

⁸ «Nə cəce panan wa: “Iken nə wayaw, Bahay uno?”

«U jo, a wə: “Nen nə Yesu sə Nazaratu, dowan a iken sə jugwar panan wa 'am ata awan.”

⁹ Do sə cakay uno ataya tə canak anan anà jiyjay sə way ata awan, əna tə slənek 'am a dowan ata bay.

¹⁰ «Nə cəce panan: “Nà ga nə maw, Bahay uno?”

«Bahay a u jo nà: “Slabak, zla à Damas, ti jak way a iken saa ga ata fok à man ata awan.”

¹¹ Jiyjay a sə maka məduwen ata a ma nga sə huruf nen. Anga nan, do sə cakay uno ataya tə bəno alay à Damas.

¹² «Dowan a inde à Damas tə ngaman Ananiyas, a dəfan apan anà Mbərom tə cəved awan. A pərahan azar anà Tawrita a mənuko lele. Anga nan, Yahuda ahay à Damas fok tə dəfan apan cəvedabay.

¹³ A zlak ayak pə cakay uno, u jo: “Sol mərak uno, təba ide!” Natiya kutok, ide uno ahay tə təba, nə canan ide zle kutok.

¹⁴ Ananiyas u jo nà: “Mbərom a bije a mənuko ahay kə walak iken, anga aday kà san way anahan sa gan may, kə canan anà do anahan didek awan, kə sləne 'am anahan sa ja ata awan.

¹⁵ Anga nan ki siden sa jan anà do ahay fok, way anak sə canan, tə way anak sə sləne.

¹⁶ Ka ba həna nə maw? Slabak, ga baptisma, ines anak ahay ti banay zek ta sə ngamay sləmay ana Bahay Yesu.”

¹⁷ «Na may à Urəsalima bine siwaw nà, nen apan ni ga amboh u doh sə mazlab a Mbərom, Mbərom u ko anan masuwayan sə way i cəen sə zūbay inde.

¹⁸ U jo nà: “Bəse, slabak à Urəsalima wa, bina do a anaya ti sləne 'am anak saa ga upo side ata bay.”

¹⁹ «Nə mbədəhan apan: “Bahay, do a anaya ta san zle, tə didek a na zlak u doh sə wazay a tinen ahay saa bənay ahay wa do sa dəf apak nga ahay, aday sə ndabay atan.

²⁰ A alay a tinen sa vad Etiyen do sə side sləmay anak ata dukwen, nen inde. Kə zlak uno à nga sa vad anan re. Na bak pə zana ana dowan a sa vad anan ataya awan.”

²¹ «Bahay u jo: “Zla, anga ni slan iken dərən àga do su kon azar aya awan.”»

²² Man su do ataya ti pəkan sləmay, hus a dəzle pa 'am su do su kon azar ataya kutok. Əna tə sləne cəna, ta zlah, ta wa: «Bənen anan, vəden anan, kə mbəsiken anan tə sifa bay!»

Ta gan may sə ndabay anan Pol

²³ Tinen apan ti zlah, ti lar anan zana a tinen à mburom, ti ra yugo sə dəroz awan matanan.

²⁴ Bahay nga sə suje ata a jan anà suje ahay tâ ma anan Pol ù doh, tâ ndabay anan, tâ cəce panan 'am, anga aday tâ san Yahuda ahay ta gan matanan nà, angamaw?

²⁵ Əna tə jaway anan aday saa ndabay anan cəna, Pol a jan anà bahay sə suje a à man ata ata, a wa: «Cəved inde mə varak ikwen a sə ndabay do sə Ruma ahay, aday winen ma ga sariya fan bay daw?»

²⁶ Bahay sə suje ata a sləne matanan cəna, a zla à man ana bahay nga sə suje ata, a jan, a wa: «A nak mâ ga həna nə maw? Dowan a anan nà, winen do sə Ruma ahay!»

²⁷ Bahay nga sə suje ata a zla pə cakay ana Pol, a cəce panan: «Jo! Iken do sə Ruma ahay daw?»

Pol a mbədahan apan, a wa: «Ayaw, nen do sə Ruma ahay.»

²⁸ Bahay nga sə suje ata a jan: «Nen naa təra do sə Ruma ahay nà, nə gucek dala bayak awan.»

Pol a mbədahan apan, a wa: «Əna nen nà, do sə Ruma ahay kwa sə wahay nen.»

²⁹ Kwayan'a, suje a mə lavay zek a sə ndabay anan aday à ja 'am ataya, tə mbəsak anan. Bahay nga sə suje ata a sləne sa jəka Pol nə do sə Ruma ahay nà, a ma nga pə əjajar, bina kə jawak anan tə calalaw ahay re.

Pol a ja 'am pa 'am sə məced sə Yahuda ahay

³⁰ Bahay nga sə suje ahay, a nan sa san anan tə dīdek a nə Yahuda ahay ta zlah pə Pol nə angama aday anaw. Anga nan, sidew a nà, a pəsak anan calalaw ahay à alay a Pol wa. A wa bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə məced sə Yahuda ahay fok, tš halay nga. A nay anan Pol uho, a tavay anan pa 'am sə do ahay.

23

¹ Pol a zəzor anan do sə lavay nga ataya, a wa: «Mərak uno ahay, nen nə dəfan apan anà Mbərom nə tə cəved a hus ahay biten.»

² Ananiyas, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom a sləne 'am ata cəna, a jan anà dowan aya pə cakay ana Pol ata tš dəcan pa 'am.

³ Coy, Pol a jan, a wa: «Tə dīdek a Mbərom i dəcak i iken a, iken do sə mbədəmbada a anan! Iken mə njahay a sa ga sariya kawa ana Tawrita sa gan may, əna kə dəfak anan apan anà Tawrita sabay, kak ka wa tš dəco nà, na!»

⁴ Do a pə cakay ana Pol ataya ta jan nà: «Iken apan ki gənanan anà bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ata nà, kəkəməw? Sə tavay anan nə Mbərom!»

⁵ Pol a mbədahan atan apan, a wa: «Mərak uno ahay, na san sa jəka winen bahay nga su do sə gədan dundo anà way anga Mbərom bay. Bina Dəftere a ja nà: “Kà ja 'am lelibay a pu do mə tavay a pa 'am sə do ahay ata bay! *”»

⁶ Pol a san zle, à wulen a tinen inde nà, azar su do aya nə Saduki ahay, azar aya dukwen Farisa ahay. Anga nan a jan 'am anà məced sə Yahuda ahay tə məgalak a, a wa: «Mərak uno ahay, nen nə Farisa ahay, aday wan sə Farisa ahay re. Ta zlah upo à man a anan nà, anga na san zle, Mbərom i slabakay anan ahay do ahay à məke wa tə sifa aya awan.»

⁷ A ja 'am ata cəna, Farisa ahay tə Saduki ahay tə dazlan anà avad uway sa 'am ata awan. Anga nan, tə gəzla zek jəban cew.

* 23:5 Ca pə Gurtaaki 22.27.

⁸ Anga Saduki ahay ta wa, dōwan inde saa slabakay ahay à mæke wa ibay, maslay a Mbərom ahay ibay, apasay ahay dukwen ibay. Aday cəkəbay, Farisa ahay ta wa way ataya inde fok cite.

⁹ Abəbal awan a zəga, miter sə Tawrita aya azar a sa day sə Farisa ahay tə slabak, tə ngəraz, ta wa: «Mə njadak ines a dōwan a anan kwa kərtek bay. Izəne tə didek a maslay a Mbərom kabay apasay kà jak anan 'am. Waya sa san anaw!»

¹⁰ Mawuswes məduwen a a slabak miza asa. Bahay nga sə suje ahay ata kə jəjarak anga tā saa ngəraw anan Pol i zek wa bay. Anga nan, a jan anə suje anahan ahay tə gəba anan Pol à wulen sə dō ahay wa, ta ma anan ù doh sə suje ahay.

¹¹ Sə luvon ata awan, Bahay Yesu a kan zek anə Pol, a jan, a wa: «Kə jəjar bay! Kə dakak anan sləmay uno à Urəsəlima à man a anan, aday ki i dakay anan à Ruma matanan re.»

Yahuda ahay ta gan may sa vad anan Pol

¹² Sidew a nà, Yahuda ahay tə halay nga sa ma anan 'am i zek. Tə mbaday nà, ti pa awan bay, ti sa awan bay, si ti vad anan Pol aday.

¹³ Dō a sa ban 'am ataya ti zalay kwa kuro fudō.

¹⁴ Ta zla à man ana bahay sə gədan dungo anə way ahay anga Mbərom pi zek tə maced sə Yahuda ahay, ta jan atan, ta wa: «Mə mbadak mi pa awan bay, si mi vad anan Pol aday.

¹⁵ Həna nà, kwanay tə maced ahay, slənen dō pə cakay ana bahay nga sə suje sə Ruma ahay, à nay anan ahay Pol pa 'am a kwanay. Jen anan nà, a nak ikwen sə sləne anan 'am anahan ataya lele asa. Ata manay mi vad anan wiken mənəna sə dəzley ahay pə cakay a kwanay a jiga awan.»

¹⁶ Əna wan ana mərak a Pol a inde a sləne ti vad anan Pol. A zla ù doh sə suje ahay, a təkəren 'am ata anə Pol.

¹⁷ Pol a ngaman anə bahay sə suje ahay kərtek, a jan nà: «Zla anan wan a anan à man ana bahay nga sə suje ahay aday. Way inde i jan.»

¹⁸ Suje ata a zla anan wan ata pə cakay ana bahay nga a tinen a kutok, a wa: «Pol dōwan a ma ban ata a ngumo, a wa nà nay anan wan a anan pə cakay anak, anga a nan sa jak 'am inde.»

¹⁹ Bahay nga sə suje ahay ata a ban anan wan ata à alay a wa, a zla anan kəcah tinen a cuwcuwwe. A cəce panan: «Ka wa maw?»

²⁰ Wan ata a jan, a wa: «Yahuda ahay tə banak sə cəce panak, sidew nà, ki zla anan Pol pa 'am ana maced a tinen ahay, a nan atan sa pak sləmay pa 'am anahan lele asa.

²¹ Əna kə təmahan atan anan bay, anga dō ahay inde tə zalay kwa kuro fudō, tə pəkak anan zek, ti ba anan. Fok a tinen a tə mbadak ti pa awan bay, ti sa awan bay, si ti vad anan Pol aday. Tə lavak anan zek sa ga matanan, ta ba həna nà, 'am anak.»

²² Bahay nga sə suje ata a sləne matanan cəna, a jan anə wan ata, a wa: «Kə saa jan anə dōwan ka nak su jo 'am a anan bay!» A mbəsakay anan kutok.

Bahay nga sə suje ahay a slan anan Pol à alay ana guverner inde

²³ Natiya, bahay nga sə suje ahay a ngaman anə bahay sə suje ahay cew, a jan atan, a wa: «Hilen anan nga anə suje ahay səkat cew, aday dō sa jan pə pəles ahay kwa kuro cuwbe, dō sə pəlat ahay səkat cew. Fok a tinen a tə lavay zek sa zla à Kaysariya sə luvon tə njamde dəsudō.

²⁴ Liven anan anan zek tə pəles ahay anə Pol, i jan apan. Kə dəzlen anan tə zay à man ana guverner Felikus.»

²⁵ Aday a vinde derewel a anan:

²⁶ «Nen Kəlawdiyus Lisiyas, anà Felikus, guverner məduwen awan. Iken inde zay bidaw?

²⁷ «Dowan a anan nà, Yahuda ahay ta ban anan, a nan atan sa vad'anan. Nə sləne sa jəka winen dō sə Ruma ahay nà, ma zla manay tə suje ahay sə təmay anan.

²⁸ U no sa san ta ban anan pa maw. Anga nan, na zla anan à man sə məced a tinen aya awan.

²⁹ Na tan à nga nà, kà gak way tədə sə tacay anan à dangay bay, mə zakay a asa, sa vad'anan à məkə. Ta ban anan nə anga 'am sə pəra a tinen ahay vərre.

³⁰ Nə sləne sa jəka Yahuda ahay tə banak sə pəkan zek sa vad'anan nà, kwayan'a nə slənak anan ayak à man anak. Nà jan anà dō a sa ban anan ataya nə tã sa zlah apan à man anak.»

³¹ Suje ahay tə gəfa anan Pol kawa ana bahay nga sə suje ahay sa jan atan ata awan. Sə luvon ata tə dəzle anan à wulen su doh sə Antipatris.

³² Sidew a nà, suje ahay sa zla tə saray ata ta may agay, əna dō sə pəles ahay nə tə lagay anan Pol nà, dezl.

³³ Tə dəzle à Kaysariya nà, tə varan derewel ata anà guverner, tə mbəsakan anan ayak Pol à alay inde.

³⁴ Guverner ata a jangay anan derewel ata awan. A cəce pə Pol wa, winen dō sə daliyugo wuraw. A tan à nga a nay à Silikiya wa nà,

³⁵ a jan, a wa: «À alay a dō sa zlah apak ataya ta nak nà, ni sləne 'am anak awan.» Aday a jan anà suje ahay nə tã ba anan Pol ù doh sə bahay mbala Hiridus sa han ata awan.

24

Yahuda ahay ta zlah pə Pol

¹ Pə dəfa wa a ga luvon dāra nà, Ananiyas, bahay nga su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom, a zla à Kaysariya. Ta zla tatə məced sə Yahuda azar aya, tatə Tertulus, dō sa san sariya sə Ruma ahay. Tə dəzle pə cakay ana guverner Felikus kutok, ta zlah pə Pol.

² Tə ngaman anà Pol cəna, Tertulus a dazlan sa zlah apan pa 'am ana Felikus natiya: «Felikus, iken dō ma ba awan, ava bayak a mə njahay ù kon a anan zay nə anga iken. Kon a anan a ndakay nà, anga asan way anak awan!

³ Ma njad' way ataya fok nà, anga iken. Mə ngərak anak.

⁴ «Na slak sə vəved' 'am pa 'am anak bayak a bay, əna kem, nə cəce panak anga sərom anak, sləne anan 'am a anan mənjək aday.

⁵ Ma tan à nga anà dowan a anan, winen dō lelibay awan. Winen apan i pəkan 'am anà Yahuda ahay sa vəze pə dō ahay pə daliyugo fok. Winen bahay nga su dō sə ngaman atan Nazaratu ahay ata awan.

⁶ A dazlan sa ga mənjadak pu doh sə mazlaḡ a Mbərom, əna mə bənak anan. [Abay ma ja nə mi gan sariya kawa ana Tawrita a manay awan,

⁷ əna bahay nga sə suje ahay Lisiyas kə ngəzərak anan pumo wa sə məgala.

⁸ A wa dō sa zlah apan ataya tã nay pa 'am anak awan.] Kə cəcihek panan wa way ataya nà, iken a ki san way ataya fok nà, didək aya awan.»

⁹ Yahuda ahay fok, tə japay anan 'am a tinen tə dowan ata, ta wa: «Way ana Tertulus sa ja ata nà, 'am didək aya awan.»

¹⁰ Guverner a sukwe alay pə Pol aday à ja 'am. Pol a wa: «Na san zle, ava bayak a iken dō sa gan sariya anà dō ahay pə daliyugo a anan. Anga nan, nə taslak mivəl sa vad' uway pi zek wa, pa 'am anak awan.

¹¹ Kə zalak luvon kuro nga cew bay, na zlak à Urəsəlima saa həran nga anà Mbərom. Kə wudihek anan 'am ata dukwen, ki tan à nga nə kətana awan.

¹² Dowan kà tak uno à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, nen apan ni vad uway pa 'am tu dō bay. Kwa ù doh sə wazay a manay ahay, kwa à wulen su doh təkede, dōwan kà tak uno à nga nə slabakak anan avad uway tu dō bay re.

¹³ Dowan inde à wulen a tinen saa tavay pa 'am a tinen a sa zlah upo ata dukwen, ibay.

¹⁴ Əna ni jak way inde həna: Nen apan ni dəfan apan anà Mbərom a bije a manay ahay. Nen apan ni pərahan azar anà cəved a Yesu, cəved a aday ta wa pəra hinen ata awan. Aday dukwen, nen nə dəfan apan anà way mə vinde à Deftere a Musa inde, pi zek tə Deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay a təkə fok.

¹⁵ Manay tu dō a anaya dukwen ma wa, Mbərom i slabakay anan ahay dō ahay à məke wa, kwa dō didek aya awan, kwa dō lelibay aya awan.

¹⁶ Anga nan, nen apan ni rəzlen à nga sə njahay mənɲəna ines pa 'am a Mbərom aday pa 'am sə dō ahay fok matanan.

¹⁷ «Nə bərak uho ava bayak awan. Pə dəba wa na ma tə dala a à alay inde à Urəsalima, sa man zek anà dō uno ahay. Nə gəḏak anan dundo anà way ahay anga Mbərom re.

¹⁸ Tu to à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, na ndav anan sa ga way sə təra dō cəncan a pa 'am a Mbərom ata awan. Nə halak anan nga anà dō ahay bay, aday abəbal awan ibay re.

¹⁹ Əna Yahuda ahay sə daliyugo sə Aziya nə inde à man ata awan. Tinen dukwen, kak awan a inde sa zlah anan upo nà, tã nay ta ja anan pa 'am anak kwa!

²⁰ Kabay, dō a anan ataya ta jak səḏək uno sa ga à alay a nen pa 'am ana məced a manay aya ata bidaw?

²¹ A alay uno sə tavay pa 'am a tinen dukwen, na jak 'am maza bay, si 'am inde kərtek. Na wa: “Kɪ gen uno sariya biten, anga dō ma mac aya ti slabakay à məke wa nà, nə dəfak apan nga.”»

²² Felikus a san 'am sə cəved a Yesu zle lele, a jan atan, a wa: «Lisiyas, bahay nga sə suje ahay kà nak nà, ni ndav anan sariya a kwanay awan.» A jan anà dō ahay tã ta 'am kutok.

²³ A jan anà bahay sə suje a sa ba anan Pol ata dukwen, à ba anan lele, əna tã sa bənan mbiyed bay, dō anahan ahay tã gan nga lele.

Pol a kaḏan bala anà atə Felikus tə Durusila

²⁴ Anahay pə dəba wa mənɲək nà, Felikus a may ahay tə uwar anahan Durusila, winen Yahuda ahay. A ngaman anà Pol, a sləne 'am anahan sə təkər ahay a dəf nga pə Almasihu Yesu nə kəkəməw ata awan.

²⁵ Pol a ja 'am pa 'am sə didek a Mbərom, sə alavan nga anà zek, sə sariya pə luvon sa ndav anan daliyugo ata awan. Əna Felikus a jəjar pi zek. A wa: «Coy kà slak! Zla way anak. Kà nak uno nà, ni i ngamak pac hinen asa.»

²⁶ A ga apan dukwen, izəne Pol i varan dala. Anga nan, a taa ngaman nə pac pac, sa kaḏ bala tə winen.

²⁷ Pə dəba wa ava cew nà, Porkiyus Festus a bəmbad anan Felikus. Əna a nan à Felikus sə taslan anan mivəl anà Yahuda ahay. Anga nan, a mbəsak anan Pol hwiya à dangay.

25

A nan anà Pol nà, bahay sə Ruma à saa gan sariya

¹ Festus a dəzle à Kaysariya nà, a ga luvon maakan nə a slabak sa zla à Urəsalima.

² A man ata asa, bahay sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom, pi zek tu do sə lavan nga anə Yahuda ahay, ta zlah pə Pol pə cakay anahan. Ta jan anə Festus:

³ «Kak kə zlak anak ə nga nə, gəbay anan Pol ə Urəsalima.» Anga a nan atan sa vad anan Pol pə cəved.

⁴ Festus a mbədahan atan apan, a wa: «Pol winen ə alay sə suje ahay inde ə Kaysariya. Nen a dukwen ni ma ə man ata bəse.

⁵ Lele a nə, do sə lavak ikwen nga ahay tə pəruho azar ə Kaysariya, ti zlah apan, kak awan a inde sa zlah apan nə, na.»

⁶ Festus kə njahak a Urəsalima i ga luvon jəmaakan kabay luvon kuro, a ma way anahan ə Kaysariya. Sidew a dukwen, a zla ù doh sa ga sariya, a wa ta nay anan ahay Pol.

⁷ Pol a dəzlek ayak cəna, Yahuda ahay sa nay ahay ə Urəsalima wa ata, ta van nga tew. Ta zlah apan tə cəved ahay cara cara ma da 'am aya awan, əna tə njadak nga sa 'am sə tavay apan bay.

⁸ Pol a mbəda 'am pi zek wa, a wa: «Na gak anan ines kwa anə Tawrita sə Yahuda ahay bay, kwa anə doh sə mazlab ə Mbərom bay, kwa anə bahay sə Ruma bay.»

⁹ A nan ə Festus sə taslan anan mivəl anə Yahuda ahay. Anga nan, a cəce pə Pol wa: «Ki ngam sa zla ə Urəsalima, ni saa gak sariya ə man ata pə azlah a anan ataya daw?»

¹⁰ Pol a wa: «Nen mə tavay a pa man sa ga sariya ana bahay sə Ruma. Ti go sariya tədə nə, ə man a anan. Ka san zle, na gak anan ines anə Yahuda ahay bay.

¹¹ Kak abay na gak ines aday tədə sa vad apan nen ata dukwen, nə cəcihek tə mbəsakay ahay nen bay. Əna kak awan a inde tədə ə 'am a tinen a sa zlah anan upo ataya ibay, dowan a inde i mba apan sə varan atan nen ə alay inde nə, ibay. Na gak amboh, zla anan sariya uno ə man ana bahay sə Ruma ite!»

¹² Festus tu do anahan ahay ta ma anan 'am i zek. Coy Festus a wa: «Kə cəcihek sa zla ə man ana bahay sə Ruma ata nə, ki zla ə man ana bahay sə Ruma a kutok!»

Pol winen pa 'am ana Agaripa

¹³ A ga luvon ahay mənjoek pə dəba anahan a wa nə, atə bahay Agaripa tə marak anahan uwar a tə ngaman Bernike, ta nay ahay saa jan 'am anə Festus ə Kaysariya.

¹⁴ Tə njahay ə man ata mənjoek nə, Festus a təkəren 'am ana Pol anə bahay, a wa: «Dowan a inde ə man a anan tə bənay ahay ə bahay ana Felikus wa.

¹⁵ A alay a nen ə Urəsalima nə, bahay sə gədan dundo anə way ahay anga Mbərom pi zek tə maced sə Yahuda ahay ta zlah apan, ta wa nə ban anan ta sa man anan mungok.

¹⁶ Əna na jan atan nə, pə sariya sə Ruma ahay nə dowan a ta zlah apan ata pi zek tu do anahan a sa zlah apan ataya, ti vad uway pi zek wa ə man sa ga sariya. I mbədahan apan anə nga anahan pə way a tinen sa zlah anan apan ataya awan. Kak matanan bay nə, ti varan anan dowan a ta zlah apan ata anə suje ahay bay.

¹⁷ Tinen a fok tə dəzley ə man a anan cəna, na gak munok bay jiga awan. Sidew a kwayan'a nə njahay pə sariya awan, na wa tə gəbay anan dowan ata awan.

¹⁸ Do a sa zlah apan ataya tə slabakak sa ja 'am, əna ta jak awan a inde lelibay a kawa anuno sə bayak apan ata bay.

¹⁹ Na ca apan asanaw nà, sà slabak à wulen a tinen cəna, avad uway sa 'am pə pəra a tinen ahay, aday pə dōwan a inde tə ngaman Yesu, kə məcak əna Pol a wa winen tə sifa awan.

²⁰ Nen dukwen nə sənək sə wudeh anan ləbara ata lelibay. Anga nan na jan anà Pol nà: "Ki ngam sa zla à Urəsəlima daw? Mi i gak sariya à man ata awan."

²¹ Əna Pol a cəce tã saa gan sariya nà, əga bahay sə Ruma. Anga nan, na wa tã ban anan lele hus pə luvon a ni saa slənan anan ayak anà bahay sə Ruma.»

²² Agaripa a mbədahan apan anà Festus, a wa: «Nen dukwen, u no sə sləne anan ləbara ana dōwan ata awan.»

Festus a wa: «Ki i sləne anan sidew.»

²³ Sidew a cəna, atə Agaripa tə Bernike ta nay tə mazla6 sə bahay awan, dō ahay tinen apan ti haran atan nga. Ta zla à man sə halay nga, tə bahay nga sə suje ahay pə kərtek awan, pi zek tu dō sə wulen su doh a tinen lele aya fok re. Festus a wa tə gəbay anan Pol. ²⁴ Tə dəzley anan tə Pol cəna, Festus a jan anà bahay Agaripa, a wa: «Iken bahay Agaripa pə kərtek a tu dō a mə japay aya à man a anan ataya fok, kə cinen anan anà dōwan a anan zle. Yahuda ahay fok kwa à Urəsəlima, kwa à man a anan, ta zlah apan pi nen. Tinen a fok ta wa nà mbəsak anan tə sifa bay.

²⁵ Əna na tak anan à nga anà awan a tədə se vad anan apan ata bay. Aday winen a a cəce dukwen nà slənan anan ayak anà bahay sə Ruma. Natiya kutok, na gak anan may tã saa gan sariya à man ata awan.

²⁶ Əna na san awan a ni vinden ayak anà bahay sə Ruma ata pə dōwan a anan bay re. Anga nan, na nay anan pa 'am a kwanay, mə zakay a adəka nà, pa 'am anak, iken bahay Agaripa, anga aday pə dəba sə bənan bitem anà 'am anahan a wa nə, ni san way a tədə se vinde apan ata kutok.

²⁷ Bina abayak nga uno kə ngəmak sə slənan ayak dō anà bahay sə Ruma mənəna sə vinde anan way anahan a sa ga ata bay.»

26

¹ Agaripa a jan anà Pol: «Cəved inde mə varak a sa ja 'am pi zek wa.»

Pol a cakaf alay à mburom, a ga 'am pi zek wa, a wa:

² «Suse bahay Agaripa, nə taslak mivel sa ja 'am uno biten pa 'am anak. Way ana Yahuda ahay sa zlah anan upo ataya fok, ni dakak anan.

³ Anga iken nà, ka san pəra sə Yahuda ahay zle, ka san way a tinen ahay sə bəbal anan awan ataya zle fok re. Anga nan, nə rəke panak nà, ban mivel sə sləne anan 'am uno nə fok.

⁴ «Yahuda ahay fok ta san anjahay uno zle. Kwa à alay a nen ù kon uno cədew a mba ata awan, ta san anjahay uno zle. Kwa à Urəsəlima dukwen, ta san anjahay uno zle re.

⁵ Ta san zle kwakwa, nə pərahan azar nà, anà atətak way sə Farisa ahay, atətak way ma da 'am a cəvedabay ata awan. Kà nak atan dukwen, ti side anan re.

⁶ Həna, nen à sariya inde tə tinen dukwen nà, anga nə dəfan ide anà way a Mbərom sə zlapay anan anà bije a manay ahay ata awan.

⁷ Zahav a manay ahay kuro nga cew dukwen, tinen apan ti dəfan ide anà way ata awan. Bina tinen apan ti dəfan apan anà Mbərom, luvon tə ipec nà, anga na awan. Ba məduwen, Yahuda ahay ta zlah upo nà, nə dəfan apan nə anà 'am ata awan.

⁸ Kwanay Yahuda ahay, kə təmihen sa jəka Mbərom i mba apan sə slabakay anan dō ma mac aya à məke wa bay nà, angamaw?

⁹ «Nen a ta nga uno dukwen, nə rəzlek anan à nga wa sa nes anan sləmay a Yesu sə Nazaratu ata awan.

¹⁰ Na ga mer su way ata nà, à Urəsalima. Bahay sə gədan dundo anà way ahay tə varak uno cəved sə dərazl anan do a Yesu ahay à dangay. Ta sak a gan atan sariya sa vad atan à məke dukwen, a taa zlo à nga re.

¹¹ Saray bayak awan, na zlak ù doh sə wazay ahay, nə bənak atan mbiyed cəvedabay. Na gak atan bəlaray sə təra anan sləmay a Yesu à məndak. Mivel kə zəbak nen tə mindel, hus na zlak à wulen su doh su kon ahay dərən dərən aya saa gay atan ahay alay à man ataya wa re.

¹² «Natiya, pə luvon a inde, nen apan ni zla à Damas. Sə vuro cəved a nà, bahay sə gədan dundo anà way ahay.

¹³ Ba məduwen, man ipec a ga nà, nə canan anà jiyjay sə awan a nay à mburom wa, a zalay jiyjay ana pac nə gam gam lele. A van umo nga tew, manay tu do uno sa zla jiga ataya awan.

¹⁴ Manay a fok mə slahay mbortoto à məndak. Aday nə sləne dundo a u jo ahay 'am ta 'am sə Yahuda ahay, a wa: “Sol, Sol, kə jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kərtek anaw? Iken apan ki njahay pə kudes anak anga sa ga vərəm ti nən.”

¹⁵ «Nə cəce, na wa: “Iken nə wayaw, bahay uno?”

«Bahay Yesu a mbəduho apan, a wa: “Nen Yesu, dowan a iken sə jugwar panan wa 'am ata awan.

¹⁶ Əna slabak, tavay! Na kak zek nà, aday kə təra do si mer su way uno. Nə walak iken sa jan anà do ahay way nen sa kak anan ata, tə way nen saa dəkak anan ata re.

¹⁷ Ni tam iken à alay sə Yahuda ahay wa, tə alay su do su kon azar aya ata wa fok re. Ni slan iken pə cakay a tinen,

¹⁸ anga aday kə təban atan anan ide, kà nay atan i ide zənzen a wa, i ide jiyjay a inde, kà tam atan à məgala ana Fakalaw wa, kà zla atan à alay ana Mbərom inde. Natiya kutok, ti njad apəse 'am sə ines a tinen ahay, ti zla à man sə njahay ana Mbərom pə kərtek a tu do anahan sa daf nga pi nen a azar ataya awan.”

¹⁹ «Anga nan kutok, bahay Agaripa, nə dəfan apan nà, anà way Mbərom su ko anan ahay kwa à mburom wa ata awan.

²⁰ Na lah sə wazay anan 'am ata nà, à Damas, à Urəsalima, aday pə daliyugo sə Yahudiya fok. Pə dəba anahan a wa, nə pərahan azar sə wazan anà do su kon azar aya re. Nə wazan atan nà, tə mbəsək ines a tinen ahay, tə mbəda 'am pə Mbərom, tà ga mer su way a tədə anga tə mbədahak anan loən anà ines ata kutok.

²¹ Yahuda ahay ta ban nen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, anga nan. A nan atan sa vad nen à məke sa ndaw.

²² Əna hus ahay həna biten, Mbərom kə mbəsakak nen bay, kà mak uno zek. Anga nan, nen mə tavay a pa 'am sə do ahay fok anga sə dəkay anan didek sa 'am anahan anà do lele aya pi zek tu do kəriya aya awan. Nə wazak awan maza bay, si way ana Musa tu do maja'am a Mbərom ahay sa ta ja apan ti təra ataya awan.

²³ Ta wa: Almasihu i sa lired, i mac, aday i lah sə slabakay à məke wa, i kay anan jiyjay sə sifa anahan anà Yahuda ahay, aday anà do su kon azar aya ite re.»

²⁴ Pol winen apan i təkər 'am ata matanan mba, Festus a jan tə məgalak a, a wa: «Pol, kə vawak nga! Asan way anak a kə zalak ata, kə tərak iken à məndak. Ka san awan sabay.»

²⁵ Pol a mbədāhan apan anā Festus, a wa: «Ba mēduwen, nga a vuwo bay! Wita 'am tēde ni jak anan ataya, aday 'am dīdek aya re.

²⁶ Agaripa dukwen a san zle coy, awan a inde mi der aya uda panan wa ibay, anga tē tēra aday nā, ā mīder aya inde bay.

²⁷ Iken bahay, kē dāfak nga pa 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay bidaw? Na san zle, kē dāfak patan nga.»

²⁸ Agaripa a jan anā Pol: «Bəse matanan ca, a nak sē tēra nen dō ana Almasihu a dāw?»

²⁹ Pol a mbədāhan apan, a wa: «Kwa ā ga nē bəse hēna, kwa ā ga nē bəse hēna bay, nen apan ni gan amboh anā Mbərom nā, iken tu dō sē slāne 'am a anan ataya fok nē kē tēren kawa nen a re, əna tē calalaw aya ā alay inde bay.»

³⁰ Matanan, bahay tē guverner tatē Bernike fok tē slabak ā man ata wa.

³¹ Tinen apan ti zla way a tinen ata nā, ta jan i zek ahay, ta wa: «Dowan a anan nā, kē gak way lelibay a tēde sa vad anan ā mēke kabay sē tacay anan apan ā dangay bay.»

³² Bahay Agaripa a jan anā Festus, a wa: «Ta wa abay dōwan a anan ā cəce tā sa gan sariya ā Ruma bay nā, dī mbəsak anan.»

27

Ta slan anan Pol ā Ruma

¹'Am a sa jōka mi zla pē daliyugo sē Italiya tē kwalalan ata a tavay nga nā, tē varan anan Pol tu dō ā azar ā ma ban ataya ā alay inde anā Yuliyus, winen bahay sē suje ā wulen ana suje ana bahay sē Ruma ahay. ²Ma zla ā kwalalan inde kutok. Kwalalan ata nā, a nay ā wulen su doh sē Adaramitiya wa, man sa zla ta 'am sē bəlay pē daliyugo sē Aziya. Dowan a inde tē ngaman Aristarkus, winen dō sē Tesaloniki ahay pē daliyugo sē Makedoniya, winen tē manay re.

³Sidew a nā, mē dēzle ā Sidon. Yuliyus sē dōwan ata nā, a gan sumor anā Pol ta sē varan cəved ā zla ā man ana car anahan ahay tā gan nga.

⁴Mē slabakay ahay ā man ata wa kutok, ma van nga anā Kiprus ta day sē alay puway, bina ta day sē alay gula nā, mad kē varak umo cəved bay.

⁵Ma zla bəse tē daliyugo sē Silikiya tē Pamfliya, mē dēzle ā wulen su doh sē ngaman Mira ata pē daliyugo sē Lisiya.

⁶Bahay sē suje ahay a tan ā nga anā kwalalan hinen nē, ā man ata awan. Kwalalan ata dukwen, a nay ā Aleksandriya wa, aday i zla ā Italiya. A daf uda manay kutok.

⁷Luvon ahay əngal nā, ma zla anga anga tətibay. Kā dak umo 'am sē dēzle ā Kənidus. Mad kē gafak umo 'am sa zla pa 'am. Anga nan, ma zla tē daliyugo sē Kereta, ta day sa mad ibay ata awan, ma zla ta day sē ngaman Salamoni ata awan.

⁸Sa zla pa 'am kē dak umo 'am, əna mē dēzle ā man a sē ngaman Man sē Dazay Lelē ata awan, winen dāren tē wulen su doh sē ngaman Lasaya ata bay.

⁹Ma gak ayak munok pē cəved bayak awan. Azar uko sa ga sumaya ata dukwen, alay a kē ndəvak. Aday azla tē kwalalan dukwen, a da 'am cəvedabay, anga alay sē vəvara ahay kē slak. Anga nan, Pol a jan anā dō sa bal kwalalan ataya, a wa:

¹⁰«Kwanay dō ahay, azla a mənuko a anan i i dak uko 'am. Way a mənuko ahay ti i lize tē kwalalan a tēke. I dahay pē way ahay cəna coy bay re, sifa a mənuko aya dukwen kē nak ti lize.»

¹¹ Əna bahay sə suje ahay tə tinen ata a təma dam nà, 'am ana bahay nga sə kwalalan ta 'am ana dō sa ɓal kwalalan ata sa ja, bina 'am ana Pol cəna, a gan may bay.

¹² Mə zakay a dukwen, man a sə tavay uda ata nà, lele sə tavay uda tə alay sə vəvara a bay. Anga nan, zek məduwen su dō a dukwen a gan may sə slabak à man ata wa. Kak i ga zek cəna, ti i ba à Fenika. Fenika ata dukwen nà, man sə tavay sə kwalalan ahay pə daliyugo sə Kereta. A mbəda 'am pə bəlay si ta day sa pac sə slahay ù doh.

Vəvara məduwen a a slabak

¹³ Mad sə walay a dazlan sa ɓal mənjoek mənjoek cəna, a ga patan nə tə njadak way a sa zlan atan à nga ata awan. Tə pəsak anan njamde sə tavay anan kwalalan à a'am inde ata awan. Ta zla ta 'am sə bəlay sə Kereta ata gəlan'a.

¹⁴ Əna kə njahak bay jiga awan, vəvara a məgala sə ngaman Urakilon ata a nay à dara wa, a slabak pumo.

¹⁵ Kwayan'a a ban anan kwalalan gec, a mba apan sə tavan pa 'am bay. Anga nan, mə mbəsak anan vəvara ata à dərɔf anan adəka cukutok.

¹⁶ Ma zla bəse tu kon a sə ngaman Kawda winen à a'am inde ata awan. Ma man uda pə vəvara wa mənjoek. A man ata wa kutok, ma ban anan kwalalan a manay a cədew ata sə məgala anga aday à saa lize pumo wa bay.

¹⁷ Tə cakaf anan kwalalan a cədew ata, ta daf anan à məduwen inde. Pə dəba anahan a wa, ta ɓan anan winen a məduwen ata tew tə liber. Dō sa ɓal kwalalan ahay tə jəjarak sa mban anà wiyen sa day sə Libiya. Anga nan kutok re, tə pəsak anan zana sa haw anan kwalalan ata awan. Tə mbəsakan anan kwalalan anà mad à zla anan kawa sa nan kutok.

¹⁸ Vəvara kə mbəsakak sa ɓal bay hway apan. Anga nan, sidew a nə tə guce anan way ahay à kwalalan wa.

¹⁹ Sidew a hinen asa, tə guce anan dədom sə kwalalan azar aya pi zek tə zana anahan azar aya tə alay a tinen aya awan.

²⁰ Mə canak anan anà pac bay, anà mawuzlawazl bay, i ga luvon ahay bayak awan. Vəvara ata kə mbəsakak sa ɓal bay. Manay aya dukwen, ma jak sa jəka mi tam bay a re.

²¹ Kə njahak bayak a dō ahay ta pak awan bay. Natiya kutok, Pol a slabak, a jan atan, a wa: «Kwanay dō ahay, suwan abay kə təmihen 'am uno sa jak ikwen ata, dē slabak à Kereta wa bay. Kə təmihen matanan cəna, tiya nà, dī ga dəce bay, way a mənuko ahay ti lize puko wa bay re.

²² Əna həna nen apan ni cəce pikwen wa, bənen mbac lele. Dowan saa mac kwa kərtek ibay, si kwalalan saa lize dəkdek.

²³ Anga avad a sə luvon bine siwaw nà, Mbərom uno nen sə dəfan apan ata a slənay ahay maslay anahan pə cakay uno,

²⁴ a wa: “Pol, kə jəjar bay! Tə dīdek a ki tavay pa 'am ana bahay sə Ruma. Təma! Mbərom kə gak anak sumor, bina dō a anaya à kwalalan inde ata fok ti lize kwa kərtek bay.”

²⁵ Anga nan, dō ahay, kə jəjiren bay. Nə dəfak nga pə Mbərom, i ga anan kawa anahan a su jo ata awan. Dowan i lize bay.

²⁶ Aya əna, vəvara i lize anan kwalalan a anan pu kon a inde à mamasl sə bəlay.»

²⁷ Kə gak həna luvon kuro nga anahan a fudō, vəvara winen apan i ra manay sa man nga à bəlay a məduwen ata inde hwiya. Man luvon a ga cəna, a ga pu dō sa ɓal kwalalan ahay nà, manay apan mi dəzle pə yugo.

²⁸ Tə dazay anan lifer tə rəslom ma ban aya apan ata à a'am inde, anga sə lavay anan sədek sə a'am awan. Ta tan à nga nà, a'am a nə sədek i ga miter kwa kuro fudo. Tə hədek mənjęk asa, ta tan à nga i ga miter kwa kuro maakan.

²⁹ Tə jəjarak, anga vəvara i sa zla anan kwalalan à man sə pəkerađ ahay. Anga nan, tə dazay anan njamde sə tavay anan kwalalan à a'am inde ataya fudo ta sə dəba sə kwalalan. Tinen apan ti ga amboh, aday ide à cəde bəse.

³⁰ Do sa bal kwalalan ahay, abay a nan atan sə dazay wa aday ti zla way a tinen. Tə dazay anan wa kwalalan a cəde wata awan, ta ga kawa abay a nan atan sə dazay anan njamde sə tavay anan kwalalan à a'am inde ata, ta day sa 'am ana kwalalan a re.

³¹ Əna Pol a dazlan sa jan anà suje ahay pi zek tə bahay a tinen, a wa: «Kak do sa bal kwalalan ahay tə njahak à kwalalan inde bay cəna, ki təmen bay.»

³² Matanan, suje ahay ta slad anan lifer sa ban anan kwalalan a cəde wata pə kwalalan məduwen ata awan, tə mbəsakak anan ayak kwalalan a cəde wata a slahay à a'am inde.

³³ Coy ide winen apan i cəde bəse kutok, Pol a jan atan nə tã pa way, a wa: «Luvon kuro nga anahan a fudo, kə jəjiren, ki pen awan bay.

³⁴ Kak a nak ikwen sa tam anan sifa a kwanay nà, kem, pen way həna mənjęk kutok. Əna kwa sibək sa nga a kwanay kərtek saa lize nà, ibay.»

³⁵ A ndav anan 'am anahan ata cəna, a gəba way sa pa, a ngəran ayak anà Mbərom pa man sə ide a tinen ahay fok. A gəzla anan i zek wa, a dazlan sa pa.

³⁶ Ajalay nga a tinen a fok a dəle, ta pa way kutok.

³⁷ Do a abay à kwalalan inde ataya mə baslay zek manay səkat cew tə kwa kuro cuwbe nga anahan mbərka (276).

³⁸ Ta rah lele nà, tə guce anan ndaw à a'am inde anga aday kwalalan à ba sabay.

Kwalalan ana atə Pol kə lizek

³⁹ Ide a cəde lele kutok nà, do sa bal kwalalan ahay fok, ta san sa jəka tinen ahaw bay jiga awan. Tə canan anà man sə wiyen sa 'am sə bəlay. Kak i ga zek nà, a nan atan abay sa zla anan kwalalan à man ata aday à nga uda awan.

⁴⁰ Anga nan, ta slad anan lifer sə njamde sə tavay anan kwalalan à a'am inde ataya, tə mbəsak atan à a'am inde. Tə dazlan tə pəsak anan lifer sə dədom sa tan cəved anà kwalalan ataya awan. Tə cakaf anan zana sa day sa 'am sə kwalalan, anga aday vəvara à zla anan kwalalan pa man sə wiyen ata awan.

⁴¹ Əna kwalalan a tavay way anahan dek, anga man ata nə sədek bay. Kwalalan a nga ta day sa 'am à wiyen inde gec. Məsugurndolon sə a'am a nay, a kad anan kwalalan ta sə dəba anahan a wa.

⁴² A nan abay anà suje ahay sa vad anan do sə dangay ahay anga tã saa zləzlov aday sa haw way a tinen ahay bay.

⁴³ Əna bahay sə suje ataya a gafan atan 'am sa ga kawa ana tinen sə bayak ata awan, anga a nan sa tam anan sifa ana Pol. Coy, a jan anà do sa san sə zləzlov ataya tã lah pa 'am à a'am inde.

⁴⁴ Anà do azar aya ite nà, a jan atan nə tã ban alay à dədom sə kwalalan ma kad ataya, ti dazay anan à a'am inde. Mə dəzle pə dədala fok a manay a zay nà, matanan kutok.

1 Mə dəzle pə dədala zay nà, mə sləne sləmay ana man ata nə tə ngaman Malta.

2 Do sa man ataya tə təma manay tə ataslay mivəl a lele. Tə hanan umο uko, anga iven winen apan i ga, aday mađ dukwen a ga ike.

3 Pol a ray dədom sa pak pə uko. Uko sa ban pə dədom cəbak ata nà, dədew a nay ahay à dədom ata wa, a rac anan Pol pə alay.

4 Do su kon ataya tə canan anà dədew mə tapan a pə alay ata nà, ta wa: «Avad uway a ibay! Dowan a anan nə do sa vad nga su do. Kwa à ga həna kə təkak à a'am wa dəp nà, mbərom a mənuko sə ngaman Didek ata nə i mbəsak anan tə sifa a bay.»

5 Aya əna, Pol a mbazlay anan dədew ata, a slahay ù uko inde. Awan kə hanak apan kwa mənəcək bay.

6 A ga patan nà, i mac bəse, kabay alay anahan i tar. Əna kə njahak bayak a, awan kə gak anan bay. Tə bayak asa, ta wa: «Cəkəbay, i ga nà, winen nə mbərom a kərtek a re!»

7 Bahay sa man ata nà, tə ngaman Publiyus, doh anahan a nə dərən ta man ata bay. A ra manay əga winen, mə njahak luvon maakan, winen apan i pan umο way lele.

8 Bəbay ana Publiyus ata, winen mə nahay a, nga a bərzlan, aday azay a ruhan re. Pol a zla à man ana dōwan a dəvac ata, a ga amboh anga winen, a dəfan alay pa nga, a mbar anan.

9 Pə dəba anahan a wa dukwen, dō sə dəvac sa man ata azar aya fok ta nay à man ana Pol, a mbar atan.

10 Tə varak umο magwagway ahay bayak awan. Manay apan mi zla way a manay coy, mi ján à kwalalan inde dukwen, tə varak umο way sa man umο zek pə cəved ahay re.

Pol a slabak sa zla à Ruma

11 Pə dəba anahan a wa kiya maakan nà, ma zla tə kwalalan sa nay ahay à Aleksandriya wa. A alay sə vəvara nà, kwalalan ata winen à man ata awan. Kwalalan ata nà, tə ndakak apan pəra sə mbərom ahay cew, tinen muwsa ahay sə ngaman Kastor tə Polok ata awan. Kwalalan ata kə vak à man ata awan.

12 Mə dəzle à wulen su doh sə ngaman Sirakus ata awan, mə njahay à man ata luvon maakan.

13 Mə slabak à man ata wa, ma zla à wulen su doh sə ngaman Regiyus ata awan. Sidew anahan a nà, mađ sə walay a dazlan sa bal. Sidew a asa, mə dəzle à man sə dazay à Potiyoli.

14 Ma tan à nga anà dō a Yesu ahay à man ata awan. Ta jan umο nə mē njahay əga tinen lumο pam lele. Mə lavay zek sa zla à Ruma nà, matanan kutok.

15 Mərak ahay à Ruma tə sləne ləbara a manay nà, ta nay ahay à wulen su doh sə ngaman Lumo sə Apiyas, aday à wulen su doh sə ngaman Man sə Tavay Maakan ata awan, anga aday mē zlangay tə tinen. Pol a canan atan cəna, a ngəran anà Mbərom, anga kə njadak məgala.

16 Mə dəzle à Ruma cəna, tə varan cəved anà Pol sə njahay ù doh anahan cara, əna suje inde a ba apan.

Pol winen à Ruma

17 Pə dəba anahan a wa luvon maakan cəna, Pol a ngaman anà dō sə ləvan nga anà Yahuda ahay à Ruma ataya awan. Tə halay nga lele nà, a jan atan, a wa: «Mərak uno ahay, na gak awan pu dō a mənuko ahay bay, na gak awan pə atətak way ana bje a mənuko ahay bay, əna tə bənak nen à Urəsalima, tə varan ahay nen à alay inde anà Ruma ahay.

18 Tə cəce puno wa way uno sa ga ata nà, a nan atan abay sə mbəsak nen, anga ta tan à nga na gak awan a inde tədə ti vad'apan nen a bay.

19 Əna a nan anà bahay sə Yahuda ahay tē mbəsak nen bay. Anga nan, nə cəce, na wa tã su go sariya àga bahay sə Ruma, kwa à ga nə na gak anan may sa zlah pu do uno ahay bay dəp nà, nà.

20 Anga nan kutok, nə cəce, na wa dē zlangay, bina u no kē sənən tə jaway nen kawa hənə anan dükwen, anga na daf nga pə dōwan a Isəra'ila ahay fok sa ba ata awan.»

21 Tə mbədahan apan, ta wa: «Manay mə slənek awan a anga iken ibay. Dōwan inde kà nak ahay tə derewel a à alay inde anga iken à Yahudiya wa ibay. Mərak ahay tə təkərek umo ləbara sə awan lelibay pə iken ibay a re.

22 Əna ma gan may nà, mə sləne tə alay a manay a, 'am anak awan, anga kwa aha fok cəna, do ahay tə kədəy anan do ana Yesu ahay.»

23 Ta daf luvon a aday ti i halay nga asa ata awan. Luvon ata a dəzley ahay cəna, do sə halay nga à man ana Pol ataya tə zalay sə kwakwa ata awan. Pol a dakan atan anan 'am sə bahay a Mbərom nə hway. A rəzlen à nga sə dakan atan anan 'am a Yesu nə ndekərkərre tə cəved sə Tawrita, aday tə deftere ana do maja'am a Mbərom ahay fok.

24 Azar sə do ahay tə təmahak 'am a Pol sa jan atan ata awan, əna azar sə do ahay aya tə təmahak itəbay.

25 Tinen apan ti vad' uway à wulen a tinen, aday ta ta 'am kutok. Əna ta saa ta 'am ata nà, 6a Pol kà jak atan 'am inde kərtek, a wa: «Way ana Apasay Cəncan a sa jan anà bije a kwanay ahay tə dundo ana do maja'am a Mbərom Ezaya nà, didek awan.

26 Mbərom a wa:

“Zla, ka sa jan anà do uno ahay nà:

Ki pəken sləmay lele, əna ki sənən awan bay.

Ki zəzuren way lele, əna ki cinen anan anà awan bay.

27 Anga do a anaya nà, nga a tinen nə mə kuray aya awan,

tə rədak anan sləmay a tinen ahay,

tə tacak anan ide a tinen ahay.

Kak matanan bay cəna,

abay ti canan ide,

ti sləne sləmay,

ti san way,

ti mbəda 'am pi nen, ni mbar atan. *,”»

28 Pol a jan atan asa, a wa: «Sənən a kutok nà, Mbərom kə təbak cəved sa tam anà do su kon azar aya hənə. Tinen nà, ti sləne ləbara anahan.»

[29 Pə dəba sa 'am ataya wa nà, Yahuda ahay ta zla way a tinen, tinen apan ti vad' uway tə mindel à wulen a tinen.]

30 Ava cew nà, Pol mə njahay a ù doh sə masa. A təma mbəlok anahan ahay fok nə lele.

31 A wazay anan 'am sə bahay a Mbərom, a dakan anan ləbara ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu anà do ahay. A ja 'am mənəna ajəjar, aday dōwan kə gafak anan 'am bay.

* 28:27 Ca pə Esaaya 6.9-10.

Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà dɔ sɛ **Ruma ahay** **Ɔɔakay way pɛ deftere a anan**

Derewel a zɛbor a anan nà, Pol a vinden anan ayak anà egliz à Ruma. Ruma aday nà, kɛ tɛrak wulen su doh zek mɛduwen a sɛ daliyugo a fok. A ga nà, kawa kula Pol kà zlak à Ruma fan bay. Anga nan kutok, a tɛtakan atan ayak way ahay bayak a dɛc dɛc pɛ cɛved a Mbɛrom sɛ varan anà dɔ ahay aday ti tam ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a ɔakay anan zek anahan (1.1-17)

Pa 'am a Mbɛrom nà, dɔ ahay fok ta gak ines (1.18 - 3.20)

Mbɛrom a tɛma dɔ ahay nɛ kɛkɛmaw (3.21 - 4.25)

Anjahay wiya su dɔ sa ɔaf nga pɛ Yesu ahay (5.1 - 8.39)

Mbɛrom a ngaman anà Isara'ila ahay (9.1 - 11.36)

Anjahay su dɔ a Yesu ahay à wulen a tinen inde (12.1 - 15.13)

Aja 'am ahay (15.14 - 16.27)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Ruma ahay

¹ Sɛ vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ si mer su way ana Yesu Almasihu. A ngumo aday nɛ tɛra dɔ maslan anahan awan, nen mɛ walay a sɛ ɔakay anan lɛbara anahan mugom a anà dɔ ahay.

² Lɛbara ata aday nà, Mbɛrom a kɛ zlapak uko anan ahay tɛ dungo ana dɔ mɛja'am anahan ahay kwakwa, tɛ vinde anan à Deftere anahan inde.

³ Lɛbara ata nà, pɛ wan anahan, Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu. Winen mɛ wahay a pɛ daliyugo nà, à dala mbak ana bahay Dawuda inde.

⁴ Mbɛrom a slabakay anan ahay à mɛke wa tɛ mɛgala ana Apasay Cɛncan awan. Matanan kutok, Mbɛrom a ɔakay anan nɛ Yesu Almasihu, Bahay a mɛnuko, winen wan anahan awan.

⁵ Tɛ winen a kutok, Mbɛrom a tɛra nen dɔ maslan anahan awan. U go sumor ata nà, aday nà zla saa ɔakay anan 'am anahan anà dɔ su kon azar aya awan, aday tã ɔaf apan nga, tɛ ɔafan apan lele. Natiya, ti hɛran nga anà slɛmay a Yesu Almasihu kutok.

⁶ Kwanay Ruma ahay, kwanay ɔukwen à wulen su dɔ ataya inde. Mbɛrom a ngamak ikwen nà, aday kɛ tɛren dɔ ana Yesu Almasihu ahay.

⁷ Anga nan kutok, nɛ vindek ikwen ayak nà, à kwanay dɔ a Mbɛrom a sɛ pɛlay ataya awan. A ngamak ikwen nà, aday kɛ tɛren dɔ anahan aya awan.

Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko, tã gak ikwen sumor, aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

A nan anà Pol sa zla à Ruma

⁸ Mama'am aday nà, nɛ ngɛran anà Mbɛrom anga kwanay a fok tɛ slɛmay ana Yesu Almasihu. Angamaw? Anga dɔ ahay bayak a pɛ daliyugo tinen apan ti slɛne nà, kwanay apan ki ɔafen nga pɛ Yesu Almasihu.

⁹ Pac pac nen apan ni ga amboh cɛna, nɛ bayak nɛ pɛ kwanay awan. Way a nen sã ja hɛna ata ɔukwen nà, Mbɛrom awan a san zle, na ja ata nà, 'am ɔidek awan. Winen a aday nà, na gan mer su way a ɔukwen tɛ mivɛl kɛrtek awan. Na gan mer su way sɛ ɔakay anan lɛbara a mugom a pɛ wan anahan Yesu Almasihu.

10 Na gan amboh hëna, aday á vuro cæved sa zlak ayak äga kwanay. Kak way ata kà zlak anan à nga ite nà, ni zlak ayak kutok.

11 Anga na gak anan may nà bayak a sa zlak ayak saa varak ikwen ahay way ana Apasay Cæncan a sà vuro ataya awan, anga aday kà njiden mægala anahan.

12 Na ja adëka nà, varuko anan mægala i zek ahay lele, anga mænuko dë dëfak nga pë Yesu Almasihu.

13 Mërak uno ahay, u no dukwen, sènen apan aday nà, na gak anan may sa zlak ayak äga kwanay nà saray bayak awan. Əna hwiya nà njadak cæved a bay way anahan. U no sa zlak ayak saa ga mer su way á wulen a kwanay kawa anuno sa taa ga ù kon azar aya ata re, anga aday kà zægihen anan sà përahan azar anà Yesu lele.

14 Mbërom kà varak uno mer su way á alay inde. Natiya tæktek ni dakan anan lëbara ata anà dō ahay fok. Nê dakan anan anà dō mæ væzle aya aday anà dō mæ væzle a itëbay ataya re. Nê dakan anan anà dō mæ jangay aya aday anà dō mæ jangay a itëbay ataya re.

15 Anga nan kutok, na gan may tæ mindel sà dækak ikwen anan lëbara a Yesu ata anà kwanay Ruma ahay re.

Lëbara ana Yesu nà, mægala awan

16 Nen tæ ataslay mivél a sà dækay anan lëbara ana Yesu. U go waray bay. Anga lëbara a mugom ata nà, mægala ana Mbërom uda awan sa tam anan dō sa daf nga pë Yesu Almasihu ataya fok. A varan cæved pa 'am nà anà Yahuda ahay aday ù dō su kon azar aya re.

17 Lëbara a mugom ata a dækay aday nà, Mbërom a tæra anan dō zænzen a, dō didek a pa 'am anahan a nà kækëmaw. A nan nà, dō ahay tã daf nga pa wan anahan cëna coy. Cæved maza inde sabay. A tæra nà kawa ana Mbërom a sa ja à Deftere anahan inde ata awan, a wa: «Dowan a kà dëfak nga pë Mbërom cëna, i tæra anan dō didek a pa 'am anahan. Ata dowan ata i njad sifa didek awan.*»

Mbërom a ga mivél pë ines sà dō ahay fok

18 Aya əna, mivél a Mbërom winen apan i kay uho anga sa ga sariya pë huwan su dō zænzen awan, bina tinen tæ dëfan apan bay, tæ hëran nga bay. Mbërom i gan atan sariya anga way a tinen a sa ga ata nà, kà mbësakak anan cæved anà dō azar a sa san anan didek a Mbërom sabay.

19 Mbërom i gan atan sariya, anga ta san cæved sa tam zle. Ba kà dækak atan anan cæved ata awan, əna tæ bənak anan bitem anà cæved ata bay.

20 Mbërom a aday nà, winen kækëmaw? Kula dowan kà canak anan bay. Əna a ban pë ananahan sà ndakay daliyugo ata wa nà, way anahan a mæ ndakay ataya tæ dækay anan nà winen Ba Mægala pa sà viyviya awan, aday winen dō kærtek Mbërom a way anahan. Way ataya fok ta ca ike. Anga nan, dō ahay ti mba apan sa njad alay sa 'am tæte sabay.

21 Natiya kutok, kwa á ga nà ta san Mbërom zle dæp nà, tæ hërak anan nga aday tæ ngrak anan kawa abay tæde sà hëran nga aday sà ngëran anà Mbërom ata bay. Adëka nà, abayak nga a tinen a fok nà pë way kəriya aya awan. Asan way a tinen kà hurfok. Ta san awan pë Mbërom sabay.

22 Tæ bayak adëka nà, ta san way zle, cækəbay tinen bəlële aya awan.

23 Tæ varak anan mazlaë anà Mbërom, dō sa mac itëbay ata, sabay. Ta ma nga nà sà dukwen gærmec ù vo anà përa ahay sa ga minje tu dō zænzen aday sa mac ataya awan, aday anà përa ahay sa ga minje tæ mævuhom ahay, way sà kië ahay, aday anà way sa zla tæ kutov ahay cara cara.

* 1:17 Ca pë Habakuk 2.4.

²⁴ Anga nan kutok, Mbərom a mbəsak atan sa ga way sa zlan atan à nga, way lelibay ataya awan. Ti ga way sə waray ahay sa ga məsagar pi zek ahay.

²⁵ Tə mbəsak Mbərom, do sə didek, anga sə pərahan azar anà way mung-walay aya awan. Tə həran nga adəka nà, anà way a Mbərom sə ndakay ataya awan. Tinen mbəsak zek a Mbərom a do sə ndakay way ataya awan, dowan a abay tədə sə həran nga, sə ngəran pa sə viyviya ata awan. Amen.

²⁶ Anga nan, Mbərom a mbəsak atan tã ga way sə waray a sa zlan atan à nga cəvedabay ata awan. Uwar ahay, tə mbəsak sə nahay tə mungol ahay, ta ma nga sə nahay adəka nə tə uwar car aya awan. Way ata dukwen nə way sa zlan à nga anà Mbərom bay.

²⁷ Mungol ahay dukwen ta ga nə matanan, tə mbəsak anan uwar ahay, ta ma nga sa gan may adəka nà, anà mungol ahay kawa tinen aya awan. Natiya kutok, atə mungol tə mungol tinen apan ti ga way ma ga waray aya sa ga patan məsagar. Ti mer su way a tinen ataya, tinen apan ti ngəzahay sariya pi zek anga ines a tinen ataya awan.

²⁸ Do ataya tə pəlay sa san Mbərom bay. Anga nan, winen a kə mbəsakak atan aday tã nes anan abayak nga a tinen matanan kutok, tã ga way lelibay aya bayak awan sa zlan atan à nga.

²⁹ Mivel a tinen nà, ma rah aya tə way lelibay aya cara cara bayak awan. Tinen apan ti ga ubor pə way sə do ahay, tinen sədøk aya awan, sərak aya awan, tinen apan ti vad do, tinen apan ti tere, tinen apan ti njəkan uda anà do ahay, tinen huwan aya awan, tinen apan ti gədan azar anà do azar awan,

³⁰ tinen apan ti ja 'am lelibay aya pə do ahay, ti nan ide anà Mbərom, ti gənanan anà do ahay, ti həran nga anà zek a tinen, ti zlapay awan aya awan, tinen apan ti pəlay nə cəved wiya sa ga ines ahay, tə dəfan apan anà bəbay a tinen ahay kabay anà may a tinen ahay sabay,

³¹ ta san way lele aya sabay, ta san pa 'am a tinen ma ja aya sabay, ta san sə pəlay do sabay, dowan a gan atan i zek wa itabay re.

³² Aday dukwen, do ataya ta san zle, Tawrita a Mbərom kà jak pə sariya ana do ataya awan, ti njad amac. Kwa á ga nə ta san zle dəp nà, tinen apan ti ga way ataya matanan hwiya. Mə zakay a kutok nà, tinen apan ti həran nga anà do sa ga way ataya kawa ta ga nə way lele aya awan.

2

Sariya a Mbərom saa gan anà do ahay ata awan

¹ Kwa á ga nə iken waya waya, san apan aday nà, kak iken apan ki man anan mungok anà do pə ines cəna, ka man anan mungok ata nà, anà zek anak awan re, anga ki mba apan sa njad alay sa 'am sabay, bina iken a dukwen ka ga nə way a lelibay ataya re.

² Da san apan zle asanaw, kak Mbərom kà gak anan sariya anà do sa ga way matanan ataya nà, sariya anahan nə didek awan.

³ Iken do sa man anan mungok ù do pə way lelibay aya aday iken a ka ga way ataya re ata nà, ki saa tam pə sariya a Mbərom a wa nə kəkəma kəla anaw?

⁴ Adəka bay, i ga nà, tiya nə kə kədey anan sumor a Mbərom tə munapanaw anahan dəge? Kə kədey anan anga Mbərom a ngam sa gak sariya fan bay ata bidaw? A gak sumor ata dukwen, aday kà njad alay a sa yam pə ines anak ahay aday nà, ka san bidaw?

⁵ Iken nà, kurkwilen à sləmay anak inde, a nak sa yam pə ines anak bay adəka. Tə alay anak awan, a nak Mbərom á gak sariya anahan. Pə luvon sə sariya a Mbərom nà, ki ga dəcə nà, bayak awan. Anga pə luvon ata cəna, Mbərom i gan sariya anà do ahay fok tə cəved awan.

6 I varan anà dō ahay fok nə pə way a tinen aya sa ga ata awan.

7 Dō hinen ahay tə rəzlen à nga wa anà mer su way lele aya, aday ti gan may anà mazlaḅ a Mbərom a saa varan atan ataya awan, ti gan may anà zlangar a anahan, ti gan may anà sifa sa ndav bay ata awan. Anà dō ataya kutok, Mbərom i varan atan sifa sa ndav bay ata kutok.

8 Əna dō azar aya ite, ti vəze pə Mbərom. Dō ataya ite nà, dō sa ngam dīdek itəbay ataya awan, aday tə pərahan azar adəka nà, sa ga nə sədœk a tinen ahay ataya awan. Mbərom i bəjok anan way sə mivəl anahan ahay fok pə tinen.

9 Matana awan, dō sə sədœk ahay fok, ti njad dəce sa sa lirew. I lah pə Yahuda ahay aday dō su kon azar aya kutok.

10 Aya əna, dō sa ga way lele aya ite nà, Mbərom i varan atan mazlaḅ, i ngəran atan, i varan atan zay. I lah sə varan pa 'am dūkwen anà Yahuda ahay, aday anà dō su kon a azar aya re.

11 Mbərom a ga mer su way anahan pə dō ahay nà, alay kərtek a wa.

12 Dō su kon a azar ataya nà, tinen apan ti ga ines, aday ta san Tawrita itəbay. Tinen ti lize dūkwen, mənəna Tawrita ata re. Yahuda ahay ite nà, ta ga ines, aday ta san Tawrita zle. Mbərom i gan atan sariya anga Tawrita ata awan.

13 Dowan saa təra dō dīdek a pa 'am a Mbərom ta sa pak sləmay pə Tawrita nà, ibay. Si kak dowan a kà dəfak anan apan aday.

14 Dō su kon azar aya nà, ta san Tawrita itəbay. Aday dūkwen, à alay azar aya nà, ta ga way tədə kawa ana Tawrita sa ja ata re. Ta gak kawa ana Tawrita sa ja ata nà, ata tə dəkay anan Tawrita inde à mivəl a tinen kwa abay à ga nə dōwan kà jak atan 'am sə Tawrita bay dəp nà, na.

15 Mer su way a tinen a sa ga ata a dəkay anan nà, Tawrita inde ma ga nga awan, à mivəl a tinen ahay inde, anga aday tā san way ana Tawrita sa jan atan «gen» ataya awan. Mez si zek a tinen a a dəkay anan re. Bina, alay azar dūkwen, tinen a ta san zle, ta gak way lelibay awan, kabay ta gak way lele awan ata re.

16 Pə luvon a aday way ataya ti kay zek uho, Mbərom i gan sariya anà dō ahay tə alay ana Yesu Almasihu ata awan. Mbərom i ga sariya pə dō ahay anga way mi dər aya à mivəl inde ata awan. Ləbara mugom a nen sə təkəren anà dō ahay ata nà, a ja nə way ataya kutok.

Yahuda ahay tə dəfak anan apan anà Tawrita a bay

17 Kwanay Yahuda ahay, ki cen pa nga a kwanay həna nà, kəkəməw? Ki jen nà, kwanay Yahuda ahay, ki jen nə kə bənen Tawrita à alay inde, aday ki jen nà, kwanay dō a Mbərom ahay.

18 Ki jen nə way sa zlan à nga anà Mbərom ata dūkwen, kə sənən zle coy, anga Tawrita kə dəkak ikwen anan way lele aya sa ga.

19 A ga pikwen nà, ki mben apan sə bənan alay anà hurof ahay aday sə dəvan anà dō a azar aya tinen i ide zənzen a inde ata awan.

20 Kwanay gədek a tatakan anan way anà dō fəlbəle aya, aday sə janggan atan way anà dō gwaslay ahay aya à abayak nga inde mba ata awan. Matana awan, ki jen nə Tawrita kə dəkak ikwen anan cəved sa san way aday sa san dīdek ahay fok.

21 Əna kwanay apan ki tətakan anan anan way anà dō ahay, əna kwanay mbədek anan à nga wa sə tətakan anan way anà nga a kwanay aya awan. Ki jen nà: «Kà ga akar bay!» Kwanay a, kwanay apan ki kəren way ahay.

22 Ki jen anà dō ahay nà: «Kà ga mədigwed bay!» aday kwanay a, kwanay apan ki pəlen uwar ahay uho ata kəməw? Kwanay apan ki gifen anan 'am

anà do ahay sa ga përa, ëna a zlak ikwen à nga sè kërày ahay way ahay ù doh sè përa ataya wa kəkəma asa anaw?

²³ Kwanay apan ki hëren anan nga ì zek bayak awan, anga Mbërom kà varak ikwen Tawrita anahan, ëna kwanay apan ki nësen anan Tawrita ata nà pa ma mba asanaw? Ata kə nësen nà, sləmay a Mbërom awan.

²⁴ Mə vinde a à Deftere a Mbërom a inde nə matanan, a wa: «Do su kon azar aya tinen apan ti nes anan sləmay a Mbërom dągerger anga kwanay Yahuda ahay.*»

Way sə dəkay anan iken Yahuda ahay nà, agad mədəndalas bay

²⁵ Kwanay Yahuda ahay nə kə gədən mədəndalas anga sə dəkay a nə kwanay do a Mbërom ahay. Kak kə pərihen anan azar anà way ana Tawrita sa ja matanan nà, i mak ikwen zek acəkan. Kak ki gen anan way ana Tawrita sa jak ikwen ata bay nà, ki tərən kərtek a tu do ma gad mədəndalas aya itəbay ataya awan. Magwagway a kwanay a ibay.

²⁶ Natiya nà, do kə gədək mədəndalas itəbay, aday kə bənək anan bitem anà 'am ana Tawrita a Mbërom ata lele nà, Mbërom a i ca apan kawa do ma gad mədəndalas a bay aday daw?

²⁷ Anga nan kutok, do su kon a azar aya aday tə gədək mədəndalas sə awan itəbay əna ti dəfan apan anà Tawrita ataya, ti sa mak ikwen anan mungok kutok asa. Anga kwanay nà, Tawrita a kwanay inde, aday kwanay apan ki gədən mədəndalas. Cəkəbay ki gen anan way mbala ana Tawrita sa gə apan 'am ata awan.

²⁸ Natiya kutok nà, sə təra Yahuda ahay didek aya nə maya anaw? Do sa gad pa zlay si zek anahan wa ata daw? A'ay. Agad mədəndalas didek a nà, agad pa zlay si zek wa cəna coy bay.

²⁹ Əna Yahuda didek nà, do sa gad mədəndalas à mivél inde ata awan, bina mbala ana Tawrita sa ja apan ata bay. Anga agad mədəndalas didek a nà, mbala ana Apasay a Mbërom sa gad à mivél inde ata awan. Wita dukwen, 'am sə Tawrita mə vinde avinde ata bay. Do matanan kutok cəna, saa hëran nga nə Mbërom a bina, do zənzen a bay.

3

Mer su way ana Mbërom sa ga nà, lele

¹ Izəne dowan a i cəce: «Kak matanan cukutok nà, Yahuda ahay tə zalay do su kon a azar aya nə ta ma kutok anaw? Agad mədəndalas a tinen ata nà, magwagway a inde asa daw?»

² Tə didek a nà, magwagway a inde nə mənjoek bay. Mama'am aday nà, Mbërom kə varak atan anan 'am anahan à alay inde.

³ Izəne do hinen i cəce asa: «Yahuda aya azar a tə dəfan apan anà 'am a Mbërom sabay. Aka aday, a nan sa ja kutok nà, Mbërom i ga anan way anahan sə zlapay anan ata sabay kutok daw?»

⁴ Matanan bay! Kwa à ga nə do ahay fok mungwalay aya awan, Mbërom nà, a gad mungwalay itəbay asanaw! Mə vinde à Deftere a Mbërom inde nà: «iken Mbërom nà, ka jak 'am cəna, do ahay fok ti san nə ka ja didek a hwiya acəkan.

Dowan a kə pələk anak cəved sə mungok dukwen, i san iken do didem a hwiya.*»

⁵ Izəne do maza awan i cəce re: «Ines a mənuko sa ga ataya, ta man zek anà do ahay sa san Mbërom winen a ga ines itəbay. Kak matanan nà, ines a

* 2:24 Ca pə Esaaya 52.5. * 3:4 Ca pə Jabuuru 51.6.

mənuko ahay ti ga mer su way lele awan. Ata, sariya a Mbərom sa gak uko ata nà, tə cəved a bay kələdaw?» Ni ja uda kawa su do a man a aday!

⁶ Matanan bay jiga awan, Mbərom winen do didek a hwiya. Bina aday i saa gan sariya anà do sə daliyugo aya kəkəməw?

⁷ Izəne do hala maza i cəce asa re: «Kak nen apan ni ga ines nà, ata a kay uho nà Mbərom nə do didek awan, aday do ahay ti varan mazlaḅ adəka. Əna, i go uda sariya anga nen do sa ga ines nə pa ma asa mba anaw?»

⁸ Kəkəməw? Kak matanan nà, sa ga ines nə lele cukutok, anga sumor a Mbərom i kay ahay uho! Do a azar ta gad upo mungwalay sa jəka: «Sa ja 'am ata nə Pol.» Do ataya dukwen ti njad wa sariya a Mbərom.

Do mənjanə ines nà, ibay

⁹ Natiya kutok nà, mənuko Yahuda ahay, də zalay do su kon azar aya daw? A'ay, də zalak dowan ibay. Kawa anuno sa ja bine siwaw nà, Yahuda ahay pi zek tu do su kon azar aya fok, ines a lavan atan nga.

¹⁰ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja aday nà:

«Dowan inde kwa kərtek didek a nà, ibay.

¹¹ Dowan inde kərtek sa san didem nà, ibay.

Dowan inde sə pəlay sa san Mbərom a dukwen, ibay re.

¹² Do ahay fok tə mbədəhak anan ləen anà Mbərom, tə tərak do kəriya aya awan.

Dowan inde sa ga sumor kwa kərtek dukwen, ibay.†

¹³ «Way sa nay uho à 'am a tinen ahay wa cəna, lelibay aya fok, kawa way sa nay ahay à jəvay mə təba a wa a rəbas ike ata awan.

Miresl a tinen ahay tə mbədə nà, way sə njəkan uda anà do a azar aya awan.‡»

«'Am a tinen ahay fok nə kawa umom su kòn ahay.§»

¹⁴ «Ta ja dukwen, 'am sə tahasl do ahay hwiya, aday 'am mi wesl aya re.*»

¹⁵ «Ta haw sa vad do dukwen ahahaw.

¹⁶ A man a tinen sa zla ahay cəna,

ti həzlap way sə gəḅan dəce anà do ahay bayak awan.

¹⁷ Ta san cəved sə njahay zay tə do ahay itəbay re.†»

¹⁸ «Tə jəjaran anà Mbərom itəbay fok.‡»

¹⁹ Kak Deftere a Mbərom kà jak matanan cukutok nà, də san apan zle, a jan 'am ata nə anà do a aday Mbərom a varay 'am anahan a à alay a tinen ahay inde ataya bidaw? Natiya kutok, dowan inde kwa kərtek i mba apan sə məman anan ines tətə sabay. Mbərom i gan sariya anà do ahay fok.

²⁰ Matana awan, dowan inde saa təra do didek a pa 'am a Mbərom anga sə dəfan apan anà Tawrita nà, ibay. Adəka, Tawrita a jan anà do ahay nà, ines inde aday tà san anan coy.

Do ahay ti təra do didek aya pa 'am a Mbərom nə kəkəməw?

²¹ Həna nà, Mbərom kə təḅak anan cəved anà do ahay sə təra do didek aya pa 'am anahan. Cəved a wiya ata nə tə bənak pi zek tə cəved sə Tawrita bay. Aya əna, Tawrita pi zek tu do maja'am ana Mbərom ahay ta jak pə cəved ata kurre way anahan.

²² Cəved ata nà, natiya awan: Dowan aya tə dəfak nga pə Yesu Almasihu nà, tinen ti təra do didek aya pa 'am a Mbərom kutok. Mbərom a təba cəved ata

† 3:12 Ca pə Jabuura 14.1-3, 53.2-4; Gaajoowo 7.20. ‡ 3:13 Ca pə Jabuura 5.10. § 3:13 Ca pə Jabuura 140.4. * 3:14 Ca pə Jabuura 10.7. † 3:17 Ca pə Esaaya 59.7-8. ‡ 3:18 Ca pə Jabuura 36.2.

dukwen, anga Yahuda ahay taayak bay, əna anə do saa dəf nga pə Yesu ahay fok. Anga Mbərom awan aday nā, a gəzla do ahay pi zek wa itəbay.

²³ Bina, do ahay fok ta gak ines. Ta slak sə njahay ā man sə mazlaḁ a Mbərom cəncan ata bay.

²⁴ Aya əna, Mbərom kə gak atan sumor anahan kəriya awan, kə tərak atan do didek aya pa 'am anahan. A ga matanan ata dukwen tə alay ana Yesu Almasihu, do sə təmay atan ahay ā atahasl wa ata awan.

²⁵ Mbərom a slənay anan, anga aday ā mac ā yime sə do ahay fok, aday mez anahan ā banay puko wa ines ahay. Matanan, dowan a kə dəfak nga pə Yesu cəna, Mbərom i pəsen anan ines anahan kutok. A ga kətanən nā, anga a nan sə dəkay anan nə winen do didek awan. Ines sə do ahay sa taa ga ataya nā, Mbərom a taa ga kawa a canan atan bay,

²⁶ a taa njahay tete kawa awan ibay. Əna hənə kutok, winen apan i dakan anan anə do ahay nā, winen do didek awan, ta sa ga way didek awan. Aday dukwen, a nan sə tərə anan do sa dəf nga pə Yesu ahay, do didek aya pa 'am anahan.

²⁷ Kak matanan cukutok nā, awan a inde kə mbəsakak uko aday di njad sa ga anan ti zek dəw? Ibay jiga awan. Kak abay dowan a a dəfan apan nā, anə Tawrita fok kəma, ata abay i mba apan sa ga anan ti zek lele. Əna Mbərom a a təba nə cəved miza awan. Cəved ata nā, adaf nga pə Yesu Almasihu.

²⁸ Matanan, da san zle way anahan, Mbərom a tərə anan do ahay, do didek aya pa 'am anahan nā, anga tə dəfak nga pə Yesu, bina anga sə dəfan apan anə Tawrita a Musa bay.

²⁹ Aka aday winen a nā, Mbərom sə Yahuda ahay taayan kələdaw? A'ay, winen Mbərom sə do ahay kəzlek, Yahuda ahay tu do su kon azar aya təkə.

³⁰ Anga Mbərom nə winen kərtek. Kak Yahuda ahay tə dəfak apan nga, i tərə atan do didek aya pa 'am anahan. § Matanan re, kak do su kon azar ataya tə dəfak nga pə Mbərom dukwen, i tərə atan do didek aya pa 'am anahan re.*

³¹ Na jak matanan nā, ata nə kədiyək anan Tawrita adəka dəw? Adəka bay, nə həran nga, aday nə tərə anan way lele kawa ana Mbərom a sa dəf anan ata awan.

4

Minje ana Ibərahima

¹ Hənə nā, bayakuko pə bije a mənuko Ibərahima aday. Di ja nə maw? Ma sə tərən anaw?

² Kak Ibərahima kə tərak do didek a pa 'am a Mbərom anga a ga mer su way lele nā, abay tiya nə i njad sə həran nga anə zek. Əna kə njadək sə həran nga anə zek pa 'am ana Mbərom bay.

³ A Deftere a Mbərom inde nā, ta ja apan nə maw? «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen do didek awan.*»

⁴ Da san zle, dowan a kə gak mer su way cəna, tə haman way sə herreḁ anahan, bina tə varən nə magwagway bay asanaw? Wita nə way sə herreḁ anahan a way anahan.

⁵ Əna dowan a kə dəfak nga pə Yesu mənəna a dəf nga pi mer su way anahan lele aya nā, Mbərom i ca apan nā, adaf nga anahan ata kə tərak anan do didek awan. Cəved a Mbərom inde sə tərə anan do ahay do didek aya pa 'am anahan, aday ta 'am kəriya awan.

§ 3:30 Yahuda ahay, tinen do ma gad mədəndalas aya awan. * 3:30 Do su kon azar aya nā, tinen do ma gad mədəndalas aya itəbay ataya awan. * 4:3 Ca pə Laataanooji 15.6.

⁶ Bahay Dawuda a ja matana re. A ja nà, Mbərom a təra anan dō sa daf apan nga ataya, dō didek aya pa 'am anahan, mənɲəna a ca ide pi mer su way a tinen ata awan. Ti taslay mivel kutok. Matanan, Dawuda a wa:

⁷ «Dō sa ga ines ahay ti taslay mivel,

anga Mbərom kə pəsek atan anan ines a tinen ahay,
aday kə banak patan wa atahasl a tinen ahay fok.

⁸ Dō sa ga ines ahay, ti taslay mivel,

anga Mbərom i ca pə ines a tinen ahay sabay.†»

⁹ Natiya, ataslay mivel ata nà, winen mə lavay zek a anga Yahuda ahay dəkdek daw, kabay anga dō su kon azar aya cite daw? Nə lahak sa ja coy asanaw: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō didek awan.‡»

¹⁰ Way ata a təra nà, siwaw? A gad mədəndalas aday daw, kabay pə dəba anahan a wa daw? Pə dəba anahan a wa bay. A sa gad mədəndalas nà, Mbərom kə tərak anan winen dō didek a pa 'am anahan coy.

¹¹ Ibərahima a gad mədəndalas sə dəkay anan winen kə dəfak nga pə Mbərom coy, aday Mbərom kə tərak anan dō didek a pa 'am anahan coy re. Matanan Ibərahima a təra bəbay su dō sa daf nga ahay aday tinen ma gad mədəndalas a itəbay ataya fok. Bina Mbərom a təra atan dō didek aya pa 'am anahan kawa anahan sə təra anan Ibərahima ata awan.

¹² Aday Ibərahima, winen bəbay su dō ma gad mədəndalas aya fok re, əna si ti pərahan azar anà cəved sə adaf nga ana Ibərahima à alay a aday a saa gad mədəndalas ata awan.

Way a Mbərom mə zlapan a anà dō anahan ahay

¹³ Mbərom a zlapan anà Ibərahima, i varan anan daliyugo fok anà zahav anahan. Matanan kutok, Mbərom a a zlapan anan nà, anga Ibərahima kə dəfak anan apan anà Tawrita bay, əna a zlapan anan anga Ibərahima kə dəfak apan nga ata awan, kə tərak dō didek a pa 'am anahan.§

¹⁴ Kak dowan aya inde tə njadək way ata anga sə dəfan apan anà Tawrita cəna, ata adaf nga pə Mbərom i təra kəriya bugol, aday 'am a Mbərom sə zlapay anan ata kə tərak way kəriya re.

¹⁵ Tawrita a gəbay ahay cəna, mivel a Mbərom, bina dō ahay tə dəfan apan bay, ta gak ines. Abay Tawrita à ga ibay cəna, aga ines i ga inde sabay re.

¹⁶ Anga nan kutok, way a Mbərom sə zlapay anan ata nà, a zlapan anan nə anà dō sa daf apan nga ahay. A ga matanan ata dūkwen, aday à varan atan anan way ata kəriya awan. 'Am ata mə zlapan a dūkwen, anà zahav ana Ibərahima ahay fok. Zahav ana Ibərahima nà, dō sə dəfan apan anà Tawrita ahay dəkdek bay, əna dō sa daf nga pə Mbərom kawa Ibərahima ahay re. Anga winen nə bəbay a mənuko aya fok.

¹⁷ Kawa ana Mbərom sa jan anà Ibərahima, a wa: «Nə tərak iken bije sə zahav ahay bayak awan.*» Matanan Ibərahima nà, winen bəbay a mənuko pa man sə ide a Mbərom, anga winen kə dəfak apan nga. Mbərom winen dō sə varan sifa anà way ma mac aya fok, dō sə ndakay way ahay fok tə alay məgəbar awan, ata awan.

¹⁸ Abay abayak nga ana Ibərahima inde pə awan sabay, əna kə dəfak nga pa 'am a Mbərom sa ja: «Wan sə kutov anak ahay ti baslay zek bay†» ata awan. Kə dəfak anan ide anahan zuhhwe pə Mbərom, kə tərak bəbay sə zahav ahay bayak awan acəkan.

† 4:8 Ca pə Jabuuru 32.1-2. ‡ 4:9 Ca pə Laataanooji 15.6. § 4:13 Ca pə Laataanooji 12.2-3, 17.4-6, 22.15-18. * 4:17 Ca pə Laataanooji 17.5. † 4:18 Ca pə Laataanooji 15.5.

¹⁹ A san zle re, ava anahan kà dazlek bāse səkət coy, aday Saratu dukwen, i mba apan sa ga wan sabay. Kwa á ga nā zlay si zek anahan nā coy kawa ma mac awan dāp nā, adaf nga anahan pə Mbərom ata bəle a bay.

²⁰ Anga nan, kula way a Mbərom sə zlapan anan ata, kà gak anan hiyem hiyem bay. Adəka nā, adaf nga anahan kə jərahak, a ma nga sə həran nga à Mbərom.

²¹ Way inde a san zle kərtek cəna: Mbərom nə məgala anahan inde sa ga way anahan sə zlapay anan ata awan.

²² Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō dīdek awan.‡

²³ 'Am a Deftere sa ja «Mbərom a ca apan nə winen dō dīdek awan» ata, mə vinde nə anga Ibrəhima dəkdek bay.

²⁴ 'Am ata mə vinde a anga mənuko re. Da daf nga nə pə Mbərom, winen dō sə pədəkey anan Bahay a mənuko Yesu à wulen su dō ma mac aya wa ata awan. Aday winen a dukwen i i təra mənuko dō dīdek aya pa 'am anahan.

²⁵ Mbərom a mbəsak anan á mac anga ines a mənuko ahay, aday a slabakay anan anga dē təra dō dīdek aya pa 'am anahan awan.

5

Mbərom a zlah anan məlmal anahan tə mənuko nā, tə Yesu

¹ Matanan kutok, dē təra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom, anga dē dāfak apan nga, aday həna kutok zay a mənuko inde tə winen anga Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

² Winen kə njadək uko cəved aday Mbərom a gak uko sumor, anga dā dāfak nga pə winen awan. Tə sumor anahan ata nā, dī jəra sə tavay apan nə njənan lele. Di taslay anan mivəl, anga dī i njad sə njahay à man sə mazla6 a Mbərom.

³ Aday asa, dī taslay mivəl tə dəcə a mənuko ahay re, anga dā san zle, dā gak dəcə nā, dī njad ngatay aday.

⁴ Ngatay aday dukwen, i təra mənuko dō ma san nga aya awan. Aday dē tərək dō ma san nga aya ite, dī dəfan idē anā way sa 'am.

⁵ Di dəfan idē anā way sa 'am, way sa 'am ata dukwen a njəkan uda anā dō itəbay asanaw? Anga Mbərom kə kak uko anan asan zek anahan coy ta sə varak uko ahay Apasay anahan Cəncan a à mivəl inde re.

⁶ Ayaw, à alay a mənuko bəle aya mba ata nā, Almasihu winen kə məcak anga mənuko, mənuko aday nā, dō mə vaze aya pə Mbərom. Almasihu a mac nā, à alay ata kutok, kawa sa zlan à nga à Mbərom.

⁷ Dowan saa tama sa mac anga dō dīdek a natiya ca nā, ibay. Izəne anga dō sa ga way lele aya nā, dō ahay ti ngam sa mac.

⁸ Cəkəbay Almasihu a mac anga mənuko nā, à alay a mənuko dō sə ines ahay hwiya. Matanan Mbərom a kay anan ahay asan zek anahan anga nuko nā, na.

⁹ Aya, mez ana Almasihu kə varak uko cəved sə təra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom. Anga nan dā san zle lele re, zek a ana Almasihu a dukwen, i i tam mənuko à mivəl a Mbərom saa ga pə dō ahay ata wa re.

¹⁰ A alay a aday mənuko dō sa nan idē anā Mbərom ahay hwiya ata nā, winen kə ndəvak anan sa zlah anan məlmal tə mənuko, tə amac a wan anahan. Aka aday həna dē tərək dō anahan ahay coy nā, i tam mənuko à sariya anahan saa ga ata wa, anga wan anahan kə slabakak ahay à məkə wa kutok bidaw?

¹¹ Wita dəkdek cəna coy bay. Di taslay mivəl re, anga ajapay a mənuko tə Mbərom, bina Yesu Almasihu Bahay a mənuko kə tərək mənuko car a Mbərom ahay coy asanaw?

‡ 4:22 Ca pə Laataanooji 15.6.

Minje ata ana Adama tɔ Almasihu

¹² Atahasl a nay ahay pɛ daliyugo nà, anga dɔ kɛrtek sa ga ines, winen nà, Adama. Aday ines anahan a tavakay ahay amac pɛ dɔ ahay. Dɔ ahay fok ti mac kutok, anga fok a tinen a ta gak ines re.

¹³ Mbɛrom a saa varan Tawrita anà Musa nà, ines inde pɛ daliyugo coy. Əna à ahay a Tawrita inde fan bay ata nà, Mbɛrom a baslay ines a tinen ahay fan bay re.

¹⁴ Aya əna, a bənay ahay pɛ Adama wa hus pɛ Musa dɔkwen, amac winen apan i vad dɔ ahay. Kwa tinen ta gak ines kawa ana Adama dɔ sɛ vɛzɛ pɛ Mbɛrom ata itəbay nà, amac kà vɛdɔk atan re.

Adama dɔkwen, winen kawa minje ana Yesu, dɔwan a saa nay ahay ata awan.

¹⁵ Əna magwagway a Mbɛrom sɛ varak uko tɔ Yesu ata nà, kà gak minje tɔ ines mbala ana Adama sa ga ata bay. Tɔ dɛdɛk a nà, dɔ ahay bayak a tɔ mɔcak anga ines ana Adama. Əna magwagway a Mbɛrom sa var kəriya tɔ alay ana Yesu Almasihu ata nà, a zalay atahasl ana Adama. Anga Mbɛrom kà gak anan sumor anà dɔ ahay kà zalak.

¹⁶ Magwagway a Mbɛrom nà, a ga minje tɔ atahasl ana Adama bay. Ines ana Adama sa ga ata nà, kà varak anan mungok coy, sariya kə bənak anan. Aya əna, sumor a Mbɛrom a mbasay pɛ ines sɛ dɔ ahay, kwa à ga nɛ ta gak ines bayak awan, aday a tɛra atan dɔ dɛdɛk aya pa 'am anahan.

¹⁷ Matanan kutok, anga ines su dɔ kɛrtektəkke, amac kə mbɛrmak alay pɛ dɔ ahay fok. Əna way sɛ zalay anan way ata tɔ sumor dɔkwen, a nay tu dɔ kɛrtektəkke, winen Yesu Almasihu. Anga winen, Mbɛrom kà gak anan sumor anà dɔ ahay bayan awan, a tɛra atan dɔ dɛdɛk aya pa 'am anahan. Matanan ti njad sifa sa ndav bay ata awan, aday ti ga bahay pɛ kɛrtek a tətə Yesu a kutok.

¹⁸ Natiya kutok, ines su dɔ kɛrtek kə gəbək ahay 'am sa ban anan dɔ ahay fok. Matanan, mer su way su dɔ kɛrtek lele a, kə gəbək ahay 'am sɛ tɛra anan dɔ ahay fok, dɔ dɛdɛk aya pa 'am a Mbɛrom, aday sɛ varan atan sifa sa ndav bay ata re.

¹⁹ Kwakwa ata nà, dɔ kɛrtektəkke a ngam sɛ dɛfan apan anà Mbɛrom bay. Anga nan, dɔ ahay bayak a tɔ tɛrak dɔ sɛ ines ahay. Matanan re, dɔ kɛrtektəkke a dɛfan apan anà Mbɛrom. Anga nan, dɔ ahay bayak a ti tɛra dɔ dɛdɛk aya pa 'am anahan.

²⁰ Tawrita a dɛzley ahay nà, anga aday ines ahay tɔ ma nga sɛ zəga pɛ dɔ ahay ite. Əna à man a aday ines kə zəgahak ata nà, sumor a Mbɛrom a ma nga sɛ zəga pɛ dɔ ahay ite re.

²¹ Kwakwa ata nà, magala ana ines inde sa vad dɔ. Həna dɔkwen, sumor a Mbɛrom sa gan anà dɔ ahay ata nɛ mɛgala anahan inde sɛ tɛra atan dɔ dɛdɛk aya pa 'am anahan re. Natiya, dɔ ahay ti mba apan sa njad sifa sa ndav bay ata awan. Ti njad anan nɛ tɔ sləmay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

6

Aga baptisma nà, amac tɔ Yesu aday aslabakay à məkə wa tɔ winen a re

¹ Həna kutok nà, u no sa ja nɛ maw? Zəgahuko anan sa ga ines aday sumor a Mbɛrom à zəga ite dɔw?

² Matanan bay re. Dɔ takas nà, à amac wa. Anga nan, ines a lavak uko nga sabay. Aka aday dɔ njahay i ines inde kəkəma asa anaw?

³ Da san way ata zle lele. A alay a mənuko sa ga baptisma ata nà, dɔ japay nɛ tɔ Yesu Almasihu, aday dɔ mac tətə winen a re.

⁴ Matanan, tə baptisma ata nà, mənuko fok də məcak tatə winen, aday ta lak mənuko tatə winen a re. Əna mazla6 a Mbərom nə məgala awan, a slabakay anan Almasihu à wulen su do ma mac aya wa. Natiya kutok, i slabakay ahay mənuko anga aday dā njad sə njahay tə sifa wiya awan.

⁵ Natiya, də japak tə winen à alay a mənuko sa mac tə winen ata awan. Matanan, à alay a mənuko saa slabakay à məke wa ata nà, dī japay tə winen à aslabakay anahan à amac wa ata re.

⁶ Sənuko way inde aday: Anjahay a mənuko kwakwa ata nà, tə darak anan ayak pə dədom mə zləngad a pə kərtek a tə Almasihu, anga aday ubor sə ines a mə japay a tə mənuko ata dukwen à lize sə coy, aday mənuko dē təra bile sə ines ahay sabay.

⁷ Natiya kutok, dowan a kə məcak cəna, winen bile ana ines sabay.

⁸ Matanan, kak də məcak tə Almasihu nà, dī daf apan nga dī njahay tə sifa anga winen a re.

⁹ Almasihu a slabakay ahay à məke wa. Anga nan, da san a zle re, i naa mac sabay, anga məgala ana amac inde apan sabay.

¹⁰ Almasihu kə məcak. Amac anahan ata kə gəzlak atan pi zek wa tə ines sə coy. Həna nà, winen pə kərtek a tə Mbərom, tə sifa awan.

¹¹ Matanan re, kə sənən zle, kwanay dukwen kə məcen, aday kə gəzlen pi zek wa tə ines. Həna nà, kwanay pə kərtek tə Mbərom tə sifa aya awan, anga kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu.

¹² Anga na awan, ines à ga pikwen məgala sabay, kə pərihen anan azar anà ubor si zek a kwanay ahay sabay. Ki məcen wanahan asanaw!

¹³ Kà sa mbəsiken anan zek a kwanay ines à ga anan mer su way lelibay aya sabay. Gen adəka nə mer su way a Mbərom kutok, kawa do ma mac aya ta may uho à məke wa ataya awan. Mbəsiken anan zek a kwanay həna nà, sa ga mer su way didek aya kutok.

¹⁴ Sə lavak ikwen nga həna nà, Tawrita sabay, əna sumor a Mbərom sa gak ikwen ata kutok. Natiya məgala ana ines inde pikwen sabay.

Minje sə bile

¹⁵ Həna nà, dī ja nə maw? Sə lavak uko nga nà, Tawrita sabay, əna sumor a Mbərom kutok. Cəved inde sa ga way lelibay a adəka daw? A'ay!

¹⁶ Kə sənən itəbay daw? Kə tərən bile su do aday nà, bəlaray si ki dəfen anan apan anà dowan ata awan. Kak kwanay bile ana ines ahay, ines i lagay kwanay hus à amac inde. Kak kwanay bile ana Mbərom ahay, ata Mbərom i təra kwanay do didek aya awan.

¹⁷ Kwakwa ata nà, kwanay bile ana ines ahay. Ngərən anan anà Mbərom anga həna kə təmihen sə dafan apan tə mivel kərtek a anà atətak way a kwanay a sə sləne ata awan.

¹⁸ Abay kwanay bile sə ines ahay, əna kə təmen ahay à bile sə ines wa, aday kə tərən bile ana didek ahay kutok ite.

¹⁹ Nə gə6a minje sə bile nà, anga aday kə sənən way a ni jak ikwen ata awan. A alay a kwanay bile sə ines ahay ata nà, kə mbəsiken anan zlay si zek a kwanay à ga mer su way lelibay aya awan. Ki gen nà, mer su way sə sədək ahay dəkdek. Həna biten dukwen, kwanay bile sə didek ahay. Matanan, mbəsiken anan zek a kwanay à gan mer su way lele aya awan. Ata anjahay a kwanay i təra à cəncan a inde.

²⁰ Natiya kutok, à alay a kwanay bile sə ines ahay ata nà, aga mer su way lele cəna, a zlak ikwen à nga bay.

²¹ Ata, à alay ata kutok nà, ki gen nə maw? Way a sa gak ikwen waray həna biten ataya awan. A andav sə way ma ga waray ataya dukwen, amac inde.

²² Aya əna, həna kutok, kə təmen ahay à bile sə ines ata wa. Kə təren bile ana Mbərom ahay. Anga nan, anjahay a kwanay i təra à cəncan a inde kutok. A andav a inde ite, ki njiden wa sifa sa ndav bay ata awan.

²³ Magwagway sə ines nà, amac. Əna way a Mbərom sa var kəriya ata nà, sifa sa ndav bay pə kərtek a tə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

7

Do sa dəf nga pə Yesu ahay, tə Tawrita

¹ Mərak uno ahay, way uno a ni jak ikwen ayak həna ata nà, ki sənen, anga kə sənen Tawrita zle coy. Tawrita a lavan nga anà dō nà, si à alay a winen tə sifa pə daliyugo mba ata awan.

² Minje nə kawa uwar. A alay a mbaz anahan inde tə sifa nà, Tawrita a ban anan pə mbaz anahan ata awan. Əna, mbaz anahan kə sak a mac ite nà, Tawrita kə mbəsakak anan ahay à 'am ana mbaz anahan ma mac ata wa.

³ Uwar kə sak a zla à mbaz hinen, aday mbaz anahan a mama'am ata ma mac a bay cəna, wita uwar ata kə gak mədigwed' pə mbaz anahan ata awan. Əna mbaz ata kərtek a kə məcak cəna, 'am sə Tawrita ata inde apan sa ga mədigwed' a sabay. I mba apan sa zla à mbaz hinen, kə gak ines bay.

⁴ Mərak uno ahay, kwanay həna ata dukwen, matanan. Kwanay kə jipen pə kərtek a tə Yesu Almasihu, dōwan a sa mac anga kwanay pə dədom mə zləngəd' ata awan. Anga nan kutok, kwanay dukwen kə məcen aday kə gəzlen tə Tawrita sə coy. Həna kə jipen tə Yesu, dō sə slabakay ahay à məke wa. Matanan kutok, di mba apan sa gan mer su way lele aya anà Mbərom, i zlan à nga.

⁵ Da taa ga nà, mer su way sə ubor si zek a nuko ahay. Way ana Tawrita sa ga apan 'am ata nà, ubor si zek nə a gan may sa ga nə tinen aya awan. Way a lelibay ataya nà, tə lagay mənuko à amac inde.

⁶ Həna kutok, də gəzlak tə Tawrita, anga də məcak pə kərtek a tatə Yesu. Anga nan, di mba apan sa gan mer su way anà Mbərom tə cəved lele aday wiya awan, cəved ana Apasay Cəncan a sə dəkak uko anan ata awan, bina, kawa ana mənuko sa taa ga anga də dəfan apan anà Tawrita ata sabay.

Mer su way ana Tawrita

⁷ A nan sa ja həna nə ma kutok anaw? Tawrita ata nà, way sə nes dō adəka dāw? A'ay! Əna na san ines inde nà, anga Tawrita sə duko anan. Bina, abay na san ubor bay, anga na san 'am a sa jəka: «Kə sa ga ubor bay*» ata bay.

⁸ Əna nə sləne 'am ata cəna, ines kə njadək upo cəved kutok, a ga anan mer su way ta 'am ata sə wuhu ubor ahay cara cara i zek inde. Mənjəna Tawrita nà, ines a aday dukwen, winen way ma mac awan.

⁹ Bina, à alay a nen nə sənak pə Tawrita fan bay nà, nen lele njənnjan tə sifa awan. Əna na san Tawrita kutok cəna, ines kə tərak way tə sifa bugol, aday winen məgala awan.

¹⁰ Ata jumdod, nen nə məcak ite re. Anga nan kutok, 'am a abay i lagay nen à man sə sifa ata nà, a ma nga sə gəbo ahay adəka nə amac.

¹¹ Natiya Tawrita a varan cəved anà ines sə njəko uda, aday sa vad' nen re.

¹² Ayaw, Tawrita nə winen way cəncan awan, aday 'am anahan a ma ja ataya dukwen, tinen way cəncan aya, way didek aya, aday way lele aya re.

¹³ Aka aday way lele ata a ma nga sa vad' nen asa dāw? A'ay re! Əna ines a gəba way a lele ata, a ga anan mer su way sə vuro amac. A təra matanan, anga

* 7:7 Ca pə Gurtaaki 20:17; Tooktaaki Tawreeta 5.21.

aday dâ san ines nà, winen ines ata acəkan way anahan. Matanan, Tawrita a ka anan mer su way sə ines lelibay aya fok.

Ines a ka anan mægala anahan pu do zənnen awan

¹⁴Matanan kutok, dâ san zle, Tawrita aday nà, a nay ahay à alay a Mbərom a wa. Aday nen nə do zənnen awan, bile sə ines.

¹⁵Tə didek a nà, way uno sa ga ata cəna, na san bay. Anga way su no sa ga ata nà, na ga bay. Way su no sa ga bay ata awan, wita nə ni ga anan kutok.

¹⁶Kak way uno sa ga ata u zlo à nga bay nà, ata nə sənək kutok, Tawrita, winen way lele awan.

¹⁷Matanan kutok, sa ga way lelibay ata nə nen bay. Atahasl a mə njahay a i nen inde ata sa ga anan.

¹⁸Anga nan kutok, na san zle, awan inde lele awan i nen inde nà, ibay. Na ja nà, pə ubor si zek uno, nen do zənnen awan ata awan. Aga way lele dukwen, u zlo à nga, əna na mba apan sa ga bay.

¹⁹Bina lele su no sa ga ata nà, na ga anan bay, aday lelibay a su no sa ga bay ata kutok, na ga adəka nà, winen awan.

²⁰Kak way lelibay aday u no sa ga bay dukwen na ga anan cəna, sa ga awan ata dukwen, nen bay. Atahasl a mə njahay a i nen inde ata awan, sa ga way ata nə winen, nen bay.

²¹Nga sa 'am a inde kutok: A alay a u no sa ga way lele cəna, ngazl ines a tuvo uda awan.

²²Bina, à mivəl uno a inde nà, nen mə taslay mivəl a sə pərahan azar anà Tawrita a Mbərom.

²³Anga nan kutok, na ca apan nà, awan a inde lelibay a i nen inde a slabak anan vəram tə abayak nga uno sa gan may anà way lele ata awan. Natiya, nen nə tərək bile ana atahasl a mə njahay a i nen inde ata awan.

²⁴Anga nan kutok, nə tərək do mə jəjay a sə coy. Aday saa tam wa nen à amac ata wa həna nà, waya kutok anaw?

²⁵Ngəruko anan həna anà Mbərom, anga kə təmək nen tə alay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Natiya kutok, tə ajalay nga uno cəna, ni dəfan apan anà Tawrita a Mbərom, əna ubor si zek uno a gan may sə pərahan azar anà cəved sa ga ines dəkdek.

8

Anjahay tə sifa wiya awan

¹Matanan kutok, həna nà, awan saa ban anan do ana Yesu Almasihu ahay à sariya inde nà, inde sabay.

²Anga mægala ana Apasay sa var sifa tə alay ana Yesu Almasihu ata a təmay nen à mægala ana atahasl tə amac ata wa.

³Tawrita ana Musa a mba apan sa tam anan do itəbay, anga bəle sə sluwed si zek su do kə mbəsakak anan cəved a bay re. Əna Mbərom nà, a mba apan. A slənay ahay wan si zek anahan ti zek a kawa su do zənnen aya, aday sə təmay nuko i ines a mənuko ahay wa. Tə cəved ata kutok, Mbərom kə gak anan sariya anà ines i zek su do zənnen ata inde kutok.

⁴A ga matanan, anga aday dâ mba apan sa ga way ana Tawrita sa ja ata awan. Bina, dī dəfan apan nà, anà Apasay a Mbərom kutok, bina anà ubor si zek à mənuko sabay.

⁵Aday nà, do sə dəfan apan anà ubor si zek a tinen ahay nà, ta ga way sa zlan à nga anà zek a tinen ahay. Əna do sə dəfan apan anà way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom cəna, ta ga dukwen way sa zlan à nga a cite.

⁶ Do sa taa bayak pə way sə ubor si zek anahan ahay cəna, a dazay nə à amac inde. Aday do sa taa bayak pə way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom ite dukwen, i i njad zay tə sifa sa ndav bay ata awan.

⁷ Do sa taa bayak pə way sa zlan à nga anà ubor si zek cəna, winen do manide a Mbərom, anga a dəfan apan anà 'am a Mbərom bay, aday a mba apan bay re.

⁸ Do sa ga way sa zlan à nga anà ubor si zek aday nà, i mba apan sa zlan à nga à Mbərom sabay.

⁹ Kwanay adəka nà, à alay ana məgala sə ubor si zek inde sabay, əna à alay ana məgala sə Apasay a Mbərom, winen mə njahay a à kwanay inde ata awan, kak kwanay apan ki dəfan anan apan anà ubor si zek bay nà, na. Dowan a Apasay ana Almasihu uda ibay ata nà, winen do anahan bay.

¹⁰ Kwa à ga nə Almasihu winen mə njahay a à kwanay inde, zek a kwanay nə hwiya i mac anga ines. Aya əna, Apasay a Mbərom i varak ikwen sifa, bina kə tərən do didek aya pa 'am a Mbərom.

¹¹ Mbərom a slabakay anan ahay Yesu Almasihu à məke wa. Matanan, kak Apasay anahan ata dukwen winen mə njahay a à kwanay inde nà, i slabakay ahay kwanay à məke wa tə winen a re.

¹² Natiya kutok, mərak uno ahay, gudire inde puko. Gudire ata nà, sə ubor si zek bay, bəlaray di ga kawa ana ubor si zek su do zəzen a sa gan may bay.

¹³ Kak kə njihen kawa sa zlan à nga anà ubor si zek nà, ki məcən. Aya əna, kə mbəsiken anan Apasay a Mbərom à mərəd anan ubor si zek ata nà, ki njiden sifa kutok.

¹⁴ Anga do aday Apasay a Mbərom a lavan nga tətə cəna, winen wan a Mbərom.

¹⁵ Apasay ata dukwen a təra kwanay ɓile aya bay, aday i pak pikwen zlawan maza sabay. A təra kwanay adəka nà, wan a Mbərom ahay sə coy. Aday, tə Apasay ata kutok, də ngaman anà Mbərom nà, «*Abba, Bəbay uno!*»

¹⁶ Apasay a Mbərom a tə alay anahan a dakan anan anà apasay a mənuko sa san anan nə mənuko wan a Mbərom ahay.

¹⁷ Kak mənuko wan a Mbərom ahay cukutok nà, di njad way anahan a sə dərən anà gwaslay anahan ahay ata re asanaw! I varak uko way anahan sə varan anà Almasihu ata re. Matanan, kak də təmahak sa ga dəcə anga Almasihu nà, di njad sə təma way sə mazlaɓ anahan ataya re.

Mazlaɓ a mənuko saa njad azanaka ata awan

¹⁸ A ga upo aday nà, awan sə zlangar anan dəcə a mənuko sa ga həna ataya tə mazlaɓ à Mbərom saa varak uko azanaka ataya nə ibay. Kwa mənɓək ca!

¹⁹ Way a Mbərom sə ndakay fok dukwen, tinen apan ti ba nə luvon a aday Mbərom i kay anan ahay uho gwaslay anahan ahay fok kutok ata awan. Ta ba anan nà, ababa.

²⁰ Anga way a Mbərom sə ndakay fok tə tərak way kəriya aya awan. A nan atan sə təra matanan cara bay. Mbərom a sa ga atan adəka*, anga aday tà dəf ide

²¹ pə luvon a aday i sa təmay atan ahay à ɓile sə way saa wuslay ataya wa kutok. Ti japay tə wan anahan ahay à mazlaɓ anahan ata inde, à barbarar inde kutok ite.

²² Da san zle, kwa ahay à dələn a wa, hus ahay biten nà, daliyugo a fok winen à dəcə inde, kawa uwar i sa wahay bəse coy ata awan.

²³ Əna daliyugo a anan taayan dəkdek bay. Way ana Apasay a Mbərom sə varak uko mətəkwe ataya fok, ti njahay nə matanan. Di dəfan ide anà luvon

* 8:20 Ca pə Laataanooji 3.17.

a aday Mbərom i tam mənuko à dāce wa, aday di tēra wan a Mbərom ahay sə dīdek a coy ata kutok.

²⁴ Abay aday dā tāmāk coy bīdaw? Əna dā canan fan bay, di dāfan idē mba. Way aday kə canak anan tē idē coy ata nā, way ata nə kə dāfan idē adādaf mba daw? Wita, dōwan a ngaman adāfan idē sabay!

²⁵ Aya əna, kak di dāfan idē anā way hēna dā canak anan fan bay ata nā, di ba ababa.

²⁶ Apasay Cəncan a dūkwen a nay ahay sa mak uko zek, anga mənuko nə bəle aya awan. Bina, kwa à amboh a mənuko ahay inde dūkwen, da san sə rəke way a pə Mbərom a wa tətibay re. Apasay Cəncan a tə alay anahan, a gan amboh anā Mbərom tə məgala anahan a təkə, à yime a mənuko inde. Do zənzen i mba apan sa ga kətanān bay.

²⁷ Mbərom a ca idē aday nā, à mivēl inde. A san way ana Apasay Cəncan a sa gan may ata zle. Anga Apasay Cəncan a a cəce nə way kawa sa zlan à nga à Mbərom varre à yime a mənuko dō a Yesu ahay inde.

²⁸ Da san zle asanaw! Do sə pəlay Mbərom tə mivēl kərtek a aday Mbərom a ngaman pi mer su way anahan ata nā, kwa sə tēra nə ma ma fok cəna, Mbərom a tēra anan way sumor a anga dōwan ata awan.

²⁹ Mbərom a lah sə walay wa dō anahan ahay nā, kwa hēna kabay, aday kə gak atan nga anga aday tā ga minje ta wan si zek anahan awan. Ata Almasihu i tēra murkwaya sa wan anahan ahay fok.

³⁰ Do a aday Mbərom sa lah sə walay atan ataya nā, kə ngamak atan kurre re. Do anahan a sə ngaman atan ataya nā, kə tərak atan dīdek aya pa 'am anahan re. Do anahan a sə tēra atan dō dīdek ataya nā, kə varak atan mazlaḅ coy re.

Awan saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom nā, ibay

³¹ Hēna nā, di ja nə ma asa anaw? Kak Mbərom winen tə mənuko nā, saa mba apan sə mbasay puko nā, waya asa anaw?

³² Wan si zek anahan a dūkwen, kə tāmāk anan à 'am sə dāce wa bay, əna a varan anan anā dō ahay aday tā vad anan anga mənuko fok. Matanan, i varak uko way azar aya fok kəriya pə kərtek a ta wan ata re.

³³ Saa mba apan sa zlah puko asa nā, wayaw? Sə tēra mənuko dō dīdek aya pa 'am anahan nā, zek a Mbərom a sə walay mənuko ata awan.

³⁴ Waya saa mba apan sa ban mənuko anga da gak ines asa anaw? Yesu Almasihu ta nga anahan a kə məcak, kə slabakak ahay à məkə wa, aday hēna winen mə njahay a à alay puway a Mbərom. Winen apan i gan amboh anā Mbərom anga mənuko.

³⁵ Kak matanan cukutok nā, ma saa mba apan sə gəzla mənuko pi zek wa kutok anaw? Dāce ahay daw? Ajalay nga daw? Aban mbiyed sə dō ahay asa daw? Atə may tə mətawak daw? Mərava sə amac tə maslalam daw? Awan a inde saa mba apan sə gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek ana Almasihu a nə ibay!

³⁶ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nā:
«Manay pə cəved sə amac sasidew a nā, anga iken.

Ta ga alay tə manay nā, kawa təman sə waslay ahay.†»

³⁷ A mamasl sə way ataya inde fok kutok, di njad məgala sə mbasay, anga Almasihu, dō sə pəlay nuko, i varak uko məgala anahan.

³⁸⁻³⁹ Anga nan, na san zle lele, awan inde saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom nā, inde sabay. Mbərom kə kak uko anan asan zek anahan tə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko. Matanan, kwa amac, kwa sifa

† 8:36 Ca pə Jabuura 44.23.

adaka, kwa maslay a Mbərom ahay, kwa setene ahay, kwa way sə təra à alay a həna ata awan, kwa way saa təra à alay a saa nay pa 'am azanaka ata awan, kwa dō sə məgala ahay, kwa məgala sə bagəbaga mburom ahay, kwa məgala sə məke ahay, kwa way a Mbərom mə ndakay azar aya fok, awan a inde saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom cəna, ibay!

9

Mbərom kə walak anan Isəra'ila ahay

¹ Way a ni ja həna ata nà, winen way dīdem awan. Nen dō a Yesu, na gad mungwalay bay. Apasay Cəncan a a jan anà mez si zek uno a dūkwen, 'am a anan nà, dīdek awan.

² Mivel uno ma rah a nə tə mugo, aday nen à dəcə ahay inde nə pac pac,

³ anga Yahuda ahay, dō sə zahav uno ahay. Abay à ga zek nà, suwan Mbərom à laray nen à bahay anahan wa, anga aday Yahuda ahay tà njad sifa. Nen nà, mə gəzla pi zek wa tə Yesu Almasihu.

⁴ Tinen nà, wan sə Isəra'ila ahay. Mbərom kə tərak atan wan anahan aya awan. Kə dākak atan anan mazlāb anahan, kə banak 'am tə tinen, kə varak atan Tawrita, 'am anahan. Kə dākak atan anan cəved sə həran nga lele awan, kə zlapak i varan atan way lele aya bayak awan.

⁵ Kə varak atan Ibərahima, Isiyaku aday Yakob tə gwaslay anahan ahay bije a tinen ahay, aday Almasihu dūkwen, pə sluwed si zek nà, wan sə kutov a tinen awan. Almasihu a aday dūkwen, winen Mbərom, winen pa nga sə way mə ndakay aya fok. Zambaduko anan pa sə viyviya awan. Amen!

Wan a Mbərom dīdem aya awan

⁶ Way a Mbərom a sə zlapay anan ata kə tərak awan kəriya bay re. A'ay, əna wan sə Isəra'ila ahay tə tərak dō ana Mbərom dīdem aya fok bay.

⁷ Aday wan sə kutov ana Ibərahima ahay tə tərak wan anahan dīdek aya fok bay re, bina Mbərom a jan nà: «Ki njad wan sə kutov ahay nə tə Isiyaku.*»

⁸ 'Am ata a nan sa ja nə maw? Wan mə wahay aya à kutov su dō zənzen ata wa cəna, tə tərak wan a Mbərom ahay anga bəbay tə may a tinen ahay bay. Tə tərak wan a Mbərom ahay nà, anga Mbərom a sə zlapay anan ata awan.

⁹ 'Am a Mbərom a sə zlapay anan ata nà, həna: «I va daz cəna, ni may ahay, aday Saratu i njad wan.†»

¹⁰ Wita cəna coy bay re. Cuko pə Rəbeka ite. Kə wahak anan muwsa ahay anà bije a mənuko Isiyaku.

¹¹⁻¹³ Rəbeka a kə wahak anan muwsa anahan ataya fan bay nà, gwaslay ataya ta gak awan fan bay. A ga nə mer su way lele aya awan, à ga nə mer su way lelibay aya awan dūkwen, tə wahak atan sa ga awan fan bay. A alay ata nà, Mbərom kə jak anan anà Rəbeka coy, a wa: «Wan zek məduwen a i gan mer su way anà wan zek cədəw awan.‡» Deftere a Mbərom kə jak pə muwsa ataya, a wa: «Nə gəbak Yakob, aday nə larak anan Isuwa.§» A təra matanan anga sə dākay anan nà, Mbərom a walay dō nə pə way sa zlan à nga anà winen, bina pi mer su way su dō zənzen a bay.

¹⁴ Həna nà, di ja nə ma kutok anaw? Mbərom kə gak mer su way tə cəved a sabay cukutok daw? Matanan ata bay re.

* 9:7 Ca pə Laataanooji 21.12. † 9:9 Ca pə Laataanooji 18.10-14. ‡ 9:11-13 Ca pə Laataanooji 25.23. § 9:11-13 Ca pə Malakiya 1.2-3.

15 A jan anà Musa nà: «Ni gan sumor nà, anà dōwan a aday u no sa gan sumor ata way anahan. Su go ì zek wa cəna, dōwan a u no ù go ì zek wa ata awan.*»

16 Kawa sa ja kutok nà, Mbərom a gan sumor anà dō nà, anga a nan anà dōwan a bay, kabay anga mer su way ana dōwan ata bay, əna anga sumor ana Mbərom a way anahan.

17 A Deftere a Mbərom inde dūkwen, Mbərom a jan anà Firawna, a wa: «Na daf iken bahay a à Misra nà, anga aday ni ka anan mægala uno tə iken, pə iken a re, anga u no sa ndar anan sləmay uno anà dō sə daliyugo ahay fok.†»

18 Matanan acəkan, a ca ike, Mbərom a gan sumor anà dōwan awan, kawa sa nan, aday a kuran anan ngə anà dō hinen dūkwen kawa sa nan.

Mivel a Mbərom sa ga tə sumor anahan sa ga ite

19 Hinahibay nà, ki jen asa: «Kak matanan cukutok nà, Mbərom a gafan 'am anà dō ahay pə ines angamaw? Way ahay fok tə təra dūkwen, kawa sa zlan à ngə asəna, ines sə dō ahay uda nə wuraw?»

20 Matanan, iken a aday nə waya saa vad' uway pa 'am tə Mbərom a kəlanaw? Həna nà, way ma han a nə i mba apan sa jan anà dō sa han anan: «Ka sa han nen kawa həna anan angamaw?» tətə dāw?

21 Də sa han səngəle nà, mægala anahan inde pə dudə aday sa han anan way ahay kawa sa nan bidaw? I han səngəle tə dudə ata awan, aday i han anan jugwire tə dudə a mə mbəsak ata re.

22 Mer su way a Mbərom a dūkwen, kətanani! A nan dō ahay tə san nə winen tə mivəl a anga tinen, aday winen Ba Mægala re. Aya əna, kə ngəmak sə səmen anà dō sə jənan pə mivəl, aday abay ti lize ataya acəkan.

23 A nan anà Mbərom nà, dō ahay tə san mazlaḅ anahan nə məduwen awan, aday i gəzla anan tə mənuko anga a nan sa gak uko sumor. A walay mənuko pa 'am kurre, anga aday dā njad mazlaḅ anahan.

24 Mənuko dō a Mbərom mə ngəmay aya awan. Əna kə ngəmak dō ahay à wulen sə Yahuda ahay wa dəkdek bay. Kə ngəmak anan anà dō ahay à wulen su dō su kon a azar aya wa re.

25 Mbərom a kà jak 'am ata tə dūngo ana dō maja'am anahan Hose'a, a wa: «Dəwan aya aday abay tinen dō uno ahay bay ataya awan, həna ni ngəman atan dō uno ahay kutok. Dəwan aya aday abay nə pəlay atan itəbay ataya awan, həna ni pəlay atan kutok.‡»

26 A ja asa, a wa:

«Ù kon a aday dō ahay ta ja nà, tinen dō uno ahay itəbay ataya dūkwen, à man ata adəka, ti ngəman atan wan anà Mbərom didək aya kutok, winen bahay sə sifa.§»

27 Də maja'am a Mbərom Ezaya dūkwen kà jak pə Isəra'ila ahay, a wa: «Kwa abay Isəra'ila tə wasay nə kawa wiyen sə zliner, saa tam nà, dō ahay fok bay, əngal a mənjoek ca.

28 Mbərom Fetek i ga sariya pu dō sə daliyugo ahay anga anga sə coy.*»

29 Ezaya ata kərtək a kə lahak sa ja: «Abay Mbərom Ba Mægala à mbəsakak uko zahav mənjoek bina, də tərak kawa dō sə Sodoma tə Gomora.†»

Isəra'ila ahay tə sənək cəved sa tam didək a bay

* 9:15 Ca pə Gurtaaki 33.19. † 9:17 Ca pə Gurtaaki 9.16. ‡ 9:25 Ca pə Hose'a 2.1-3. § 9:26 Ca pə Hose'a 2.25. * 9:28 Ca pə Esaaya 10.22-23. † 9:29 Ca pə Esaaya 1.9; Laataanooji 19.23-28 re.

³⁰ Lele hëna juko në kækëma asa anaw? Do su kon a azar ataya të njadëk së tëra dë didek aya pa 'am a Mbërom anga të dëfak nga pë Yesu. Aday abay të pëlak së tëra dë didek aya bay re.

³¹ Yahuda ahay ite nà, të pëlak së tëra dë didek aya ta së dëfan apan anà Tawrita, ëna të njadëk a cëved a bay.

³² Angamaw? Anga tinen të bayak cëna ti njadëk anan ta së dëfan apan anà Tawrita ti mer su way, bina ta sa dëf nga pë Mbërom a bay. Anga nan, të slahak pu kon së hawan saray ù dë ata awan.

³³ A Deftere a Mbërom inde nà, Mbërom a ja pu kon ata, a wa: «Cen apan, ni dëf kon së hawan saray anà dë ahay à Urësälima, kon së slahay dë ahay. Aday dë kë bënak alay à winen inde ite nà, i jalay a bay.»[‡]

10

¹ Mërak uno ahay, na gan amboh anà Mbërom të mivël kërtek a nà, u no në Yahuda ahay tã njadëk sa tam ite.

² Ni mba apan sa ja hëna dukwen, tinen apan ti rëzlen à nga wa së përahan azar anà Mbërom në cekërkërre, ëna mënjëna asan wa way më cëdë ide aya awan.

³ Të sënak sa jëka Mbërom i tëra anan dë ahay dë didek aya pa 'am anahan kækëmaw nà, të sënak bay. Të pëlay së tëra dë didek aya nà, të cëved si mer su way dëkdëk. Matanan, tinen të mbërzlak a wa way sa nan à Mbërom.

⁴ Kwa pë ana Almasihu sa nay ahay wa nà, mëgala anà Tawrita kë ndëvak coy. Natiya, kuwaya dëwan a kë dëfak apan nga cëna, Mbërom i tëra anan dë didek a pa 'am anahan.

Mbërom i tam anan dë sa dëf nga pë Yesu ahay fok

⁵ Musa a ja 'am pë cëved së tëra dë didek a të Tawrita nà, a wa: «Do së dëfan apan anà 'am ana Tawrita nà, i njadëk sifa në të winen awan.*»

⁶ Əna cëved së tëra dë didek a anga sa dëf nga pë Mbërom nà, cara. Deftere a Mbërom a wa: «Kà sa ja bay: “Wayä sa jän à mburom anaw?!”» Kawa sa ja nà, i jän saa ngaman anà Almasihu aday i dazay anan në wayaw?

⁷ «Kà sa ja bay: “Wayä saa dazay à mëke inde anaw?!”» Kawa sa ja nà, wayä saa zëzlamay anan Almasihu à mëke wa pë cakay së mësinde ahay wa anaw?

⁸ Musa a ja në kækëma kutok anaw? A wa: «'Am a Mbërom winen bësë të iken! Winen à 'am anak inde, à mivël anak inde re. § Wita nà, lëbara sa 'am a hana manay anan mi dëkay anan pë cëved sa dëf nga pë Mbërom ata kutok.

⁹ Ki mba apan sa ja pa 'am së dë ahay fok, Yesu nà, winen Bahay anak tëtë dëw? Kë tëmähak aday kë dëfak apan nga nà, Mbërom kë slabakak anan ahay à mëke wa dëw? Kak matanan nà, ata ki tam coy kutok.

¹⁰ Bina kak kë dëfak nga pë Yesu à mivël anak inde nà, ki njadëk së tëra dë didek a pa 'am a Mbërom. Aday kak ki dëkay anan pa 'am së dë ahay, Yesu winen Ba Mëduwen nà, Mbërom i tam iken acëkan.

¹¹ Anga Deftere a Mbërom a ja nà: «Do kë bënak alay à winen inde ite nà, i jalay a bay.*»

¹² Cëved sa 'am ata nà, anga dë ahay fok: anga Yahuda ahay, aday anga dë su kon a azar aya re. Anga awan së gëzla atan pi zek wa, ibay. Bahay a mënuko

[‡] 9:33 Ca pë Esaaya 28.16. * 10:5 Ca pë Farillaaji Lewinjko'en 18.5. † 10:6 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 30.12. ‡ 10:7 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 30.13. § 10:8 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 30.14. * 10:11 Ca pë Esaaya 28.16.

nà, winen Bahay sà dō ahay fok. A gan sumor anà dō sa daf nga pə sləmay anahan ahay nà, fok.

¹³ Kawa ana Deftere a Mbərom a sa ja kutok: «Kuwaya dōwan a kà dafak nga pə sləmay ana Mbərom Fetek cəna, i tam.†»

Cəved sə dakay anan ləbara mugom awan

¹⁴ Ti njad sə həran nga anà Mbərom a aday tə dafak apan nga bay ata nà, kəkəməw? Kak aday kula tə slənek anan ləbara a bay nà, ti njad sa daf apan nga nə kəkəməw? Aka aday kak dōwan a kà təkerek atan anan bay nà, ti sləne kəkəməw?

¹⁵ Kak dō ma slan a ibay nà, waya saa təkər 'am ata anaw? Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Saa rəbā kawa saray su dō sə dakay anan ləbara mugom ataya nə maw?‡»

¹⁶ Əna saa təma anan ləbara mugom ata nə dō ahay fok bay. Dō maja'am a Mbərom Ezaya kà jak, a wa: «Ba Məduwen, waya sa daf nga pa 'am a manay anaw?§»

¹⁷ Matanan, dō kà dafak nga dukwen, anga bə kə slənek ləbara ana Yesu Almasihu. Aday dōwan kə slənek ləbara anahan dukwen, anga dō inde kə təkerek anan anan.

¹⁸ Kak matanan cukutok nà, ni cəce aday: Isəra'ila ahay nà, tə slənek anan ləbara a anan itəbay kələdaw? Tə slənek, bina Deftere a Mbərom kà jak, a wa: «Tə slənek dundo ana dō maslan uno ahay pu kon pu kon fok.

'Am a tinen a kə dəzlek hus pə magaga sə daliyugo.*»

¹⁹ Kak matanan asəna, ni cəce asa re, Isəra'ila ahay tə sənək anan 'am ata bədaw? Mbərom kə mbədahak apan kurre tə dundo a Musa, a wa:

«Ni slabak anan sərək a kwanay pu kon kəriya awan.

Ni njak kwanay pi zek aday ki gen mivəl pu kon a aday dō anahan aya ta san awan bay ata awan.†»

²⁰ Ezaya dukwen kə jəjarak bay, a wa:

«Mbərom a ja nà: “Sa njad nen nà, dōwan aya aday tə pəlak nen bay ataya awan.»

Na kan zek dukwen, anà dōwan aya aday tə cəcihek nen a bay jiga ataya awan.‡»

²¹ Aday pə Isəra'ila ahay ite nà, Mbərom a wa:

«Hway, nen apan ni ba sa kan alay anà dō uno ahay.

Əna dōwan ataya nə tə dəfo apan bay,

ta ma nga sə vəze upo adəka.§»

11

Isəra'ila ahay ta gan i zek wa anə Mbərom

¹ Matanan kutok, ni cəce way inde kərtek aday: Kak matanan cukutok nà, a nan sa ja nà, Mbərom kə larak anan Isəra'ila ahay daw? Matanan bay! Anga nen a ta nga uno dukwen, nen Isəra'ila ahay. Nen mə wahay a pə dala mbak ana Benyamin, zahav ana Ibərahima.

² Mbərom kə larak anan dō anahan Isəra'ila ahay bay, winen a sə walay atan kwakwa. Bina kə sənən way ana Deftere a Mbərom sa ja pə Eliya ata zle asanaw. Eliya winen apan i yiman anà Mbərom anga Isəra'ila ahay,

† 10:13 Ca pə Yoo'el 3.5. ‡ 10:15 Ca pə Esaaya 52.7. § 10:16 Ca pə Esaaya 53.1. * 10:18 Ca pə Jabuura 19.5. † 10:19 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.21. ‡ 10:20 Ca pə Esaaya 65.1. § 10:21 Ca pə Esaaya 65.2.

³ a wa: «Mbərom Fetek, do anaya tə vədak anan do maja'am anak ahay, tə mbəzlak anan man sə gədan dundo anə way a manay ahay anga iken ataya awan. Mə mbəsak a sə pərahak azar nə nen a taayak. Aday hwiya a nan atan sa vad nen a re. *»

⁴ Zek a Mbərom awan, a mbədahan apan nə kəkəmwaw? A jan nā: «A'ay, iken taayak bay! Nə lavak anan zek tu do uno ahay inde mbulo cuwbe, tinen apan ti pəruho azar, tə dukwek anan gərmec u vo anə Ba'al itəbay.†»

⁵ Həna ata dukwen, matanan re. Mbərom kə lavak anan zek tu do ahay inde mə walay aya ə wulen sə Isəra'ila ahay wa hwiya anga sumor anahan.

⁶ Kak Mbərom kə gak atan sumor sə walay atan, a walay atan anga mer su way a tinen ahay bay, əna anga sumor anahan. Kak matanan bay cəna, wita i təra magwagway a tinen kutok, bina sumor a Mbərom sabay.

⁷ Ata həna nə kəkəma kutok anaw? Way ana Isəra'ila ahay sə pəlay ata nā, tə njadək anan fok bay! Sa njad anan way ata cəna, do a Mbərom sə walay ə wulen a tinen wa ataya awan. Zek məduwen su do a tinen aya tə kurak anan nga a tinen ahay.

⁸ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja:
«Zek a Mbərom a sa ga aday tā san awan bay.
Kə tacak atan anan ide,
kə dəngəzlak atan anan sləmay.
Hus biten tinen hwiya matanan.‡»

⁹ Dawuda dukwen a ja patan, a wa:
«Way sa pa sə azar uko a tinen ahay ə təran atan kawa balay sa mbazl anan way sə kiəe ahay,
tə slahay anan, aday Mbərom ə kəta atan.

¹⁰ Mbərom ə huruf atan, aday tə canan ide kula sabay,
ə ga atan alay aday mivəl a tinen ə ndəro6.§»

¹¹ Matanan həna, ni cəce way maza awan asa: Saray a sə dəcan anə Isəra'ila ahay ata nā, kə slahak anan ə məndək fok acəkan kutok daw? A'ay! Əna anga ines a tinen, do su kon azar aya tə njadək cəved sa tam pə cakay ana Mbərom kutok. A ga anan matanan aday Isəra'ila ahay tā ga sərak pu do su kon aya azar ataya awan.

¹² A alay ana Isəra'ila ahay sa ga ines ata nā, Mbərom kə gak anan lele anə do su kon azar aya pə daliyugo. Isəra'ila ahay tə slahay cəna, do azar aya ta njad zliile ə alay a Mbərom wa. Kak Mbərom kə gak anan lele anə do azar aya anga Isəra'ila ahay sə dəfan apan sabay ata nā, Isəra'ila ahay fok ta sak a may ahay pə cakay anahan a asa nā, sumor anahan i zalay re bidaw?

Mbərom a tam anan do su kon azar aya nə kəkəmwaw?

¹³ Həna ni jak ikwen anə kwanay do su kon azar aya awan. Nə tərək do maslan ana Mbərom pə cakay a kwanay do su kon azar aya awan. Anga nan, na ca pi mer su way ata dukwen, mer su way lele cəvedabay.

¹⁴ U no nā, do su kon uno aya dukwen tə cuno matanan, aday tā ga pikwen sərak, anga aday Mbərom ə tam wa do a tinen aya əngal ti mer su way uno ata cite.

¹⁵ A alay ana Mbərom sa lar anan Isəra'ila ahay ata cəna, a zlah anan məlmal anahan tu do su kon aya azar a pə daliyugo fok kutok. Aday ə alay azanan kə təmahak atan maza nā, saa təra nə ma asa anaw? Ataslay mivəl i ga inde, anga do ma mac aya ti njad sifa wiya awan.

* **11:3** Ca pə 1 Laamiife 19.10, 14. † **11:4** Ca pə 1 Laamiife 19.18. ‡ **11:8** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 29.3; Esaaya 6.10. § **11:10** Ca pə Jabuura 69.23-24.

16 Kak tə varak anan anan pen mama'am a anə Mbərom nà, pen a ma laf ata azar a fok dukwen ana Mbərom a re.* Kak tə varak anan anan sləlay si sé ahay anə Mbərom nà, alay si sé dukwen anahan aya re.

17 Alay si sé zahav a azar aya tə gəɖak atan aday t̄ tapak ayak uda alay si sé sə kibe à yime aya inde. 'Am ata a ja nə pə kwanay do su kon azar aya ata awan. Way ana Isəra'ila ahay sa taa t̄ma lele aya à alay a Mbərom wa ata nà, saa t̄ma atan h̄na nà, kwanay kutok. Ki t̄mihen anan nə kawa alay si sé sə t̄ma way pə sləlay si sé wa ata re.

18 Anga nan kutok, k̄a sa kəɖiyen anan alay si sé mə kəkal ataya bay. Ki h̄ren anan nga i zek kəriya nə angamaw? Kwanay adəka nà, alay si sé ahay dəkdek, məgala ana alay si sé cəna, à sləlay aya inde. Bina, məgala ana sləlay a nay à alay si sé wa adəka bay.

19 Izane do inde à wulen a kwanay i ja: «Abay Mbərom a a kəkal anan alay si sé ataya nà, aday i tapay uda nen a kutok bidaw!»

20 Acəkan, Mbərom a patay atan wa, anga aday i tapay uda iken! Əna Mbərom a patay atan anga tə dɛfak apan nga bay, aday a tapay uda iken dukwen, anga kə dɛfak apan nga kutok. K̄ə h̄ran nga anə zek adəka bay, jəjaran à Mbərom bugol.

21 Anga kak Mbərom kə patak anan Isəra'ila ahay, tinen alay si sé zahav awan ata nà, a ga apak kutok nà, i patay iken ite sabay, kak kə mbəsakak sa daf apan nga nà, na daw? Iken adəka nə mə tapay a nə atapay!

22 San anan kutok aday, Mbərom nà, winen do sumor awan, əna winen zizək re. Winen zizək tu do mə slahay a pə cəved anahan wa ataya awan, əna pə iken ite kutok nà, winen do sumor awan, kak iken apan ki pərahan azar hwiya nà, na. Kak matanan bay, i i patay iken a re.

23 Yahuda ataya dukwen nà, kak tə dɛfak apan nga maza dukwen, i ma atan pə dɛdazl a tinen kwakwa a re. Anga məgala anahan nà, inde sə tapay atan maza awan.

24 Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya nà, kwanay kawa alay si sé sə kibe ataya kutok. Tə gəɖay anan à kibe wa, ta naa tapay anan pi sé sə agay ata awan. Kak Mbərom a ga way ma da 'am a kətanan ata nà, i mba apan sa ma anan Yahuda ahay à man a tinen inde sabay kələdaw, tinen aday nə alay si sé ata didek aya awan?

Yahuda ahay ti i may ahay pə cakay ana Mbərom mba

25 Mərak uno ahay, u no nà, sənən anan way a mi d̄er a anan lele, aday k̄ə h̄ren anan nga anə zek ahay bay. Bina, Isəra'ila ahay əngal a nan atan sa daf nga pə Mbərom bay, anga mivəl a tinen mə kuray aya awan. Ti naa mbəda mba, əna do su kon azar aya Mbərom sə walay atan ataya t̄ mbəda apan 'am fok aday. Ata Isəra'ila i daf nga pə Mbərom kutok.

26 Natiya Mbərom a i tam anan zahav sə Isəra'ila ahay fok cite. Mə vinde à Deftere inde, Mbərom a wa:

«Dowan a saa tam anan do ahay ata nà, i nay ahay à Urəsəlima wa. I p̄se anan huwan ana wan a Yakob ahay fok.

27 H̄na anan nà, 'am uno sa ɓan t̄ tinen à alay a ni p̄sen atan anan ines a tinen ahay ata awan.†»

28 Yahuda ahay t̄ t̄ra do manide ana Mbərom ahay, anga ta ngam sə t̄ma ləbara mugom ata bay. Natiya kutok, kwanay do su kon azar aya ata awan, ki mben apan sa zla à bahay anahan inde. Aya əna, Mbərom k̄ə walak atan i pəlay atan hwiya, anga k̄ə zlapak anan anə bije a tinen ahay.

* 11:16 Ca pə Limle 15.19-21. † 11:27 Ca pə Esaaya 59.20-21.

²⁹ Mbərom kə ngamak anan anà dɔwan a aday kə zlapak anan, i varan way nà, i tɛra nə hwiya kawa anahan ata awan. Mbərom a mbədahan anà 'am bay.

³⁰ Kwanay dɔ su kon a azar aya ata dɔkwen, à alay a inde nà, kə dɛfen anan ahay apan anà Mbərom a cara dɔw? Əna hənə ki gen anan i zek wa, anga Yahuda ahay dɔkwen tə dɛfak anan apan bay.

³¹ A tɛra tə tinen Yahuda ahay dɔkwen matana re. Hənə ti dɛfan apan anà Mbərom bay, aday Mbərom kə gak ikwen sumor à yime a tinen inde kutok. Ata aday, tinen ti yam pə ines a tinen, aday tã gan i zek wa anà Mbərom ite.

³² Matanan, Mbərom kə varak anan cəved anà kuwaya anga aday à dɛfan apan anà Mbərom bay ata way anahan. Ata aday dɔ ahay ti gan i zek wa dɔkwen, fok a tinen a kutok.

Mazlaḅ a Mbərom

³³ Tə dɛdem a, sumor a Mbərom nà, məduwen awan. Asan way anahan kə zalak dɔ ahay fok, aday a san way ahay nə fok. Way anahan sə bayak dɔkwen, dɔwan a san sə dəkay anan tətibay. Dɔwan sə gəzlan alay anà cəved anahan ibay fok re.

³⁴ Deftere a Mbərom a ja nà:

«Sa san abayak nga ana Mbərom a nə wayaw?
Dɔwan inde saa təkəren 'am a sləmay ibay.»[‡]

³⁵ «Wayə sə varan way aday i tɛran gudire à Mbərom anaw?Š»

³⁶ Sə ndakay anan way ahay fok nə Mbərom.

Way ahay fok à alay anahan inde,
aday ti ga inde dɔkwen anga winen.

Do ahay tã varan mazlaḅ anà Mbərom pa sə viyviya awan! Amen.

12

Anjahay ana dɔ si mer su way ana Mbərom

¹ Mərak uno ahay, Mbərom kə gak uko sumor nə bayak awan. Anga nan, nə cəce pikwen wa hənə kutok nà, viren anan anan nga a kwanay anà Mbərom, kawa way sə dɔ ahay sə varan anà Mbərom tə sifa aya ata awan. Tɛren dɔ ma ga nga aya anga Mbərom. Ata nà, i zlan à nga anà Mbərom a kutok, aday ki hənən anan nga tə dɛdem awan.

² Ki gen kawa dɔ sə daliyugo ahay bay. Adəka bay, mbiken anan mivel a kwanay anà Mbərom à mbəda anan, ta sə varak ikwen abayak nga wiya aya awan. Ata nà, ki sənən way ana Mbərom a sa gan may ata kutok: way sərom aya awan, way sa zlan à nga, aday way lele aya kutok.

³ Nen nà, Mbərom kə gak uno sumor, kə tɛrak nen dɔ maslan anahan. Anga nan, nen apan nɛ jak ikwen fok, na wa: Kə hənən anan nga anà zek bay. Sənən adəka nà, nga a kwanay aya awan. Cen pə mɛgala ana Mbərom a sə varak ikwen ata awan aday. Ki sənən kutok, kwanay pə cəved a Mbərom nə kəkəməw.

⁴ Zek su dɔ nà, kərtək, əna hawal aya inde apan dɔkwen bayak awan, kuwaya ti mer su way anahan cara.

⁵ Tə mənuko hənə dɔkwen, matanan. Mənuko bayak awan, əna mənuko zek kərtəkəkə, anga mənuko mə japay aya tə Yesu Almasihu, aday mənuko fok mə japay aya pi zek re.

⁶ Mbərom kə varak uko mɛgala ahay nə cara cara, kawa sa zlan à nga anà winen awan. Natiya, kuwaya à ga anan mer su way tə way ana Mbərom a

sə varan ata awan. Kak Mbərom a varak nə mægala sə ma anan 'am anahan awan, ma anan kawa anahan sə varak anan mægala ata kutok.

⁷ Kak Mbərom a varak nə mægala sa man zek anə do ahay, man atan zek. Kak Mbərom a varak mægala sə tətakan anan way anə do ahay, tətakan atan anan.

⁸ Kak Mbərom a varak nə mægala sə varan gədan anə do ahay, varan atan gədan. Kak Mbərom a varak mægala sa varan way anə do mətawak aya awan, varan atan tə mivəl kərtek awan. Kak Mbərom a varak nə mægala sə njahan pa 'am wa anə do ahay, njahan atan pa 'am wa tə mivəl kərtek awan. Kak Mbərom a varak mægala sa gan sumor anə do ahay nə, ga anan tə ataslay mivəl awan.

⁹ Pəlen do a azar aya tə mivəl kərtek awan, aday tə təbəlem dəkdek bay. Way lelibay aya cəna, kə ngəmen bay. Pəlen nə way lele aya awan.

¹⁰ Pəlen zek ahay à wulen a kwanay, kawa mərak sə pəlay zek ahay ataya awan. Dəfen anan apan anə do a azar aya tə mivəl kərtek awan.

¹¹ Gen mer su way nə tə mægala si zek a kwanay a təkə. Kə tərən do sə isew ahay bay. Gen anan mer su way anə Bahay a nuko Yesu nə tə mivəl kərtek a re.

¹² Dəfen anan ide a kwanay zuhhwe nə, pə way ana Mbərom saa varak uko ata tə ataslay mivəl awan. Səmen anan anə dəcə ahay, gen anan amboh anə Mbərom nə kwa siwa siwa fok.

¹³ Gəzlen zliə a kwanay ahay tu do a Yesu ahay, kak ana tinen ibay nə, na. Təmihen mbəlok ahay à gala a kwanay ahay.

¹⁴ Gen anan amboh a Mbərom aday á daf alay sə mazla6 anahan pu do sə jugwar pikwen wa 'am ahay ataya awan. Ká saa tahislen atan bay.

¹⁵ Tislen mivəl tu do sə taslay mivəl ahay. Yimen pi zek tu do sa yam ahay.

¹⁶ 'Am á zlak ikwen pi zek tu do a kwanay ahay. Kə hərən anan nga anə zek bay. Gen anan mer su way ahay nə fok lele, kwa mer su way cədeu aya awan. Kí cen pa nga a kwanay kawa do kəlire* aya bay.

¹⁷ Kak dowan a kə gak ikwen huwan nə, kə si men anan anan uda siked a bay. Pəlay adəka nə, cəved sa ga way lele aya aday do ahay ta san zle, way lele aya ata awan.

¹⁸ Ga mægala lele, aday kak cəved inde nə, njahay zay tə do ahay fok.

¹⁹ Kwanay car uno ahay, kí men anan anan uda siked anə dowan bay. Mbəsiken anan Mbərom a á sa ga patan mivəl. Deftere a Mbərom a ja nə: «Mbərom Fetek a wa: “Ama siked nə, anuno kərtek. Saa hamay anan huwan sə do ahay nə, nen awan.”»

²⁰ Adəka nə, gen kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak do manide anak, may a han apan nə, varan daf. Kak sa gan nə jom, varan a'am á sa. Ka gak matanan kutok nə, i təra kawa kə halan slan sə uko pa nga, i yam pə ines anahan kutok.‡»

²¹ Kə mbəsiken anan cəved anə sədək á mbasay pikwen bay, əna mbisen pə sədək ta sa ga way lele aya awan adəka.

13

Dəfen anan apan anə bahay sə daliyugo ahay

¹ Kuwaya á dəfan apan anə ngomna, anga do sə lavan nga anə do ahay ataya fok, sə varan atan mægala ata nə, zek a Mbərom awan. Aday sa daf atan dukwen, winen a re.

* **12:16** Kəlire a anan nə, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. † **12:19** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.35. ‡ **12:20** Ca pə Balndi 25.21-22.

² Matanan kutok, dōwan a kà səderek pə ngomna dukwen, a sader nə pi zek a Mbərom awan. Ata, dō matanan ata a ngəzahay pi zek nə sariya a Mbərom.

³ Aday dō sa ga way lele aya ite nà, ti jəjaran anà dō sə lavan atan nga ahay itabay, si dō sa ga way lelibay aya aday bina. A nak sə jəjaran anà ngomna bay ba? Ga nə way lele awan. Ata ngomna i hərak nga.

⁴ Matanan, anga winen dukwen, a ga nə mer su way a Mbərom a re. A nan sa mak ikwen zek sa ga way lele aya awan. Aday kak ka gak way lelibay a dukwen, jəjaran, anga Mbərom a varan məgala ata nə kəriya bay re. Winen dō si mer su way a Mbərom anga sə dakan anan mivəl a Mbərom sa ga anà dō ahay ta sa gan atan sariya pə way lelibay aya awan.

⁵ Anga nan, lele sə dəfan apan anà ngomna. Gen matanan anga kə sənən zle à mivəl a kwanay a nà, wita cəved lele awan, bina anga sa jəka tà sa gak ikwen sariya bay ata adəka bay.

⁶ Aday dukwen, ka var jəngal nà, anga nan re, bina Mbərom kə dəfak anan dō si mer su way ataya tà ga anan lele.

⁷ Himen anan anan anà dōwan ataya way a tədə ki himen atan ataya awan. Viren jəngal anà dō sə cakal aya awan. Viren anan anan dala sə duwan anà dō sə təma aya awan. Jəjiren anan anà dō a tədə ki jəjiren atan ataya awan, aday dəfen anan apan anà dō a tədə ki dəfen atan apan ataya re.

Palen dō a azar aya anga sə dəfan apan anà Mbərom

⁸ Gudire ana dōwan à ga inde pikwen ibay, si gudire kərtektəkke saa mbədək pikwen nà, na: gudire sə asan zek. Gudire ata nà, a ndav itabay. Aday dō sa san dō nà, kà gak way ana Tawrita sa gan may ata fok.

⁹ Mbərom a jak uko nà: «Kà ga mədigwed bay, kà vad nga su dō bay, kà ga akar bay, kà ga ubor pə way su dō bay.* » 'Am a anaya pi zek tə azar aya fok nə mə japay a nà, à 'am kərtek a inde, a wa: «Pəlay anan dō sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.†»

¹⁰ Dō sə pəlay anan dō sə cakay su doh anahan nà, a gan way lelibay a bay. Matanan, kak kə pəlak anan dō sə cakay su doh anak ahay nà, kə dəfak anan apan anà Tawrita fok kutok.

¹¹ Gen matanan, anga kə sənən alay a anan ata zle, alay sə pədək pə ahan a kwanay ahay wa kutok. Bina alay ana Mbərom saa tam kwanay sə coy ata, winen bəse. Winen dərən kawa à alay a mənuko sə dəfay ahay nga pə Yesu ata sabay.

¹² Luvon winen apan i ndav, idə winen apan i cəde. Dà ga way a mənuko sa taa ga sə luvon ataya sabay. Ruko way sə alay a mənuko ahay saa vad anan zek tə way lelibay ataya si pec kutok.

¹³ Zluko tə cəved lele aya kawa dō sa bar si pec ahay ata awan. Dà vaway nga tə mahay bay, də mbəsakan zek anà agasle lelibay aya bay, tə cəved a wura wura dukwen dā ján uho bay re, də tere bay, aday dā ga ubor pə way sə dō azar aya bay.

¹⁴ Mbəsiken anan cəved anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu à tərak ikwen way sə alay a kwanay awan. Kà bayiken pə way sə ubor si zek a kwanay ahay sabay.

14

Kl men anan anan mungok anà zek ahay bay

* **13:9** Ca pə Gurtaaki 20.13-15, 17; Tooktaaki Tawreeta 5.17-19, 21. Lewiŋko'en 19.18.

† **13:9** Ca pə Farillaaji

¹ Təmihen anan do bale a pə cəved sə pərahan azar anə Yesu ataya awan, mənəna kwanay sə tere tə winen pə way anahan sə bayak à mivél anahan inde ata awan.

² Do azar aya ti bayak, way sa pa inde mə gafay 'am a ibay. Ti rac way ahay so. Əna do aday winen bale a pə cəved a Mbərom ata nà, i rac sluwed itəbay.

³ Dowan a sa rac way so ata á sa kədəy anan dowan a sa rac sluwed itəbay ata bay. Aday dowan sa rac sluwed itəbay ata dukwen, á sa man anan mungok anə dowan sa rac way so ata bay re, anga Mbərom winen nà, kə təmahak anan mərak ata re.

⁴ Iken nə wayaw? Ka ra zek sa man anan mungok anə bile su do hinen ata nà, kəkəməw? Kə gak way lelibay a nà, saa gafan 'am nə bahay anahan. Kə gak way lele dukwen, saa ngəran dukwen, bahay anahan ata re. Tə didəm a nà, Bahay a mənuko i mba apən sa gan nga tətə, i tavay nə nənjan.

⁵ Azar su do a, a bayak nà, luvon ahay inde sə zalay luvon hinen ahay, aday do ahay inde tə bayak nə luvon ahay fok nə hərrö. Kuwaya á san anan lele, way anahan a sə bayak apən à mivél inde ata awan.

⁶ Kak dowan a kə zalak anan luvon hinen pə luvon a azar aya wa, a ga matanan anga sə həran nga anə Bahay a nuko. Do sa pa way so, a nan dukwen sə həran nga anə Bahay a nuko, anga a ngəran à Mbərom aday a sa pa way. Ata do sa pa way azar aya itəbay ata dukwen, a nan sə həran anan nga anə Bahay a nuko re, aday a ngəran dukwen anə Mbərom a re.

⁷ Dowan a inde à wulen a mənuko, a lavan nga anə zek anahan tətə pə daliyugo dukwen ibay. Aday dowan sa mac anga nga anahan a dukwen ibay re.

⁸ Kak mənuko tə sifa aya nà, wita anga aday dā ga mer su way ana Bahay a mənuko. Kak də məcak, də mac anga sa ga dukwen mer su way anahan a re. Matanan, kwa á ga nə mənuko tə sifa aya awan, kwa á ga nə də məcak, mənuko do si mer su way ana Bahay a mənuko hwiya.

⁹ Anga Yesu Almasihu nə kə məcak, kə slabakak ahay à məke wa, aday á tərə bahay su do tə sifa aya awan, aday winen bahay su do ma mac aya re.

¹⁰ Aday iken, ka gan sariya anə do sə cakay su doh anak nà, angamaw? Kə kədəy anan nà, angamaw? Mənuko a fok, di zla saa tavay pa 'am ana Mbərom, do saa gak uko sariya ata awan.

¹¹ Mbərom a ja à Deftere anahan inde, a wa:

«Tə didək awan, kuwaya fok i nay ahay sa naa dukwo gərmec ù vo.

Kuwaya i ja ta 'am anahan awan, nen nə Mbərom acəkan.* »

¹² Kawa sa ja bine siwaw nà, kuwaya i tavay pa 'am a Mbərom, i i cakay anan way anahan sa ga həna ata tə alay anahan awan.

Kə fakay anan mərak anak i ines inde bay

¹³ Kak matanan cukutok nà, dē mbədək sa gan sariya anə mərak a mənuko ahay sabay. Adəka bay, ká si gen way aday i fakay anan mərak ahay i ines inde ata bay.

¹⁴ Bina manay mə japay aya tə Bahay a mənuko Yesu, aday na san zle lele, awan inde ma ga mənjadək a ta nga anahan a nà, ibay. Əna dowan a kə bayakak awan a inde nə tə mənjadək a kəma, á sa pa bay, anga pə winen nà, a ga mənjadək acəkan.

¹⁵ Kak kə nəsek anan mivél anə mərak anak ahay tə way sa pa anak nà, ata a nan sa ja nə kə pəlay anan bay. Almasihu kə məcak anga mərak ata awan. Way sa pa anak á sa lize anan bay.

* 14:11 Ca pə Esaaya 45.23.

¹⁶ A ga apak nà, way sa pa anak ata nà, lele. Əna kak ka san zle do ahay ti i jak nà lelibay kəma, kà pa bay, aday do ahay tã ja apak way lelibay a sabay.

¹⁷ 'Am sə bahay a Mbərom nà, kà jak awan pə way anak sa pa ata bay. Kwa pə way anak sa sa ata dukwen, kà jak awan bay re. Bahay a Mbərom nà, way ana Apasay Cəncan a sa ga à mənuko inde ata awan. A mək uko zek sa ga way lele aya, a varak uko zay sə njahay pə kərtek awan, aday i varak uko ataslay mivel.

¹⁸ Dowan a winen apan i gan mer su way anà Yesu Almasihu matanan ata nà, i zlan à nga anà Mbərom kutok, aday do ahay ti dəfan apan anà do matanan ata awan.

¹⁹ Anga nan, guko məgala sa ga way sə ngəzahay ahay zay ataya awan, aday way sa man zek anà do ahay sa har à 'am a Mbərom inde ataya re.

²⁰ Kà nes anan mer su way a Mbərom anga way anak sa pa bay. Ayaw, awan inde manjadak a bay. Əna, kak mərak anak ahay ti sa slahay anga way anak sa pa cəna, mbəsak sa pa way ata awan.

²¹ Way lele cəna, kà sa ga way sə fakay anan mərak ahay i ines inde ataya bay, kwa à ga nə sa rac sluwed, kwa à ga nə sa sa mahay, kwa à ga nə sa ga ma ma fok.

²² Way anak sa san pa 'am a anan ata nà, kà jan anan anà dowan bay, si kwanay tə Mbərom a dəkdek. Do sa ga way tə ajalay nga a cuwcew bay ata cəna, i taslay mivel.

²³ Aya əna, do sə vədan uway anà nga anahan anga way anahan sa pa nà, winen apan i ga ines, anga kə dəfak anan mivel anahan pə way anahan a sa ga ata bay. Pa 'am a Mbərom nà, dowan a kà gak way aday a san sa jəka lelibay kabay lele dukwen a san bay cəna, kà gak ines.

15

Ga way sa zlan à nga anà do a azar aya awan

¹ Mənuko do məgala aya pə cəved a Mbərom ata, muko anan zek anà do bəle aya awan. Dà ga way sa zlak uko à nga à nuko vərre a bay.

² Mənuko fok, guko way sa zlan à nga anà mərak a mənuko ahay, anga aday dā man atan zek sa har pa 'am ana Mbərom.

³ Yesu Almasihu a ta nga anahan a dukwen kə pəlak way sa zlan à nga a bay re. Adəka bay, a təra nə kawa mə vinde apan à Deftere a Mbərom inde ata awan, a wa: «Do ahay tə gənahak nà, anakiken Mbərom, əna 'am a tinen ata a njad nə nen awan.*»

⁴ Way a mə vinde à Deftere a Mbərom inde ata fok, tə vinde anan anga aday way a mə vinde ata à dakak uko anan way, aday anga dē dəfan ide anà way a Mbərom sə zlapak uko anan ataya awan. Ata dī dəma way ahay lele kawa ana Deftere sə varak uko anan məgala ata awan.

⁵ Mbərom Bahay sə varan məgala anà do ahay sə dəma way ata, à təra anan abayak nga a kwanay kərtek, aday kī gen way kawa ana Almasihu Yesu sa ga ataya awan.

⁶ Ata kwanay a fok ki njiden sə həran nga anà Mbərom, Bəbay ana Bahay a nuko Yesu Almasihu, tə cəved kərtek awan. 'Am a kwanay dukwen kərtek awan.

Do su kon azar aya tə həran nga anà Mbərom

⁷ Matanan, təmihen zek ahay, kwanay a fok, kawa ana Almasihu sə təma kwanay ata re, aday do ahay tə həran nga anà Mbərom.

* 15:3 Ca pə Jabuuru 69.10.

⁸ Na jak ikwen nà, Almasihu Yesu kà tərak dō si mer su way ana Yahuda ahay, anga sə dakan atan anan nà, Mbərom winen dō sə didek, aday way anahan sə zlatan anan anà bije a manay ahay fok ata ti təra.

⁹ Aday ata, dō su kon azar aya ata ti həran nga anà Mbərom anga sumor anahan sa ga anga tinen ata re. A təra kawa Deftere a Mbərom sa ja apan ata awan, a wa:

«Anga nan, ni hərak nga, Mbərom uno, à wulen su dō aday tinen Yahuda ahay bay ataya awan,
ni zambad iken tə ara ahay.†»

¹⁰ 'Am a Mbərom a ja asa, a wa:

«Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya awan,
tislen mivel pə kərtek a tu dō a Mbərom ahay.‡»

¹¹ A man hinen asa, a wa:

«Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya fok,
həren anan nga anà Mbərom Fetek.

Kwanay dō su kon ahay fok,
zambiden anan.§»

¹² Ezaya kà jak re, a wa:

«Dō sə slala ana Yisa i nay ahay saa təra bahay su dō su kon a azar aya awan.
Tinen ti dəfan ide aday á tam atan.* »

¹³ Mbərom, dō sə varan məgala anà dō ahay sə dəfan ide ata, á varak ikwen ataslay mivel, á varak ikwen zay, anga kə dəfen nga pə winen awan. Natiya ki dəfen anan ide bayak a tə məgala sə Apasay Cəncan awan.

Mer su way ana Pol

¹⁴ Mərak uno ahay, nen a ta nga uno dukwen, na san zle, kwanay nə dō lele aya awan, kə sanen didek zle, aday ki mben apan sə tətakan anan way anà zek a kwanay ahay coy.

¹⁵ Əna, nə vindek ikwen ayak tə gədan a pə way azar aya nà, anga u no kə mbədəken anan way a anaya á nga wa bay. Na ga matanan, anga zek a Mbərom a kà gak uno sumor anahan

¹⁶ sa daf nen dō si mer su way ana Almasihu Yesu awan, à wulen su dō su kon azar aya Yahuda ahay bay ata awan. Nen apan ni dakan atan anan ləbara mugom a sa nay pə cakay a Mbərom wa ata nà, nə tərak kawa dō sə gədan dongo anà way anga Mbərom. Anga kak tə dəfak apan nga nà, ata ti təra kawa way mə varan aya, Apasay Cəncan a sa gan nga cara aday á zlan á nga anà Mbərom ata awan.

¹⁷ Natiya kutok, ni taslay mivel ti mer su way ana Mbərom sə vuro anga ajapay a manay tə Almasihu Yesu ata awan.

¹⁸ Ni ja 'am sə awan maza kula bay. Ni ja nà, pə way ana Almasihu a sa ga ti nen ata dəkdek. Anga kə varak uno məgala sə bənan alay anà dō su kon aya aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya pə cakay ana Mbərom, aday tə dəfan apan. A ga matanan ata nà, ta 'am uno sa ja ataya, aday tə way uno sa ga ataya,

¹⁹ aday tə masuwayan ahay cara cara, aday tə məgala ana Apasay anahan re. Nə dəkak anan ləbara mugom a pə Yesu Almasihu anà dō ahay, nə dazlan ahay kwa á Urəsəlima wa, hus nə dəzle anan á Iliriya.

† 15:9 Ca pə 2 Samuyila 22.50; Jabuura 18.50. ‡ 15:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.43. § 15:11 Ca pə Jabuura 117.1. * 15:12 Ca pə Esaaya 11.10.

²⁰ U zlo à nga sə dəkay anan ləbara mugom a à man aya aday dō ahay tə slənek anan ləbara a Yesu Almasihu fan bay ataya awan, anga u no sa ga mer su way pa su dō hinen bay.

²¹ U no adəka nà, à təra kawa winen mə vinde a à Deftere a Mbərom inde ata awan:

«Dowan aya aday kula ta jak atan 'am pə winen itəbay ataya, tinen ti canan. Aday dowan aya kula tə slənek way pə winen itəbay ataya, ti san anan kutok.†»

A nan anà Pol sa zla à Ruma

²² Anga nan kutok, saray bayak a na gak anan may sa zlak ayak saa cay ahay pikwen cəna, na njad cəved a bay.

²³ Kà gak ava bayak a u no sa cak ikwen ahay ide, əna mer su way uno kə mbəsakak uno cəved bay. Həna mer su way uno à man a anan kə ndəvak kutok.

²⁴ Natiya, à alay a ni i zla à Espaniya ata nà, ni njahay əga kwanay mənjoek, anga aday kə tislən uno mivəl aday kī men uno zek tə cəved sə dəzle à man ata awan.

²⁵ Əna həna ni zla à Urəsalima aday ni i man zek anà dō a Yesu ahay à man ata awan,

²⁶ anga dō a Yesu ahay à Makedoniya tə Akaya ta gak anan may sə cakal way anga sa man zek anà dō mətəwak aya à wulən su dō a Yesu ahay à Urəsalima.

²⁷ Tə bayak sə cakal way ata nə tə alay a tinen aya, aday tədə sa ga nə əbay matanan way anahan. Yahuda ahay ta mak anan zek anà dō su kon azar aya sa njad anan magwagway ana Mbərom. Matanan re, lele nə dō su kon a azar aya tā man zek anà Yahuda ahay tə way sə daliyugo ahay ite re.

²⁸ Natiya kutok, na sak a ndav anan mer su way ata aday nə varak atan anan dala ata coy nà, ni i zla à Espaniya tə əga kwanay.

²⁹ Na san zle re, na sak a zlak ayak əga kwanay nà, Yesu Almasihu i gak ikwen sumor bayak a anga nen a sa cak ikwen ahay ide ata awan.

³⁰ Mərak uno ahay, kwanay kə dəfen nga pə Bahay a mənuko Yesu Almasihu, aday Apasay a Mbərom kə varak ikwen məgala sə pəlay zek ahay. Anga nan kutok, nen apan ni gak ikwen amboh, kem, gen anan amboh à Mbərom tə mivəl kərtek a anga nen, aday ū mo zek.

³¹ Gen amboh, anga aday dō sə Yahudiya ahay aday tə dəfak nga pə Yesu bay ataya tə bəno mbiyed bay ite. Gen amboh dukwen, aday way uno saa zla anan à Urəsalima ata à zlan à nga anà dō a Yesu ahay à man ata awan.

³² Natiya, kak Mbərom kə pəlak nà, ni zlak ayak əga kwanay nen mə taslay mivəl awan. Ata ni njad sə taslay mivəl pə kərtek a tə kwanay a fok kutok.

³³ Mbərom, dō sa taa var zay ata, à gak ikwen nga. Amen!

16

Pol a jan 'am anà Ruma ahay

¹ U no sa jak ikwen ayak 'am həna pə mərak a mənuko Fəbe. Uwar ata a ga mer su way ana Mbərom à Kenkeriya à wulən su dō a Yesu ahay.

² Kà zlak ayak əga kwanay cəna, təmihən anan tə mivəl kərtek a lele, anga winen dō ana Bahay a mənuko. Təmihən anan kawa əbay tədə dō a Yesu ahay ti ga ata awan. Viren anan way sə kəcan ata fok, anga kà mak anan zek anà dō ahay bayak a, kwa i nen a dukwen, kà mak uno zek a re.

³ Jen anan 'am anà atə Pərisikla ta mbaz anahan Akilas. Manay ma taa ga mer su way ana Almasihu Yesu nə pə kərtek awan.

† 15:21 Ca pə Esaaya 52.15.

⁴ A alay a inde abay ni mac coy nà, su mo zek sa tam nà tinen awan. Abay kwa ti mac anga nen ðukwen, tə lavak anan zek coy. Saa ngaran atan nə nen ðəkðek bay. Do a Yesu ahay aday tinen Yahuda ahay bay ataya fok ti ngəran atan re.

⁵ Na jak anan 'am anà do a Yesu ahay sə halay nga əga tinen ataya fok re.

Na jak anan ayak 'am anà Epaynet, car uno ðidek awan. Winen do sa lah sa ðaf nga pə Yesu Almasihu mama'am a pə daliyugo sə Aziya.

⁶ Na jak anan ayak 'am anà Mariyama, winen ðukwen kà gak mer su way bayak a anga kwanay.

⁷ Na jak anan ayak 'am anà do sə əga nen ahay, atə Andərenikus tə Yuniyas. Ma pay dangay nə jiga awan, tinen do tə mazlaə aya bayak a à wulen su do maslan ahay, aday tə luho sa ðaf nga pə Yesu Almasihu ađaka, bina nə lahan atan bay.

⁸ Na jak anan ayak 'am anà Ampəliyatus, car uno awan, manay à alay ana Bahay Yesu inde maya awan.

⁹ Na jak anan ayak 'am anà Urben ma taa ga mer su way ana Yesu Almasihu nə pə kərtek awan.

Na jak anan ayak 'am anà Sətakis, car uno ðidek awan.

¹⁰ Na jak anan ayak 'am anà Apeles, winen ðukwen kà gak ðace anga Yesu Almasihu aday kə səmak anan lele.

Na jak anan ayak 'am anà do sə əga Aristobul ahay re.

¹¹ Na jak anan ayak 'am anà do uno Herodiyon.

Na jak anan ayak 'am anà do a Bahay a mənuko Yesu ahay əga Narsis.

¹² Na jak anan ayak 'am anà Tirofen tə Tiropas, do sa ga mer su way ana Bahay a mənuko Yesu ahay.

Na jak anan ayak 'am anà Persis, mazar uno ðidek awan, sa ga mer su way anga Bahay a mənuko bayak a nə winen.

¹³ Na jak anan ayak 'am anà Rufus, do lele pə cəved sə pərahan azar anà Bahay a mənuko Yesu.

Na jak anan ayak 'am anà may anahan, kà gak uno nga kawa nen wan si zek anahan ðidek awan.

¹⁴ Na jak anan ayak 'am anà Sinkərit, Fəlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, aday do a Yesu azar aya əga tinen ataya fok re.

¹⁵ Na jak anan ayak 'am anà Filolog tə Yuliya, aday atə Nere tə mərak anahan re.

Na jak anan ayak 'am anà Olimpas aday anà do a Yesu azar aya əga tinen ataya fok re.

¹⁶ Jen anan 'am i zek ahay lele. Do sə egliz ana Yesu Almasihu ahay fok ta jak ikwen ayak 'am re.

Andav sa 'am ahay

¹⁷ Mərak uno ahay, ma gak ikwen ayak kem, gen anan ngatay anà do sa ngam way a kwanay mə tətak aya bay ataya awan. Tinen apan ti gəzla anan do ahay pi zek wa, aday tinen apan ti fakan alay anà do ahay pə cəved lele aya wa. Kə njihen pə cakay a tinen bay.

¹⁸ Zahav su do ataya nà, ta ga nə mer su way ana Bahay a nuko Yesu Almasihu bay, si way sa zlan atan à nga vərre. Tinen apan ti ran mindel anà do ahay nə ta 'am. Natiya, tə njəkan uda anà do ma san way a bay ataya awan.

¹⁹ Kwanay ite nà, do ahay fok ta san zle, kə ðəfen anan apan anà Bahay a nuko Yesu. Anga nan, nen apan ni taslay mivəl tə kwanay bayak a re. U no nà, təren do sa san sa ga mer su way lele aya ðəkðek, mənɲəna sə japay anan tə huwan.

²⁰ I njahay bayak a sabay, Mbərom, Bahay sə zay, i varak ikwen məgala sə mbasay pə Fakalaw, ki jənen apan bəse coy. Bahay a nuko Yesu á gak ikwen sumor anahan.

²¹ Timote, dowan a sa ga mer su way maya ti nen ata kà jak ikwen ayak 'am. 'Do uno a anaya ta jak ikwen ayak 'am a re: atə Lukiyus tə Yason tatə Sosipater.

²² Nen Tertiyus, dō sə vīnde dērewel ana Pol a anan, na jak ikwen ayak 'am, nen dō ana Bahay a nuko Yesu.

²³ Gayus kà jak ikwen ayak 'am. Nə njahay nà, àga winen, aday dō a Yesu ahay ta taa nay sa ga amboh àga winen. Erastus, dō sa ban dala sə wulen su dōh a anan ata, tə Kawartus, mərak a mənuko, ta jak ikwen ayak 'am re.

[²⁴ Bahay a mənuko Yesu á gak ikwen sumor á kwanay a fok. Amen.]

Pol a həran nga anà Mbərom

²⁵ Zambadūko anan sləmay a Mbərom! I mba apan sə varak ikwen məgala sə njahay mə ngazlay saray aya á cəved anahan inde, kawa ana ləbara mugom á nen sə dəkak ikwen anan ata awan. Kwakwa ata nà, Mbərom kə dəkək anan ləbara mugom ata awan.

²⁶ Əna həna winen a kà kak anan ahay uho, aday dō ahay tə wazay nə way ana dō maja'am a Mbərom ataya sə vīnde pə Almasihu ata awan. A ga matanan, anga aday dō su kon ahay fok tã daf apan nga, tē dəfan apan kutok.

²⁷ Həruko anan nga á Mbərom pa sə viyviya awan! Asan way anahan nə a zalay way ahay fok. Həruko anan nga anga Yesu Almasihu re. Amen!

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà dɔ sɛ
Korintu ahay
mama'am awan
Adakay way pɛ deftere a anan**

A alay ata nà, Korintu nà, wulen su doh mɛduwen awan. A man ata nà, Pol kɛ wazak anan lɛbara a Yesu mugom a anà Yahuda ahay aday anà dɔ su kon azar aya re. Pɛ dɛba anahan a wa kutok, Pol a slɛne nà, 'am aya inde tɛ slabakak à wulen sɛ dɔ a Yesu ahay cara cara bayak awan. 'Do ahay tɛ gɛzɛlak zek ahay jɛban jɛban, 'am sɛ gɛba zek ahay so, anjahay sɛkɛffe inde à man sɛ slɛne wazo ibay, apa daf cɛncan a kɛ tɛrak way sa ga anan azay, tɛ sɛnak sa ga anan mer su way tɛ mɛgala ana Apasay Cɛncan a sa var ataya bay, aday tɛ sɛnak 'am sɛ aslabakay ana dɔ ma mac aya à mɛke wa bay. Natiya kutok, Pol a mbɛdahan atan ayak pɛ way ataya fok, ta sɛ dakan atan anan asan zek a Mbɛrom anga dɔ ahay.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am ahay (1.1-9)

Atɛra zek kɛrtek tɛ dɛdom ana Yesu mɛzlɛngad awan (1.10 - 2.16)

Agan nga anà atɛtak way ana dɔ maslan a Yesu ahay (3.1 - 4.21)

'Am sɛ gɛba zek ahay (5.1 - 7.40)

Ahɛran nga à Mbɛrom, bina anà pɛra ahay bay (8.1 - 11.1)

Mɛgala ana Apasay Cɛncan aya awan (11.2 - 14.40)

Yesu kɛ mbasak pɛ amac (15.1-58)

Andav sa 'am ahay (16.1-24)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Korintu ahay

¹ Sɛ vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol. Kà zɛlak anan à nga à Mbɛrom sɛ ngumo aday nɛ tɛra dɔ maslan ana Yesu Almasihu. Ma jak ikwen ayak 'am, manay tɛ Sostenes, winen dɔ sa daf nga pɛ Yesu Almasihu kawa mɛnuko a re.

² Mɛ vindek ikwen ayak anà kwanay dɔ a Yesu ahay à wulen su doh sɛ Korintu. Kɛ tɛren dɔ a Mbɛrom ahay anga Yesu Almasihu. Mbɛrom a ngamak ikwen nà, anga aday kɛ tɛren dɔ mɛ japay aya tɛ winen awan. Kɛ ngamak anan anà dɔ sɛ dukwen gɛrmec ù vo anà Yesu Almasihu kwa aha ataya fok, anga aday tɛ tɛra dɔ mɛ japay aya tɛ winen a re. Yesu nà, winen Bahay a mɛnuko a fok.

³ Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tɛ gak ikwen sumor, aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngɛran anà Mbɛrom anga dɔ sɛ Korintu ahay

⁴ Hwiya nɛ ngɛran anà Mbɛrom jiya nà, anga sumor anahan sa gak ikwen ta sɛ japay kwanay tɛ Yesu Almasihu ata awan.

⁵ Anga Mbɛrom dɔ sɛ japay kwanay tɛ Yesu Almasihu ata nà, kɛ varak ikwen mɛgala ahay cara cara. Kɛ tɛrak kwanay dɔ sa san way ahay, aday kɛ varak ikwen mɛgala sɛ dakay anan 'am anahan anà dɔ ahay coy.

⁶ Kɛ njiden anan way ataya awan. Bina, à alay a manay sɛ dakak ikwen anan lɛbara a Yesu Almasihu ata dukwen nà, kɛ tɛmihen a nɛ tɛ dɛdek a à mivɛl a kwanay inde.

⁷ Anga nan kutok, kwanay do sa ba amay ana Yesu Almasihu Bahay a mənuko ataya nà, kə njiden anan mægala ahay fok coy. Awan a inde a kəcak ikwen nà, inde sabay.

⁸ Mbərom dukwen i təra kwanay do njənnjan aya hus à andav ana daliyugo inde, anga aday dōwan à sa njad pikwen alay sa 'am sə slahay kwanay à sariya a Mbərom inde pə luvon ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu saa may ahay ata bay.

⁹ Matanan, kə jəjiren awan bay, anga Mbərom a sə ngamak ikwen aday sə japay kwanay tə wan anahan Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata nà, winen nə do didek awan, a ga anan way anahan a sa ja ataya hwiya.

Agəzla zek à wulen su do a Yesu ahay

¹⁰ Matanan, mərak uno ahay, na gak ikwen ayak amboh tə sləmay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko. Kem, 'am à zlak ikwen pi zek, aday kə gəzlen zek ahay à wulen a kwanay ahay inde bay re. Təren do mə japay aya awan, mivəl a kwanay à ga nə kərtek aday abayak nga a kwanay ahay dukwen à ga nə kərtek a re.

¹¹ Bina 6a do ahay inde ta nak ahay əga Kuluwe wa pə cakay uno, tə dəkak uno anan atəre inde à wulen a kwanay.

¹² U no sa ja nà, azar su do a kwanay aya ta wa: «Manay nà, do ana Pol ahay.» Azar aya ite ta wa: «Manay dukwen do ana Apolos ahay.» Azar su do əngal aya asa ta wa: «Manay nà, do ana Piyer ahay.» Aday azar su do aya ite kutok ta wa: «Manay nà, do ana Almasihu ahay.»

¹³ Ki jen matanan ata nà, 6a Almasihu a nà, kə gəzlak anan zek anahan a daw? Kabay kwanay kə jilən nə tə darak ayak pə dədom mə zləngad a anga kwanay nà, nen Pol a daw? Kabay ki gen baptisma nà, tə sləmay uno, nen Pol a ite daw?

¹⁴ Nə ngəran anà Mbərom tətibay adəka, anga nen na gak anan baptisma anà dōwan bay, əna si atə Kərispus tə Gayus dəkdek.

¹⁵ Natiya dōwan inde i mba apan sa jəka a ga baptisma nə tə sləmay uno nen Pol nà, ibay.

¹⁶ Ayaw, cəkəbay nə mbədəkek anan à nga wa adəka re, 6a na gak anan baptisma anà Sitifanas, winen tu do su doh anahan ahay re. Pə dəba anahan a wa, na gak anan baptisma anà dōwan a inde nà, na san sabay.

¹⁷ Bina, Almasihu a slan nen aday nà, saa gan baptisma anà do ahay bay, əna saa dəkay anan ləbara mugom a anà do ahay. Nən apan ni dəkay anan ləbara sa 'am anahan ata, əna tə asan way kawa su do zənzen a sə bayak apan ata bay. Na ga matanan bay nà, anga aday amac a Yesu Almasihu a pə dədom mə zləngad ata à təra awan kəriya bay.

Asan way a Mbərom tə asan way su do zənzen awan

¹⁸ Ləbara sə amac a Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata nà, do saa lize ahay ta ca apan nə kawa way sə mindel kəriya awan. Əna pə mənuko do saa tam ahay ite nà, da san zle wita nə mægala a Mbərom a way anahan.

¹⁹ Da san way ata zle nà, anga 6a Mbərom kə jak à Deftere inde, a wa: «Ni lize anan kəlire su do kəlire aya awan,

aday ni jəjay anan asan way su do ma san way aya fok.*»

²⁰ Natiya kutok, kak Mbərom a kə jak matanan cukutok nà, do a kəlire ataya ti ga inde asa daw? Kabay miter sə Tawrita ahay nà, ti ga inde daw? Kabay do sa san sa vad awiyaway ahay nà, tinen ti ga inde daw? Asan way a tinen ata i man atan zek pə awan bay jiga awan. Mbərom kə tərak anan asan way a tinen ata way sə mindel kəriya awan.

* 1:19 Ca pə Esaaya 29.14.

²¹ Matanan dō sē daliyugo ahay, tē asan way a tinen ata, tē canak anan anā way a Mbərom sē ndakay tē kəlirē† anahan awan, əna tē sənək wa Mbərom a bay hwiya. Anga nan kutok, Mbərom a tē alay anahan a kē varak anan cəved sa tam anā dō sē slāne ləbara sa 'am a manay sē wazay anan ata awan. Əna cəkəbay, dō ahay ta ca pə ləbara ata nē kawa way sē mindel adəka.

²² Yahuda ahay ite nā, ta gan may aday ti sa tēma 'am ata nē, si ti canan anā masuwayan aday. Gərek ahay ite, a nan atan ti saa tēma nā, si ti san tē kəlirē sa nga a tinen a aday.

²³ Aya əna mənuko dē dəkay anan nā, Yesu Almasihu nē tē darak anan pə dədom mē zləngad awan. Ata pə Yahuda ahay nā, wita way sē bənan atan mbiyed. Pu dō sē pəra ahay ite, wita nā, da ja nē 'am sē mindel kəriya awan.

²⁴ Əna pə mənuko dō a Mbərom mē ngamay aya kwa ā ga nē ā wulen sē Yahuda ahay wa, kabay ā wulen su dō sē pəra ahay wa nā, da san zle, Yesu Almasihu nā, winen məgala ana Mbərom tē kəlirē anahan a təkə fok.

²⁵ Way a Mbərom sa ga nā, kawa way sē mindel kəriya awan, aday cəkəbay, way ata a zalay asan way su dō zənzen awan. Way anahan sa ga nē kawa way bəle awan, aday cəkəbay way ata a zalan məgala ā nga wa anā dō ahay bugol.

²⁶ Matanan, mərak uno ahay, ənga bayiken pi zek a kwanay a mē ngamay ataya aday. Pu dō sē daliyugo ahay nā, dō kəlirē aya inde ā wulen a kwanay gem ibay, dō tē məgala aya dukwen inde ā wulen a kwanay gem ibay, aday dō sē ngəlaw ahay dukwen nā, inde ā wulen a kwanay gem ibay re.

²⁷ Əna Mbərom a walay adəka nā, dō mindel aya awan, anga aday ti pəkan waray ī ide anā dō sa jəka tinen nē ta san way zle ataya awan. Aday Mbərom a walay dō bəle aya awan, anga aday ti pəkan waray ī ide anā dō sa jəka tinen məgala aya ata awan.

²⁸ Aday a walay dō kəriya aya awan, tu dō aday dō ahay tē kədəy atan ataya awan, aday tu dō demdemem aya pə daliyugo wa. A ga matanan nā, anga aday sē lize anan dō sē mazla6 ahay pə daliyugo a anan wa.

²⁹ Matanan kutok, dowan i mba apan sē həran nga anā zek pa 'am anahan bay.

³⁰ Sē japay mənuko tē Yesu Almasihu nā, zek a Mbərom awan. Matanan hənə Mbərom a tēra anan Yesu Almasihu nā, dədəzl sē asan way a mənuko kutok. Kawa sa ja nā, tē Yesu Almasihu ata kutok, dē tərak dō didek aya pa 'am anahan aday dē tərak dō anahan ahay ma tam aya ī ines wa tē alay anahan.

³¹ Anga nan kutok, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak dowan a inde a nan sa ga ti zek nā, ā ga ti zek adəka nā, ti mer su way a Mbərom sa ga.‡»

2

Wazo ana Pol ā Korintu

¹ Mərak uno ahay, ā alay a nen sa zlak ayak āga kwanay kurre sē dəkak ikwen anan way a Mbərom mi dər aya ata nā, nē dəkak ikwen anan nē tē cəved sa 'am ma da 'am aya bay. Aday dukwen, nē dəkak ikwen anan nē tē cəved sē asan way su dō sē daliyugo ahay bay re asanaw?

² Anga, na zlak ayak āga kwanay nā, na gan may nā san kərtek nā, Yesu Almasihu, aday winen mē daray a pə dədom mē zləngad ata awan.

³ A alay a nen āga kwanay ata nā, nen bəle awan, zlawan u go, aday nen apan ni jəjar re.

⁴ Nen apan ni wazak ikwen 'am a Mbərom nā, na vak ikwen nga tē asan way sē dō ahay bay. Əna məgala ana Apasay a Mbərom a dəkak ikwen anan nā, 'am uno sa jak ikwen ata nē 'am didek aya awan.

† 1:21 Kəlirē a anan nā, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. ‡ 1:31 Ca pə Yeremiya 9.22-23.

⁵ Anga nan kutok, kə dəfen nga pə Mbərom nà, anga asan way su dō zənzen a bay, əna tə məgala a Mbərom.

Asan way su dō zənzen a tə kəlire a Mbərom

⁶ Anà dō ma san nga aya à cəved sa dəf nga pə Mbərom ata nà, mə dakan atan anan ayak nə kəlire sə asan way didek awan. Kəlire ata nà, mbala ana dō sə daliyugo ahay bay, kabay mbala ana dō məduwen aya sə lavan nga anà dō ahay ataya bay re. Dō sa san way ataya nà, ti i lize anan pi zek azanan.

⁷ Əna kəlire mbala manay sə dəkak ikwen anan ata nà, winen nə kəlire mbala a Mbərom awan. Wita nà, abay winen mi dər awan kwakwa. Kwa daliyugo dükwen mə ndakay a fan bay, Mbərom a lavay anan zek tə kəlire anahan, anga aday sa tam mənuko à mazlaḅ anahan inde.

⁸ A wulen su dō sə lavan nga anà dō ahay pə daliyugo ataya nà, dōwan inde kwa kərtek sa san way ata nà, ibay. Abay tã san aka nà, tiya ti darak anan ayak Bahay sə mazlaḅ pə dədom mə zləngad̄ ata bay.

⁹ Way ata nà, a təra kawa mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde ata awan, a wa:

«Way a aday kula dōwan kə canak anan bay,

kula dōwan kə slənek bay,

aday kula dōwan kə bayəkak apan à mivél inde bay ata nà,

Mbərom a lavan anan zek tə way ata anà dō sə pəlay anan ahay.*»

¹⁰ Aya mənuko nà, Mbərom a kak uko anan ahay way a mi dər ataya tə məgala sə Apasay anahan. Apasay anahan ata nà, a zəzor anan way ahay fok, kwa abay à ga nà, way mi dər aya à mivél a Mbərom a inde təkede dükwen, a san zle hwiya re.

¹¹ Natiya, dō zənzen a nà, sa san way sə mivél anahan a aday nà, si apasay si zek anahan awan. Matana re, dōwan sa mba apan sa san way sə mivél a Mbərom nà, ibay, si Apasay si zek anahan a way anahan re.

¹² Mənuko nà, Apasay a à mənuko inde ata nà, mbala a Mbərom a way anahan, bina apasay sə daliyugo a anan bay. Anga nan, da mba apan sa san sumor a Mbərom ma gak uko aya fok ata awan.

¹³ Anga nan kutok, manay apan mi dəkay a way anà dō ahay nà, sə pəkan umo 'am nà, Apasay a Mbərom awan, bina asan way sə daliyugo bay. Natiya mə tətakan anan didek sə way mbala Apasay a Mbərom ata anà dō aday Apasay a Mbərom inde à mivél a tinen inde ataya awan.

¹⁴ Natiya awan, dōwan a aday kə njadək Apasay a Mbərom à mivél anahan inde bay cəna, i mba apan sə təma way ana Apasay a Mbərom sə varan anà dō ahay ataya bay. Bina winen a ca apan aday nə kawa way sə mindel kəriya aya awan. I sləne bay, anga sa man zek anà dō ahay aday sə sləne way ataya nà, Apasay a Mbərom awan.

¹⁵ Əna dō aday Apasay a Mbərom inde à mivél anahan inde ata nà, a mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anà way ahay lele. Əna zek anahan a kutok nà, dōwan a mba apan sa san 'am anahan a bay.

¹⁶ Anga Deftere a Mbərom a wa: «Sa san abayək nga ana Mbərom a nə wayaw? Dōwan inde saa təkəren 'am a sləmay ibay.†» Aya, manay nà, Apasay a Mbərom inde à mivél a manay, aday mə bayək nà, way kawa ana Yesu Almasihu a sə bayək ata awan.

3

Dō si mer su way ana Mbərom ahay

* 2:9 Ca pə Esaaya 64.3. † 2:16 Ca pə Esaaya 40.13.

¹ Matanan m̄arak uno ahay, à alay uno sa zlak ayak àga kwanay ata nà, na mbak apan sa jak ikwen way ahay kawa abay ni jan anà dō ahay aday Apasay inde à tinen inde coy ataya bay. Na jak ikwen ayak ad̄aka nà, kawa dō s̄a daliyugo ahay, anga kwanay a à alay ata nà, kawa gwaslay ahay mba, k̄a taren dō s̄a parahan azar anà Yesu Almasihu m̄a j̄era aya fan bay.

² Anga nan, n̄a t̄etakak ikwen anan à alay ata d̄ukwen nà, way ma da 'am aya bay ataya re, bina winen ma da 'am ataya nà, ki mben apan fan bay.* Aday kwa abay à ga n̄a h̄ana biten t̄akede d̄ukwen, ki mben apan fan bay re,

³ anga kwanay hwiya kawa dō s̄a daliyugo ahay mba. Bina hwiya kwanay apan i gen s̄arak ahay pi zek, aday at̄ere d̄ukwen, way a kwanay re. Ata nà, kwanay kawa dō s̄a daliyugo ahay ba? Aday ki gen nà, way su dō s̄a daliyugo aya kutok bidaw?

⁴ Kak aday azar su dō a kwanay aya ta wa: «Manay nà, dō ana Pol ahay» aday dō hinen ahay ite ti ja: «Manay nà, dō ana Apolos ahay», ata ki gen way matanan ataya nà, kwanay dō s̄a daliyugo aya sabay kutok d̄aw?

⁵ Apolos ata nà, awan a maw? Pol nà, winen wayaw? Manay nà, dō si mer su way a Mb̄erom ahay coy. Ma ga n̄a mer su way s̄a d̄akak ikwen anan l̄abara ana Yesu Almasihu anga aday k̄a d̄afen apan nga. Kuwaya, manay ma ga n̄a mer su way mbala ana Mb̄erom a s̄a ngaman umo apan sa ga ata awan.

⁶ Manay ma ga nà, kawa dō sa ga mer su way à guvo ahay. Nen s̄a lahak ayak s̄a d̄akak ikwen anan 'am a Mb̄erom ata nà, n̄a t̄arak kawa dō sa casl way à guvo. Apolos, winen a zlak ayak nà, a p̄arahan azar anà mer su way a Mb̄erom àga kwanay kawa dō s̄a p̄akan a'am anà zahav s̄a way a ma casl ata awan. Əna sa har anan zahav s̄a way ata nà, zek a Mb̄erom awan.

⁷ Matana kutok, dō sa casl way tu dō s̄a p̄akan a'am fok a tinen a, cew maya ta slak awan a ibay. Əna si zek a Mb̄erom a t̄a alay anahan dō sa har anan zahav s̄a way ata awan.

⁸ Natiya kutok, à ga n̄a nen Pol, dō sa casl, à ga n̄a Apolos, dō s̄a p̄akan a'am, cew maya manay a, awan inde k̄a ḡazlak manay pi zek wa d̄aw? Əna zek a Mb̄erom i varan umo magwagway si mer su way anà kuwaya p̄a herreb̄ s̄a ayanga a manay.

⁹ Manay cew maya t̄a Apolos a nà, m̄a japay n̄a pi mer su way a Mb̄erom awan. Kwanay a kutok, k̄a t̄aren nà, guvo a Mb̄erom ata awan.

Aday asa k̄a t̄aren kawa doh aday Mb̄erom winen apan i han ata re.

¹⁰ Nen nà, Mb̄erom k̄a gak umo sumor anahan, bina s̄a dazlan anan mer su way ata àga kwanay nà, nen awan. Matanan kutok, n̄a t̄arak dō m̄arike a sa san sa han doh ata awan. N̄a p̄akak anan saray s̄a way a coy. Aday dō hinen ahay tinen apan ti han apan. Əna kuwaya à han apan d̄ukwen, t̄a wurwer awan.

¹¹ Saray su doh nà, ma pak a coy. Saray su doh ata nà, Yesu Almasihu. Dowan inde i mba apan sa pak uda maza sabay.

¹² P̄a saray s̄a way ata kutok, dō ahay bayak a tinen apan ti han apan. Azar a ta han apan t̄a guro, azar aya d̄ukwen ta han apan t̄a r̄aslom, azar aya ite tu kon m̄a j̄era aya awan. Aday j̄aba su dō azar aya ite, tinen kutok nà, ta han apan t̄a d̄edom, t̄a mapapar, aday azar aya kutok t̄a gusuko.

¹³ Aya əna, p̄a luvon s̄a sariya kutok nà, jiyjay i dav pi mer su way ana kuwaya fok. Mb̄erom i kataḄ anan mer su way ana kuwaya t̄a uko. Ata aday d̄i canan anà mer su way a m̄anuko ahay kutok, kwa à ga n̄a lele, kwa à ga n̄a lelibay, ata d̄i san kutok.

¹⁴ Kak aday uko k̄a mbak apan sa vak anan mer su way à d̄owan a bay nà, ata winen i njad magwagway anahan.

* 3:2 Pol a ngaman anà way ataya nà, «pay» ta «d̄af».

¹⁵ Əna kak uko kà mbak apan sa vak anan mer su way a dowan a ite nà, i njad'awan bay. Zek anahan a dada nà, i tam, əna i tam nə wurcihew wurcihew kawa do sə təmay ahay à 'am sə uko wa, alay məgəbar awan.

¹⁶ Kwanay nà, kə tərən kawa doh sə mazla6 a Mbərom, aday Apasay anahan mə njahay a à mivél a kwanay inde. Wita nə kə sənən apan itəbay daw?

¹⁷ Kak dowan a kə nəsek anan doh sə mazla6 a Mbərom ata nà, Mbərom i lize anan dowan ata awan. Anga doh sə mazla6 a Mbərom nà, cəncan awan, aday kwanay dukwen doh ata awan.

¹⁸ Natiya kutok, dowan à sa njəkan uda anà zek anahan bay. Kak dowan a inde à wulen a kwanay kà jak winen nə do ma san way a pə daliyugo a anan nà, à tərə zek anahan nə do mindel a adəka, aday à njad'kəlire didek a kutok.

¹⁹ Anga asan way su do sə daliyugo ahay nà, Mbərom a ca apan nə wita nə mindel kəriya awan. Deftere a Mbərom a ja nà: «Mbərom a mbazl anan do ma san way aya à 6alay sə wurwer a tinen aya inde.†»

²⁰ Aday a ja asa re, a wa: «Mbərom Fetek a san nà, abayak nga su do ma san way aya nə way kəriya aya awan.‡»

²¹ Anga nan kutok, dowan à sa həran nga anà zek anga do zənzen a bay. Sənən adəka nà, way ahay fok nə ana kwanay.

²² A ga nə nen Pol, à ga nə Apolos kabay Piyer nà, manay a fok nə ana kwanay a bidaw? Aday, kwa daliyugo, kwa sifa, kwa amac, kabay way sə alay a hənə a anan, kabay way sa nay à alay a azanan pa 'am ata awan fok nà, ana kwanay awan.

²³ Aday zek a kwanay a ite nà, sə lavay kwanay dukwen nə Almasihu. Aday Almasihu a ite dukwen, ana Mbərom awan.

4

Do maslan ana Yesu ahay

¹ Sənən apan lele, manay do maslan ana Almasihu ahay nà, do si mer su way anahan ahay. Mbərom a varan umo anan mer su way sə dakan anan anà do ahay way anahan abay mi dər aya kwakwa ata awan.

² Natiya kutok, do si mer su way a aday ti mbəsakan mer su way à alay inde ata nà, sumor a nà, do didek awan.

³ Nen a aday nà, kə gəden uno azar, kɪ jen nə nen lele kabay nen lelibay fok nà, awan a jalay nen bay. Kwa à ga nə dowan aya inde tinen apan ti gudə azar ata dəp nà, awan a jalay nen bay re. Kwa mez si zek uno təkede kà jak uno awan a ibay.

⁴ Anga nen a nə bayak nà, awan a mi dər a inde aday tədə abay sə gudə apan azar nə ibay. Əna kutok nà, u no sa ja nə nen na ga ines itəbay ata bay re. Suu go sariya nà, zek a Mbərom a tə alay anahan awan.

⁵ A nak ikwen sə lahan pa 'am anà Mbərom sa gan sariya anà do ahay nà, angamaw? Ben luvon a aday Bahay a mənuko i sa ga sariya ata aday. Winen a kà nak kutok nà, i dav anan jiyjay anahan pə way a mi dər a i ide zənzen a inde ataya, i kay anan ahay uho way sə mivél sə do ahay kutok re. A alay ata kutok, Mbərom i həran nga anà kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya awan.

⁶ Mərak uno ahay, nə vindek ikwen ayak minje sə way a anaya pə manay tə Apolos nà, anga aday kə sənən way a mi dər aya uda ata awan. U no nà, pərihen anan azar anà way a mə vinde à Deftere a Mbərom inde ataya awan. Kə həran anan nga anà zek a kwanay anga do kərtek, aday sə kədəy anan do azar aya bay.

† 3:19 Ca pə Ayuba 5.13. ‡ 3:20 Ca pə Jabuura 94.11.

7 Anga, sa jak iken nà, kə zalay dō azar a nə wayaw? Awan anak a inde aday kə təma pə Mbərom wa bay nə maw? Ibay fok. Ka ga anan ti zek kawa ka njad tə alay anak a ite nà, angamaw?

8 A ga pikwen nà, kə njiden anan way ahay fok, kwanay dō zlile aya awan, aday ki jen nà, kwanay bahay ahay. Aday kə bayiken nà, manay nə bahay ahay itəbay. Abay á ga nə matanan cukutok nà, wita lele, dī ga bahay ata nə pə kərtek a jiga bugol bidaw?

9 Aya nà, matanan bay. Manay nə dō maslan anà Yesu Almasihu ahay. Əna Mbərom a təra manay kawa dō mədakwidok aya awan, kawa dō kəriya aya awan, aday ma ban aya coy saa vad manay pa 'am sə dō ahay fok ata awan. Mə təra kawa way sə gəsle anan pə ide sə dō ahay, kwa pə ide ana maslay a Mbərom ahay re.

10 Dō sə daliyugo ahay ta ca pumo nà, kawa mindel ahay, anga manay apan mi dəkay anan ləbara ana Almasihu. Aday a ga pikwen nà, kwanay kə sənən way zle, anga ajapay a kwanay tə Yesu Almasihu ata awan. Manay ite nà, dō bəle aya awan. Kwanay nà, məgala aya awan. Manay nà, dō ahay tə kədəy manay, aday tə varak ikwen mazlaḅ anà kwanay bugol kutok.

11 Həs həna biten dukwen nà, may winen apan i rawad manay, manay apan mi mac tu jom re. Zana lele aya inde pumo itəbay re, ta taa ndəbay manay nə hwiya. Manay apan mi bar nə karara kawa doh a manay nə inde itəbay.

12 Mə rəzlen à nga wa anà mer su way nə ndekərkarre, anga aday mǎ njad sa tar alay à 'am.* Kwa tə gənahak umo dəp nà, manay ma ma nga sə pəsən atan anan adəka nà, 'am lele aya awan. Tə jugurak pumo wa 'am dəp nà, mə dəma anan ca.

13 Dō ahay ti rac manay ta 'am, əna manay mi bənan atan mbac adəka re. Ti ga alay tə manay kawa kwaskwalay. Həna hwiya ma nan anà dowan bay, kawa ruhom sə daliyugo a anan.

14 Nə vindek ikwen ayak nà, anga sə pəkak ikwen waray i ide pə way a kwanay sa ga ataya bay, əna anga u no sa jak ikwen ayak panan wa lele, kwanay wan uno ahay, car uno ahay.

15 Kwa abay á ga nə dō ahay inde bayak a tə baslay zek bay sa zlak ayak əga kwanay saa dəkak ikwen anan ləbara ana Almasihu dəp nà, bəbay a kwanay pə cəved sə pərahan azar anà Yesu Almasihu inde kərtek nə, nen a hwiya. Na ja matanan nà, anga sə dəkak ikwen anan ləbara mugom a nà, nen. Kwanay kə təmihen sa daf nga pə Yesu Almasihu nə à alay uno wa.

16 Anga nan kutok, nə cəce pikwen wa nà, pərihen anan azar anà azla uno awan.

17 Matanan nə slənak ikwen ayak Timote, winen wan uno ləliwe uno awan, winen ma daf nga pə Bahay a mənuko Yesu a nə lele. Winen kə sak a dəzlek ayak nà, i dəkak ikwen anan cəved uno sə pərahan azar anà Yesu Almasihu nə lele. Wita nà, way uno sə dakan anan anà dō a Yesu ahay kwa aha fok ata awan.

18 Dō a azar aya tinen apan ti zlapay awan, à wulen a kwanay inde. Tə bayak nà, i ga nə ni zlak ayak əga kwanay sabay.

19 Əna kə zlak anan à nga anà Bahay a mənuko Yesu nà, nen apan ni zlak ayak bəse. Ata ni i san anan dō sə zlapay awan ataya nà, tə bəbal awan kəriya daw, kabay məgala a tinen a inde acəkan daw kutok.

20 Anga bahay a Mbərom nà, way məgala awan, bina abəbal awan bay.

21 A nak ikwen jiga nə maw? Nà zlak ayak əga kwanay nə tə məkiḅek a daw, kabay nà zlak ayak nə tə asan zek a aday tə anjahay səkəffe à mivél inde daw?

* 4:12 Ca pə Mer su way ahay 18.3.

5

Way ma ga waray a à mamasl su do a Yesu ahay inde

¹ Ihe, nen apan ni slāne kwa ta sɛ wura fok, ta wa, 'am inde mɛduwen a āga kwanay. Nɛ slāne nà, dɔwan a inde nɛ tɛ nahay tɛ uwar ana bɛbay anahan. Jɛba sɛ way ata nà, kwa à mamasl su do sɛ pɛra ahay inde dɔkwen, ta gan may bay re.

² Abay tɛde pɛ jɛba sɛ way ata nà, ki yimen anan anan adɛka, ɛna kwanay nà, gɛdek a zlapay anan re. Do sa ga way matanan ata nà, kɛ rɛzlen anan à wulen a kwanay wa bay adɛka nà, angamaw?

³ Kwa à ga nɛ nen dɛren tɛ kwanay, apasay uno winen inde tɛ kwanay. Do sa ga way matanan ata nà, nen nɛ gɛzɛlak anan sariya anahan a coy, kawa nen inde à wulen a kwanay.

⁴ Na jak ikwen ayak tɛ slɛmay ana Bahay a mɛnuko Yesu hɛna nà, hilen nga pa 'am ata awan, aday nen a dɔkwen, apasay uno i ga inde à mamasl a kwanay, aday dɔkwen mɛgala ana Bahay a mɛnuko Yesu i ga inde re.

⁵ Aday ka sak a hilen nga ata nà, viren anan anan dɔwan ata à alay inde anà Fakalaw, aday ubor si zek anahan à lize. Ata nà, sifa anahan i tam pɛ luvon ana Bahay a mɛnuko saa may ata awan.

⁶ Kwanay apan ki zɛmbiren awan bugol nà, ki gen nɛ way lele dɛw? Bina kɛ sɛnen sa jɛka: «Wudɛh mɛnjɛk cɛna, a zɛlamar anan nuko nɛ fok» nà, kɛ sɛnen bidɛw?

⁷ Ines nà, kawa wudɛh ata awan. Matanan, pɛken anan ines a kwanay ahay à wulen a kwanay wa. Natiya, ki tɛren do dɛdek aya awan. Bina abay hɛna ata adɛka nà, kwanay mɛ tɛra a nà, do dɛdek aya coy, anga Yesu Almasihu kɛ mɛcak kawa wan sɛ tɛman mɛ waslan a anà Mbɛrom pɛ luvon sa ga azar uko sɛ Pasɛka ata awan.*

⁸ Anga nan kutok, guko azar uko sɛ Pasɛka ata nɛ, tɛ way mɛnjɛna wudɛh ata awan, kawa sa ja nà, tɛ mivɛl cɛdan'a aday à dɛdek a inde.† Bina mbɛsakuko atɛ sɛdɛk tɛ huwan, anga tinen way lelibay aya kawa wudɛh ata awan.

⁹ A dɛrewel uno sɛ vindek ikwen ayak hinen inde ata nà, na jak ikwen ayak bidɛw? Kà saa jipen tu do sa ján uho ahay bay.

¹⁰ Nɛ vindek ikwen ayak matanan ata nà, na ja nɛ pu do sa ján uho ahay, do sa ga ubor pɛ dala ahay, kabay do sɛ van nga anà do ahay, kabay do sa ga pɛra ahay, ɛna tinen abay do sɛ daliyugo aya way anahan ata bay asanaw? Kak abay na ja nɛ pɛ tinen nà, wita si ki mbɛsiken anjahay pɛ daliyugo bidɛw?

¹¹ ɛna na ja nà, pu do aday a jan anà nga anahan a nà, winen do a Yesu, aday cɛkɛbay winen do sa ján uho, winen do sa ga ubor pɛ dala, winen do sa ga para, winen do sa gad mungwalay pu do, winen do sɛ vaway nga aday do sa van nga anà do ahay ata awan. Do sa ga way matanan ataya nà, kɛ tiren alay à tuwez jiga bay fok.

¹²⁻¹³ Mɛ zaray ɛnaw ahay pi zek tu do sɛ daliyugo ataya aha, aday saa gan atan sariya awan anaw? Wita nà, mer su way a Mbɛrom awan. Aya ɛna, do a Yesu ahay kutok nà, saa gan atan anan sariya a tinen ahay nɛ kwanay awan. Anga Dɛftere a Mbɛrom kà jak, a wa: «Rɛzlen anan do sɛ huwan ahay à wulen a kwanay wa.‡»

6

Sariya à wulen su do a Yesu ahay

* **5:7** Ca pɛ Gurtaaki 13.7, 12.21. † **5:8** Ca pɛ Gurtaaki 12.15-20; Tooktaaki Tawreeta 16.3. ‡ **5:12-13** Ca pɛ Tooktaaki Tawreeta 17.7.

1 Awan a kà slashak ikwen ù uko inde nà, ki men nga sa zla anan 'am a nà à man su dō sà pàra ahay. Wita kà zlak pi zek bay asanaw? Ki zlen anan 'am ata à man a dō a Yesu ahay bidaw?

2 Kà sànen zle, saa gan sariya anà dō sà daliyugo ahay fok bugol nà mənuko dō a Yesu ahay asanaw? Kak aday matanan cukutok nà, way a cacàdew ataya à mamasl a kwanay inde nà, ki mben apan sà cəcal anan bay nà angamaw?

3 Kà sànen ite sabay kələdaw? Kwa anà maslay a Mbərom ahay təkede nà, saa gan atan sariya dukwen, mənuko re. Aday way sà daliyugo a anan ataya nà, dī mba apan sa ga sariya tədə tədə sabay kutok daw?

4 Matanan kutok, way kà slashak anan ù uko inde anà mərak ahay nà, ta zla anan 'am a pə cakay su dō sà pàra ahay nà, angamaw? Tinen a aday nà, man a tinen inde lele à wulen su dō a Yesu ahay ibay.

5 Na ja matanan nà, anga aday way ata à gak ikwen waray. Bina dō ma san way a, kwa kərtek nà, inde à wulen a kwanay sà ndəvak ikwen anan 'am a itəbay daw?

6 Iya, cəkəbay awan a kà slashak anan ù uko inde anà mərak ahay nà, ta zla anan 'am a pə cakay su dō sà pàra ahay. Wita lelibay. Kà si zlen anan kula sabay.

7 Aday asa, kak sariya inde à wulen a kwanay ahay cəna, pa 'am a Mbərom nà kə zluwen coy. Kwa ahay dōwan a gak ikwen nə maw, kwa a kəra pikwen wa nə way dəp nà, kə njihen way a kwanay nə suwan bidaw?

8 Aday cəkəbay sa ga way a lelibay ataya aday sə kəra way a nə kwanay awan. Aday ki gen anan way ataya nə anà mərak a kwanay aya awan dəge!

9 Kà sànen apan zle lele, dō sa ga way lelibay aya nə tinen ti njad man à bahay a Mbərom inde bay. Sənen apan lele, dōwan à sa njəkan uda anà zek anahan bay. Dō sa ján uho ahay, dō sa ga pəra ahay, tu dō sa ga mədigwed ahay, aday tu dō sa gan may anà uwar ahay sabay, tə pəlay sə nahay nə tu dō mungol aya,

10 dō sə akar ahay, dō sa ga ubor pə way ahay, dō sə vaway nga ahay tu dō sa gad mungwalay pə dō ahay, dō sa van nga anà dō ahay, fok a tinen ti canan pə idə wa anà bahay a Mbərom bay.

11 Kwakwa ata nà, azar su dō a kwanay aya nà, ta gak ahay jəba si mer su way a lelibay ataya re asanaw? Əna həna, Apasay a Mbərom a mənuko sə dəfan apan ata kə banak pikwen wa ines ahay, kə tərak kwanay dō anahan ahay aday kə tərak kwanay dō didek aya pa 'am anahan tə sləmay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

Zek su dō mə ndakay a nà, sə həran anan nga anà Mbərom

12 Natiya kutok, azar su dō a a bayak nà: «Cəved inde sa ga way ahay fok.» Əna way azar aya nà, ti njadan 'am anan à nga bidaw? Ta ja asa, ta wa: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Əna pi nen nà, u no sə təra bile sə awan bay fok.

13 Ta ja nà: «Way sa pa inde nà, anga kutov, aday kutov inde dukwen anga way sa pa re.» Ayaw, əna tinen a cew maya pə luvon a inde nà, Mbərom i naa lize atan mba. Aday dukwen, zek kutok nà, Mbərom a ndakay anan nà, anga sa ján anan uho bay. A ndakay anan nà, anga sə pərahan anan azar anà Bahay a mənuko Yesu. Aday dō sa gan nga i zek a mənuko nà, winen a re.

14 Mbərom kə slabakak anan ahay Bahay a mənuko Yesu à məkə wa tə məgala anahan. I naa slabakay ahay mənuko dukwen, tə məgala anahan ata matanan re.

15 Kà sànen apan sa jəka zek a kwanay kə tərak hawal si zek ana Yesu Almasihu bidaw? Aya əna, ni gəba anan hawal si zek ana Yesu Almasihu ata aday ni japay anan tə uwar sa faa ján uho kutok asa daw? Wita i ga zek sabay.

¹⁶ Kak kə mbakak anan zek anak anga sa ján anan uho matanan ná, ata kə tərak zek kərtek a tə dōwan a kwanay sə japay maya ata kutok bidaw? Anga Deftere a Mbərom a ja ná: «Cew maya a tinen a ti təra ná, zek kərtektakke coy.* »

¹⁷ Aya əna, dō sə japay tə Bahay a mənuko Yesu ná, tinen tə tərak zek kərtek a à apasay inde coy.

¹⁸ Anga nan, mbəsiken 'am sa dah uho nə səfek à alay a kwanay wa. Ines azar aya fok, tinen i zek inde bay. Əna dō sa dah uho ahay fok ta ga ines ata ná, pi zek a tinen a cərkəke way anahan.

¹⁹ Kə sənən apan zle lele, zek a kwanay a ná, doh ana Apasay a Mbərom Cəncan awan. Apasay a Mbərom mə njahay a à kwanay inde. Mbərom a varak ikwen anan. Anga nan, zek a kwanay a həna dukwen, kə liven apan nga sabay.

²⁰ Bina Mbərom kə bəmbadək kwanay masa nə ndədəmdəmma bayan awan. Natiya, mbəsiken anan zek a kwanay à həran nga anə Mbərom kutok.

7

Agəba zek

¹ Həna ná, ni mbədahak ikwen ayak apan pə way a kwanay sə cəcihey puno à dərəwel a kwanay inde ata kutok. Lele bina maw ná, abay dōwan à gəba uwar bay nə tədə.

² Aya əna kutok ná, kak ki mben apan sə njahay tətibay aday ta saa ján uho ná, suwan kuwaya à gəba uwar aday dəna ahay dukwen tá zla à mbaz.

³ Asa atə mungol tə uwar anahan dukwen tə mbədahan ləen i zek ahay bay.

⁴ Zek ana uwar ná, ana winen a bay, əna anə mbaz anahan. Mungol dukwen matanan re, zek anahan dukwen anə winen a bay, əna anə uwar anahan.

⁵ Ká si gen anan azay ti zek a kwanay ahay bay. Kak izəne anga kə dəfen alay a inde mənjoek sa ga amboh sə cəce way pə Mbərom wa aday. Pə dəba anahan a wa dukwen ná, jipen asa, bina Fakalaw i saa njad pikwen cəved sa njak kwanay i ines inde, anga kə sənən sə lavan nga anə zek a kwanay tətibay ata awan.

⁶ Na ja matanan ná, sa jəka aday təktek gen matanan ata bay. Əna ki gen matanan nə lele.

⁷ Nen na gan may ná, abay kuwaya à njahay kawa nen mənjoəna uwar nə lele. Əna kutok ná, Mbərom a varan məgala anahan anə dō ahay nə cara cara. Anə dōwan hinen a varan məgala sə njahay mənjoəna uwar.* Anə dō hinen asa, kə varak anan məgala sə njahay tə uwar awan.

⁸ Həna nen apan ni jan ayak 'am anə dō mənjoəna uwar ataya awan, anə dəna dalay ataya awan, aday anə mədukway sə uwar ahay fok: Suwan njihen mənjoəna sə gəba zek ahay kawa nen.

⁹ Aya əna, kak ki mben apan sə njahay matanan tətibay ná, kuwaya à gəba uwar, dəna ahay dukwen tá zla à mbaz, aday mədukway sə uwar ahay ite tá zla à mbaz re, bina ki sii gen ubor pi zek ahay tə mindel.

¹⁰ Nen apan ni jan ayak anə dō mə gəba zek aya awan, 'am dađdađađ awan. 'Am ata ná, sa nga uno a bay, əna ana Mbərom. Uwar à sa mbəsak anan mbaz anahan bay.

¹¹ Aday, kak uwar a dōwan a kə zlak way anahan ná, à sa zla à mbaz hinen bay. A njahay taayak, kabay tá ndav anan 'am a sə cəban atan pi zek ta mbaz

* 6:16 Ca pə Laataanooji 2.24.

* 7:7 Məgala sə səmen anə way, anjahay mənjoəna uwar.

anahan ata aday á ma agay. Aday mungol dúkwen ná, á sa razl anan uwar anahan bay re.

¹² Hóna nen apan ni jan ayak aná do azar aya ná, 'am sa nga uno awan, bina ana Mbərom bay. Na ja ite ná, hinahibay, kak dōwan a kwanay a inde uwar anahan nə a daf nga pə Yesu fan bay aday uwar anahan ata dúkwen a nan sə njahay ta mbaz anahan ná, dōwan ata á sa razl anan uwar ata bay.

¹³ Matanan re, kak uwar a inde á wulen a kwanay aday mbaz anahan nə a daf nga pə Yesu fan bay, aday mbaz anahan ata dúkwen a nan sə njahay tə uwar anahan ná, uwar ata á sa mbəsak anan mbaz anahan bay re.

¹⁴ Bina mbaz anahan a sa daf nga pə Yesu fan bay ata ná, winen á mamasl su do a Yesu aya coy, anga uwar a anahan. Matanan, uwar aday kə dafak nga pə Yesu a fan bay ata dukwen, winen á mamasl su do a Yesu aya coy anga mbaz anahan. Kak abay matanan bay ná, gwaslay a kwanay ahay dúkwen tə gəzlak tə Mbərom kutok bidaw? Əna həna, tinen á mamasl su do a Yesu ahay kutok bidaw?

¹⁵ Aya əna, kak dōwan a sa daf nga pə Yesu fan bay ata, a nan sə mbəsak anan do sa daf nga pə Yesu ata ná, i mba apan sə mbəsak anan. Anga nan kutok re, dōwan mə mbəsak a ata ná, á ga nə mungol, á ga nə uwar, winen ma ban a ta 'am sə gəba zek tə winen sabay. Mbərom a ngamak ikwen nə saa njahay zay.

¹⁶ Iken uwar a ma daf nga pə Yesu coy ata awan, ka san zle ki mba apan sa tam anan mbaz anak a tətə daw? Aday iken mungol ma daf nga pə Yesu coy ata awan, ka san zle ki mba apan sa tam anan uwar anak a tətə way anahan daw?

Njihen kawa ana Mbərom a sə lavak ikwen anan zek ata awan

¹⁷ Uwec wa 'am uno sa jak ikwen ayak həna ata ná, lele cəna kuwaya á njahay nə kawa ana Mbərom a sə lavan anan zek ata awan, aday á pərahan azar aná anjahay anahan a kurre á alay ana Mbərom a ngaman ata awan. Na jan aná do a Yesu ahay kwa aha fok nə kətanan.

¹⁸ Minje sə way həna: A alay a Mbərom sə ngamak ata ná, hinahibay iken ma gad mədəndalas awan. Kak matanan ná, á bənak mbiyed aday sa dər anan bay. Njahay a matanan. Kabay Mbərom a ngamak ná, iken ma gad mədəndalas a bay ná, ká sa gad mədəndalas sabay re.

¹⁹ Agad mədəndalas kabay agad mədəndalas bay, cew maya fok tə tərak way kəriya awan. Way lele kərtek ná, adəfan apan aná 'am a Mbərom.

²⁰ Kuwaya á njahay ná, kawa á alay a Mbərom sə ngaman ata awan. Dōwan á sa mbədahan bay.

²¹ A alay a Mbərom a ngamak ná, iken bile a daw? Kak matanan ná, kə jalay awan bay. Əna kak cəved inde aday ki təmay á bile ata wa ná, təmay wa re.

²² Bina, da san zle, bile aday Bahay a mənuko kə ngamak anan ata ná, winen bile a dōwan sabay anga winen do ana Bahay a mənuko. Əna, do aday Bahay a mənuko a ngaman nə winen bile a itəbay ata ná, kə tərak bile ana Almasihu kutok.

²³ Kwa á ga ná, dōwan a winen bile, kabay winen bile a itəbay ná, Mbərom kə bəmbadək ahay kwanay, masa a ná, ndədəmdəmma. Kwanay ná, kə tərən bile sə way sə daliyugo ahay sabay.

²⁴ Mərək uno ahay, kuwaya á njahay ná, pə kərtek a tə Mbərom, kawa anahan sə ngaman á alay ata ata awan.

'Am anga mbalam ahay tə dəna dalay aya awan

²⁵ Kə cəcihen puno wa 'am sə mbalam ahay ta sə dəna dalay aya awan. Ni mbədahak ikwen ayak apan həna ata ná, 'am sa nga uno awan, bina Mbərom

su jo ahay bay. Aya əna, dəfen nga pa 'am uno ata awan, anga Mbərom kə gak uno sumor sə tərə nen do didek awan.

²⁶ 'Am uno ata nà, həna: Lele nà, sə njahay pə anak a həna ata awan, bina dəce ahay inde həna bayak awan.

²⁷ Kak iken, uwar anak inde nà, kə razl a pi zek wa bay. Aday kak uwar anak ibay ite nà, kə pəlay sə zəba bay re.

²⁸ Aya əna, kwa dōwan a kə zəbak dalay dükwen, kə gak ines bay. Aday kak dəna dalay a kə zlak à mbaz dükwen, kə gak ines bay re. Əna sənen apan lele, do mə zəba zek aya nà, dəce ahay inde bayak a pə daliyugo a anan, aday dükwen u no dəce ataya tà tak ikwen à nga bay.

²⁹ Mərak uno ahay, way a u no sə dəkak ikwen anan ayak ata nà, həna: Alay a mə mbəsakak uko a bayak a sabay, way ahay fok, ti ndav. I ban pə winen a anan wa nà, do tə uwar aya dükwen tə varan a mivel a tinen anà Mbərom nə kawa à alay a tinen mbalam aya ata re.

³⁰ Matanan do sa yam ahay dükwen, tə njahay kawa tinen apan ti yam bay. Do mə taslay mivel aya dükwen, tə njahay kawa tinen apan ti taslay mivel bay. Do sə sukom way ahay ite nà, way a tinen mə sukom ataya, à gan atan à nga wa bay.

³¹ Do sa ga mer su way tə way ahay pə daliyugo a anan dükwen, tə dəf anan abayak nga a tinen dook pə way ataya bay. Bina daliyugo a kawa ana mənuko sa ca apan həna ata nà, i ndav asanaw!

³² Na ja matanan ata nà, u no awan à wusek ikwen nga bay. Do mbalam a nà, a dəf abayak nga anahan fok nà, pi mer su way a Bahay a mənuko Yesu, anga aday à zlan à nga.

³³ Do tə uwar a ite nà, abayak nga anahan nə pə way sə daliyugo ahay. A nan sa gan nga anà uwar anahan aday sa zlan à nga.

³⁴ Natiya abayak nga anahan nə pə Bahay a mənuko vərre sabay, kə gəzlak cew. Matana re, uwar aday mbaz a tinen ahay ibay tə dəna dalay aya dükwen, abayak nga a tinen pi mer su way a Yesu re. A nan atan sə varan anan ajalay nga a tinen tə apasay a tinen fok anà Bahay a mənuko. Aya əna, uwar ta mbaz ite nà, a bayak pə way sə daliyugo ahay, anga a nan sa gan nga anà mbaz anahan aday à zlan à nga.

³⁵ Na ja matanan anga u no sa mak ikwen zek, bina nə gafak ikwen 'am pə awan a ibay. Na gan may adəka nà, tiven nə pə cəved lele awan, aday pərihen anan azar anà Bahay a mənuko nà, tə mivel kərtek a re.

³⁶ Nen apan ni jan ayak 'am həna asa nà, anà wan njavar aya tə dəle a tinen ahay. Hinahibay wan njavar ata i bayak way pə dəle anahan ata awan, aday pə dəba wa a ca apan i mba apan sə dəma tətə sabay anga ta gak ide pi zek ahay a zalay ike nà, suwan tə gəba zek. I tərən atan ines bay re.

³⁷ Aday kak wan njavar ata a ca apan nə i mba apan sə dəma sə njahay mənəna sə gəba anan dəle anahan ata tətə way anahan nà, à gəba anan sabay. Kak dōwan a gafan apan 'am bay, a bayak apan à mivel anahan a wa nà, wita, kə gak way lele re.

³⁸ Natiya kutok, dōwan a kə gəbak anan dəle anahan nà, kə gak way lele awan, aday dōwan a kə mbak apan sə dəma, kə gəbak anan sabay dükwen, kə gak way lele sə zalay dōwan a hinen ata awan.

³⁹ Uwar nà, à alay a mbaz anahan winen tə ide mba ata nà, cəved anahan inde sa zla way anahan ibay. I i njad cəved nà, si pə luvon a inde mbaz anahan ata kə məcak aday. Ata i mba apan sa zla à mbaz maza awan. Əna kutok nà, à zla nə əga do sə dəf nga pə Yesu.

⁴⁰ Aya əna, pi nen ite, a zla pi zek nà, suwan à njahay mənəna mbaz. Ata ataslay mivel anahan i ga inde zal winen u doh sa mbaz ata awan. Matanan,

anga a ga upo nà, Apasay a Mbërom a i nen inde ata sê ðuko anan 'am ata awan.

8

Sluwed sê përa

¹ Hëna nà, ni mbëdàhak ikwen ayak pë way a kwanay sê cëcihey ahay puno anga sluwed sê përa ata awan. Kwanay ki jen nà: «Mënuco fok, ða san way zle.» Acëkan. Əna asan way ata a varan ahar nga anà zek. Way sa man zek ù do adëka nà, asan zek a à wulen a mënuco inde ata awan.

² Kak ðowan inde à wulen a kwanay kà jak a san way zle coy nà, ata winen kè sənək way tède kawa ana Mbërom sa gan may ata fan bay.

³ Aya əna, do sê pəlay Mbërom adëka nà, Mbërom ðukwen i ja, a san a ðowan ata zle re.

⁴ Pə 'am sê arac sluwed sê përa ata nà, tède abay ði rac ðaw? Da san zle, përa aday nà, way kəriya awan. Sifa uda ibay. Da san zle re, Mbërom inde nà, winen a kərtektəkke, maza ibay.

⁵ Tə ðidek a nà, do ahay tinen apan ti hëran nga anà way ahay à bagəbaga mburom aday pë daliyugo kawa tinen mbërom ahay. Pë tinen nà, mbërom ahay inde tə bahay ahay inde bayak a sê ðəfan atan apan.

⁶ Cəkəbay, pë mënuco ite nà, ða san zle Mbërom inde nà, kərtek, Bəbay a mënuco, winen sê ndakay way ahay fok pë daliyugo. Də njahay tə sifa ðukwen, anga sê hëran nga anà winen awan. Bahay a mënuco inde kərtek ðukwen, winen Yesu Almasihu, way ahay fok mə ndakay a nà, tə alay anahan. Aday sê varak uko sifa sa ndav bay ata nà, winen a re.

⁷ Aya əna, kwa ða san apan zle përa nə way kəriya a aday sifa uda ibay dəp nà, do azar aya ta san bay. Anga tinen apan ti rac sluwed sê përa ata nà, tə bayak nə përa inde acëkan, bina tinen bəle aya pə cəved sê pərahan azar anə Mbërom. Ata tə bayak nà, arac sluwed ata kə nəsek atan pa 'am a Mbërom.

⁸ Da san apan zle, sê japay mënuco pi zek tə Mbërom nà, way sa pa bay. Də rəcak sluwed ata nà, awan i zəga mënuco pə cəved a Mbërom bay. Də rəcak bay təkede ðukwen, awan i kəkək uko pə cəved a Mbërom bay re.

⁹ Əna, gen anan ngatay anə zek aday! Kwa á ga nà, abay cəved inde sa pa way ahay fok dəp nà, kɪ pen bay anga hinahibay ki sa zluwen anan mərak a kwanay bəle aya à cəved a Mbërom wa.

¹⁰ U no sa jak ikwen ayak nà, ðowan a bəle ata kə canak anak i iken, do sa san way ata, à man sa rac sluwed sê përa nà, a ga apak nə winen i rac bay bugol ðaw?

¹¹ Ca apan, tə asan way anak ata nà, kə zluwek anan mərak anak a bəle ata, à cəved a Mbërom wa. Yesu Almasihu a mac nà, anga mərak anak ata biðaw?

¹² Ka sak a ga matanan sê zluwe anan mərak anak à cəved a Mbërom wa, aday kə nəsek anan əjalay nga anahan a bəle ata nà, wita kə nəsek nə pa 'am ana Yesu Almasihu a re.

¹³ Matanan, kak ni rac sluwed sê përa aday ni zluwe anan mərak uno bəle awan à cəved a Mbërom wa cukutok ata nà, suwan ni rac sluwed sê përa ata sabay jiga awan! U no nà, mərak uno bəle ata á zluwe à cəved a Mbërom wa bay!

9

Pol a ga minje pi zek anahan

¹ Hëna nà, ni gak ikwen ayak minje sa 'am ata pi zek uno awan aday. Awan inde mə gufo apan 'am a ðaw? Na wa, nen ðukwen do maslan a Yesu a re

ba? Nə canak anan anə Bahay a mənuko Yesu njœk tə ide uno bidaw? Aday kwanay kə taren do ana Yesu Almasihu ahay nà, anga nen a sə dakak ikwen anan ləbara mugom ata re bidaw?

² Kwa abay á ga nà, do azar aya tə təmahak nen kawa do maslan a Yesu bay nà, kwanay dada nà, kə sənən apan zle nen do maslan anahan way anahan, bina kə taren do ana Yesu ahay nà, anga nen sə dakak ikwen anan 'am a Mbərom ata awan. Natiya, anga kwanay nà, ma ca awan uho lele, nen nə do maslan a Bahay a mənuko Yesu acəkan.

³ Do ahay inde ta taa mo mungok. Həna ni mbədahan atan ayak apan:

⁴ Na slak sa njad way sa pa ti mer su way uno bidaw?

⁵ Na slak aday mi zla miya tə uwar á man si mer su way uno, kawa do maslan azar aya tə mərak a Bahay a mənuko ahay tatə Piyer ata itəbay daw?

⁶ Asa abay təde sa ga mer su way tə alay a manay aday má njad way sa pa ite nà, manay tə Barnabas cuwcuwwe kələdaw?

⁷ Suje inde, i ga mer su way mənəna sə haman apan nà, inde daw? Down inde i jule way á guvo mənəna sa tar way anahan sə julœn ata á 'am nà, inde daw? Kabay do sa 6al sla inde aday a njad sa sa pay a bay nà, inde daw?

⁸ Way uno sa jak ikwen ayak a anan ata nà, a nay á ajalay nga su do zenzen a wa dəkdek bay, anga mə vinde awan, á Tawrita inde re.

⁹ Mə vinde a á Tawrita a Musa inde nà, Mbərom a wa: «À alay a sla winen apan i gak mer su way á guvo nà, ká sa banan mbulo pa 'am anga sə gafan 'am pə arac way bay.*» Kwanay kə bayiken, Mbərom a ja 'am ata nà, pa sla ahay dəkdek coy daw?

¹⁰ Didek a nà, a ja 'am ata bugol nà, anga manay a bidaw? Acəkan. Mə vinde a anga manay a wanahan. Do sa ga mer á guvo, tu do sa zla6 a ndaw a nà, ta ga mer su way ata nə tə ajalay nga saa njad way sa pa ata bidaw?

¹¹ Mə dakak ikwen anan 'am a Mbərom nà, manay kawa do sa casl way á guvo ata awan. Kak matanan nà, təde abay mi njad way sa pa á kwanay wa bidaw?

¹² Kak abay do azar aya nà, cəved a tinen inde sa njad way sa pa pə kwanay wa cukutok nà, manay mi njad pikwen wa zal tinen bugol bidaw? Aya əna, mə ngəmak sa ga matanan bay, ma ban mbac, anga a nan umo nà, awan á van saray anə ləbara a Yesu Almasihu bay.

¹³ Kə sənən apan zle, do sa ga mer su way à doh sə mazla6 a Mbərom ahay nà, ta pa nà, way a ma var aya à doh sə mazla6 a Mbərom ata bidaw? Aday asa, do sə gədan dungo anə way ahay anga Mbərom dukwen, ta rac sluwed sə way a tinen sə gədan dungo ataya bidaw?

¹⁴ Matana re, do sə đakan anan ləbara a Yesu mugom a anə do ahay ataya nà, Bahay a mənuko a ja nà, ti pa way nə ti mer su way a tinen sa ga ata awan.†

¹⁵ Əna nen nà, nə bənak anan bitem anə 'am ata bay. Aday a nan sa ja dukwen, nə vinde nà, anga u no sə cəce kutok bay re. A'ay, suwan nà mac, ta sa saa cəce nà, na. Bina, ata ni i mba apan sə həran nga i zek anga nan sabay.

¹⁶ A nan sa ja nà, ni həran nga i zek anga sə dakay anan 'am a Mbərom bay. Anga ni dakay anan nà, tə bəlaray. Na sak a dakay anan bay ata dukwen, i buno đavac re.

¹⁷ Abay á ga nə na ga mer su way ata sə bəlaray bay nà, wita ni cəce magwagway kutok. Aya əna, matanan bay. Sə vuro anan mer su way ata á alay inde nà, Mbərom awan. Anga nan, ni cəce awan bay.

* 9:9 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.4. † 9:14 Ca pə Mata 10.10; Lukas 10.7.

¹⁸ Kak matanan cukutok nà, magwagway uno i mer su way ata inde nà, maw? Ni ðakay anan labara mugom ata nà, kəriya awan, mənɲəna sə cəce awan pu ðo wa. Təde abay ni cəce magwagway pi mer su way ata awan, əna ni gan may sə cəce bay.

¹⁹ Abay à məndak wa nà, nen bile ðaw? A'ay! Na var anan nga uno kawa bile anga sa man zek anà ðo ahay fok, anga aday, à ga zek nà, ðo ahay bayak a tã njad sa ðaf nga pə Yesu ite.

²⁰ Natiya kutok, mi njahay tə Yahuda ahay kawa nen Yahuda ahay, anga aday tã tãma Yesu kawa bahay a tinen. Tu ðo sə ðəfan apan anà Tawrita a Musa ahay nà, ni njahay tə tinen kawa nen nə ðəfan apan anà Tawrita a Musa ata re. Kwa à ga nà, bəlaray ni ðəfan apan anà Tawrita ata bay nà, ni ga matanan, anga aday tã tãma sa ðaf nga pə Yesu.

²¹ Tu ðo sa san Tawrita a Musa ahay bay ite, mi njahay tə tinen kawa nen ðo sa san Tawrita bay re, anga aday tã tãma sa ðaf nga pə Yesu. U no sa ja nà, ni ðəfan apan anà 'Am a Mbərom bay bay. Nə ðəfan apan anà 'am ana Almasihu adəka.

²² Tu ðo sa ðaf nga pə Yesu aday tinen bəle ataya ðukwen, mi njahay tə tinen kawa nen bəle awan, anga aday tã njad məgala sə pərahan azar anà cəved a Yesu tə ðidek awan. Natiya awan, ti zek uno nà, ni təra kawa ðo ahay fok, anga kwa kəkəma kəkəma ðukwen, nà njad sa tam anan ðo azar awan.

²³ Aday nà ga nə ma ma, na ga fok nà, anga aday labara a Yesu mugom a à ta 'am, aday nà njad sə tãma magwagway a Mbərom saa varan à ðo ahay ata awan.

²⁴ Kə sənən zle asanaw, ðo ahay bayak a ti haw aday sa njad a magwagway, əna saa njad sə dəzle pə magwagway ata nə ðo kərtektəkke. Kwanay hənə ðukwen, hiwen nə kawa ðo saa njad magwagway ata re.

²⁵ Do sa gan may sa haw fok, a kəta anan nga anahan nə lele, anga aday à zalay ðo ahay. Ata i njad magwagway sə ahaw anahan ata kutok. Əna magwagway anahan ata nà, a njahay bay. Way sa ndav bəse. Aya əna, mənuko nà, ði kəta anan nga a mənuko lele nà, anga sa njad anan magwagway sa ndav itəbay ata awan.

²⁶ Anga nan kutok, ni haw nà, ide zuhhwe pa 'am. Nen kawa ðo sa nja gwiya kəliyya sa vad yugo zləszlas ata bay, əna ni car nà, pa wan sə gwiya wanahan.

²⁷ Ni kəta anan zek uno lele, anga aday à ðəfo apan, bina nen ðo sə ðakan anan 'am a Mbərom anà ðo ahay ata nà, nà sa təra nen a na slak sabay bay.

10

Pol a ga minje pə Isəra'ila ahay

¹ Mərak uno ahay, u no sa mak ikwen anan ayak à nga inde nà, way sə təra pə bije a mənuko ahay à kiɓe inde à alay a Musa sə njahan atan ahay pa 'am wa ata awan. Mbərom kà bak atan fok à mezeze sə mugudongudon anahan inde, aday fok a tinen a tə takasak à bəlay ata wa.*

² Tinen a fok, tə tərak kawa Musa a gan atan baptisma à mugudongudon ata inde, aday à bəlay ata inde re. Matanan tə tərak ðo mə japay aya tə Musa kutok.

³ Tinen a fok ta pak way sa pa kərtek a, way sa pa sə dazay à mburom wa ata awan.†

* **10:1** Ca pə Gurtaaki 13.21-22, 14.22-29. † **10:3** Ca pə Gurtaaki 16.4-35.

⁴ Aday ta sak a'am kərtek a, a'am mbala a Mbərom sə varan atan ahay, a ngəzay ahay à pəkərad' wa ata awan.‡ Pəkərad' a Mbərom sə varan atan ata nà, winen Yesu Almasihu, dō sa taa lagay atan ata awan.

⁵ Tə winen ata təkə dukwen, zek məduwen a su dō kà zlak anan à nga à Mbərom bay. Anga nan, tə məcak à kié inde tololo pa man pa man.§

⁶ Natiya kutok, à way a mə təra ataya inde nà, sumor a nà, sənuko wa way inde. A nan sə dəkak uko anan nà, mənuko dukwen dā sa ga idé pə way lelibay aya kawa tinen sa taa ga ataya sabay.*

⁷ Anga nan kutok, kə dəfen anan apan anà pəra ahay, kawa azar su dō a tinen aya sə dəfan ahay apan ata bay. Deftere a Mbərom a ja nà: «Do ahay tə njahay sa pa way, aday tə slabak sə gəslen pa 'am anà pəra kutok.†»

⁸ Aday, mənuko dukwen, dā sa ján uho kawa azar su dō a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina Mbərom kə vədək atan à luvon kərtek inde, abaslay sə dō ahay i ga mbulo kwa kuro cew nga maakan (23,000).‡

⁹ Aday asa, mənuko dukwen, dā sa jugwar 'am pə Bahay Mbərom wa anga sa ca panan mazan kawa azar su dō a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina, dədəw ahay tə rəcak atan, tə məcak.

¹⁰ Aday asa re, mənuko dukwen, dē gədan azar anà Mbərom kawa azar su dō a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina maslay a Mbərom a sa taa vad dō ata kə lizek atan.

¹¹ Natiya kutok, Mbərom a ga anan way ataya nà, anga aday dā san wa way à minje sə way ataya wa. Tə vinde anan way ataya dukwen, anga aday dā san pi zek mənuko dō sə biten anaya pə uho mədakwidok a anan nà, dā ga way ataya sabay.

¹² Matanan, dōwan a kə bayakak winen tə məgala à cəved' a Mbərom inde nà, à gan ngatay i zek, bina i sa zluwe à cəved' ata wa.

¹³ Ubor sə way sa njak kwanay ataya nà, a tan à nga anà kuwaya fok. Aya əna Mbərom nà, winen inde bəse tə kwanay, i mak ikwen zek. I mbəsakan kwanay à 'am anà ubor sə way ataya zal məgala a kwanay bay. Ubor sə awan a kə njəkak kwanay nà, winen a i varak ikwen məgala sə dəma anan aday i tak ikwen cəved' sə takas wa.

Ki gen pəra sə awan sabay

¹⁴ Natiya kutok, car uno ahay, u no sa jak ayak nà, kī gen pəra sə awan sabay jiya awan.

¹⁵ Na san zle, kwanay sə sləne 'am uno ataya nà, dō ma san way aya coy. Anga nan, jilen pa 'am a nen sa jak ikwen ayak anaya aday. Na jak ikwen ayak nà, 'am lele dāw, kabay 'am lelibay a dāw?

¹⁶ Ni ga minje ta sa pa way sa pa cəncan a aday. Da sa way à gəsa'am wa pə kərtek a ta sə ngəran à Mbərom nà, dā japay ata nà, tə mez a Yesu Almasihu bidaw? Aday dā pa tapa sə pen pə kərtek a nà, dā japay ata nà, ti zek a Yesu Almasihu a re bidaw?

¹⁷ Tapa sə pen nà, kərtek. Aday mənuko a bayak ata nà, mənuko a fok dā japay kərtek, anga dā pa nə tapa sə pen a kərtek ata awan.

¹⁸ Ni ga minje tə Isəra'ila ahay re asa aday. Tinen nà, ta taa waslay way anga Mbərom. Aday dō sa rac sluwed sə way ataya nà, tinen mə japay a tatə Mbərom a asanaw?

¹⁹ Matanan, u no sa ja nə maw? Tə waslak anan way anà pəra nà, ta ga nə way didek a dāw? Kabay zek a pəra aday nà, ma à dōwan sumor a bugol anaw?

‡ 10:4 Ca pə Limle 20.8-11.

§ 10:5 Ca pə Limle 14.16, 23, 29-30.

* 10:6 Ca pə Limle 11.4, 34.

† 10:7 Ca pə Gurtaaki 32.6. ‡ 10:8 Ca pə Limle 25.1-9.

²⁰ Awan a dōwan sumor a bay. Aya əna, sənen apan, way a tinen a sə waslay ata nà, tə varan anan anà setene ahay, bina anà Mbərom bay. Anga nan kutok, u no kə jipen tə setene ahay bay.

²¹ Matanan, ki sen way à gəsa'am a Bahay a mənuko wa, aday ki sen way à gəsa'am sə setene ahay wa re, cew miya nà, i ga zek bay. Matana asa re, ki pen way sa pa ana Bahay a mənuko, aday ki pen way sa pa mbala ana setene ahay re, cew miya nà, i ga zek bay re asanaw?

²² Kabay, a nak uko sə jugwar 'am pə Mbərom wa, aday à ga puko mivel daw? Də zalay anan tə məgala daw?

Gen way sa man zek à dō azar aya ata awan

²³ Azar su dō a kwanay ahay ta ja nà: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Acəkan, əna way ahay fok ti ma zek bay. Ta ja asa: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Acəkan, əna way ahay fok ti man zek à dōwan pə cəved sə pərahan azar anà Mbərom bay.

²⁴ Dōwan à sa ga way sa man zek anà nga anahan taayak bay. A ga nə way sa man zek anà dō azar aya awan.

²⁵ Ki ten anan à nga à sluwed à lumo cəna, sukumen. Kà sa cəcihen sa jəka sluwed a nay awanaw bay jiga awan. Rəcen, kà sa jilen awan bay.

²⁶ Anga mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà: «Daliyugo tə way a uda ataya təkə fok nà, sə lavan nga nə Mbərom Fetek.Š»

²⁷ Mìnje a nà, dō sə pəra kə ngamak anak ayak pə way sa pa àga winen, aday kə təmahak sa zla nà, way anahan saa varak ata fok, pa! Kà sa jalay awan bay jiga awan.

²⁸ Əna dōwan a kà sak a dəkak anan: «Həna anan nà, sluwed sə way mə waslan a anà pəra» nà, wita kà rac bay. Bina, ka sak a rac nà, ki nes anan abayak nga.

²⁹ Nə bayak nə pə abayak nga ana dōwan ata awan, bina pə abayak nga anak itəbay.

Aya əna, na jak kà rac bay nà, angamaw? Kak nə rəcak sluwed, aday dō i ma nga sə guđo apan azar nà, ata cəved a mə vuro a sa pa way ahay fok ata kə nəsek kutok bidaw?

³⁰ Na pak way ta sə ngəran ayak à Mbərom nà, coy, bina dōwan i guđo apan azar nà, angama asa anaw?

³¹ Anga nan kutok, kwa kwanay apan ki pen way, kwa kwanay apan ki sen awan a, aday kwa kwanay apan ki gen nə ma ma fok cəna, gen way ahay fok nà, anga aday dō ahay tə hərən nga à Mbərom.

³² Kà si gen way sə zluwe anan dō ahay à cəved a Mbərom wa bay: kwa tinen Yahuda ahay, kwa tinen Yahuda ahay bay, kwa tinen nə dō sa daf nga pə Yesu ahay dukwen, kə zluwen dōwan à cəved a Mbərom wa bay.

³³ Gen way ahay fok nà, kawa nen. Nen nə pəlay sa ga nə way aday à zlan à nga anà kuwaya fok ata awan. Ni ga way fok nà, nə bayak pi zek uno a aday bay, əna nə bayak nə pə dō ahay adəka, aday tà tam ite.

11

¹ Pərihen anan azar anà azla uno, kawa nen a dukwen nə pərahan azar anà azla a Yesu Almasihu ata awan.

Atə mungol tə uwar pa 'am a Mbərom

² Nen apan ni varak ikwen ayak zlangar; anga kwanay apan ki bayiken upo kwa siwa fok, aday kwanay apan ki pərihen anan azar anà way uno sə tətakak ikwen anan ata awan.

³ Aya əna, u no sənən anan way a həna anaya aday: Pa nga sə dō mungol a fok nà, Yesu Almasihu winen nga awan. Pa nga su dō uwar a dukwen, mungol winen nga awan. Aday pa nga ana Yesu Almasihu a ite nà, Mbərom winen nga awan.

⁴ Kak dō mungol a winen apan i ga amboh, kabay winen apan i man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, á sa daf awan à nga inde bay, bay nà, wita kə kədiyek anan Bahay anahan.

⁵ Aya əna, uwar ite, kak winen apan i ga amboh, kabay winen apan i man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, á ban way à nga inde. Kə sak a ban way à nga inde bay nà, ata kə kədiyek anan bahay anahan ite re. Wita a ga kawa winen ma fad nga awan.

⁶ Kak aday uwar kə banak way à nga inde bay nà, á fad nga kwa! Wita cara ta sa fad nga daw? Kak agad sibək kabay afad nga a gan waray nà, á ban way à nga inde.

⁷ Mungol ite nà, á daf awan à nga inde bay, anga Mbərom a ndakay mungol nà, á ga minje tə winen awan, aday i ka anan mazla6 a Mbərom awan. Əna uwar ite nà, i ka anan mazla6 a dō mungol awan.

⁸ Bina Mbərom a ndakay dō mungol a nà, tə sluwed si zek su dō uwar a bay. Əna a ndakay dō uwar a adəka nà, tə sluwed si zek su dō mungol awan.

⁹ Aday Mbərom a ndakay dō mungol a nà, anga uwar bay, əna a ndakay uwar anga dō mungol a bugol.

¹⁰ Anga nan kutok, uwar á ban way à nga inde sə dakay anan a dəfan apan anà bahay anahan, aday anga maslay a Mbərom ahay re.

¹¹ Aday abay, pə mənuko dō a Bahay Yesu ahay nà, uwar ahay tə njahan pə alay wa anà mungol ahay, aday mungol ahay dukwen tə njahan pə alay wa anà uwar ahay ite re.

¹² Anga, kwa abay á ga nà, Mbərom a ndakay uwar tə sluwed si zek a mungol dəp nà, həna sə wahay mungol ahay dukwen, uwar ahay re. Aday sə ndakay way ahay fok nà, Mbərom awan.

¹³ Bayiken apan à wulen a kwanay inde aday. Pə kwanay nà, uwar i gan amboh à Mbərom mənəna sa ban way à nga inde nà, lele daw?

¹⁴ Aday pə mungol ite nà, dō ahay kwa aha fok ta san zle, a njahay tə sibək a à nga inde njəwewewə nà, lelibay. A ga waray.

¹⁵ Cəkəbay, pə uwar ahay ite nà, sibək inde apan gəsefgəseffe nà, a varan mazla6 adəka bugol. Bina sibək inde pə uwar a matana nà, a tərən kawa way ma ban a à nga inde.

¹⁶ Aday kə nak anan à dowan a sa ja 'am pa 'am a anan hwiya apan nà, á san nə manay mə njadək cəved maza ibay. Dō a Yesu ahay kwa aha dukwen tə njadək cəved maza ibay re.

Way sa pa cəncan awan

¹⁷ Pa 'am a hinen inde ata nà, ni varak ikwen ayak apan zlangar sabay kutok. Anga kə hilen nga sə həran nga anà Mbərom nà, ki gen way lelibay awan. Ahalay nga a kwanay ata winen apan i ma kwanay à də6a, bina a mak ikwen zek sa zla pa 'am bay.

¹⁸ Mama'am a aday nə sləne nà, á man sə ahalay nga a kwanay ahay nà, kwanay mə gəzla zek aya awan. Aday nen nə jalay nà, i ga nə matanan acəkan.

¹⁹ Aday abay, kak agəzla zek inde à wulen a kwanay ibay nà, ti i san wa dɔ sa daf nga pə Yesu a tə didek aya nà, kəkəməw?

²⁰ A alay a kə hilen nga sa pa way cəncan a nà, ki pen nə mbala a Mbərom sa gan may ata bay.

²¹ Anga kuwaya a haw nà, sa pa way a anahan a sa nay anan ahay agay wa ata awan. Ata dɔ azar aya mə rah aya awan, mə vaway nga aya awan re, aday dɔ hinen ahay tinen apan ti mac ta may pə cakay a tinen à man ata asa re.

²² Kak a nak ikwen sa naa ga matana nà, ki pen way sa pa agay wa bidaw? A nak ikwen sə kədey anan ahalay nga su dɔ a Yesu ahay daw? A nak ikwen sə pəkan waray i ide inde anà dɔ mətawak aya kələdaw? Həna nà jak ikwen nə mə kutok anaw? Nə ngərak ikwen apan daw? A'ay! Ni ngərak ikwen apan bay jiga awan.

²³ Way a nen sə dəkak ikwen anan ata nà, nə tətək pə Bahay a mənuko wa. Sə luvon a aday ti i ban anan Bahay a mənuko Yesu ata nà, a gəba tapa sə pen,

²⁴ a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa. A wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kà ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁵ Matana asa re, pə dəba a way a tinen sa pa ata wa, a gəba gəsa'am, a varan atan anan, a ja, a wa: «Tə gəsa'am a anan nà, Mbərom a ban 'am wiya tə dɔ ahay. A ban 'am a nə tə mez uno awan. Kwanay apan ki ta hilen nga aday ki ta sen wa way nà, kà ti gen matanan anga sə bayak pi nen.»

²⁶ Matanan kutok, à alay a kwanay apan ki pen tapa sə pen a anan, aday ki sen way à gəsa'am a anan wa nà, ata kwanay apan ki dikan anan ləbara sə amac a Bahay a mənuko Yesu, hus pə luvon anahan a saa may ata awan.

²⁷ Anga nan kutok, kak dɔwan a kà pak tapa sə pen a Bahay a mənuko aday kà sak way à gəsa'am anahan wa mənəna sə gəzlan alay pi zek wa anà way sə mivəl anahan aya nà, wita kà gak ines pi zek a Bahay a mənuko tə mez anahan.

²⁸ Natiya, kuwaya à gəzlan alay pi zek wa anà way sə mivəl anahan aya lele aday. Kak awan ibay nà, ata i mba apan sa pa tapa sə pen ata aday i sa sa way à gəsa'am ata wa kutok.

²⁹ Kak dɔwan a kà sak a pa tapa sə pen ata aday kà sak a sa way à gəsa'am ata wa mənəna sə bayak pi zek a Bahay a mənuko nà, wita kà gak ines, Mbərom i ga apan mivəl.

³⁰ Anga nan kutok, dɔ ahay bayak a à wulen a kwanay inde tə slahak à dəvac inde, aday bayak a tə tarak à məndak, aday azar aya dəkwen tə məcak re.

³¹ Abay dɔ gəzlan ahay alay pi zek wa anà way sə mivəl a mənuko ahay lele aday di sa pa way ata nà, Mbərom i kəta mənuko matanan bay.

³² Aya əna, Mbərom a kəta mənuko nà, wita a dəkak uko anan wurwer, anga aday dɔ sa slahay à sariya anahan inde pə kərtek a dənam tu dɔ sə daliyugo ahay bay.

³³ Natiya kutok, mərak uno ahay, kə hilen nga saa pa way nà, ben zek ahay aday.

³⁴ Kak dɔwan a, may a han apan nà, à pak ayak way agay wa aday. Matanan, ahalay nga a kwanay i gəbak ikwen ahay sariya a Mbərom sabay. Pa 'am azar aya nà, ben nen a ni zlak ayak əga kwanay a aday, ata ni sa ndav a wa 'am azar aya kutok.

12

¹ Matanan kutok, mərak uno ahay, pa 'am sə məgala ana Apasay Cəncan a sə varan anə dō ahay ata nà, u no kâ gəzlen anan alay pi zek wa sa san anan nə lele.

² Kə sənən apan zle, à alay a kə tərən dō a Yesu ahay fan bay ata nà, kə pərihen anan ahay azar anə pəra a kwanay ahay cara cara. Pəra a kwanay ataya nà, way ma mac aya awan, əna ta rak ikwen ahay mindel sə pərahan atan azar.

³ Anga nan kutok nà, gəzlen anan alay pi zek wa lele. Kak dōwan a nà, Apasay a Mbərom inde à winen inde nà, i mba apan sa ja: «Mbərom à tahasl anan Yesu» daw? Aday kak dōwan a kâ jak: «Yesu winen Ba Məduwen» nà, Apasay Cəncan a inde à winen ibay nà, i mba apan sa ja matana daw?

⁴ Məgala ana Apasay a Mbərom sə varan anə dō ahay nà, inde tə cəved ahay cara cara, əna Apasay ata nà, winen kərtektəkke.

⁵ Aday mer su way a Ba Məduwen sə varan anə dō ahay inde cara cara re, əna Bahay a inde nà, Yesu a kərtektəkke.

⁶ Matana re, cəved sa ga mer su way aya inde cara cara, əna sa ga mer su way ataya fok, aday à tinen inde fok nà, Mbərom a kərtektəkke.

⁷ Mbərom a ka anan məgala ana Apasay Cəncan a à kuwaya inde nà, anga aday kuwaya à man anan zek anə dō ahay fok.

⁸ Matana kutok, anə dō kərtek awan, Apasay Cəncan a a varan məgala sa ja 'am nə tə kəlire. Anə dō hinen, Apasay ata kərtek awan, a varan məgala sa ja 'am tə asan way awan.

⁹ Anə dō hinen, Apasay ata kərtek a a varan məgala sa daf nga pə Yesu anga sa ga way ahay fok. Anə dō hinen, Apasay ata kərtek a a varan məgala sa mbar dō dəvac aya awan.

¹⁰ Anə dō hinen, a varan məgala sa ga way masuwayan aya awan. Anə dō hinen, a varan məgala sa man anan 'am a Mbərom anə dō ahay. Anə dō hinen, a varan məgala sə gəzlan alay pi zek wa anə Apasay Cəncan a tə apasay lelibay aya awan. Anə dō hinen, a varan məgala sa ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata awan. Aday anə dō hinen kutok, a varan məgala sa man anan anə dō ahay 'am ataya awan.

¹¹ Məgala sə way ataya fok nà, sə varan atan anan nə Apasay ata kərtektəkke. A varan anə kuwaya, kawa sa zlan à nga anə winen awan.

Zek nà, hawal aya inde apan cara cara

¹² Cuko pə minje si zek aday. Zek su dō nà, kərtek, əna hawal ahay inde apan bayak awan. Aya əna, kwa hawal si zek ahay inde apan bayak a təkede nà, winen nə zek kərtek a hwiya. Aday zek a Yesu Almasihu dukwen, matana re.

¹³ Anga, à alay a dā ga baptisma nà, mənuko fok, kwa Yahuda ahay, kwa dō su kon azar aya awan, kwa dōwan a nə bile, kwa dōwan a nə bile a bay, Mbərom a gak uko ahay baptisma tə Apasay Cəncan a kərtektəkke, sə təra mənuko fok zek kərtek awan. Aday mənuko fok dā rah nə tə Apasay Cəncan ata kərtek a re.

¹⁴ Ayaw, zek su dō cəna, hawal kərtektəkke itəbay, əna hawal si zek ahay inde apan bayak awan.

¹⁵ Matana kutok, kak saray i ja: «Nen hawal si zek bay, anga nen alay bay» nà, i təra hawal si zek bay anga nan kutok daw?

¹⁶ Aday kak sləmay i ja: «Nen hawal si zek bay, anga nen ide bay» nà, i təra hawal si zek bay anga nan cara daw?

¹⁷ Kak abay zek fok ide a dəkdek mənəna sləmay nà, i sləne way ta maw? Kabay, kak zek fok sləmay a dəkdek mənəna cən nà, i rəbas way ta maw?

¹⁸ Aya əna, Mbərom a ndakay do nà, tə hawal si zek anahan aya fok, aday a zav atan pi zek tə cəved a kawa sa zlan à nga ata awan.

¹⁹ Bina, kak zek fok, winen hawal si zek kərtektəkke nà, ata winen zek mba daw?

²⁰ Matana bay jiga awan. Pi zek su do cəna, hawal si zek ahay inde cara cara bayak awan, əna zek a nà, kərtektəkke hwiya.

²¹ Anga nan kutok, ide i mba apan sa jan anà alay: «Na gak may bay», kabay nga i mba apan sa jan anà saray ahay: «Na gak ikwen may bay» nà, i ga zek bay.

²² Adəka bay, hawal si zek aya aday da ca patan kawa bəle aya ata nà, da gan atan may tə mindel bugol.

²³ Aday hawal si zek azar aya, aday da ca patan nə tinen way ma ga waray aya ata nà, da gan atan nga tə mindel. Aday hawal si zek azar aya, aday da ngam dowan à canan atan bay ataya nà, də ndakay patan man bugol nə lele.

²⁴ Əna hawal si zek aya aday ta gak uko waray itəbay ataya nà, ta gan may də ndakay patan man itəbay. Matanan, Mbərom a ndakay zek su do nà, a varan zlangar bugol nà, anà hawal si zek aday abay tə varan atan zlangar bay ataya awan.

²⁵ A ga matanan nà, anga aday zek à gəzla bay, aday hawal si zek ahay fok tã man zek i zek ahay.

²⁶ Kak hawal si zek a kərtek a, winen à dəce inde nà, hawal si zek azar aya fok, tinen à dəce inde re bidaw? Aday kak tə varak anan zlangar anà hawal si zek a kərtek a nà, hawal si zek azar aya fok ti taslay mivel pə kərtek a tə winen ata bidaw?

²⁷ Kwanay nà, zek ana Yesu Almasihu. Kuwaya fok, winen hawal si zek ana Yesu a kutok.

²⁸ Matana awan, à wulen su do a Yesu ahay inde nà, Mbərom kə ndirek anan do ahay pi mer su way anahan pə mədire pə mədire: mama'am awan, a dəf do maslan ahay; mə slala cew awan, a dəf do maja'am anahan ahay; mə slala maakan awan, a dəf do sə tətakan anan way anahan ahay anà do ahay. Aday a dəf do sa ga way masuwayan aya awan, do tə məgala aya sa mbar do ahay, do sa san sa man zek à do ahay ahay, do sa lavan nga anà way ahay, aday tu do sa ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya awan.

²⁹ Do ahay fok nà, tinen do maslan ahay daw? Do ahay fok, tinen do maja'am a Mbərom ahay daw? Kabay do ahay fok, tinen do sə tətakan anan way a Mbərom ahay anà do ahay daw? Do ahay fok, tinen ti ga way masuwayan aya daw?

³⁰ Do ahay fok, ti njad məgala sa mbar do daw? Do ahay fok, ti ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya daw? Kabay do ahay fok, ti san sa man anan 'am ataya anà do ahay daw?

³¹ Natiya kutok, gen anan may sa njad məgala sə way lele aya pə Mbərom wa.

Matanan, həna ni dəkak ikwen anan cəved sə azla lele a sə zalay azar aya fok.

13

Mazla6 ana asan zek

¹ Kwa abay à ga nà, na mba apan sa ja 'am su kon aya aday na san bay ataya awan, kabay na mba apan sa ja 'am ana maslay a Mbərom ahay zle dəp nà, kak asan zek inde upo ibay nà, wita nə tərak way sə bəbal awan kəriya ata awan. Nə tərak kawa njamde mə laway a sa ndar nday nday ata, kabay kawa kəcawar sa fa siy siy siy ata awan.

² Kwa abay á ga ná, mägala uno inde sa man anan 'am a Mbərom aná dō ahay, aday na san way ahay zle fok, kwa way mi der aya mbala Mbərom ata dukwen, kwa abay á ga ná adaf nga uno pə Mbərom inde i mba apan sə hədek anan ɓəzlom ahay dəp ná, ata kak asan zek inde upo ibay ná, nə tərak dō kariya awan.

³ Aday kwa abay á ga ná, nə gəzlan anan zliile uno fok aná dō ahay, kwa abay á ga ná, ni ngam sa var a zek uno aday tá vak nen dukwen, aday kak asan zek inde upo ibay ná, ni njad anan maw?

⁴ Dō tə asan zek a cəna, a gan ngatay aná way ahay fok, a gan sumor aná dō ahay, a ga ide pə way su dō itəbay, a zlapay awan itəbay, a həran nga i zek bay.

⁵ Dō tə asan zek a cəna, a ga way sa ga waray itəbay, a pəlan way aná nga anahan a dəkdek itəbay, a ga mivəl itəbay, aday a halay ines sə dō ahay itəbay re.

⁶ Dō tə asan zek a cəna, a taslay mivəl tə way lelibay aya itəbay, əna a taslay mivəl adəka ná, tə didək.

⁷ Dō tə asan zek a cəna, a səmen aná way ahay kwa siwa fok, a daf nga pə Mbərom kwa siwa fok, a dəfan ide aná way a Mbərom kwa siwa fok, aday a tavay njənjən kwa siwa fok.

⁸ Asan zek ná, a ndav itəbay. Aya əna, 'am sa man anan 'am a Mbərom á dō ahay ataya ná, ti i ndav. Aja 'am ta 'am su kon aday ka san bay ataya ná, ti i ndav. Aday asan way ahay dukwen, ti i ndav re.

⁹ Həna dá san anan way ahay fok fan bay, aday 'am a Mbərom a mənuko sa man anan aná dō ahay ataya dukwen, də sənək a fok coy fan bay re.

¹⁰ Əna, alay a ká slak Mbərom ká kak uko anan didək sə way ahay fok ná, way a ma ndav a fok bay ataya ti lize.

¹¹ A alay a nen gwaslay aya mba ná, na ta ja 'am kawa gwaslay ahay, nə bayak way dukwen kawa gwaslay ahay, nə sləne way ahay kawa gwaslay ahay re. Əna á alay aday nə sənək nga uno coy ata ná, nə mbəsakak way sə gwaslay ahay kutok.

¹² Həna ná, dá ca pə way ahay nə kustehtehhe, kawa dō a ca ide á malam mənjeroh a inde ata awan. Əna azanan pa 'am ná, dí i canan á way ahay fok nə ide cer wa kutok. Həna ná, na san way ahay cərah a fan bay. Azanan pa 'am ná, ni san anan way ahay fok cərah, kawa ana Mbərom sa san nen cərah ata awan.

¹³ Aday həna kutok ná, way ahay inde maakan, ti ndav itəbay: adaf nga pə Mbərom, adəfan ide aná way a Mbərom, aday asan zek. Əna sə zalay way azar ataya ná, asan zek a kutok.

14

Ləbara sa man anan 'am a Mbərom aná dō ahay

¹ Rəzlen anan á nga wa sa ga way sə asan zek tə dō ahay. Aday gen anan may sa njad mägala ana Apasay Cəncan a sə gəzlan aná dō ahay ata tə mivəl kərtek awan. Gen anan may jiya ná, aná mägala sa man anan 'am a Mbərom aná dō ahay.

² Dō sa ja 'am ta 'am su kon aday winen a sləne bay ataya ná, a jan nə aná Mbərom dəkdek, bina aná dō ahay bay, anga dowan a sləne 'am ataya bay. Winen a ja ná, pə way a Mbərom mi der aya tə mägala sə Apasay Cəncan awan.

³ Aya əna, dō winen apan i man anan 'am a Mbərom aná dō ahay ná, a varan atan gədan, a man atan anan mivəl ù doh, aday a man atan zek sa har á 'Am a Mbərom inde.

⁴ Do winen apan i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata nà, a varan gədan nà, anà zek anahan a vərre. Aya əna, do sa man anan 'am a Mbərom anà do ahay nà, a varan gədan anà do a Yesu mə halay nga ataya kəzlek.

⁵ Nen na gan may nà, do ahay fok tā mba apan sa ja 'am ta 'am su kon aday ta san bay ataya awan, əna na gan may kə zalak nà, do ahay tā mba apan sa man anan 'am a Mbərom anà do ahay adəka aday. Kak dōwan a inde i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata nà, sumor a nà, do hinen ā ga inde sa man anan anà do ahay ta 'am su kon aday tə sləne zle ata awan, anga sə varan gədan anà do a Yesu a mə halay nga ataya awan. Kak matana bay nà, aman anan 'am a Mbərom anà do ahay nà, a zalay aja 'am ta 'am su kon aday do ataya ta san bay ata awan.

⁶ Matana kutok mərak uno ahay, kak ni zlak ayak āga kwanay aday ni jak ikwen 'am nə ta 'am su kon aday kə sənən bay ata nà, i mak ikwen zek nə kəkəməw? Sumor a nà, ni zlak ayak āga kwanay nà, ni dəkak ikwen anan way a Mbərom mi dər aya awan, kabay ni dəkak ikwen anan asan way pə Mbərom, kabay ni mak ikwen anan 'am a Mbərom, kabay ni tətakak ikwen anan way. Kak na gak matanan bay nà, ata na mak ikwen zek a dāw?

⁷ Bayiken pə minje sə way sə gəsle ahay aday, way kawa atə ndərloy tə gənjaval. Kak ta fak a way ataya tə mərīke a bay nà, do sə gərav ahay ti mba apan sa san ara sə way ataya aday sə gərav apan dāw?

⁸ Aday kak do sa jən pə cıcək anga vərəm kə fak anan tə cəved a bay nà, way a lavan zek anà aga vərəm a anaw?

⁹ Minje ata pə kwanay dukwen matana re. Kak ki jen 'am aday a sləne zek bay nà, dōwan i san 'am a kwanay ata bay asanaw? Aday ata 'am a kwanay ata kə tərak 'am kəriya kutok bidaw?

¹⁰ 'Am su kon ahay inde bayak a cara cara pə daliyugo. 'Am ataya fok, do su kon ataya nə tə sləne ike.

¹¹ Kak dōwan i jo 'am ta 'am aday nə sləne bay ata nà, mə tərak pi zek kawa mədurlon ahay.

¹² Pə kwanay dukwen matana re. Ki rəzlen anan ā nga wa tə mindel sə pəlay məgala ana Apasay Cəncan a sə gəzlan anà do ahay ataya awan. Way ata nà, way lele awan. Aya əna sumor a nà, pəlen məgala ana Apasay Cəncan a sa man zek anà do a Yesu ahay sa har ā 'am anahan inde.

¹³ Anga nan kutok, do sa ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ataya nà, ā ga amboh anga aday Mbərom ā varan məgala sa man anan 'am ataya anà do ahay ta 'am su kon aday tə sləne zle ata awan.

¹⁴ Kak nen apan ni ga amboh ta 'am aday na san bay ata nà, apasay uno winen apan i ga amboh acəkan, əna ā abayak nga uno inde nà, nə slənek awan bay.

¹⁵ Wita ni ga nə kəkəməw? Ni ga amboh ā apasay uno inde, aday u no sa ga amboh tə abayak nga uno re. Ni zambad a Mbərom ā apasay uno inde, aday u no sə zambad a Mbərom tə abayak nga uno a təke re.

¹⁶ Kak iken nà, iken apan ki ngəran anà Mbərom ta 'am su kon aday ka san bay ata nà, hinahibay do sə uho ahay ti zlak ayak ā wulen a kwanay nà, ti i mba apan sə təma amboh a kwanay «Amen^{*}» nə kəkəməw? Bina do ataya ta san way anak a sa ja ata bay asanaw.

¹⁷ Kwa ā ga nà, iken kə ngəran anà Mbərom nə tə dīdek awan, kak do ahay tə slənek bay nà, i man atan zek bay.

¹⁸ Nen aday nà, ni ngəran anà Mbərom anga nə njadak məgala sa ja 'am su kon aya aday na san bay ataya, zal kwanay fok.

* **14:16** Amen a nan sa ja nà: «Ayaw, ā tərā matana acəkan!»

¹⁹ Kwa á ga matana dɔp ná, à wulen su dɔ a Yesu ahay inde nɛ, u zlo à nga sa ja 'am ahay dara aday dɔ ahay ta san zle ata anga sɛ tɛtakan atan anan way. Wita ná, a zalay sɛ vɔved 'am ahay mbulo kuro (10,000) aday dɔ ahay ta san bay ata awan.

²⁰ Mɔrak uno ahay, kɔ bayiken way ahay kawa kwanay gwaslay ahay bay. Tɔren adɛka ná, dɔ ma san nga aya awan. Aya ɛna, pa sa ga huwan ná, tɔren kawa kwanay gwaslay cacɛdew aya kutok, anga tinen ta ga huwan itɛbay.

²¹ 'Am mɛ vinde a inde à Deftere a Mbɔrom, a wa:

«Mbɔrom Fetek a ja ná:

“Ni naa jan 'am ù dɔ a anaya ná, ta 'am su kon aday ta san bay ata awan, ni jan atan anan tɛ dɔngɔ sɛ mɛdurlon ahay.

ɔna tɛ winen ata tɛke dɔkwen, ti ngam sɛ pɛkan slɛmay anà 'am uno bay.†”»

²² Matana kutok, aja 'am ta 'am su kon aya aday dɔwan a san bay ata ná, a kan anan way anà dɔ sa daf nga pɛ Yesu bay ataya awan, bina anà dɔ a Yesu ahay ite sabay. Aya ɛna, aman anan 'am a Mbɔrom anà dɔ ahay ná, anga dɔ a Yesu ahay adɛka, bina anga dɔ sa daf nga pɛ Yesu bay ataya bay.

²³ Natiya, kak kwanay dɔ a Yesu ahay kɛ hilen nga, aday fok a kwanay a, kwanay apan ki jen 'am ta 'am su kon aya aday dɔwan a san bay ataya ná, dɔ sa daf nga pɛ Yesu aday a san awan bay ata kabay dɔ sɛ uho kà sak a zlak ayak à wulen a kwanay inde ná, i ja, nga a vawak ikwen, bidaw?

²⁴ Aya ɛna, kak kwanay a fok ki men anan anan 'am a Mbɔrom à dɔ ahay ta 'am su kon aday tɛ slɛne zle ata ná, dɔ sa daf nga pɛ Yesu aday a san awan bay ata kabay dɔ sɛ uho kà sak a zlak ayak ná, i slɛne 'am a Mbɔrom, aday ata i san pɛ ines anahan ahay, i yam apan kutok.

²⁵ Way anahan sɛ bayak mi dɛr aya à mivɛl inde ataya ti kay zek uho kutok. Matanan i dukwen gɔrmec ti vo anà Mbɔrom duboz, i hɛran nga ta sa ja Mbɔrom inde à wulen a kwanay acɛkan!

Way tɛde sa ga à man sɛ ahalay nga su dɔ a Yesu ahay ata awan

²⁶ Matanan kutok, mɔrak uno ahay, ná jak ikwen ayak hɛna nɛ ma asa anaw? A alay sɛ ahalay nga a kwanay ahay cɛna, dɔ kɔrtek i ga ara, dɔ hinen i tɛtakan anan way anà dɔ ahay, dɔ hinen i dɛkan anan way ana Mbɔrom mi dɛr aya anà dɔ ahay, dɔ hinen i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ataya awan, aday dɔ hinen i man anan 'am ataya anà dɔ ahay. Aya ɛna, way a kwanay sa ga ataya nɛ, gen atan fok ná, anga aday á man zek anà dɔ a Yesu ahay sa har pɛ cɛved a Mbɔrom.

²⁷ Pa 'am sa ja 'am ta 'am su kon aday dɔ ahay ta san bay ataya ná, mbiken anan cɛved anà dɔ ahay cew tã ja, á sa zalay pɛ dɔ ahay maakan wa bay. Dɔ ataya ná, tã ja 'am ataya dɔkwen, pɛ mɛmbire pɛ mɛmbire. Aday dɔ sa man anan 'am ataya anà dɔ azar aya dɔkwen, á ga inde re.

²⁸ Kak dɔwan inde sa man anan 'am ataya anà dɔ ahay ibay ná, suwan, à wulen ana dɔ a Yesu ahay ná, dɔ sa ja 'am ataya tɛ njahay way a tinen tete. Sumor a ná, tã ja 'am ataya ná, kuwaya anà nga anahan, aday anà Mbɔrom cɛna coy.

²⁹ Pa 'am ana dɔ sa man 'am a Mbɔrom anà dɔ ahay ná, dɔ ahay cew, maakan tã ja, aday dɔ azar aya tã pak slɛmay sɛ cɛcal anan pi zek wa lele, ta ma anan ná, 'am a Mbɔrom a acɛkan daw.

³⁰ Kak dɔwan winen apan i jan 'am anà dɔ ahay, aday Mbɔrom kɛ dɛkak anan anan way anà dɔ hinen á wulen a kwanay inde ná, dɔ mama'am ata á mbɛsak sa jan 'am anà dɔ ahay, anga aday dɔwan a mɛ slala cew ata á ja 'am a kutok.

† 14:21 Ca pɛ Esaaya 28.11-12.

³¹ Ayaw, cəved inde anga kwanay a fok sa man anan 'am a Mbərom anə dō ahay, əna jen anan nə pə məmbire pə məmbire, anga aday kwanay a fok kə njiden atətək way lele aya awan, aday kə viren anan gədan anə zek ahay.

³² Dō aday məgala inde apan sa man anan 'am a Mbərom anə dō ahay nā, i mba apan sə lavan nga anə məgala ata re.

³³⁻³⁴ Mbərom aday nā, way ma ga a tə cəved a bay cəna, a zlan à nga itəbay. A gan may nā, njahuko səkəffe à zay inde.

Matanan, à man sə ahalay nga ana dō a Yesu ahay inde nā, uwar a kwanay ahay dükwen tē njahay à səkəffe inde, kawa ana uwar ahay sa ga à wulen su dō a Yesu ahay inde kwa aha ataya awan. Tā ja 'am bay, anga cəved a tinen inde sa ja 'am ibay. Sumor a nā, tā ma nga a tinen à məndək, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja.

³⁵ Kak a nan à uwar a sə cəce awan aday à san anan nā, à cəce pə mbaz anahan wa agay. Anga, dō uwar a kə jak 'am à man sə ahalay nga su dō a Yesu ahay nā, wita nə lelibay.

³⁶ Abay kwanay kə jilen nā, 'Am a Mbərom a dazlan ahay nə əga kwanay wa daw? 'Am a Mbərom a a dəzlek ayak nā, əga kwanay dəkdek cəna coy daw?

³⁷ Kak dōwan inde à wulen a kwanay a bayak nā, winen kə njadək məgala sa man anan 'am a Mbərom anə dō ahay, kabay kə njadək məgala sə Apasay a Mbərom hinen nā, à san way inde kərtek aday: Way uno a sə vindek ikwen ayak a anan nā, sə dūko anan nə Bahay a mənuko awan.

³⁸ Kak dōwan a kə sənək anan matanan bay nā, Mbərom dükwen i san a winen bay re.

³⁹ Natiya awan, mərək uno ahay, rəzlen anan à nga wa sa njad məgala sa man anan 'am a Mbərom anə dō ahay. Aday kə gifen anan 'am anə dō sa ja 'am tā 'am su kon aday ta san bay ataya bay re.

⁴⁰ Aya əna, gen anan way ahay fok nə tə cəved aya awan, bina tə hoyohoyo bay.

15

Yesu Almasihu nā, kə slabakak ahay à məkə wa

¹ Mərək uno ahay, nen apan ni mak ikwen anan ayak à nga inde nā, ləbara mugom a nen sə dəkək ikwen anan ata awan. Kwanay dükwen, kə dəfen apan nga, aday kə ngizlen uda saray lele re.

² Ləbara mugom a mbala a kwanay sa dəf apan nga ata nā, sa tam kwanay nə winen awan, kak kə bənen anan kawa anuno sə dəkək ikwen anan nā, na. Kak matanan bay cəna, adaf nga a kwanay kə tərək way kəriya awan.

³ Way a nen a sə tətəkay ahay ata nā, na jak ikwen anan nə winen a re. Way ata nā, nga sa 'am lele a sə zalay azar aya awan. Yesu Almasihu nā, kə məcək anga ines a mənuko ahay. Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja nā, a təra nə matanan acəkan.

⁴ Pə dəba wa nā, ta la anan à məkə, aday pə luvon maakan anahan a nā, Mbərom a slabakay anan ahay à məkə wa. A təra dükwen kawa ana Deftere a Mbərom sa ja apan ata re.

⁵ Pə dəba anahan a wa nā, kə kak anan zek anə Piyer, aday kə kak anan zek anə dō maslan anahan azar aya re.

⁶ Pə dəba wa asa, kə kak anan zek anə dō anahan ahay sə zalay səkat dāra à alay kərtek a inde. Alay avan ana dō ataya həna nā, tinen inde tə sifa mba, əna azar aya nə tə məcək.

⁷ Pə dəba wa, kə kak anan zek anə Yakuba, aday anə dō maslan anahan ahay fok re.

⁸ Pə dəba a tinen a wa fok, a ndav anan ta su ko zek i nen ite re. Ata nen nə tərək kawa wan ma may amama pə kiya cuwbe ata awan.

⁹ Ayaw acəkan, nen nə tərək kawa wan gudar a à wulen su do maslan ahay inde, na slak tède aday ti ngumo do maslan a bay, anga nen na gak anan ahay alay tu do a Yesu ahay tə mindel.

¹⁰ Aya əna, tə winen ata təkə nà, həna Mbərom kà gak uno sumor sə təra nen do maslan a Yesu ata kutok. Sumor anahan su go ata nà, kə tərək way kəriya bay, anga kə varak uno məgala sa ga mer su way lele aya sə zalay do maslan a azar ataya fok. Tə didek a nà, sa ga mer su way a lele ataya nà, nen bay. Sa ga nà, sumor a Mbərom a su go ata awan.

¹¹ Natiya kutok, kwa à ga nə nen, kwa à ga nə do azar aya awan, awan inde kə mbədəhək ibay. Manay a fok mə wazay a nà, ləbara mugom a mbala ana kwanay sa daf apan nga ata kərtek awan.

Mbərom i slabakay anan ahay do ahay à məkə wa

¹² Manay nà, ma jak ikwen anan tə didek awan, Mbərom nà, kə slabakak anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa. Aka aday, do a kwanay azar aya ta wa, do ma mac aya ti slabakay ahay bay ata nà, kəkama asa anaw?

¹³ Kak abay do ma mac aya ti slabakay ahay bay kawa ana tinen a sa ja ata nà, Yesu Almasihu dukwen kə slabakak ahay sabay cukutok daw?

¹⁴ Kak abay Yesu Almasihu kə slabakak ahay sabay ata nà, wita ma ya nga sa ma a manay sə dakay anan 'am a Mbərom asa anaw? Aday dukwen, ata kə dəfen nga nə pa 'am lele mba re daw?

¹⁵ Kak abay do ma mac aya ti i slabakay ahay à məkə wa bay nà, Mbərom kə slabakak anan ahay Yesu bay re. Ata manay mə gədak mungwalay pə Mbərom ta sa jəka, Mbərom kə slabakak anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa bidaw?

¹⁶ Kak do ma mac aya ti slabakay à məkə wa bay nà, ata Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa bay re ba?

¹⁷ Kak Yesu Almasihu kə slabakak ahay bay, kə dəfen nga həna nə pa maw? Aday Mbərom dukwen kə pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay bay re ba?

¹⁸ A nan sa ja kutok nà, do sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay aday tə məcak ata nà, tinen tə lizek pa sə viyviya cukutok daw?

¹⁹ Kak də dəfan ide anà Yesu Almasihu, anga aday à mak uko zek pə anjahay a mənuko həna pə daliyugo a anan dəkdek nà, ata wita nə yimuko zek a nuko, bina da ga i zek wa zal do ahay fok.

²⁰ Tə didek a nà, Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa acəkan. Winen nà, kə lahak sə slabakay ahay à məkə wa. Aslabakay anahan à məkə wa ata nà, a dakay anan nə, do a azar aya ti i slabakay ahay ite re.

²¹ Amac a nay pə daliyugo nà, anga do kərtek. Aday do ahay ti slabakay ahay à məkə wa dukwen, anga do kərtek re.

²² Matanan, do ahay fok ta mac, anga tinen a fok zahav ana Adama. Aday do ahay fok ti njad sifa, anga Almasihu.

²³ Do ahay ti slabakay à məkə wa nà, kawa ana Mbərom a sə lavan atan anan zek ata awan: Almasihu kə lahak sə slabakay ahay, aday à luvon anahan a saa may ata inde nà, do anahan ahay fok ti i slabakay ahay re.

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu i lize anan məgala sə apasay lelibay aya fok, tə bahay a tinen ahay fok, aday pi zek tə məgala sə bahay ahay pə daliyugo fok re. Pə dəba a sə lize way ataya wa fok nà, daliyugo i ndav, aday Yesu i man anan bahay anahan à alay inde anà Bəbay anahan Mbərom kutok.

²⁵ Kawa sa ja nà, Yesu Almasihu à ga bahay hus pə ana Mbərom saa mbakan anan do manide anahan ahay fok à alay inde.

²⁶ Do manide madakwidok a aday Yesu i sa lize anan ata na, Amac.

²⁷ Deftere a ja matanan, a wa: «Mbərom a mbakan anan way ahay fok à alay inde.*» Kə sənən zle asanaw, kak Deftere kà jak «way ahay fok» ata na, Mbərom a do sə mbakan alay pə way ahay wa fok ata, winen a na, uda ibay.

²⁸ Matanan, Yesu kə njadək məgala sa ga bahay pə way ahay fok na, winen a dukwen, Bəbay anahan Mbərom i ga apan bahay ite re. Natiya awan, Mbərom i ga bahay kwa pə ma fok tembərəzem kutok.

²⁹ Bayiken pə do ahay aday ta taa ga baptisma anga do ma mac aya ata aday. Ta ga matanan na, angamaw? Kak abay do ma mac aya ti slabakay ahay sabay ata na, ta ran mindel i zek pa maw?

³⁰ Aday asa, manay həna dukwen, kak abay do ma mac aya ti slabakay à məkə wa sabay ata na, ma ga dəce ndelem ndelem a anan sasidew ata na, angamaw?

³¹ Sənən apan lele, mərak uno ahay, nen na, kəla siwa fok amac a daf nen pa 'am wa nə pədan. 'Am uno sa jak ikwen ata na, didək awan, kawa 'am uno sa ja: Nə taslak mivəl tə kwanay bayak awan, anga kwanay kə jipen tə Bahay a nuko Yesu Almasihu ata awan.

³² Do ahay ta gak alay ti nen bayak a à Efesus. A ga nə kawa ma vad zek tə zizək ahay. Aday kak abay na ga matanan anga sa njad zay pə daliyugo a anan na, ni njad anan magwagway wuraw? Kak abay do sə məkə ahay ti slabakay ahay sabay, ata na, pərahuko anan azar anà jike sa 'am a inde həna bidaw? A wa: «Ənga puko panan a mənuko, aday suko panan a mənuko, anga luvon sə sidew na, anà mənuko sabay.†»

³³ Anga nan kutok, dowan à njak a nga anahan bay. Kuwaya kə njahak pə kərtek a tu do sə huwan ahay cəna, huwan a tinen ata i zəvan.

³⁴ Kə wiwen anan nga i zek ahay bay! Kɪ gen ines bay. Na ca apan na, do ahay inde à wulen a kwanay ta san Mbərom bay. Na ja matanan aday waray à gak ikwen.

Di i slabakay ahay à məkə wa na, ti zek wuraw?

³⁵ Hinahibay do inde i cəce: «Do ahay ti i slabakay ahay à məkə wa nə kəkəməw? Aday ti i slabakay ahay nə ti zek wura asa anaw?»

³⁶ Dowan kə sak a cəce matana na, wita do mindel awan! Da san apan zle, zahav sə way iken sa casl ata, si ki larak anan ayak à məkə inde aday, bina awan inde i hay ahay ibay.

³⁷ Aday zahav sə way iken sa casl anan ata, kwa à ga nə ndaw, kwa à ga nə zahav sa ma sa ma fok cəna, ka casl na, wan sə way ata awan, bina daslam anahan a bay!

³⁸ Əna Mbərom a har anan daslam a ma ha ata, kawa sa zlan à nga. Wan sə way ahay cara cara ta har dukwen, tə daslam a tinen ahay cara cara re.

³⁹ Way tə sifa aya fok, zek a tinen aya cara cara re. Zek su do zənzen aya awan, winen cara, zek sə gənaw ahay, winen cara, zek sə məvuhom ahay, winen cara, aday zek sə kələf ahay dukwen, winen cara re.

⁴⁰ Way mə ndakay aya à mburom tə way mə ndakay aya pə daliyugo na, arəfa a tinen aya nə cara cara.

⁴¹ Adav ana pac nə cara, adav ana kiya dukwen cara, aday adav ana mawuzlawazl ahay ite, cara re. Aday kwa mawuzlawazl ataya dukwen, adav a tinen aya ta gad' am pi zek ahay wa re.

⁴² I tərən anà do saa slabakay ahay à məkə wa ataya dukwen matana re. Zek su do, do ahay sa lak ayak à məkə kawa zahav sə way ata na, i wuslay

* 15:27 Ca pə Jabuura 110.1. † 15:32 Ca pə Esaaya 22.13.

à mæke à man ata awan. Əna zek a aday Mbərom saa slabakay anan ahay à mæke wa ata nà, i wuslay itəbay.

⁴³ Zek su dō, dō ahay sa lak ayak à mæke ata nà, way kəriya awan, əna zek a aday Mbərom saa slabakay anan ahay ata nà, winen tə mazlaḅ awan. Zek ma lak ayak à mæke ata nà, winen bəle awan, əna zek su dō saa slabakay ahay ata nà, winen məgala awan.

⁴⁴ Zek ma lak ayak à mæke ata nà, winen zek sə daliyugo a anan, əna zek su dō saa slabakay ahay à mæke wa ata ite nà, winen zek sə uho saa nay ahay pa 'am ata awan.

Kak zek sə daliyugo a anan inde cukutok ata nà, zek sə uho saa nay ahay ata dukwen, i ga inde re.

⁴⁵ Deftere a Mbərom a wa: «Adama dō mama'am ata nà, winen dō tə sifa awan.»[‡] Aday kutok, Yesu Almasihu dō sa nay à man a Mbərom wa ata nà, winen dō sə varan sifa anà dō ahay.

⁴⁶ Sə lahay aday nà, zek sə uho saa nay ata bay, əna zek sə daliyugo a anan, aday zek sə uho saa nay ahay ata a nay pə dəba wa kutok.

⁴⁷ Adama nà, mə ndakay a tə yugo. A nay à daliyugo a anan wa. Əna Yesu Almasihu kutok nà, winen a nay ahay à man a Mbərom wa.

⁴⁸ Dō sə daliyugo a anan aya nà, zek a tinen kawa zek mbala ana Adama ata awan. Matana re, dō saa njahay pə cakay a Mbərom ahay, zek a tinen i ga kawa zek mbala ana Yesu Almasihu ite re.

⁴⁹ Həna nà, mənuko dā ga minje tə Adama, dō mə ndakay a tə yugo ata awan. Aday azanan dī i ga minje tə Yesu, dō sa nay ahay à man a Mbərom wa ata awan.

⁵⁰ Mərak uno ahay, na jak ikwen ayak həna: Dō zənzen a nə, i mba apan sa zla à bahay a Mbərom saa nay ata inde ti zek sə daliyugo a anan bay. Zek aday a wuslay ike ata nà, i mba apan sə njahay pə cakay a Mbərom pa sə viyviya bay re.

⁵¹ Pəken sləmay aday, u no sə dakak ikwen anan way a Mbərom mi der a inde. Mənuko fok dī mac kəzlek bay, əna mənuko fok, zek a mənuko i mbəda zek hinen.

⁵² Way ata i təra nà, ma kərtek kawa ambəcək idə ca. I təra à alay a məzləzlilen i dakay anan andav ana daliyugo ata awan. Məzləzlilen ata kə fak zek nà, dō ma mac aya ti slabakay ahay ti zek a aday winen i wuslay itəbay ata awan. Ata mənuko dō tə sifa aya dukwen, Mbərom i mbədahak uko anan zek ite re.

⁵³ Ayaw, i təra matanan, anga zek aday a wuslay ike ata nà, à mbəda zek hinen aday winen a wuslay itəbay ata kutok. Matana re, zek aday a mac ike ata nà, à mbəda zek hinen aday winen a mac itəbay ata kutok re.

⁵⁴ A alay a aday zek sa mac aday a wuslay ike ata kə tərak zek sa mac bay aday i wuslay itəbay ata kutok nà, ata way a Deftere a Mbərom sa ja apan ata i təra kutok, a wa:

«Mbərom kə mbasak pə Amac, kə lizek anan pa sə viyviya awan.»[§]

⁵⁵ «Iken Amac, məgala anak a aha kutok anaw?»

Iken Amac, məgala anak a sa vad dō ata, aha kutok anaw?*

⁵⁶ Amac a njad məgala pə dō ahay nà, anga ines a tinen ahay. Aday məgala ana ines ite nà, a nay à Tawrita wa.

⁵⁷ Aya əna, ngəruko anan anà Mbərom adəka, anga kə varak uko anan məgala sə mbasay pə Amac, tə alay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

[‡] 15:45 Ca pə Laataanooji 2.7. [§] 15:54 Ca pə Esaaya 25.8. * 15:55 Ca pə Hose'a 13.14.

⁵⁸ Anga nan kutok, m̄arak uno ahay, ngizlen saray lele, k̄a si yen nga bay. Gen anan nga an̄a mer su way a Mb̄erom kwa siwa fok, anga k̄a s̄anen apan zle, ayanga a kwanay i mer su way ana Bahay a m̄anuko Yesu inde ata n̄a, i t̄ara k̄ariya bay.

16

Acakal way anga sa man zek an̄a d̄o a Yesu ahay à Ur̄asalima

¹ H̄ana asa, pa 'am s̄a acakal way anga sa man ayak zek an̄a d̄o a Yesu ahay à Ur̄asalima ata n̄a, kwanay n̄a, gen kawa anuno sa jan an̄a d̄o a Yesu ahay à Galatiya ata awan.

² Pac s̄a Zlaba ahay fok c̄ana, kuwaya à z̄əba dala kawa anahan s̄a lavay a zek ata, aday à d̄af anan cara. Bina, d̄owan à sa ba nen ni zlak ayak aday ata saa cakal bay.

³ Na sak a d̄əzlek ayak n̄a, ni varan d̄erewel à alay inde an̄a d̄o a kwanay a saa walay ataya awan, ni slan atan t̄ə dala ata à Ur̄asalima.

⁴ Kak na cak apan t̄əde nen a ta nga uno n̄a zla n̄a, mi zla jiga tu d̄o ataya awan.

Man ana Pol saa zla ataya awan

⁵ Ni zlak ayak àga kwanay n̄a, t̄ə daliyugo s̄a Makedoniya, anga u no sa zla t̄ə wulen su doh a tinen ahay saa can atan ayak id̄e.

⁶ Iz̄əne, ni njahay àga kwanay m̄ənjœk, iz̄əne à alay sa mađ fok ni njahay àga kwanay. Aday à alay uno saa slabak àga kwanay wa ata n̄a, ki i men uno zek t̄ə dala s̄ə c̄əved.

⁷ Na zlak ayak àga kwanay d̄ukwen, u no saa zla way uno b̄əse bay. K̄a zlak anan à nga an̄a Mb̄erom n̄a, ni njahay t̄ə kwanay z̄ərat lele àga kwanay kutok.

⁸ Əna ni njahay à Efesus tamak hus p̄ə azar uko s̄ə Pentekosta,

⁹ anga Mb̄erom k̄ə t̄əbak uno c̄əved sa ga mer su way m̄əduwen a à man a anan. Aday d̄o manid̄e ahay inde bayak a re.

¹⁰ Kak Timote k̄ə d̄əzlek ayak à wulen a kwanay n̄a, t̄əmihen anan lele anga aday à zlan à nga s̄ə njahay à mamasl a kwanay, bina a ga mer su way a Mb̄erom, Bahay a m̄anuko, n̄ə lele kawa nen awan.

¹¹ Matanan, d̄owan à sa k̄ədey anan bay. Men anan zek ad̄əka t̄ə dala s̄ə c̄əved. Ata aday i mb̄əsak kwanay t̄ə zay, i d̄əzley à man uno d̄ukwen lele aday t̄ə zay a re. Bina, manay t̄ə m̄arak ahay à man a anan, manay apan mi ba anan.

¹² M̄arak a m̄anuko Apolos n̄a, na gak anan kem aday t̄ā zlak ayak p̄ə k̄artek a t̄ə m̄arak azar aya awan, əna a ngam h̄əna fan bay. Aya əna, azanan pa 'am d̄ukwen, k̄ə njad̄ak c̄əved a n̄ə, i zlak ayak kutok.

Andav sa 'am ahay

¹³ Ben lele, r̄əzlen à nga wa s̄ə p̄ərahan azar an̄a Mb̄erom n̄ə lele. K̄ə p̄əken anan zlawan i zek ahay bay, k̄ə viren anan b̄əle an̄a miv̄el a kwanay ahay bay.

¹⁴ I mer su way a kwanay sa ga ahay fok c̄ana, s̄anen zek ahay.

¹⁵ M̄arak uno ahay, k̄ə s̄anen Sitifanas tu d̄o su doh anahan ahay zle fok. Sa lah s̄ə t̄əma s̄ə p̄ərahan azar an̄a Yesu p̄ə daliyugo s̄ə Akaya n̄a, tinen. T̄ə varak anan nga a tinen an̄a Mb̄erom anga aday t̄ā man zek an̄a d̄o a Yesu ahay. Matanan, na gak ikwen kem n̄a,

¹⁶ d̄əfen anan apan an̄a zahav su d̄o matanan ataya awan. D̄əfen anan apan an̄a d̄o sa ga mer su way t̄ə m̄əgala kawa tinen ataya a re.

¹⁷ N̄ə taslay miv̄el bayak a jiga n̄a, anga at̄ə Sitifanas t̄ə Fortinatus t̄at̄ə Akayus ta nak ahay à man uno. Ta nak su mo zek à yime ana kwanay inde.

¹⁸ Tə bənak uno mbac lele kawa ana tinen a sə bənak ikwen anan mbac ata re. Zahav su do ataya nə, bənen atan ə 'am wa nə lele.

¹⁹ Do a Yesu ahay sə halay nga pə daliyugo sə Aziya kwa aha fok, ta jak ikwen ayak 'am. Atə Akilas tə Pəriskila pi zek tu do a Yesu sə halay nga əga tinen ataya fok ta jak ikwen ayak 'am lele, anga kwanay a fok kə jipen nə pə sləmay a Bahay a nuko Yesu a kərtek.

²⁰ Do a Yesu ahay ə man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am. Jen anan 'am i zek ahay lele re.

²¹ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan nə, tə alay uno awan.

²² Kak dəwan a nə a pəlay Bahay a mənuko Yesu bay cəna, Mbərom ə tahasl anan. *Marana ta*, Bahay a mənuko ə nay!

²³ Bahay a mənuko Yesu ə gak ikwen sumor anahan.

²⁴ Kwanay a fok, do sə mivəl uno aya awan, anga də japay fok dukwen pə Yesu Almasihu awan.

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà dɔ sɛ
Korintu ahay
mɛ slala cew awan
Adakay way pɛ deftere a anan**

A derewel a anan inde nà, Pol kà jak 'am sɛ mivɛl ahay bayak awan. Atɛ Pol tɛ egliz sɛ Korintu tɛ slàne 'am ahay pi zek sabay. Anga nan, Pol a ja 'am sɛ pɛsɛ zek ahay aday sa zlah mɛlmal tɛ tinen. Asa, dɔ sa jɛka tinen dɔ maslan a Yesu ahay ataya tɛ tɛtakan anan way mungwalay aya anà dɔ ahay, aday ta ja nɛ Pol winen dɔ maslan a Yesu bay. Natiya kutok, Pol a dakay anan lɛbara anahan tɛ dɛce anahan sa ga anga winen dɔ maslan a Yesu ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngɛran anà Mbɛrom anga sumor anahan (1.1-11)

Azlah mɛlmal à wulen ana atɛ Pol tɛ Korintu ahay (1.12 - 7.16)

Pol a varan mɛgala anà Korintu ahay sɛ cakal way anga dɔ a Yesu ahay à Urɛsalima (8.1 - 9.15)

Pol a ga 'am pi zek wa ta sɛ dakay anan winen dɔ maslan a Yesu dɛdɛk awan (10.1 - 12.21)

Andav sa 'am ahay (13.1-13)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Korintu ahay

¹ Sɛ vindɛk ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ a Mbɛrom sɛ walay aday sɛ tɛra anan dɔ maslan a Yesu Almasihu ata awan. Mɛ vindɛk ayak nà, manay tɛ Timote mɛrak a mɛnuko, anà kwanay dɔ a Yesu ahay à Korintu, aday anà dɔ a Yesu azar aya pɛ daliyugo sɛ Akaya fok re.

² Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tɛ gak ikwen sumor aday tɛ varak ikwen zay.

Mbɛrom a man a mivɛl ù doh anà dɔ sa ga dɛce ahay

³ Ngɛruko anan anà Mbɛrom Bɛbay ana Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu, dɔ sa taa gan sumor anà dɔ ahay aday sa taa man atan anan mivɛl ù doh kwa siwa ata awan.

⁴ A alay a mɛnuko à dɛce inde cɛna, a mak uko anan mivɛl ù doh, anga aday mɛnuko dukwen dá man anan mivɛl ù doh anà dɔ sa ga dɛce ahay matanan ite.

⁵ Dɛce a manay sa ga bayak ataya nà, kawa dɛce ana Yesu Almasihu sa ga bayak ataya re. Matanan, Mbɛrom a man umo anan mivɛl ù doh tɛ alay ana Yesu Almasihu bayak a re.

⁶ Əna kwa à ga nɛ manay apan mi ga dɛce dɛp nà, a tɛra anga aday à mak ikwen anan mivɛl ù doh, aday Mbɛrom à tam kwanay. Matana re, Mbɛrom a man umo anan mivɛl ù doh nà, anga aday sa mak ikwen anan mivɛl ù doh a re. Natiya ki mben apan sɛ sɛmen anan anà dɛce ahay à alay a kwanay sa ga dɛce ahay kawa ana manay sa ga dɛce ataya re.

⁷ Ma san zle lele, awan saa fakay kwanay pɛ cɛved a Mbɛrom wa nɛ ibay, anga ma san zle, kɛ jipɛn tɛ manay à dɛce ahay inde, aday Mbɛrom i mak ikwen anan mivɛl ù doh, kawa ananahan sa taa man umo anan mivɛl ù doh ata re.

⁸ Mɛrak ahay, a nan umo nà, sɛnen anan dɛce a manay sa ga pɛ daliyugo sɛ Aziya ataya awan. Ma gak dɛce bayak a kɛ zalak umo mɛgala à nga wa. Ma jak abay sa jɛka mi sa tɛmay wa zay bay.

⁹ Ayaw, manay mə lavak anan zek sa mac coy, abay manay mə bayak nà, na. Aya əna, a təra matanan nà, anga aday mə daf nga pə Mbərom, do sə slabakay do ahay à məke wa, bina pə məgala si zek a manay aya ite sabay.

¹⁰ Mbərom kə təmak manay à amac ata wa, aday i tam manay pa 'am re. Ma daf nga nə pə winen awan, i tam manay azanaka re.

¹¹ Kwanay dukwen, men umo zek tə amboh. Ata, do ahay bayak a ti ga amboh anga manay, aday Mbərom i mbədahan umo apan, i man umo zek. Natiya kutok, do ahay bayak a ti nğəran à Mbərom anga kə təmahak amboh a tinen anga manay ata awan.

Pol a dəkay anan kà zlak à Korintu sabay nə angamaw

¹² Way a sa zlan umo à nga ata nà, həna: Ma san zle à mivəl a manay inde nà, azla a manay pa 'am sə do ahay nə didek awan, kawa sa zlan à nga anà Mbərom. Mə zakay a kutok nà, azla a manay pa 'am a kwanay dukwen, winen didek a re. Ma njad məgala sa zla matana ata nà, tə asan way su do zənzen a bay, əna Mbərom sa gan umo sumor sa zla matanan ata awan.

¹³⁻¹⁴ Abay kə sənən bidaw, way a manay sə vindek ikwen ayak ata nà, awan uda mi dər a ibay asanaw! Ki jingen nə kawa ana manay sə vindek ayak ata way anahan. A ga pumo nà, hus həna, kə sənən manay nə əngal. Əna ki i sənən manay nə kweceh kutok, aday pə luvon ana Bahay a mənuko Yesu saa may ata nà, mi i zlak ikwen à nga, kawa kwanay dukwen ki i zlen umo à nga ata re.

¹⁵⁻¹⁶ Anga na san way ataya zle kutok, u no abay sa zlak ayak əga kwanay, aday ni i zla à Makedoniya. Ata aday ni may à Makedoniya wa əga kwanay asa. Aday abay ki men uno zek tə dala sə cəved sa zla à Yahudiya. Matanan kutok i təra ni zlak ayak əga kwanay saray cew sa mak ikwen zek. Əna na nay à Makedoniya tə əga kwanay sabay.

¹⁷ Anuno sa jak ikwen ayak matana ata nà, nə bayakak apan lele bidaw? Ayaw, nə bayakak apan lele, abay ni ga matana way anahan. Bina na ja way kawa do sə daliyugo ahay bay asanaw? Kak matanan nà, nə japay anan atə ayaw tə a'ay alay kərtek awan.

¹⁸ Əna ni jak ikwen ayak həna pa 'am a Mbərom, winen do didek awan, à alay a manay sə dəkak ikwen anan ləbara mugom ata nà, mə japak anan atə ayaw tə a'ay pə way kərtek a bay.

¹⁹ Manay tə Silas tatə Timote mə dəkak ikwen anan nà, ləbara ana Yesu Almasihu Wan a Mbərom awan. Winen a japay anan atə ayaw tə a'ay itəbay. A ja nà, way didek a vərre.

²⁰ Anga way a Mbərom sə zlapak uko anan ataya fok nà, ti təra nə anga ayaw ana Yesu Almasihu. Anga winen a kutok, da taa ja «Amen» anga sə varan mazla6 anà Mbərom.

²¹ Asa, Mbərom a tə alay anahan a sə varan umo məgala pə cəved a Yesu Almasihu ata, i varak ikwen məgala re. A walay mənuko,

²² a varak uko anan Apasay anahan kawa vivay sə way sə dəkay anan mənuko nà, do anahan ahay. Aday kə varak uko Apasay ata à mivəl inde, sə dəkay anan di i njad anan way anahan sə zlapan anan anà do ahay ataya fok.

²³ Həna ni jak ikwen ayak nà, na zlak ayak əga kwanay sabay angamaw ata awan. Mbərom awan a san zle, 'am uno sa jak ikwen ata nà, didek awan. Kak matana bay nà, suwan nà mac. Na zlak ayak à Korintu bay nà, anga u no sa gak ikwen way saa cəbak ikwen ata bay.

²⁴ A nan sa ja nà, mə lavak ikwen nga pə cəved sə adaf nga a kwanay bay, anga ma san zle, adaf nga a kwanay nà, mə jəra a lele coy. Əna a nan umo nə guko mer su way pə kərtek a tə kwanay, anga aday kə tislən mivəl.

2

¹ Anga nan, na ja ni zlak ayak äga kwanay nä, aday sa ga way sə cəbak ikwen maza bay.

² Kak na sak a ga way sə cəbak ikwen nä, i cəbo i nen a re. Ata dōwan saa tuslo anan mivél inde sabay, bina way ata i cəbak ikwen anä kwanay a fok.

³ Anga nan, na zlak ayak bay, əna nə vindek ayak ä yime uno inde nä, derewel a ma caḅ ata awan. Na ga matanan nä, anga aday, na saa zlak ayak, nä tan ä nga anä way sə cəbo äga kwanay bay. Bina, abay saa tuslo anan mivél nə kwanay biḅaw? Na san kwanay zle fok. Kak nə taslak mivél nä, ki tislén mivél re.

⁴ Nə vindek ayak derewel ata nä, tə mugo awan, aday tə idé sə ayam awan. Əna nə vindek anan ayak nä, sə cəbak ikwen bay, əna anga aday kə sənén anan nə pəlay kwanay tə mindel.

Pol a gan may nä, tə pəsen anan anä dōwan a sa ga ines ata awan

⁵ Dōwan a kwanay a kə gak way sa caḅ nä, u go i nen Pol bay, əna anä kwanay a fok aḅaka. Kak nə mbəlek anan bay nä, anä zek məduwen su dō awan.

⁶ Də ahay bayak a tə ngəzrak apan, aday kə slak matanan, bina kə yimak pə ines anahan coy kutok.

⁷ Alay a kə slak həna sə pəsen anan coy, aday sa man anan mivél ü doh, bina i ga mugo kə zalak, mbac i i slahan.

⁸ Anga nan, ni cəce pikwen wa nä, ken anan anan asan zek a kwanay sə ḁakan anan nə kə pəlen anan asa.

⁹ Nə vindek ikwen ayak derewel a hinen inde ata nä, sa ca pikwen wa azan, aday sa san kwanay apan ki ḁəfen anan apan anä 'am uno ahay fok biḅaw.

¹⁰ Həna ni jak ikwen ayak, dōwan a kwanay kə pəsen anan anan ata nä, nen ḁukwen nə pəsek anan. Nen nä, nə pəsek anan dōwan ata pa man sə idé ana Almasihu, anga sa mak ikwen zek ä kwanay, kak awan inde sə pəsen anan nä, na.

¹¹ Na gak matanan, anga u no nä, Fakalaw ä sa njak mənuko pi zek bay, bina ḁa san wurwer anahan aya zle asanaw?

Pol a ḁəfan idé anä Titus ä wulen su doh sə Təruwas

¹² Kwakwa ata nä, nə slabak sa zla ä Təruwas saa ḁakay anan ləbara mugom a pə Yesu Almasihu. Nə ḁəzle ä man ata kutok nä, na ca apan nə Bahay a mənuko Yesu kə lavak uno anan zek lele ta man ata sə ḁakay anan uda ləbara anahan.

¹³ Əna, nen tə ajalay nga awan, anga na tak anan ä nga anä mərak uno Titus bay. Anga nan, nə mbəsak anan dō sə Təruwas ahay, na zla way uno ä Makedoniya.

Di njad sə mbasay anga Yesu Almasihu

¹⁴ Ngəruko anan ä Mbərom. Sa taa lagay mənuko tə ahosom a pa 'am sə vərəm wa anga ajapay a mənuko tə Yesu Almasihu nä, winen a hwiya. Aday winen a a ḁakan anan zek anä dō ahay kwa aha nə tə mənuko. Mənuko nä, kawa amar sə wurdə ma pak awan.

¹⁵ Amar sə wurdə ata nä, winen Almasihu ä mivél a mənuko inde, ma pak a sə ḁakan anan mazlaḅ a Mbərom anä dō saa tam ahay, aday anä dō saa lize ahay ite.

¹⁶ Matanan kutok, anä dō saa tam ataya nä, mənuko kawa arəbas sə way sa var sifa, aday anä dō saa lize ahay ite nä, mənuko kawa arəbas sə way sa var amac. Kak matanan cukutok nä, waya saa sla pi mer su way ata anaw?

¹⁷ Bina dō ahay bayak a tinen apan ti ḁakay anan 'am a Mbərom nä, kawa way sə masa. Manay nə ma ga matanan itəbay. Manay apan mi ḁakay anan

'am anahan nà, mæ ðakay anan tæ mivæl kærtek awan, anga manay mæ japay a tæ Yesu Almasihu, aday sa slan manay pi mer su way ata nà, zek a Mbærom awan.

3

Aþan 'am wiya awan

¹ A nan sa ja nà, manay apan mi hëran nga i zek maza pa 'am a kwanay bidaw? Ma gak anan may anà ðerewel sæ ðakak ikwen anan manay mayanaw bay. Aday mæ cæcihek pikwen wa ðerewel sa zla anan à alay inde à man a àga kwanay wa bay re. Ðo maza aya ta gak anan may matanan, æna manay nà, kawa tinen itabay.

² Kwanay a nà, ðerewel a mæ vinde awan anga manay a bay aday ðaw? Winen mæ vinde a pæ mivæl a manay, aday ðo ahay fok ti san anan, ti jinge anan ata awan.

³ Way mi ðer a bay, kwanay nà, kawa ðerewel ana Almasihu sæ vinde aday sa slan tæ alay a manay ata awan. Winen mæ vinde a nà, tæ alay su ðo zanzen a bay, æna mæ vinde a tæ Apasay a Mbærom, bahay sæ sifa. Winen mæ vinde a ðukwen pu kon bay, æna winen mæ vinde a pæ mivæl su ðo zanzen aya awan.

⁴ Ma san anan matanan nà, anga Yesu Almasihu kè ðakak umo anan pa 'am a Mbærom.

⁵ Ma san zle lele, manay a ta nga a manay a nà, mi slæken anà mer su way ata tæ mægala a manay bay. Mbærom a tæ alay anahan a sæ varan umo mægala sa ga anan.

⁶ A varan umo mægala nà, sæ ðakay anan læbara mugom awan. Læbara mugom a ata nà, aþan 'am a wiya ata awan. Winen a ga minje tæ aþan 'am kwakwa ata sabay. Ðæ bønán à 'am wa nà, anà Apasay Cæncan awan, bina anà 'am mæ vinde avinde sabay. Way mæ vinde avinde kwakwa ata nà, a lagay ðo ahay næ saa mac. Ðna Apasay Cæncan a ite nà, a varan à ðo ahay aðæka nà, sifa sa ndav kula bay ata awan.

⁷ Kwakwa ata nà, Mbærom a vinde 'am anahan pu kon, aday ðo ahay tæ canak anan anà mazlaþ anahan awan, anga winen a kè ðævak anan jiyjay sæ mazlaþ anahan pi jœr a Musa. Kwa abay à ga nà, jiyjay ata i njahay bayak a bay, Isæra'ila ahay ta mbak apan sæ zazor anan jœr a Musa bay, anga a ðav ike kè zalak.* Kak aþan 'am kwakwa ata sæ lagay a ðo ahay à amac inde ata kè ðævak kætanan nà,

⁸ aþan 'am wiya hëna ata, winen mer su way ana Apasay Cæncan awan ata nà, i ðav i zalay way ata sabay aðæka kutok a ðaw?

⁹ Aþan 'am kwakwa ata nà, a varan cæved anà Mbærom sa ban ðo ahay tæ sariya. Kak way sæ gæbak uko ahay sariya ata kà mbak apan sa ka anan mazlaþ a Mbærom nà, aþan 'am a wiya sæ tæra mænuko ðo ðidek aya pa 'am a Mbærom ata i ka anan mazlaþ a Mbærom sæ zalay way ata sabay kutok ðaw?

¹⁰ Matanan, way a sa ka anan mazlaþ a Mbærom kwakwa ata nà, a ga kawa winen hëna tæ mazlaþ ata sabay, anga aþan 'am wiya ata a ka anan mazlaþ a Mbærom nà, kè zalak pæ kwakwa ata wa mbælek.

¹¹ Mbærom a þan 'am kwakwa ata nà, kwa a njahay næ mænjoek ca, kà kak anan mazlaþ anahan tæ winen awan. Matanan kutok, aþan 'am wiya a sæ njahay sæ coy a anan nà, i zalay anan winen mæduwer ata tæ mazlaþ re.

¹² Awan inde mi ðer a à 'am a manay inde ibay, anga manay a mæ ðæfan ide nà, anà way ataya awan.

* 3:7 Ca pæ Gurtaaki 34.29-35.

¹³ Musa a kərat way pə idé kwakwa ata nà, anga, kwa á ga nà, mazlaḅ a ta i njahay bayak a bay dəp nà, a nan Isəra'ila ahay t̄ə canan anà mazlaḅ a Mbərom pə idé anahan ata bay. Əna mənuko dī ga kawa Musa sa ga ata itəbay.

¹⁴ Kwakwa ata dukwen, Isəra'ila ahay tə sənək ahay way bay. Həna zahav a tinen ahay dukwen, awan inde sə gafan atan 'am sa san way re. Tinen apan ti jinge Deftere a Musa nà, tə sləne bay, kawa zana inde a takan idé à asan way a tinen. Sa mba apan sə kurat anan awan a mə takan a i idé anà asan way a tinen ata nà, si Yesu Almasihu a kərtek.

¹⁵ Matanan, həna biten dukwen, tinen apan ti jinge Deftere a Musa nà, tə sləne bay, kawa zana inde hwiya sə takan idé anà asan way a tinen.

¹⁶ A alay a dowan a kə mbədahak 'am pə Bahay a nuko Yesu cəna, i kurat anan zana sə takan idé ù dō ata awan.†

¹⁷ Bahay a nuko Yesu nà, Apasay anahan inde, aday à man ana Apasay anahan winen apan i ga mer su way anahan ata nà, Deftere a Musa a lavan nga anà dō ahay sabay.

¹⁸ Matanan, mənuko dō sa daf nga pə Yesu ahay fok, dī kərat zana pə idé sabay. Də canan anà mazlaḅ a Mbərom, aday mazlaḅ anahan winen apan i təra mənuko kawa winen awan. Mazlaḅ a mənuko dukwen, i zəga pa 'am pa 'am. Wita dukwen, mer su way ana Apasay ana Bahay Mbərom.

4

Mənuko dō bəle aya dī ka anan mazlaḅ a Mbərom

¹ Mbərom kà gak umo sumor sə walay manay pi mer su way a anan. Anga nan, manay mə məcən alay sabay.

² Manay mə gucek way ma ga waray aya i idé zənzen inde ataya awan. Ma ga mer su way a manay nà, à wurwer inde bay, aday mə kaḅan nga anà 'am a Mbərom à bərgaslay inde bay re. Adəka mə ḅakay a dīdek nà, ngəlarak pa 'am a Mbərom, aday kuwaya á san 'am a manay nə dīdek awan.

³ Dō azar aya ta san ləbara mugom a manay sə ḅakan atan anan ata bay. A təra kawa zana mə takan atan a i idé inde. Kwa abay á ga nə matanan, a təran anà dō saa lize ahay vərre.

⁴ Tinen nà, ta san ləbara mugom ata bay, anga bahay sə daliyugo a anan kə hurfok atan anan abayak nga a tinen, aday t̄ə daf nga pə ləbara ata bay. A nan nə t̄ə canan anà jiyjay sə dəvan atan ata bay, bina jiyjay ata a nay nà, à 'am sə ləbara mugom a wa, ləbara sə ḅakay anan mazlaḅ a Yesu Almasihu, dowan a winen nə mezeze a Mbərom ata awan.

⁵ Manay apan mi ḅakay anan ləbara mugom a nà, mə ḅakay anan nə zek a manay a itəbay, əna mə ḅakay anan nà, Yesu Almasihu winen Bahay sə way ahay fok. Manay nə dō si mer su way a kwanay ahay anga Yesu Almasihu.

⁶ A alay a Mbərom sə ndakay daliyugo ata nà, a ja, a wa: «Jiyjay á dav i idé zənzen inde!» Aday sa dav anan jiyjay à mivél a manay inde nà, winen a re. Jiyjay ata a ḅakak uko anan nà, mazlaḅ a Mbərom sa dav pi jœr ana Almasihu wa ata awan. Mə ḅakan anan ləbara mugom ata anà dō ahay nà, anga na awan.

⁷ Manay nə bəle aya kawa səngəle sə duḅo ahay, əna way a lele ata inde à manay inde. Mbərom a ga matanan nà, anga aday dō ahay t̄ə san məgala sə ləbara mugom ata a nay à winen wa, bina à manay wa bay.

⁸ Dō ahay tinen apan ti ngəḅec manay, əna tə ganak manay bay. Mə dawarak, əna mə məcək anan alay à jugom wa bay.

† 3:16 Ca pə Gurtaaki 34.34. * 4:6 Ca pə Laataanooji 1.3.

⁹Do ahay tinen apan ti ga alay tə manay, əna Mbərom kə mbəsakak manay à alay wa bay. Do ahay tinen apan ti zləmba manay, əna mə məcak fan bay.

¹⁰Manay apan mi sa lirew, kawa dəcə sə amac a Yesu Almasihu winen i zek a manay inde, anga aday do ahay tə canan tə manay nə Yesu winen tə sifa awan.

¹¹A alay a manay tə sifa aya pə daliyugo a anan mba nà, do ahay ti pəlay sa vad manay anga Yesu. Məgala a manay winen apan i ndav, əna wita dukwen a kay uho nà, sifa a Yesu Almasihu winen à manay inde.

¹²Natiya, manay apan mi mac pə cəved sə dəkay anan ləbara a Yesu, aday kwanay ite, kwanay apan ki njiden sifa anga mer su way a manay kutok.

¹³Deftere a Mbərom a ja nà: «Nə dəfak apan nga, anga nan na jak 'am.†» Apasay a manay a nə kərtek tə ana dowan à sə vinde 'am ata awan. Manay dukwen, mə dəfak apan nga matana re. Anga nan, mi pərahan azar sə dəkay anan 'am a Mbərom.

¹⁴Bina ma san zle, Mbərom kə slabakak anan ahay Bahay a nuko Yesu à məkə wa, aday i naa slabakay ahay manay saa jəpay tatə Yesu a re. I tavay mənuko fok pə kərtek a pa 'am anahan.

¹⁵Mbərom a varan umo mer su way ata nà, anga kwanay, aday do ahay bayak a tə njad anan sumor anahan sa gan atan ata awan. Natiya, i zəga anan do ahay sə ngəran aday sə həran nga re kutok.

Pol kə məcak anan alay à jugom wa bay

¹⁶Anga nan, mənuko dā mac anan alay à jugom wa bay. Kwa ā ga nə zek a mənuko winen apan i ga məduwer, sifa a mənuko nà, winen apan i zəga sa mbədə pac pac re.

¹⁷U no sa ja həna nà, dəcə a mənuko i sa ndav pa pac a mənuko saa zla à mazlaḅ a Mbərom inde, aday dəcə ataya ti lavay a zek tə mənuko saa njad mazlaḅ ata awan. Mazlaḅ ata nà, məduwen awan, aday i ga inde nə sə coy. Da sak a bayak pə mazlaḅ ata cəna, dəcə a mənuko ahay tə tərak kawa way cədey awan.

¹⁸Natiya, də dəfan ide həna nà, anà way aday də canan fan bay ataya awan, bina pə way aday də canan zle coy ataya bay. Anga way aday də canan zle coy ataya nə ta ga inde sə coy itəbay, əna way aya aday də canan bay ataya nà, ti ga inde sə coy.

5

¹Da san zle, zek a mənuko həna ata i ga inde nə sə coy bay, winen kawa jawjawa a walay zek ata awan. Aday Mbərom kə walak anan jawjawa a mənuko həna ata nà, i naa varak uko uda doh lele a à mburom. Doh ata nà, ma han a tə alay su do zəzen a bay, aday i ga inde nə sə coy.

²Hus həna mənuko apan dī rac slan, anga Mbərom kə mbakak uko anan doh a wiya ata fan bay, aday a nak uko nà, à varak uko anan doh a wiya ataya kutok. Bina sa zlak uko à nga tə mindel nə winen.

³A alay a Mbərom kə pəkak puko zek wiya ata nà, dī ga inde ti zek ata nə sə coy. Ata kula apasay a mənuko i bar awan mənəna zek sabay.

⁴Həna mənuko ti zek a kawa jawjawa ata mba nà, dī ga dəcə, dī rac slan hwiya. Dī ga matanan, anga dī ba nə luvon aday Mbərom i culok puko wa zek a mənuko a anan bay. A'ay, dī ba nà, luvon aday Mbərom i pak puko zek a mənuko wiya ata awan. Ata sifa si zek a wiya ata i lize anan winen məduwer ata kutok.

† 4:13 Ca pə Jabuurā 116.10.

⁵ Sə lavay a zek tə mənuko anga sa njad zek wiya ata nà, zek a Mbərom awan. Kə varak uko Apasay anahan sə dakak uko anan nà, di i njad a way ataya pa 'am.

⁶ Natiya, də dəfak nga lele pə way saa təra ataya awan, aday da san zle, pə daliyugo həna nà, mənuko dərən tə Bahay a mənuko.

⁷ Bina də canak anan həna fan daw? Əna də njahay matanan anga də dəfak apan nga.

⁸ Ayaw, mənuko də dəfak nga lele pə way a saa təra ataya awan. Anga nan, ma ca apan nə lele saa njahay tə Bahay a mənuko awan, bina sə njahay ti zek sə daliyugo a anan bay.

⁹ Kwa á ga nə mənuko pə daliyugo mba, kwa á ga nə dā zlak azanan ága winen a coy, a nak uko nà, sa ga nə way sa zlan á nga anà Bahay a mənuko vərre ata awan.

¹⁰ Anga mənuko fok di zla saa tavay pa 'am ana Almasihu, anga saa gak uko sariya. I hamak uko magwagway si mer su way a mənuko ma ga aya həna pə daliyugo ataya awan. Kak da gak mer su way lele aya nà, di təma magwagway lele aya re, aday kak da gak mer su way lelibay aya ite nà, di sləfa anan ile a mənuko a sə tukosl lelibay ata awan.

Mbərom a nan sa zlah anan məlmal a tinen tə do ahay

¹¹ Natiya, manay ma san sə jəjaran anà Bahay a nuko lele. Anga nan, mi taker sə dakan anan anà do ahay nà, 'am a manay sa ja ataya tinen didek aya awan. Mbərom a san ajalay nga a manay zle. A ga upo nà, á mivél a kwanay inde dukwen, kə sənən nen zle re.

¹² A nan sa ja nà, manay apan mi həran nga í zek maza pa 'am a kwanay kutok daw? Matana bay! A nan umo sə dakak ikwen anan nà, cəved a kwanay saa ga ti zek anga manay. Matanan ki sənən sə mbədihen anan apan anà do sa ga ti zek tə way sa ca apan ta sə uho vərre ataya, bina tə way sə təra á mivél inde bay ataya awan.

¹³ Kak á alay azar a do ahay ti ca pumo kawa manay mə vaway nga aya nà, wita anga Mbərom. Aday á alay a hinen ahay dukwen ti ca pumo manay mə vaway nga aya bay nà, wita anga kwanay ite.

¹⁴ Mi ga matanan nà, anga asan zek ana Almasihu a gan umo bəlaray. Ma san zle, winen kə məcak anga do ahay fok, aday mənuko fok də məcak tə winen kutok.

¹⁵ Aday ma san zle re, a mac anga do ahay fok nà, anga aday do sə pərahan azar ahay tə njahay kawa sa zlan á nga kutok, bina kawa sa zlan atan á nga a tinen sabay. Anga Yesu a mac anga tinen, aday a slabakay ahay á məke wa anga tinen a re.

¹⁶ Natiya həna di ca pə do ahay kawa ana do zənzen a sa ca patan ata sabay. Kwakwa ata nà, abay á ga nà, da cay ahay pə Yesu Almasihu matanan, həna di ga matanan sabay.

¹⁷ Anga dowan a kə japak tə Yesu Almasihu cəna, kə tərak do wiya awan. Anjahay anahan kwakwa ata inde sabay. Kə tərak winen do wiya awan.

¹⁸ Sa ga way ata fok nà, zek a Mbərom awan. A slənay ahay Yesu Almasihu saa zlah anan məlmal anahan tə mənuko, aday kə varak umo mer su way sa jan anà do ahay nə kə zlahak anan məlmal anahan tə tinen.

¹⁹ Way a manay sa ja nà, Mbərom a ga mer su way tə alay a Almasihu sa zlah anan məlmal anahan tə do ahay fok. Anga nan kutok, a baslan atan anan ines anà do ahay sabay. A varan umo mer su way sa jan anà do ahay, Mbərom kə zlahak anan məlmal anahan tə tinen.

²⁰ Mə təmahak anan mer su way ata awan. Həna nà, manay do sa ja 'am anga Yesu Almasihu kutok. Mbərom i ngaman anà do ahay nə tə alay a manay

kutok. Anga nan, ma jan anà dō ahay tē sləmay a Yesu Almasihu, ma wa: «Zlihen anan məlmal a kwanay tē Mbərom.»

²¹ Almasihu nà, kà gak ines sə awan itəbay. Əna, Mbərom a tavakan anan ines a mənuko fok pa nga anahan anga mənuko kutok. A ga matanan, anga aday dā təra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom, anga mənuko mə japay aya tē Almasihu.

6

¹ Manay ma ga mer su way a manay nə pə kərtek a tē Mbərom. Anga nan, kwanay dukwən, ma jak ikwən, rəzlen anan à nga wa anga aday sumor a Mbərom sa gak ikwən ata ā sa təra awan kəriya bay.

² Mbərom a ja nà:

«Alay a kà slak sa ga sumor nà, nə təmahak amboh anak.

Alay a kà slak sa tam dō dukwən, na mak anak zek.*»

³ A nan umo sa ga awan sə zluwe anan dō ahay pə cəved a Mbərom wa bay fok, anga a nan umo dōwan ā gədan umo azar pi mer su way a manay bay.

⁴ Adəka bay, pə way a manay sa ga ahay fok cəna, mə dakan anan anà dō ahay nà, manay nə dō si mer su way a Mbərom ahay. A ga nə dəce inde, ā ga manay apan mi sa lirew, ā ga nə dō ahay tinen apan ti pak pumo zlawan, mə səmen anà way ataya matanan fok.

⁵ Tə ndabək manay, tē dəfak manay à dangay, dō ahay fok tē vəzek pumo. Mer su way kà dak umo 'am, alay azar a mə njəkak ahan bay, ma pak awan bay re.

⁶ Anjahay a manay nə cəncan awan, ma san dīdem zle, ma gak munapanaw, manay dō səkəffe aya awan. Apasay Cəncan a winen inde tē manay, mə pəlay dō ahay tē mivəl kərtek awan.

⁷ Ma jan anà dō ahay nà, dīdek a Mbərom. Sə varan umo məgala dukwən, winen awan. Məgala ata a kay anan uho nə, manay dō si mer su way a Mbərom ahay. Azla a manay a dīdek ata nà, a təran umo way sə alay sa vad a zek tu dō manidə ahay, aday way sə alay sə tavan anà dō manidə ataya re.

⁸ Dō azar aya tinen apan ti həran umo anan nga, azar aya ite, tinen apan ti gədan umo azar. Dō azar aya ti ngeran umo, dō hinen ahay ti gənahən umo re. Ta ca pumo nà, kawa dō sə mungwalay ahay, aday manay apan mi jan atan nə dīdek a vərre.

⁹ Ta ca pumo nà, kawa ta san manay bay, aday cəkəbay kuwaya a san manay zle. Tə bayak nə mi mac coy bəse, əna həna manay tē sifa aya awan. Tinen apan ti san umo lirew, əna tē vadək manay bay.

¹⁰ Kwa abay ā ga nə manay mi ga mugo nà, ma ma nga sə taslay mivəl hwiya. Manay kawa dō mətawak aya awan, aday dō ahay bayak a tinen apan ti njad zlile pə cakay a Mbərom à alay a manay wa. Manay kawa way a manay ibay, aday cəkəbay way ahay fok nə ana manay bugəl.

¹¹ Kwanay Korintu ahay, à 'am uno inde sa jak ikwən ata nà, nə dərək pikwen wa awan bay, aday mivəl a manay mə təba aya lele anga kwanay re.

¹² Mivəl a manay mə tacay aya anga kwanay bay, əna kwanay sə tacay anan mivəl a kwanay anga manay adəka.

¹³ Nen apan ni jak ikwən 'am kawa kwanay gwaslay uno ahay. Himen umo anan asan zek a manay sa gak ikwən ata awan. Pəlen manay kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan, aday kə ticen umo anan mivəl a kwanay bay adəka.

Kə jipen tē way mənjadək a bay

* 6:2 Ca pə Esaaya 49.8.

¹⁴ Kê jipen tã dõwan aya aday tã dãfak nga pã Yesu bay ataya bay. Abay ma sã zlangar anan atã didek tã sãdøk anaw? Atã jiyjay tã ide zãzen ti japay nã kãkãmaw?

¹⁵ Atã Almasihu tã Fakalaw a aday nã, 'am a zlan atan pi zek dãw? Ma a zaran atan anaw pi zek anã atã dõ sa daf nga pã Yesu tu dõ sa daf apan nga itãbay ata anaw?

¹⁶ Way sã pãra ahay ti njad man ù doh sã mazla6 a Mbërom kãlãdaw? Mivel a mënuko aday nã, doh sã mazla6 a Mbërom, winen bahay sã sifa. Bina Mbërom a ja:

«Ni njahay tã tinen, ni ga inde à wulen a tinen.
Ni tãran atan Mbërom a tinen, aday ti tãra dõ uno ahay.†»

¹⁷ Anga nan kutok, Deftere a Mbërom a wa:

«Mbërom Fetek a ja nã:

“Hayak ikwen ahay à wulen a tinen wa, gãzlen nga tã tinen,
kê jipen tã way ma ga mënjadãk aya bay.

Ata ni tãma kwanay kutok.‡”»

¹⁸ Dõ maja'am a Mbërom a wa:

«“Ni tãrak ikwen Bëbay,
aday ki tãren wan uno ahay tã dãna uno ahay.”

Mbërom Ba Mëgala a ja nã, na.§»

7

¹ Car uno ahay, way a Mbërom sã zlapay anan a anaya fok nã, anã mënuko. Anga nan, banuko anan way mënjadãk aya fok à mivel a mënuko wa, banuko anan apasay a mënuko ahay re. Ata dõ njahay cãncan aya pa 'am a Mbërom, dõ dãfan apan lele.

Atã Pol tã Korintu ahay tã zlahak anan malmal a tinen

² Tãben umo anan mivel a kwanay. Ma gak anan sãdøk anã dõwan àga kwanay bay, mã zluwek dõwan à cãved wa bay, mã njãkak anan uda anã dõwan àga kwanay bay.

³ Na ja matanan ata dũkwen, ãna u no sa mak ikwen anan mungok bay. Bina na jak ikwen anan coy, mã tãbak ikwen anan mivel a manay lele. A ga nã dõ njahay tã sifa aya awan, à ga nã dõ mac, mënuko mã japay aya coy.

⁴ Ni mba apan sa jak ikwen ayak 'am mënjãna awan su go hiyem hiyem, anga na san kwanay zle. Nen ni taslay mivel anga kwanay. A dãce a manay ahay inde fok dũkwen, kã bãnen uno mbac, nen mã taslay mivel a lãnlan.

⁵ Aya ãna, à alay a manay sã dãzle pã daliyugo sã Makedoniya ata nã, mã njadãk sa man uda bay. Adãka bay, mã njadãk dãce ahay cara cara bayak awan. Dõ ahay tã jugurak pumo wa 'am, aday à mivel a manay inde dũkwen mã njadãk ajãjar re.

⁶ Ñna Mbërom, dõ sã bãnãn mbac anã dõ mbac kã slahak atan ataya nã, kã bãnãk umo anan mbac, ta sã dãzley anan Titus à man a manay.

⁷ Sã bãnãn umo mbac nã, adãzle a Titus dãkdek bay, ãna ana kwanay sã bãnãn mbac ata awan. A jan umo nã, ki gen anan may sã cuno maza tã mindel. Kã dãkak umo anan way a sã cãbak ikwen ata re, aday kã dãkak umo anan kã rzlen anan à nga wa sã tavan anã dõ manide uno ahay. Nã slãne cãna, ataslay mivel uno a zãga apan kutok.

⁸ Derewel uno sã vindek ikwen ayak ata nã, kwa à ga nã kã slahak ikwen mbac dãp nã, a cãbo bay. A cãbo bay ata nã, anga na san zle, tã derewel uno

† **6:16** Ca pã Farillaaji Lewinjo'en 26.12; Ejekiyel 37.27. ‡ **6:17** Ca pã Esaaya 52.11. § **6:18** Ca pã 2 Samuyila 7.14; Esaaya 43.6; Yeremiya 31.9.

ata nà, mbac i slahay pikwen wa alay a mənjøek ca. Tə dīdek a nà, kə cəbak uno mənjøek,

⁹əna həna nen tə ataslay mivel awan, anga nə vindek ikwen ayak cukutok. Nə taslay mivel nà, anga nə vindek ikwen ayak derewel sə slahay pikwen wa mbac ata bay. Nə taslay mivel adəka nà, anga derewel uno kə mbədahak ikwen anan mivel, aday kə yimen pə ines a kwanay ahay. Mbac a sə slahak ikwen ata nà, a zlan à nga à Mbərom awan, anga a nan kə yimen pə ines a kwanay. Kak matanan, ma gak anan ines anà dōwan à derewel a manay inde bay.

¹⁰Kak mbac a slahay pə dōwan a wa kawa sa zlan à nga à Mbərom nà, a mbədahan anan mivel, i yam pə ines anahan, aday Mbərom i tam anan i ines anahan wa. Way ata nà, a cəban à dōwan bay. Əna kak dōwan a, mbac a slahan kawa do sə daliyugo ahay nà, wita nà, a mac do.

¹¹Mbac a sə slahay pikwen ata nà, kə zlak anan à nga à Mbərom. Aday həna cen apan, sə təra tə kwanay nə maw? Kə viren anan nga a kwanay sə mbədahan alay anà 'am ata awan. A nak ikwen sə dakay anan a nak ikwen ines bay, aday alay sa 'am a kwanay uda ibay. Ki gen mivel pi zek a kwanay anga 'am ata awan, zlawan kə gak ikwen pə way a saa təra pikwen pa 'am ata awan. A nak ikwen sə cinen uno maza awan. Aday a nak ikwen sa ga way sa zlan à nga à Mbərom ata awan, aday sə kəta anan do sa ga ines ata kutok. Natiya kə dīken anan tə way ataya fok nà, abay 'am a kwanay uda ibay.

¹²Natiya derewel a nen sə vindek ikwen ayak ata nà, nə vindek ikwen ayak nà, anga dōwan a sa ga ines ata dəkdek bay, anga dōwan a tinen sa gan ines ata dəkdek bay re, əna nə vindek ikwen ayak aday kə sanen anan pa 'am a Mbərom, kwanay a fok kə pəlen manay tə mivel kərtek awan.

¹³Anga nan, həna way ata kə varak umo məgala anà manay a fok.

Ayaw, mə njadak məgala, əna tə way ata dəkdek bay. Kwanay a fok kə hənen anan mbac anà Titus. Anga nan, Titus kə taslak mivel bayak awan, aday mə njadak ataslay mivel, anga ataslay mivel anahan ata re.

¹⁴Nen nə varak ikwen zlangar bayak a pa 'am anahan, aday kə pəken uno waray i ide bay. Way a manay sa jak ikwen fok, tinen dīdek aya awan. Matanan, ana manay sə varak ikwen zlangar pa 'am a Titus ata dūkwen, kə tərak dīdek a re.

¹⁵A dəzlek ayak əga kwanay nà, kə təmihen anan lele, kə dəfen anan apan tə əjəjar a kosl kosl jiga awan. Winen apan i bayak pə way ata nà, a zəgahan anan asan zek sə pəlay kwanay.

¹⁶Nen mə taslay mivel a kutok, anga ni mba apan sa daf pikwen nga həna pə way ahay fok.

8

Acakal way anga do a Yesu ahay à Urəsalima

¹Mərak uno ahay, u no sanen pə sumor a Mbərom sa gan anà do a Yesu ahay pə daliyugo sə Makedoniya.

²A mamasl sə dəce məduwen a inde, tinen mətawak aya awan, əna tinen mə taslay mivel aya hwiya. Aday ataslay mivel a tinen tə mətawak a tinen ata kə varak atan məgala sə cakal dala bayak a anga mer su way a Mbərom à Urəsalima.

³Na san zle, tə varak bayak a kawa ana tinen sa mba apan, aday hus sə zalay pə way a tinen sa mba apan wa. Dōwan kə jak atan cakilen way bay,

⁴əna ta gak umo kem sə cəce pumo wa cəved sə japay uda alay a tinen sa man zek anà do a Yesu ahay à man ata awan.

⁵ Way a tinen a sa ga ata nà, kà zalak pə way a manay sə bayak apan ata wa, anga mama'am awan, tə varak nga a tinen anà Bahay Yesu, aday mə slala cew a anà manay kutok re, kawa sa zlan à nga à Mbərom.

⁶ Anga nan kutok, ma jan anà Titus, dō sə dazlan anan acakal way ata, à mak ayak àga kwanay, sa ndav a wa mer su way sə sumor a Mbərom sə varak ikwen ata awan.

⁷ Mbərom kà zalak ikwen anan sumor anahan tə cəved ahay cara cara bayak awan. Kə dəfen nga pə Almasihu lele, kə dīken anan ləbara mugom a lele, kə sənən dīdek a Mbərom zle, kə viren anan nga a kwanay fok anà Mbərom, aday kə pəlen dō ahay dukwen lele kawa ana kwanay sə tətək pə manay wa ata re. Anga nan kutok, zilen anan sa ga sumor ta sa var dala ata bayak a re.

⁸ Na ja matana ata nà, u no sa gak ikwen bəlaray sa var way ata daw? A'ay, u no sa jak ikwen pu dō sə pəlay sə cakal dala ataya awan, anga u no sa san kə pəlen dō azar aya nə kəkəməw.

⁹ Kə sənən sumor a Bahay a mənuko Yesu Almasihu sa ga ata zle. Winen nà, way ahay fok à alay anahan inde. Əna, anga kwanay nà, a təra nga anahan mətawak awan, anga aday, tə mətawak anahan ata, kwanay kə njīden anan way ahay fok à alay inde kutok.

¹⁰ Həna ni jak ikwen nà, cəved uno sa gan may aday lele anga kwanay ata awan. Kà gak həna ava daz nà, kwanay a kə lihen apan sə cakal way ata kawa ana kwanay sa lah sə bayak apan kurre ata re.

¹¹ Həna nà, ndəven a wa sa var way kawa ana Mbərom sə varak ikwen ata kutok. A alay a kwanay sə bayak apan nà, ki gen anan may sə cakal tə mindel. Matanan, həna dukwen, cakilen anan tə mindel, hus a sa ndav a wa kutok.

¹² Anga, kak kə viren way anga Mbərom tə mīvel kərtek a kawa a kwanay sa mba apan nà, i təma anan, bina a cəce puko wa way aday inde puko ibay ata bay.

¹³ Kà sa bayiken sa jəka, u no sə təra kwanay mətawak aya, aday dō azar aya tə təra dō tə zlıle aya anga kwanay bay. A'ay, u no nà, kə liven.

¹⁴ Həna nà, way sə zalak ikwen à alay inde ata nà, i man zek anà dowan aya way a kəcan atan à alay inde ataya awan. Natiya, pac i inde way kə kəkək ikwen à alay inde ite nà, ata tinen ti mak ikwen zek tə way a tinen sə zalan atan à alay inde ata awan. Ata ki liven kutok.

¹⁵ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja, a wa:

«Dō sə dāgay way bayak ata awan, kə zalak anan bay.

Aday dō sə dāgay mənəcək ata awan, kə kəkək anan bay re. *»

Titus tu dō azar aya ti zla à Korintu

¹⁶ A nan à Titus sa mak ikwen zek bayak a, kawa manay a re. Mə ngəran à Mbərom, anga sa daf abayak nga ata à mīvel a Titus inde ata nà, winen awan.

¹⁷ Titus kə təmahak sa mak ayak àga kwanay, kawa ana manay sə cəce panan ata awan. Əna, anga ana manay sə cəce panan ata cəna coy bay. A nan à winen a sa mak ayak re, anga a nan sa mak ikwen zek tə mindel.

¹⁸ Mə slənək anan ayak mərak a hinen inde tə winen re. Mərak ata nà, dō a Yesu ahay fok tə varan zlangar, anga winen apan i ga mer su way sə dakan anan ləbara mugom a anà dō ahay lele.

¹⁹ Aday asa, dō a Yesu ahay à man a anan tə walak anan saa zla tə manay tə way a mə cakal ata awan. Sərom si mer su way ata nà, i varan mazləb anà Bahay a nuko, aday i dākay anan ma gan may sa man zek anà dō ahay acakan.

* 8:15 Ca pə Gurtaaki 16.18.

²⁰ Dala ata nà, bayak awan, aday a nan umo dōwan á sa gəđan umo anan azar anga mə sənək sə gəzla anan tətibay ata bay, mə zləman jiga nà, anà winen awan.

²¹ Mə pəlay má ga mer su way lele pa 'am a Bahay a nukò, aday pa 'am sə dō ahay re.

²² Mí slənək ayak mərək hinen inde tu dō a cew ataya re. Mə canək anan saray bayək awan aday tə cəved ahay cara cara, ma tan à nga nà, a gan may sa man zek anà dō ahay tə mindel. Həna kə varək anan apan nga anahan re, anga kə dəfək pikwen nga bayək awan.

²³ Titus aday nà, ma bar maya awan, ma taa ga mer su way anga kwanay maya awan. Mərək azar ataya ite kəma, sə slənək atan ayak nà, egliz sa man a anaya awan, aday tinen dō sa ka anan mazlaḅ ana Almasihu pa 'am sə dō ahay.

²⁴ Natiya, ken atan anan asan zek a kwanay, dīken atan anan kə pəlen atan acəkan. Ata egliz ataya ti san manay mə hərək ikwen nga ata nə angamaw kutok.

9

Acakal way tə ataslay mivəl awan

¹ Pa 'am sə maməzek a saa slənək ayak anà dō a Yesu ahay ata nà, awan a inde mi vindek ikwen ayak saa mak ikwen zek sabay.

² Anga na san zle, kwanay aday nà, a nak ikwen sa man atan zek tə mindel. Nə hərək ikwen nga pa 'am sə dō ahay pə daliyugo sə Makedoniya nà, bayək awan. Na jan atan nà, kwanay pə daliyugo sə Akaya fok, kwanay mə lavay zek aya sə cakal way ata nà, kə gak həna ava daz. A nak ikwen sa man zek anà dō sə Urəsəlima ahay. Na jan atan matanan cəna, alay avan atan nà, ta ma nga sa var way lele kutok.

³ Kwa matanan təkede nà, ni slənək ikwen ayak mərək ataya nà, anga aday kə liven zek lele, kawa anuno sa ja ata awan. Ata mə hərək ikwen nga nà, pə way kəriya bay.

⁴ Bina, hinahibay dō sə Makedoniya ahay ti zlak ayak tə manay nà, ti tan à nga kə liven zek bay. Kak matanan nà, waray i gan umo anga mə dəfək pikwen nga, aday mə zakay adəka, waray i gak ikwen à kwanay a re.

⁵ Anga nan kutok, na ca apan lele sə slənək ayak mərək ataya tə lahan umo ayak əga kwanay. U no nà, tə lavay anan zek tə way ana kwanay sə zlapay anan sumor a ata awan. Ata na sak a zlak ayak nà, ni tan à nga nə kə liven anan zek. Ni san kutok, ki mbərmen apan sa var tə mivəl kərtek awan, bina ki viren tə ndəren a bay.

⁶ Sənen a nà, dōwan kə caslak way tə ndəren a nà, i njad way dūkwen, mənəcək ca. Aday dōwan a kə mbərək apan alay sa casl way nà, i njad way dūkwen, bayək awan.

⁷ A alay sə cakal way nà, kuwaya á var kawa ananahan a sə bayək apan à mivəl anahan inde ata awan, tə mugo a bay, aday anga waray bay re. Anga Mbərom a pəlay nà, dō sa var way tə ataslay mivəl awan.

⁸ Mbərom a aday dūkwen, məgala anahan inde sə varək ikwen way ahay bayək a sə zalay way a kwanay sa gan may ataya fok. Natiya, kwa siwa ki gen anan may sa ga sumor a wura wura cəna, way a kwanay ahay ti ga inde sa ga anan sumor ataya hwiya.

⁹ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, matanan. A wa: «Do lele nà, a gəzla way anahan tu dō mətawək aya awan.

Didek anahan ata, a mbəđəken à nga wa anà Mbərom kula itəbay.* »

* 9:9 Ca pə Jabuura 112.9.

¹⁰ Mbərom, dō sə gəzlan zahav sə way anà dō ahay, aday sə varan atan way sa pa ata nà, i varak ikwen zahav sə way, i zəgahak ikwen anan à alay inde, aday i zəgahak ikwen anan sumor a kwanay sa taa ga ata re.

¹¹ I varak ikwen way ahay cara cara fok, anga aday kə viren anan way anà dō ahay kwa siwa fok. Natiya, dō ahay bayak a ti ngəran anà Mbərom anga sumor a kwanay sa gan atan tə alay a manay ata awan.

¹² Way a kwanay sə cakal ata nà, ki men anan zek anà dō a Yesu ahay à Urəsəlīma cəna coy bay, əna way ataya ti man zek anà dō ahay bayak a sə ngəran à Mbərom anga mer su way a kwanay ata re.

¹³ Ata ti həran nga à Mbərom anga kə dīken anan nə kwanay dō lele aya awan. Kə dīken anan ləbara mugom a mbala Almasihu, aday kə dəfen anan apan. Ti həran nga re, anga kə gəzlen way a kwanay tə tinen aday tu dō maza aya re, ata awan.

¹⁴ Mbərom kə gak ikwen sumor bayak awan. Anga nan, dō ataya ti ga amboh anga kwanay, aday ti pəlay kwanay re.

¹⁵ Ngəruko anan anà Mbərom, anga sumor anahan sa gak uko ata a zalay way ahay fok.

10

Pol a ga 'am pi zek wa

¹ Dowan aya inde ta wa nen Pol nà, nen dō sə tete à alay a nen əga kwanay, aday nen dō sa sa mbac pə way à alay a nen dāren tə kwanay. Aday nen apan ni gak ikwen ayak kem tə sərom aday tə səkəffe mbala ana Almasihu nà,

² amboh, mbədihen anan anjahay a kwanay, anga aday nà sa zlak ayak əga kwanay ta mbac a bay. Anga dō ahay inde əga kwanay, ta wa ma ga mer su way nà, kawa dō sə daliyugo ahay. Nen nà, ni san saa njahay ti cer a tu dō ataya awan.

³ Manay nà, dō zənzen aya acəkan, manay pə daliyugo re. Əna vərəm a manay sa ga nà, kawa vərəm sə dō sə daliyugo ahay bay.

⁴ Way sə alay a manay aday nà, kawa way sə alay su dō sə daliyugo ahay bay. Anga sə varan umo anan ahay nə Mbərom. Way sə alay a manay nà, məgala a tinen inde sa mbazl a wa jal ana dō manide a Mbərom ahay. Manay apan mi tacan alay pa 'am anà mungwalay sə dō ahay,

⁵ manay apan mi mbazl a wa way sə vəzen pa 'am a Mbərom aday sə tacan anan cəved sa san Mbərom anà dō ahay ata awan. Way a manay sa ja nà, way sə mbəda anan abayak nga sə dō ahay à mivəl inde, aday abayak nga a tinen ahay tə bənan à 'am wa anà Almasihu ata awan.

⁶ Ma sak a canan kə bənen umo à 'am wa coy nà, manay a mi mba apan sə kəta anan dō azar a à wulen a kwanay inde sə pəlay sə bənan umo à 'am wa itəbay ataya awan.

⁷ Kwanay kə zəzuren nà, way sə uho ahay dəkdek. Kak dōwan a inde a bayak nə winen dō ana Almasihu nà, à san asa, manay dukwen dō ana Almasihu ahay kawa winen a re.

⁸ Bahay a mənuko kə varak uno məgala pə kwanay, anga aday nà mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am, bina sa ma kwanay à dəba bay. Izəne nə hərək anan nga i zek uno anga nan kə zalak, əna waray i go anga nan bay.

⁹ Aya əna, dōwan à sa bayak nà, nə pəlay cəved sa pak pikwen zlawan tə dərəwel uno ahay bay.

¹⁰ Dō azar aya ta wa: «Pol a vīnde dərəwel anahan ahay nà, ta mbac a aday tə jinje awan, əna kak winen à wulen a mənuko inde nà, winen zlawan awan, aday a bəbal awan kəriya awan.»

11 Dowan aya sa ja matana ataya nà, tã san way inde kãrtek: A alay a manay ðaren tã kwanay mã vindek ikwen ayak ðerewel ti cer awan. Aday ma sak a ðazlek ayak àga kwanay ðukwen, mi ga anan mer su way si cer ata re.

12 Do ataya tã bayak way lele aya pi zek a tinen nã bayak awan. Manay nã, mi mba apan sa jãka mã zlangar tã tinen aday mã lavay tã tinen nã kãkãmaw? Tinen nã, tã lavay anan nga a tinen nã tã tinen aya awan. Tinen bãlbãle aya awan.

13 Manay nã, mi hãran nga ì zek si tã way sã tãra pã dala a Mbãrom a sã varan umo ata awan. Kwanay ðukwen ðo sã dala ata aya awan. Mi hãran nga ì zek ti mer su way sã dala hinen bay.

14 A manay sa zlak ayak àga kwanay saa ðakay anan lãbara a Yesu Almasihu mugom ata nã, mã gãðak anan 'am wa anã magaga a Mbãrom sã ðãfan umo ata bay, anga sã slãnak ayak manay àga kwanay nã Mbãrom.

15 Manay nã, mi hãran nga anã zek ti mer su way su ðo azar aya bay. Wita mer su way a Mbãrom sã varan umo ata bay. Òna manay mi gan may nã, a ðaf nga a kwanay pã Yesu ata á zãga apan, aday mer su way a manay àga kwanay ðukwen á zãga apan ite re.

16 Natiya mi mba apan sã ðakay anan lãbara mugom a pã daliyugo hinen ðaren pã kwanay wa asa, ãna mãnjãna sã gãðan 'am anã mer su way su ðo a azar a, anga a nan umo sã hãran nga ì zek ti mer su way a ðo azar aya bay.

17 Kawa ana Deftere a Mbãrom sa ja: «Kak ðowan a inde a nan sa ga ti zek nã, á ga ti zek a ðãka nã, ti mer su way a Mbãrom sa ga. *»

18 Anga Mbãrom a tãma nã, ðo sã hãran nga ì zek ahay ata bay, ãna a tãma ðo winen Mbãrom a sã hãran nga ata a ðãka.

11

Pol tu ðo sã tãtak way mungwalay ataya awan

1 Iya, kak ki mben apan sã sãmen anan anã bãlbãle uno sa ga nã, lele. Sãmen anan kutok.

2 Nã pãlay kwanay tã mindel kawa ana asan zek a Mbãrom a sã vuro ata awan. Nã lavak anan zek tã kwanay sã varan kwanay anã Yesu Almasihu mãnjãna ines, kawa bãbay sã lavay zek tã ðãna anahan sa zla á mbaz ata awan. Òna na ga sãrak jiga nã, anga kwanay,

3 bina nã jãjar nã, ðowan inde ì nay sa njak kwanay, anga aday kã pãrihen anan azar anã cãved ana Almasihu tã mivël kãrtek a sabay. Bayiken pã Hawa aday. Dãdew a nay sa njak anan nã, tã wurwer sa 'am matana awan.*

4 Do ahay inde, ti zlak ayak àga kwanay, ti ðakak ikwen anan Yesu, ãna tã cãved a aday kula mã ðakak ikwen anan matana bay ata awan. Kabay ti varak ikwen apasay hinen, apasay aday kula kã tãmihen pã manay wa itãbay ata awan. Kabay asa, ti ðakak ikwen anan lãbara mugom a aday kula kã slãnen pã manay wa bay re ata awan. Aday kã sãmen anan anã ðo ataya lele nã ta ma kãla anaw?

5 A ga pikwen nã, tinen ðo maslan a Yesu mãduwen aya awan. Òna na san zle, tã zalay nen bay.

6 Izãne na san sã tãker 'am lele kawa tinen itãbay, ãna na san way a Mbãrom nã, nã zalay tinen. Mã ðakak ikwen anan way ata nã, tã way a manay sa taa jak ikwen, aday tã way a manay sa taa ga ataya fok re.

7 A alay a anuno sã ðakak ikwen anan lãbara a Mbãrom mugom a ata nã, nã cãcihek pikwen wa awan bay. Na mak anan nga uno á mãndak anga kwanay,

* 10:17 Ca pã Yeremiya 9.22-23. * 11:3 Ca pã Laataanooji 3.1, 13.

aday kâ haren pə cəved a Mbərom. Anuno sa ga matana ata nà, nə nəsek adəka bugol daw?

⁸ Nə təmahak pikwen wa awan bay. Su mo zek nà, si egliz maza aya sə vuro way ataya awan. Nə tərak atan mətawak aya anga sa mak ikwen zek à kwanay.

⁹ A alay a nen àga kwanay, aday na gak anan may anà dala dukwen, nə cəcihek pikwen wa awan bay. Do sə Makedoniya ahay ta taa zlak ayak sə vuro way nen sa gan may ata awan. A alay ata dukwen, nə bənak anan mbiyed anà dowan àga kwanay bay jiga awan, aday ni gan may sə cəce pikwen wa awan kula bay re.

¹⁰ Na jak ikwen didem ata nà, tə sləmay ana Almasihu a, winen i nen inde ata awan. Nen nə təmahak dala a kwanay bay. Ni mba apan sa ga anan ti zek matanan. Dowan inde pə daliyugo sə Akaya i mba apan sə gufo apan 'am nà, ibay.

¹¹ Na ga matanan ata nà, anga nə pəlay kwanay bay bugol daw? A'ay, Mbərom a san zle nə pəlay kwanay bugol adəka.

¹² Aya əna, kawa anuno sa ga ata nə ni pərahan azar sa ga matanan hwiya, anga do sə tətak way mungwalay ataya tã sa njad cəved sə həran nga i zek bay, ta sa ja nə tinen ta ga mer su way kawa ana manay.

¹³ Do ataya nà, tə təra zek a tinen dukwen kawa do maslan ana Yesu Almasihu didək aya, əna tinen do maslan ana Yesu ahay bay. Tə way a tinen sa ga ataya nà, ta njak do ahay.

¹⁴ Anga nan, way a tinen a sa ga ataya nà, à gak ikwen masuwayan bay. Anga zek ana Fakalaw a dukwen kə tərak anan zek anahan kawa winen maslay a Mbərom do sa ka anan jiyjay re.

¹⁵ Kak matanan cukutok nà, do ataya tə tərak anan zek a tinen kawa do si mer su way didək aya nà, à gak ikwen masuwayan sabay. Pə luvon sə sariya dukwen, ti njad magwagway si mer su way a tinen a lelibay ataya matana re.

Pol a ga ti zek tə dəcə anahan ahay

¹⁶ Ni mənahan asa re, dowan à sa bayak nə nen bəlbəle a bay. Əna kak kə bayiken matanan dukwen, səmen anan kutok, kawa ana kwanay sə səmen anan anà do bəlbəle ataya awan, anga u no sa ga ti zek mənjoek ite re.

¹⁷ 'Am uno saa ga ti zek ata nà, i zlan à nga anà Bahay Yesu bay, əna na ga kawa do bəlbəle aya kutok asanaw!

¹⁸ Na ca apan nə do ahay bayak a tinen apan ti ga ti zek tə way sə daliyugo ahay. Matanan, nen dukwen ni ga ti zek kawa tinen ataya re.

¹⁹ Kwanay nà, kə sənen way itəbay kələdaw? Kə səmen anan anà do sa ga ti zek ataya tə ataslay mivəl nà, angamaw?

²⁰ A zlak ikwen à nga tš təra kwanay kawa bile a tinen aya awan, tã pa pikwen wa way kəriya awan, tã njak kwanay tə mungwalay, tã har anan nga a tinen pə kwanay, aday tš kapak ikwen ile i ide inde kutok. Kə səmen anan anà way ataya fok.

²¹ Lele nà, waray i go, anga gədan a manay inde sa ga matanan tə kwanay ibay ata bidaw? A'ay!

Ni ja 'am sə bəlbəle həna kutok! Ni jan anà dowan ataya nà, tã ga ti zek tə way kawa sa nan atan, aday nen ni ga anan ti zek tə way ata re.

²² Tinen Ibəraninko ahay daw? Nen Ibəraninko ahay re. Tinen Isəra'ila ahay daw? Nen Isəra'ila ahay re. Tinen zahav ana Ibərahima ahay daw? Nen zahav ana Ibərahima re.

²³ Tinen do si mer su way ana Almasihu ahay daw? Ni ja 'am kawa nga a vuvo: Nen adəka bugol, nə zalay atan! Na gak mer su way zal tinen. Na pak

dangay zal tinen. Tə ndaɓak nen zal tinen. Nen pa 'am ana amac nə saray bayak awan.

²⁴ Saray ɗara, Yahuda ahay tə ndaɓak nen, alay kwa kuro fudɔ ibay kərtek.†

²⁵ Saray maakan, Ruma ahay tə vɛɗak nen tə sukol. Saray kərtek, tə tarak nen tu kon. Saray maakan, məsugurndolon sə 'am kə lizek umo anan kwalalan à bəlay inde. Nə njahak à 'am sə bəlay inde hway aday hwiyoop re.

²⁶ A man sa bar uno ahay saray bayak a nə zukwa lize anga zəlaka, anga do sə akar ahay, anga do su kon uno ahay, anga do su kon azar aya re, à wulen su doh, à kɪfɛ, pa nga sə 'am, aday nə zukwa lize anga do sa jəka tinen do ana Almasihu ahay aday cəkəbay tinen do sə mungwalay ahay ata awan.

²⁷ Na yak nga sa ga mer su way ndelem ndelem, saray bayak a nə njəkak ahan bay. Nə ɗamak may tu jom ndelem ndelem, saray bayak a na pak awan bay. Na taa nahay à maɗ inde, na taa bar mənɟəna zana.

²⁸ Mənɟəna sə baslay ɗɛce uno azar aya ɗukwen, u no sa ja pə way inde kərtek. Way sə vuro ajalay nga pac pac nà, anjahay sə egliz ahay.

²⁹ ɗowan a kə njadək bəle nà, a tɛra kawa sa njad bəle ata nə nen. ɗowan a kə slahak ɪ ines inde ɗukwen, a han jiya nə pi nen.

³⁰ Kak cəved inde sa ga ti zek nà, ni ga a ti zek nə tə bəle uno.

³¹ Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu a san zle, na gaɗ mungwalay bay. Həruko anan nga pa sə viyviya awan.

³² Bina, à alay a nen à Damas nà, do ana bahay Aretas sa ɗaf à wulen su doh ata, a ɗaf suje ahay sa ba anan məsudoh sə wulen su doh ataya awan, anga aday tã ban nen.

³³ Əna, do a Yesu ahay ta ɗaf nen à cəkarak məduwen a inde, ta ɓan apan lifer sə dazay nen tə mufəlɔk si zled sə wulen su doh. Na tam pə ɗowan ana bahay ata wa nà, matana awan.‡

12

Way a Mbərom sa kan anan anà Pol ataya awan

¹ Bəlaray ni pərahan azar sə hərən nga ɪ zek mənɟək. Na san zle i man zek anà ɗowan bay, əna ni ja pə way a Mbərom sa kan anan anà ɗowan a inde aday sə ɗakan atan anan ataya awan.

² Na san ɗowan a inde, winen do ana Almasihu. Kà gak hənə ava kuro nga fudɔ, Mbərom a gəɓa anan saa njahay mənɟək à man anahan à baɟəbaga mburom. Izəne ɪ cəen sə zəbay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle.

³⁻⁴ Ayaw, na san way inde kərtek nà, Mbərom kə gəɓak anan hus à jerne anahan. Izəne ɪ cəen sə zubay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle. Way anahan a sə slənɛy ahay à man ata wa nà, ɗowan i mba apan sa ja anan tə miresl su do zənzen a bay, aday abay cəved inde sa ja anan ibay re.

⁵ Ni ga a ti zek nà, tə ɗowan ata kutok. Əna pi zek uno nà, ni ga anan ti zek bay, si tə bəle uno ɗəkdek.

⁶ Kwa abay nà gan may sa ga anan ti zek ɗəp nà, nə tərak do ɓəlɓəle a bay, anga ni ja nə way ɗidək awan. Əna ni ga a ti zek bay, anga u no ɗowan à sa ɗəfo apan anga way a nen sə hərən a nga ɪ zek ataya bay. U no do ahay tə ɗəfo apan aɗəka nà, anga tə slənɛk ɗidək sa 'am uno, aday tə canak anan anà anjahay uno re ata awan.

† 11:24 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.3. ‡ 11:33 Ca pə Mer su way ahay 9.23-25.

7 Abay ni mba apan sa ga kwecele anga way ana Mbərom sə đuko anan ataya fok. Aya əna, Mbərom a kə dəfak uno way kawa adak i zek inde, sa ga alay ti nen. Mbərom u go way ata dukwen, tu do maslan ana Fakalaw, aday nê həran nga anà zek bay.

8 Na gak amboh saray maakan, anga aday Bahay a nuko Yesu á gəba puno wa dace ata awan.

9 Əna a mbəduho apan, a wa: «Sumor uno i slak da, anga məgala uno a ga mer su way u do inde nà, à alay a winen bəle awan.» Nə sləne matanan cəna, u zlo à nga sə həran nga anà zek anga nen bəle a kutok, anga aday məgala ana Almasihu á ga mer su way i nen inde lele.

10 Matanan, ni taslay mivél anga nen do bəle awan. Kwa á ga nə do ahay tə gənuho kabay do ahay ta ga alay ti nen, kwa á ga nə ni sa məndolor sa 'am kabay ni slahay à dace inde, na san zle kutok, way ataya ti təro anga Almasihu. Aday ni taslay mivél anga á alay a nen bəle ata nà, Almasihu i vuro məgala.

A nan anà Pol nà, Korintu ahay tə pəlay anan asa

11 Na ja 'am kawa nga a vuwo, əna ines a kwanay. Nə həran nga anà zek nà, anga kwanay a ki gen anan way ata bay. Anga kwa á ga nə nen awan kəriya awan, do sa jəka tinen do maslan a Yesu məduwen aya ata nà, tə zalay nen tə awan a ibay.

12 A alay a nen əga kwanay ata nà, na ga mer su way uno ahay nə tə munapanaw awan, aday Mbərom kə gak masuwayan sə way ahay tə alay uno bayak a cara cara. Masuwayan sə way ataya tə dəkay anan nà, nen do maslan a Mbərom a kutok.

13 Awan a inde lele na gak əga do a Yesu ahay à man a hinen aday na gak anan əga kwanay bay nà, inde daw? Na gak əga kwanay bay nà, way kərtək: Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Kak sə cəbək ikwen nə way ata nà, pəsen uno anan asəka!

14 Həna nà, ni i zlak ayak əga kwanay bəse kutok, aday ata na zlak ayak əga kwanay nə saray maakan. Matanan ni i ngam kə viren uno awan a kwanay kutok bay re. Nə pəlay nə zek a kwanay awan, bina way a kwanay ahay bay. I təra kawa atə bəbay tə gwaslay anahan ahay. Gwaslay ahay tə varan way anà bəbay bay, əna bəbay a varan way anà gwaslay ahay.

15 Kwa nê lize anan way uno ahay fok, kwa nà yan nga anà zek hus à sa mac pə cəved sa mak ikwen zek dəp nà, i go awan bay, ni taslay anan mivél hwiya. Iya, cəkəbay ki i pəlen nen sabay, anga nə pəlay kwanay kə zalak bugol daw?

16 Na wa kə sənən zle ba? Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Əna do a kwanay azar aya ta wa: «Pol nə wurwer awan. A nan sə təma puko wa dala tə wurwer.»

17 Nə njəkak ikwen uda nə kəkəməw? Nə njəkak ikwen uda nà, ta sə slənək ayak do ahay əga kwanay ata daw? Bayiken apan lele aday.

18 Na jan anà Titus nə á zlak ayak əga kwanay. Pə kərtək a tə Titus, nə slənək ayak mərak a hinen ata re, kə sənən anan zle lele. Sə təma pikwen wa way tə wurwer nà, Titus a kələdaw? A'ay! Anga way a Titus sa ga ata nà, na ga dukwen matanan re, mivél a manay a nə kərtək awan.

19 Way a manay sə vindek ikwen ayak həna à dərəwel a anan inde ataya nà, a ga pikwen nə mə vindek ikwen ayak anga aday kə njiden pumo alay sa 'am sabay kutok daw? Manay ma ja 'am a anaya nə pa 'am a Mbərom, kawa sa zlan à nga anà Almasihu. Car uno ahay, ma jak ikwen ayak way ataya fok, anga a nan umo sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved ana Mbərom.

20 Sa pak upo zlawan jiga nà, ni zlak ayak əga kwanay nə ni njad kwanay pə cəved lelibay aya awan, azla a kwanay ata i zlo à nga bay. Kak matanan nà, azla si zek uno a dukwen i zlak ikwen à nga bay re. Izəne, na sak a zlak

ayak nà, ni canan nà ki tərìhen, ki gen sərak ahay, ki gen mivel ahay pi zek, ki gəzlen zek, ki gənihen anan i zek ahay, ki gəden anan azar anà dō ahay, ki haren anan nga i zek, aday ki gen rawraw.

²¹ Sa pak upo zlawan asa nà, na sak a dəzlek ayak àga kwanay maza nà Mbərom uno i puko waray i ide anga kwanay. U go nà kawa ni i tan à nga anà dō sa ga ines ahay bayak a àga kwanay asa, tə mbədahak anan ləen anà ines ataya itəbay. Izəne ti pərahan azar sa ga sədœk, sə kukwaran azar anà uwar ahay, sa ján uho. Kak ti ga matanan cəna, ata i go ayam.

13

Mədakwidok sa 'am ana Pol ahay

¹ A alay a ni zlak ayak àga kwanay mə slala maakan ata nà, dī i gan sariya anà dō sa ga way lelibay ataya awan. Ata dī ga kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata kutok: «Kak dōwan a kə zlahak pu dō nà, tã njad dō sə side way ata dō ahay cew kabay maakan.* »

² Anuno sa zlak ayak àga kwanay mə slala cew ata nà, na jak anan ù dō sa ga ines ataya tə mbəsak. Kwa anà dō azar aya dukwen nà gafak atan 'am matana re. Kwa həna nen dəren dəp nà, ni man ayak anà 'am uno ata re: Na sak a zlak ayak nà, ni kəta anan dō sa ga ines ahay nə fok.

³ Na wa, a nak ikwen sa san anan, Almasihu winen apan i ja 'am ti nen ba? Ki i sənən anan kutok! Winen nə bəle kawa nen bay, a ga mer su way anahan à wulen a kwanay nə tə məgala awan.

⁴ Ayaw, à alay a tə daray anan pə dədom mə zləngad ata nà, kà mak anan nga anahan kawa dō bəle a wanahan. Əna həna winen tə sifa pa sə viyviya awan, tə məgala a Mbərom. Manay kəma, mə japay nə tə winen awan. Ayaw, tə day hinen nə manay bəle aya kawa winen, əna manay tə sifa aya tə winen a re. Ma sak a zlak ayak àga kwanay kutok nà, mi ga mer su way dukwen tə məgala a Mbərom.

⁵ Na jak ikwen nà, cen ide à mivel a kwanay ahay inde aday, kak kə dəfen nga pə Yesu acəkan nà, ki sənən anan kutok. Almasihu Yesu winen inde à mivel a kwanay ahay nà, kə sənən bidaw? A ga upo dukwen, kə sliren pə cəved anahan wa bay,

⁶ aday ki cinen umo manay nə dō maslan ahay tə dīdek aya awan, aday mə slarak pə cəved wa bay re.

⁷ Manay apan mi gan amboh anà Mbərom nà, dōwan à sa ga ines à wulen a kwanay inde sabay. Kwa à ga nə dō ahay ta ca apan kawa ma gak mer su way tə cəved awan, kwa à ga nə dō ahay ta ca apan nə ma gak mer su way tə cəved a bay dəp nà, a nan umo nə, gen lele hwiya.

⁸ Ma ja matanan nà, anga manay mi mba apan si nes anan dīdek a Mbərom bay, mi mba apan sa ga nə way sa zla anan dīdek anahan pa 'am pa 'am vərre.

⁹ Kak kwanay məgala aya pə cəved a Mbərom nà, mi taslay mivel, kwa manay bəle aya dəp nà, na. Kem anà Mbərom aday à mak ikwen zek sa ma pə cəved anahan maza awan asa.

¹⁰ Na lah sə vindek ikwen ayak dərəwel a anan nà, anga u no ni saa dəzlek ayak nà, kə mbədihən anan ləen anà ines ataya coy. Ni gan may saa ngəraz pə dōwan sabay. Tə dīdek a nə Bahay a nuko kə varak uno cəved sə ngəraz pikwen, əna anga sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved anahan, bina saa ma kwanay à dəba adəka bay.

¹¹ Mərak uno ahay, həna ni ndav anan dərəwel uno kutok. Tislen mivel. Gen məgala sa har pə cəved a Mbərom, pəken sləmay pə way uno sa jak ikwen,

* 13:1 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

'am á zlak ikwen pi zek ahay, njihen à zay inde lele. Ata Mbərom, do sə pəlay do ahay fok aday sə varan atan zay ata, i njahay tə kwanay a fok.

¹² Jen anan 'am i zek ahay lele kawa kwanay tə mərək ahay. Do a Yesu ahay à man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am.

¹³ Bahay a nuko Yesu Almasihu á gak ikwen sumor anahan, asan zek a Mbərom á ga inde à wulen a kwanay, aday Apasay Cəncan a á japay kwanay fok pə kərtek awan.

Derewel **ana Pol** sə vinden ayak anà dō sə **Galatiya ahay** **Adakay way pə deftere a anan**

Pol a vinden ayak derewel a anan nà, anà egliz ahay pə daliyugo sə Galatiya. Kwa á ga nə egliz ahay inde á man ata bayak a dəp nà, way a tinen sa gan may nà, kərtek aya awan. Miter mungwalay aya inde ta zlak á man ataya awan, ta sa ja nà, bəlaray dō a Yesu ahay fok tá gad mədəndalas aday tá dəfan apan anà Tawrita re. Matanan, Pol a jan ayak anà egliz ahay nà, dō i təra dō didek a pa 'am a Mbərom nà, ta sa daf nga pə Yesu, bina ta sə dəfan apan anà Tawrita a Musa bay.

Nga sa 'am ahay

Pol a dakay anan nà, winen dō maslan ana Yesu tá didek awan (1.1 - 2.21)

Sə təra anan dō didek a pa 'am a Mbərom nà, adaf nga pə Yesu (3.1 - 4.31)

Do ahay tinen bile aya sabay anga Yesu (5.1 - 6.10)

Andav sa 'am ahay (6.11-18)

Pol a jan ayak 'am anà dō sə Galatiya ahay

¹ Derewel a anan a zlak ayak nà, á alay ana Pol wa, nen dō maslan a Yesu. Nə təra dō maslan a nə tə alay su dō zenzen a bay, aday sa slan nen dukwen dō zenzen a bay re. Sa slan nen nà, Yesu Almasihu tə Mbərom Bəbay a nuko, dō sə slabakay anan ahay Yesu á məkə wa ata awan.

² Manay tə mərak ahay á man a anan ata fok, ma jak ikwen ayak 'am, kwanay a á egliz ahay pə daliyugo sə Galatiya ata awan.

³ Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tá gak ikwen sumor, aday tē varak ikwen zay a tinen.

⁴ Yesu Almasihu kə varak anan nga anahan, anga sə pəsek uko anan ines a mənuko ahay, aday sa tam mənuko pə way sə daliyugo a anaya lelibay ataya wa. A ga matanan ata nà, kawa sa zlan á nga anà Bəbay a mənuko Mbərom awan.

⁵ Həruko anan nga á Mbərom pa sə viyviya awan. Amen!

Ləbara mugom awan

⁶ Nə sləne sa jəka kə mbəsiken anan ləbara mugom a mbala Yesu, kə mbədihen 'am pə ləbara hinen ata nà, u go masuwayan. Mbərom kə ngamak ikwen, kə gak ikwen sumor anahan tə alay ana Yesu Almasihu. Tə winen ata təkə dukwen, kwanay mbəsak anan kwayan'a.

⁷ Ləbara mugom a maza inde sabay. Bina ləbara mugom a sa nay ahay pə cakay ana Mbərom wa cəna, mbala ana Almasihu, nen sə dəkak ikwen anan ata awan. Na ja matanan ata nà, anga dō ahay inde tinen apan ti vawak ikwen nga, a nan atan sə mbəda anan ləbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ata awan.

⁸ Əna kak dōwan a a dəkak ikwen anan ləbara mugom a maza uwec wa mbala manay sa jak ikwen ata cəna, kwa abay á ga nə manay, kwa abay á ga nə maslay a Mbərom a nay á mburom wa, Mbərom á tahasl anan.

⁹ Ma jak anan 'am ata coy, hənə ni mənahan asa re: Kak dōwan a a wazay aday kə mbədahak anan alay anà ləbara a kwanay a sə sləne ata cəna, Mbərom á tahasl anan sə coy.

¹⁰ Nə vindek ikwen ayak matanan ata nà, u no nə dō ahay tē hərə nga daw? A'ay! Matanan bay jiga awan. Anga u no nà, saa hərə nga tədə adəka nə

Mb̄erom awan. A ga pikwen nà, u no nà zlan à nga anà dō zenzen a cukutok daw? Kak abay ū no nà zlan à nga anà dō zenzen a nà, ni t̄era dō si mer su way ana Almasihu a mba daw?

Caved ana Pol s̄a t̄era dō maslan ana Yesu ata awan

¹¹ M̄arak uno ahay, u no s̄enen anan way inde aday: L̄abara mugom a nen s̄a d̄akak ikwen anan ata nà, a nay ahay à abayak nga s̄a dō ahay wa bay.

¹² N̄a sl̄ane 'am ata d̄ukwen, pu dō zenzen a wa bay, aday d̄owan k̄a t̄atakak uno anan it̄abay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a s̄a d̄uko anan way ata awan.*

¹³ K̄a s̄enen zle, kwakwa ata nà, n̄a p̄erahak anan ahay azar anà p̄era s̄a Yahuda ahay n̄a lele. A alay ata nà, n̄a jugurak 'am pu dō a Yesu ahay wa bayak awan. U no n̄a dō a Yesu ahay t̄a ga inde sabay fok.

¹⁴ A wulen ana m̄andala uno ahay inde nà, n̄a zalay dō azar aya bayak awan ta s̄a p̄arahan azar anà p̄era s̄a Yahuda ahay nà, na. N̄a varak anan zek anà p̄era ana b̄ije a manay ahay nà, t̄ahhe k̄a zalak.

¹⁵ Əna, zek a Mb̄erom a a walay nen, kwa à alay a nen a m̄a wahay a fan bay. K̄a gak uno sumor anahan s̄a ngumo s̄a t̄era nen dō anahan. A alay a kawa sa zlan à nga ata nà,

¹⁶ k̄a kak uno anan wan anahan aday n̄a san anan, n̄a d̄akan anan anà dō s̄a p̄era ahay n̄a l̄abara ana wan anahan ata awan. A alay ata d̄ukwen, n̄a c̄acihek awan pu dō wa bay,

¹⁷ na zlak à Ur̄asalima s̄a c̄acihey 'am pu dō s̄a luho s̄a t̄era dō maslan ana Yesu Almasihu ahay ataya wa bay re. K̄wayan'a na lah sa zla ad̄aka nà, p̄a daliyugo s̄a Arab ahay. P̄a d̄əba anahan a wa nà, na may ahay à wulen su d̄oh s̄a Damas kutok.

¹⁸ P̄a d̄əba anahan a wa ava maakan nà, na zla à Ur̄asalima kutok, anga aday n̄a san Piyer ite. M̄a njahay t̄a winen nà, luvon kuro nga anahan a d̄ara.

¹⁹ N̄a canak anan anà dō maslan a Yesu hinen sabay, si Yakuba, m̄arak ana Bahay a m̄anuko Yesu.

²⁰ Way a nen s̄a vinde h̄ana ata nà, Mb̄erom a san zle re, na gad̄ mungwalay bay, winen 'am d̄idek awan.

²¹ P̄a d̄əba anahan a wa, n̄a slabak à Ur̄asalima wa, na zla saa b̄eray p̄a daliyugo s̄a Siriya t̄a Silikiya ahay wa.

²² Dō s̄a egliz s̄a Yahudiya ataya ata, t̄a canak uno nj̄œk t̄a ide a tinen fan bay.

²³ Ta taa sl̄ane 'am nà, s̄a dō ahay sa ja pi nen ata d̄akd̄ek. Dō ahay ta wa: «Dowan a sa ga alay t̄a m̄anuko à alay ata ata, k̄a mb̄ədahak, h̄ana winen apan i wazay anan l̄abara a Yesu mugom awan. Abay aday k̄a gak anan may s̄a lize wa dō sa daf nga pa 'am ataya awan.»

²⁴ Anga nan kutok, tinen apan ti h̄eran nga anà Mb̄erom anga nen.

2

Pol a zlangay tu dō maslan ahay à Ur̄asalima

¹ A ga p̄a d̄əba wa ava kuro nga anahan a fudō nà, na zla maza à Ur̄asalima asa, manay maya t̄a Barnabas kutok. Na jan anà Titus d̄ukwen à p̄arahan umo azar.

² Na zla nà, anga Mb̄erom k̄a d̄akak uno anan, si n̄a zla à man ata awan. M̄a d̄azle c̄ana, m̄a halay nga t̄a m̄aced s̄a egliz ahay varre. Na jan atan l̄abara mugom a nen s̄a d̄akan anan anà dō s̄a p̄era ahay ata awan. U no mer su way uno sa taa ga aday h̄ana nen apan ni ga ata nà, à saa t̄era k̄ariya bay.

* 1:12 Ca p̄a Mer su way ahay 9.3-6.

³ Titus a manay maya ata nà, winen Gerek ahay. Əna ta jak anan à zla saa gad mədəndalas aday sə tərà dō a Yesu bay.

⁴ Aya əna, dō sə mungwalay ahay ta nay, ta wa təktek à gad mədəndalas. Tinen nà, tə lələkak ayak zek à wulen a manay inde tə akar, anga ta gan may sa san nə manay bile sə Tawrita ahay sabay nə kəkəməw. Bina manay mə japay aya tə Yesu Almasihu, manay bile ahay sabay. Əna, a nan atan nə mə tərà bile sə Tawrita ahay asa.

⁵ Manay mə mbəsakak atan cəved kwa mənəcək bay. Kà nak umo aday tã njad cəved sa nes anan ləbara mugom a didek a anan bay, anga aday à dəzlek ayak pikwen, winen lele hwiya.

⁶ Bina dō ahay inde à man ata tinen məced sə egliz ahay. A ga nə dō ataya nà, məced sə egliz ahay, à ga nə tinen məced sə egliz ahay bay dəp nà, wita kà gak uno à nga wa bay. Anga pə ide ana Mbərom aday nà, dō ahay fok tə lavay ike hərro. Dō ataya nà, à alay a nen apan ni jan atan 'am uno sa taa wazay ata nà, ta jak awan inde wiya sə dūko anan way a bay re.

⁷ Tə təmahak, sə mbəsuko ləbara mugom ata à alay inde adəka nə zek a Mbərom awan. Mbərom u jo nà zla saa dakan anan anà dō sə pəra ahay, kawa anahan sa jan anà Piyer à zla saa dakan anan anà Yahuda ahay ata awan.

⁸ Tə sənək nə Mbərom ata kərtek a sə varan məgala anà Piyer sa ga mer su way à wulen sə Yahuda ahay, matanan tə sənək sa slən nen aday sə vuro məgala sa ga mer su way ata à wulen su dō sə pəra ahay inde ata nə winen a re.

⁹ Atə Yakuba tə Piyer tatə Yuhana, dō aday dō a Yesu ahay ta ca patan nə kawa məced sə egliz ahay ataya nà, tə sənək, Mbərom kə varak uno mer su way ata à alay inde i nen tə didek awan. Anga nan, tə varak umo alay, nen tə Barnabas, kawa sa ja nà, mə japak i mer su way ata inde coy. Ma wa, manay tə Barnabas nà, mi zla pə cakay su dō sə pəra ahay, aday tinen nà, ti zla pə cakay sə Yahuda ahay.

¹⁰ Tə cəce pumo wa way inde sa ga nə kərtektəkke: Mə man zek anà dō mətawak aya awan, à wulen su dō a Yesu ahay à Urəsalima. Way ata dükwen, nə varak anan zek sa ga anan.

Pol a gafan 'am anà Piyer à Antakiya

¹¹ Pə dəfa anahan a wa kutok, Piyer a nay ahay à Antakiya. Nə gafan 'am pa 'am sə dō ahay fok, anga kà gak way libelay awan.

¹² Kurre ata nà, 6a kà pak way pə kərtek a tu dō a Yesu ahay sa nay à wulen su dō sə pəra ahay wa ataya awan. Aya əna Yakuba a slənək ayak dō ahay. Dō ataya tə dəzlek ayak cəna, Piyer a ngam sa pa way tu dō ataya sabay. Zlawan a gan anga dō sa gan may dō ahay tã gad mədəndalas ataya awan.

¹³ Dō a Yesu azar aya à wulen sə Yahuda ahay inde ta gak mbadire sə way matanan kawa ana Piyer ata re. Kwa Barnabas dükwen, kà gak mbadire ata anga tinen a re.

¹⁴ Na ca apan kutok nà, tə bənək anan bitem anà cəved sə didek ana ləbara mugom ata sabay. Anga nan, nə gafan 'am anà Piyer pa 'am sə dō ahay fok, na wa: «İken nə Yahuda ahay, kə njahay à man a anan kawa iken Yahuda ahay sabay, əna kawa dō su kon a azar ataya cite. İya, cəkəbay a nak sa jan anà dō su kon azar ataya nə tã ga kawa Yahuda ahay asa nà, angamaw?»

Cəved sa tam dō cəna, adaf nga pə Yesu Almasihu

¹⁵ Tə didek a nà, manay mə wahay aya nə Yahuda ahay, manay dō su kon azar ataya itəbay. Tinen ta san sə pərahan azar anà cəved a Mbərom bay.

¹⁶ Cəkəbay, manay ma san nə dōwan saa tərà dō didek a pa 'am a Mbərom anga winen apan i dəfan apan anà way a Tawrita sa ja nà, ibay. Sə tərà dō

didek a pa 'am a Mbərom nà, do sa daf nga pə Yesu Almasihu. Kwa manay, ma daf nga pə Almasihu aday mə təra do didek aya pa 'am a Mbərom, bina mə təra do didek aya anga mə dəfak anan apan anà Tawrita ata bay. Dowan inde Tawrita kə ndakak anan pa 'am a Mbərom nà, ibay.

¹⁷ Manay Yahuda ahay dukwen, mə pəlay sə təra do didek aya pa 'am a Mbərom nà, ta sa daf nga pə Yesu Almasihu. Anga nan, manay mə tərak kawa do sə ines ahay, anga mə dəfan apan anà Tawrita ana Yahuda ahay sabay ata awan. A nan sa ja nə Almasihu kə zlak manay i ines inde kutok daw? Matanan bay.

¹⁸ Adəka bay, kak dowan a kə mbəsakak sə dəfan apan anà Tawrita anga a man zek pa 'am a Mbərom bay, aday i ma apan asa i dəfan apan anà Tawrita nà, ata kə gak way sa zlan à nga anà Mbərom bay kutok.

¹⁹ Nen aday nà, kawa do ma mac awan pa 'am ana Tawrita coy, anga məgala anahan inde upo sabay. A təra matanan ata nà, anga aday nē təra do tə sifa pa 'am a Mbərom, ni gan mer su way. A alay a tinen sa vad anan Almasihu pə dədom mə zləngad ata nà, nen mə jəpəy tə winen, ma mac maya awan.

²⁰ Tə sifa həna ata aday nà, nen sabay, əna Almasihu a tə alay anahan a i nen inde kutok. Anjahay uno həna pə daliyugo ata dukwen, ni njahay ta sa daf nga pə Wan a Mbərom. Winen a pəlay nen aday kə varak anan sifa anahan anga nen.

²¹ Sumor a Mbərom su go ata nə ni lar anan kawa way kəriya kula bay. Bina, kak do i mba apan sə təra do didek a pa 'am a Mbərom anga sə pərahan azar ana Tawrita nà, ata a nan sa ja nə Almasihu a mac kəriya awan.

3

Mbərom a tam anan do ahay nə tə cəved wuraw

¹ Kwanay Galatiya ahay, kə sənən awan itəbay kələdaw? Ma sə təra pikwen matanan ata anaw? Amac ana Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata nà, manay mə dakak ikwen anan way ahay fok lele coy.

² Jen uno way inde kərtek aday. Mbərom a varak ikwen Apasay anahan a Cəncan a ata nà, anga kə pərihen anan ahay azar anà Tawrita sə Yahuda ahay kələdaw? A'ay! Mbərom a varak ikwen Apasay anahan nà, anga kə slənen ləbara mugom a aday kə dəfen apan nga.

³ Kə sənən way itəbay nà, angamaw? Way ana Mbərom sə dazlan à kwanay inde tə məgala ana Apasay Cəncan a ata nà, a nak ikwen sa ndav a wa həna tə məgala si zek a kwanay a cukutok daw?

⁴ Dəce a kwanay sa ga ataya fok nà, ti təra way kəriya aya daw? Ti təra kula kəriya itəbay.

⁵ Mbərom kə varak ikwen Apasay anahan, winen apan i ga way ma-suwayan aya à wulen a kwanay inde. A ga matanan nà, anga kə pərihen anan ahay azar anà Tawrita sə Yahuda ahay daw? A'ay. A ga matanan anga kə slənen, kə dəfen nga pə ləbara mugom a mbala ana Almasihu ata awan.

⁶ Bayiken pə Ibərahima aday. Deftere a Mbərom a ja apan nə maw? A wa: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen do didek awan.*»

⁷ Kak matanan cukutok nà, kə sənən zle coy, wan ana Ibərahima tə didek aya cəna, do sa daf nga pə Mbərom ahay kutok.

⁸ Kwakwa ata nà, tə vinde à Deftere a Mbərom inde pə luvon a aday do su kon azar aya dukwen ti daf nga pə Mbərom aday i təma atan, i təra atan do

* 3:6 Ca pə Laataanooji 15.6.

dídek aya pa 'am anahan a kutok. Mbərom a dakan anan ləbara mugom ata nà, anà Ibərahima, a wa: «Ni daf alay sə mazlaḅ uno pu kon sə daliyugo ahay fok, anga iken.†»

⁹ Ibərahima kə dafak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom kə dafak apan alay sə mazlaḅ anahan re. Do sa daf nga pə Mbərom kawa Ibərahima ataya dukwen, Mbərom i gan atan sumor re cite.

¹⁰ Əna do sa jəka ti njad sə təra do dídek aya pa 'am a Mbərom anga ti ga mer su way kawa ana Tawrita sa ja ata nà, Mbərom i tahasl atan. Bina Deftere a Mbərom a ja nà: «Kuwaya, dowan kə dafak anan apan anà 'am a Deftere sə Tawrita sa ja ata pac pac bay cəna, Mbərom i tahasl anan.‡»

¹¹ Da san zle lele, dowan inde sə təra do dídek a pa 'am a Mbərom anga a dafan apan anà Tawrita nà, ibay! Da san cəna, anga mə vinde a Deftere a Mbərom inde nà: «Dowan a kə dafak nga pə Mbərom cəna, Mbərom i təra anan do dídek a pa 'am anahan. Ata dowan ata i njad sifa dídek awan.Š»

¹² Əna, adafan apan anà Tawrita nà, kawa adaf nga pə Mbərom bay. Tinen cara cara way anahan. Adəka bay, kawa ana tinen sə vinde a Deftere a Mbərom inde ata nà: «Do sə dafan apan anà 'am ana Tawrita nà, i njad sifa nə tə winen awan.*»

¹³ Kawa sa ja nà, Mbərom kə tahaslak mənuko coy, anga də dafak anan ahay apan anà 'am sə Tawrita ahay fok bay ata awan. Əna Almasihu kə nak, anga aday Mbərom a tahasl anan a yime a mənuko inde. Tə ananahan sa ga matanan ata nà, a bəmbaday ahay mənuko a atahasl ata wa kutok. Kawa mə vinde a Deftere a Mbərom inde: «Kak tə lawak anan dowan a i sé inde cəna, winen mə tahasl awan.†»

¹⁴ Yesu Almasihu a ga matanan anga aday way a lele aya Mbərom sə zlapay anan i varan anan anà Ibərahima ataya dukwen, do su kon azar aya tə njad anan a lay anahan wa cite. Aday a ga matanan dukwen, anga aday dá njad Apasay a Mbərom sə zlapak uko anan i varak uko anga də dafak apan nga coy ata awan.

Way ana Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima

¹⁵ Mərak uno ahay, ni dakak ikwen anan way inde tə way a mənuko sə canan sasidew ata awan. Kak do ahay cew tə japak, 'am kə zlak atan pi zek, aday tə banak 'am a wulen a tinen inde, dowan maza sa saa nes anan way a tinen ata nà, inde sabay. Aday dowan sa saa zəga anan apan dukwen ibay re.

¹⁶ A təra tə Mbərom dukwen matanan. Mbərom a zlapan anan tə way ataya kwakwa anà Ibərahima tə wan sə kutov anahan dukwen matanan.‡ Deftere kə jak sa jəka, Mbərom a zlapan anà Ibərahima tə wan sə kutov anahan ahay cara cara bay, əna tə vinde nə pə wan sə kutov anahan a kərtəktəkke ata awan. Wan sə kutov anahan ata nà, Almasihu.

¹⁷ U no sa ja nà maw? Mbərom kə banak 'am tə Ibərahima. Ava səkat fudə tə kwa kuro maakan a (430) a ndav nà, Mbərom a varan Tawrita anà Yahuda ahay pə dəba anahan a wa. Matanan, Tawrita i mba apan sa nes anan 'am a Mbərom sa ban a ata bay. I mba apan sa mbazl anan wa way a Mbərom mə zlapan a anà Ibərahima kwakwa ata bay re.

¹⁸ Mbərom a zlapan anà Ibərahima nà, i varan zahav, wan sə kutov anahan ahay. Kak abay Mbərom i varan way anà do ahay anga sə dafan apan anà Tawrita nà, i təra way mə zlapay a sabay. Wita nà, magwagway. Əna, Mbərom a gan sumor anà Ibərahima nà, ta sə zlapan tə way.

† 3:8 Ca pə Laataanooji 12.3. ‡ 3:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 27.26. Š 3:11 Ca pə Habakuk 2.4.

* 3:12 Ca pə Farillaaji Lewinjə'en 18.5. † 3:13 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 21.23. ‡ 3:16 Ca pə Laataanooji 12.7.

Mbərom a varay Tawrita ike nà, angamaw?

¹⁹ Kak matanan cukutok nà, Mbərom a varay ahay Tawrita angama asa anaw? Anga aday dā san way lelibay aya inde mənuko apan dī ga pa 'am anahan. A varak uko anan ahay dūkwen sə coy a itəbay, əna hus pə ana wan sə kutov a Ibərahima ata i i dəzley ahay kutok, kawa ana Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima ata awan. Pə dəḃa anahan a wa, wan ata a dəzley ahay cəna, məgala ana Tawrita kə ndəvak. Sa nay anan Tawrita nà, maslay a Mbərom ahay. Tə varan anan à alay inde anà Musa aday ā dakan anan 'am a Mbərom anà dō azar aya awan.

²⁰ A alay ata nà, Mbərom a jan 'am anà dō ahay bay, a daf dō à wulen a tinen inde. Əna, à alay a Mbərom sə zlapan anà Ibərahima ata nà, dōwan inde à wulen a tinen ibay. Mbərom a jan anan 'am ata nə tə alay anahan awan.

²¹ A nan sa ja kutok nà, atə Tawrita tə way a Mbərom sə zlapay anan ata tə zlangar bay daw? Matanan bay re. Kak abay Tawrita a Mbərom a sa var ata kà mbak apan sə varan sifa anà dō zənzen a nà, i mba apan sə təra anan dō dīdek a pa 'am a Mbərom re. Əna həna ata nà, matanan bay fok.

²² Adəka bay, Deftere a Mbərom a ja nà, dō sə daliyugo ahay fok nə sə lavan atan nga nə ines. A təra matanan anga aday Mbərom ā varan anan way anahan a sə zlapay anan ata anà dō saa daf nga pə Yesu Almasihu ahay. I varan atan anan nà, anga adaf nga pə Yesu Almasihu a cərkəke.

²³ Kwakwa ata nà, cəved sa daf nga pə Yesu inde fan bay, Tawrita kə tərak pumo nə kawa mətumar, a ba pumo hus pə ana Mbərom sə dakan umo anan cəved sa daf nga pə Almasihu kutok.

²⁴ Natiya awan, Tawrita kə tərak umo dō sə dakan umo anan cəved lele awan, hus pə ana Almasihu sə dəzley ahay kutok. A təra matanan anga aday Almasihu kà sak a nay ata nà, Mbərom i təra manay dō dīdek aya pa 'am anahan, anga mə dafak apan nga.

²⁵ Həna nà, alay a sa daf nga pə Almasihu ata kutok. Mer su way ana mətumar a manay ata kə ndəvak coy.

²⁶ Matanan, kwanay a fok kə tərən wan a Mbərom ahay, anga kə dafen nga pə Yesu Almasihu,

²⁷ bina à alay a kwanay sa ga bəptisma ata nà, kə jipen nə tə Yesu Almasihu awan, kwanay kə tərən kawa winen awan.

²⁸ Kwa ā ga nə iken Yahuda ahay, kwa ā ga nə iken dō su kon azar aya awan, kwa ā ga nə iken bile, kwa ā ga nə iken nə bile a itəbay, kwa ā ga nə iken mungol awan, kwa ā ga nə iken uwar awan, i ga awan bay. Kwanay a fok kə tərən zek kərtek, anga kə jipen nə tə Yesu Almasihu.

²⁹ Natiya kutok, kak kwanay dō ana Almasihu ahay cəna, kwanay wan sə kutov ana Ibərahima ahay re. Matanan, ki njiden anan way a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima ata re.

4

¹ Nə dəkak ikwen anan way inde aday: Wan saa pa 'am su doh ana bəbay anahan, aday winen wan a hwiya ata cəna, winen kawa bile mba, kwa ā ga nə saa pa way ahay fok nə winen dəp nà, na.

² A alay a kə hərək fan bay ata nà, sa gan nga nə dō ahay, winen tə way anahan aya təke, hus pə ana bəbay anahan a sa daf anan alay ata awan.

³ Mənuko dūkwen matanan re. A alay ata, mənuko kawa gwaslay ahay, aday də tərak ahay bile sə way lelibay aya sa ga bahay pə daliyugo ataya re.

⁴ Əna alay ana Mbərom awan a sla kutok, a slənay anan ahay wan anahan â nay ahay pə daliyugo, dō uwar a sə wahay anan. Kə dəfak anan ahay apan anâ Tawrita ana Yahuda ahay,

⁵ anga aday â tam anan dō aday tinen bile sə Tawrita ataya awan, aday mənuko dükwen dē təra wan a Mbərom ahay kutok.

⁶ Way a sə dəkay anan kwanay wan a Mbərom ahay ata nâ, hənâ: Mbərom a slənay Apasay ana Wan anahan â mivəl a mənuko inde fok, aday Apasay ata a ngaman kutok: «*Abba!*» kawa sa ja nâ: «Bəbay!»

⁷ Natiya awan, iken bile sə awan sabay, əna wan a Mbərom kutok. Anga nan, ki njad anan way a Bəbay anak Mbərom sə lavan anan zek anâ gwaslay anahan ahay ata awan.

Anjahay sə Galatiya ahay a varan ajalay nga anâ Pol

⁸ A alay a kwanay kə sənən Mbərom fan bay ata nâ, kwanay nə bile sə pəra ahay cara cara, aday pəra ataya dükwen tinen mbərom didek aya bay re.

⁹ Əna hənâ kə sənən Mbərom zle kutok. U no sa ja adəka nâ, Mbərom a san kwanay zle coy. Aka aday, kwanay apan ki men pə way bəle ataya nə kəkəma asa anaw? A nak ikwen sə təra bile sə way a mənəna məgala ataya asa daw?

¹⁰ Kwanay apan ki gen anan nga anâ azar uko ahay pə luvon azar aya awan, pə kiya azar aya awan, aday pə ava azar aya re.

¹¹ Kwanay apan ki pəken upo zlawan. Izane mer su way uno ma ga a â wulen a kwanay ata kə tərak awan kəriya awan.

¹² Mərak uno ahay, kem ikwen ite, tərən kawa nen awan, anga nen a dükwen, nə tərak kawa kwanay aya re. Ki gen uno ahay awan bay.

¹³ Kə sənən apan zle asanaw, nə dəkak ikwen anan ləbara mugom ata mama'am a nâ, anga â alay ata nə nen dəvac awan.

¹⁴ Dəvac uno ata kə bənək ikwen mbiyed bayak awan, əna kə kədiyen nen bay, kə liren nen kula bay re. Kə təmihen nen adəka nə lele, kawa kə təmihen nə maslay a Mbərom. Kə təmihen nen nə kawa ana kwanay sə təma anan Almasihu Yesu ata awan.

¹⁵ A alay ata dükwen, kwanay tə ataslay mivəl a lele. Ataslay mivəl a kwanay ata hənâ winen ahaw? Na san zle lele, kī mben apan tiya nâ, kə ndihen anan idə a kwanay ahay aday sə vuro anan ĩ nen.

¹⁶ Hənâ, nə tərak dō manidə a kwanay, anga nen sa jak ikwen didek ata daw?

¹⁷ Dō sə gədək ikwen mungwalay ataya nâ, ta gan may kâ jipen tə tinen, əna mənəna nga sa 'am lele awan. Ta ga matanan anga aday tē gəzla mənuko pi zek wa, aday kâ jipen tə tinen aya kutok.

¹⁸ Agan may sə japay tu dō a azar aya nə lele, kak nga sa 'am a tinen ata lele nâ, nâ. Kwa â ga nə nen tə kwanay, kwa â ga nə nen tə kwanay bay dəp nâ, way ata nə lele, u no nə japuko hwiya.

¹⁹ Car uno ahay, nen kawa uwar kutov kə dəlak anan ata awan. Ni njahay matanan hus â luvon aday kə tərən njavar a Yesu Almasihu ahay tə didek aya ata awan.

²⁰ U no sə njahay tə kwanay nə bayak awan, anga aday nâ san cəved sa jak ikwen anan didek sə way a təde ni jak ikwen ata awan. Bina, na san awan a ni jak ikwen ayak hənâ ata sabay.

Ləbara ana atə Saratu tə Hajara

²¹ Kwanay dō sa jəka ki gen anan may sə pərahan anan azar anâ Tawrita ataya nâ, kə slənən way ana Tawrita sa ja ata itəbay kələdaw?

²² A ja nâ, Ibərahima nâ, wan anahan ahay nə cew. Wan anahan a kərtek a nâ, sə wahay nə bile ana Ibərahima sə ngaman Hajara ata awan*, əna wan

* 4:22 Ca pə Laataanooji 16.15.

hinen ata kutok nà, sà wahay nà uwar sà pəzugoy anahan sà ngaman Saratu ata wanahan.†

²³ Bile ata nà, winen a wahay wan anahan nà kawa uwar ahay sa taa wahay ata wanahan, əna uwar sà pəzugoy ata nà, a wahay nà matanan itəbay, anga 6a Mbərom kə zlapak anan anan kurre tə wan ata awan.‡

²⁴ Way ata a ɗakak uko anan 'am inde: Uwar ataya cew maya ta ga minje nà ta 'am a Mbərom sa ɓan ahay cara cara cew. Hajara, uwar aday ɓile ata nà, a ga minje ta 'am a Mbərom sa ɓan tə Musa à ɓəzlom sə Sina. Gwaslay anahan ahay nà fok mə wahay aya nà ɓile ɗəkɗək.

²⁵ Natiya, Hajara cəna, a ga minje ta 'am mə ɓanay a à ɓəzlom sə Sina wa ata awan, pə daliyugo sə Arab ahay. Winen a ga minje tə wulen su doh sə Urəsəlima sə biten re, anga ɗo sə njahay uda ataya nə fok ɓile sə Tawrita aya awan.

²⁶ Əna wulen su doh a Mbərom tə ɗiɗək a nà, Urəsəlima hinen, winen à bagəbaga mburom ata awan. Winen nə may a mənuko, aday ɗo saa njahay uda ataya nə tinen ɓile aya itəbay.

²⁷ Kawa winen mə vinde awan à Deftere a Mbərom ata, ta wa:

«Iken uwar a ɗərlay a anan,

kula kə wahak ɗowan itəbay ata awan,

aday kə ɗamak way kawa uwar sə wahay ahay itəbay.

Taslay mivél,

anga uwar a ma razl ata nà,

i njad gwaslay ahay zal uwar a winen ta mbaz anahan mba ata awan.§»

²⁸ Mərak uno ahay, kwanay nə kawa Isiyaku, bina kə tərən wan a Mbərom ahay anga Mbərom kə zlapak anan.

²⁹ A alay ana Ibərahima ata ɗukwen, Isəmayel, wan ana Hajara sə wahay kawa uwar sa taa wahay ata, winen apan i ɓanan mbiyed anà Isiyaku, wan a mə wahay a tə məgala sə Apasay Cəncan ata awan. Həna ata ɗukwen, matanan tə mənuko hwiya re.

³⁰ Əna mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nə natiya: «Razl anan uwar a ɓile ata ta wan anahan a təkə. Anga wan sə ɓile i pa 'am su doh ana ɓəbay itəbay. Sa saa pa tətə cəna, wan ana uwar sə pəzugoy.*»

³¹ Natiya kutok, mərak uno ahay, mənuko nə wan sə uwar a ɓile ata itəbay, əna wan ana uwar aday winen ɓile itəbay ata kutok.

5

Kə tərən ɓile ahay bay

¹ Almasihu kə təmak nuko à ɓile ana Tawrita sə Yahuda ahay wa, anga aday ɗə təra ɓile ahay sabay. Gen məgala lele, kə viren anan cəved anà ɗowan sa ma kwanay à ɓile sə awan inde sabay.

² Nen Pol na jak ikwen ayak aday nà, kak a nak ikwen ɗo ahay tə gəɗak ikwen mədəndalas cəna, ata way ana Almasihu sa ga anga kwanay ata kə tərak way kəriya awan.

³ Ni jak ikwen panan wa asa, kuwaya kə gəɗak mədəndalas cəna, á gan ɓəlaray anà zek anahan sə ɗəfan apan anà 'am ana Tawrita ahay nə fok lele.

⁴ Kwanay ɗo sə bayak nə Mbərom i ca pikwen pa 'am anahan nə ɗo ɗiɗək aya anga kə ɗəfen anan apan anà Tawrita sə Yahuda ahay ata nà, kwanay tə Almasihu ɗukwen kə gəzlen. Ki njiden sumor a Mbərom sa gak uko sabay.

† 4:22 Ca pə Laataanooji 21.2. ‡ 4:23 Ca pə Laataanooji 17.16. § 4:27 Ca pə Esaaya 54.1. * 4:30 Ca pə Laataanooji 21.10.

⁵ Manay ite, mæ dæfan ide nà, anà luvon a Mbærom a saa tæra manay dō didek aya tæ didek ata kutok. Mbærom i ga matanan nà, anga mæ dæfak nga pæ Yesu Almasihu coy. Wita nà, way a mi ba tæ mægala sæ Apasay a Mbærom ata awan.

⁶ Kak dōwan a næ kà japak tæ Yesu Almasihu cæna, kwa á ga næ winen ma gad mædændalas awan, kwa á ga næ winen ma gad mædændalas a bay, kà tarak way kartek awan. Way mæduwen a cæna, dæfuko nga pæ Yesu awan. Adaf nga a mænuko ata i varak uko mægala sæ pelay dō a azar aya re.

⁷ A alay ata nà, ki gen ahay mægala lele. Sæ gafak ikwen 'am sæ pærahan azar anà didek ata næ wayaw?

⁸ Dōwan a sa njak kwanay sa ga way matanan ata nà, Mbærom a sæ ngamak ikwen pæ cakay anahan ata bay asanaw?

⁹ Dō ahay ta taa ja nà: «Wudah mænjoek cæna, a zlambar anan nuko næ fok.»

¹⁰ A ga upo dukwen ki bayiken næ kawa nen, anga mænuko a fok dæ japay næ tæ Bahay a mænuko Yesu Almasihu. Na san zle re, dōwan a sa njak kwanay ata nà, kwa á ga næ winen waya, Mbærom i gan sariya.

¹¹ Mærak uno ahay, nen næ ni ga wazo ta sa jan anà dō ahay nà, gæduko mædændalas aday Mbærom i sa tæma mænuko bay. Kak abay matanan nà, dō ahay ti hæno mbiyed sabay, aday amac a Yesu sa mac pæ dædom ata i cæban atan sabay.

¹² Dō sa njak kwanay sa ga way matanan ataya nà, u no næ suwan tæ dædasl anan zek a tinen mæzawal awan!

¹³ Mærak uno ahay, Mbærom a ngamak ikwen aday kà tæren bile sæ Tawrita ahay bay. Əna a nan sa ja nà, hæna ki mben apan sa ga way sæ ubor si zek a kwanay ahay cukutok bay re. Əna pælen zek ahay lele adæka, aday gen anan mer su way i zek ahay re.

¹⁴ Nga sa 'am a sæ japay anan Tawrita fok cæna, hæna: «Pelay anan dō sæ cakay su doh anak kawa iken sæ pelay anan nga anak ata awan.*»

¹⁵ Əna, kak kwanay apan ki ræcen zek ahay ta slan, kwanay apan ki pen zek ahay kawa way sæ kibe ahay asa nà, gen anan ngatay i zek a kwanay bina, ki saa sædæken zek ahay kutok.

Apasay Cæncan a, tæ mivæl su dō zænzen awan

¹⁶ Na ja nà, Apasay Cæncan a á lagay kwanay tæ cæved awan. Ki gen matanan cæna, ki pærihen anan azar anà cæved sæ ubor si zek a kwanay ahay sabay.

¹⁷ Way ana ubor si zek su dō sa gan may cæna, tæ japay tæ way mbala ana Apasay Cæncan a sa gan may ata bay. Way ana Apasay Cæncan a sa gan may ata ite dukwen, tæ zlangar tæ way mbala ana ubor si zek su dō sa gan may ataya bay re. Way ataya cew maya næ tæ ngæle nga i zek ahay bay. Anga nan, kula ki gen anan way a kwanay sa gan may sa ga ataya bay.

¹⁸ Kak sæ lagay kwanay nà, Apasay Cæncan a cæna, mægala ana Tawrita inde pikwen sabay.

¹⁹ Way ana ubor si zek sa gan may dō ahay tæ ga næ a san zek zle: vuwar, aján uho, aga mædigwed tæ cæved ahay cara cara,

²⁰ ahæran nga anà pæra ahay, madan, anan ide i zek ahay, atære, særak, aga mivæl, abayakan way á nga anahan dækdek, agæzla zek, 'am sæ wan bahay,

²¹ ubor, avaway nga, agæsle lelibay aya awan, aday aga way mænjadak aya matanan bayak awan. Na jak ikwen panan wa á alay ata awan, hæna ni mænahan ayak maza re: Dō sa ga way matanan ataya nà, ti zla á bahay a Mbærom inde kulibay.

²² Əna way ana Apasay Cæncan a sa gan may á njahay á mivæl su dō inde ataya nà, asan zek, ataslay mivæl, zay, munapanaw, lele, sumor, didek,

* 5:14 Ca pæ Farillaaji Lewinjko'en 19.18.

²³ anjahay səkəffe, aday agan nga anà zek. Tawrita nà, kə gafak anan 'am anà dō sa ga way matanan ataya itəbay jiga awan.

²⁴ Dō ana Almasihu Yesu ahay nà, tə gucek anan way sə ubor si zek lelibay ataya à nga wa, kawa tə darak atan ayak pə dədom mə zəlɪngad ata awan.

²⁵ Sə varak uko sifa nà, Apasay Cəncan awan. Kak matanan cukutok nà, lele saa lagay mənuko pə cəved dukwen, winen a re.

²⁶ Də həran nga anà zek bay, dā ga way sə cəban anà dō a azar a bay, dā ga sərak pə dō azar aya bay re.

6

Muko anan zek i zek ahay

¹ Mərak uno ahay, kə cinen anan anà dōwan a winen apan i ga ines cəna, kwanay aday Apasay a Mbərom a lavak ikwen nga ataya nà, men anan pə cəved lele awan asa, əna tə mivəl səkəffe awan. Əna gen anan nga anà zek a kwanay aya awan. Bay nà, ki sa slihen uda re.

² Men anan zek i zek ahay à dəcə a kwanay ahay inde. Kak ka sak i gen matanan cəna, ata kə dəfen anan apan anà 'am a Almasihu a kutok.

³ Kak dōwan a kə bayakak nə winen dō məduwen a aday winen dō kəriya cəna, kə sapatak anan nga anahan.

⁴ Kuwaya à ca pə azla anahan awan aday. Kak winen lele nà, ata i taslay anan mivəl ti mer su way anahan a sa ga tə alay anahan awan, bina, anga a lavay anan mer su way anahan ta su dō hinen ata bay.

⁵ Kuwaya à tihen nga nà, anà mer su way anahan a sa ga pa 'am a Mbərom, aday a fadan gugo ata awan.

⁶ Dōwan a winen apan i tətakan anan way anà dō a Yesu ahay cəna, dō a Yesu ataya tə gəzla anan way a tinen ahay fok tə dōwan ata awan.

⁷ Kə sapiten nga a kwanay ahay bay, dōwan sa mba apan sə gəsle anan tə Mbərom nà, ibay. Kuwaya i halan nga nà, anà way anahan a sa casl ata awan.

⁸ Kak a ga nə way sa zlan à nga i zek ahay dəkdek, i mac nə tə way ataya awan. Əna kak a ga nə way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom nà, i mac itəbay, əna Apasay a Mbərom i varan sifa sa ndav bay ata awan.

⁹ Kak matanan cukutok nà, pərahuko anan azar sa ga way lele aya awan, dā ya nga bay. Anga kak dā yak nga sa ga way a lele ataya bay cəna, à alay inde nà, dī saa njad anan way lele aya awan.

¹⁰ Anga nan, həna nà, alay a inde anga aday dā gan way lele aya anà dō ahay fok, mə zakan a anà mərak a mənuko dō sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay ataya awan.

'Am mədakwidok aya awan

¹¹ Ənga, cen pə way uno a sə vindek ikwen ayak a anaya aday, nə vindek ayak nə bərzlozlo tə alay uno awan.

¹² Sa gak ikwen bəlaray sa gad mədəndalas nà, dō sa gan may tā zlan à nga anà dō ahay fok ataya awan. Ta ga matanan nà, anga aday tā njad dəcə anga sə dəkay anan amac a Yesu Almasihu pə dədom mə zəlɪngad ata bay cəna coy.

¹³ Kwa tinen aya dukwen, tə dəfan apan anà Tawrita ana Yahuda ahay bay re. A nan atan nə kwanay kə gəden mədəndalas anga aday tə həran nga i zek anga kə bənen atan à 'am wa.

¹⁴ Nen ite nà, ni həran nga anà zek nà, si anga amac ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu pə dədom mə zəlɪngad ata awan. Pi nen nà, way sə daliyugo a anan ataya fok tə tərak kawa way kəriya aya awan anga amac anahan. Nen a dukwen, nə tərak kawa dō ma mac a pa 'am sə way sə daliyugo ahay re.

¹⁵ Kwa dōwan a nē ma gad mādāndalas awan, kwa dōwan a nē ma gad mādāndalas a itābay, a ga awan ibay. Way sa mak uko zek cāna, tāruko dō wiya aya awan.

¹⁶ Dō sē pārahan azar anā way uno sa ja ataya, aday dō a Yesu ahay ā wulen ana Isēra'ila ataya dukwen, Mberom ā varan atan zay anahan, aday tā gan ī zek wa.

¹⁷ A ban pē hēna anan wa cāna, dōwan ā sa bāno mbiyed tē awan sabay, anga vivay a pi zek uno hēna ataya tē dakay anan nē nen dō a Yesu coy.

¹⁸ Mārak uno ahay, Bahay a mēnuko Yesu Almasihu ā gak ikwen sumor anahan ite. Amen.

Derewel a Pol sə vinden ayak anà dō sə Efesus ahay Adakay way pə deftere a anan

A alay ata nà, Efesus winen wulen su doh məduwen awan. Pol a dakan atan anan ayak anjahay su dō a Yesu ahay kə tərak à səkəffe inde pə kərtek a nà, lele anga way a Yesu sa ga anga dō ahay ata awan. Kwa à ga nə tinen Yahuda ahay, kwa à ga nə tinen Yahuda ahay itəbay, tə tərak kərtek anga sləmay a Yesu Almasihu. Asa Pol a dakan atan anan ayak way sə gəzla anan pi zek wa anjahay kwakwa à atahasl inde ata awan, tə anjahay wiya hənə Apasay Cəncan a sa var ata awan. Matanan, Pol a dakan atan anan anjahay a wiya ata kutok.

Nga sa 'am ahay

Adazlan sa 'am ahay (1.1-23)

Almasihu winen apan i japay anan dō anahan ahay (2.1 - 3.21)

Anjahay su dō sə jiyjay ahay (4.1 - 6.24)

Aja 'am

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, dō maslan a Yesu Almasihu, Mbərom sə walay, kawa anahan a sa zlan à nga ata awan. Nə vindek ikwen ayak anà kwanay dō a Yesu ahay à Efesus ata awan, kwanay dō sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay aday mə japay a tə winen awan, ata re.

² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tà gak ikwen sumor aday tə varak ikwen zay a tinen.

Sumor a Mbərom sa gak uko tə alay ana Yesu Almasihu

³ Həruko anan nga à Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Anga 6a Mbərom a kə dəfak puko alay sə bahay anahan tə way ahay cara cara, anga mənuko mə japay aya tə Yesu Almasihu.

⁴ Mbərom a walay nuko dō anahan ahay nà, kurre daliyugo a dukwen mə ndakay a fan bay. A walay mənuko nà, anga aday dē təra dō anahan ma ga nga aya awan, aday dē təra dō mənəna ines ahay pa 'am anahan a kutok. Mbərom nà, kə pəlak nuko wanahan,

⁵ kwa hənə kabay, kə gak anan may sə təra mənuko wan si zek anahan aya, ti mer su way a Yesu Almasihu sa ga. Wita nà, way anahan a sa gan may ata awan, a zlan à nga nə matanan.

⁶ Mbərom a a ga matanan ata nà, anga aday dē həran nga, anga sumor anahan a bayak a sa gak uko ata awan. A varak uko nə kəriya awan, anga mənuko mə japay aya tə wan anahan ləliwe ata awan.

⁷ Winen kə bəmbəfak ahay mənuko à alay a Fakalaw wa, tə mez anahan, aday kə pəsek uko anan ines ahay. Natiya, mənuko mə japay aya tə winen. Mbərom a kak uko anan ahay sumor anahan lele məduwen ata nà, matanan.

⁸ Winen kə gak uko sumor bayak a ta sə təra mənuko dō kəlire* aya aday dō ma san way aya kutok.

⁹ Natiya, a dəkak uko anan way anahan a abay mi dər a kwakwa ata awan. Way a mi dər a, way a Mbərom sa gan may sa ga ata nà, a kay anan ahay uho tə Yesu Almasihu.

* 1:8 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

¹⁰ Way ata nà, alay a kà slak cəna i halan nga anà way ahay fok ù vo su dō kərtek, way sə bagəbaga mburom ahay, tə way sə daliyugo aya təkə fok. Aday Yesu Almasihu a kərtek i təra bahay a pa nga sə way ataya fok.

¹¹ Mənuko nà, də njadək magwagway sə sifa mbala ana Mbərom a sə lavay a zek kurre ata, anga mənuko mə jəpay a tə Yesu Almasihu. A walay mənuko nà, kurre, anga kà zlak anan à nga, anà winen awan. Mbərom a varak uko magwagway ata nà, anga a ga way ahay fok nə, kawa sa zlan à nga,

¹² aday dō ahay tə həran nga anà mazlaḅ anahan anga mənuko. Manay nà, dō sa lah sa ba Yesu Almasihu ataya awan.

¹³ Kwanay ite dukwen, kə jipen tə Yesu à alay a kə slənen ləbara sa 'am dīdek awan, ləbara mugom a mbala anà Mbərom sa tam anan dō ahay ata awan. Anga kwanay kə dəfen nga pə Almasihu tə mivəl kərtek a nà, Mbərom dukwen a varak ikwen Apasay anahan Cəncan a kawa anahan a sə zləpay anan ata awan. Matanan, a dəkay anan nə kwanay dō anahan ahay.

¹⁴ Apasay anahan a sə varak uko kurre ata nà, a dəkak uko anan dī i njad anan way a Mbərom a sə lavak uko anan zek à bahay anahan inde zanaka ata awan.

Pol a ga amboh anga dō sə Efesus ahay

¹⁵ Anga nan kutok, nə ngəran anà Mbərom bayak a, anga kwanay. Bina nə slənek, kwanay apan ki dəfen nga pə Yesu Almasihu Bahay a mənuko hwiya, aday nə sləne dukwen, asan zek a kwanay inde bayak a anga dō a Yesu ahay re.

¹⁶ Matanan, nen apan ni gan amboh à Mbərom anga kwanay cəna, nə mbədek anan à nga wa sə ngəran anga kwanay bay re.

¹⁷ Nen apan ni gan amboh anà Mbərom Bəbay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu, winen dō sə mazlaḅ, anga aday á varak ikwen kəlire, á kak ikwen zek, aday kə sənən anan acəkan.

¹⁸ Nen apan ni gan amboh asa re, anga aday á cədek ikwen anan abayak nga sa san magwagway anahan a sə ngamak ikwen apan ata awan. Aday kə sənən, magwagway a kwanay a saa njad ata nà, way ləle a sə zalay way ahay fok, i varak ikwen anan. Ki njidən anan pə kərtek a tu dō a Yesu azar aya fok.

¹⁹ Na ga amboh asa re nà, anga aday kə sənən anan məgala anahan. Tə məgala ata nà, i mak uko zek anà mənuko, dō sa daf apan nga ahay. Mbərom a kay anan ahay məgala anahan ata uho nà,

²⁰ ta sə slabakay anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa, aday ta sə varan man sə njahay sə mazlaḅ pə cakay anahan à mburom ata awan.

²¹ A man ata kutok, Yesu a ləvan nga anà maslay a Mbərom ahay fok, tə bahay a tinen aya təkə fok, tatə məgala sə way ahay fok, tə mazlaḅ a tinen aya təkə fok re. Sləmay anahan a ndar à man ata nà, zal sləmay ahay fok, kwa həna, kwa pə uho sa nay ata dukwen, sləmay saa zalay anahan nà, ibay re.

²² Mbərom kə varak anan anan way ahay fok à alay anahan inde, natiya Mbərom a daf anan bahay a pa nga sə way ahay fok, aday bahay a pa nga su dō anahan ahay re.

²³ Dō anahan ataya nà, tə tərak zek ana Almasihu awan, aday sə njahay i zek anahan ata inde nà, winen, kawa anahan sə njahay à kwa ma inde anaw ata fok, aday kwa aha fok ata re.

2

¹ A alay ata nà, kwanay kawa dō ma mac aya pa 'am a Mbərom, anga ki gen ahay way lelibay aya awan, kwanay dō mi nes aya re.

² Kə pərihen anan ahay azar nà, anà cəved su dō sə daliyugo ahay. Kə dəfen anan ahay apan anà bahay sə apasay lelibay aya awan, winen sa ga bahay pa nga sə apasay ahay à wulen ana atə bagabaga mburom tə daliyugo ata awan. Sa ga mer su way həna à wulen ana dō sə dəfan apan anà Mbərom bay ataya dukwen, apasay a lelibay ata re.

³ A alay ata nà, mənuko a fok dukwen dā gak ahay way lelibay aya kawa dō ataya re, də pərahak anan ahay azar anà ubor si zek a nuko ahay. Da gay ahay nə way sa zlan à nga anà abayak nga a mənuko ahay dəkdek. Anga mer su way a mənuko ma gay a lelibay ataya nà, abay Mbərom i ga puko mivel kawa anahan sa ga pu dō a azar ataya fok re.

⁴ Əna cəkəbay matanan bay, adəka nà, mənuko dā gak anan i zek wa anà Mbərom, kə pəlak nuko cəvedabay.

⁵ Kwa abay mənuko kawa dō ma mac aya anga ines a mənuko ahay dəp nà, kə varak uko sifa wiya awan. A sifa ata inde nà, mənuko mə japay a tə Yesu Almasihu. A tam kwanay nə ta 'am kəriya awan, anga sumor anahan.

⁶ Mbərom a kə slabakak nuko à amac wa pə kərtek a tə Yesu Almasihu awan, anga mənuko mə japay a tə winen. A varak uko man sə njahay à mburom pə cakay anahan pə kərtek a tə Yesu Almasihu.

⁷ Mbərom a gak uko sumor ata tə alay ana Yesu Almasihu nà, sə dakay anan pa sə viyviya a nə, sumor anahan a zalay way ahay fok.

⁸ Mbərom a tam kwanay nà, ta 'am kəriya awan, anga kə dəfen nga pə winen, bina anga lele sə awan a kwanay a inde ata bay. A gak ikwen sumor ata

⁹ pi mer su way a kwanay lele aya bay nà, angamaw? A ga nà, anga aday dowan à sa njad sə zlapay anan bay fok.

¹⁰ Mbərom a ga matana aday nà, anga mənuko aya dukwen, mer su way anahan aya awan. A təra mənuko dō wiya aya nə tə alay a Yesu Almasihu, anga aday dā njad sa ga mer su way lele aya kutok. Mer su way a lele ataya nà, Mbərom a a lavay anan zek nà, kurre, anga aday dā njad sa ga atan.

Də tərak zek kərtek a tə Yesu Almasihu

¹¹ Əna bayiken pə anjahay a kwanay à alay ata aday. Kwanay nà, Yahuda ahay bay, kwanay dō su kon azar aya awan. Yahuda ahay ta ca pikwen nà, kwanay ma gad mədəndalas aya itəbay. Anga ta jan anà nga a tinen nà, tinen dō ma gad mədəndalas aya awan. Cəkəbay aday agad mədəndalas a tinen ata nə sə sluwed si zek dəkdek.

¹² Matanan, na jəka bayiken pə anjahay a kwanay a à alay ata aday nà, anga à alay ata nə kwanay dō dəren dəren aya pi zek wa tə Almasihu. Kwanay mədurlon aya à wulen sə Isəra'ila ahay inde. Mbərom a ban 'am ta sə zlapan anan ta way anà Isəra'ila ataya nà, kwanay uda ibay. Awan a a kwanay a inde ite kə dəfen anan ahay idə nà, ibay. Bina kwanay mə njahay aya pə daliyugo, aday kə sənən Mbərom bay re.

¹³ A alay ata nà, kwanay abay dəren pi zek wa tə Mbərom, əna həna kutok nə kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu, anga kə mbədak anan mez anahan. Həna kwanay bəse tə Mbərom kutok.

¹⁴ Həna nà, Almasihu kə varak uko zay anà mənuko a fok, anga tə amac anahan nà, kə mbəzlak a wa jal sə sədək a sə gazla Yahuda ahay pi zek wa tə zahav a azar aya ata awan. Winen nà, zay a həna à mamasl a nuko inde ata kutok.

¹⁵ Aday a mbəzl anan wa məgala ana Tawrita pi zek ta nga sa 'am anahan aya awan. Matanan, a japay anan Yahuda ahay pi zek tə zahav azar aya, a

tëra atan kàrtek kutok. Të tërak zahav wiya awan anga ajapay a tinen të Yesu Almasihu, a zlah anan mälmal a tinen, të njadak zay à wulen a tinen.

¹⁶ Anahan sa mac pë dëdom më zlängad ata nä, kà zäbak anan ana ide à wulen a tinen wa, a japay anan zahav ataya, të tëra zahav kàrtek, aday a zlah anan mälmal ana zahav ataya tatë Mbërom a kutok.

¹⁷ A nay ahay pë daliyugo nä, së dakay anan në zay inde anga manay Yahuda ahay, dö a bäsë të Mbërom ataya awan, aday zay inde anga kwanay dö su kon aya azar a, kwanay abay dären të Mbërom ataya re.

¹⁸ Anga winen kutok, na wa mänuko a fok dī mba apan së hädek pë cakay a Mbërom Bëbay a mänuko të gëdan së Apasay Cëncan a kàrtek a ata awan.

¹⁹ Anga nan kutok, kwanay kà tëren mbëlok ahay kabay mëdurlon ahay sabay. Kwanay à gulom su doh a Mbërom inde kawa dö a Yesu azar aya re. Kwanay wan së agay ahay kutok.

²⁰ Anga nan re, kà tëren kon aya häna mi dezl aya à dëdon su doh a Mbërom inde ataya awan. Doh ata nä, saray anahan ma pak a dukwen tu dö maslan a Yesu ahay aday tu dö maja'am a Mbërom ahay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a së tëra kon së mide awan.

²¹ Anga winen a kutok, a mbazl bay, a tavay lele, aday winen apan i jubay, i tëra doh së mazla6 a Mbërom cëncan awan, aday Bahay Mbërom i njahay uda awan.

²² Kwanay nä, më japay aya të winen. Anga nan, kwanay nä, kon a më baslay aya i zled su doh ata inde, aday Apasay a Mbërom i njahay ü doh ata inde kutok.

3

Mer su way a Pol sa ga anga dö su kon azar aya awan

¹ Anga nan kutok, nen Pol dö si mer su way ana Yesu Almasihu, nen à dangay häna nä, anga kwanay dö su kon azar aya awan.

² Ba kà slänen anan coy asanaw, Mbërom kà varak uno mer su way së dakak ikwen anan sumor anahan ma ga awan anga kwanay.

³ Mbërom kà tëbak uno anan ide pë way anahan abay mi der a ata awan. Häna, na jak ikwen ayak panan mänjæk.

⁴ Kwanay apan ki jingen 'am uno a anan nä, ki i sänen ide uno kà tëbak sa san way a Mbërom a mi der a pë Yesu Almasihu ata awan.

⁵ Kwakwa ata nä, Mbërom kà kak atan anan ahay uho anà dö ahay bay. Əna häna kutok, të alay ana Apasay Cëncan awan, kà kak anan ahay uho lele anà dö maslan anahan cëncan aya awan, aday anà dö maja'am anahan ahay re.

⁶ Way a abay mi der ata nä, häna kutok: Way a Mbërom a së zlapan anan abay ana Yahuda ahay dëkdek ata nä, kwanay dö su kon azar aya dukwen ki njiden anan ite re. Kwanay të Yahuda ahay kà tëren në zahav kàrtek. Aday way a Mbërom së zlapay anan i varan anà dö a Yesu Almasihu ahay ata nä, i varak ikwen anan re. Way ataya fok, kà njiden atan nä, anga kà dëfen nga pë lëbara mugom awan.

⁷ Mbërom kà gak uno sumor, ta së vuro mer su way anahan së dakan atan anan lëbara mugom ata anà dö ahay të mëgala anahan.

⁸ Nen nä, dö ma va alay i zek a à wulen su dö a Yesu ahay inde fok. Të winen ata tëke dukwen Mbërom kà gak uno sumor së vuro mer su way së dakan anan anà dö së përa ahay, zilile së way a lele aya à Yesu Almasihu inde ata awan. Zilile së way ata nä, mëduwen awan, dowan i mba apan sa ndav anan wa sa san anan bay.

⁹ Mbərom kà gak uno sumor asa, sa kay anan ahay à jiyjay anahan inde nà, way a mi ðer ata i ga zek nà kəkəməw. Mbərom dō sə ndakay way ahay fok ata, a ðer anan way ata kurre.

¹⁰ Əna həna nà, Mbərom kà kak anan ahay way a mi ðer ata tə alay ana dō a Yesu ahay, anga aday maslay a Mbərom ahay tə bahay a tinen ahay à bagəbaga mburom inde ata, tà san kəlire a Mbərom inde pə way ahay fok.

¹¹ Mbərom a ga anan. Aday a ga anan way ata tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

¹² Natiya awan, mənuko mə japay a tə Yesu Almasihu, aday dā daf nga pə winen re. Anga nan, dī mba apan sə həðek pə cakay a Mbərom mənəna əjəjar kutok.

¹³ Nen apan ni gak ikwen amboh, mbac á saa slahay pikwen wa anga dəcə uno ahay sa ga anga kwanay ata bay. Dəcə uno ataya tə gəbak ikwen ahay adəka nà, ataslay mível, anga dəcə ataya ti mak ikwen zek bayak awan.

Asan zek ana Yesu Almasihu anga mənuko

¹⁴ Anga nan kutok, həna nen apan ni gan amboh anà Mbərom Bəbay a mənuko anga kwanay tə mível kərtek awan.

¹⁵ Zahav su dō anahan ahay fok, kwa à bagəbaga mburom, kwa pə daliyugo, Mbərom winen bəbay a tinen fok.

¹⁶ Nen apan ni gan amboh nà, anga aday Apasay anahan á varak ikwen məgala á mível a kwanay inde sə pərahan azar anà cəved anahan. Anga winen bahay sə mazlaḃ, məgala inde apan.

¹⁷ Na gan amboh dükwen, aday Yesu Almasihu á njahay à mível a kwanay inde sə coy anga kə dəfen apan nga. Na gan amboh asa nà, anga aday kə sənən zek ahay à asan zek a Mbərom inde. Kí gen matanan nà, ki tərən dō məgala aya awan, kawa dədazl sə way ma ha sləlay a lele ata awan, aday kawa doh ma pak saray a lele ata re.

¹⁸ Matanan, kwanay tu dō a Yesu ahay fok ki njiden məgala sa san asan zek ana Almasihu anga mənuko. Kwa aha, kwa siwa, kwa kəkəma fok, asan zek anahan nà, inde tə mənuko hwiya.

¹⁹ Na gan amboh asa re, anga aday kə sənən asan zek ana Almasihu, way a sə zalak uko məgala sa san anan cərah ata awan. Ata nà, Mbərom i rah kwanay tə way a ma rah aya à winen inde ata awan.

²⁰ Mbərom a, dō sa mba pə way ahay fok ata, i ga way zal mbala anà mənuko sa mba apan sə bayak, kabay sə cəce panan ataya awan. I ga nə tə məgala anahan a sa ga mer su way a á mível a nuko inde ata re.

²¹ Həruko anan nga, anga mer su way anahan a ma ga məduwen ataya à wulen su dō anahan ahay inde tə alay ana Almasihu Yesu ata awan. Həruko anan nga pa sə viyviya awan. Amen!

4

Təruko zek kərtek

¹ Natiya awan, həna nen à dangay nà, anga nen dō si mer su way ana Yesu Almasihu. Anga nan, u no sa jak ikwen ayak hana nà, azla a kwanay á ga nə kawa tədə ana dō a Mbərom mə ngamay aya ata acəkan.

² Kawa sa ja nà, nihen a nga a kwanay à məndak səver. Tərən dō səkəffe aya awan, dō sə munapanaw ahay, aday səmen anan anà way ahay à wulen a kwanay inde tə asan zek awan.

³ Rəzlen anan à nga wa, anga aday ajapay ana Apasay a Mbərom sə varak uko ata á nes bay. Zay á tərak ikwen liber sə japay kwanay awan.

⁴ Do a Yesu ahay nà, tə tərak zek ana Almasihu a kərtek, aday zek ata dukwen kərtektakke coy. Apasay Cəncan a dukwen, winen kərtektakke. Way a Mbərom a sə ngamak ikwen apan ata dukwen aday kə dəfen anan ide ata nà, winen kərtektakke re.

⁵ Bahay a mənuko a dukwen kərtektakke, adaf nga a mənuko pə Mbərom dukwen kərtek a re. Aday baprisma a mənuko sa ga ata dukwen, kərtek a re.

⁶ Də həran nga dukwen anà Mbərom a kərtek a ata awan, winen Bəbay sə do ahay fok. Winen Bahay a pa nga sə do ahay fok. Winen apan i ga mer su way tə do ahay fok, aday winen mə njahay a à do ahay inde fok re.

⁷ Mənuko fok də njadak məgala sa ga mer su way kawa sa zlan à nga anà Almasihu, dōwan a sə varak uko anan ata awan.

⁸ Anga nan, 6a mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde kwakwa nà, natiya: «À alay anahan sa ján way anahan à mburom ata nà, a mbasay pu do manide anahan ahay, a ra anan do ma ban ataya à alay,

aday a varan məgala anà do ahay kutok.*»

⁹ Aday 'am a «a ján way anahan à mburom» ata, a nan sa ja nə maw? Kawa sa ja nà, 6a kə dazak ahay kurre pə daliyugo dezl à məke.

¹⁰ Aday dōwan a sə dazay ahay à mburom wa pə daliyugo ata nà, winen dōwan a sa ján way anahan kwa à bagəbaga mburom anga aday á rah anan wa way ahay fok kutok.

¹¹ Aday sə gəzlan məgala si mer su way anà do ahay fok dukwen, winen awan. A varan anà do azar aya awan, məgala sə təra do maslan ahay, anà do hinen ahay, məgala sə təra do maja'am a Mbərom ahay, anà do hinen ahay, məgala sə dakan anan ləbara mugom a anà do ahay, aday anà do azar aya ite, məgala sə njahan pa 'am wa anà do ahay ta sə tətakan atan anan way anà do ahay re.

¹² A gəzla məgala ata matanan ata nà, anga aday do ataya tá man zek anà do a Yesu azar aya fok sa ga mer su way a Mbərom. Ata do a Yesu ahay, kawa sa ja nà, zek ana Almasihu awan, i zla pa 'am pa 'am,

¹³ hus mənuko a fok di təra do mə japay aya pə kərtek a à cəved sa daf nga pə Yesu Wan a Mbərom, aday sa san winen a kutok re. Ata di təra do a ma san nga aya awan, aday anjahay a mənuko jiga i təra kərtek a tə ana Almasihu a kutok.

¹⁴ A alay ata nà, di təra kawa gwaslay ahay sabay. Aday atətak way mungwalay aya i mba apan sa 6al mənuko kawa kwalalan, aday mad sa ga anan alay pa nga sə a'am ata sabay re. Do sə wurwer ahay ti mba apan sə dursak uko nga sabay re.

¹⁵ Əna sənuko zek ahay, juko anan didək sa 'am a Mbərom anà zek ahay adəka. Matanan, mənuko apan di təra do mə jəra aya kawa Almasihu awan, winen pa nga a nuko fok.

¹⁶ Mənuko nà, zek ana Almasihu. Sə japay anan hawal si zek ahay pə kərtek a nà, winen awan. Di ga a minje ti zek su do nà, anga hawal si zek ahay fok ta ga mer su way nə pə kərtek awan. Ata zek dukwen i har lele. Matanan re, do ana Almasihu ahay tə pəlak zek ahay nà, ti har pə cəved a Mbərom fok lele.

Anjahay wiya awan, anga mənuko mə japay aya tə Almasihu

¹⁷ Natiya həna 'am a inde məduwen a nen apan ni jak ikwen anan ayak tə sləmay ana Bahay a mənuko. U no nà, gen anan nga anà 'am a anan lele: Kə sa pərihen anan azar anà azla su do sə pəra ahay bay, anga abayak nga a tinen a nà, pə way kəriya aya awan.

* 4:8 Ca pə Jabuura 68.19.

¹⁸ Abayak nga a tinen a nà, i ide zænzen a inde. Tinen ta san pa 'am sə sifa a Mbərom sa var ata bay, anga asəder a tinen pa 'am anahan.

¹⁹ Waray a gan atan sa ga mer su way lelibay aya bay jiga awan. Ta var anan nga a tinen sa ga nà, way sə ubor si zek a tinen ahay dəkdek, aday tə pərahan anan azar dūkwen anà way sə mivel a tinen ma ga waray aya dəkdek re.

²⁰ Əna kwanay nà, kə tətiken pə Almasihu wa nà, anjahay matana ata bay.

²¹ Na san zle, kə slənen anan ləbara anahan, kə təmihen anan re. Aday tə tətakak ikwen anan way didek aya awan, way didek aya mbala ana Yesu Almasihu.

²² Tə dəkak ikwen anan nà, sə mbəsak anjahay a kwanay a sə kwakwa lelibay ataya awan. Anga anjahay a kwanay sə kwakwa ata nà, kə nəsək a mivel a kwanay anga ubor si zek sa njak kwanay ahay.

²³ Həna nà, mbəsiken anan abayak nga a kwanay ahay, anga aday Apasay a Mbərom á mbədahak ikwen anan mivel.

²⁴ Pərihen anan azar anà azla wiya awan, anga Mbərom a kə tərak kwanay dō wiya aya ma ga minje aya tə winen awan, anga aday kə tərən dō didek aya, dō sa ga way tə cəved aya awan, dō cəncan aya re.

²⁵ Anga nan kutok, həna nà, kə gəden mungwalay sabay. Jen anan i zek ahay nà, 'am didek awan, anga mənuko də japak pi zek kərtek awan.

²⁶ Way kə cəbak ikwen nà, kə sa gen mivel aday sa ga way lelibay aya bay. Pac i sa slahay ù doh nà, way a sə cəbak ikwen ata nà, á ndalay.

²⁷ Bina kə sa mbiken anan cəved anà Fakalaw sa ga mer su way á kwanay inde bay.

²⁸ Kak dō sə akar inde á wulen a kwanay nà, á mbəsak akar nə səfek. A rəzlan á nga wa sa ga adəka nà, mer su way lele awan. Ata i njad anan way, aday winen dūkwen i mba apan sa man zek anà dō aday way a kəcan atan ataya ite.

²⁹ Kə nəsən anan 'am anà zek ahay bay. Jen anan i zek ahay nà, 'am lele aya, tədə sa man zek anà dō sa pak sləmay ahay.

³⁰ Way sə cəban anà Apasay a Mbərom Cəncan ata nà, kə si gen bay, anga Mbərom a ga pikwen vivay anahan sə dəkay anan kwanay dō anahan ahay nə tə winen awan. I sa tam kwanay pa sə viyviya dūkwen, tə winen a re.

³¹ Kə dəfen 'am ahay pə mivel bay. Awan á sa cəbak ikwen bay. Kí gen mugo bay re. Kə sa ngərzen pi zek ahay bay, aday kə sa ganihen anan i zek ahay bay re. Aday kə si gen anan sədək i zek ahay sabay jiga awan.

³² Matana awan, gen anà zek ahay adəka nà, way sumor aya awan. Sənen zek ahay re, aday pəsən anan anan ines i zek ahay, kawa ana Mbərom a sə pəsək ikwen anan anga Yesu Almasihu ata awan.

5

Anjahay á jiyjay a Mbərom inde

¹ Kwanay nà, wan a Mbərom ahay, aday a pəlay kwanay re ata awan. Anga nan, sumor a nà, anjahay a kwanay á ga minje tə ana Mbərom awan.

² Gen asan zek kwa siwa siwa fok, kawa ana Yesu Almasihu a sə pəlay mənuko ta sa mac anga mənuko ata awan. A var anan sifa anahan kawa way ma gad dūngo awan, mə varan a anà Mbərom, aday a zlan á nga á Mbərom re ata awan.

³ Həna nà, kwanay kə tərən dō a Yesu ahay coy. Anga nan, way lelibay aya kawa adah uho, way ma ga waray azar aya awan, awahay ubor pə way sə dō ahay fok nà, dowan á sa slaf sləmay a á wulen a kwanay inde kwa mənəcək bay.

⁴ Aday asa, dōwan á sa nes 'am bay, dōwan á sa cəcap 'am bay, aday dōwan á sa kalap 'am lelibay aya kəriya bay re. Sumor a nà, miresl a kwanay ahay t̄ ngəran anà Mbərom adəka.

⁵ Kə sənən apan zle, dō sa dah uho ahay, tu dō sa ga way ma ga waray ataya fok nà, ti njad sə njahay à bahay ana atə Almasihu tə Mbərom inde bay. Dō sə wahay ubor pə way sə dō ahay ahay dukwen, ti canan pə ide wa anà bahay a Mbərom bay jiga re. Anga way a tinen a sə wahay apan ubor ata a zlan atan à nga zal zek a Mbərom awan, tə dəfan apan nə kawa way sə pəra a tinen.

⁶ Anga nan, ká sa bənən anan à 'am wa anà dō sa njak kwanay ta 'am sə mindel ahay ata bay. Bina Mbərom a ga mivəl pu dō sa ngam sə təma 'am anahan bay ataya nà, anga jəba sə way a tinen a sa ga sə mindel ataya awan.

⁷ Matana kutok, jəba su dō ataya nà, ká sa jipen tə tinen a bay jiga awan.

⁸ A alay ata nà, kwanay i ide zənzen a inde. Əna həna kwanay i ide jiyjay a inde, anga ajapay a kwanay tə Bahay a mənuko Yesu. Anga nan, anjahay a kwanay á təra nà, anjahay su dō sə ide jiyjay ahay kutok.

⁹ Na ja matana ata nà, anga way sumor aya awan, tə way lele aya pa 'am a Mbərom, aday tə way dídek aya fok, ta nay ahay nə i ide jiyjay ata wa.

¹⁰ Gen anan may sa san nə way sa zlan à nga anà Bahay a mənuko ata awan.

¹¹ Ká sa jipen tu dō sa ga way sə ide zənzen ataya bay jiga awan. Anga way a tinen a sa ga ataya nə, way kəriya aya vərre. Sumor a nà, ten patan Mbərom adəka.

¹² Anga way a tinen a sa ga ataya nà, kwa sə sləfan sləmay dukwen, dī ngam bay, anga way ataya nə ma ga waray aya tə mindel.

¹³ Bina kak da tak patan Mbərom nà, way a tinen a ma ga lelibay ataya ti kay uho à jiyjay a inde.

¹⁴ Bina way ma kay a uho nà, ide jiyjay i ca anan uho. Anga nan, da wa: «Iken dō ma njak ahan awan, pədək bidaw?»

Slabak à amac wa, aday Almasihu i kak anan jiyjay anahan kutok.»

¹⁵ Anga nan kutok, sənən pə guter anga anjahay a kwanay á sa ga kawa ana dō sa san awan bay ataya bay, əna kawa su dō ma san way aya awan.

¹⁶ Ká sa nəsən anan alay a kəriya a bay. Gen nə mer su way lele aya kwa siwa fok, anga alay a həna nuko uda ata nà, lelibay awan.

¹⁷ Matanan, ká sa tənən dō mindel aya bay, əna sənən way a Mbərom sa gan may kī gen ataya awan.

¹⁸ Ká sa viwen nga tə mahay bay, anga ki i nəsən anan sifa a kwanay. Suwan Apasay a Mbərom á rah à mivəl a kwanay inde.

¹⁹ Gen ara sa man zek i zek ahay à wulen a kwanay inde, tə ara sə zambad anan Mbərom, tə ara sə hərən nga anà Mbərom, aday tə ara kawa ana Apasay a Mbərom a sə tətakak ikwen anan ataya fok. Hərən anan nga anà Bahay a mənuko. Gen anan ara tə mivəl kərtek awan.

²⁰ Ngəren anan anà Bəbay Mbərom kwa pa ma fok, kwa siwa fok, tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

Anjahay a mungol tə uwar à gulom su doh inde

²¹ Dəfen anan apan i zek ahay à wulen a kwanay inde lele, anga kwanay dō sə dəfan apan anà Almasihu ahay.

²² Kwanay uwar ahay, dəfen anan apan anà mbaz a kwanay ahay lele. Matanan i dakay anan kwanay kə dəfen anan apan anà Almasihu.

²³ Anga mbaz a lavan nga anə uwar, kawa Almasihu winen apan i lavan nga anə dō anahan ahay ata awan. Pu dō ana Almasihu ahay nà, winen nə nga awan. Dō anahan ataya nə tə tərak zek anahan awan, aday i tam atan.

²⁴ Natiya kutok, kwanay uwar ahay, dāfen anan apan à mbaz a kwanay ahay à kwa ma inde anaw fok, kawa dō ana Yesu Almasihu ahay sə dāfan apan ata re.

²⁵ Kwanay mungol ahay ite, pālen anan uwar a kwanay ahay kawa ana Almasihu sə pəlay anan dō anahan ahay ata awan. Almasihu nà, a pəlay anan dō anahan ahay, kə varak anan sifa anahan anga tinen.

²⁶ A var anan sifa anahan anga aday dō anahan ataya tē tēra cāncan aya awan. Kə banak atan tē a'am aday ta 'am anahan. Kə banak atan anga aday tē tēra cāncan aya pa 'am a Mbərom.

²⁷ Ata nà, ti tavay pa 'am a Mbərom nà, tē mazlaḅ awan, tinen mənǰəna ines. Kwa way lelibay a sa nes atan dūkwen, ā ga inde patan ibay re. Dō anahan ahay adəka nà, tē tərak cāncan aya awan, tinen mənǰəna mungok ahay kutok.

²⁸ Matana kutok ite re, mungol ā pəlay anan uwar anahan kawa winen sə pəlay anan zek anahan ata awan. Dō kə pəlak anan uwar anahan nà, wita a pəlay nə zek anahan awan.

²⁹ Tə dīdek a nà, dowan kula kà nak anan idē ī zek anahan nə ibay. Adəka nà, ī ba anan zek anahan lele ta sə varan way sa pa anà zek. Yesu Almasihu winen apan ī gan nga anà dō anahan ahay nà, matana kutok.

³⁰ Anga mənuko fok dē tərak hawal si zek anahan aya awan.

³¹ Deftere a Mbərom a ja nà: «Anga nan, dō mungol a ī mbəsak anan bəbay anahan tē may anahan, ī hādek pə cakay ana uwar anahan. Cew maya a tinen a ti tēra nà, zek kərtektəkke coy.*»

³² 'Am a Deftere sa ja ata nà, way mēduwen a mi dēr a uda awan. Əna pi nen nə Deftere a ja 'am a anan nà, pə Almasihu tu dō anahan ahay.

³³ Aya əna, 'am ata həna ma ja dūkwen anga kwanay re. Matana həna, kuwaya ā pəlay anan uwar anahan kawa winen sə pəlay anan zek anahan ata awan. Aday uwar dūkwen ā dāfan apan anà mbaz anahan lele re.

6

Gwaslay ahay tə bəbay a tinen ahay

¹ Kwanay gwaslay ahay, bənen anan à 'am wa anà bəbay a kwanay ahay tē may a kwanay ahay, kawa ana Bahay a mənuko sa gan may ata awan. Wita nà, way aday tēde a zla apan dō a Yesu ahay tā ga anan ata awan.

² 'Am a Mbərom a ja nà: «Dəfan apan anà bəbay anak tē may anak.*» Wita nà, nga sa 'am mama'am a mbala a Mbərom sa var ta sə zlapak uko apan tē way inde ata awan.

³ 'Am anahan a sə zlapak uko anan ata nà, natiya: «Kak kə dāfak atan apan nà, ngama ī tərak, kī ga zile pə daliyugo.»

⁴ Kwanay bəbay ahay ite, kà si gen way sə cəban anà gwaslay a kwanay ahay bay, əna jen atan pə akata, aday tətiken atan anan way nà, kawa sa zlan à nga anà Bahay a mənuko ata awan.

Bile ahay tə bahay a tinen ahay

⁵ Kwanay bile ahay, dāfen anan apan anà bahay a kwanay ahay həna pə daliyugo ata awan, bənen atan à 'am wa tē ajəjar a kosl kosl jiga awan, kawa kə dāfen anan apan nə anà zek ana Almasihu awan.

⁶ Dəfen atan apan wanahan anga sa jəka ti dāfak ikwen idē ata bay, kabay anga sa zlan atan à nga ata bay. Əna gen mer su way a kwanay nà, anga sa

* 5:31 Ca pə Laataanooji 2.24. * 6:2 Ca pə Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16.

zlan à nga à Mbərom aday tə mivél kərtek aya awan, anga kwanay nə bile ana Almasihu ahay.

⁷ Gen mer su way nà, tə ataslay mivél a, kawa ki gen anan mer su way nà anà Bahay a mənuko, bina anà dō zənzen a bay.

⁸ Sənen apan lele: Kwa iken bile, kwa iken bile bay fok nà, ka gak mer su way lele aya cəna, Bahay a mənuko i varak apan magwagway anahan a way anahan.

⁹ Kwanay bahay ahay ite, gen anan nga anà bile a kwanay ahay tə cəved awan. Mbəsiken 'am sə kətəbar atan à alay wa re. Anga kə sənen apan zle, kwanay tə tinen a təkə fok nà, dō sə lavak ikwen nga inde kərtek à mburom. Winen nà, a ca pikwen fok harro à alay kərtek a wa.

Way sə alay su dō a Yesu ahay

¹⁰ Həna kutok nà, tərən dō gədan aya njənnjan, mə tavay aya lele tə məgala ana Bahay a mənuko.

¹¹ Təmihen way sə alay a Mbərom sə varak ikwen ataya à alay inde, anga aday sə tavan pa 'am anà wurwer ana Fakalaw. ¹² Anga vərəm a nuko saa ga ata nà, dī ga nə tu dō zənzen aya bay. Dī ga vərəm ata nà, tə apasay lelibay aya aday tə bahay a tinen aya təkə re. Tinen tə lavan nga anà daliyugo a anan hana mi nes ata awan. Aday vərəm a mənuko asa nà, tə way lelibay aya à wulen ata ana bagəbaga mburom tə daliyugo ata awan.

¹³ Anga nan kutok, ren way sə alay a Mbərom sə varak ikwen ata à alay inde, anga luvon a manidə ata kà nak ahay pikwen sa naa pa kwanay. Təren pa 'am nà, dō mungol aya awan. Husen anan vərəm a kwanay, ki men anan wa bay jiga awan.

¹⁴ Matanan, həna nà, liven zek, tiven nà, mungol mungol a kutok. Dīdék a Mbərom i tara kawa zana ma ban a à zar kutov dərkət ata kutok. Way lele aya pa 'am a Mbərom ti tərak ikwen kawa palalam sə njamde pə dəginəgine.

¹⁵ Alavay zek a kwanay sə dəkay anan ləbara mugom a sə varan zay anà dō ahay fok ata i tərak ikwen kawa təkarak à saray a kwanay ahay inde.

¹⁶ Kwa siwa fok, dəfen nga pə Yesu tə mivél kərtek awan. Ata i tərak ikwen mbaray sə kəcaw pikwen wa gadam ana Fakalaw sə mbalay kwanay ataya awan. Kwa gadam ataya tinen tə uko aya dəp nà, mbaray ata i mbacay anan.

¹⁷ Mbərom kə təkək kwanay. Dəfen apan nga aday i tərak ikwen dugwala à nga a kwanay inde. Bənen anan 'Am a Mbərom nə lele, i tərak ikwen kawa maslalam ana Apasay sə varak ikwen ata awan.

¹⁸ Gen anan amboh à Mbərom tə mivél kərtek a kwa siwa siwa fok, kawa ana Apasay anahan a sa taa dəkək ikwen anan ata awan. Gen anan amboh à Mbərom sə cəce panan wa way ahay cara cara. Kà sa njəken anan ahan sa ga amboh matanan ataya bay, liven zek lele. Matanan gen amboh anga dō a Yesu ahay fok re.

¹⁹ Gen amboh anà Mbərom anga nen, aday à vuro cəved sa ja anan 'am anahan, aday nà dəkay anan ləbara anahan mugom a mənəna əjəjar. Əna nə dəkay a nà, way a Mbərom mi dər aya sə dūko anan ata fok.

²⁰ Nen à dangay nà, anga Yesu kə sləkək nen sə dəkay anan ləbara mugom a pə winen awan. Matanan, gen anan amboh à Mbərom anga aday nà dəkay anan 'am anahan ata cərəh mənəna zlawan, kawa tədə abay nà dəkay anan ata awan.

Pol a jan 'am anà dō ahay

²¹ Na gan may həna nà, kə sənen anjahay uno ti mer su way uno à man a anan ata ite. Tikikus nà, mərak uno, car uno re, aday winen dō sa ga mer su

way ana Bahay a mənuko tə mivəl kərtek awan. I mak ikwen anan ləbara uno ahay fok.

²² Anga nan, həna nen apan ni slənak anan ayak à man a kwanay, saa đakak ikwen anan ləbara a manay ahay fok. Ata aday i mak ikwen a mivəl ù doh lele kutok.

²³ Atə Bəbay Mbərom tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko, tə varan anà mərak ahay nə zay, asan zek, tə məgala sə adaf nga a tinen pə Yesu.

²⁴ Sumor a Mbərom à təran anà dō sə pəlay Bahay a mənuko Yesu Almasihu tə asan zek a sa ndav kulibay ataya fok.

Derewel **ana Pol sɛ vinden ayak anà dɔ sɛ** **Filipi ahay** **Adakay way pɛ deftere a anan**

Filipi nà, wulen su doh mɛduwen a pɛ cɛved sa zla à Ruma a inde. Pol winen dɔ kɛrtek à wulen su dɔ sa daf egliz à man ata ataya awan, aday a pɛlay anan dɔ a Yesu ahay à Filipi cɛvedabay. A tɛtakan atan way pɛ anjahay sa ma nga à mɛndak ata awan, a dakan atan anan ayak miter mungwalay aya inde, aday a varan atan mɛgala sɛ pɛrahan azar anà adaf nga a tinen pɛ Yesu.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngɛran à Mbɛrom anga Filipi ahay (1.1-11)

Yesu winen dɔ si mer su way a Mbɛrom ma ma nga à mɛndak awan (1.12 - 2.18)

Avar mɛgala aday adakay way (2.19 - 4.9)

'Am mɛdakwidok aya awan (4.10-23)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Filipi ahay

¹ Sɛ vindek ikwen ayak 'am a anan nà, nen Pol tɛ Timote, manay dɔ si mer su way a Yesu Almasihu ahay. Ma jak anan ayak 'am anà dɔ sɛ lavan nga anà egliz ahay tu dɔ si mer su way a kwanay ahay fok à egliz inde. Aday ma jak anan ayak 'am anà dɔ sa daf nga pɛ Yesu Almasihu azar aya à wulen su doh sɛ Filipi ata inde fok re.

² Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tã gak ikwen sumor aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngɛran à Mbɛrom anga dɔ sɛ Filipi ahay

³ Kwa siwa nɛ bayakak pɛ kwanay cɛna, nɛ ngɛran anà Mbɛrom anga kwanay.

⁴ A alay a nen apan ni gan amboh à Mbɛrom anga kwanay fok cɛna, hwiya na ga nà, tɛ ataslay mivɛl awan.

⁵ Nɛ ngɛran à Mbɛrom, anga kwa pɛ ana kwanay sɛ tɛma Yesu Almasihu à mivɛl a kwanay inde nà, mɛnuko apan dɛ dɛkay anan lɛbara anahan mugom a pɛ kartek awan.

⁶ Mbɛrom kɛ dazlak anan sa ga mer su way lele awan, à mivɛl a kwanay inde. Aday na san zle, i pɛrahan azar sa ga matana awan, hus i ndav a wa pɛ luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata awan.

⁷ Nen nɛ pɛlay kwanay tɛ dɛdek awan. Kak nɛ bayakak way matanan anga kwanay nà, wita lele. Bina kwa nen à dangay, kwa nen apan ni taker anan lɛbara a Yesu mugom a aday sɛ dɛkay anan dɛdem anahan tɛkedɛ nà, mɛnuko a fok dɛ japak à sumor a Mbɛrom a su go ata inde re asanaw!

⁸ Natiya dɛkwen, Mbɛrom a san zle, nɛ pɛlay kwanay tɛ mindel kawa ana Yesu Almasihu sɛ pɛlay mɛnuko ata awan.

⁹ Aday amboh uno sa ga anga kwanay ata nà, natiya: U no asan zek a kwanay à zɛga pa 'am pa 'am. Matanan ki sɛnen sɛ gɛzlan alay pi zek wa anà way ahay tɛ cɛved dɛdek awan.

¹⁰ Ata ki sɛnen sɛ gɛzla anan way lele aya pi zek wa tɛ way lelibay aya awan, aday hus pɛ luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata nà, hwiya ki njihen mɛnjɛna sa ga ines, dɔ cɛncan aya awan.

¹¹ Ki gen nà, way lele aya hwiya, aday saa varak ikwen mægala ata nà, Yesu Almasihu awan. Ata dō ahay ti ca pi mer su way a kwanay a lele ataya nà, ti zambad a Mbərom, aday ti həran nga.

Adakay anan ləbara a Yesu Almasihu

¹² Matanan mərak uno ahay, u no sənən anan way a anan lele: Dəce a su to nga hənə ataya nà, ta mak zek adəka nə sə dəkay anan ləbara a Yesu mugom awan. Ta ma zek sə dəkay anan nə pa 'am pa 'am, bina ta mbak apan sə tavay anan mer su way adəka bugol bay.

¹³ Natiya suje ahay à gulom su doh ana bahay a anan, tu dō a azar aya fok, ta san zle nen hənə à dangay nà, anga nen dō sa ga mer su way a Yesu Almasihu. Ta ban nen nà, anga nan.

¹⁴ Ləbara sə aban nen a anan ata nà, kà mak anan zek anà dō a mənuko azar aya bayak a adəka, sə dəkay anan ləbara a Yesu mənɲəna sə jəjar bugol. Ta ma nga sə dəkay anan 'am a Mbərom nà, pa 'am pa 'am.

¹⁵ Tə didem a nà, dō ahay inde tinen apan ti dəkay anan ləbara a Yesu Almasihu nà, sə sarak anga nen. Əna dō azar aya ite nà, tinen apan ti dəkay anan nə tə mivəl kərtek awan.

¹⁶ Tinen, ta ga mer su way ata nà, anga tə pəlay Yesu Almasihu. Ta san zle, ta ban nen à dangay dukwen pi mer su way ata wa re.

¹⁷ Aya əna, dō a sə dəkay anan ləbara a Yesu Almasihu sə sarak anga nen ataya nà, abayak nga a tinen aya nə lelibay jiga awan. Ta ga matanan nà, anga ta gan may sə zəga anan dəce uno à dangay adəka bugol.

¹⁸ Cəkəbay, kwa á ga nə dō ataya tə dəkay anan 'am a Mbərom a nə tə mivəl kərtek awan, kwa á ga nə tə mivəl kərtek a bay təkede nà, munapanaw! Ləbara a Yesu Almasihu adəka nà, kà tak 'am koy. Wita, i cəbo bay, nen nə taslay adəka nà, mivəl. Ni taslay anan mivəl nə kwa siwa siwa fok,

¹⁹ anga na san zle, way a su to nga ataya fok ti ma zek adəka nà, sa tam anan sifa uno à dəce wa. I tərə matanan nà, anga amboh a kwanay sa ga, aday anga maməzek ana Apasay a Yesu Almasihu a sə slənay ata awan.

²⁰ Way a nen sə pəlay aday na daf apan nga ata nà, u no nə á tərə, i go waray bay. Kwa á ga nə hənə, kwa á ga nə siwa siwa, kwa nə məcak, kwa nen tə sifa awan, u no nà, zek uno à həran nga anà Yesu Almasihu tə didək a hwiya.

²¹ Anga hənə kəma, kak nə njahak uho tə sifa a nà, nə həran nga nə anà Yesu Almasihu. Aday kak nə məcak dukwen, wita suwan re.

²² Kak nen inde tə sifa pə daliyugo dukwen, lele, anga ni mba apan sa ga mer su way a Mbərom mba. Ni gan may hənə nà, anà wura dukwen, na san fan bay re.

²³ Abayak nga uno hənə dukwen kə gəzłak cew re. Abay na gan may, nà zla way uno saa njahay pə kərtek a tə Yesu Almasihu à mburom. Ata pi nen nà, suwan nə wita awan.

²⁴ Aya əna, tə winen ata təkə dukwen, suwan nə njahay uho tə sifa awan, anga sa mak ikwen zek adəka.

²⁵ Wita dukwen nə sənək anan coy, i ga zek matana awan. Na san zle ni njahay uho tə kwanay fok, anga aday kə zəgihen anan sa daf nga pə Yesu tə ataslay mivəl a lele.

²⁶ Natiya kutok, na złak ayak pə cakay a kwanay nà, ki tislən mivəl bayak awan, ki həren anan nga anà Yesu Almasihu, anga nen inde à man a kwanay ata awan.

Tiven lele anga ləbara a Yesu Almasihu

²⁷ Lele a hənə kəma, anjahay a kwanay á ga nə lele aday dō ahay tá san kwanay nà, dō sa daf nga pa 'am a Yesu Almasihu ahay acəkan. Natiya, kwa ni

zlak ayak pə cakay a kwanay, kwa ni zlak ayak bay, ni sləne ləbara a kwanay a dukwen, hwiya ni san kwanay mə tavay a lele ndekərkərre tə mivəl kərtek awan, anga ləbara a Yesu mugom awan.

²⁸ Aday ni san ki jəjiren anan anə dō manidə a kwanay ahay kula bay re. Ata ka sak a jəjiren atan bay cəna, ti san tinen nə dō mə lize aya awan, aday kwanay nə, kə təmen adəka coy. Wita dukwen, sa ga anan nə zek a Mbərom awan.

²⁹ Mbərom kə gak ikwen sumor anga aday kə dəfen nga pə Yesu Almasihu. Əna sumor anahan ata nə, sa dəf apan nga cəna coy bay, sa sa dəce anga winen a re.

³⁰ A alay a nen əga kwanay ata nə, kə cinen anan anə vərəm uno sa ga anga 'am a Mbərom ata awan, aday həna dukwen nen apan ni ga vərəm ata re. Natiya mənuko fok də japak sa ga vərəm ata kawa ana kwanay a həna, kwanay a uda ata re.

2

Men anan nga a kwanay ə məndak kawa ana Yesu Almasihu sa ga

¹ Həna nə, kwanay mə japay a kərtek tə Yesu Almasihu asanaw? Asan zek anahan i varak ikwen məgala re bidaw? Na wa, Apasay Cəncan a kə japak kwanay pə kərtek a tə winen a ba? Kwanay aya dukwen, kwanay apan ki sənən zek ahay aday kwanay apan ki gen anan sumor i zek ahay re asanaw?

² Natiya, kak a nak ikwen ataslay mivəl uno ə rah wa nə, 'am ə zlak ikwen pi zek. Asan zek a kwanay ə ga nə kərtek, mivəl a kwanay ahay ə ga kərtek aday abayak nga a kwanay ahay dukwen ə ga nə kərtek a re.

³ Kə si gen mer su way ə wulen a kwanay ahay inde tə sərak aya bay. Kabay kə si gen mer su way sə həran nga anə zek a kwanay ahay bay re. Adəka bay, men anan nga a kwanay nə, ə məndak, aday cen pə dō ahay nə, kawa tə zalay kwanay bugol.

⁴ Kə si gen way sa mak ikwen zek a kwanay aya dəkdek bay, əna gen nə way sa man zek anə dō ahay re. Ki gen anan way a anaya nə, ata ataslay mivəl uno i rah wa acəkan.

⁵ Abayak nga a kwanay ə ga nə kawa ana Yesu Almasihu.

⁶ Winen a aday nə, tinen tə Mbərom a nə kərtek, kwa həna kabay.

Əna tə winen ata təke dukwen, kə gak anan may sə lavay a nga anahan tə Mbərom a sabay re.

⁷ Adəka bay, a ca pa man sə njahay anahan ata nə, kawa way kəriya awan, a mbəsakak anan ayak.

Tə wahay anan awahay pə daliyugo ə wulen sə dō ahay, tə sənək anan winen dō.

Kə tərək anan zek anahan bīle awan.

⁸ Kə mak anan nga anahan ə məndak ta sə dəfan apan anə Mbərom hus pə amac, amac pə dədom mə zləngad awan.

⁹ Anga nan kutok, Mbərom a cakaf anan, a ma anan pa man sə njahay anahan a kurre ata awan.

A dəf apan sləmay sə zalay sləmay sə way ahay fok tə mazla6.

¹⁰ Anga nan kutok, dō ahay fok, ə ga nə, ə bagəbaga mburom, ə ga nə pə daliyugo, kwa ə man su dō ma mac aya dukwen,

ta sak a sləne sləmay a Yesu cəna, tinen a fok ti dukwen gərmec ù vo.

¹¹ Tinen a fok ti həran nga anə Mbərom, Bəbay a nuko, ta sa ja nə, Yesu Almasihu winen Bahay awan.

Ken anan jiyjay sa 'am a Mbərom pə daliyugo

12 Natiya, m̄arak uno ahay, k̄a s̄anen apan zle, Yesu n̄a, k̄a d̄efak anan apan an̄a Mb̄erom. H̄ona d̄ukwen, d̄afen anan apan an̄a Mb̄erom kawa ana kwanay s̄a d̄afan apan à alay a nen àga kwanay ata awan. Ka taa d̄afen anan apan n̄a lele. A ga h̄ona nen inde àga kwanay sabay d̄ap n̄a, gen matanan h̄wiya. Kwanay n̄a, k̄a t̄amen coy. Natiya, gen mer su way lele aya s̄a d̄afan apan à Mb̄erom t̄a aj̄jar a kosl kosl j̄iga awan.

13 Anga Mb̄erom a mb̄əd̄ahak ikwen anan m̄ivel kawa sa zlan à nga, aday k̄i gen mer su way lele aya sa zlan à nga re.

14 Pi mer su way a kwanay saa ga fok c̄ana, k̄a si gen t̄a agungoz a bay, k̄a sa t̄arihen apan à wulen a kwanay ahay inde bay re.

15 Natiya ki t̄aren d̄o lele aya, m̄anj̄ona ines ahay, ki t̄aren wan a Mb̄erom lele aya awan, à wulen su d̄o mi nes a aya, aday huwan aya re ata awan. Tinen a fok i id̄e z̄enzen inde. Anga nan kutok, ken anan j̄iyjay a kwanay à wulen a tinen inde p̄a d̄aliyugo kawa mawuzlawazl sa nga mb̄erom ahay,

16 aday d̄iken atan anan 'am sa nj̄ad̄ sifa p̄a Mb̄erom wa. Ata ki gen matanan n̄a, p̄a luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata n̄a, nen ni taslay m̄ivel t̄a kwanay p̄a id̄e anahan. Anga ni san kutok, mer su way uno, t̄a d̄ace uno sa sa anga kwanay ata n̄a, k̄a t̄arak uno k̄ariya bay.

17 H̄ona, ad̄af nga a kwanay p̄a Yesu ata n̄a, k̄a t̄arak kawa way m̄a varan à Mb̄erom. Aday nen n̄a, hinah̄ibay ti i vad̄ nen d̄ap n̄a, mez uno i t̄ara kawa way m̄a varan a an̄a Mb̄erom re, i j̄apay pi zek t̄a way ana kwanay s̄a varan ata awan. Aday d̄ukwen, i taslak uko anan m̄ivel bayak ad̄aka, nen t̄a kwanay a t̄ake fok.

18 Kwanay d̄ukwen, t̄islen m̄ivel p̄a k̄artek awan. Matanan tasluko m̄ivel j̄iga awan.

At̄a Timote t̄a Epaf̄eroditus

19 H̄ona, kak k̄a zlak anan à nga an̄a Bahay Yesu n̄a, na gan may s̄a sl̄anak anan ayak Timote àga kwanay b̄ase. Ata aday ni sl̄ane l̄abara a kwanay a n̄a, i vuro ataslay m̄ivel.

20 Anga uwec wa Timote a c̄ana, d̄owan inde kwa k̄artek s̄a bayak p̄a kwanay kawa nen n̄a, ibay. Si winen a taayak.

21 D̄o a azar ataya fok n̄a t̄a p̄alay sa gan mer su way a Yesu Almasihu bay. Ta ga n̄a, mer su way sa zlan à nga an̄a zek a tinen aya c̄ana coy.

22 Əna k̄a s̄anen zle Timote n̄a, k̄a slak mungol wanahan, anga k̄a gak mer su way lele aya s̄a d̄akay anan l̄abara a Yesu mugom awan, manay maya awan. Winen n̄a, kawa wan p̄a cakay ana b̄abay anahan ata awan.

23 Natiya, h̄ona kutok u no s̄a sl̄anak ayak n̄a winen awan, əna ni ca p̄a sariya uno su go ata lele aday.

24 Nen a d̄ukwen na san zle Mb̄erom i mb̄esuko ayak c̄aved̄ saa zlak ayak àga kwanay azana re.

25 Aday asa, na gan may s̄a sl̄anak ikwen anan ayak m̄arak a m̄anuko Epaf̄eroditus, winen d̄owan a kwanay s̄a sl̄anay ahay à man uno sa naa cak ayak upo ata awan. T̄a winen n̄a, ma gak mer su way a Mb̄erom miya awan, m̄a r̄azlek anan à nga wa an̄a 'am a Mb̄erom miya re.

26 U no s̄a sl̄anak ikwen anan ayak, anga haway a kwanay a, a gan t̄a mindel, winen à ajalay nga inde, bina a san zle k̄a sl̄anen p̄a l̄abara s̄a d̄əvac anahan a re.

27 D̄id̄ek a ac̄akan, d̄əvac k̄a gak anan. Ibay m̄anj̄æk abay i mac coy. Əna Mb̄erom k̄a jalak panan nga, k̄a mb̄arak anan. Mb̄erom a jalay nga n̄a, p̄a winen wa c̄ana coy bay. A jalay nga n̄a pi nen wa re. Mb̄erom a m̄bar anan n̄a, anga aday ajalay m̄arava anahan t̄a d̄ace azar aya t̄a zulo à nga wa bay.

²⁸ Anga nan, na gan may tə mindel sə slənək anan ayak à man a kwanay aday ka sak a cinen anan nà, kə tislən mivél bayak awan. Ata aday nen dukwen ni jalay awan gem sabay re.

²⁹ Matanan, təmihən anan nà, tə ataslay mivél awan, anga kwanay a fok kə tərən dō a Yesu ahay. Dəfen anan apan anà jəba su dō aya kawa winen ata awan.

³⁰ Winen nà, kə zukwa mac anga mer su way a Yesu Almasihu. A may pa 'am sə bələlən wa vet vet, anga su mo zek ti mer su way ahay, pa 'am a kwanay a wa.

3

Dəfuko nga nà, pə Yesu kərtek coy

¹ Marak uno ahay, 'am a inde hənə u no sa jak ikwen anan ayak: Tislən mivél anga kwanay dō a Yesu ahay. Aday u no sa jak ikwen ayak hənə asa nà, pə way aday nə dəkək ikwen anan ayak coy ata awan. U go isew sə dəkək ikwen anan ayak miza bay re. Aday 'am a anaya ti ba kwanay pə atətək way lelibay aya wa ite re.

² Bənen nga a kwanay pu dō sa jəka ki i tərən dō a Mbərom ahay nà, si gəden mədəndəlas aday ataya awan. Tinen dō sa ga way lelibay aya awan, tinen kawa kəla ahay, dō a Mbərom ahay itəbay.

³ Dō a Mbərom dīdək aya nà, mənuko a adəka. Anga mənuko apan dī hərən nga à Mbərom tə məgala sə Apasay Cəncan awan, aday də taslay mivél anga Yesu Almasihu. Bina dā daf nga pə way si zek a mənuko ahay bay.

⁴ Kak adaf nga pə way si zek a mənuko ahay nə lele kəma, abay tiya nà, nen ni daf apan nga itəbay dāw? Aday kak dōwan a inde kə bayakək, lele sa daf nga pə way si zek ataya nà, nen ni lahan apan adəka bīdāw?

⁵ Nen a aday nà, zaav sə Yahuda guzgwez awan, wan sə Isərə'ila ahay. Nen mə wahay a à slala ana Benyamin inde. Na ga luvon jəmaakan pə dəba sə awahay uno wa cənə, tə gudō mədəndəlas. Kak tə day sə dəfan apan anà Tawrita nà, nen nə dəfan apan tə mindel bina nen à wulən sə Farisa ahay inde.

⁶ Ta day sə pəra a manay Farisa ahay dukwen, nə pərahan azar nà, təhhe lele, hus nen à sa ga anan alay tu dō sə pərahan azar à Yesu ahay. Ta day sə dīdēm ana Tawrita dukwen, mungok uno ibay re.

⁷ Na taa ca pə way ataya fok nà, kawa way su mo zek ahay. Ənə hənə na ca pə way ataya fok ite nà, kawa way kəriya aya kutok, anga ti mo zek sə pərahan azar anà Yesu Almasihu bay.

⁸ Ayaw, na ca pə way ahay fok nà, kawa way kəriya awan, anga way su zlo à nga sə zalay asan Yesu Almasihu Bahay uno nə inde sabay. Nə mbəsakək way ahay fok anga winen. Natiya na ca pə way ahay fok nà, kawa kwaskwalay, aday nà dəzle pə cakay ana Yesu Almasihu,

⁹ mə njahay pə kərtek a tə winen. Na taa jəka nen mənəjəna ines nà, anga na taa dəfan apan anà Tawrita ata awan. Ənə hənə nə dəfək nga pə Yesu Almasihu coy. Matanan, Mbərom a ca upo nen mənəjəna ines pə idə anahan kutok. A ga matanan anga nə dəfək nga pə winen awan.

¹⁰ Way uno sa gan may cənə, u no nà san Yesu Almasihu, aday u no nà san məgala anahan sə slabakay anan ahay à məkə wa ata awan. U no sə səmen anà dəcə ahay kawa anahan sə səmen ata, aday u no sa ga minje tə winen à amac anahan inde re.

¹¹ Natiya, kə zlak anan à nga a Mbərom nà, i slabakay ahay nen à məkə wa kutok.

Hawuko sa ma nga pa 'am

¹² Aya əna, nen na slak fan bay, aday nen nə tərak kawa Yesu a fan bay re, əna ni pərahan azar sa haw hus sə dəzle à man anahan, anga 6a Almasihu Yesu kə təmək nen aday nê dəzle à man anahan awan.

¹³ Ayaw, mərak uno ahay, nen dukwen na mbak apan sa jəka nə dəzlek à man a Yesu a, fan bay re. Əna way kərtek inde ni ga kawa dō sa haw anga magwagway ahay. Ni mbəsak sa ca pə way sə də6a ahay fok, aday ni rəzlen à nga wa sa cə ide,

¹⁴ ni haw ide uno zuhhwe pə way a saa njad pa 'am ata awan. Way uno saa njad ata nà, sifa a Mbərom a sə ngamak uko apan à mburom pə cakay ana Yesu Almasihu ata awan.

¹⁵ Natiya, mənuko dō a Yesu ma san nga lele aya nà, bayakuko matanan. Aday kak dōwan a inde abayak nga anahan kə gəzlak pi zek wa tə mbala a mənuko nà, Mbərom i cəden a wa mba.

¹⁶ Həna ata nà, pərahuko anan azar sa zla pə kərtek awan, tə cəved a mənuko sa nay anan ahay hus həna ata awan.

¹⁷ Mərak uno ahay, gen kawa nen awan, aday pərihen anan azar anà minje su dō sa ga kawa manay ataya re.

¹⁸ Na ja matanan nà, anga dō ahay inde bayak awan, ta ngam sə təma mer su way sə dəce ana Yesu Almasihu sa ga pə dədom mə zləngad ata bay. 'Am ata aday nà, 6a na taa jak ikwen anan, həna nə mənahan ayak hwiya nə anà 'am ata tə ide sə ayam awan.

¹⁹ Dō ataya nà, Mbərom i lize atan ù uko inde. Tinen nà, tə pərahan azar anà Mbərom bay, əna tə pərahan azar anà way sə mivəl a tinen ahay dəkdək. Tinen, tə həran nga i zek ta sa ga adəka nə way lelibay aya awan. Tə bayak nə pə way sə daliyugo ahay dəkdək coy.

²⁰ Mənuko nà, dā gan may anà way ataya itəbay, anga mənuko dō sə gala a Mbərom ahay. Mənuko apan dī ba Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, dō sa tam dō. Winen i may ahay à mburom wa mba.

²¹ Kə sak a may ahay nà, i mbəda anan zek a mənuko bəle a anaya awan, aday i təra anan zek tə mazla6 a kawa ananahan awan. I ga way ata nà, tə mēgala mbala anahan a sə ləvan nga anà way ahay fok ata awan.

4

Zay à ga inde à wulen su dō a Yesu ahay

¹ Natiya, mərak uno ahay, tiven njənjan à cəved a Mbərom inde, kawa anuno sə dəkak ikwen anan ata awan. Nə pəlay kwanay bayak awan, aday haway a kwanay u go re. Nen mə taslay mivəl awan anga kwanay a fok, ni həran nga anà zek anga kwanay car uno ahay.

² 'Am uno inde anga uwar a cew a anaya re, atə Evodi tə Sintike. Na gan may nà, tə təma anan 'am a anan: Abayak nga a tinen à təra nə kərtek, anga tinen dō ana Yesu Almasihu ahay.

³ Aday iken ite məndala uno Suzugos*, nə cəce panak nə, man zek anà uwar a cew ataya ite. Manay tə tinen, mə rəzlak anan à nga wa sə dəkay anan ləbara a Yesu mūgom awan. Manay nà, atə uwar ataya awan, tatə Kəleman, aday tu dō si mer su way a azar aya fok, ma gak mer su way pə kərtek awan. Tinen a fok, Mbərom kə vindek a sləmay a tinen à dərəwel su dō tə sifa aya inde.

⁴ Kwanay nà, tislən mivəl kwa siwa siwa fok, anga kwanay dō a Yesu ahay. Aday ni mənahan ayak nà, anà 'am anan re. Tislən mivəl.

* 4:3 Suzugos a nan sa ja nà, dō sa ga mer su way pə cakay su dō hinen.

⁵ Sumor a nà, lele a kwanay á kay uho pa 'am sə dɔ ahay fok, t̄ə canan. Sənen apan, Bahay a mənuko Yesu nà, winen inde t̄ə kwanay.

⁶ Matanan, k̄ə jilen awan bay, əna way a kwanay sa gan may ahay fok nà, d̄iken anan anan à Mbərom ad̄əka. Dəbuken anan Mbərom, gen anan amboh, aday ngəren anan re.

⁷ Ki gen matanan nà, Mbərom i varak ikwen zay anahan. Zay ata nà, dɔ zənzen a i gəzlan alay sa san a kula bay. Zay ata i ba anan mivél a kwanay t̄ə abayak nga a kwanay ahay p̄ə ajalay nga ahay wa, anga kwanay dɔ ana Yesu Almasihu ahay.

⁸ Mərak uno ahay, ni zəgahak ikwen anan ayak apan 'am uno aya inde h̄əna. Way ahay inde nà, t̄ədə s̄ə jalay apan. Matanan kutok, bayiken p̄ə way d̄idék aya awan, aday p̄ə way t̄ə mazlaḅ aya re. Bayiken p̄ə way t̄ədə aday sa d̄af apan nga ataya awan, t̄ə way cəncan aya awan. Bayiken p̄ə way m̄ə r̄əba aya awan aday t̄ə way t̄ədə s̄ə h̄əran nga ataya awan. Way a anaya fok nà, tinen lele, way t̄ə mazlaḅ aya awan.

⁹ Way a nen s̄ə d̄akak ikwen anan, aday k̄ə t̄əmihen anan ataya nà, gen matanan. Aday way a k̄ə sl̄ənen pi nen wa, aday k̄ə cinen uno nen apan ni ga ataya nà, gen matanan re. Natiya, Mbərom, dɔ s̄ə varak uko zay ata, i njahay t̄ə kwanay kutok.

Pol a ngəran ù dɔ s̄ə Filipi ahay

¹⁰ Nə ngəran anà Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, nə taslay mivél bayak awan, anga k̄ə njiden s̄ə bayakay ahay upo miza awan. T̄ə d̄idék a nà, abay ka taa bayiken ahay upo way anahan. Aday h̄əna alay a k̄ə zlak pikwen wa bayak a, k̄ə njiden alay a s̄ə d̄əzle anan ahay upo b̄əse bay.

¹¹ K̄ə sa bayiken na ja matanan nà, anga sa j̄əka way a kuco ata bay. Matana bay, anga nə s̄ənak id̄ə s̄ə njahay zay t̄ə way a inde upo ata kwa k̄əkəma fok.

¹² Nə s̄ənak m̄ətawak, aday nə s̄ənak anjahay su dɔ z̄lile a re. Nə s̄ənak anan way ahay cara cara fok. Nə s̄ənak arah, aday nə s̄ənak anahay ta may re. Nə s̄ənak id̄ə à s̄ə njahay t̄ə way a vasa vasa à alay inde, aday nə s̄ənak id̄ə à s̄ə njahay m̄ənjəna way à alay inde re.

¹³ Natiya, ni mba apan s̄ə s̄əmen à way ataya fok nà, anga m̄əgala a Yesu Almasihu a s̄ə vuro ata awan.

¹⁴ Kwa á ga nə matanan d̄əp nà, ki gen lele ta su mo zek à d̄əce uno ahay inde.

¹⁵ Kwanay dɔ s̄ə Filipi ahay, bayiken p̄ə alay a nen s̄ə d̄akak ikwen anan l̄əbara a Yesu mugom a kurre ata aday. A alay a nen s̄ə sl̄əbak p̄ə daliyugo a kwanay Makedoniya wa ata nà, su mo zek nə, kwanay d̄əkdek, bina egliz miza inde k̄ə mak uno zek anga sa man zek anà 'am a Mbərom nà, ibay.

¹⁶ A alay a nen à wulen su doh s̄ə Tesaloniki d̄ukwen, k̄ə taa men uno zek p̄ə way a sa taa kuco ataya re.

¹⁷ K̄ə sa bayiken, na ja matanan nà, anga sa j̄əka nə dubok pikwen wa way ata bay. Əna nə taslay mivél ad̄əka nà, anga na san zle Mbərom i d̄af pikwen alay s̄ə meskefe anahan anga way a kwanay s̄ə vuro ata awan.

¹⁸ Nə t̄əmahak way a kwanay a s̄ə sl̄əno anan ahay Epaf̄əroditus ata awan. Na ca apan nà, bayak awan, ni ga d̄əce s̄ə awan sabay re. Way a kwanay a s̄ə sl̄əno ahay ata nà, lele. K̄ə viren nà, anà Mbərom. I t̄əma anan, a zlan à nga re.

¹⁹ Mbərom a aday nà, awan a a k̄əcan à alay inde bay, anga winen a k̄ərtək m̄əduwen awan. Natiya, i mba apan s̄ə varak ikwen kwa ma fok t̄ə alay a Yesu Almasihu.

²⁰ Do ahay fok t̄ə zambad̄ a Mbərom B̄əbay a mənuko pa s̄ə viyviya awan. Amen!

Pol a jan 'am anà dō ahay

²¹ Jen anan 'am ù dō a Yesu ahay fok kərtek kərtek tə sləmay a Yesu Almasihu. Mərak a mənuko həna à man a anan ataya fok ta jak ikwen ayak 'am re.

²² Aday dō a Yesu a azar aya fok ta jak ikwen ayak 'am re. Mə zakan a jiya nà, anà dō sa ga mer su way àga bahay sə Ruma ahay.

²³ Bahay a mənuko Yesu Almasihu á gak ikwen sumor anahan.

Derewel **ana Pol** sɛ **vinden ayak anà dɔ sɛ** **Kolosiya ahay** **Adakay way pɛ deftere a anan**

Sa daf Egliz à wulen su doh sɛ Kolosiya nà, Epafəras. A alay ana Pol sɛ vinde dɛrewel a anan nà, tinen à dangay maya tɛ Epafəras. A dakan atan anan nà, Yesu Almasihu winen bahay a pa nga sɛ way ahay fok, aday a dakan atan anan azla a tinen à tɛra kawa su dɔ mɛ japay a tɛ Yesu Almasihu ataya awan. Matanan, adaf nga pɛ Yesu a zalay asan way sɛ daliyugo ahay fok, tɛ pərahan azar anà atatak way ataya bay.

Nga sa 'am ahay

Yesu winen bahay a pa nga sɛ way ahay fok (1.1-23)

Yesu nà, way a Mbərom mi dɛr awan (1.24 - 2.5)

Anjahay wiya mbala dɔ a Yesu Almasihu ahay (2.6 - 4.6)

Andav sa 'am ahay (4.7-18)

Pol a jan ayak 'am anà Kolosiya ahay

¹ Sɛ vindek ikwen ayak dɛrewel a anan nà, nen Pol, nen dɔ ana Mbərom sɛ ngaman aday sɛ tɛra anan dɔ maslan ana Yesu Almasihu ata awan. Derewel a anan a zlak ayak nà, à alay a manay wa tɛ Timote mɛrak a mənuko ata awan.

² Mɛ vindek ikwen ayak anà kwanay dɔ a Yesu ahay à Kolosiya, kwanay mɛrak a manay ahay, mɛ japay aya tɛ Yesu Almasihu. Mbərom Bəbay a mənuko à gak ikwen sumor aday à varak ikwen zay anahan.

Pol a ngran anà Mbərom anga dɔ sɛ Kolosiya ahay

³ A alay a wura wura, manay apan mi ga amboh anga kwanay cəna, mɛ mbədək anan à nga wa sɛ ngran anà Mbərom anga kwanay bay re.

⁴ Mɛ ngran anga mɛ slənek kwanay nà, kɛ tɛmihen Yesu Almasihu à mivɛl a kwanay inde tɛ dɛdek awan, aday kwanay apan ki gen anan asan zek anà dɔ a Yesu ahay re.

⁵ Ki gen matanan nà, anga kɛ sənɛn zle Mbərom kà lavak ikwen anan zek tɛ way lele aya à mburom à man anahan awan. Aday kwanay apan ki dɛfen anan ide à way a kwanay saa njad anan mba ata awan. Kɛ sənɛn pɛ way a Mbərom a sɛ lavak ikwen anan zek ata nà, kurre à alay a kwanay sɛ sləne ləbara mugom a sa 'am dɛdek a ata awan.

⁶ Ləbara sa 'am a mugom ata nà, kà tak 'am pɛ daliyugo kwa aha fok. Kà tɛrak nà, kawa sé aday winen apan i har, a wahay wan bayak a ata awan. Natiya, 'am a Mbərom winen apan i zəga sa zla pa 'am pa 'am à wulen a kwanay inde dukwen matanan re. A dazlan sɛ zəga sa zla pa 'am pa 'am à wulen a kwanay, à alay a kwanay a sɛ sləne Mbərom kà gak ikwen sumor acəkan ata awan.

⁷ Sɛ dɛkak ikwen anan ləbara sa 'am a mugom ata nà, Epafəras, car a manay i mer su way a Yesu Almasihu inde. Winen a ga mer su way a Yesu Almasihu nà, tɛ mivɛl kɛrtek awan. Winen apan i ga mer su way a Yesu àga kwanay à yime a manay inde.

⁸ Epafəras ata nà, kɛ dɛkak umo anan mer su way anà Apasay a Mbərom sɛ varak ikwen mɛgala sɛ pəlay mɛrak ahay ata awan.

⁹ Anga nan kutok, a ban kwa pɛ ana manay sɛ sləne ləbara a kwanay ata wa nà, manay mɛ mbəsakak sa gan amboh anà Mbərom anga kwanay bay

hwiya. Ma gan amboh nà, anga aday kâ sènen way anahan sa gan may, aday à varak ikwen kəlīre* t̄ə asan way t̄ə m̄əgala s̄ə Apasay anahan.

¹⁰ Natiya t̄ə kəlīre s̄ə asan way ata kutok, anjahay a kwanay i zlan à nga anà Bahay a m̄ənuko, ki gen way anahan sa gan may ahay fok, aday ki gen mer su way lele aya cara cara. Ata asan way a kwanay p̄ə Mb̄ərom i z̄əga n̄ə pa 'am pa 'am.

¹¹ Ma gan amboh anà Mb̄ərom dukwen, anga aday à varak ikwen m̄əgala s̄ə mazlaḅ anahan s̄ə j̄əra n̄j̄ənan, aday s̄ə s̄əmen anà way ahay fok t̄ə ataslay m̄iv̄el awan.

¹² Matanan, nḡəren anà B̄əbay Mb̄ərom anga k̄ə varak ikwen c̄əved sa njad magwagway anahan s̄ə lavan a zek a anà d̄o anahan ahay à mburom à man j̄ij̄jay a inde ata awan.

¹³ Mb̄ərom k̄ə t̄əmak ahay m̄ənuko à alay a m̄əgala ana bahay s̄ə id̄e z̄ənzen a wa, aday a pak m̄ənuko à man s̄ə bahay a wan anahan l̄əliwe ata awan.

¹⁴ S̄ə t̄əmay ahay m̄ənuko à alay ana Fakalaw wa n̄ə, wan a Mb̄ərom, anga k̄ə p̄əsek uko anan ines a nuko ahay.

Yesu Almasihu nà, Bahay s̄ə lavan nga anà way ahay fok

¹⁵ Mb̄ərom nà, kula d̄owan k̄ə canak anan t̄ə id̄e bay. Əna Yesu Almasihu d̄owan a mezeze a Mb̄ərom ata k̄ə kak uko anan ahay Mb̄ərom awan. Yesu a nà, winen murkwaya sa wan a Mb̄ərom ahay. A lavan nga anà way a Mb̄ərom m̄ə ndakay aya k̄əzlek j̄iga fok.

¹⁶ Mb̄ərom a ndakay way ahay fok n̄ə t̄ə alay a wan anahan ata awan, kwa à ga n̄ə p̄ə daliyugo, kwa à mburom awan fok, kwa way aday d̄ə canan zle ataya, kwa way aday d̄ə canan bay ataya fok, kwa way t̄ə m̄əgala à mburom ataya awan, kwa maslay a Mb̄ərom ahay t̄ə bahay a tinen aya t̄əke fok. Way ataya fok m̄ə ndakay aya n̄ə, t̄ə alay a wan anahan ata awan, aday anà wan anahan ata re.

¹⁷ Winen nà, a lahan anà way ahay fok, aday way ataya ta ga inde dukwen, anga winen a re.

¹⁸ Winen nà, pa nga ana d̄o s̄ə japay t̄ə winen ahay fok, tinen zek anahan awan. Winen adazlan s̄ə way ahay fok. Sa lah s̄ə slabakay ahay à m̄əke wa mama'am nà, winen a re. Matanan kutok, winen k̄ə lahak anan pa 'am ana way ahay fok.

¹⁹ Mazlaḅ s̄ə way a à Mb̄ərom a inde ata fok nà, inde à wan anahan ata matana re, anga a zlan à nga anà Mb̄ərom a n̄ə matana awan.

²⁰ A nan à Mb̄ərom a nà, way a m̄ə ndakay ataya, kwa à mburom, kwa p̄ə daliyugo fok, 'am à zlan atan pi zek t̄ə winen n̄ə t̄ə mez ana wan anahan ata awan. Matanan kutok, zay inde à wulen a Mb̄ərom t̄ə d̄o ahay anga wan anahan ata awan, anga k̄ə p̄əkak anan mez anahan, k̄ə m̄əcak p̄ə d̄ədom.

²¹ Kwakwa ata nà, kwanay d̄əren d̄əren pi zek wa t̄ə Mb̄ərom, k̄ə t̄əren nà, d̄o manid̄e anahan ahay, anga ki gen n̄ə way lelibay aya awan. Abayak nga a kwanay dukwen, lelibay aya re.

²² Əna Yesu k̄ə t̄ərak d̄o z̄ənzen awan, aday k̄ə m̄əcak anga kwanay. Matana h̄əna kutok nà, Mb̄ərom k̄ə zlahak anan m̄əlm̄əl anahan t̄ə kwanay, t̄ə amac a wan anahan a ata awan. Natiya kwanay k̄ə t̄əren d̄o c̄əncan aya, aday ki m̄ben apan s̄ə tavay pa 'am a Mb̄ərom m̄ənj̄əna ines aday d̄owan i m̄ba apan sa mak ikwen anan mungok sabay.

²³ Natiya kutok, p̄ərihen anan azar hwiya sa d̄af nga nà, pa 'am s̄ə l̄əbara a mugom ata pac pac, k̄ə sa dagwiren wa bay fok. Tiven nà, n̄j̄ənan lele. D̄əfen

* 1:9 Kəlīre a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mb̄ərom.

anan abayak nga a kwanay nà, dook pə ləbara sa 'am a mugom a mbala a kwanay a sə sləne kurre ata awan. Ləbara sa 'am ata dukwen, daliyugo kəzlek kà slənek anan fok coy re. Həna, nen Pol nà, Mbərom kə tarak nen do si mer su way anahan, anga sə dəkay anan ləbara sa 'am a anan re.

Mer su way a Pol sa ga anga do a Yesu ahay

²⁴ Həna nà, nen apan ni taslay anan mivəl tə dəcə uno ahay sa ga anga kwanay ata awan. A alay ata nà, Yesu Almasihu a kà sak dəcə, matanan nen ni sa dəcə anga do anahan ahay tinen zek anahan ata awan. Na ga dəcə matanan nà, anga aday mer su way anahan sə dazlan à mivəl a kwanay inde ataya à ndav wa.

²⁵ Mbərom kə zəbak nen do si mer su way anahan à wulen su do anahan ahay wa. A gan may nà, nà dəkak ikwen anan ləbara sa 'am anahan mugom ata fok.

²⁶ Kurre ata nà, ləbara sa 'am mugom ata nə mi dər awan, dowan a san anan fan bay. Aya həna nà, Mbərom kə kak anan ahay uho anà do anahan ahay kutok.

²⁷ A nan anà Mbərom nà, do anahan ahay pu kon pu kon fok tã san way anahan mi dər ata nà, winen lele aday tə mazlaḅ a re. Way a mi dər ata nà, Yesu Almasihu a à mivəl a kwanay inde ata awan. Tə winen awan, ki mben apan sa daf anan abayak nga a kwanay dook pa man sə mazlaḅ anahan a aday ki sa njihen a uda ata awan.

²⁸ Anga nan, manay apan mi dakan anan anà do ahay fok nà, Yesu Almasihu awan. Manay apan mi təkəren atan, manay apan mi jan atan panan fok nà, tə kəlire a Mbərom a sə varan umo ata awan. A nan umo jiya nà, do mə japay aya tə Yesu Almasihu ahay fok tã təra nà, do ma san nga aya pa 'am a Mbərom.

²⁹ Nen apan ni rəzlen à nga wa sa ga mer su way ata tə məgala mbala Yesu Almasihu a i nen inde nà, anga nan kutok. Sa ga mer su way a i nen inde nà, məgala ata awan.

2

¹ U no nà, sənən apan lele, mer su way həna nen apan ni ga ata nà, ma da 'am awan. Na ga mer su way a ma da 'am ata nà, anga kwanay do sə Kolosiya ahay, tu do sə Lawdikiya ahay, aday dukwen, anga azar su do kula tə canak uno fan bay ataya re.

² Na ga matanan nà, anga sə varak ikwen məgala aday kə sənən zek à wulen a kwanay ahay inde, kə tərən zek kərtek awan. Aday asa u no nà, kə njiden kəlire sa san didek a Mbərom fok. Ata nà, ki sənən anan way a Mbərom a mi dər ata awan, kawa sa ja nà, Yesu Almasihu.

³ Kəlire tə asan way lele aya fok di tan à nga nà, à Yesu Almasihu inde.

⁴ Nə dəkak ikwen anan ayak way a anaya nà, anga aday dowan à sa wurbasak ikwen awan saa njak kwanay tə wurwer sa 'am ahay bay.

⁵ Sənən apan lele re, kwa nen inde à wulen a kwanay ibay dəp nà, apasay uno inde tə kwanay. Nen apan ni taslay mivəl tə mindel nà, anga nə sləne kwanay apan ki gen way tə cəved aya awan, aday adaf nga a kwanay pə Yesu Almasihu nà, mə tavay a demer demer lele.

Anjahay su do ana Yesu Almasihu ahay

⁶ Həna nà, kə təmihen Yesu Almasihu à mivəl a kwanay inde winen nə bahay a kwanay a coy. Anga nan kutok, azla a kwanay nà, à təra kawa azla su do mə japay aya tə winen acəkan ataya awan.

⁷ Matanan, hen sləlay à winen inde lele, kawa sé sa pak anan sləlay anahan ahay à yugo inde lele ata awan. Həren à 'am anahan inde, adaf nga a kwanay pə winen à ga nə njənnjan kawa ana kwanay a sə tətək ata awan. Ngəren anà Mbərom bayək awan.

⁸ Aya əna, sənən pi zek lele, bina dō ahay ti i njək kwanay tə atətək way mungwalay aya, aday tə asan way kəriya aya awan. Aday cəkəbay asan way a tinen ataya nə asan way su dō zənzen awan, kabay asan way sə apasay lelibay aya sə daliyugo a anan, bina asan way mbala Almasihu itəbay. Kə pəken anan sləmay anà atətək way a tinen ataya bay jiga awan,

⁹ anga anjahay a Mbərom fok nà, winen ĩ zek ana Yesu Almasihu inde.

¹⁰ Matanan həna, kwanay kə jipen tə winen a kutok ata nà, Apasay a Mbərom dukwen kə rahak à kwanay inde coy re. Anga Almasihu a nà, Bahay a pa nga sə way a tə məgala aya à mburom ata fok.

¹¹ Anga ajapay a kwanay tə winen ata nà, Mbərom kə gak pikwen mez anahan sə dakan anan anà dō ahay kwanay nə dō anahan ahay. Kwakwa ata a jan anà Yahuda ahay nà, tə gad mədəndalas anga tinen dō anahan ahay. Aya kwanay həna kutok nà, Mbərom a a ga pikwen mez sə dakay anan nə kwanay dō anahan ahay ite. A ga way ata nə tə alay su dō bay, əna tə alay a wan anahan Yesu Almasihu awan. Winen kə rak ahay kwanay à anjahay a kwanay sə kwakwa lelibay ata wa coy.

¹² A alay a kwanay sa ga baprisma ata nà, kə tərək kawa ta lak kwanay à məke inde pə kərtek a tatə Yesu Almasihu awan. Aday à alay a kwanay sa may ahay à 'am wa ata dukwen kə tərək kawa Mbərom a slabakay ahay kwanay à məke wa pə kərtek a tatə Yesu Almasihu a re. A tərə matanan nà, anga kwanay kə dəfen apan nga, məgala a Mbərom inde sə slabakay ahay kwanay à məke wa kawa anahan sə slabakay anan ahay Yesu Almasihu à məke wa ata re.

¹³ A alay ata nà, Mbərom a ca pikwen nà, kawa dō ma mac aya awan, anga kwanay nà, dō sa ga ines ahay, aday anga kə gak pikwen mez sə dakay anan kwanay nə dō anahan ahay ata fan bay re. Aya həna kutok, Mbərom kə varak ikwen sifa tə Yesu Almasihu. Aday asa, winen kə pəsek uko anan ines a mənuko ahay fok re.

¹⁴ A alay ata nà, sariya a Mbərom kə bənək mənuko, anga də pərahak anan azar anà 'am anahan ma ja aya ata bay. Əna pə dəba anahan a wa nà, Mbərom kə ngərwak anan dərəwel a aday gudire sə ines a mənuko ahay mə vinde aya uda ata aday kə darak anan pə dədom a mə zləngad awan. Matanan sariya inde puko sabay sə coy.

¹⁵ A alay a Yesu Almasihu sa mac pə dədom a mə zləngad ata nà, kə jakak anan alay pa nga anà məgala ana bahay sə setene ahay à bagəbaga mburom inde ata fok, kə mbək patan. Kə pəkək atan waray ĩ ide pa 'am sə dō ahay fok re.

¹⁶ Anga nan kutok, dowan á sa mak ikwen anan mungok pa 'am sə way sa pa, kabay pə way sa sa ahay bay. Matanan asa re, dowan á sa mak ikwen anan mungok pa 'am sa ga azar uko pə əva pə əva ata bay, kabay pa 'am sa ga azar uko pə kiya pə kiya ata bay, kabay pa 'am sə dəfan apan anà luvon sa man uda ata bay jiga awan.

¹⁷ Way ataya fok nà, minje pə way saa nay ahay, bina dífək sə way ataya fok nà, à Yesu Almasihu a inde.

¹⁸ Dō ahay inde bayək awan tinen apan ti zluwe anan dō ahay ta sa ja nà, dō ahay tə nahay anan nga a tinen aday tə dəfan apan anà maslay a Mbərom ahay re. Tə varan zlangar anà cəen sə zúbay a tinen ahay ta sa ja nə Mbərom sa man atan anan ahay way ataya ĩ cəen sə zúbay inde. Ajalay nga a tinen

aya nə pə way sə daliyugo a anan dəkdek. Matanan jəba su do ataya nə, kə sa bənen atan à 'am wa bay jiga awan, anga tinen do sə həran nga i zek ahay, do sə kwecele ahay re.

¹⁹ Do ataya nə, tə mbəsakak sə japay tə Yesu Almasihu. Winen nga awan pu do a Yesu ahay, aday hawal si zek ahay ta njad sə japay pi zek nə, anga nga ata awan. Dəmbazl si zek ahay tə japay atan pi zek aday a njad sa har tə alay a Mbərom kutok re.

²⁰ Həna kə sənən apan zle lele, kwanay nə, kə məcen pə kərtek a tə Yesu Almasihu coy. Anga nan, apasay sə daliyugo a anaya ti mba pikwen sabay. Ata nə, ki gen way ahay hwiya kawa kwanay do sə daliyugo ahay nə angamaw? Abay ike kə dəfen anan apan anà 'am sə awan aya pərsəsle nə, angamaw?

²¹ 'Am kawa: «Kə laman alay anà way a anan bay», «Kə tukom way a anan bay», kabay «Kə zəba anan way a anan bay» re.

²² Da jak di dəfan apan anà way ataya cəna, də san zle, ta nay à abayak nga su do zənnen a wa dəkdek, way ataya fok ti lize.

²³ Mama'am a nə, do ahay tə bayak nə, atətək way ataya tə varan kəlire anà do ahay, anga atətək way ataya ti gan bəlaray anà do ahay sa ga para kawa sa zlan à nga anà do ahay, sə nahay anan nga à məndək, aday sə kəfah anan nga a tinen re. Aya əna, mer su way matanan ataya fok nə, i man zek anà do ahay sə mbasay pi mer su way sə ubor si zek ahay bay re.

3

Yesu Almasihu kə mbədəhak ikwen anan anjahay

¹ Kə sənən apan zle coy kwanay nə, kə slabiken ahay à məke wa tatə Yesu Almasihu fok. Anga nan kutok, dəfen anan abayak nga a kwanay nə dook pə way aya aday kwanay saa njad à mburom ata awan. Ki njiden anan nə, à man anà Yesu Almasihu, dowan a mə njahay a tə day sə alay puway a Mbərom ata awan.

² Matana awan, abayak nga a kwanay à ga nə dəgəcce pə way a à mburom ata awan, bina kə bayiken pə way sə daliyugo ahay bay.

³ Anga nan kutok, kə sənən apan zle, kwanay nə, kə məcen, aya əna Mbərom kə slabakak ahay kwanay à məke wa. Natiya kutok, sifa a kwanay inde wiya awan, winen mi der a à alay ana Yesu Almasihu inde pə cakay a Mbərom.

⁴ Tə didek a nə, Yesu Almasihu nə winen sifa a kwanay. Natiya, pə luvon a aday Yesu Almasihu a kə sak a sləray ahay ata nə kwanay dukwen ki sləren ahay nə tə winen awan, aday tə mazla6 anahan a re.

⁵ Anga nan kutok, mbəsiken anjahay a kwanay lelibay ataya fok. Mbəsiken way kawa ajən uho, aga way sə waray ahay, aga ubor pə way ma ga waray aya awan, tə way lelibay aya awan, aga ide pə way ahay. Bina ka sak i gen ide pə way ahay nə, ki dəfen anan apan kawa tinen mbərom ahay. Mbəsiken anan way ataya fok.

⁶ Anga mer su way a lelibay ataya fok, Mbərom i ga mivel pu do sə dəfan apan bay ataya awan.

⁷ A alay ata nə, anjahay a kwanay a dukwen matana awan, ki gen ahay jəba si mer su way a lelibay ataya re.

⁸ Aya həna kutok nə, mbəsiken way ataya fok: Kə gen mivel bay, awan à cəbak ikwen bay, kə gen anan way lelibay aya anà do ahay bay, kə si gen mənjelgek bay, kə sa nəsen anan 'am anà dowan bay,

⁹ kâ sa gâden anan mungwalay î zek ahay bay, anga anjahay a kwanay lelibay a sâ kwakwa ata nâ, kâ mbâsiken anan ti mer su way anahan aya tåke fok.

¹⁰ Hâna Yesu Almasihu kâ mbâdahak ikwen anan anjahay a kwanay wiya awan. Kawa kâ pâken zana wiya a pi zek, kâ tåren dâ wiya aya coy. Downan a kwanay wiya ata winen apan î zâga sâ ndakay zek nâ pac pac, anga aday kî gen minje tâ Mbârom, dâ sâ ndakay kwanay ata awan. Natiya ki mben apan sa san anan Mbârom lele cårah kutok.

¹¹ Anga nan kutok, hâna nâ, awan sâ gâzla anan Yahuda ahay pi zek wa tu dâ azar aya nâ, ibay. Dâ ma gad mådândalas aya awan, tu dâ ma gad a bay aya fok, tinen nâ kârtæk. Dâ mâ vâzle a bay aya awan, tu dâ mâ vâzle a bay a tâ mindel ataya fok, tinen kârtæk a re. Aday dâ bile aya awan, tu dâ bile aya bay ata awan, tinen kârtæk a ca. Dâ ataya fok, awan kâ gâzlak atan alay pi zek wa bay. Anga zek ana Yesu Almasihu a nâ, winen pa nga sâ dâ ahay fok, aday â mível su dâ anahan ahay inde fok re.

¹² Matanan, kwanay nâ, kâ tåren dâ a Mbârom ahay coy, a pâylay kwanay anga winen a sâ walay kwanay. Anga nan, sumor a nâ, azla a kwanay â cåved a Mbârom inde â ga nâ lele. Gen anan sumor î zek ahay fok, tåren dâ lele aya awan, dâ mâ nahay nga aya awan, dâ sâkåffe aya awan, aday dâ sâ munapanaw ahay re.

¹³ Sâmen anan î zek ahay. Kwa abay awan inde kâ slahak anan ù uko inde anâ dâwan aya dâp nâ, tâ pâse zek ahay, anga Bahay a mânuko nâ, winen apan a taa pâsek uko anan ines a nuko ahay.

¹⁴ Way lele bina maw nâ, sânen zek â wulen a kwanay ahay inde. Ata ki gen matanan nâ, asan zek î japay kwanay pâ kârtæk awan, aday mível a kwanay ahay dukwen, ti ga nâ kârtæk a re.

¹⁵ Mbâsiken anan mível a kwanay anâ zay a Yesu Almasihu sâ varak ikwen ata anga aday â lavan nga anâ mível â kwanay. Mbârom a ngamak ikwen ahay â zay anahan ata inde anga aday kâ tåren uda zek kârtæk awan. Natiya ngâren anan kwa siwa siwa fok.

¹⁶ 'Am ana Yesu Almasihu â rah anan mível a kwanay ahay. Diken anan anan 'am a Mbârom î zek ahay, men anan zek î zek ahay tâ atatak way ahay tâ kâlire mbala ana Mbârom a sâ varak ikwen ata awan. Gen ara sâ zambâd anan Mbârom, tâ ara sâ hâran nga, aday tâ ara mbala ana Apasay a Mbârom sâ dakak ikwen anan ata awan. Ngâren anan â Mbârom tâ ataslay mível awan.

¹⁷ Way a kwanay saa ga ta sa ja fok nâ, gen nâ, tåde kawa dâ a Bahay Yesu ahay, ta sâ ngâran apan anâ Mbârom Bâbay a kwanay anga Yesu.

Anjahay su dâ a Yesu ahay

¹⁸ Kwanay uwar ahay, dâfen anan apan anâ mbaz a kwanay ahay nâ lele. Wita nâ, way aday tåde dâ a Yesu ahay ti ga ata awan.

¹⁹ Kwanay mungol ahay, pâlen anan uwar a kwanay ahay lele, kâ si gen atan alay bay.

²⁰ Kwanay gwaslay ahay, bânen anan â 'am wa anâ atâ bâbay a kwanay tâ may a kwanay ahay pâ way ahay fok lele. Ata ki gen matanan nâ, î zlan â nga anâ Bahay a mânuko.

²¹ Kwanay bâbay sâ gwaslay ahay kutok, kâ si ngârzen pâ gwaslay a kwanay ahay bâra bâra bay, bina ti njahay nâ slebârbârre.

²² Kwanay bile ahay ite, dâfen anan apan anâ bahay su doh a kwanay ahay lele. Kâ sa dâfen atan apan nâ, pâ idê a wa aday â zlan atan â nga ata câna coy bay. Òna dâfen atan apan nâ lele tâ mível kârtæk awan, anga kwanay nâ, dâ sâ jâjâran â Mbârom ahay.

²³ Kwanay apan ki gen nà, mer wura wura fok cəna, gen nə tə mivél kərtek awan, kawa ki gen anan mer su way anà Bahay a mənuko, bina anà dō zənzen a bay.

²⁴ Sənen apan lele, saa varak ikwen magwagway pi mer su way a kwanay ahay nà, zek a Bahay a mənuko awan, i varak uko anan way anahan sə zlapan anan anà dō anahan ataya awan. Bahay a kwanay sa gan mer su way ata nà, winen Almasihu.

²⁵ Sənen apan lele asa re, dōwan a kà gak ines nà, Mbərom i gan sariya pə ines anahan ata awan. Bina Mbərom a gəzla dō ahay pi zek wa itəbay asanaw!

4

¹ Kwanay bahay su doh ahay ite, gen anan nga anà bìle a kwanay ahay nə lele aday tə cəved awan. Bina kwanay dukwen, kə sənen zle, bahay inde à mburom pa nga a kwanay re asanaw?

Gen anan amboh à Mbərom aday təren dō ma san way aya awan

² Rəzlen anan à nga wa sa gan amboh anà Mbərom ta sə ngran kwa siwa siwa fok.

³ Gen anan amboh à Mbərom anga manay re. Gen anan amboh anga aday mâ njad cəved sə dəkay anan ləbara sa 'am ana Almasihu mi dər ata anà dō ahay. Həna manay à dangay nà, anga ləbara sa 'am anahan ata awan.

⁴ Gen anan amboh à Mbərom nà, anga aday ũ mo zek sə dəkay anan 'am anahan anà dō ahay cərah lele, kawa abay tədə ni dəkay anan ata awan.

⁵ Gen anan nga anà anjahay a kwanay à mamasl su dō sa san Mbərom bay ahay inde ata nà, lele. Kwa siwa cəna, kà sa təmen anan alay a bay, gen nə way lele aya awan.

⁶ A akad bala a kwanay ahay inde nà, 'am a kwanay ataya fok à ga nə 'am lele aya ma daf nga awan. Matanan ki sənen sə mbədahan apan anà dō sə cəce 'am ahay fok.

Aja 'am mədakwidok aya awan

⁷ Mərak a nuko Tikikus i dəkay ikwen anan ləbara sə njahay uno à man a anan ata awan. Tikikus nà, winen mərak a mənuko, car uno re, winen dō sa ga mer su way a Bahay a mənuko ndekərkərre lele. Manay apan mi gan mer su way anà Mbərom miya awan.

⁸ Nen apan ni slənak anan ayak nà, anga aday à təkərek ikwen anan ləbara a manay, aday i varak ikwen məgala sə pərahan azar a Mbərom.

⁹ Tikikus i zlak ayak tə mərak a mənuko Onesimus dō sə əga kwanay awan. Winen nə car a mənuko, aday a ga mer su way a Mbərom nà, ndekərkərre re. Tinen ti dəkay ikwen anan way sə təra à man a manay a anan ataya fok.

¹⁰ Matanan Aristarkus, dōwan a manay à dangay həna miya ata kà jak ikwen ayak 'am. Aday Markus, wan a mərbay ana Barnabas kà jak ikwen ayak 'am. Kə sənen apan zle, na jak ikwen lele, Markus kà sak a dəzlek ayak nà, təmihen anan lele.

¹¹ Yesu sə dōwan inde tə ngaman Yustus re ata, kà jak ikwen ayak 'am. A wulen ana dō su mo zek sa ga mer su way anga bahay a Mbərom ataya nà, Yahuda maza aya ibay, si tinen a maakankən'a ataya, coy. Tinen nà, ta mak uno zek sə vuro məgala ĩ mer su way inde wanahan.

¹² Epafəras kà jak ikwen ayak 'am. Winen nà, dō sə əga kwanay aya re, winen dō sa ga mer su way a Yesu Almasihu cite. Winen apan i rəzlen à nga wa sa gan amboh anà Mbərom pac pac anga kwanay. A gan amboh a Mbərom nà, anga aday kə təren dō mə jəra aya awan, kə təren dō ma san nga aya awan aday kə sənen sa ga way ana Mbərom sa gan may fok kutok.

¹³ Na san pi mer su way anahan sa ga tə mətəndəron ataya zle anga kwanay, anga do sə Lawdikiya ahay, aday anga do sə Hirapolis ahay re. Winen nà, ni ra ambar anahan a təte.

¹⁴ Lukas car a mənuko doktor ata kà jak ikwen ayak 'am aday Demas dukwen kà jak ikwen ayak 'am re.

¹⁵ Matanan jen anan 'am anà mərak à mənuko ahay à Lawdikiya ataya awan. Jen anan 'am anà Nimfa tu do a Yesu ahay sa taa halay nga àga winen ataya awan.

¹⁶ Derewel a anan nà, jingen anan àga kwanay, aday kà slənen atan anan ayak anà do sə egliz sə Lawdikiya ahay tə jinge anan re. Aday derewel uno sə vīnden anà Lawdikiya ahay ata kà dəzlek ayak àga kwanay nà, jingen anan ite re.

¹⁷ Jen anan anà Arkipus nà, à demed pi mer su way a Bahay a mənuko sə mbəsakan ata sa ga anan nà lele.

¹⁸ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan nà, tə alay uno awan. Sənen apan lele re, nen nà, à dangay hwiya.

Natiya Mbərom à gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà dɔ sɛ
Tesaloniki ahay
mama'am awan
Adakay way pɛ deftere a anan

A derewel a anan inde nà, Pol a ngèran anà dɔ a Yesu ahay à Tesaloniki anga ta gak mətəndəron sɛ pərahan azar à Yesu. A jan atan nà, tã ga mer su way bayak a anga sɛ wadaf anan ləbara a Yesu mugom a pɛ daliyugo. A dakan atan anan anjahay a tɛde i zlan à nga anà Mbərom ata awan, aday way saa tɛra à alay a Yesu Almasihu i may ahay ata awan.

Nga sa 'am ahay

Asan zek ana Pol anga dɔ a Yesu ahay à Tesaloniki (1.1 - 3.13)

Anjahay su dɔ a Yesu ahay (4.1-12)

Amay ana Yesu Almasihu (4.13 - 5.28)

Pol a jan 'am anà dɔ sɛ Tesaloniki ahay

¹ Sɛ vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, manay tɛ Silas tatɛ Timote. Ma jak ikwen ayak 'am anà kwanay dɔ a Yesu ahay à wulen su doh sɛ Tesaloniki, kwanay dɔ ana Bəbay a nuko Mbərom tɛ Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Mbərom à gak ikwen sumor anahan, aday à varak ikwen zay re.

Pol a ngèran à Mbərom anga dɔ a Yesu ahay à Tesaloniki

² Manay mɛ ngèran anà Mbərom kwa siwa siwa anga kwanay a fok. A alay a manay apan mi ga amboh cəna, mɛ mbəsak sa ga amboh anga kwanay bay.

³ Ma gan amboh anà Mbərom Bəbay a mənuko nà, mɛ bayak pi mer su way a kwanay sa ga anga kɛ dɛfen nga pɛ Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata awan, aday pi mer su way a kwanay sa ga lele ata anga kɛ pəlen anan, aday pɛ atavay a kwanay njənjən a anga kɛ dɛfen anan ide hənə ata dukwen anà winen a re.

⁴ Mərak a manay ahay, Mbərom a pəlay kwanay aday ma san zle, kɛ walak kwanay sɛ tɛra dɔ anahan ahay.

⁵ A alay a manay sɛ dakay anan ləbara mugom a əga kwanay ata nà, ma jak ikwen nɛ 'am kəriya aya bay, əna ma ja 'am tɛ mɛgala sɛ Apasay Cəncan awan. Ma san zle coy, 'am a manay sa jak ikwen ataya nɛ tinen 'am didək aya coy re. A alay a manay əga kwanay ata dukwen, mɛ njahay kəkəmaw nɛ kɛ sənən zle lele. Ma ga matanan nɛ anga sa mak ikwen zek.

⁶ Kwanay aday nà, ki zlen hənə nɛ kawa ana manay sa jak ikwen ata, aday kawa ana Bahay a mənuko sa gan may ata kutok. Kɛ təmihən anan 'am a Mbərom lele. Aya əna, dɔ ahay ta gak alay tɛ kwanay bayak a anga 'am ata awan. Aday tɛ winen ata tək dukwen, kɛ tislən anan mivəl ta 'am ata adəka, anga Apasay Cəncan a kɛ varak ikwen mɛgala.

⁷ Natiya kutok, kwanay apan ki dīkən anan anan cəved a Mbərom lele anà dɔ ahay pɛ daliyugo sɛ Makedoniya tɛ Akaya.

⁸ Dɔ ahay bayak a à Makedoniya tɛ Akaya tɛ slənek ləbara sa 'am pɛ Bahay a mənuko anga kwanay. Kwa ta sɛ wura fok, dɔ ahay tɛ slənek coy kwanay apan ki dɛfen nga pɛ Mbərom. Awan inde mi zəgahan atan anan apan sabay.

⁹ Bina tinen a tɛ alay a tinen a, tinen apan ti ja coy kɛ təmihən manay əga kwanay nɛ kəkəmaw. Tinen apan ti təkər ləbara sa 'am a kwanay sɛ mbəsak pəra ahay ata, aday kɛ mbədihən anan mivəl a kwanay pa sa gan amboh anà Mbərom, winen dɔ tɛ sifa aday winen dɔ didək ata awan.

¹⁰ Ta san zle coy re, kwanay apan ki ben nə Wan anahan saa nay ahay à mburom wa ata awan. Wan anahan ata nà, Yesu, Mbərom sə slabakay anan ahay à məkə wa ata awan. Wan ata nà, i tam manuko anga aday Mbərom à ga puko mivél à alay anahan saa ga sariya ata sabay.

2

Mer su way ana Pol sa ga à Tesaloniki

¹ Mərak a manay ahay, kwanay a kə sənén zle, ana manay sa zlak ayak àga kwanay ata nə kə tərək awan kəriya bay.

² Kə sənén zle, ma sak dəcə à wulén su doh sə Filipi, anga ta gak alay tə manay, tə gənahak umo. Mə dazlek ayak àga kwanay à Tesaloniki dukwén, dō a matanan ataya tinen inde bayak a re. Əna tə winén a təkə dukwén, Mbərom kə bənək umo mbac bayak awan, aday mə dəkək ikwén anan ləbara mugom a sa nay à alay anahan wa ata kutok.

³ Manay apan mi dakan anan cəved didek a anà dō ahay nà, mə gədan atan nə mungwalay bay, way lelibay aya inde à mivél a manay itəbay re, mə njəkan uda anà dōwan bay.

⁴ Mə təkər nà, way ana Mbərom a sə varan umo ata awan, bina a ca pumo nà, ma slak sə dəkay anan 'am anahan, aday a varan umo anan ləbara anahan mugom a à alay inde sə dakan anan anà dō ahay kutok. Ma ja 'am nà, aday mǎ zlan à nga anà dō zənzen a bay, əna aday mǎ zlan à nga anà Mbərom awan, winén dō sa san abayak nga a manay ata awan.

⁵ Kə sənén zle lele re, ma jak ikwén 'am sa rak ikwén mindel bay, aday ma jak 'am sə rəkə pikwén wa way bay re. Way uno sə vindé həna ata dukwén, Mbərom a san zle, winén 'am didek awan.

⁶ Kula mə pəlak dōwan à həran umo nga bay. Kwa à ga nə kwanay, kwa à ga nə dō maza aya awan, ma gak anan may matanan bay.

⁷ Abay cəved inde mi cəce pikwén wa way ahay kawa dō məduwén aya sa ga ataya bidaw, anga manay nə dō maslan ana Almasihu ahay. Əna mə cəcihək awan bay. Mə tərə adəka nà, dō səkəffe aya à wulén a kwanay, kawa uwar sa gan nga anà gwaslay anahan ahay ata awan.

⁸ Mə pəlay kwanay bayak awan. Anga nan, ma zlak ayak àga kwanay nà, mə pəlay sə dəkək ikwén anan pa 'am nə ləbara mugom a sa nay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan. Aday winén ata dəkdek bay re. Mə pəlak sə varək ikwén anan nga a manay aya re, anga ki zlen umo à nga cəvedabay.

⁹ Mərak a manay ahay, kə mbədəken anan à nga wa ti mer su way a manay sa ga àga kwanay ata bay asanaw? Kwa à ga nə sə luvon, kwa à ga nə sə ipec, ma ga mer su way nə ndəkərkərre, anga aday à alay a manay apan mi dəkək ikwén anan ləbara mugom a sa nay à alay a Mbərom wa ata nà, mǎ njad way sa pa mənəna sə bənək ikwén uda mbiyed.

¹⁰ Kwanay a kə sənén zle ma ga mer su way àga kwanay nə kəkəməw, aday Mbərom dukwén a san a zle re. Anjahay a manay àga kwanay dō a Yesu ahay nə lele, didek awan, dōwan i gədan umo azar pə awan a ibay.

¹¹ Kə sənén zle re, ma ga way ahay tə kuwaya a kwanay nə kawa bəbay sa ga way tə gwaslay anahan ahay ata awan.

¹² Ma taa dubok kwanay, aday ma taa varək ikwén məgala, ma taa jak ikwén dukwén pac pac, zlen azla sa zlan à nga anà Mbərom, dōwan a sə ngamək ikwén aday kǐ zlen à bahay anahan inde tə mazla6 ata awan.

¹³ Mi ngəran anà Mbərom hwiya re, anga à alay a manay sə dəkək ikwén anan 'am anahan ata nà, kə təmihén anan nə kawa 'am su dō zənzen a bay, əna winén kawa 'am a Mbərom a way anahan. Tə didek a nà, wita nə 'am a

Mbørom acəkan. 'Am ata winen apan i ga mer su way à mivel a kwanay inde, kwanay dō sa daf nga pə Yesu ataya awan.

14 Mərak uno ahay, kwanay kə tərən kawa dō ana Yesu Almasihu ahay à egliz a Mbørom pə daliyugo sə Yahudiya ata awan. Yahuda ahay ta gak atan alay anga tə pərahan azar anə Yesu. Matanan hənə dō a kwanay ahay ti ga alay tə kwanay dukwen, kawa winen ata kəslsla.

15 Yahuda ataya tə vədak ahay dō maja'am a Mbørom ahay kwakwa, tə vədak anan Bahay a mənuko Yesu, aday hənə tə rəzlak manay re. Way a tinen sa ga ata a zlan à nga anə Mbørom a bay jiga awan. Ta nan ide anə dō ahay fok.

16 Abay tə gafak umo 'am sə dəkay anan ləbara sa 'am a Mbørom anə dō su kon azar aya, anga aday dō ataya tā tam bay. Matanan kutok, ta rah anan wa nā, ines a tinen ahay, aday Mbørom a kə gak patan mivel hənə acəkan.

Haway ana dō sə Tesaloniki ahay a gan anə Pol

17 Mərak uno ahay, à alay a mənuko sə gəzla nga ata nā, mivel kə hanak pumo anga haway a kwanay i gan umo. Ma zla way a manay nā, njufok aya awan, anga abayak nga a manay kə mbədəkək ayak pə kwanay à dəba. Abay a nan umo sa mak ayak əga kwanay maza awan.

18 Manay a fok ma gan may sa mak ayak saa cay kwanay. Nen Pol ta nga uno, na gan may saray bayak a re, ənə Fakalaw kə nəsək anan cəved awan.

19 Mə bayak pə kwanay nə anga kwanay kə viren umo məgala sa daf nga pə way a Mbørom sə zlapay anan i varan anə dō ahay ata awan. Sə varan umo ataslay mivel hway apan təkede dukwen, kwanay re. Jugo sə vize a manay ahay saa ga anan ti zek pa 'am anə Bahay a mənuko Yesu azanan i may ahay ata nā, kwanay.

20 Tə dīdek a nā, dō ahay tə varan umo zlangar anga kwanay nə bayak awan, aday mə taslay mivel dukwen tə kwanay a re.

3

1 Haway a kwanay kə gak umo cənə, mbac a slan umo cəvedabay. Anga nan, ma ja, ma wa, mi slənək ikwen ayak Timote. Ata aday suwan mi njahay way a manay à Atena taayak a manay a tamak.

2 Timote nā, mərak a mənuko, winen apan i ga mer su way a Mbørom tə manay, mə dəkay anan ləbara mugom a mbala Yesu Almasihu anə dō ahay nə manay pə kərtek awan. Mə slənək anan ayak əga kwanay nā, aday à mak ikwen zek, aday à varək ikwen məgala sə tavay njənjan pə cəved a Mbørom.

3 Matanan, kwa hənə dəcə ahay ta tak ikwen à nga dəp nā, dōwan à sa zluwe kwa kərtek à cəved a Mbørom wa bay. Kə sənən zle, dī takas nə tə dəcə ahay matanan təktek re asanaw?

4 Ayaw, à alay a manay əga kwanay ata nā, ma jak ikwen ayak panan wa coy, dō ahay ti naa ga alay tə mənuko pa 'am mba. Matanan hənə dəcə ataya ta nak ahay puko kawa ana kwanay sa san ata kutok.

5 Na ca apan, dəcə winen apan i nay ahay pikwen nā, mbac kə slahak uno. Anga na awan, nə slənək ayak Timote əga kwanay, aday nā san kwanay apan ki pərihen anan azar anə Yesu acəkan hwiya bidaw? Nə jəjarah, na wa, tiya nə Fakalaw kə njəkək kwanay à cəved sə dīdek wa. Ata, mer su way a manay à wulen a kwanay ata kə tərək way kəriya awan.

6 Hənə Timote kə mak ahay əga kwanay wa pə cakay a manay, a təkərən umo nā, ləbara lele aya sa zlan umo à nga anga kwanay. A wa, kwanay apan ki pərihen anan azar anə Yesu hwiya, kə pələn zek ahay lele re. Aday a wa, kwanay apan ki bayiken pə manay tə ataslay mivel awan, bina haway a manay a gak ikwen, kawa haway a kwanay a sa gan umo ata re.

⁷ Mərak a manay ahay, manay apan mi sa dəce, do ahay ti jugwar pumo wa 'am dəp nà, Timote a nay a jan umo matanan cəna, kə varak umo məgala bayak a, anga kwanay apan ki pərihen anan azar sa dəf nga nə pə Yesu hwiya.

⁸ Bina, kak kwanay apan ki tiven njənjən pa 'am a Mbərom matanan kəma, mi taslay mivəl sə njahay tə sifa aya uho.

⁹ Ataslay mivəl a manay sa njad' pa 'am a Mbərom a mənuko həna anga kwanay ata nà, kwa mē ngəran anà Mbərom nə kəkəma, wita kə slak awan bay.

¹⁰ Kwa ā ga nə sə sipeç, kwa ā ga nə sə luvon, manay apan mi gan amboh aday ā varan umo cəved sa zlak ayak āga kwanay saa çak ikwen ahay ide aday mi tatakak ikwen anan ahay way aday kə sənən pə cəved a Mbərom fan bay ataya awan.

¹¹ Ma gan amboh anà Bəbay a mənuko Mbərom a ta nga anahan awan, tə Yesu Bahay a mənuko nà, tē təban umo ayak cəved a sə dəzlek ayak āga kwanay awan.

¹² Bahay a mənuko Yesu ā varak ikwen məgala sa san zek ā wulen a kwanay ahay pa 'am pa 'am lele, aday sə pəlay anan do ahay fok, kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan.

¹³ Natiya awan, tə cəved ata kutok, ki tərən do məgala aya pə cəved anahan, anga aday kə njiden awan lelibay a pə mivəl a kwanay ahay sabay, kə tərən do cəncan aya pa 'am a Bəbay a mənuko Mbərom pə luvon a Bahay Yesu saa may ahay pə daliyugo tu do anahan ahay fok ata awan. Saa may ahay pə luvon ata nà, winen a pi zek tu do anahan aya azar a fok.

4

Anjahay sa zlan à nga anà Mbərom

¹ Mərak a manay ahay, way a mə mbəsak a sa jak ikwen ayak ata nà, həna: Mə tatakak ikwen anan anjahay sa zlan à nga anà Mbərom a coy. Aday ma san zle, azla a kwanay nə matanan. Əna manay apan mi gək ikwen ayak amboh asa nà, tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu, zəgihən anan apan asa.

² Kə sənən way a manay sə tatakak ikwen anan tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu ataya zle.

³ A nan a Mbərom cəna, kə tərən do cəncan aya awan, kawa sa ja bine siwaw nà, kə limen anan alay ā uwar uho bay,

⁴ kuwaya ā njahay nə tə uwar anahan awan, ā səkəffe inde. Ata do ahay ti hərək ikwen nga.

⁵ Adəka bay, ubor ā ga pikwen bahay bay. Wita nə azla su do sa san Mbərom itəbay ataya awan, do sə pəra ahay.

⁶ Dowan ā gan sədək anà do hinen ta sə jənan pə uwar bay, anga Bahay a nuko Yesu i naa gan sariya anà do sa ga ines a matanan ataya awan. Ba ma jak ikwen anan 'am ata coy.

⁷ Anga Mbərom a ngamak uko nə saa ga ines tu do sə uho ahay matanan ata bay. A ngamak uko adəka nà, sə njahay ā cəncan inde pa 'am anahan.

⁸ Anga nan, kak dōwan a kə ngəmak 'am a anan itəbay cəna, a ngam bay nà, do dzəzen a bay, əna zek a Mbərom a, dōwan a sə varak uko Apasay Cəncan ata awan.

⁹ Mərak a manay ahay, awan inde maza sa jak ikwen ayak pa 'am sə pəlay zek ā wulen a kwanay do a Yesu ahay sabay. Zek a Mbərom a kə dəkak ikwen anan cəved ata coy.

¹⁰ Tə dīdek a nà, kə pəlen do a Yesu ahay pə daliyugo sə Makedoniya fok. Əna ma gək ikwen kem nà, zəgihən anan apan pa 'am pa 'am.

11 Ræzlen anan à nga wa sə njahay səkəffe lele. Ká sa slihen à 'am sə dō ahay inde bay. Gen mer su way tə alay a kwanay aya aday kə njiden way sa pa, kawa ana manay a sa jak ikwen ata awan.

12 Ki gen anan matanan cəna, dō sə uho ahay ti dəfak ikwen apan, aday ki saa ræken awan pu dō wa bay.

Luvon ana Yesu saa may ahay ata awan

13 Mərak ahay, a nan umo nà, sənən anan way saa təran anà dō a ma mac ataya awan. Əna zlawan à sa gak ikwen kawa dō sa ba Yesu itəbay ataya bay.

14 Də dəfak apan nga, Yesu kə məcak, aday kə slabakak ahay à məkə wa. Anga nan, dā san zle, dō sa dəf nga pə Yesu ahay aday tə məcak coy ata nà, Mbərom i i slabakay atan ahay à məkə wa anga aday tə njahay à man a Yesu.

15 'Am a manay sa jak ikwen ayak həna ata nà, 'am ana Bahay a mənuko Yesu a sə tətakan anan anà dō ahay ata awan. Pə luvon ana Yesu saa may ahay ata nà, mənuko həna tə sifa ataya dī naa lahan apan anà dō ma mac ataya sa zla à man ana Yesu a bay.

16 Pə luvon ata nà, Mbərom i varan cəved anà maslay anahan ahay. Bahay a tinen i ngaman atan, aday ata ti fa məzləzlilen kutok. Cəna zek a Bahay a mənuko Yesu Almasihu a i dazay ahay, dō a anahan ma mac ataya ti lah sə slabakay ahay à məkə wa pa 'am.

17 Ata aday mənuko mə mbəsak a tə sifa uho ataya dī japay tu dō anahan a azar ataya à matapasl inde tatə Bahay a mənuko Yesu à mburom. Natiya dī njahay tatə Bahay a mənuko Yesu pa sə viyviya awan.

18 Kak matanan cukutok nà, men anan anan mível ù doh anà zek ahay lele ta 'am a anan.

5

Təruko dō mə lavay zek aya awan

1 Mərak a manay ahay, pa 'am sə luvon kabay alay a sə amay ana Bahay a mənuko Yesu nà, awan inde mi jak ikwen ayak apan ibay,

2 anga kwanay aya kə sənən zle coy, luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata nà, i slay ahay puko nə kawa dō sə akar sa nay à alay a dōwan a san apan bay ata awan.

3 I təra nà, à alay a dō ahay ti ja nə «Zay inde, awan inde sə bənan mbiyed ù dō ibay» ata awan. Ata gangaf alize i tan atan à nga kawa dəcə sa tan à nga anà uwar, wan sə dəlay anan ata awan. Tinen a fok, dōwan saa tam wa kwa kərtek dukwen, ibay.

4 Aya əna, mərak ahay, kwanay nà, mə njahay aya i ide zənzen inde bay. Luvon ata i sa dəzley pikwen gangaf kawa dō sə akar sə gaway ahay bahay su doh ata bay.

5 Kwanay nə dō sə ide jiyjay ahay sa bar à man ipec inde ataya awan. Mənuko dō sa bar sə luvon ahay i ide zənzen inde ataya bay.

6 Anga nan kutok, dā njak ahan kawa dō azar aya itəbay. Adəka bay, dəfuko anan ide anà zek a mənuko ahay lele, guko anan nga i zek re.

7 Dō ahay ta taa njak ahan nə sə luvon, aday ta taa vaway nga dukwen sə luvon.

8 Aya, mənuko nà, dō sə ide jiyjay ahay. Anga nan, guko anan nga i zek. Dəfuko nga pə Yesu, aday sənuko zek. Da gak matanan ata nà, i tərak uko kawa palalam à mbac inde. Aday dəfuko anan ide anà luvon a Yesu saa nay ahay sa tam nuko ata awan. Way ata dukwen i tərak uko kawa dugwala à nga inde.

⁹ Mbərom a walay mənuko nə anga aday dā saa ga dəcə pa 'am anahan bay, əna sa naa tam mənuko tə alay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

¹⁰ A mac anga mənuko, anga aday kwa â ga nə də məcak coy, kwa â ga nə mənuko tə sifa aya mba, di njahay tə winen awan.

¹¹ Anga nan, viren anan məgala i zek ahay, aday men anan zek i zek ahay sa har lele kawa ana kwanay sa ga həna coy ata awan.

Andav sa 'am ahay

¹² Mərak a manay ahay, manay apan mi gak ikwen ayak kem nə, dəfen anan apan anə dō a Yesu ahay sa gak ikwen nga, aday tinen apan ti ga mer su way ə wulen a kwanay inde ataya awan. Bahay a mənuko a daf atan nə sə tatakak ikwen anan cəved anahan.

¹³ Dəfen atan apan lele, ken atan anan asan zek bayak awan, anga mer su way a tinen sa ga ə wulen a kwanay ata awan. Njihen tə zay ə wulen a kwanay aya inde re.

¹⁴ Mərak a manay ahay, ma gak ikwen kem nə, gifen anan 'am anə dō sə isew ahay, viren anan məgala ana dō sə zlawan ahay, men anan zek anə dō bəle aya awan, aday kə si yen nga tə dō ahay bay fok.

¹⁵ Gen anan ngatay anə zek a kwanay ahay, bina kə si men anan anan sədək anə dōwan bay. Əna kwa siwa siwa dukwen, rəzlen anan ə nga wa anə way lele aya ə wulen a kwanay inde, mənəna sə mbədək anan dō azar aya ə nga wa re.

¹⁶ Kwa siwa fok cəna, tislen mivəl.

¹⁷ Gen amboh kwa siwa.

¹⁸ Kwa kəkəma fok, ngəren anan anə Mbərom re, anga a nan nə guko matanan, mənuko dō a Yesu Almasihu ahay fok.

¹⁹ Kə ticen anan alay pa 'am anə Apasay Cəncan a bay.

²⁰ Kə kədiyen anan 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay bay.

²¹ Gəzlen anan alay pi zek wa anə way ahay fok lele. Winen lele ataya nə, təmihen atan.

²² Zləmen anan anə sədək a wura wura fok jiga awan.

²³ Mbərom a dō sə varak uko zay ata, â təra kwanay dō cəncan aya jiga awan. A ba anan apasay a kwanay, tə mivəl a kwanay, aday zek a kwanay fok, anga pə luvon aday Yesu Almasihu Bahay a mənuko i sa may ata nə, â njad pikwen wa way lelibay a bay.

²⁴ Mbərom a sə ngamak ikwen ata i ga anan, anga winen nə, a ga anan way anahan sa ja ataya hwiya.

²⁵ Mərak ahay, gen amboh anga manay ite.

²⁶ Jen anan 'am anə mərak ahay fok ta sə zlangay alay tə alay.

²⁷ Na jak ikwen tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu nə, jingen anan dərəwel a anan pa 'am su dō a Yesu ahay fok.

²⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan.

**Derewel ana Pol sə vinden ayak anà dō sə
Tesaloniki ahay
mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a anan**

Pol a jan 'am anà dō sə Tesaloniki ahay pa 'am sə amay ana Yesu, kawa anahan sa jan atan ayak à derewel anahan mama'am a inde ata awan. A alay ata nà, dō a tinen aya azar a tə pərahan azar anà atətak way sə miter mungwalay aya awan. Pə tinen nà, Yesu kà mak ahay coy, dō ahay tə sənak apan bay. Əna Pol a ja nà, wita mungwalay. A alay a Yesu i may ata nà, i tam anan dō anahan ahay, aday i gan sariya anà dō sa ngam 'am anahan itəbay ataya awan.

Nga sa 'am ahay

'Am didek a pə amay a Yesu Almasihu (1.1 - 2.17)
Aga amboh tə adakay way ahay (3.1-18)

Pol a jan 'am anà dō sə Tesaloniki ahay

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, manay tə Silas tatə Timote. Ma jak ikwen ayak 'am à kwanay dō a Yesu ahay à wulen su doh sə Tesaloniki, kwanay dō a Bəbay a nukō Mbərom tə Bahay a nukō Yesu Almasihu ataya awan.

² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tã gak ikwen sumor aday tã varak ikwen zay a tinen.

Mbərom i gan sariya anà dō ahay mba

³ Mərak uno ahay, lele a nà, m̄ ngəran anà Mbərom anga kwanay kwa siwa siwa fok. Lele nə m̄ ngəran, anga kə zəgihen anan sa daf nga pə Yesu, aday kə zəgihen anan sə pəlay zek à wulen a kwanay ahay inde re.

⁴ Anga nan kutok, à alay a manay əga mərak azar aya nà, manay apan mi həran nga anà zek anga kwanay. Ma jan atan nà, kwa kwanay apan ki sen lirew ahay tə cəved ahay cara cara pu dō sə jugwar pikwen wa 'am ahay dəp nà, kwanay apan ki səmen anan, aday hwiya kə bənen anan adaf nga a kwanay pə Yesu tə alay cew cew awan.

⁵ Way ata a dəkay anan nə, Mbərom i gan sariya anahan anà dō ahay tə cəved lele a kutok. Kwanay ki sen lirew hənə ata nà, anga bahay a Mbərom. Matanan, ki slen sa zla à bahay a Mbərom inde.

⁶ Ayaw, Mbərom nà, dō didek awan. Luvon a kà slak cəna, i man anan uda siked anà dō sa ga alay tə kwanay ataya awan.

⁷ Kwanay dō sa sa lirew hənə ataya nà, i varak ikwen anjahay zay kutok. Manay dukwen, matanan re. Way ata i təra nà, à alay a ana Bahay a mənuko Yesu i dazay ahay à mburom wa tə maslay anahan ahay məgala aya,

⁸ à mamasl sə miresl sə uko inde ata awan. I ga anan alay tu dō sa san Mbərom itəbay ataya fok, i ga anan alay tu dō sa ngam ləbara ana Bahay a mənuko Yesu itəbay ataya fok.

⁹ Ti sa lirew nə ndəlekeke, aday Mbərom i i lize atan sə coy awan. Ti zla pə cakay ana Bahay a nukō Yesu bay, ti canan anà məgala sə mazlaḅ sə bahay anahan itəbay.

¹⁰ Way ataya ti təra nà, à luvon a aday Bahay a mənuko i may ahay ata awan. Pa pac a i nay ata nà, dō anahan ahay ti həran nga. Dō sə dafan apan ataya fok ti canan, ti həran nga re kutok. Ki gen inde à wulen su dō sə həran

nga ataya awan, anga kwanay dukwen kə dəfen apan nga coy, bina 6a mə dakak ikwen anan ləbara a Yesu ata re asanaw?

¹¹ Anga nan kutok, ma taa gan amboh anə Mbərom anga kwanay. Ma gan amboh nə, anga aday kə njihen kawa do anahan a sə walay ataya awan. Aday ma gan amboh anga aday ə mak ikwen zek sa ga way lele aya kawa sa nak ikwen ata awan, aday mer su way a kwanay sa ga anga kə dəfen nga pə winen a ata awan. Kem anan, ə ba kwanay tə məgala anahan ata ite.

¹² Natiya, do ahay ti həran nga anə Bahay a mənuko Yesu anga kwanay kutok, aday do ahay ti hərək ikwen nga anga winen re. Mbərom a mənuko tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu ti ga matanan, anga sumor a tinen.

2

Do sə sədək

¹ Mərək a manay ahay, u no sa ja 'am həna nə, pə luvon a aday Bahay a mənuko Yesu Almasihu i sa may ahay ata awan, aday mənuko di halan nga pa 'am. Ma gak ikwen amboh nə,

² kə wiwen anan nga i zek ahay kwayan'a, anga 'am ana do ahay sa jəka luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata nə, kə nak coy ata bay. Kwa ə ga nə sa ja 'am ata nə, do maja'am a Mbərom, kwa ə ga nə do sə wazay sa ja, kwa do ahay tə ja nə nen a sə vinde anan adəka, kə dəfen apan nga bay, kə jəjiren bay.

³ Dowan ə sa njak kwanay bay jiga awan. Luvon ata i nay ahay ta 'am kəriya bay. Do ahay bayak a ti vəze pə Mbərom, aday do sə sədək a ti i lize anan u uko inde ata i nay ahay aday. Ata, luvon ata i nay ahay kutok.

⁴ Do sə sədək ata i gafan 'am anə do ahay kwa sə həran nga anə ma fok, kwa sə həran nga anə zek a Mbərom awan. I ja nə winen a a zalay mbərom ahay fok. I zla u doh sə mazla6 a Mbərom, i daf man sə njahay anahan ə man ata awan, i təra anan zek anahan kawa Mbərom awan.

⁵ Kə sənən apan sabay kələdaw? A alay mənuko pə kərtek ata nə, na jak ikwen anan way ataya coy asanaw?

⁶ Həna tamak nə, awan inde sə gafan 'am sa nay ahay, aday kə sənən awan ata zle. Alay ata kə slak cəna, do sə sədək ata i nay ahay kutok.

⁷ Tə didek a cəna, do ahay inde, tinen apan ti ga sədək bayak a coy. Da san anan nə, anga Mbərom a kə mak uko zek sə dakak uko anan way ata awan. Əna way a nen sa jəka ti nay ataya nə ti nay ahay fan bay, si dowan a sə takan alay i ide ata kə zlak wa aday.

⁸ Ata aday, alay a i sla aday do sə sədək ata i sa nay ahay kutok. Yesu Almasihu Bahay a mənuko kə nak ahay ə mazla6 anahan inde nə, i lize a wa do sə sədək ata awan, i vəzle apan apasay sa 'am anahan aday ə mac.

⁹ Do sə sədək a sa nay ata nə, i nay ahay nə tə məgala ana Fakalaw, i ga way masuwayan aya cara cara sa njak anan do ahay.

¹⁰ I may ahay nə, sa ga way lelibay aya cara cara sa njak anan do aday saa lize u uko inde ataya awan. Ti lize anga ta ngam sə pəlay 'am sə didek itəbay. Abay tə ngam tiya nə, Mbərom kə tamak atan bidaw?

¹¹ Anga nan kutok, Mbərom kə cərwidek anan abayak nga a tinen aday tə daf nga nə pə way mungwalay aya awan.

¹² Natiya awan, sariya i ban anan do sa ngam sa daf nga pə didek a Mbərom itəbay əna ta gan may anə way lelibay ataya ata awan.

Mbərom a walay kwanay

¹³ Kwanay mərak aya aday Bahay a mənuko sə pəlay kwanay ataya awan, sumor a nə, mi ngəran ə Mbərom anga kwanay kwa siwa siwa fok. Bina ə alay a daliyugo winen mə ndakay a fan bay ata dukwen, Mbərom kə walak

kwanay anga saa tam kwanay tə məgala sə Apasay Cəncan awan. Apasay ata a təra kwanay do anahan ahay. A tam kwanay dukwen, anga kə dəfen nga pə didek a Mbərom ata awan.

¹⁴ Anga nan, ə alay a manay sə dakak ikwen anan ləbara sa 'am a mugom ata nà, a ngamak ikwen pə cakay anahan, anga aday kə njiden anan mazlab ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

¹⁵ Anga nan, mərak a manay ahay, tiven nə njənan lele, bənen anan way a manay sə tətakak ikwen anan ataya awan. Kwa ə ga nə mə tətakak ikwen anan ta 'am, kwa ə ga nə mə vindek ikwen anan ayak avinde pə dərəwel, bənen anan lele.

¹⁶⁻¹⁷ Bahay a mənuko Yesu Almasihu a ta nga anahan a aday Mbərom Bəbay a mənuko, tə varak ikwen məgala aday gədan sa ga way lele aya aday sa ja 'am sə way lele aya hwiya ite. Bina Mbərom a pəlay nuko, aday tə sumor anahan i varak uko məgala hwiya, aday i mak uko zek sə dəfan ide anà way a lele saa nay ahay pa 'am ata re.

3

Gen anan amboh ə Mbərom anga manay ite

¹ Mərak a manay ahay, 'am uno mə mbəsak a sa ja nà, həna: Gen anan amboh ə Mbərom anga manay ite, anga aday ləbara ana Bahay a mənuko Yesu ə zla bəse pa 'am pa 'am, aday do ahay tə dəfan apan kawa ana kwanay a sa ga həna ata ite.

² Anga manay dukwen, gen anan amboh, anga aday ə gan umo nga pu do sə sədœk ahay wa. Anga sə təma way a manay sa ja ataya nà, do ahay fok bay.

³ Əna Bahay a mənuko nà, winen do didek awan, i mak ikwen zek sə təra do məgala aya awan, aday i ba kwanay pə Fakalaw wa re.

⁴ Bahay a mənuko awan a man umo zek sa dəf pikwen nga hwiya. Ma san zle re, ki gen anan way a manay sa jak ikwen gen ataya, aday ki ti gen anan hwiya azanan re ata awan.

⁵ Bahay a mənuko ə mak ikwen zek ə mivəl a kwanay ahay inde, anga aday kə sənen anan nə Mbərom a pəlay kwanay kəkəməw ata awan, aday kə səmen anan anà dəce ahay kawa Yesu Almasihu awan.

Kuwaya ə ga mer su way

⁶ Mərak a manay ahay, manay apan mi jak ikwen tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu nà, do sə isew ahay ə wulen a kwanay inde ataya nə kə njihen pə kərtek a tə tinen bay. Bina tinen tə təmahak 'am a manay sa jak ikwen ataya itəbay.

⁷ Kə sənen anjahay a manay ə wulen a kwanay zle, aday lele dukwen njihen kawa ana manay ata re. A alay a manay əga kwanay nà, manay isew aya bay asanaw?

⁸ Ma pak dəf a dowan kəriya bay, ma lar zek adəka nə pi mer su way aday mā pan way i zek a manay ahay, kwa ə ga nə sə luvon, kwa ə ga nə sə sipec, anga a nan umo sə vawak ikwen nga ta 'am sə way sa pa a manay ahay bay.

⁹ Ma ga matanan ata nà, a nan sa ja nà, mə cəcihek pikwen wa dəf nə, ma gak way lelibay a bay, əna a nan umo tə minje a manay adəka nə sə tətakak ikwen anan way.

¹⁰ A alay a manay əga kwanay ata dukwen, ma jak ikwen nà, kak dowan a a nan sa ga mer su way bay cəna, ə pa way bay ite re.

¹¹ Mə vindek ikwen ayak həna matanan ata nà, anga mə slənek do ahay inde ə wulen a kwanay a nan atan sa ga mer su way itəbay, tinen isew aya awan. Əna ta gan may cəna, sə dazay ə 'am sə do ahay inde so.

¹² Tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu nà, manay apan mi gafan 'am anà zahav su dō kətanən ataya, tē mbəsak way ataya aday tã ga mer su way sa njad anan daf a tinen cite re.

¹³ Mərak a manay ahay, kwanay ite nà, kã si yen nga bay, pərihen anan azar sa ga way lele aya awan.

¹⁴ Kak dōwan a kə bənak anan 'am a manay a sə vindek ayak à dərewel a anan inde ata bay cəna, sənen anan dōwan ata lele. Kã sa jipen tə winen sabay aday waray á gan.

¹⁵ Əna kí cen apan kawa winen dō manidə bay. Jen anan apan adəka nə tə cəved lele awan, anga winen mərak a kwanay hwiya.

Andav sa 'am ahay

¹⁶ Bahay a mənuko Yesu, dō sə varak uko zay ata, á varak ikwen zay kwa siwa siwa fok, kwa kəkəma fok, tə alay anahan awan. Yesu Bahay a mənuko á njahay tə kwanay a fok ite.

¹⁷ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan nà, tə alay uno awan. Na taa vinde sləmay uno pə dərewel uno ahay fok matanan. Həna anan nà, alay uno awan.

¹⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu á gak ikwen sumor à kwanay a fok.

**Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà
Timote
mama'am ata awan
Adakay way pɛ deftere a anan**

Timote a taa man zek anà Pol à man sa bar anahan ahay ti mer su way. Həna Pol a vinden ayak derewel a anan anà Timote nà, way sa man zek anà egliz wiya aya awan. A nan à Pol nà, ləbara a Yesu mugom a anan à ta 'am kwa aha. Anga nan, a dakan anan ayak anà Timote nə miter mungwalay aya inde, tinen apan ti gəzla dɔ ahay pi zek wa à egliz ahay inde. Aday dɔkwen, Pol a dakan anan anjahay tədə dɔ a Yesu ahay ti gan may à egliz ata awan.

Nga sa 'am ahay

Anjahay sɛ dɔ ahay à egliz inde (1.1 - 3.13)

Adakay way pɛ miter mungwalay aya awan (3.14 - 4.5)

Adakay way anga məced sɛ egliz ahay (4.6 - 6.21)

Pol a jan ayak 'am anà Timote

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ maslan ana Yesu Almasihu. Sa daf nen dɔ maslan a nà, atə Mbərom, dɔ sa tam mənuko, tə Yesu Almasihu, dowan a mənuko sɛ dafan ide ata awan.

² Nə vindek ayak derewel a anan nà, akiken Timote. Iken kawa wan si zek uno awan, anga iken dɔ sa daf nga pɛ Yesu.

Atə Mbərom Bəbay a nuko tə Yesu Almasihu Bahay a nuko tà gak sumor, tə varak zay a tinen, aday kà gan atan i zek wa ite re.

Atatak way su dɔ mungwalay aya awan

³ 'Am uno sa jak à alay a nen apan ni zla way uno pɛ daliyugo sɛ Make-doniya ata nà, ni mənahan ayak həna nà, anà 'am ata re. Na jak nà, njahay à Efesus, bina dɔ ahay inde à Efesus, tinen apan ti tətakan anan 'am sɛ mungwalay ahay anà dɔ ahay. Anga nan, gafan atan 'am.

⁴ Jan atan nà, tə mbəsak sɛ ngwedəsl 'am kəriya aya awan, tə mbəsak 'am sɛ baslay zahav ahay. Way ataya nà, 'am kəriya ca, 'am sɛ zəbɛy avad awiyaway à wulen su dɔ ahay inde kəriya awan. 'Am ata dɔkwen i man zek anà dɔ sa daf nga pɛ Yesu ahay bay. Aday i man atan zek sa ga mer su way sa zlan à nga anà Mbərom bay re.

⁵ Dakan atan anan, anga aday tə pəlay dɔ ahay tə mivəl kərtek a lele, mənəna sɛ bayak nga sa ga mbadire, aday ta sa daf nga pɛ Mbərom tə didək a acəkan.

⁶ Azar su dɔ aya nà, tə zluwek à cəved wa, ta ma nga sɛ ngwedəsl nə 'am kəriya aya awan.

⁷ Abay ta gan may adəka nà, sɛ tətakan anan 'am a Mbərom anà dɔ ahay. Əna cəkəbay, tinen a nà, ta ga nə, sɛ ndərəfraf si zek, bina tə gəzlan alay pi zek wa anà way a tinen sɛ tətakan anan anà dɔ ahay ata bay.

⁸ Mənuko nà, dɔ san zle, Tawrita a Musa nə lele, kak dowan a kə pərahak anan azar tə didəm a nà, na.

⁹ Asa, sənuko apan aday re, Tawrita ma var a, anga dɔ sa ga way lele aya ata bay, əna ma var adəka nà, anga dɔ lelibay aya awan, anga dɔ sɛ vəze pɛ Mbərom ahay, anga dɔ sɛ dafan apan anà Mbərom bay ataya awan, anga dɔ mə tahasl aya awan, anga dɔ sɛ həran nga anà Mbərom bay ahay, anga dɔ sɛ

təra anan 'am a Mbərom à məndak ahay, anga dō sə lize anan atə bəbay tə may a tinen ahay ataya awan, aday anga dō sa vad nga su dō ahay azar aya re,

¹⁰ anga dō sa ján uho ahay, aday anga dō sə nahay tə dō ahay nə kawa su dō zənen a sabay ataya awan, anga dō sə sukom a way tə dō ahay bile aya coy ata awan, anga dō sa gad mungwalay ahay, aday anga dō sə mbadan pa nga wa anə mungwalay ahay ataya re. Ayaw, Tawrita a Mbərom ata ma var a nà, anga dō sa ga way lelibay aya fok sa nes anan 'am a Mbərom a nuko sə tatak lele ata re.

¹¹ Sə đakak uko anan way ataya nà, ləbara mugom a mbala a Mbərom, winen dō sə mazlađ, aday dō sə ngama ata awan. Sə mbuko anan 'am sə ləbara mugom ata à alay inde nà, winen awan.

Pol a ngəran à Yesu Almasihu anga sumor anahan

¹² Nen nà, nen apan ni ngəran anə Bahay a mənuko Yesu Almasihu, dō sə vuro məgala sa ga mer su way anahan ata awan. Nə ngəran anga kə đəfak nga pi nen ta sə mbuko anan mer su way anahan à alay inde.

¹³ Kurre ata nà, nen nə jənak anan pa 'am anə Mbərom, nə jugurak 'am pu dō anahan ahay wa, aday na gak anan alay tu dō anahan ahay tə mindel re. Əna winen kə gak uno sumor anga a ca upo nà, na san awan bay, aday nen nə đəfak nga pə winen a bay re.

¹⁴ Natiya, Bahay a mənuko Yesu Almasihu kə gak uno sumor məduwen a sa đaf nga pə winen a, aday kə varak uno məgala sə pəlay dō ahay tə asan zek anahan awan.

¹⁵ Ihe, nga sa 'am đidek a həna, aday u no nà, kuwaya à təma anan tə mivel kərtek awan. 'Am ata nà, natiya: Yesu Almasihu a nay pə daliyugo nà, anga sa tam anan dō sə atahasl ahay. Aday cəkəbay bahay ngə su dō sə atahasl aya nà, nen a adəka bugol.

¹⁶ Əna na gak anan i zek wa anə Yesu, nen bahay nga su dō sə atahasl ahay. Ti nen kutok, Almasihu Yesu a kan anan ahay ngatay anahan a sa ndav bay ata anə dō ahay, anga aday tà đaf apan nga aday tà njad sifa sa ndav bay ata re.

¹⁷ Kuwaya à zambad a Mbərom Fetek, Ba Məduwen. Winen nà, a mac itəbay, dowan a canan itəbay re. Mbərom nà, winen kərtektəkke. Kuwaya à həran nga, à varan mazlađ pa sə viyviya awan. Amen.*

¹⁸ Iken ite, wan uno Timote, həna nə mbəsakak anan atətak way anaya à alay anak inde, kawa ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja anga iken kurre ataya aday. 'Am ataya ti varak məgala sa ga məgəzləga sə tavan à nga wa anə 'am a Mbərom.

¹⁹ Ki mba apan sa đaf nga pə Mbərom lele tə mivel kərtek awan. Əna azar su dō a aya nà, tə ngəmak sa ga matanan bay. Anga nan kutok, tə mbədəhak anan ləen anə cəved a Mbərom, aday tə lizek.

²⁰ A wulen su dō ataya nà, atə Himeniyas tə Aleksandire inde à wulen a tinen. Nə mbəsakak atan pə alay ana Fakalaw, aday tə mbəsak sə jənan pa 'am anə Mbərom.

2

Adakay way pa 'am sa ga amboh

¹ Mama'am sə way, aday u no sə đakan anan ayak ù dō a Yesu ahay nà, həna: Gen anan amboh à Mbərom, dəbukən anan, ngəren anan anga dō ahay fok.

* 1:17 Amen, kawa sa ja nà, à təra matanan.

² Gen anan amboh a Mbərom anga bahay ahay, tu do məduwen aya awan, anga aday dē njahay səkəffe zay ta sə dəfan apan anā Mbərom, aday ta sa ga way lele aya sə cəban à Mbərom bay ata awan.

³ Ki gen matanan nà, wita lele, i zlan à nga anā Mbərom, do sa tam nuko.

⁴ A gan may do ahay fok tā tam, tā san didek sə way ahay.

⁵ Anga Mbərom a nà, winen kərtəktəkke, aday do sə japay anan Mbərom pi zek tə do ahay dukwen, winen kərtəktəkke re, winen nà, Yesu Almasihu.

⁶ Winen kà nak ahay, kə varak anan nga anahan sa mac anga sə bəmbad anan do ahay fok. Natiya kutok, à alay a Mbərom sə walay ata nà, Yesu a dəkay anan nə Mbərom i tam anan do ahay.

⁷ Anga nan, Mbərom kə tərak nen do maslan anahan sa zla saa tətakan anan way anà do sə pəra ahay, anga aday tā daf nga pə Yesu tə didek awan. Way ma ja a anaya nà, didek aya awan, mungwalay uda ibay.

Anjahay su do a Yesu ahay à egliz

⁸ Natiya awan, na gan may mungol ahay tā ga amboh kwa aha fok, əna tā ga nə tə mivél mə banay awan, mənəna way ma caḅ a, aday tə kuzom a bay re.

⁹ Uwar ahay dukwen, tā 6an zana aday təde a zla pi zek sa 6an ata awan. Tā sa wahay nga sə zlapay anan, anga aday do ahay tē canan atan ata bay re. Tē laway way sə gura ahay pi zek kabay məmbətembəte ahay bay. Kabay tā pak zana sə dala bayak aya pi zek bay re.

¹⁰ Aya əna, way sə ndakay do adəka nà, aga mer su way lele awan, mer su way kawa sə uwar lele aya sa jəka tə dəfan apan anā Mbərom ataya awan.

¹¹ U doh a Mbərom nà, uwar ahay tē pəkan sləmay anà atətak way səkəffe lele tə anahay nga awan.

¹² Nə varak anan cəved anà uwar ahay sə tavay pa 'am su do mungol aya sə wazan atan bay, tē lavan nga anà mungol ahay bay re, əna tē njahay way a tinen tete.

¹³ Anga Mbərom a ndakay pa 'am nà, Adama, aday a ndakay Hawa à dəba wa kutok.

¹⁴ Aday asa, Fakalaw a nay, a njak nà, Hawa, bina Adama bay. Natiya uwar ata kə dazak i ines inde.

¹⁵ Tə winen ata təke dukwen, Mbərom i tam atan re, anga tinen nà, may a nuko ahay. Əna si ti jəra sa daf nga pə Yesu, sə pəlay do ahay, sa ga way lele aya awan, aday ta sə təra do sə waray ahay re.

3

Mer su way ana do sə njahan pa 'am wa anà do a Yesu ahay

¹ Ihe, 'am didek a həna: Kak dowan a kà gak anan may sə təra do sə lavan nga anà do a Yesu ahay nà, wita kə pəlak mer su way lele awan.

² Əna do sə lavan nga anà do a Yesu ahay nə anjahay anahan a à ga nà, natiya: Ines à ga inde apan aday sə gədan anan apan azar bay. Uwar à ga inde apan dukwen kərtək coy. À təra do sə jinje bay, à təra do ma san nga awan, à gəba mazlaḅ pi zek wa bay, à təma mbəlok ahay lele. À mba apan sə tətakan anan way à do ahay lele.

³ A vaway nga tə mahay bay. A cakal 'am tə do ahay bay, à təra adəka nà, do tete awan. A jugwar 'am bay, aday à ga ubor pə dala bay re.

⁴ A lavan nga anà gulom su doh anahan tətə, à jan pə akəta anà gwaslay anahan ahay tə cəved awan, aday tē dəfan apan lele.

⁵ Bina, kak dowan a kà mbak apan sə lavan nga anà gulom su doh anahan tətəbay nà, i mba apan sə lavan nga anà do a Yesu ahay tətəbay re asanaw?

⁶ Kak ki dāfen dōwan a aday i lavan nga anā dō a Yesu ahay nā, kā sa dāfen dō sē tāmā Yesu Almasihu hāniniye mba ata bay, bina winen mbalok a mba nā, hinahibay i i har nga i mer su way ata inde. Ata dūkwen, Fakalaw i njad apan alay sa 'am aday Mbərom dūkwen i gan sariya re.

⁷ Dōwan ata nā, anjahay anahan ā ga nē lele aday kwa dō sa san Mbərom bay ahay tēkedē tē dāfan apan. Bina, kak matana bay cāna, dō ataya ti njad sē gēdan azar pē ines anahan ahay ata dūkwen, i slahay ā alay a Fakalaw inde kutok.

Do si mer su way ahay ā egliz ahay inde

⁸ Hāna asa, anjahay ana dō si mer su way ahay ā egliz ahay inde nā, natiya: Tē gēba mazlaḅ pi zek wa bay, miresl ā ga ā 'am a tinen ahay inde cuwcew bay, tē varan zek anā mahay bay, tā sa ga ubor aday sē pālay dala tē cāved sē danakay bay.

⁹ Sumor a nā, tē dāfan apan anā 'am ana Mbərom sa kak uko anan ahay uho ata nē tēhhe lele tē mivēl kərtek awan.

¹⁰ Ki sa dāfen anan dō ataya i mer su way inde nā, dō a Yesu ahay tā ca pē anjahay a tinen a lele aday. Ata kak ines inde patan sē gēdan atan anan apan azar ibay nā, ti dāf atan ā mer su way inde kutok.

¹¹ Uwar ahay dūkwen tē gēba mazlaḅ pi zek wa bay, tē gēdan azar a dōwan bay, tē vaway nga bay, aday dō ahay tā dāf patan nga kwa ā ma inde anaw fok.

¹² Dō si mer su way ataya nā, uwar ā ga inde patan dūkwen kərtek kərtek coy, tē lavan nga anā gwaslay a tinen ahay aday anā gulom su doh a tinen ahay tēte.

¹³ Aday kak dō ataya ta gak anan mer su way a tinen tē cāved a nā, dō ahay ti dāfan atan apan, aday ti mba apan sē dākay anan 'am a Yesu nē ndəndan lele, anga tē tēmahak Yesu Almasihu tē mivēl kərtek awan.

Nga sa 'am pē dīdek a Mbərom

¹⁴ Abay nē jalak sa zlak ayak ā man anak bāse, əna hāna suwan nē vindek ayak dērewel a anan tamak.

¹⁵ Hāna kwa nā sak a zlak ayak bāse sabay dāp nā, dērewel a anan i dākak anan anjahay sē dō ahay ā gulom su doh a Mbərom inde. Gulom su doh a Mbərom nā, winen Egliz, kawa sa ja nā, dō a Yesu ahay. Egliz nā, winen kawa saray galak sa ban anan dīdek a Mbərom bahay sē sifa.

¹⁶ Tē dīdek a, way a mi dēr a pē cāved sa dāf nga pē Yesu ata nā, way māduwen awan:

Yesu Almasihu nā, a nay ahay ā mburom wa.

A tēra dō zənzen awan.

Apasay a Mbərom kē vādfak panan awiyaway
ta sē dākay anan, winen dō dīdek awan.

Masley a Mbərom ahay tē canak anan.

Dō sē pēra ahay tē slēnek ləbara anahan awan.

Dō sē daliyugo ahay tē dāfak apan nga.

Mbərom a cakafak anan ayak ā man sē mazlaḅ anahan inde ā mburom,
pē cakay anahan awan.

4

Do sē tətakan anan way mungwalay aya anā dō ahay

¹ Apasay a Mbərom kē jak anan 'am a dīdek ata kurre a coy, a wa: Azanaka pa 'am nā, azar su dō ahay ti mbəsak sa dāf nga pē Yesu, aday ti pērahan azar anā atatak way sē apasay sē mungwalay ahay tē atatak way sē setene ahay.

² Do sə tətək way ataya nà, tinen dō sə mbađəmbađa ahay, aday tinen dō sə mungwalay ahay re. Mivel su dō ataya nà, mi nes aya awan, kawa tə ndzak atan anan zlac tə njamde ma ga uko ngəlaɓaɓa ata awan.

³ Do sə mungwalay ataya nà, tinen apan ti gafan 'am anà dō ahay sə gəba uwar, tinen apan ti gafan 'am anà dō ahay sa pa way sa pa azar aya awan. Aday cəkəbay Mbərom a var anan way sa pa ataya nà, anga aday dō ana Yesu Almasihu ahay sa san didek sə way ataya tã pa ta sa ngəran apan anà Mbərom.

⁴ Anga way a Mbərom mə ndakay aya cəna, fok lele. Way aday sa lar anan wa nà, ibay. Di mba apan sə ngəran à Mbərom aday dī pa way sa pa anuko ahay kutok.

⁵ Bina way sa pa ataya nà, lele, anga 'am a Mbərom tə amboh anuko ti təra atan cəncan aya pa 'am a Mbərom.

Do sa gan mer su way anà Yesu Almasihu lele awan

⁶ Natiya kutok, ka sak a tətakan anan way a iken a sə sləne a anan anà dō a Yesu ahay nà, iken nə dō sa gan mer su way a Yesu Almasihu lele awan. Ata nà, iken kə tərək dō ma har awan, à 'am a Mbərom inde, anga kə varak anan way sa pa sa 'am a Mbərom anà zek anak, aday kə njadək məgala à atətək way a iken sə pərahan azar tə mətəndəron ata awan.

⁷ Əna avədeđ 'am kəriya aya nà, kə pəkan sləmay bay. Sumor a nà, anjahay anak à zəga apan sa ga nə lele pa 'am a Mbərom sidew sidew adəka.

⁸ Kə kətahak anan zek anak nà, lele anahan a inde nə mənəcək coy. Əna anjahay anak a kə gak lele pa 'am a Mbərom nà, wita i mak zek à way ahay inde bayak awan, anga ki njad sifa həna, aday azana pə uho sa nay ata dükwen, ki njad re.

⁹ Əna ihe, nga sa 'am ata nà, didek awan. Sumor a nà, kuwaya à təma anan à mivel anahan inde fandar kwayan'a.

¹⁰ Anga nan mənuko apan dī ga mer su way ndəlekeke, mənuko apan dī ga danda a mba. Mənuko apan dī dəfan ide anà Mbərom, bahay sə sifa, winen dō sa tam anan dō ahay fok, aday mə zakay a nà, mənuko dō sa dəf nga pə Yesu Almasihu ahay.

¹¹ Timote, iken tavay nà, njənjən lele, aday dakan anan way a anaya anà dō a Yesu ahay.

¹² Iken nà, gwaslay aya mba, əna tədə nà, dowan à sa kədəy iken anga nan bay. Kan anan anà dō a Yesu ahay adəka nà, minje lele awan, ta 'am anak sa ja, tə azla anak, tə asan zek anak, tə cəved anak sa dəf nga pə Yesu tə mivel kərtek ata awan, tə anjahay anak à cəncan sa 'am a Mbərom inde ata fok.

¹³ Var a nga anak sə dakan anan Deftere a Mbərom anà dō a Yesu ahay, wazan atan, tətakan atan anan way ahay hus pə luvon uno saa dəzlek ayak ata awan.

¹⁴ Kà sa ca pə məgala a Mbərom sə varak ata nə kawa way sə gəsle anan bay. A varak anan kurre tə dundo ana dō maja'am anahan, aday məcəd sə egliz ahay dükwen tə dəfak anak alay pa nga à alay a iken sə təma magwagway ata awan.

¹⁵ Gan nga anà mer su way a anan ata nà, lele, kà sa gan məsəfaya bay. Aday dō ahay fok, ti canan anà mazlaɓ si mer su way anak i zla pa 'am pa 'am.

¹⁶ Gan nga anà zek anak, dəfan ide anà atətək way anak re. Ka gak anan mer su way anak ahay lele nà, iken tu dō sə sləne atətək way anak ahay fok, ki təmen.

5

Azla ana dō a Yesu ahay pa 'am a Mbərom

¹ Iken Timote, ká sa ngəraz pu dō maced a bay. Kak winen ká gak way lelibay a ná, jan apan zəhha kawa winen bəbay anak. Njavar ahay dukwen, jan atan apan kawa tinen mərak anak ahay.

² Uwar məduwer ahay ná, jan atan apan kawa tinen may anak ahay. Dalay sə uwar ahay ite ná, jan atan apan kawa tinen dənəbay anak ahay aday fok, tə mivəl kərtek awan.

³ Mədukway sə uwar ahay ná, gan atan nga lele, anga hinahibay dōwan a tinen ahay inde sa gan atan nga ibay.

⁴ Hinahibay mədukway sə uwar ata ná, wan anahan inde, kabay wan sə kutov anahan ahay dukwen inde. Kak matanan ná, wan ataya tē tətək mer su way sə dəfan apan anə may a tinen ahay ta sa gan atan nga lele, kawa ana bəbay a tinen ahay sa gan atan ahay nga á alay ata awan. Ata, mer su way a tinen ata i zlan á nga anə Mbərom a kutok.

⁵ Aday hinahibay mədukway sə uwar hinen inde, aday dōwan sa gan nga ibay ata ná, winen i dəfan ide á Mbərom, i gan amboh luvon tə ipec, anga aday Mbərom á man zek.

⁶ Əna mədukway sə uwar hinen inde, winen a ga nə way sa zlan á nga dəkdek ata ná, kwa á ga nə winen inde tə sifa mba dəp ná, winen kawa dō ma mac awan.

⁷ Matanan, dakan anan 'am a anan anə dō a Yesu ahay lele, anga aday dōwan á sa gədan atan azar bay.

⁸ Əna hinahibay dō hinen inde ná, a gan nga anə dō anahan ahay itəbay, kwa dō sə gulom su doh anahan ahay təkede, a gan atan nga bay re. Ata ná, winen kə zluwek á cəved sa dəf nga pə Yesu ata wa. A ga nə way aday kwa dō sa san Mbərom bay ahay dukwen ti ga way ata bay re ata awan.

⁹ Ká sa vinde sləmay sə mədukway sə uwar á dərəwel inde kəriy kəriy bay, si ava a uwar ata kə dəzlek kwa kuro mbərka, aday dukwen a zla á mbaz ná, saray kərtektəkke coy re.

¹⁰ Sumor a dukwen, dō ahay tē ndəran sləmay anga mer su way anahan ma ga lele ataya aday. Kawa sa ja ná, kə dədukok anan gwaslay anahan ahay lele, kə təmahak mbələk sa taa zlak ayak əga winen ataya lele, kə gak anan mer su way lele awan anə dō a Yesu ahay, kə mak anan zek anə dō ahay á dəce a tinen ahay inde, aday kə gak mer su way lele aya cara cara fok aday ki sa vinde sləmay anahan á dərəwel inde.

¹¹ Əna sləmay sə mədukway sə uwar aya aday tinen wan aya mba ata ná, kə vinde sləmay a tinen á dərəwel inde fan bay. Bina hinahibay haway sa mbaz kə sak a gan atan ná, ti mbəsək sə pərahan azar anə Almasihu.

¹² Ata ta sak á ga way matanan ata ná, tə nəsek, Mbərom i gan atan sariya, anga tə pəsakak anan 'am a tinen ma ban a anga sa jəka ti gan mer su way anə Mbərom ata awan.

¹³ Bina ka sak a vinde anan sləmay a tinen á dərəwel inde ná, ti ga isew, ti bar awan á wulen su doh fok, doh tu doh. Aday sə cəbak jiya dukwen, ti bəbal awan ta 'am kəriya awan, ti slahay á 'am aday abay kə cak atan anan bay ata re, aday 'am tədə sa ja bay ata ná, tinen ti ja anan.

¹⁴ Anga nan, mədukway sə uwar a wan ataya inde matanan ná, na gan may nə tá zla á mbaz asa, ti wahay wan, ti gan nga anə gulom su doh a tinen ahay. Ata dō manide ahay ti njad sə gədak uko azar sabay.

¹⁵ Tə didek ná, azar sə mədukway sə uwar aya ná, tə zluwek á cəved a Mbərom wa, aday tə pərahan azar anə Fakalaw cukutok.

¹⁶ Kak uwar a inde aday a dəf nga pə Yesu lele, aday mədukway sə uwar inde əga winen ná, á gan nga lele. Bina á sa mbakan anan 'am a pa nga ana

egliz bay. Ata nà, egliz i mba apan sa gan nga anà mædukway sə uwar a aday dōwan inde sa gan nga ibay sə dīdem dīdem ata awan.

¹⁷ Natiya asa, kak mæced sə egliz ahay ta gak anan mer su way a tinen ata lele nà, tæde ti njad magwagway a tinen nə mæcapar cew. Aday mæ zakan a jiga nà, anà dō sə wazay ahay aday tu dō sə tətakan anan way anà dō ahay ata awan.

¹⁸ Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «À alay a sla winen apan i gak mer su way à guvo nà, kà sa banan mbulo pa 'am anga sə gafan 'am pə arac way bay.*» Matana re: «Dō si mer su way cəna, i pa nə way sə herreḅ anahan.†»

¹⁹ Hinahibay, dōwan a i zlak ayak à man anak sa ra 'am pə mæced sə egliz, i jak nà: «Mæced sə egliz a tiya ata nà, kà gak way lelibay awan.» Natiya, kà sa təma 'am ata kwayan'a fan bay. Sumor a nà, sləne 'am ata pə dō ahay wa cew kabay pə dō ahay wa maakan aday ki sa jəka acəkan nà, nà.

²⁰ Dōwan a kà gak ines nà, jan apan i idē sə dō ahay inde kəzlek, anga aday dō azar aya tē jəjar sa ga ines ite.

²¹ Timote, nen apan ni jak ayak 'am a anan pa 'am ana atə Mbərom tə Yesu Almasihu aday pa 'am ana maslay a Mbərom a mə walay ataya re. Kem, dəfan apan anà 'am uno sa jak ataya fok ite. Kem à nak asa, kà sa gəzla anan dō ahay pi zek wa bay. Pəlay atan nà, hərro à alay kartek a wa.

²² Dōwan a aday a nak sə varan mer su way sə lavan nga anà dō a Yesu ahay nà, kà sa ga hologor sə dəfan alay pa nga fan bay. San anan dōwan ata lele aday. Aday asa, kà sa slahay i ines su dō inde bay, gan nga anà zek anak.

²³ Timote, kà sa 'am vərre bay, suwan sa apan mahay mənjoek anga dəvac sə kutov anak a sidew sidew sə varak bəle ata awan.

²⁴ Ines su dō a azar aya a nà, kà cak uho mənjoəna alay sə sariya a sə dəzley ahay, əna su dō a azar a ite nà, kà cak uho fan bay, si pə dəba a wa.

²⁵ Matana re, mer su way lele aya nà, ti kay uho kutok. Kwa abay à ga nə həna mi dər aya mba dəp nà, ti naa kay uho təktek.

6

¹ Bile ahay fok tē dəfan apan anà bahay a tinen ahay nà, lele. Ata dō ahay ti gəfan azar anà Mbərom tə atətak way a nuko ahay sabay.

² Hinahibay, bile inde aday bahay anahan nə, winen dō a Yesu nà, bile ata à dəfan apan hwiya, bina à sa kədey anan anga sa jəka tinen tə mərak à sləmay ana Almasihu inde ata bay. A gan mer su way nə lele, zal anà bahay hinen ata, anga bahay anahan ata nà, winen dō a Yesu, aday Mbərom a pəlay anan re.

Timote, way a anan ataya nà, dakan anan ù dō a Yesu ahay nə lele, aday tā ban anan.

Do sə tətak way mungwalay aya awan

³ Kak dōwan a kə gəbak 'am sə tətak way anahan hinen cara nà, winen kə təmahak dīdek sa 'am mbala ana Bahay a nuko Yesu Almasihu sə dəkak uko anan ata sabay. Aday dōwan ata kə təmahak atətak way a mənuko pə anjahay su dō ahay pa 'am a Mbərom sabay re.

⁴ Kak matanan nà, winen dō sa har nga kəriya awan, a san awan bay. A gan may nə anà avəved 'am, ta sa vad awiyaway pa 'am ahay sə zəban atan ahay nə atəre coy. Matanan, dō sə pəkan sləmay anà way ataya nà, ti ga sərak ahay pi zek, ti cakal 'am, ti jan 'am ma caḅ aya i zek ahay, ti bayak way lelibay aya pu dō ahay,

* 5:18 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.4. † 5:18 Ca pə Lukas 10.7.

⁵ ti vøved'am nə hway apan. Anga abayak nga su dō ataya nà, kə nəsək, way dīdek a dukwen ta san sabay re. Tinen tə bayak i ga nà, à cøved sə pərahan azar à Yesu inde nà, ti njad'wa zlile.

⁶ Ayaw, də pərahan azar anà Yesu nà, dī njad'wa magwagway mæduwen awan. Əna way aya inde puko à alay inde ataya nà, dē kədey atan bay.

⁷ Tə wahay mənuko pə daliyugo nà, awan inde puko kwa mənjøek ibay. Matana dī mac way a nuko nà, dī gəba awan à alay inde bay re.

⁸ Nətiya kak həna mənuko apan dī njad'way sa pa tə zana sa pak pi zek cəna coy, tasluko mivel anga way ataya awan.

⁹ Də sa gan may anà zlile tə mindel ataya nà, Fakalaw i njak atan, aday i njad'patan alay sa 'am sa mbazl atan à balay anahan inde. Ubor kəriya aya cara cara ti njad' sa nes atan, ti lize atan sə coy.

¹⁰ Anga ubor sə pəlay dala nà, a təban cøved anà sədøk ahay cara cara fok. Azar su dō aya nə ta gak apan ubor tə mindel, hus pa sə zluwe atan à cøved a Mbərom wa. Anga nan kutok kə gəbak atan ahay 'am ahay bayak awan.

Andav sa 'am a Pol anà Timote

¹¹ Həna kəmaya Timote, iken nə dō a Mbərom ata nà, hawan anà way a lelibay ataya awan. Jəra zek sə təra dō dīdek a pa 'am a Mbərom. Pərahan azar anà cøved a Mbərom nə lele, daf nga pə winen a hwiya. Pəlay anan dō ahay, səman anà way ahay, njahay way anak səkəffe.

¹² Jəra zek anak anga aday sa ga vəram pə cøved a Mbərom lele. Njad' a sifa sa ndav bay ata awan. Mbərom a ngamak nà, pə sifa ata awan, aday ka ga side sə adaf nga anak pə Yesu nà, pa 'am sə dō ahay bayak awan.

¹³ Nen apan ni jak 'am həna pə idə a Mbərom, dō sə varan sifa anà way ahay fok, aday pə idə anà Yesu Almasihu, dōwan a sə dakay anan way dīdek aya pa 'am ana guverner Pontiyos Pilatu ata awan, na jak nà:

¹⁴ Dəfan apan anà 'am uno sa jak a anan. Kà sa ga anan mer su way anak tə məsəfaya bay, anga aday dō ahay tē gədak apan azar bay re. Ga matanan hus pə luvon a Bahay a mənuko Yesu Almasihu sa may ahay ata awan.

¹⁵ I sa may ahay nə pə luvon a Mbərom a ma daf a ata awan. Mbərom a nà, winen dō sə mazlaḅ, winen kərtek Ba Məgala, winen Bahay sə zalay bahay ahay, aday winen dō sə lavan nga anà dō sə lavan nga anà dō ahay ahay fok re.

¹⁶ Mbərom a kərtek nà, winen inde pa sə viyviya awan, winen à man sə idə jiyjay ma dav a tə mindel ata inde. Dəwan saa mban nà, ibay. Dəwan kula kə canak anan nà, ibay, aday dōwan saa canan asa dukwen ibay re. Dō ahay fok tē heran nga, à ga bahay pa sə viyviya awan. Amen!

¹⁷ Timote, jan anà dō sə zlile ahay pə daliyugo a anan ataya nà, tē heran nga anà zek tə zlile a tinen ahay bay. Tā saa daf apan nga a tinen ahay bay re, anga zlile ata i ga inde pa sə viyviya nà, ta san bay. Əna suwan tē daf a nga a tinen nə pə Mbərom dō sə varan kwa ma anà dō ahay bayak a ta 'am kəriya aday dē taslay a mivel ata awan.

¹⁸ Jan atan asa nà, tē ga sumor, tē ga anan mer su way lele aya bayak awan, tē varan way à dō ahay, tē man zek anà dō ahay tə zlile a tinen ataya awan.

¹⁹ Ta gak matanan acəkan nà, ata tə ndakak ayak man pə zlile a tinen à man lele a inde, anga aday ti njad' sifa dīdek ata awan.

²⁰ Iken Timote, gan nga anà way a Mbərom a sə varak ata awan. Kak dō ahay tinen apan ti ja 'am sə mindel kəriya aya nà, kà sa ja uda bay. Avad awiyaway sə mindel sə dō ahay sa jəka 'am sə asan way ata dukwen, kà sa ja uda bay re.

²¹ Tə varan zlangar anà way a tinen sa jəka ta san zle ataya awan, əna cəkəbay tə zluwek â cəved a Mbərom wa.
Natiya, Mbərom â gak ikwen sumor anahan.

Derewel **ana Pol** sɛ vinden ayak anà **Timote** mɛ slala cew awan **Adakay way pɛ deftere a anan**

A alay a Pol sɛ vinden ayak derewel a anan anà Timote ata nà, zek anahan winen à dangay, aday a ga apan i sa mac bɛse. A jan anà Timote nà, á gan nga anà lɛbara a Yesu mugom ata nɛ lele. 'Dáce ahay ti ga inde, ɛna Timote á sɛmen sɛ njahay hwiya á dídek inde, aday á pɛrahan azar tɛ mɛgala si zek anahan a tɛke sɛ dákay anan lɛbara a Yesu mugom awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a varan mɛgala anà Timote (1.1 - 2.26)

Timote á pɛrahan azar sɛ dákay anan 'am a Mbɛrom hus á amac (3.1 - 4.8)

Adakay way mɛdakwidok aya awan (4.9-22)

Pol a jan 'am anà Timote

¹ Sɛ vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, nen dɔ maslan ana Yesu Almasihu, anga ká zlak anan á nga á Mbɛrom a matana awan. A slan nen sɛ dákay anan 'am sɛ sifa anahan sɛ zlapak uko anan kurre ata anga dɛ japak tɛ Yesu Almasihu.

² Nɛ vindek ayak nà, anakiken Timote, iken nɛ wan uno, lɛliwe uno awan. Atɛ Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu tá gak sumor, tɛ varak zay a tinen, aday ká gan atan i zek wa ite.

Pol a ngɛran a Mbɛrom anga Timote

³ Nen apan ni ngɛran á Mbɛrom anga iken tɛ mivɛl kɛrtek awan. Nen ni dɛfan apan anà Mbɛrom kawa ana bije uno ahay sa taa dɛfan apan ata tɛ mivɛl mɛ banay a cɛrah lele. Kwa siwa siwa ni gan amboh anà Mbɛrom cɛna, nen apan ni slaf uda slɛmay anak, nɛ mbɛdek iken á nga wa bay jiga awan.

⁴ Hɛna nen apan ni may anan ahay á nga inde asa nà, á alay anumo sɛ gɛzla nga nà, iken ki yimak anga nen aday hɛna ku go haway. Na gan may, zlangumo sɛ canan i zek ahay aday ataslay mivɛl uno á rah wa ite.

⁵ Nen apan ni may anan ahay á nga inde asa nà, adaf nga anak pɛ Mbɛrom. Iken ká daf nga pɛ Mbɛrom nà, cɛrah lele wanahan. Jɛba sɛ adaf nga anak a pɛ Mbɛrom matana ata nà, miije anak Lowis tɛ may anak Ewnike tɛ lahak anak ahay apan sa daf nga pɛ Mbɛrom matanan. Na san zle hwiya iken nà, ká daf nga pɛ Mbɛrom nɛ kawa ana tinen awan.

Pol a varan mɛgala anà Timote

⁶ Anga nan kutok, nen apan ni jak: Gan nga anà mɛgala a Mbɛrom a iken sa njad á alay nen sɛ dɛfak alay pa nga ata nà, lele.

⁷ Anga Apasay Cɛncan a mbala ana Mbɛrom sɛ varak uko ata nà, i varak uko zlawan i zek inde adɛka bay. Apasay ata i varak uko adɛka bugol nà, mɛgala sa gan mer su way anà Mbɛrom. I varak uko mɛgala sɛ pɛlay dɔ ahay tɛ mɛgala sa ba anan nga a mɛnuko aya awan asa.

⁸ Matanan Timote, iken nà, dakan anan lɛbara sa 'am a Bahay a mɛnuko Yesu ata anà dɔ ahay nɛ lele, ká jɛjar sɛ dákay anan bay fok. Aday kwa abay á ga hɛna nen á dangay anga lɛbara ata tɛkede nà, á sa gak waray bay jiga awan. Iken nà, tɛma sa ga dɛce kawa nen, anga lɛbara mugom a ata awan. Mbɛrom i varak mɛgala sɛ sɛmen anà dɛce ataya awan.

⁹ Mbərom nà, kə təmak mənuko, kə ngamak uko anga aday dā təra dō anahan ahay. Mbərom a gak uko sumor ata nà, anga sa jəka dā gak anan mer su way lele aya ata bay. A gak uko sumor a nà, anga a zlan à nga anà winen a sa gak uko matana awan. A lavak uko anan zek sa gak uko sumor ata nà, tə alay a Yesu Almasihu a kurre, à alay a daliyugo dukwen winen mə ndakay a fan bay.

¹⁰ Həna nà, sumor a Mbərom ata kà kak ahay zek uho, anga Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata kà nak ahay pə daliyugo. Winen a nay ahay nà, a gəgar məgala pə amac wa. Winen kə dəkak uko anan kak də təmahak cəved sə ləbara mugom ata nà, dī njad sifa sa ndav bay ata pa sə viyviya awan.

¹¹ Nen nà, Yesu kə tərak nen dō maslan anahan, anga aday nā dakan anan ləbara mugom a anà dō ahay, aday nā tətakan atan anan way re.

¹² Anga nan, həna nen à dəcə inde anga winen. Aya əna tə winen ata təkə dukwen, u go waray bay re, anga nen na daf nga nə pə wayaw nà, na san zle. Na san zle re, dōwan uno sa daf apan nga ata, winen tə məgala a sa ba anan way a sə mbuko anan à alay inde ata hus pə luvon sə sariya anahan.

¹³ Iken Timote nà, tətakan anan way anà dō ahay nà, kawa iken a sə sləne pi nen wa ata awan. Iken apan ki tətakan anan way ataya anà dō ahay nà, daf nga pə Mbərom lele, tə asan zek mbala Yesu Almasihu sə varak uko ata awan.

¹⁴ Iken nà, ba anan way mbala a Mbərom sə varak ata nə lele. Apasay a Mbərom Cəncan a winen mə njahay a à mənuko inde ata, i varak məgala awan.

¹⁵ Ka san apan zle re, dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Aziya tə mbəsakak nen taayak, sərrət ta tak puno 'am. Kwa atə Figelus tə Hermogenes dukwen, tə mbəsakak nen re.

¹⁶ Na gan kem anà Mbərom anga aday à gan sumor anà dō sə əga Unisiforus ahay ite, anga winen a nà, kwa nen à dangay təkede nà, waray kà gak anan bay, a taa mo anan mivel ù doh.

¹⁷ Winen a dəzley à Ruma nà, a ma nga sə pəlay nen, hus zek kà dak anan, aday a saa njad nen kutok.

¹⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu à man zek aday à gan i zek wa anà Mbərom pə luvon saa ga sariya ite. A alay nen à Efesus nà, Unisiforus ata kà mak uno zek bayak awan. Iken dukwen ka san apan zle re.

2

Suje ana Yesu lele awan

¹ Iken wan uno Timote, jəra zek lele, anga Yesu Almasihu i gak sumor ta sə varak məgala.

² Iken nà, kə slənek atətak way uno pa 'am sə dō ahay bayak ata awan. Anga nan iken dukwen, man anan à sləmay inde anà dō didek aya aday tədə ti mba apan sə tətakan anan anà dō azar aya tətə re ata awan.

³ Səman anà dəcə anak kawa suje ana Yesu Almasihu lele awan.

⁴ Bina suje inde sa ga way sa nga anahan nà, ibay. Si way sa zlan à nga anà bahay anahan, anga aday bahay anahan ata à pəlay anan.

⁵ Matanan asa, dō sa haw ahay tinen apan ti ga waway sa haw nà, si i dəfan apan anà way ma ban ataya aday bina kak kà sak a haw mənəna sə dəfan apan anà way ma ban ataya nà, i njad magwagway sə ahaw anahan ata bay.

⁶ Matanan asa re, dō si mer kà yak nga sa ga mer su way nà, azlapan dukwen winen awan à lahan apan anà dō ahay sə tukom way sə guvo anahan ata aday nə tədə.

7 Ənga, jalay pə way a nen sa jak həna ataya aday. Bahay a mənuko i mak zek sə sləne anan way ataya fok.

8 Ənga, bayak pə Yesu Almasihu, winen dō sə zahav ana Dawuda ata aday. Kə məcak aday kə slabakak ahay à məke wa re. Way ata nà, ləbara mugom a nen sə dakay anan ata awan.

9 Nen à dəcə inde həna à dangay, ma bən a tə calalaw kawa dō ma ga ines a nà, anga ləbara mugom a ata awan. Əna 'am a Mbərom nà, ma bən a itəbay.

10 Natiya kutok, nə təma sə səman anà dəcə a anan matanan nà, anga aday dō a Mbərom mə walay ataya tà tam tə alay ana Yesu Almasihu ite. Aday tinen tà njad sə dəzle à man sə mazla6 a Yesu Almasihu inde sə njahay pa sə viyviya ata awan.

11 Ihe, 'am didek a həna:

Kak mənuko də məcak pə kərtek tatə winen nà,
di njad sə njahay tə sifa a pə kərtek a tatə winen a re.

12 Kak mənuko də təmahak sə səman anà dəcə anga winen nà,
di naa ga bahay tatə winen a kutok re.

Aday kak mənuko də jak də san anan bay nà,
winen dukwen i ja a san mənuko bay re.

13 Kak mənuko də mbəsakak sə pərahan azar nà,
i mba apan sa ga way mədədəren a ite sabay,
bina winen kà jak anan 'am anahan coy.

Do sa ga mer su way sa zlan à nga anà Mbərom

14 Man anan 'am a nen sa jak ata à sləmay inde anà dō a Yesu ahay, anga aday tə jalay apan hwiya. Jan atan tə sləmay a Mbərom nà, tinen tə mbəsak sa vad awiyaway sa 'am kəriya aya awan. Jəba sa 'am ataya nà, a nes anan dō a Yesu sə sləne 'am ataya adəka, bina a man zek à dowan bay.

15 Iken nà, ga mer su way anak lele, anga aday ki təra dō sa zlan à nga anà Mbərom. Iken dō sa ga mer su way. Ga nà, mer su way aday waray i naa gak apan bay ata awan. Dakay anan didek sa 'am a Mbərom tə cəved awan.

16 Kà sa pəkan sləmay anà dō sə ngwedəsl 'am kəriya aya ata bay, anga dō ataya nà, tinen apan ti zluwe à cəved a Mbərom wa dəren jiga awan.

17 Atətak way su dō ataya nà, kawa gurlen. Atə Himeniyas tə Filitus inde à wulen a tinen.

18 Dō ataya nà, tə zluwek à cəved sə didek wa. Tə tətakan anan anà dō ahay nà, way mungwalay a ta sa ja nà, Mbərom kə slabakak anan ahay dō ahay à məke wa coy. Anga nan, dō azar aya tə lizek à cəved a Mbərom wa anga tinen.

19 Aya əna, didek a Mbərom nə kawa saray su doh aday i wulad itəbay ata awan. Anga nan, 'am a mə vinde apan ata nà, natiya, a wa: «Mbərom Fetek a san dō anahan ahay zle.*» Mə vinde apan asa, a wa: «Dowan a kà jak sa jəka “nen dō a Yesu” cəna, à mbəsak sa ga way lelibay awan.»

20 A gulom su doh məduwen aya inde nà, way sa ga mer su way ahay kawa gəsa'am ahay inde cara cara. Way azar aya awan, sə guro ta sə rəslom aya awan. Aday way azar aya awan, tinen sə dədom kabay ta han sə dudo. Matanan a ga anan mer su way anahan a tə way ataya à gulom su doh ahay inde dukwen cara cara re. Winen lele ataya nà, ta ga anan mer su way nà, si mbəlok inde. Aday azar aya nà, ta ga anan mer su way nə so pac pac.

21 Mənuko dukwen matanan re. Kak dowan a kə mbəsakak mer su way a lelibay aya nen sa jak ikwen ayak sə mbəsak ataya nà, Mbərom i varan mer su way sa nga anahan awan. I təra nà, kawa gəsa'am lele awan, aday ta ga anan mer su way ahay lele aya awan.

* 2:19 Ca pə Limle 16.5.

²² Matanan, iken Timote nà, kà pərahan azar anà ubor si zek sə njavar ahay bay. Adəka nà, daf nga pə Mbərom, pərahan azar anà dīdek anahan, anà asan zek anahan, tə zay anahan, pə kərtek a tu do sa gan amboh anà Mbərom tə mivəl mə banay aya ata awan.

²³ Kak do ahay tinen apan ti vad nà, awiyaway sa 'am kəriya aya sə mindel nà, kə slahay uda bay. Ka san apan zle, avad awiyaway kawa way ataya nà, a zəbay nà, acakal 'am ahay.

²⁴ Anga nan, sumor a nà, do sa ga mer su way a Mbərom nà, á njad sə cakal 'am tə dowan bay. A jan 'am anà do ahay nə ləfedede. A mba apan sə dakan anan way anà do a Yesu ahay nə tə cəved awan. A səmen anà 'am sə do ahay sa ja apan ataya awan.

²⁵ Hinahibay manide anahan ahay inde nà, á dakan atan anan way nə səhhe, ləfedede lele. Aday izəne Mbərom i man atan zek sa yam pə ines a tinen ahay, ti san dīdek anahan ite.

²⁶ Bina do ataya nə Fakalaw kə bənak atan à balay anahan inde, ta ga nə way sa zlan atan à nga aya vərre. Əna izəne ti san nga a tinen, ti təmay ahay à balay ata wa mba.

3

Luvon mədakwidok aya awan

¹ San apan lele Timote, à luvon mədakwidok aya inde nà, dəcə ahay ti ga inde bayak awan, way i da 'am tə mindel.

² Anga kə dəzlek à alay ataya inde nà, do ahay ti pəlay nà, zek a tinen aya vərre. Ti gan may anà dala nə tə mindel. Ti təra nà, do sə kwecele ahay, ti zlapay awan tə mindel. Ti gənanahan anà Mbərom, ti dəfan apan anà bəbay a tinen ahay sabay. Ti ngəran ù do pə awan sabay re, aday ti dəfan apan anà way cəncan aya bay fok.

³ Asan zek i ga inde patan ibay, dowan i gan atan i zek bay re. Ti gədan azar anà do ahay. Ti mba pi zek sa ba anan nga a tinen pə way lelibay ataya wa sabay. Ti ga anan alay tə do ahay tə mindel, aday ti nan ide anà way lele aya fok.

⁴ Ti njəkan uda anà do ahay, ti ga way nà, kawa medelengwez ahay. Ti həran nga i zek. Ti pərahan azar nà, anà way sə mivəl a tinen ahay, bina ti pərahan azar anà Mbərom sabay bugol.

⁵ Pə ide sə do ahay nà, ta wa: «Manay do a Mbərom ahay.» Aday cəkəbay taayak a tinen a nà, ti gan may aday məgala a Mbərom á təra atan do dīdek aya bay. Jəba su do ataya nà, kə jipen tə tinen a bay jiga awan.

⁶ Azar su do a tinen aya tə nəsek anan gulom su doh sə do ahay, tinen apan ti zla à gulom su doh sə do ahay səneh, tə njakak anan uwar bəle aya tə atətak way a tinen ahay. Uwar ataya dukwen, do sa ga ines ahay, aday kuzon tə bənak atan à 'am wa anà do ataya re. Uwar ataya nà, tə pərahan azar anà mer su way lelibay aya cara cara kawa sa zlan atan à nga.

⁷ Tinen apan ti tətək way ahay kwa siwa fok, əna ta njad sa san anan dīdek sə way aya bay re.

⁸ Kwakwa nà, atə Yanes tə Yambres tə ngəmak 'am a Musa bay.* Matanan həna do ataya ta ga nə jəba sə way a tinen ataya re. Ajalay nga a tinen nà, kə nəsek coy. Aday tə zluwek à cəved a Mbərom wa, bina ta daf nga pə Mbərom tə dīdek a bay.

* 3:8 Ca pə Gurtaaki 7.11, 22, 9.11. Sə varan sləmay anà do ataya nà, Yahuda ahay.

⁹ Aya əna, ti zla anan ti mer su way a tinen a jo bay, anga mindel a tinen ata i cay patan wa uho, kawa mindel ana atə Yanes tə Yambres sa kay patan wa uho ata re.

'Am sə dakay way

¹⁰ Aya əna, iken Timote nà, kə tətakak way ahay bayak a pi nen wa. Kə pəkak anan sləmay anà atətək way uno ahay, kə pərahak anan azar anà minje uno. Na gan may i mer su way uno inde fok anà maw nà, ka san zle. Aday nen na dəf nga pə Mbərom kəkəməw nə, ka san zle re. Aday iken ka san munapanaw uno zle, ka san asan zek uno sa gan anà dō ahay ata zle re, aday ka san mətəndəron uno pa 'am a Mbərom zle re.

¹¹ Ka san apan zle, dō ahay ta gak alay ti nen bayak awan, aday na sak dəce dukwen bayak a à wulen su doh sə Antakiya, à Ikoniya aday à Listəra fok. Na gak dəce nà, tə mindel jiga awan, əna awan sə zalay Mbərom nà, ibay. Winen kə təkək ahay nen à dəce ataya wa.

¹² Tə didek awan, dō sa gan may sə pərahan azar anà cəved a Mbərom anga tinen dō ana Yesu Almasihu ahay cəna, dō ahay ti ga atan alay nə bayak awan.

¹³ Əna dō lelibay aya awan, tu dō sa njak dō ahay nà, ti ma nga sa ga way lelibay aya matanan hwiya. Ti njak anan dō ahay bayak awan, aday cəkəbay way ata i man atan nga anà tinen aya awan.

¹⁴ Aya əna, iken pərahan azar anà way anak sə tətək aday sa dəf apan nga kurre ata awan. Kə dagwar à way ata wa bay. Anga iken a nà, ka san apan zle, dōwan aya iken sə tətək way pə tinen wa ataya nà, tə dəkək anak anan way lele aya coy re.

¹⁵ Na jak kə dagwar bay nà, anga iken a aday nà, ka san Deftere a Mbərom nà, kwa à cədəw a wa. Natiya Deftere a Mbərom ata i varak kəlire† aday ki tam, anga kə təkək Yesu Almasihu à mivəl anak inde coy.

¹⁶ Way mə vinde aya à Deftere a Mbərom inde fok nà, sə dakan atan anan cəved sə vinde anan nà, Apasay a Mbərom awan. Deftere ata i mak uko zek sə tətək sa san didek, i dəkək uko anan ines a mənuko ahay, i dəkək uko anan cəved sə mbedahan ləen anà ines a mənuko ahay, aday i mak uko zek sa san sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom awan.

¹⁷ Deftere a Mbərom a dəkək uko anan way ataya fok nà, anga aday dō sə pərahan azar anà Mbərom ahay tə təra dō mə lavay zek aya sa ga nə mer su way lele aya fok.

4

Pol a varan məgala anà Timote sə dakay anan 'Am a Mbərom

¹ Timote, nen apan ni jak ayak 'am a anan pa man sə ide ana atə Mbərom tə Yesu Almasihu awan. Yesu nà, i i may ahay sa naa gan sariya anà dō tə sifa aya aday dō ma mac aya təkə fok, aday i naa sləray ahay nə kawa bahay.

² Natiya iken nà, dakan anan 'Am a Mbərom anà dō ahay, tavay apan nə lele. Kwa i zlan atan à nga, kwa i zlan atan à nga bay fok nà, dakan atan anan. Dakan atan anan ines a tinen ahay, jan atan apan, varan atan gədan. Dakan atan anan way ahay nà, tə munapanaw awan.

³ Anga alay a inde i slay ahay aday dōwan i gan may anà atətək way didek a sabay. Adəka nà, ti halay miter ahay bayak a saa tətəkən atan anan way tədə pə way sə mivəl a tinen ahay, aday ti pəkən sləmay anà way sa zlan atan à nga ataya kutok.

† 3:15 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

⁴ Ti mbəsak sə sləne way dīdek aya awan, aday ti pəkan sləmay adəka nā, anā atətak way mungwalay aya awan.

⁵ Aya əna, iken Timote nā, pərahan azar sa ba anan nga anak lele pə way ahay wa fok. Səman anā dəcə anak ahay. Ga nā, mer su way sə dəkay anan ləbara mugom ata hwiya. Ndav anan mer su way a Mbərom sə ngamak apan ata re.

⁶ Bina nen nā, alay a kə slak aday mi zla à man a bije uno ahay bəse. Nen nā, kawa gənaw aday ti gədan dungo bəse coy anga Mbərom ata awan.

⁷ Na gak mer su way a Yesu tə mivəl kərtek awan, kawa dō sa ga məgəzləga lele ata awan. Way kawa ana Mbərom su jo nā ga ata nā, nə ndəvak a coy. Nen ni daf nga pə Mbərom ndekərkərre hwiya.

⁸ Nen həna nā, magwagway uno, winen apan i ba nen pə cakay a Mbərom. Bahay a mənuko, dō sa ga sariya tə dīdek ata, i vuro magwagway uno pə luvon sə sariya anahan. I vuro nā, i nen taayak bay. I varan magwagway ata nə anā dō sə dəfan ide anā luvon anahan a saa may ahay ataya fok.

Do ahay tə mbəsak anan Pol taayak anahan awan

⁹ Kem Timote, hayak ahay à man uno bəse, aday kə sa gak ayak munok bay.

¹⁰ Bina Demas kə mbəsakak nen taayak, a gan may sə pərahan azar anā way sə dalियुगो ahay. Kə zlak way anahan à Tesaloniki. Kereskes kə zlak à Galatiya, aday Titus dukwen kə zlak à Dalmatiya.

¹¹ Mə mbəsak a pə cakay uno nā, Lukas a taayak. A alay iken apan ki nay ahay nā, hayak ikwen ahay tə Markus maya awan, anga i naa mo zek i mer su way inde.

¹² Tikikus nā, nen a nə slənak anan à Efesus.

¹³ Iken apan ki nay ahay nā, hayak ahay tə wulen su doh sə Təruwas. Aday ki zəbo anan ahay zana saa mađ uno a inde à alay, nə mbəsakak anan ayak əga Karpas. Kú ro anan ahay deftere uno ahay, mə zakay jiga nā, deftere a mə ndakay a tə ambar ataya awan.

¹⁴ Aleksandire sə dowan a inde dō təvad awan, kə gak uno way lelibay aya tə mindel. Bahay a mənuko tə alay anahan a saa haman.

¹⁵ Lavan i zek anak, anga à alay ata nā, kə tavak anan anā atətak way a manay re.

¹⁶ Pə luvon mama'am a aday sa zla nen pa 'am su dō sa ga sariya ahay ata nā, sə mbəda pa 'am ahay nə nen a taayak uno awan. Bina dowan su mo zek nā, ibay. Tinen a fok tə hawak, tə mbəsakak nen. Bahay a mənuko à sa gan atan sariya bay.

¹⁷ Əna su mo zek nā, Bahay a mənuko. Kə varak uno məgala anga aday nə dəkay anan ləbara anahan mugom a cərah fok. Natiya, dō sə pəra ahay fok tə slənek ləbara sa 'am a Mbərom a re. Matana re, Mbərom awan kə təmək ahay nen à 'am ana ziyel wa.

¹⁸ Bahay a mənuko i təmay ahay nen à way lelibay aya wa fok. I tam nen aday i zla nen à mburom à bahay anahan inde. Zambađuko anan Bahay a mənuko pa sə viyviya awan. Amen!

Aja 'am ahay

¹⁹ Jan anan 'am anā Pəriskila tə Akilas, aday jan anan 'am anā dō sə gulom su doh ana Unisiforus ahay re.

²⁰ Erastus, winen à Korintu hwiya, aday Torofimus nā, nə mbəsakak anan ayak à Miletus, anga winen dəvac awan.

²¹ Hayak ahay à man uno anga anga, bina alay sa mađ winen apan i sla coy. Atə Ewbulus tə Pedas tə Linus tatə Kalawdiya aday tə mərak a azar aya fok, ta jak anak ayak 'am.

²² Bahay a manuko á ba iken, á gak ikwen sumor, kwanay a fok.

Derewel **ana Pol sɛ vinden ayak anà** **Titus** **Adakay way pɛ deftere a anan**

Atə Titus tɛ Pol ta taa zla sɛ dákay anan ləbara mugom a nà, maya awan. Tə njahak à Kereta sɛ dákay anan ləbara mugom awan, aday Pol a mbəsak anan Titus à man ata awan, sɛ walay maced sɛ egliz ahay. Pol a dakan anan ayak anà Titus nà, dɔ tɛde i tɛra maced sɛ egliz nà, anjahay anahan a nɛ kəkəmwaw ata awan. A dakan anan ayak way pɛ anjahay su dɔ azar à egliz ahay inde ata re.

Nga sa 'am ahay

Maced sɛ egliz ahay tɛ miter mungwalay aya awan (1.1-16)
Anjahay su dɔ a Yesu ahay (2.1 - 3.15)

Pol a jan 'am anà Titus

¹ Titus, sɛ vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ si mer su way ana Mbərom, aday nen dɔ maslan ana Yesu Almasihu re. Mbərom a slan nen pɛ cakay ana dɔ anahan a mɛ walay ataya awan, anga aday tɛ daf apan nga. A slan nen dukwen sɛ dakan atan anan aday tɛ san didək anahan. Ata, ti san sa gan nga anà anjahay a tinen kawa sa zlan à nga anà Mbərom a kutok.

² Natiya, dɔ ataya ti san, tinen nà, tɛ njadak sifa sa ndav bay ata awan. Anga Mbərom a a zlatan atan anan 'am sɛ sifa ata nà, kwakwa, daliyugo dukwen mɛ ndakay a fan bay re. Aday winen nà, a gad mungwalay itəbay asanaw!

³ A dɛzle pɛ alay ata cəna, a dákay anan 'am anahan tɛ dongo ana dɔ sɛ dákay ləbara anahan ahay. Mbərom, dɔ sa tam nuko ata awan, sɛ mbəsuko anan mer su way anan à alay inde nà, winen awan. U jo nà: «Zla, ká sa təkəren anan 'am uno anà dɔ ahay re.»

⁴ Kəmaya Titus, nɛ vindek ayak 'am a anan nà, akiken awan. Iken nà, kawa wan si zek uno awan, anga dɛ japak à cəved kərtek a inde, cəved sɛ dəfan apan anà Yesu.

Bəbay a mənuko Mbərom, tɛ Yesu Almasihu dɔ sa tam dɔ, tɛ gak sumor aday tɛ varak zay a tinen.

Mer su way a Titus sa ga pɛ daliyugo sɛ Kereta

⁵ Titus, nɛ mbəsak ayak iken à Kereta nà, aday ká ndav a wa mer su way a mɛ mbəsak ataya lele, aday ká daf maced sɛ egliz ahay à wulen su doh ahay fok, kawa anuno sa jak kurre ata awan.

⁶ Maced sɛ egliz ahay nà, anjahay a tinen aya nɛ natiya: Ines á ga inde patan sɛ gədan atan azar bay. Uwar á ga inde patan dukwen kərtek kərtek coy. Gwaslay a tinen ahay kəma, tɛ tɛma Yesu Almasihu à mivél a tinen inde. Anjahay a tinen dukwen á ga nɛ lele. Tɛ səder awan aday sɛ gədan atan apan azar bay re. Tɛ dəfan apan anà dɔ a tinen ahay fok lele.

⁷ Dɔ sɛ lavan nga anà egliz ahay cəna, ta ga nɛ mer su way a Mbərom. Natiya awan, lele bine siwaw nà, ines á ga inde patan sɛ gədan atan anan azar bay. Anga nan, tɛ hɛran ngor anà zek bay, tɛ ga mivél bay, tɛ vaway nga bay, Tɛ tɛre tɛ dɔ ahay bay, aday ubor sɛ dala dukwen á ga inde patan ibay re.

⁸ Sumor adəka nà, tɛ tɛma mbəlok ahay ága tinen lele, á zlan atan à nga sa ga mer su way lele aya awan, tinen dɔ ma san nga aya awan, dɔ didək aya awan, dɔ sɛ dəfan apan anà Mbərom ahay, tɛ lavan nga anà zek tɛte.

⁹ Aday tá ban anan 'am dídek a à mível inde, kawa a nukò sè tètakan atan anan ata awan. Matanan kutok, ti mba apan sè varan mægala anà dó ahay ta sè tètakan atan anan dídek sa 'am a Mbərom. Aday dukwen ti mba apan sè dakan anan anà dó sa ngam atətak way a nukò bay ataya nà, tinen tə zluwek à cəved sè dídek wa.

¹⁰ Na ja matanan ata nà, anga dó ahay bayak a tə dəfan apan anà dowan sabay. Ta ja nà, 'am kəriya aya awan, 'am sa man zek anà dowan bay. Tinen apan adəka nà, ti njəkan uda awan, anà dó ahay. Alay avan ù dó sa ga way ataya nà, Yahuda ahay sa daf nga pə Yesu ata awan.

¹¹ Gifen anan 'am anà jəba su dó ataya awan. Anga tinen apan ti nes anan gulom su doh sè dó ahay bayak a tə atətak way a tinen ata awan. Tə tètakan anan anà dó ahay nà, way aday abay tədəbay ata awan, aday anga sa njad anan dala pə dó ahay wa.

¹² Aday kwakwa nà, dowan a inde à wulen a tinen Kereta aya awan, winen kəlire awan, a ja patan 'am, a wa: «Dó sè Kereta ahay fok nà, tinen mungwalay aya awan. Tinen kawa kəla kibe ahay, tə bayak nə pə way sa pa dəkdek, aday dukwen tinen isew aya re.»

¹³ Aday 'am anahan ata dukwen, 'am dídek a acəkan.

Kak matanan nà, jan atan pə akəta nə lele, anga aday tə pərahan azar anà Mbərom tə cəved a, sè dídek awan.

¹⁴ Jan atan pə akəta, anga aday tə mbəsak sa pak sləmay pə ləbara sə Yahuda ahay mungwalay aya ata awan, aday dukwen tə pərahan azar anà 'am su dó sə mbəsak cəved sè dídek ahay ata sabay.

¹⁵ Pu dó sə cəncan ahay cəna, way ahay fok cəncan aya ite. Əna pu dó sa ga ines ahay, aday sa daf nga pə Mbərom bay ataya ite nà, awan inde cəncan a sabay. Abayak nga a tinen adəka bugol nà, kə nəsek. Aday tinen apan ti ga way lelibay aya dukwen, a gan atan waray sabay re.

¹⁶ Ta jan ĩ zek a tinen aya adəka nà, ta san Mbərom zle. Cəkəbay, way a tinen sa ga lelibay ataya nà, a dəkay anan nà, ta san Mbərom a bay bugol. Tinen nə gərlakay aya awan, tə dəfan apan anà dowan bay jiga awan. Aday ta mba apan sa ga mer su way lele aya sabay re.

2

Titus, i dakan anan dídek a Mbərom anà dó ahay

¹ Titus, iken a aday nà, dakan anan à dó ahay dídek sa 'am a Mbərom.

² Jan anà dó maced aya nà, tə vaway nga bay, tə gəba mazlaə pi zek wa bay aday dó ahay ti daf patan nga. Tə təra dó ma san nga aya awan, tə daf nga pə Mbərom lele, tə pəlay dó ahay tə mível kərtek awan, aday tə səman à way ahay lele.

³ Natiya ite, jan anà uwar maced aya nà, anjahay a tinen dukwen á zla pi zek ta 'am ana Mbərom, tə gədan azar anà dowan bay, tə təra bile sə mahay bay, aday tə tètakan anan way lele aya anà dó ahay adəka.

⁴ Ta gak matanan nà, ti mba apan sə dakan anan way anà dalay sə uwar ahay sə pəlay mbaz a tinen tə gwaslay a tinen ahay,

⁵ aday tə təra uwar ma san nga aya awan, tá ján uho bay re. Tá ga mer su way à gulom su doh inde nə lele, aday tə dəfan apan anà mbaz a tinen ahay lele re. Kak ta gak matanan nà, dó ahay ti təra anan 'am a Mbərom à məndak bay.

⁶ Matanan re, jan anà njavar ahay ite nà, tá san nga nə lele.

⁷ Iken a dukwen, pə way ahay fok nà, ga nə way lele aya awan, aday ki təran atan minje lele a re. A alay aday iken apan ki tètakan atan anan way nà,

dakan atan anan tə mivél kərtek awan, aday mazlaḅ i ga inde pa 'am anak ahay.

⁸Tətakan atan anan nà, way didek a aday dōwan i təra anan à mēndak bay ata awan, anga aday dō sə pəlay sə gəḏak uko azar ahay tã njad awan lelibay a à atatak way anak ahay inde bay, aday waray à gan atan.

⁹Aday asa, jan anà ḅile ahay nà, tē dəfan apan anà bahay su doh a tinen ahay pə way ahay fok. Tē vəḏan atan awiyaway bay, əna way a tinen sa ga fok cəna, à zlan à nga anà bahay su doh a tinen aya re.

¹⁰Tā saa kəra patan wa way bay, tā ga adəka nà, way lele aya bugol, aday bahay su doh a tinen ahay tā san ti mba apan sa daf patan nga. Kak ta gak matanan nà, dō ahay ti həran nga anà atatak way a mənuko ahay sə dakan atan anan 'am a Mbərom, dō sa tam mənuko ata awan.

¹¹Natiya, na wa, lele nà, dō a Yesu ahay tā ga anan way a nen sa jak ata nà, angamaw? Mbərom a gan may sa tam anan dō ahay fok. Anga nan, a kay anan ahay sumor anahan anà dō ahay.

¹²Matanan, sumor a Mbərom ata a dəkak uko anan nà, dī mba apan sa ga səḏək sabay, aday sa ga ubor pə way sə daliyugo ahay sabay re. Adəka bay, pə daliyugo a anan nà, zəgahuko anan apan sa san nga, sə təra dō didek aya awan, aday azla a mənuko à zlan à nga anà Mbərom.

¹³Guko matanan, ta sə dəfan idə anà luvon anà dō sa tam mənuko, Yesu Almasihu, saa may ahay tə mazlaḅ anahan ata awan. Winen Ba Məduwen, Mbərom a mənuko.

¹⁴Kə məkac anga mənuko. Matanan a mba apan sə təmay mənuko à səḏək a mənuko ahay wa. A təra mənuko dō anahan ahay, dō cəncan aya pa 'am anahan, aday dō sa gan may sa ga way lele aya awan.

¹⁵'Am a anaya nà, dakan anan à dō ahay tə məgala si zek anak a təkə. Man atan anan mivél ù doh. Jan atan pə akəta lele, aday dükwen dōwan à sa kəḏey iken a bay re.

3

Anjahay su dō a Yesu ahay pə daliyugo

¹Titus, man anan 'am a həna anan à sləmay inde anà dō ahay lele: Tē dəfan apan anà bahay ahay, anà dō sə lavan atan nga ahay, aday tã bənan atan à 'am wa lele. Tē lavay zek sa ga mer su way lele aya awan.

²Tē gəḏan azar anə dōwan bay, tē cakal 'am tə dō ahay bay re. Tē təra dō sə munapanaw ahay. Tē dəfan apan anà dō ahay fok adəka bugol.

³Abay à alay ata nà, mənuko aya dükwen də sənək ahay nga cara dāw? Da taa dəfan ahay apan anà dōwan inde cara dāw? Də zluwek ahay à cəved ahay wa re. Da taa gan may nà, sa ga way lelibay aya awan, way kawa sa zlak uko à nga vərre. Anjahay a mənuko aya dükwen, lelibay, aday dā ga sərək ahay pi zek re. Do ahay ta nak uko idə, aday mənuko aya dükwen, dā nan idə i zek ahay re.

⁴Əna tə winen ata təkə dükwen, Mbərom dō sa tam mənuko kà kak uko anan ahay sumor anahan, tə asan zek anahan hwiya.

⁵Mbərom a tam mənuko aday nà, anga mer su way a nuko lele aya bay! Bina abay dī njad sa ka anan nà, mer sa ma a mənuko adəka ite anaw? Əna a tam mənuko nà, anga dā gan i zek wa. Kə banak puko wa ines a nuko ahay tə gəḏan sə Apasay anahan Cəncan awan. Natiya kutok, Apasay Cəncan ata a təra mənuko dō wiya aya awan.

⁶Mbərom a varək uko ahay Apasay Cəncan ata nà, sa rah anan mivél a mənuko ahay. A varay ahay nà, tə alay a Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata awan.

⁷ A ga matanan nà, anga aday dâ njad sifa sa ndav bay, way a mənuko sə dəfan idé ata awan. Di njad sifa ata nà, anga Mbərom kà gak uko sumor anahan, kə tərak mənuko dō didek aya pa 'am anahan.

⁸ 'Am a nen sa jak ata nà, 'am didek aya awan, aday kà sa gan məsəfaya bay, tavay apan nə lele. Matanan, dō sa daf nga pə Mbərom ahay, ti var a nga a tinen sa ga mer su way lele aya hwiya. Wita nà, lele. I man zek anà dō ahay.

⁹ A vad awiyaway kəriya aya nà, zlam wa. Matanan, 'am sə zahav dukwen, zlamən lele re. Kà dazay à acakal 'am a tinen ahay inde bay. Tinen apan ti vad awiyaway pə Tawrita a Musa dukwen, kə slahay uda bay. Way ataya fok, way lelibay aya awan, i man zek anà dowan bay.

¹⁰ Kak dō sa ja 'am sə wanbahay inde à wulen su dō a Yesu ahay nà, jan apan. Kak aday kə slənek anak anan bay nà, jan apan mə slala cew a re. Hwiya aday kə slənek anak a bay re nà, mbəsak anan səfek à alay anak wa, kə jipen sabay.

¹¹ Ka san apan zle, jəba su dō ata nà, kə zluwek à cəved a Mbərom wa, winen dō sa ga ines way anahan. Tə way anahan sa ga ataya nà, a dəkay anan tə alay anahan awan, winen dō sə mungok coy.

'Am maza aya awan

¹² Azanan, ni slənak ayak dō, izəne Artemas, kabay Tikikus à man anak. Dowan ata, kə dazlek ayak cəna, hawak ayak bəse à man uno à Nikopolis aday. Anga na ja nà, ni i njahay à man ata à alay sa mad.

¹³ A alay a atə Zenas, dō sa ga sariya, tə Apolos ti hədek à man anak wa nà, man atan zek tə dala kawa ana tinen sa gan may anga cəved.

¹⁴ Sumor a nà, dō a mənuko ahay dukwen tātatak sa ga mer su way lele aya awan, anga aday tā san sa man zek anà dō sa gan may anà maməzek a tinen ahay. Kak matanan nà, ata mer su way a tinen kə tərak kəriya bay.

¹⁵ Dō sa man uno anaya fok ta jak anak ayak 'am. Jan 'am anà dō sa daf nga pə Yesu ahay sə pəlay mənuko ataya fok. Natiya awan, Mbərom à gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà Filemon Adakay way pɛ deftere a anan

Pol a vinde derewel a anan nà, à alay a winen à dangay mba ata awan. A vinden ayak nà, anà Filemon, dɔ sɛ lavan nga anà dɔ ahay à egliz a inde. A nan à Pol nɛ atɛ Filemon tɛ ɓile anahan Onesimus tã zlah anan mɛlmal a tinen.

Nga sa 'am ahay
Aja 'am (1-3)
Atɛ Filemon tɛ Onesimus (4-22)
Andav sa 'am (23-25)

Pol a jan 'am anà Filemon

¹ Nen Pol sɛ vindek ayak derewel a anan à dangay wa. Ta ban nen nà, anga slɛmay ana Yesu Almasihu. Sɛ vindek ayak nɛ manay tɛ Timote, akiken car a manay Filemon. Iken, dɔ sa ga mer su way a Mbɛrom kawa manay a re.

² Mɛ vinden ayak dukwen, anà dɔ a Yesu ahay sa taa halay nga àga iken ataya awan, tatɛ Afiya mɛrak a nuko uwar ata awan, tɛ Arkipus dɔ sɛ rɛzlen à nga wa anà mer su way kawa mɛnuko a re ata awan.

³ Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tã gak ikwen sumor aday tɛ varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngɛran anà Mbɛrom

⁴ Filemon, mɛrak uno, nen apan ni gan amboh à Mbɛrom anga iken cɛna, nɛ mbɛdek anan à nga wa sɛ ngɛran anga iken bay re.

⁵ Anga nɛ slɛnek 'am sɛ asan zek anak sa gan anà dɔ a Yesu ahay fok ata awan. Aday adaf nga anak pɛ Yesu Almasihu dukwen inde lele re.

⁶ Nen apan ni gan amboh anà Mbɛrom, anga aday adaf nga a sɛ japay numo à slɛmay a Yesu Almasihu inde ata, à mak umo zek sa san magwagway a mɛnumo sa njad à alay anahan wa ata awan.

⁷ Mɛrak uno, nɛ taslak mivel tɛ mindel, aday kɛ bɛnak uno mbac re, anga asan zek anak kɛ varak anan ataslay mivel anà dɔ a Yesu ahay.

Pol a dubok anan Filemon anga Onesimus

⁸ Natiya, way uno sɛ cɛce panak nà, hɛna: Abay ni mba apan sa jak ayak nà, ga natiya, anga nen dɔ maslan ana Yesu Almasihu.

⁹ Əna suwan nɛ dubok iken a dubok, anga mɛnumo tɛ asan zek awan. Ca apan, sɛ vindek ayak nà, nen Pol, dɔ mɛced awan, nen à dangay anga slɛmay ana Yesu Almasihu.

¹⁰ Nɛ dubok iken nɛ, anga Onesimus, ɓile anak, winen kɛ tɛrak dɔ a Yesu anga nɛ dakak anan anan 'am a Yesu à dangay à man ana awan. Wan ata nà, winen kawa wan uno awan.

¹¹ Abay a taa mak zek bay, əna hɛna adɛka nà, i mak zek aday i mo zek i nen re.*

¹² Anga nan, nen apan ni mak anan ayak pɛ cakay anak. Winen a aday nà, kawa zek uno awan.

¹³ Bina, hɛna nen à dangay anga lɛbara a Yesu mugom a ata nà, u no abay ni mbɛsak anan pɛ cakay uno awan, anga aday i mo zek à yime anak inde.

* **1:11** Ta 'am a tinen nà, Onesimus a nan sa ja «i ma zek.»

¹⁴ Əna u no sa ga way ata mənǰəna iken sə vuro ahay apan cəved bay ata bay. U no sa gak bəlaray su go sumor bay. Lele a nə, iken a ki gan may way anahan.

¹⁵ Izəne, Mbərom a varan cəved anə Onesimus sə gəzla nga tə iken mənǰək nə, anga aday kə sa nǰad anan way anak pa sə viyviya awan.

¹⁶ Anga həna nə, winen ǰile adəka cəna coy bay. A zalay ǰile anga winen mərək a mənumo lele a kutok. Nen nə, nə pəlay anan tə mindel. Iken dukwen nə, pəlay anan nə, zal nen, anga winen dō zənzen awan, aday winen dō ana Yesu Almasihu kutok asa.

¹⁷ Anga nan kutok, kak mənumo ta car acəkan nə, təma anan Onesimus lele kawa kə təma dukwen nen awan.

¹⁸ Kwa abay á ga nə kə gak anak mer su way lelibay awan, kabay á ga nə gudire anak inde apan dəp nə, mbəsak anan 'am a pa nga uno awan.

¹⁹ Sə vindek ayak 'am a anan nə nen Pol awan: Ni hamak anan. Əna ka san apan zle asanaw? Nen dukwen na gak anak sumor ta sə dəkak anan 'am a Mbərom bidaw?

²⁰ Matanan mərək uno, kem, go sumor anga Bahay a nuko, tuslo mível anga Yesu Almasihu ite.

²¹ Nə vindek ayak dərəwel a anan aday nə, anga na san zle ki ga anan kawa anuno sə cəce panak ata awan. Na san zle ki ga adəka nə, zal mbala uno sa gan may ata awan.

²² Asa dukwen luvo zek tu doh sə nahay ite. Anga nə bayak nə, Mbərom i sləne amboh a kwanay, i vuro cəved sa zlak ayak ága kwanay awan.

Aja 'am ahay

²³ Manay tə Epafəras à dangay nə miya awan anga sləmay a Yesu Almasihu, winen kə jak anak ayak 'am.

²⁴ Matanan, dō a anaya ata dukwen ta jak anak ayak 'am re, atə Markus, Aristarkus, Demas tə apan Lukas, tinen dō si mer su way a Mbərom ahay pə cakay uno a re.

²⁵ Natiya, Yesu Almasihu Bahay a mənuko á gak ikwen sumor anahan.

**Ɖerewel mɛ vɛnden a anɛ
Ibɛraninko ahay
ata awan
Aɔakay way pɛ deftere a anan**

Ɖa san sɛ vinde ɔerewel a anan nɛ wayaw bay. Wɛnen kawa wazo zubor awan sɛ slɛnan ayak anɛ egliz ahay cara cara bayak awan. Ɖerewel a anan a ɔakay nɛ, Yesu a zalay way ahay fok. A ɔakay nɛ, cɛved inde sɛ cɛce apɛse ines pɛ Mbɛrom wa, anga Yesu kɛ mɛcak ɛ yime sɛ ɔo ahay inde. Wita nɛ, 'am a Mbɛrom sa ɛan wiya a tɛ ɔo ahay ata awan. A wulen sa 'am anahan ahay sɛ ɔakay anan way ataya nɛ, wɛnen apan i tɛtak way pɛ anjahay su ɔo a Mbɛrom ahay.

Nga sa 'am ahay

Mbɛrom a walay anan Yesu anga sɛ mbɛɔa anan daliyugo wiya awan (1.1 - 2.4)

Cɛved a Yesu sa tam ɔo ahay a zalay cɛved mbala Musa (2.5 - 4.13)

Yesu nɛ, bahay nga su ɔo sɛ gɛɔan ɔungo anɛ way ahay anga Mbɛrom (4.14 - 6.12)

'Am a Mbɛrom sa ɛan tɛ ɔo ahay wiya ata awan (6.13 - 10.39)

Adaɔ nga pɛ Mbɛrom (11.1 - 13.25)

Mbɛrom a jan 'am anɛ ɔo ahay tɛ ɔungo ana wan anahan

¹ Kwakwa ata nɛ, Mbɛrom a taa jan 'am anɛ biye a mɛnuko ahay tɛ ɔungo ana ɔo mɛja'am anahan ahay. A taa jan atan 'am tɛ cɛved ahay cara cara, aɔay saray bayak a re.

² A taa jan atan ahay 'am nɛ matanan hus ahay ɛ alay ana mɛnuko biten. Ɖna hana, alay a mɛɔakwidok a anaya nɛ, a jak uko 'am tɛ ɔungo ana wan anahan. A alay ana Mbɛrom sɛ ndakay daliyugo ata nɛ, a ndakay anan tɛ alay ana wan ata awan. Aɔay a walay sɛ lavay anan way ahay fok ɔukwen, wan ata kɛrtek a sɛ coy.

³ Mazlaɔ a Mbɛrom a wutedɛn pi jɛer nɛ, anɛ wan ata awan. Ta ga minje ti zek a Mbɛrom a nɛ uwek. Way sɛ daliyugo a anan ataya fok ta ga inde anga 'am anahan mɛgala awan. Anga wɛnen, Mbɛrom i pɛsen anan ines anɛ ɔo ahay aɔay tɛ tara ɔo cɛncan aya re. Pɛ ɔɛba ana way ata wa nɛ, Mbɛrom Ba Mɛgala a gɛba anan way anahan pɛ cakay anahan ɛ mburum, saa ga bahay pɛ way ahay fok.

Yesu a zalay maslay a Mbɛrom ahay

⁴ Anga nan kutok, Mbɛrom a ɔaf anan wan anahan pa nga sɛ maslay anahan ahay, anga slɛmay anahan sɛ varan ata a zalay mbala ana tinen, bina a ngaman wan anahan.

⁵ Kula Mbɛrom kɛ jak anan 'am a anan anɛ maslay anahan ahay bay:

«Iken nɛ wan uno.

Biten nɛ tɛrak bɛbay anak.*»

Kabay

«Iken nɛ, ni tɛra bɛbay anak,

iken ki tɛra wan uno.†»

A jan 'am ataya nɛ, anɛ Yesu a kɛrtek.

* 1:5 Ca pɛ Jabuura 2.7. † 1:5 Ca pɛ 2 Samuyila 7.14; 1 Habaruuji Nyalaade 17.13.

⁶ Aday asa, à alay a Mbërom i sa slënay anan ahay wan anahan mënduwel a pë daliyugo ata nà, a wa:

«Maslay a Mbërom ahay fok tã hëran nga.†»

⁷ Pë maslay a Mbërom ahay ite nà, a wa:

«Maslay a Mbërom ahay tinen dõ si mer su way anahan ahay.

Tinen kawa mad, aday kawa miresl sã uko ahay re.‡»

⁸ Əna pë Wan a Mbërom a kutok nà, Deftere a Mbërom a wa:

«Iken nã Mbërom, ki ga bahay pa sã viyviya awan,
aday ki lavan nga anà dõ anak ahay tã caved awan.

⁹ Kë pëlay dukwen way didek aya awan,
aday way sã sadøk cëna, a nak itëbay.

Anga nan, Bëbay anak Mbërom a ngamak, a varak ataslay mivël,

aday a tãra iken dõ mëduwen a pa nga su dõ pë cakay anak ataya fok. *»

¹⁰ Deftere a Mbërom a ja asa, a wa:

«Bahay, à alay ana way ahay sã dazlan ata nà,
kë ndakay daliyugo nã tã alay anak awan,
aday kë ndakay mburòm re.

¹¹ Way anak sã ndakay ataya fok ti ndav,
əna iken a nã ki ga inde pa sã viyviya awan.

Way ataya fok ti i ga mëduwer kawa zana sa nes ata awan.

¹² Ki i lapay atan wa, kawa dõ sã lapay anan wa zana anahan mëduwer a ata awan.

Way ataya ti mbëda kawa zana a'am a sã pëkay ahay wa ata awan.

Əna iken ki mbëda itëbay,
sifa anak i ndav itëbay re.†»

¹³ Kula Mbërom kã jak anan 'am a anaya anà maslay anahan ahay bay:

«Njahay tã day sã alay puway uno,
aday dõ manidë anak ahay fok nà,
ni tãra atan bile anak aya awan.‡»

A jan 'am ataya matanan nà, anà wan anahan a dëkdëk.

¹⁴ Maslay a Mbërom ahay nà, tinen apasay sa gan mer su way anà Mbërom ahay cëna coy. I slan atan saa man zek anà dõ saa njad sifa aday sã njahay à man a Mbërom ataya awan.

2

Dã kädëy anan 'am a Mbërom sa jak uko ata bay

¹ Kak Mbërom kã jak uko 'am tã dũngo ana wan anahan cukutok nà, lele sa pak apan slëmay, anga 'am anahan nã 'am sã slëne. Bay nà, dī lize à caved wa.

² Da san apan zle, maslay a Mbërom ahay ta nak ta jak uko 'am sã Tawrita, winen mëduwen awan. Dõ sã dëfan apan bay ataya nà, tã njadãk sariya tãdë pë ines a tinen ata awan.

³ Əna, mënuko aday nà, Mbërom kã varak uko 'am anahan aday dã tam à sariya anahan wa. Anga nan, kak dë kädëyëk anan 'am anahan a sa jak uko ata nà, i i gak uko sariya anahan sabay kutok dãw? Sa nay anan lëbara ata pa 'am nã zek a Bahay a mënuko Yesu Almasihu awan. Dõ sã slëne 'am anahan ataya, sa jan umõ lëbara ata nã didek a nã tinen awan.

⁴ Mbërom dukwen kã dëkak uko anan 'am anahan ata nã didek awan, ta sa ka anan way masuwayan aya bayak a cara cara, aday ta sã varan mëgala sa

† 1:6 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 32.43. § 1:7 Ca pë Jabuura 104.4. * 1:9 Ca pë Jabuura 45.7-8.

† 1:12 Ca pë Jabuura 102.26-28. ‡ 1:13 Ca pë Jabuura 110.1.

ga way ahay cara cara anà dō ahay tē alay ana Apasay Cəncan awan, kawa sa zlan à nga.

Yesu kà dafak uko anan cəved sa tam

⁵ Mbərom a daf sə lavan nga anà daliyugo a mənuko sa ja apan wiya ata nà, maslay anahan ahay bay.

⁶ Adəka bay, mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà:
«Mbərom, dō zənzen a nə ma aday hus iken sə bayak apan anaw?
Winen waya aday hus ki nay sa man zek ata anaw?

⁷ Kə ndakay anan, winen nà, ù vo sə maslay a Mbərom ahay mənjkək.
Pə dəba anahan a wa, kə varan mazlaḅ, kawa mazlaḅ sə bahay.

⁸ Kə dafak anan bahay a pa nga sə way ahay fok.*»

Mbərom kə dafak anan bahay a pa nga sə way ahay fok ata nà, awan a inde winen sə lavay bay nà, inde sabay. Əna həna, də canan nà, winen bahay a pa nga sə way ahay fok fan bay.

⁹ Əna də canan, kwakwa ata nà, anà Yesu, Mbərom kə dafak anan ù vo sə maslay anahan ahay alay a mənjkək, anga sa gan sumor anà dō ahay. Anga nan kutok, Yesu kà sak dəcə aday kə məcak anga dō ahay fok. Matanan Mbərom a varan man sə njahay sə bahay tē mazlaḅ awan.

¹⁰ Sə ndakay way ahay fok nə Mbərom, aday ta ga inde dukwen anga winen. Natiya a zla pi zek nà, Mbərom à ndav anan mer su way ana Yesu sa ga, tē dəcə anahan a sə canan, aday dō ahay bayak a tē tēra wan anahan ahay, tá zla à man sə mazlaḅ anahan kutok. Anga saa njahan atan pa 'am wa, aday saa tam atan dukwen, zek a Yesu awan.

¹¹ Sə tēra anan dō ahay dō cəncan aya pa 'am a Mbərom dukwen, Yesu awan, aday dō anahan a sə tēra atan cəncan ataya dukwen, Bəbay a tinen a nə kərtek, Mbərom awan. Anga nan kutok, a zlan à nga anà Yesu a sə ngaman atan «mərak uno ahay.»

¹² A Deftere a Mbərom inde nà, Yesu a jan anà Mbərom, a wa:

«Ni i taran anan 'am anak anà mərak uno ahay,
ni i hərak nga tē ara pa 'am sə dō ahay.†»

¹³ A ja asa, a wa:

«Ni mbəsakan anan zek uno nà, anà Mbərom.‡»

Aday asa, a wa:

«Nen həna, manay tu dō a Mbərom sə vuro ataya awan.§»

¹⁴ Dō a Mbərom sə varan ataya nà, tinen dō zənzen aya tē mez aya i zek inde kawa mənuko. Anga nan, Yesu a ta nga anahan a dukwen a tēra dō zənzen ti zek a kawa nuko, anga aday tē amac anahan à lize anan wa Fakalaw, dowan a sə lavan nga anà dō ahay tē məgala sa mac atan ata awan.

¹⁵ Yesu a ga matanan nà, anga aday zlawan sə amac à gan anà dō ahay sabay. Kwakwa ata nà, dō ahay tē njahay nə kawa file ahay anga zlawan sə amac. Əna həna Yesu kə təkak atan coy.

¹⁶ Yesu a nay ahay nà, sa naa man zek anà maslay a Mbərom ahay bay, əna sa naa man zek adəka nà, anà zahav ana Ibərahima ahay pə daliyugo a anan.

¹⁷ Aday natiya kutok, a zla pi zek nà, à tēra kawa mərak anahan ataya kwa à ma inde anaw fok. A ga matanan anga aday à tēra bahay nga su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom, dō si mer su way anahan didek a aday sumor awan. Ti mer su way anahan nà, i pəsen anan ines anà dō ahay, i zlahan atan anan məlmal a tinen tē Mbərom kutok.

¹⁸ Həna nà, i mba apan sa man zek anà dō mə njəkan atan uda ataya tətə, anga winen a dukwen à alay a tē njəkak anan uda awan, kà sak dəcə.

* 2:8 Ca pə Jabuurā 8.5-7. † 2:12 Ca pə Jabuurā 22.23. ‡ 2:13 Ca pə Esaaya 8.17. § 2:13 Ca pə Esaaya 8.18.

3

Yesu a zalay bije a mənuko Musa tə mazlab

¹ Mərak uno ahay, Mbəröm kə ngamak ikwen sə tərə do anahan ahay. Anga nan, bayiken pə Yesu aday. Winen do maslan a Mbəröm, aday winen bahay nga su do sə gədan dungo anə way, winen dowan a mənuko a sa dəf apan nga ata awan.

² Sa dəf anan pi mer su way ata nə, zek a Mbəröm awan, aday Yesu nə, a bənan a 'am wa cəvedabay, kawa Musa sə bənan a 'am wa anə Mbəröm pi mer su way anahan sa gay ahay anga do su doh a Mbəröm ahay fok ataya re.*

³ Lele sə haran nga anə Yesu nə, zal Musa, kawa ana do ahay sə həran nga anə do sa han doh zal doh ata re.

⁴ Tə didək a nə, doh fok cəna, sa han anan nə do, əna do sə ndakay way ahay fok ite nə, Mbəröm.

⁵ Matanan, Musa nə, winen do si mer su way lele sə dəfan apan anə Mbəröm. Mer su way anahan a nə, sə dakan anan anə do a Mbəröm ahay, way a Mbəröm sa ja pa 'am ataya awan.

⁶ Əna Yesu Almasihu ite nə, winen nə wan sə lavan nga anə do a Mbəröm ahay, a ga mer su way anahan nə ta sə dəfan apan lele. Mənuko dukwen, kak də pərahak anan azar sa dəf apan nga lele, aday sə dəfan ide anə way saa nay atə tə ataslay mivəl a nə, ə andav a inde dukwen, di tərə do anahan ahay re.

Mbəröm i varan alay a sa man uda anə do anahan ahay mba

⁷ Anga nan, Apasay Cəncan awan a ja, a wa:

«Kak kə slənən dungo a Mbəröm biten nə,

⁸ kə sa kuren anan nga a kwanay ahay kawa bije a kwanay ahay kwakwa sə kuray anan nga a tinen ahay ata bay.

A alay ata nə, tinen a kiə inde ava kwa kuro fudə, tinen apan ti vəze pə Mbəröm ta sə katab anan.

⁹ Mbəröm a wa: «Kwa ə ga nə tə canak anan anə way uno ma ga masuwayan aya ava kwa kuro fudə dəp nə, tə katabak nen hwiya.

¹⁰ Anga nan, na mba apan sa ban mivəl tu do ataya tate sabay, aday na wa: Tə jəjayak anan cəved lele ə mivəl a tinen wa, tə pərahak anan azar anə cəved uno sabay.

¹¹ A aga mivəl uno inde, nə mbadək, na wa:

Kula ti zla ə man uno inde lele saa man uda sabay.†»

¹² Mərak uno ahay, gen anan nga i zek, anga aday do lelibay a sa ngam sa dəf nga pə Yesu sabay ata ə ga inde ə wulen a kwanay kwa kərtek bay. Do kə dəfak nga pə Yesu sabay cəna, kə larak a Mbəröm, bahay sə sifa ata awan.

¹³ Adəka bay, viren anan məgala anə zek ahay pac pac, anga aday Fakalaw ə njad pikwen alay sa 'am sa njak kwanay bay, bina ki sa tərən mə kuray nga aya aday ki gen ines ahay. Əna alay a inde mba cukutok asəne, pac pac varuko anan məgala anə zek ahay.

¹⁴ Kak da mbak apan sa ban anan way a mənuko sə dəfay ahay apan nga kurre ataya hus ə andav inde nə, ata mənuko di japay tə Yesu Almasihu tə didək a kutok.

¹⁵ Mə vinde ə Deftere a Mbəröm nə:

«Kak biten kə slənən dungo a Mbəröm nə,

kə saa kuren anan nga a kwanay kawa bije a kwanay ahay sə kuray anan nga a tinen ata bay.

A alay ata nə, tinen apan ti vəze pə Mbəröm.‡»

* 3:2 Ca pə Limle 12.7. † 3:11 Ca pə Jabuura 95.7-11. ‡ 3:15 Ca pə Jabuura 95.7-8.

¹⁶ Waya sə sləne dundo a Mbərom aday ta ma nga sə vəze apan ata anaw? Do ana Musa sə təmay atan ahay à Misra wa ataya fok ba?

¹⁷ Mbərom a ga mivəl ava kwa kuro fudó nə pa maya anaw? A ga mivəl nà, pu do sa ga ines ahay. Tinen nà, tə məcak à kibe inde tololo.

¹⁸ Mbərom a mbadəy sa jəka: «Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda sabay» ata nà, a ja nà, pə maya anaw? A ja pu do a sə dəfan apan bay ataya fok. §

¹⁹ Natiya də canak anan, tə njədək sa zla à man sə njahay ata bay, anga tə dəfak nga pə Mbərom a bay.

4

¹ Mbərom kə zlapak i varak uko cəved sa zla à man sa man uda pə cakay anahan awan. 'Am ata dukwen, hwiya winen inde. Anga nan, guko anan ngatay anà zek lele. Bina dowan à sa zluwe pə cəved ata wa, aday sa njəd man ata sabay bay.

² Anga mənuko dukwen də slənek ləbara mugom a kawa dowan a sə kibe ataya re. Tinen nà, tə slənek, əna kà mak atan zek bay, anga tə dəfak apan nga bay. Matanan, tə njədək man sa man uda ata bay.

³ Man sa man uda ata nà, ana mənuko, anga də dəfak nga pə Yesu. Mbərom a jan anà do sa ngam sa dəf nga pə ləbara anahan mugom a itəbay ataya nà: «Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda ata sabay.*»

Ata nà, a nan sa ja nə man sa man uda inde fan bay bay. Bina, 6a Mbərom a kə ndəvak anan mer su way anahan sə ndakay daliyugo a kurre ata bay aday dəw?

⁴ Deftere a Mbərom winen apan i ja pə luvon sa man uda nà, a wa: «Pə luvon cuwbe anahan a nà, Mbərom a man uda pi mer su way anahan ahay wa fok.†»

Matanan, man sa man uda nà, inde coy.

⁵ 'Am ata mə vinde inde re, a wa:

«Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda ata sabay.‡»

⁶ Do sa lah sə sləne ləbara mugom ataya ta zlak à man sa man uda ata bay, anga tə dəfak anan apan anà Mbərom a bay, əna man sa man uda nà, inde aday do ahay inde tinen ti zla uda awan.

⁷ Anga nan, Mbərom a dəf luvon hinen miza awan, a ngaman «biten». A sa dəf luvon ata dukwen, kə vak pə dəbə a Musa wa bayak awan, a ja anan tə dundo ana Dawuda, a wa:

«Kak biten kə slənen dundo a Mbərom nà,
kà saa kuren anan nga a kwanay bay.»

⁸ Kak abay Yosuva kə zlak anan do ahay à man sa man uda mbala Mbərom ata acəkan nà, Mbərom i ja 'am sə luvon sa man uda hinen sabay. Əna tinen dukwen tə dəzlek bay.

⁹ Kak matanan nà, luvon sa man uda awan kawa ana Mbərom sa man uda pə luvon cuwbe ata i nay ahay anga do a Mbərom ahay mba.

¹⁰ Mbərom a ndav anan mer su way anahan cəna, a man uda awan. Mənuko dukwen, matanan re. Dowan a kə dəzlek à man sa man uda kawa ana Mbərom ata nà, i ga mer sə awan sabay, mer su way kə ndəvak.

¹¹ Anga nan, guko məgala lele sə dəzle à man a Mbərom sə lavay anan zek sa man uda ata awan. Guko məgala anga aday dowan à saa zluwe pə cəved

§ 3:18 Ca pə Limle 14.1-35. * 4:3 Ca pə Jabuura 95.11. † 4:4 Ca pə Laataanooji 2.2. ‡ 4:5 Ca pə Jabuura 95.11.

wa anga kà dëfak anan apan anà Mbërom bay kawa bije a mənuko ahay ata bay.

¹² 'Am a Mbërom nə, winen tə sifa awan, aday winen apan i ga mer su way kawa sa nan. A pa a zalay maslalam 'am a cew ata tə apa. A gad nə hus à mivél su dō inde, sə gəzla anan apasay tə sifa. A gad hus a sə gəzla anan man sə zlangay ana kəlakasl ahay tə uzoz a təke. A mba apan sa kay anan abayak nga su dō uho tate re.

¹³ Awan a inde winen mi dër zek a pa 'am a Mbërom nə inde itəbay. Way mən ndakay aya fok ta ca ike pa 'am anahan, a san atan zle kərtek kərtek. Way sə mivél a mənuko ahay fok, dī saa vəne anan nə pa 'am anahan.

Yesu winen bahay nga su dō sə gədan dundo anə way ahay anga Mbërom

¹⁴ Bahay nga su dō sə gədan dundo anə way ahay anga Mbërom inde anga mənuko, winen Yesu, Wan a Mbërom. Kə jənək pə cakay a Mbërom awan à mburom. Anga nan, bənuko anan way a mənuko sa daf apan nga ataya lele, dakuko anan anan anà dō ahay.

¹⁵ Bahay nga su dō sə gədan dundo anə way ahay anga Mbërom ata nà, a san bəle a mənuko zle lele. Winen nà, kə canak anan anà dace ahay kawa mənuko. Ta ngak anan balay pa 'am, əna kà gak ines itəbay.

¹⁶ Anga nan, hayak ikwen ahay, hədəkuko pə cakay ana Mbërom, dō sa gan sumor anà dō ahay, mənjenə sə jəjar awan, anga aday dā gan i zek wa aday dā njad sumor anahan à alay a tədə da gan may ata awan.

5

¹ Bahay nga su dō sə gədan dundo anə way fok nà, Mbërom a walay anan à wulen sə dō ahay wa, anga aday à gan atan mer su way pa 'am a Mbërom. I varan way ahay anə Mbërom anga ines a tinen a sa ga ataya awan.

² Dō sa san awan bay ataya aday tinen apan ti zluwe à cəved wa ataya nà, bahay nga su dō sə gədan dundo anə way ata nà, a san sa gan atan nga zle, anga winen a dukwen bəle a kawa tinen awan.

³ Anga nan, i varan way ma sla dundo aya à Mbërom anga ines anahan aya aday anga ines sə dō ahay re.

⁴ Dowan sə walay zek anahan pi mer su way ata nà, ibay. Sə ngaman pi mer su way ata cəna, zek a Mbërom awan, kawa anahan sə ngaman apan anə Haruna ata awan.

⁵ A təra tə Almasihu dukwen, matanan. A walay zek anahan anga sa njad mazlaə sə təra bahay nga su dō sə gədan dundo anə way anga Mbërom bay. Sə ngaman apan nà, zek a Mbërom awan. A jan nà:

«Iken nə wan uno.

Biten nə tərək Bəbay anak.*»

⁶ A man hinen inde dukwen, a jan nà:

«Iken dō sə gədan dundo anə way pa sə viyviya awan, kawa Maliki Sadaka.†»

⁷ A alay Yesu winen pə daliyugo mba ata nà, a san zle, Mbërom nə məgala anahan inde sa tam dō à amac wa. Anga nan, a gan amboh tə məgalak a, tə ayam awan, aday Mbërom à tam anan à amac wa. Mbërom a slənan anan, a slabakay anan à məke wa, anga a dəfan apan.

⁸ Kwa à ga nə winen Wan a Mbërom dəp nà, a tətək sə dəfan apan anə Mbërom tə cəved sə dace.

⁹ A ndav anan mer su way anahan cəna, a təra dō sa tam anan dō sə dəfan apan ahay fok, aday tə ga inde pa sə viyviya awan.

* 5:5 Ca pə Jabuura 2.7. † 5:6 Ca pə Jabuura 110.4.

¹⁰ Mb̄erom a daf anan bahay nga su dō s̄ə ḡəfan dungo an̄ə way ahay anga Mb̄erom n̄ə kawa ana Maliki Sadaka ata awan.

Gen anan nga i zek à c̄əved a Mb̄erom inde

¹¹ Way ahay inde bayak a sa jak ikwen p̄ə Maliki Sadaka. Əna ma da 'am a sa jak ikwen anan, anga ki sl̄ənen anan b̄əse bay.

¹² Alay a k̄ə slak h̄əna t̄əde ki t̄əren dō s̄ə d̄akan anan way an̄ə dō ahay ite, əna h̄wiya ki gen anan may dō ahay t̄ə d̄akak ikwen anan way c̄əc̄ədeu aya à 'am a Mb̄erom inde asa. Abay ki pen n̄ə way sa pa su dō m̄əduwen aya coy, əna ki gen anan may h̄əna n̄ə, an̄ə pay kawa gwaslay ahay mba.

¹³ Dowan a winen apan i sa pay c̄əna, winen gindez a mba. Do matanan ata n̄ə, a san awan fan bay, a ḡəzlan alay an̄ə way ahay pi zek wa t̄ətibay.

¹⁴ Do m̄əced aya n̄ə ta slak sa pa d̄af t̄əet̄ədō awan. T̄ə t̄ətakak aday sa mba apan s̄ə ḡəzlan alay pi zek wa an̄ə way ahay, lele aya t̄ə lelibay aya re.

6

¹ Kak matanan cukutok n̄ə, m̄b̄əsakuko anan way a m̄ənuko s̄ə t̄ətak p̄ə Almasihu wa c̄ədeu ataya m̄ə d̄əd̄əba aday, zluko pa 'am saa t̄ətak way su dō m̄əduwen aya awan. D̄ə p̄əkak anan saray su doh a coy. D̄ə m̄b̄əd̄ek apan maza sabay. 'Am sa yam p̄ə ines, 'am s̄ə m̄b̄əsak mer su way k̄əriya aya awan, 'am sa d̄af nga p̄ə Mb̄erom,

² 'am sa ga baptisma t̄ə c̄əved awan, 'am s̄ə d̄əfan alay pa nga an̄ə dō ahay t̄ə sl̄əmay a Mb̄erom n̄ə k̄ək̄əmaw, 'am s̄ə aslabakay su dō ma mac aya à m̄əke wa, ta 'am s̄ə sariya a Mb̄erom, way ataya fok, mi t̄ətakak ikwen anan maza sabay.

³ Di m̄b̄əd̄ek p̄ə way ataya sabay. K̄ə zlak anan à nga à Mb̄erom a n̄ə, d̄i ga way maza aya pa 'am.

⁴ Kak dō ahay t̄ə m̄b̄əd̄ahak anan l̄əen à Mb̄erom n̄ə, d̄owan i mba apan sa may atan p̄ə c̄əved sa yam p̄ə ines a tinen maza sabay. Do ataya n̄ə, t̄ə canak anan an̄ə jiyjay a Mb̄erom, t̄ə t̄əmahak magwagway anahan s̄ə ḡəzlan an̄ə dō ahay ata re, t̄ə t̄əmahak Apasay C̄əncan a re.

⁵ T̄ə canak anan, 'Am a Mb̄erom n̄ə lele, t̄ə s̄ənak m̄əgala s̄ə daliyugo saa nay ata re.

⁶ Aday, kak dō matanan ataya t̄ə zluwek à c̄əved a Mb̄erom wa n̄ə, c̄əved inde sa may atan saa yam p̄ə ines a tinen ahay sabay, anga k̄ə t̄ərak k̄əlkal kawa t̄ə daray anan Wan a Mb̄erom p̄ə d̄ədom m̄ə zl̄əngad a maza awan, aday t̄ə ḡənahak anan pa 'am s̄ə dō ahay fok re.

⁷ Bayiken p̄ə yugo aday. Iven a taa ga n̄ə, yugo a sa anan aday a ga way sa pa lele, aday way sa pa ata a man zek an̄ə dō s̄ə guvo awan. Kawa sa ja n̄ə, Mb̄erom a d̄af ngama p̄ə yugo ata awan.

⁸ Aya əna, kak guvo k̄ə hak adak t̄ə gujed n̄ə, i man zek an̄ə d̄owan bay, Mb̄erom i i tahasl anan wa coy aday i i lize anan wa s̄ə coy.

⁹ Car uno ahay, kwa à ga n̄ə d̄a ja matanan d̄ukwen, d̄a san apan zle, kwanay n̄ə, ka ta p̄ərihen anan azar n̄ə an̄ə c̄əved lele awan, aday Mb̄erom i tam kwanay.

¹⁰ Mb̄erom n̄ə, a gan an̄ə dō ahay n̄ə way t̄ə c̄əved aya v̄erre. I m̄b̄əd̄ek anan mer su way a kwanay sa ga lele aya à nga wa bay. Kawa sa ja n̄ə, s̄ə d̄akay anan k̄ə p̄əlen Mb̄erom n̄ə, mer su way a kwanay sa ga sa man zek an̄ə dō a Yesu ahay, aday ana kwanay sa man atan zek h̄wiya ata awan.

¹¹ A nan umo n̄ə, p̄ərihen anan azar sa ga m̄əgala matanan h̄wiya, hus à ndav a inde, k̄ə si yen nga bay. Matanan ki njiden anan way a kwanay s̄ə d̄əfan ide ata awan.

¹² K1 gen isew bay. Tären adëka nà, kawa dō sa daf nga pə Yesu ahay sə səmen anà way ahay fok ataya awan. Sa njad anan way a Mbërom sə zlapay anan ataya nə tinen a kutok.

Way a Mbërom sə zlapay anan ataya fok, ti təra

¹³⁻¹⁴ Da san apan zle, kwa hëna kabay, Mbërom kə zlapak anan tə way anà Ibërahima. A wa: «Tə didëk a ni daf apak alay sə wasay anan zahav anak bayak awan.*» A mbaday nə tə sləmay anahan awan, anga dōwan inde sə zalay Mbërom ibay.

¹⁵ Ibërahima a sləne matanan cəna, a ga ngatay, aday way a Mbërom sə zlapay anan i varan ata, kə njadək anan acəkan re.

¹⁶ Dō ahay tinen apan ti mbaday nà, tə mbaday tə sləmay su dō sə zalay atan ata awan. Ata a mba apan sa ndav anan 'am à wulen sə dō ahay wa acəkan.

¹⁷ Anga nan, Mbërom a mbaday. A nan sə dakan anan anà dō winen sə zlapan atan anan tə way ataya nà, i mba apan sə mbəđahan alay anà way anahan sə zlapay anan ata tətibay. Anga nan, a zlapay aday a saa mbađan pa nga wa.

¹⁸ Natiya, way ahay inde cew nə tə mbəđa itəbay: atə azlapay tə ambađay a Mbërom. I mba apan sa gad uda mungwalay itəbay. Mənuke dō sa tam à man ana Mbërom ataya nà, way a anan i varak uko məgala sə dəfan ide anà way a Mbërom sə zlapak uko anan i varak uko ata awan.

¹⁹ Way ata a bənak uko mbac nə hərəp lele pa 'am a Mbërom, kawa njamde sə tavay anan kwalalan à 'am inde ata awan. Anga nan, də takas anan zana sə gəzla anan man cəncan a pi zek wa tə dō ahay ũ doh sə mazlaə a Mbërom ata, aday hëna dī zla pə cakay a Mbërom tətə kutok.

²⁰ Yesu kə lahak sa zla uda pa 'am a mənuke anga mənuke, bina kə tərak bahay nga su dō sə gəđan dundo anà way anga Mbërom pa sə viyviya awan, kawa ana Maliki Sadaka ata awan.

7

Maliki Sadaka, dō sə gəđan dundo anà way anga Mbërom

¹ Maliki Sadaka sə dōwan ata nà, winen bahay sə Salem, winen dō sə gəđan dundo anà way anga Mbërom sə bagəbaga mburom. A alay a inde nà, Ibërahima a zla à vərəm, a mbasay pə bahay ahay. A alay a winen apan i may agay nà, Maliki Sadaka ata a zla pə cakay anahan, a daf apan alay sə mazlaə anahan.

² Ibërahima ata, a varan way anà Maliki Sadaka alay mbok* nà, a var wa kərtek pə way sə vərəm anahan ahay wa fok.† Maliki Sadaka ata nà, sləmay anahan a a nan sa ja nə Bahay sə Didëk. Aday winen Bahay sə Zay re, anga winen bahay sə wulen su doh sə ngaman Salem ata awan, aday Salem a nan sa ja nə «zay».

³ Dōwan ata nà, dōwan a san bəbay anahan a bay, dōwan a san may anahan a bay. Kwa bije anahan ahay dukwen, dōwan a san atan bay re. Tə wahay anan siwaw, a mac siwaw dukwen, dōwan a san bay. Winen kawa Wan a Mbërom, anga i njahay dō sə gəđan dundo anà way pa sə viyviya awan.

⁴ Cen apan aday. Maliki Sadaka ata nə winen məduwen awan. Ibërahima nà, bije sə Isəra'ila ahay, əna kə gəbak way ahay à vərəm wa, a varan wa alay mbok nà, kərtek anà winen.

⁵ Zahav ana Lewi ahay azar aya tə tərak dō sə gəđan dundo anà way anga Mbërom. Tawrita a Musa a ja nà, Isəra'ila ahay tə varan atan à way a tinen

* **6:13-14** Ca pə Laataanooji 22.16-17. * **7:2** Alay mbok nà, a nan sa ja nà, way kuro. † **7:2** Ca pə Laataanooji 14.17-20.

ahay wa fok, alay mbok nà, kërtek.‡ A nan sa ja, ti tēma way ataya nà à alay anà mërak a tinen ahay wa, kwa á ga nà tinen dúkwen wan ana Ibërahima ahay.

6 Òna Maliki Sadaka nà, winen zahav ana Lewi itəbay, əna Ibërahima kə varak anan way alay mbok nà, kërtek. Ibërahima nà, Mbərom a zlatan sə varan way nə anà winen. Òna Maliki Sadaka a daf alay sə mazlaḅ pə Ibërahima, bina Ibërahima a daf alay sə mazlaḅ pə Maliki Sadaka bugol bay.

7 Aday dā san apan zle re, dō sa daf ngama pu dō nà, a zalay dōwan anahan a sa daf apan ngama ata awan.

8 Dō sə zahav ana Lewi ahay sə tēma alay mbok nà, kërtek ataya fok dúkwen, ta taa mac re. Òna Maliki Sadaka, dō sə tēma alay mbok nà, kërtek kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata nà, winen a mac itəbay.

9 Di mba apan sa jəka Lewi nà, wan anahan ahay tə tēmahak pu dō a tinen ahay wa alay mbok nà, kërtek ata, kə varak anan way ata anà Maliki Sadaka ata re, anga bije anahan Ibërahima kə lahak sə varan coy.

10 Kawa sa ja bine siwaw nà, à alay a Ibërahima sə varan way ata anà Maliki Sadaka aday tə wahak Lewi fan bay ata nà, Lewi kə varak anan tə alay ana bije anahan Ibërahima ata coy.

Bahay nga su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom maza inde, kawa Maliki Sadaka

11 Mer su way su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom à zahav ana Lewi ata nà, kə mbak apan sa ndav anan wa way a Mbərom sa gan may ata bay. Abay á mba apan sa ndav anan wa tətə cəna, dī gan may anà dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom maza, kawa ana Maliki Sadaka ata, sabay. Abay i slahay nà, pu dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom pə slala ana Haruna cəna coy. Mbərom a varan Tawrita anà dō anahan Isəra'ila ahay nà, à alay ana dō sə zahav ana Lewi inde.

12 Kak Mbərom kə mbədahak anan slala su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom cəna, ata Tawrita i mbəda ite re.

13 Da ja way a anaya nà, pə Bahay a mənuko Yesu, winen dō sə slala hinen cara. Dōwan inde pə zahav anahan kə gak mer su way ata ù doh sə mazlaḅ a Mbərom kulibay.

14 Da san apan zle, Bahay a mənuko Yesu nà, zahav ana Yahuda. A alay ana Musa sa ja 'am pu dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom ahay nà, a ja nə pə zahav ana Lewi, bina pə zahav ana Yahuda bay.

15 'Am a anan i zəga apan sə banay həna adəka bugol: Dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom hinen, kə nak, winen kawa Maliki Sadaka.

16 Dōwan ata a təra dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom nà, anga 'am sə Tawrita bay. Winen nà, a təra dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom nà, anga məgala anahan inde sə njahay tə sifa pa sə viyviya ata awan.

17 Mə vinde inde à Deftere a Mbərom, a wa:

«Iken dō sə gədan dundo anà way pa sə viyviya awan,

kawa Maliki Sadaka.Š»

18 Mbərom kə mbacak anan wa nga sa 'am mə baslay a kwakwa ata awan, anga winen bəle awan, a man zek anà dō ahay tətibay.

19 Tawrita a Musa nà, kə mbak apan sə təra anan dō ahay, dō cəncan aya pa 'am a Mbərom bay. Həna nà, way sə zalay Tawrita inde, way a mənuko sə dəfan idə ata awan. Sə varak uko cəved sə hədek nuko pa 'am a Mbərom nə winen awan.

‡ 7:5 Ca pə Limle 18.21. § 7:17 Ca pə Jabuura 110.4.

²⁰ Way hinen nà: A alay a Mbërom i sa ðaf anan Yesu bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom ata nà, a mbaðay apan aday. A alay ana ðo sã zahav ana Lewi ahay sã tëra ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom ata nà, ðowan kã mbaðak apan itàbay.

²¹ Əna Mbërom a mbaðan anà Yesu ta sa jan nà:
«Nen Mbërom Fetek, nã mbəðã itəbay.

Nã mbaðak, ki tëra ðo sã gëðan dungo anà way pa sã viyviya awan.* »

²² Anga nan kutok, kuse Yesu a, 'am a Mbërom sa ðan tã ðo ahay ata, winen a zalay 'am mbala anahan sa ðan tã ðo ahay kwakwa ata awan.

²³ Way hinen inde re: Ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom ahay nà, tinen mənjkək bay, anga ta mac wa kwerkwer, tã mbəsakan mer su way ata anà ðo hinen ahay asa.

²⁴ Əna Yesu nã a mac itəbay, a ga mer su way anahan pa sã viyviya awan.

²⁵ Anga nan, i mba apan sa tam ðo ahay kawa ana tinen sa nay ahay pa 'am a Mbërom tã alay anahan ata awan. Anga winen ðo tã sifa awan, i taa ga amboh anga tinen sã coy.

²⁶ Winen nà, bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom a tãðe anga mənuko ata awan. Winen ðo cəncan awan. Atahasl inde à winen inde itəbay, kã gak ines itəbay re. Winen cara pi zek wa tu ðo sã ines ahay. Mbërom a ðaf anan winen nà, pə cakay anahan à mburom.

²⁷ Yesu nã winen kawa bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom azar ataya bay. A gan may sã gëðan dungo anà way anga Mbërom pac pac itəbay. Kwa à ga nã sa nga anahan awan, kwa à ga nã sã ines sã ðo ahay, a gan may bay. A var anan nga anahan nã saray kərtek, à alay anahan a sa mac pə ðəðom mə zləngəð ata awan.

²⁸ Tawrita ana Musa a ðaf kawa ðo sã gëðan dungo anà way ahay nà, ðo zənzen aya awan, əna ta slak bay, anga tinen ðo sa ga ines ahay re. Aya əna, à alay a Mbërom sã mbaðay pə ðəba ana Tawrita wa ata nà, 'am anahan ata a njahay à yime ana Tawrita inde kutok. Mbërom a ðaf Wan anahan bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom. A ndav anan wa way a Mbërom sa gan may ata sã coy kutok.

8

Ðowan inde sa ga mer su way anga mənuko, winen bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom

¹ Way a məduwen a à 'am a manay sa jak ikwen ayak ata inde nà, həna: Ðowan inde sa ga mer su way anga mənuko aðaka, winen bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way anga Mbërom. Winen mə njahay a à mburom à alay puway ana Mbërom Ba Məgala.

² Kwakwa ata nà, ðo sã gëðan dungo anà way ahay anga Mbërom ta ga mer su way a tinen nã à jawjawa sã mazlað a Mbërom inde, ðo ahay sã ndakay ata awan. Yesu ite nà, a ga mer su way anahan nà, à man cəncan awan, pə cakay a Mbërom à jawjawa sã mazlað a Mbërom inde ðiðek a, Mbërom sã ndakay ata awan.

³ Mbërom a ðaf bahay nga su ðo sã gëðan dungo anà way ahay nà, anga sã varan way aday sã gëðan dungo anà gənaw ahay. Matanan re, lele ðukwen ðo mbala mənuko i njad awan a sã varan anà Mbërom a re.

⁴ Abay à ga nã winen pə daliyugo aday nà, Yesu i tëra ðo sã gëðan dungo anà way a bay jiga awan, anga ðo ahay inde coy, tinen apan ti taa varan way à Mbërom a kawa ana Tawrita awan.

* 7:21 Ca pə Jabuura 110.4.

⁵ Do ataya nà, ta taa ga mer su way a tinen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, əna doh ata dukwen, winen minje su doh sə mazlaḅ a Mbərom a didek ata à mburom ata awan. A alay Musa i saa ndakay jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom nà, Mbərom a jan nà: «Pak sləmay lele, ḅəḅot anan nə kawa anuno sa kak anan ahay à ḅəzlom wa ata awan.*»

⁶ Yesu nà, mer su way anahan nə a zalay su do sə gəfan dundo anà way anga Mbərom ataya fok. Anga, tə winen, Mbərom a ḅan 'am zal way anahan sa ḅan tə do ahay kwakwa ata awan, aday way anahan sə zlapay anan i varak uko ata dukwen, a zalay winen a kwakwa ata re.

⁷ Kak abay 'am a Mbərom sa ḅan tə do ahay kwakwa ata kə tərak way lele coy nà, Mbərom i gan may abay sa ḅan 'am maza wiya sabay.

⁸ Əna ḅa ca apan həna nà, kà slak bay acəkan, anga Mbərom winen apan i gafan atan 'am pə way ahay inde bayak awan, aday a jan atan nà: «Luvon a inde i nay ahay, ni ḅan 'am wiya tu do sə Isəra'ila ahay, aday tu do sə Yahuda aya təke.

⁹ 'Am ata i ga minje tə aḅan 'am uno tə bije a tinen ahay kwakwa ata sabay. A alay a nen sə ḅənan atan ahay alay à Misra wa ata nà, mə ḅanak 'am, əna tə dəfak anan apan bay, aday nen Mbərom Fetek, nen dukwen nə mbəsakak atan.

¹⁰ Alay a kà slak nà, ni ḅan 'am tə tinen.

Ni dəf anan 'am uno à abayak nga a tinen inde, aday ni vinde anan 'am uno pə mivəl a tinen re. Ti təra do uno ahay, nen ni təra Mbərom a tinen.

¹¹ Dowan inde i gan may sə tətakan anan way anà dowan sabay, dowan i jan anà do hinen: “San Mbərom” sabay, anga i ḅənay pə məced aya wa, hus pə gwaslay ahay, do ahay fok ti san nen.

¹² Ni pəsen atan anan huwan a tinen ahay, ni may anan ahay ines a tinen ahay à nga inde sabay.†»

¹³ Ana Mbərom a sa ja 'am sa ḅan 'am wiya ata nà, a təra anan winen mama'am ata, way kwakwa awan. Way a kwakwa ata aday məduwer ata nà, winen apan i lize bəse coy.

9

Aḅan 'am məduwer a tə aḅan 'am wiya awan

¹ A alay ana Mbərom sa ḅan 'am a mama'am ata nà, Tawrita inde sə dakan anan anà do ahay cəved sə həran nga anà Mbərom. Man sə həran nga anà Mbərom inde mə lavay zek a re.

² Tə ndakay jawjawa, tə gəzla anan man cew. Day mama'am awan, tə ngaman man cəncan awan, ta dəf uda way sə lalam aday tabal tə pen mə varan a à Mbərom aya apan.

³ Day a hinen ata dukwen, mə gəzla pi zek wa tə winen mama'am ata nə tə zana, aday tə ngaman anà day ata nà, man a Mbərom cəncan awan.

⁴ A man ata kutok, tə ndakay uda ruwec sə gura, sə vakan apan ləluway anà Mbərom. Ta dəf uda zəndok sə aḅan 'am a Mbərom, mə ndakay a nə tə gura. A zəndok ata inde asa, tuwez sə gura uda re, ta dəf uda way sa pa sə ngaman manu, Mbərom sə gucen atan ahay à mburom wa ata awan.* Sukol

* 8:5 Ca pə Gurtaaki 25.40. † 8:12 Ca pə Yeremiya 31.31-34. * 9:4 Ca pə Gurtaaki 16.13-15, 31.

ana Haruna sa d̄a ata inde à man ata à z̄andok inde.† Aday kon ana Mb̄erom s̄a vinden ahay apan 'am ma ban a anà Musa ataya uda à man ata re.‡

⁵ Pa nga s̄a z̄andok ata dukwen, t̄a d̄efak apan awan aya inde kawa maslay a Mb̄erom ahay. Awan ataya t̄a d̄akay anan Mb̄erom winen inde à wulen s̄a d̄o ahay t̄a mazlab̄ awan. Awan ataya n̄a, t̄a b̄ergaslay aya awan, ta ka anan b̄ergaslay a tinen sa man nga à mburom, à man sa pak mez s̄a ḡanaw ahay aday Mb̄erom à p̄asen anan ines à d̄o ahay ata awan. H̄ona n̄a, alay a inde s̄a t̄aker way p̄a awan ataya fok bay.

⁶ Natiya, t̄a ndakay anan way ataya à man ata kutok n̄a, d̄o s̄a ḡad̄an d̄ungo an̄a way ahay ta taa zla n̄a ù doh a mama'am ata awan, aday ta taa ga uda mer su way a tinen ahay n̄a pac pac.

⁷ A day su doh a m̄a slala cew ata n̄a, sa zla uda n̄a, bahay nga su d̄o s̄a ḡad̄an d̄ungo an̄a way ahay anga Mb̄erom ata d̄akd̄ek. Ava daz n̄a, a zla à man ata dukwen saray k̄artekt̄akke. I i zla uda dukwen, i pak mez s̄a ḡanaw à alay inde aday i varan anan mez ata anà Mb̄erom. Ata Mb̄erom i p̄asen anan ines anahan pi zek t̄a ines s̄a d̄o ahay sa ga m̄anj̄ona sa san apan ataya t̄ake fok.

⁸ Apasay C̄ancan a a nan s̄a d̄akak uko anan n̄a 'am a h̄ona ana awan: Kak jaw̄awa a mama'am ata inde h̄wiya c̄ana, c̄aved̄ inde m̄a t̄aba sa zla à man a Mb̄erom c̄ancan a fan bay.

⁹ Way ataya t̄a d̄akay anan n̄a way a s̄a t̄era h̄ona biten ataya awan. A nan sa ja n̄a, way s̄a d̄o ahay s̄a waslay aday s̄a varan an̄a Mb̄erom ataya n̄a ti mba apan s̄a banay anan m̄ivel su d̄o sa var way ata pa 'am a Mb̄erom bay.

¹⁰ Way ataya t̄a d̄akak uko anan way pa 'am s̄a way sa pa, pa 'am s̄a way sa sa, pa 'am s̄a banay way kawa sa zlan à nga à Mb̄erom. Way ataya dukwen, way pa 'am sa zlay si zek, bina p̄a m̄ivel su d̄o zenzen a bay, aday t̄a njahay n̄a m̄anj̄ok c̄ana coy, hus p̄a luvon a Mb̄erom i mb̄ed̄ahan alay an̄a way ahay, aday i ma atan wa way m̄aduwer ataya awan.

¹¹ H̄ona n̄a, Almasihu k̄a nak ahay coy. Winen n̄a, bahay nga su d̄o s̄a ḡad̄an d̄ungo an̄a way ahay. Way a m̄anuko sa njad̄ lele ataya fok ta nay n̄a, à alay anahan a wa. Doh a aday Yesu a ga uda mer su way anahan ata n̄a, a zalay doh mbala ana d̄o s̄a ḡad̄an d̄ungo an̄a way ahay kwakwa sa taa ga uda mer su way a tinen ata awan. S̄a ndakay anan doh ata n̄a, d̄o zenzen a bay, Mb̄erom a t̄a alay anahan awan. Aday doh ata dukwen, winen p̄a daliyugo à man a anan bay.

¹² A alay a Almasihu i sa zla à man a Mb̄erom a c̄ancan ata n̄a, k̄a ḡab̄ak mez s̄a vuwar s̄a awak ta sa wan sa sla ahay à alay inde bay. A ḡaba ad̄aka n̄a, mez si zek anahan awan, a zla anan à man a Mb̄erom a c̄ancan ata saray k̄artekt̄akke. Natiya kutok, a tam m̄anuko t̄a mez anahan ata pa s̄a viyviya awan.

¹³ Kwakwa ata n̄a, ta taa waslay n̄a vuwar s̄a awak t̄a guson sa sla aya s̄a kwecek mez a p̄a d̄o ahay aday ines a tinen ahay à ga inde p̄a ide a Mb̄erom sabay. Ta taa waslay t̄akalak sa sla aday s̄a vakan à Mb̄erom, ata ti ra r̄aba anahan a sa pak p̄a d̄o ahay. Natiya kutok, d̄o sa nes anan anjahay a tinen t̄a Mb̄erom ataya ti t̄era d̄o c̄ancan aya asa.

¹⁴ Aya, kak matanan cukutok n̄a, mez a Yesu n̄a, t̄a m̄agala a zal mez s̄a ḡanaw a tinen kwakwa ataya awan. Almasihu a ḡaba anan zek anahan, a var anan anga Mb̄erom t̄a alay anahan awan, aday t̄a m̄agala s̄a Apasay C̄ancan a winen inde pa s̄a viyviya ata awan. Way anahan a s̄a varan à Mb̄erom ata n̄a, c̄ancan a t̄a mindel, a mba apan s̄a banay anan m̄ivel a m̄anuko t̄ate, anga d̄a ga ines ahay s̄a varak uko amac sabay, ana d̄i ga ad̄aka n̄a, mer su way a Mb̄erom bahay s̄a sifa kutok.

† 9:4 Ca p̄a Limle 17.23. ‡ 9:4 Ca p̄a Tooktaaki Tawreeta 10.3-5.

15 Tə way ana Yesu a sa ga ata kutok, winen do sa zlah anan məlmal a Mbərom tə do ahay, anga Mbərom kə banak 'am wiya tə tinen. Anga nan, do ana Mbərom sə ngamay ataya ti njad way a Mbərom a sə zlapay anan i varan atan kawa anahan a sa ja i varan atan anan sə coy ata awan. I təra matanan anga Yesu kə məcak anga do sa nes anan 'am a Mbərom sa ban məduwer ataya ata awan. Tə amac anahan ata nà, a bəmbadəy atan ahay à atahasl a tinen ahay wa.

16 Kak dowan kà jak 'am sə gəzla anan zlıle anahan aday a saa mac cəna, do ahay ti saa ga anan mer su way a nə si winen a i mac aday ata ti saa gəzla anan zlıle anahan ata awan.

17 Kak dowan sa ja 'am ata winen tə sifa mba cəna, 'am anahan a sa ja ata nə məgala uda ibay. Anga ta saa ga anan way anahan sa ja ata cəna, a mac aday.

18 Matanan dukwen, à alay a Mbərom sa ban 'am tə do ahay ata nà, a wa gənaw à mac aday mez a à pəkay.

19 Musa a dakay anan Tawrita fok pa 'am sə do ahay fok nà, a gəba mez sə wan sa sla ahay tə vuwer sə awak ahay tinen sə gədan dundo ataya, tə japay anan tə a'am. A ra daslam ahay pi zek tə sibək sə təman dəzdaz aya awan, a pak anan à mez ata inde, a kwecek anan mez pə Deftere sə Tawrita tə winen awan, aday a kwecek anan mez pə do ahay tə winen a re.

20 A jan atan, a wa: «Həna anan nà, mez a Mbərom sa ban anan 'am tə kwanay ata awan. A jak ikwen nà, dəfen anan apan lele. S»

21 Musa a kwecek mez ata pə jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom tə way a tinen sa ga anan mer su way uda ataya təke fok matana re.

22 A alay ana Tawrita sə lavan nga anà do ahay ata nà, tə banay way ahay alay avan nə tə mez. Matanan, mənəna mez sə pəkay cəna, Mbərom a pəse ines sə do ahay bay.

Mez a Yesu a banay ines sə do ahay

23 Matanan, na jak, na wa: Way sə kwakwa ataya fok tə banay atan tə mez matanan ata nà, sə dakay anan way sə təra à mburom ataya awan. Tə banay way ahay kwakwa ata nà, kawa ana Tawrita sa jan atan ata awan. Əna pə way didek aya à mburom ata nà, a nan à Mbərom nə mez sə zalay sə gənaw ataya awan. Winen lele ata nà, zek a Yesu a sa var anan ata awan.

24 Da san zle kutok, Almasihu nə kà zlak à man a Mbərom cəncan a mbala ana do ahay sə ndakay ata itəbay. Wita nà, mezeze sa man cəncan a didek a à mburom ata awan. Əna winen a zla nà, à mburom pə cakay a Mbərom. Həna nà, winen pa 'am a Mbərom anga sa ga amboh anga mənuko kutok.

25 Bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay à man a Mbərom cəncan a ata nà, ta zla uda nə pə ava pə ava. Ta zla uda dukwen tə mez sə gənaw ahay à alay inde, mez si zek a tinen a bay. Əna Almasihu nà, a var nə nga anahan awan, aday a var anan dukwen, saray kərtek coy, kə mənahan anan itəbay.

26 A ga matanan bay nà, abay i mənahan anà dəce anahan ahay saray bayan a re. Bina kwa pə ana Mbərom sə ndakay anan daliyugo nà, i taa mac anga do anahan ahay pə ava pə ava. Əna matanan bay, a nay ahay nə saray kərtek, aday à alay a uho kwakwa ata winen apan i ndav coy ata awan. A var anan zek anahan kawa way ma sla dundo a anà Mbərom, anga sə pəse anan ines sə do ahay sə coy.

27 Kuwaya i mac nə saray kərtek. Pə dəba anahan a wa cəna, Mbərom i gan sariya.

28 Almasihu dukwen a var anan nga anahan nà, saray kərtektəkke coy sə pəsen anan ines anà do ahay bayak a kutok. I i may ahay pac a inde dukwen

mə slala cew awan. I may saa pəse ines ahay sabay, əna sa naa tam anan dō sa ba anan ataya fok.

10

¹ Tawrita ana Musa winen kawa mezeze sə way sə dəkay anan way lele aya saa təra pa 'am ataya awan. Aday mezeze sə way ataya dükwen, winen kawa zek ana way ataya bay re. Pə ava pə ava, dō ahay tə varan way anə Mbəröm nə sə hədəken pə cakay, əna way ataya ti njad sə təra dō cəncan aya bay hwiya.

² Kak abay dō ahay tə təra cəncan aya pa 'am a Mbəröm tə way ma gad dongo aya nə, ti var way ma gad dongo aya sabay bidaw? Bina ti təra cəncan a nə saray kərtek cəna coy, ti gan may anə apəse ines sabay.

³ Adəka bay, way a mə varan a anə Mbəröm ataya nə ta man atan anan ahay à nga inde pə ava pə ava nə, ines a tinen ahay,

⁴ anga mez sə guson sa sla ta sə vuwar sə awak aya a mba apan sə banay anan ines sə dō ahay bay.

⁵ Anga nan kutok, à alay ana Almasihu i sa nay ahay pə daliyugo ata nə, a jan anə Mbəröm, a wa:

«A nak tē gədan dongo anə gənow ahay anga iken bay,

a nak tē varak awan bay re.

Əna kə varak uno zek su dō zənnen awan aday nə varak anan.

⁶ Gənow a ma tak ataya ta zlak anak à nga bay.

Way sə dō ahay sa var anga sə pəse anan ines a tinen ahay ata dükwen, kə zlak anak à nga bay re.

⁷ Anga nan kutok na wa: Mbəröm, nen həna!

Ni zla pə daliyugo saa ga way sa zlak à nga,

kawa mə vinde a à Deftere anak inde pi nen ata awan.* »

⁸ Almasihu a ja aday nə: «A nak tē gədan dongo anə gənow ahay anga iken aday tē varak awan bay re. A nak tē təkak gənow ahay bay re. Aday a nak tē pak mez sə gənow ahay anga sə pəse ines sə dō ahay bay re asa.» Kwa á ga nə ta var way ataya dükwen, tə dəfan apan anə Tawrita dəp nə, a nan anə Mbəröm a bay.

⁹ 'Am mə slala cew a nə a wa: «Mbəröm, nen həna! Ni zla pə daliyugo saa ga way sa zlak à nga.» Matanan nə, a nan sa ja nə Mbəröm kə mbacak anan wa agədan dongo anə way kawa sə kwakwa ata awan, aday a dəf uda way maza wiya awan: amac a Yesu.

¹⁰ Natiya kutok, də tərak dō cəncan aya pa 'am ana Mbəröm, anga Yesu Almasihu kə gak way sa zlan à nga anə Mbəröm, aday kə varak anan zek anahan kawa way ma sla dongo awan, a mac saray kərtektəkke coy.

¹¹ Dō sə gədan dongo anə way à wulen sə Yahuda ahay nə, tinen mə tavay aya sa ga mer su way a tinen nə pac pac, ti mənahan anə agədan dongo à gənow ahay maza awan. Əna way a tinen a sa var ataya dükwen, ta mba apan sə pəse anan ines sə dō ahay bay re.

¹² Əna Yesu Almasihu nə, a var nə zek anahan awan, a var anan saray kərtek sə pəse anan ines sə dō ahay pa sə viyviya awan. Pə dəba anahan a wa, a njahay way anahan à alay puway a Mbəröm.

¹³ Həna nə, winen apan i ba alay a Mbəröm saa təra anan dō manidə anahan ahay fok bile anahan aya ata awan.

¹⁴ Tə way anahan a sə varan anə Mbəröm ata kərtektəkke, kə tərak atan dō mənənə ines aya pə ide a Mbəröm, kə tərak atan dō cəncan aya pa 'am a Mbəröm sə coy re.

* 10:7 Ca pə Jabuura 40.7-9.

15 Apasay Cəncan a dukwen kà jak uko anan 'am ataya tinen didek aya coy re. A wa:

16 «Nen Mbërom Fetek, alay a kà slak nà, ni ban 'am tə tinen.

Ni daf anan 'am uno à abayak nga a tinen inde,
aday ni vinde anan 'am uno pə mível a tinen aya re.†»

17 Aday a ja asa:

«Ni may anan ahay huwan a tinen ahay tə ines a tinen ahay à nga inde sabay.‡»

18 Mbërom kə pəsek anan anan ines anà do ahay cukutok nà, do ahay ti gan may sa var awan a maza re anga sə pəse ines asa daw?

Hədəkuko pə cakay ana Mbërom

19 Mərak uno ahay, kak matanan cukutok nà, amac ana Yesu aday mez anahan sa pak ata nà, tə varak uko cəved sa zla à man a Mbërom cəncan a kutok.

20 Yesu kə ngərwak anan zana sə gəzla mənuko pi zek wa ta man a Mbërom cəncan ata awan, a təbak uko anan cəved a sa zla à doh ata awan. Cəved ata dukwen, winen wiya aday dī njad sifa nà, tə winen awan. Zana anahan sə ngəraw anan ata nà, winen zek anahan a do ahay sə daray anan pə dədom mə zləngad ata awan.

21 Natiya kutok, do sə gədan dundo anà way anga mənuko inde məduwen a winen a gan nga anà do a Mbërom ahay fok.

22 Anga nan, hayak ikwen ahay kutok, hədəkuko pə cakay a Mbërom tə mível kərtek awan, aday dəfuko apan nga mənəjəna hiyem hiyem, anga mez a Yesu kə tərak anan mível a mənuko ahay cəncan aya awan, kə banak nuko tə a'am lele kutok.

23 Way a Mbërom sa jak uko ata nà, i ga anan, winen a gad mungwalay itəbay asanaw! Anga nan, pərahuko anan azar sə dakay anan nə də dəfan ide nà, anà way a Mbërom sə zlapay anan ata awan. Dəfuko apan nga, dē gudəc bay.

24 Pəluko cəved a aday dī man anan zek anà do azar aya ata awan, anga aday mənuko fok, dē pəlay zek ahay zal sə kwakwa awan, aday dē zəga anan sa ga way lele aya kutok.

25 Də mbəsək sə halay nga pə kərtek a kawa do azar aya ata bay. Adəka bay, varuko anan məgala anà zek ahay lele. Bina luvon anà Yesu Almasihu i saa may ahay ata, winen bəse coy.

26 Dəwan a, kə sənək cəved didek a coy, aday winen pəlasl ma tə alay anahan a saa ga ines ahay re nà, awan a inde i varan anà Mbërom anga sə pəsen anan ines anahan ataya nə inde sabay.

27 Do sa ga way matanan ata nà, à jəjar, anga sariya a Mbërom i ban anan do sa ga ines ahay fok. Pə dəbə anahan a wa, i ba uko sə mbacay itəbay saa vak anan do manidə ana Mbërom ahay ata awan.

28 Kə sənən zle coy, dəwan a kə nəsek anan Tawrita a Musa nà, kak do ahay cew kabay maakan ta jak kə gak matanan acəkan cəna, ta vad anan mənəjəna sa gan i zek wa anà dəwan.§

29 Kak way matanan ata a tərə tu do sa nes anan Tawrita ana Musa cukutok nà, dəcə anà do sə kədəy anan Yesu Wan a Mbërom i sa tərə nə kəkəma ite anaw? Do matanan ata nà, mez ana Yesu, Mbërom sa ban anan 'am tə winen ata, kə tərak anan cəncan pə 'am a Mbërom. Aday pə dəbə anahan a wa dukwen, winen ta sə kədəy anan Yesu nà, a gənanan dukwen anà Apasay a

† 10:16 Ca pə Yeremiya 31.33. ‡ 10:17 Ca pə Yeremiya 31.34. § 10:28 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

Mbəróm sa gak uko anan sumor anahan ata awan. Do matanan ata nà, dæce anahan inde mæ zalay awan.

³⁰ Mbəróm a tæ alay anahan a a wa:

«Ni ga mível tu dō sa ngam 'am uno bay ataya awan,
ni man atan anan siked sə ines a tinen ahay.*»

Da san zle, i ga anan way anahan sa ja ata awan. Asa, Deftere a Mbəróm a wa:

«Nen Mbəróm Fetek, ni gan sariya anà dō uno ahay.†»

³¹ Mbəróm nə bahay sə sifa. Kak sariya kə bənak anan dōwan a nà, dæce inde tə mindel anga dōwan ata kutok.

³² Sənen apan aday: A alay a kə cinen anan anà jiyjay a Mbəróm mama'am a ata nà, kə njiden dæce ahay bayak a à alay sə dō ahay wa, aday kə dāmen anan hwiya.

³³ A alay a anan nà, tə gənahak ikwen pa 'am sə dō ahay, ta gak alay tə kwanay re. Aday à alay azar aya bine siwaw nà, a nak ikwen sə japay tu dō aya aday tinen à dæce ata inde ataya re.

³⁴ Do ma ban aya à dangay anga Yesu ataya, ta gak ikwen i zek wa. Do ahay ta rak ikwen anan way ahay dukwen, kə gak ikwen à nga wa bay, adəka kə tislən anan mível, anga kə sənən zle way mə mbəsakak ikwen a inde sə zalay ana tinen sa ra anan ataya awan, aday way a mə mbəsakak ikwen ata nà, i ndav bay, i ga inde nə pa sə viyviya awan.

³⁵ Anga nan kutok, pərihen anan azar sa daf nga pə Yesu. Ki gen matanan hwiya cəna, ki njiden magwagway məduwen a pa 'am a Mbəróm.

³⁶ Lele cəna, səmen anan anà way ahay anga aday ki gen way sa zlan à nga anà Mbəróm, aday kə njiden anan way anahan sə zlapay anan ata awan.

³⁷ Bina Mbəróm a wa:

«A mbəsak nə mənjoek, dōwan a saa nay ata i nay ahay coy, i njahak ayak sabay.

³⁸ Do didek a pa 'am uno nà, i njad sifa sa ndav bay ata awan, anga kə dəfak upo nga.

Əna kak, dōwan a kə mak à dəba nà, ni taslay mível tə winen itəbay.‡»

³⁹ Mənuco aday nà, a ga upo nə mənuco dō sa ma à dəba ataya aday sə lize ataya itəbay. Adəka bay, mənuco nə dō sa daf nga pə Yesu ahay. Natiya, di njad sifa sa ndav bay ata awan.

11

Dəfuko nga pə Mbəróm kawa bije a mənuco ahay

¹ Adaf nga pə Mbəróm, a nan sa ja nə maw? A nan sa ja nà: Da san zle, way a mənuco sə dəfan ide ata nə i təra, kwa à ga nə də canak anan tə ide fan bay, da san zle, tinen inde re.

² Do a kwakwa ataya ta daf nga pə Mbəróm nə matanan. Anga nan, tinen ta zlan à nga anà Mbəróm.

³ Də dəfak nga pə Mbəróm. Anga nan, da san zle lele, Mbəróm a ndakay daliyugo nə ta 'am anahan sa ja. Natiya, way a mənuco sa ca apan həna pə daliyugo ataya fok, ta nay ahay à way a aday ta ca bay ataya wa.

⁴ Abel kə dəfak nga pə Mbəróm. Anga nan, a varan way lele awan anà Mbəróm, a zalay way mbala ana mərak anahan Kaynu sə varan anà Mbəróm ata awan. Abel kə dəfak nga pə Mbəróm. Anga nan, Mbəróm a ca apan nə winen dō didek awan. Zek anà Abel a dukwen, kə sənək anan, anga Mbəróm

* 10:30 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.35. † 10:30 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.36. ‡ 10:38 Ca pə Habakuk 2.3-4.

kà tèmahak anan way anahan sè varan anà Mbèrom ata awan. Anga nan, kwa á ga nè Abel kà məcak təkede nà, winen apan i jak uko 'am hwiya.*

⁵ Anuhu kà dáfak nga pə Mbèrom. Anga nan, winen kà məcak itəbay. Mbèrom kà zəbak anan tə sifa aday ti zek a təkə à mburom. Kula dōwan kà canak anan sabay, anga Mbèrom kà zəbak anan. Deftere a Mbèrom a ja nà, winen a zlan à nga anà Mbèrom, aday Mbèrom a gəba anan à mburom.†

⁶ Dōwan inde i zlan à nga à Mbèrom mənjàna sa daf apan nga nà, ibay. Kak a nan à dōwan a sə hədek pə cakay a Mbèrom nà, á daf apan nga nè winen inde aday. Aday á san dūkwen, Mbèrom a varan magwagway nà, anà dō sə bənan bitem ataya awan.

⁷ Nuhu kà dáfak nga pə Mbèrom. Anga nan, a pak sləmay nè pa 'am a Mbèrom awan. A dakan anan way a saa təra pa 'am ataya awan. Nuhu kà canak anan anà way ataya njœk tə ide anahan fan bay, əna kə bənak anan à 'am wa, a ndakay kwalalan məduwen a kawa ana Mbèrom sa jan ata awan. A zla uda tu dō su doh anahan ahay, aday Mbèrom a tam atan à 'am wa. Nuhu a ga matanan nà, anga a san zle, dō sə daliyugo ahay nè ti i lize acəkan, anga ta gak ines. Mbèrom a ja nè winen kə tərak dō didek awan, anga adaf nga anahan.‡

⁸ Ibərahima kə dáfak nga pə Mbèrom. Anga nan, kə bənak anan à 'am wa re. A zla ù kon aday Mbèrom a jan «zla» ata, mənjàna sa san man ata awan, anga Mbèrom i sa varan kawa kon anahan a mba.§

⁹ Ibərahima kə dáfak nga pə Mbèrom. Anga na awan, kə njahak ù kon ana Mbèrom sə zlapan anan i varan ata awan, kwa á ga nè winen kawa mədurlon. A taa njahay nè à jawjawa ahay inde karara. Atə Isiyaku tə Yakob dūkwen tə njahak uda re, anga tinen dūkwen, Mbèrom kə zlapak atan anan tu kon ata kərtek a re.

¹⁰ Ibərahima a ga matanan, anga winen apan i ba wulen su doh a Mbèrom ma han a aday kula i mbazl itəbay ata awan.

¹¹ Saratu dūkwen, kə dáfak nga pə Mbèrom. Anga nan, kwa á ga nè winen məduwer a coy dəp nà, kə tərak dō. A san zle, dōwan a sə zlapan ta wan ata nà, a gad mungwalay itəbay.*

¹² Anga nan kutok, Ibərahima kə wahak wan à məduwer inde. Ibərahima nà, winen dō kərtek, əna ta wan anahan ata dūkwen, kə wasak kawa mawuzlawazl sa nga mburom ahay, aday bayak a kawa wiyeen sə zlinder, dōwan a mba apan sə baslay bay ata awan.

¹³ Dō ataya fok, ta taa daf nga pə Mbèrom, hus pə luvon sə amac a tinen. Tinen aday dūkwen, tə njadək anan way a Mbèrom sə zlapay anan i varan atan ata bay, tə canan ayak nè dərən ta nga, tə taslak anan mivel re. Ta ja, ta wa: «Man a manay inde à man a ibay. Manay nè mədurlon ahay pə daliyugo a anan.†»

¹⁴ Dō sa ja 'am matanan ataya nà, tə dakay anan nè tinen apan ti pəlay kon nga a ana tinen a cara.

¹⁵ Tə bayak pa man mbala ana tinen sə mbəsak ataya sabay. Abay ta taa bayak apan kəma, tiya nè ta mak way a tinen à dəba coy.

¹⁶ Adəka bay, tə pəlay nà, man sə zalay mbala ana tinen ataya awan, kawa sa ja nè, man à mburom. Anga nan, a zlan à nga anà Mbèrom tə ngaman Mbèrom a tinen, aday a ndakan atan kon lele sə coy ata kutok.

* **11:4** Ca pə Laataanooji 4.3-10. † **11:5** Ca pə Laataanooji 5.18-24. ‡ **11:7** Ca pə Laataanooji 6.9-9.29. § **11:8** Ca pə Laataanooji 12.1. * **11:11** Ca pə Laataanooji 18.10. † **11:13** Ca pə Laataanooji 23.4.

17-18 Mb̄erom k̄ə zlapak anan an̄ə Ib̄erahima, a jan n̄ə: «Ki njad̄ wan s̄ə kutov ahay n̄ə t̄ə Isiyaku.‡» Matanan, a nan à Mb̄erom s̄ə katab̄ anan adaf nga ana Ib̄erahima kutok, a jan, à ḡədan̄ d̄ungo an̄ə wan anahan Isiyaku, aday à varan anan. Ib̄erahima k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, a ḡəba anan wan anahan a m̄ənduwel ata saa ḡədan̄ d̄ungo anga Mb̄erom.

19 Ib̄erahima a san zle, m̄əgala ana Mb̄erom inde s̄ə slabakay anan ahay Isiyaku à amac wa. A t̄əra n̄ə, kawa abay Isiyaku ata k̄ə m̄əcək ac̄əkan, aday a slabakay à m̄əke wa.

20 Isiyaku k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom re. Anga nan, a jan an̄ə at̄ə Jakob t̄ə Isuwa, a wa: «Mb̄erom à d̄əf pikwen alay s̄ə mazlāb̄ anahan.» A ja matanan ata n̄ə, anga a san zle, pac a inde n̄ə, way i t̄əran atan matanan awan. §

21 Yakob d̄ukwen k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, à alay a i saa mac b̄əse coy ata n̄ə, k̄ə d̄əfak alay s̄ə ngama pa wan ana Yusufu ahay cew, aday a tavay p̄ə d̄əker, a h̄əran nga an̄ə Mb̄erom.*

22 Yusufu d̄ukwen k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, i saa mac coy n̄ə, a jan an̄ə wan s̄ə kutov anahan Is̄əra'ila ahay, a wa, ti i t̄əmay ahay à Misra wa azanan mba. Anga nan, a d̄əkan atan anan way a tinen saa ga t̄ə k̄əlakasl anahan p̄ə d̄əba s̄ə amac anahan wa. †

23 At̄ə b̄əbay t̄ə may ana Musa d̄ukwen, t̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom ite re. Anga nan, t̄ə wahay anan Musa c̄əna, ta der anan kiya maakan agay. Ta ca pa wan ata n̄ə a r̄əba ike. T̄ə j̄əjarah sa nes anan 'am ana bahay s̄ə Misra bay. ‡

24 Musa k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, a har lele n̄ə, a nan d̄əwan à ngaman wan ana d̄əna à bahay s̄ə Misra sabay.

25 A ca anan n̄ə suwan t̄ə ga d̄əce pi zek tu d̄ə a Mb̄erom ahay p̄ə k̄ərtək awan, bina a nan s̄ə taslay mivəl ta sa ga ines bay, anga ataslay mivəl matanan ata a njahay bayak a bay. §

26 A san zle, suwan d̄ə ahay t̄ə ga anan alay anga winen d̄ə ana Almasihu, bina d̄əce ata a zalay zlile s̄ə Misra ahay fok. A bayak matanan, anga winen ap̄an i d̄əfan id̄ə n̄ə, an̄ə magwagway a Mb̄erom saa varan ata awan.

27 Musa k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, a slabak à Misra wa, m̄ənjəna s̄ə j̄əjarah an̄ə mivəl ana bahay s̄ə Misra ata awan. K̄ə tavak anan nj̄ənan lele, anga a ca pi zek a Mb̄erom awan, kula d̄əwan k̄ə canak anan bay re.

28 Musa k̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, a ga azar uko a s̄ə ngaman Pasaka ata awan. A jan an̄ə Is̄əra'ila ahay n̄ə, t̄ə kwecek mez s̄ə ḡənaw ahay p̄ə alay s̄ə masudoh, anga aday maslay a Mb̄erom s̄ə lavan nga an̄ə amac ata k̄ə zlak ayak n̄ə, à njad̄ sa vad̄ anan murkwaya a tinen ahay bay.*

29 Is̄əra'ila ahay t̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, b̄əlay a s̄ə ngaman B̄əlay D̄əzdaz ata k̄ə ḡəzłak i zek wa t̄əkiyen pa 'am a tinen wa. Matanan, t̄ə takasak wa t̄ə saray p̄ə wiyen m̄ə kuray awan. Misra ahay ta zlak ayak ite c̄əna, a'am s̄ə d̄əlov ata a mb̄əzlay ahay patan sa haw maza awan, a s̄ədak atan à alay a a nan atan s̄ə takas wa ite ata awan. †

30 Is̄əra'ila ahay t̄ə d̄əfak nga p̄ə Mb̄erom. Anga nan, ta van nga an̄ə Yeriko, kawa ana Mb̄erom a sa jan atan ata awan. Ta van nga luvon cuw̄b̄e c̄əna, d̄ədon s̄ə wulen su doh ata a wulad̄ i zek wa fok, anga à azla a tinen a luvon cuw̄b̄e ata inde n̄ə, ta d̄əf nga n̄ə p̄ə Mb̄erom. ‡

‡ 11:17-18 Ca p̄ə Laataanooji 21.12. § 11:20 Ca p̄ə Laataanooji 27.1-40. * 11:21 Ca p̄ə Laataanooji 47.29-31. † 11:22 Ca p̄ə Laataanooji 50.24. ‡ 11:23 Ca p̄ə Gurtaaki 2.1-2. § 11:25 Ca p̄ə Gurtaaki 4.19-23. * 11:28 Ca p̄ə Gurtaaki 12.21. † 11:29 Ca p̄ə Gurtaaki 14.21-31. ‡ 11:30 Ca p̄ə Yosuwā 6.12-21.

³¹ Uwar a sè ngaman Rahab aday a taa dah uho ata kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, a tème anan dō maslan sè Isèra'ila ahay sa zlak ayak àga tinen tē akar ataya awan. Anga nan kutok, à alay ana Isèra'ila ahay sa nja anan dō sè Yeriko ahay anga tē dáfak anan apan anà Mbèrom bay ata nà, Rahab nē tē vèdak anan itèbay. §

³² Alay a i slo bay, bina ni zèga anan apan 'am ana Gediyon*, Barak†, Samson‡, Yefta§, Dawuda, Samiyel, aday 'am ana dō maja'am a Mbèrom azar aya fok.

³³ Dō ataya dūkwèn, tē dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, ta gak vèram tu kon azar aya, aday tē mbasak pu kon ataya re. Ta gak bahay tē cèved lele awan, tē njadək anan way a Mbèrom sè zlapay i varan atan ataya awan. Tē tacan anan 'am anà ziyel ahay,

³⁴ tē mbacak anan uko sè uvon ahay, tē tèmak pu dō sa gan atan may sè wacay atan tē maslalam ataya wa re. Abay tinen bèle aya awan, èna Mbèrom kè varak atan mægala. Tē tərak dō sè vèram gədan aya awan, aday tē rəzlake anan dō sè vèram a tinen mədurlon ataya awan.

³⁵ Uwar ahay tē njadək anan dō a tinen ma mac ataya tē slabakak ahay à məkè wa, tē canak atan maza awan.* Dō azar aya ta sak lirew bayak awan. Abay tē mbəsak sè pèrahan azar anà Mbèrom nē, dō ahay ti ga atan alay bay. Èna ta gan may sa mac à dèce matanan ataya inde, anga ta san zle, Mbèrom i sa slabakay atan ahay pè luvon a inde aday ti i njad sifa lele sè zalay sè daliyugo a anan kutok.

³⁶ Dō azar aya ite nà, tē pəkak atan waray i idè, tē ndabək atan, tē jawak atan à səsile ahay inde, aday tē gucek atan ayak à dangay. Dō ataya fok tē sèmak anan anà way ataya awan lele.

³⁷ Dō azar aya ta mac nà, ta tar atan tu kon. Dō azar aya asa, ta mac nà, ta gad atan i zek wa cūwcew dægəlan dægəlan. Dō azar aya ite asa, tē wacay atan tē maslalam. Dō azar aya ite asa re, tē jəjay nē so, karara, doh a tinen ahay inde itèbay. Tinen nē mətawak aya awan, ta pak pi zek nē ambar sè gənaw ahay. Dō ahay tē jugurak patan wa 'am, ta gak atan mərgad lele.

³⁸ Ta taa jəjay nē à bəzlom ahay, à man sa saf ahay karay. Man sa njak ahan a tinen aya nē lar, pac a hinen ahay nē à toho ho inde. Dō ataya nà, dō lele aya awan. Tèdè abay ti njahay pè daliyugo a lelibay a anan bay.

³⁹ Dō ataya fok nà, ta zlake anan à nga à Mbèrom, anga tē dáfak nga fok a tinen nē pè winen awan. Mbèrom kè zlapak atan anan tē way lele awan, èna tē njadək anan way ata fan bay, idè a tinen kè canak anan anà awan bay.

⁴⁰ Bina Mbèrom kè lavak anan zek tē way lele awan anga mənuko, sè zalay way sè kwakwa ata awan, aday a wa i i japay atan tē mənuko à alay kərtek a wa, anga aday tinen dūkwèn tē njad way a lele ata kutok.

12

Dəfuko anan idè anà Yesu

¹ Dō ataya tē dáfak a nga a tinen pè Mbèrom, aday tinen pè cakay a mənuko sè dəkak uko anan cèved a tinen a sa daf nga pè Mbèrom ata awan. Anga nan, laruko anan way a sa ba puko, aday da zla anan pa 'am tətè sabay ataya awan. Mbəsakuko ines a sè tapay puko ataya, aday hawuko à man a Mbèrom sa jak uko ata awan. Dà ya nga bay.

§ 11:31 Ca pè Yosuwà 2.1-7, 6.22-25. * 11:32 Ca pè Alkaali'en 6.11. † 11:32 Ca pè Alkaali'en 4.6.

‡ 11:32 Ca pè Alkaali'en 13. § 11:32 Ca pè Alkaali'en 11.1. * 11:35 Ca pè 1 Laamiie 17.17-24; 2 Laamiie 4.18-37.

² Dəfuko anan ide nə anə Yesu. Kuse, anga kə varak uko cəved sa dəf nga pə winen, aday saa dəzle mənuko hus dukwen, winen awan. Winen nə, kə təmahak tā vad anan pə dədom mə zləngad a, waray kə gak anan sa mac pə dədom ata bay. Anga a san zle, Mbərom kə jugurak anan ataslay mivel inde i varan. Həna nə, winen mə njahay a à alay puway ana man sə njahay a Mbərom.

³ Bayiken pə Yesu aday. Do sə atahasl ahay ta nak anan ide, aday winen a kə səmak anan anə dəcə ataya awan. Bayiken pə winen, anga aday mbac à slahak ikwen bay, aday kɪ yən nga bay.

⁴ Tə didek a nə, kə rəzlen anan à nga wa sə mbəsak ines ahay, əna kə dəzlen anan hus pə amac fan bay. Matanan, kə məcen alay à jugom wa həna nə, angamaw?

⁵ 'Am a Mbərom sə varak ikwen məgala ata nə, kə mbədəken anan à nga wa dāw? A jak ikwen 'am nə kawa bəbay sa jan 'am anə wan anahan ahay, a wa: «Dəna uno, Mbərom Fetek kə jak anak pə akəta tə dəcə nə, bayak apan adəka! Kak a kataḅ iken dukwen, kə mac alay à jugom wa bay,

⁶ anga a kəta nə do winen sə pəlay anan ata awan.

A ndəḅay dukwen, do winen sa ca apan kawa wan anahan ata re.* »

⁷ Natiya, lele kɪ səmen anan anə dəcə ahay aday sə tətək wa way ahay adəka. Bina, dəcə ahay tə dəkay anan nə Mbərom kə tərək kwanay gwaslay anahan ahay coy. Wan inde aday kula bəbay anahan i kəta anan itəbay nə, inde dāw? Ibay!

⁸ Mbərom a ga tə gwaslay anahan ahay nə fok kətanən. Kak kə kətahak kwanay itəbay nə, ata kɪ sənen anan kutok, kwanay wan sə gala anahan ahay itəbay, kwanay mēdazlay ahay.

⁹ Way hinen inde kərtek, bəbay a mənuko ahay pə daliyugo tə kətahak mənuko, aday də varak atan ahay zlangar re. Kak matanan cukutok nə, təde abay di varan zlangar anə Bəbay a mənuko sə bagəbaga mburom nə zal tinen a fok kutok bidaw? Kak də varak anan zlangar lele cəna, i varak uko sifa sa ndav bay ata awan.

¹⁰ Bəbay a mənuko ahay pə daliyugo nə, tə kəta mənuko nə alay a mənəcək cəna coy, aday kawa anə tinen sə bayak apan nə lele ata awan. Bəbay a mənuko sə bagəbaga mburom nə, winen a kəta mənuko nə sa mak uko zek aday dē tərə kawa winen a, do cəncan aya sə coy.

¹¹ A alay a tinen apan ti kəta mənuko ata nə, a caḅ ike, a tərə kawa way lele a bay. Dəcə ata kə ndəvak coy nə, do sə təma way ata à kəta atan ataya nə, ta ga way sa zlan à nga anə Mbərom, aday tinen à zay inde.

Way lele aya sə bayak apan

¹² Mərək uno ahay, kak matanan cukutok nə, kə məcen alay à jugom wa bay, kɪ gen bəle à gərmec wa bay, zəgihen anan apan sa zla.

¹³ Kak do ahay inde à wulen a kwanay gərmec a han patan nə, tā zla nə tə cəved mə tavay nga awan. Ata ti guroḅ sabay, əna gərmec a tinen ahay ti pasay adəka.

¹⁴ Gen məgala anga aday zay à ga inde à wulen a kwanay ahay inde, aday tə do ahay fok re. Gen məgala re, anga aday kə tərən do cəncan aya pa 'am a Mbərom, bina dōwan saa canan à Mbərom mənjana sə tərə do cəncan a nə, ibay.

¹⁵ Gen anan nga i zek, anga aday dōwan à saa mbəsak anan sumor a Mbərom zləv à mēndak bay. Gen anan nga i zek re, anga aday dōwan à saa

* 12:6 Ca pə Balndi 3.11-12.

ɖaf 'am ma ca6 a sàrekeke pə mivèl bay, bina i i nes anan mivèl su ɖo azar aya re.

¹⁶ Gen anan nga í zek, anga aday ɖowan á saa tɛra ɖo sa dah uho bay, ɖo sɛ kɛɖey anan cɛɖe a Mbèrom kawa Ísuwa bay re. Winen a kɛɖey anan anjahay sɛ murkwaya anahan, aday a sukóm anan way anga ɖaf sɛ luvon kɛrtek. A mbəsak anjahay sɛ murkwaya, a tɛma uda ɖaf pə mɛrak anahan cɛɖew a wa.

¹⁷ Kə sənən zle, pə ɖəba anahan a wa nà, a nan bəbay anahan á ɖaf apan alay sɛ ngama anahan, aday i saa pa 'am su doh ana bəbay anahan, ənà kə njadək anan sabay. Bəbay anahan ata a ngəman anan sabay. Kwa á ga nə a yam apan tɛ ɖe sɛ ayam a cəɖək cəɖək ɖəp nà, kà mbak apan sɛ mbəɖa anan way anahan a sa nes anan ata sabay.†

¹⁸ Sənən anan aday nà, man a kwanay sɛ tavay apan hənə pa 'am a Mbèrom ata aday nə winen kawa bəzlom ana ɖo sɛ Ísəra'ila ahay sɛ tavay apan kwakwa ata bay. Bəzlom a tinen nà, ɖo ahay ta mba apan sɛ laman tɛ alay. Uko sa ban apan jan jan ata nà, tɛ canak anan. Aday takəɖimbom luvon kà gak uda re, jiyjay uda sabay. Tɛ canak anan anà vəvara sɛ slabak apan ata re.

¹⁹ Tɛ slənək andar sɛ məzləzlilən, aday tɛ slənək andar sa 'am a Mbèrom uda re. Tɛ slənə andar sɛ dungo a Mbèrom ata nà, tɛ jəjarak, ta gan amboh á saa jan atan 'am kula sabay,

²⁰ anga way anahan a sa jan atan ata a zalan atan mɛgala à nga wa. Bina a jan atan, a wa: «Dowan a kə lamak anan alay anà bəzlom a anan nà, kwa á ga nə gənaw, tiren anan tu kon aday á mac.‡»

²¹ Way a tinen a sɛ canan ata nà, kà gak atan zlawan bayak awan. Kwa Musa ɖukwen, kà jak: «Nen apan ni jəjar, anga zlawan u go.Š»

²² Kwanay nà, kətanən itəbay. Kə tiven nə pə bəzlom a sɛ ngaman Siyona ata awan, winen nə wulen su doh ana Mbèrom, bahay sa sifa. Wulen su doh ata nà, Urəsəlima sɛ bagəbaga mburom ata awan. Maslay a Mbèrom ahay bayak a uda tɛ baslay zek bay.

²³ Kwanay á man sɛ halay nga su ɖo a Yesu ahay tinen murkwaya a Mbèrom ahay, tinen apan ti ga azar uko. Mbèrom kə vɛndek anan sləmay a tinen á ɖerewel inde à mburom. Kə həɖəkən pə cakay ana Mbèrom, ɖo saa gan sariya anà ɖo ahay fok ata awan. Kə ɖəzlen pə cakay ana ɖo ɖiɖək aya pa 'am a Mbèrom, tinen ɖo a Mbèrom sɛ tɛra atan ɖo cəncan aya ata awan.

²⁴ Ki nen ahay pə cakay ana Yesu, ɖo sɛ japay anan atə Mbèrom pi zek tɛ ɖo ahay aday Mbèrom á ɖan 'am wiya tɛ ɖo ahay ata awan. Ki nen ahay pi mez a Yesu sɛ pəre pə ɖo ahay ata awan. Mez anahan ata a ɖakak uko anan nə way lele sɛ zalay way ana mez ana Abel sɛ ɖakak uko anan ata awan.

²⁵ Kak matanan cukutok nà, gen ngatay mənɔk aday, bina ki saa təmen anan 'am ana Yesu, ɖo sa jak ikwen 'am hənə ata awan. Kwakwa ata nà, ɖo ahay tɛ ngəmak sa pak sləmay pa 'am ana Musa bay re, winen ɖowan a sa jan atan 'am a Mbèrom pə daliyugo ata awan. Anga nan, tɛ tamək pə ɖəce ahay wa bay. Mənuko ɖo sa pak sləmay pa 'am ana Yesu ahay nà, kak ɖə ngəmak 'am anahan bay, winen tu ɖo sa nay ahay à mburom wa ata nà, ɖi tan à nga á ɖəce à alay anahan wa, i zalay anan ana tinen kutok bidaw?

²⁶ Kwakwa ata nà, dungo a Mbèrom a ɖal anan daliyugo, ənə hənə kə zlapak, a wa: «Saray kɛrtek asa, ni ɖal anan daliyugo aday ni ɖal anan apan bagəbaga mburom re.*»

† 12:17 Ca pə Laataanojii 25.29-34. ‡ 12:20 Ca pə Gurtaaki 19.12-13. § 12:21 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 9.19. * 12:26 Ca pə Haggay 2.6.

²⁷ 'Am anahan ata sa ja «Saray k̄artek asa» ata a dakay anan n̄a way anahan s̄a ndakay ahay fok ti b̄al aday ti lize wa, anga aday way sa b̄al it̄abay ata á njahay uda awan.

²⁸ Natiya, nḡaruko anan an̄a Mb̄erom, anga i varak uko kon sa b̄al it̄abay ata awan. H̄aruko anan nga kawa sa zlan à nga, aday d̄afuko anan apan t̄a aj̄jar a lele.

²⁹ T̄a d̄id̄ek a n̄a, Mb̄erom a m̄enuko sa taa gan amboh ata n̄a winen kawa uko, aday i vak anan way a sa zlan à nga bay ataya fok.

13

Anjahay sa zlan à nga an̄a Mb̄erom

¹ Kwanay d̄o ana Yesu ahay, p̄arihen anan azar s̄a p̄alay zek ahay.

² K̄a sa mb̄ad̄aken anan à nga wa sa t̄ama mb̄elok ahay ága kwanay bay. D̄o ahay inde ta gak matanan, t̄a t̄mahak maslay a Mb̄erom ahay ága tinen m̄anj̄ena sa san atan n̄a tinen maslay a Mb̄erom ahay.

³ Bayiken pu d̄o s̄a dangay ahay, kawa à dangay ata n̄a, kwanay jiya p̄a k̄artek awan. Bayiken pu d̄o sa ga d̄ace ahay, kawa sa ga d̄ace ataya n̄a kwanay aya re.

⁴ 'Am s̄a ḡəba zek c̄ana, d̄o ahay fok t̄a d̄əfan apan kawa ana Mb̄erom sa ja ata awan. At̄a mungol t̄a uwar anahan t̄a ga m̄adigwed̄ pi zek ahay bay. S̄anen anan lele, Mb̄erom i gan sariya an̄a d̄o sa ga m̄adigwed̄ ahay fok. Kwa d̄owan aya n̄a m̄a ḡəba zek a coy, kwa d̄owan aya n̄a m̄a ḡəba zek aya fan bay, Mb̄erom i gan atan sariya.

⁵ K̄i gen ubor p̄a dala bay. K̄a k̄adiyen anan way a kwanay ahay bay, anga Mb̄erom a ja n̄a:

«Ni ca kwanay uho kula bay,

ni mb̄esak kwanay kula bay re.*»

⁶ Anga nan, kuwaya i mba apan sa ja m̄anj̄ena aj̄jar:

«Mb̄erom Fetek i mo zek hwiya,

ni j̄əjaran an̄a awan kula bay.

D̄o z̄enzen a i go t̄əte n̄a maw?†»

⁷ Bayiken pu d̄o sa gak ikwen ahay nga kurre ataya aday, t̄a dakak ikwen anan ahay 'am a Mb̄erom. Bayiken p̄a anjahay a tinen aday, ta mac n̄a k̄ək̄amaw ata awan. D̄əfen nga p̄a Yesu kawa ana tinen a s̄a d̄əfay ahay apan nga ata awan.

⁸ Yesu Almasihu a n̄a winen k̄ək̄amaw, kwakwa, biten aday pa 'am dukwen, winen a mb̄ada it̄abay pa s̄a viyviya awan.

⁹ D̄o a azar aya tinen apan ti t̄ətakan anan an̄a d̄o ahay n̄a way wiya aya aday t̄ə c̄əved̄ ahay cara cara. T̄a saa lizek ikwen anan c̄əved̄ a lele a anan bay. K̄a saa p̄aken atan sl̄amay p̄a way a tinen a sa jak ikwen ataya bay, anga saa varak ikwen m̄əgala à miv̄el inde n̄a sumor a Mb̄erom, bina way ana d̄o z̄enzen a sa pa ata bay. Lele n̄a matanan, bina d̄o s̄ə p̄ərahan azar an̄a Tawrita p̄a way sa pa ahay ataya n̄a, k̄a mak atan zek p̄a awan a ibay jiya awan.

¹⁰ D̄o s̄ə ḡəd̄an d̄ungo an̄a way ahay anga Mb̄erom ù doh s̄ə mazlaḅ a Mb̄erom ataya n̄a, ti mba apan s̄ə varan way à Mb̄erom kawa m̄enuko it̄abay.

¹¹ Bahay nga su d̄o s̄ə ḡəd̄an d̄ungo an̄a way anga Mb̄erom n̄a, a ḡəd̄an d̄ungo an̄a way aya n̄a anga aday Mb̄erom à p̄əsen anan ines an̄a d̄o ahay. A zla anan t̄ə mez s̄ə way anahan a s̄ə ḡəd̄an d̄ungo ataya, à man a Mb̄erom a c̄əncan ata awan. Zek ana ḡənaw a ma sla d̄ungo ata n̄a ta zla anan à wulen su doh wa saa vak anan t̄ə uko.

* 13:5 Ca p̄a Tooktaaki Tawreeta 31.6, 8. † 13:6 Ca p̄a Jabuura 118.6.

¹² Anga nan, Yesu ðukwen a mac nə, uho à wulen su doh wa. A pak anan mez anahan, anga aday i pəsen anan ines anà ðo ahay, ti təra ðo cəncan aya pa 'am a Mbərom.

¹³ Kak matanan cukutok nà, ðə pərahan azar anà cəved sə Yahuda ahay sabay. Zluko uho pə cakay ana Yesu. Tə kədey mənuko tata winen awan.

¹⁴ Bina wulen su doh a mənuko inde sə njahay uda pə daliyugo a anan pa sə viyviya ibay. Də ðəfan ide nà, anà wulen su doh a mbala a Mbərom a ði i njahay uda sə coy ata awan.

¹⁵ Iya! Həruko anan nga anà Mbərom pac pac, anga way ana Yesu sa ga ata awan. Ahəran nga a mənuko ata nà, i təra kawa way a mənuko sə varan ma sla dungo ata ite. Matanan, zambaðuko anan sləmay anahan pa 'am sə ðo ahay pa sə viyviya awan.

¹⁶ Gen anan sumor anà ðo azar aya awan, gəzlen way a kwanay ahay tə tinen, anga way aday Mbərom a gan may ði varan ataya nà, tinen awan. Kà sa mbəðəken anan à nga wa bay.

¹⁷ Dəfen anan apan anà ðo sə lavak ikwen nga ahay, gen way a tinen sa jak ikwen ataya awan. Anga tinen apan ti ba kwanay sa gak ikwen nga. Tinen ti naa jan anà Mbərom way a tinen sa gak ikwen anan nga ata awan. Kak kə ðəfen atan apan nà, ti ga mer su way a tinen tə ataslay mivəl awan. Kak matana bay nà, ti ga mugo, aday mer su way a tinen sa ga ata i mak ikwen zek sabay.

¹⁸ Pərihen anan azar sa gan amboh anà Mbərom anga manay. Ma san zle, ma gak way lelibay a bay. Adəka bay, a nan umo sa ga nə mer su way lele aya hwiya.

¹⁹ Nə cəce pikwen wa mə zakay a nà, gen anan amboh à Mbərom anga aday à vuro cəved sa mak ayak əga kwanay bəse.

Andav sa 'am ahay

²⁰ Mbərom a sə varan zay anà ðo ahay à mivəl inde ata nà, sə slabakay anan ahay Bahay a mənuko Yesu à məke wa nə winen awan. A təra anan Bahay a pa nga su ðo sa gan nga anà təman ahay fok. A mac nà, anga mənuko təman anahan aya awan. Mbərom a ban 'am tə ðo ahay pa sə viyviya a nə tə mez anahan awan.

²¹ Matanan kutok, Mbərom à varak ikwen məgala, anga aday kɪ gen way kawa sa nan. A ga mer su way anahan à mənuko inde tə məgala ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, anga aday ðə təra kawa sa zlan à nga. Do ahay tə varan mazlaḅ anà Yesu Almasihu pa sə viyviya awan. Amen.

Aja 'am ahay

²² Mərak uno ahay, nə vindek ikwen ayak dərəwel a anan nà, sə varak ikwen ayak məgala, aday nə vindek ikwen ayak nə mənjoek cəna coy. Matanan kutok, bənen anan 'am a anaya à mivəl a kwanay ahay inde lele.

²³ Sənen nà, mərak a mənuko Timote winen à dangay sabay, tə mbəsakak anan ahay. Kà sak a dəzley ahay à man uno bəse cəna, ata mi zlak ayak əga kwanay nə maya awan.

²⁴ Jen anan 'am anà məcəf sə egliz ahay pi zek tu ðo a Mbərom ahay fok. Do a Yesu ahay pə daliyugo sə Italiya fok ta jak ikwen ayak 'am re.

²⁵ Mbərom à gak ikwen sumor anahan, kwanay a fok.

Derewel **ana** **Yakuba** sə **vinde ata awan** **Adakay way pə deftere a anan**

Yakuba a vinden ayak derewel a anan nà, anà do a Yesu ahay kwa aha ataya awan. A jan atan ayak nà, do a Yesu ahay ti i njahay pə kàrtek a nà kəkəməw. Adaf nga pə Yesu nà, a lagay do nə pi mer su way lele aya awan. Kak matana bay nà, adaf nga a tinen pə Yesu kə tərak kawa way ma mac awan. A jan atan ayak dukwen, tə pəlay kəlire a Mbərom, aday tə dəfan apan anà 'am a Mbərom re.

Nga sa 'am ahay

Pəlen kəlire a Mbərom (1.1-18)

Dakay anan adaf nga anak nà, ma mac a bay ti mer su way (1.19 - 2.26)

Sənen pa 'am a kwanay saa ja (3.1 - 5.6)

Aga ngatay ta sa ga amboh (5.7-20)

¹ Sə vindek ayak 'am a anan nə nen Yakuba, nen do si mer su way ana Mbərom aday do si mer su way ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu re.

Na jak anan ayak 'am anà do a Yesu ahay ma ta 'am a pə daliyugo fok ataya awan.

Mbərom a dakan anan kəlire anà do sa daf apan nga ataya awan

² Mərak uno ahay, à alay a dəcə ahay bayak a cara cara tə njadək kwanay cəna, tislən adəka nə mivəl.

³ Angamaw? Anga dəcə ahay tə njadək kwanay nà, adaf nga a kwanay i har. Ata ki mben apan sə tavay njənan kutok.

⁴ Tiven njənan pə luvon pə luvon aday kə tərən do ma san nga aya lele. Ata, anjahay a kwanay i ndav wa lele kutok.

⁵ Kəlire* nà, way lele awan. Anga nan, kak kəlire a kəcan à dowan a nà, à cəcə pi zek a Mbərom a wa. Mbərom winen azay a bay, a taa varan way anà do sə cəcə panan wa ataya fok, mənəna sə gafan atan pa 'am. I varan anan kəlire anà do sə cəcə ata acəkan.

⁶ Əna, kak dowan a i cəcə kəlire pə Mbərom wa ite nà, à daf nga pə Mbərom awan mənəna hiyem hiyem aday. Anga kak dowan a cəcə tə hiyem hiyem a cəna, winen kawa məsugurndolon sə a'am, mad'sa tan 'am so kəray ata awan.

⁷ Do matanan ata cəna, à sa jəka i njad way pə Bahay a mənuko wa bay.

⁸ Anga abayak nga anahan aya pə Mbərom nə cuwcew, ide zuhhwe pə Mbərom, aday alay faram faram ta man maza aya awan. A san nga anahan bay.

Do sə zlile ahay tu do mətawak aya awan.

⁹ Do inde à wulen a kwanay, winen mətawak a nà, à taslay mivəl, anga Mbərom kə cakafak anan anan nga.

¹⁰ Aday do inde zlile awan à wulen a kwanay ite nà, à taslay mivəl, anga Mbərom kə mak anan anan nga à məndak. Bina abay a san zle, i mac kawa avərez sə way ahay.

* 1:5 Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

11 Pac kà dɔ̀vɔk dɔ' a cəna, avərez sə way ahay ti butoy, ti guce tə arəba a tinen ataya tək. Matanan re, dɔ sə zlıle ahay dukwen ti lize à alay a tinen apan ti ga mer su way a tinen ahay ata awan.

Dəce tə way sə sapat dɔ ahay ataya awan

12 Mbərom i daf alay sə mazlaɓ anahan pu dɔ sə tavan anà dəce duwurra ata awan. Anga azanan dəce ahay tə ndəvak cəna, i tɛma magwagway, kawa ana Mbərom a sə zlapay anga dɔ sə pəlay anan ataya awan. Magwagway anahan a nə sifa sa ndav bay ata awan.

13 Way ahay ta sak a njak anan dɔwan a nà, á sa jəka Mbərom sə njəkan anan bay. Anga dɔwan inde sa mba apan sə njəkan uda anà Mbərom ibay, aday winen a dukwen a njəkan uda anà dɔwan bay re.

14 Sa njak dɔ aday sa ga way lelibay aya cəna, ubor sə way a lelibay ataya cite.

15 Ubor sə way ù dɔ inde nà, i wahay ines, ines kə hərak nà, ata dɔ i mac kutok.

16 Anga nan kutok, mərak uno ahay, dɔwan á sa njak kwanay bay.

17 Anga way a lele aya fok ta nay ahay nà, pə cakay ana Mbərom a wa, winen dɔ sə ndakay atə pac tata kiya tə mawuzlawazl aya tək fok. Way ataya nà, tə slahay ù doh, ti mbəsak kwanay à luvon inde. Əna zek a Mbərom nà, a mbədə kawa awan ataya itəbay.

18 A zlan à nga sə varak uko sifa ta 'am anahan dıdek awan. Ata aday dɛ təra dɔ mama'am aya à wulen su way anahan mə ndakay aya wa kutok.

Sa pak sləmay pa 'am a Mbərom, aday sa ga anan mer su way awan

19 Mərak uno ahay, bayiken pa 'am a anan aday: Lele cəna, kuwaya á lah sa pak sləmay aday i saa mbədə pa 'am ahay nà, na. A saa mbədə pa 'am ahay bəse bəse bay, á saa ga mível bəse bəse bay re.

20 Anga dɔ kà sak a ga mível cəna, a mba apan sa ga way lele aya sa zlan à nga anà Mbərom sabay.

21 Anga nan kutok, mbəsiken anan abayak nga a kwanay lelibay aya fok. Kɪ gen ines ahay sabay re. Men anan nga a kwanay anà vɔ a Mbərom, aday təmihen anan 'am anahan sə zəvak ikwen à mível a kwanay inde ata awan. 'Am anahan ata nà, i mba apan sa tam kwanay pə way ahay wa re.

22 Anga nan kutok, ká saa tısen mível sə sləne anan 'am a Mbərom dəkdek cəna coy bay. Kɪ gen matanan nà, ata kə sapiten nga a kwanay bugol. Lele cəna, gen anan way ana 'am a Mbərom sa jak ikwen sa ga ata re.

23 Dɔ kə pəkak sləmay pa 'am a Mbərom, aday kə ngəmak sa ga kawa anahan sə sləne ata bay nà, ata winen a ga minjə tu dɔ sa ca ide à malam inde. A canan anà zek anahan a ca kəmaw,

24 a daf anan malam cəna, a mbədək anan à nga tə way anahan sa cay apan à malam inde ata awan.

25 'Am a Mbərom nà, winen 'am lele awan, a var məgala sə təmay dɔ à atahasl wa. Anga nan, dɔwan a kà cak apan aday kə mbədəkek anan à nga wa bay, a ga anan mer su way a nà, Mbərom i daf apan alay sə bahay anahan pə way anahan sa ga ataya awan.

26 Dɔwan a inde kə bayakak winen dɔ sə pərahan azar anà 'am a Mbərom, aday kə mbəsakak sa ja 'am so bay cəna, a gədan mungwalay anà nga anahan. Kə zluwek adəka, a pərahan azar anà 'am ata tə dıdek a bay.

27 Anga cəved lele sə pərahan azar anà 'am a bəbay a mənuko Mbərom cəna, hana: Sa gan nga anà wan mətawak ahay pi zek tə mədukway sə uwar aya awan, à dəce a tinen ahay inde fok, aday sa ba anan nga anahan anga aday way sə daliyugo ahay tã saa nəsen anan mível bay.

2

Kà saa gəzlen anan do ahay pi zek wa bay

1 Mərak uno ahay, kwanay kə dəfen nga pə Yesu Almasihu, winen nə Bahay a mənuko tə mazlaḅ awan. Anga nan kutok, kà saa gəzlen anan do ahay pi zek wa bay.

2-3 Anga minje a nà, do zlıle a kà zlak ayak à man sə halay nga a kwanay, zana pi zek lele awan, wurdek sə gura à alay inde. Kwanay ki viren anan zlangar anà do sə zlıle ata awan, ki jen anan: «Hayak, njahay pa man lele awan.» Aday do hinen inde ite, winen mətawak awan, zana anahan pi zek mə ngəraw a, kà zlak ayak re. Aday anà dowan mətawak a ata ki jen anan: «Zla, kà saa tavay tiya!» kabay ki jen anan: «Njahay à məndak à man a anan.»

4 Ka sak i gen kətanən cəna, ki gen ines sə gəzla anan do ahay pi zek wa. Ki gen way ataya nə tə abayak nga lelibay aya bidaw?

5 Mərak uno nen sə pəlay ataya awan, pəken uno sləmay aday. Mbərom a walay do mətawak aya həna pə daliyugo aday tà njad zlıle hinen ta sa daf nga pə Yesu, aday tə lavan nga anà man sə njahay sə bahay kawa anahan sə zlapən anan anà do sə pəlay winen ataya awan.

6 Aka aday kwanay ki men nga adəka nà, sə kədəy anan do mətawak aya nə kəkəməw? Sə bənək ikwen mbiyed həna nà, maya anaw? Sə ngəza kwanay həna pa 'am sə bahay ahay nà, maya anaw? Sa ga way ataya nə do sə zlıle aya awan.

7 Sə təra anan sləmay a Yesu Almasihu Mbərom sə varak ikwen lele ata à məndak dukwen, tinen aya re.

8 'Am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, a wa: «Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.*» Kak kə dəfen anan apən anà 'am a Bahay Mbərom ma ja ata tə didek cəna, ki gen way lele awan.

9 Əna kak ka sak a gəzlen anan do ahay pi zek wa cəna, ata ki gen ines. Aday asa, 'am a ma ja ata i gak ikwen sariya kutok, anga kə kədəiyen anan 'am ata awan.

10 Anga kak do kə bənək anan à 'am wa anà 'am a Mbərom mə baslay aya fok, aday kə tawadak pə kərtek a wa, ata kə nəsek anan 'am ataya fok re.

11 Anga sa jəka: «Kà ga mədigwed bay†» ata nà, dowan a sa jəka: «Kà vad nga su do bay‡» ata re. Natiya, kwa à ga nə kə jənək uho bay, əna kə vədak nga su do cəna, kə nəsek anan 'am a Mbərom ata coy re.

12 Anga nan, na jak ikwen, na wa: Jen 'am aday gen mer su way lele aya awan, anga Mbərom i i gak ikwen sariya nə pə ana kwanay sə dəfan apən anà 'am anahan bay ata awan. 'Am ata nà, sə tamay ahay do à atahasl wa nə winen awan.

13 Kak aday abay dowan kə gak ikwen i zek wa bay nà, ki gen anan i zek wa anà Mbərom a nə kəkəmə kəla anaw? Həna, Mbərom i gak ikwen sariya. Bina saa mbasay pə sariya cəna, dowan a aday do a gan i zek wa ata awan.

Adaf nga pə Yesu ta sa ga mer su way lele aya awan

14 Mərak uno ahay, kak aday do a ja ta 'am, a wa: «Nen nà, nə dəfak nga pə Yesu», aday a njad sa ga anan way ana Mbərom a sa jan ata bay nà, i gan dədəf nə kəkəməw? Adaf nga pə Yesu a matanan ata nà, i tam anan bay re asanaw?

15 Izəne, mərak ahay inde à wulen su doh a kwanay, zana a tinen ibay, way sa pa inde patən ibay re.

* 2:8 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 19.18. † 2:11 Ca pə Gurtaaki 20.14, Tooktaaki Tawreeta 5.18.

‡ 2:11 Ca pə Gurtaaki 20.13, Tooktaaki Tawreeta 5.17.

¹⁶ Do à wulen a kwanay wa kutok, i jan anà m̀arak a matanan ataya: «Njihen lele, mad á gak ikwen bay, may á han pikwen bay re», ɛna k̀ varak atan way a a tinen a sa gan may ata bay nà, saa gan atan d̀adaffa ǹə maw?

¹⁷ Adaf nga p̀ə Yesu a dukwen matanan. Kak aday d̀owan a k̀à jak a daf nga p̀ə Yesu, aday a ga way sa zlan à nga anà Mb̀erom a bay c̀əna, adaf nga anahan ata nà, ma mac awan.

¹⁸ Izane d̀owan a i ja nà: «Do ahay inde ta daf nga p̀ə Yesu lele. Do maza aya inde ta ga mer su way lele a re.» Matanan, nen ni mb̀adahan apan natiya: Duko anan bidaw, ki daf nga p̀ə Yesu, aday ki gan mer su way lele aya bay ata nà, k̀əkəmaw? Nen na ja nà, ki s̀enen anan ǹə d̀əfak nga p̀ə Yesu, anga mer su way uno sa ga lele ataya awan.

¹⁹ K̀ə d̀əfak nga p̀ə Mb̀erom ǹə winen k̀artektəkke d̀aw? Lele, ɛna setene ahay dukwen ta daf apan nga matanan re, aday t̀ə j̀əjaran.

²⁰ Iken ǹə m̀ə s̀ader awan! Kak d̀o k̀ə d̀əfak nga p̀ə Mb̀erom nà, i ga mer su way anahan awan. Matana bay c̀əna, adaf nga anahan ata, winen ma mac awan. A nak ǹə ni d̀akak anan:

²¹ Bije a m̀ənuko Ib̀ərahima nà, Mb̀erom a t̀əra anan d̀o d̀idək a pa 'am anahan nà, t̀ə c̀əved wuraw? Na wa, Ib̀ərahima a daf anan wan anahan Isiyaku s̀ə g̀ədan duno anga Mb̀erom aday ba?

²² H̀əna k̀ə s̀ənak kutok ba, Ib̀ərahima a daf nga p̀ə Mb̀erom, ta sa ga mer su way awan. Natiya, ti mer su way anahan sa ga ataya nà, a daf nga p̀ə Mb̀erom t̀ə mivél k̀artek a kutok.

²³ A t̀əra nà, kawa ana Deftere a Mb̀erom sa ja ata awan, a wa: «Ib̀ərahima k̀ə d̀əfak nga p̀ə Mb̀erom. Anga nan, Mb̀erom a ca apan ǹə winen d̀o d̀idək awan.Š» T̀ə ngaman car a Mb̀erom re.

²⁴ Ka san zle kutok, Mb̀erom a ca pu d̀o kawa d̀o d̀idək a nà, ti mer su way, bina ta sa daf apan nga d̀əkdek bay.

²⁵ Aday asa, Rahab, uwar sa dah uho ata dukwen, matanan re. Mb̀erom a ca apan kawa winen d̀o d̀idək a nà, anga a t̀əma anan d̀o maslan s̀ə Yahuda ahay àga winen, aday a man atan zek s̀ə g̀əday atan ahay à wulen su doh wa t̀ə c̀əved hinen ata awan.*

²⁶ Natiya kutok, kak abay apasay su d̀o k̀à nak à winen wa nà, d̀owan ata winen t̀ə sifa re d̀aw? A'ay, d̀owan ata k̀ə m̀əcak asanaw! Adaf nga p̀ə Mb̀erom a dukwen, matanan. Kak d̀o a njad sa ga mer su way lele aya bay c̀əna, adaf nga p̀ə Mb̀erom ata nà, ma mac awan.

3

Agan nga anà miresl

¹ M̀arak uno ahay, kwanay nà, d̀o ahay bayak a t̀ə p̀əlay s̀ə t̀əra d̀o s̀ə t̀ətakan anan way anà d̀o ahay bay. Anga sariya mbala Mb̀erom saa gan umo à manay d̀o s̀ə t̀ətakan way anà d̀o ahay ata nà, i zalay su d̀o a azar aya awan.

² Manuko a fok, saray bayak a d̀a ga ines ahay. Kak d̀o inde a ga ines t̀ə miresl anahan it̀əbay nà, ata winen d̀o lele t̀ə mindel, aday ines inde apan ibay. A san sa gan nga anà zek anahan zle fok.

³ G̀əbuko minje s̀ə p̀əles aday. T̀ə d̀əfan r̀əslom c̀ədew a à 'am inde, aday a sa b̀ənan atan à 'am wa, aday zek anahan fok a saa zla ta man sa nan atan ata kutok. ⁴ G̀əbuko minje hinen asa, kawa kwalalan m̀əduwen ataya awan. Tinen m̀əduwen aya ba? ɛna t̀ə ngəza atan dukwen t̀ə way c̀ədew aya awan.

Kwa mad a bal tē mēgalak a dukwen, ti ngəza anan tē way a cədew ata ta man a aday a nan atan sa zla ata re.

⁵ Matanan dukwen, miresl su dō, kwa ā ga nē cədew a mənjoek, a ga mer su way mēduwen aya awan.

Kē sənən zle rē, uko nā, winen mənjoek ā adazlan a inde, əna kà sak a tam pa saf cəna, uwaw a ban anan saf nē fok.

⁶ Natiya re, miresl su dō nā, kawa uko ata awan. Ines sē daliyugo a anan fok mē halay nga nā, pē miresl su dō awan. A mba apan si nes anan zek fok. Miresl a han uko sē lize anan sifa su dō fok nē matanan. Uko ata kutok nā, a nay ahay ā dəlov sē uko sē mbacay itəbay ata wa.

⁷ Do ahay ta mba apan sē kəta anan way sē kiḃe ahay cara cara: gənaw ahay, māvuhom ahay, way sa zla tē kutov ahay, aday way sē njahay ā a'am inde ataya re.

⁸ Əna dōwan a mba apan sē kəta anan miresl itəbay. Miresl a aday dukwen, winen sədək awan, a njahay səkəffe itəbay, anga winen ma rah a tē umom sa vad dō ata awan.

⁹ Tē winen nā, dē həran anan nga anā Bəbay a mənuko Mbərom. Aday tē winen a re dē tēra anan dō azar aya ā məndak, tinen dukwen mē ndakay aya ta ga minje tē Mbərom re.

¹⁰ 'Am sē ahər nga, 'am sē tēra dō ā məndak, a nay ahay ā 'am kərtek a wa. Mərak uno ahay, lele abay dī ga matanan bay.

¹¹ Anga a'am mugom a halaf halaf a, tē a'am aday hərḃeḃe ata nā, ti nay ahay ā kurok kərtek a wa dāw?

¹² Mərak uno ahay, təroz nā, i wahay duwaz bay asanaw? Viyes dukwen i wahay təroz bay re. Matana re, a'am mugom a i nay ahay ā kurok sē a'am hərḃeḃe wa bay re.

Kəlire sa nay ahay ā mburom wa

¹³ Do inde ā wulen a kwanay winen kəlire a dāw? A zla tē cəved lele aya awan, ā ga nē way lele aya ta sa ma nga anahan ā məndak adəka kutok. Ata dō ahay ti san anan, winen dō kəlire awan.

¹⁴ Əna dō ahay inde tinen apan ti ga sərak ā wulen a tinen inde kē zalak, aday tē pəlay saa zla pa 'am nā, zek a tinen aya dəkdek asa. Kak kwanay matanan cukutok nā, kē hərən anan nga anā zek bay, kē məmīnen anan dīdek a Mbərom bay re.

¹⁵ Anjahay sē wurwer matanan ata nā, sa var nē Mbərom bay. Wita wurwer sē daliyugo a anan. Apasay a Mbərom uda ibay, way sē alay ana Fakalaw.

¹⁶ Anga kak dō ahay ti ga sərak pi zek ahay anga sē pəlay cəved sa zla pa 'am cəna, ata 'am i zlan atan pi zek ahay sabay, aday sədək i tēra way sē alay a tinen ahay fok.

¹⁷ Aya əna, dō tē kəlire mbala Mbərom sa var ata nā, mīvel anahan nē lele, aday a gan may dukwen anā zay, a tēre tē dō ahay bay, əna a pəkan sləmay pa 'am anā dō ahay adəka. Do ahay ta gan i zek wa lele, a ga nē way lele aya awan. A gəzla anan dō ahay pi zek wa itəbay. Mbadəmbada inde ā nga anahan itəbay re.

¹⁸ Do sē ndakay dō ahay pi zek ataya nā, tē varan anā dō ahay nē zay. Mer su way a tinen sa ga ataya dukwen, a ndav tē way lele aya awan, anga wita nē mer su way sa zlan ā nga anā Mbərom awan.

4

Dē pəlay way sē daliyugo ahay bay

¹ Kə tərīhen aday kə vəden zek nà, angama kərtek anaw? Na wa, anga ubor si zek a kwanay sa lah sa vad zek à mivèl a kwanay ahay inde ba?

² A nak ikwen sa vad anan wa dō azar aya anga sa njad anan way ataya awan. Ki gen ide pə way, əna kə njiden anan bay. Anga nan kutok, kə tərīhen, kə vəden zek. Aya əna, kə njiden anan way a kwanay sa ga apan ide ataya bay, anga kə cəcihen anan pə Mbərom wa bay.

³ Kwa à ga nə ki gen amboh anà Mbərom dəp nà, ki njiden bay re, anga kə cəcihen tə mivèl kərtek a bay. Kə cəcihen nə way sa zlak ikwen à nga à kwanay a vərre.

⁴ Kwanay kə mbədīhen anan ləen anà Mbərom. Dowan a kə pəlak way sə daliyugo ahay cəna, ata winen kə tərak dō manide ana Mbərom. Kwanay kə pəlen sə dəfen apan anà way sə daliyugo ahay ite nà, ata kwanay nə dō manide a Mbərom ahay re.

⁵ Kà saa bayiken sa jəka 'am a Mbərom a ma ja à Deftere inde ata nà, i təra kəriya bay. A wa: «Apasay mbala Mbərom a sə varak uko à mivèl inde ata nà, winen sərak a tə mindel.»

⁶ Aya əna, sumor a Mbərom dukwen a zalay sərak anahan a re. Anga nan, Deftere a ja nà: «Mbərom winen a ngazlan uda saray anà dō sə kwecele ahay, əna a gan sumor nà, anà dō sa ma nga a tinen ahay nə hənək à məndak ataya awan.*»

⁷ Anga nan kutok, dəfen anan apan anà Mbərom. Ngizlen anan saray à cəved inde anà Fakalaw, aday i hawak ikwen dərən.

⁸ Hədəken ahay pə cakay anà Mbərom, aday winen a dukwen i hədəkey ahay pə cakay a kwanay ahay re. Kwanay dō sə ines ahay, binen anan ines à mivèl a kwanay ahay wa. Kwanay dō aday abayak nga mə gəzla cuwcew ataya awan, tiven anan abayak nga a kwanay pə Mbərom.

⁹ Ines a kwanay a ma ga ataya tə cəbak ikwen ite, zlihen pi zek aday yimen apan ite. Kə mbisen sabay, yimen adəka. Kə tisen mivèl sabay, əna mivèl à cəbak ikwen adəka.

¹⁰ Men anan nga a kwanay à məndak pa 'am a Mbərom. Ata winen i cakaf kwanay ite.

Mbəsiken sa man anan mungok anà zek ahay

¹¹ Mərak uno ahay, kə gəden anan azar i zek ahay rococo bay. Anga dowan a kə gədək anan azar anà dō a Yesu, kabay kə mak anan anan mungok anà dō a Yesu cəna, winen a gədan azar aday a man anan mungok nà, anà 'Am a Mbərom. Aka aday ka sak a man anan mungok anà 'Am a Mbərom nà, ata kə dəfan apan sabay bidaw? Ka gan adəka nə sariya.

¹² Sə varan 'Am a Mbərom anà dō ahay nə zek a Mbərom awan. Matanan, saa mba apan sa gan atan sariya a dukwen, winen a re. Winen a kərtek, i mba apan sa tam anan dō ahay, aday i mba apan sə lize atan wa re. Aday iken? Kak iken ki man anan mungok aday ki gədan azar anà mərak anak nà, ka jan à nga anak a nə iken wayaw?

Kə hərən anan nga anà zek bay

¹³ Ngatay aday, pəken uno sləmay həna, kwanay dō sa jəka: «Izəne biten, izəne sidew nà, mi zla à man dərən awan. Mi i vak ayak, mi i gay masa tə way ahay sa njad anan dala.»

¹⁴ Kwanay a dō sa ja 'am matanan ataya nà, kwa way a saa təra sidew ata nà, kə sənən zle daw? Sifa a kwanay a aday nə awan a maw? Kwanay kawa

* 4:6 Ca pə Balndi 3.34.

matapasl ahay hōna vegege, aday azanan mən̄jōek asa cəna, dōwan i canan atan sabay ata awan.

¹⁵ Abay lele cəna, ki jen nā: «Kà zlak anan à nga à Mbərom ite nə mi ga inde aday mi ga natiya kabay natiya awan.»

¹⁶ Aka aday kwanay gədek sə mbəlen anan ta sə həran nga anà zek ta 'am vərre. Wita nə lelibay.

¹⁷ Natiya awan kutok, kak dōwan a a san sa ga way lele aya zle, aday kà gak atan bay cəna, dōwan ata kà gak ines pa 'am a Mbərom.

5

Do sə zlile ahay t̄ayam

¹ Ngatay aday, pəken uno sləmay, kwanay dō sə zlile ahay. Zlihen pi zek, aday yimen, anga dāce i nay ahay pikwen.

² Zlile a kwanay ahay tə rəbasak, mumok ahay ta pak ikwen anan zana a kwanay ahay,

³ dala a kwanay ahay dukwen mangaz kà pak anan. Mangaz ata nā, a ra pikwen 'am, anga kwanay azay aya awan, aday azanan mangaz i pak ikwen anan zek cite re, kawa uko sa vak anan zana. Daliyugo winen apan i ndav, cəkəbay kwanay apan ki hilen zlile hwiya re.

⁴ Kagasl, kwanay gədek a pa anan dala ana dō sə halan nga anà way à guvo a kwanay wa ataya awan. Pəken sləmay aday, tinen apan ti zlah pikwen, aday Mbərom Ba Məgala kə slənek ayam a tinen.

⁵ Kwanay apan ki pen uho a kwanay hōna pə daliyugo, kawa sa zlak ikwen à nga. Ki pen way lele, kwanay ma har aya lele, kawa sla sə viya maray ahay.

⁶ Kwanay gədek a ban anan dō mən̄jəna ines ataya, aday kwanay mbəram patan sa vad atan re. Tinen ta mbak apan sa ga pikwen məgala itəbay.

Gen anan ngatay aday

⁷ Anga nan kutok, mərak uno ahay, na jak ikwen, na wa: Gen anan ngatay aday nā, hus pə ana Bahay a mənuko sa may ahay. Ənga, cen pu dō sa ga mer à guvo aday. A njahay tete, a ba hus iven ndaw i ga, aday kə caslak way coy dukwen, i ba iven sə məkasəfay ataya re.

⁸ Kwanay hōna dukwen, ben, njihen tete matanan re. Ngizlen saray lele, anga luvon ana Bahay a mənuko i sa may ata, winen bəse, i dəzley ahay coy.

⁹ Mərak uno ahay, kə zlihen pi zek ahay bay, anga aday Mbərom à sa gak ikwen sariya bay. Dō sa ga sariya, winen apan i ba pə məsudoh, a nan sa nay ahay.

¹⁰ Mərak uno ahay, bayiken pu dō maja'am a Mbərom a kwakwa ataya aday, ta jak 'am tə sləmay a Mbərom. Tətiken anjahay a tinen ahay re, anga ta gak dāce ahay, aday ta gak ngatay hwiya.

¹¹ Da san zle, dō sə səmen anà dāce ahay nā, dā ja bine siwaw nə Mbərom kə dəfak patan ngama. Kə slənen ləbara sə ngatay ana Ayuba sa ga ata bidaw?*

Aday Mbərom kə varak anan way sə mivəl anahan ahay pə dəba wa re.† Tə dīdek a cəna, dō ahay ta gan i zek wa anà Mbərom, aday a pəlay atan tə mindel re.

¹² Mərak uno ahay, mə zakay a jiya nā, kà saa mbiden pə awan bay. Kwa à ga ki mbiden nə tə mburom, kwa à ga ki mbiden nə tə daliyugo, kə mbiden tə awan bay fok. Adəka nā, jen «Ayaw» kabay «A'ay» cəna, kà slak coy. A saa zalay matanan bay, anga aday Mbərom à saa ban kwanay à sariya anahan inde bay.

* 5:11 Ca pə Ayuba 1.1-2.10. † 5:11 Ca pə Ayuba 42.10-17.

¹³ Kəməyā, dōwan inde à wulen a kwanay, winen apan i sa dəce dāw? A cəce Mbərom á man zek. Dōwan inde winen apan i taslay mível dāw? A həran nga anà Mbərom tə ara ahay.

¹⁴ Dōwan inde à wulen a kwanay winen dəvac a dāw? A ngaman anà maced sə egliz ahay āga winen awan, tā ga apan amar tə sləmay a Bahay a mənuko Yesu, aday tā ga amboh anga dō sə dəvac ata awan.

¹⁵ Kak dō ataya tə dəfak nga pə Mbərom acəkan nà, Mbərom i təma amboh a tinen, i man zek anà dō sə dəvac ata awan, dōwan ata i mbar acəkan kutok. Kak ines anahan ahay ma ga inde dūkwen, Mbərom i pəsen anan.

¹⁶ Anga nan kutok, na wa: Diken anan ines a kwanay i zek ahay lele. Gen amboh anga mərak ahay à wulen a kwanay re. Gen matanan, anga aday kə mbəren ite. Amboh su dō dīdek a pa 'am a Mbərom nà, məgala uda awan, a ma zek bayak a re.

¹⁷ Eliya nà, dō zənzen a kawa mənuko bidāw? Kà gak amboh tə mível kərtek awan anga aday iven ā ga bay.‡ Ava maakan tə kiya mbərka nà, iven ata kà gak bay acəkan.

¹⁸ Pə dəba anahan a wa dūkwen, kà gak amboh asa. Mbərom kə mbakak ahay alay pə iven wa, iven kà gak lele, aday pə dəba wa, way sa pa ahay fok tə nahak maza awan.§

¹⁹ Mərak uno ahay, kak dōwan a kə slarak à cəved sə dīdem wa nà, lele cəna sa may anan pə cəved lele awan.

²⁰ Sənen anan aday, kak dōwan a kə mak anan dō sə atahasl pə cəved lele a nà, kə təmak anan anan sifa anà dō sə atahasl ata awan. Kwa ā ga nà, ines anahan ahay inde bayak a dəp nà, Mbərom i pəsen anan.

‡ 5:17 Ca pə 1 Laamiife 17.1. § 5:18 Ca pə 1 Laamiife 18.1, 41-46.

Derewel ana Piyer sə vinde mama'am awan **Adakay way pə deftere a anan**

Piyer a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay à egliz ahay inde aday dō ahay tinen apan ti bənan atan mbiyed ataya awan. I varan atan mǎgala ta sǎ dakan atan sumor a Mbərom sa ga anga tinen. I dakan atan anan nǎ sǎ walay atan nǎ zek a Mbərom awan, aday Yesu kǎ tǎmak atan re. Hǎna nǎ, tinen dō a Mbərom ahay, aday dō si mer su way ana Almasihu ahay kutok. Kwa ā ga nǎ tinen a dǎce inde anga tinen dō a Yesu ahay dǎp nǎ, lele, anga dǎce a tinen ata a dǎkay anan nǎ, Apasay a Mbərom winen ā tinen inde.

Nga sa 'am ahay

Mbərom kǎ walak anan dō anahan ahay (1.1-12)

Njihen kawa sa zlan ā nga anǎ Mbərom (1.13 - 3.22)

Agan mer su way a Mbərom kwa ā dǎce inde (4.1 - 5.14)

Piyer a jan 'am anǎ dō ahay

¹ Nen Piyer, nen dō maslan ana Yesu Almasihu, nǎ vindek ikwen ayak anǎ kwanay dō a Mbərom mǎ walay aya anga sǎ pǎrahan azar, kwanay ma ta 'am aya pǎ daliyugo sǎ Pontus, sǎ Galatiya, sǎ Kapadosiya, sǎ Aziya, aday sǎ Bitiniya ata awan, kwanay mǎ njahay aya ù kon ataya nǎ kawa mǎdurlon ahay.

² Ba kǎ zlak anan ā nga anǎ Mbərom Bəbay a mǎnuko sǎ walay kwanay. A tara kwanay dō anahan ahay tǎ Apasay anahan Cəncan kwanen, anga aday kǎ dǎfen anan apan anǎ Yesu Almasihu, aday tǎ kwecek pikwen mez anahan, ata kwanay kǎ tǎren dō anahan cəncan aya pa 'am a Mbərom kutok.

Mbərom ā zǎgahak ikwen anan apan sumor anahan, aday ā zǎgahak ikwen anan apan zay anahan pac pac re.

Mbərom a varak uko nǎ sifa sa ndav bay ata awan

³ Hǎruko anan nga anǎ Mbərom Bəbay ana Bahay a mǎnuko Yesu Almasihu, anga dǎ gak anan i zek wa, bina kǎ varak uko sifa sa ndav bay ata tǎ alay ana Yesu Almasihu, dō sǎ slabakay ahay ā mǎke wa ata awan. Anga nan, dǎ dǎfan idǎ anǎ aslabakay a mǎnuko ā mǎke wa ite re.

⁴ Da san zle re, dǎ njad way ana Mbərom saa varan anǎ dō anahan ahay ā mburom ata awan. Way ata nǎ, a rǎbas bay, a nes bay, a butoy bay re.

⁵ Kǎ dǎfen nga pǎ Yesu. Anga nan, Mbərom winen apan i ba kwanay tǎ mǎgala anahan, anga aday kǎ njiden anan sifa anahan saa kan anan anǎ dō ahay pǎ luvon saa ndav anan daliyugo ata awan.

⁶ Anga nan kutok, ki tislən anan mivəl. Kwa ā ga nǎ dǎce ahay inde hǎna pǎ cǎved cara cara dǎp nǎ, ki tislən anan mivəl, anga way ataya ti njahay sǎ coy a bay.

⁷ Dǎce ataya ti tak ikwen ā nga, anga aday sǎ lavay anan kǎ dǎfen nga pǎ Yesu tǎ dǎdek a dǎw ata awan. Kwa gura dǎp nǎ, a nes ike asanaw, ǎna tǎ tǎker anan tǎ uko. Aday adǎf nga a kwanay bugol nǎ a zalay gura ata bidǎw? Anga nan, lele sǎ tǎker anan aday ā sa nes bay. Matanan kutok, pǎ luvon ana Yesu Almasihu saa kan zek anǎ dō ahay ata nǎ, dō ahay ti hǎran nga anǎ Mbərom, ti zambad anan, ti varan mazla6.

⁸ Kwa á ga nə kə cinen anan aná Yesu tə idé a kwanay həna fan bay, kə pəlen anan. Kwa á ga nə kwanay apan ki cen apan həna fan bay, kə dəfen apan nga coy. Anga nan, kwanay tə ataslay mível a məduwen a lele, a zalay way sə do ahay sa ja apan tətə ataya awan,

⁹ anga kə dəfen nga pə Yesu, aday ki njiden anan way a kwanay sa dəf apan nga ata awan. Way ata nà, sifa pə cakay a Mbərom.

¹⁰ Do maja'am a Mbərom ahay kwakwa tə dəfak anan ahay idé sə wudeh anan lele aday tá san Mbərom i tam anan do ahay nə kəkəməw ata awan. Tə lahak apan sə təkər 'am sə sumor ana Mbərom a sə lavay anan zek anga kwanay ata awan.

¹¹ Apasay ana Almasihu a á tinen inde ata ká jak atan panan, Almasihu i sa dəce aday i sa njad anan mazlaḅ anahan. Do maja'am a Mbərom ataya tə palak sa san anan way ataya ti i təra nə á alay wuraw ata awan, aday ti i təra kəkəməw ata re.

¹² Mbərom a jan atan nà, way ataya ti təra nə á alay a tinen tə sifa pə daliyugo ataya bay, əna a mbəsakan atan anan á alay a kwanay inde həna pə daliyugo ataya kutok. A alay a anan ata nà, do sə dəkay anan ləbara mugom ataya ta jak ikwen anan didék sə way ataya re. Tə wazak ikwen anan dukwen tə mágala sə Apasay Cəncan a Mbərom sə slənay ahay ata awan. Maslay a Mbərom ahay dukwen ta gak anan may sa san anan way ataya re.

Njihen kawa sa zlan á nga aná Mbərom

¹³ Anga nan kutok, lele cəna abayak nga a kwanay á lavan zek aná mer su way a Mbərom. Gen anan nga aná zek lele. Dəfen anan idé lele aná sumor a Mbərom a saa gak ikwen á alay a Yesu Almasihu i may ahay azanan ata awan.

¹⁴ Dəfen anan apan aná Mbərom á alay wura wura fok, kawa wan mə kəta pə cakay a bəban anahan ata awan. A alay a kə sənən ləbara mugom a fan bay ata nà, sa zlak ikwen á nga cəna, way lelibay aya awan. Əna həna kí men pə way ataya sabay jiya awan.

¹⁵ Adəka bay, azla a kwanay á təra cəncan a á way ahay inde fok. Bina, Mbərom do sə ngamak ikwen ata, winen nà, do cəncan awan.

¹⁶ Deftere a Mbərom a ja matana re, a wa Mbərom a ja nà: «Təren do cəncan aya, anga nen do cəncan awan.*»

¹⁷ Kwanay apan ki gen amboh nà, kə ngimen anan á Mbərom nà, Bəbay. Əna winen apan i gan sariya aná do ahay ite nà, a gəzlan atan alay pi zek wa bay, əna kuwaya nə pə ines anahan a way anahan. Anga nan kutok, ndəven anan luvon a kwanay mə mbəsakak ikwen a pə daliyugo a anan ataya ta sə dəfan apan lele.

¹⁸ Kə sənən apan zle, Yesu kə bəmbadək ahay kwanay anga aday ká sa njihen kəriya kawa bije a kwanay ahay kwakwa ataya sabay ite. A bəmbaday ahay kwanay nà, tə way sə njahay bay, kawa dala sə gəda a nes bay ataya bay.

¹⁹ Əna a bəmbaday ahay kwanay adəka nə tə mez a Yesu Almasihu a tə alay anahan awan, mez anahan nə mágala awan. Yesu, winen kawa wan sə təman lele mənəna ines, aday do ahay tə waslan aná Mbərom ata awan.

²⁰ Mbərom a walay anan winen nà, kwa daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay, aday həna Mbərom a kay anan uho pə alay a mədakwidok a anan anga sa tam kwanay.

²¹ Anga winen kutok, kwanay kə dəfen nga pə Mbərom, winen do sə slabakay anan ahay Yesu á məke wa, sə varan mazlaḅ. Natiya, kə dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen anan idé nə hwiya aná winen a re.

* 1:16 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 19.2.

²² Kə ndiken anan mível a kwanay lele anga kə pərihen anan azar anà cəved sə dīdek. Ata ki mben apan sə pəlay mərak ahay tə dīdek awan. Anga nan, na wa pəlen atan nə pac pac tə mível kərtek awan.

²³ Bina kə tərən dō wiya aya anga 'am a Mbərom kə wahak kwanay miza awan, 'am ata dūkwen a nes itəbay sə coy awan. Sə varak ikwen sifa wiya ata nə, zek a Bəbay Mbərom awan, winen a mac itəbay.

²⁴ Deftere a Mbərom a wa:

«Dō ahay fok tinen kawa gujed,

mazlaḅ a tinen aya dūkwen kawa avərez ana gujed ataya re.

Gujed i mac, avərez a dūkwen i guce.

²⁵ Əna 'am a Mbərom nə, winen nə i ga inde pa sə viyviya awan.†»

'Am a Mbərom a mənuko sa slaf anan həna ata nə, ləbara mugom a mbala a kwanay sə sləne ata awan.

2

Mbərom a walay kwanay aday kə tərən dō anahan aya awan

¹ Kak matanan cukutok nə, mbəsiken sa ga sədœk, kə gəden mungwalay sabay, kə jipen miresl à 'am cuwcew bay, ki gen ide pə way su dō bay, kə gəden anan azar ù dō bay re.

² Tərən adəka nə, kawa wan gindez aya sa gan may anà pay a may a tinen ahay pac pac ataya awan. Natiya, gen anan may anà 'am a Mbərom a dīdek ata nə, kawa gwaslay ahay sa gan may anà pay ata awan. Matanan, ki sa həren hus pə ana Mbərom sa tam wa kwanay sə coy ata kutok.

³ Anga Deftere a Mbərom a ja nə: «Kə tukumen anan coy, Mbərom nə dō lele awan.*»

⁴ Hədəken ahay pə cakay a Yesu. Winen nə kon sa var sifa, əna dō ahay ta lar anan kawa kon lelibay awan. Aya əna, Mbərom a gəḅa anan, anga pə ide anahan nə, sə zalay kon sa dezl way ahay fok adəka nə, winen awan.

⁵ Kwanay dūkwen, kə tərən kawa kon a tə sifa aya ata awan, aday Mbərom winen apan i ra kwanay sa dezl anan doh a aday Apasay anahan i sa njahay uda ata awan. U doh ata dūkwen, ki tərən uda dō sə gədan dungo anà way ahay ma ga nga aya awan, saa gan mer su way sa zlan à nga à Mbərom, anga Yesu Almasihu.

⁶ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde, Mbərom a wa:

«Cen apan, ni daf kon sə mide uno à wulen su doh sə Urəsalima inde, ni han apan doh.

Nə walak anan, winen kon lele awan.

Kuwaya dōwan a kə bənak alay à winen inde cəna, waray i naa gan itəbay.†»

⁷ Pə kwanay dō sa daf apan nga ataya nə, winen kon lele awan. Əna pu dō sa daf apan nga itəbay ataya ite, winen matanan bay. Bina tə vinde à Deftere a Mbərom inde nə:

«Kon mbala ana dō sa dezl way ahay sa lar anan ata nə,

sə təra kon sə mide lele adəka nə, winen.‡»

⁸ Asa tə vindek à Deftere inde re, Mbərom a wa:

«Ni daf kon sə hawan saray anà dō ahay,

aday ti slahay apan re.§»

I hawan atan saray, anga tə dafak nga pa 'am a Mbərom a bay. A təra kətanan anga a nan anà zek a Mbərom a kwakwa way anahan.

† 1:25 Ca pə Esaaya 40.6-8. * 2:3 Ca pə Jabuura 34.9. † 2:6 Ca pə Esaaya 28.16. ‡ 2:7 Ca pə Jabuura 118.22. § 2:8 Ca pə Esaaya 8.14.

⁹ Əna kwanay nà, zahav a mə walay ataya awan, dō sə gədan dundo anà way ahay anga Bahay a mənuko, slala ma ga nga anga Mbərom ata awan, dō mbala ana Mbərom a sə ngamay ataya awan. Mbərom a təmay kwanay i ide zənzen a wa, a daf kwanay i ide jiyjay anahan inde sa dav cəvedəbay ata awan. A walay apan kwanay anga aday kà dīken anan anan mer su way anahan lele aya anà dō ahay.

¹⁰ Kwakwa ata nà, abay kwanay dō a Mbərom ahay bay. Əna həna kə tərən dō anahan ahay kutok. Kwakwa ata nà, abay kə sənən way a Mbərom sa gak ikwen lele aya ata bay, əna həna kə sənən anan, kə njidən anan adəka coy kutok.

Tərən dō si mer su way a Mbərom ahay

¹¹ Mərak uno ahay, sənən apan aday nà, kwanay nə mbəlok ahay, mədurlon aya həna pə daliyugo. Man sə njahay a kwanay inde à man a anan ibay. Anga nan na wa, mbəsiken sa ga way ana ubor si zek sa gan may. Kī gen apan ide bay. Way ataya ti nəsek ikwen anan mivəl a kwanay lele ata awan.

¹² Anjahay a kwanay à wulən su dō sə pəra ahay á ga nə lele, anga aday kwa á ga nə ti gədak ikwen azar dəp nà, ti canan anà mer su way a kwanay sa taa ga pac pac ataya lele aya awan. Ata, pə luvon ana Bahay a mənuko saa may ahay ata nà, ti həran anan nga anà Mbərom kutok.

¹³ Dəfen anan apan anà dō a məduwən aya həna pə daliyugo ataya awan, anga həna kwanay nə dō ana Bahay a mənuko Yesu ahay. Dəfen anan apan anà bahay sə Ruma, anga a lavan nga anà dō a azar aya awan.

¹⁴ Dəfen anan apan anà guvəner ahay re, anga sa daf atan aday tã gan sariya anà dō ahay nə zek a bahay sə Ruma awan. A daf atan aday tã kətah anan dō sa ga way lelibay aya awan, aday sə ngaman anà dō sa ga way lele ataya cite re.

¹⁵ A nan a Mbərom cəna, gen way lele aya awan. Ata dō mindel a sa san awan bay ataya ti gədak ikwen azar sabay, əna ti tacay 'am adəka kutok.

¹⁶ Njihen anjahay sa nga a kwanay, əna kà sa bayiken nə ki mben apan sa ga way lelibay a anga anjahay a kwanay barbarar a ata bay. Adəka bay, njihen nə lele, tədə kawa anjahay su dō si mer su way a Mbərom ahay ata kutok.

¹⁷ Dəfen anan apan anà dō ahay nə fok. Pəlen anan mərak sa daf nga pə Yesu ataya awan. Jəjiren anan à Mbərom. Dəfen anan apan anà bahay su kon re.

Dəce ana Almasihu sa sa

¹⁸ Kwanay dō sa ga mer su way əga dō ahay ataya awan, dəfen anan apan anà bahay su doh a kwanay ahay, həren atan nga lele. Kwa á ga nə tinen dō ləfedede aya awan, kwa á ga nə tinen dō jinje aya awan, dəfen atan apan nə àalay kərtek a wa həro fok.

¹⁹ Dō kə səmak anan sa sa lirew anga Mbərom nà, lele. Kwa á ga nə abay tədə á sa lirew ata matanan bay dəp nà, wita way sa zlan à nga anà Mbərom.

²⁰ Kak ti sak ikwen lirew anga ki gen nə way lelibay aya cukutok nà, wita dəce sə munapanaw mba dāw? Adawar! Əna, kak ti sak ikwen lirew anga ki gen nə way lele awan, aday kə səmen anan nà, i zlan à nga à Mbərom a kutok bidaw?

²¹ Mbərom a a ngamak ikwen nə pə winen awan, anga Almasihu a ta nga anahan a kə sak lirew nə bayak a anga sa tam kwanay. Winen nə minje sə dakak ikwen anan cəvedə aday kī gen kawa winen a re.

²² Kula winen kə gak ines itəbay fok. Mungwalay inde à winen inde itəbay re.

²³ Dō ahay tə gənəhak anan, kə mak atan anan uda sikedə bay. Kwa á ga nə kə sak lirew dəp nà, kə pəlak 'am pə dōwan wa bay re. Adəka bay, a mbəsakan

anan way ata à alay inde ana Mbərom, winen do sa san sa ga sariya lele ata awan.

²⁴ Yesu Almasihu a ta nga anahan a kə tavakak anan ines a mənuko ahay pa nga anahan awan, a mac anan pə dədom mə zləngad awan. A ga matanan, anga aday dā təra kawa do ma mac aya pə cakay sə ines ahay, aday dā njad sə njahay sə didek a lele. Də mbərak həna anga mbəlak anahan a sa njad ataya awan.

²⁵ Abay kə təren kawa təman mə lize aya awan, əna həna ki men ahay, ki pərihen anan azar nà, anà dowan a sa ca pikwen aday sa gak ikwen nga ata awan.

3

Anjahay atə ana uwar ta mbaz

¹ Kwanay uwar ahay dukwen, kuwaya á dəfan apan anà mbaz anahan. Ka sak i gen matanan asanaw cəna, kwa mbaz a kwanay ahay tə dəfak nga pa 'am a Mbərom fan bay dukwen, ti canan anà azla a kwanay a lele ata nà, kwa abay ki jen awan tə təbəlem a kwanay bay dəp nà, ti mbəda anan mivél a tinen, ti daf nga pə Mbərom.

² Ti ca pə anjahay a kwanay nə lele, aday kə dəfen atan apan dukwen lele a re.

³ Kə dəfen anan abayak nga a kwanay pə way sə ndakay zek ahay ata bay, kawa sa ja nà, kə viren anan anan alay a kwanay fok anà atərad nga bay, anà andakay zek tə way sə gura ahay aday masa bayak ataya bay, aday anà apak zana lele aya ata bay re.

⁴ Əna, suwan arəba a kwanay á cay ahay adəka nà, á mivél a kwanay ahay wa bugol. Təren do sə tətə ahay aday səkəffe aya awan. Bina arəba kawa winen ata nà, a nes itəbay fok, a zlan á nga anà zek a Mbərom a bayak awan.

⁵ Bayiken pə uwar kwakwa aya sə dəfan ide anà Mbərom ataya aday. Tə ndakay zek nə kətanən, tə dəfen apan anà mbaz nə lele,

⁶ kawa ana Saratu sə dəfan apan anà Ibərahima. A ngaman dukwen bahay anahan. Kak kə mbəsiken anan cəved anà zlawan bay, aday ki gen way lele aya nà, ata kə təren dəna ana Saratu ahay re.

⁷ Kwanay bahay su doh ahay dukwen, kuwaya á njahay tə uwar anahan lele matanan. Gen atan lele, anga kə sənən zle, uwar ahay nə bəle aya awan, tinen kawa kwanay bay. Dəfen atan apan, anga sifa ana Mbərom sa var kəriya ata nà, a var anan anga do ahay fok hərro, uwar tə mungol. Ata Mbərom i təmahak ikwen anan amboh a kwanay a sa gan ataya awan.

Liven anan zek anà asa lirew

⁸ Ni ndav anan 'am uno həna nà, natiya: Kwanay a fok, 'am á zlak ikwen pi zek ahay lele. Agan i zek wa ù do, á ga inde à wulen a kwanay ahay. Pəlen zek ahay lele, anga kwanay kə təren tə mərak ahay pə cəved a Mbərom. Gen anan lele anà do azar aya awan. Nihən anan nga a kwanay ahay.

⁹ Kí men anan anan uda siked anà do sə sədək ahay bay. Dowan a kə gənahak ikwen dukwen, kə gənihen anan uda bay. Adəka bay, pəsən anan 'am lele aya awan, anga Mbərom a ngamak ikwen nà, sa ga matanan. Ki gen matanan nà, Mbərom i gak ikwen sumor anahan.

¹⁰ Deftere a Mbərom a ja nà:

«Kuwaya a nan sa njad anjahay mugom a tə ataslay mivél a cəna,
á ja 'am lelibay a sabay, á gad mungwalay bay re.

¹¹ A sa ga way lelibay a sabay, á ga adəka cəna, way lele aya awan.
A pəlay cəved sa njad zay tə do ahay bugol.

¹² Mbərom a dəfan ide lele nà, anà dō sa ga way lele aya ata awan. Do ataya ta gak amboh cəna, a pəkan atan apan sləmay lele. Əna dō sa ga way lelibay aya ite nà, a nan sə canan atan pə ide wa bay jiya awan. »

¹³ Kak kə pəlen sa ga nə way lele aya tə mivəl kərtek a nà, waya saa gak ikwen huwan cara anaw?

¹⁴ Kwa á ga nə awan a i cak ikwen wurnjalan ĩ zek wa anga mer su way a kwanay a sa ga lele ataya dəp nà, Mbərom i taslak ikwen anan mivəl. Natiya kutok, kə jəjiren anan anà dō sə pəlay sa gak ikwen sədək ataya bay, kə jilen awan bay fok.

¹⁵ Əna adəka bay, həren anan nga anà Almasihu à mivəl a kwanay inde. Winen taayan bahay a kwanay. Liven anan zek lele sə mbədahan apan anà dō sə cəce pikwen wa kə dəfen anan ide anà Yesu Almasihu nà, anga ma kərtek anaw ataya awan.

¹⁶ Mbədihən atan apan nə ta 'am ziyzay awan, aday dəfen atan apan re. Gen nə way a aday kə sənən zle, winen lele ataya hwiya. Ata, dō ahay ta jak pikwen 'am lelibay a cəna, waray i gan atan, anga tə gədak ikwen azar nə pə anjahay a kwanay pə cəved ana Almasihu lele aya ata awan.

¹⁷ Kak kə zlak anan à nga anà zek a Mbərom a nà, suwan sa sa lirew anga mer su way lele aya awan, ta sa sa lirew anga sədək a kwanay ahay nà, nà.

¹⁸ Yesu Almasihu a mac anga ines a mənuko ahay nà, saray kərtek, aday kə ndəvak anan mer su way anahan coy. Winen dō mənəna ines ata, kə macak anga dō sə ines ahay, anga aday á zla kwanay à man a Mbərom. Do ahay tə vədak anan, əna Apasay Cəncan a kə mak anan anan sifa anahan.

¹⁹ Tə məgala ana Apasay ata, kə zlak saa dakan anan ahay 'am a Mbərom anà apasay ahay tinen à dangay inde ataya awan.

²⁰ Apasay ataya nà, kwakwa tə vəze pə Mbərom, à alay anahan sa ga munapanaw anga Nuhu ta sa ba anan i ndakay kwalalan ata aday. Do sa tam a kwalalan ahay inde nà, tinen mənəjək, dō ahay jəmaakan ca. Mbərom a tam atan nə tə a'am.

²¹ A'am a tinen sə takas wa ata nà, a ga minje tə baptisma sa tam kwanay ĩ ines a kwanay ahay wa ata awan. Winen nə abanay mbala mənuko sə cəce pə Mbərom wa aday á banay puko wa ines ahay ata awan, bina abanay sə dō ahay sə banay zek ata bay. Ata baptisma i təma kwanay kutok, anga Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa.

²² Yesu Almasihu nə kə mak way anahan à mburom, a njahay pa man sə njahay lele pə alay puway a Mbərom, winen Bahay sə maslay a Mbərom ahay, aday Bahay sə way məgala aya ata re.

4

Mbərom à ga pikwen bahay

¹ Da san zle, Almasihu kə sak lirew nə bayak awan. Anga nan, lele dukwen kwanay kə liven anan zek anà asa lirew ata re, anga dō kə sak a sa lirew bayak a nə a ga ines bayay.

² I ban pə həna anan wa hus pa 'am azanan, à alay a kwanay saa njad sə njahay pə daliyugo ata fok cəna, gen nə way sa zlan à nga anà Mbərom, bina way a sa zlan à nga anà ubor si zek a kwanay lelibay ataya sabay.

³ Kə lizen anan alay a bayak coy matanan, sa ga way kawa su dō sə pəra ahay sa gan may sa ga ata awan. Kĩ gen matanan həna sabay. Kwakwa ata nà, kə mbəlen anan ahay, ka ti gen ahay cəna, way sa zlan à nga anà ubor si zek a vərre, ka taa viwen ahay nga, ka tii gen agəsle lelibay aya awan, ka taa

* 3:12 Ca pə Jabuuru 34.13-17.

njihen sa sa mahay, ka tii gen p̄ara, way sa zlan à nga anà 'am a Mb̄erom a bay ataya awan.

⁴ Əna hana kutok, d̄o s̄ə p̄ara ahay ti ga way ataya asa n̄a, ki zlen t̄ə tinen jiga sabay. Aday d̄o ataya t̄ə canak ikwen t̄ə tinen sabay ata n̄a, a gan atan masuwayan, aday ti ḡənahak ikwen.

⁵ Əna p̄ə luvon a inde ite n̄a, ti naa mb̄ədahan apan anà sariya a Mb̄erom saa gan anà d̄o ahay fok ata awan. Kwa d̄owan aya n̄ə t̄ə sifa aya awan, kwa d̄owan aya n̄ə ma mac aya awan, Mb̄erom k̄ə lavak zek sa gan atan sariya anahan.

⁶ Anà d̄o ma mac aya n̄a, 6a Mb̄erom k̄ə gak atan ahay sariya kawa anahan sa taa gan ahay anà d̄o ahay p̄ə daliyugo a anan ata awan. Aya əna Almasihu a zla à man su d̄o ma mac ataya saa d̄akan atan anan ahay l̄əbara mugom awan, anga aday t̄ə njaf sifa sa ndav bay ata p̄ə k̄artek a t̄ə Mb̄erom.

Anjahay su d̄o a Yesu ahay à wulen a tinen aya inde

⁷ A mb̄əsak bayan a sabay, daliyugo i ndav. Anga nan, kwanay s̄ənen nga lele, aday gen anan nga i zek, anga aday k̄i mben apan sa gan amboh anà Mb̄erom.

⁸ M̄ə zakay a jiga n̄a, p̄ərihen anan azar anà asan zek à wulen a kwanay ahay t̄ə miv̄el k̄artek awan, anga kak k̄ə p̄əlen zek ahay c̄əna, kwa ines a à ga inde n̄ə bayak d̄əp n̄a, ki p̄əsən zek ahay re.

⁹ T̄əmihen mb̄əlok ahay, t̄əb̄en anan wa anà d̄o ahay, m̄ənj̄əna s̄ə gungwazan atan apan.

¹⁰ Mb̄erom k̄ə gak ikwen sumor n̄ə bayak awan t̄ə c̄əv̄əd ahay cara cara. K̄ə varak anan m̄əgala sa ga way ahay cara cara anà kuwaya fok. Kuwaya à ga anan mer su way t̄ə m̄əgala a Mb̄erom a sa var anga sa man zek anà d̄o ahay ata awan.

¹¹ Kak d̄owan a n̄ə m̄əgala anahan inde sa ja 'am n̄a, à ja n̄ə 'am a Mb̄erom a sa ja ata awan. Kak d̄owan a m̄əgala anahan inde sa gan mer su way anà d̄o ahay, à man atan zek t̄ə ḡədan a Mb̄erom a s̄ə varan ata awan. Gen matanan anga aday d̄o ahay t̄ə h̄əran nga anà Mb̄erom p̄ə way ahay fok t̄ə sl̄əmay ana Yesu Almasihu. Mazlaḅ t̄ə m̄əgala n̄a, à alay anahan inde pa s̄ə viyviya awan. Amen!

Asa lirew anga s̄ə p̄ərahan azar anà Almasihu n̄ə lele

¹² Car uno ahay, kwanay apan ki sen lirew bayak a n̄a, à gak ikwen masuwayan bay. Way ata n̄a, t̄ək̄tek i ga zek wanahan.

¹³ K̄ə tiren nga n̄a, à d̄əce ana Almasihu sa sa ata inde. Anga nan, tisl̄en anan miv̄el ad̄əka, anga aday p̄ə luvon a mazlaḅ a Yesu i kay zek uho ata n̄a, ki i tisl̄en miv̄el n̄ə bayak awan.

¹⁴ Kak d̄o ahay tinen apan ti ḡənahak ikwen anga Almasihu n̄a, Mb̄erom i d̄af pikwen alay s̄ə mazlaḅ anahan, anga Apasay a Mb̄erom s̄ə zalay way ahay fok t̄ə mazlaḅ ata i njahay t̄ə kwanay kutok.

¹⁵ D̄owan à wulen a kwanay à saa sa lirew anga sa ga way lelibay a bay, kawa avad̄ nga su d̄o, aga akar, adazay à 'am s̄ə d̄o ahay inde. Wita n̄a, à sa t̄ərak ikwen bay, d̄əce lele a anga kwanay bay.

¹⁶ Əna, kak d̄owan a a sa lirew n̄a, anga a p̄ərahan azar anà Almasihu c̄əna, waray à sa gan anan bay. A h̄əran anan nga anà Mb̄erom ad̄əka, bina winen d̄o ana Almasihu.

¹⁷ Alay a k̄ə slak, Mb̄erom i gan sariya anahan anà d̄o ahay kutok. I lah sa gan sariya a pa 'am n̄a, anà d̄o anahan ahay aday. Aka aday kak m̄ənuko d̄o anahan ahay d̄ukwen i lah sa gak uko sariya pa 'am n̄a, d̄o aday k̄ə d̄əfak anan

apan anà ləbara mugom a bay jiga fok ataya nà, i sa ga atan nə kəkəma kutok anaw?

¹⁸ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja, a wa:

«Kak do didek aya ta tam nə wurcihew wurcihew nà,

do sə atahasl ahay sə dəfan apan anà Mbərom itəbay ataya ti sa ga nə kəkəmauw?»

¹⁹ Anga nan kutok, do sa sa lirew ahay anga a zlan à nga anà Mbərom ataya nà, t̄p pərahan azar sa ga lele, t̄p mbəsak a zek a tinen pə alay a Mbərom awan. Winen nə do sə ndakay atan aday a ga anan way anahan sa ja ataya fok hwiya ata awan.

5

Agan nga anà do a Yesu ahay

¹ Ni jan ayak 'am həna anan nà, anà maced sə egliz ahay à wulen a kwanay inde ataya awan. Nen a dukwen, maced sə egliz a re. Nen nə canak anan anà lirew anà Almasihu sa sa à alay ata awan. Ni njad sa zla à man sə mazlaḅ ana Almasihu ata inde pə kərtek a tə kwanay. Anga nan, na jak ikwen, na wa:

² Gen anan nga anà do a Yesu ahay, winen sə varak ikwen à alay inde ata awan. Gen atan nga nə tə mivəl kərtek awan, kawa do sa gan nga anà təman anahan ahay ata awan. Gen atan nga kawa sa zlan à nga anà Mbərom awan, bina kawa dowan a a gak ikwen apan bəlaray bay. Dəfen anan abayak nga a kwanay nə pi mer su way, mənjanə a kwanay sə bayak pə dala a saa njad ata awan.

³ Ká si gen bahay pa nga su do a Mbərom sə varak ikwen ataya tə məgala bay, əna təren atan minje lele aya awan adəka.

⁴ Ki gen anan matanan acəkan cəna, pə luvon a Yesu Almasihu do sa gak uko nga i nay ahay kutok ata nà, kwanay ki i njiden anan magwagway a məduwen a sə njahay pa sə viyviya ata awan. Anga magwagway ata nà, a zalay way azar aya fok.

⁵ Kwanay njavar ahay ite, na jak ikwen, na wa: Dəfen anan apan anà maced a kwanay ahay. Na jak ikwen à kwanay a fok kutok, men anan nga a kwanay à məndak, men anan zek i zek ahay lele, anga Deftere a Mbərom a ja, a wa:

«Mbərom winen a ngazlan uda saray anà do sə kwecele ahay, əna a gan sumor nà, anà do sa ma nga a tinen ahay nə hənək à məndak ataya awan.»

⁶ Anga nan, na jak ikwen, na wa: Men anan nga a kwanay hənək à məndak pa 'am a Mbərom Ba Məgala, anga aday winen a á cakaf kwanay à alay a sa zlan à nga ata awan.

⁷ Way sə juwrak ikwen anan abayak nga fok, mbəsiken anan anan à alay anahan a inde, anga winen do sa gak ikwen nga.

⁸ Gen anan nga i zek ahay, ben! Bina do manide a kwanay Fakalaw winen apan i bar, winen apan i pəlay dowan a aday i ban anan, kawa ziyel sa zlah pi zek sə dazay zugwender sə pəlay way sa pa anahan ata awan.

⁹ Tiven anan pa 'am njanjan lele, pərihen anan azar sa dəf nga pə Mbərom. Kə sənən apan zle, do a Yesu ahay kwa aha fok tinen apan ti ga dəce bayak a kawa kwanay aya re.

¹⁰ I njahay bayak a sabay, ka sak i sen lirew ata coy nà, Mbərom do sa taa gak uko sumor ahay ata, i lavay anan zek tə kwanay, i varak ikwen məgala sə səmen anà way ahay fok. A ngamak ikwen anga aday ká dazlen à man sə mazlaḅ anahan à alay ana Yesu Almasihu inde sə coy awan.

* 4:18 Ca pə Balndi 11.31. * 5:5 Ca pə Balndi 3.34.

¹¹ Winen nà, mægala anahan inde pa sə viyviya awan. Amen!

Andav sa 'am ahay

¹² Su mo zek sə vinde anan dferewel a cəfəw a anan nà, Silas. Winen nə marak uno, dō didek awan. A pərahan azar anà Yesu tə didek a re. Nə vindek ikwen ayak nà, anga aday kə njiden mægala lele. Aday nə dakak ikwen anan ayak nà, sumor a Mbərom sa gak uko tə didek ata awan. Kā sa sliren wa à man a bay.

¹³ Do a Yesu ahay à Babila à man a anan ta jak ikwen ayak 'am. Mbərom a walay atan dukwen kawa anahan sə walay kwanay ata re. Wan uno Markus kà jak ikwen ayak 'am a re.

¹⁴ Jen anan 'am i zek ahay lele, tə mivél kərtek awan, anga kwanay tə marak ahay.

Mbərom à varak ikwen zay anahan, kwanay mə japay a tə Almasihu ataya awan.

Derewel ana Piyer sə vinde mə slala cew awan Adakay way pə deftere a anan

Piyer a vinde derewel a anan anga egliz azar aya, do maja'am a Mbərom mungwalay aya tə njəkak atan ataya awan. Do maja'am a Mbərom mungwalay ataya tinen apan ti cəce, Yesu a may bəse bay nə angamaw. Piyer a ja nə, lele sə pərahan azar anə atətak way a Yesu, kawa ana Apasay Cəncan a sə dakan atan anan ata awan. Yesu nə kə gak munok bay. A nan adəka nə, do ahay tə yam pə ines a tinen aday.

Nga sa 'am ahay

Angazlay saray ə didek a Mbərom inde (1.1-21)

Do sə tatakan anan mungwalay anə do ahay (2.1-22)

Liven zek lele, Yesu winen apan i may (3.1-18)

Aja 'am

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nə nen Simon Piyer. Nen bile ana Yesu Almasihu aday do maslan anahan re. Nə vindek ikwen ayak anə kwanay do sa njad sa daf apan nga kawa manay a re ataya awan. Wita nə way lele awan anga kwanay, lele anga manay a re. A təra matanan, anga Yesu Almasihu nə winen do didek awan. Winen nə Mbərom, aday winen do a sa tam mənuko a re.

² Sumor a Mbərom tə zay anahan ə zəgahak ikwen, kawa ana kwanay sə zəga anan sa san Mbərom tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata re.

Anjahay a kwanay ə təra kawa ana Yesu Almasihu

³ Yesu Almasihu a varak uko cəved sa san anan Mbərom, do sə ngamak uko ata, anga aday dē njahay ə mazlaḅ anahan inde, dā njad sa zla kawa ananahan a kutok. Anga dā san anan zle ata awan, kə varak uko way a mənuko sa gan may ataya fok tə məgala anahan məduwen ata awan, anga aday dā njad sifa sa ndav bay, dē njahay kawa sa zlan ə nga anə Mbərom.

⁴ Tə cəved ata kutok, kə varak uko magwagway sə zalay way ahay fok, kawa anahan a sə zlapak uko anan kurre i varak uko ata awan. Way ataya nə, way lele aya anga mənuko. A ga matanan nə, anga ka sak a njiden anan way ataya kutok nə, ata ki təmen pə way sə daliyugo ahay wa, way mbala ana do ahay sa ga apan ide ataya awan, aday anjahay a kwanay i təra kərtek tə ana Mbərom.

⁵ Anga nan kutok, gen məgala lele. Kə dəfen nga pə Yesu Almasihu coy nə, zlen azla lele kutok. Ki zlen azla lele coy nə, jipen anan apan asan way pə Mbərom re.

⁶ Kə sənən way pə Mbərom lele coy nə, jipen anan apan asan nga lele re. Kə sənən nga lele coy nə, səmen anan anə way ahay fok. Kə səmen anan anə way ahay fok coy nə, zlen kawa sa zlan ə nga anə Mbərom a kutok.

⁷ Ki zlen kawa sa zlan ə nga ə Mbərom coy nə, tərən anan anə mərak ahay do lele aya awan. Kə tərən do lele aya anə mərak ahay coy nə, asan zek ə ga inde ə wulen a kwanay tə do ahay fok.

⁸ Ki gen anan way ataya matanan pac pac cəna, asan way a kwanay pə Bahay a mənuko Yesu Almasihu i təra way kəriya bay. Mer su way a Mbərom ə alay a kwanay inde ataya ti zla nə pa 'am pa 'am lele.

⁹ Əna də sa ga way ataya itəbay ata nə, tinen kawa də hurof aya awan, tə canan anə way ahay lele kula itəbay. Mbərom kə pəsek atan anan ines a tinen ahay dükwen, tə mbədəkek anan à nga wa kwakwa coy.

¹⁰ Anga nan kutok, mərak uno ahay, gen məgala lele anga Mbərom a ngamak ikwen aday a walay kwanay nə, anga aday kɪ gen matanan. Ata ki zluwen pə cəved sə pərahan azar anə winen a wa itəbay.

¹¹ Mbərom i varak ikwen cəved sa zla à bahay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu inde, i təma kwanay lele, winen də sa tam mənuko. Bahay anahan a nə i ga inde hwiya pa sə viyviya awan.

¹² Anga nan kutok, kwa à ga nə kə sənən way ataya zle coy aday kə njihen njənan à way a kwanay sə tətakay ahay ataya inde nə, ni pərahan ayak azar sa mak ikwen anan way ataya à sləmay inde.

¹³ A alay a nen tə sifa a mba cəna, na wa lele nə nə mak ikwen anan way ataya à sləmay inde, anga aday kə tərən də mə pədek aya hwiya.

¹⁴ Na san zle, ni mac way uno bəse coy, kawa ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu sə duko anan à alay ata, ata awan.

¹⁵ Nə rəzlen à nga wa matanan həna nə, anga aday à alay a nen inde sabay ata dükwen, way ataya tə mak ikwen ahay à nga inde hwiya.

Piyer a canan anə mazlaḅ ana Yesu Almasihu

¹⁶ A alay ata nə, mə dəkak ikwen anan coy, Bahay a mənuko Yesu Almasihu a nay ahay pə daliyugo tə məgala anahan à nə kəkəməw. Ma ja matanan ata nə, mə təkər 'am sə guvugo ahay bay, 'am su də zənzen a bay re. Əna mə canan anə mazlaḅ anahan a nə tə ide a manay awan.

¹⁷ A alay ana Bəbay anahan Mbərom sə varan anan mazlaḅ məduwen ata nə, manay inde à man ata awan. Mbərom Bahay sə mazlaḅ məduwen ata, a wa: «Həna anan nə, wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivəl bayak a nə tə winen awan.»

¹⁸ A alay a manay à bəzlom cəncan a tatə Yesu ata nə, mə sləne dundo a ndəray ahay à mburom wa tə sləmay a manay awan.*

¹⁹ Anga nan kutok, ma san zle, way ana də maja'am a Mbərom sa ja ataya nə, didek aya awan. Lele a nə, gen anan nga anə à way a tinen ahay, anga tə tərək kawa uko sə lalam sa dav à luvon inde ata awan, aday, ide i saa cəde nə, jiyjay sə bəmtay, kawa sa ja nə, Almasihu, i sa dav à mivəl a kwanay inde.

²⁰ Abay kə sənən way a həna anan aday nə lele: Dowan inde saa mba apən sə dəkay anan 'am ana də maja'am a Mbərom ahay ta nga anahan à Deftere a Mbərom wa nə, ibay.

²¹ Anga dowan sa ma anan 'am a Mbərom anga a zlan à nga nə, ibay. Əna Apasay Cəncan a a varan atan məgala sa ma anan 'am a Mbərom aya kutok, kawa anahan a sa jan atan ata awan.

2

Do sə tətakan anan mungwalay anə də ahay ataya awan

¹ Kwakwa ata dükwen nə, də maja'am a Mbərom mungwalay aya à wulen su də a Mbərom ahay inde. A wulen a kwanay azanan dükwen, miter mungwalay aya ti ga inde re. Ti lələkay zek tə akar, ti tətakan anan way mungwalay aya sə lize anan də ahay, aday ti məman anan sə pərahan azar anə Bahay a mənuko sa tam atan ata awan. Natiya ti gəban ahay anə nga a tinen nə sariya sə lize atan bəse ata awan.

² Do ahay bayak a ti pərahan atan azar à cəved sə sədək a tinen inde. Anga azla a tinen ata awan, də ahay ti təra anan cəved sə didek à məndak.

* 1:18 Ca pə Mata 17.1-5; Markus 9.2-7; Lukas 9.28-35.

³ Miter sə mungwalay ataya ta gan may anà way sə dō ahay tē mindel. Anga nan, ti tətakak ikwen anan nā, way mungwalay aya aday sa njad anan magwagway. Əna sariya a tinen a nə mə lavay zek a kwakwa coy. Dəce i tan atan a nga, ti lize bəse kwayan'a.

⁴ Kwa maslay a Mbərom a sa ga ines a kwakwa ataya dukwen, Mbərom kə juløk atan cara bay, əna kə larak atan à məkə inde, i ide zənzen a inde. Tinen mə dərızl aya à man ata hus pə luvon saa gan atan sariya a tinen.

⁵ Mbərom kə mbəsakak anan daliyugo lelibay a kwakwa ata bay re, əna kə lizek anan wa dō sa ngam sə dafan apan itəbay ataya tē a'am. Mbərom a tam wa nā, Nuhu dō sə dəkay anan didek a Mbərom, winen tu dō su doh anahan ahay dəkdek cuwbe.*

⁶ Mbərom ata kərtek a, kə gak anan sariya tē uko anà wulen su doh ana atə Sodoma tə Gomora.† Kə tərak atan rəba, anga aday dō sə sədøk ahay fok tā ca apan, saa njad atan nə way ata re.

⁷ A alay ata ite, Mbərom a tam wa nā, Ludu, dō sə didek. Dō sə sədøk ahay ta sak anan lirew nə bayak awan, tə anjahay a tinen a lelibay ata re.

⁸ Ludu, dō didek a, kə njahak à wulen a tinen, aday pac pac kə canak atan, kə slənek way a tinen a sa ga lelibay ataya fok, kə bənak anan mbiyed à mivəl inde bayak awan.

⁹ Natiya kutok, Bahay a mənuko Mbərom nā, a san sa tam anan dō anahan lele ataya à dəce a tinen ahay wa, aday a san sa gan nga anà dō lelibay ataya anga aday i kəta atan pə luvon sə sariya anahan re.

¹⁰ Mə zakay a nā, Mbərom i san sə kəta anan dō sa ga ubor pə way si zek ahay lelibay ataya kutok re. Tinen dukwen ti kədey anan mazlaḅ a Mbərom.

Miter sə mungwalay ataya nā, tə jəjar itəbay. Tinen apan ti həran nga anà zek, ti kədey anan way sə mazlaḅ ahay à bagəbaga mburom, ti gənahan atan re.

¹¹ Kwa maslay a Mbərom ahay sə zalay miter a mungwalay ataya tə məgala ataya dukwen, tə gənahan anà way a tə mazlaḅ ataya pa 'am a Mbərom à mburom bay re.

¹² Əna dō ataya nā, tə pərahak anan azar anà zlay si zek a tinen kawa way sə kibe ahay aday tinen mə wahay aya dukwen anga sa ban, sa vad ataya awan. Tinen apan ti gənahan anà way aday tinen a ta san bay ata awan. Mbərom i lize atan dukwen kawa way sə kibe aya re.

¹³ I man atan anan nā, way a tinen sa san lirew anà dō ahay ata awan. Tinen nā, tinen apan ti taslay mivəl sa ga sədøk pa 'am sə dō ahay. Tinen apan ti pa way pə kərtek a tə kwanay nā, ti taslay mivəl sa van nga anà dō ahay adəka. Wuna, anjahay a kwanay tə tinen ata a ga waray.

¹⁴ Ta gan may tə mindel cəna, sə zəzor uwar ahay, ta ya nga sa ga ines itəbay re. Tinen apan ti lələk anan dō bəle aya à ɓalay a tinen inde. Mivəl a tinen kə sənək anan zek tə ubor sə way ahay. Mbərom kə tahaslak atan coy.

¹⁵ Tə mbəsakak cəved didek a, tə slarak way a tinen à kibe. A man ata kutok, tə pərahan azar anà cəved ana Balama, wan ana Be'or. Dəwan ata a nan sa ga sədøk cəvedabay, anga a gan may anà dala.

¹⁶ Əna Mbərom kə gafak anan 'am anà dō maja'am anahan ata awan. Bina, abay zungo nə a ja 'am bay, əna anà winen nə kə jak anan 'am kawa dō zənzen awan. A gafan 'am pə cəved sə ɓəlɓəle anahan ata awan.‡

¹⁷ Dō sə tətakan anan mungwalay anà dō ahay ataya nā, tinen kawa kurok mə kuray aya ata awan, tinen kawa matapasl mad sa ɓal anan vegege, a ga

* 2:5 Ca pə Laataanooji 6.1 - 7.24. † 2:6 Ca pə Laataanooji 19.24. ‡ 2:16 Ca pə Limle 22.2-35, 31.16.

iven itəbay ataya a re. Mbərom kə lavak atan anan zek ta man i ide zənzen a inde.

¹⁸ Tinen apan ti zlah awan kəray ta 'am kəriya awan, aday tinen ti ga anan mer su way tə ubor si zek sə sapat anan do a sə gəzla nga həniniye tu do sa san didek a Mbərom itəbay ataya awan.

¹⁹ Tə zlapan anə do ataya nə ti təmay atan ə bile wa adəka, əna tinen aya aday dukwen, bile sə sadək aya awan, anga awan a kə gak apak bahay cəna, iken bile ana awan ata awan.

²⁰ Kak dowan a kə sənək Yesu Almasihu Bahay a mənuko aday do sa tam mənuko re cəna, kə təmak ə balay sə way sə daliyugo ahay wa. Aday kə sak a ma pə way a lelibay ataya re, aday way ataya ta sak a ga apan bahay asa nə, ə andav a inde nə, suwan anjahay anahan kwakwa ata awan.

²¹ Kak sə matanan ata nə, suwan abay tə san cəved sə didek ata bay, ta sa san anan aday sə mbəsak anan 'am a Mbərom, ta sa ma pə anjahay məduwer ata nə, na.

²² Way a sə tərən anə do ataya a dakay anan 'am sə jike aya inde nə, tinen didek aya awan, ta wa: «Kəla a ma pə avəne anahan, a pa anan asa.[§]» Ta wa: «Gadura sə banay anan həniniye atə kə mak saa nahay ə dəndələb inde maza awan.»

3

Bahay a mənuko Yesu i may ahay

¹ Car uno ahay, həna anan nə, dərəwel uno mə slala cew a sə vindek ikwen ayak. A dərəwel uno ataya cew a inde nə, na man ayak nə, anə 'am aday kə sənən zle coy ataya awan, anga u no sə pədək anan abayak nga a kwanay pə cəved lele awan.

² U no nə, bayiken pa 'am ana do maja'am a Mbərom cəncan aya kwakwa ataya aday. Bayiken pa 'am a Yesu, do sa tam do, Bahay a mənuko, ma jak ikwen ataya re. 'Am anahan ataya nə, sə tətakak ikwen anan nə do maslan anahan ahay.

³ Sənən anan way inde lele aday: Pə luvon a saa ndav anan daliyugo ata nə, alay a i nay ahay, do sa ga way sə ubor si zek ahay ti nay ahay sə mbasay pikwen.

⁴ Ti ja: «Yesu a wa i may ahay. Həna winen ahaw? Bəbay a mənuko ahay tə məcak, kə mak ahay bay. Way ahay pə daliyugo həna dukwen, kawa sə kwakwa ataya hwiya re. Sə mbədə həna nə maw?»

⁵ Ti ja matanan, anga ta gak anan may sə mbədək anan way inde kərtek ə nga wa. Bina kwakwa Mbərom a ndakay daliyugo nə ta 'am anahan ma ja awan. A ndakay daliyugo pi zek tə a'am, aday a ray yugo dukwen ə a'am ata wa re.*

⁶ A alay a Nuhu dukwen, do sə daliyugo ahay tə lizek tə a'am a kərtek ata re.†

⁷ Mbərom a wa, daliyugo a anan ta nga mburom a həna ata təke, ti ga inde nə hus pə anə luvon a aday uko i lize atan wa ata awan. I gan atan nga hus pə luvon anahan saa ga sariya sə lize atan wa do sə dəfan apan bay ataya fok.

⁸ Car uno ahay, way inde kərtek nə kə mbədəken anan ə nga wa bay: Pə Mbərom nə, atə luvon kərtek tə ava dəbu (1,000) dukwen, tinen mende, way kərtek awan.

⁹ Do ahay inde sə bayak nə Mbərom kə gak munok sa ga kawa anahan sa ja ata awan. Əna adəka bay, matana bay jiga awan. A ga ngatay nə anga kwanay.

§ 2:22 Ca pə Balndi 26.11. * 3:5 Ca pə Laataanooji 1.6-9. † 3:6 Ca pə Laataanooji 7.11.

A nan nə do ahay tã yam pã ines a tinen ahay, a nan dowan kwa kãrtek á saa lize bay.

¹⁰ Kã dazlek pã alay a cãna, Bahay a mãnuko Yesu nã, i may ahay acãkan. I may ahay nə kawa do sã akar, aday dowan i san luvon a bay. A alay ata kutok, do ahay ti slãne abãbal awan bayak a à mburom, aday kãrngay i lize. Uko i vak anan way sã dala mburom ahay fok: mawuzlawazl ahay, kiya, pi zek ta pac a tãke. Aday way sã dala dalon ahay tã way a azar aya fok ti lize a wa re.

¹¹ Kak way ataya ti lize matanan cukutok nã, lele a ki njihen nə kãkãmaw? Gen nə way sa zlan à nga anã Mbãrom awan, dãfen anan apan à Mbãrom pã way ahay fok.

¹² Dãfen anan ide anã luvon anã Mbãrom a saa ndav anan daliyugo ata awan. Aday dukwen, gen way a kwanay sa mba apan sa ga ataya awan, anga aday luvon a à hãdãkey ahay bãse. Pã luvon ata nã, uko i vak anan way sã dala mburom ahay, i ndav atan nə fok, aday way a sã mburom ataya dukwen ti vak wa zek nə fok. Awan a saa mbãsak kwa kãrtek ibay.

¹³ Əna Mbãrom a jak uko nã, bagãbaga mburom wiya pi zek tã daliyugo wiya ti slãray ahay, way didẽk aya ti i njahay uda sã coy.[‡] Winen ata dukwen, way a mãnuko sa ba ata awan.

¹⁴ Anga nan kutok, car uno ahay, kak kwanay apan ki ben way a saa tãra pa 'am ata cãna, tãkãren anan sa ga sã mægala way a tãde sa ga ataya tã mivẽl kãrtek awan aday. Ata, luvon ata kã sak a dazley ahay nã, i njad kwanay mãnãna ines ahay à zay inde pa 'am a Mbãrom awan.

¹⁵ Sãnen anan aday, Bahay a mãnuko Yesu kã gak ayak munok nã, anga a mbãsakan alay a anã do ahay sa tam. Pol, mãrak a mãnuko a sã pãlay ata, kã vindẽk ikwen anan ayak 'am ata re. A vindẽ anan dukwen tã kãlire§ a Mbãrom a sã varan ata awan.

¹⁶ A dẽrewel anahan ahay inde fok, kak winen apan i vindẽ sa ja 'am ata cãna, a ja nə matanan. Way ahay inde à dẽrewel anahan ahay nə ta da 'am sã slãne wanahan. Do ma san way a bay aday tã bayak nga pã Mbãrom nə cuwcew ataya, tã mbãda anan nə cara, aday tã cãved lele aya ife sabay, kawa ana tinen sa taa ga anan 'am sã Deftere a Mbãrom ma ja azar aya ata re. Kawa ana tinen sa ga matanan ata nã, tinen apan ti ngãzahan ahay sariya a Mbãrom anã nga a tinen aya awan.

¹⁷ Car uno ahay, kwanay nã, kã sãnen anan way ataya zle coy. Anga nan, na jak ikwen na wa: Gen anan nga i zek, bina do a sã dãfan apan anã Mbãrom itãbay ataya tã saa ra pikwen wa saray sã slahay kwanay i ines inde bay, aday ata ki mbãsiken anan cãved a kwanay lele ata, kwanay sã tavay uda njãnjan ata awan.

¹⁸ Matanan bay, pãrihen anan azar anã Bahay a mãnuko Yesu Almasihu, do sa tam mãnuko ata awan adãka, anga aday à zãga anan sa gak ikwen sumor anahan, aday ata ki zãgihẽn sa san anan zek anahan a kutok.

Varuko anan mazlab dukwen, hãna, aday pa sã viyvãya awan. Amen!

[‡] 3:13 Ca pã Esaaya 65.17, 66.22. § 3:15 Kãlire a anan nã, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbãrom.

Derewel ana Yuhana sə vinde mama'am awan Adakay way pə deftere a anan

Derewel a anan nà, winen kawa wazo. A nan à Yuhana sə dakan atan anan ayak way anga dō maja'am a Mbərom mungwalay aya awan. A jan atan nà, tinen nə wan a Mbərom ahay. Anga nan, tē njahay à jiyjay a Mbərom inde, aday tē pəlay zek ahay. Aday dukwen, tē pərahan azar anà cəved a tinen sə tətək sə pərahan azar à Mbərom ata lele kutok.

Nga sa 'am ahay

Anjahay à jiyjay a Mbərom inde (1.1 - 2.17)

Wan a Fakalaw ahay ta wan a Mbərom ahay (2.18 - 3.10)

Asan zek a Mbərom (3.11 - 4.21)

Adaf nga pə Yesu (5.1-21)

Yesu Almasihu dō sə varan sifa anà dō ahay

¹ Mi vindek ikwen ayak pə Yesu Almasihu, 'Am a Mbərom, dō sə varan sifa anà dō ahay. Winen inde nà, kwa həna kabay daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay. Mə slənek 'am anahan awan, mə canak anan njək tē ide a manay, mə zəzurok anan lele, mə lamak anan tē alay a manay awan.

² Dō sa var sifa ata a kay zek uho nà, mə canak anan. Anga nan kutok, manay apan mi ga side sə dəkak ikwen anan 'am sə sifa sa ndav bay ata awan. Sifa ata nà, abay winen pə cakay a Mbərom, Bəbay a nuko, əna həna sifa ata kà kak umo ahay zek.

³ Way a manay sə canan tē ide a manay aday sə sləne tē sləmay a manay ataya nà, mi dəkak ikwen anan ayak à kwanay, anga aday kə jipen tē manay. Manay mə jəpay aya tē Bəbay Mbərom aday tē Yesu Almasihu, wan anahan.

⁴ Matanan, mə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday ataslay mivəl a manay à rah wa lele kutok.

Njahuko i ide jiyjay a Mbərom inde

⁵ 'Am a a manay sə sləne pə Yesu Almasihu wa ata nà, manay apan mi dəkak ikwen anan ayak həna: Mbərom nà, winen dō sə ide jiyjay, ide zənzen sə awan inde pə cakay anahan kwa mənjkək ibay.

⁶ Kak dā jak mənuko mə jəpay a tē Mbərom, aday hwiya mənuko i ide zənzen inde cəna, wita də gədak mungwalay, aday mənuko pə cəved sə dīdem sabay re.

⁷ Kak də njahak à jiyjay a Mbərom inde adəka, kawa winen a sə njahay i ide jiyjay inde ata nà, ata mənuko mə jəpay a pə kərtek a tu dō sə jiyjay azar aya awan. Aday ti mez a Yesu wan anahan, Mbərom i pəsek uko anan ines ahay fok, dī təra dō cəncan aya awan.

⁸ Kak dā jak mənuko mənjkəna ines nà, ata də gədak anan mungwalay i zek a mənuko ahay, aday dīdek inde à mənuko ibay.

⁹ Əna, kak də sənək pə ines a mənuko ahay aday də yimak apan cəna, Mbərom i pəsek uko anan, i təra mənuko dō cəncan aya awan, anga winen aday nà, dō dīdek awan, hwiya a ga anan way anahan sa ja ataya fok.

¹⁰ Kak dā jak dā gak ines bay cəna, ata də tərək anan Mbərom dō sə mungwalay awan. Aday dukwen 'am anahan inde à mivəl a mənuko ite sabay.

2

1 Dəna uno ahay, nə vindek ikwen ayak way anaya nə, anga aday kɪ gen ines sabay. Əna, kak aday dōwan a kà gak ines dəp nə, dō a mənuko inde pə cakay a Bəbay a nuko Mbərom, i mak uko zek. Dōwan ata nə, Yesu Almasihu, winen a ga ines itəbay.

2 Winen kə varak anan sifa anahan anga mənuko, anga aday Mbərom à pəsek uko anan ines a nuko ahay. A var a sifa anahan aday nə, anga ines a mənuko ahay vərre bay, əna anga ines sə dō ahay pə daliyugo fok.

Dəfen anan apan anà Mbərom

3 Kak də dəfak anan apan anà 'am a Mbərom tə dīdem a nə, adəfan apan a mənuko ata i dəkay anan dā san Mbərom zle acəkan.

4 Kak dōwan kà jak «Na san Mbərom zle» aday a dəfan apan anà 'am a Mbərom a bay cəna, ata winen dō sə mungwalay, dīdek inde à winen ibay.

5 Aya əna, kak dōwan kə dəfak anan apan anà 'am a Mbərom nə, tə dīdem a nə asan zek anahan anga Mbərom ma rah a à mivəl inde. Də san mənuko mə jəpəy a tə Mbərom nə, natiya:

6 Kak dōwan kà jak winen mə jəpəy a tə Mbərom nə, azla anahan à təra nə kawa ana Yesu Almasihu a kutok.

7 Car uno ahay, way a nen sə vindek ikwen ayak həna ata nə, way wiya pə kwanay bay. Adəka bay 'am məduwer a coy, kə slənen anan kwa həna kabay. Kə slənen anan 'am ata nə, kurre, à alay a kwanay sə təma 'am a Mbərom ata awan.

8 Əna 'am a məduwer a nen sə vindek ikwen anan ayak ata nə, winen kawa 'am wiya awan. Kə tərək 'am dīdek a à anjahay a Yesu inde aday à anjahay a kwanay inde, anga ide zənzen winen apan i ndav, aday ide jiyjəy guzgwez a kə dazlak anan sa dav uda coy.

9 Dōwan a kà jak winen i ide jiyjəy a inde, aday cəkəbay hwiya a nan ide anà mərək ahay cəna, ata winen i ide zənzen a inde hwiya mba.

10 Əna dō sə pəlay mərək ahay nə, winen i ide jiyjəy inde kutok, aday way sə zluwe anan à cəved wa dūkwen, inde à winen ibay re.

11 Aday dō sa nan ide à mərək ahay ite nə, winen i ide zənzen inde, winen apan i jəjəy uda awan. A san i zla ahaw bay, anga ide zənzen kə hurfok anan.

Kə wiħen ubor pə way sə daliyugo ahay bay

12 Dəna uno ahay, ni vindek ikwen ayak həna, bina Mbərom kə pəsek ikwen anan ines ahay anga sləmay a Yesu Almasihu.

13 Məcəf ahay, ni vindek ikwen ayak həna nə, anga kwanay kə sənən dōwan a aday winen inde kwa pə dələn a wa ata awan.

Njavar ahay, ni vindek ikwen ayak həna nə, anga kwanay nə kə mbisen pə Fakalaw.

14 Dəna uno ahay, nə vindek ikwen ayak nə, anga kə sənən ahay Mbərom, Bəbay a mənuko.

Məcəf ahay, nə vindek ikwen ayak nə, anga kwanay kə sənən dōwan aday winen inde kwa pə dələn a wa ata awan.

Njavar ahay, nə vindek ikwen ayak nə, anga kwanay məgala aya awan, 'am a Mbərom inde à mivəl a kwanay, aday kwanay kə mbisen ahay pə Fakalaw coy.

15 Kə wiħen ubor pə anjahay su dō sə daliyugo ahay bay, aday pə way sə daliyugo aya bay re. Kak dōwan a kə wahak ubor pə way ataya nə, i pəlay Bəbay a nuko Mbərom sabay.

¹⁶ Anga anjahay sɛ daliyugo aday nà, natiya: Do ahay ta ga nɛ way sɛ ubor si zek a tinen ahay. Tɛ canak anan à way cɛna, a nan atan sa njad anan. Tɛ njadak anan coy dukwen, ti gan anan ti zek anà dɔ a azar aya kutok. Way matana ataya nà, ta nay ahay à Bɛbay a nuko Mbɛrom wa bay. Wita, way sɛ daliyugo ahay adɛka kutok.

¹⁷ Kɛ sɛnen apan zle, daliyugo nà, i ndav, pi zek tɛ way sɛ dɔ ahay sa ga apan ubor ataya take fok. Ɔna dɔ sa ga way sa zlan à nga à Mbɛrom nà, i njahay tɛ sifa a pa sɛ viyiya awan.

Bɛnen nga a kwanay pu dɔ manidɛ a Yesu ahay wa

¹⁸ Dɛna uno ahay, daliyugo nà, i ndav bɛse coy! Kɛ slɛnen sa jɛka dɔ manidɛ a Yesu inde i i nay ahay. Aday hɛna, dɔ manidɛ ahay bayak a tinen inde ta nak ahay coy. Anga nan, da san zle, daliyugo i ndav bɛse kutok.

¹⁹ Do manidɛ ataya nà, abay tinen inde à wulen a mɛnuko, ɛna tinen dɔ a mɛnuko ahay tɛ didem aya bay. Anga nan, tɛ mbɛsakak mɛnuko. Abay à ga nɛ tinen dɔ a mɛnuko ahay tɛ didem aya nà, ti mbɛsak mɛnuko bay. Ana tinen a sɛ mbɛsak mɛnuko ata nà, a dakay anan abay tinen dɔ a mɛnuko ahay bay wanahan.

²⁰ Kwanay adɛka nà, Yesu Almasihu kɛ varak ikwen Apasay Cɛncan awan. Aday hɛna, kwanay a fok kɛ sɛnen didem sɛ way ahay zle coy.

²¹ Nɛ vindek ikwen ayak hɛna nà, anga sa jɛka kɛ sɛnen didem bay ata daw? A'ay, nɛ vindek ikwen ayak adɛka nà, anga kɛ sɛnen didem zle coy ata awan. Aday kɛ sɛnen zle re, mungwalay nà, a nay à didem wa kula itɛbay.

²² Do sɛ mungwalay aday nà, wayaw? Do sɛ mungwalay nà, dɔwan a sa jɛka, Yesu nɛ winen Almasihu bay ata awan. Winen nà, dɔ manidɛ ana Yesu Almasihu. A ngam Bɛbay Mbɛrom bay, aday a ngam Yesu wan anahan bay re.

²³ Kak dɔwan a kɛ ngɛmak Yesu winen Wan a Mbɛrom bay nà, a san bay nà, zek a Bɛbay Mbɛrom awan. Aday dɔ sɛ tɛma Yesu winen Wan a Mbɛrom ite nà, a san nɛ zek a Bɛbay Mbɛrom awan kutok.

²⁴ Kwanay nà, 'am a kwanay sɛ slɛne kurre ataya nɛ, tɛ njahay à mivel a kwanay inde. Kak 'am ataya inde à mivel a kwanay inde cɛna, kwanay dukwen mɛ japay aya tɛ Wan a Mbɛrom, aday tɛ Bɛbay Mbɛrom a re.

²⁵ Aday dukwen, Yesu Almasihu a kɛ zlapak uko anan tɛ awan a inde. Way anahan a sɛ zlapak uko anan ata nà, anjad sifa sa ndav bay ata awan.

²⁶ Nɛ vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday kɛ bɛnen nga a kwanay pu dɔ sa njak kwanay ahay wa.

²⁷ Kwanay nà, Apasay a Yesu sɛ varak ikwen ata, inde à kwanay inde. Anga nan, ki gen anan may anà dɔ hinen sɛ dakak ikwen anan awan sabay. Apasay Cɛncan ata i dakak ikwen anan way ahay fok. Aday dukwen way anahan sɛ dakak ikwen anan ataya nà, didem aya awan, mungwalay uda ibay. Natiya awan, njihen kwanay mɛ japay aya tɛ Yesu Almasihu, kawa Apasay anahan sɛ dakak ikwen anan ata awan.

²⁸ Matanan, dɛna uno ahay, njihen kwanay mɛ japay aya tɛ Yesu Almasihu hwiya, anga aday, pɛ luvon anahan saa may ata nà, di jɛjar bay, waray i gak uko pa 'am anahan sabay re.

²⁹ Kɛ sɛnen apan zle, Yesu Almasihu nà, winen dɔ didɛk awan. Matanan, kuwaya dɔwan a a ga nà, way didɛk a cɛna, winen wan a Mbɛrom.

3

¹ Cen apan aday, Mbərom a pəlay mənuko tə mindel hus a sə ngamak uko wan anahan ahay. Anga nan, mənuko wan anahan ahay tə didek a acəkan! Do sə daliyugo ahay ta san mənuko bay. Ta san Bəbay Mbərom bay, aday ta mba apan sa san mənuko wan anahan ahay bay re.

² Car uno ahay, hana nà, mənuko wan a Mbərom ahay. Aday dī i təra azanan pa 'am kəkəməw nà, dā san fan bay. Əna dā san zle, Yesu kà sak a may cəna, dī təra kawa winen awan, anga dī i canan azanan njək tə ide a mənuko nà, winen a uwək wanahan.

³ Dowan a nà, winen apan i dəfan ide anà amay a Yesu Almasihu cəna, i gan nga anà zek à cədan'a inde, anga Yesu winen dō cəncan awan.

⁴ Kuwaya dōwan a kà gak ines cəna, a vəze nə pə Mbərom, anga aga ines nà, avəze pə Mbərom awan.

⁵ Əna kə sənən apan zle, Yesu kà nak sa naa pəse anan ines pə dō ahay wa. Aday winen a nà, ines inde apan kwa mənək itəbay.

⁶ Anga nan kutok, dō mə jəpəy a tə winen ataya nà, ti pərahan azar sa ga ines sabay. Aday dō sə pərahan azar sa ga ines cəna, kula kə canak anan itəbay, kə sənək anan itəbay re.

⁷ Dəna uno ahay, bənen nga a kwanay pu dō saa njək kwanay ahay wa. Do sa ta ga way didek aya nà, winen dō didek awan, kawa Yesu winen dō didek a ata awan.

⁸ Aday dō sa ta ga ines ahay nà, winen dō ana Fakalaw, anga kwa pa sə adazlan ana daliyugo wa nà, Fakalaw winen dō sa ga ines way anahan. Anga nan kutok, Yesu a nay ahay nà, sa naa lize anan wa mer su way ana Fakalaw ataya awan.

⁹ Matanan, kuwaya dōwan a winen wan a Mbərom cəna, i pərahan azar sa ga ines sabay, anga 'am a Mbərom sa var ata nà, winen mə njahay a à mivəl anahan inde kawa zahav. I mba apan sa ga ines sabay, anga winen nà, kə təkək wan a Mbərom.

¹⁰ Natiya awan, dī mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anà wan a Mbərom ahay tə ana Fakalaw ahay nə kəkəməw? Do sa ga way didek a bay nà, winen wan a Mbərom bay. Aday dō sə pəlay mərək ahay bay dukwen, winen wan a Mbərom bay re.

Asan zek su dō a Yesu ahay

¹¹ Matanan, 'am a kwanay a sə sləne kurre ata nà, həna: Sənən zek ahay.

¹² Kə sənən apan zle, Kaynu kə vədək anan mərək anahan Abel bəskol.* A vad anan nà, anga mer su way ana Abel nə lele, aday mbala anahan a bugol nə lelibay ata awan. Matanan, dē təra kawa Kaynu bay. Winen nə dō ana Fakalaw.

¹³ Mərək uno ahay, dō sə daliyugo ahay tinen apan ti nak ikwen ide nà, à gak ikwen masuwayan bay.

¹⁴ Ana mənuko sə pəlay mərək ahay ata nà, a dəkay anan, də takasak ahay à amac wa, dā zlak à sifa inde. Əna dō sə pəlay mərək ahay itəbay ata nà, winen kə mbədəkek ayək à amac inde vədəkka hwiya.

¹⁵ Do sa nan ide anà mərək ahay nà, winen dō sa vad nga su dō re. Aday kə sənən apan zle, dō sa vad nga su dō nà, sifa sa ndav bay ata inde à winen ibay.

¹⁶ Asan zek nà, awan a maw? Way ata, dā san a zle, bina Yesu kə varak anan sifa anahan anga mənuko. Matanan, mənuko dukwen, varuko anan sifa a mənuko ahay anga mərək ahay ite re.

¹⁷ Izəne dō inde à wulen a kwanay winen zlile awan. Hinahibay kə canak anan anà mərək anahan à dəcə inde, aday kə mak anan zek bay nà, ata asan zek a Mbərom inde à mivəl anahan acəkan dāw?

* 3:12 Ca pə Laataanooji 4.8.

¹⁸ Dəna uno ahay, d̄ə pəlay d̄o ahay ta 'am vərre bay. Əna kuko atan anan asan zek a mənuko an̄ə d̄o ahay ta sa man atan zek t̄ə d̄id̄ek awan.

¹⁹ Kak d̄a gak matanan n̄ə, d̄i san mənuko n̄ə d̄o s̄ə d̄id̄em ahay. Ata d̄i mba apan s̄ə tavay pa 'am ana Mb̄ərom, ajəjar inde sabay.

²⁰ Kwa abay ā ga n̄ə, miv̄el a mənuko winen apan i mak uko anan mungok t̄ək̄ed̄e n̄ə, d̄a san zle, Mb̄ərom n̄ə winen m̄əduwen awan, a zalay miv̄el a mənuko ahay. Aday a san way a mənuko sa ga ahay zle fok.

²¹ Car uno ahay, kak miv̄el a mənuko k̄ə mak uko anan mungok p̄ə awan ibay n̄ə, ata d̄i mba apan s̄ə tavan pa 'am ā Mb̄ərom, ajəjar inde sabay.

²² Aday way a mənuko saa c̄əce panan ataya fok, i varak uko anan, anga mənuko apan d̄i d̄əfan apan an̄ə 'am anahan ahay ta sa ga n̄ə way sa zlan ā nga an̄ə winen ahay kutok.

²³ Ihe, 'am a Mb̄ərom sa jak uko ata n̄ə, h̄əna: D̄əfuko nga p̄ə sl̄əmay a Yesu Almasihu wan anahan, aday s̄ənuکو zek ā wulen a mənuko ahay inde lele, kawa anahan sa jak uko ata awan.

²⁴ Aday d̄owan a k̄ə d̄əfak anan apan an̄ə 'am a Mb̄ərom m̄ə ja ataya n̄ə, winen k̄ə japak t̄ə Mb̄ərom, aday Mb̄ərom k̄ə japak t̄ə winen kutok re. Aday d̄i san Mb̄ərom k̄ə japak t̄ə mənuko n̄ə, anga Apasay anahan a s̄ə varak uko ata awan.

4

Aḡzla anan d̄o a Yesu ahay pi zek wa t̄ə ana Fakalaw ahay

¹ Car uno ahay, k̄ə sa d̄əfen nga pa 'am su d̄o sa j̄əka: «Manay n̄ə, Apasay a Mb̄ərom inde ā miv̄el a manay ahay» ataya fok bay. Əna, b̄ənen nga a kwanay p̄ə tinen wa ad̄əka bugol n̄ə lele. Cen patan wa mazan aday. Kak Apasay a Mb̄ərom inde ā miv̄el a tinen ahay ac̄əkan, kabay awan inde ā miv̄el a tinen ahay ibay c̄əna, s̄ənen atan aday. Na ja matanan ata n̄ə, anga d̄o m̄əja'am mungwalay aya inde h̄əna bayak a kwa aha fok.

² Natiya, h̄əna ki s̄ənen atan d̄o sa j̄əka Apasay a Mb̄ərom inde ā miv̄el a tinen ataya n̄ə k̄ək̄əməw? Ki s̄ənen atan aday n̄ə, pa 'am a tinen aya wa. D̄owan a k̄ə jak, Yesu Almasihu a dazay ahay ā mb̄ərom wa, k̄ə t̄ərak d̄o t̄ə sluwed si zek a n̄ə, ata winen Apasay a Mb̄ərom inde ā miv̄el anahan ac̄əkan.

³ Əna d̄o sa ngam sa ja matana it̄əbay ataya n̄ə, Apasay a Mb̄ərom inde ā miv̄el a tinen it̄əbay. Aday tinen n̄ə, apasay ana d̄o manid̄e a Yesu inde ā miv̄el a tinen ahay. Kwanay n̄ə, k̄ə s̄ənen pa 'am ata zle coy. D̄o manid̄e a Yesu ata, i nay ahay mba, əna h̄əna ata dukwen, winen inde p̄ə daliyugo coy.

⁴ Dəna uno ahay, kwanay n̄ə, wan a Mb̄ərom ahay, aday k̄ə p̄əken atan waray ī id̄e an̄ə d̄o m̄əja'am mungwalay ataya awan. K̄ə p̄əken atan waray ī id̄e inde n̄ə, anga Apasay a Mb̄ərom a ā miv̄el a kwanay inde ata, a zalan atan m̄əgala ā nga w̄ə an̄ə apasay ana d̄o manid̄e winen p̄ə daliyugo h̄əna ata awan.

⁵ D̄o m̄əja'am mungwalay ataya n̄ə, tinen d̄o s̄ə daliyugo ahay. Ta ja n̄ə, 'am su d̄o s̄ə daliyugo ahay, aday d̄o s̄ə daliyugo ahay tinen apan ti sl̄ənen atan anan 'am a tinen ahay lele.

⁶ Mənuko bugol n̄ə, wan a Mb̄ərom ahay. Aday d̄o sa san Mb̄ərom n̄ə, a pak sl̄əmay pa 'am a mənuko. Əna d̄o sa san Mb̄ərom bay ahay n̄ə, ti sl̄ənek uko anan 'am a mənuko ahay it̄əbay. Matana awan, d̄i mba apan s̄ə ḡəzlan alay pi zek wa an̄ə Apasay a Mb̄ərom, t̄ə apasay ana Fakalaw a kutok.

Asan zek a Mb̄ərom

⁷ Car uno ahay, p̄əluکو zek ahay lele, anga asan zek a aday n̄ə, way a Mb̄ərom. D̄owan a k̄ə p̄əlak d̄o n̄ə, winen wan a Mb̄ərom, aday a san Mb̄ərom zle re.

⁸ Downan a aday a pəlay dō itəbay ata nà, winen a san Mbərom bay. Anga Mbərom nà, winen asan zek.

⁹ Winen a a kak uko anan ahay asan zek anahan a aday nà, kəkəməw? A kak uko anan ahay nà, natiya: A slənay anan ahay Wan anahan mənduwel a pə daliyugo, anga aday dā njad anan sifa ta Wan ata awan.

¹⁰ Asan zek a nà, awan a maw? Asan zek a nà: Mənuko dā lah sə pəlay Mbərom pa 'am bay, əna Mbərom a lah sə pəlay mənuko bugol. A slənay anan ahay Wan anahan, aday Wan ata kə varak anan sifa anahan anga sə pəsek uko anan ines a mənuko ahay.

¹¹ Car uno ahay, Mbərom kə pələk nuko. Matana nà, mənuko dukwen pəluko zek ahay lele ite.

¹² Mbərom a nà, kula dōwan kə canak anan bay. Əna kak də pələk zek ahay nà, wita a dəkay anan nə Mbərom winen inde à mivél a mənuko ahay inde. Ata, asan zek ana Mbərom a à mivél a mənuko inde ata, kə gak mer su way kawa sa zlan à nga anà Mbərom awan.

¹³ Mbərom kə varak uko ahay Apasay anahan. Anga nan həna dā san zle, winen kə japak tə mənuko, aday mənuko dukwen də japak tə winen ite re.

¹⁴ Bəbay a nuko Mbərom kə slənək anan ahay wan anahan pə daliyugo, sa naa tam anan dō ahay. Manay nà, mə canak anan, aday ma jak ikwen anan ayak həna tə dīdēm a nà, 'am ata awan.

¹⁵ Downan a kə jak Yesu nà, Wan a Mbərom acəkan nà, ata Mbərom kə japak tə winen aday winen dukwen kə japak tə Mbərom a ite re.

¹⁶ Manay ma san zle, Mbərom nà, asan zek. Mə dəfak nga pə asan zek anahan ata awan.

Natiya, asan zek nà, way a Mbərom. Dō sa san dō nà, winen kə japak tə Mbərom, aday Mbərom kə japak tə winen a ite re.

¹⁷ Kak asan zek a Mbərom a à mənuko inde ata, kə gak mer su way tə dīdēm a nà, ata pə luvon anahan saa gak uko sariya ata nə dī jəjar sabay. Dī jəjar sabay ata nà, angamaw? Anga anjahay a mənuko həna pə daliyugo ata nà, winen kawa anjahay ana Yesu Almasihu awan.

¹⁸ Kak asan zek a Mbərom winen à mivél a mənuko inde nà, ajəjar i njad uda man sabay. Anga kak asan zek a à mivél a mənuko inde ata kə gak mer su way tə dīdēm a nà, i rəzlay anan ahay ajəjar à mivél wa. Bina, way sə jəjar anan dō nà, sariya a Mbərom. Natiya kutok, dō kə sak a jəjar nà, ata anga asan zek a Mbərom a à winen inde ata dukwen, kə ndəvak anan mer su way anahan fan bay.

¹⁹ Mənuko də pəlay dō nà, anga Mbərom a kə lahak sə pəlay mənuko pa 'am aday.

²⁰ Downan a kə jak: «Nə pəlay Mbərom» aday cəkəbay winen apan i nan idē anà mərak ahay nà, ata a gad mungwalay. Anga, a canan anà mərak anahan zle, Mbərom nà, kula kə canak anan itəbay. Kə pələk a mərak anahan a aday a canan zle ata bay nà, i jəka a pəlay Mbərom nə kəkəməw?

²¹ Aday asa, Yesu a jak uko nà: Downan a kə pələk Mbərom nà, təktek i pəlay mərak ahay re.

5

Adaf nga pə Yesu Almasihu, Wan a Mbərom

¹ Kuwaya kə dəfak nga pə Yesu, winen Almasihu nà, dōwan ata kə tərak wan ana Mbərom coy. Downan a kə pələk anan Bəbay Mbərom nà, i pəlay anan wan anahan ahay re.

² Di san sa jəka, də pəlay wan ana Mbərom ahay nə kəkəməw? Di san anan ta sə pəlay Mbərom, aday ta sə dəfan apan anà 'am anahan ahay.

³ Apalay Mbərom a aday nà, adəfan apan anà 'am anahan aya awan. Adəfan apan anà 'am anahan aya dukwen, a da 'am bay,

⁴ anga do kə tərak wan a Mbərom nà, məgala anahan inde sə mbasay pə way sə daliyugo ahay. Di mba apan sə mbasay pə way sə daliyugo aya nà, anga də dəfak nga pə Yesu Almasihu ata awan.

⁵ Saa mba apan sə mbasay pə way sə daliyugo a aday nə wayaw? Saa mba apan kərtek nà, si do sa dəf nga pə Yesu aday kə sənək anan winen nə Wan a Mbərom a re ata awan.

Way ahay sə dakay anan Yesu nə Wan a Mbərom ata awan

⁶ Yesu Almasihu a nay nà, tə a'am sə baptisma anahan, aday tə mez sə amac anahan. A nay tə a'am sə baptisma cəna coy bay, əna tə a'am sə baptisma anahan aday tə mez sə amac anahan re. Aday sə side didek sə way ataya nà, Apasay a Mbərom awan, anga Apasay ata nà, a dakay anan nə didek sə way ahay.

⁷ Way ahay inde həna maakan nà, tə dakay anan nà, Yesu, winen Wan a Mbərom.

⁸ Way a maakan ataya nə həna: Apasay a Mbərom, a'am, aday mez. Aday dukwen, maakan a tinen a fok, 'am a tinen a nə kərtek.

⁹ Do ahay ta gak uko side dukwen nà, da dəf apan nga re. Aday side a Mbərom sa ga nà, a zalay sə do ahay adəka bugol bidaw? Aday sa ga side pə Wan anahan nà, zek a Mbərom awan.

¹⁰ Dowan kə dəfak nga pa Wan a Mbərom nà, kə təmahak side a Mbərom à mivəl anahan inde. Dowan a kə təmahak side a Mbərom bay cəna, ata pə winen nà, Mbərom nə do sə mungwalay, anga dowan ata kə təmahak side a Mbərom sa ga pə Wan anahan ata bay.

¹¹ Side ata nà, həna: Mbərom kə varak uko sifa sa ndav bay ata tə alay a wan anahan.

¹² Dowan kə təmahak Wan a Mbərom nà, kə njadək sifa ata awan. Aday dowan a kə təmahak anan bay ite nà, kə njadək sifa ata bay.

Sifa sa ndav bay ata awan

¹³ Nə vindek ikwen ayak 'am a anan nà, anà kwanay do sa dəf nga pa Wan a Mbərom ataya awan. Nə vindek ikwen ayak, anga aday kə sənək tə didek a nà, kwanay kə njiden sifa sa ndav bay ata coy.

¹⁴ Di ga amboh pa 'am a Mbərom nà, də jəjar bay, anga da san zle, kak də cəcihen way pə Mbərom wa kawa sa zlan à nga à winen a nà, i slənek uko anan.

¹⁵ Aday kak da san apan zle, way a mənuko sə cəce panan ataya, i slənek uko anan nà, da san zle, i varak uko anan way a nukə sə cəce panan ataya fok acəkan.

¹⁶ Kak dowan a kə canak anan anà mərak anahan inde winen apan i ga ines, aday ines ata i zla anan à amac inde bay nà, à ga amboh anga winen. Ata Mbərom i varan sifa anà mərak anahan ata kutok. I ga amboh nà, anga ines a aday i zla anan do ahay à amac inde bay ata dəkdek. Na ja matana ata nà, anga ines hinen inde nə a zla anan do ahay à amac inde. Əna na jak gen amboh anga ines ata bay.

¹⁷ Asəder a wura wura fok cəna, ines. Əna ines ahay fok nà, ta zla anan do à amac inde bay.

¹⁸ Da san apan zle, do kə tərak wan ana Mbərom nà, i pərahan azar sa ga ines ahay sabay, anga Yesu, Wan a Mbərom, winen apan i ba anan. Natiya Fakalaw dukwen i mba apan sə fakan alay sabay re.

¹⁹ Da san apan zle hwiya, mənuko nà, wan a Mbərom ahay, aday dō sə daliyugo ahay fok nà, tinen à alay ana Fakalaw inde mba.

²⁰ Da san apan zle hwiya re, Wan a Mbərom kà nak ahay, kà varak uko məgala sa san anan Mbərom, winen dō dīdek awan. Natiya, Mbərom nà, dō dīdek awan, də tərak dō anahan ahay bina də japak tə Wan anahan Yesu Almasihu. Yesu nà, winen nə Mbərom a dīdek awan, winen dō sa var sifa sa ndav bay ata re.

²¹ Dəna uno ahay, bənen nga a kwanay pə pəra ahay wa.

**Derewel ana
Yuhana
sə vinde mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a anan**

Yuhana a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay à egliz a inde. A varan atan mægala sə pəlay zek ahay à wulen a tinen inde, aday a dakan atan anan dō sə mungwalay ahay tinen inde à wulen a tinen.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-3)

Adəfan apan anà dīdek (4-13)

Yuhana a jan 'am anà dō sə egliz ahay

¹ Nen Yuhana dō mæced awan, nə vindek ayak anakiken, uwar a Mbərom sə walay anan ata, aday anà gwaslay anak a nen sə pəlay atan tə dīdek a ataya re. Sə pəlay kwanay nə nen dəkdek bay, əna dō sa san dīdek a Mbərom ahay fok, tə pəlay kwanay re.

² Nə pəlay kwanay aday nà, anga dīdek ata winen à mivél a nuko inde həna, aday i njahay uda sə coy.

³ Bəbay a nuko Mbərom tə Yesu Almasihu, wan anahan, tà gak uko sumor a tinen, dā gan atan i zek wa lele, tə varak uko anjahay zay. Way ataya ti tərak uko anà mənuko dō sə pərahan azar anà dīdek a Mbərom, tə asan zek anahan ata awan.

Sənen zek ahay lele

⁴ Nə taslak mivél bayak a tə mindel, anga nə slənek sa jəka gwaslay anak ahay inde əngal nə tə pərahan azar anà dīdek a Mbərom, kawa ana Mbərom sa jak uko ata awan.

⁵ Matanan kutok mazar uno, way a nen sə vindek ayak həna ata nà, way wiya pə iken bay. Kə slənek anan kwa həna kabay. Na ja nà, 'am kərtek a hwiya: Sənuke zek ahay.

⁶ Də gak matanan cəna, a nan sa ja nə də dəfak anan apan anà 'am a Mbərom a mə baslay ataya kutok, anga Mbərom a ja nà: «Sənen zek ahay lele.» Wita nə 'am a kwanay sə sləne kurre ata awan.

Do sə tətak anan way mungwalay aya awan

⁷ Na ja matanan ata nà, anga dō sə mungwalay ahay inde həna pə daliyugo bayak awan. Tinen tə ngəmak 'am a sa jəka Yesu Almasihu nà, kə tərak dō zəzen a acəkan ata itəbay. Də matanan ataya nà, tinen dō sə mungwalay ahay, aday dō manide ana Yesu ahay kutok.

⁸ Anga nan kutok, na wa, gen anan nga anà zek lele. Bina ki sa lizen anan magwagway si mer su way a manay à wulen a kwanay ata awan. Abay ki ben sə təma nə magwagway a kwanay ahay ite asanaw?

⁹ Sənen anan aday nà, kak dōwan a kə pərahak anan azar anà atətak way ana Almasihu sə tətakak uko anan ata bay, aday kə zluwek pə cəved anahan wa nà, winen kə japak tə Mbərom a bay. Əna dō aday winen nə pac pac a pərahan azar anà cəved sə atətak way ana Almasihu nà, winen kə japak tə Mbərom aday tə wan anahan Yesu Almasihu a re.

¹⁰ Dəwan a kə sak a zlak ayak əga kwanay aday a dəkak ikwen anan nə atətak way mbala Almasihu bay cəna, kə təmihen anan əga kwanay bay. Kə sa viren anan alay anga sa jan 'am a bay jiga awan.

¹¹ Anga dōwan a kà sak a jan 'am cəna, ata tə japak tə winen à huwan anahan a sa ga ata inde re.

Andav sa 'am ahay

¹² Way ahay inde bayak a uno sa jak ikwen ayak. Əna u no sə vinde anan avavinde à dərəwel inde bay. U no adəka hənə nà, sa zlak ayak àga kwanay awan. Ata dī ja anan 'am ata i ide inde i ide inde, aday ata ataslay mível a mənuko ahay tã rah wa lele.

¹³ Do sə egliz a Mbərom sə walay anan à man a anan anaya ta jak anak ayak 'am.

**Derewel ana
Yuhana
sə vinde mə slala maakan awan
Adakay way pə deftere a anan**

Yuhana a vinde derewel a anan nà, anà car anahan inde tə ngaman Gayus, winen dō sə lavan nga anà egliz. A vinden ayak nà, anga dōwan a inde tə ngaman Diyotrefes, winen apan i gəzla dō ahay pi zek wa à egliz inde.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-2)

Atə Diyotrefes tə Demetriyus (3-15)

Yuhana a jan 'am anà Gayus

¹ Nen Yuhana dō məced' awan, nə vindek ayak anakiken Gayus, iken car uno, nen sə pəlay tə dīdek ata awan.

² Car uno, na ga amboh nà, way ahay fok tã zlak lele aday kə njahay iken gədan a hwiya, kawa mivél anak pa 'am a Mbərom nə zay ata awan.

Yuhana a həran nga anà Gayus

³ Nə taslak mivél tə iken bayan a anga mərak ahay ta taa nay, tu jo nà, 'am anak awan. Tu jo nà, kə rəzlek anan ahay à nga wa lele sə tavay pə dīdek wanahan. Aday həna dukwen iken apan ki rəzlen à nga wa hwiya matana re.

⁴ Nə slənek gwaslay uno ahay tinen mə tavay aya à cəved' sə dīdek inde cəna, a tuslo anan mivél, abay awan a saa tuslo anan mivél sə zalay way ata nà, inde sabay.

⁵ Car uno, iken kə rəzlen à nga wa anà 'am sa man zek anà mərak ahay lele tə mindel. Kwa à ga nà, ka san mərak ataya bay dukwen, ka man atan zek re.

⁶ Dō a iken sa man atan zek ataya ta nay ike à man a anan, tə təkərek 'am sə asan zek anak ata anà mərak ahay à man a ana awan. Həna ata dukwen, man atan zek tə dala sə cəved', kawa sa zlan à nga a Mbərom.

⁷ Tə slabak agay wa nà, anga mer su way ana Yesu Almasihu. Ta zla nə mənəna sə təma way pu dō sə pəra ahay wa.

⁸ Anga nan kutok, mənuko dō ana Yesu Almasihu aya nà, təmahuko anan dō matana ataya nə lele. Ata kutok i təra da ga mer su way pə kərtek a tə tinen anga dīdek a Mbərom.

Atə Diyotrefes tə Demetriyus

⁹ Nə vindek anan ayak derewel anà dō a Yesu ahay àga iken ata hinen inde, əna Diyotrefes, dō sə pəlay cəved' sə təra dō məduwen ata, winen a nan sə sləne 'am uno itəbay.

¹⁰ Anga nan, na sak a zlak ayak nà, ni dəkay anan way anahan a sa ga lelibay ataya fok, kawa anahan a sa gad' upo mungwalay ataya awan nà, na. Way ata adəka cəna coy bay, a ngam sə təma mərak ahay àga winen itəbay re. Aday winen apan i gafan 'am anà dō aday tinen ta ga lele sə təma mərak ahay àga tinen ataya asa. Aday a razl atan à wulen sə dō ahay wa.

¹¹ Car uno, kə pərahan azar anà azla su dō huwan aya ata bay, əna pərahan azar həna adəka nà, anà azla su dō lele aya awan, anga dō sa ga way lele aya nə tinen wan a Mbərom ahay. Aday dō sa taa ga nə way sə huwan ahay ite dukwen, tinen tə sənək Mbərom bay.

¹² Demetriyus ite nà, kuwaya a həran nga. Azla anahan didek ata dukwen a həran nga re. Manay dukwen, mə həran nga nə matana awan. Aday ka san zle, ma ja nà, 'am didek aya awan.

Andav sa 'am ahay

¹³ Way ahay inde bayak a u no sa jak ikwen ayak. Əna u no sə vinde anan avavinde à dèrewel inde bay.

¹⁴ U no adəka nà, nê canak həna bəse. Kak i ga zek nà, ata dī ja anan 'am ata i ide inde i ide inde kutok.

¹⁵ Zay a Mbərom à tərak. Car anak a sa man a anan ataya ta jak anak ayak 'am lele fok. Jan 'am anà car a mənuko ahay fok kərtek tə kərtek.

**Derewel ana
Yuda
sə vinde ata awan
Adakay way pə deftere a anan**

Yuda a vinde derewel a anan nà, anga dō sə tətak way mungwalay aya tinen inde à wulen ana dō a Yesu ahay. Miter a mungwalay ataya ta ja nà, dō zənzen a i mba apan sa ga ines kawa sa nan, anga Mbərom i pəsen anan. Yuda a dakan atan anan ayak wurwer sə tavan anà dō sə mungwalay ataya awan.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-2)

Wurwer sə tavan anà dō sə mungwalay ahay (3-25)

Aja 'am

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Yuda. Nen dō si mer su way ana Yesu Almasihu, aday nen mərak ana Yakuba re. Nə vindek ikwen ayak nà, anà kwanay dō a Mbərom sə ngamay ataya awan. Aday dukwen Mbərom, Bəbay a nuko, a pəlay kwanay, winen apan i ba kwanay anga Yesu Almasihu.

² Mbərom à zəga anan sa gak ikwen sumor, sə varak ikwen zay anahan aday à zəgahak ikwen anan asan zek anahan re.

Sariya pu dō sə tətakan anan 'am sə mungwalay anà dō ahay

³ Mərak uno ahay, abay na gak anan may sə vindek ikwen ayak pa 'am sə sifa a mənuko sa njad ata nà, kwa hənà kabay. Əna bəlaray kə njahak upo hənà sə vindek ikwen ayak tə guzlgozl a kutok. Anga u no sə varak ikwen ayak məgala sə rəzlen à nga wa anà way a mənuko sa daf apan nga ata awan. Way a mənuko sa daf apan nga ata nà, ba Mbərom kə varak anan anan anà dō anahan ahay sə coy.

⁴ Nə vindek ikwen ayak tə guzlgozl ata nà, anga dō sa san Mbərom bay ahay tə ləlakak ayak zek à wulen a kwanay inde. Tinen apan ti nes anan 'am sə sumor a Mbərom sa ga anga dō ahay ata awan. Ta jan anà dō ahay nà, Mbərom kə varak uko cəved sa ga ines kawa ana mənuko sa gan may. Aday dō ataya dukwen, tə mbəsakak sə bənan à 'am wa anà Yesu Almasihu, winen kərtek Bahay a mənuko ata re. Deftere a Mbərom kà jak pə sariya a tinen a kwakwa coy.

⁵ Natiya kutok, u no bayiken pə way aya hənà nen apan ni mak ikwen anan ayak à sləmay inde ata aday. Kwakwa ata nà, ba Mbərom kə təmāk anan ahay dō sə Isəra'ila ahay à Misra wa bidaw? Əna pə dəba anahan a wa dukwen, Mbərom a kə lizek anan azar su dō a tinen aya awan, anga tə təmāhak 'am anahan sabay.*

⁶ Ənga, bayiken pə maslay a Mbərom ahay aday re. Azar a tinen aya tə jənan pa 'am à Mbərom, tə dəfak anan apan anà Mbərom sabay. Aday maslay a Mbərom ataya, tə mbəsakak ayak man sə njahay a tinen lele ata awan. Natiya awan, Mbərom kə dərzlak atan mə jaway aya i ide zənzen a inde. Aday tinen apan ti ba luvon a Mbərom saa gan atan sariya pə luvon ana daliyugo saa ndav ata awan.

⁷ Asa, bayiken pə ləbara sə Sodoma tə Gomora aday tə wulen su doh a sa mban atan ataya awan aday.† Dō sə wulen su doh ataya ta ga nə way lelibay aya kawa maslay a Mbərom ataya re. Tinen aday nà, tə nahay nə tə dō ahay

* 1:5 Ca pə Limle 14. † 1:7 Ca pə Laataanoji 19.1-26.

so, aday kawa dō zənzen aya sabay re. Anga nan, Mbərom kə lizek atan tə uko. Natiya, à alay a daliyugo i ndav nà, i təra matanan re. Mbərom i gan sariya anà dō ahay tə uko sə mbacay itəbay ata awan.

⁸ Matana awan, dō sə ləlakak ayak zek à wulen a kwanay inde ataya, ta ga dukwen way lelibay aya kawa su dō ataya re. Cən sə zúbay lelibay aya winen apan i zəban atan. Anga nan, ta ga nà, way sə ubor si zek a tinen ahay. Tə kədəy anan məgala a Mbərom, aday tinen apan ti gənanhan anà maslay a Mbərom ahay re.

⁹ Minje nà, dō sə lavan nga anà maslay a Mbərom ahay inde tə ngaman Mikayel, winen dukwen kà gak kawa ana tinen ata bay re asanaw? Kwakwa ata nà, tə təre tə Fakalaw pə məsinde a Musa, saa gəba anan nə wayaw ata awan.† Aya əna, Mikayel kə ngəmak sə gənanhan anga sa gan sariya anà Fakalaw bay re. A jan adəka nà: «Mbərom à gak sariya anahan!» cəna coy.

¹⁰ Aka aday dō a ataya ta ma nga adəka nə sə gənanhan anà way a aday tinen a ta san bay ataya awan. Tinen nà, kawa way sə kiđe ahay ta san awan bay. Ta ga nà, way sa zlan à nga anà sluwed si zek a tinen ahay vərre. Way ataya ti man atan zek nà, sə lize atan sə coy awan.

¹¹ Wawayah! Alize wura a tinen ata anaw? Wuna wuna! Ta mba apan sa ba anan nga a tinen pə ines ahay wa bay, kawa Kaynu ata re.‡ Tə njəkak anan dō ahay sa ga ines aday sa njad anan dala, kawa Balama sa ga kwakwa ata asa.* Tə kədəy anan məgala su dō, kawa ana Kore, winen sə kədəy anan məgala ana Musa ata awan.† Anga nan, ti lize fok, kawa Kore ata re.

¹² A alay a ki pen way pə tuwez nà, tinen à wulen a kwanay inde nə, kawa way mənjadak aya awan. Tinen a aday nà, dō sə kutov ahay, əna a gan atan waray bay. Tə bayak nà, si pə kutov a tinen a dəkdek. Tinen kawa matapasl sə iven, mburum a zəbay vegege, əna mad a tan 'am sawayah, aday iven a ga sabay ata awan. Ta ga minje tə dədazl si sé sə wahay wan bay ata awan. Asa ta ga minje tə dədazl si sé, mad sə ndaha anan pəreh, aday a kuray sokok sə coy ata awan.

¹³ Tinen kawa zəlaka sə dəlos anan a'am sə zlinder ata awan. Mer su way a tinen dukwen kawa məsugurndolon sə a'am sə mbəsak mədərəsəsan pa 'am məgugujuje ata re. Asa, ta ga minje tə mawuzlawazl ma mac aya aday sə gucey ahay à məndak ataya awan. Natiya tə mbəsakak ayak man a Mbərom sə varan atan ata awan. Mbərom a dukwen kə lavak atan anan zek anà dō ataya, i ide zənzen a inde sə njahay uda sə coy awan.

¹⁴ Kə njahak həna bayak a dukwen, Anuhu, məgije ana Adama mə slala cuwəbe awan, a dəkay anan sariya ana dō ataya awan, a wa: «Kagasl, Mbərom Fetek winen apan i nay ahay tə maslay anahan ahay dəfasasa, tə baslay zek bay.

¹⁵ Ti nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay fok. Ata, Mbərom i ban anan dō sa nan ide ahay fok à sariya ata inde. I ban atan nà, anga mer su way a tinen sa ga aday sa nan anan ide anà Mbərom ata awan, aday anga 'am a tinen sa ja apan lelibay ataya re.»

¹⁶ Dō ataya nà, tə njahay nə sə gungwaz awan hway apan. Tinen apan ti yam pi zek, aday tə pərahan azar anà ubor si zek a tinen ahay hwiya re. Tinen apan ti həran nga i zek re. Tinen apan ti ran mindel anà dō ahay ta sə varan atan zlangar aday sa njad patan wa way.

Yuda a varan məgala anà dō sə bayak nga ahay

‡ 1:9 Yuda a ja nà, pəlabara aday winen à Deftere inde bay. § 1:11 Ca pə Laataanooji 4.1-16. * 1:11 Ca pə Limle 31.16. † 1:11 Ca pə Limle 16.1-35.

¹⁷ Mərak uno ahay, kwanay a adəka nà, bayiken pa 'am ana dō maslan ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko ataya, tinen sa jak ikwen kurre, pə way sa naa təra ataya aday.

¹⁸ Ta taa ja nà: «Zukwa daliyugo i sa ndav nà, dō ahay inde ti nay ahay sə təra kwanay à məndak. Tinen aday nà, ta san Mbərom bay, aday tə pərahan azar nà, anà way sə ubor si zek a tinen ahay dəkdek.»

¹⁹ Matanan, sə gəzla anan dō ahay pi zek wa tə mawrasan dükwen, tinen awan. Abayak nga a tinen aya nə pə way sə daliyugo ahay, anga Apasay a Mbərom dükwen inde à mivél a tinen ibay re.

²⁰ Mərak uno ahay, kwanay nà, viren anan məgala i zek ahay sə jəra anan adaf nga a kwanay pə way sa nay ahay à Mbərom wa ataya awan. Gen amboh nə tə məgala sə Apasay Cəncan awan.

²¹ Mbərom a pəlay kwanay. Anga nan, ka si zlen dəren pə asan zek anahan wa ta sa ga way lelibay aya bay. Dəfen anan ide anà luvon a Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, saa gak ikwen sumor ta sə varak ikwen sifa sa ndav bay ata awan.

²² Dō sa zla zazan zazan à adaf nga a tinen ahay inde pə Mbərom ata nà, tà gak ikwen i zek wa ite.

²³ Bayiken patan sə təmay atan ahay à sariya saa zla atan ù uko inde ata wa. Dō azar aya dükwen tà gak ikwen i zek wa ite re. Əna gan anan nga i zek a kwanay ahay lele, anga aday ines a tinen aya à saa zəvak ikwen à kwanay a bay.

Həruko anan nga à Mbərom

²⁴ Həruko anan nga à Mbərom. Winen i mba apan sa ba kwanay aday kə slihen à cəved anahan wa bay. Winen i mba apan sə banay anan ines a kwanay ahay lele cədan'a. Natiya nə ki tiven pa 'am sə mazlaḅ anahan tə ataslay mivél awan.

²⁵ Həruko anan nga, anga winen Mbərom kərtek coy. Sa tam mənuko tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko dükwen, winen awan. Dō ahay fok tə həran nga lele. Tà san a nà, winen dō sə mazlaḅ, winen Ba Məgala. Tà san gədan anahan re, aday tə san dükwen winen Bahay Məduwen awan. A təra matanan, kwa pa sə dazlan ana daliyugo, kwa həna, aday kwa azanan pa 'am re. Amen!

Cœn sɛ zɛbɛy ana Yuhana Adakay way pɛ deftere a anan

Sɛ vinde anan deftere a anan nà, Yuhana dɔ maslan a Yesu ata awan. A vinde anan nà, à alay a dɔ a Yesu ahay tinen à dɛce inde anga dɔ ahay tinen apan ti ga atan alay ata awan. Yuhana a vinde nà, way anahan sɛ canan Mbɛrom a kan anan à cœn sɛ zɛbɛy inde ataya awan. Deftere a anan a dakay anan nà, way saa tɛra à alay a daliyugo i saa ndav ataya awan. A andav inde nà, Yesu kɛ mbasak pɛ Fakalaw, aday kɛ ndakak daliyugo wiya awan, bagɛbaga mburom wiya re, aday Mbɛrom i njahay uda tu dɔ anahan ahay pa sɛ viyviya awan.

Nga sa 'am ahay

Adazlan anahan awan (1.1-8)

Adakay way anga egliz ahay cuwɛe ataya awan (1.9 - 3.22)

Atɛ Mbɛrom ta wan sɛ tɛman (4.1 - 5.14)

Ti kwahak anan mɛtɛtok ahay cuwɛe (6.1 - 8.5)

Ti fa mɛzlɛzlilen ahay cuwɛe (8.6 - 11.19)

Dɔ manidɛ a Mbɛrom ahay (12.1 - 13.18)

Sariya a Mbɛrom (14.1 - 16.21)

Mbɛrom a mbasay pu dɔ manidɛ anahan ahay (17.1 - 20.15)

Mbɛrom a ndakay way wiya aya miza awan (21.1 - 22.6)

Andav sa 'am ahay (22.7-21)

Adazlan anahan awan

¹ Way ana Yesu Almasihu sa ka anan ataya nà, tinen hɛna. Mbɛrom a jan anà Yesu à kan anan anà dɔ si mer su way anahan ahay, aday tã san anan way a sa naa tɛra bɛse ataya awan. Anga nan kutok, Yesu Almasihu a slɛnay ahay maslay a Mbɛrom sɛ kan anan way a anaya awan, anà Yuhana, dɔ si mer su way anahan.

² Natiya awan, Yuhana a side anan pa 'am sɛ dɔ ahay, way anahan sɛ canan ataya fok tɛ dɛdem awan. Kawa sa ja nà, a tɛker anan 'am a Mbɛrom, tɛ way ana Yesu Almasihu sɛ dakay anan ataya fok.

³ Mbɛrom i daf alay sɛ mazlaɓ anahan pu dɔ sɛ jinge anan 'am a anan pa 'am sɛ dɔ ahay ata awan. I daf alay sɛ mazlaɓ anahan pu dɔ sa pak slɛmay pa 'am a anan aday sa daf apan nga ata re. Anga alay ana way ataya i tɛra ata nà, i sla hɛna bɛse coy.

Yuhana a jan ayak 'am anà egliz sɛ wulen su doh ahay cuwɛe

⁴⁻⁵ Sɛ vindek ayak 'am a anan nà, nen Yuhana. Na jan ayak 'am anà egliz ahay cuwɛe pɛ daliyugo sɛ Aziya.

Sumɔr a Mbɛrom tɛ zay anahan à ga inde tɛ kwanay a fok. Atɛ Yesu Almasihu tɛ apasay ahay cuwɛe tinen mɛ njahay a pa 'am a Mbɛrom ataya dukwen, tɛ varak ikwen asan zek tɛ zay a tinen re.

Mbɛrom nà, winen inde kwa hɛna kabay, winen inde hɛna, aday azana pa 'am dukwen, winen a re.

Yesu Almasihu nà, dɔ sɛ side dɛdem awan. Winen dɔ sɛ lahan pa 'am anà dɔ ahay sɛ slabakay à mɛke wa, aday winen dukwen Bahay a pa nga sɛ bahay sɛ daliyugo ahay fok. Winen dukwen a palay mɛnuko. Anga nan, kɛ macak anga mɛnuko re. Tɛ mez anahan, a tɛmay ahay mɛnuko i ines a mɛnuko ahay wa.

⁶ A tɛra mənuko, dɔ anahan ahay à bahay anahan inde. A tɛra mənuko dɔ sa gan mer su way anà Bəbay anahan Mbərom. Do ahay fok tɛ hɛran nga anga mazlaɓ anahan tɛ mɛgala anahan pa sɛ viyviya awan. Amen!

⁷ Cen idɛ à mburom! Yesu nà, i nay ahay à matapasl inde. Do ahay fok, ti canan tɛ idɛ a tinen, aday kwa dɔ sa ndaz anan ataya dɔkwen ti i canan tɛ idɛ a tinen ahay re. Zahav sɛ dɔ ahay pɛ daliyugo ahay fok ti yiman. Acəkan. Amen!

⁸ Bahay Mbərom, Ba Mɛgala, a ja nà: «Sɛ dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dɔkwen, nen a re.»

Mbərom nà, winen inde kwa hɛna kabay, winen inde hɛna, aday azana pa 'am dɔkwen, winen a re.

Yuhana a canan anà Yesu kawa i cœn sə zúfay inde

⁹ Nen nɛ Yuhana, mɛrak a kwanay. Nen dɔkwen mɛ japay tɛ Yesu nà, kawa kwanay a fok. Mbərom a ga puko bahay nɛ pɛ kɛrtek awan. Natiya na ga dɛce anga 'am a Mbərom dɔkwen kawa kwanay awan, dɛ sɛmen dɔkwen pɛ kɛrtek a re.

Nen, nɛ wazay anan 'am a Mbərom. Nɛ tɛtakan anan lɛbara ana Yesu anà dɔ ahay. Anga nan kutok asanaw nà, ta ban nen, tɛ dɛfay ahay nen à Patmos, ù kon a à mamasl sɛ a'am inde ata awan.

¹⁰ Apasay Cəncan a a nay ahay upo, pac sɛ Zlaba a inde. Aday dungo a ndəray ahay à dɛba uno wa, kawa mɛzlɛzlilen.

¹¹ 'Am a a ndəray à dungo ata wa, a wa: «Way a iken saa canan ata nà, vinde anan pɛ dɛrewel, aday slan anan anà egliz ahay cuwɛ: à Efesus, à Samirna, à Pərgam, à Tiyatira, à Sardis, à Filadelfiya, aday à Lawdikiya.»

¹² Nɛ slɛne anan cəna, nɛ mbɛdɛ 'am aday ni ca pɛ dɔwan a su jo ahay 'am ata awan, nɛ canan nà, anà lalam ahay ma daf aya pɛ way ahay cuwɛ, mɛ ndakay aya dɔkwen tɛ gura. ¹³ Nɛ canan anà awan a inde, winen kawa dɔ, à wulen sɛ way sa daf lalam ataya inde re. Zana anahan pi zek kawa rəkot hus pɛ gudɛba, aday winen ma ban dɛginegine a hɛrap tɛ maslarapa sɛ gura.

¹⁴ Sibɛk sa nga anahan a ca kawa gugumay herre. Idɛ anahan ahay ta dav nɛ kawa miresl sɛ uko.

¹⁵ Saray anahan ahay dɔkwen ta dav kawa ndɛfɛre mɛ gɛɓay a ù uko wa ata awan. A ja 'am dɔkwen, a ndar kawa zɛlaka sɛ dazay à zlinder pɛ pəkɛrad ata awan.

¹⁶ Dɔwan ata nà, mawuzlawazl ahay cuwɛ inde à alay puway anahan, maslalam ma pa awan, a zləray ahay à 'am anahan wa mbeet. Idɛ anahan a dav nɛ kawa pac sa dav man ipɛc ata awan.

¹⁷ Nɛ canan cəna, nɛ slahay duboz pa 'am anahan, kawa nen ma mac awan, əna a daf upo alay puway, u jo: «Kɛ jɛjar bay! Sɛ dazlan anà way ahay fok nà, nen awan, aday saa ndav anan way ahay fok dɔkwen, nen a re.

¹⁸ Nen nà, Do sɛ Sifa. Nɛ mɛcak, aday hɛna nen tɛ sifa pa sɛ viyviya awan. Nɛ lavan nga anà Amac tɛ Məke anahan a tɛke.

¹⁹ Natiya kutok, vinde anan way anak sɛ canan, way sɛ tɛra hɛna, aday way saa tɛra azana pa 'am ataya re.

²⁰ Ni dɛkak anan 'am ana mawuzlawazl a iken sɛ canan à alay puway uno inde, tinen cuwɛ ataya awan, tɛ way sɛ lalam a cuwɛ mɛ ndakay aya tɛ gura ataya awan. San nà, mawuzlawazl a cuwɛ ataya nà, tinen nɛ maslay a Mbərom sa ba pɛ egliz ahay cuwɛ ataya awan. Way sɛ lalam a cuwɛ ataya dɔkwen, tinen nɛ egliz a cuwɛ ataya re.»

2

Derewel anga egliz à Efesus

¹ Dowan ata awan u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Efesus ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a mawuzlawazl ahay à alay puway anahan inde cuwbe ata awan, nen apan ni bar à wulen sə way sə lalam ahay inde cuwbe mə ndakay aya tə gura ata re.

² «Həna a anan nà, 'am uno awan: Na san mer su way anak a sa ga anga nen ataya zle. Kə pəruho azar tə dəcə awan, əna kə səmak anan, bina kə mbəsakak anan mer su way ataya bay. Aday na san zle, kə təmahak dō sə sədək ahay sə njahay à wulen a kwanay inde aday sa ga mer tə kwanay bay. Anga ta ja nà, tinen dō maslan a Yesu ahay, əna kə sənək atan, tinen dō sə mungwalay ahay bina, nen nə slənak atan ayak bay.

³ Kə hawak atan bay, kə səmen anà dəcə ahay nà, anga nen awan.

⁴ «Aya əna, way inde ni gafak apan 'am: Kə pəlay nen həna kawa ananak sə dazlan kurre ata sabay.

⁵ Natiya, bayak pə asan zek anak a kurre ata aday, ca apan, ka mak à dəba jiya awan, mbəsak ines anak ata awan, aday ga kawa ananak a kurre ataya awan. Bay nà, ni zlak ayak əga iken, ni gəba anan way sə lalam anak ata awan.

⁶ «Ta day maza kəmaya, iken apan ki ga mer su way lele awan, ta sa nan ide anà mer su way mbala ana dō a Nikolay* ahay ata awan. Nen a dūkwen na nan ide anà mer su way a tinen ata re.

⁷ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan. Anà dō sə mbasay pə dəcə ahay nà, ni varan cəved sa zla à jerne a Mbərom sa ban bumbok i sé sə varan sifa anà dō ahay ata wa, aday i pa.»

Derewel anga egliz à Samirna

⁸ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Samirna ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dō sə dazlan anan way fok, aday sa ndav anan way ahay fok ata awan. Nə məcak, aday nə slabakak ahay à məkə wa re.

⁹ «Na san dəcə anak a zle, na san mətawak anak ata zle re, əna tə dīdem a nà, iken zlile awan. Lelibay sə dō ahay sa ja apak ata nà, na san anan zle. Dō ataya ta ja nà, tinen Yahuda ahay, aday cəkəbay ta gad mungwalay. Tinen nà, dō ana Fakalaw ahay cukutok.

¹⁰ «Ka saa jəjaran anà dəcə saa nay ahay apak ataya bay. Sləne 'am a anan: Fakalaw i ban dō ahay à wulen a kwanay wa, i zla atan à dangay aday sə katab anan adaf nga a kwanay pi nen. Dəcə ataya i təra nà, luvon kuro. Ban mivəl. Kwa à ga nə 'am sa njad' wa amac dəp nà, kə mbəsak anan adaf nga anak pi nen bay, anga ni varan magwagway anà dō matana ataya awan, ti njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹¹ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan. Dō sə mbasay pə dəcə ataya nà, i mac à məkə sə mərda itəbay.»

Derewel anga egliz à Pərgam

¹² Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Pərgam ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a maslalam anahan inde ma pa ata awan.

* 2:6 Nikolay ahay nà, tə sləfan sləmay anà dō ataya nà, à Deftere ana Yuhana a anan inde. Dowan a san awan maza patan bay.

«Həna anan nà, 'am uno awan:

¹³ Na san man sə njahay anak ata zle, man sa ga bahay ana Fakalaw. Ta vad Antipas, do sa taa dákay anan 'am uno dukwen à man ata awan. Əna iken kə pərahak uno azar à alay ata tə didem awan, aday iken apan ki pəruho azar hwiya. Kə məmnanak anan sləmay uno bay.

¹⁴ «Aya əna, way ahay inde dukwen ni gafak apan 'am: Do ahay inde əga iken, tinen apan ti pərahan azar anà atətak way ana Balama.† Balama ata a dakan anan anà Balak cəved sa njak anan Isəra'ila ahay aday tà ga ines. A njak atan sa rac sluwed sə pəra aday sa ga mədigwed re.

¹⁵ Matana re, do sə pərahan azar anà atətak way anà do a Nikolay ahay dukwen inde əga iken asa.

¹⁶ «Anga nan kutok, mbəsak ines anak ataya awan. Bay nà, ni zlak ayak bəse, nen tə maslalam a saa zləray ahay à 'am uno wa ata awan. Aday ni ga vərəm tə tinen kutok.

¹⁷ «Natiya, do aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan: Anà do sə mbəsay pə dəcə ataya nà, ni varan magwagway. I njad way sa pa mi der a sə ngaman *manu* ata awan. Aday ni varan kon sə masitolok kwedekkwedek awan, sləmay wiya mə vinde apan. Dowan saa san sləmay ata nà, ibay, si dowan a sə təma kon ata vərre.»

Derewel anga egliz à Tiyatira

¹⁸ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Tiyatira ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen do aday ide anahan ahay ta dav nə kawa miresl sə uko ata awan, aday saray anahan ahay dukwen mə ndərkesl aya kawa tə gəbay ahay ndəfəre u uko wa ata re. Həna anan nà, 'am uno awan.

¹⁹ «Way anak sa ga nà, na san zle. Na san asan zek anak tə adaf nga anak pi nen zle. Na san zle, ka gak anan mer su way anà do ahay, aday kə razlek anan à nga wa sə pəruho azar re. Həna dukwen, ka ga nə way sə zalay ananak sə dazlan ata asa.

²⁰ «Aya əna, way inde nà, ni gafak apan 'am. Kə mbəsak anan uwar a sə ngaman Yezebel ata, winen apan i njak a do ahay ta sa ja nà, winen nə do maja'am a Mbərom. Winen apan i tətakan anan mungwalay anà do si mer su way uno ahay aday tà ga mədigwed, tà rac sluwed sə pəra asa re.

²¹ Nə varak anan alay awan aday à yam pə sədək anahan awan, əna a ngam sə mbəsak ines anahan ahay bay hwiya.

²² «Anga nan, ni zləmba anan pə lala sə mədigwed anahan ata awan, aday tinen tu do anahan a sa ga mədigwed ataya ti sa məndolor sə dəcə à alay uno wa. Kak si tə mbəsakak, tə yimak pə ines a tinen ataya aday bay nà, ni mbəsak atan bay.

²³ Ni pəslay panan gwaslay ahay re, aday egliz ahay fok sənən nà, nen na san way a kwanay sə bayak à mível a kwanay ataya zle. Ni varak ikwen magwagway pi mer su way a kwanay ataya fok.

²⁴ «Əna kwanay, do azar aya à Tiyatira ite nà, ni jak ikwen: Ni tavakak ikwen awan maza pa nga ite bay, anga kwanay kə ngəmen sa daf nga pə atatak way a tinen a lelibay ataya itəbay. Aday asa, way a tinen sə ngaman wurwer ana Fakalaw mi der ataya nà, kwanay kə tətiken itəbay re.

²⁵ Way inde kərtek: Bənen anan adaf nga a kwanay ata lele, hus pə luvon uno saa may ahay.

²⁶ «Anà do sə mbəsay pə dəcə ataya, aday winen apan i ga mer su way uno hwiya cəna, ni varan məgala sə lavan nga anà kon azar aya awan,

† 2:14 Ca pə Limle 31.16, 22.1 - 25.9.

²⁷ kawa ana Bəbay uno sã vuro mǝgala ata awan. Ni varan anã dowan ata dukwen sukol sã rǝslom sa ga anan bahay, aday ǎ kad anan kon ahay kawa sa kad sǝngǝle sã dudo ngum ngum, sedede ata awan,‡

²⁸ aday ni varan bǝmtay ǎ alay inde re.

²⁹ «Natiya, do aday slǝmay inde apan nã, ǎ slǝne 'am ana Apasay Cǝncan a sa jan anã egliz ahay ata awan.»

3

Derewel anga egliz à Sardis

¹ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anã maslay a Mbərom a à egliz à Sardis ata nã, natiya: Nen Yesu nã, nen dowan a mawuzlawazl ahay inde à alay anahan cuwbe aday a lavan nga anã apasay ahay cuwbe sa ga mer su way ana Mbərom re ata awan. Na san mer su way anak a zle. Do ahay tinen apan ti ngǝrak, ta wa: “Kǝ njadǎk sifa coy.” Cǝkəbay iken adǝka nã, ma mac awan.

² «Na tan à nga anã mer su way anak pa 'am a Mbərom nã, ma ndav a wa bay. San pi zek, aday slabak. Gan nga anã mer su way anak mǝ mbəsak ata lele, bina winen apan i ndav zek coy.

³ Bayak pǝ way anak mǝ slǝne kwakwa ata aday. Ka taa slǝne 'am a Mbərom nã, kǝkǝma kǝlanaw? Hǝna kǝma, kǝ ga ines adǝka sabay, yam pǝ ines anak, aday daf nga pa 'am a Mbərom à mivǝl anak inde. Kak kǝ sǝnak pi zek aday sǝ pǝdek bay cǝna, nen ni zlak ayak apak kawa do sǝ akar. Ki san luvon a ata bay.

⁴ «Aya ǝna, do ahay inde kǝrtek kǝrtek ǝga iken à Sardis nã, ta gak ruhom pǝ zana ana tinen ahay itəbay. Tinen adǝka nã, ta slak sa pak zana kwedekkwedek aya pi zek, aday mi bar pǝ kǝrtek awan.

⁵ «Anã do sǝ mbasay pǝ dǝce a anaya nã, ni varan cǝved sa pak zana herre ata pi zek, aday dukwen ni mbacay anan slǝmay anahan à derewel su do tǝ sifa aya wa bay. A alay a nen pa 'am ana Bəbay uno tǝ maslay anahan ahay nã, ni ja way anahan, winen nã, do uno.

⁶ «Natiya, do aday slǝmay inde apan nã, ǎ slǝne 'am ana Apasay Cǝncan a sa jan anã egliz ahay ata awan.»

Derewel anga egliz à Filadelfiya

⁷ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anã maslay a Mbərom a à egliz à Filadelfiya ata nã, natiya: Nen Yesu nã, nen do cǝncan awan, aday na gad mungwalay itəbay. Way sǝ tǝba mǝsudoh su doh ana bahay Dawuda nã, à alay uno inde. Nǝ tacak anan mǝsudoh nã, do maza saa tǝba dukwen ibay. Nǝ tǝbak anan dukwen, dowan saa tacay anan isabay re.

⁸ «Na san way anak a sa ga ata zle, aday na san zle, mǝgala anak inde gem ibay. Əna, kǝ dǝfak anan apan anã 'am uno lele, kǝ dǝkak anan iken do uno re. Ca apan, nǝ tǝbak anak mǝsudoh hǝna, dowan saa tacay anan dukwen ibay.

⁹ Slǝne aday, do sa jǝka tinen Yahuda ahay, aday cǝkəbay ta gad nǝ mungwalay ataya nã, tinen do ana Fakalaw ahay. Ni bǝnan atan ahay nga ù vo anak, aday ti san, nǝ pǝlay iken acǝkan.

¹⁰ Kǝ rǝzlek anan à nga wa kawa anuno sa jak ata awan. Anga nan kutok, ni gak nga i iken a lele aday kǝ dazay à dǝce ahay inde bay. Bina, dǝce inde i dazay pu do ahay bayak awan, i kataǝ anan abayak nga su do sǝ daliyugo ahay fok.

¹¹ Nen apan ni mak ayak bǝse. Ban anan way anak sa njad ata nã, lele, anga aday tǝ sa ngǝzar panak wa mǝrdok sǝ way uno nen saa varak ata bay.

‡ 2:27 Ca pǝ Jabuura 2.9.

12 «Dò sà mbasay pə dɔce ataya nà, ni tɛra atan kawa kon sà alay su məsudoh ahay ù doh sà mazlɛb a Mbərom uno inde, aday kula dɔwan a i rəzlay atan ahay wa bay. Ni vinde patan sləmay ana Mbərom uno tɛ sləmay sə wulen su doh ana Mbərom uno. Wulen su doh ata nà, winen Urəsalima wiya awan. Wulen su doh ata i dazay à mburom wa, pə cakay ana Mbərom uno wa. Dò ataya dukwen ni vinde patan sləmay uno wiya re.

13 «Natiya, dɔ aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

Derewel anga egliz à Lawdikiya

14 Dɔwan ata awan u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Lawdikiya ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dɔwan a tɛ ngaman Amen ata awan. Nen dɔ didek a sa taa dɔkay anan 'am a Mbərom. Mbərom a ndakay way aya fok nà, a nay pi nen a wa.

15 «Na san way anak sa ga ata zle fok. Kə pəruho azar nə tɛ mivɛl kərtɛk a bay, aday dukwen nə slənɛk sa jəka, kə larak nen bay re asa. Kə tavay à gaga inde ata dukwen, u zlo à nga bay re.

16 Anga nan, kak kə tavak à gaga inde kətanən acəkan nà, ni vənihɛy iken à 'am uno wa mbaak.

17 «Iken, ka jan anà nga anak dukwen, iken zliɛ awan, awan a kəcak bay, aday ka gan may anà awan sabay. Cəkəbay, ka san bay, bina iken mə lənged a həməcəkeslkəsle, iken ndəpasasa ma ga mugo awan, iken mətawak awan, iken ti zek kəriya sərdaluwwa, aday iken hurɔf a re.

18 Anga nan kutok, pak sləmay. Nen apan ni jak hənə: Sukom gura mə banay a tɛ uko awan, à alay uno wa, aday ki njad zliɛ didek a acəkan. Sukom zana herre ata à alay uno a wa, aday ki pak pi zek. Ata waray i gak sabay. Sukom way sə ide pi nen wa, aday ata ki tudɛ i ide inde, aday ki i canan ide lele kutok.

19 «Nen nə pələk anan dɔwan a nà, nə gafan 'am pə way ahay aday nə kəta anan re. Matanan, sumor a nà, kə gəsle anan ta 'am uno itəbay, yam pə inɛs anak ahay adəka!

20 Pak sləmay lele, nen mə tavay a hənə pa 'am su doh, ni ngamay uho. Dɔwan kə slənɛk 'am uno uho, aday kə tɛbək uno ayak wa nà, ni zla ù doh àga winen, mi i pa daf maya awan.

21 «Dò sà mbasay pə way sə daliyugo ahay nà, ni varan atan cəved sa nay ahay aday mi i njahay tu dɔ ataya pa man sə njahay sə bahay uno. Kawa nen a dukwen, nə mbasak pə way ataya re, hənə mə njahak tɛ Bəbay uno pa man sə njahay sə bahay anahan ata awan.

22 «Natiya, dɔ aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

4

Ahəran nga anà Mbərom à mburom

1 Pə dɛbə anahan a wa, na ca ide à mburom, nə canan anà 'am su doh mə tɛbə awan. Nə sləne duno a dɔwan a su jo 'am kurre ata, a ndar kawa məzləzlilən ata awan. U jo nà: «Hayak à mburom à man a anan aday ni dɔkak anan way a sa naa tɛra ataya awan.»

2 A alay ata cənə, Apasay Cəncan a a nay ahay upo. Nə canan anà man sə njahay sə bahay à mburom, dɔwan a inde winen mə njahay a apan.

3 Dɔwan ata nà, ide anahan a wuted kawa kon mə rɛbə aya ata awan, a ca zɛziye, aday dɛzɛdaz a re. Awan a kawa kulay a van nga anà man sə njahay anahan ata awan, kulay ata dukwen a dav nə kawa kon ataya re.

⁴ Man sã njahay maza aya inde kwa kuro cew nga anahan a fudõ à man ata re. Ta van nga anã man sã njahay sã bahay ata awan. Mæced ahay inde, tinen kwa kuro cew nga fudõ mã njahay aya apan. Tinen tã zana aya pi zek nã kwedekkwedek, aday jugo sã bahay ahay inde patan mã ndakay aya sã gura.

⁵ Cœrœd, Mbærom a wuted, tanday a dac apan hohum pa 'am sã man sã njahay sã bahay ata wa. Lalam ahay inde à man ata cuwõe, tinen apan ti dav à man ata lele. Lalam a cuwõe ataya ðukwen, tinen nã, apasay ahay cuwõe sa ga mer su way ana Mbærom.

⁶ Awan a inde kawa dælov sã malam, ide a slar wa nã, ngal ngal kawa malam mã banay awan. Awan ata ðukwen pa 'am ana man sã njahay sã bahay ata awan.

Awan aya inde fudõ, ta van nga anã man sã njahay ata tew. Awan ataya nã, tinen tã sifa aya awan, aday zek a tinen a ðukwen cærkæzlkazl ide a dækdek, ta sa 'am aday ta sã dæba a tæke re.

⁷ Awan a mama'am a nã, a ga minje tã ziyel. Way mã slala cew a nã a ga minje ta wan sa sla. Way mã slala maakan a kœma, ide anahan nã, kawa ide su dõ. Aday way mã slala fudõ kutok nã, winen kawa zlæba winen apan i fatay.

⁸ Awan ataya fok aday nã, bærgaslay ahay inde patan nã mbærka mbærka. Zek a tinen aya ðukwen cærkæzlkazl ide a dækdek, pæ day sã bærgaslay ahay fok re. Awan ataya tinen apan ti ga ara mænjàna sã mbæsak, luvon tã ipec fok. Ta wa:

«Cæncan a nã, Mbærom a taayak!

Cæncan a nã, Mbærom a taayak!

Iken Mbærom, kã zalay way ahay fok,

iken a pa nga awan.

Iken inde kwa hœna kabay,

iken inde hœna,

aday azana pa 'am ðukwen, iken a re.»

⁹ Awan fudõ ataya ta ga nã, ara sã zambad anan Mbærom awan. Tã hœran nga, tã ngœran anã Mbærom, dõwan a mã njahay a pa man sã njahay sã bahay ata awan, anga winen inde tã sifa pa sã viyviya awan.

¹⁰ A alay a tinen apan ti hœran nga ata nã, mæced ahay kwa kuro cew nga fudõ ataya, tinen apan ti dukwe gœrmec pa 'am ana Mbærom mã njahay a pa man sã njahay sã bahay ata awan, aday winen tã sifa ðukwen pa sã viyviya awan. Ata ti cælukwan jugo à nga wa ti daf anan pæ cakay sa man sã njahay sã bahay ata awan, ti hœran nga matanan, ta wa:

¹¹ «Bahay a manay Mbærom,

mazlã tã mægala inde apak.

Lele nã, dõ ahay tã dæfak apan, tã hœrak nga,

anga sã ndakay way ahay fok nã, iken.

Kã ndakay atan ðukwen,

anga a zlak à nga,

aday tã ga inde.»

5

Saa tæba anan ðerewel mã tapay a nã, wan sã tœman

¹ Aday nã canan anã ðerewel a inde à alay puway ana dõwan a mã njahay a pa man sã njahay ata awan. Derewel ata ðukwen mã vinde a nã, day cew maya awan. Derewel ata mã faday a asa, aday ma ga mætætøk a à man ahay cuwõe lele, aday à saa tæba bæse bay.

² Natiya awan, nə canan à maslay a Mbərom, aday nə sləne winen apan i ja tə məgalak a, a wa: «Dowan a saa mba apan sə kwahak anan mətətək a anan aday i pəsak anan dərəwel a anan nə wayaw?»

³ Əna dowan ibay, kwa à wulen su dō ma mac aya awan, kwa à man wura, kwa à mburom dukwen, dowan inde saa mba apan sə kwahak anan mətətək ata, aday saa ca ide à dərəwel ata inde nà, ibay.

⁴ Na ma nga pə ayam cəđək cəđək, anga dowan inde təde i kwahak anan mətətək aday i ca ide à dərəwel ata inde nà, ibay.

⁵ Məcəd ahay kwa kuro cew nga fudō ataya, kərtek a tinen a, u jo a wa: «Kâ yam bay. Ca ide, dowan inde tə ngaman “Ziyel”, winen zahav ana Yahuda, slala ana bahay Dawuda. Winen nà, dō sə mbasay pə way ahay fok. I mba apan sə kwahak anan mətətək a cuwbe ataya aday sə təba anan dərəwel ata awan.»

⁶ Cəna, nə canan anà wan sə təman a inde, winen mə tavay a pə cakay sa man sə njahay sə bahay ata awan. Məcəd ahay tatə awan a fudō ataya ta van nga tew. Wan sə təman ata nà, winen abay ma vad awan. Winen tə ləkam aya cuwbe pa nga. Ide ahay inde cuwbe pa nga anahan re. Ide ataya cuwbe nà, tinen apasay a Mbərom ahay cuwbe sa taa slan atan kwa aha pə daliyugo ataya awan.

⁷ Wan sə təman ata a zla à man ana dowan a mə njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan, a təma anan dərəwel ata à alay puway anahan wa.

⁸ A təma anan dərəwel ata cəna, awan a fudō ataya tə məcəd a kwa kuro cew nga fudō ataya tə dukwen gərmeç u vo anà wan sə təman ata awan. Tinen tə gənjaval aya fok à alay inde, aday tə tasa sə gura aya re. Tasa ataya nà, ma rah aya tə ləluway. Ləluway ataya nà, amboh su dō ana Yesu ahay sa taa ga ataya awan.

⁹ Do ataya ta ga ara wiya awan, ta wa:

«iken ka slak sə təma anan dərəwel,
ka slak sə kwahak anan mətətək aya re.
Anga iken a aday nà, tə vəđak iken, kə məcak.

Kə təkak anan dō ahay bayak a tə mez anak ata awan.

Kə bəmbəđak dō ahay anà Mbərom,
à wulen sə zahav ahay wa fok,
à wulen sa 'am ahay wa fok,
pə slala, pə slala fok,
aday pu kon, pu kon fok re.

¹⁰ Tə tərak dō anahan ahay à bahay anahan inde,
aday tinen dō sa gan mer su way anà Mbərom u doh sə mazlaḅ anahan,
aday ti ga bahay pə daliyugo fok.»

¹¹ Pə dəba anahan a wa cəna, nə canan anà maslay ana Mbərom ahay, tinen bayak a ti baslay zek bay. Tinen ma van nga awan, anà man sə njahay sə bahay ata awan, anà awan a fudō ataya pə kərtek a tə məcəd a kwa kuro cew nga fudō ataya awan. Nə sləne tinen apan ti ga ara.

¹² Ta ga ara ata nà, tə məgalak awan, ta wa:

«Wan sə təman a ma vad ata nà,
kə slak, aday dī həran nga, dī dəfan apan,
anga məgala anahan inde, zlıle anahan inde,
asan way anahan inde re, gədan anahan a dukwen a ndav bay,
winen tə mazlaḅ awan.»

¹³ Natiya nə sləne asa, way ahay fok, à mburom, pə daliyugo, à bəlay ahay inde, aday à man su dō ma mac aya, tinen apan ti ga ara, ta wa:

«Həruko anan nga anà dōwan a mə njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan,
aday anà wan sə təman re, dəfuko atan apan.

Məgala tə mazlaḅ ahay fok ta nay ahay à tinen a wan.
Zambaḁuko atan pa sə viyviya awan.»

¹⁴ Awan a fudō ataya tə mbəḁa apan, ta wa: «Amen!» Məcəḁ ataya ta ma nga sə dukwen gərmec ù vo anà wan sə təman tu dō a mə njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan, tə həran atan nga.

6

A kwahak anan mətətək ahay

¹ Cəna, nə canan anà wan sə təman, a təma anan derewel a mə tapay a tə mətətək man cuwḅe ata, a kwahak anan mətətək a kərtek awan. Ata, nə sləne awan a à wulen sə awan a fudō ataya, a ja 'am, a ndar kawa Mbərom a dac ike, a wa: «Hayak!»

² Kagasl, pəles kwedəkkwedək a a zləray ahay bok. Dōwan a inde pə pəles ata awan, linge inde à alay anahan, aday winen a dukwen tə tuwḁək anan jugo sə bahay à nga inde. Kə mbasak pə dō manide ahay, aday kə zlak saa ga vərəm aday i mbasay patan asa re.

³ Aday wan sə təman a kwahak anan mətətək mə slala cew awan. Cəna, nə sləne awan a mə slala cew ata, a wa: «Hayak!»

⁴ Pəles maza awan, a ca dəzdəz, a zləray ahay bok. Tə varan anà dōwan a mə njahay a pə pəles ata nə, maslalam məduwen awan. Tə varak anan cəḁəd sa njak anan dō sə daliyugo ahay pi zek, aday t̄a ga vərəm, t̄a jaf zek ahay, məsinde səngaf səngaf.

⁵ Aday wan sə təman a kwahak anan mətətək mə slala maakan awan. Cəna, nə sləne awan a mə slala maakan ata, a wa: «Hayak!» Kagasl, pəles zənzen a tərew tərew a zləray ahay bok. Agwada sə lavay way inde à alay anà dōwan pə pəles ata awan.

⁶ Nə sləne dūngo a kawa su dō, a ndəray ahay à wulen sə awan a fudō ataya wa, a wa: «May pə daliyugo! Dala si mer su way hway cəna, i sukom nə, ndaw agwada kərtektəkke. Kak ndaw gadam nə, agwada maakan. Əna mbəsək anan atə mahay tə amar t̄a ga inde tuwwa.»

⁷ Aday wan sə təman a kwahak anan mətətək mə slala fudō ata cəna, nə sləne awan a mə slala fudō ata a wa: «Hayak!»

⁸ Pəles a inde kafatata. Dōwan a pə pəles ata, tə ngaman Amac, aday Məke a pərahan azar. Tə njadək cəḁəd pa man sə daliyugo ahay fudō fok, sə gəḁa wa day kərtek a, aday dō ahay t̄a mac ta may, tə məgara, tə vərəm a man ata awan, aday way sə kibe ahay dukwen t̄a rac atan re.

⁹ Aday wan sə təman a kwahak anan mətətək mə slala dāra awan. Nə canan anà sifa su dō ma vad aya anga tə wazay 'am a Mbərom, tinen mə njahay aya ù vo sa man sə varan way anà Mbərom ata awan. Ta vad atan anga tə təmahak 'am a Mbərom, aday tə dākak anan kawa ana Yesu sa jan atan ata awan.

¹⁰ Dō a ataya ta ja tə məgalak a, ta wa: «Bahay a manay Mbərom, iken nə məduwen awan, iken dō cəncan awan, aday dō didək awan. Dō sə daliyugo ahay tə vadək manay. Ki i gan atan sariya nə siwa kəla anaw?»

¹¹ Kagasl, ta pak patan zana kwedəkkwedək aya fok, ta jan atan: «Ben apan mənjək asa, t̄a vad apan mərak a kwanay sa gan mer su way à Mbərom ataya kawa tinen sa vad kwanay ataya re asa aday. Ta sak a vad apan dō ahay aday kə dəzlek kawa ana Mbərom sa gan may ata nə, i i gan atan sariya kutok.»

¹² Aday nə canan anə wan sə təman ata, a kwahak anan mətətək a mə slala mbərka ata awan. Daliyugo fok a 6al kəzlek kəzlek. Pac dukwen a dav sabay, a ca zənzen kawa kupon. Ata kiya nà, a ca nglazaza kawa mez.

¹³ Pərtətəztlazla mawuzlawazl ahay mə guce aya à məndak, kawa wan sə rəve ma nah a bay a, mad sə gucey anan ahay i sé wa ata awan.

¹⁴ Mburom fok inde sabay, a fadáy zek kawa sə fadáy biket ata awan. Bəzlom pi zek tə culok ahay à a'am inde ataya, tinen inde à man a tinen ahay inde sabay re.

¹⁵ Də ahay pə daliyugo fok ta dər zek. Ta dər zek à sləlak sə bəzlom ahay inde, à lar ahay inde. Sa dər zek a nà, bahay ahay, wan bahay ahay, bahay sə suje ahay, dō sə zlile ahay, dō məduwen aya sə daliyugo a anaya awan, bile ahay aday dō azar aya fok re.

¹⁶ Tə ngaman anə bəzlom ahay, aday ta wa: «Mbəzlen ahay pumo, dərən manay pa man sə idé a dōwan a mə njahay a pa man sə njahay sə bahay ata wa. Dərən manay pa wan sə təman wa re, anga winen tə mível a tə manay.

¹⁷ Anga mível a tinen ata kə dəzlek ahay. Waya saa mba apan sə səmen à luvon ata anaw?»

7

Do sə Isəra'ila ahay 144,000

¹ Pə dəba anahan a wa, nə canan anə maslay a Mbərom ahay fudō, tinen mə tavay aya pə bərgaslay a Mbərom ahay fudō fok ite. Ta gan nga anə mad sa day ahay fudō fok lele, anga aday mad à saa laman anə a'am bay, anə daliyugo bay, aday à saa laman anə dədazl si sé ahay bay re.

² Nə canan anə maslay a Mbərom a hinen inde a may ahay à dələn wa. Way sa ga vivay a Mbərom bahay sə sifa pə dō ahay, inde à alay anahan. A ngaman tə məgalak a anə maslay ataya fudō awan, anga Mbərom a varan atan magala sa nes anan dədala tə a'am nà, anə tinen awan.

³ A jan atan, a wa: «Kə nəsən anan dədala, a'am tə dədazl si sé ahay fan bay. Guko vivay ana Mbərom pi jəer ana dō si mer su way anahan ahay aday.»

⁴⁻⁸ Tu jo abaslay su dō ataya ma ga vivay aya awan, tinen mbulo səkət tə kwa kuro fudō nga fudō (144,000), tinen à wulen sə zahav sə Isəra'ila ahay wa kuro nga cew fok. Kawa sa ja nà, pə zahav fok mbulo kuro nga cew. Zahav ataya nà, zahav ana Yahuda, ana Ruben, ana Gada, ana Aser, ana Neftalim, ana Manasa, ana Simiyon, ana Lewi, ana Isakar, ana Jabulon, ana Yusufu aday ana Benyamin.

Man su dō su kon azar aya awan

⁹ Pə dəba anahan a wa nà, nə canan anə man su dō, a baslay zek bay. Ta nay ahay kwa à wulen sə zahav ahay wa fok, aday pə slala pə slala, pu kon pu kon, aday 'am ahay fok inde. Tinen a fok mə tavay aya pa 'am ana man sə njahay ana bahay aday pa 'am ana wan sə təman. Tinen a fok ma pak zana aya pi zek kwedekkwedək aya awan, aday daslam sə təba ahay à alay inde sə həran anan nga anə Mbərom.

¹⁰ Ta ja 'am tə məgalak awan, ta wa:
«Da tam nà, tə alay ana Mbərom a mənuko
winen mə njahay a pa man sə njahay anahan,
aday tə alay ana wan sə təman re.»

¹¹ Maslay a Mbərom ahay fok, tinen mə tavay aya awan, aday ta van nga anə man sə njahay sə bahay, pi zek tə məcəd ahay pə kərtek a tə awan a tə sifa aya fudō ata awan. Tə dukwen gərmec ù vo anə man sə njahay sə bahay, aday tə həran nga anə Mbərom

12 ta sa ja asa:

«Amen!

Mbêrom a mênuko nâ,
mazlaḅ inde apan,
mægala anahan inde,
winen kəlire* awan,
gədan inde apan,
inde apan pa sê viyviya awan.

Hêruko anan nga,
guko anan suse,
dɛfuko anan apan,
sê coy awan.

Amen!»

13 Dowan a â wulen su dō mæcɛd ataya kərtek a, a cœce puno wa, a wa: «Həna anan, ma pak zana aya kwedekkwedek a anaya nâ, maya ite anaw? Ta nay ahay awanaw?»

14 Nê mbədahan apan, na wa: «Sa san nê iken awan! Bina nen na san atan bay.»

U jo asa, a wa: «Dō anaya nâ, ta gak anan ngatay anâ way ahay fok, tê sɛmak anan anâ dœce mæduwen ata awan. Tê banak anan zana a tinen ahay i mez ana wan sê tɛman inde, anga aday â dav herre.

15 Anga nan kutok:

Ta njad sê tavay pac pac pa 'am ana man sê njahay a Mbêrom.
Ta gan mer su way â Mbêrom û doh sê mazlaḅ anahan awan.
Mbêrom, dowan a mē njahay a pə man sê njahay ata i i gan atan nga tē mazlaḅ anahan.

16 May tē jom i gan atan kula sabay.

Pac i kwadah atan sabay,
way saa han patan uko nâ, inde sabay.

17 Anga wan sê tɛman a pə cakay ana man sê njahay sê bahay ata, i gan atan nga,

i lagay atan pə kurok sê a'am sa var sifa ata awan.

Mbêrom i tɛlkadan atan anan ide sê ayam a tinen ahay pə ide wa.»

8

Akwahak mætətok a mædakwidok a ata awan

1 Wan sê tɛman a ma pə dɛrewel ata awan. A kwahak anan mætətok a mædakwidok a mē slala cuwḅe ata cœna, dowan kâ jak 'am â mburom sabay tɛtemtemme, i ga way sê minit kwa kuro maakan.

2 Pə dœba a wa nâ, nê canan anâ maslay a Mbêrom ahay cuwḅe sa taa tavay pa 'am ana Mbêrom ataya awan, aday tē varak atan mæzləzlilen â alay inde fok a tinen a re.

3 Maslay a Mbêrom hinen inde kərtek a nay, a tavay pa man sê varan way anâ Mbêrom ata awan, aday tasa sa vak ləluway ahay â alay inde, tasa ata nâ, sê gura. Tê varak anan ləluway ahay bayak a aday i vak anan pə ruwec sê gura ata anga Mbêrom, aday ruwec ata dukwen winen pa 'am ana man sê njahay sê bahay. Winen apan i vak anan ləluway ataya cœna, ata a zəga anan amboh su dō a Yesu ahay sa ga pə daliyugo ata awan.

4 Natiya kutok, jinjek sê ləluway ata, pi zek tē amboh su dō a Yesu ataya, a slabak pa 'am a Mbêrom, â alay ana maslay a Mbêrom ata wa.

* 7:12 Kəlire a anan nâ, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbêrom.

⁵ Maslay a Mbərom ata a gəba tasa sə gura ata, a rah anan ta slan sə uko sə ruwec ata awan, a pəkak anan ayak pə daliyugo. Mbərom a wuted, a dac nguzlec, aday a gungwal. Daliyugo a fok a ɓal kəzlek kəzlek.

Məzləzlilen ma fa aya fuɗo

⁶ Natiya maslay a Mbərom a cuwɓe ataya tə lavay zek sa fa anan məzləzlilen a tinen ahay.

⁷ Aday maslay a Mbərom mama'am ata a fa anan mbala anahan. Lanja, uko, mez, tə jəpay fok kərtek, aday a pəkay ahay pə daliyugo. Daliyugo ite a gəzla zek maakan, aday day kərtek a, a vak tə dədazl su way aya təkə. Gujed ahay fok tə vakak re.

⁸ Natiya, maslay a Mbərom mə slala cew ata a fa anan məzləzlilen anahan ite. Awan a inde məduwen a kawa ɓəzɓom winen apan i ban, ta lar anan à a'am inde təzlev. A'am ata a gəzla zek maakan, aday day kərtek a təra fok kawa mez.

⁹ Way sə a'am ahay fok, kərtek pə maakan a nə kə məcak, aday kwalalan ahay dukwen, tə nək matanan re.

¹⁰ Natiya asa, maslay a Mbərom mə slala maakan a ata a fa anan məzləzlilen anahan ite. Mawuzlawazl a inde məduwen a, a slahay à mburom wa. Winen apan i ban kawa miresl sə uko. A slahay cəna, a nes anan zɓinder ahay kərtek pə maakan aday tə kurok aya təkə.

¹¹ Tə ngaman anà mawuzlawazl ata nà, Məduwek. A'am sə zɓinder ahay fok tə gəzla maakan, aday Məduwek ata a təra anan a'am sa day mə slala maakan ata sərekeke. Do ahay bayak a tə məcak anga sa sa a'am a sərekeke ata awan.

¹² Maslay a Mbərom mə slala fuɗo ata a fa anan məzləzlilen anahan ite. A fa anan cəna, tə dəcən anà way ahay fok à mburom. Pac a gəzla maakan, kiya matana awan, aday mawuzlawazl ahay kərtek pə maakan fok kə mbacak à alay kərtek a wa mbətək, ta dav sabay. Luvon tə ipec a təkə a gəzla zek maakan re. Day sə ipec kərtek a pə maakan, day sə luvon kərtek a pə maakan nà, awan kə dəvak uɗa sabay.

¹³ Kagasl, nə canan anà zɓəba məduwen a winen apan i fatay à mburom. Nə sləne winen apan i ja tə məgalak awan, a wa: «Wawayah! Wawayah! Dəcə pu dō sə daliyugo ahay! Anga maslay a Mbərom ahay inde maakan ti fa məzləzlilen a tinen ahay mba. Ta sak a fa atan cəna, dəcə ahay ti nay ahay bayak awan.»

9

Məzləzlilen ma fa mə slala ɗara awan

¹ Cəna, maslay a Mbərom mə slala ɗara ata a fa anan məzləzlilen anahan. Nə canan anà mawuzlawazl a inde mə slahay à mburom wa, à məndak. Tə varan anan lakile sə təba anan bələlən sə məke sə mərda ata awan.

² A təba anan do'a cəna, jinjek a zɓəray wa dul dul kawa jinjek sə uko sa tak way. Jinjek ata a kərtan pə ide anà pac kustehtehhe, aday ide zənzen a ga takəɗimbom.

³ Jaray a zɓəray à jinjek ata wa pə daliyugo fok. Mbərom kə varak atan məgala sa nda dō ahay kawa rəje.

⁴ Kə varak atan cəved sa gan awan anà daslam ahay bay, tã saa laman anà gujed bay, aday kwa dədom təkede tã laman bay re. Tã nda nà, dō ma ga vivay ana Mbərom a pi jœr itəbay ataya awan.

⁵ Tə njadək cəved sa mac anan dō ataya bay re, əna ti ga dəcə kiya ɗara cəna coy. Dəcə ata dukwen, a han kawa ahay sə rəje sa nda dō aday a gan atan ata awan.

⁶ A kiya ðara ata inde ite nà, ðo ahay ti gan may anà amac, aday ti njad bay. Ti pelay amac pi zek, əna cəved sa mac inde sabay.

⁷ Jaray ataya nà, ta ga minje tə pəles sə vərəm ahay. Jugo sə bahay ahay inde patan à nga inde, ma han aya nə tə gura. Nga a tinen aya ðukwen kawa nga sə ðo ahay.

⁸ Sibœk a tinen aya nə kawa sibœk sə uwar ahay, aday slan a tinen aya kutok nà, kawa slan sə ziyel ahay ite.

⁹ Dəginegine a tinen ahay ma ðan aya kawa tə palalam sə rəslom. Bərgaslay a tinen awan, a ndar nə kawa muta sə pəles ahay bayak a, tinen apan ti haw à man sə vərəm ata awan.

¹⁰ Guter patan kawa ana rəje nduwrenren, aday ta nda ðo nà, tə winen a re. Sə varan atan məgala sa gan way anà ðo ahay kiya ðara ata ðukwen, guter ataya awan.

¹¹ Bahay a tinen a nà, maslay a sa ba pə məkə sə mərda ata awan. Tə ngaman ta 'am sə Yahuda ahay nà, Abadon, aday ta 'am sə Gerek ite, Apoliyon. Sləmay ataya a nan sa ja nà: «Do sə lize way.»

¹² Natiya, dəcə mama'am a kə ndəvak. Əna dəcə maza aya inde cew asa re.

Məzləzlilen ma fa mə slala mbərka awan

¹³ Kutok, maslay a Mbərom mə slala mbərka ata a fa anan məzləzlilen anahan ite. Nə sləne 'am a ndəray ahay kwa à ləkam ahay fudə pə ruwec sə gura ata wa, winen pa 'am a Mbərom ata awan.

¹⁴ 'Am a sə ndəray ahay ata a jan anà maslay a Mbərom a sa fa məzləzlilen a mə slala mbərka ata, a wa: «Pəsak anan maslay a Mbərom aya fudə, ma ðan aya pa 'am zlınder sə ngaman Efəratis ata awan.»

¹⁵ Tə pəsak atan cəna, ta vad ðo ahay, kərtek pə maakan fok kə məcak. Anga Mbərom a lavay anan zek tə tinen sa ga mer su way ata à alay a anan, pə luvon a anan, pə kiya a anan, aday pə ava a anan re.

¹⁶ Cəna, nə canan anà suje ma ján a pə pəles ataya, tinen bayak awan. Tu jo abaslay a tinen awan, tinen mliyon səkat cew (200,000,000).

¹⁷ I cœn sə zùfay uno ata, nə canan nà, natiya. Pəles ahay tu ðo a ma ján aya apan, tinen tə zana sə vərəm aya pi zek dəzdəz kawa slan sə uko, aday mbamburom kawa a'am sə dəlov ahay, aday kawa azay sa wan re. Nga sə pəles ataya kawa nga sə ziyel ahay. Jinjek a pi zek tə uko, tatə mətətək sə uko ta nay à 'am a tinen ahay wa.

¹⁸ Dəcə a maakan a sə zlıray à 'am sə pəles ataya wa nà, ta vad ðo kərtek pə maakan fok.

¹⁹ Natiya awan, məgala ana pəles ataya sa gan way lelibay a anà ðo ahay, a nay nà, à 'am a tinen aya wa. Guter a tinen aya ðukwen ta gan way anà ðo ahay re, anga guter aya kawa dədew ahay, nga ahay inde patan.

²⁰ Do aday tə məcak anan tə dəcə ataya itəbay ata nà, ta ngam sə mbəsak sə həran nga anà setene ahay bay, ta ngam sə mbəsak pəra a tinen a sə ndakay ataya bay re. Tə ndakay pəra a tinen aya nə, tə gura, tə dala, tə ndəfəre, tu kon aday tə dədom re. Way a mə ndakay ataya nà, tə canan ide bay, tə sləne sləmay bay, aday ta zla bay re. Əna a nan atan sə pərahan azar sə həran nga hwiya.

²¹ Do ataya nà, tə mbəsakak sa ga ines ahay bay, tinen apan ti vad ðo hwiya, tinen apan ti ga madan a tinen ahay, tinen apan ti dah uho, tinen apan ti kəra way ahay hwiya re.

10

Maslay a Mbərom tə derewel cədew awan, à alay inde

¹ Pã dãba anahan wa, nã canan anã maslay a Mbãrom hinen mægala a re, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Zana anahan pi zek nã, matapasl, aday winen mã tuwef nga nã tã kulay. Iðe anahan a dav kawa pac sã ipec. Saray anahan ahay ta ca kawa miresl sã uko.

² Derewel cãdew a inde à alay anahan, mã tãba awan. A ngazlay saray sã alay puway pa nga sã a'am, saray sã alay gula nã, pã yugo uho.

³ A zlah tã mægala a kawa ziyel sa yam. Cãna, nã slãne Mbãrom a dac tanday tanday saray cuwbe sã mbãdahan apan.

⁴ Adac a Mbãrom a cuwbe ataya a ndav nã, abay u no sã vinde anan way a nen sã slãne ata awan, ãna nã slãne dungo a ndaray ahay à mburom wa asa, u jo: «Kã vinde anan 'am ana Mbãrom sa dac cuwbe ataya bay, anga aday dowan à san 'am ataya bay.»

⁵ Maslay a Mbãrom a mã ngazlay saray a kãrtek pa nga sã a'am, kãrtek pã yugo ata, a ka alay à mburom,

⁶ a mbãday dãrzalah tã slãmay a Mbãrom, a wa: «Mbãrom winen inde tã sifa pa sã viyviya awan, winen dõ sã ndakay atã mburom tã daliyugo tã bõlay. A ndakay mburom tã awan anahan aya tãke, daliyugo ðukwen tã awan a anahan aya tãke, aday bõlay tã awan anahan aya tãke ite re. Way a saa tãra ata nã, winen apan i tãra hãna bãse kutok.

⁷ Azanan, maslay a Mbãrom mã slala cuwbe ata kã fak anan mæzlãzlilen anahan nã, Mbãrom i ndav anan wa way anahan mi ðer ata awan, kawa anahan sa jan panan wa anã dõ maja'am anahan ahay kwakwa ata awan.»

⁸ Dungo ana dowan nen sã slãne 'am anahan ata u jo ahay à mburom wa, a wa: «Zla, kã saa tãma anan ðerewel a mã tãba ata à alay ana maslay a Mbãrom a mã ngazlay saray a pa nga sã a'am aday pã yugo ata wa.»

⁹ Natiya na zla à man ana maslay a Mbãrom ata awan, na jan: «Vuro anan ðerewel a cãdew a anan.»

U jo nã: «Tãma anan, rac anan. I gumak à 'am inde nã, kawa umam, ãna ka sak a sãðak anan cãna, i gak sãrekeke.»

¹⁰ Nã tãma anan ðerewel ata à alay anahan wa, na rac anan. A 'am inde nã, u gom kawa umam acãkan wanahan. Nã sãðak anan gãdek cãna, u go sãrekeke.

¹¹ Asa tu jo nã: «Zla, kã sa ma anan 'am a Mbãrom sa ja pã zahav ahay, pu kon ahay, pã slala sa 'am ahay, pã bahay su kon ataya asa.»

11

Do sã ðakay anan 'am a Mbãrom ahay cew

¹ Natiya, tã vuro gusuko à alay inde kawa sukol sã lavay way. Tu jo nã: «Slabak, zla, kã saa lavay anan doh sã mazlaã a Mbãrom, lavay anan man sã varan way anã Mbãrom, baslay anan dõ ahay aday tinen apan ti hãran nga anã Mbãrom ataya awan.

² Òna kã saa lavay anan gala sã uho ata itãbay, anga Mbãrom a kã varak anan anan man ata anã dõ a azar aya mbala anahan ahay bay ataya awan. Do ataya ti i ngãrasl anan wulen su doh à kiya kwa kuro fuðo nga anahan a cew inde, kawa sa ja nã, luvon mbulo tã sãkat cew tã kwa kuro mbãrka (1 260).

³ A alay ata nã, ni i slãnak ayak dõ sã ðakay anan 'am uno ahay cew. Ti man anan 'am uno anã dõ ahay à luvon a mbulo tã sãkat cew tã kwa kuro mbãrka (1 260) ataya inde, ti pak pi zek ðukwen zana sa zla à mãsinde.»

⁴ Do ataya cew a nà, mə tavay aya pa 'am ana Mbərom, winen Bahay a pə daliyugo ata awan. Do ataya nà, tinen dədazl si sé ahay cew sə ngaman *ulivet* ataya awan. * Aday tinen lalam ahay cew re.

⁵ Dowan kə palak sa gan atan awan a cəna, uko a nay ahay à 'am a tinen wa, a vad anan dowan ata awan. Natiya, do sa gan may sa nan atan idé ahay, ti mac nà, matana awan.

⁶ A alay a tinen apan ti ma 'am a Mbərom ata nà, məgala a tinen inde sə gafan 'am anà iven, aday á ga bay. Məgala a tinen inde sə təra anan a'am mez a re. Aday məgala a tinen inde sa pak məgara pu do sə daliyugo ahay cara cara, kawa sa zlan atan à nga ata awan.

⁷ Ta sak a ndav anan ama 'am a tinen ata nà, zizœk a inde, i nay ahay à məkə sə mərda wa re. Zizœk ata i vad zek tu do a cew ataya awan. I mbasay patan, i nja atan, ti mac.

⁸ Məsinde a tinen aya ti njahay hwiya pə cəved sə wulen su doh a məduwen ata awan. Tə ngaman à wulen su doh ata nà, Sodoma, kabay Misra, kawa sa ja bine maw nà, ta ga ines ataya kərtek awan. Tə daray anan bahay a tinen pə dədom mə zləlngad a nà, à man ata re.

⁹ Do ahay ti nay sa ca pə məsinde ataya nà, à wulen sə zahav ahay wa fok, à wulen sə slala ahay wa fok, à wulen sa 'am ahay wa fok, aday pu kon ahay wa fok re. Anga nan, tə varak anan cəved anà dowan sa la atan bay luvon maakan tə njamde ahay apan kuro nga anahan cew.

¹⁰ Do sə daliyugo ahay fok ti taslay mivél anga amac su do a cew ataya awan. Ti ga azar uko sa vad do ataya awan, ti varan magwagway i zek ahay, anga do a Mbərom ataya cew a nà, tə pəkak məgara pu do sə daliyugo ahay, à alay a tinen apan ti ma anan 'am ana Mbərom ata awan.

¹¹ Natiya awan, luvon a maakan ataya tə ler aya kuro nga anahan cew ataya ta ndav cəna, Mbərom a vəzle patan apasay sə sifa anahan, tə slabak way a tinen, tinen tə sifa aya awan. Man su do a sa zlak ayak sa cay ahay patan ataya, ta ma nga pə ajəjar anga zlawan.

¹² Do a cew ataya tə sləne dundo a jan atan ahay 'am tə məgalak a kwa à mburom wa, a wa: «Jənen ahay à man a anan!» Ta ján way a tinen deceb à mburom à matapasl inde pə idé su do a sa nan atan idé ataya fok.

¹³ A alay ata cəna, daliyugo a 6al kəzlek kəzlek. A wulen su doh ata fok, pu doh ahay kuro nà, kərtek a kə mbəzlak. Anga nan re, do ahay mbulo cuwbe (7,000) fok tə məcak. Do a mə mbəsak a tə məcak itəbay ataya dukwen, tə jəjarak bayak awan. Aday tə haran nga anà Mbərom sə bagəbaga mburom.

¹⁴ Natiya kutok, dəcə mə slala cew ata kə ndəvak coy, hinen mə slala maakan a, winen apan i nay bəse coy re.

Masley a Mbərom a fa anan məzłəzlilən mə slala cuwbe awan

¹⁵ Pə dəga anahan a wa cəna, maslay a Mbərom mə slala cuwbe awan, a fa anan məzłəzlilən anahan ite. Nə sləne dundo ahay məduwen aya tə gungwal à mburom, aday ta wa:

«Həna Bahay a mənuko Mbərom tə Almasihu anahan,
ti ga bahay pə daliyugo kutok.

Mbərom i ga bahay kətanən hwiya pa sə viyviya awan.»

¹⁶ 'Am ataya ta ndav cəna, məcəd ahay kwa kuro cew nga anahan a fudə, mə njahay aya pa 'am ana Mbərom ataya, tə dukwen gərmec ù vo, tə haran nga.

¹⁷ Ta wa:

«Bahay a manay Mbərom, Ba Məgala,

* 11:4 Ca pə deftere Jekariya 4.1-14.

iken inde nã kwakwa,
hãna ðukwen iken a re.

Mã ngarak, anga iken apan ki ga bahay pã daliyugo
aday ki lavan nga tã mægala anak awan.

¹⁸ Ba ðo su kon ahay ta gak mivel,
ãna alay a ma var a hãna, iken ki ga patan mivel ite,
ki gan sariya anã ðo ma mac aya fok.

Alay a ki varan magwagway anã ðo maja'am anak ahay, anga tinen ðile anak
ahay ata nã, kã ðazlek.

Ki varan magwagway anã ðo anak ahay,
anã ðo sã ðãfak apan ataya fok,
kwa gwaslay ahay,
kwa ðo maced aya awan.

Þna ðo sa nes anan daliyugo ahay ite nã,
ki lize atan wa kutok.»

¹⁹ Pã ðãba sa 'am a tinen ata wa cãna, mãsudoh su doh sã mazlaþ a Mbãrom
ã mburom ata a tãba pangaya. Zãndok sã aþan 'am a Mbãrom ata uda a cay
ike. Cœrœd, Mbãrom a wuted, tanday a dac apan hohum hohum, daliyugo a
þal, aday lanja a pãkay ahay sãngef sãngef bayak awan.

12

Atã uwar tã zizœk a inde

¹ Cãna, nã canan anã awan a ã mburom, a ga masuwayan. Nã canan anã ðo
uwar awan, zana anahan pi zek nã, pac. A ðãf saray anahan ite nã, pã kiya.
Mazangalan anahan ðukwen, sã mawuzlawazl ahay kuro nga anahan a cew,
winen kawa jugo sã bahay.

² Uwar ata nã, wan ã kutov. Winen apan i wahay bãse coy, kã ðalak anan tã
mindel, a han apan. Anga nan, a zlah pi zek tã mægalak awan.

³ Nã canan anã awan a inde ã mburom asa. Zizœk a inde, winen kawa
gãdam mãduwen awan, a ca ðãzdaz. Nga ahay inde apan nã cuwþe, aday jugo
sã bahay ahay pa nga cuwþe ataya re, lãkam ahay kuro inde anan pa nga.

⁴ A mãne anan mawuzlawazl ahay ã mburom wa ã mãndak tã guter
anahan. Kãrtek pã maakan fok kã gucek ahay ã mburom wa. Winen a aday
nã, a tavay pa 'am ana uwar a winen apan i wahay ata, aday kã sak a wahay
a cãna, i gãba anan wan a mã wahay ata awan, aday i rac anan.

⁵ Natiya, uwar ata a wahay anan wan anahan a nã, mungol awan, aday i
i tãra bahay tã mægala awan pa nga su kon ahay fok. A wahay anan cãna, tã
gãba anan, ta haw anan pa 'am ana Mbãrom winen mã njahay a pa man sã
njahay sã bahay anahan ata awan.

⁶ Zek ana uwar a kutok nã, a haw, a man ã nga ã man sa saf inde, ã man
ana Mbãrom a sã lavan anan zek aday tã gan uda nga ata awan. I i njahay ã
man ata nã, luvon mbulo tã sãkat cew tã kwa kuro mbãrka (1 260).

⁷ Kagasl, vãram a slabak ã mburom. Maslay a Mbãrom inde tã ngaman
Mikayel, a ra maslay anahan ahay fok, ta vad zek tã zizœk ata aday tã maslay
anahan ahay cite re.

⁸ Þna Mikayel tu ðo anahan ahay tã mbasay patan, tã rãzlak atan. Anga nan,
man sã njahay a zizœk ata tã maslay anahan ahay nã inde ã mburom sabay.

⁹ Natiya, ta lar anan zizœk a mãduwen ata uho. Zizœk ata nã, winen nã,
ðãdew kwakwa awan sa taa njãkan uda anã ðo ahay kwakwa pã daliyugo
fok ata awan. Tã ngaman bahay sã apasay lelibay aya awan. Slãmey anahan
ðukwen Fakalaw. Tã larak anan ã mãndak, winen tã maslay anahan ahay
fok.

10 Cœna, nə slœne 'am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa:

«Hœna nà, Mbərom kə təmak nuko kutok.

Kà kak anan mægala anahan.

Winen bahay awan.

Hœna dukwen, Almasihu anahan kà kak anan mazla6 anahan.

Anga hœna,

dowan a sa taa ra 'am pə mərak a mənuko ahay

pə cakay ana Mbərom luvon tə ipec ata nà,

tə larak anan ayak à məndak.

11 Əna mərak a mənuko ahay tə mbasay apan nə,

anga mez ana wan sə təman.

Tə mbasay apan dukwen,

anga 'am a tinen sə dakay anan dífek ata awan.

Tə təmahak sa mac,

ta mak anan wa bay.

12 Kwanay a hœna à mburom ata awan,

tislen mível kutok.

Atə dədala tə a'am kəma,

dœce anga kwanay kutok wuna!

Anga Fakalaw kə dazak ayak əga kwanay,

aday dukwen winen tə mível awan,

anga a san zle, a mbəsakan alay a bayak a sabay.»

13 Zizœk ata a ca apan tə larak anan pə daliyugo kəma, a ma nga sə kukwaran azar anà uwar a sə wahay wan mungol ata awan.

14 Əna, uwar ata nà, tə varan bərgaslay sə zləba məduwen awan, aday à fatay way anahan à man sa saf à man a Mbərom sə lavan anan zek aday tá gan uda nga ata awan. I i njahay à man ata nà, ava maakan tə rita.* Zizœk a kawa dədew ata i mba apan sə dəzle apan alay à man ata sabay.

15 Anga nan, dədew ata a vœnihey a'am à 'am wa kawa zəlaka, aday a'am à hawan azar anà uwar ata, à ra anan.

16 Aka aday maw? Dədala kà mak anan zek anà uwar ata awan. Dədala a ta cədak, a sa anan a'am a sa nay ahay à 'am anà zizœk wa ata fok.

17 Zizœk ata a canan à dədala sa san anan a'am ata nà, a zəga anan mível anahan sa ga pə uwar ata asa. Anga nan, a ma pə dəba saa ga vəram tə gwaslay sə slala anahan a mə mbəsak ataya awan. Tinen kəma, dœ sə dəfan apan anà 'am a Mbərom ahay, aday sə təma sə dakay anan ləbara sa 'am a Yesu ataya awan.

18 Natiya, zizœk ata a zla way anahan saa tavay pa 'am məgugujuje sə bəlay.

13

Zizœk a inde a zləray ahay à bəlay wa

1 Cœna, nə canan anà zizœk a inde, a zləray ahay à bəlay wa ladada. Nga ahay inde apan nə cuw6e, aday ləkam ahay kuro. Jugo sə bahay dukwen pə ləkam pə ləkam. Sləmay lelibay a inde mə vinde pa nga pa nga, sə gənanan anà Mbərom.

2 Zizœk ata nà, kawa lungo. Saray anahan aya dukwen kawa saray sə dərlinge. 'Am a dukwen kawa 'am sə ziyel. Zizœk a kawa gadam ata a mbəsakan anan nə gədan anahan, bahay anahan awan, aday mægala anahan məduwen awan.

* 12:14 Ava maakan tə rita: kawa sa ja nə luvon 1 260 ata re.

³ Nga anahan a kãrtek a nã, a ga nã kawa vivay sã mbãlak mæduwen a inde apan, abay i mac anan, ãna mbãlak ata kã pasak. Anga nan, vivay anahan ata a gan masuwayan anã dõ sã daliyugo ahay, tã dazlan sã pãrahan azar.

⁴ Fok a tinen aya tã hãran nga anã zizœk a kawa gẽdam ata awan, anga kã varak anan mægala anahan anã zizœk sa nay à bẽlay wa ata awan. Tinen apan ti hãran nga anã zizœk ata kurkwer re, ta wa: «Wayã mæduwen a kawa zizœk a anan anaw? Wayã saa mba apan sa ga vãram tã winen anaw?»

⁵ Zizœk ata kã njadãk cãved mænjoek sã hãran nga anã zek, aday sã gãnahan anã Mbãrom. Kã njadãk cãved sa ga bahay kiya kwa kuro fudõ nga anahan a cew (42) re.*

⁶ A dazlan sã gãnahan anã Mbãrom: a gãnahan anã slẽmay anahan, anã man sã njahay anahan a re, aday anã dõ mã njahay aya à mburom ata fok.

⁷ Kã njadãk cãved sa ga vãram tu dõ a Yesu ahay, aday à mbasay patan. Matanan, kã njadãk mægala sã lavan nga anã slala ahay fok, anã zahav ahay fok, anã 'am ahay fok, aday anã kon ahay fok re.

⁸ Dõ sã daliyugo ahay fok ti dukwen gãrmec ù vo. Æna dõ aday slẽmay anahan inde mã vinde à ãerewel su dõ tã sifa aya inde nã, i dukwen gãrmec ù vo itãbay. Mbãrom a vinde ãerewel ata nã, a ban pã ananahan sã ndakay daliyugo wa, aday a varan anan à alay inde anã wan sã tãman a ma vadã ata awan.

⁹ Natiya, dõ aday slẽmay inde apan cãna, à slẽne 'am a anan:

¹⁰ Dowan a nã, Mbãrom a ja nã, sa ban anan, ti ban anan. Dowan a nã, Mbãrom a ja nã, sã wacay anan tã maslalam ãukwen, ti wacay anan tã maslalam acãkan. Anga nan kutok, lele nã dõ a Yesu ahay tã zãga anan sa ãaf nga pã Mbãrom, aday tã sãmen anã way ahay.

Zizœk a inde, a zlãray ahay à yugo wa

¹¹ Pã dãba wa, nã canan anã zizœk a inde maza asa, winen apan i zlãray ahay à yugo wa. Lãkam ahay inde anan pa nga cew, kawa lãkam sa wan sã tãman, aday a ja 'am kawa ana gẽdam re.

¹² A ga bahay anahan a ãukwen tã mægala ana zizœk a sa nay à bẽlay wa ata awan, a ga nã pa 'am anahan awan. A ãaf bẽlaray pu dõ sã daliyugo ahay fok sã hãran nga anã zizœk ata awan, winen tã vivay sã mbãlak mæduwen a aday mã pasay a coy ata awan.

¹³ Kã gak way ahay bayak a, ma ga masuwayan aya awan: a dazay anan ahay uko à mburom wa pã idẽ sã dõ ahay fok à mãndak.

¹⁴ Kã njadãk cãved sa ga masuwayan ahay bayak a pa 'am ana zizœk a sã zlãray à bẽlay wa ata awan. Natiya, masuwayan atãya ãukwen tã njãkak anan dõ ahay bayak a re. Zizœk sã zlãray à yugo wa ata a jan atan nã: «Ndiken pãra sa ga minje tã zizœk a mã wacay a tã maslalam, aday kã mœcak anan tã mbãlak anahan a bay ata awan.»

¹⁵ Zizœk a sa ja 'am ata nã, kã njadãk cãved sã vãzle apasay à pãra ata inde, aday à ja 'am, à mba apan sa var cãved sa vadã anan dõ sã hãran nga bay atãya awan.

¹⁶ Zizœk ata a gan bẽlaray anã dõ ahay fok, gwaslay ahay tã mœced sã dõ ahay, dõ sã zlile aya pi zek tu dõ mætawak aya awan, bĩle ahay pi zek tu dõ azar aya awan, tã tãma vivay pã alay puway a tinen ahay, kabay pi jœr a tinen ahay re.

¹⁷ Dowan a aday vivay anahan inde apan ibay nã, i njadã sã sukom way à lumo wa bay, i njadã sã sukom anan way tã way anahan ahay itãbay re. Vivay

* **13:5** Kiya kwa kuro fudõ nga anahan a cew: kawa luvon 1 260 re.

ata dukwen nà, sləmay ana zizœk ata awan, kawa sa ja nà, lamba sɛ sləmay anahan.

¹⁸ Natiya, lele nà, dɔ sɛ kəlire ahay tã san way. Do sɛ kəlire ahay tã san nà, lamba ata a dakay anan nɛ maw re. Anga lamba ata nà, lamba sɛ sləmay su dɔ zənzen awan. Lamba anahan nà, sɛkat mbərka tɛ kwa kuro mbərka nga anahan a mbərka (666).

14

Do ana Yesu ahay tinen apan ti ga ara wiya awan

¹ Na ca idɛ asa cəna, nɛ canan anà wan sɛ tɛman mɛ tavay a à bəzlom sɛ ngaman Siyona ata awan, tinen tu dɔ a aday sləmay a wan sɛ tɛman tɛ sləmay ana Bəbay anahan mɛ vinde aya pi jœr a tinen ataya awan. Tinen a fok nà, tinen mbulo sɛkat tɛ kwa kuro fudɔ nga fudɔ (144,000).

² Nɛ sləne asa bine maw nà, agungol inde a ndəray à mburom wa kawa zəlaka sɛ dazay pɛ pəkərad à zlinder ata awan, a ndar kawa adac a Mbərom, aday a ndar kawa dɔ ahay tinen apan ti fa gənjaval re.

³ Man su dɔ ataya dukwen tinen mɛ tavay a pa 'am sa man sɛ njahay sɛ bahay, aday pa 'am ana awan a fudɔ ataya awan, aday pa 'am ana mæced ahay re. Tinen apan ti ga ara wiya awan. Dowan a mba apan sɛ tətək ara a tinen ata bay, si kak dɔ a mbulo sɛkat tɛ kwa kuro fudɔ nga fudɔ (144,000) a mɛ bəmbadəy aya pɛ daliyugo wa ataya aday.

⁴ Do a anaya nà, ta gak anan nga i zek lele. Tɛ dabolok zek tɛ uwar ahay itəbay. Tɛ pərahan azar anà wan sɛ tɛman nɛ kwa aha. Mbərom a tɛmay atan ahay à wulen su dɔ sɛ daliyugo ahay wa anga winen, aday anga wan sɛ tɛman re.

⁵ Mungwalay inde à 'am a tinen itəbay, ines a tinen dukwen ibay.

Maslay a Mbərom ahay maakan

⁶ Natiya awan asa, nɛ canan anà maslay a Mbərom maza awan, winen apan i fatay pa nga mburom. A dakay anan ləbara mugom a a mbəda itəbay pa sɛ viyviya ata awan. I dakan anan anà dɔ sɛ daliyugo ahay fok, anà dɔ sɛ zahav ahay a fok, anà dɔ sa ja 'am wura wura fok, aday pɛ slala pɛ slala, pu kon pu kon re.

⁷ Maslay ata a ja 'am tɛ mɛgalak awan, a wa: «Jəjiren anan anà Mbərom, hərən anan nga, anga alay a kà slak həna i gan sariya anà dɔ ahay. Hərən anan nga. Sɛ ndakay bagəbaga mburom, tɛ daliyugo, tɛ bəlay, tɛ kurok ahay nà, winen a re.»

⁸ Maslay a Mbərom hinen a sləray ahay asa, a wa: «Coy! Babila, wulen su doh a mɛduwen ata kə slahak. Babila kə slahak dezdezez! Winen a aday nà, kà hak anan mahay sɛ atahasl anahan anà dɔ ahay. Atahasl anahan ata nà, kə wadadak anan pɛ dɔ sɛ daliyugo ahay fok, aday tã ga kawa winen awan.»

⁹ Maslay a Mbərom mɛ slala maakan awan, a sləray ahay asa. Winen ite a ja tɛ mɛgalak awan, a wa: «Kuwaya, dowan a kə dukwek anan gərmec ù vo anà zizœk ata awan, kabay anà pəra sa ga minje tɛ winen ata awan, aday kə tɛmahak vivay anahan pi jœr kabay pɛ alay re ata kəma,

¹⁰ i ga dɛce. I gurac mahay à gəvet sa ga mivɛl a Mbərom wa, aday mahay ata nà, mɛ japay a tɛ a'am itəbay. Natiya dowan ata i sa dɛce ù uko à dɛlov sɛ uko inde mɛ japay a pi zek tɛ mətətək sɛ uko ata awan. Dɛce ata i tɛra dukwen nà, pa 'am ana maslay a Mbərom cəncan aya awan, aday pa 'am ana wan sɛ tɛman re.

¹¹ Jinjek sɛ uko sa man sɛ dɛce a tinen ata i slabak pa nga mburom nɛ dadəkwdukwe pa sɛ viyviya awan. Kuwaya dowan a kə dukwek anan

gærmec ù vo anà zizœk aday anà pæra sa ga minje tə winen ata cəna, kə təmahak vivay sə sləmay anahan, i man uda kula itəbay, luvon tə ipec fok.»

12 Anga nan kutok, kwanay dō ana Yesu ahay, dō sə dəfan apan anà 'am a Mbərom ahay, dō sa dəf nga pə Yesu ahay, tiven nə lele.

13 Asa, nə sləne dunto a jay ahay 'am kwa ahay à mburom wa, a wa: «Vindel! I ban pə həna anan wa nà, Mbərom i dəf alay sə bahay anahan pu dō sa mac aday, winen apan i ga mer su way anahan hwiya ata awan.»

Apasay Cəncan a a mbəda apan, a wa: «Matanan acəkan. Ti man uda tə ataslay mivəl awan, anga Mbərom a san pi mer su way a tinen ma ga lele ataya zle.»

Sariya a dazlan

14 Na ca ide asa, nə canan anà matapasl kweđekkweđek awan. Awan a inde mə njahay a apan, a ga minje tə wan su dō. Jugo sə bahay inde à nga anahan, ma han a tə gura. Winen ti dem ma pa a hepepe à alay inde.

15 Maslay a Mbərom maza awan, a nay ahay ù doh sə mazla6 a Mbərom wa, a jan anà dowan mə njahay a à matapasl inde ata tə məgalak awan, a wa: «Gəba dem anak, car, anga alay sə halan nga anà way ahay kə slak. Daliyugo fok ma nah a təde sa car.»

16 Natiya, dowan a mə njahay a à matapasl inde ata a gəba dem anahan, a car anan way sə daliyugo ahay fok kərap.

17 Nə canan anà maslay a Mbərom hinen a nay ahay ù doh sə mazla6 a Mbərom à bagəbaga mburom wa, winen đukwen ti dem anahan a ma pa a à alay inde re.

18 Maslay a Mbərom hinen inde maza awan, a nay ahay à man sə varan way a Mbərom ata wa. Winen nà, maslay a Mbərom sə lavan nga anà uko ata awan. A təba 'am, a jan ahay anà maslay a Mbərom a ti dem a ma pa a à alay inde ata, a wa: «Gəba dem anak, aday zlav anan cune mə wahay aya pə daliyugo ata fok. Anga wan si sé ataya tə nahak coy.»

19 Maslay a Mbərom ti dem a à alay inde ata, a zlav anan cune mə wahay aya pə daliyugo wa, a pak anan à kudom sə caslay anan wan sə cune ahay. Kudom ata đukwen, man sa ga mivəl a Mbərom.

20 Wan sə cune ahay fok, mə caslay aya à kudom inde uho, à wulen su doh wa zad. Zəlaka sə mez a pəkay ahay à kudom ata wa, a haw. Zəbor sə zlınder sə mez ata i ga kilometer səkat maakan (300). Sədek anahan a đukwen i ga miter cew, pəles à tavay uda nà, saa cay ahay wa nə nga dəkđek.

15

Maslay a Mbərom ahay tə pəkay ahay məgara ahay cuw6e

1 Pə dəba anahan a wa nà, nə canan anà awan a inde məduwen awan, aday ma ga masuwayan aya à mburom asa. Maslay a Mbərom ahay inde cuw6e, tə məgara aya à alay inde cuw6e ite re. Awan ataya đukwen, məgara mədakwidok aya awan, anga tə məgara ana Mbərom ata đukwen, mivəl anahan i ndav sə coy.

2 Aday nə canan anà awan a inde kawa dəlov sə malam mə japay a tə uko awan. Asa, nə canan anà dō sə mbasay pə zizœk tə pəra anahan ataya awan, aday tə lamba sə sləmay anahan. Tinen nà, Mbərom kə varak atan gənjaval ahay à alay inde, aday tinen mə tavay aya pa 'am sə dəlov sə malam ata awan.

3 Tinen apan ti ga ara ana Musa, dō si mer su way ana Mbərom, tə ara ana wan sə təman. Ara ata nà, natiya:

«Mbərom Ba Məgala,

mer su way anak ahay fok nə məduwen aya awan,

ta ga masuwayan.

Bahay su kon ahay fok nà, iken awan.

Way anak ahay sa ga dúkwen,
lele aday dídek aya re.

⁴ Bahay a manay,

dowan a saa jəjarak bay nà, wayaw?

Dowan a saa ngam sà hərak nga bay nà, winen wayaw?

Anga iken a kərtek cəncan awan.

Do su kon ahay fok ti nay adəka nə sà hərak nga,

anga dō ahay fok tə canak anan anà mer su way anak ahay fok nə lele.»

⁵ Pə dəbà anahan a wa asa, nə canan anà doh sà mazlaḅ a Mbərom à bagəbaga mburom inde, kawa sa ja nà, jawjawa cəncan awan, winen mə təbà awan.

⁶ Maslay a Mbərom cuwḅe ataya tə məgara aya cuwḅe à alay inde, tə zləray à man a cəncan ata wa. Tinen ma pak zana kwedəkkwedek aya pi zek re, aday tinen ma ɓan mbac aya tə maslərapa sə gura.

⁷ Kərtek à wulen sə awan aya fudō tə sifa ataya inde, a varan tasa sə gura ahay cuwḅe anà maslay a Mbərom a cuwḅe ataya cite. Tasa ataya ma rah aya tə mível a Mbərom sa ga pə dō ahay, aday Mbərom nə inde tə sifa pa sə viyviya awan.

⁸ Natiya, doh sə mazlaḅ a Mbərom a rah tə jinjek sə mazlaḅ a anahan tə gədan anahan a təke dadekwdukwe. Dowan sa mba apan sa zla ù doh ata ibay, hus azanan maslay a Mbərom a cuwḅe ataya tə ndəvak anan məgara a tinen a cuwḅe ataya aday.

16

Tasa sə məgara ahay cuwḅe

¹ Nə sləne dundo a məduwen a a ndəray ahay kwa ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa. Winen apan i jan anà maslay a Mbərom a cuwḅe ataya, a wa: «Zlen, kà sa pəken anan way sə tasa sə mível a Mbərom a cuwḅe ataya pə daliyugo kutok.»

² Natiya maslay a Mbərom a mama'am awan, a zla, a pak anan way sə tasa anahan pə daliyugo. Mbəlak lelibay aya aday ma han aya a gan anà dō ahay. Sa njad mbəlak ata nà, dō sa njad vivay ana zizək ataya awan, aday ta taa dukwen gərmec ù vo anà pəra ana zizək ata re.

³ Asa maslay a Mbərom mə slala cew awan, a pak anan way sə tasa anahan pa nga sə bəlay. A'am sə bəlay ata a təra kawa məngədazay su dō ma mac awan, aday way sə a'am ahay fok tə məcak.

⁴ Maslay a Mbərom mə slala maakan awan, a pak anan way sə tasa anahan pa nga sə a'am sə dəlov ahay aday pa nga sə a'am sə kurok ahay fok. Natiya kutok a'am ahay fok tə təra mez asa re.

⁵ Aday nə sləne maslay a Mbərom a, sa gan nga anà a'am ata a həran nga anà Mbərom, a wa: «Iken nà, dō cəncan awan. Iken inde nà, kwa həna kabay, həna dúkwen iken a re. Ka gak anan sariya anà dō ahay həna tə cəved awan.

⁶ Dō anaya tə vədak anan dō anak ahay, aday tə vədak anan dō maja'am anak ahay re. Anga nan, ka han atan mez, tə njadak magwagway pə lelibay a tinen kutok.»

⁷ Cəna nə sləne dundo a ndəray ahay à man sə varan way anà Mbərom ata wa. A wa: «Ayaw, Bahay Mbərom, Ba Məgala, ka ga sariya anak nə tə cəved awan, tə dídek a re.»

⁸ Natiya kutok, maslay a Mb̄erom m̄a slala fud̄o awan, a pak anan way s̄a tasa anahan p̄a id̄e sa pac. C̄ana pac a njad̄ c̄aved̄ sa dav̄ ndayaya aday sa han s̄a zalay s̄a kukwa ata awan, a vak anan d̄o ahay t̄a uko anahan awan.

⁹ Anga pac a sa vak atan ata awan, d̄o ahay ta ma nga ad̄aka n̄a s̄a ḡanahan an̄a sl̄amay a Mb̄erom, winen d̄o s̄a lavan nga an̄a m̄agara ataya awan. Bina, t̄a nḡamak s̄a mb̄esak anan c̄aved̄ a tinen a lelibay ataya bay, aday t̄a nḡamak s̄a h̄eran nga an̄a Mb̄erom anga mazl̄ab̄ anahan bay re.

¹⁰ Maslay a Mb̄erom m̄a slala d̄ara awan, a pak anan way s̄a tasa anahan pa man s̄a njahay ana zizc̄ek ata awan, aday luvon a ga tak̄ad̄imbom p̄a bahay anahan ata fok. D̄o ahay ta ma nga sa rac slan, anga d̄ace inde nd̄alekeke bayak awan.

¹¹ T̄a ḡanahan an̄a Mb̄erom s̄a baḡabaga mburom, anga d̄ace t̄a mb̄alak a tinen ataya awan. Aya ãna, t̄a mb̄esakak sa ga huwan bay hwiya.

¹² Natiya asa re, maslay a Mb̄erom m̄a slala mb̄erka awan, a pak anan way s̄a tasa anahan ite. Winen n̄a, a pak anan mbala anahan n̄a à zlinder a inde m̄aduwen a t̄a ngaman Ef̄eratis. Coy a'am a sa wa, aday bahay s̄a d̄alon ahay ta njad̄ c̄aved̄ s̄a takas anan zlinder ata awan.

¹³ C̄ana n̄a canan an̄a apasay lelibay aya maakan. Tinen kawa nj̄laadaw ahay, t̄a zl̄eray à 'am ana zizc̄ek a kawa ḡadam ata wa, à 'am ana zizc̄ek a sa nay à b̄alay wa ata wa, aday à 'am ana d̄o maja'am a Fakalaw ata wa re.

¹⁴ Tinen n̄a, apasay s̄a setene ahay sa ga masuwayan ahay cara cara. Apasay ataya ti halan nga an̄a bahay s̄a daliyugo ahay fok, anga aday ti ga v̄eram p̄a luvon a m̄aduwen a ana Mb̄erom Ba M̄agala ata awan.

¹⁵ Bahay a wa: «Ihe, nen apan ni zlak ayak n̄a kawa d̄o s̄a akar, d̄owan i san apan bay. Ni daf alay s̄a mazl̄ab̄ uno p̄a d̄o s̄a d̄afan id̄e an̄a luvon ata m̄anj̄ana sa njak ahan ata awan, aday d̄ukwen zana anahan inde m̄a lavay zek a lele, anga aday na sak a zlak ayak c̄ana, waray i gan sa bar pa 'am s̄a d̄o ahay bay, bina zana i ga inde pi zek.»

¹⁶ Natiya kutok, apasay a lelibay ataya, t̄a halan nga an̄a bahay ahay fok à man k̄rtek awan. T̄a ngaman an̄a man ata ta 'am s̄a Yahuda ahay n̄a, Harmagedon.

¹⁷ Kagasl, maslay a Mb̄erom a m̄a slala cuw̄be a kutok, a ndav anan sa pak way s̄a tasa anahan pa nga mburom. Dungo a nd̄aray t̄a m̄agalak a kwa ahay pa man s̄a njahay ana Mb̄erom a wa, ù doh s̄a mazl̄ab̄ anahan a wa, a wa: «H̄ena n̄a, k̄a nd̄evak coy kutok!»

¹⁸ C̄ana, c̄ær̄ced̄, Mb̄erom a wuted̄, tanday a dac apan hohum hohum, aday daliyugo a bal t̄a m̄agalak awan. Kwa p̄a ana Mb̄erom s̄a ndakay d̄o ahay p̄a daliyugo n̄a, hus ahay h̄ena, kula daliyugo k̄a b̄alak matanan bay.

¹⁹ C̄ad̄ak, daliyugo a ta i zek wa. Wulen su doh a m̄aduwen ata a ḡozla i zek wa maakan re. Wulen su doh s̄a daliyugo ahay fok t̄a mb̄azlak, t̄a n̄asek. Natiya kutok, Mb̄erom a may anan ahay à nga inde l̄abara ana Babila, wulen su doh a m̄aduwen ata awan, a varan tasa sa ga apan m̄ivel anahan ata ma rah a led̄ed̄ t̄a mahay awan, aday à sa anan wa n̄a fok.

²⁰ Kon aya aday a'am s̄a b̄alay a van atan nga ataya fok, t̄a nd̄erma d̄ak à a'am inde. B̄azlom ahay d̄ukwen t̄a dafasak fok cite re.

²¹ Lanja dugulom aya kawa m̄ndāb̄ a p̄akay ahay mbortoto bayak a p̄a d̄o ahay. Anga nan, d̄o ahay t̄a ḡanahan an̄a Mb̄erom, anga iven s̄a lanja ata k̄a ḡab̄ak d̄ace n̄a nd̄alekeke bayak awan.

1 Pə dəba anahan a wa nà, dō kərtek à wulen sə maslay a Mbərom a cuwbe sa ban tasa ahay cuwbe à alay inde ataya, a nay, u jo: «Hayak, ni dākak anan sariya ana Mbərom sa gan anà uwar a sa ján uho tə dō ahay so ata awan. Winen nà, wulen su doh a ma han a pə cakay sə zlinder ahay ata awan.

2 Bahay sə daliyugo ahay ta gak mädigwed tə winen, aday dō sə daliyugo ahay bayan a tə vawak nga ta sə nahay tə winen a re.»

3 Apasay Cəncan awan, a nay ahay upo, a ban nen, aday maslay a Mbərom ata a zla nen à saf inde. A man ata awan, nə canan anà uwar a inde, winen ma ján a pə zizœk a inde, a ca dəzdəz. Nga anahan ahay cuwbe, aday ləkam ahay apan kuro re. Zek anahan a fok dukwen mə vinde apan nà, sləmay lelibay aya dəkdek, sə ganahan anan anà Mbərom.

4 Uwar ata ite nà, zana anahan pi zek dəzdəz kawa zana vavize awan, way sə sləmay anahan inde sə gura, aday kon lele aya pi zek tə mädine ahay inde apan re. Tasa sə gura dukwen inde à alay anahan, aday way lelibay aya uda teppe, mə rəbas aya vərekeke, kawa sa ja nà, mer su way anahan sa ga lelibay ataya awan.

5 Sləmay inde mə vinde pi jœr anahan, aday sləmay ata nà, a dākay a way mi dər a inde həna: «Nen Babila, wulen su doh məduwen awan. Nen may sə uwar sə nahay tə dō ahay so ataya fok, aday nen may su dō huwan aya fok re.»

6 Aday nə canan bine siwaw nà, uwar ata kà sak mez su dō a Yesu ahay ma vad aya anga tə dākay anan sləmay a Yesu cərkəke ataya awan. Aday uwar ata kə vawak nga tə mez a tinen ata awan.

Nə canan matanan cəna, u go masuwayan.

7 Maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «Sa gak masuwayan nə maw? Ni dākak anan way a mi dər a pə uwar ata tə zizœk a sə gəba anan, winen tə ləkam aya kuro pa nga ahay cuwbe ata awan.

8 Zizœk a iken sə canan ata nà, abay winen tə sifa awan, əna həna nà, kə məcak. Azanan nə i jənay ahay à məkə sə mərda wa. Kə sak a jənay ahay wa cəna, Mbərom i lize wa sə coy a kutok. Dō aday sləmay a tinen inde mə vinde à dərewel su dō tə sifa aya inde itəbay, kwa sə ndakay anan daliyugo ata fok, ti canan anà zizœk ata nà, i gan atan masuwayan. Anga abay winen tə sifa awan, aday həna winen ma mac awan, aday pa 'am mənjoek dukwen i i may ahay tə sifa asa re.»

9 U jo asa, a wa: «Lele nà, dō ahay tã njad kəlire sa san way a anan. Nga ataya cuwbe nà, ta ga minje tə bəzlom ana uwar ata sə njahay apan ataya awan. Aday dukwen, a ga minje tə bahay ahay cuwbe re.

10 A wulen sə bahay ataya dukwen, dāra aya nà, tə məcak coy. Bahay mə slala mbərka nə winen inde həna bahay awan. Əna bahay mə slala cuwbe a ite nà, alay a anahan kə slak fan bay. Alay anahan a ā sla dukwen, i njahay bayak a bay.

11 Zizœk ata ite nà, abay winen tə sifa awan, aday həna winen tə sifa sabay asa, ata winen a dukwen bahay a mə slala jəmaakan awan. Bahay ata dukwen tinen pə kərtek a tə bahay a cuwbe ataya awan. Kə sak a sləray ahay asa nà, Mbərom i lize wa sə coy a kutok.

12 «Ləkam a kuro iken sə canan ataya nà, ta ga minje tə bahay ahay kuro ti nay ahay mba, bina ta gak bahay fan bay. Ti i njad cəved sa ga bahay a mba, aday ti ga bahay a nə jiya tatə zizœk ata awan, əna ti njahay bayan a bay.

13 Bahay ataya kuro dukwen, tinen kərtek a i mer su way a tinen inde. Aday ti varan məgala a tinen tə mazlaḅ a tinen anà zizœk ata aday ā ga anan bahay anahan.

14 Ti ga vəram tə wan sə təman, aday wan sə təman ata i mbasay patan, anga winen Bahay sə zalay bahay ahay fok. I mbasay patan, winen tu dō anahan a mə ngamay ataya awan. A walay atan, aday ti pərahan azar tə mivél kərték awan.»

15 Maslay a Mbərom ata u jo asa, a wa: «Uwar a sa ján uho tə dō ahay so ata nà, winen mə njahay a pə cakay sə zlínder aya iken sə canan ataya awan. Zlínder ataya nà, ta ga minje tu dō sə zaav ahay fok, ta 'am ahay fok, tə slala ahay fok, aday tu kon ahay fok re.

16 Ləkam a kuro iken sə canan ataya, aday tə zizək a iken sə canan ata nà, ti ma nga sa nan ide anà uwar a sa ján uho tə dō ahay so ata awan. Ti ngəzar panan way anahan ahay fok à alay wa, aday i njahay zek kəriya slokwitor a, ti rac sluwed si zek anahan, ti lize anan tə uko.

17 Bahay a kuro ataya ta ga matanan nà, anga Mbərom a daf abayak nga ata à mivél a tinen inde. Natiya, 'am a zlan atan pi zek anà bahay ataya sə varan məgala sə bahay a tinen anà zizək, hus pə luvon a aday 'am a Mbərom ma ja aya ti ndav wa coy ata awan.

18 Uwar a iken sə canan ata ite nà, a ga minje tə wulen su doh məduwen a sə lavan nga anà bahay sə daliyugo ahay fok ata awan.»

18

Mbərom a gan sariya anà wulen su doh sə Babila

1 Pə dəba anahan a wa kutok, nə canan anà maslay a Mbərom hinen inde, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Məgala anahan inde bayan awan, jiyjay sə mazlaḡ anahan dukwen a dəvan anà daliyugo fok.

2 A zlah tə məgalak awan, a wa: «Coy! Wulen su doh a sə ngaman Babila ata kə slahak, Babila kə slahak dezdezez! Wulen su doh ata kə rahak tə apasay lelibay aya awan, apasay huwan aya, aday tə məvuhom ma ga mənjadak aya* cara cara tinen ma rah à à wulen su doh ata inde re.

3 Anga winen kə varak anan mahay anà dō su kon ahay fok aday tá sa. Asa mahay anahan nà, ubor sa ga mədígwed tə winen awan. Bahay sə daliyugo ahay fok ta gak mədígwed ata awan. Dō sa ga masa tə way ahay fok, tə tərak dō sə zlíle ahay anga zlíle sə mədígwed anahan sa ga ata awan.»

4 Nə sləne asa bine maw nà, dundo a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Kwanay dō uno ahay, hayak ikwen ahay à wulen su doh ata wa, anga aday kə limen anan alay anà ines a tinen ataya bay, kí gen dəcə kawa tinen bay re.

5 Hayak ikwen ahay à wulen su doh ata wa, anga ines anahan ataya dukwen tə dəzlek zek jəgenegene hus pa man sə ide a Mbərom, aday Mbərom awan, a may anan ines ana Babila ataya à nga inde re.

6 Gen anan nə kawa anahan a sa gak ikwen ata cite. Gen anan adəka nà, si sə zalay mbala anahan ata məcəpar cew awan. Kak winen kə varak ikwen mahay gəzlaway zet nà, viren anan uda kawa anahan ata awan, ana məgala mbala a kwanay á zalay anahan məcəpar cew awan.

7 Kə pələk anjahay sə mazlaḡ tə zlíle a nə cəvedəbay. Matanan bənen anan mbiyed nə bayak a kutok, á ga dəcə dukwen matanan re, kawa winen ù doh sə məsinde. Aday nà, a wa: “Nen bahay, nen mə njahay a pa man sə njahay sə bahay uno lele.

* 18:2 Minje kawa zənzen, mugudok, ngahak, kəzkez. Ca pə Tooktaaki Tawreeta 14.3-21.

Nen mædukway sə uwar bay, ni yam ma ite anaw, anga mbaz uno inde kə məcak ibay.”

8 Anga nan kutok, mægara ahay ti tan à nga nə luvon kərtek: amac, ayam, aday may re.

Ti vak anan tə uko, anga Bahay Mbərom a sa gan sariya ata nà, winen mægala awan.

9 «Bahay sə daliyugo ahay sa taa japay tə winen pə ubor; aday pa sa ján uho tə winen ataya fok, ti yam tongof tongof, anga ti canan anà jinjek sə uko ata awan.

10 Ti tavay dären, anga zlawan sə dæce mæduwen ataya i gan atan. Aday ti ja à wulen a tinen:

“Wuna, wuna!

Babila, iken wulen su doh mæduwen awan,

Babila iken wulen su doh mægala ata, iken inde sabay!

Kə lizek à ler kərtek inde ca!

Matanan, Mbərom kə gak anak sariya coy.”

11 «Do sa ga masa tə way ahay dukwen ti yam, ti ja mawa, anga dōwan saa sukom way a tinen ahay nà, inde sabay:

12 way kawa gura, dala, kon lele aya awan, mædine ahay; zana kataw aya awan, zana dæzdaz aya awan, zana kwedekkwedek aya awan, zana vavize aya re; dædom sə rəbas lele aya awan, aday way mæ ndakay aya ta slan sə mbəle ataya awan, aday way mæ ndakay aya tə dædom masa a da 'am ataya re; azar aya dukwen mæ ndakay aya tə dangwa, tə rəslom, aday tu kon mæ rəba aya awan;

13 kemsire lele aya awan, amar sa ga pi zek ahay, wurde sə ngaman *mira* ata awan, wurde sa vak avavak ahay; mahay, amar sə ile; ndaw, nuko sa ndaw; sla ahay, təman ahay, pəles ahay, muta sə pəles ahay; bile ahay, aday sifa sə dō ahay fok, dōwan saa sukom way ataya nà, inde sabay.

14 «Natiya, dō sa ga masa ahay ti jan anà wulen su doh ata, natiya: “Way anak a sa ga anan ti zek ataya fok tə lizek. Zlile anak, way sə ndakay zek anak, fok tə lizek. Kula ki njad atan sabay.”

15 Do sa njad zlile ta sa ga masa sə way ataya ti tavay dären pə wulen su doh wa, anga dæce anahan ataya a gan atan zlawan. Ti ma nga sa yam, sa ja mawa nə bayak awan.

16 Ti ja: “Waay, waay! Babila, wulen su doh mæduwen awan, abay a taa pak pi zek nə zana aday kwedekkwedek aya, zana dæzdaz aya, aday zana vavize aya bidaw? Winen mæ ndrkesl a nə tə way sə gura ahay, tu kon sə masa lele aya awan, aday tə mædine ahay re.

17 Way ataya fok tə lizek à ler kərtek a inde ca!”

«Do sə kwalalan ahay pi zek tə bahay nga a tinen aya tæke, tatə dō sa bar tə kwalalan ahay, ti tavay dären cite re.

18 Ti canan anà jinjek sə uko sa vak anan wulen su doh ata nà, ti zlah, ti ja: “Kula wulen su doh inde mæduwen a kawa həna anan nà, ibay!”

19 Ti ra yugo, ti pak pi zek tə ayam awan†, ti ja mawa tə ayam awan: “Waay, waay, Babila, wulen su doh mæduwen awan! Do sə kwalalan ahay pa nga sə bəlay fok ta ga zlile nà, tə winen a bidaw? Way anahan ahay fok tə lizek à ler kərtek inde ca!”

20 Natiya kutok, kwanay dō sə mburom ahay, tislən mivəl, anga wulen su doh ata kə lizek. Kwanay dō a Yesu ahay, dō maslan a Yesu ahay, dō maja'am a Mbərom ahay, tislən mivəl, anga Mbərom kə mak anan anan gəsiked anahan, kawa Babila sa gak ikwen ata awan.»

† 18:19 Aga tinen ta yam mæsinde nà, ta ra yugo pi zek.

²¹ Kagasl kutok, maslay a Mb̄erom m̄aduwen a hinen inde, a zla, a ḡɔba van m̄aduwen awan, a lar anan à b̄alay inde d̄azlez, a wa: «Ti lar anan Babila wulen su doh a m̄aduwen ata ðukwen, k̄etanen. Dowan i canan kula sabay.

²² Ara su ðo sa fa ḡɔnjavaal ahay, sa fa m̄æzl̄æzlilen ahay, sa fa cicœk ahay, aday t̄a ara su ðo sa fa sl̄alem ahay i ga inde à Babila sabay. Dowan i canan anà ðo sa han way ahay, ðo s̄a ndakay way ahay fok sabay. Dowan i sl̄ane aƒal ana wan sa van pa van à Babila sabay.

²³ Dowan i canan anà jiyjay s̄a uko s̄a lalam à Babila sabay. Dowan i sl̄ane ara su ðo s̄a ḡɔba dalay ahay à Babila sabay fok. Ayaw, ðo sa ga masa ahay à Babila n̄a, t̄a zalay ðo s̄a daliyugo ahay fok t̄a mazlaƒ. Əna, k̄ə nj̄ækak anan ðo su kon azar ataya ta sa ga masuwayan anahan ahay cara cara p̄ə daliyugo fok.

²⁴ Mez su ðo a m̄aja'am anahan ahay, pi zek t̄a mez anà ðo a Yesu ahay ma pak awan, à wulen su doh ata awan. Aday asa, mez s̄a ðo ahay ma pak a p̄ə daliyugo fok ata n̄a, pa nga ana Babila awan. Mb̄erom a gan sariya anà Babila n̄a, matanan.»

19

¹ P̄ə d̄ɔba anahan a wa kutok, n̄ə sl̄ane awan a inde kawa dungo s̄a ðo ahay bayan a à mburom, winen apan i ja, a wa:
«H̄eren anan nga à Mb̄erom!

Anga Mb̄erom a m̄anuko n̄ə ðo sa tam ðo,
mazlaƒ n̄ə p̄ə winen,
m̄əgala anahan inde.

² Mb̄erom a ga sariya ðukwen t̄ə c̄əv̄ed awan, aday t̄ə ðid̄em a re.
K̄a gak anan sariya anà uwar sa j̄án uho t̄ə ðo ahay so ata awan.

Sa nes anan daliyugo fok t̄ə m̄ədigwed̄ n̄a, winen a re.

Mb̄erom k̄a gak anan sariya anga k̄ə v̄əðak anan anan ðo si mer su way anahan ahay.»

³ Ta ja asa:

«H̄eren anan nga anà Mb̄erom!

Anga jinjek s̄a uko s̄a d̄əroz à wulen su doh ata wa n̄a, i ndav kulibay,
i d̄əroz wa n̄ə pa s̄ə viyviya awan!»

⁴ Natiya kutok, m̄aced̄ ahay kwa kuro cew nga fud̄o pi zek t̄ə awan a fud̄o t̄ə sifa ataya, t̄ə dukwen ḡərmec ù vo anà Mb̄erom a m̄ə njahay a pa man s̄ə njahay s̄ə bahay anahan ata awan. Do ataya ta wa: «Amen, matanan! H̄eren anan nga anà Mb̄erom!»

Azar uko s̄ə ḡɔba dalay ana wan s̄ə t̄əman

⁵ C̄əna, n̄ə sl̄ane 'am a nd̄əray ahay kwa à man s̄ə njahay s̄ə bahay a Mb̄erom wa, a wa:

«H̄eren anan nga anà Mb̄erom a nuko,
kwanay ðo si mer su way anahan ahay,
ðo s̄ə j̄əjaran ahay,
m̄aced̄ ahay pi zek t̄ə gwaslay aya t̄əke fok.»

⁶ N̄ə sl̄ane asa ab̄abal awan s̄ə man su ðo m̄aduwen awan, kawa z̄alaka s̄ə dazay p̄ə p̄ək̄ərad̄ à z̄linder ata awan, kawa Mb̄erom sa dac t̄ə m̄əgalak ata awan. N̄ə sl̄ane n̄a, a wa:

«H̄eren anan nga anà Mb̄erom!

Anga Mb̄erom Ba M̄əgala, ðo s̄ə lavak uko nga n̄ə winen Bahay awan!

⁷ Tasluko mivel, m̄basuko p̄ə k̄artek awan.

H̄eruko anan nga, anga m̄aduwen anahan!

Alay a k̄a slak, wan s̄ə t̄əman i ḡɔba uwar anahan.

Dəna ata dukwen kə lavak zek, winen apan i ba.

⁸ Tə varak anan zana sə gəba zek kəlfedede aday ma dav a herre, a pak pi zek.»

Zana anahan a kəlfedede ata nà, mer su way ana do a Yesu ahay sa ga lele aya ata awan.

⁹ Natiya kutok, maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «Vinde: Mbərom i daf alay sə mazlaḅ anahan pə do mə ngamay aya a man sə azar uko sə gəba dalay ana wan sə təman ata awan.» Asa, u jo, a wa: «'Am a anaya nà, 'am didek aya awan, 'am a Mbərom.»

¹⁰ Nə sləne 'am ata cəna, nə dukwen gərmec pə saray anà maslay a Mbərom ata awan, əna u jo, a wa: «Kā ga matana sə dukwo gərmec u vo bay. Nen dukwen do si mer su way kawa iken, aday kawa mərak anak azar aya sa ga side pə Yesu ataya re. Dukwen gərmec u vo nà, anà Mbərom!» Anga sə varan məgala anà do maja'am a Mbərom ahay dukwen, side sə dakay anan 'am ana Yesu ata awan.

Do sa ján pə pəles kwedekkwedek awan

¹¹ Kagasl, nə canan anà mburom mə təba awan, aday pəles a inde a man ata kwedekkwedek awan. Dowan a ma ján a apan ata nà, tə ngaman nə do ma daf nga awan, aday do didek a re. A ga sariya, aday a ga vəram nà, tə cəved awan.

¹² Ide anahan ahay ta dav nə kawa miresl sə uko. Jugo sə bahay ahay inde anan a nga nə bayak awan. Aday dukwen, sləmay anahan inde mə vinde apan, əna dowan a san anan bay, si zek anahan awan.

¹³ Zana anahan pi zek nà, dəzdəz tə mez awan. Tə ngaman nə 'Am a Mbərom.

¹⁴ Do sa ga vəram anahan ahay fok tə pərahan azar a mburom wa, tinen a fok ma ján aya pə pəles kwedekkwedek aya re. Zana a tinen pi zek dukwen kəlfedede aya dəkdek, aday ma dav aya herre re.

¹⁵ Mbeet, maslalam ma pa awan, a zləray ahay a 'am anahan wa. I mbasay pə do manide anahan ahay pu kon pu kon nà, tə winen awan. I təra bahay tə məgala awan, pa nga su kon ahay. I zlaḅ atan kawa do sa zlaḅ wan si sé a kudom inde ata awan. Way ata dukwen, aga mivəl ana Mbərom Ba Məgala.

¹⁶ Sləmay inde mə vinde pə zana anahan, aday pə gos anahan natiya: «Bahay sə zalay bahay ahay fok.»

¹⁷ Aday nə canan ayak anà maslay a Mbərom hinen, winen mə tavay a pa pac. A ngaman ayak anà məvuhom sa nga mburom ahay fok tə məgalak awan, a wa: «Hayak ikwen ahay, anga di halay nga sa pa daf sə azar uko ana Mbərom.

¹⁸ Hayak ikwen ahay, rəcen sluwed si zek sə bahay ahay, sə bahay nga sə suje ahay, ta sə suje aya awan, aday sluwed sə pəles pi zek tə sluwed su do sa ján pə pəles ataya təkə, aday tə sluwed sə do ahay fok: sluwed su do su kon ahay ta sə bile ahay, sluwed su do məcəd aya ta sə gwaslay aya təkə.»

¹⁹ Aday nə canan anà zizək ata kutok, anà bahay sə daliyugo ahay pi zek tə suje a tinen aya təkə, tə halay nga sa ga vəram tə dowan a ma ján a pə pəles a kwedekkwedek ata, pi zek tə suje anahan ahay ite re.

²⁰ Ta ban anan zizək ata, aday tə jaway anan, winen tu do maja'am ana Fakalaw sa ta ga masuwayan pa 'am anahan ata awan. Tə masuwayan ataya dukwen kə njəkak anan do ahay aday tə təma vivay ana zizək ata pi zek a tinen, tə həran nga anà pəra sa ga minje tə winen ata re. Natiya, ta ban anan zizək ata tu do maja'am ana Fakalaw ata nà, ta lar atan a dəlov sə uko inde tə ide aya awan. Dəlov sə uko ata nà, ma han a nə tə mətətək sə uko.

21 Suje ana zizœk ataya nà, dōwan a pə pəles kwedekkwedek ata a vad atan nə tə maslalam sə zləray à 'am anahan wa ata awan. Məvuhom sa nga mburom ahay fok tə rahak tə sluwed su dō ataya tœhœhœ.

20

Fakalaw i ga ava mbulo à dangay

1 Aday nə canan anà maslay a Mbərom inde, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Lakile sə təba məsudoh sə mæke sə mərda ata, inde à alay anahan, aday calalaw ma ba awan, inde à alay anahan re.

2 Maslay a Mbərom ata a ban anan zizœk a kawa gədam a məduwen ata awan. Zizœk ata nà, winen dədew sə njəkan uda anà dō ahay kwakwa way anahan, winen nə Fakalaw. Maslay a Mbərom ata a jaway anan sə ava mbulo,

3 aday a lar anan à mæke sə mərda ata inde kutok. A tacan a 'am tə lakile, aday a tapay anan tə mətətok, anga aday à saa ma apan sa njak anan dō su kon ahay sabay, hus pə ava mbulo ata sa ndav. Ava ata kə ndəvak nà, ti i mbəsakay anan mənjoek asa re.

4 Pə dəba anahan a wa nà, nə canan anà man sə njahay sə bahay ahay. Mə njahay aya apan ataya nà, dō aday Mbərom a varan atan cəved sa gan sariya anà dō ahay ataya awan. Nə canan anà sifa su dō ma mac aya awan. Tinen, ma car aya tə tirez, anga tə dəkay anan ləbara ana Yesu, aday anga tə wazay anan 'am a Mbərom re. Dō ataya nà, tə dukwek anan gərmec ù vo anà zizœk tə pəra anahan ata itəbay. Tə təmahak lamba sə sləmay anahan pi jœer a tinen ahay itəbay re. Kwa pə alay a tinen dukwen, vivay sə lamba anahan inde patan ibay. Tinen tə slabakak ahay à mæke wa, ta ga bahay tatə Yesu Almasihu ava mbulo.

5 Wita nà, aslabak à mæke wa mama'am awan. Dō azar aya nə tə slabakak ahay ite fan bay, hus ava mbulo ata i ndav aday.

6 Ataslay mivél i tərən anà dō a saa slabakay ahay à mæke wa à aslabak a mama'am ataya awan, anga tinen dō ma gan nga aya anga Mbərom. Amac mə slala cew awan, i mba patan sabay. Ti təra adəka nà, dō sa ga mer su way ù doh sə mazlaḡ a Mbərom, anga Mbərom aday anga Yesu Almasihu re. Ti ga bahay tə Yesu Almasihu ava mbulo.

Mbərom kə mbasak pə Fakalaw

7 Fakalaw kə sak a va mbulo à mæke sə mərda ata inde nà, ti mbəsakay anan uho asa.

8 Kə jənak ahay à mæke wa cəna, i zla saa njak anan dō su kon ahay pə daliyugo fok asa, kawa sa ja nà, atə Gog tə Magog.* Fakalaw i halan nga anà dō ahay pə kərtek awan, sa ga vəram tə Mbərom. Tinen nà, mə wasay aya kawa wiyeen sə zliinder.

9 Nə canan atan nà, tinen mə ndire zek aya awan, ta zla kwa ta sə wura fok pə daliyugo, aday ta van nga anà man ana dō a Yesu ahay mə njahay aya uda ata awan, kawa sa ja nà, Urəsalima, wulen su doh ana Mbərom a sə pəlay anan ata re. Ta van nga lele cəna, uko a dazay ahay à mburom wa, a vak atan fok.

10 Zek ana Fakalaw a sa taa njak atan ata nà, ta ban anan, aday tə larak anan ayak à dəlöv sə uko ata inde. A man ata dukwen nà, mətətok sə uko winen apan i ban. Ba tə larak anan ayak zizœk tu dō maja'am ana Fakalaw ata à man ata kurre. Dəce à man ata a ndav itəbay, luvon tə ipec fok, aday pa sə viyviya awan.

Sariya mədakwidok awan

* 20:8 Ca pə Ejekiyel 38 - 39.

11 Natiya, nə canan anà man sə njahay sə bahay mæduwen a aday a ca kwedekkwedek. Dowan a inde, winen mæ njahay a apan. Daliyugo pi zek tə bagəbaga mburom a, ta haw pa 'am anahan wa sə coy awan. Dowan i canan atan tula sabay.

12 Aday nə canan anà dō ma mac aya awan, mæced ahay tə gwaslay aya tæke fok, mæ tavay aya pa 'am ana man sə njahay sə bahay ata awan. Deftere ahay inde, hənə mæ təbə aya awan. Deftere hinen inde, mæ təbə a re. Winen nà, mæ vinde uda nə sləmay su dō tə sifa aya awan. Mbərom a gan sariya anà dō ma mac ataya awan, kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya aday mæ vinde a à deftere ataya inde ata awan.

13 A'am a vənihay anan dō sa mac à a'am inde ataya awan. Amac pi zek tə Məke, tə vənihay anan dō a tinen ma mac aya fok. Mbərom a gan sariya anà dō a ataya fok, kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya fok re.

14 Ta lar anan Amac pi zek tə Məke à dəlov sə uko ata inde. Dəlov sə uko ata nà, amac mæ slala cew ata awan.

15 Kak dōwan a nə sləmay anahan inde à dərewel su dō tə sifa aya ata bay cəna, ta lar anan nə gem à dəlov sə uko ata inde re.

21

Bagəbaga mburom wiya awan, tə daliyugo wiya awan

1 Cəna nə canan anà bagəbaga mburom wiya awan, tə daliyugo wiya inde re. Bagəbaga mburom mæduwer ata tə daliyugo mæduwer ata tə lizek, bəlay dükwen kə lizek re.

2 Nə canan ayak anà wulen su doh cəncan awan, winen Urəsəlima wiya awan, winen apan i dazay ahay à mburom wa, pə cakay ana Mbərom wa. Winen mæ ndakay zek a dükwen kawa dənə dalay a i zla à mbaz ata awan.

3 Nə sləne dundo a ndəray ahay kwa à man sə njahay sə bahay wa, a ja tə məgalak awan, a wa: «Hənə nà, man sə njahay a Mbərom, winen à wulen sə dō ahay inde. I njahay tə tinen, aday ti təra dō anahan ahay. Zek a Mbərom a dükwen i ga inde à wulen a tinen, winen Mbərom a tinen.

4 I takad patan wa ide sə ayam a tinen ahay fok. Amac inde sabay, ayam inde sabay, dəcə inde sabay re. Way mæduwer aya fok nà, tə ndəvak sə coy.»

5 Kagasl, dōwan a mæ njahay a pa man sə njahay ata, a wa: «Hənə nà, ni mbəda anan way ahay fok, aday way ahay ti təra nə wiya aya awan.» U jo i nen a kutok, a wa: «Vinde anan, anga 'am a anaya nà, didek aya awan, aday 'am sa daf apan nga ahay re.»

6 A pərahan azar ta su jo asa, a wa: «Mer su way a anan dükwen kə ndəvak. Sə dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dükwen, nen a re. Jom kə gak anan anà dōwan a cəna, ni varan a'am kəriya awan, à kurok sa var sifa wa.

7 Dō saa mbasay pə dəcə ata nà, ni varan anan way ataya fok. Ni təra Mbərom anahan, aday i təra wan uno.

8 Əna, dō aday a nan sə pəruho azar bay anga zlawan a gan atan ataya awan, dō sa daf upo nga sabay ataya awan, dō sa ga way mənjadak aya awan, aday dō sa vad nga su dō ahay, dō sa dah uho ahay, dō sa ga maram ahay, dō sə tawal pəra ahay, aday dō sa gad mungwalay ahay dükwen, man sə njahay ana dō ataya fok nà, à dəlov sə uko a pi zek tə mətətok sə uko ata inde. Way ata nà, amac tə slala cew a kutok.»

⁹ Maslay a Mb̄erom a inde, a nay ahay pã cakay uno kutok. Winen dõ kãrtek à wulen sã maslay a Mb̄erom a cuwõe sa ban tasa ahay cuwõe à alay inde ataya awan. Tasa a tinen ahay nã, ma rah aya tã dãce mädakwidok aya cuwõe ite re. Dowan ata u jo: «Zlumo, ni i dakak pã dãna aday wan sã tãman i i gãba ata awan.»

¹⁰ Apasay a Mb̄erom a nay ahay upo, a ban nen, aday maslay a Mb̄erom ata a gãba nen pa nga sã bãzlom zãbor a aday sololo ata awan. U ko anan Urãsãlima, wulen su doh a cãncan ata awan, winen apan i dazay ahay pã cakay ana Mb̄erom à mburom wa.

¹¹ A dav nã pãzlad pãzlad lele tã jiyjay sã mazla6 a Mb̄erom awan. A wuted kawa kon lele aya aday mã rãba aya ata awan, zeziye aday idẽ cãrwa kawa malam.

¹² Zled mãduwen a a van nga tew fok. Mãsudoh ahay inde apan nã kuro nga anahan a cew. Aday maslay a Mb̄erom ahay kuro nga anahan a cew dukwen, tinen apan ti ba pã mãsudoh a kuro nga cew ataya re. Slãmay sã zahav sã Isãra'ila ahay kuro nga anahan a cew dukwen mã vinde aya apan.

¹³ Mãsudoh ahay maakan tã day sã dãlon, maakan tã day sã mburom, maakan tã day sã walay, aday maakan dukwen tã day sã wundala.

¹⁴ Zled sã wulen su doh ata nã, saray a ma pak a dukwen tu kon ahay kuro nga anahan a cew, aday slãmay su dõ maslan ana wan sã tãman ahay kuro nga anahan a cew mã vinde aya apan re.

¹⁵ Maslay a Mb̄erom a su jo ahay 'am ata nã, way sã lavay way inde à alay anahan, anga sã lavay anan wulen su doh, tã mãsudoh anahan aya tãke, aday ti zled anahan a tãke re. Way sã lavay way ata dukwen, mã ndakay a sã gura.

¹⁶ Wulen su doh ata nã, day anahan aya fudo fok, tã lavay ike hedek hedek. Maslay a Mb̄erom ata a lavay anan wulen su doh tã way sã lavay way anahan ata kutok. Day anahan a kãrtek a nã, kilomiter mbulo cew tã sãkat cew (2 200). * Day anahan aya dukwen, tã lavay ike tã zãbor sã mburom ata awan.

¹⁷ A lavay anan zled sã wulen su doh ata awan. Zãbor sã mburom anahan nã, miter kwa kuro cuwõe nga anahan a cew (72)†, kawa alavay way a mãnuko.

¹⁸ Zled sã wulen su doh a nã, mi dẽzl a tu kon sã ngaman *yaspa* ata awan. Òna zek a wulen su doh a ite nã, mi dẽzl a tã gura, aday idẽ cãrwa kawa malam.

¹⁹ Kon sã saray su doh ataya kuro nga cew nã, tinen mã ndakay aya tu kon mã rãba aya cara cara. Kon kãrtek a nã mã ndakay a tã *yaspa*, hinen tã *safira*, hinen tã *agate*, hinen tã *miradi*,

²⁰ hinen tã *onikis*, hinen tã *sardis*, hinen tã *kirisolit*, hinen tu kon zeziye awan, hinen tã *topas*, hinen tã *kirisoparasu*, hinen tã *lipilar*, aday hinen tã *ametistu*.‡

²¹ Way sã tacay 'am su doh aya kuro nga anahan a cew ataya dukwen, tinen nã mãdine ahay kuro nga anahan a cew ite re. Aday dukwen, way sã tacay mãsudoh kãrtek fok, mãdine kãrtek coy. Cãved sã wulen su doh mãduwen ata dukwen, winen mã ndakay a tã gura aday idẽ cãrwa kawa malam ata awan.

²² A wulen su doh ata nã, nen nã canak anan anã doh sã mazla6 a Mb̄erom sabay, anga Bahay Mb̄erom, Ba Mãgala, ta wan sã tãman, sã tãra doh sã mazla6 a Mb̄erom nã, tinen awan.

²³ Wulen su doh ata dukwen a gan may anã pac kabay kiya saa dav uda sabay, anga jiyjay sã mazla6 a Mb̄erom winen apan i dav uda coy. Lalam sa man ata dukwen, wan sã tãman awan.

* 21:16 Kawa sa ja nã, «stadis» 12 000. † 21:17 Kawa sa ja nã, «cukulek» ahay 144. ‡ 21:20 Kon ataya nã, inde åga mãnuko ibay.

²⁴ Do su kon ahay fok, ti zla nâ, à jiyjay anahan ata inde. Bahay sê daliyugo ahay dukwen ti zlak ayak tã zlile a tinen ahay uda awan.

²⁵ Mæsudoh sê wulen su doh ataya nâ, tã tacay atan itãbay, anga luvon a ga à man ata bay.

²⁶ Mægala a pi zek tã zlile su kon ahay fok ti halak anan ayak à man ata awan.

²⁷ Way mænjadak aya fok nâ, ti dæzle uda itãbay. Do sê mungwalay ahay tu do sa ga ines ahay, ti njad sa zla uda itãbay re. Saa zla uda cœna, do aday slœmay anahan mœ vinde a à derewel su do tã sifa aya, mbala ana wan sê tœman sê lavay ata awan.

22

¹ Cœna, maslay a Mbœrom ata u ko anan zlinder sê a'am sa var sifa a inde, ide cœrwa kawa malam, aday a zlœray ahay à man sê njahay ana atœ Mbœrom ta wan sê tœman ata wa.

² A'am sê zlinder ata a haw à wulen su doh inde à mamasl sê cœved mœduwen ata awan. Pa 'am zlinder ata ta day cew maya fok, sé sê varan sifa anâ do ahay ma zav a inde patan. Sé ata a wahay saray kuro nga cew à ava daz inde, pœ kiya pœ kiya fok saray kœrtek. Daslam anahan a dukwen, disise sa mbar anan do su kon ahay fok à dœvac a tinen ahay wa.

³ Atahasl do i ga inde à wulen su doh ata sabay. Man sê njahay sê bahay ana atœ Mbœrom tã wan sê tœman i tavay uda sê coy.

Natiya, do si mer su way ana Mbœrom ahay ti hœran nga à man ata awan.

⁴ Ti canan anâ ide a Mbœrom awan, aday slœmay anahan i ga inde mœ vinde pi jœr a tinen ahay.

⁵ Luvon a ga à man ata sabay, ta gan may anâ lalam bay, ta gan may anâ pac sabay re, anga mazlaœ a Mbœrom Ba Mœduwen i dœvan atan. Tinen nâ, ti ga bahay tã winen pa sê viyviya awan.

⁶ Cœna, maslay a Mbœrom ata u jo, a wa: «'Am a anaya nâ, dœdek aya awan, aday 'am sa daf apan nga ahay re. Mbœrom Ba Mœduwen, do sê varan ahay Apasay anahan Cœncan a anâ do mœja'am anahan ahay ata, a slœnay ahay maslay anahan anga aday à dakan anan anâ do si mer su way anahan ahay way a sa naa tœra bœse ataya awan.»

Yesu i may ahay

⁷ Yesu a ja, a wa: «Pœken slœmay, ni mak ayak bœse! Ataslay mivel inde anga do sê dœfan apan anâ way a mœ vinde à derewel a anan inde ata awan, anga sê dakay anan nœ zek a Mbœrom awan.»

⁸ Nen Yuhana, nen nâ, do sê slœne aday sê canan anâ way a anaya awan. Nœ slœne anan aday nœ canan lele nâ, na ma nga sê dukwen gœrmeç û vo anâ maslay a Mbœrom a sê duko anan way ataya fok, aday ni hœran nga.

⁹ Cœkœbay, winen a dukwen u jo, a wa: «Kâ ga matanan bay! Kê hœro nga bay. Anga nen dukwen do si mer su way a Mbœrom kawa iken a re, aday kawa mœrak anak do mœja'am a Mbœrom ahay azar aya sê dœfan apan anâ 'am a mœ vinde à deftere a anan inde ataya awan. Hœran nga nâ, anâ Mbœrom a dœkdœk.»

¹⁰ U jo asa, a wa: «Kâ saa der anan way a iken sê vinde à derewel inde anaya pœ do ahay wa bay, anga alay sê way anaya i tœra bœse coy.

¹¹ Do sê huwan, à zœga anan apan huwan anahan. Do mænjadak awan, à zœga anan apan sa ga mænjadak anahan re. Do sa ga sumor, à zœga anan apan sumor anahan ata ite re. Aday do sê cœncan ite dukwen, à zœgahan alay anâ cœncan anahan ite hwiya.»

¹² Yesu a ja, a wa: «Pǝken slǝmay, ni mak ayak bǝse! Ni zlak anan ayak magwagway à alay inde. Kuwaya i njad nǝ, tǝǵe pi mer su way anahan a sa ga ataya awan.

¹³ Sǝ dazlan anǝ way ahay fok nǝ, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dúkwen, nen a re. Nen dǝ mama'am awan, aday nen dǝ mǝdakwidok a re.

¹⁴ «Atlaslay mível inde anga dǝ sǝ banay anan rǝkot a tinen ahay ataya awan, anga tinen ti njad sa zla tǝ mǝsudoh sǝ wulen su doh, aday ti pa bumbok i sé sa var sifa anǝ dǝ ahay ataya wa re.

¹⁵ Əna, dǝ sa ga way sa zlan atan à nga ahay, maram ahay, dǝ sa ga mǝdigwed ahay, dǝ sa vad nga su dǝ ahay, dǝ sǝ pǝra ahay, dǝ sa taa gan may sa gad mungwalay ahay nǝ, ti ka nga à wulen su doh ata inde itǝbay jiya awan.

¹⁶ «Nen Yesu, nǝ slǝnak ayak maslay uno saa dǝkak ikwen anan way a anaya awan, kwanay dǝ sǝ egliz ahay cuwǝe ataya fok. Nen a aday nǝ, dǝ sa nay à zahav ana Dawuda wa. Nen bǝmtay sa dav ata awan.»

¹⁷ Apasay Cǝncan awan, tǝ dǝle ana wan sǝ tǝman a saa gǝba ata, ta wa: «Hayak!» Kwanay a sǝ slǝne 'am a anan ataya dúkwen, jen nǝ: «Hayak!»

Kuwaya, jom a gan anǝ dǝwan a nǝ, á nay. Kǝ nak anǝ dǝwan cǝna, i tǝma a'am sa var sifa hǝna kǝriya awan.

Mǝdakwidok sa 'am ahay

¹⁸ Nen Yuhana nǝ, nen apan ni gafan 'am anǝ dǝ sǝ slǝne 'am a mǝ vinde à dǝrewel a anan inde ataya fok: Kak dǝwan a kǝ zǝgahak anan apan 'am pǝ dǝrewel a anan nǝ, Mbǝrom i zǝgahan anan apan dǝce ahay kawa ana dǝrewel a anan sa ja apan ataya re.

¹⁹ Aday kak dǝwan a kǝ zǝbak panan ite, Mbǝrom i zǝban pǝ magwagway anahan ahay wa, kawa ana deftere sa ja apan ataya re. I njad sǝ njahay à wulen su doh a cǝncan ata bay, i njad sa pa wan si sé sa var sifa anǝ dǝ ahay ata bay re.

²⁰ Dǝwan a sa san dǝǵek sa 'am anaya, a ja nǝ: «Tǝ dǝǵem a, nen ni zlak ayak bǝse coy!»

Amen! Yesu Ba Mǝduwen, hayak ahay coy.

²¹ Bahay a mǝnuko Yesu à gan sumor anǝ dǝ sa dǝf apan nga ahay fok.